KISS Károly
Arad, 1883. november 24.–Nagybánya, 1967. München, grafikus

Banner Erdély

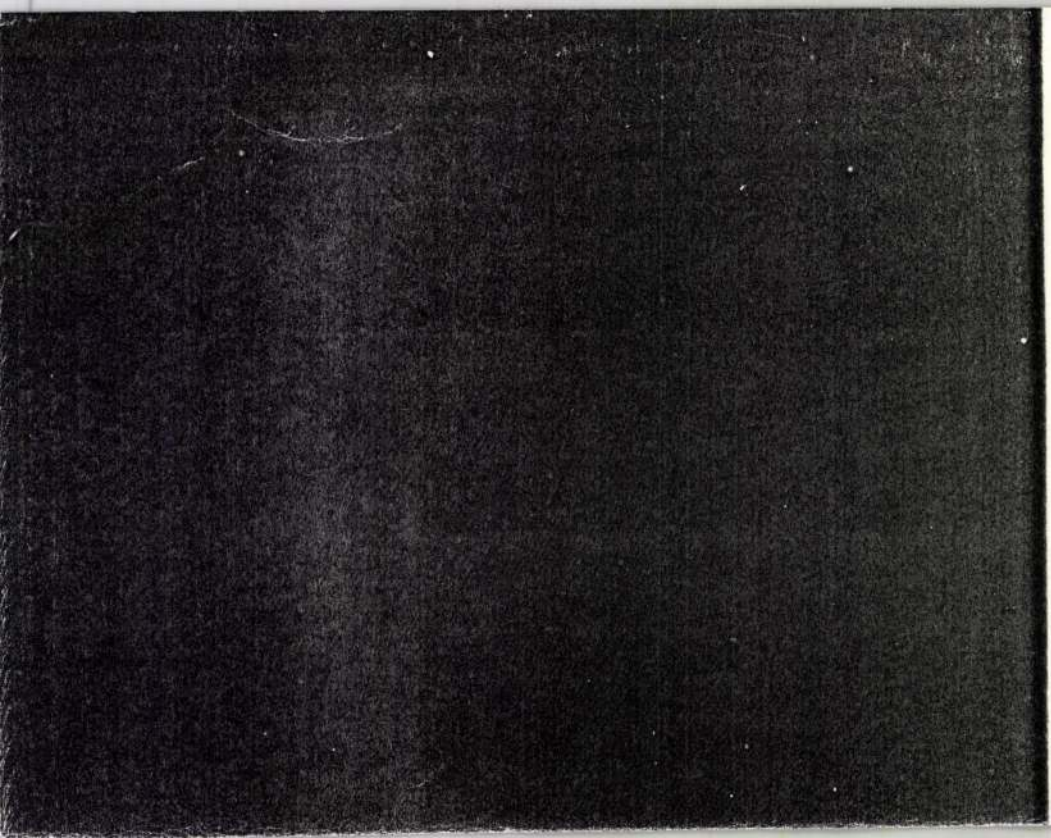

Kiss Károly
Szentai Tibor: A legenda és valóság.
Petőfinek nyoma vész Szibériában. Fórum.

A folyóirat ez évi januári és márciusi számában *Petőfi Szibériában?*, *Legenda a halhatatlanságról* és *Egy legenda nyomában* című írásaiban *Kiss Károly* adott áttekintést az évtizedekkel ezelőtti híresztelésekről, Petőfi állítólagos szibériai életéről és sírhelyéről. Ismertette szovjet és magyar személyek mostanában folytatott ez irányú vizsgálódásait, további terveit. Ugyanakkor utalt neves magyar filológusok ,,szibériai legendával'' kapcsolatos, már korábbi elutasító álláspontjára. Kifejezte saját kétségét, de amellett reményét is, hogy a kutatás során esetleg a szabadságharc eddig ismeretlen, értékes dokumentumaihoz jutunk.

Mint várható volt, Kiss Károly írásai széles körben felkeltették úgy a bel-, mint a külföldi érdeklődést. Félő azonban, hogy az eredményt illetően nemcsak a kutatókat, hanem a felcsigázott közérdeklődést is csalódás éri. Úgy vélem, a várakozás tárgyilagos szinten tartása érdekében időszerű a ,,szibériai legenda'' kialakulásának láncolatát feltárni.

A legenda kalandos burjánzásával és ennek napjainkban is folyó vizsgálatával Kiss Károly is foglalkozott írásaiban, ezeket nem ismétlem. Indokoltabb sorra venni azonban az orosz hadifogság lehetőségét cáfoló forrásanyagokat.

Budapest folyóirat, 1988, 7., 12-old.

Kiss Karoly, kovacsmüvész

1901-1910 között dolgozott.onalló mesterként.kevés azonositott alkotását ismerjük,de Budapesten,a Deák ferenc utca 15.sz.ház kapujat latva ,a legkivalóbbak közé sorolható.Feltehetőleg az ő fia az a Kiss Pál,aki Párizsban dolgozott.- 68-old

Pereházy Károly: Saradi Kalman: Müvészi kovacsolás c.könyvének kritikaja 66.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Kiss Károly

emlékés tevékenységéről

Pereházy Károly: Kovácsmüvészeti emlékeink
a Népköztársaság utján

Müemlékvédelem, 1976. 3. sz. 171-177. l.

MDK

Kiss Károly kerámikus

Tóth Geiza: Iparművészeink New-Yorkban. Magyar Iparművészet 1922. 66.l.

Kiss Károly

festő és fafaragó

a nagybányai

művésztelepen

dolgozott

Minkov, nem írja

Fersánszky Dr. Jenő

A félbolond.

Bp [1947] 163. l.

Anthropologie und Archäologie in Ofenpest.

1. — 38. M.

Hermannstadt
v. Clusius
1876

Kiss Károly

Nobrau

Kispest

Eggerth u. 110.

MKSz 1947

MDK

Kiss Károly keramikus

Tóth G: Iparművészeink New-Yorkban. Magy.Iparmüv. 1922. 65-66 l.

Kis Károly

Alkotásai, a XII. Nemzetk. Építészkongresszus alkalmából rendezett építészeti kiáll.-on.

N.U.930.IX.7.

Kiss Károly

Long Island egyik kiranikus
városában van nagy
kiránmai gyára.

Magyar Iparmüvészet
1922. 66-l.

lléklet.

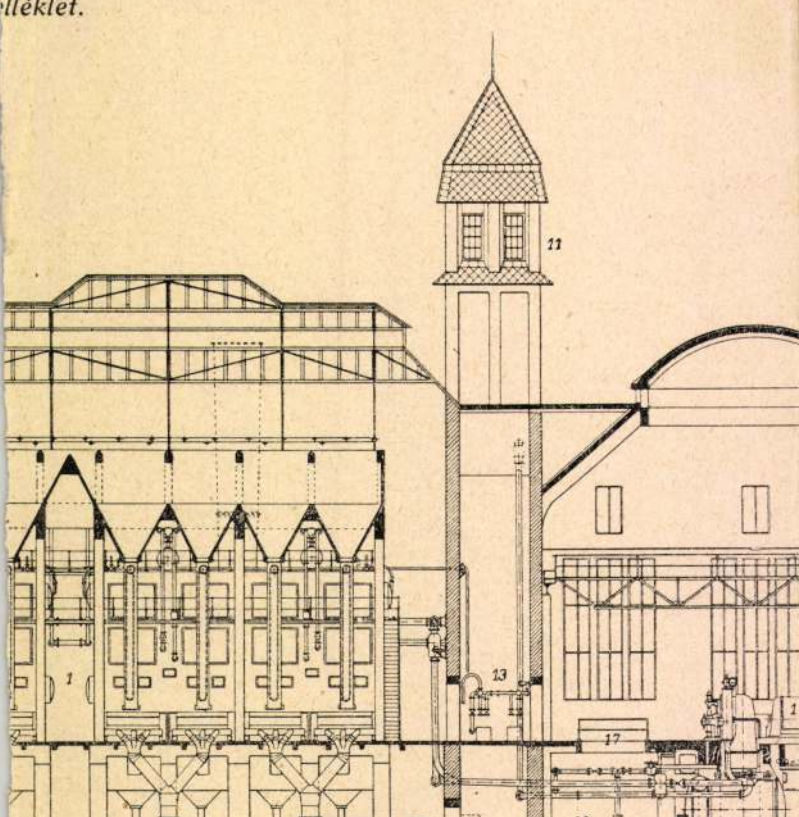

A pécsújhegyi áramfejlesztő központ függélyes hosszmetszete

Kiss Károly dr

l. üvegtechnikus

Sagüvegcsipar

310. l.

311. l.

Neue Kunst der
Fingerfertigkeit
oder
Verborgenheiten
der
Zauberey

M.D.K.

Kis Károly, pesti tabakos mester

kivéltságot nyert, hogy műhelyében céhbeli legényeket, tönkremant céhes mestereket foglalhortasson. A Pest városi tanács által kiküldött bizottság 4 mestert, 10 legényt és 3 inast talált néla munkában (1845).

Eperjessy Géza: Mezővárosi és falusi céhek az Alföldön és a Dunántulon 1686-1848.

Bp. 1967. Akadémiai Kiadó 89 old.

Búcsú Kiss Károlytól

Kiss Károly költőnek, hírlapírónak, a Magyar Nemzet egykori főmunkatársának hamvasztás utáni búcsúztatása és urnaelhelyezése ma délután két órakor lesz a Városligeti fasori református templomban (Budapest VII., Városligeti fasor 7.).

Az egykor oly sokat utazgató riporter most végső útra indult. Hátrahagyta családját, barátait, a szűkebb és tágabb haza sokarcú népét, az újságot az ő írásai miatt fellapozó olvasókat, a mindennapi gyötrő, de mégis éltető robotot, a hosszú ideje kínzó betegséget. Remek tollú hírlapíró volt, hiszen pályáját műfordítóként, költőként kezdte. Ez az életút azonban korántsem volt hányattatásoktól mentes. A hozzá hasonló, népben-nemzetben gondolkodóknak szinte törvényszerű sorsként jutott az '56 utáni börtön, az írástól, a szeretett mesterségtől való eltiltás. Felsorolni sem könnyű, hol, milyen munkakörben dolgozott, hogyan keresse kenyerét a nehéz időkben. A Magyar Nemzetben talált végleges otthonra, nyugdíjba vonulása után, betegségtől kínozva is fáradhatatlanul írta dolgozatait szeretett lapjába.

Halálát azonban nem csupán írók és újságírók fájlalják, hanem mindazok, akiknek a mai pénzhajhász világban is szívügyük a magyarság múltbéli és jelen sorsa. Főt hajtanak a régészek, történészek, műtörténészek és néprajzkutatók is, hiszen évtizedekig fáradhatatlan segítőtársuk volt. Szenvedélyesen járt utána minden morzsának, ami a magyarság kulturális hagyatékából megmaradt. Jól tudta: eleink igenis európai színvonalú kultúrát teremtettek a történeti Európa ezen keleti végvidékén az elmúlt 1100 esztendőben, de a történelmi sors nem kegyelmezett az alkotásoknak. Amit szerencsésebb sorsú országokban épen láthatunk, annak üszkös maradványait nekünk a föld alól kell előkaparnunk.

Felháborodva szemlélte, hogy az illetékesek gyakran milyen bőkezűen hagyják pusztulni múltunk megkövült emlékeit. Magát sem kímélte, ha úgy látta: ő is segíthet. Régész barátaival, Dienes Istvánnal és Németh Péterrel nyomába szegődött a rakamazi honfoglalás kori temető szétlopkodott pompás aranyleleteinek, kitartóan sürgette, hogy restaurálják végre a visegrádi Sibrikdombon előkerült Árpád-kori falfreskókat, kitartóan búvárolta a szűk szakmai körnek szóló régészeti kiadványokat, hogy megtudja: hol pusztul valami az országban, amit talán még menteni lehetne.

„Ebek harmincadján" – ezt a címet adta az 1982-ben megjelent remek könyvének, amelyben a pusztuló emlékekről szóló publicisztikai írásait gyűjtötte csokorba. Művelődéstörténeti és kortörténeti munka ez, mert nemcsak a hetvenes évekről szól, hanem a mai állapotokról is. Mert a helyzet azóta semmit sem javult, talán még romlott is. Csak most már nincs Kiss Károly, aki tízezrek lelkiismeretét ébresztgetné kitartóan. (Meg talán ilyesmi iránt fogékony közvélemény sincs?)

Utolsó éveiben a háború alatt eltűnt és „elzabrált" műkincseink sorsa izgatta. Kutatókat megszégyenítő nyomozásba kezdett, olyan veszteségekre hívta fel a figyelmet, amire a szakma nem is gondolt korábban. Ekkor is szenvedélyesen dolgozott, s fájlalta, hogy alig vesznek róla tudomást. Közben a rendszerváltás évében új lehetőséget látott felcsillanni: most talán majd szót lehet érteni a szorító gúzsból szintén kikerült közvetlen szomszédainkkal. Alapító szerkesztője volt a Híd című kitűnő folyóiratnak, amely nem csupán világnyelveken, hanem szlovákul, románul, szerbül is megjelent volna. Nem csupán a magyarság, hanem mindannyiunk közös érdekének tartotta, hogy ne egyik vagy másik nagyhatalom közvetítgessen a kárpát-medencei párbeszédben, hanem mi magunk értsünk szót egymással, s tisztázzuk – vagy legalább kíséreljük meg tisztázni – azokat a bizonyos közös dolgokat. Sajnos, mint annyi más kiváló kezdeményezés, ez is kútba esett.

Emlékezzünk rá, aki egy napra szóló írásokban is maradandót alkotott, akinek szava korántsem egy napra szólt. Becsüljük életművét, legalább halála után, mert bármily szomorú is, ezen a tájon ez a szokás járja.

Fodor István
a Magyar Nemzeti Múzeum
címzetes főigazgatója

botrány körvonalazódik a Fehér Házban: Hillary számára végleg betelik a pohár, elege lesz férje hűtlenkedéseiből. Csomagol és távozik. Az új viszony mégsem árt majd az elnök népszerűségének. Ráadásul Clinton végleg térdre kényszeríti Szaddám *Huszein* iraki államfőt, és ezzel még inkább megnyeri magának az Egyesült Államok népét – hirdeti Cudina.

Az Arena szerkesztősége szerint Cudina egyszer már bebizonyította jósnői megbízhatóságát. Megjövendelte ugyanis Clinton golfozás közben szerzett lábsérülését. A lap egyúttal mellékelte az elnök tolókocsis fényképét.

Levelet írnak a két napja Oroszországba érkezett Télapónak az egyik moszkvai Mikulás-postaládánál MTI KÜLFÖLDI KÉPSZOLGÁLAT – AP

Régészeti leletek Győr belvárosában

Török börtön a tér alatt

Törökkori börtön nyomaira bukkantak a régészek Győrben, a Széchenyi téri ásatások során – jelentette be *Szőnyi* Eszter, a munkákat végző Xantus Múzeum igazgatónője. Az is kiderült, hogy a Mária-szobor közvetlen közelében, mintegy másfél-két méteres mélységben feltárt börtön egy római kori útra épült rá.

Hosszú évek óta zajló, módszeres rekonstrukciós munkálatok folynak a győri belvárosban. A homlokzati felújításokat követően tavaly a sétálóutca és a virágpiac kapott díszburkolatot, s a tervek szerint a közeli jövőben megkezdődhet a Széchenyi tér kövezetcseréje is. Miután történelmi időket megért köztérről van szó, a munkálatok előtt régészeti ásatások kezdődtek. A megyei múzeum munkatársai eddig a terület egyharmadát vizsgálták át, s máris számos érdekességet emeltek a felszínre. A feltárt rétegekből még római korból származtatható romok is előkerültek, míg a Széchenyi tér egy korábban egyáltalán nem bolygatott részén egy kora középkori kőkemencés ház maradványaira bukkantak. A régészek szerint az épület *Szent László* idejében épülhetett. Maga a tér, mint házakkal övezett terület, a tatárjárást követően alakulhatott ki – meghatározott funkcióval. A téralakzat ugyanis a városi rang eléréséhez szükséges követelmény volt abban az időben.

A Széchenyi tér tervezett rekonstrukciójával párhuzamosan, a keleti szegletben álló, 1785-ben emelt, annak idején a Győri Kereskedelmi Gyülde számára otthont adó Lloyd-házzal kapcsolatosan ugyancsak felújítási tervek láttak napvilágot. Az épület pinceszintje alkalmas lenne arra, hogy üvegpadló alkalmazásával szemléletesen bemutathassák a talajrétegeket, valamint a feltárt kincseket az érdeklődő nagyközönségnek – mondta az igazgatónő. Ezzel egyúttal hiányt is pótolnának, hiszen Győrnek ma még nincs romkertje. **(k. g.)**

B. Kiss Károly

MDK

Rézöntő, terrakotta

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Károly: A Krúdy-ház 6. Folytatás (vége).

A Budapest szerkesztősége júniusztól Krúdy Gyula egykori hajlékában dolgozik, – Köszönhetően az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, – az Orsz. Műemléki Felügyelőség – valamint a III. Ker. Tanács vezetőinek. |repr.|

Budapest folyóirat, 1988., 6., 35-old.

Kiss Károly: a Kriedy-ház. 5.) Folytatás.

A ház helyreállítás előtt

Budapest folyóirat, 1988., 6., 33-old.

Kiss Károly: A Krúdy-ház 4.) Folytatás

Az utca túlsó oldalán három földszintes ház áll, a középső frissen vakoltan csodálkozik új köntösén, s azon tűnődik, hová is csöppent.

Évtizedek óta *Krúdy-háznak* nevezik ezt az épületet. Láttam egykori tisztes polgári mivoltában: utcára néző négy ablakában muskátli és petúnia virított, s az udvaron, akárcsak a többi hasonló óbudai helyen, illatos leánder kellette magát. A háború után is sokszor láthattam, előbb megviselten, majd elhanyagoltan várta sorsa változását. Mert a jövő nem sok jót ígért: falait övező két épülettársával a Krúdy-házat is halálra ítélte a városrész történelmi múltjával mit sem törődő elképzelés, amely szerint Szindbád utolsó hajléka egy fabatkát sem ér. Meglehet, az esztelen tervezés következményeként a Templom utca környezetében sikerült elpusztítani néhány remek műemléket is. A hajdani Kiskorona, majd Fényes Adolf, jelenleg Magyar Lajos nevét viselő utca páros oldalán álló egykori lakóházak közül hét épületet még a műemlék védelméről szóló törvény sem óvott meg a bontócsákányok pusztításától. Pedig ezek a házak még a XVIII. században épültek, barokk vagy copf homlokzatú redőik alatt őrizték a rég volt Óbuda emlékvilágát. A hajdani életforma maradék hírmondói voltak ezek az épületek; pincézetükben római és középkori falmaradványok vallottak a létezés múlandóságáról.

Soha nem felejtem el: 1973 nyarán, a rombolás tetőpontján itt került elő az aquincumi táborváros déli kapuja s tőle nem messze egy késő római kori, többkarélyos ókeresztény kápolna alapzata. A falak között késő avarkori sírt találtak tanúságául annak, hogy a római birodalom bukása után az itt élő őslakosság nem menekült el. A magyar honfoglalás hajnalán tehát jelentős népesség élt az Óbuda településének tekinthető város falai között.

Budapest folyóirat, 1988, 6., 33 old

Kiss Károly: A Kvindy-ház. 3. Folytatás.
Budapest folyóirat, 1958, 6., 33-old.

(Részlet).

lődés közben — általában a megmaradt szép formájú elemeket igyekeztek eltakarni a pavilonok bérlői. Az eredeti vasszerkezet „nemes" anyagokkal: bádoggal, furnérral, műanyaggal burkolták be, az egységes feliratok helyét a legkülönbözőbb „stílusban" készült táblák foglalták el.

Az utolsó évtizedekben készült pavilonok stílustalanok, rútak, otrombák. Annak, hogy tervezésükben esztétikai szempontok is szerepet játszottak, vagy hogy — horribile dictu! — a csarnok egységes képét tartották volna szem előtt a tervezők, nyomát sem látni. Persze minek is tették volna? Konkurenciaharc hiányában senkinek sem volt érdeke, hogy esztétikai vagy éppen reklámszempontok szerint alakítsa környezetét.

Nem más a helyzet a mai is piacként működő Hold utcában, Hunyadi téren, ahol, ráadásul, emeletnyi magas üzleteket is beépítettek utólag a csarnoktérbe. A Rákóczi téri közepébe az utóbbi években minden korábbit fölülmúlóan ormótlan pavilont építettek. Ha a központi csarnok fölújítása valóban megindul, ezekre a „szépészeti" szempontokra legalább annyi figyelmet kell fordítani, mint az elhasználódott részletek cseréjére. Ha nem így történik, egyszer csak az egész csarnok elavul — erkölcsileg.

Nem szól a harang

A Rákóczi téri csarnok ormótlan pavilonja mögött hirtelen megváltozik a világ. Itt tágas térben, alacsony asztalsorok között sétálhatunk, valóban élvezhetjük a kirakodott áruk látványát. Az árusok békésen álldogálnak, hétköznap van, kevesebb az érdeklődő, mint az eladó. Majd a hét végén, mondja egyikük, aki jó tíz éve áll az itteni asztal mögött.

Kérdezem tőle, hogy mikor hallotta utoljára annak a kis harangnak a hangját, amely valamilyen csoda folytán máig megmaradt a helyén. „Amikor idejöttem, mindennap megkondította a portás — feleli —, azzal jelezte a piac kezdetét és végét."

A portások, persze, változnak s velük a szokások is. Úgy látszik, mondják, nincs szükség ezekre a szép régi hagyományokra. A piac, pestiesen szólva, manapság olyan, mint az élet. Valahogy elkezdődik, és valahogy véget is ér...

P. SZABÓ ERNŐ

*

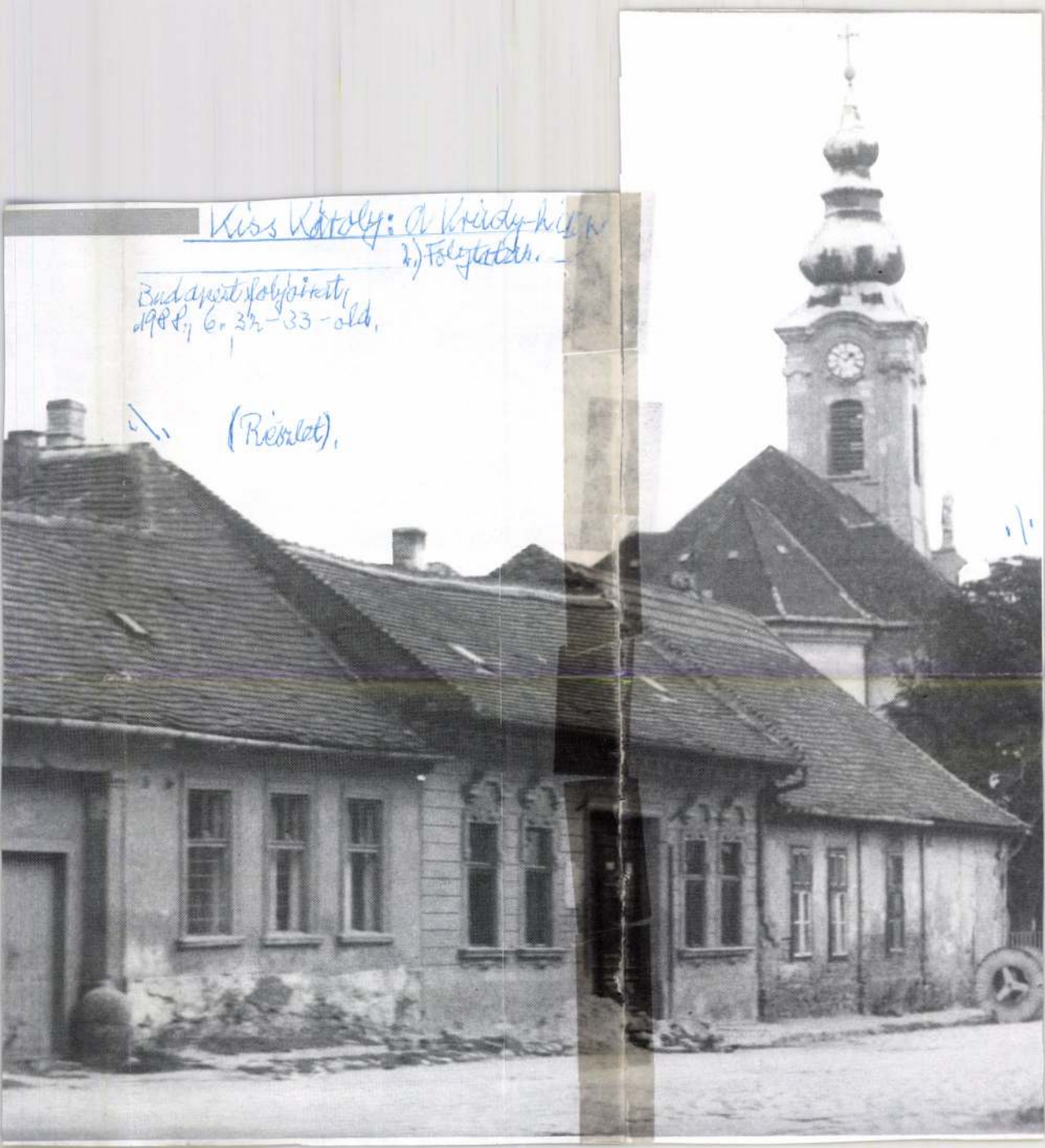
Kiss Károly: A Kriedy-kiss
2.) Folytatás.
Budapest folyóirat,
1988., 6. 32-33-old.
(Rieszlet).

Az író Andrási Gyula cipészmesterrel

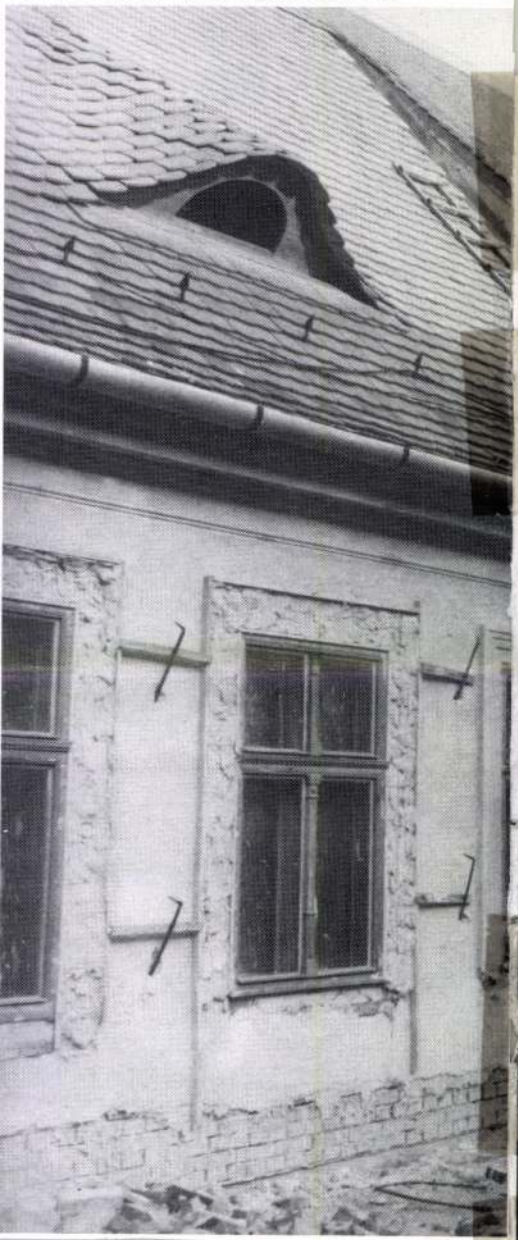

A Rákóczi téri csarnok a század elején és ma

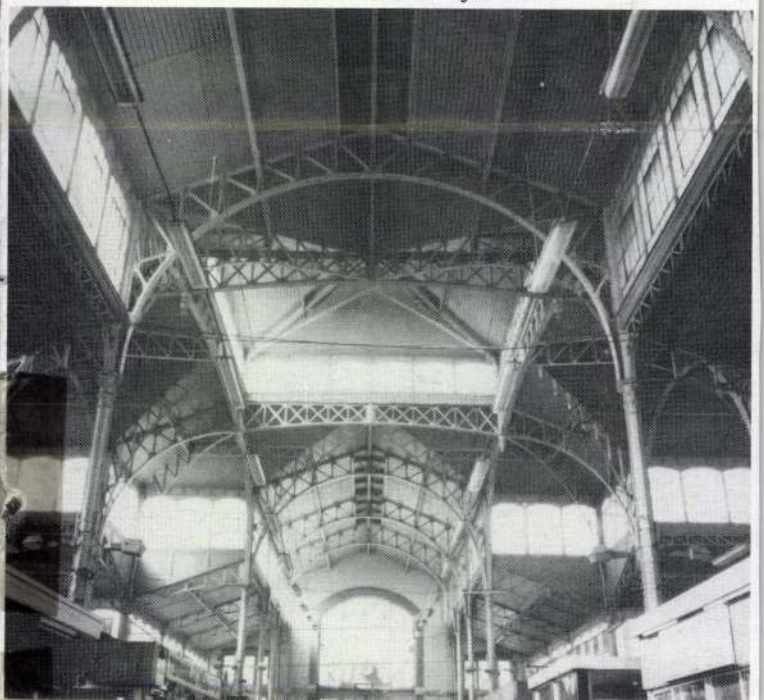

Kiss Károly: a Krúdy-ház. 1. Folytatás

A KRÚDY-HÁZ

A cím senkit ne tévesszen meg: Krúdy Gyula magyar író soha nem volt háztulajdonos. Se Óbudán, se másutt. Életének nagyobbik részét Budapesten töltötte; 1896-tól haláláig volt e város lakója. Előbb albérlőként a Józsefváros sűrűjében élt, az egykori Gyöngytyúk, Főherczeg Sándor, Práter, valamint a Zerge utcában. Első önálló otthona, amikor megházasodott a Király utca 47-es számot viselő Pekáry-házban volt, de ezt követően sűrűn változtatta lakhelyét Krúdy Gyula és családja. Anyagi okai voltak, hogy „laktak a Nagykörúton, annak minden szakaszán, az Oktogon és Boráros tér között, az Andrássy úton" — írta leánya, Mária. El-elszakadva a családtól, hotelekben is gyakran lakott, előbb a Meteor, azután az Astoria, majd a Royal Szállodában. Második házasságakor a Margitszigeten, József nádor hajdani egyemeletes, zöld zsalugáteres kastélyában lelt otthonra Szindbád. Tizenkét évig élt itt, mígnem a Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1930-ban felmondta bérleményszerződését, s helyette Óbudán ajánlott föl másik lakást az írónak.

Budapest folyóirat, 1988, 6., 32-old.

andokon. A mai építmények tömör fala oldalt és föl-
elzárja a pillantás útját, s míg régen a kalandozó te-
és újabb árukkal találkozott, ma csak a közvetlenül
„termékeket" látjuk, továbbá a falakat, s ember-
zatát.

onban mélyebbre merészkednénk a jelen csarnokai-
odjunk vissza egy kicsit a századforduló nyüzsgésé-
okok megsokszorozták a piaci forgalmat, azt a célt
gy a régi szabadtéri piacok eltűnjenek, szerencsére,
elérni. Csarnok, körülötte piac — ezt a képet mutat-
kóczi és a Hunyadi tér. A budai tervekből csak annyi
, hogy 1902-re elkészült a Bomba téri épület, ezt
t világháború között sportcsarnokká akarták átala-
n sokáig zárva volt, majd a mai áruházzá alakított-
n hosszú ideig tartottak hetivásárokat, hetenként
különböző helyeken. Csarnokok helyett többé-
t piacokat építettek a két világháború között is, hol
— a Széna, Bosnyák, Garay téren — toldoztak-
amit.

derült, hogy a csarnokok nemcsak a kis-, hanem a
elem feladatait sem tudják ellátni. A főváros lélek-
bbszöröződött, a város közepén épült csarnokokat
bővíteni. Éppen ezért a harmincas évek elején —
nagyvárosaiban általában — Budapesten is város-

központtól távoli, jó vasúti összeköttetéssel, kikötőve
ző nagyvásártelepet építettek, mégpedig a Déli vasúti
híd pesti hídfőjénél. Ennek virágzása, pusztulása s a
napság a Bosnyák téren történik, vagy a Klauzál téri cs
lakítása már másik történet...

Tény, hogy 1932-től, az új nagyvásártelep megnyit
Tolbuhin körúti csarnokban már csak ötkilónyinál kev
lehetett eladni egy-egy vevőnek. Amint a Népszava bes
la, az árusok tiltakoztak, rendőri készültséget rendelte

Kicsiben — s ahogyan az árak nőnek, egyre kisebbe
sze, tovább folyt az árusítás a csarnokokban. Az alm
ugyanolyan nagy halmokban áll az asztalokon, a con
ják, oldalasok ugyanolyan szép vörös-rózsaszínűek, m
a vetőmagok, palánták ugyanúgy megszaporodnak m
ján, a virágoknak ugyanolyan jó illata, szép színe, for
csak éppen a piac hangulata változik. Mások az embere
lonok. Kőkemény betont, horpadó furnért, s ha a Na
karzatáról nézünk le, szürke poros-koszos, ki tudja, m
rított lapostetőket látunk. Föntről nem is érdemes kör
de odalentről is igen kevés részlet emlékeztet a múltra.
lami mégis: egy vas csatornafödél, rajta a fölirat: Petz
Budapest. Amott egy régi pavilon részletei, baloldalt p
mellett, a hús-, vad-, tisztított baromfi árusok egykori p
ból egész sornyi megmaradt. Gondosan megformált, r
motívumokból építkező keret, szabályosan lezárt orom
tört, drótháló fallal.

Valamikor márványlappal ellátott tölgyfaasztalok s
ezekben az árudákban, zománcozott lemez védte az old
a hátsó fal szép mintázatú csempéiből pedig itt-ott még
szik valami. Ha nem takarták el valamivel. Mert

Kiss Károly, építén

L: Eltér István

– követségi hírek

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

10-12

83/4

Kiss Károly
életrajz

Murádin János: Nagybánya. A fotótelep műhelyei.
Miskolc, 1994, 53–54.

Kiss Károly: a Krúdy-ház

A Krúdy-ház részlete.

Budapest folyóirat, 1987, 6. a szerző példányából.

BUDAPEST

A FŐVÁROS FOLYÓIRATA • ALAPÍTVA: 1945

Belvárosi körzet

A piac, olyan mint az élet

Kiss Károly

Babszem Jankó, bronz
Kagylós nő, bronz
Bonbonier, bronz

Őszi kiállítás. Szemle, 1939. szept. 9 l.

NÉMET FESTŐ, 1490 körül
Jézus születése (144. kép)
Fa, tempera, 40·5×61 cm.
Lepold—Lippay, XV. tábla.

NÉMET (DÉLNÉMET) FESTŐ, 1500 körül
A szenvedő Krisztus
Fa, tempera, 75×59 cm.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 82. szám. — Lepold—Lippay, XIV. tábla.

NÉMET FESTŐ, 1500 körül
Szent Katalin eljegyzése (145. kép)
Fa, tempera, 68×51·5 cm.
Benesch Belved, 70. l. (A kölni Bertalan-oltár mesterének köre.)

NÉMET (FRANK) FESTŐ, 1510 körül
Szent család
Fa, tempera, 86×58·5 cm.

NÉMET (DÉLNÉMET) FESTŐ, 1510 körül
Predella trónoló Madonnával és szentekkel
Fa, tempera, 32·5×97 cm.

NÉMET (AUGSBURGI) FESTŐ, 1510 körül
Jézus születése (146. kép)
Fa, tempera, 77×58·5 cm.

KISS KÁROLY

73. Babszem Jankó, bronz,
74. Kagylós nő, bronz,
75. Borospohár, bronz,
76. Bonbonier, bronz,

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1939. szept.

KISS KÁROLY

83. Krisztus, plakett

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1940. okt.

Kiss Károly

Krisztus, plakett

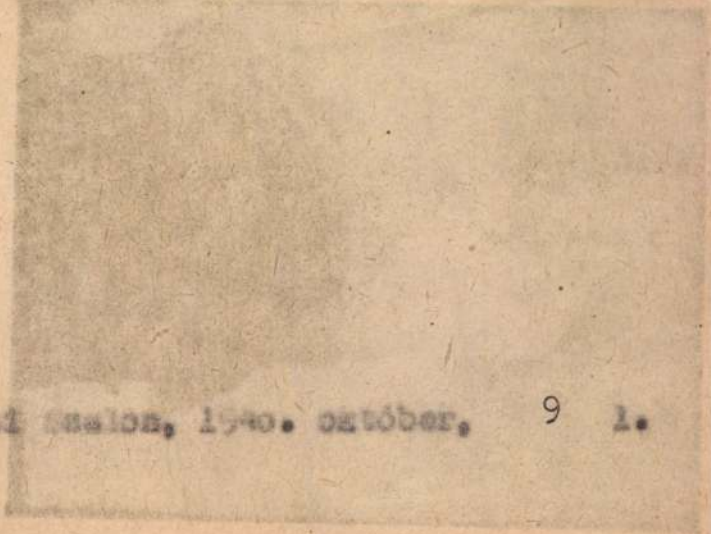

ezi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október. 9 l.

138. kép. *Daffinger: Nákó János gróf.*

Kiss Károly

Műcsarnok Hobrász Bizott.

1915. tav. Ziáll. 333

1926. angol. magy. Ziáll. 336, 573, 523

Argnani, Federigo: Il rinascimento delle ceramiche maiolicate in Faenza, Faenza, 1908. (Könyvism.) III. 153–154.

Kiss Károly
festő
tovább
2

»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Lap: Szabad Nép
19?? MÁR 23.

Megjelent:

Hat nagybányai magyar képzőművésztől vásárolt képet a román állam

93

A nagybányai magyar festőművészek alkotásaiból kiállítást rendeztek. Huszonnégy művész 43 képét állították ki. A román állam megbízásából a művészetügyi minisztérium *Kiss Károly*, *Ziffer Sándor*, *Agricola Lidia*, *Malkai Piroska*, *Kis Margit* és *Balla József* festőművészek 1-egy-egy képet vásárolt. A kiállított képekből a nagybányai üzemek és szervezetek is vásároltak.

ennek illetve
Ö Méltóságának
zetéseket teljes
fóurletnek lette
a 9000 korona
9ⁱⁿ 1500 koron
pó 27ⁱ 7000 ko
pó 29ⁱ és végül
junius pó 21ⁱⁿ
vünk igazolj
N Bestercebány

KISS KÁROLY

102. Fadoboz
103. Ezüst tál
104. Füles kancsó
105. Magyar váza

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

Hazaárulás kicsiben

Irta JÁSZAI MARI

„Minden szivütésem egy imádság
A világ boldogságáért."

Petőfi.

Mikor egy-egy magaslaton állok és onnan széjjelnézek, és látom a szántóföldek szép rendes vetés-tábláit, hosszúkás csíkokban, kékes-zöld, tejes-zöld, sárgás-zöld sávokban, a szerint, amint mindenik kitárja, amit belevetettek — és amint az ott nő, növekszik, halad a beteljesülése felé a maga módja szerint, akkor egy nagy jó érzés tölti el a mellemet: Ott minden jól van, gondolom, ott az történik, aminek kell, amiből az emberekre jó következik, amit jól esik látni. Mintha az egész vidék, amekkorát csak belátok, a saját gazdaságom volna, úgy örülök neki. Ellenben ha fagyról, szárazságról hallok, rossz természről, szükségről, akkor mintha csavarral szorítanák össze a szívemet, elalélok, és aggodalmasan eltöprengek, mit fognak azok mégis enni, amihez egyforma jogunk van mindnyájunknak.

Kegyetlen, szivszorító érzés ez.

Régente úgy segítettem rajta, hogy kicsúfoltam magamat érte.

Mert fiatal nyers ember koromban szégyenlettem az összetartozóságnak ezt az aggodalmas érzését. Majdnem nagyzási-hóborttal vádoltam magamat, hogy százezrekért aggódom vagy örülök.

Ha egy didergő került az utamba, amikor nekem már volt bundám, ijedve rohantam el az elől a kisértés elől, hogy levessem és amannak a vállára dobjam, — pedig ez akkor nekem olyan természetes érzésnek tetszett, mintha az egyik kezem fáznék és a másikkal be akarnám takarni.

És ma már látom, hogy ez nem beteg tévelygése az emberi érzésnek, hanem az egészséges útja. Hiszen az összes emberiség egy test, amelyet egy, egyugyanaz a Lélek kelt életre.

Egyugyanazon tűz gyujtja meg életünk piciny mécseit, — itt egy sziporkával fényesebb lánggal, amott halványabbal, de a milliárd kis lámpást egyetlen láng lobogtatja, égeti el, kelti új életre, — a végtelenségig cserélgetve bennünket, ugyanazt az anyagot, mert hiszen a föld csak ugyanaz a matéria marad, a Siriusból még egy ember megformálására sem hoztak anyagot. Csak a meglevő kering köztünk élve vagy halva, és talán azért érzek én egyik testvéremhez erősebb vonzódást, mert annak az atomjai valamikor az enyimek voltak. Valósággal úgy játszik velünk földanyánk, mint a gyermek a sárral: kis bögréket, nagy bögréket gyúr belőlünk, megszárít a napon, és amikor ott megérünk és szétporlunk, újra összegyúr és talpra állít. Tegnap te voltál ugyanabból a sárból gyúrva, felebarátom, amiből ma én vagyok. Talán a magunk levetett porát szeretjük vagy gyűlöljük meg egymásban itt, földi életünkben, de bizonyos, hogy közömbösek nem tudunk lenni a többi sorsa iránt, és az egy egésznek kötelékéből nem szabadulhatunk. Nem használ semmiféle kevélység, és kiváltság, egygyek vagyunk, mert egy törvény éltet és ront össze bennünket. És ha már kihúztuk magunkat állati álláspontunkból saját hajunknál fogva, mint báró de Manx, az erkölcsi pocsolyánkból, egyformák a szerzett erényeink is.

Együtt érzünk. Tudom, hogy csak azért nem vetjük le százezren Szent Mártonként a télikabátunkat, hogy a fagyoskodó másik énünkre adjuk rá, mert tudjuk, hogy azzal csak kicserélnénk a koldusokat: magunkat amazokkal.

Valamint tehetségeink és hajlamaink, úgy ez az együttérzés is különböző fokra fejlődik ki bennünk. Némelyikünkben oly éles, hogy valóságos testi kínt okoz a mások szenvedése, vagy egy nagy veszedelem látása. Ilyen vagyok én.

Emerre az oldalra is átbillenik részvétünk mérlege, és nem tudom nem-e nagyobb csapás ez ránk, akikkel megesik, mint volna részvétlenségünk felebarátainkra nézve?

Van egy barátom, akiről vadászó-társai hahoták közt mesélik, hogy a megsebzett vadkacsa szárnyát zsebkendőjével kötözte össze.

Az ilyen ember szenved a baj láttán.

De van az együttérzésnek ennél még sokkal veszedelmesebb foka.

A párisi kommunisták forradalma alatt történt, hogy a Versailles felől ellenük nyomuló katonaság tömött sorai nyomták őket, és szoritották utcáról-utcára. Polgárság és katonaság egyaránt el voltak keseredve ellenük és kit hol értek közülök, ott tartottak fölöttük ítéletet, úgy, hogy azok, mint megriasztott macskák, menekültek és bujtak, amerre láttak; házak padlásaira és pincéibe. Akit a katonák elkaptak közülök, annak ugyan nem kegyelmeztek. — Két jóbarát menekült így együtt egy pince felé, az egyik el is érte, de társát az üldözők érték el, és puska-agygyal majd halálra verték; a megmenekült pedig ezt rejtekhelyéről volt kénytelen végignézni; ami úgy hatott rá, mintha őt magát verték volna. Testének ugyanazon helyein ütődtek ki rajta is a kék foltok, zúzódások, mint a megkinzottén. Vagyis: ő ugyanazokat a kínokat szenvedte át a szemén keresztül, a puszta nézéstől, mint a megvert a veréstől.

Ekkora felebaráti szeretettől már őrizzen meg bennünket a teremtő!

Csakhogy nem őriz ám!

Itt vagyok például én, aki rendes idegzetü emberi lénynek tartom magamat, de olyan kínokat szenvedek a szemeimen keresztül, amiket nem birok tovább némán elviselni, azért bocsássák meg nekem, hogy most végre egy nagyot sikoltok!

Mindaz, amit eddig bevezetésül mondtam, nem egyéb engedelem-kérésnél, hogy végre egy szörnyűt kiálthassak; akkorát, amit az egész város meghall!

Csak meghallják, az a cél, a többi mellékes.

Hogy kikacagnak? Tudom. A tárgy maga kinálkozik erre. A gúny egyedül engem érjen, de a Kassandra sikoltásomba, jertek, sikoltsatok bele ti anyák is, akiknek fiaitok vannak.

Nem tegnapról mára támadt szenvedés ez, amit itt elsírok; évtizedek óta feszegeti a mellemet és végre kipattanik belőle.

— Mi közöd hozzá? — mondta nekem egyszer egy asszony, amikor egy dolgon segiteni akartam; azóta nem találkozhatom vele ijedtség és félelem nélkül.

Mit, hát olyan ember is van, — és követelik, hogy legyen, — aki csak, aki csupán a kötelességét teszi meg? Mi az a kötelesség? Hisz' az az ember fele mértékén is alul marad.

Sokkal mélyebbre sülyedne az emberiség azzal, ha a különb fele nem tenne többet a kötelességénél, mintha a másik, a henye része is megtenné azt az istenadta kis kötelességét . . . .

Tehát „nincs közöm" ahhoz sem, ami most facsarja a szívemet, csak annyi, amennyi szenvedést okozott nekem eddig; csakhogy akkor! . . . Hogy ahhoz, amitől az ember így gyötrődik, ne volna köze? És tudom, hogy ezren vagyunk, akik így érzünk.

Ha egy tejesbögre eltörik és a tej a földre csorog, önkéntelenül azt mondjuk: Ejnye, de kár! — és falun legalább hamar előkerítik a macskát, hadd nyalja hát az föl; amikor az utcán egy lisztes-zsákot kibomlani látunk, amelyből a liszt az utca sarába ömlik, megállunk ugyebár, és sajnálkozva mondjuk: Jaj, de kár! Mert

KISS KÁROLY A VAK SÁMSON

érezzük, hogy ott helyrehozhatatlan kár esik, mert azt a búzát mégegyszer nem termi meg a föld. És hányan jajdulunk föl úgynevezett nagy temetések alkalmával, amikor a leghosszabb utcákon végig meggyujtják a föld egyik legdrágább, legáldottabb adományát: a gázt, elpocsékolva egy őserdőnyi szenet, ami még csak nem is szép, mert nem látszik, mert a lámpás éjjeli pompa és nappal stíltelen. Meg vagyok róla győződve, hogy az, akiért pocsékolják, maga csavargatná el, ha fölkelhetne a koporsójából, és azt morzsolná a fogai között, hogy ő érette bizony ne lopják meg az élőket annyi meleg és világosságtól, ami már úgyis megfizethetlenül drága nekik, inkább egyúttal elengedi a díszmagyaros lovaskiséretének is a cigarettázást arra a félórára, míg őt a templomba viszik. (Budapesti kegyelet! . . .) Kivül huj! — belül semmi . . .

Évről-évre azt reméltem, hogy ezt a rettenetes sebet, ami nekem oly régóta fáj, majd orvosolja valaki; majd szóvá teszi valaki hivatott.

Azt gondoltam, hogy az lehetetlen, hogy az emberiség egyik tagjából csorogni lássa az eleven vérét, és azt tétlenül nézze, amit nem tesz egy tejesbögrénél, vagy egy kibomlott lisztes-zsák láttán . . .

És pedig ez a fájdalom, amit ma végre ki sikoltok, nem is a nagyobbik sebünk! Nem az országos csapásunk; nem a pálinka öldökiése, mely százezer testvérünk vérét égeti el és fosztja meg munkabírásától és erkölcsi erejétől; nem ez az egy, nagy, nyilt sebünk, amiről végre szólni merek, csak egy szégyenletes fővárosi betegség, amely szellemi tőkénket rabolja szemérmetlenül. Budapest szégyenfoltja, amelyet egyetlen idegen sem hagy szó és csodálkozás nélkül, a budapesti ifjúság szellemi tolvaja, lelki és testi férge, amely kiszívja izmaik erejét, arcuk pirját, lelkük üdeségét, munkakedvét, egyszóval: fiatalságukat!

Kimondom végre. Budapest szégyenfoltja: a kávéházak!

Szemérmetlen kristály-szemei opalizálnak, és álmosak a belül gomolygó dohányfüsttől, mindig eltorzul az arcom attól a rettenetes szótól, amit a nyelvem mindannyiszor önkéntelenül mond: „Hazaáruló!"

Minden kávéház hazaáruló, aki a hazám kincsét rabolja!

Ott folyik ki az én szegény hazám zsákjából a legdrágább kincse, a fiatalságának a munkakedve! Kétszeres rabló, mert nemcsak azt lopja el a szellemi tőkénkből, amit azok az ifjak azalatt nem dolgoznak, hanem azt a többit, amire képtelenné teszi őket!

Ez a szörnyü szó olyan önkéntelenül tolakszik a nyelvemre, mint amilyen önkéntelenül az ember segítségért kiált, ha megtámadják.

Hát van nekünk időnk kávéházak számára, akik oly szörnyen elkéstünk a művelődésünkkel, hogy még a jogainkat és kötelességeinket sem ismerjük?

Édes magyar ifjúság! Az egészségtek és időtök a hazátok vagyona! Hát nem tudjátok? Minden idegszálatokhoz, minden gondolatotokhoz az Édesanyátoknak, a hazátoknak van joga; hogy' hoztok rá tisztességet, ha nem lesz egészségtek, ha nem lesz fölös tüzetek, ami az alkotás munkájához szükséges? Folyton tanulni nem lehet. — Tudom. De Deák Ferencék még métáztak a réteken . . . — Télen pedig még gyilkosabb a kávéházi levegő! Hagyjátok azoknak, akik már leélték az életüket, akik már csak szemlélődnek, akik már begubództak erre az életre; hadd olvassák azok ott félnapokon át azt az ujságot a ti tetteitekről. Nektek még dolgotok van. Ti cselekedjetek, mi hadd olvassunk rólatok és hadd bámuljunk benneteket! Nektek még nincs időtök az üldögélésre és nézgelődésre, hogy mi történik a — járdán! Hát nem érzitek, hogy nektek arra nincs időtök?! El vagyunk késve . . . Siessetek! Siessetek, még napotok süt, szegény hazátok vár rátok. Számit rátok! És jaj annak, aki nem hiszi magáról, hogy ő az, akire a hazája leginkább vár, legbiztosabban számit!

Jövőnk szellemi aratása ti, édes fiaink, reményeink! Legyetek büszkébbek magatokra! Fösvényebbek az egészségtekre. Féltékenyebbek az időtökre! Mert nincs

Uj Idők XIV. 1907 8. 7.

van der Meulen: Reitergefecht. — 1865, 1866, 1867, 1869: V. 2. *A. Fr. van der Meulen:* Lovascsata.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: V. 2. *A. Fr. van der Meulen:* Lovascsata. — 1873: V. 2. *A. Fr. van der Meulen:* Reitergefecht. — 1876, 1878, 1879: XII. 423. *A. F. van der Meulen:* Lovascsata. — 1881: 371. *A. Fr. van der Meulen:* Lovascsata. — 1888: XVII. 588. *A. Fr. van der Meulen:* Lovasütközet. — 1896, 1897: XVII. 588. *A. Fr. van der Meulen:* Lovascsata. — 1897: XVII. 588. *A. Fr. van der Meulen:* Reiterschlacht. — 1898: XVII. 588. *A. Fr. van der Meulen:* Combat de cavallerie. — 1901, 1904: XVII. 588. *A. Fr. van der Meulen:* Lovascsata.

Kiss

K. 15. *Károly*, szobrász, * 1890, hősi halált halt 1915. az orosz harctéren. K. 8. fia. Budapesten tanult s u. itt 1911-től állított ki a Műcsarnokban. K. műve Ábrányi Kornél síremléke a kerepesiúti temetőben. Egyéb művei: Vak gordonkás, Dante pokla, Szökőkút stb.

K. Gy. I. 566 l

Terület: 37,256.000 acres őszi buza a tavalyi 41,263.000 acr. szemben; 3,058.000 acr. őszi rozs a mult évi 2,851.000 acr. ellenében.

Állapot: Őszi buza 87.8 százalék (tavaly 88.3); rozs 91.5 (93.6) százalék.

Becslés: 607,000.000 bushel őszi buza és 50.000 bushel rozs.

Árfolyamok május... Chicagoban december hó 17-én: buza 117⅞ c., tengeri 727⅞ c., zab 45⅛ cent.

*

Kimutatás Budapest forgalmáról a lefolyt héten: Felhoztak 52.645 mm. buzát, 18.526 mm. rozsot, 31.157 mm. árpát, 11.310 mm. zabot, 14.023 mm. tengerit, 2529 mm. lisztet, 1000 mm. korpát. Elszállitottak 198 mm. buzát, 453 mm. árpát, 1004 mm. zabot, 10.500 mm. tengerit, 22.645 mm. lisztet és 10.720 mm. korpát.

Hirdetés a Bukarester Tagblatt december 17-iki számából: Száz vaggon liszt, kiviteli engedélylyel, prompt eladó. P. Sandbrandnál, Bukarest, Strada Carol 25.

Katonai rovat.

Kitüntetések a közös hadseregben. A király a Ferenc József-rend tisztikeresztjét a katonai érdemkeresztszalagjával adományozta az ellenséggel szemben kitünő és önfeláldozó szolgálatuk elismeréseül: dr Jun Vencel 1. oszt. főtörzsorvosnak, a 17. hadtestpar.-nál; dr Fronius Frigyes tart. törzsorvosnak, a sarajevói erődkórháznál; a vaskorona-rend 3. osztályát a hadiékitménnyel, dijmentesen, az ellenséggel szemben kitünő és eredményes szolgálata elismeréseül: Harl Alajos nyug. ezredesnek, az 5. mük. hads. par.-nál; az ellenséggel szemben kitünő szolgálatuk elismeréseül: Sammer Miksa 3. utász z.-beli őrnagynak; Leisz Béla hadmérnöki törzsbeli alezredesnek; az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartása elismeréseül: Jaladoli lovag Sokol Alfréd őrnagynak, számf. a 36. t. t.-e.-ben, a cs. kir. 22. Ldw. t. t.-p.-ban; a vaskoronarend 3. osztályát a dij elengedésével kitünő szolgálata elismeréseül: lovag Zambaur Ede helyi alkalm.-beli alezredesnek, beosztva mint tan. vezető Frigyes főherceg ur ő cs. és kir. fensége udvartartásához; a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján, az ellenséggel szemben kitünő és önfeláldozó szolgálatuk elismeréseül: dr Rusu Jenő ezredorvosnak, a 9/12. táb. kórh. par.-nak; dr lovag Arlt Benő népf. köteles polgári orvosnak, a klagenfurti 1. tart. kórháznál; az ellenséggel szemben kitünő szolgálatuk elismeréseül: Ruzsicska Oszkár hadbiztosnak a 106. gy. h.-.-nál, Seifert Alajos 2. oszt. tüzérs. szertári főgondnoknak, a grazi tüzérs. szertárnál; vitéz magatartása elismeréseül: dr Weil Arturnak, az ellenségtől szenvedett sebesüléseiben elhalt népf. segédorvosnak; a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékitménnyel, az ellenséggel szemben vitéz magatartásuk elismeréseül a következő nyug. alezredeseknek: Reiss Jánosnak, a csapi szállitás felügyeleti par.-nál; Stressler Lajosnak, a cs. kir. 27. népf. gy.-e.-ben; a következő századosoknak: Vinteleriu Jánosnak a 2. gy.-e.-ben, beosztva a 31. gy.-e.-hez; Gallauner Istvánnak a 69. és Pichler Jánosnak a b.-h. 4. gy.-e.-ben; továbbá: Zenker Albert 102. gy.-e.-beli tart. századosnak; Petri Frigyes 31. és Zsolnay Ádám 51. gy.-e.-beli tart. főhadnagyoknak; az ellenséggel szemben kitünő szolgálatuk elismeréseül: Jünger József századosnak az 1. és Hlatky Dezső főhadnagynak a 69. gy.-e.-ben; Aschenbrier József századosnak, számf. a m. kir. 8. honv. gy.-e.-ben, beosztva a vezérkarhoz; az ellenséggel szemben vitéz magatartásuk elismeréseül: Farkas Jenő m. kir. 9. honv. gy.-e.-beli századosnak, a 302. hadoszt. távb. o. par.-nak; a következő főhadnagyoknak: Seifert Jánosnak a 14. árk.-z.-ban; Vetter Ferencnek a m. kir. IV. csendőrker.-ben, a 130. gy. dand.-nál; továbbá: Schiffler Zsigmond 3. és Hadl Ferenc 49. gy.-e.-beli, valamint Schaller Ottó 7. t. t.-e.-beli tart. hadnagyoknak; továbbá az ellenség előtt elesett: Rasin József 49., Stamberger Zsigmond 56. és Hollósi Frigyes 86. gy.-e.-beli tart. hadnagyoknak; a lelkészi érdemkereszt 2. osztályát a fehér-vörös szalagon, az ellenséggel szemben vitéz és önfeláldozó magatartása elismeréseül: Krajucs Márkus 87. gy.-e.-beli tart. táb. lelkésznek.

Kitüntetések a m. kir. honvédségnél. A király a hadidiszitményes 3. osztályu vaskoronarendet dijmentesen adományozta az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartása elismeréseül: Szászkabányai Hoffmann Géza 1. honvéd gyalogezredbeli századosnak, továbbá a hadidiszitményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet adta ugyanezen alkalomból: Schmidt Antal az 1. honvéd menetezrednél beosztott, 1. honvéd gyalogezredbeli és Vrbaschki Zsarkó 6. honvéd tábori ágyusezredbeli századosoknak, valamint Zippel György 1. honvéd tábori ágyusezredbeli főhadnagynak, dr Ságovics Sámuel a 21. honvéd gyalogezrednél beosztott, 18. honvéd gyalogezredbeli tartalékos, Nábrászky István, a 3. honvédgyalogezrednél beosztott, szolgálatonkivüli viszonybeli főhadnagyoknak, továbbá Széler Mátyás, a 3. népfölkelő gyalogezrednél beosztott népfölkelő hadnagynak, végül az ellenség előtt elesett: Molnár Kálmán, a 4. honvéd gyalogezrednél beosztva volt, a 14. honvéd gyalogezrednél létszámfelett vezetett századosnak; a lelkészi érdemkereszt 2. osztályát a fehér-vörös szalagon az ellenség előtt teljesitett kitünő és önfeláldozó szolgálataik elismeréseül: Scheich Gyula, a 1. honvéd gyalogezrednél beosztott, 19. és Ardeleán János, 4. honvéd gyalogezredbeli tartalékos tábori lelkészeknek.

Német vaskereszt. A király megengedte, hogy Csanády Frigyes altábornagy a német császár Ő Felsége által neki adományozott 1. és 2. osztályu, valamint Werz Manó, cs. és kir. ezredes, egy tüzérdandár parancsnoka, Gombos Mihály, 17., Bernatsky Kornél 7. és Magyarpéterlaki Körösi István 24. honvéd gyalogezredbeli ezredesek, továbbá Krusina Manó 23. honvéd gyalogezredbeli, Bányai Kálmán, 5. honvéd tábori ágyusezredbeli és Calm Oszkár, 2. huszárezredbeli alezredeseknek, azután Szádobosi Borbáth Ödön, 24. honvéd gyalogezredbeli őrnagy, Mayer-Csejkovits Károly, Nagyselmeci Mérey László és Müller Alajos, vezérkari testületi, Rab Ákos 21., Párniczai Parniczky Jenő 23., Gaáli Ernő, Bene Ernő és Barabás Gerő 24., Ádám Dezső 23. honvéd gyalogezredbeli, Schönpflug Ferenc 11. árkász-zászlóaljbeli és Fuchs Miksa 9. vonatosztálybeli századosok, továbbá Varga Ferenc és Benkő Kálmán 24., Szabó Géza 23., Kanabé Sándor 21. honvéd gyalogezredbeli, Vaczula Kálmán és Arz Gusztáv, 5. honvéd tábori ágyusezredbeli főhadnagyok, Mezei Géza 23., dr Barabás Andor 24. honvéd gyalogezredbeli és Gyárfás Pál 9. honvéd huszárezredbeli tartalékos főhadnagyoknak, valamint dr Schön Elek törzsorvos, egy hadosztály egészségügyi intézetnél és Conradsheimi báró Conrad Artur, honvéd hadbiztos, a német császár által nekik adományozott 2. osztályu vaskeresztet elfogadhassák és viselhessék.

Arany vitézségi érem. Rezsnyák Ferenc 19. honvédgyalogezredbeli tartalékos hadnagyot és Werner József 1. honvédgyalogezredbeli tizedest az ellenség előtt tanusitott kiválóan vitéz magatartásuk elismeréseül az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Nyilt-tér.*)

Hadmentes ügyes segéd és ügyes elárusitó nő a női ruhaszövet és fehérnemü detail szakmából **azonnal felvételnek** **Fenyves-áruház** VII., Károly-körut 9 az udvarban. 10742

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Minden külön értesités helyett.

Dr **Fichter Ernőné**, született **Kaufmann Mimi** ügy a maga, mint fiacskái **Tibor** és **Bandi** valamint az egész rokonság nevében fájdalomtől megtört szivvel tudatja, hogy forrón szeretett férje

Dr FICHTER ERNŐ
orvos

életének 42. és boldog házasságának 10-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

A boldogult földi maradványait folyó hó 20-án délután 3½ órakor fogjuk a rákoskereszturi izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

SZENZÁCIÓS REGÉNYUJDONSÁG!

ÉJSZAKA

IRTA

PAKOTS JÓZSEF

A kiváló nagy érdeklődést keltő mindvégig izgalmas cselekményü mü ára ízléses borítékba fűzve 3 korona.

Kapható: Légrády Testvérek könyvkiadóhivatalában. Budapest. V., Vilmo császár-ut 78. és minden nagyobb könyvkereskedésben. 10816

„FAX" HYGIENIKUS SZIVARKA HÜVELYEK
1 DOBOZ (100 HÜVELY) 50 FILLÉR
FŐRAKTÁR: BUDAPEST ELEMÉR-U. 17.
84701

Felső kereskedelmit, tanitónőképzőt vagy egyetemet végzett, esetleg más magas elméleti vagy gyakorlati képzettséggel biró, **jó családból való**

hivatalnoknőt

keres egész napi munkára **előkelő fővárosi vállalat titkári irodájába.**

Német nyelvet biró, **gyors- és gépirónő előnyben részesül. Kimeritő, rövid életrajzot tartalmazó és eddigi müködést felmutató csakis irásbeli ajánlatok Holczer József V., Koháry-utca 19/b., II. em. 15. cimre küldendők.** 10819

Sport.

Labdarugás.

A vasárnapi mérkőzések. A vasárnapi barátságos mérkőzések többé-kevésbbé a papirformáknak megfelelően zajlottak le. A mérkőzések eredményei a következők:

FTC—BEAC 6:0 (5:0) biró: Gerő Ferenc.

III. TVE—NSC 4:0 (1:0) biró Orova Henrik.

Vas- és Fémmunkások—Föv. T-Kör 2:1 (0:1) biró Horváth János.

—

Jéghockey.

Budapesti Korcsolyázó Egyesület—Wiener Eislauf Verein 7:3.

Vasárnap játszott a BKE jó klasszisu csapata Bécsben a WEV müjégpályáján a WEV csapatával és ez, mint előre látható volt, végig fölényes játék után 7:3 arányban le is győzte.

—

Szinházi műsorok.

	Magyar királyi opera	Nemzeti szinház	Vigszinház	Magyar szinház	Király szinház	Népopera	Uránia szinház
Kedd — délután			Hindenburg bácsi			—	
Kedd — este	Bibliás ember	Az aranyember	A táncosnő	A kisasszony férje	A császárné		Élet komédiája
Szerda — délután	—		A korzó szépe			—	
Szerda — este		A revizor	Ciklámen	A kisasszony férje	A császárné		Mi barbárok
Csütörtök	Tosca	—	A táncosnő	A kisasszony férje	A császárné	—	Mi barbárok
Péntek	—	—	Hindenburg bácsi	—	—	—	—
Szombat — délután		A három testőr	O nagysága ruhája	Lyon Lea	János vitéz	Tatárjárás	A Ur Jézus
Szombat — este	Tannhäuser	A madonna rózsája	Ciklámen	A kisasszony férje	A császárné	Zsuzsi kisasszony	Mi barbárok
Vasárnap — délután		Elnémult harangok	O nagysága ruhája	Lyon Lea	Legényvbucsu	Zsuzsi kisasszony	A világ csodái
Vasárnap — este	Bánk bán	A zalameai biró	A táncosnő	A kisasszony férje	A császárné	Tatárjárás	Mi barbárok

kinevezett szentszéki biboros fejére. Most történt első izben, hogy a Wittelsbach uralkodóház egyik tagja ilyen aktust végzett. Az ünnepség után a király udvari ebédet adott az uj biboros tiszteletére.

Napi hirek.

— **(Stefánia hercegnő a királynál.)** Vasárnap délben egy órakor a király Schönbrunnban magánkihallgatáson fogadta gróf Lónyay Elemérné Stefánia hercegnőt, aki köszönetet mondott a vöröskereszt kitüntetéséért.

— **(Az amerikai elnök esküvője.)** Washingtonban vasárnap ment végbe minden ünnepiesség nélkül Wilson elnök egybekelése Galt asszonnyal. Az uj házaspár kétheti nászutra kelt Délamerikába.

— **(Hüvös József emlékezete.)** Vasárnap délelőtt *Hüvös József* halálának első évfordulója alkalmából dr *Body Tivadar* alpolgármester a székesfőváros tanácsa nevében diszes koszorut helyezett a Hüvös-család sirboltjára. A budapesti villamos városi vasut igazgatóságának és tisztviselői karának koszoruit a vasut főtisztviselőiből álló küldöttség tette le néhai elnökigazgatójának sirjára.

— **(Botrány a japán képviselőházban.)** Tokióból jelenti a Reuter-ügynökség: A képviselőházban az ellenzék a kormány vád alá helyezését inditványozta. Mialatt a miniszterelnök beszélt, egy képviselő ráütött a karjára. A rendőrség erre közbelépett. A miniszterelnök beszédét a többség tetszésnyilvánításai mellett fejezte be. A kormány vád alá helyezésére vonatkozó inditványt nagy többséggel elvetették.

— **(Megint megjelenik a Lokalanzeiger.)** Szombaton este Berlinben ismét megjelent a Lokalanzeiger, amelynek megjelenését beszüntették. A tilalom csak a lap egyetlen reggeli számára szólt.

— **(Amit elmulasztott a francia kormány.)** A sulyosan sebesültek visszaszállitása ellenére Franciaországban számos panasz hangzik el, hogy nem tudnak a hazaszállitott rokkantak sorsáról. A francia kormány nyilván elmulasztotta, hogy a rokkantakat családjaikkal összeköttetésbe hozza. Csak most igyekszik a hadügyminiszter egy rendelete, amely több képviselő sürgös közbenjárása folytán jelent meg, eleget tenni a rokkantak családjai részéről való megkereséseknek, amennyiben az orvosi vélemény fentartásával elrendeli, hogy a sulyosan sebesültek, vagy egyéb betegek, ha legalább egy éven át kezelés alatt voltak, oly kórházba szállittassanak, amely közel esik hozzátartozóik lakóhelyéhez. Az Echo de Paris e rendelet által azt reméli, hogy e szerencsétlen emberek lelkiállapotában kedvező változás fog beállani.

— **(Hősök halála.)** Vácott a Szent Rókus kápolnából kisérték örök nyugalomra *Helcz Gyula* honvédszázadost, a kétrendbeli signum laudis és a harmadosztályu katonai érdemkereszt tulajdonosát, a természettudományi társulat tagját, aki az idei julius 20-án hősi halált halt az orosz harctéren.

Dietl Lóránd, közösgyalogezredbeli tényleges hadnagy, az idei október 27-én az Isonzofronton, a Plava-magaslaton, Globna mellett hősi halált halt. Testvéröcscse volt *Dietl Tivadar* tüzérszázadosnak, aki tavaly október 16-án szintén hősi halált halt, még pedig a vychadovkai ütközetben.

Kiss Károly szobrász, az orosz harctéren hősi halált halt. A fia volt *Kiss György* szobrászművésznek. Igen értékes tehetséget vesztett benne a magyar képzőművészet, akinek képességei a legbiztatóbban bontakoztak ki. Több becses alkotása hirdeti nevét, ugy mint a Vak gordonkás, Szökőkut, Dante pokla. Egyik legsikeresebb munkáját, Ábrányi Kornél siremlékét, most állitották fel a kerepesi-uti temetőben.

A budapesti honvédhelyőrségi kórházból eltemették *Kun Lukács* 17. honvédgyalogezredbeli, volt kunhegyesi lakos és *Dopita Rezső* volt budapesti lakos, honvédeket.

— **(Halálos elgázolás.)** Erzsébetfalván a Soroksári-uton egy helyiérdekü villamos elgázolt egy ismeretlen, munkásosztályhoz tartozó nőt, akinek a kerekek mindakét lábát levágták. A mentők a Szent István-kórházba vitték, ahol meghalt.

— **(Tüz a selyemgyárban.)** Vasárnap hajnalban leégett a tolnai selyemgyár kazánháza és selyemszobája tetejének egy része. Selyem nem pusztult, a kár csupán a kazánház tetejére és a felszereléseknek megrongálására szoritkozik.

— **(Halál a vonaton.)** A keleti pályaudvaron az aradi gyorsvonat egyik másodosztályu fülkéjében Novameczki Istvánné negyvenhét éves gyógyszerész neje, aki a Fehérvári-ut 18. szám alatt lakott, hirtelen rosszul lett, meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **(A villamoskalauz tragédiája.)** Ismét halálos végü villamosszerencsétlenség történt Budapesten, amely azonban már különösebb körülmények közepette játszódott le. Egy veszedelmes, de azért igen gyakori gyerekcsiny volt az okozója a katasztrófának. Vasárnap délután négy óra tájban a Népszinház-utcában egy befelé haladó városi villamoskocsi hátsó ütközőjére fölkapaszkodott egy fiu. A kalauz *Pirka István*, észrevette menten, rákiabált, piszkálta, de a legényke ahelyett, hogy abbahagyta volna a veszedelmes kedvtelést, nyugodtan tovább üldögélt az ütközön, sőt még jókat nevetett is rajta, hogy bosszuságot okoz másoknak. A kalauz erre türelmeszegetten leugrott a haladó villamosról, ettől már megijedt a gyerek, ő is leugrott és futásnak eredt. A kalauz utána. Amint a párhuzamosan haladó sinpár elé ért, ugylátszik, a nagy sietségben nem vette észre, hogy közeledik egy másik sárga kocsi, a körut felöl, a villamos elütötte és ő a kerekek alá került, amelyek levágták mind a két lábát. A szerencsétlen ember szörnyethalt.

— **(Elfogták az ékszerész tolvaját.)** Megirtuk, hogy a debrecen—érmihályfalvai vonalon december negyedikén Mayerhoff Manó budapesti ékszerésztől valaki nyolcvanezer korona értékü ékszerrel terhelt börtáskát ellopott. A károsult ékszerész még utközben egy csendőrörsnél jelentést tett a lopásról és Debrecenbe érve, részletes panaszt emelt az ismeretlen tolvaj ellen. Minthogy valószinünek látszott, hogy az ékszertolvaj Nagyvárad felé menekült, a debreceni rendőrkapitányság távirati értesitése alapján a nagyváradi rendőrség is megkezdte a nyomozást A tolvaj fejére Mayerhoff Manó ötezer korona jutalmat tüzött ki. A debreceni rendőrség az üzletvezetőségnek százhusz kalauzát és vonatkisérőjét hallgatta ki és bár a károsult a rendőrségnek adott személyleirással tévutra vezette a hatóságot, a nyomozás helyes nyomra tért. A debreceni rendőrség emberei Vedresbányán elfogták az ékszertolvajt.

— **(A mármarosi faszeszmérgezés.)** A máramarosi faszeszmérgezések ügyében a budapesti rendőrség tovább folytatja a nyomozást. A nyomozás során megállapitották, hogy a két faszeszszel telt vashordót a bosnyiai Toslicben adta fel egy vegyészeti gyár a Bécs melletti Linsingenben lévő Holzverkohlung Industrie részvénytársaság részére. A budapesti rendőrség megkeresésére a bécsi rendőrség is nyomozást folytatott és megállapitotta, hogy a két hordó faszesz ipari célokra volt szánva. A budapesti rendőrség detektivjei kideritették, hogy a dunaparti teherpályaudvaron lefolyt árverésnél, ahol Heller és Weisz Soroksári-uti kereskedők a két hordó faszeszt megvásárolták, a két hordó mint ismeretlen tartalmu került árverés alá. Kemény Sándor raktárfőnök azonban elővigyázatosságból lakatost hivatott, felbontatta a két hordót és Török József pénzügyi szemlészszel megfokoltatta a benne talált szeszt. A szesz 98 és fél fokot mutatott. A szemlész a szeszt még meg is izlelte és kijelentette, hogy finom szesz. Igy került azután a két hordó árverés alá. A rendőrség tovább folytatja a kihallgatásokat.

— **(A balkáni csomagforgalom.)** A Bulgáriába, Törökországba és Görögországba szóló postacsomagok szállitása a mostani rendkivüli körülmények közt csak többszöri átrakással történhetik, ami a csomagok gondosabb burkolását teszi szükségessé. A postahivatalok utasitást kaptak, hogy a megemlitett országokba szóló küldemények burkolatát a felvétel alkalmával alaposan vizsgálják meg s a meg nem felelőket, különösen az egyszerü csomagoló-papirba vagy gyönge dobozba burkoltakat, kellő felvilágositással utasitsák vissza.

—

Halálozás.

Sulyos csapás érte Nikolits Bélát, a Magyar királyi folyam- és tengerhajózási részvénytársaság érdemes felügyelőjét. Édesatyja, nemes Nikolits Bogdán, Torontálmegye nyugalmazott főszolgabirája és törvényhatósági bizottsági tagja, a nagybecskereki Tisza ármentesitő társulat helyettes igazgatója, hosszas és sulyos szenvedés után hetvenegy éves korában, házassága negyvennegyedik évében Nagybecskereken meghalt. Halála nagy és előkelő rokonságot boritott gyászba, köztük a Dániel, a csekei Vass és Sigga családokat. Beszentelése mély részvét mellett ment végbe Nagybecskereken, majd a halottat Nagykikindára szállitották és az ottani családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

Felsőbányai Bányai Albert csendőrezredes, csendőrkerületi parancsnok, a vaskoronarend tulajdonosa, Budapesten meghalt. Temetése hétfőn délután három órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

Nemes Blaskovits Vilmos, nyugalmazott császári és királyi huszárszázados, életének 63-ik, házasságának 18-ik évében, rövid szenvedés után, Győrött meghalt.

Vaillant francia szociálista képviselő Párisban 76 éves korában meghalt.

—

x **Wágner-féle hangszerek** a legjobbak. Kérjen egy fényképes hangszerárjegyzéket ingyen Wágner „Hangszer-Király"-tól, (Budapest, József-körut 15.)

x **Huzás már holnap!** Utalunk a népszerü Dörge Frigyes banknak (Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.) lapunk mai számában található hirdetésére.

—

OMNIA MOZGÓKÉP-PALOTA
Bejárat: József-körut 41.
Telefon: „József" 1—25.

! Ma először !
10890
REINHARDT
MIRAKULUM-ja
(ó-német mysterium)
Humperdinck Oratoriumával
szimfonikus zenekar
ORGONA ÉS NŐI ÉNEKKARRAL.

Az előadásvk nem folytatólagosak és pontosan 4. 6, 8, és 10 órakor, vasár- és ünnepnap d. u ½4, ½6, 7, ½9 és 10 órakor kezdődnek.

Jegyelővétel: Hirsch-féle nagytőzsdében VI., Andrássy-ut 17 és az Omniában d. e. 10 ½1-ig.

Közgazdaság.

—

Mezőgazdaság.

* **A szeszrendelet módositása.** A pénzügyminiszter 145.196. sz. rendelete értelmében a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék ama vállalkozói, akiknek oly saját termésü cukorrépa, illetve burgonyakészletük van, mely a szeszfőzde vállalkozójának vállalatában, illetve — mezőgazdasági szeszfőzdékre nézve a szeszfőzdével kapcsolatos — mezőgazdaság terméséből származik és amelyet hivatalos megállapitás szerint más, mint szeztermelési célokra fel nem használhatnak, ezen anyagokból irásbeli kérvényükre esetről-esetre megadható engedély alapján az 1915. évi 99.700 számu rendelettel meghatározott mennyiségen felül is termelhetnek szeszt abban az esetben, ha az ekként termelt többlet után a cukorrépából előállitott szesztöbbletre nézve hektoliterfokonként 30 fillért, a burgonyából előállitott szesztöbbletre nézve pedig hektoliterfokonként 10 filiért külön részesedés cimén az államkincstárnak beszolgáltatnak.

Budapesti gabonatőzsde.

— dec. 19.

A washingtoni tréfa.

Az északamerikai Unio washingtoni mezőgazdasági hivatala évtizedek óta december hónap második felében mindig megengedi magának azt a tréfát, hogy fölbecsüli a rákövetkező év őszi gabonatermését. Ennek az ősi szokásnak most a háborus időben is hiven megfelelt az emlitett hivatal és igy a vasárnap közzétett communiqueból megtudjuk, hogy az 1916-iki évben az Egyesült-Államokban hatszázhét millió bushel őszi buzát fognak learatni. De ez még nem végleges. A minőségről pedig egyáltalán nem nyilatkozik a washingtoni jelentés. Mondjuk: e statisztikai produkciót nem lehet komolyan venni, ám azért még ennek a némileg tulkorai taksálásnak is van holmi reális alapja, tudniillik a területi kimutatás. Ebből megtudjuk, hogy az őszi terület ezuttal lényegesen kisebb a tavalyinál. Ennek az ötletéből rámutatunk arra, hogy Magyarországon a terület dolgában még teljesen sötétben tapogatózunk. A gazdasági tudósitók utóljára november 8-án küldték be jelentésüket, amiknek az alapján november hó 13-án volt esedékes a miniszterium kimutatása, ezt azonban nem adtuk ki, mert a helyzet akkoriban még teljesen bizonytalan volt. Azóta hat hét mult el, amely időszakban, ha nem is mindent, kétségtelenül sokat pótoltak, mert az időjárási viszonyok jobbára kedvezők voltak. Nagyon kivánatos volna tehát, ha a mezögazdasági statisztikai ügyosztály most már megfelelően tájékoztatná a közönséget az ősziek állapotáról. A washingtoni jelentés szövege egyébként a következő:

1021

Kiss Katalin: Péntek

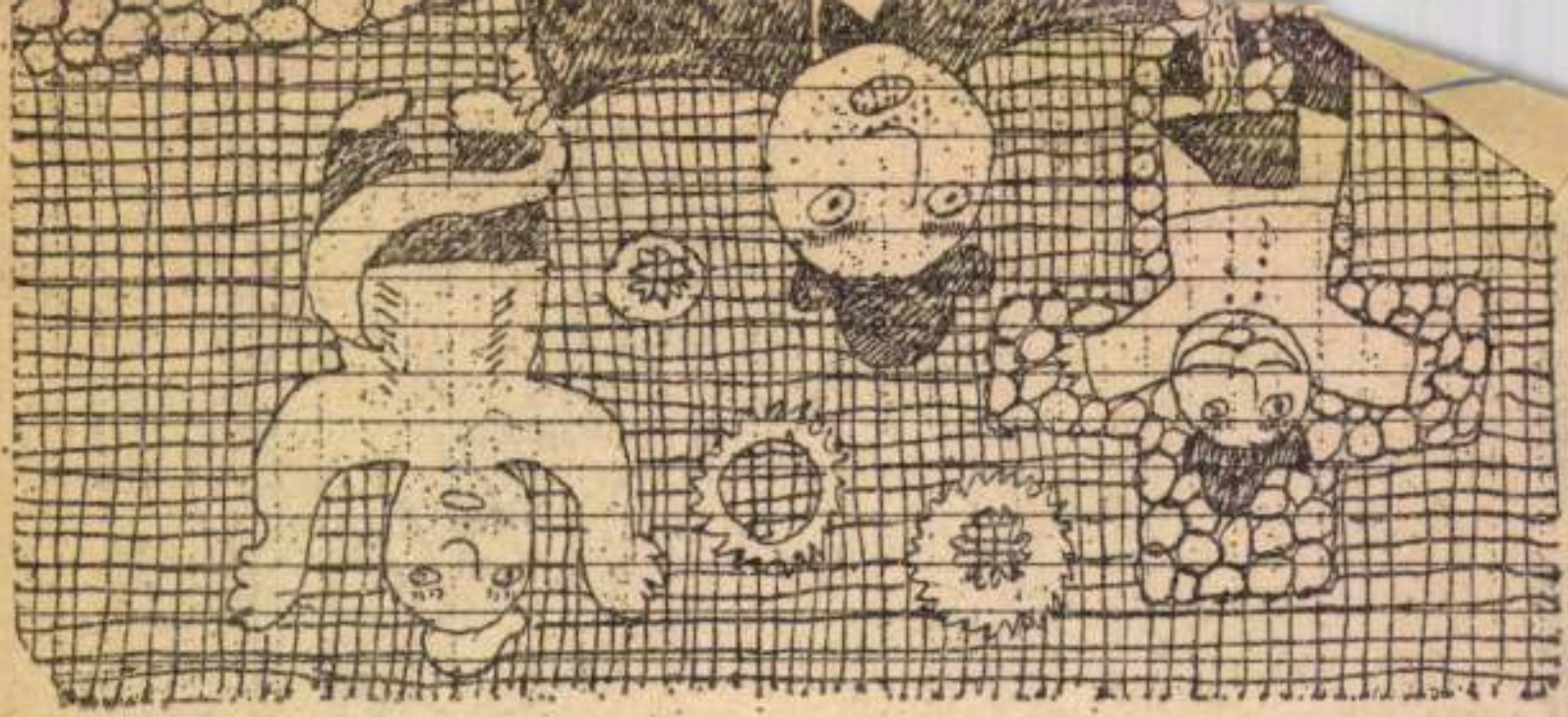

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1994. VIII. 7.

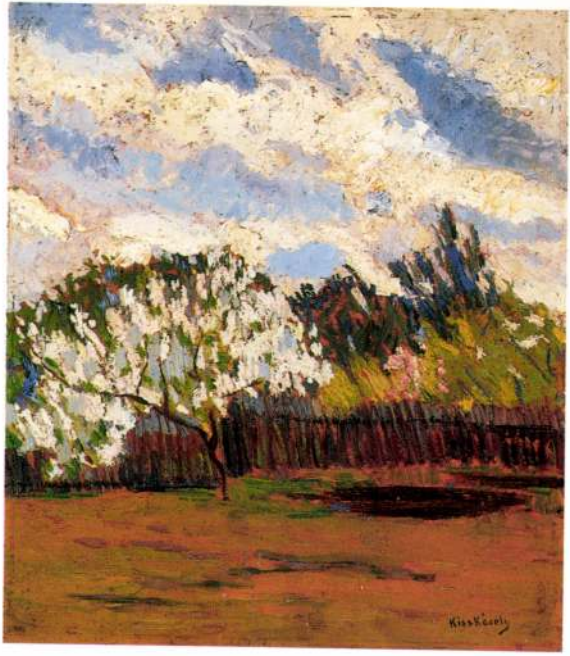

59

59 • KISS KÁROLY (1883–1953)

Tavasz

40 × 36 cm
Olaj, karton
J. j. l.: Kiss Károly
Kikiáltási ár: 80 000 Ft

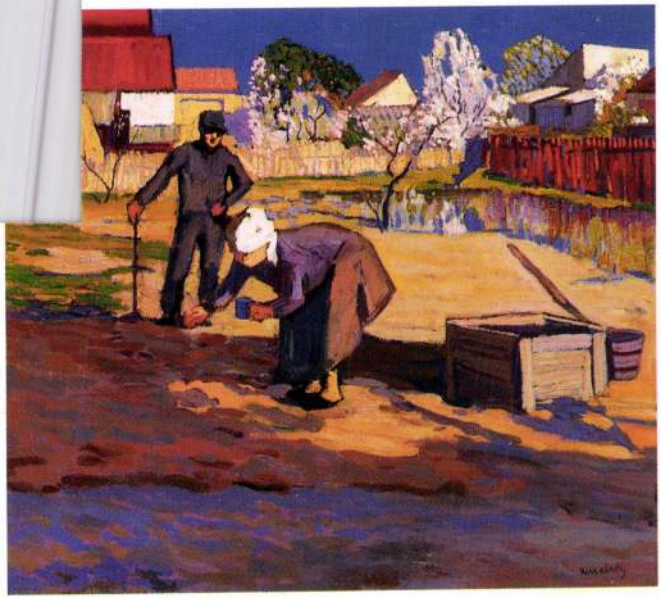

57

M. Kiss Katalin kerámiatervező iparművész

Debrecenben születtem 1941-ben. A budapesti Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban érettségiztem, majd a Kossuth Nyomdában cinkografusi, művészi reprodukció készítő szakképesítést szereztem. Ezek alatt az évek alatt sokat rajzoltam, mintáztam és ekkor alakult ki bennem a kerámia iránti vonzódás.

Az Iparművészeti Főiskolára 1962-ben vettek fel, ahol Littkei József, Illyés Gyula és Csekovszky Árpád voltak a mestereim. A diplomámat 1967-ben védtem meg. Azóta a Művészeti Alap tagjaként önállóan, otthon dolgozom. Férjemmel két gyermekünket neveljük.

A természet gyermekkoromtól fogva különösen érdekelt. Egy-egy virágra, bogárra sokszor rácsodálkoztam. Kövekből, kagylókból, ágakból és termésekből álló gyűjteményem vesz körül a műteremben, és gyakran ezek szolgálnak témáim forrásául. Főleg falitálakat, faliképeket és használati tárgyakat készítek. Korábban az üveg és a fém kombinációját alkalmaztam, jelenleg a plasztikus, rusztikus felületek játéka foglalkoztat.

Csoportos kiállításokon rendszeresen részt veszek és több egyéni kiállításom volt.

1980. Budapest, Eötvös Pinceklub, BME Várgaléria
1981. Budapest, Vasas Minigaléria, Martfű, Kunszentmárton
1982. Szombathely, Kiskunmajsa
1983. Budapest, KM.
1984. Debrecen, Derecske, Püspökladány, Balmazújváros, Berettyóújfalu
1987. Budapest, Lágymányosi Galéria
1988. Budapest, Mednyánszky Terem
1989. Budapest, Csepel Galéria.

M. KISS KATALIN
„HAJZAT"
KERÁMIA FALITÁL 50 cm ⌀ RÉSZLET

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

M. KISS KATALIN

IPARMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES
MEGNYITÁSÁRA
1990. ÁPRILIS 19-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

MEGNYITJA

DR. LOSONCI MIKLÓS

MŰVÉSZETI ÍRÓ

A TÁRLAT MEGTEKINTHETŐ
1990. ÁPRILIS 19–28.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA ÖTVÖS TEREM
BUDAPEST, V. VÁCI UTCA 25.

A kerámia egyidős az emberrel.
Ősidők óta a boldogító szépség üzenete. Használati értéke egyre inkább az a tisztázott, szerkesztett esztétikum, mely nemesíti az időt, kristályosított fokozással dúsítja a teret. Az a környezetet, melyben mi élünk, így válik otthonunk egyik pillérévé. M. Kiss Katalin a föld iránti vonzalmat, az általános anyag keltette lehetőséget az élmény és a tudás szintjén „műfordítja" tárgyakká a kéz és a gondolat összefogásával. A lét testisége jelenik meg általa úgy, hogy a felület vonalizgalmai ébresztik a látvány híreit – repedések, gyűrődések, elágazások. Mindez forma és plasztikus élet, annak jelzéses ábrázolása. Az egyetemes élet többminőségű létfoka válik érzékelhetővé – növényi, állati és humánus alakzatok. Kiderül, hogy a Mindenség minden töredékében gyönyörű, – M. Kiss Katalin kerámiái ezt a fölismerést ünneplik. A keletkezés misztériuma tárulkozik fel, a forma minden részlete virulens nyitány, így válik a töredék, minden rög, valóságrezdülés központi fontosságúvá. A fogalmazás finomsága is szembetűnő, melynek alapja a rajzi biztonság, a képesség és lelkiismeret egysége. Uralja azt a világot, amit értelmez, nemcsak használója, hanem birtokosa is törvényeinek. Művekké szilárduló tárgyai a jövőt erősítik a hagyományos és megálmodott formaalakítás kombinációival, magból erdő lesz.

dr. Losonci Miklós

Kiss Károly

EMKE-től 300 k

Értimisk 1903/4. 32 l.

niss des 3. Heftes.

Ecke.

einem der Orchester.

sgang gegen den grossen Hof.
der Feststiege.
hs-Vestibule.

e.
ntale.
'un coin.
ns la tour.
u-dessus d'un Orchestre.

donnant sur la grande cour.
remier étage.
nseil municipal.

ner.
wer.
of the music-stand.

eat yard.

Kiss Károly

kisplasztikus

Végbiz. jeles eredm.

Eötvösmünk 1904/5

19. l.

Képesítő oklevelet

nyert

u. o.

Kiss Károlyné, textiltervezőművész

Hagyomány már, hogy a textiltervezőművészek évente bemutatják az alkotó-heti munkájukat. 1983 végen több mint 2 hétig volt látható a kiállítás, ahol festményeket, tussrajzokat, grafikákat állítottak ki. Kiss Károlyné virág- és növényrajzait láttuk.

d. zs.: Az alkotónap haszna.
Textil Élet, 1984. jan. 11.

KISS KÁROLY (1883[1884?] - 1953) festő

Nagybánya : Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992
163-164. p. életrajz + ill

említve: 13, 14, 70, 84, 86, 94, 129.

Kiss Károly

300 K az EMKE-től

Értesítő 1902/3. 59. l.

~~Agaunes dárdahegy~~ ~~három élű~~ VI. 19

Kiss Károly

EMKE tól 400 K

Eritimisk 1904/5

16 l

Kiss Károly

tanulmányuton Amerikában.

Értimisk 1905/6.

19. l.

514-515.

BESE

ref. temp

Kiss Károly

nobrán

† 1915

L.

Ü. 2181

1915
25
1890
915

18
4
22
3
25

~~Ágyúgolyók VII. 247~~

Kiss Károly

Asztali villany
lámpa terve, rajz-

Értesítő

1907/8. XV. t.

Kiss Károly

Wobrány

Kiss György fia.

Most készítette Ave Maria c. 70 cm. hosszu relietjét Gordonka művész Máriát látja játékba merülve.

Pécsi Napló

1913. marc. 6.

(Kiss György (igy!) mint termetöl.)

U. 497.

246 BOUQUETS DE FLEURS et nature morte. — Quatre panneaux.

247 ETUDES D'ANIMAUX: brebis, oiseaux et chiens. — 7 Pièces.

248 PAYSAGES PAR DES MAITRES DU COMMENCEMENT DU XIXme SIÈCLE, tels que: *de Rijk, Jansen, Winter, Spohler*, e. a. 6 pièces.
Seront divisés.

249 SOUS CE NUMÉRO SERONT VENDUS DIFFÉRENTS TABLEAUX NON-CATALOGUÉS. — A—X.

MDK

Kiss Károly

Hugom, szobormü

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 37.l.

Kiss Károly
szobrász

l.

Lykaszobr 96-14.

39. l.

Kiss Károly MDK

Danta pokla, gipsz

Mücsarnok 1915. tavaszi tévaszi tárlat

MUK

MDK

Kiss Károly

A világtalan. Gipsz

KMT. 1912/13. téli kiáll. kat. 61.l.

MDK

Kiss Károly

Hugom. Szobormü

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 37.l.

Kiss Károly, szobrász; szül.

K. György szobrász fia.

Kiss Károly

Műcsarnok szobrai Bpest

1911. tav. kiáll. - 248.

1912-13. tél. kiáll. - 368

Zombor VI. 186.

Kiss Károly

zsobrász

Villanylámpa, mintázta

fenti

Repr.

Magyar Iparmuvészet

1905, 230. l.

Kiss Károly

A "Három kiállitás. II." c. második közlemény kritikáját Margitay Ernő folytatja, a Képzőművészeti Társulat által, a Szépművészeti Muzeumban rendezett kiállitáson szereplő művészek munkájáról:
Horvai: "Öreg honvéd", "Haldokló" c. szoborrészletét,
Istók János: "Csányi László" c. bronz szobrát,
Kiss Károly: "Dante pokla" c. részletekben finom, egészében nem teljesen megoldott szobrát méltatja.
A tárlaton szereplő valamennyi művész nevét lásd: Istók János nevénél.

Élet, Bp. 1915. márc. 28. VII. évf. 13. sz. 282. és 307. lap.

Kiss Károly

Erustmüves

Kispest, Eggert u. 110

Nemesfévk 1941

198. l.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIV. 9. *F. Zurbaran:* Szűz Mária-fej. — 1873: XIV. 15. *F. Zurbaran:* Kopf der heiligen Maria. — 1876, 1878, 1879: XVI. 681. *F. Zurbaran:* Szűz Mária-fő. — 1881: 779. *F. Zurbaran:* Mária-fej. — 1888: XXII. 796. *F. Zurbaran:* Madonna feje. — 1896, 1896: XXII. 796. *F. de Zurbaran:* Madonna. — 1897: XXII. 796. *F. de Zurbaran:* Madonnenkopf. — 1898: XXII. 796. *F. de Zurbaran:* Tête de la sainte Vierge. — 1901, 1904: XXII. 796. *F. de Zurbaran:* Madonna.

MDK

Kiss Károly, ip.müv.

1o2. Fadoboz.
1o3. Ezüst tál.
1o4. Füles kancsó.
1o5. Magyar váza.

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939. jun.1o.-25.-ig.

Kiss Károly

Asztaldisz ezüstből,
terverte és mintárta
fenti
Repr.
Magyar Iparmüvészet
1905. 238. l.

Kiss Károly

ötvös

Kiss Károly ötvös, Kispest, Eggert-
u. 110. 146-662

Budapest 1940. szept.

M.D.K.

Kiss Károly festő

1911-ben Nagybányán dolgozott.

Réti: Nagybánya. bp. 1954. 329.l.

M.D.K.

Kiss Károly festő

1912-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya.. Bp. 1954. 330.l.

M. D. K.

Kiss Károly festő

1902-ben Nagybányán a Szabadiskola növendéke volt

Réti Dp. 1954. 325. l.

M. D. K.

Kiss Károly festő

1903-ban Nagybányán a Szabad-iskola növendéke

Rébi Br. 1954. 326. e.

M. D. K.

KISS Károly festő

1902-ben a nagybányai szabadiskola növendéke

1934. a Nagybányai Festők Társaságának Főtitkára

Réti István: A nagybányai művésztelep
Bp. 1954. 59., 273. l.

Kiss Károly

festő

1901–4

Éinúsk 1930. 85. l.

MDK

Kiss Károly

P: A festők városában... Pesti Napló, 1934. márc. 25. 35.l.

MDK

Kiss Károly,

1902-ben az iskolában dolgozott
1903-ban " " "

A szabadiskola ideje. 1902-1912. 78.l.

Kiss Károly

festő

a nagybányai rk-
plébánia templom főoltár
feletti falán Jézus,
hegyi beszéde, hátter-
ben nagybánya-környéki
felhős tájképpel.
fentitől

Láttam
1942. dec. 3.

Sokáig Nagybányán
lakott s számos képe-
van ittem jobb há-
zakban.

MDK

Kiss Károly,

1911-ben iskolán kívül dolgozott
1912-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje./1902-1912./ 88, l 89.1.

Kiss Károly festő

Jó néhány olyan művészt tartanak számon akiket születésük, vagy életük hosszabb-rövidebb szakasza Aradhoz, vagy indékéhez köt. Közülük, került ki a nagybányai festőiskola néhány néhány tagja, pld. Kiss Károly és a műkritikusként is ismert impresszionista festő, Balla Béla.

Szekernyés János: A festő becsülete.

A Hét, 1975. szept. 19.

MDK

Kiss Károly

Ujjáalakult a Nagybányai Festők Társasága. Esti Kurir 1941. aug. 4.

M.D.K.

Kiss Károly

"Hollóssy mester volt müncheni első tanitványa"- ugyancsak évtizedek óta él Nagybányánirja a lap "Nagybánya:Az ujjáéledt festővárós" beszámolójában.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. aug. 7-13.
V. évf. 32. sz.

Kiss Károly

33. Nagybánya, olajf.
35. Dombtető, olajf.

Nagybányai Kiáll. 1942

Kiss Károly

Nagybányai k. k.
1912
89

Török temető, alcsuti VI. 179.

Kiss Károly

Nagybányai kiáll kat. 1912

79

Tört. Tár VI. 207

Kiss Károly

Nagybányai kiáll. kat. 1912

78

Tiszakürt h. n. VI. 162

Kiss Kocsis

Nagybánya k. k. 1912.

88

Urnasír VI. 132.

Kiss Károly

nagybányai festő

l. Mikola András

csomagjában.

VAS
Nagy
Sz
a Szé
I.Len

Kiss Károly

festő

a nagybányai mű-
vésztelepen van a
mintermi.

Molnár János Bálint:
Nagybányai mozaik.
Uj Magyarság
1943. aug. 1.

A

LXVIII. CSOPORTKIÁLLIT

KATALOGUS

CSABAI ROTT MARGIT
győrszigeti NÉMAY FERENC
MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA
SÁRI SCHALK LÁSZLÓ
SIMKOVICS JENŐ
RAJKI JÓZSEF
LUTTOR IGNÁCZ
MŰVEI.

1930. NOVEMBER HÓ.

MDK

Kiss Károly

Veresvizi utcarészlet
o.,v. 65x77 cm. Mgt.Bpest

Magyar Nemzeti Galéria.Nagybányai Festők.
Budapest 1962.Kat. 34.1.

MDK

Kiss Károly

Kilátás Nagybanyára a Papok Kertjéből
o.,v. 85.5x67.5 cm. Mgt.Bpest

Nagybányai táj
o.,v. 66.5x77 cm. Mgt.Bpest

Magyar Nemzeti Galéria.Nagybanyai Festők.
Budapest 1962. Kat.34.l.

MDK

Kiss Károly

Kilátás Nagybányára a Papok Kertjéből, o.

Nagybányai táj, o.

Veresvizi utcarészlet, o.

Nagybányai festők. Nemz.Gal. 1962. jun.

irodalmi interjúkat, máris sürget az innen-onnan összeválogatott, jó

Kiss Katalin

Kiss Katalin rajza

ÉLET ÉS IRODALOM
10
Bp.
1976. ápr. 24. XX. évf. 16. sz. 10. lap.

A „tettes" közben már zárja az ajtókat. Verejtékesen, atlétatrikóban vezeti a járművet, az arca fáradt, homloka gondterhelt.

Csakugyan ő a tettes? Egyedül ő?

Mindenesetre a buszsofőrt könnyű azonosítani, ennek következtében feljelenteni sem nehéz. De ki azonosítja azokat, akik az új autóbuszokat tervezték, kivitelezték, a mintapéldányt elfogadták? Mert bizony ők is tettesek, mondhatni tettesebbek. Mert az autóbusz belső álló folyosóját okkal és okosan kiszélesítve megfeledkeztek a hagyományos vagy nem hagyományos fogódzók felszereléséről, így a középen utazók minden kanyarnál, hirtelen fékezésnél kénytelenek a mellettük álló idegenbe kapaszkodni, nekidőlni, nekiesni, letaposni a lábát, letépni a kabát gombját. (Azt már sokan és sokszor megírták, hogy az autóbuszok lépcsőit a tervezők inkább a kosárlabda-válogatott, mint az átlag felnőtt ember testmagasságához igazították, a kisnövésűeket, öregeket jóindulatú utasok segítik, tolják, húzzák fel a magasba.)

Az SZTK-rendelőben is könnyű veszekedni az adminisztrátorral, sokkal könnyebb, mint meghallgatásra lelni mondjuk az igazgatóságon, ahol az általunk nehezményezett sorszám- vagy időrendszer kialakítását elhatározták. Könnyű tetten érni a pályaudvar pénztárosát, aki éppen akkor fújja az orrát, amikor hosszú sorállás után elébe értünk, de nem keressük meg az illetékes állomásfőnököt, aki az ünnepnapon csak egy pénztárt nyittatott ki.

Autóbuszt vezetni nehéz. Sofőrt, beosztottat, pénztárost, hivatalsegédet feljelenteni — gyerekjáték.

M. J.

Az igazi különbség tehát nem a külföldi dohányneműk forgalmán, hanem a forint nevű belföldi dohány tartózkodási helyén mérhető le. Világosabban fogalmazva: az „eladó" *most nem fizet adót az államnak* a nyugati importáruk után.

Lehet, hogy az új eljárással a deficit egykettőre fölszámolható. De egy dolog bizonyos: *nem az államé.*

— már

STRÚMA

Félmillió példányban csábító hirdetés:

„Három kiállítás együtt!

1. Protenvita

2. Construma

3. Hungaroklíma"

Hol? Az ókori Rómában? Ott tudtak latinul, viszont még nem ismerték a hungarusokat. Talán a középkori Strigoniumban, ahol latinul is értő hungarusok éltek? Azok meg nem konstruáltak, sőt construmáltak olyan latinos hangzású szavakat, amelyek a világ egyetlen nyelvén sem jelentenek semmit. Mert az átlagmagyar legjobb esetben a strúmára asszociál, de az átlag-francia ugyanabban a szóban valami egészen másra. Éppen csak korszerű építészetre, építőgépekre, környezetvédelemre és a klímatechnika újdonságaira nem gondol senki.

Akkor meg kinek-minek ez az ál-latinság?

Tudja a HUNGEXPO. Meg a NIKEX.

D-y

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1916 APR. 24
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kiss Katalin.
1021

Kiss Katalin rajza

áradt, homloka gondterhelt.

Csakugyan ő a tettes? Eg
lül ő?

Mindenesetre a buszsofőrt kö
nyű azonosítani, ennek követk
ében feljelenteni sem nehéz.
ki azonosítja azokat, akik az
utóbuszokat tervezték, kivitel
ék, a mintapéldányt elfogadtá
Mert bizony ők is tettesek, mo
natni tettesebbek. Mert az au
busz belső álló folyosóját okkal
kosan kiszélesítve megfeledk
ek a hagyományos vagy nem
yományos fogódzók felszerelésé-
ől, így a középen utazók minden
anyarnál, hirtelen fékezésnél
ényteleneknek a mellettük álló ide-
enbe kapaszkodni, nekidőlni, ne-
iesni, letaposni a lábát, letépni
kabát gombját. (Azt már sokan
s sokszor megírták, hogy az autó-
buszok lépcsőit a tervezők inkább
kosárlabda-válogatott, mint az
tlag felnőtt ember testmagassá-
ához igazították, a kisnövésűe-
et, öregeket jóindulatú utasok
egítik, tolják, húzzák fel a ma-
asba.)

Az SZTK-rendelőben is köny-
nyű veszekedni az adminisztrá-
orral, sokkal könnyebb, mint
neghallgatásra lelni mondjuk az
gazgatóságon, ahol az általunk
ehezményezett sorszám- vagy
dőrendszer kialakítását elhatá-
ozták. Könnyű tetten érni a pá-
yaudvar pénztárosát, aki éppen
kkor fújja az orrát, amikor hosz-
zú sorállás után elébe értünk, de
em keressük meg az illetékes
llomásfőnököt, aki az ünnepna-
on csak egy pénztárt nyittatott
ti.

Autóbuszt vezetni nehéz. So-
őrt, beosztottat, pénztárost, hiva-
alsegédet feljelenteni — gyerek-
áték.

M. J.

SIRUMA

Félmillió példányban csábít
hirdetés:

„Három kiállítás együtt!

1. Protenvita

2. Construma

3. Hungaroklíma"

Hol? Az ókori Rómában? Ot
tudtak latinul, viszont még ner
ismerték a hungarusokat. Talán
középkori Strigoniumban, aho
latinul is értő hungarusok él
tek? Azok meg nem konstruál
tak, sőt construmáltak olyan la
tinos hangzású szavakat, amelye
a világ egyetlen nyelvén sem je
lentenek semmit. Mert az átlag
magyar legjobb esetben a strúmá
ra asszociál, de az átlag-franci
ugyanabban a szóban valami egé
szen másra. Éppen csak korszer
építészetre, építőgépekre, környe
zetvédelemre és a klímatechnik
újdonságaira nem gondol senki.

Akkor meg kinek-minek ez
ál-latinság?

Tudja a HUNGEXPO. Meg
NIKEX.

D-

Kiss Katalin

Megnyílt a textilművészeti biennálé

Pénteken nyílt meg Szombathelyen, a Savaria Múzeumban a hetedik ipari textilművészeti biennálé. Az idei pályázatra érkezett hétszáz termékből a szakértők majd négyszázat találtak bemutatásra érdemesnek. A Művelődési Minisztérium különdíját egyenlő arányban megosztva *Kiss* Katalin és *Vereczkey* Szilvia kapta, a Képző- és Iparművészeti lektorátus különdíját *Katona* Györgyinek ítélték oda. Biennalé-díjat nyert *Fekete* Ferenc, *Kozó* Erzsébet, *Lőrincz* Vilmosné, *Málik* Irén, *Petrik* Katalin, *Rutka* Andrea, *Solymoskövi* Júlia és *Szabó* Vera, valamint egy tervezőcsoport, melynek tagjai: *John* Ágoston, *Kovács* Péter, *Molnár* Ágnes és *Németh* Éva.

A biennálé nyitóünnepségén kerül sor az idén másodízben a Rózsa Anna alapítvány díjának átadására is. A tízezer svájci frank értékű alapítványt Alwin *Widmer* svájci művészetpártoló tette azzal a szándékkal, hogy a magyar ipari textiltervezés kiváló képviselőjének, az 1980-ban elhunyt Rózsa Annának emlékét megőrizze. A díjat ezúttal *Kispál* Lászlóné győri textiltervezőnek ítélték oda.

A textilművészeti biennálét augusztus 1-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Nemzet
1985. VI. 29.

M. Kiss Katalin keramikus

M. Kiss Katalin keramikusművész kiállítása nyitotta meg az Eötvös József gimnázium klubjában azt a tárlatsorozatot, amelyet mostanában kezdett az iskola. Az esztétikai nevelés egyik eszközeként a művészeti alkotások megbecsülésére való nevelést kívánják segíteni ezekkel a kiállításokkal. M. Kiss Katalin munkái, amelyek november 1-től már a Műegyetem kollégiumában láthatók, többnyire a kerámia és a mázba égetett fémek kombinálásával formálódnak. A művész erősen kötődik a természethez absztrakt formáiban is felfedhetők növényi alakzatok, állati formák. A színek játékai, a motívum-variációk a környezetet tükrözik vissza. Új kísérletei a reliefszerű, plasztikus kidolgozású faliképek felé mutatnak.

Magyar Nemzet 1980. október 31.

Kiss Katalin
1021

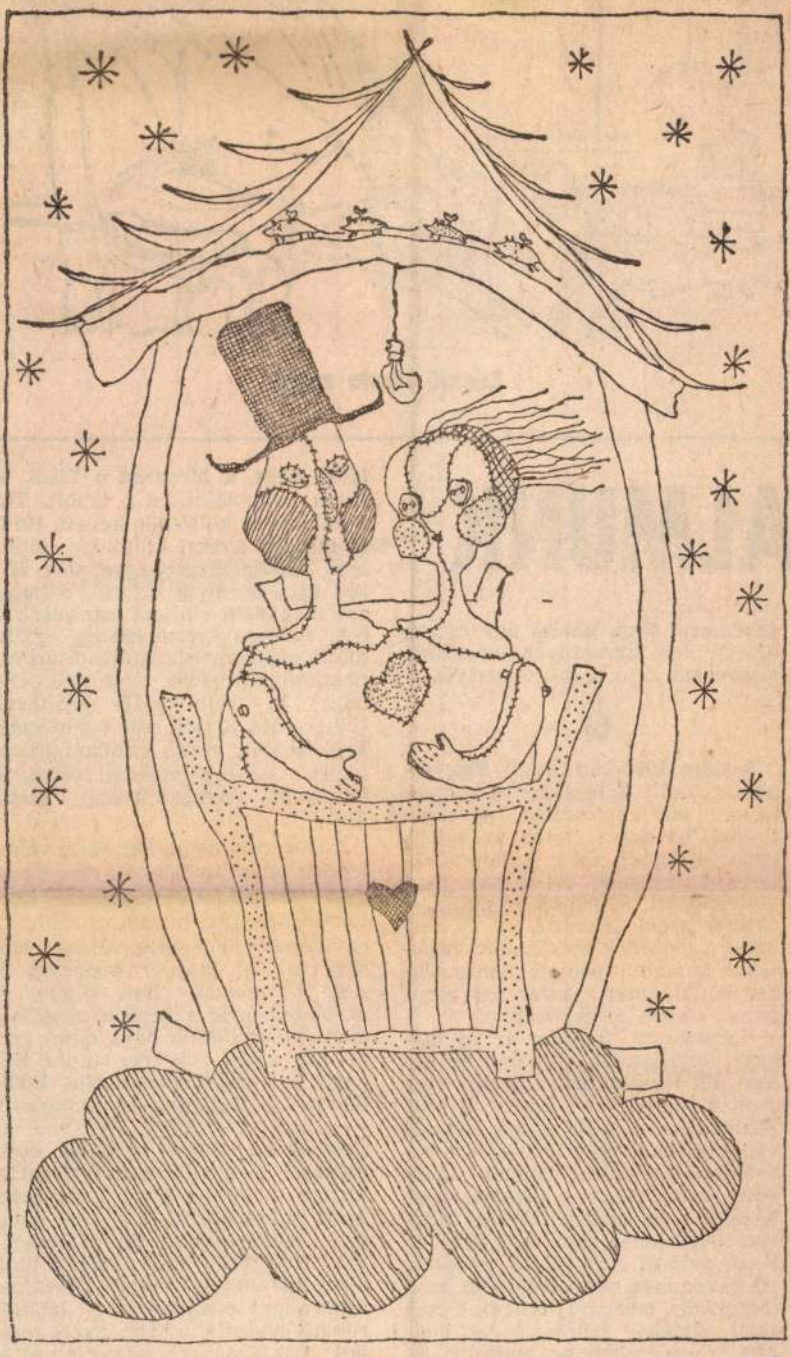

Kiss Katalin: Nosztalgikus groteszk

László G

MTA SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
ÉLET ÉS IRODALOM
1982 DEC 17

ALMUNK

jellemezte őket. Balázs úgy érezte, Kodály nem ugyanolyan érzésekkel viszonozta az ő baráti készségét.

❷

Kodály 1906-ban Riedl Frigyesnél doktorált. Értekezése, *A magyar népdal strófaszerkezete*, pontosan tükrözi az egész életén át vallott elvét: a szöveg és a dallam elválaszthatatlanságát a magyar népköltészetben. A szöveg irodalmi, a dallam zenei jelenség, és Kodály mind a kettőnek tudósa lett. Zenéjében irodalmi példát: Arany János költői klasszicizmusának zenei párját akarta megvalósítani.

Hamarosan azonban az új magyar költészet, elsősorban Ady hatása alá került. Ezt a hatást nem csupán verseinek megzenésítései jelzik, hanem egész *költői* életművének meghatározó befolyása a *zeneköltői* életműre. Breuer János vette észre, hogy a nyolcvanéves Kodály még önéletrajzát is Adyversekkel jellemezve tekintette át. Riedl óvta őt a külföldre menéstől. „Ő akkor még nem olvashatta Adyt (*Menekülj, menekülj innen*), s csak saját életéből szűrhette le, hogy *Mit ér az ember, ha magyar*? Én persze olvastam, át is éltem *A ha-*

ig [illegible]
tem. Azután 13 évig [illegible]
kor újra kezdtem kijárni, a határon megjelent előttem egy mezítlábas, rongyos gyermeksereg, egyikmásik galántai iskolatársam arcvonásaival. Kórusban kiáltották: »Ne hagyj itt bennünket!« Kiáltásuk túlharsogta *Sipját régi babonának*. Ezek húztak vissza mindannyiszor, hiába csábított művelt országok könnyebb, nyugalmasabb, szebb élete."

Fodor András mutat rá a véletlennek látszó, mégis nyilván a magyar társadalomfejlődésben rejlő törvényszerű párhuzamra: 1906-ban egyszerre jelent meg Kodály előszavával a *Magyar népdalok* és Ady *Új versek* című kötete, ez utóbbiban már a később megzenésített *Fölszállott a páva* című vers is. Ady lírája, nyelve, stílusa Kodályt haláláig foglalkoztatta. Bónis Ferenc — Bartókra is érvényesen — állapította meg: „Adyban az őket is ért kettős hatásnak érett művészi megnyilatkozásával találkoztak, költészet és valóság megújult kapcsolatával és az újat mondás felszabadító erejű bátorságával. Bizonyos, hogy Ady nélkül másként indult volna pályájuk, mint ahogy bizonyos az is: látókörüket, önnön falusi élményeik mellett, Ady-élmények tágították ki — a zenei megújulás vágyából így

M. KISS KATALIN

M. Kiss Katalin 1941-ben született Debrecenben. A Magyar Iparművészeti Főiskola kerámia szakán 1967-ben szerzett diplomát. Azóta a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának tagjaként önállóan dolgozik műhelyében. 1992 óta tagja a Magyar Képző és Iparművészek Szövetségének tagja. Számos bel- és külföldi csoportos tárlaton vett részt: Budapesten, Székesfehérváron, az Országos Pécsi Kerámia Biennálékon, a Zágrábi Nemzetközi Minikerámiai Triennálén, Franciaországban, Belgiumban, Németországban.
Jelentősebb egyéni kiállításai: 1980, 1981 Budapest; 1982 Derkovits Galéria, Szombathely; 1983 KÜM Budapest; 1984 Debrecen és környéke (gyűjteményes); 1987 Lágymányosi Galéria, Budapest; 1988 Mednyánszky Galéria, Budapest; 1989 Csepel Galéria, Budapest; 1990 Csók Galéria, Budapest; 1991 Debrecen (jubileumi); 1992 Keszthely, Balassa Múzeum; 1993 Zalaegerszeg, Városi Kiállító Terem.
Művei megtalálhatók magán-, egyházi- és köztulajdonban, Magyarországon kívül Belgiumban, Németországban, Franciaországban, Svájcban, Japánban és Amerikában.

Katalin M. Kiss ceramist was born in 1941 in Debrecen. In 1967 she graduated with an excellent diploma from the Hungarian Academy of Applied Art. Since then she has been a member of the Found of Artists of the Hungarian Republic, and she works in her workshop. In 1992 she became a member of the Association of Hungarian Fine and Applied Artists. She participated at numerous collective exhibitions both at home and abroad. The most important ones are: many times in Budapest and at the Ceramic Biennals in Pécs; at the International Miniceramic Triennal in Zagreb, as well as in France Belgium, Germany. Her more significant individual exhibitions were as follows: 1980, 1981 in Budapest; 1981 Derkovits Gallery in Szombathely; 1983 in Budapest; 1984 in Debrecen (collected); 1987 Lágymányos Gallery in Budapest; 1984 Mednyánszky Gallery in Budapest; 1989 Csepel Gallery in Budapest; 1990 Csók Gallery in Budapest; 1991 in Debrecen (jubilee); 1992 Museum of Balaton in Keszthely; 1993 City Exhibition Hall in Zalaegerszeg.
Her works of art are to be found in private, state and Church propertis in Hungary, and in Germany, Belgium, France, Switzerland, USA and Japan.

A természet rendje

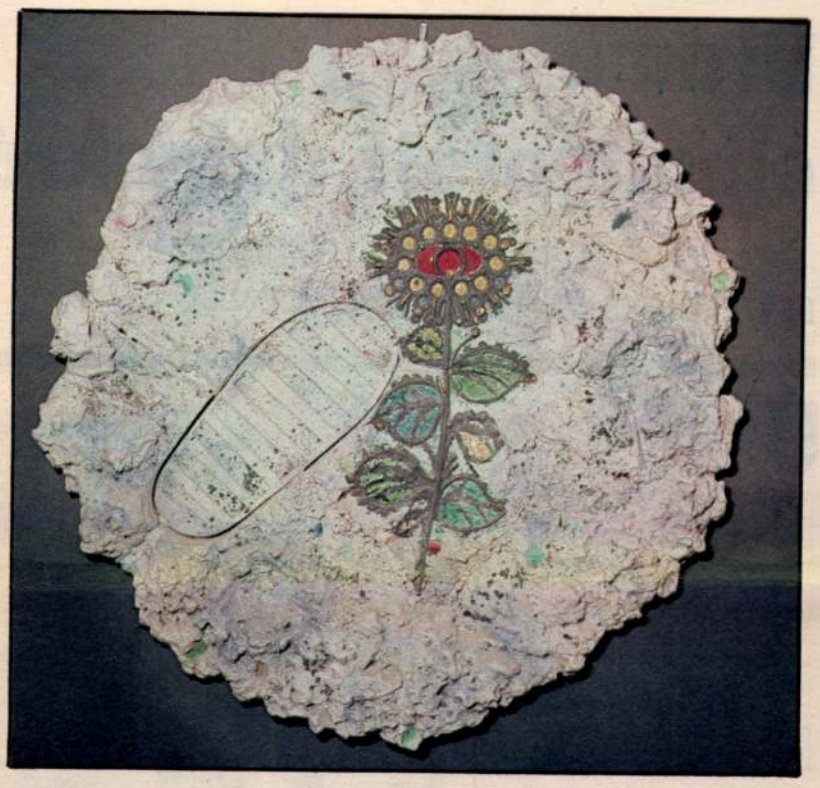

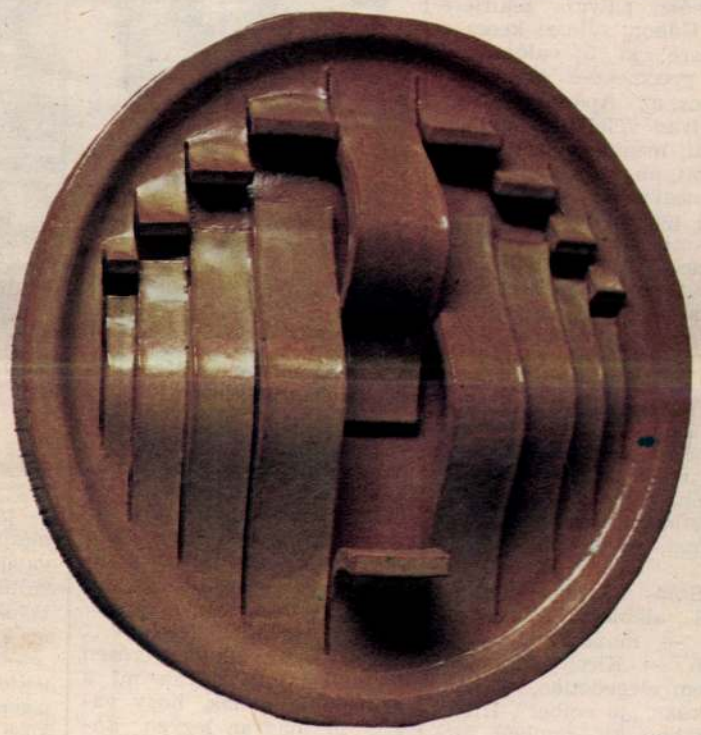

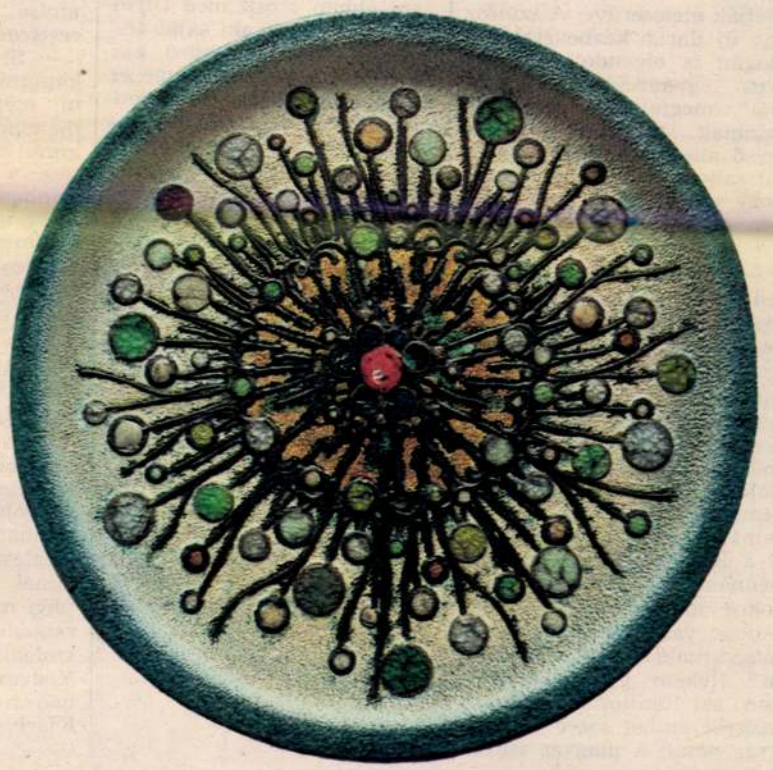

M. Kiss Katalin keramikus műhelye olyan, mint Augiász istállója. Ócskavastelepről gyűjtött fémdarabok, óraalkatrészek, egyebek várják a teremtés pillanatát, az új testben, új szerepben való újjászületést.

Emlékszünk Hemingway *Öreg halász*ának megkapó jelképére, a nagy hal csontvázára? M. Kiss Katalin is ilyen jelképeket alkot. Keramikusok által közönségesen használt anyagokból, samottból, agyagból, mázból.

A természet kiapadhatatlan forrása a képzőművészetnek. A legkülönbözőbb irányzatok képviselői igyekeztek művészi világukat kiteljesíteni, egyetemessé, ugyanakkor emberi léptékűvé, felfoghatóvá, átélhetővé tenni általa. Valóban, a természet az, ami részleteiben, mikrovilágában is mindig sejteti a mikrokozmosz végtelenségét és egységét. Amikor egy keramikus műhelyéből olyan művek kerülnek ki, mint az M. Kiss Katalinéból, erősen kihallik belőlük az a szándék, hogy a mikrokozmoszt mutassa nekünk, ám úgy, hogy annak harmóniájából a makrokozmosz magasfeszültsége fusson át rajtunk, annak élménye rezegjen bennünk tovább.

A szándék és megvalósulás ennél a műfajnál nem egyetlen tárgyban, hanem alkotások sorában válik értékelhetővé. Ám néhány mű is érzékeltetheti, miként ég össze egymással a keramikuskemencében a gondolat és a forma, az ötlet és a különböző anyag.

M. Kiss Katalin szerint a kerámia nagyon is alkalmas jelképek közlésére. Olyan jelképekére, mint egy őshal lenyomata, vagy a *holdvirág* című domborművön a hold felszíne, a virág és az ember lábnyoma. Játékosság és bensőséges líra, drámai hang és könnyed díszítés egyaránt megtalálható M. Kiss Katalin kerámiajelképeiben.

A főiskolától, ahol 1967-ben végzett, nem volt könnyű az út a szándékok megérleléséig, a megvalósítás mai szintjéig. A végigjárásban bizonyára segítette az a — középkori kézművesekéhez hasonló — mívesség, amely meghatározta alkotásmódját, s az is, hogy nem fél kísérletezni, olyan mesterekre figyelve, mint amilyen Gádor István. Nem riad vissza attól, hogy a kerámia hagyományos anyagait fémmel ötvözze, ha ezzel újszerű hatásokat érhet el.

Mívesség és kísérletezés; ez a minden művész számára nélkülözhetetlen kettős kötelesség határozza meg M. Kiss Katalin bontakozó művészetét.

PAIZER GORDON GYÖRGY

IFJ. LOSONCZI PÁL FELVÉTELEI

Dráma elhallgatott dolgokról

BESZÉLGETÉS MENSÁROS LÁSZLÓVAL

Új magyar dráma premierjével kezdte az évadot a harmincéves Madách Színház. Illyés Gyula *Sorsválasztók* című darabjának ősbemutatóját tavasszal tartották az Illyés-színművek műhelyében, a Pécsi Nemzeti Színházban, az eredeti szöveg pedig a Kortárs augusztusi számában olvasható. A kétrészes játéknak nincs abszolút főszereplője, hat egyenrangú alak lép benne színre. Egy rendkívüli érzékenységű, érett férfi, a színészi pályája zenitjére tartó Gábor, választ keres a kérdésre: ki ő valójában? Édes gyermeke-e az Anyának és az Apának, avagy épp olyan véletlenül életben maradt, megmenekített zsidó üldözött, mint a hozzá hasonlóan negyvenes éveihez közeledő gyermekkori társa, a színésznő vagy pályatársa, a rendező? A kételkedés kínjaiból Gábort ifjú szerelme, Fruska próbálja megváltani. Úgy tetszik, mintha az író a legmagányosabb, a családi és baráti és kollegiális szálakat tekintve leginkább kívülálló egyéniségre, az Apára mondanivalója lényegesebb elemeit bízta volna. Szeretet, türelem, könyörületesség, kímélet, megbocsátás és rokon fogalmai jellemzik mondatait.

— Szép szerep, gyöngéd kézzel alkotott figura az Apáé — mondja Mensáros László. — Kicsit zárkózott, de nem elégedetlen, és nem egysíkúan „jó ember". Hibái, kibukkanó kis rigolyái formálják életszerűvé. A színész egy új darab kézbevételekor magán is elgondolkozik. Az Apa úgynevezett „életteóriái" megfelelnek a sajátjaimnak, tehát mindenféle belső ellenkezés nélkül lehet játszanom. Föltételezem, hogy ugyanabban a helyzetben és életkorban ugyanúgy viselkedtem volna.

— Bemutató előtt általában lehetetlen megjósolni, vajon miként hat a mű a közönségre, sikeres lesz-e az előadás.

— Hiszem, hogy ez a dráma érdekelni fogja az embereket, mert rengeteg gátlásosságból, félelemből, szemérmességből elhallgatott dologról beszél. Örülök a szerepnek, mert az Apa, valamint az egész mű megteremti a lehetőséget, hogy régóta bennem élő személyes kérdésekre megkíséreljek a legjobban válaszolni: mit jelent magyarnak, hazafinak lenni? Nekem gyermekkoromban azt tanították, hogy a magyar ember szereti a magyar nótát, a magyar ember

Sztankay István és Mensáros László Illyés Gyulával egy próbaszünetben

KELETI ÉVA FELVÉTELE

nem fél a sötétben, és a magyar ember tud bakugrást és haskelepet csinálni. Én viszont Beethovent szerettem és nem a nótát, féltem a sötétben, és veszettül gyakoroltam a tornaórán a haskelepet, mégis leestem... vagyis már akkor erősen foglalkoztatott, ugyan mi a kritériuma annak, hogy valaki jó magyar legyen. Engem abban erősít meg Illyés színműve, hogy aki saját tévedései ellen nem küzd, aki hiányosságait felsőbbséggé és erénnyé legalizálja, az szereti rosszul a népét, hazáját. Sokfelé utaztam és sosem értettem az előítéletes általánosításokat. Én történetesen hangos és vidám angolokkal találkoztam. Mondhatom-e, hogy ó, nem az olaszok, hanem az angolok zajosak?

Én nem tapasztaltam, hogy népek csak ilyenek vagy olyanok lennének. A zürichi Frau Vogel tiszta, de én is pedáns vagyok, vagyis nem a svájciak, vagy a magyarok tiszták, hanem ő és én. Számomra a magyarság nem faji, fizikai, földrajzi meghatározottság, hanem lelki tulajdonság. A hazafiság ma, folytonos törekvés a jóra, mások eredményeinek megértése és tudomásulvétele. Közösséghez — ha tetszik: nemzethez — tartozásban előttem az a mérce, legjobban csinálja-e valaki a maga dolgát, kész-e változtatni gyarlóságain? Igyekszik-e legalább, hogy ne legyen mások ártalmára?

— Az Apa szavaival: „Nem voltak mindennapi lélekismerők, akik a hét főbűn közé betették, mégpedig nem utolsó helyre a jóra való restséget."

— Szép és nehéz szöveget kaptunk, nemcsak megtanulni, megjegyezni, hanem elmondani is nehéz. Soha ilyen korán nem fogtam a tanuláshoz, s soha ilyen biflázva. Mindennap gyakoroltam néhány mondatot. Ez arra figyelmeztet, hogy hétköznap szegényesen fogalmazunk, túlságosan egyszerű nyelvtani szerkezeteket használunk.

— A harmincadik évfordulón köszöntő levelet kapott a Madách Színház.

— A kitüntetett dátumok nemhogy nem meghatározók számomra, nem is szívesen gondolok rájuk. Az én koromban az ember szeretné a meglevő feladatok lényegét minél jobban megragadni. Idén már nem leszek új darabban, de nagy örömömre szolgál, hogy Jerome Kilty *Kedves hazugját* a Vigadóban tovább játsszuk Tolnay Klárival.

ALBERT MÁRIA

A bőség zavara

NÉMETH LÁSZLÓ-BEMUTATÓ VESZPRÉMBEN

Ha máskor nem, évadkezdés idején áhítat lengi be Thália szentélyét. Amíg a szezon első bemutatóján, a veszprémi Petőfi Színházban a *Himnusz* szólt, és a színpadnyílás fölött fénybe borult a Magyar Népköztársaság címere, arra gondoltam, mi lenne, ha holmi varázsütésre szétoszlanának a szakma egét beborító rosszindulat, intrika, féltékenység, kaján félremagyarázás felhői, s végre nem beszélnénk másról, mint *a színházról*. Petőfi hetyke „Színészdal"-a vágta el töprengésemet, végén az átoknak is beillő figyelmeztetéssel:

„Ha meg nem tesszük azt,
Ami föladatunk:
Akkor gyalázat ránk..."

Azután megkezdődött az előadás. Németh László szemérmesen nemlétezőnek tekintett darabja, a *Harc a jólét ellen* került színre, Horvai István rendezésében. Egy kötetben soha meg nem jelent vígjáték, amelyről elterjedt, hogy a témája kényes, az író „keményen megmondja" — és lám, most már megengedhetjük magunknak, hogy *ennek ellenére* eljátsszuk.

Csupa jó hír. Sajnos akad, ami elrontja örömünket. Maga a darab. Ha csak mint vígjátékot nézzük, erre az esetre igazolva látjuk Németh Lászlónak azt az ismert mondását, hogy a magyar szellemtől idegen a humor. Ha a gondolati anyagára is némi figyelmet fordítunk, akkor már össze kell ráncolnunk a homlokunkat.

A darab egy vidéki morfondírozóról szól, aki 1945 augusztusában, a hirosimai bomba másnapján, attól a jóléttől félti az emberiség jövőjét, amelyet az atomenergia *fölszabadítása* szabadít majd *rá*. Ez kitűnő ötlet — egy szatírához. Persze ha Tölcséry Mihály Szikesújhelyen amolyan Trissotin-féle molière-i széplélek. De hát nem lehet az. Németh László ebben a hősében is — mint annyiszor — magát írta meg. Belefogalmazta alakjába saját 1946/47-es hódmezővásárhelyi aggodalmát, amit a meggazdagodás fenyegette emberiség erkölcsi romlása miatt érzett. Ez persze nem volt éppen aktuális a romba dőlt Magyarországon vagy akár a kiégett Európában. Később mintha mégis igazolta volna a teóriát az élet; a fogyasztói társadalom a világ nyugati fertályán már jócskán szedte a maga áldozatait, amikor Németh László az ötvenes évek vége felé darabbá kezdte érlelni a jólét elleni harc gondolatát. Mire pont került a mű végére — a hatvanas években —, már nálunk is többen akadtak, akik a „frizsiderszocializmus" rémével ijesztgettek. Aztán túléltük valahogy. Mára pedig, gondolom, megnyugodva jelenthetjük, hogy a Kánaán közvetlen veszélye a világ valamennyi pontján csökkent. Merem hinni, hogy a *Harc a jólét ellen* nem éppen ezért lett most újra „aktuális". Tudniillik Tölcséry a darab végén — ne feledjük, 1945-ben vagyunk, viszont az írói megfogalmazás jóval későbbről származik — arra a következtetésre jut, hogy csatlakozik az új rendhez, mert nélkülözésprogramjának spontán megvalósulását leginkább tőle remélheti. Ezt a „poént" talán még egy közepes kabarétréfa szerzője is restellné.

E vígjátéknak nevezett darab mulatságát tehát egyfelől a bölcselő és a bölcselmet fölvizező környezet ellentétében, másfelől a főhős fifi-

Szoboszlay Sándor és Dobos Ildikó

ILOVSZKY BÉLA (MTI) FELVÉTELE

VNy RT. Kapolcs

M. KISS Katalin

M. KISS KATALIN

keramikusművész

A VIGÁNTPETENDI
EGYHÁZKÖZSÉG
és a
PAJTA DIÁKTANYA ALAPÍTVÁNY
tisztelettel meghívja Önt

M. KISS KATALIN

keramikusművész
tárlatára

A kiállítás helye:
PETENDI PLÉBÁNIA GALÉRIA
(Vigántpetend, Kossuth Lajos u. 17.)

A kiállítást
1993. június 27-én, vasárnap 15 órakor
a falu védőszentje
Keresztelő Szent János napján
megnyitja

DR. HEGEDŰS TAMÁS
címzetes államtitkár
Köztársasági megbízott

„...M. Kiss Katalin kerámiái szépségükkel ragadják meg az embert. Rejtélyes dolog a szépség. Közvetlenül szól hozzánk, kerülve a magyarázatokat... Ami minden munkájában közös, az a nemes egyszerűség, szépség és harmónia. Az anyag és forma, a díszítés és a szín kerámiáin mindig egységet alkotnak..."

SZIGETI ENDRE
műtörténész

„...M. Kiss Katalin keresi, kutatja és megtalálja az agyag "földöntúli nyelvét" művészete érintésével lelki magaslattá emeli a formálás finom, érzékeny ringásaival. Vonalvezetése kellemes hullámzás. Valamit közvetít a lét titokzatos törvényeiből.

... A szépség fölismerése, ez M. Kiss Katalin művészetének üzenete, az Ő szenvedélyei, érzelmei lobognak a kerámia közmegegyezéses formáiban, melyen Ő is alakít a maga álmaival..."

LOSONCI MIKLÓS
művészeti író

A kiállítás megtekinthető

1993. augusztus 1-ig.
szombat, vasárnap 10-től 18 óráig.
A hétköznapi látogatást a
Plébánia címén lehet igényelni.

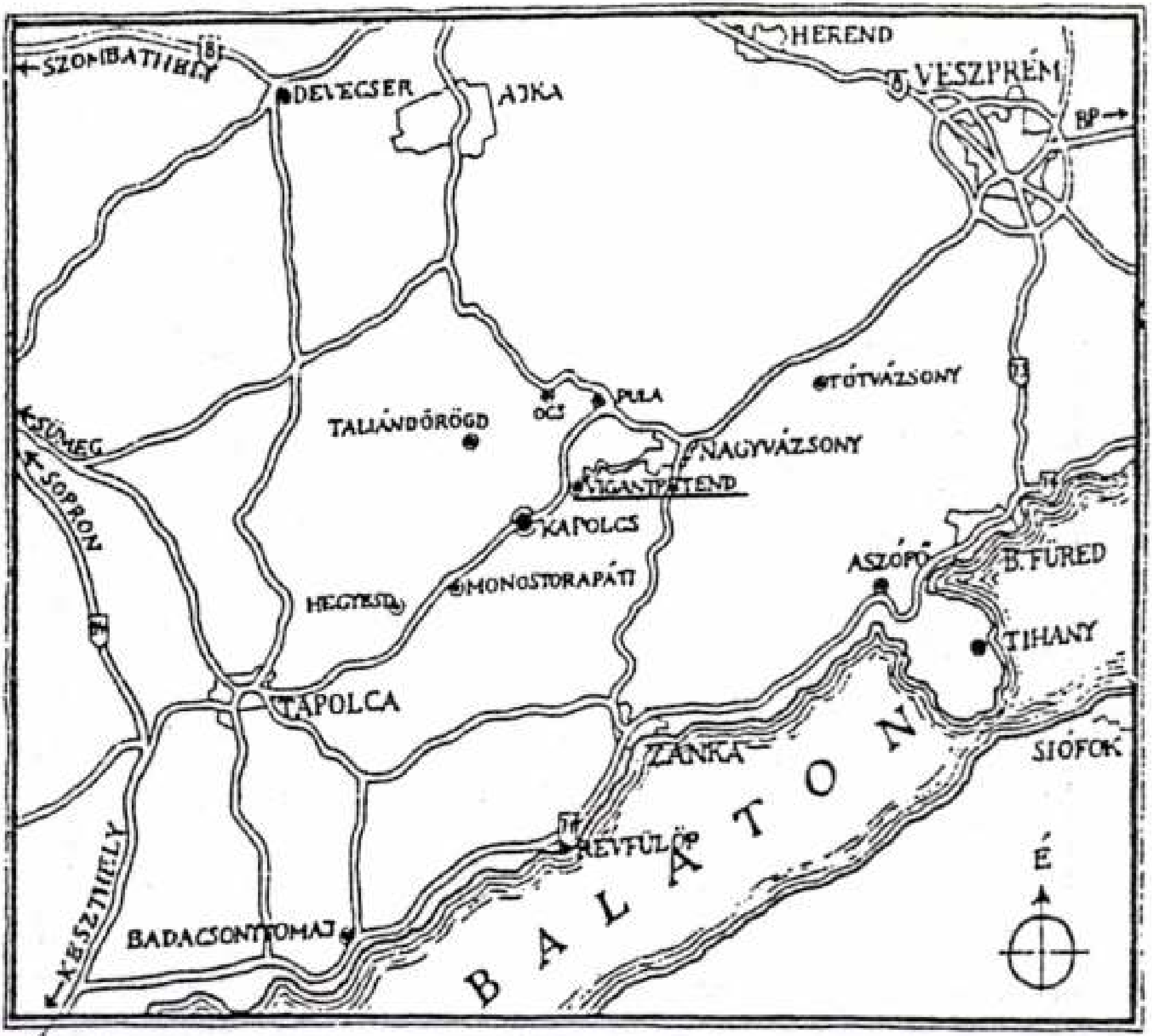

SZOMBATHELY
DEVECSER
AJKA
HEREND
VESZPRÉM
BP
TÓTVÁZSONY
PULA
OCS
TALIÁNDÖRÖGD
NAGYVÁZSONY
VIGANTPETEND
KAPOLCS
SÜMEG
SOPRON
MONOSTORAPÁTI
HEGYESD
ASZÓFŐ
B. FÜRED
TIHANY
TAPOLCA
ZÁNKA
SIÓFOK
BALATON
RÉVFÜLÖP
BADACSONYTOMAJ
KESZTHELY
É

VÍZIVILÁG 45x45 cm samott relief

KATALIN M. KISS Keramikerin ist 1941 in Debrecen geboren. 1967 hat sie ihre Diplom an der Ungarischen Akademie für Kunstgewerbe mit hervorragendem Erfolg verteidigt. Sie arbeitet seither als Mitglied des Künstlerfonds der Ungarischen Republik als selbständige Kunstgewerblerin, in ihrem Atelier. Sie hat an Zahlreichen Gruppenausstellungen in Ungarn und im Ausland teilgenommen, z. B. in Budapest, und mehrere Male an den Landesbiennalen der Keramik in Pécs, an der Internationalen Minikeramik Triennale in Zagreb, ausserdem in Frankreich, Belgien und Deutschland. Ihre bedeutendsten persönlichen Ausstellungen waren: 1980, 1981 in Budapest; 1982 Derkovits Galerie in Szombathely; 1983 in Budapest; 1984 in Debrecen (Sammelausst.); 1987 Lágymányos Galerie in Budapest; 1988 Mednyánszky Galerie in Budapest; 1989 Csepel Galerie in Budapest; 1990 Csók Galerie in Budapest; 1991 in Debrecen (Jubiläum).

Ihre Kunstwerke sind in privat-, staatlich- und Kirchen-Eigentum in Ungarn und in Deutschland, Belgien, Frankreich, Japan, Amerika, und in der Schweiz zu finden.

„Hymne an die Natur, aus gebranntem Ton." Von Csaba Éles Kunsthistoriker.

„... Die Arbeiten von Katalin M. Kiss machen uns auf das Gleichgewicht zwischen Phantasie und Selbstdisziplin, so wie auf eine Parallele zwischen Spannung und Beruhigung aufmerksam. Die Farben und der Anblick, die Formen und die rustikalisch ausgearbeiteten Oberflächen: das sind alles Elemente die unsere Gefühle stark beeindrucken. Die wechselreiche Konsonanz der Farben und Linien die sich auseinander entfalten: alles spricht von Lebenslust, starke Vitalität. Ihre Werke wiederspiegeln die lebendige Harmonie der Natur..."

ŐSZ 45x45 cm samott relief

M. KISS Katalin 1941-ben született Debrecenben. A Magyar Iparművészeti Főiskola kerámia szakán 1967-ben szerzett diplomát. Azóta a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának tagjaként önállóan dolgozik műhelyében. Számos bel- és külföldi csoportos tárlaton vett részt: Budapesten, Székesfehérváron, az Országos Pécsi Kerámia Biennálékon, a Zágrábi Nemzetközi Minikerámia Triennálén, Franciaországban, Belgiumban, Németországban.

Jelentősebb egyéni kiállításai: 1980., 1981. Budapest; 1982. Derkovits Galéria, Szombathely; 1983. KÜM, Budapest; 1984. Debrecen és környéke (gyűjteményes); 1987. Lágymányosi Galéria, Budapest; 1988. Mednyánszky Galéria, Budapest; 1989. Csepel Galéria, Budapest; 1990. Csók Galéria, Budapest — Baja; 1991. Nádudvar — Debrecen (jubileumi).

Művei megtalálhatók magán-, egyházi- és köztulajdonban, Magyarországon kívül Belgiumban, Németországban, Franciaországban, Svájcban, Japánban és Amerikában.

„... M. Kiss Katalin azon művészek közé tartozik, aki alkotásait nem művészeti kritikusok részére, szűk szakmai vitákra, múzeumnak, ill. azok raktárai számára készíti, hanem mindannyiunk számára. Úgy tudja belső emberi tisztaságát, alkotói tehetségét, művészi képességét megmutatni, tárgyakba önteni, hogy azok hozzánk szólnak, nekünk, értünk beszélnek, minket gyönyörködtetnek.

Művészetének világa a csodálatos természet, a maga kimeríthetetlen arzenáljával, harmóniájával. ... Megcsodálhatjuk alkotásaiban az érzékeny vonalvezetést, és a színeket, amelyek lírai egységben vannak a mondanivalóval...

Amit igen jelentősnek tartok művészetében, azt a hatást, amit alkotásai nyújtanak: az élet szeretetét, felüdülést, nyugalmat, amelyre szükségünk van.

KOVÁCSI BÉLA építész

M. KISS Katalin

TÉL 45x45 cm samott relief

NYÁR 45x45 cm samott relief

M. KISS KATALIN

keramikusművész

KÖVIRÓZSAVIRÁG 52 cm Ø falitál

KATALIN M. KISS ceramist was born in 1941 in Debrecen. In 1967 she graduated with an excellent diploma from the Hungarian Academy of Applied Art. Since then she has been a member of the Found of Artists of the Hungarian Republic, and she works in her workshop. She participated at numerous collective exhibitions both at home and abroad. The most important ones are: many times in Budapest and at the Ceramic Biennals in Pécs; at the International Miniceramic Triennal in Zagreb, as well as in France Belgium, Germany. Her more significant individual exhibitions were as follows: 1980, 1981 in Budapest; 1982 Derkovits Gallery in Szombathely; 1983 in Budapest; 1984 in Debrecen (collected); 1987 Lágymányos Gallery in Budapest; 1988 Mednyánszky Gallery in Budapest; 1989 Csepel Gallery in Budapest; 1990 Csók Gallery in Budapest; 1991 in Debrecen (jubilee).

Her works of art are to be found in private, state and Church propertis in Hungary, and in Germany, Belgium, France, Switzerland, USA and Japan.

„Hymn to nature, burnt in clay" by Csaba Éles art historian. ... "In Katalin M. Kiss's works of art we witness the balance of phantasy and self-discipline, the parallel of tenseness and soothing. Colours and sight, forms and rustically elaborated surfaces: these all are elements that have a strong impact on our senses, the variegated consonnance of lines and colours unfolding from each other: they emanate the feeling of happiness, powerful vitality. Her works reflect the living harmony of nature..."

AGYAGBA ÉGETETT TERMÉSZETHIMNUSZ

„... M. KISS KATALIN munkáiban fantázia és önfegyelem egyensúlyára, feszültség és megnyugvás egymásmellettiségére; színekre és látványra, formákra és faktúrákra mint érzékeinkre erősen ható elemekre; vonalak és színek egybecsengésére, egymásból kibomló változatos skálájára: egyszóval örömérzetre, burjánzó vitalitásra, a természet működő harmóniájának a megismétlésére figyelhetünk föl.

Az érzéki, izzó színeket, csillámló fényeket gyakran fölváltja a pasztelltónus és a mattszerű fénytelenség, a gazdag árnyékolás; a sima vagy szabályos gyűrődéseket a plasztikus érdesség, a rusztikus felületképzés; a lobogást a melankolikusnak tűnő bölcsesség, ám semmiképpen sem a rezignáció.

Új valóságkép teremtődik itt, amelynek dimenziói szélesebbek, tágasabbak. Ornamensei a halaktól a madarakig, a tengertől a felhőkig, az emberileg átfogható mélységtől a magasságokig terjed. Sziluettek (virágszárak, madarak) vetülnek rá a cserepes, sokat próbált anyagra...

Amikor 1984. évi debreceni kiállítását Koczogh Ákos (a modern irodalomnak, művészeteknek, ideértve az iparművészetet is, egykor városunkhoz kötődő tudósa volt ő) megnyitotta, akkor kihangsúlyozta: M. Kiss Katalin a magyar kerámiaművészet koloristája..."

ÉLES CSABA művészettörténész

„... M. Kiss Katalin keramikus... virágok finom rajzolatait, ágak hálózatát, sok-sok követ, kagylót, rügyeket örökít meg falitálain, faliképein... A lélek és a természet rezdülései érzékeny rezonanciával tárulkoznak fel tárgyainak redőin, gyűrődésein, vagy az izgalmasan hullámzó — színekkel hol gazdagon, hol visszafogottan kiegészített — felületein... Kiderül, hogy a Mindenség minden töredékében gyönyörű, — M. Kiss Katalin kerámiái ezt a fölismerést ünneplik..."

LOSONCI MIKLÓS művészeti író

„... M. Kiss Katalin nem praktikus használatra készíti kerámiáit. Tálaiban ... rendezget.... Mi minden lehet a táljaiban? ... Kincsek is talán, görgő színességek, virágok, illatok, apró és féltett limlomok. Számomra szé és kiteljesíthető az ábránd; megtalálni a gyermekkorban elveszett emlékeket... Készüljenek a kerámiák emberi szolgálatra, ételre, italra, dísznek, vagy csak arra, hogy emlékeztessenek elfelejtett és elvesztett álmainkra..."

SVÁBY LAJOS festőművész

„... M. Kiss Katalin kerámiái funkcionalizmus helyett szépségükkel ragadják meg az embert. Rejtélyes dolog a szépség. Közvetlenül szól hozzánk, kerülve a magyarázatokat... Ami minden munkájában közös, az a nemes egyszerűség, szépség és harmónia. Az anyag és forma, a díszítés és a szín kerámiáin mindig egységet alkotnak...

Kialakította egyéni vonásait, s így szervesen kapcsolódik a kerámia egyetemesen jelentős eredményeihez."

SZIGETHY ENDRE műtörténész

ALKONY 52 cm Ø falitál

KATALIN M. KISS céramiste née en 1941 à Debrecen. Titulaire du diplôme en 1967 à l'École Supérieure d'Art Décoratif de Hongrie. Depuis ce temps-là elle travaille comme membre du Fond d'Arts de la République Hongroise dans son propre atelier. Elle a participé aux nombreuses expositions collectives à Budapest, aux Bienneaux d'États de Pécs, à la Triennale Internationale du Minicéramique de Zagreb, en France, en Belge, en Allemagne. Les expositions individuelles les plus importantes: 1980, 1981 à Budapest; 1982 Derkovits Galerie à Szombathely; 1983 à Budapest; 1984 à Debrecen (collection); 1987 Lágymányos Galerie à Budapest; 1988 Mednyánszky Galerie à Budapest; 1989 Csepel Galerie à Budapest; 1990 Csók Galerie à Budapest; 1991 à Debrecen (jubilé).

Ses oeuvres se trouvent en propriétés privées, de l'État et religieuses en Hongrie, en France, en Belge, en Suisse, en Allemagne, au Japon et aux États-Unis.

„Hymne pour la nature, brulé en terre à pottier." par Csaba Éles historique d'art.

„...Les oeuvres de Katalin M. Kiss sont marguées par la balance de la phantésie et de l'auto-discipline, par la parallèle entre la tension et la quiétude. Les couleurs et l'aspect, les formes et les surfaces élaborées rusticalement, tous ces elements impressionent nos senses; la consonnance variée des lignes et des couleurs qui s'épanouient les unes des autres: elles émanent le sens du joie de vivre, une vitalité puissante. Ses oeuvres reflètent l'harmonie vivante de la nature..."

Megtekinthető
1992. augusztus 20-ig

Hétfö kivételével
8 - 18 óráig

A keszthelyi Balatoni Múzeum
tisztelettel meghívja Önt

M. Kiss Katalin

KERAMIKUSMŰVÉSZ

és

Marcali Kiss József

FESTŐMŰVÉSZ

tárlatára

A kiállítást megnyitja:
1992. június 28-án, vasárnap 11 órakor

BAYER ILONA újságíró,
a Magyar Televízió szerkesztő-műsorvezetője

Vendégeinket énekével köszönti:

CSAVLEK ETELKA
Liszt-díjas operaénekesnő

Zongorán kíséri:

Garamvölgyiné Cserhalmi Mária
zenetanár

Kiss Klára, textiles, 1940. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

33 l.

régi. Felirata: "Fudit Josephus

l. - Borovszky 35 l.

-ben épült. Földszintes, magas tető-
ttal, melyet a tető ives vonalban
engellyel. Az udvar felé átépitve,
állapotban.

M. KISS Katalin

Szépség és harmónia

Tapolca és Veszprém között félúton, Kapolcs mellett található a festői szépségű Vigántpetend. Vasárnap óta látható itt a falu egyházközsége és a Pajta Diáktanya Alapítvány által a Petendi Plébánia Galériában közösen rendezett tárlat, *M. Kiss Katalin* keramikusművész bemutatója. Hogy miért adunk hírt erről a vidéki eseményről egy országos napilapban? Azért, mert úgy érezzük, mindennapjainkban igencsak híján vagyunk mindannak, amit M. Kiss Katalin munkái kínálnak: kerámiái nemes egyszerűségükkel, szépségükkel és harmóniájukkal ragadják meg az embert. Aki arra jár, nem bánja meg, ha bekukkant a plébániára, mert ez a kiállítás a hűvösebb napokon megmelengeti a didergő balatoni nyaralók szívét, a nyári kánikulában pedig felüdülést nyújt. A kiállítás augusztus 1-jéig tekinthető meg szombaton és vasárnap, de ha valakinek éppen hétköznap visz arra az útja, a plébánián nem tennék meg, hogy a kedvéért ne nyissanak ajtót.

(–er)

Új Mo. 1993 június 30

FIGYELEM!
Régiségek vétele magas áron.

Intarziás és más antik stílbútorok.
Biedermeier, barokk, empire, rokokó
berendezési tárgyak, valamint
festmények, porcelánok, vázák, szobrok,
csillárok, órák és egyéb dísztárgyak
és hagyatékok vásárlása sérülten is.
Kívánságára azonnal házhoz megyek,
helyben készpénzzel fizetek.

Kozák Tibor
RÉGISÉGKERESKEDŐ
☎ 252-3350 reggel 8–20 h-ig.

Hívjon bizalommal!

M.KISS Katalin

és E.Szabó ~~Erzsébet~~ Margit kiáll., Zalaegerszeg, Városi Hangversenyterem, 1993

ism. LOSONCI Miklós: Anyagsugallatok. = Vasárnapi Hirlap, 1993. április 25. 9. ill.

lexM.Kiss K. kermaikus

M.KISS Katalin

kiáll. Vigántpetend, Petendi Plébánai Galéria, 1993

ism. (-er): Szépség és harmónia. = Uj Magyarország, 1993. junius 3o. 8.

Nagyvilág (Budapest) 29 1984
Napjaink (Miskolc) 23 1984
Neohelicon (Budapest) 11 1984
Népművelés (Budapest) 31 1984
Néprajzi Hírek (Budapest) 13 1984
Népszabadság (Budapest) 42 1984
Népszava (Budapest) 112 1984
New Hungarian Quarterly (Budapest) 2
A Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve (S
Nógrádi Művelődés (Salgótarján) 1984
Nők Lapja (Budapest) 36 1984
Numizmatikai Közlemények (Budapest)
Olvasó Nép (Budapest) 1984
Opeion. Ifjusági melléklet (Budapest
Az Országos Széchenyi Könyvtár Évkön
Orvostörténeti Közlemények (Budapest
OSZK Hiradó (Budapest) 27 1984

Kiss Kati

Női fej; Esti utca c. mûve (ekv.)
tréfapál a vsárnai kép mûv.
háslatou

hedve (mola: Egy fes tőmûvész
felfedezése

Kisalföld 1971 VI. 27

M. Kiss Katalin keramikus

a végzős növendékek tárlatán

H. Gy.: Diplomamunkák az Iparművészeti Főiskolán.

Magyar Nemzet, 1967. VII. 4. 4. o.

MDK.

M8Kiss Katalin

Diplomamunkájáról

Magyar Nemzet 1967 juli.4.

MDK.

MDKIss Katalin

Diplomamunkájáról

Magyar Nemzet 1967 Jan 14.

Kiss Katalin
festő

„Kékruhás nő" – je szerepel
a tárlaton.

Fölhy János: Harom hitelhtás.
Művészet, 1968. január – 40 lap.

M. Kiss Katalin

Kulcsos tál i. műve (szepró)
szerepel az I. Orsz. Kerámia
Biennálén - Pécsett

Hárs Éva: Az I. Orsz. Kerámia
Biennálén Pécsett.

Jelentős 1968 XI. n. 1017 old.

M. Kiss Katalin kerámikus

Pogány Gábor: Kerámia, most

Művészet, 1983. február

M. Kiss Katalin, Kerámikus

MDK

Szép színű kulcsos tál ja egyéni, ötletes alkotás. (Pécsi Kerámia-biennálé).

Székely András: Pécsi Kiállítások

7.

Népszabadság B.t. 1968. a.b.t. 24.

M. Kiss Katalin

„Kulcsos tál" c. műve (eml.)
szerepel az I. Orsz. Kerámia
Biennálén Pécsett

Székely András: Pécsi kiállítások

Nyugabadság 1968 X. 24

MDK

Kiss Katalin

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

Kiss Kati, szövő.

L: Melján Eresi

Molnárné Hajdú Margit: Nagytarcsai szövőasszonyok 543.

Élet és Tudomány, Bp 1978 ápr. 28. XXXIII/17.

M. Kiss Katalin

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

Kiss Katalin ultörő

„Nógrád megjénk a Palócföld" cím-
mel Nagybátonyban a gyermekrajz-
pályázaton jutalmazásban rész-
esült munkája.

Nógrád, 1974. máj. 30.

Kiss Katalin ipm (textil

1984-es Triatal ipm. St. Ziäll.

→ Lemesés Ida ipm

Művészet 1985/4/58.

Kiss Katalin, [ ]

L: Kass Eszter

Vadas József: Nem méterárak 13

Élet és Irodalom Bp. 1985. aug. 9. XXIX/32

Kiss Klára

sikdiszités

1921–23.

Címisk 1930.85.h

Kiss Kornél

pályaműve
az alábbi pályázaton megvételt nyert

"Pálójitási ciklusidő meghosszabbítása"
/Az Egyesület hírei/, Magy.ép.ip. 1971.4.sz. 246.1.

Ness Kovács Gergely: dúlet és jelmezkerező

a Radnóti hurcpad – Valódi vadnyugat

előadásával a jelmezét és

dúlelét keresve

Csáki Judit: Shepard belépője

28

Új Tükör, Bp. 1986 jan. 26.

XXIII/4

KISS Katalin építész

Szikszói remények

„Városka volt Abaúj vármegyében, ahonnan abban az időben Bentzédi Székely István oskolájából egynéhány jó emberek származtanak, akik emlékezetessé tették azt a helyet, annak utána pedig kétszer is megverettetvén ott a török a magyarok által, annál emlékezetesebbé lett…" Bod Péter jellemzi így Szikszót, 1767-ben megjelent nevezetes Magyar Athénásában. Azóta Szikszó újra város lett, régi hírneve azonban megkopott. Református népe most újra harcba indul, ha nem is a török, de a lelki-szellemi-anyagi romlás ellen.

Ennek jegyében választotta meg új lelkipásztorait *Csomós János* és *Csomós Jánosné* személyében a gyülekezet és iktatta be őket májusban *dr. Mészáros István* püspök.

Az ünnepség külső képe erős disszonanciát mutatott: nagy gyülekezet az ittott már életveszélyesen megromlott ősi, gótikus templomban.

A belső kép, a gyülekezet talpraállása és összefogása viszont arról beszélt, hogy a nagy múltú egyházközség harmóniát akar itt teremteni, elkérve ehhez az erőfölötti úthoz Istentől az erőt.

Így vett új lendületet a gyülekezeti élet a gyermekek közötti szolgálattal, a vegyeskar megszervezésével, a presbitérium megújításával – hogy csak a legjellemzőbb mozzanatokat említsük. A szikszóiak az egyházmegye életében is cselekvő módon kívánnak részt venni, vállalva egy megyei sajtólerakat létesítését és a vele járó szolgálatot.

A templom felújítását – amely sokmillió forintba kerül az előzetes felmérések szerint – „A Szikszói Református Templomért Alapítvány" irányítja, melyet az Egyházközség, az Abaúji Református Egyházmegye, a Tiszáninneni Református Egyházkerület és Szikszó Város Önkormányzata hozott létre. A kuratórium elnökei *Für Lajos* honvédelmi miniszter és *dr. Ambrus Barnabás* gyermekorvos.

Ezekben a munkákban a lelkipásztorok munkatársakat nyertek az Úrtól. Másként elképzelhetetlen és elviselhetetlen volna a terhek hordozása.

A történelem során Urunk nagy feladatra választotta ki Szikszót: a reformáció egyik bölcsője volt Észak-Magyarországon. A már említett Székely István mellett Dévai Bíró Mátyás és Batizi András szolgált itt és a város egyháza számos kiemelkedő tanítót és lelkipásztort adott a magyar reformátusságnak, mint Fabrícius Balázs, vagy Hellopoeus Bálint.

A szikszói reformátusok azonban nem a régi dicsőség fényében akarnak sütkérezni, hanem a múlt tiszta örökségét megőrizve igyekezenek jövendőt építeni. Vállalva a vetés idejének könnyhullatását is, hogy vigadozással arathassanak majd Urunk kegyelméből.

Cs. J.

Új templom épült Bekecsen

Amikor megkaptam a meghívót július 19-re, a bekecsi templom felszentelésére, elővettem a református címtárat és kerestem a gyülekezet nevét, de nem találtam. Mivel Szerencs és Legyesbénye között van ez a kis község, néztem a nagyobb szomszédokat is, hogy valamelyiknél szerepel, mint társegyházközség, vagy legalábbis szórványgyülekezet. De nem volt sehol.

Pedig Bekecsen egy évi munkával, példás összefogással épült egy nagyon szép templom. Talán a tákosi híres műemléktemplomra gondolt *Kiss Katalin* szerencsi tervezőmérnök, amikor rajzolgatta a tervet. Múlt év nyarán kezdődött az építkezés és most már készen várta az ünnepséget. Az értékét másfél millió forintra becsülik.

A kis templom zsúfolásig megtelt. Az utcán hangszórók közvetítették

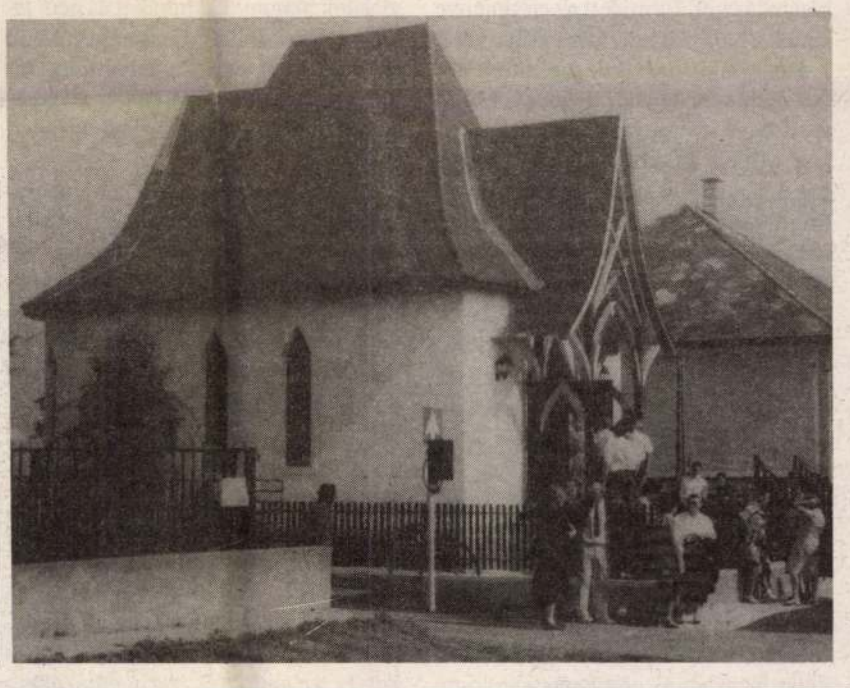

több száz embernek az ünnepi istentiszteletet. *Dr. Mészáros István* püspök igehirdetésében a kis gyülekezet nagy áldozatkészségére hívta fel a figyelmet, ugyanakkor hangsúlyozta a község többi egyházainak a segítségét is.

Az istentiszteletet követő hálaadó ünnepséget *Zergi Gábor,* zempléni esperes nyitotta meg, aki mind az 56 – jóval nagyobb – gyülekezet nevében kívánt áldást a lelkes bekecsieknek. *Tóth István* polgármester az önkormányzat örömét fejezte ki, hogy a község egy nagyon hasznos és szép „középülettel" gazdagodott. Különös öröm volt a bekecsiek számára, hogy a hálaadó istentiszteleten részt vett *dr. Surján László,* népjóléti miniszter is.

Ezt követően *Barkóczi Csaba* és *Tóth Izabella* mondtak verset, majd a környékbeli lelkészek közül azok, akik többször is szolgáltak a gyülekezetben, rövid megemlékezést tartottak.

Palóczy László legyesbényei lelkész, aki gondozza a „kisded közösséget" elmondta, hogy 25 évvel ezelőtt az akkori szerencsi lelkipásztor, *Faragó György* betegeskedett és megkérte a segítésre. Ő szívesen vállalta a feladatot. És lassan eltelt egy negyedszázad. Volt egy alkalmatlan kis imatermük. Nem illett a szépen fejlődő, növekvő községhez. Így határozták el, hogy építenek egy kis templomot – már a jövendőre is gondolva –, amely immár valósággá vált.

A hálaadó napot befejező vacsorán Surján László miniszter felszólalásában kifejezte örömét, hogy Bekecsen élve a lehetőséggel, építik a jövendőt.

A templomkertben *Zingler István* faragóművész régi községi címerképe áll, két harcoló oroszlán fölött egy ég felé nyúló kopjafával. A templom belsejében – művészi tehetségű pedagógusok – megfestették egyházunk címerét.

Reménységgel tölt el bennünket, hogy Istennek gondja van a végeken élő legkisebb nyájra is, s olyan áldásokban részesíti, mintha az a legnagyobb lenne.

Dr. Telegdi Imre

Lelkészbeiktatás Inotán

Az inotai templomban július 19-én iktatta be *Császár Attila,* a veszprémi egyházmegye esperese *Wéberné Csesznegi Kornéliát,* a gyülekezet újonnan megválasztott lelkészét.

Az ünnepi eseményen részt vettek a környező gyülekezetek képviselői is, valamint a helyi római katolikus gyülekezetből szép számmal.

Wéberné Csesznegi Kornélia szolgálatát mint megválasztott és beiktatott lelkész, Inotán kezdte meg. Lelkészi oklevele megszerzése után a Budapest Kálvin téri gyülekezetben szolgált, majd a Zsinat Szeretetszolgálati Osztályán végezte munkáját, utána pedig a Dunántúli Egyházkerület Püspöki Hivatalában dolgozott. Közel másfél évig szolgált helyettes lelkészként a Kádárta–gyulafehértói gyülekezetben.

Császár Attila esperes a János 5:7/a alapján hirdette az Igét, amely a mai kor minden gyülekezetére érvényes jajkiáltásként hangzott: „Uram, nincs emberem!" Az esperes a meglátó szemről, a részt vevő szívről és a segítő kézről szóló igehirdetésében drámai szavakkal vázolta fel, hogy mi a gyülekezet igénye és a pásztor felelőssége. Soha nagyobb szükség nem volt a megtartó és üdvözítő szeretet igehirdetésére, mint a kételkedésig és tagadásig felvilágosult korunkban – mondta az esperes.

A beiktatott lelkész az I. Kor. 2:1–5. alapján hirdette az Igét. Megrendítő volt alázata, amikor így vallott: „Úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról; róla is mint megfeszítettről. És én erőtelenség, félelem és nagy rettegés között jelentem meg nálatok. Beszédem és igehirdetésem sem emberi bölcsesség megejtő szavaival hangzott hozzátok, hanem a Lélek bizonyító erejével, hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék."

Megható volt a köszöntések sorozata. Hogy csak néhányat említsünk: A lelkészek részéről először az édesapa *Csesznegi István* fülei h. lelkész szólt az Ezékielnek adott prófétai intéssel: „Őrállóvá tettelek téged Izrael házában…" (Ezékiel 3: 17–19.) A könnyek között elmondott intés egy élet vallomása volt. Utána *Vajda János,* a falu szülötte, Balatonfőkajár–Csajág lelkésze szólt nagy szeretettel saját maga és az évfolyamtársak nevében. Majd a helyi római katolikus plébános, *Nádi Ferenc* bensőséges, testvéri szeretettel köszöntötte az újonnan beiktatott lelkipásztort.

Az egyházközség gondnoka meleg szavakban tett hitet arról az elhatározásáról, hogy a presbitériummal közösen mindenben segítségére lesznek a lelkésznek az egyházépítés munkájában.

A gyülekezet asszonyai nevében *Némethné Sefcsik Elvira,* a gyermekek nevében *Illés Szabolcs* mondott verset. Az ifjúság részéről *Erdélyi Nóra* – a gyülekezet kántora – és két húga: *Éva* és *Valéria* énekszámmal köszöntötték.

A lelkész ezt követően hálát adott a szívből jövő szavakért. Megköszönte Istennek, hogy szolgálatra méltatta. Majd utána szüleinek, hogy az imádkozó életet onnan hozta magával és Isten kegyelmes kiválasztása folytán ezt tudja most szolgálatba állítani az Ő dicsőségére. Majd mindazoknak a szeretetét, akik imádságos lélekkel segítik szolgálatát.

Az ünnepély végeztével a gyülekezet minden résztvevőt szeretettel hívott a megterített asztalokhoz, mint a Krisztusban hívők gyülekezetét, akik most Inotán bizonyságai az Ő kegyelmes szeretetének.

Cs. I.

Császár Attila esperes beiktatja az újonnan megválasztott lelkészt

Orgonahangverseny a Kálvin téren

Három éve kezdődött a testvérgyülekezeti kapcsolat a Zürich-Erlenbachi és a Budapest-Kálvin téri, valamint a pécsi gyülekezet között. Először a svájciak látogattak el Budapestre, majd Pécsre, tavaly a pécsi gyülekezet és a Kálvin téri orgonista adta vissza a látogatást, ebben az évben pedig a svájci gyülekezet orgonaművésze, *Peter Keller-Büsch* adott hangversenyt a Kálvin téri templomban.

Elsőként Otto Barblan, századunk elején élt genfi orgonista: Con moto, maestoso című darabját hallottuk, majd Joseph Rheinberger liechtensteini zeneszerző igen érdekes f-moll szonátája hangzott el. Ezután ismertebb darabok következtek. Mendelssohn: A-dúr szonátájában ismerősként csendült fel 217. dicséretünk dallama, az ismert Luther-ének: Bűnösök, hozzád kiáltunk. Majd két rövidebb Reger-mű, a Gloria in excelsis Deo és a Capriccio, megint más stílust mutatott be. A műsor befejező száma Saint-Saens: Esz-dúr fantáziája volt.

Külön öröm volt számunkra, hogy a műsorban nagyrészt olyan orgonaművek hangzottak el, amelyeket magyar orgonisták nemigen játszanak. Jó dolog az ilyen látogatásokban, hogy megismerhetjük egymás zenei értékeit is.

Peter Keller-Büsch igen alaposan kidolgozott előadásban mutatta be ezeket a műveket, nagy gondot fordított a színes regisztrálásra, jól kihasználta a számára ismeretlen orgona lehetőségeit. Így a pontos előadás és a színes, változatos regisztráció segítségével a számunkra ismeretlen orgonadarabok is könnyen érthetővé váltak.

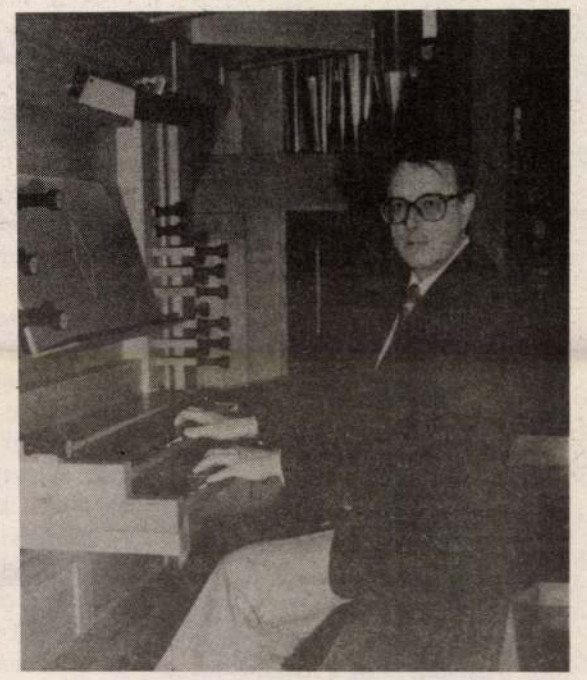

Bizonyára nagy öröm volt a művész számára is, hogy „értő és érdeklődő" publikum, a budapesti kántorképző tanfolyam mintegy 100 hallgatója és tanára hallgatta nyitott fülekkel a hangversenyt.

Máté János

Hozzászólás

A gyógyulás módja: Krisztus követése

Horváth Barna Váltóállítás című cikkéhez (Református Lapja, augusztus 2.) szeretnék hozzászólni. Egyetértek vele mindabban, amit egyházunk jelenlegi állapotáról ír. A betegséget jól látja. Beszél az okokról, melyek miatt az emberek halászata eredménytelen: a hálóban nincs hal. A gyógyulás módját illetőleg nem értek vele egyet. Ezért érzem szükségét annak, hogy továbbgondoljam azt, amit ezzel kapcsolatban leír.

Mi az eredményesebb szolgálat előfeltétele? Az egyik a teológiai megújulás. Ezt írja: „A Krisztustól foglyul ejtett gondolat képes arra, hogy az embereket foglyul ejtse". Nem vonom kétségbe azt, hogy a teológiának mindig újulnia kell. De van egy kérdésem: Az embereket meg lehet változtatni új gondolatokkal? Már hallottam tartalmilag korrekt igehirdetéseket, melyek elszálltak az emberek feje felett.

Másik állítása: „Hittel és bizalommal kell kivetni a hálót és ennek nyomán jön a nem várt bőség zavarba ejtő áldása." Ennek az állításnak van egy nagy kísértése: Jézussal akarjuk elvégeztetni azt, amit nekünk kell megtennünk. Ebben a tekintetben az emberek halászatának a módja eltér Péter csodálatos halfogásától. A Szentírás nem mond el mindent egy bibliai Igében. Ezért az emberek halászatának a módja más, mint Péter tengeri halászata, amikor valóságos halakat fogott.

Cikkében a szerző ezt is írja: „Urunknak gondja van ránk." Ez igaz, de annak az állításnak is van egy nagy kísértése. Egy hamis nyugalomba ringathat és a sebektől elfordíthatja figyelmünket. A gyógyulást illetőleg egy másik Igére hivatkozom: „Kövessetek engem és emberek halászaivá teszlek titeket" (Máté 4:19). Ez az Ige az emberek halászatát összeköti a halászó emberek életével. Mi az eredményes halászat előfeltétele? Az, ha nagyobb hittel újra kivetjük a hálót?! Természetesen az a kérdés, hogy mit értünk a nagyobb hit alatt? Nem jól értjük a nagyobb hitet, ha nem a több tettet végző hitet értjük alatta. Az Újszövetség a hitet elválaszthatatlanul összeköti a Krisztus követésével. Sajnos, az egyház a kettőt elválasztotta egymástól. „Halászni" is „csak" hitben halászott. És mi lett az eredménye ennek a halászatnak? Üres volt a háló.

Ha valaki megkérdezne, hogy miben látom az egyház legnagyobb elesettségét, így felelnék: Az értelmi hitben. Mit értek ezen? Azt, hogy az egyház az igazságot értelmileg csupán elhiszi. Keresztyén ember az, aki elhiszi az igazságot. Nem ez a hit a jellemzője tanításunknak és az istentiszteletnek? Az Igét hallgató gyülekezet elhiszi, hogy az, amit az igehirdető prédikál, igaz. De az a hit nem kötelezi semmire sem az igehirdetőt, sem az igehallgatókat. Az Ige elszáll a hívek feje felett és a hálóban nincs hal.

Azt, hogy a missziói munka össze van kötve a Krisztust követő élettel, az egyház teljesen elfelejtette. Jézusnál az igehirdetés mellett elválaszthatatlanul ott volt az élet gyakorlata, a cselekedetekben megnyilvánuló szolgálat. Századunk egyik nagy teológusa írja: A mai embert az igehirdetés emberi szavával már nem lehet elérni. A szavak inflációjában élünk, a szavak elvesztették hitelüket.

Jézus ítéletes mondását a tanítók felé az egyház elfelejtette: „Mert ők mondják, de nem cselekszik" (Máté 23:3). Pál ezt írja a filippi gyülekezetnek: „Életnek beszédét tartván elébük" (Fil. 2:16).

Egyházi életünknek a nagy kérdése: Él-e az igazságból, melyet hirdet? A mai keresztyénség nem lehet a vallásos szokásokban megmerevedett keresztyénség. A csupán szokássá lett keresztyénségből nem lehet élni.

Egyházunk életének a nagy kérdése: Meg tud-é újulni? A megújulást illetőleg mit tettünk személy szerint magunk is eddig? Kijelentettük, hogy egyházunknak szüksége van a megújulásra. De ennek az igazságnak a felismerését önmagában még nem követi a megújulás. Be kell állanunk a Krisztus követésébe. Mit jelent ez gyakorlatban? Az élet szolgálatát. Először is azt, hogy meg kell szüntetnünk azt, ami rossz. Évtizedeken át viszünk magunkkal hibákat és nem javítja ki őket senki. Mondhatjuk: Majd az Úr! Ő nem teszi ezt helyettünk. Jeremiásnak azt mondja az Úr: „Gyomlálj, rombolj, építs és plántálj" (Jer. 1:10).

Az akadályok, melyek az embereket az egyháztól elválasztják, nem lételemi ellentétek elsőrenden, hanem az, hogy – úgymond – az egyház elvesztette volna vonzó erejét. Vonzó ereje a keresztyén *életnek* van. Az igazságról való *tanítást* nem tévesztjük össze *magával az igazsággal*. A keresztyén ember *nemcsak elhiszi* az igazságot, hanem *élete szolgálatával elfogadja* az igazságot.

A keresztyénségnek a nagy kérdése a feszültség az élet és a tanítás között. Mert az igazság nem elvont tantételek gyűjteménye, hanem személyes jellegű valóság, mely összekapcsol Istennel és az emberrel. Az egyháznak a mindenkori nagy kísértése az, hogy Krisztus követése nélkül akar szolgálni. Pedig enélkül embereket halászni nem lehet. És a követést nem pótolja sem a jó teológia, sem a keresztyén hit.

Gyógyíttatnánk-e magunkat azzal az orvossal, aki csak megállapítja a betegséget, de nem gyógyítja azt? Hányan vannak, akik beszélnek a megújulásról, de maguk nem akarnak megújulni és annyi esetben a megújulást másoktól várják!

Mi a „váltóállítás"? Krisztus követése. Az élet beszéde. Bár szerény írásom ne lenne egy elméleti igazság, melyet besorolunk a többi, eddig elmondott igazság mellé, melyekből nem lett élet!

Dr. Sarkadi Nagy Pál

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány ösztöndíjpályázata

Az Alapítvány ösztöndíjainak célja: a magyar protestantizmus hitbeli, erkölcsi és művelődési örökségének ápolására, gazdagítására magas színvonalon képes protestáns értelmiségiek nevelésének, tanulásának támogatása, szociálisan hátrányos helyzetű tehetséges diákok kiválasztásával.

A fenti célt három síkon igyekszik megvalósítani:

– Olyan középiskolai tanulók támogatásával, akik a jelenlegi értékelési rendszerben 4,5-es vagy ennél jobb tanulmányi eredményt érnek el (vagy egy új rendszerben ennek megfelelőt!); vagy valamelyik tárgy területén kiemelkedő, rendkívüli tehetségre valló jegyeket mutatnak és a mindenkori szociális mutatók szerint szüleik, illetve eltartóik anyagi helyzete nem, vagy alig tenné lehetővé az illető gyermek magasabb iskoláztatását (az ide vonatkozó jövedelmi határok mindig az időszerű helyzetnek megfelelően bírálandók el).

– Olyan középiskolai tanárjelöltek tanulmányainak (mind belföldi, mind külföldi formában) elősegítése, akik szociális helyzetük és tanulmányi eredményük (4,5-es vagy annál jobb átlag) alapján támogatandók és a támogatás fejében az ösztöndíj folyósítási tartalmával megegyező időre vállalnak tanítást valamely protestáns iskolában.

– Olyan kisebbségi magyar fiatalok (elsősorban lelkészek és tanárok) pénzügyi támogatása, akik a megfelelő tanulmányi eredményen (4 egészen felüli átlag) és a szociális helyzeten túl vállalják, hogy visszatérnek az őket küldő közösségbe.

Az Alapítvány által nyújtott pénzügyi támogatás mindig meghatározott egyénre és időre (egy félév – egy szemeszter) szól.

Az ösztöndíjas elveszíti az ösztöndíjat: – ha szociális helyzete kedvezően változott; – ha félév alatt a tanulmányi eredménye leromlott; – vagy ha fegyelmi (erkölcsi) okokból a támogatásra méltatlanná vált.

Az ösztöndíjakat az Alapítvány által összeállított (vizsga) bizottság ítéli oda az előzetes ajánlások (tanulmányi eredmény, tanári és/vagy lelkészi javaslatok, versenyeredmények stb.) és a bizottsági elbeszélgetés alapján. Különösképpen hangsúlyozzuk azt, hogy az Alapítvány létrehozói pedagógiai optimizmussal nem „kész", hanem fogékony, nyitott személyiségű fiatalokat akarnak támogatni, akik nemcsak őrizni, hanem gyarapítani is képesek lesznek a reformációs örökséget és a magyar nemzeti kultúrát.

Pályázhatnak protestáns diákok: részletes önéletrajzzal (amelyben a szociális helyzetet a valóságnak megfelelően kérjük bemutatni), tanári és/vagy lelkészi ajánlással (az Alapítvány az egyházi kötődést önkéntes, belülről fakadó nevelési *célnak* és *nem formális előfeltételnek* tekinti!), tanulmányi eredményeket igazoló dokumentumokkal.

Az Alapítvány elsődlegesen olyan fiatalokat támogat, akik más alapítványoktól, szervezetektől nem kaptak ösztöndíjat.

Az Alapítvány a későbbiekben segíteni kívánja a középiskolai tanulmányait otthon folytató, hátrányos társadalmi helyzetű és szórványban élő tehetséges kisebbségi magyar diákokat is, s pénzügyi helyzetéhez képest tehát minden elszakított magyar protestáns közösség gyermekeinek is hirdet pályázatot. Feltételei a hazaiaknak megfelelőek (a kikerülhetetlenül szükséges módosításokkal).

Az Alapítvány támogatási arányait és a támogatott diákok tanulmányi-szakmai irányultságát nem tekinti véglegesnek. Lehetőségeihez és a szükséglethez képest fogja azokat meghatározni. Ezért ebben az évben néhány nem tanárjelölt egyetemi és főiskolai hallgatónak is ad ösztöndíjat.

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány ösztöndíjait most 1992. szeptember–december és 1993. január hónapokra hirdeti meg. Pályázati határidő: 1992. szeptember 30. Cím: MPTA 1083 Budapest, Baross u. 113/a. (Az Alapítvány számlaszáma: Kultúrbank Rt. MNB 219 93040. Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány.)

Tőkéczki László

A család, az iskola és a gyülekezet felelőssége a keresztyén nevelésben

Rendkívül tartalmas konferencia színhelye volt a közelmúltban a kecskeméti református kollégium internátusa. Itt rendezték meg ugyanis június 29. és július 3. között az International Association for Reformed Faith and Action (Református Hit és Cselekedet Nemzetközi Egyesülete) magyarnyelvű értekezletét. Ez a rendezvény voltaképp folytatása annak a kezdeményezésnek, melynek az elmúlt év októberében a házigazdája Nagyvárad volt, s amelyről akkor az egyházi sajtó is beszámolt.

Az I.A.R.F.A. 1953 óta működik, amikor a franciaországi Montpellierben 19 országból 110 református gyűlt össze annak érdekében, hogy a keresztyén életet erősítsék és annak hatását kiszélesítsék. Ez a gyűlés szervezetté nőtte ki magát, amely ma arra ösztönöz, hogy a Krisztus-hívők a bibliai tanítás gazdag örökségét felfedezzék, megvizsgálják és az élet minden területén a gyakorlatba átültessék. Célkitűzése, hogy elősegítse az Ige szakszerű tanulmányozását, az evangélium által terjesztett és táplált gondolatok gazdagsága által Isten népének tudatát élesítse és arra bátorítsa, hogy a világban mind személyesen, mind együttesen keresztény hitét komolyan vegye.

A kecskeméti konferencia témája a keresztyén nevelés volt, s ezen belül hangsúlyossá lett a család, az iskola és a gyülekezet felelőssége. Értékes bibliatanulmányok, előadások és korreferátumok hangzottak el, szakavatott előadók bevonásával. A jelenlévők, magyarországi, erdélyi, királyhágó-melléki, kárpátaljai, felvidéki és délvidéki, valamint holland lelkészek, pedagógusok és gyülekezeti munkások csoportos és plenáris megbeszéléseik során nagyon sok időszerű, valamennyiünket is közvetlenül érintő problémát vetettek fel, egyúttal kutatva a lehetőségeket is, ezek megoldása érdekében.

A konferenciát istentisztelet nyitotta meg a kecskeméti református templomban, ahol az Igét *Szabó Gábor* esperes hirdette. Itt hangzott el *dr. Jan Dengerink* professzor (Driebergen), I.A.R.F.A.-elnök bevezető előadása is. A következő napokban került sor az említett témák megvitatására. A család felelősségéről a keresztyén nevelésben *dr. Pálhegyi Ferenc* professzor, a budapesti református Teológia tanára tartott előadást, melyet *Pap László*, pomázi lelkész igetanulmánya, illetve *Marja Bos-Meeuwsen* (Pijnacker) és *Kádár Miklós* (Domokos) korreferátumai egészítettek ki. Az iskola felelősségéről *Dizseri Sándor*, a sárospataki református gimnázium igazgatója szólt. Ehhez párosult *Ablonczy Margit*, kecskeméti ifjúsági lelkész igetanulmánya és *Marten Burggraaf*, főiskolai igazgató (Ede) korreferátuma. A gyülekezet felelősségét a keresztyén nevelésben *N. M. Tramper*, a „Wittenberg" Bibliaiskola igazgatója hangsúlyozta előadásában. Elhangzottak még: *Bustya Dezső*, marosvásárhelyi lelkész és *dr. Füzesi Zoltán*, budapest-rákoscsabai lelkipásztor korreferátumai, illetve *Hamar István*, szolnoki lelkész bibliatanulmánya.

A résztvevők ellátogattak a kecskeméti Gyermek- és Ifjúsági Nevelőotthonba, a Református Kollégium Gimnáziumába és a gyülekezet Emmaus házába, ahol elbeszélgettek az ott munkálkodó tanárokkal és nevelőkkel. Az esti áhítatokat követő fakultatív megbeszélések során a jelenlevők megismerkedhettek a határon túli magyar reformátusság életével és problémáival. A négynapos tanácskozás *Cziria János*, rijnsburgi lelkipásztor szolgálatával és úrvacsoraosztással fejeződött be.

A konferencia anyaga, valamint a plenáris megbeszélések tartalmi kivonata a tervek szerint nyomtatásban is megjelenik, mégpedig az Emmaus Kiadó gondozásában. Ennek költségeit, akárcsak a kecskeméti rendezvény kiadásait az I.A.R.F.A. hollandiai csoportja vállalta magára. A könyv kiadásából eredő bevételt a magyar nyelvterületen végzett munkára fordítják. Az összegezés során ti. felmerült az I.A.R.F.A. magyar tagozatának, illetve megalakításának lehetősége is. Amíg ez valósággá lesz, a magyar területi munkát *dr. Hamar Norbert*, missziói gondnok (e konferencia fő szervezője) és Bustya Dezső, marosvásárhelyi lelkész fogják egybehangolni.

Az I.A.R.F.A. távlati céljai között szerepel egy dokumentációs-, információs-, elosztó- és tanulmányi központ létrehozása Magyarországon, amely magába foglalná az olyan, a gyakorlatban is hasznos, klasszifikált református irodalmi munkák listájának összeállítását, beosztva témák és tudományos nívók szerint, ami az élet széles területét ölelné fel. Emellett szükségesnek látszik további konferenciák, szakmai megbeszélések megszervezése a Kárpát-medence térségében. Abban a jelenlévők kivétel nélkül megegyeztek, hogy a legfontosabb mindenek előtt az elhangzottak gyakorlatba való átültetése, vagyis a bibliai keresztyén nevelés felelősségteljes végzése a családban, az iskolában és a gyülekezetben egyaránt.

Margit István

A Lord-Major Galéria
tisztelettel meghívja Önt

M. Kiss Katalin
keramikusművész

kiállításának megnyitójára
1994. március 10-én,
délután öt órára
a Lord-Major Étterembe
(Budapest, Városmajori Szabadtéri Színpad)

Megnyitót mond:
Kovácsi Béla
építész

A kiállítás megtekinthető
1994. április 5-ig, naponta 11 órától

LORD-MAJOR
étterem

L. Kovalszki Viktória. Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

*Névmutató**

Alföldi János 94
Asszonyi Tamás 135, 138, 140–142, *153*

Beck Ö Fülöp 25–26, *38*, 40, 44–45, 47, *52–54*, 61, 64, 67, 70–72, 76, 96–99
Berán Lajos 46, 48, 62, 64, 66, 73, 93–94, 96, 98–106, *113–118*
Bernsee József 13
Bethlen Gyula 42, 50
Bezerédy Gyula 44, 50
Boehm József Dániel 10, 12–15, 17, 19–20, 24, *30–31*
Boldogfai Farkas Sándor 95
Borsos Miklós 98, 132–133, 137, 139–140, *146*
Bödy Kálmán 95
Brüll Moritz 13
Budahelyi Tibor 135, 138, 142, 144, *159*

Czinder Antal 124–131, 134, 140–142, *147–150*

Csikszentmihályi Róbert 133, 137, 141, *154*
Csíkvári Péter 136, 138
Csiky Tibor 136, 138, 142, *159*
Csillag István 46, 50, 61, *77*, 98
Csiszér János, Zs. 94, *119*
Csúcs Ferenc 95, 98, *120*

Edvi Illés György 97
Egyed Emma, Sz. 98
Esseö Erzsébet 74, 76, *119*
Exner Károly 22, 26, *34*, 93

Ferenczy Béni 124, 132, 139–140, 144, *146*
Ferenczy István 10, 12, 17, *28–30*, 92
Fémes Beck Vilmos 68–71, 74, 76, *80–82*, 96
Friedrich Ferenc 142, 145

Gaál István 98
Gáti Gábor 98, 141, 143, 145, *160*
Gerl Károly 15–17, 19, 21–22, *31–33*, 93, 98

Hafner Arnold 45, 48, 50, 61–62, 73–74
Holdas György 143, 145, *160*
Horváth László 144, 145

Ispánki József 97–98
Iván István 98

Jittner Antal 13
Juhász Gyula 47, 50, *77*

Kallós Miklós 98
Kalmár János 142, 145
Karl Henrik 11–12, 16, *28*
Kenéz László 133, 137, *157*
Kiss György 98, 142, 144–145, *160*
Kiss Kovács Gyula 140–141, 145, *159*
Kiss Nagy András 98, 133, 136–137, 140–142, 144, *156*
Kovács László, Cs. 135, 138, 144, *158*
Kövesházi Kalmár Elza 65, 76

Ligeti Erika 134–135, 137, 140–141, 144, *155*
Lóránfi Antal 15–17, 22, 25, *35*
Lugossy Mária 136, 138, 142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 9[illegible] *122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *3*[illegible]
Merényi Gina 98
Mester Jenö 98
Moiret Ödön 62, 65–67,
Murányi Gyula 42, 47, 5[illegible]

Nagy István János 135, 1[illegible]

Palotás József 135, 138,
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10, [illegible]
Reisner József 19, 21–22
Reményi József 46, 50, [illegible] 73, 76, *84–85*, 94, 97
Renner Kálmán 98, 110–
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–[illegible] 92–93
Schwartz István 15–17, 1
Seidan Wenzel 9–10, 14,
Soltra E. Tamás 144–145

* A névmutató csak a magyar éremművészek neveit tartalmazza.

KISS KOVÁCS EMŐKE - keramikus

 Vas Népe · 1997.09.03

A „nippizmus" cikizése

Kiss Kovács Emőke persziflázs kerámiái az MMIK-ban

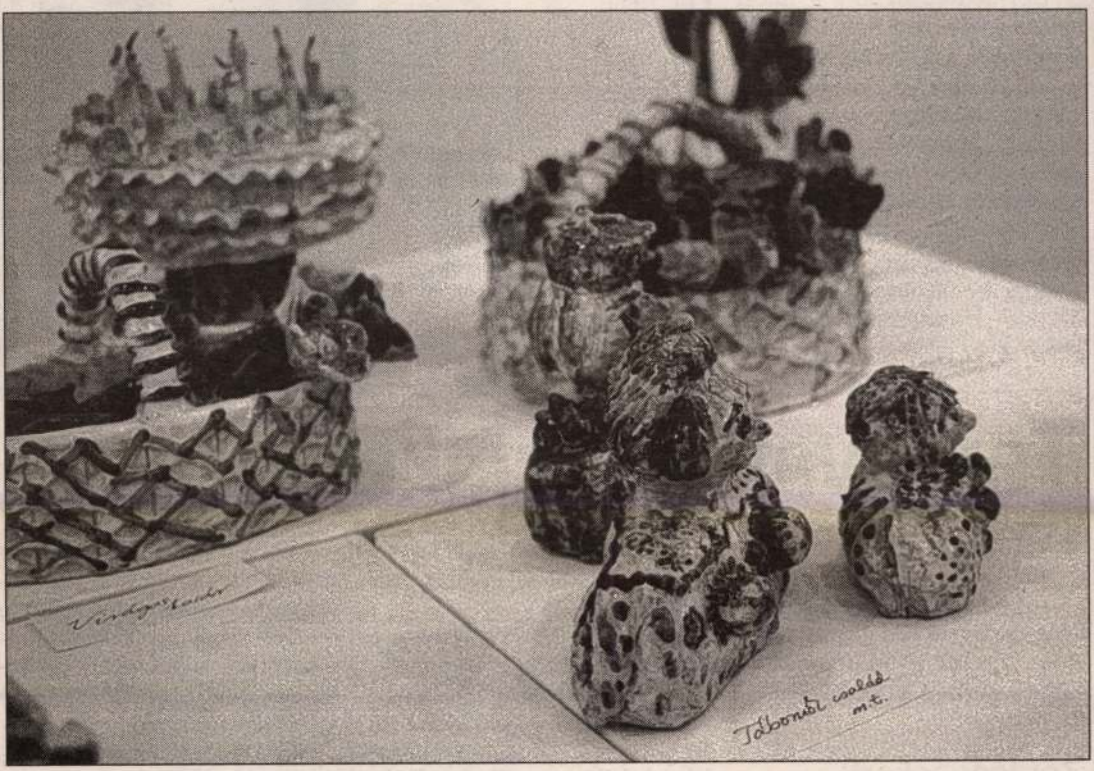

Fotó: Horváth Csaba

● **Merklin T.**

Mit keresnek ezek a giccses „műtárgyak" Szabó Daniella kézműves ruhái között, s hogy kerülnek mellé ősi motívumokat feldolgozó terrakotta edények? Kérdezhetnénk a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ Stúdió Galériájának legújabb tárlatán, ha nem mondták volna, hogy az alkotó részéről ez a kis adagban is soknak tűnő neogiccs: ironizálás. A színes bizgentyűket, a kocsijában ülő cumis babát,a hangsúlyozottan cicis nénit, a gyertyákkal díszített habos tortát, s a zsúfolásig telt virágos kosár többi társát Kiss Kovács Emőke persziflázsnak szánja. Vagyis a „nippizmus" cikizésének, a csicsás, porfogónak jó kerámiák kicsúfolásának, nevetségessé tételének. Mint ilyen, üzletpolitikai szempontból nem rossz műfaj ez annak, aki ebből szeretne megélni. Hiszen így megszólítja azokat is, akiknek az echte mütyüri báj tetszik, és azokat is, akik ezt a fajta jópofaságot — éppen túlhajtottsága révén — önmaga tagadásának gondolják. Első pillantásra talán az ékszerszekrénykék helye képzelhető el: naiv álmokat dédelgető leányszobákban, vagy a galambok öröme: a rúdra helyezhető kerti díszmadarak praktikuma okán. Ám az alaposabb szemrevételezés során kiderül, hogy a műcímek mellé, a csak néhány napja nyitva tartó tárlat ideje alatt, már számos kis piros pont került, ami a tájékoztatás szerint nem mást jelent, minthogy „eladva". Érdeklődés tehát van. Így lehet remélni, hogy a csecsebecséket környező ruhák sem kerülik el a látogatók figyelmét. Állítólag a kiállításmegnyitón már jó néhányan a Szabó Daniella-féle, harmonikus, nemesen egyszerű viseletben jelentek meg.

Fűtési szezon előtt

Egy-kettőre itt lesz a fűtési szezon, jobb lesz megnézni lakásunkban a konvektorokat.

Tanácsaink: különösen a biztonsági elzáróberendezés ellenőrzése érdekében lehetőleg évente át kell vizsgáltatni a készülékeket. Ha a gyújtóberendezés (egyperces szünetekkel) három-négy kísérlet után sem gyújtja be az őrlángot, hívjon szerelőt. Ha az őrláng színe kék, akkor jó az égés.

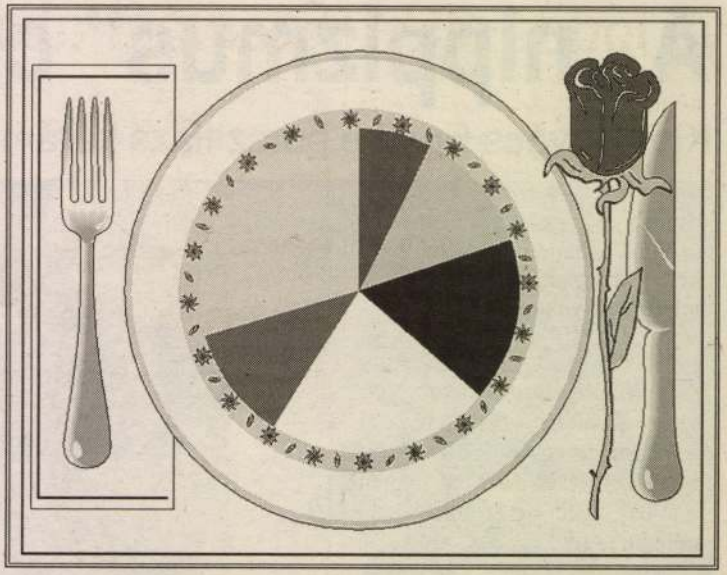

Tennivalók a kiskertben

● VN-információ

A kiskertek tulajdonosainak még mindig bőven vannak teendőik. Ezeket gyűjtöttük össze egy csokorba a *Kerti kalendárium* alapján

Zöldségeskerti munkák

A felszedett *hagymát* nem tanácsos azonnal tárolóba vinni. Napos időben a helyén, csapadékosban tető alatt hagyjuk jól megszáradni. A legyökeresedett hagymákat nem lehet tárolni.

A tárolásra szánt *káposztaféléket* (fejes és kelkáposzta, kései karalábé, kelbimbó), azokat, amelyeket október végén akarunk betakarítani, még a hónap elején fejtrágyázhatjuk. Azért csak a hónap első napjaiban, mert a későn adott fejtrágya — elsősorban a nitrogén — növeli ugyan a termés mennyiségét, de nagymértékben rontja tárolhatóságát. Négyzetméterenként deka mészammon salétromnál és kénsavas kálinál többet ne adjunk!

A *káposztaféléket* ilyenkor a bagolylepke hernyói károsítják. A nyári nemzedék rajzása már augusztusban megkezdődött, de folyamatosan tart még a tojásrakás. A kelő hernyók ürülékükkel is kárt okoznak, nyomukban baktériumok lépnek fel, így a termések bűzösen rothadnak. Eredményesen csak a fiatal lárvák ellen védekezhetünk. Az idős hernyókat összegyűjtve mechanikailag semmisítsék meg, nagyobb területen használják a Bacillus-készítményt.

Minden kultúra lekerülése után alapvető teendő a fertőzött növénymaradványok megsemmisítése. Ezzel jelentősen csökkentjük a következő évi fertőzések kialakulását.

Még elvethetjük!

Még e hónap első napjaiban el lehet vetni az áttelelő *fejes és kelkáposztát*, valamint a *fejes*

Ebben a hónapban vethető a *spenót és a sóska*. Mind a két növénynek vannak olyan fajtái, amelyek a hideget minden különösebb károsodás nélkül elviselik, áttelelnek, és tavasszal primőrként szedhetők.

Most szaporítható a *rebarbara*. Az idősebb töveket kiszedve a gyökereket (töveket) 4-5 részre késsel szétszedjük, s 1x1 vagy 1,2x1,2 méter tenyészterületre szétültetjük.

A gyümölcsösben

A jobb tárolhatóság érdekében az *almát* ne kezdjük harmatos reggelen szedni, várjuk meg, amíg a harmat felszárad. Az árnyékos helyre összegyűjtött gyümölcsöt minél hamarabb vigyük a tárolóba. Az erősen romlott gyümölcsöt ássuk el mélyen, hogy ne legyen fertőzés forrása.

A tapasztalatok szerint a gyümölcsleválás módja jól jelzi a gyümölcs érettségét. Az éretlen

Székelyföldi ösztöndíjas festők kiállítása a Szépművészeti Múzeumban

A művészetnek nagy ihletője a föld és a nép. S hogy művészeink a magyar föld különböző arcát megismerjék s abból erőt merítsenek, azért létesítette a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a balatoni ösztöndíjak mellett a székelyföldi ösztöndíjakat is. Ezzel a mult s az idei évben 12—12 művésznek adták meg a lehetőséget arra, hogy néhány hónapig gondtalanul festhessenek a hegyek közt. Ennek a munkának gazdag anyagát tárja elénk a Szépművészeti Múzeum II. emeletén kiállított 220 kép.

A nivós kiállítás legtöbb darabja, természetesen, tájkép. Elenyészően csekély az arcképek és életképek száma.

Mindenfajta technikát megtalálunk, szinte ugyanannyi a vízfestmény, mint az olajkép.

Legszebbnek találtuk, aki egyúttal a legtöbb képet is állította ki, *Csáki-Maronyák* József olajfestményeit. Jól emlékezünk még előző kiállításairól alföldi tájaira, meszesfehér színeire. Most egész színskáláját nagyszerűen tudta alkalmazni a hegyvidéki tájakra. Különösen ködös képei nagyon szépek.

Éless István az aquarellnek jelenleg legnagyobb mestere. Kisméretű vízfestményei finomak, könnyedek. Élményt adnak.

Csebi-Pogány István új utakon járó aquarellista. Mindig más és mindig új. Még mindig nem látjuk, milyen lesz teljes kibontakozása.

Muhoray Mihály viaszfestményei érdekesek és újszerűek. Említésre méltók még *Ráfael* Viktor képei és *Farádi Veres* Izabella tájai; *Gy. Szabó* Béla, *Kisskovács* Géza, *Hincz* Gyula, *F. Ferenczy* Júlia és *Mezei* Artúr.

Jáky Anna

FILM

Csak egy nap a világ...

Az egyik elmult színházi szezon egyik legtöbbet játszott darabjának Vaszary János hasonló című munkájának sikerült filmváltozatát mutatta be az Uránia. A rendezés ügyesen használta fel a vászon színpadnál bőségesebb lehetőségeit és eredményesen dolgozta fel a háborús időkben olyan alkalmas témát. A film százszázalékos aktualitás és a háborús világ adottságaiban, a közönség speciális hangulatában kereste és találta meg sikereinek lehetőségeit. Ma mindenki benne él ebben a témában, még az is, aki sosem járt a fronton, elérzékenyül, átéli, sőt sóvárogja a súlyosan sebesült főhadnagy és a magasztosan gondolkodó ápolónő hirtelentámadt szomorú, áldozatos, örök szerelmét. Itt talán problématikus is a film erkölcsi hatása és ajánlatos volna csak az érettebb korosztályok számára játszani. A kérdés feldobott kő s ki akadályozhatja meg, hogy vissza ne hulljon?

A főszereplők nagyon jók. Az ő vállukon nyugszik a darab sikere. Muráti Lili mélyen és meghatóan szép, kitűnően fotografálták. Nagy skálán játszik egyszerű eszközökkel, sokat és igazat mond. Páger Antal annyira valóságot lehell, hogy szinte a közönség szívébe lép a vászonról. Billedi Tivadar néha idegen, a komoly szerepben nincs elég mondanivalója, nem tud mit kezdeni vele, túljátssza az érzelmes jeleneteket. Morzsika, a főhadnagy első menyasszonya — nem is tudjuk ki volt — határozottan gyenge kis színésznő.

Amit máskép csináltunk volna, az talán az, hogy a frontjeleneteket nem az annyira ismert hiradóképekből állítottuk volna össze és a kórházi jelenetekbe több lendületet, változatosságot vittünk volna.

(zirczy)

TEHETSÉGKUTATÁS

avagy: amíg a varróleány eljut a pódiumig

Ki nem látta az utcák harsogó plakátjait, melyek szinte kigyulladnak a szemet-szívet-lelket gyönyörködtető ajánlkozásoktól, aszongyahogyaszongya: »Tehetségek, figyelem!«

Mivel mindenki tehetséges, a plakátok előtt természetesen olyan sűrű és hosszú emberkígyók hullámoztak, mintha jegyet osztogattak volna a Kaméliás hölgyre, vagy mintha felemelték volna a rizsfejadagot. Gyűrött papirok, noteszok, levélborítékok kerültek elő a zsebekből, már aszerint, hogy kinek milyen alkalmas papírja akadt a cím feljegyzésére és lomha mozdulatokkal megindult a címek feljegyzése: itt és itt, ekkor és ekkor lehet jelentkezni.

Mert mi is történt tulajdonképpen? Az, hogy élelmes, kufárlelkű emberek rájöttek az emberiség örök szereplési viszketegségében rejlő üzletre. Ugyan kit nem tenne boldoggá, ha Pityipalkó és Éjféli Marietta társaságában fölléphet valami cigányos, kazáliászlós tarka műsoron, parádén vagy vidám zenésesten vagy sztárok parádéján, melyen a csillagok személyesen jelennek meg. Nincs szebb beszédtéma hétfőn reggel a varrógép mellett és a gyári pult mögött, a munkaasztalnál és a gyalupadnál, mintha elmondhatjuk, hogy szombaton, hej, a *Feller-Dubán*, meg *Kardos* Magda és *Rév* Erzsi társaságában szerepelhettünk a *Kéményseprők Sakk Körének Kultúregyesülete* díszestélyén... Ki nem jön lázba, ha a nevét három milliméteres betűvel kinyomják a 10 centivel nyomtatott *Lugosi* és *Ráthonyi* kettős mellett. Ifjúságunknak van egy olyan veszedelmes és elferdült ügyekezetű rétege, amelyik az apró-cseprő, művészettől teljesen sterilizált alkalmi vígasságokon való szereplésben látja élete diadalát. Ez a réteg olyan nagy tömegeket egyesít a makacs ambíció, a kontárság és a szereplési viszketegség jegyében, hogy igazán nem meglepő, ha egyes ismeretlen exisztenciájú urak abból akarnak megélni, hogy ezektől a »kallódó tehetségek«-től súlyos vámot szednek.

Potom tíz pengőért

Amikor a plakát megpuhította az akaratoskodókat, neonfények csalfa ragyogását vetítette a rejtett teheségek lelki szemei elé, akkor következik az offenziva második fejezete, a közelharc. A plakát ugyanis a nagytömegek szemét káprázтatja, az a nyomtatott körlevél pedig, amelyik ízléstelen papírpocsékolás árán eljut boldogboldogtalanhoz, szinte már komázik, parolázik az áldozattal. Ezeken a körleveleken ilyenféle szövegek állnak: »T. Cím! Arról értesültünk, hogy Kegyed komoly tehetsége ellenére mindezideig nem találkozhatott személyesen az ezerarcú Cézárral, a Közönséggel... Sajátmagának ellensége, ha nem keresi a nyilvánosságot tehetsége eredményes és biztos kifejlesztése felé. Jelentkezzék nálunk itt és itt, ekkor és ekkor, fel fogjuk léptetni...«

Az illető, akinek saját nevére és címére szól a megtisztelő levél, ilyenkor rendszerint »fontos családi ügyben« elkéri magát a főnök úrtól, a cégvezető úrtól és nagy reményekkel nekivág a megjelölt címnek. A jelentkezés megtörténik, az első stáció tehát lezajlott. Eddig az egész csak tíz pengőbe került, a tehetségkutatók ugyanis tíz pengő, vagy éppen 20, a szerényebb igényű kutatók pedig potom 3 pengőt kérnek adminisztrációs költségekre és a magas zsűri részére.

A zsűri osztályoz

A további aztán szabályos ügyvezetés útján bonyolódik le. X urat és Y hölgyet, aki a Kutató Urnak bediktálta pontos lakcímét, értesítik, hogy megfelelő időpontban jelenjék meg tehetségkutatás végett.

Ilyenkor aztán vagy nagy sürgés-forgás, lázas igyekezet: előkerül a legszebb ruha, a legkacifántosabb hajbodorító és kiki »tehetsége legjavát« nyujtja a zsűri előtt, ahogyan avult színházkritikai megjegyzésekben olvashatjuk.

A zsűri pedig, ó, a magas és félelmetes zsűri, ül az asztalnál, mondjuk Ráday-utca 3. szám alatt és figyeli ezeknek a szerencsétlen turbékoló, nyöszörgő, igyekezetes leánykáknak, és fiúknak, iskolásoknak és tisztes nagymamáknak zsenge próbálkozásait a siker érdekében. E sorok írója saját szemével látta és a saját fülével hallotta egy csodálatos tehetségkutató versenyen az egyik polgáriiskola negyedik osztályú tanulóját, aki zene nélkül táncolt, látott egy kifutót, aki giccses slágert énekelt, nagymamát, akinek unokái tapsoltak a hátsó sorokban, látott becsületes borbélysegédet, aki megirigyelte *Cselényi* József habérjait és magyarnóta énekesnek akart felcsapni. Milyen szánalmas, elriasztó, veszedelmes és megható volt a kép, amikor egy asztalossegéd csákra nyujtotta homlokát a lila taftruhás lánykának, aki alkalmasint menyasszonya volt és tapsolt, lelkendezett a segédúr ügyefogyott száma után. A zsűri ezzel a magános és tüntető »tapsviharral« ügybuzgóságából kifolyólag sem törődhetett, még ez a zsűri, ez a hozzá nem értő, laikus csoport is visszautasította a segéd urat, aki nyilván jó rekamié állványt tud készíteni, európai klasszis lehet a politúrozásban, de énekesnek elégtelen...

Apropó, a zsűri! Kik ezek az emberek, akik a jószándékot, a buta, de természetes emberi hiúságot ilyen lehetetlenül megadóztatják? Még hagyján, hogyha fiatalemberek alkalmi ötletek kedvéért rendezik az ilyesmit. De nem lehet eltűrni akkor, ha iparigazolvánnyal rendelkező hangversenyvállalatok választják az üzletnek, a pénzszerzésnek ezt az olcsó módszerét. Mert legutóbb a Novara hangversenyrendező vállalat hirdetett tehetségkutatást. Nem tudjuk, hogy bonyolítja le, remélhetőleg nem úgy, ahogyan fuseráló kartársai, a könnyű pénzszerzésre beállított Kiss Mihályok és társaik.

*

Az a magyar fiatalság, amelyik komolyan veszi a munkáját, bizonyára nem áll be ezeknek a tapskereső, nyilvánosság után vágyó szerencsétleneknek a sorába. A tehetség mindenképpen utat kér és talál. Most már csak az a fontos, hogy a hatóság is találja meg a módot a tehetségkutatások gyökeres kiirtásához. Semmi szükség sincs arra, hogy varróleányok otthagyják a tűt, borbélyok a borotvát, esztergályosok a satupadot, diákok a könyvet...

Baráth Ferenc

Egy új magyar arisztokrata

Kik nőttek fel „A kastély árnyékában?"

Egy fiatal arisztokrata írásáról van szó, *Wass* Albert gróf: »A kastély árnyékában« című regényről. A regény kétszeresen lepett meg bennünket. Írójával és tartalmával, kimondott és sorokközti gondolataival és eszméivel. Az író meglepetése a magyar irodalomnak. Meglepetése és egyben nyeresége. Nyeresége talán nem is annyira tolla, bár az is kitűnő, mint inkább gondolatainak, súlyos sorskérdéseinek bátor prófétiája miatt.

Amit a fiatal erdélyi író mond régmult környezete és alakjai üzenetében, százszorosan félelmetessé nő napjaink történelmében.

Apák és fiak generációs küzdelmében az örök magyarság szempontjából a fiak elmarasztalása iszonyú szégyenfolt a magyar szabadságért és függetlenségért »Kufsteint vállalt« apák számára. A fiak valahogy süketek és érzéketlenek maradtak. Süketek egy hangra, amit csak magyar fül vesz észre, érzéketlenek egy fénysugárra, mely csak a magyar szemekből csillan elő. A fiak nagy hivatalos érvényesülési vágyában elsikkadnak a sajátos magyar szempontok. *Hiába volt magyar a főispánfiú neve és származása, »európai távlatokban« való gondolkodása közben nem látta, hogyan pusztultak és sorvadtak a magyar falvak és a magyar tanyák saját megyéjében.* Sőt! »Horribile dictu«, még a »jó« *Brencsák* tiszttartó tudatos magyarpusztító birtokvezetésében a saját atyai örökségének a pusztulását sem vette észre. Hiszen az utolsó kijózanító pillanatig *Brencsákban* és *Bács* Alexandruban csak a birtokai érdekét szolgáló gazdatiszteket lát. Az »alvó« magyar főispán *Sonkoly-Krausz* Edömérekkel barátkozik, közben *Holló* János és *Kovács* Ferenc igéi süket fülekre találnak nála.

Keserű és fojtó kérdéseket tárt fel a fiatal, magyar arisztokrata író, kitűnő könyvében. Mi kétszeresen köszönjük ezt az írást neki. Köszönjük a tehetséges fiatal magyar írónak »*A kastély árnyékában*« című írását, de köszönjük neki azt a reménysugárt is, melyet írásával keltett szívünkben és megmutatta saját magában a kialakuló világ új arisztokráciájának egyik legnemesebb képviselőjét.

Gondoljon egészségére

Szívjon NIKOTEXET

FIATALOK

A MAGYAR

FIATALSÁG LAPJA

Olvasd és terjeszd!

Mi is a **-ban vásárolunk**

KÖNYV

Szenczei László: A Halál és tanítványa. *(Uj Idők Irodalmi Intézet.)* A legelső magyar enciklopédista, a magyar nyelv és oktatás, tudomány és hit makacsul égő, Erdély és az egész magyar élet századokra világító fáklyájának, *Apáczai Cseri* Jánosnak élettörténete. Erdély egyik tragikus történelmi sorsfordulóján élt, munkálkodott ez az öntüzében elégő csodálatos lelkierejű, törékeny, magyar. Utána kevés írás maradt, de rövid élete folyamán a kolozsvári rektor, külföldi egyetemek doktora olyan magot vetett el a lelkekbe, amely évszázadok multán hatalmas fává terebélyesedett. A maga korában néhány hűséges barátján és tanítványán kívül senki sem értette meg, egymaga állt igazának tudatában a hatalmasokkal szemben. Jól érezték a hatalmat féltők, az erőszakosak és udvaroncok, mekkora vihart támaszt ez a szívós akaratú, nagytudományú, egyszerű székely ivadék. Halálával úgy tetszett, harca is holt és sikertelen. Pedig, de fájdalmasan igaza volt. A baromi sorsban tengődő jobbágy, a holt betűkben lélektelenül fuldokló szellem, a pártoskodásban, vallási villongásban gyengülő ország, elhanyagolt iskolák, mind, mind mély seb, romlás felé sodró erő. *Szenczei* László mesterien rajzolta a korabeli Erdélyt, szinte áhítattal illesztve bele *Apáczai* törékeny, lázas, túlfűtött egyéniségét. Stigmák a hozzá hasonló életek a magyarság testén, szenvedésük és példájuk erő, életművük megkezdett út, az egyetlen járható utunk.

Bodnár István: Orvos a külvárosban. *(Bárd.)* A volt kisebbségi ujságíró könyve a pozsonyvidéki magyarok keserves életét ismerteti, akiket a csehszlovák földreform mindenükből kifosztott, belelökve a munkásproletár sivár, keserves sorsába. Az orvos és a nyomorból kiemelt munkáslány szerelme a megszépítő, reményt adó keret mindahhoz a súlyos mondanivalóhoz, ami tollat adott a könyv megírójának a kezébe. Szól ez a könyv a szalonforradalmárokhoz, az apró kényelmetlenségek miatt örökké elégedetlenkedő polgárhoz, aki kivételes alkalmakkor meg-meglendíti magyarkodásának ünnepi trikolórját, de irtózik mindentől, ami arra figyelmezteti, hogy e népnek igazi ünnepe oly kevés volt, de robotos hétköznapjának terhe és sebei szinte már sors és rendeltetés. A robotolók sorába kell állni e keserves hétköznapokon azoknak is, kiket jó angyaluk megkímélt a »proletár« sors reménytelen, tétova, elhagyatottságától. Közéjük kell állni egységesen és külön-külön, terheiket vállalva és felemelni az elesetteket. Mert minden magyar élet érték, melyet veszni hagyni megbocsáthatatlan bűn. Szeretni önmagunkat saját fajunkon keresztül, érte és neki élve, ez az igazi magyar öncélúság. Akik pedig a benesi demokráciát még mindig rózsaszínben látják, olvassák el ezt a könyvet és tanuljanak belőle.

Kerekesházy József: Az igazi Kemál. *(Pantheon.)* 1938 őszén *Kemál* Atatürk, a török nép atyja meghalt. De nemzete él és halad tovább az új alapokra fektetett úton.

Bár a nyugati demokráciák nem nézték jó szemmel a diktátorokat, *Kemál* kivételesen rokonszenves egyénisége előtt azonban nekik is meg kellett hajtaniok az elismerés zászlaját.

Látniok kellett, hogy egy romjaiban haldokló népet és országot hogyan állít talpra ez a sorsaküldött férfi.

Katonai sikerek, diplomáciai sakkhúzások, a nemzet áldozatkészségének feltámasztása és felfokozása voltak azok az eszközök, mellyel az egész török nép bizalmát és reménységét megnyerte munkája számára.

Ezzel biztosította munkáját, ennek sikerével pedig a külföld elismerését.

Egy pártja van, a nép pártja, amely csak a nép egyetemes érdekét szolgálja.

Népét személyesen próbálta meggyőzni intézkedéseinek helyességéről, ha ez simán nem ment, kénytelen volt erőszakhoz nyúlni.

Ésszel, munkával, szeretettel, szigorral vívta ki a nép atyja nevet.

Elvesztett területeket szerzett vissza, tekintélyt szerzett országának, népe kezébe tollat és könyvet adott, talpa alá földet. Asszonypáriákból embert szabadított, széthulló népből erős országot kovácsolt.

Alakja szép és emberi portré a történelem vásznán, műve erős és késő századokra is kiható.

Kurata Hyakuzo: A zarándok és tanítványai. *(Stádium.)* A háború hozta közelebb hozzánk távolkeleti rokonainkat, a japánokat, kiket még most is igen sokan csak amolyan exotikus lényeknek tartanak, valahogyan úgy emlékezve meg róluk, mint amikor a bámész külföldi gulást, fokost, csikóst, csárdást akar szerviroztatni rögtön a hálókocsi jegyéhez, ha Magyarországra hozza kíváncsisága. Japán körül is ez a helyzet. Cseresznyevirág, gésák, kimonó és szamuráy. Hogy e népnek több évezredes kultúrája messze kimagaslik Európa civilizációja fölött, ez már nem érdekes. És hogy buddhizmusában sokszor felülmulja álkereszténveinek papírhitét, ez egyenesen káromlás az álszentek és álkeresztények számára. Japánnak is voltak szellemi forrongásai, de végül mégis az ősi hit és tiszta ideálizmus győzött, melynek egyenes következménye a japán katona önzetlenségből fakadó bátorsága és haláltmegvető hősiessége. Buddha, az örök szeretet. S az ember sem más hitük szerint, mint a megtestesült szeretet. A vallásos japán lélek nem önmagáért él, hanem másokért. Hogy majdan a halálban megdicsőülve maga is áldásthozó Buddhává szentelődjék. Igy fogja át a világot a szeretet tanának fényes íve, egymásba olvadva a krisztusi hittel és evangéliummal. A drámát *Fekete* Gabriella fordította.

Paál Rezső: Akik százezreknek adtak kenyeret. *(Vörösváry.)* Az egyes ember és a társadalom is mindig valami keverékével a csodálatnak és az irígységnek veszik tudomásul, hogy vannak emberek, akik hatalmas vállalatok urai, százezreknek adva kenyeret. Azokat pedig, akik vállaltukat saját találmányuk terjesztésére alapították, a tisztelet is tömjénezi, mely az emberi szellem teremtőerejének előbb, vagy később, de mindig kijárt. És mindezen túl, a szenzációra éhes kíváncsisággal közeledtek életükhöz és alkotásaikhoz. Pedig nem mindig irígylendő a sorsuk e kivételes embereknek. Rendszerint magukrahagyatva, keserves anyagi gondokkal indulnak el a sikert hozó pályán, megnemértéssel és sorozatos bukással. Szívós akarat, rendkívüli szorgalom és tudásvágy mindig igazi elindítójuk a hírnév és tekintély egyre magasodó útján. Az a bizonyos banális boldogság pedig oly kevésnek jut osztályrészül. Küzdelem és harc, megállás nélkül, ez életük vezérmotivuma. Eleven tanulság indulóknak és azoknak egyaránt, kik az életküzdelemben elveszítették kedvüket és bátorságukat. Soha nincs későn elkezdeni, újrakezdeni. Dolgozni, hinni, ez a megfejthetetlen titok.

A szerző tizenhat pályafutást ismertet, Német, francia, angol, svéd, amerikai és japán nagyiparosok, vállalkozók, bankárok, kereskedőházak alapítóinak élettörténetét kísérjük nyomon.

Hans Weinert: Az ember származása. *(Novák Rudolf és Társa.)* Kerek száz oldal ez a kisalakú könyv, melyet *Weinert* professzor *Bölsche, Darwin, Haecket* és *Correus* nyomán állított össze, korunk legújabb kutatásaival kibővítve. A könyv a nagyközönség számára íródott, világosan, egyszerűen fogalmazva. Nem tudományos fejtegetés, hanem végső, áttekinthető összegezés azok számára, akiket érdekel az ember származásának, fejlődésének története.

Érdeme, hogy ha olvasója komolyabban akar foglalkozni e kérdéssel, biztos vezérfonalat nyujt későbbi olvasmányaihoz.

Ismeretterjesztő, jó rendszerezéssel felépített írás, mely valóban szolgálja az egyetemes műveltségszínvonal emelését.

Korunkban, amikor annyi a pornográfiát súroló »ismeretgyarapító« szennyirat, a tudálékos férmű, valóban hivatást teljesítő könyvecske ez. Beláthatatlan időn és viszontagságokon át fejlődött az emberi test és lélek napjainkig s e fejlődés még nem állt meg.

Alföldi Géza: Csak a gyökér kitartson. Kemény, biztos akaratú költő versei. Néha csak pár mondat az, amit rimekbe kovácsol, sokszor a rimek is elmaradnak. Mint alkonyatban döngő léptek visszhangzanak a sorok. Néha megbotlanak a kételkedés, a keserűség göröngyein, aztán keményen és biztosan gördülnek tovább. Ezeket a verseket nem a kesergő széplélek siránkozza, egy fajtának élniakarása zeng, mint csákánytól megsebzett gránité. Önkénytelenül Arany biztatása jut eszünkbe, — »Fiaim csak énekeljetek«. Panaszkodjatok csak szemérmes sötétbánatú magyar szívek. Hajoljatok csak össze esett, szép, szomorú magyar fejek. Virraszt a lélek s mi megértjük a virrasztók énekét. Téphet a vihar, nyöghet az ereszték, rendülhet a tető, reccsenhet az ág, csak a gyökér kitartson.

Szabó Magda

Dr. Halász Henrik: A rákbetegség megelőzése és gyógyítása. *(Vörösváry.)* Azok közül a betegségek közül, melyek még mindig úgyszólván akadálytalanul tizedelik a lakosságot, szomorúan vezető szerep jut a ráknak. Biztos gyógymódját mindmáig nem találta meg az orvostudomány. Éppen ezért fokozott érdeklődésre tarthat számot ez a mű, mely nemrégen hagyta el a sajtót. Az aranydiplomás orvos — közel 80-ik életévéhez — valóban egy hosszú, a gyógyítás szolgálatában eltöltött élet tapasztalatai alapján írja meg, hogy hogyan sikerült neki számos esetben nem egyszer a klinikákról gyógyíthatatlanként elbocsátott betegeket is gyógymódjával talpraállítani és az életnek visszadni. Három kóresetet követhetünk nyomon a legreménytelenebb állapottól a teljes gyógyulásig.

A könyv függelékében a mindennapi egészségápolás terén igen hasznos tanácsokkal szolgál és nagyon értékes étrendi utasításokat, illetve összeállításokat nyujt.

Vargha Terézia: Téglások. *(Renaissance.)* Változatos meseszövésű írónőnek mutatkozik be *Vargha* Terézia ebben az első regényében, de a probléma, aminek boncolására vállalkozott, jóval túlhaladja jelenlegi erőit. Alakjai élnek, gondolkodnak, de nem éreznek még akkor sem, mikor a legmélyebb érzelmi hullámzásokba állítja be őket. *Baráthy* Gitta és *Korusec* Zénó közé férkőző osztálykülönbség sokkal mélyebbre engedett volna nyulni a problémában, míg ezt a társadalmi szakadékot elsimítja köztük. Ennek a mélyebbre hatolásnak a hiányában kell látnunk az írónő fogyatékosságát, de hogy képes lesz-e legyőzni ezt; rajta fordul meg, vajjon komoly értékű íróvá fejlődik, vagy csak ügyesen, felületes mesélő marad.

Látos Sándor

Idegenforgalmi fényképpályázat

A Diák Fotó ez évben a fényképező magyar oktatók (tanár, tanító, levente- és cserkésztiszt), tanulók, cserkészek, leventék, egyetemi-, főiskolai hallgatók részére országos idegenforgalmi fényképpályázatot írt ki. A pályázatra legfeljebb 10 darab felragasztatlan 9×12 cm nagyságú, idegenforgalmi tárgyú (fővárosi vagy vidéki) fénykép küldhető be a lap szerkesztőségébe (Budapest, II., Batthyány-utca 8.). Nevezési díj személyenként 2 pengő. Részletes pályázati feltételeket a lap szerkesztősége levelezőlap kérésre készséggel küld.

SZINHÁZ

A 106. születésnap

Nemzeti Színház

Talán nem is hatásvadászó a cím, inkább alkalom és ürügy arra, hogy Jean *Sarment* francia író szabadszájúan csevegve hessen jelenetek során át, francia könnyedséggel, de egyáltalában nem romantikusan és nem lebilincselően, hanem inkább terjengősen és néhol az erkölcsi felfogást sértően.

A *Mouret*-család önző családi magatartását és ezzel a francia kispolgári önzést akarja pellengérre állítani az író. Egy kisváros egész élete körülöttük mozog és az ő anyagi és családi hatalmukat szolgálja minden mozzanatában. A család nimbuszát aztán megtépegeti a 106 születésnap ünnepén az ősanya, aki olyanokat vág az unokái és dédunokái szemébe, hogy nem is egy apától valók, mert a zsarnok ősatya miatt ő itt is, ott is vigasztalást keresett annakidején. S az egésznek olyan a rendezői beállítása is, mintha az anyó nemcsak emlékeit idézgetné vagy képzelődne, hanem most is jóleső borzongással gondol ballépéseire és nagy derültséget vagy elképedést keltően cseveg róluk. Közben, mintha a püspökunokának is ilyesmit gyónogatna... Sőt, mintha csak bosszúból szakítaná ki a család szép kis *Marie Joját* is az *önkörös* családi életből, hogy hadd vigye magával egy fess állatszeliditő, mert ezzel is üt ő egyet a családi zsarnokságon **és elvakult szemléletén.**

Hogy mi szükség volt a mai időben nálunk ilyen családellenes színmű bemutatására, azt nem sikerült megtudnunk. Mert ez a mű nem alakult drámává, nem sikerült kiemelkednie az élénk aláfestés ellenére sem az emlékek elbeszéléséből. *Gobbi* Hilda játéka egyes jelenetekben kitűnő, egészében azonban nem meggyőző, mert olykor, mintha függetlenítené magát az együttes játéktól, máskor viszont maga töri meg a dráma vonalát. *Szörényi* Éva a szökésre készülő leányt játssza stílusosan és néhol üdítően. A családi kft, vezetője *Rajczy* Lajos, aki néhol drámai erejű, még, ha utálatos is a családi érdek védelmében. Túlzásai abból eredhetnek, hogy a rendező keze nem érvényesült eléggé az egész játék összefogása körül.

Kétségtelen, hogy nem volt könnyű dolga a rendezőnek, mikor egy korszerűtlen képsorozatot kellett volna egységes drámai játékká sűrítenie. De nem is sikerült ezt elérnie, ami csak azért vigasztaló, mert így nem vádolhatjuk a Nemzeti Színházat, hogy értékrombolást végzett volna. Ezt nem azért nem tette, mert a giccses betoldással megsúgja végül *Mamouret*, hogy ő csak álmában csalta meg az ősapót, hanem azért, mert lényegében hatástalan az egész színmű.

(Kincs)

HELYREIGAZITÁS. *Décsi Borbély* Tibor dr. februári számunkban megjelent *Értékrombolás?* című csonka cikkébe több hiba csúszott. A harmadik bekezdés tizennegyedik sorában a helyes szöveg: »kihívó merészséggel«; az »arcátlan« betoldás éppúgy, mint a következő bekezdés harmadik sorában az »összegyüjtő« szó (»anyaggyüjtő« helyett) stb. *nyomdai tévedés.*

FIATALOK
Főszerkesztő:
Dr. DÖBRI DÓCZY ENDRE

Felelős szerkesztő és kiadó:
BOKROSS IVÁN

Kiadja a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége.

Megjelenik minden hó elsején.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., József-körút 60.
Telefon: 348-993.

Előfizetési díj:
Jogi személyeknek évi 45.— P

Hirdetési árak: A szövegoldalakon egész ben a legkisebb hirdetés egyhasábon 10 mm 2.50 P. minden további 10 mm 2 P.

441124 — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató

Kis-Kovács Gergely

désére, a dolgok feletti uralom elsajátítására. De vajon az iskolából kilépve, egyszerre megsokasodtak a lehetőségek a nyílt, demokratikus vitákra? Vajon a munkahelyi közösségekben megteremtik a döntések nyilvános eszmecseréi útján történő előkészítésének a feltételeit?

Mintha a „felnőtt világnak" az utóbbi években egyre kevesebb ideje jutna a gondolatébresztő, alkotásra ösztönző viták-ra. Vannak persze szakmai viták, de mintha éppen a hozzáértés, a szakértelem társadalmi súlyának növekedésével arányosan *csökkenne* az igény a nem szakértői vélemények meghallgatására. Pedig a vita a legjobb alkalom a *meggyőzésre*, s az is szinte már közhelynek számít, hogy a nyilvános vita mással szinte pótolhatatlan alkalom az egyén közösséghez, csoporthoz tartozásának újbóli „átélésére", megerősítésére. Ezt nálunk többnyire *csak a döntések, határozatok után* veszik számításba, amikor a végrehajtáshoz kell megszerezni az emberek egyetértését. Fontos döntések előtt jóformán soha.

Ülök az V./a-ban és hallgatom a beszélgetést. Tisztázni próbálják, hogy miért nem helyes az, amit egyik pajtásuk mondott a vita hevében. Azt tudniillik, hogy a rajnak (a közösségnek) az a legjobb, ha mindenki egyénileg megteszi a kötelességét, mert akkor közös cselekvésre tulajdonképpen már nincs is szükség. Az egyén és közösség kapcsolatának afféle megfogalmazása többeket ellentmondásra ingerel. Érzik, valami nincs rendben, a szembeállítás természetellenes. De a probléma túl kemény dió nekik — félreteszik. Egy megjegyzéssel kanyart vesz a vita: a tornaterem dolga kerül elő. Többek is dicsérik a „csúcsszervet", a Bokányi Tanácsot, amely a tornaterem rossz padlója miatt fel-felcsapó panaszok elől nem dugta be a fülét, hanem megtárgyalta a rajokkal, hogy mit kellene tenni: a javításért mit vállalnak. A közös döntések alapján megszervezte a papírgyűjtést, ami — lám — harmincezer forintot eredményezett.

Íme, a modell: kritika — reagálás a problémára, helyzetfelmérés — a döntés előkészítése a közösség

Kis-Kovács Gergely: Klimax

Élet és Irodalom, Bp. 1979. júli. 7. XXIII.évf. 27. sz.
6. lap.

PAPP ZSOLT:

AZ ÁTVIT

Hétköznapi összefüggés

Kovács bement a postára. Bélyeg volt, boríték nem volt. Átment a szemközti trafikba. Boríték volt. Bélyeg nem volt.

Megint visszament. Kérte az irányítószám-könyvet. Éppen nem volt. De nem úszta meg olcsón. Hét lány — hét Hófehérke — emelte rá felháborodott tekintetét, amikor az egyszem nyitott ablaknál közölte: nem, nem ő lopja a kitett jegyzéket.

Kovács leült az eszpresszóban. Leállt a gép — mondták. Kávé nincs. Tea nincs. Cseresznye van. Meg cola. Vigyázzon, langymeleg. Amikor rágyújtott, a belső térből a szabad ég alá küldték. Dohányzás csak künt. A három napernyő alatt kilenc dohányzó hűsölt. A maradék huszonkilencnek felhőtlen nap forralta a fejét. Kovács közibük ült.

Szerencsére meghallotta az udvari kongatást. Vett vizet. Nem lesz víz. Másnap reggel csengettek is. Venni vizet. Nem lesz víz.

Kovács tíz perc hosszan hárította el a szeneseket. Közelharc, a ház gyönyörűségére. Nem, nem kell a plusz mázsa. Még harmadáron sem. A szenesek *csak* levitték.

Jegyet akart venni a nagyforgalmú téren. A trafik, áruda csúcsidőben zárva. Az automata megette kétforintosait. Könnyű belső remegésekkel szállt fel a járműre. Egy szavamat nem fogja elhinni az ellenőr.

Kovács elment még színes filmért a boltba, de mondták, jöjjön ősszel. Még beadta az óráját a javítóba, bár mondták, hogy a svájci alkatrészekre hónapokig várni kell. Még vásárolt a csarnokban, s húszperces sorállás után szájtátva hatónak bizonyult. Nem zavarta se szenes, se órás, se buszos, se presszós, se postás, se csarnokos ember. Senki, akinek a jóindulatáért szavakat rebesgetett volna. Kinek érthetetlen fölényét leszerelni, s még inkább: lenyelni kellett volna. Méltánylása csak önmagától függött. Magán múlott s tárgyain, hogy mire viszi.

Se kín, se szégyen. A sajtszeletelő maga a jóindulat és a kellem. A ketchup engedelmes. Tőlem függ, s nem én tőle.

Kovács legyőzte a kiszolgáltatottságot.

Evett tovább. S gondolta: hétvégén — Mátyás király módra! Bele a reneszánszba!

(Másnap elolvasott egy újságcikket. Belekezdett egy tanulmányba. Megtudta, vigyázzon! Már-már kispolgár! Hedonista-gyanús. Öröme osztatlan, individuális. A privát, jobb esetben familiáris flancolásba fullasztja a kollektvitás mércéit. Elhárítja az együttes élményt. A kulináris kérkedés homokjába dugja fejét.

Kovács segélykérőn terjengette oldalt a karjait.)

Nagyfia időközben megérkezett.

Ifjú Kovács beült az asztalhoz. Nézte a tányérját, nézte az apját. Apját, aki a tányérját nézte. Akin látszott: most, az adott apropóból elömlik rajta a világ felvállalhatósága. Mintha a főzés (kert, konyha, kerítés, veteményes, tetőcserép) privát identitása lemosta volna kiszolgáltatottságának verítékét.

Ifjú Kovács langyos unalmat

ristáknak arról (a valóságban elvetett) torvéről ír, amelyet Churchill elrablására szőttek. Higgens feltéte-

ményekhez kapcsolódnak, sokszor fiktív személyek révén. Hasonló eszköztárat figyelhetünk meg a há-

...) 8 n6, f8,

...am) 5, n8.
...mb. sz) 27-én du.

...(am)** h9, 11, n2,
...öltése (NSZK) f4,
...h6, 8,

...Mozi)
...). sz—am) f10, f12,
...ália) h6, 8, 28-án

...tva (mb. ol) 26-án
...8-án f5, 7,

... MOZI)
...(mb. ol) f9, 11, f2,
...(am) 4, 6, 8 28-án

...am) 24—28. és 30.
...NDK) 27-én, h9,
...ek (ol)** 29-én f3,

...b. ol)** 24—25 és
...k (ol)** 26-án h5,
...kaland (1—fr rajz-
...

...ausztrália) 24 és
...7-én du 3 is
...ek (ol)** 25-én h5

...ol)** 24 és 26—30,

...skozás ...ogalomról

...nemzetfogalom-
...ásfél napos ta-
...us 18-án és 19-
... Az eseményt a
... Bizottsága és a
...sel Attila Köre
... referátumokat
... filozófiatörté-
...Ferenc történész
...bor szociológus
...vitában Illyés
...lalt. A zárószót
...a Magyar Írók
...elnöke mondta.

Kis-Kovács Gergely

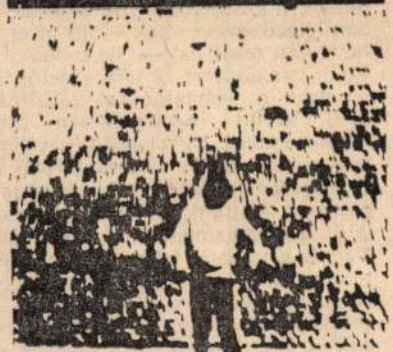

Kis-Kovács Gergely: Emeletek

A köny...
ajánlju...

M...
K...
V...

TEVAN AMATÓR KÖNYVEK
A békéscsabai Tevan Kiadó és Nyomda 1913–1943 évek között megjelent sorozatának szöveghű kiadása, az eredeti illusztrációk felhasználásával
450 Ft

Gulyás Pál: MAGYAR ÍRÓI ÁLNÉV LEXIKON
A magyarországi írók álnevei és egyéb jegyei. 2. kiadás 120 Ft

Honti Katalin: SZÍNHÁZ ÉS LÁTVÁNY
1–2. kötet. (Műhelytitkok.)
35 Ft

VILÁGIRODALMI KISENCIKLOPÉDIA
Szerk. Köpeczi Béla – Pók Lajos 289 Ft

Könyvvel...

A könyvek megrendelhetők a kivágott é...
Magánvásárlóinknak készpénzfizetés es...
Részletfizetésnél a postaköltséget, valan...
Részletfizetési kedvezményeink: 400 Ft

Címünk:
Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat
252. SZ. BOLT GYŐR
Lenin u. 18.
9021

Kérjük, az ajánlataink melletti négyzetekbe jelölje be a kiválasztott könyv darabszámát!
Alulírott megrendelé... szállításra a fenti mu...
• készletfize...
•• készpénz...
/a nemkívánt feltétel...
Kelt: .....
a megr...

akkor a legizgalmasabb az, hogy több — rengeteg — választási lehetőség kínálkozik. S ami talán elég meglepő lehet a kívülállók számára, a továbblépéshez még mindig bizonyos alapvető tudományos módszertani kérdéseket kell tisztázni. Például a megismerés további formáit és kutatási eszközeit. Egyre inkább a teljes megismerésre kell törekednünk — hiszen a vizsgálat tárgya is a teljes univerzum —, de közben jól tudjuk, hogy mindenkori ismereteinknek korlátai vannak. S ez már azt is jelenti, hogy döntéseink egy része nagyon hosszú távon biztosan tévedésekkel jár: a tévedéseket is valahogy bele kell számítani elképzeléseinkbe. Ráadásul cselekedeteinket állandóan ellenőrizni, korrigálni kell, hiszen mindenkori tudásunk mindig kevesebb, mint a teljes igazság. Másfelől pedig megfigyelhető a kutatások módszerében a nagyfokú specializálódás, az elemzés túlzott előtérbe kerülése. A felmerülő problémák mindinkább az egészre vonatkoznak, a szakemberek viszont egyre jobban elmerülnek a részletek kutatásában. Egyre kevésbé van általános világképük, mert úgy érzik, most van csak elég idejük arra, hogy egy-egy szakterületen dolgozva a részkérdések feltárásában is előbbre jussanak. Pedig ez, szerintem, nagy luxus. Meg kell találni a módját, hogy az analízis ne váljék kizárólagos módszerré; hogy a természettudományok és a társadalomtudományok összefüggését, kölcsönös feltételezettségét úgy fogadjuk el, ahogy az világunkban megjelenik. Tehát például azt, hogy az űrkutatás legalább annyira társadalomtudomány, mint amennyire természettudomány. Azt hiszem, ez a felismrés elég a következő tíz év programjának.

— Mindez nyilván elvezet oda, hogy ha a szoros kapcsolatot feltételezzük, érthető bizonyos fokú csalódottság a tudomány eredményeivel szemben. S ezt mostanában éppen a társadalmi gondokkal küszködő ember érzi.

— Azt hiszem, a tudomány bűnbak lett. És olyan ügyben, amihez a kutatóknak, szakembereknek nincs sokkal több közük, mint bár-

— Az, ha az ember alkalmassá válna arra, hogy tartósan és lényegi életfunkciók korlátozása nélkül létezzék a világűrben. A Föld messziről jobban látszik, és az űrkutatás eredményeinek köszönhető, hogy egyre nyilvánvalóbban megbizonyosodunk róla: bolygónk lehetőségei kimerülnek. A szárazföld és a tengerfelszín mennyisége véges, tehát véges mennyiségű az oxigént termelő növényzet, az élelmet megtermelő talaj is. Körülbelül a múlt század végén a földgolyót teljes egészében birtokba vettük; hasznosításában olyan mértéket értünk el, amelynek fejlődése nem korlátozódhat csak a mi bolygónkra. Még akkor sem, ha egyelőre vannak feltáratlan és felhasználatlan lehetőségek. Ennek is egyszer a végére érünk.

— Magyarán szólva, az emberiség vagy annak egy csoportja előbb vagy utóbb kénytelen lesz végleg elhagyni a Földet?

— A „végleg" nem pontos kifejezés. Hiszen, ha nem is végleg teszi az ember, maga a kilépés ténye az összes konzekvenciákkal végérvényes, mert elindít valamilyen fejlődési folyamatot. Ennek pedig olyasmi állja útját, mint — ami miatt — modjuk, a halak nem települnek a szárazföldre. A bioszférában létező szervezetek — így az emberi szervezet is — igazodnak a Föld vonzásához, a gravitációhoz, amelyet a súlytalanság körülményei között mesterségesen kell megteremteni. Ugyanakkor a világűrben való tartós létezés térben is lényegesen korlátozottabb, s ennek nemcsak élettani, hanem pszichológiai következményei is vannak. Vagyis a világűr teljes birtokbavételét saját „szerkezetünk" rendeltetésszerű működése akadályozza. A mostanában folyó kísérletek igazolják, hogy ennek módosítására — az adaptációra — fokozatosan sor kerülhet, de a végleges megoldáshoz valószínűleg befolyásolni kell a genetikai működést is. Ennek megoldását én csakugyan egyedülálló szenzációnak tartanám.

lemre felesleges
an
ne
zatos
óban
t jele
hétköznapi érteln

**— Ehhez vi
litikai érettség**

— Természetes
is, mert mai tár
saink gyökerei a
tések helytelensé
A hirosimai a
nemcsak térben
hanem időben is
dó politikai e
ezért sorsdöntőek
napi dolgok dőlr
politikai értelemb

**— Sajátos h
rülete predes
messzebb láss
rek többsége.
dóan együtt
tal, hogy eg
emberiség gon
lát?**

Magam választ
letet, és a valósá
merése egészen
Ezért a szerzett
tudással vagy é
kal való együtt
sem teher. A n
abban rejlenek,
olyan dolgokat
amelyekre az ű
nak rá először és
hiszen az ember
sen ragaszkodnak
hoz. Sokszor har
elmondja az újd
gyelmezteti őket
lepő, hogy néha
visszautasításra
dalomban olyan
gek, mint példá
expanziója vagy
fakadó nyilvánva
távközlési műho
feltérképezése é
nak megtervezés
gyógvításnak a h
rő, de hatásosabb
kor még mindig
sokan magát az
jelezik meg, pus
sokallják az űrk
Pedig a világűrbő
látszik jobban, h
benépesítő ember
sadalom is.

Kis-Kovács Gergely

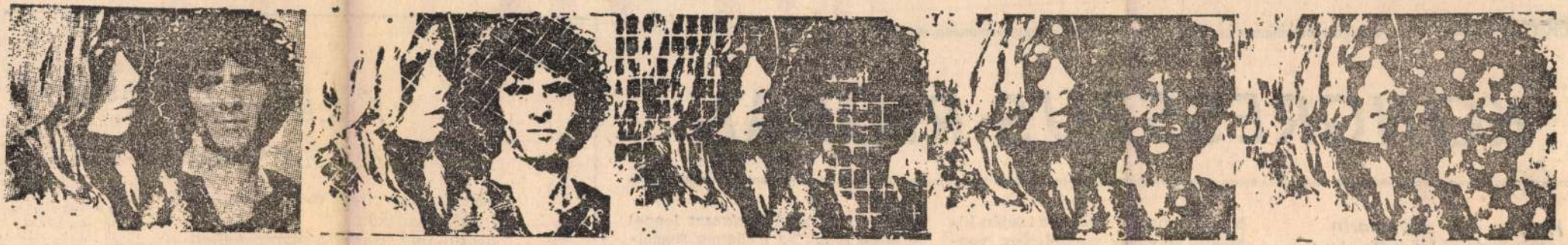

Kis-Kovács Gergely szitanyomata

Élet és Irodalom, Bp. 1979. aug.4
XXIII. évf. 31. sz. 3. lap.

SÁSZ GYÖRGY ROVATA

NAPTÁR

tuk ipari bázisunkat... Újra kellene megtanulnunk mindent, amit egyszer már megtanultunk."

...avagy az újratanulás:

Hej, ha visszakaphatnám a pénzt, amit eddig elittam!

— Mit csinálnál vele?

— Elinnám.

ENSZ-HATÁROZAT, 1963.: „Az államok úgy tekintik az űrhajósokat, mint az emberiség kül-

KERÉNYI GRÁCIA:

„El vagyok veszve, azt hiszem"

Aki a menekülő, menekülés közben megtorpanó, a halállal szembefordúló Petőfi szájába adta a csupasz szeretkezést szerelemmé fényességesítő József Attila szanes években született, ifjabb művészbarátaimat — az 1946-os születésű Bereményit, az 1943-as Cseh Tamást — huszonöt-huszonnyolc éves korukban épp Petőfi alakja

KÉRY LÁSZLÓ:

KONGRESSZUS RIÓBAN

Halványkék akvamarin — szennyes, szürke köd

Lehet-e kékebb tengert, szikrázóbb napfényt, égbetörőbb pálmafákat, ölelőbb öblöket, selymesebb homokpartokat, merészebb rajzú hegykúpokat látni — s különösen így, együtt — máshol, mint Rio de Janeiróban? A szépség pompája vesz körül bennünket. S a Copacabana boltjaiban — vagy a Stern-cég várost behálózó előkelőbb ékszerüzleteiben — mintha a mesék kincsét is lábunk, vagy legalábbis

ban, az angol reneszánsz idején kialakul. S ennek megfelelően vonják le a mai tanulságot: az író vegyen részt a tömegkommunikációban, éljen lehetőségeivel, igyekezzék formálni. A vitában végül is ez az álláspont bizonyul erősebbnek.

„A gyermek és az irodalom" a másik vitatéma. Marxisták és freudisták megegyeznek abban, hogy a gyermek felelős személyiségnek tekintendő, noha semmiképp sem miniatűr felnőttnek. A feladat: korszerű, a fantáziát megmozgató s egyszersmind a való-

lehet, ez politikai határozat lenne! — tiltakoznak az irodalom függetlenségének buzgó hívei. Ezúttal azonban elenyésző kisebbségben maradnak. A javaslat határozattá válik.

A pro és kontra határozatokon és deklarációkon túl igazi jelentősége — a PEN jövője szempontjából — mégiscsak annak van, hogy a „fordítási és programtervező bizottság", amelyet tavaly, a stockholmi kongresszuson magyar javaslatra hívtak életre, megkezdte működését, s ajánlásait a riói kongresszus jóvá-

ZALÁN TIBOR:

Kitelelések

(Barátaimnak, Szegedre)

Minden szerelmet megírni egyszer
kitelelt lányokat
csatangolásainkat a vízmosásban
(a papír nem mező nem fehér nem hó nem
a papír nem papír nem)
minden szerelmet meg kéne írni
egyszer
keléseket a vörös dombokon
melyekről még sokáig nem tudtuk
azokat
a neveket és számokat
vállak meztelen rázkódását
a dér első ütéseit
kiteleléseinket kölcsönszobák rongyain
a fölöttünk kerengő penészes angyalokat

Kis-Kovács Gergely

"Keritės" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

□□□

Fenti rajzot lásd: Barcsai Tibor: "Esztergomi kandur" c. rajzának hátlapján.

□□□

Élet és Irodalom. Bp. 1979. aug. 25.
XXIII. évf. 34. sz. lo. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 SEP 29
ÉLET ÉS IRODALOM

Kis-Kovács Gergely
grafikusművész

/ 1021

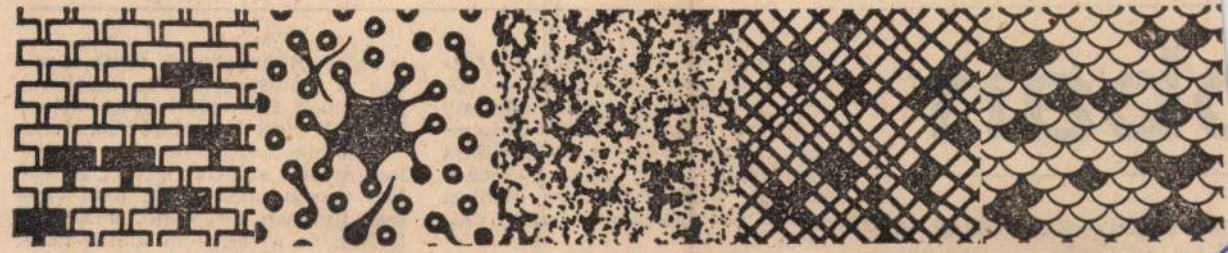

Kis-Kovács Gergely: Raszterek

oban

enben, akiknek ma is napi közek a kenyérmezei diadal hadikmányából épített templom?
Másnap a reggelinél a zenei nakra terelem a szót. Kedves házi-

majd negyven éve, apám kezét fogva. Ő vezetett ide először — később elfelejtettem mégis, akárcsak a bátori templom boltívszerkezetét... S az emlékezés belémvillant egy másik képet: mikor kicsikoromban fölkapaszkodtam Báthori István síremlékéhez, s lestem áhítattal.

Leselkedtem, áhítatos voltam és — reszkettem.

Igen, mert félelmetes volt a fejedelmi hatalmú nagyúr, még így kő-

is volna. Könnyebbnek tűnik azonban a bátori templom esetében, melyiknek legendáját még mesehallgató kicsi koromból ismerem:

Valamikor réges-régen a templom mellett kolostor is volt, és abban veresbarátok éltek, akik egyszer titokban elrabolták a kegyúr lányát, és a templom alatti kazamatákban tartották fogva. Hanem egy furfangos koldus felfedezte, és megjelentette Báthorinak. A szer-

Kis-Kovács Gergely

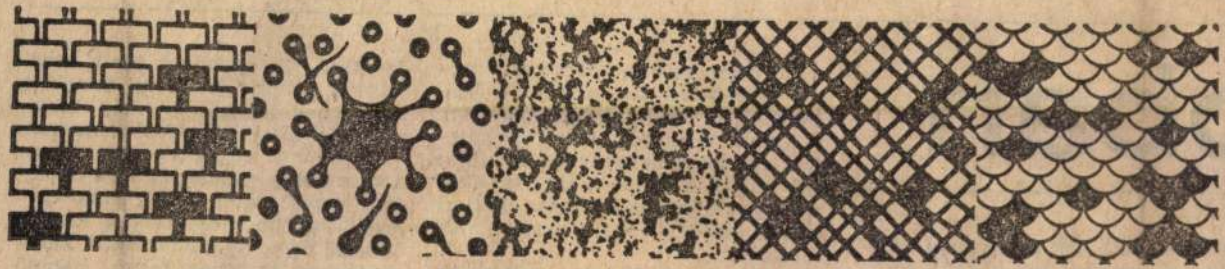

Kis-Kovács Gergely: Raszterek

Élet és Irodalom, Bp. 1979. szept. 29.

[redacted]

XXIII. évf. 39. sz. 3. lap.

NAPTÁR

A legnagyobb találmányok százai nem idéznek elő az emberiség életében oly nagy és értékes forradalmat, mint egy semleges nemzetközi

az Úr az egész földnek színére; és megszűnének építeni a várost. Ezért nevezik annak nevét Bábelnek...”

LORD TODD, NOBEL-DÍJAS, 1963.: „A szerves kémia kutatója, ha csupán olvas és semmi mást nem csinál, másfél év alatt rághatja át magát a saját szakterületén 1959-ben megjelent irodalmon.”

MAGYAR NEMZET, 1979. VII. 27. VÁMOS IMRE: „A fordítás és tolmácsolás emészti fel minden nemzetközi szervezet adminisztrációs kiadásainak több mint egyharmadát.”

PÁPAI-PÁRIZ FERENC, 1708.: „*Azt tapasztaltam, hogy csak sokféle fordítás összevetése alapján*

bban

jelenben, akiknek ma is napi közegük a kenyérmezei diadal hadizsákmányából épített templom?

Másnap a reggelinél a zenei napokra terelem a szót. Kedves házigazdáim élénken érdeklődnek: Na, milyen?... Szép, igazán?!... No, legalább nem fáradtam hiába ide, ahol a madár se jár!... Hanem, ők voltak-e már előadáson? Hogyne... régen. S mennek-e újra? Talán... egyszer majd. Mikor? Ha majd még többen látogatják.

— De úgy különben milyennek találják együtt az egészet: oratóriumok az ősi templomban?

— Szép — mondja a férj, és kiissza a teá

— Szép

ség, és szel

majd negyven éve, apám kezét fogva. Ő vezetett ide először — később elfelejtettem mégis, akárcsak a bátori templom boltívszerkezetét... S az emlékezés belémvillant egy másik képet: mikor kicsikoromban fölkapaszkodtam Báthori István síremlékéhez, s lestem áhítattal.

Leselkedtem, áhítatos voltam és — reszkettem.

Igen, mert félelmetes volt a fejedelmi hatalmú nagyúr, még így, kőbedermedten is. Mert elképzeltem, mi lenne, ha hirtelen felébredne, fújtató paripára kapna, s csörtető had vágtatna utána végig a városon! Melyik furulyukba bújnék? Ahogyan bújtunk pajtásaimmal, valahányszor a földesúr hintaját közeledni hallottuk.

Pedig az után csak két lovashajdú ügetett.

És enyhébb árnyalattal, de kö-

az apró házakban élő, köznapi

is volna. Könnyebbnek tűnik azonban a bátori templom esetében, melyiknek legendáját még mesehallgató kicsi koromból ismerem:

Valamikor réges-régen a templom mellett kolostor is volt, és abban veresbarátok éltek, akik egyszer titokban elrabolták a kegyúr lányát, és a templom alatti kazamatákban tartották fogva. Hanem egy furfangos koldus felfedezte, és megjelentette Báthorinak. A szerzetesek alagúton menekültek a közeli nádasba, ám a nép észrevette, és ott vágta le őket a katonák segítségével. — A leányra nézve szerencsés kimenetelű eset után a nagyúr kijelentette, hogy nem marad meg tovább a pápista vallásban, hanem áttér az új hitre, minden famíliájával. És ennek a város fölöttébb örült — mert a lakosok akkor már kálvinisták voltak titokban. A lápot később kiszárították, helyén házak épültek, de azt a

ére, Szent-

nyám, hoz-

Kis-Kovács Gergely

"Érmék" c. -négy részből álló- munkáját bemutatja a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Dombay Győző rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. okt. 6.
XXIII. évf. 4o. sz. 3. lap.

Kis-Kovács Gergely

Kis-Kovács Gergely: Napszakok

A tuloldalon lásd:

Élet és Irodalom, Bp.

SZÁRAZ GYÖRGY ROVATA

1979. dec.8. XXIII. évf. 49. sz. 3. lap

Feledy Gyula rajzát.

NAPTÁR

Nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk.

SZÁLLÓIGE I.

Nem azért eszünk, hogy éljünk, hanem azért élünk, hogy együnk.

SZÁLLÓIGE II.

N. AMOSZOV: GONDOLATOK AZ EGÉSZSÉGRŐL, 1979.: „Valamennyi állatban megvan a fokozott étvágy tulajdonsága, mely képessé teszi, hogy ne csak napi energiaszükségletét fedezze, hanem tartalékoljon is zsiradékot. Valamennyi nem falánk biológiai faj az éhségtől pusztult ki."

CSUPOR TIBOR: A TÁPLÁLKOZÁS PARADOXONAI, 1979.: „A világméretű pazarlás és a vi-

éghez alatt élő emberek száma a fejlődő országok-ban 400 millióról 450 millióra növekedett."

... avagy a „fejlődők" fejlődése:

Vádlott a bírónak:

— Én, kérem, csak azért hajtottam gyorsan, hogy a rendőrkocsi be tudja tartani a követési távolságot.

MAGYAR HÍRLAP, 1979. X. 19.: „Észak-Amerikában, ahol az emberiség 5,8 százaléka él, a gabona 17,7 százaléka terem. Afrikában az ott élő 10 százalék a teljes termésnek mindössze öt százalékát termelte meg."

... avagy:

A skót ebédel az étteremben. Mellette békésen üldögél a felesége.

— A hölgy nem eszik? — kérdi a pincér.

— De igen. Csak várja a fogsort.

MAGYAR HÍRLAP, 1979. X. 19.: „A regionális aránytalanságok megszüntetése céljából hirdették meg 20 évvel ezelőtt a *zöld forradalmat.*"

FIGYELŐ, 1979. IX. 19. OZORAI I.: „1968—69-ben a zöld forradalom kifulladt. Ennek alapvető oka, hogy korszerűbb technológia alkalmazásához beruházásra, gépekre, hitelre, intézményekre lett

kratikus

a megbomlott társadalmi egyensúly és értékrend veszélyeit.

Ma már megokosodva, nyugodtabb körülmények közt látjuk, nem az olimpiai bajnokok száma tesz egy országot naggyá, hanem a munka, a gondolkodás szintje, a kulturáltság. Mindebbe a sport is beletartozik. És a lényeg: a demokratikus társadalom. Ez már nemcsak nemzeti ügy. Egyre inkább érezzük, ugyanazok a kötelek szorítanak mindnyájunkat. Nincs halasztás. Fel kell készülnünk a megoldásra, életünk szorítójában a küzdelem demokratizmusával teremtve meg madáchi, emberiség szinten a lehetőséget a teljesítményhez.

Az izzadság szagát, a „zsákoló" kesztyű goromba meleget nem lehet feledni. Húzzuk hát fel a kesztyűt, fogjuk meg a labdát már kicsi korban, legyünk sportemberek, tanuljuk meg a csapatjátékot, tiszteljük a teljesítményt, vigyázzunk a szorító demokratizmusára, hogy el tudjuk viselni vereségeinket még inkább a győzelmeket.

Feledy Gyula

Élet és Irodalom, Bp. 1979. dec. 8.

Feledy Gyula kiállításáról

XXIII. évf. 49. sz. 4. lap.

LEVELE:

ha. A panaszhak az kötelezővé szerűséget, hogy a Harvard is a tantervi reform következményeit nyögi. Az általános képzésre be-

Kis-Kovács Gergely

"Tájkép" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Fenti tájképet lásd: B. Farkas Tamás:
fotógrafikájának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1980 . jan. 12.
XXIV. évf. 2. sz. 4. lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 JUL 7

ÉLET ÉS IRODALOM

Kis-Kovács Gergely
grafikusművész

1021

Kis-Kovács Gergely: Klimax

PAPP ZSOLT:

AZ

Hétk

Kovács bement a postára. Bélyeg volt, boríték nem volt. Átment a szemközti trafikba. Boríték volt. Bélyeg nem volt.

Megint visszament. Kérte az irányítószám-könyvet. Éppen nem volt. De nem úszta meg olcsón. Hét lány — hét Hófehérke — emelte rá felháborodott tekintetét, amikor az egyszem nyitott ablaknál közölte: nem, nem ő lopja a kitett jegyzéket.

Kovács leült az eszpresszóban. Leállt a gép — mondták. Kávé nincs. Tea nincs. Cseresznye van. Meg cola. Vigyázzon, langymeleg. Amikor rágyújtott, a belső térből a szabad ég alá küldték. Dohányzás csak künt. A három napernyő alatt kilenc dohányzó hűsölt. A maradék huszonkilencnek felhőtlen nap forralta a fejét. Kovács közibük ült.

Szerencsére meghallotta az udvari kongatást. Vett vizet. Nem lesz víz. Másnap reggel csengettek is. Venni vizet. Nem lesz víz.

Kovács tíz perc hosszan hárította el a szeneseket. Közelharc, a ház gyönyörűségére. Nem, nem kell a plusz mázsa. Még harmadáron sem. A szenesek csak levitték.

Jegyet akart venni a nagyforgalmú téren. A trafik, áruda csúcsidőben zárva. Az automata megette kétforintosait. Könnyű belső remegésekkel szállt fel a járműre. Egy szavamat nem fogja elhinni az ellenőr.

Kovács elment még színes filmért a boltba, de mondták, jöjjön ősszel. Még beadta az óráját a ja-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

Kis-Kovács Gergely

ÉLET ÉS IRODALOM
1979 OKT 6

grafikusművész

1021

Kis-Kovács Gergely: Érmék

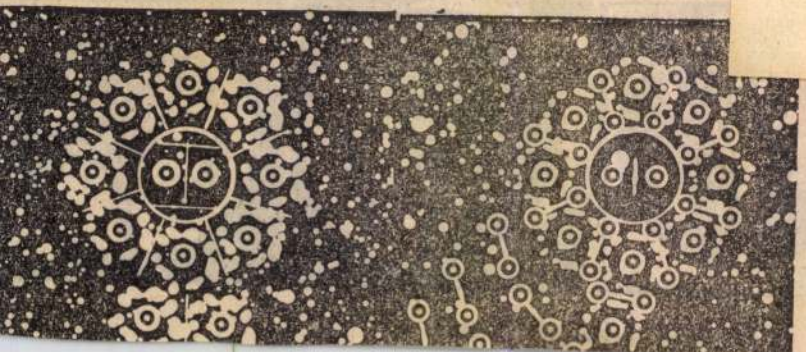

KÉTNYELVŰ KATALÓNIA

Októberben tartják Katalóniában a népszavazást a tartományi autonómia alapokmányáról. A szavazás eredménye már most sem kétséges: a négy katalán megye lakossága nagy többséggel jóváhagyja majd a dokumentumot, és negyven év után ismét életbe lép az autonómia

SAJTÓFIGYELŐ
HAGYOR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Kis-Kovács Gergely

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 AUG 2 5

Grafikusművész

1021

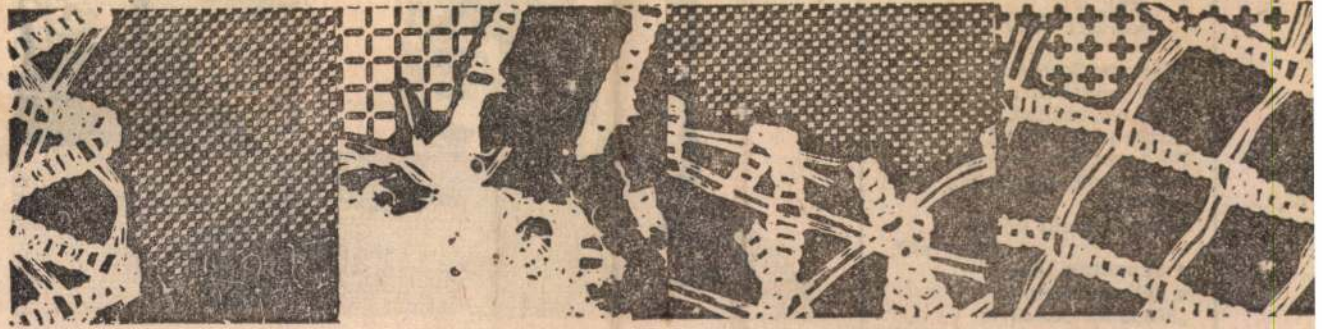

Kis-Kovács Gergely: Kerítés

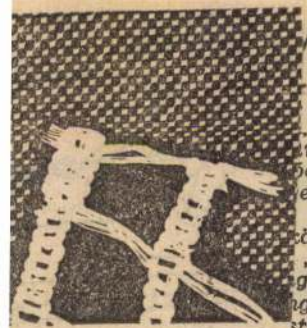

yante

is

ul,
ocban,
emben

könyv:
„Fűszerek”,
g
g:
stris
clairvoyante”.

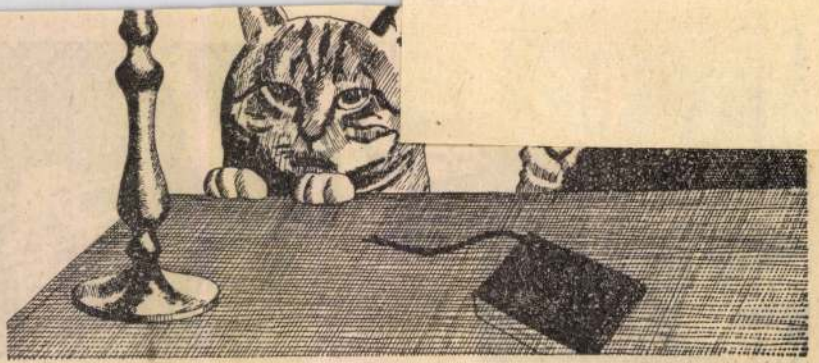

Barcsai Tibor: Esztergomi kandúr

Kis-Kovács Gergely

"Felülnézetek" c. rajza
ide mellékelve.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp.
1979. márc.24. XXIII.évf.
12. sz. 12. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 MÁR 17

ÉLET ÉS IRODALOM

Kis-Kovács Gergely

1021

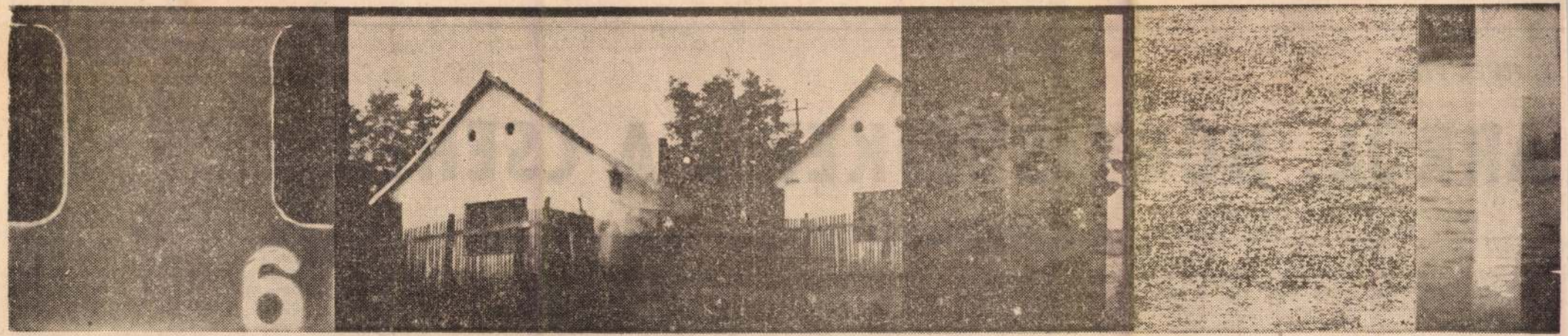

Kis-Kovács Gergely: Vonatból

E. FEHÉR PÁL:

ARRÓL, HOGY ŠVEJKEK-E A CSEHEK

Levél Jiří Hájeknek, Prágába

Kedves Jiři,

úgy látszik, e században a magyar értelmiség jelentős része megjárta a maga „cseh útját", hogy *Németh László* szóhasználatát kölcsönözzem. Ez az út nem lehetett könnyű. A kitűnő *Dobossy László* magyar irodalommal, szellemi életel. A hatvanas évek elején együtt jártunk Tihanyban, Illyés Gyulánál, Sajkódon, Németh Lászlónál, fent a Szabadság hegyen, *Szabó Pálnál*, meglátogattuk *Illés Bélát*, s ők mind az Ön által szerkesztett mas tanulmányokat írt. A gondolatmenet teljessége kedvéért azonban ide kell írnom Fučik érvelését azzal a hársány hazafiaskodást hirdető költővel, *Viktor Dykkel* szemben, aki Hasek könyvének elkobzását követelte. „Duk a Švejk- szivitásával való groteszk védekezését mutatja meg. Az itt felsorolt példák véletlen egyezéseket mutatnak, viszont törvényszerű az azonos irányú reagálás a kommunista világirodalomban. A nemzeti legendák, a hősi álmok, az ál-önfel-

mi hiányzik belőle.

Miért nem terjed nálunk szélesebb körben annak a radikális demokrata *J. V. Frićnek* a híre, akit 18 évi börtönbüntetésre ítélt a Habsburg-oligarchia, mert a magyar szabadságharcot támogatta, megalkuvásra kész honfitársaival szemben is? *„Meg kell vallanunk, hogy szégyenünkre, abban az időben mindennel szemben, ami magyar, annyira elfogultak voltunk..."* — írja 1848-ról Frić, s bizony ritka az ily merész és tisztességes önvallomás. Persze, ezt a kérdést voltaképpen nem Önnek

Kis-Kovács Gergely

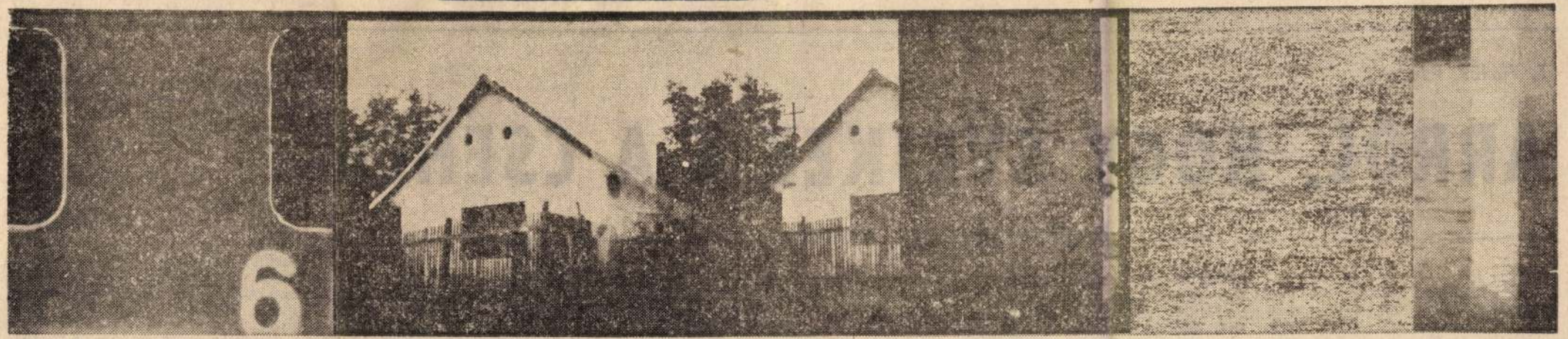

Kis-Kovács Gergely: Vonatból

Élet és Irodalom, Bp. 1979. márc. 17.
XXIII. évf. 11.sz. 5. lap.

~~BALOGH ATTILA~~:

E. FEHÉR PÁL:

ARRÓL, HOGY ŠVEJKEK-E A CSEHEK

Levél Jiří Hájeknek, Prágába

Kedves Jiří,

úgy látszik, e században a magyar értelmiség jelentős része megjárta a maga „cseh útját", hogy *Németh László* szóhasználatát kölcsönözzem. Ez az út nem lehetett könnyű. A kitűnő *Dobossy László* egyik tanulmánya arról szól, hogy a nyelvi hagyomány világában szintén mennyi ellentét feszült, amelyet — egyebek között — az mutathat, miszerint mindkét népnévnek dehonesztáló jelentése is

magyar irodalommal, szellemi életével. A hatvanas évek elején együtt jártunk Tihanyban, Illyés Gyulánál, Sajkódon, Németh Lászlónál, fent a Szabadság hegyen, *Szabó Pálnál,* meglátogattuk *Illés Bélát,* s ők mind az Ön által szerkesztett folyóirat, a *Plamen* munkatársai, szívesen látott szerzői lettek. Ide tartozik az is, hogy éppen az Ön révén ismerhettem meg a dobříši alkotóházban Forbáthot, akit viszont a hosszú és kényszerű hallgatása után ugyancsak az Ön szer-

más tanulmányokat írt. A gondolatmenet teljessége kedvéért azonban ide kell írnom Fučík érvelését azzal a harsány hazafiaskodást hirdető költővel, *Viktor Dykkel* szemben, aki Hasek könyvének elkobzását követelte. *„Dyk a Švejkben olyan veszedelmes típust lát, aki nem csupán az osztrák—magyar hadsereget bomlasztotta, de nem hagyta abba ma sem lazító tevékenységét..."* Fučík készséggel elismeri, hogy ez a helyzet: Švejk valóban bomlasztja az értel-

szivitásával való groteszk védekezését mutatja meg. Az itt felsorolt példák véletlen egyezéseket mutatnak, viszont törvényszerű az azonos irányú reagálás a kommunista világirodalomban. A nemzeti legendák, a hősi álmok, az ál-önfeláldozás szellemével szemben megteremtik a nemzet szatírikus önarcképét, a hősi álmok fonákját: az értelmetlen pusztulás képtelenségében és a pátosz ellenében a gúny fegyverét alkalmazzák.

Az ember öntudatébresztése vá-

valami távolabbi következtetést óhajtana levonni. Viszont érdemes felfigyelnünk ezekre a sztereotipiákra, például azért, hogy lássuk: *mi hiányzik belőle.*

Miért nem terjed nálunk szélesebb körben annak a radikális demokrata *J. V. Fričnek* a híre, akit 18 évi börtönbüntetésre ítélt a Habsburg-oligarchia, mert a magyar szabadságharcot támogatta, megalkuvásra kész honfitársaival szemben is? *„Meg kell vallanunk, hogy szégyenünkre, abban az időben mindennel szemben, ami magyar, annyira elfogultak voltunk..."* — írja 1848-ról Frič, s bizony ritka az ily merész és tisztességes önvallomás. Persze, ezt a kérdést voltaképpen nem Önnek teszem fel, *kedves Jiří,* hiszen arról, hogy Frič emlékiratai utóljára csaknem harminc éve jelentek meg magyarul, s ma gyakorlatilag hozzáférhetetlenek, nem Ön tehet. Viszont úgy gondolom, hogy *a nyílt párbeszéd marxisták között*

ek irodalma

Kis-Kovács Gergely

ajlott,
rchillt
zágba.
zintén
átszó-
epülő-

kere-
eladа-
elhe-
olabbi
ügyül
észeti
kor-
e dol-
iletik,
zülük
The
) — a
yi év
me-

borús regényekben. Forsyth mellett két dolog szól: a műfajt a legmegfelelőbb pillanatban „dobta be" és igen következetesen foglalkozik vele. És csakugyan — ez egy másik műfaj. A Saldál napját olvasva, kezdettől tudjuk, hogy a De Gaulle elleni merénylet nem sikerülhet, hiszen a tábornok természetes halállal halt meg. Churchillt sem rabolták el kommandó-alakulatok — mégis lélegzetvisszafojtva olvassuk a lapokat. Itt nem rejtélyről van szó, mint a krimikben. A műfaj igazi főszereplője — a tény. Ám ez a tény nem lehet akármilyen, kialakultak már a szabályok. Fontos, néha végzetesen fontos eseményre van szükség; nem lehet véletlenszerű, megeshetett volna a jelenben, esetleg a közeljövőben is meg-

Élet és Irodalom, Bp. 1979.

Irodalmi vita — történész módra

Részt vettem egy vitán: a magyar történettudomány közéleti érdeklődésű élvonalbeli képviselői úgy döntöttek, hogy kluoösszejövetel keretében megvitatják Örkény István Pisti a vérzivatarban című művét. Szokatlan találkozó, tudósok körében szokatlan téma. Az igazat megvallva legjobban a megközelítés módja érdekelt: hogyan foglalnak állást a történészek az új magyar drámairodalom egyik

kény egy régebbi tételét igazolja: gyakran nem a mű abszurd, hanem az élet... A szituáció és a mű szemléletének elfogadtatásához, igazolásához objektív érvekre van szükség. Ezt kínálták számomra a történészek.

(Objektív állásfoglalás.) A találkozón elnöklő Berend T. Iván szerint a történészek vitájának megközelítésmódja: hogyan látja a történész kora művészetét? De

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 AUG 4
ÉLET ÉS IRODALOM

Kis-Kovács Gergely szitanyomata

KÉRY LÁSZLÓ:

KONGRESSZUS RIÓBAN

Halványkék akvamarin
— szennyes, szürke köd

ban, az angol reneszánsz idején kialakul. S ennek megfelelően vonják le a mai tanulságot: az író ve-

lehet, ez politikai határozat lenne! — tiltakoznak az irodalom függetlenségének buzgó hívei. Ezúttal

ZALÁN TIBOR:

Kitelelések

(Barátaimnak, Szegedre)

Minden szerelmet megírni egyszer
kitelelt lányokat
csatangolásainkat a vízmosásban
(a papír nem mező nem fehér nem hó nem

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1971 JAN 27

1021

Kiss Kovács Gyula szobrász-művész a Vízművek székháza számára figurális szoborkompoziciót tervez.

Kiss Kovács Gyula

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 AUG 31.

Magyar Nemzet

SPORT

Újra napirenden az olimpiai művészeti pályázatok

A Nemzetközi Olimpiai Akadémia az elmúlt napokban tartotta 71. ülésszakát az ősi Olympiában. Az ülésen magyar részről dr. *Keresztényi* József, a Testnevelési Tudományos Tanács tagja vett részt előadóként. A már hagyományos előadássorozatba 1964-ben kapcsolódtak be a magyarok: akkor dr. *Földes* Éva, az 1948-as olimpiai játékok irodalmi versenyének bronzérmese tartott előadást. A következő esztendőben csak hallgatója volt hazánkból az ülésszaknak, az idén pedig — első alkalommal magyarul — dr. Keresztényi előadása hangzott el *»Az olimpiák lantosai és krónikásai«* címmel. Az ülésen a magyar előadó felvetette a művészeti pályázatok újbóli kiírásának gondolatát.

— Mint kiderült, az 1949 óta félbeszakadt művészeti versenyek felújítása sokakban felmerült, ezért örömmel üdvözölték annak felvetését — mondja dr. Keresztényi József. — *A sport, az olimpiai mozgalom igényli a sport szépségének és erkölcsi erejének sokszínű és sokféle művészi ábrázolását.* A rendszeres pályázati lehetőségek hiányában azonban az írók és képzőművészek csak igen ritkán merítik témájukat a testi kultúra köréből...

Dr. Keresztényi véleménye szerint a pályázatok kiírása hazánkban is elősegítené a sporttal kapcsolatos irodalmi és művészeti műalkotások gyakoribb megjelenését.

— Így is vannak művészeink, akiket megfog a sport szépsége. *Devecseri* Gábor »versenyen kívül« fordította le Pierre de Coubertinnek, az 1912-es olimpiai játékok irodalmi versenyén győztes ódáját a sportról. Devecserinek ez egyik legszebb műfordítása. *Kis Kovács* Gyula szobrászművész egy Koroiboszszobor elkészítésén dolgozik. A rendszeres pályázati lehetőségek bizonyára még csak fokoznák az alkotókedvet...

A HAZAFIAS NÉPFRONT LAPJA

Szerkeszti a szerkesztő bizottság

Főszerkesztő: Mihályfi Ernő

Felelős kiadó: Sala Sándor, a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Lenin krt. 9—11.
Telefon: 221—285.
Éjszakai szerkesztés (10 órától): 221—292, 221—293, 490—351.
Nyomdai szerkesztő (10 órától): 221—290.
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a helyi (Budapesten a kerületi) kézbesítő postahivataloknál és a kézbesítőknél.
Előfizetési díj egy hónapra 15,— forint.
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla igazgató.

Index: 25.003

Körútnál háromszobás (külön bejáratúak) napfényes lakást cserélek, kétszobás külön bejáratú lakásra. Tel. 340-610.

Összeköltözők! Nagyméretű három szoba személyzetis belső-zuglói lakásomat elcserélném 2 szoba hallos + 1 szobás összkomf. lakásokra. — Este 8 után 499-344.

VII. kerületi Kazinczy utcai másfélemeleti világos kettő szobás, személyzetis lakásért hasonló egyszobás összkomfortost kérek. »Pótlékmentes 188698« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Háromszobás egymásba nyíló nagyméretű utcai erkélyes összkomf. VI. kerületi lakásért kérek kétszobás utcai összkomf. bér- vagy öröklakást, megegyezés szerint. Városligetnél háromszobás, ebből kettő utcai I. emeleti összkomf. öröklakás lakottan olcsón eladó. Cserével esetleg beköltözhető. Tel.: egyszáztizenöt—hétszáznyolc.

Elcserélném budai Margithidnál levő 2 szobás komf. IV. eme-

Szépen bútorozott albérleti szobába lakótársnőt keresünk. — Lehet diáklány vagy értelmiségi. Tel. 332—652.

Érettségizett dolgozó férfi, iparitanuló öccsével albérleti szobát keres, fürdőszoba használattal. »Szeptember 1-től — N. 4838« jelig. a kiadóba

Budapesten bárhol bútorozatlan albérleti szobát keresek gyermektelen házaspárnak. »Megbízható N. 1981« jelig. a kiadóba.

Két lánytestvér albérleti szobát keres. — »Megbízhatók 18647« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

XX. kerületi családi házamban külön bejáratú bútorozott szoba diák fiúnak kiadó. — »Szülői megbeszélés N. 2753« jelig. a kiadóba

Fiatal mérnök házaspár albérleti szobát keres Budapest területén. Jelige »Pontos fizetők 34932« a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Fiatal pedagógusnő albérleti szobát keres — fürdőszoba használattal, belterületen. — »Pontos fizető 188700«

Széplaktól Fonyódig partmenti telket, telekrészt vennék. Telekvásárláshoz társulnék, telekrészért építést vállalok. — »Feltöltés, partvédelem N. 2665« jelig. a kiadóba.

Egyéni tervezésű, négylakásos, kétszintes társasházban az Orbánhegyen egy kétszobás lakás leköthető. Érdekl. hétköznap 17—18 óráig 268-513.

Közlekedésnél levő házam eladom vagy elcserélem. Két lakás (egy kétszobás és egy egyszobás) cseréjével beköltözhető. — XX., Erzsébet, Vörösmarty u. 109.

Eladó 242 n.-öl gyümölcsös körbekerítve, baromfitenyésztésre beállított építményekkel. Pestlőrinc, Körmöcbánya u. 16.

Eladó Pestlőrinc központjában szoba hallos komf. házrész, cserelakás szükséges. — XVIII., Széchényi u. 24. sz.

Sasadi telek, gyönyörű kilátással, ősfákkal, faházzal, bekerítve eladó. »Százezer N. 4794« jelig. a kiadóba.

Kiskunhalasen

Kettő szo
eladó,
beköltözhet
hegy N.
kiadóba.

Buda bel
közvetlen
néző örök
lasztás el
négyzetmé
rület N.
kiadóba.

Újabb típ
100 n.-öle
szobás k
házat adn
cserelakáss
hetőt, Zu
Gervay u.
600-as Fi
Érdekl.
óra után,
nos, Bp.
Gyarmat

Eladó 3
ház és e
1 szoba
cserelakás
Kisné, C
landi út
part.

Velencei
tonnál,
ban tel
nyaralót
»50 000 kp
2488« jelig

Budai tág
hallos
öröklakást
nagyméret
komf. örö
»Budára
jelig. a

20 000 fo
cei tóná
nyarban
vennék. T
349.

Budán,
költözhető
ban má
szobás
rázzsal is
Érdekl.

Kis-Kovács Gyula. szobrász

Gogolák L.: Az V.M.képzm. kiáll. kisplasztikai müvei.
Sz.M. 1955. 172, 173 l.

kból képezett ornamentika kereteli: ez egy-
bb kivitelezésben pontosan egyezik az eszter-
Graduale levéldíszeivel.
esztergomi Gradualéban a miniátor a lapokat
yire csak kétoldalt, az alsó és a külső lap-
látja el díszítéssel, amelyet nyugtalan,
gcsipkézetű, stilizált levélornamentikával,
átalmákkal képez. Az ágas-bogas nagy leve-
mények, duzzadtak, mintha modelljük fém-
észült volna; a gótikus ötvösmunkák és fa-
ányok nyugtalanul csavarodó, erősen csip-
s plasztikusan kiképzett leveleit követik.
lrozottszélű levelek elnyujtott, vékonyodó
csigába kanyarodó indaszárba végződnek.
iátor a növényi ornamentika közé rózsaszín
szarvast, majmot, figurákat, zenélő, tér-
angyalokat, lovas harci jelenetet stb.
A miniaturákkal díszített iniciálékat széle-
színes, többnyire zöld keret szegélyezi,
et sötétebb, világosabb színű vonalozás dí-
betűket többnyire egyszínben tartott halvá-
és sötétebb tónusokkal plasztikusan árnyé-
azdagon csipkézett levelek képezik, amelyek-
ára áttöri az iniciálék keretét és mereven
ik a lapszélre. A miniaturák alapja többnyire
poncolt kockahálós díszítéssel. Tájképi
et csupán a Három királyok imádásánál,
Templomszentelés ábrázolásánál találunk.
iniaturákkal díszített pompás iniciálék mel-
ég tömérdek egyszerűbb iniciálét találunk
exben. Ezek kétfélék. Az egyik fajtájú
fekete, ritkán arany, vörös vagy kék vas-
betű, melyet híg festékkel színezett
eper, groteszk férfifej, nő, pásztor, lovas,
bagoly, majom, medve, stb. díszít.
sik fajta kaligrafikus modorban fes-
niciálé: kék, zöld vagy vörös betű,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET-MAGYARORSZÁG

Kiss Kovács Gyula

1967 JAN 2

1021

Új szobrok Nyíregyházán

Vízjáték és színes világítás — 16 négyzetméteres kerámia — Pedagógiai témájú szoborkompozíciók

A városiasodó Nyíregyházához már hozzátartoznak az új szobrok. Jelenleg 18 — közülük több már művészi szép — szobor díszíti városunkat, és Sóstófürdőt.

A közeljövőben újabbakat avatnak. Ezek tervezéséről, fölállításáról már egy új bizottság, a városi tanács vb. mellett működő esztétikai bizottság gondoskodik. Tagjai mérnökök, művészek, tanárok, a várost ismerő, szerető emberek. A megalakulás óta eltelt négyhónapos működése alatt terveket készíttettek a város szépítésére, képzőművészeti alkotások jó elhelyezésére, ízléses neonreklámok tervezésére, a városias jelleg kialakítására.

A tervek szerint Lenin és Szamuely-szobrot kap városunk. Az elhelyezésről, kivitelezésről még nem döntöttek véglegesen. Az viszont csaknem bizonyosra vehető, hogy Szamuely szobra a pályaudvar előtti parkba, az új Szamuely térre kerül.

Hosszú évek tervezése után rövidesen elkészül a Móricz Zsigmond színház előtti szobor. A színházművészetet reprezentáló alkotást Kiss Kovács Gyula szobrászművész készíti el. Érdekessége lesz, hogy a szobor fekete márványtalapzatának vízfüggöny ad állandó csillogó felületet. Az előtérben két oldalról vízjátékot valósítanak meg, különleges színes világítást alkalmaznak.

Az új felsőfokú mezőgazdasági technikum is szép képzőművészeti alkotással gazdagodik. A Képző- és Iparművészeti Lektorátus már elfogadta és kivitelezésre ajánlotta Lendvay Zsigmond kerámikusművész mezőgazdasági munkákat ábrázoló kerámia falképét. A tizenhat négyzetméteres kerámia méltó díszítője lesz fiatal felsőfokú intézményünknek.

Szintén jóváhagyták a Vécsey közi iskolai komplexum szoborterveit. A kőből készülő, tanuló lányt ábrázoló alkotást Bódiné Hadik Magda szobrászművész készíti. Ugyancsak pedagógiai tárgyú szobrot helyeznek el az épülő tanárképző főiskolánál is. Ennek még csak témája ismeretes, a javaslatok közül még nem választották ki a megvalósításra kerülőt, de azt már eldöntötték, hogy szoborkompozíció díszítse a főiskolát. A napokban átadott tanyai kollégium parkjába is nevelési témájú szobrot terveznek.

Városunk egyik szép tere, a Lenin tér az épülő új filmszínházzal még jobban bekapcsolódik a város forgalmába. Ide is állítanak szobrot. A filmszínház tervezőjével egyeztetik az eddigi elképzeléseket, s csak az új épület és a tér harmóniáját elősegítő szobor tervezésére adnak megbízást. A konzervgyár előkertjébe 220 centiméter magasságú, többfigurás mészkőből készülő kompozíciót terveznek.

(m. s.)

gyei tanácskoz

lem
munkánk
ze

yveres Erők Klubjában

vább javuljon a fegyveres testületek és a gazdasági, politikai szervek közötti kapcsolat. Az együttműködés erősítésével kell megadni minden segítséget ahhoz, hogy a sorkötelesek politikai, technikai előképzése és a tartalékos tisztek továbbképzése az egyre fokozódó követelményeknek is megfeleljenek. Honvédelmi napok technikai bemutatókkal egybekötött laktanyalátogatások szervezésével, az eddig is alkalmazott jó módszerek továbbfejlesztésével, lehet és kell meggyorsítani megyénk lakossága honvédelmi készségének fokozását, a fegyveres testületek és a lakosság kapcsolatának elmélyítését. E nevelőmunka fokozásának szükségessége, — mondotta be-

Nagyobb

Kállai Sándor fels

A termelési tanácskozá megelőző műszaki konferen ciát tartottak szombat délelőtt a Nyíregyházi Ko zervgyárban, melyen többek között — részt ve *Kállai Sándor*, a megy pártbizottság titkára, *Kuh András*, a megyei párt zottság osztályvezetője is.

Beretvás Dezső igazga üdvözölte a jelenlévők majd beszámolt az elmú gazdasági év eredményein s ismertette az idei felad tokat. Elmondta: a Nyíreg házi Konzervgyár fennálla sa óta 1966-ban érte el a le jobb eredményt, amit bizo nyít, hogy a tervezett szemben 3892 vagon termé hagyta el az üzemet, ami teljes termelési érték 11 százalékos túlteljesítését j lenti. Ez utóbbi 1966-ba meghaladta már a 289 mil lió forintot. Az 1966. év munkáért több mint 16 na keresetnek megfelelő nyere ségrészesedés illeti a gyá dolgozóit.

Az idei még nagyob munkáról szólva a munka verseny további kibontakoz tatására, a költségek csök kentésére, a jobb munka szervezésre hívta fel a fi gyelmet. A beszámolót vi ta követte, melynek sorá felszólalt Kállai Sándo elvtárs is.

Kállai elvtárs a párt megyei végrehajtó bizottsága nevében köszöntötte a műszaki tanácskozás vala mennyi résztvevőjét, majd így folytatta:

— Az év eleji termelési tanácskozások, műszaki konferenciák már hagyomá-

unkásainak
n

nem olyan jó a helyzet, mint országosan. A fiatalok nál ez leginkább a házasságkötések alkalmával dói el. A szülői ráhatás mellett, — főként falun — a megfelelő helyiség hiánya, s a felkészületlenség is akadályozza a jobb eredmények elérését. Az ifjúmunkások e kérdésben azt tartották a legfontosabbnak, hogy a polgári esküvők külsőségeit javítani kell, s ha ez sikerül, jobbá válhat az ideológiai nevelés is.

A KISZ Központi Bizottság áprilisban megtárgyalja az ifjúmunkások gondjait és nehézségeit. Ehhez a KISZ megyei bizottsága részletesen felméri a megye jelentősebb üzemeiben a harminc év alatti munkások erkölcsi politikai

Kiss kovács gyula.

A posta mögött emelkedik Tihany új érdekessége, a „magtár"-mozi. Az ízlésesen megoldott előcsarnokból kerülünk a vetítőtérbe. A síma fehérre meszelt falat érdekesen díszíti a lyukacsos klinker-téglák váltakozó ritmusa; közéjük helyezték el Garányi József kerámia-kompozícióit: nanyobb méretű festett figurális együtteseket: a halászatot és gyümölcsszüretet; a halas csempéket, valamint az áttört kerámia-reliefeket. A kis belső térben aránytalanul sok a díszítőelem: maguk a kompozíciók is zsúfoltak, s a sötét térben színük túl visszafogott. A belső tér képét lerontják a fehér gömb világítótestek, melyek „belelógnak" a kerámiadíszítésbe, s nem illenek a környezethez.

Az északi part centruma Balatonfüred, a magyar klasszicista építészet emlékeinek egyik gyűjtőhelye. A szép, hangulatos fürdő- és üdülőtelep a nagy forgalom ellenére is megőrizte csendjét, kies parkjainak nyugalmát. A telepet néhány új szobor díszíti. A mólón, a betonpart legszélén, mintegy ötméteres karcsú oszlopra emelt szobor, az érkezőket szimbolizálja: a part felé néző, hajó orrában álló nőalak, magasra emelt karjai közt lobogó kendővel köszönti Füredet. Borsos Miklósnak ezúttal is sikerült maradandót teremtenie: a lobogó haj és kendő, a kissé erős csípő, a vékony, hosszú karok és lábszár lágyan futó körvonala felrajzolódik az égre és emlékezetünkben az üdvözletet hozó érkező szimbólumaként él tovább.

A szanatórium nagytermének bejárata előtti parkban áll Kisfaludi Stróbl Zsigmond régi szobra, a „Gyík". A szobor felfogásában visszautal a klasszicista épületre — de idehelyezése nem volt indokolt: a szép ívben hajló női test, a drapéria s a lábat támasztó fatörzs részletezettsége nem vonzó. A szanatórium belső kertjében helyezkedik el Kiss Kovács Gyula szobra, hangulatos környezetben. Az állomáson — a siófokihoz kissé hasonló elhelyezésben — Madarassy Walter kútszobra búcsúzik a távozótól: a kútból meríteni szándékozó nőalak mozdulatának megszakítottsága, a lendülő szoknya részletezett előadása nem kellemes és nem hozza közelebb a szobrot az állomás épületének stíluskeverékéhez.

A Badacsony hatalmas trapéza alatt köszönünk el a Balatontól. Az állomás mellett az Egry sétányon áll a díszkút Kucs Bélának pillangót néző lányával. A kifejezéstelen arc ellentétben áll a mozdulat kecsességével, a szobor arányos, jól ritmizált kompozíciójával. A parton most épült fel a Tátika, az új bisztró; beljebb azonban kellemetlen zenebona zavarja a csendet: vurstli és céllövölde hangoskodnak; tarka színeikkel is ütik a kellemesen komponált park egységét. S fenn a dombon, a tomaji temetőben emelkedik a Balaton-part egyik legújabb műalkotása: a tó szerelmesének, a modern magyar piktúra egyik legnagyobb mesterének: Egry Józsefnek és „Nennének", Juliskának új síremléke, a szerető barát és tanítvány: Borsos Miklós műve. A művész a Vízbenézőt, Egry egyik önarckép-alakját faragta bazaltba. A sír a temető magasán emelkedik s rajta a bazalt keretbe foglalt relief. A lenyugvó nap utolsó sugarai egyszerre simogatják végig a sírkövet s a vizet, a természet „örömkönnyét".

*

Sok gond, körültekintés és szeretet jelei az alkotások, melyeket a balatoni séta során szemügyre vehettünk. Az alkotóművészek elmélyedése, a megrendelők szépítő kívánsága nyomán épül és szépül a part. Mégis azzal kell zárnunk sétánkat: még több törődést és elmélyülést, nagyobb körültekintést az új alkotások elhelyezésénél; s az új építkezések tervezésekor ne gondoljuk azt, hogy a Balaton Siófoknál véget ér: ott csak kezdődik — az igények másutt is nőnek szép új alkotások iránt.

Láncz Sándor

Kiss Kovács Gyula

Kútszobor Balatonfüreden – Sculpture pour une fontaine de Balatonfüred – Фонтанная скульптура в Балатонфюреде

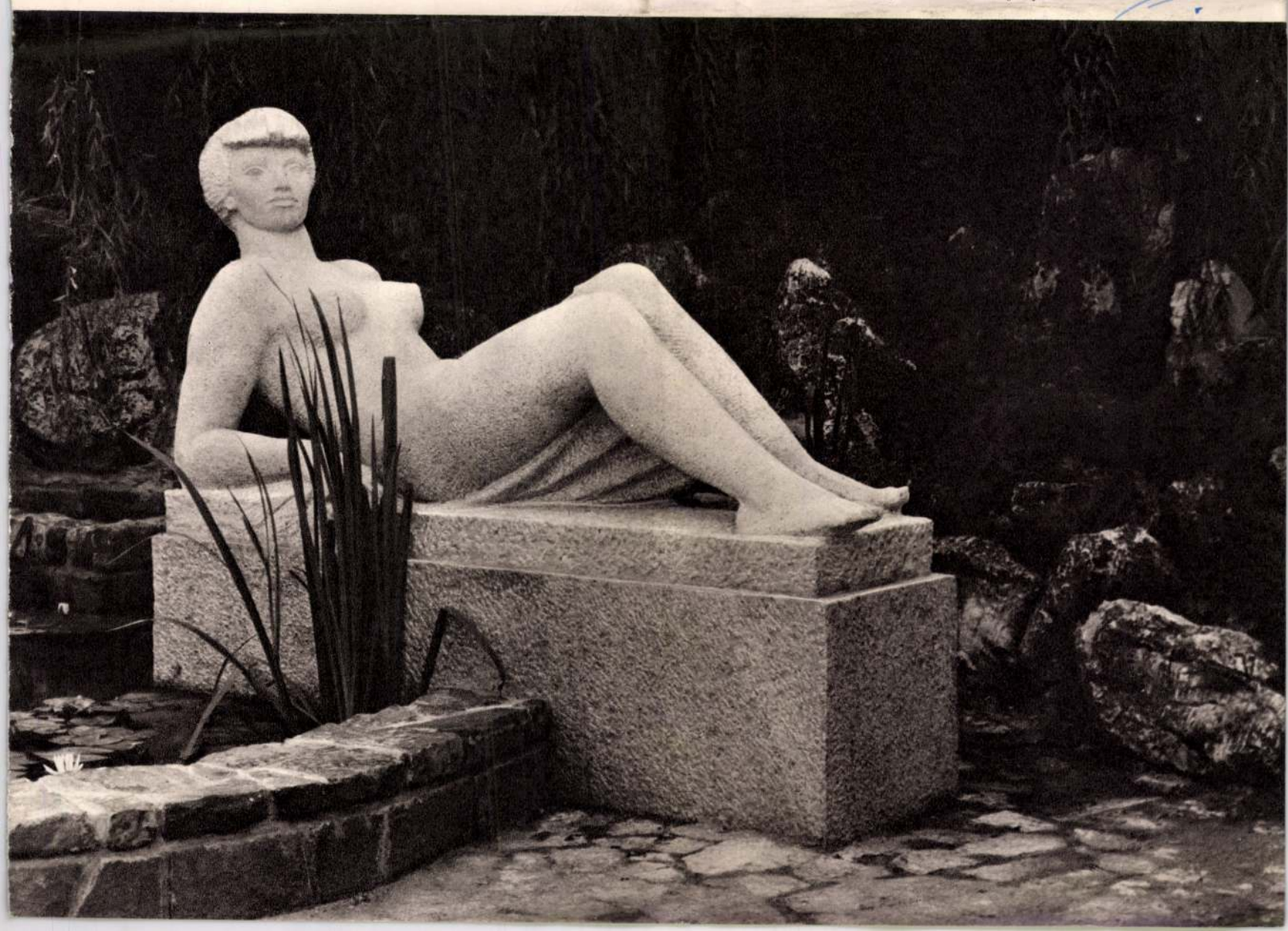

MÍLA DOLEŽELOVÁ

Alig néhány esztendeje csak, hogy ismerjük Míla Doleželová nevét. 1960-ban olvastuk először azok alatt a festmények alatt, amelyeket — mert a Csehszlovák Képzőművészek Szövetségének kiállítótermeibe nem tudott bejutni — a prágai Hadsereg Színház folyosóin mutatott be; többnyire nagyméretű vásznak voltak ezek, mozgalmas drámai kompozíciók a cigányok életéből. A mindaddig ismeretlen festőművésznő képalkotó ereje és heve, monumentális formanyelve, sajátos dekorativ érzéke mindenkit meglepett. De még meglepőbb és megrázóbb volt mondanivalója arról a világról, amelynek tragikus valóságát, de mélységes emberi tartalmát is feltárták festményei.

Csehszlovákiában már régen nincs „cigánykérdés". A hajszolt páriákból dolgozó emberek lettek, társadalmunk hasznos tagjai és jobb jövőjének építői. Fiatalabb nemzedékünk így már nem is ismeri a hajdani cigányélet borzalmas feltételeit, a faji diszkriminációt, amely a cigánysorsra rányomta bélyegét, de nem ismeri azokat az érzelmi vonatkozásokat sem, amelyek a cigányok életének belső tartalmát megadták, azt széppé, gazdaggá tudták tenni. Míla Doleželová festményei ezért úgy hatottak, mint egy eltűnt világ ma már érthetetlen fogalmainak, erkölcsi rendjének, konfliktusainak és tragédiájának megelevenítései, amelyekben az öröm s a fájdalom szenvedélyes végletei szinte az életnek a halállal való küzdelmévé fokozódnak.

A képek természetesen erősen hatottak, elsősorban a fiatalságra. A Károly Egyetem hallgatói keresztülvitték, hogy a festmények a színházból átkerüljenek a bölcsészkar nagytermébe. Ott indult el 1961-ben a vita Doleželová mondanivalójának igazsága, formanyelvének egyéni ereje, művészetének új festői szempontokat követő értékei körül. Voltak, akik kifogásolták tárgykörének önmagába zárt világát, s szemére vetették annak időszerűtlenségét; voltak, akik nem értettek egyet sajátos színellentéteivel, akiket bántott a képek túlságosan dekorativ összhatása; akadtak olyanok is, akik Doleželová festői kultúrájának hiányait látták meg és szemére vetették, hogy nem fordít elég gondot a képek mesterségbeli kivitelezésére. De senki sem akadt, akit a festmények nem ráztak volna meg.

A vita Míla Doleželová festészetének a jelenkori cseh képzőművészet fejlődésvonalában elfoglalt helye, rangja és jelentősége körül máig is tart, mert a festmények láthatólag alig táplálkoznak hazai gyökerekből; valahogyan közelebbi rokonságot tartanak fenn Indonézia művészetével, vagy

Míla Doleželová: Szerelem – Amour – Любовь

1968 DEC 9

Sport

Kiss Kovács Gyula

1021

Például Pindarosz

Xenarkész és Nurmi

Kabos-plakett

Mexikóvárosban 172 versenyszám boldog győztesei léptek fel a dobogó legmagasabb fokára, hogy átvegyék győzelmük jutalmát, az olimpiai aranyérmet, és ezúttal — egy kis dobozban — az ősi Olümpiából küldött olajágat.

Az ókorban az olajfakoszorú volt a görög ifjak legegyszerűbb, de legóhajtottabb versenydíja, melyhez az ágakat egy olyan éliszi gyermek vágta le aranykéssel, akinek az atyja és az anyja életben volt. A győzelem még azzal az elismeréssel is járt, hogy a győzteseket a görög költészet legjobbjai énekelték meg. Például Pindarosz:

Boldog a férfiú és dalokra
[érdemes,
Ki fürge lábbal, karral a diadalt
[kivívja...
(Csengery János fordítása)

Hosszútávon Ladasz

Az olimpiai sikert az irodalmi alkotások mellett a szobrászat nagy mesterei márványban vagy ércben is megörökítették. Eleinte a szobor állításának joga fogadalmi jellegű volt, később azonban ez szintén a jutalom része lett. A nagy költséggel járó szobrok felállításának a jogával a koszorús atléták helyett gyakran szülővárosuk élt. Lukianosz szerint Olümpiában nem volt szabad a győztesek életnagyságánál nagyobb szobrot emelni, s erre a versenybírák szigorúbban ügyeltek, mint az atléták verseny előtti felülvizsgálására.

Olümpia szent ligetében, az Altiszban a szebbnél szebb műalkotások szinte egymást érték. Pauszaniasz, a kisázsiai eredetű görög tudós csaknem egész Hellász leírását tartalmazó útikalauzában a legteljesebb és leghitelesebb képet nyújtja a görög művészet egyik legfontosabb tárgyáról, a győztesszobrokról.

A hosszútávfutásban olimpiai győzelmet elért argoszi Ladasz szobrát például Mürón mintázta meg, és a szobor talapzatán a következő sorok voltak olvashatók:

Éppen amint lihegőn megelőzöd
[a szélsebes ellent,
Ladasz, s minden ideg megfeszül

tán ezekkel a sorokkal örökítették meg:

Szép Milón szobra ez itt, aki Pisza
[porondján
hat ízben győzött, s földet a
[térde nem ért.
(Ponori Thewrewk Emil ford.)

A pankrationban (a birkózás és az ökölvívás keveréke volt) elsőként a sztrátoszi Xenarkész hódította el a győzelmet, s az ő szobrát Lüszipposz vészte meg. A nők közül egész Hellászban a spártai Küniszka volt az egyetlen, aki koszorút hordhatott a fején: gyorsparipájú fogatával, mint a fogat tulajdonosa, kétszer nyerte el a díjat. Olimpiai győzelmeinek emlékére lovait bronzban mintáztatta meg, és az életnagyságúnál kisebb szobrot Zeusz templomában helyezték el. A kocsi- és lóversenyeken a győztesnek járó koszorút nem a hajtó, hanem a kocsi vagy a ló tulajdonosa kapta.

Az ókori olimpiai játékok színhelyén folytatott ásatások során olyan pénzdarabok is előkerültek, amelyek ugyancsak négyes vagy kettős fogatokat, illetve lovast ábrázolnak. Felmerül a kérdés: vajon ezek az ábrázolások milyen összefüggésben álltak a görögök nagy nemzeti találkozóival?

Szobor a Szigeten

A szürakuszai dekadrachma, az ún. Demaréteion kibocsátója Gelón, a szicíliai türannosz volt, akinek négyes fogata a 73. olimpián (i. e. 488-ban) elsőként ért a célba. Ennek az ezüstpénznek a hátlapján négyes fogat látható. Egyébként Gelón győztes-szobrát is megmintázták Olümpia számára, készítője az eginiai Glaukosz volt.

A II. Fülöp macedón király (i. e. 359—336) által veretett pénzérmék közül az arany sztatér előlapja is érdekes, hiszen azon Apollónt — a mondabeli első olimpiai bajnokot — láthatjuk, míg a hátlapján a győztes kettős fogatot, felül a koszorúval. Egy másik — ugyancsak II. Fülöp által kibocsátott — pénz hátlapját lovas díszíti, kezében a pálmaággal. Ezek a pénzérmék a királynak a 106—108. olimpiákon (tehát i. e. 356—348 között) a kocsi- és lóversenyeken elért sikereire emlékeztetnek. A khairóneai csata hősének emlékét őrzi az Altiszban emelt kerek épület, az ún. Philippeion is.

Az újkori olimpiák győzteseinek megörökítésére az olimpiai szabályzatban csupán egyetlen rövid rendelkezést találunk, mégpedig azt, hogy az olimpiai stadionban jól látható helyen elhelyezett márványtáblára vésik nevüket, hazájukat és azt a sportágat, amelyben eredményesen szerepeltek. Itt-ott ma is találni azonban az olimpiai sikerekre emlékeztető szobrokat. Például a híres finn futó, Paavo Nurmiét, amelyet Helsinkiben az olimpiai stadion előtt állítottak fel. Nurmi az 1920—1928 közötti olimpiákon kilenc aranyérmet nyert, hatot az egyéni számokban, hármat pedig az olimpiai győztes finn futócsapat tagjaként. Nálunk az első magyar olimpiai bajnok, Hajós Alfréd győzelmeire emlékeztet a margitszigeti Nemzeti Sportuszoda előcsarnokában felállított mellszobra. (Ő tervezte egyébként a Sportuszodát.)

BÉLYEGTERV

A ló tulajdonosa kapta

Emlékérem és plakett viszont igen sok készült az olimpiai bajnokokról. A sort Kiss Kovács Gyula Munkácsy-díjas szobrász alkotásával kezdjük. Az éliszi Koroiboszt, az ókor első ismert bajnokát mintázta meg két változatban. Bizonyára azért is választotta tárgyául, mert Koroibosznak nem volt szobra Olümpiában, csupán sírja Élisz határában. Elismerésre méltó, hogy az első stadionfutót magyar szobrász mintázta meg elsőként. (Cziglényi Ádám grafikus két értékből álló bélyegtervet készített. Az egyiken az ősi Olümpiában feltárt stadion bejárata, a másikon pedig az első Koroibosz-érem látható.)

Az 1928-as olimpia egyéni kardvívó bajnokának, Terstyánszky Ödönnek portréját Reményi József szobrászművész véste meg. Egy másik érmén az ugyanezen az olimpián győztes magyar kardcsapatnak állított emléket.

Az 1936-os olimpia kardvívó hősét, Kabos Endrét, Dabóczi Mihály szobrászművész mintázta meg, aki maga is vívó volt, és 1942-ben a magyar kardbajnokság döntőjébe is bejutott.

Sóváry János szobrász nevéhez fűződik Csák Ibolya, Elek Ilona, Hajós Alfréd és Halmay Zoltán érmének elkészítése. Csillag István szobrász a helsinki olimpia győzteseiről — közöttük Csermák Józsefről, Gyenge Valériáról, Hódos Imréről, Kovács Pálról, Papp Lászlóról és Takács Károlyról — készített érmeket és plaketteket.

A bajorok elkezdték

Az első olimpián, Athénban ezüstérmet adtak az olimpiai bajnokoknak. Ezt az olimpiai „aranyat" Gyzis szobrászművész, a müncheni művészeti akadémia görög származású professzora mintázta.

1928-ig olimpiánként más és más érmet verettek a rendezők. 1928-ban azonban szabályozták a díjazást, és azóta Giuseppe Cassioli firenzei szobrászművész alkotását adják a győzteseknek. Az olimpiai aranyérem (és természetesen a helyezetteknek járó ezüst- és bronzérem) előlapján egy női alak a jobb kezében olajfakoszorút, a bal kezében pedig pálmaágat tart, s a háttérben a Colosseum egy része látható. Az előlapon tüntetik fel az olimpia sorszámát, helyét és évét. Az érem hátlapján a győztest vállukra emelve ünneplik társai. Mexikóvárosban is Giuseppe Cassioli érmét kapták a győztesek.

A müncheni bajor pénzverdében megkezdték már az 1972-es olimpiai játékok emlékérmeinek a verését. Ennek előlapját a híres görög eginiták íjászatát ábrázoló szobor (az i. e. 500-ból származó eredetijét a müncheni glüptotéka őrzi) díszíti, emlékeztetve arra, hogy az íjászat is szerepel ennek az olimpiának a műsorán. A hátlapon pedig München városának a címere lesz majd látható. Az előzetes tervek szerint a müncheni olimpia győztesei az olimpiai aranyérem mellé egy tölgyfacsemetét is kapnak.

DR. KERESZTÉNYI JÓZSEF

MAGYARORSZÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Johnson Debrece

Kísérlet kétféleképpen

Zsebszínház a félemeleten

JELENET A MACBIRD ELŐADÁSÁBÓL

Mintha Shakespeare erre az alkalomra írta volna

Csökkent-e a színházlátogatók száma Debrecenben? A Csokonai Színház vezetői azt válaszolják kérdésünkre, hogy a nézők száma valamelyest csökkent ugyan, viszont a bérlőké, akik a színház törzsközönségét alkotják, nem változott. Évek óta nagyjából azonos, kétezer körüli a felnőtt bérlőik száma, s így a színház munkája iránti érdeklődés egyenletesnek mondható. Ha azonban figyelembe vesszük azt is, hogy Debrecen 148 ezer lélekszámú nagyváros, egyetemmel és főiskolákkal, akkor a válasz már nem mindenben megnyugtató.

Krisztina és a fiaskó

Egyetlen példát erre: 1600 pedagógus él, dolgozik az ország harmadik legnagyobb városában, az ő figyelemfelhívó munkásságukra nélkülözhetetlen szükség lenne. Rendkívül sokat tehetnének annak érdekében, hogy a fiatalok kapcsolatot teremtsenek a színházzal. De a pedagógusok közül mindössze 30 bérlője van a színháznak. A bérletet persze önmagában még nem lehet az érdeklődés valóságos mér-

és nézni a városban. (Csokonai Színház, Hungária Kamaraszínház, Kis Színpad.) Ez is azt bizonyítja egyébként, hogy a színház vezetői komolyan veszik feladataikat, különösen most, amikor a gazdaságirányítás új rendszere — például a kísérletekhez — szabadabb feltételeket biztosít az eddigieknél, sőt csaknem elvárja, hogy a színház igyekezzék visszahódítani elvesztett közönségét, gazdaságilag mind rentábilisabbá váljék. (A Csokonai Színház évente 8 millió forint állami támogatást kap.)

Kipróbált és megbízható receptek persze nincsenek. Így aztán senki sem vetheti szemükre, hogy tévednek, vagy éppenséggel — mint utóbb történt — egyenesen melléfognak, miközben új meg új rétegeket igyekeznek a színházba becsalni.

A Debrecenbe érkezőket két népszerű táncdalénekes: Mary Zsuzsa és Dobos Attila képei fogadják ezekben a hetekben. Ők mosolyognak a járókelőkre az utcák hirdetőoszlopairól, a kirakatokból. A darab pedig, amelyben színpadra lépnek, az idei táncdalfesztivál két ismert slágerének címét idézi: Krisztina és a mama.

A néző azonban, aki felemelt helyárú jegyét megváltja, hamarosan kényelmetlenül érzi magát.

nés vígjáték helyszínétől! — a közönség megnyeréséért vívott harc sikeres, minden szempontból elismerésre méltó fegyvertényével is találkozhattunk.

Megoldott merénylet

Erre az alkalomra keresve sem találhattak volna hálásabb darabot a színház vezetői, mint Barbara Garson sajátos színpadi játékát, a Macbird-öt. Ez a darab két és fél év óta — 1966 márciusában mutatták be az amerikai Independent Socialist Club zárt körű előadásán először — világsikert ért el, de a közbejött események miatt kissé aktualitását is vesztette. Egy mai előadás tehát feltétlenül szövegkorrekciókat igényel.

A fiatal, 25 éves írónő a Kennedy-gyilkosságról mondja el „különvéleményét", oly módon, hogy Shakespeare Macbeth című tragédiájának egyik-másik fordulatát és hőseit veszi át, sőt gyúrja át. Végül az évszázad politikai gyilkosságát is „megoldja". (Az amerikai ősbemutató sajtóvisszhangjából: Shakespeare Dallasban. Macbeth, Texas királya, Johnson palástban stb.)

Két tábor áll egymással szemben: John Dunke Eddy, két öccsének, Robertnek és Tednek társaságában, illetve Macbird és a hozzá tartozó csoportja. Eddyt elnökké választják, Macbird nem nézi jó szemmel, mindazonáltal megpróbál jó képet vágni ehhez. Egyik alkalommal az elnököt vidéki birtokára hívja vendégségbe. Dallasban azonban — ahol átutazóban vannak — eldördül egy lövés.

Barbara Garson darabjának második részében már Macbird az elnök. Robert és Ted, a meggyilkolt elnök fivérei pedig mindenáron provokálni akarják az új elnököt, akiben testvérük gyilkosát vélik felismerni. Egyik alkalommal aztán, amikor a két tábor megütközik. Macbird-öt ledöfik. Teteme felett elhangzik Robert fogadalma: „Gyilkosa neve, sajnos, ismeretlen / De megtudjuk, s a bűnöst perbe fogjuk."

Persze egy szatírától sem történelmi hűséget, sem logikát nem

Los Angeles-i gyilkosság! — a darab második részében Ted, a harmadik fivér mondja. És — mintha Shakespeare erre az alkalomra írta volna! — ezt halljuk: „Két százados / Emelje Robertet, mint katonát / A ravatalra: mert belőle, ha / Megéri, nagy király vált volna még."

Részleteiben is méltó az előadás a vállalkozáshoz: a színpad, a jelmezek és a kellékek a shapespeare-i Globe Színház körülményeire, előadásainak atmoszférájára utalnak, egyben rendkívül modernek is. (A bejáratnál a Ku-Klux-Klan fehér csuklyásai fogadják a nézőket, mögöttük apró villanykörtékkel kivilágított fehér kereszt áll. S miközben a közönség elfoglalja helyét, dzsessz-zene szól. A színpadtól egyébként szinte csak karnyújtásnyi távolság választja el a nézőket, sőt a színészek is köztük foglalnak helyet, miközben jelenésükre várnak.)

Kitűnőek a színészek: a címszerepben valóságos Johnson-portrét ad Bángyörgyi Károly. Ízlésesen és mértéktartóan, a szatíra vibráló színeit felvillantva Oláh György (!) játssza Lady Macbird szerepét, ezt a túlbodorított hajú, műszempillás, műhajas, csupa-mű amerikai hölgyet, akinek színpadi beállítása a játék egyik nagy telitalálata. Fonyó Istvánnak van egy pillanata: a dallasi merénylet, amikor másodpercek alatt kell eljátszania az „évszázad" gyilkosságát, amelyet valamennyien — a játék szerint az elnök is! — ebben a pillanatban élünk át.

Akik támogatnak

Kedvező, sőt némely szempontból kiváltságos helyzetben végzik nem könnyű munkájukat a debreceni színház művészei. A város vezetői minden eszközzel honorálják erőfeszítéseiket, igyekeznek maximális segítséget nyújtani számukra a munka feltételeinek biztosításával. Ennek a dédelgetésnek számtalan példáját, módját említik a művészek, a színház vezetői. Mostanában adják át például a 36 lakásos, egy- és kétszobás lakásból álló színészházat, amely megoldja a lakás- és albérletgondokat; bővült a színház gépkocsiparkja,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KIS KOVÁCS GYULA

KELETMAGYARORSZÁG

1970 OKT 15

Kiosztották Nyíregyháza idei nívódíjait

Felavatták a nyíregyházi Thália-szobrot

Több száz fővi közönség gyűlt össze szerdán este Nyíregyházán a színház előtt, hogy részese legyen a város új műalkotása, *Kis Kovács Gyula* Thália-szobra avatásának. A város és a megye művelődési életének képviselőin kívül ott voltak a színházszerető emberek, akik érdeklődve hallgatták a leleplezés előtti beszédet, amelyet *dr. Ördögh János*, a városi tanács vb-elnökhelyettese mondott.

A szoboravatás után került sor a Nyíregyháza város által alapított nívódíjak átadására, melyeket évről évre azok a művészek kapják, akik a közönség és a szakértők szerint kiemelkedő teljesítményt nyújtottak. Az idén négyen részesültek díjban.

Fáy Gyöngyi, az Állami Déryné Színház művésznője a Tótek és a Szakadék című darabokban nyújtott kiváló alakításáért; *Tikos Sári*, a debreceni Csokonai Színház művésze az Egyszál magam, az Urak és elvtársak és a Naftalin című művekben nyújtott művészi elményért; *Kiss László*, a Csokonai Színház színésze a Lear király, a Sárkány, a Nap a város felett című drámákban adott művészi teljesítményért; *Ruszt József*, a Csokonai Színház rendezője a Vágy villamosa, a Kakukk Marci, a Nap a város felett, a Hosszú az út az éjszakába című darabok színpadra állításáért nyerte a megérdemelt jutalmat. A meleg hangulatú ünnepségen Ördögh János nyújtotta át a nívódíjakat, a közönség lelkes ünneplése közepette.

(AGROKER
lett) személ
vagy írásban.
(

Egy zongora
forintért eladó.
tekinthető a
rosnaményi
hánybeváltó
ben. felvilág
ad Bittner
üzemvezető.
(21

Gyakorlott motorszerelő szakmunkást felveszünk Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat Központi Szerelő és Javító Üzeme Nyíregyháza, Vörös hadsereg u. 69. Malomtelep. (215246)

Eladó egy tollpaplan, 180 literes boroshordó, egy kisméretű szőlőprés, 60 literes borosüveg, 6 és 3 méteres függönykarnis. Bocskai u. 4. (215269)

BETANÍTOTT MUNKÁSKÉNT, VALAMINT LAKATOST, VILLANYSZERELŐT, CSŐSZERELŐT, BÁDOGOST ÉS TETŐFEDŐT FELVESZÜNK.

Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatást adunk. Ujpesti Gyapjúszövőgyár, Budapest, IV., Berni utca 1. (Bp. 204)

Külön bejáratú bútorozott szoba kiadó. Fecske utca 44. (215272)

Külön bejáratú üres szoba kiadó. Szilfa utca 11. (215266)

TAKARÍTÓNŐT alkalmazunk. Jelentkezés: megyei tanács gondnokságán október 15-én reggel 8 órától 12-ig.

1971-re visszaigazolt Zaporozsec előjegyzés átadó. „Megegyezés" jeligén cím a Hirdetőben. (215267)

A NYÍREGYHÁZI GUMIGYÁR

azonnali belépéssel felvesz

Kis Kovács Gyula

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSILI
Budapest

1979 SEP

1021

KERÜLETÜNKÉRT FÁRADOZTAK

Sokan vannak kerületünkben, akik több éve, sőt évtizede harcolnak városunk fejlődéséért, szépítéséért, a dolgozók gondjainak enyhítéséért. Munkájukért nem vártak anyagi ellenszolgáltatást, társadalmi aktívákként tevékenykedtek. A kerületi Tanács VB. felszabadulásunk 25. évfordulója tiszteletére emlékplakettet, illetve jelvényt alapított, mellyel a legkiválóbb társadalmi aktívákat kívánja megjutalmazni. A plakett Kis Kovács Gyula szobrászművész alkotása. A jelvényt Zsigmond Endre kerületi grafikus társadalmi munkában tervezte. A plakettthez és a jelvényhez oklevél jár, mely

Czétényi Vilmos grafikus művész tervei alapján készült.

Idén mintegy 130 plakett és 300 jelvény kerül kiosztásra. A jutalmazottak október 23-án ünnepélyes tanácsülés és műsor keretében vehetik át kitüntetéseiket. A negyedszázados jubileumra alapított plakett, illetve jelvény a jövőben minden évben kiosztásra kerül, erkölcsi elismerést nyújtva, a közösségért önzetlenül végzett fizikai és szellemi tevékenységért.

A CSILI ŐSZI

SZABÁS-VARRÁS

TANFOLYAMOT INDÍT

szeptember 1-től

— váltott műszakos dolgozók részére is —

Tandíj: 4 és fél hónapra: 290,— Ft

Jelentkezés és felvilágosítás:
Művelődési Központ régi ép. I. emelet 9. és 14. sz. irodában

KEDVES SZÜLŐK,
KEDVES GYEREKEK!

Már most érdemes megvásárolni az iskolai kötelező és ajánlott olvasmányokat!
Beszerezhetők a

MŰVELT NÉP KÖNYVESBOLTBAN
Erzsébet tér 10.

1021
1970

A felszabadulási emlékmű Sopronban

Írta: **Zakar János**

Huszonöt évvel ezelőtt, 1945. április 1-én szabadult fel Sopron városa a német megszállás és a nyilas uralom alól. A szovjet csapatok április 4-re súlyos áldozatok árán az egész országot felszabadították. Megszűntek a háború borzalmai, a dolgozó nép kezébe vette a hatalmat, megkezdődhetett az újjáépítés.

Hazánk és városunk történetének ezt a sorsdöntő évfordulóját méltóan kívánta megünnepelni Sopron városa. Ezért a Városi Tanács még 1965. április hó 1-én, a felszabadulás 20. évfordulóján tartott ülésén határozatot hozott a 25. évforduló alkalmával köztéri szobor felállítására. Ennek a határozatnak az alapján indult meg az előkészítő munka.

1966. március 23-án az emlékmű helyéül a Május 1. tér és a Mátyás király utca keresztezésében, Kellner Sándor szobrának helyét jelölték ki, mert így mód nyílt rá, hogy a szobor előtt a Május 1. tér folytatásában olyan megfelelő felvonulási teret alakítsanak ki, ahol a jelentős állami ünnepélyek méltó keretek közt tarthatók meg.

A Városi Tanács felkérte a Képző- és Iparművészeti Lektorátust mint az ország közterein felállításra kerülő művészi alkotások intéző és elbíráló szervét, hogy a szobor megtervezése érdekében a szükséges lépéseket tegye meg.

A város a következő években – Kellner Sándor özvegyével történt megállapodás után – a Kellner-szobor új felállítása helyéül a volt Evangélikus Teológia

a) 200 gramm vodka
6) 600 gramm kenyér
c) 10 gramm dohány

5. A jelen szerződésben alábbiakban meghatározott szállitandó mennyiség teljesitése esetén a szállitó kap még kiegészitésképp 600 gramm cukrot havonta,

6. A szállitó polgártárs kötelezi magát arra, hogy a 66887. tábori posta számu katonai alakulatnak 1945. szept., okt. és november hónapokban legalább 1000 (azaz egyezer) kg friss halat szállit minden hónapban,

7. A hal elszállitását a kifogás helyéről a rendelőhöz a 66887. tábori posta számu katonai alakulat biztosítja,

8. Jelen szerződés 1945. december 1-ig köttetett. A szerződés megsemmisithető, amennyiben a szállitó vagy a rendelő a vállalt kötelezettségeket nem teljesiti.

A szerződés három példányban készült el.

A szerződést aláirták:

A 66887. tábori posta számu katonai alakulat pecsétje és képviselője Jeliszejev százados sk. — Heiner József és társai sk.

Ferencz Lajos biró sk.

és „Sopron vármegye Sarród község" pecsétje

1945. augusztus 31-én.

A halászok szempontjából az alábbiak miatt volt előnyös e szerződések megkötése:

1. A szerződés megkötésével a halászatra illetékteleneket kizárhatták a tó vizéről.

2. A halászok újra csoportokba; *bokrok*ba, *kötések*be, *bandák*ba, az akkoriban meghonosodó új kifejezés szerint *brigádok*ba szerveződhettek s közösen dolgozhattak.

3. A kifogott hal eladásáról és elszállításáról nem kellett gondoskodniok, mivel azt a katonai alakulatok minden mennyiségben átvették és elszállították a megszabott állami áron.

épülete előtti tér közepét jelölte meg, ahová azt a Műemlékfelügyelőség Soproni Építésvezetősége kegyeletes ünnepség keretében, szakszerűen áthelyezte. Így mind az újonnan felállítandó felszabadulási emlékmű, mind a Kellner-szobor elhelyezése megnyugtató megoldást nyert.

Sopron Városi Tanácsa indokoltnak találta a magasabb művészi nívó biztosítása céljából több művész felkérését tervpályázat benyújtására. A felkért művészek 1967. április 30-ig bemutatták elkészült tervezetüket, illetve a róluk készült maketteket. A pályaművek elbírálását 1967. május 11-én egy erre a célra összehívott zsüribizottság végezte el, s határozatuk eredményeképpen némi módosításokkal *Kiss Kovács Gyula* szobrászművész pályaművét fogadták el. Az emlékmű előtti díszemelvény (podeszt) architektúrájának és a felvonulási tér megtervezésének elkészítésére a Lektorátus *Medvedt László* építészmérnököt jelölte ki. Medvedt László felvette a kapcsolatot Kiss Kovács Gyula szobrászművésszel, és így a készülő figurális mű ismeretében fogott a tervezéshez.

A szobor végérvényes tervének birtokában a Városi Tanács felkérte a Képzőművészeti Alap Kivitelező Vállalatot a szobor bronzba öntésére. Egyidejűleg Kiss Kovács Gyula szobrászművésszel szerződést kötött a város a szobor 1 : 1 arányú gipszmodelljének elkészítésére.

A Városi Tanács által elfogadott és most már kivitelezése alatt álló szoborterv egy hét méter magas betontalapzaton (posztament) álló libbenő női alakot ábrázol, amihez a művész a görög mitológia Niké istennőjének alakját vette alapul. A szobor ugyanis a felszabadulást, a magyarság kétszer eltaposott szabadságharcának (1848-ban, 1919-ben) 1945-ben megvalósult győzelmét jelképezi. Ezért lebegett a művész szeme előtt Niké, a győzelem szárnyas istennője, akit azonban a mai kor szellemének és a mai művészeti irányzatnak megfelelően nem szárnyakkal, hanem a libbenő női alak könnyedén kiterjesztett karjainak kecses mozdulatával kívánt ábrázolni. A női alak ruháját dús redőkben lobogtatja a szél, a friss, a megtisztító, a felszabadulást hozó szél.

A szobor tehát szimbólum, ezért került a talapzatra felirat helyett csupán a három sorsdöntő évszám: 1848. 1919. 1945.

Gondoskodott a Városi Tanács a szobor díszkivilágításáról is, melynek megépítésére és felszerelésére a tervet az É. M. Győri Tervező Vállalat Soproni Tervező Irodája készítette el, a kivitelezést pedig soproni vállalatok végezték nagy gondossággal.

Jelentős társadalmi munka járult hozzá az emlékmű létrejöttéhez. Az É. M. Győri Tervező Vállalat Soproni Tervező Irodája negyvenezer, az Állami Építőipari Vállalat százezer, a Soproni Köztisztasági és Útkarbantartó Vállalat ötvenezer forint értékű társadalmi munkát végzett a felszabadulás évfordulója tiszteletére. Sopron mindent megtett annak érdekében, hogy az emlékmű méltóan hirdesse az eszmét, amit jelképez.

1970. március 27-re elkészült a térbukolat és a díszkivilágítás, felállították a szobrot, és 1970. április 1-én, a város felszabadulásának 25. évfordulóján ünnepélyesen felavatták.

A térburkolat és díszkivilágítás munkálatai idején a kedvezőtlen időjárás nagyon hátráltatta a munkát. Hóvihar, fagy, havaseső már szinte meghiúsította a határidő betartását, de a kivitelező vállalatok lelkes akarása — vasárnapi műszakok segítségével — úrrá lett a rendkívüli időjárás okozta nehézségeken, és április 1-én *Nagy Józsefné* könnyűipari miniszter jelenlétében lehullott a szoborról a lepel. Azóta hirdeti a magyar szabadságmozgalmak kiteljesedését, amit a fasizmus leverésével a Szovjetunió világraszóló győzelme hozott meg Magyarországnak is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAPTO
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
SOPRONI SZEMLE
Sopron

Kis Kovács Gyula

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 6

KISALFÖLD

Győr

foglalkozásán.

— **Megkezdték** a soproni Május 1. téren a csaknem 25 méter magas felszabadulási emlékmű zsalugázását. Az obeliszk tetejére Kis Kovács Gyula budapesti szobrászművész bronzszobra kerül.

Babits Mihály művelődési ház

Művészeti alkotások

A szekszárdi Babits Mihály megyei művelődési központ dekorációjához szobrász- és festőművészek munkáit is megrendelte a megyei tanács. Már Szekszárdra érkezett Kiss Kovács Gyula szobrászművész Babits Mihály-szobra, amelyet a művelődési központ oldalánál állítottak fel. Az alkotás avatására április 4-én kerül sor a kora délutáni órákban.

Máthé András és Tillai Ernő készítette a ruhatárral szembeni végfalon kétoldalt elhelyezett zománc-mozaik tervét. A munkát a Bonyhádi Zománcgyárban készítették. Ilyen alkotást az országban még nem használtak hasonló célokra. Első felhasználása alkalmával azonban már annyi kiderült, hogy jelentős művészeti és dekoratív elem. A zománcmozaik megnyerte az üzem vezetőinek és dolgozóinak tetszését. A Zománcipari Művek április 4-e alkalmából megrendezésre kerülő kiállítására is elkészítették e két munka pontos mását.

Elkészült már Rácz Edit szobrászművész által a művelődési ház építésének, avatásának emlékére tervezett plakett is.

A felsorolt művészeti alkotásokon kívül a művelődési ház dísze lesz még Turi Mária festőművész velencei üvegmozaik munkája. Üvegmozaik díszíti majd a földszinti részt, és az emeleti oldalsó foyerek végét. A több helyen elhelyezett, tehát több darabból álló munka legreprezentatívabb alkotása az emeleti foyer üvegfalával szemben elhelyezésre kerülő mozaikfestmény, amely 2x20 méteres, azaz 40 négyzetméteres nagyságú lesz. Turi Mária körülbelül egy év múlva készül el ezzel a nagy értékű munkával. Az avatás idején a kisebb velencei üvegmozaik kompozíciók helyét drapéria fedi majd, a méreteiben is nagy kompozíció helyére pedig annak pontos és eredeti nagyságú fekete-fehér fotója kerül.

sztalyat teljesen feldúlták és ... lomnak.

(Folytatjuk)

a el,
asztó,
be-
anul-

hogy
La-
még-
nság,
ta-
sú-
ikor
órai
ások,
nely-
volt,
kis
közt
i az

oha-
so-
gyá-

ség-
ezen

ésre
ver-

Csak hozzátok ér az
sok sárga arcú vén l
lehiggadt kezű embere
kik ballagtok itt, mint
görnyedten, mivel az
ezerszer is fizetni kel

Kínozta, hajszolta ma
de a harcot fel kellett a
gyűrni a fáradtságot. A te
je kényszerítette súlya al
egyfajta megnyugvást fag
nem is róla lenne szó, tár
tényre: be kell vonulni. M
hívót. Kisbodakra szólított
csa. Nem értette, hiszen
zott, tehát a gyárban is
teljesített, de ismerve az
aligha gondolhatott felment
te, hogy nem vonul be, ez
önként vállalt kötelessége
mérlegelésre késztette, nem hoz-e bajt társai fejére azzal, hogy katonaszökevényként magára vonja a Nemzeti Számonkérő Szék nyomozóit?

Lebbent a bejárat bordó körfüggönye, megérkezett Stelczer Lajos. A költő eltette verstöredékét, ajkához emelte a kávéscsészét, ezzel jelezte, hogy barátja nyugodtan asztalához ülhet.

Kérdőjellé kunkorodott, agyongyötört Levente-cigarettát halászott elő valahonnan a nagykabátja alól Németh László János. Gondosan kiegyengette a szürke cigarettát.

— Behívót kaptam. Reggel indulnom kell Kisbodakra.

A Keffel-gyári tisztviselő csiholta a töltényhüvelyből fabrikált öngyújtót, hogy tüzet adjon barátjának.

(Folytatjuk.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRVÁLTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726
NÉPÜJSÁG
Szekszárd
1970 MÁR 26

A nagy ünnep eseményei

Veterántalálkozó a SZÖVOSZ-ban — Külföldi szakszervezeti delegációk
Elindult a KISZ hálastafétája — Szabadságemlékmű Sopronban

Hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából a SZÖVOSZ elnöksége szerdán baráti találkozót rendezett *a fogyasztási szövetkezeti mozgalom veteránjainak* tiszteletére. A találkozón megjelent *Nyers Rezső*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, *Erdei Ferenc*, az Országos Szövetkezeti Tanács elnöke és *Dégen Imre* államtitkár, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke. *Dr. Molnár Frigyes*, a SZÖVOSZ elnöke kitüntetéseket adott át a szövetkezeti mozgalom régi harcosainak.

Felszabadulásunk 25. évfordulójának ünnepségeire a SZOT elnöksége meghívására Budapestre érkeztek *a bolgár, a csehszlovák, a jugoszláv, az NDK-beli, a román* és *a szovjet* szakszervezetek központi tanácsainak küldöttségei.

Gáspár Sándor, a SZOT főtitkára szerdán fogadta az évforduló alkalmából Budapestre érkezett szovjet szakszervezeti delegációt, amelyet *J. M. Vladicsenko*, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának titkára vezet.

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség intéző bizottsága szerdán baráti találkozón látta vendégül a hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából Magyarországra érkezett testvéri szocialista országok ifjúsági szövetségeinek delegációit. A *Szovjetunióból*, a *Vietnami Demokratikus Köztársaságból, Bulgáriából, Csehszlovákiából, Lengyelországból*, az *NDK-ból, Romániából, Jugoszláviából* és *Kubából* érkezett vendégeket *Szücs Pál*, az intéző bizottság tagja köszöntötte, majd *Méhes Lajos*, a KISZ központi bizottságának első titkára adott áttekintést hazánk negyedszázados fejlődéséről, ifjúsági szövetségünk tevékenységéről.

Ezután a delegációk vezetői mondtak üdvözlő szavakat.

A találkozó végeztével az intéző bizottság díszebéden látta vendégül a küldöttségeket.

A Fejér megyei felszabadító harcokban részt vett és hazánkban tartózkodó szovjet veteránok közül a 15. légi deszánt gárdahadosztály négy volt tagja: *I. M. Boriszov* ezredes, *I. Sz. Bulajenko*, a Szovjetunió hőse, *V. P. Meszhi* mérnök és *Sz. I. Nozdrin* egyetemi tanár — a Fejér megyeiek vendégeként — felkeresik a 25 év előtti harcok színhelyét.

Szerdán a megyei tanácsházán fogadták a szovjet vendégeket és az ugyancsak *Székesfehérvárra* érkezett két volt szovjet hadtestparancsnokot: *N. I. Birjukov* és *I. M. Afonyin* altábornagyokat.

A veteránküldöttség később *Sárbogárdra*, majd *Alapra* és *Cecére* látogatott. Birjukov és Afonyin altábornagyok *Bicskére* utaztak, ahol megkoszorúzták a szovjet hősi emlékművet, találkoztak a gimnázium növendékeivel, majd felkeresték a Bicske környéki harcok két színhelyét: *Mányt* és *Tabajdot*.

Dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszter nyitotta meg szerdán a Szociális Intézetek Központja kiállítását, amely a szociális gondoskodás 25 éves fejlődéséről ad képet.

Kétnapos elméleti ülésszak kezdődött szerdán a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskolán a felszabadulás évfordulója alkalmából. A tanácskozás megnyitásaként *dr. Szalai Béla* miniszterhelyettes olvasta fel *dr. Biró József* külkereskedelmi miniszter előadását külkereskedelmünk negyedszázados fejlődéséről és a külkereskedelmi szakemberképzés feladatairól.

Felszabadulásának 25. évfordulóját köszöntötte április 1-én *Sopron* népe. A Liszt Ferenc művelődési központban megrendezett emlékünnepségen ott volt *Nagy Józsefné* könnyűipari miniszter is. A város a jubileum tiszteletére *emlékplakettet* alapított, amelyet elsőként *Nyikolaj Petrovics Kovalkov* ezredesnek adományoztak, aki részt vett a város felszabadításáért folytatott harcokban, s eljött a mostani jubileumi ünnepségre is. Az *új Szabadság-emlékmű* délutáni avatásán Nagy Józsefné mondott ünnepi beszédet. A szobor *Kiss Kovács Gyula* Munkácsy-díjas művész alkotása.

Több jubileumi eseménye is volt szerdán *Békéscsabának:* a *Karcev Vlagyimir Nyikolájevics* — rjazanyi városi Komszomol-titkár — vezetésével a Viharsarokba érkezett Komszomol-delegáció a megyei KISZ-fiatalok társaságában *megkoszorúzta a békéscsabai felszabadulási emlékművet;* a viharsarki földmunkásmozgalom veteránjai *egykori harcaikra emlékeztek*, az egybegyűltek előtt *Hunya István*, a MEDOSZ elnöke beszélt.

Az állami gazdaságok országos központjában szerdán ünnepségen emlékeztek meg felszabadulásunk negyedszázados évfordulójáról. *Dr. Soós Gábor*, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese méltatta az állami mezőgazdasági nagyüzemek 25 éves munkáját.

Szerdán több mint húszezer KISZ-alapszervezet bocsátotta útra küldötteit: *elindult a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség felszabadulási hálastafétája.* Az idén gazdagabb a programjuk, hosszabb, eseménydúsabb az útvonaluk — méltóan felszabadulásunk negyedszázados évfordulójához. Az ország nyolc városából indultak el a stafétás, amelyek április 3-án, a déli órákban futnak be a fővárosba.

Pest környéki szövetkezet 3-as sikkötő géppel rendelkező, szokni bedolgozókat keres. Tel.: 469-260.

SZERSZÁM- ÉS GÉPELEMGYÁRAK BP-I FORGÁCSOLÓ SZERSZÁMGYÁRA
Budapest, XIII., Reitter F. u. 132.

MUNKAERŐT KERESÜNK

44 ÓRÁS MUNKAHÉTRE

FÉRFI ÉS NŐI BETANÍTOTT GÉPMUNKÁSOKAT, SEGÉDMUNKÁSOKAT ÉS TAKARÍTÓNŐKET.

16 ÉVÜKET BETÖLTÖTT FIÚKAT ÉS LÁNYOKAT VASIPARI SZAKMÁRA BETANÍTUNK. GYAKORLATI ÉVEK UTÁN SZAKMUNKÁSVIZSGÁT TEHETNEK, DE ADDIG IS

ELŐADÓI MUNKAKÖRBE GÉPJÁRMŰTECHNIKUST, BÉRELSZÁMOLÓT, IDŐELEMZŐT és GÉPÍRNI TUDÓ ADMINISZTRÁTORT HÁZKEZELŐSÉGHEZ

felvesz.

Jelentkezés önéletrajzzal a személyzeti vezetőnél,
Budapest, VIII.,
Baross u. 65—67.

A FŐVÁROSI PATYOLAT VÁLLALAT

FELVÉTELRE KERES

FIÓKÜZLETEIBE 8 ÉS 4 ÓRÁS MUNKAIDŐRE VÁLLALÓNŐKET,

TAKARÍTÓNŐKET,

MUNKAHELYEINKRE:

gépkezelő,
kenő,
kotrómester.

Jelentkezés:
FÖLDMUNKÁT GÉPESÍTŐ VÁLLALAT
Budapest, V., Vigyázó F. u. 3.
Munkaügyi osztály.

Beton- és Vasbetonipari Művek Szentendrei Gyára (Szentendre, Dózsa Gy. u. 24.) azonnali belépéssel felvesz **férfiakat portás, valamint éjjeliőri munkakörbe.** Felvétel személyes jelentkezés esetén.

Mérlegképes könyvelőt keres ipari nagyvállalat. — Közgazdasági egyetemet végzettek előnyben. Jelentk. írásban »Budapesti 3991« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Új, modern nagy üzemünkbe
azonnali belépéssel
FELVESZÜNK
érettségivel rendelkező
RAKTÁROST, BÉRELSZÁMOLÓT,
...ALOS,
...STŐ,
...ERELŐ,
...SZTŐ
...kásokat,
munkára
...s férfi
...zókat,
...tást,
...ozót,
...liórt,
...ítőnőt.
...mi lehet:
...ÁROSI
...OLAT
...ALAT,
...st, XI.,
...jérvári út
...—86.
...élyzeti
...dónál.

fémnyomó szakmunkást,
lakatos (-hegesztőt) dukkózót,
villanyszerelőt.
BETANÍTOTT DOLGOZÓKAT:
(női, férfi)
finommechanikai szerelésekbe nagy gyakorlattal rendelkező
tekercselőket és forrasztókat
fémsajtoló, dukkózó, galvánműhelyekbe.
Takarítónőket, raktári segédmunkásokat, udvari rakodókat,
Bp. XIII., Szegedi út 57—63.

Növényvédelmi és termelési gyakorlattal munkahelyet változtatok. »Agrár- és kertészmérnök L. 7980« jelig. a kiadóba.

Gyors- és gépírót keresünk felvételre. — »Belvárosi munkahely 3944« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Nyugdíjas férfiakat őrszolgálati beosztásba felvesz az OGV Cordatic Gumigyára, — Bp. VIII., Kerepesi út 17.

GANZ MŰSZER MŰVEK
Közlekedési Műszer Gyára,
Budapest, XIII.,
Bulcsú u. 7. (200—780)
munkaügyi oszt.
az alábbi munkakörök betöltésére munkaerőt
KERES:
gyakorlott bérelszámoló, gyakorlott vagy kezdő utókalkulátor, liftkezelő vegyes liftre.

ÜZEMÉBE
ÉPÍTŐGÉP
SZAK-
MUNKÁS
LAKATOS
HEGESZTŐ
SEGÉD-
MUNKÁS
ÉS
RAKTÁRI
SEGÉD-
MUNKÁSOKA

Jelentkezés:
Budapest, V. Irányi u. 17.
Gazdálkodási osztály.

Felvételre keresü... vízlágyító kezel... betanított férfi és ...munkaerőket, hoss... gyakorlattal rende... ző vegyészlaboránsokat. Jelentk. lehet: Angyalföldi Erőmű, Bp. XIII. Váci út 162.

Kokillaöntőket keresünk azonnali felvételre. Jelentk.: Bp. IV., Újpest, Váci út 51.

KOMÚVESEKET
KERES
FELVÉTELRE
budapesti munkákhoz, jó kereseti lehetőséggel a Rövidáruipari Egyesülés építő csoportja.
Jelentkezés a RICÓ Kőszerművek munkaügyi osztályán,
Budapest, XIII., Váci út 141.
Délelőtt 8—12 óráig, kedd és csütörtök.

BETANÍTOTT

128—403-as telefonszámon.

Budapest, VIII., Diószeghy S. u. 46.

Asztalos szakmunkásfelvétel. Híradástechnika Szövetkezet, Bp. VII., Csengery u. 28. általános igazgatási o. 227-841.

Ipari nagyvállalat azonnali belépésre gyakorlott gyors- és gépírónőt felvesz. Cím: VBKM vezérigazgatóság, Bp. II., Ganz u. u. 16. Személyzeti és oktatási főosztály, III. em. 318. Telefon: 361—151.

BUDAPESTI NAGYKERESKEDELMI VÁLLALAT
központjába
(jogügyi osztályra) és telephelyeire
FELVESZ GYORS- ÉS GÉPÍRÓNŐKET.
Jelentkezés:
Budapesti Fűszért,
VII., Dohány u. 40
(Szombat kivételével.)

BETANULÓ NŐI DOLGOZÓKAT, TAKARÍTÓNŐT,
FÉRFI CENTRIFUGAKEZELŐT
és
KALANDEREZŐT FELVESZÜNK.
RUHATISZTÍTÓ KSZ.
3. sz. üzemegysége,
Budapest, XIII., Szekszárdi út 15/b.

Portást

...ratóros m...
szakképzett
vezetőt. Je...
IV., Tó u. 1
...lítást osztály

SZIM Eszter...
rógépgyár
Mérleg u.
irodai kise...
kára fiatalk...
talános isko...
leányt 6 ór...
időre. Jele...
címen, a
órákban.

MAGYAR HÍRLAP
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISS KOVÁCS GYULA 1021

1970.X.15. 19.30 N.

Tv hiardó

- Most következő filmünk témája ugyancsak szobor. Miskolci tudósitónk, Kovács György ugyanis szoboravatón készitette.

- Thália szobrot avattak Nyiregyházán a Móricz Zsigmond előtti Színház parkban. Dr. Ördögh János a városi tanács elnökhelyettese mondott beszédet az ünnepségen, majd leleplezte Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész alkotását. A szoboravató ünnepségen osztották ki az elmult évad legjobb müvészi produkcióit jutalmazó nivódijakat. Ennek során többek között Fáy Györgyi az Állami Déryné Szinház, Titkos Sári a Debreceni Csokonai Szinház müvésznője és Russz József rendező kapott Nivódijat.

1970.X.15. 19.30 N.

1970.X.15. 19.30 N.

Tv hiardó

- Most következő filmünk tanája ugyancsak szobor. Miskolci tudósitónk, Kovács György ugyanis szoboravatóe készitette.

- Thália szobrot avattak Nyiragyházán a Móricz Zsigmond elötti Szinház parkban. Dr. Ördögh János a városi tanács elnökhelyettese mondott beszédet az ünnepségen, majd leleplezte Kiss Kovács Gyula szobrásmüvész alkotását. A szoboravató ünnepségen osztottak ki az elmult évad legjobb müvészi produkcióit jutalmazó nivódijakat. Ennek során többek között Fóy György az Állami Déryné Szinház, Titkos Sári a Debreceni Csokonai Szinház müvésznője és Russz József rendező kapott Nivódijat.

1970.X.15. 19.30 N.

KISS KOVÁCS GYULA

021

Kiss Kovács Gyula

1980 APR 4

1021

Babits Mihály szobrának avatása Szekszárdon

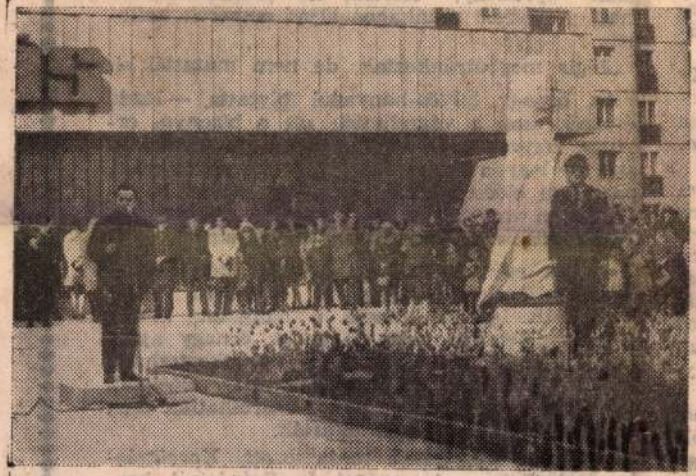

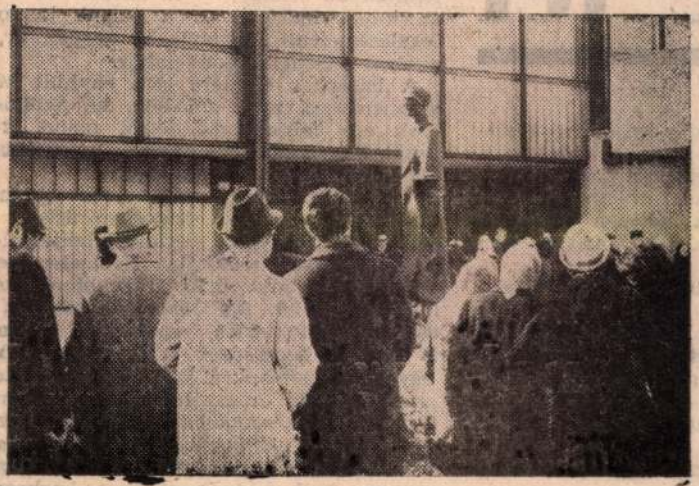

Kiss Kovács Gyula szobrászművész szinte eltűnt a több száz ember között, aki részt vett Szekszárdon Babits Mihály szobrának a leleplezésén. A névtelen jelenlétre, a szerénységre nem volt szüksége. Az ujonnan felavatott Babits-szobor a megyeszékhely egyik ékessége lett.

A művészeti alkotást Devecseri Gábor Kossuth-díjas műfordító, költő és író avatta. Bensőséges ünnepi beszédében tanulmánynak beillő elemzéssel méltatta a város szülöttének, Babits Mihálynak a költészetét, humanizmusát, művészetének nagyszerűségét. Verselemzéssel bizonyította be, hogy Babits Mihály mennyire a város költője volt egész életében.

Az avatóünnepségen közreműködött Dobrovolni Éva és Németh Judit szekszárdi szavaló is. Az írószövetség nevében Devecseri Gábor, a városi tanács nevében pedig Wéner János vbtitkár helyezett el koszorút az emlékmű előtt.

NÉPÚJSÁG
Szerkesztőd

MAGYAR NÉPÚJSÁG BUDAPEST, IX., [illegible]
Telefon: 138-068

SZTOF

ós:

e tél

mbe vetett hit mind-
ilyen erkölcsi elő-
eztetem az urakat,
sem rokon a tréfá-
z teljesen homogén
ni itt a hadműveleti

tos! — vágott közbe

teljes az összhang,
ételekről — szólt az
még jobban kiütkö-
— Munkánkhoz ke-
szükség.

lant a szeme. Végre
ini.
tézzel rendelkezik —
angon a miniszter-
gyar férfiak színe-java

feszengett, majd
a alá nyomkodta a

testvér... Ámbár...
zt ellentmondásnak?
ram — szeppent meg
eloszlatását várom
mozgalom tö-

megtorlásokat bíznánk rájuk? A hatás következményein érdemes eltűnődni.

— De hiszen ez hallatlan, főispán úr! — döbbent meg Szöllősy.

— Ellenkezőleg — szólt közbe száraz nyugalommal az őrnagy. — A főispán úr dilemmája szerintem indokolt és a dolgok komoly mérlegelésére vall. Lekötelezne főispán úr, ha bővebben kifejtené gondolatait.

A bátorítás ellenére sem enyhült Magyarffy szeppentsége, mert mi lesz, ha Szöllősy akárcsak egy félreérthető jelzőt mond róla, ha majd beszámol Szálasinak? Igyekezett minél körültekintőbben fogalmazni.

— Mindaz amit gyűjtőnéven operatív prevenciónak nevezünk, szigorúan titkos. Az ilyen akciók végrehajtása sajátos lélekjelenlétet igényel. Egészen másfajta lélekjelenlétet, mint például a frontszolgálat. Kombinált képességeket tételez fel, így többek között az elszántság és a titoktartás képességét. De ha adottak is ezek a képességek, számunkra szükség van egyéb biztosítékokra is. Olyan erkölcsi kényszerre, amely érdekeltté teszi embereinket a titoktartásban. Akármilyen szilárd az eszmei meggyőződés, önmagában nem lehet az erkölcsi kényszer garanciája. További nehézség, hogy gyorsan kell felduzzasztani a karhatalmi létszámot, hiszen az operatív prevenció kibővítése máris időszerű. Ha jól értem, éppen ezzel függ össze az a megtiszteltetés, hogy mától közvetlen harcostársunkként becsülhetjük Gerhard Prinz őrnagy urat.

Sejtette a főispán: ezúttal remekelt. Azt sem bánta, hogy arca verejtékben úszik a lámpaláztól. Leolvashatta a tekintetekről, hogy érvelése osztatlan sikert aratott.

Még Gerhard Prinz is elégedett volt. Végre megállapodhatott annál a véleményénél, hogy a főispán eszességéhez nem fér [illegible] csak

pedig saját használatra a[illegible]
totta magában Magyarffyt,
nyújthatta igényét:

— Uraim, akkor hát rakosg[illegible]
dominót. Főispán úr eszmefuttata[illegible]
gikai építmény. Kérem, ne bot[illegible]
meg, a piszkos munkához aljas embe[illegible]
nek.

Mégis megbotránkoztak, de nem mutat[illegible]

Az őrnagy hűvös-hanyagul folytatta. — H[illegible]
érezzék csak a végrehajtók azt a bizonyos erkölcsi kényszert. És ez a bizonyos erkölcsi kényszer ne legyen semmi más, mint az eszközemberek saját előélete. Ezzel kell őket kézben tartani. Aztán van egy másik típus. Az, amelyik karakterisztikusan alkalmas a mi céljainkra.

— Így egészen más — ernyedt kényelembe Szöllősy-Naszluhác a feszült figyelem után. Most vált igazán kínossá a hangulat, hiszen minden jelenlévő tudta, hogy az őrnagy ajánlotta módszer a főispánra is vonatkoztatható. Mivel sikkasztás terhelte Magyarffy előéletét, felettesei és a németek akkor zsarolhatták meg múltjával, amikor csak akarták.

Volkhard kegyesnek mutatkozott. Koccintásra ösztönözte a társaságot és Szénásiról kezdett beszélni.

— A főhadnagy úr érdemeiről se feledkezzünk meg. Precíz, mint egy matematikus, munkabírása szívós, mint egy Opel motoré. Építhet rá őrnagy úr.

— Fogok is — ígérte a közvetlenség minden jele nélkül Gerhard Prinz.

— Úgyszintén figyelmébe ajánlom Faragó Bélát — folytatta Volkhard.

— Ő ki?

Lesz-e művelődésiház-avatás április 4-én?

Szocialista szerződés kötésére készülnek az építők

Három éve lesz az ősszel, hogy megkezdték Szekszárd központjában az új művelődési „kombinát" építését. Ma már áll az épület, kívül is, belül is szépen dolgoznak az építők. Kialakulóban van a hatalmas épület külső képe, miután már elhelyezték a „Copilit" üvegeket, látható, milyen lesz a város művelődési központja.

Hogy mikorra készül el, az még nyitott kérdés.

A generálkivitelező, a Tolna megyei Állami Építőipari Vállalat vezetősége és pártszervezete szocialista szerződés megkötését kezdeményezte a többi „érdekelt" vállalattal — tervezőkkel, beruházókkal, kivitelezőkkel —, működjenek együtt annak érdekében, hogy 1970. április negyedikére fejeződjék be az építkezés.

A felszabadulás 25. évfordulójának ünnepségeit már itt lehessen megrendezni.

Addig azonban még sok munkát kell elvégezni, sok akadályt kell leküzdeni. Reméljük, sikerül. Felvetődik azonban a kérdés, miért kell most e határidő betartása érdekében mozgósítani?

Az építkezés 1966. őszén indult. Akkor 1969. december 31-ét kötötték ki befejezési határidőként. Az építkezés megkezdése után azonban több tervmódosításra került sor, többmillió forint értékű olyan pluszmunkát kellett az építőknek elvégezni, amit előre nem láthattak, vagy amire a tervezéskor nem terjedt ki a tervezők figyelme. Az alapozásnál — mintegy másfél millió forint értékű többletmunka merült fel. Ezekre külön tervet készítettek — miközben már folyt az építkezés — egy-egy probléma megoldása hónapokat vett igénybe. Több változás történt az épület belső elrendezésében is. A legjelentősebb eltérés azonban a fűtés és szellőzés megoldásánál következett be. Eredetileg ugyanis saját kazánházzal akarták megoldani az épület fűtését. Közben kialakultak az elképzelések a városközpont távfűtéséről, különösen

azzal, hogy az atomerőmű lakótelepe is Szekszárdra kerül, vált nyilvánvalóvá, hogy a művelődési házat is be kell kapcsolni a városközpont fűtési rendszerébe.

Az építkezésen még időben leállították a fűtőberendezésekkel kapcsolatos munkákat, mivel teljesen eltérő technológiát, berendezést igényel az új megoldás, át kellett dolgozni a terveket. E tervek azonban csak ez év márciusára készültek el, így a fűtő- és szellőzőberendezésekkel kapcsolatos munkákat — ezekhez a különféle anyagok, készülékek beszerzését is — csak ezután lehetett elkezdeni. A berendezések szállítóinál az átfutási idő — a megrendeléstől a szállításig — egymásfél esztendő. Ha a szokásos módon egyeztetik és módosítják a határidőket, a művelődési ház csak 1970. végére készülhetne el.

A generálkivitelezőnél, a Tolna megyei Állami Építőipari Vállalatnál azonban úgy látják, van mód a határidő lerövidítésére. Tizenkét vállalathoz küldték el a felhívást, és azóta már megérkeztek a válaszok is.

A Képzőművészeti Kivitelező Ipari Vállalat válaszából részlet: „Minden erőnkkel azon leszünk, hogy Kiss Kovács Gyula Babits-szobrát 1970 április 4-re felállítsuk." Bár a jubileummal kapcsolatban sok munkája van a vállalatnak, de módot talál arra, hogy a szekszárdiak kérését teljesítse. Csatlakozik a kezdeményezéshez a Kőfaragó és Épületburkoló Vállalat, október 30-ig elvégzi a munkát, ehhez azonban szeptember 15-ig kéri biztosítani a munkaterületet. A szekszárdi vállalat — habár számára ez nehézségekbe ütközik, de úgy ütemezi saját szakembereinek munkáját, hogy a kőfaragók és burkolók jöhessenek. Az épületasztalos-ipari és Faipari Vállalat minden különösebb kikötés nélkül vállalta, hogy a számára megjelölt új határidőben elvégzi a munkát, a Pécsi Építőipari Ktsz és a Pécsi Vegyesipari Vállalat is hasonlóképpen nyilatkozott. Az Országos Szakipari Vállalat 1970. január 1-től 28-ig hajlandó elvégezni a speciális padlóburkolat elkészítését, kikötése azonban, hogy e két hónapra a helyiségekben 18 fokos hőmérsékletet biztosítsanak.

Egyedül a Csőszerelőipari Vállalat nyilatkozott úgy, hogy nem látja biztosítottnak a célul kitűzött határidő tartását.

Márpedig ettől függ az, hogy a többi vállalat tud-e dolgozni. A szerelvények egy része úgy kerül beépítésre, hogy utána még a kőműveseknek, festőknek, burkolóknak van dolguk. A fűtésen múlik az is, hogy a téli hónapokban lehet-e dolgozni az épületben. A Csőszerelőipari Vállalat elvileg támogatja a kezdeményezést, azonban bizonyos anyagok, készülékek, gépi berendezések szállítását — amit a FŰTŐBER-től, illetve a Szellőzőművektől — kell beszerezni, nem látja biztosítva a kért rövid határidőre. Azt mondják, ha ezt az akadályt valamilyen módon sikerül elhárítani, ők mindent megtesznek, hogy április 4-re elkészüljön az új művelődési kombinát.

Az április 4-i határidő tehát még nincs minden oldalról „bebiztosítva". Remélhető azonban, hogy — miként eddig is számos nehézséget megoldottak, — a kivitelezésben részt vevő vállalatok együttműködésével sikerül valamilyen módon — esetleg a fűtő- és szellőzőberendezéseket gyártó vállalatok segítségével — áthidalni az akadályokat.

J. J.

Kádár János beszéde egy üzem ...

Kádár János, a moszkvai nemzetközi tanácskozáson részt vevő magyar pártküldöttség vezetője pénteken délelőtt Leonyid Szmirnov szovjet miniszterelnök-helyettes társaságában ellátogatott a szovjet fővárostól mintegy 50 kilométerre fekvő kupavnai finomposztógyárba, és beszédet mondott az üzem dolgozói előtt.

Az alapításának két és fél évszázados jubileumára készülő textilgyár kollektívan tagja a Szovjet—Magyar Baráti Társaságnak és szoros kapcsolatot tart egyebek között a csepeli és győri rokonvállalatokkal. Dolgozói közül sokan jártak Magyarországon és szívesen ápolják mind a szakmai, mind a baráti kapcsolatokat.

Viktor Jerofejev gyárigazgató, a szocialista munka hőse, üdvözlő szavaiban felidézte annak a látogatásnak emlékeit, amelyet Kádár János nyolc évvel ezelőtt, az SZKP XXII. kongresszusa idején tett, a szovjet könnyűipar e rohamosan fejlődő fellegvárában.

A több száz dolgozó részvételével megtartott gyűlés szovjet szónokai — a gyár szakszervezeti bizottságának, munkásnőinek és ifjúságának képviselői — elmondták, milyen érdeklődéssel tanulmányozták az MSZMP KB első titkárának a moszkvai tanácskozáson tartott beszédét és milyen nagy várakozással tekintenek a tanácskozás okmányai elé.

Nagy taps és éljenzés fogadta a mikrofon elé lépő Kádár Jánost, aki a szovjet fővárosban tartózkodó magyar pártküldöttség nevében gratulált a gyár kollektívájának országos szempontból is jelentős eredményeihez, valamint ezek elismeréséhez, a nemrég kapott Lenin-rendhez. Külön megköszönte azt az áldozatos tevékenységet, amit a textilgyáriak a Szovjet—Magyar Baráti Társaságban a két ország, a két nép barátságáért végeznek. Számunkra, kommunisták számára — mondotta —

a Szovjetunióhoz fűződő barátság fontos elvi, politikai kérdés. Ez a barátság erőt ad nekünk.

Kádár Ján... belső fejlődés... ről beszélt ... utalt arra, h... ságunk fontos... kinti a Varsó... vezetének és... tését.

Kádár Já... hogy az MSZ... minden elvi ... lép fel. Mind... és a kommuni... kérdéseiben ... mind a nemz... ben

teljes in... egység van, ... jaink vezető... ink között, h... közö...

A kommunis... pártok moszk... sáról szólva előrebocsátotta, hogy a munka még nem fejeződött be, de már megállapítható, hogy a tanácskozás, amelyen 75 párt vett részt — ... mondott Kádár Jánosnak Kupavna meglátogatásáért, majd a látogatás emlékéül Lenin-portrét ajándékozott az MSZMP KB első titkárának.

1969 JUN 14
NÉPÜJSÁG
Szekszárd
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAPTÁ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fock Jenő Százhalombattán

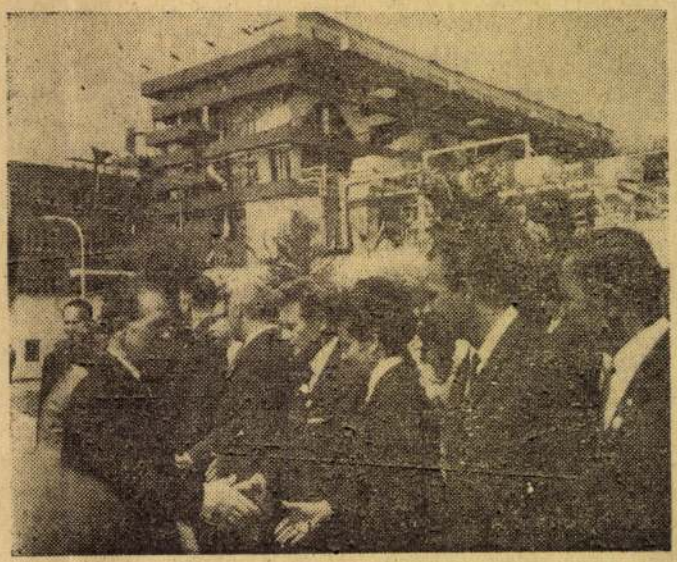

Pénteken délelőtt felavatták a százhalombattai hőerőművet és a Dunamenti Kőolajipari Vállalatot. Az avató ünnepségen részt vett Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke is. Képünkön: Fock Jenő a hőerőműnél.

1021 Kiss Kovács Gyula

Magyar Nemzet

A felszabadulás ünnepére készül az ország

Kitüntetések, találkozók, emlékműavatások

Zászlódíszbe öltözve köszöntötte Sopron április 1-ét, felszabadulásának 25. évfordulóját. A negyedszázados jubileum alkalmából az MSZMP, a KISZ, a Hazafias Népfront városi bizottságai és a városi tanács délelőtt együttes ünnepi ülést tartott a Liszt Ferenc művelődési központban.

Sopron város a jubileum tiszteletére emlékplakettet alapított, amelyet a város fejlődése érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenység elismeréséül ítélnek oda. A város emlékplakettjét elsőnek Nyikolaj *Petrovics Kovalkov* ezredesnek adományozták, aki részt vett a város felszabadításáért folytatott harcokban.

Délután leplezték le Sopron új szabadság-emlékművét, *Kiss Kovács* Gyula Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását. Az emlékmű avatásán *Nagy* Józsefné könnyűipari miniszter mondott ünnepi beszédet.

A földalatti építőinek kitüntetése

Szerdán az Országház Munkácsy-termében kitüntették az új földalatti építőit. Az ünnepségen megjelent *Losonczi* Pál, az Elnöki Tanács elnöke, *Németh* Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára, *Cseterki* Lajos, az Elnöki Tanács titkára, *Bondor* József építésügyi és városfejlesztési miniszter, dr. *Csanádi* György, közlekedés- és postaügyi miniszter, dr. *Horgos* Gyula, kohó- és gépipari miniszter és *Sarlós* István, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke.

Losonczi Pál beszédében méltatta a Budapest közlekedésének fejlesztéséért, világvárosi arculatának kialakításáért sokat tett építők munkáját. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a földalatti első szakaszának átadása alkalmából, az építkezés során kifejtett eredményes munkásságuk elismeréséül a *Munka Érdemrend arany fokozatát* adományozta *Fazekas* Györgynek, a Földalatti Vasút Vállalat főmérnökének, *Hidvégi* Károlynak, a Földalatti Vasút Vállalat igazgatójának, dr. *Rózsa* Lászlónak, az UVATERV szakági főmérnökének, *Szendrői* Dezsőnek, a Közlekedési Építő Vállalat műszaki igazgatójának és *Völgyi* Lajosnak, a Villamosberendezés és Készülék Művek VÁV gyára főszerelőjének. Tízen a Munka Érdemrend ezüst, 15-en bronz fokozatát kapták. A kitüntetéseket Losonczi Pál nyújtotta át.

Ezután az Elnöki Tanács fogadáson látta vendégül a kitüntetetteket.

Ünnepségek a Barátság Házában

Szerdán délelőtt a Barátság Házában találkoztak a Nyina *Popova* vezette SZMBT delegáció tagjai az MSZBT országos elnökségével és a magyar—szovjet barátság ápolásában kimagasló érdemeket szerzett magyar személyiségekkel. A találkozón részt vett *Katona* Imre, a budapesti pártbizottság titkára, *Hévizi* István, az MSZMP Központi Bizottságának alosztályvezetője, *Nagy* Mária, az MSZBT főtitkára. Ott volt F. J. *Tyitov*, a Szovjetunió budapesti nagykövete.

Mihályfi Ernő, az MSZBT elnöke köszöntötte a Szovjet—Magyar Baráti Társaság delegációját és átnyújtotta a társaság *jubileumi aranykoszorús jelvényét* Nyina Popovának, az SZKP Központi Bizottsága tagjának, a szovjet baráti társaságok szövetsége elnökének, a küldöttség vezetőjének; G. T. *Beregovoj* repülő vezérőrnagynak, a Szovjetunió kétszeres hősének, a neves űrhajósnak, L. Sz. *Bezenkova Martiscsenkónak*, a 2. Ukrán Front egykori rádiós felderítőjének, aki részt vett hazánk felszabadításában; V. A. *Kumszkov* repülő ezredesnek, a Szovjetunió hősének és J. J. *Gerbsztnek*, a Szovjet—Magyar Baráti Társaság titkárának, a küldöttség tagjainak.

A kitüntetésért Nyina Popova mondott köszönetet.

Mihályfi Ernő a továbbiakban a társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális élet különböző posztjain működő 24 ismert személyiséget tüntetett ki a magyar—szovjet barátság ápolásában kifejtett önzetlen és kiváló munkájáért. A kitüntetésért dr. *Forgács* Tibor, az MSZBT alelnöke mondott köszönetet.

Szerdán a Barátság Házában *Mihályfi* Ernő, az MSZBT elnöke felszabadulásunk 25. évfordulója alkalmából kitüntetéseket adott át az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok parancsnoksága tagjainak. Az MSZBT országos elnöksége a parancsnokság politikai főosztályának a társaság jubileumi emlékplakettjét adományozta a két nép barátságának elmélyítésében szerzett érdemeiért. A parancsnokság 38 tábornokát, illetőleg tisztjét — élükön B. P. *Ivanov* altábornaggyal, az ideiglenesen hazánkban állomásozó csapatok parancsnokával — a társaság jubileumi aranykoszorús jelvényével tüntették ki, a hazánk felszabadításában való részvételükért, és a barátság ápolásában végzett kiemelkedő munkájukért. A kitüntetettek nevében P. M. *Petrenko* altábornagy mondott köszönetet.

Az ünnepségen jelen volt *Trombitás* Dezső, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezető-helyettese, *Szücs* Ferenc vezérőrnagy, a magyar néphadsereg vezérkari főnökhelyettese, *Ligeti* Lajos akadémikus, az MSZBT alelnöke és az országos elnökség több tagja. Ott volt A. M. *Szorokin*, a szovjet nagykövetség tanácsosa.

Jubileumi park a XVII. kerületben

Naponta arra vitt el az utam. Láttam a kisdiákokat, amint ásták, egyengették az egykori vízmosásba hordott töltést. Nem tudom, mi a jutalmuk, őrsi dicséret, vagy csak az, hogy az iskolájukból ráláthatnak a falusias gödör helyén épült új parkra. Aztán felnőttek jöttek, mértek, betonoztak és egy tenyérnyi hellyel megint gondozottabb lett fővárosunk.

Ez a park azonban jelen esetben a XVII. kerületben mégis többet jelent, mint egyszerű szépítési igényt. Öt, hatalmas területen széthúzódó falu és nyaralótelep várossá érését, az urbanizáció igényét jelképezi és valahol a tudat mélyén elmos lappangó ellentéteket is. Tekinthetjük a leendő városközpont ünnepélyes *„alapkőletételének"* és átvitt értelemben egy kerület ébredésének is.

A roggyant nádtetős házacskák és a modern emeletes épületek között megépített park ezért több egyszerű zöldterületnél. Jubileumi évfordulóra készült el, *Laborcz* Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész felszabadulási emlékművét április 2-án avatják fel. Utána KISZ-fiatalok tesznek fogadalmat, s a hősök emlékének tisztelegve a kerület dolgozói helyezik el a kegyelet virágait.

Ifjúsági delegációk

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség intéző bizottsága szerdán baráti találkozón látta vendégül a hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából Magyarországra érkezett testvéri szocialista országok ifjúsági szövetségeinek delegációit. A Szovjetunióból, a Vietnami Demokratikus Köztársaságból, Bulgáriából, Csehszlovákiából, Lengyelországból, az NDK-ból, Romániából, Jugoszláviából, és Kubából érkezett vendégeket *Szücs* Pál, az intéző bizottság tagja köszöntötte, majd *Méhes* Lajos, a KISZ központi bizottságának első titkára adott áttekintést hazánk negyedszázados fejlődéséről, ifjúsági szövetségünk tevékenységéről.

Ezután a delegációk vezetői mondtak üdvözlő szavakat.

Szovjet veteránok Fejér megyében

A Fejér megyei felszabadító harcokban részt vett és hazánkban tartózkodó szovjet veteránok közül a 15. légi dessant gárdahadosztály négy volt tagja: J. M. *Boriszov* ezredes, J. Sz. *Bulajenko*, a Szovjetunió hőse, V. P. *Meszhi* mérnök és Sz. J. *Nozdrin* egyetemi tanár — Fejér megye vendégeként — felkeresik a 25 év előtti harcok színhelyét.

Szerdán a Fejér megyei tanácsházán fogadták a szovjet vendégeket és az ugyancsak Székesfehérvárra érkezett két volt szovjet hadtestparancsnokot: N. I. *Birjukov* és J. M. *Afonyin* altábornagyokat.

KISZ felszabadulási hálastaféta

Szerdán több mint húszezer KISZ alapszervezet bocsátotta útra küldötteit: elindult a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség felszabadulási hálastafétája. Az idén gazdagabb a programjuk, hosszabb, eseménydúsabb az útvonaluk — méltóan felszabadulásunk negyedszázados évfordulójához. Az ország nyolc városából indultak el a stafétáik.

A kelet-magyarországi táj határmenti községeiből: Tiszamogyorósról, Záhonyból, Kishódosról, Tiszabecsről, Lónyáról, Tiszadobról — a felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére — szerdán hálastafétát indítottak a Szabolcs-Szatmár megyei fiatalok az ország fővárosába.

Április 3-án délelőtt elindul a főváros minden kerületét érintő motoros hálastaféta is, amely a Szabadság térre fut be. A részvevők — az ország ifjú kommunistái képviselői — megkoszorúzzák a felszabadító hősök emlékművét.

A felszabadulás évfordulójának tiszteletére számos vidéki városban rendeztek emlékünnepséget, több helyen pedig emlékművet avattak.

Díszünnepség a Nemzeti Színházban

Hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kerületi bizottsága, a kerületi tanács és a Hazafias Népfront kerületi bizottsága szerdán díszünnepséget rendezett a Nemzeti Szníházban. Az Az ünnepségen részt vettek a Magyar—Szovjet Baráti Társaság hazánkban tartózkodó küldöttségének tagjai, köztük G. J. *Beregovoj* űrhajós. Megjelent *Apró* Antal, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese és *Csanádi* György közlekedés- és postaügyi miniszter.

Az ünnepi beszédet dr. *Lukács* István, az MSZMP VII. kerületi bizottságának első titkára mondotta, majd felszólalt a szovjet delegáció vezetője, Nyina Popova. Ezután kitüntetéseket nyújtottak át a kerületben élő munkásmozgalmi harcosoknak, azoknak, akik 25 esztendővel ezelőtt részt vettek a hazánk felszabadításáért vívott harcokban, az illegális munkában, s azoknak, akik az elmúlt esztendők során kiemelkedő munkával járultak hozzá népünk eredményeihez.

Az ünnepség a szovjet—magyar barátság lelkes éltetésével ért véget.

MAGYAR NEMZET
Budapest
1970 APR 2
SZABAD NÉPSZAVA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 29.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

s harcok Kar

uk hívei és a pu

itikai helyzet

ÉNYEKRŐL érkezik változatlanul
két héttel a jobboldali fordulat
y óra tömör összefoglalója: *Szihanuk csapatait kerítették be,* de azokuk magukat; a *UPI* szerint a tünalom *kegyetlenül* lépett föl, egyes ót rendezett; egy kaucsukültetvésok állítólag *megölték Lon Nol* Szihanuk két nemzetközi értekezben *az indokínai népek szabad-*

lik még el, amíg a kuszált kamtöbbé válnak. Egyes vezető nyu most megpróbálnak eligazodni, *éntek hátterét.* A párizsi *Figaro* ordulat után Vientiane-ben és Saini véleményekalapján mérlegelte örténtek után. Benyomásait abban ikai hadvezetőség Délkelet-Ázsiáne—Phnom Penh—Saigon-vonalat *zettévágni az egykori Indokínát* öztársaság határai és a dél-viettvonala mentén. Így egy *földrajzi* amely mögül koncentráltan tákat. A francia tudósító erre nem etkezik: amennyiben a Fehér Ház a stratégiát választja, ez *a „viet*né, tehát *alapvetően más helyzet* n.

elemzésen belül van egy *rendki*e-i körökre hivatkozva hangot ad n a *Columbia Eagle* két héttel ez*-e köze a Kambodzsában történ*rkeztek a nyugati hírügynökségi merikai csapatoknak fegyvereket *ózlázadás* robbant ki, és a zendü*odzsai kikötőbe* „kényszerítették". hogy a hajón *mindössze két mat*pedig a fordulat után közölték mbia Eagle-t *visszaszolgáltatják.* — írta a Figaro tudósítója —, az *megszervezett komédia.*

krétabban szerepelt az *Humanité* n, amelynek külpolitikai helyzetsok érdekes tényt említett meg. bia Eagle lázadásának ürügyével dvezetőség *kilenc hadihajót vezé*z március 16-án, *két nappal a* Köztük volt a *Turner Joy* is, tonkini öbölben bukkant föl, észítőjeként. Mindezek a tények szolgáltatnak a kambodzsai puccs gednek az amerikaiak támogatta mechanizmusába.

özel-keleti vonatkozású hír érdehatalmi tanácskozások részvevői, a szakértők megbízást kaptak eddigi eszmecserék eredményeialókat rendszerint *egy-egy fonto(V. T.)*

Frigyes tárgyalásai

Martin Ferenc bukaresti magyar nagykövet.

A látogatás idején George Macovescu, a külügyminiszter első helyettese eszmecserét folytatott *Puja* Frigyessel, a magyar—román kapcsolatok kérdéseiről, valamint egyes időszerű nemzetközi problémákról.

Paul *Niculescu-Mizil,* a Román Kommunista Párt állandó elnöksége végrehajtó bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, kedden fogadást adott Puja Frigyes tiszteletére.

Puja Frigyes április 1-én visszaérkezett Budapestre.

okat kerítettek be Szihanuk hívei

sisták tömegmészárlásairól

A tudósító szerint vasárnap és hétfőn a tartományban *az eddigi legnagyobb* kormányellenes tüntetések voltak és a kormánycsapatok katonái *több mint kétszáz polgári személyt lőttek agyon,* vagy sebesítettek meg.

Megölték Lon Nol fivérét

Hin Nil
fivérét, egy kaucsuk
nyen dolgozó munkások ölték meg szombaton.

Szihanuk üzenete

Norodom *Szihanuk* két, azonos tartalmú üzenetet intézett a stockholmi nemzetközi Vietnam-értekezlethez és az el nem kötelezett országok konferenciájának Dar es-Salaam-i előkészítő értekezletéhez.

„Felkérem mindazokat a népeket, amelyek küldötteiket erre az értekezletre elküldték, minden tőlük telhetőt tegyenek meg azért, hogy *kormányaik ne működjenek együtt* Lon Nol fasiszta, népellenes és imperialistabarát kormányával, mert ennek a kormánynak az elismerése, vagy a vele való együttműködés bármilyen szinten azt jelenti, hogy *elárulják Indokína népeit* országaik felszabadításáért folytatott harcában, erősen akadályozzák a harmadik világ más elnyomott népeinek harcát az imperializmus, a neokolonializmus és a fasizmus ellen."

Norodom Szihanuk ezután azzal vádolja a puccsistákat, hogy *hivatalosan ellenségeskedést* szítanak Vietnam és a Kínai Népköztársaság ellen, s a kambodzsai hivatalos rádió ezeket az országokat „Kambodzsa ellenségeinek" nevezi. Ez a politika nemcsak az imperialistaellenes népek ügyének megvetendő elárulását jelenti, hanem magában hordja a már amúgy is robbanásig feszült délkelet-ázsiai helyzet *igen veszélyes alakulásának* csíráit.

ciai képviseletéhez
levelében bejelentette, hogy
Szihanuk herceg által alapí
tott *Kambodzsai Nemzeti Egy
ségfront képviseletévé* válik, é
*megtagadja az engedelmessé
get* a törvénytelenül hatalomr
került új vezetőségtől.

Az *AFP* hírügynökség jelen
tése szerint a *VNA*-t, a Viet
nami Demokratikus Köztársa
ság távirati irodáját szerdá
felhatalmazták arra, hogy
leghatározottabban utasítsa e
a kambodzsai Lon Nol—Siril
Matak csoport állításait, ame
lyek arra vonatkoznak, hog
a Vietnami Demokratiku
Köztársaság valamiképpen be
avatkozna Kambodzsában.

Phnom Penh-i cáfolatok

A Phnom Penh-i kormányzat rádiója bejelentette, hogy csütörtökön újabb 400 politikai foglyot bocsátanak szabadon.

A kambodzsai kormány szerdán hivatalos nyilatkozatban szögezte le, hogy *nem kíván eleget tenni* a SEATO ajánlatának, amely szerint csatlakozna az amerikai irányítás alatt álló katonai tömbhöz. A nyilatkozat szerint a SEATO-tagság *„kompromittálná Kambodzsa szigorú semlegességi politikáját,* és ezért nem jöhet szóba".

Egy másik nyilatkozatban a kambodzsai kormány *cáfolta* azokat a jelentéseket, amelyek szerint a kambodzsai hadsereg három zászlóalja Norodom Szihanuk mellé állt volna.

Amerikai tábornok halála Dél-Vietnamban

A laoszi kormány elvetette a Patet Lao javaslatát

Szerdán Dél-Vietnamban életét vesztette egy amerikai tábornok. William *Bond* dandártábornok, az Egyesült Államok 199. könnyűgyalogsági dandárjának parancsnoka — mint saigoni idő szerint csütörtökön hajnalban hivatalosan bejelentették — *harcban esett el.* Bond tábornok a Saigontól 113 kilométernyire északkeletre fekvő Binh Tuy tartományban tartózkodott, amikor egységével együtt tűz alá került és *halálos sérülés érte.* Bond a *hatodik* amerikai tábornok, aki a vietnami háborúban elesett.

A laoszi kormány szerdán *elvetette* a Hazafias Front Pártja központi bizottságának a múlt hónapban tett javaslatát arra vonatkozóan, hogy először szüntessenek meg minden amerikai légitámadást laoszi terület ellen, azután pedig az érintett felek kezdjenek tárgyalásokat a helyzet rendezéséről. Az *AP* hírügynökség jelentése szerint a kabinet *ellenjavaslatot* szövegezett meg, amelynek lényege: *„feltételek nélküli tárgyalás".*

Közel-Kelet

Memorandumot készítenek a négyhatalmi tárgyalások eddigi eredményeiről

A négy nagyhatalom — a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Franciaország és Anglia ENSZ-küldöttségének vezetői kedden megtartották a közel-keleti helyzetre vonatkozó tárgyalássorozat 32. ülését. A két és félórás tanácskozás színhelye ezúttal Yost amerikai küldött Waldorf Astoria-beli rezidenciája volt. A legközelebbi ülést április 15-én tartják.

Charles *Yost,* az amerikai küldöttség vezetője az ülés után az újságíróknak kijelentette: „Helyetteseinket azzal bíztuk meg, hogy *készítsenek memorandumot* a közel-keleti helyzetre vonatkozó négyhatalmi tanácskozások eddigi eredményeiről."

Yost nem válaszolt arra a kérdésre, hogy a tervezett memorandum *Jarring* svéd diplomata közel-keleti missziójának *újrafelvételét* készíti-e elő.

A négy nagyhatalom ENSZ-küldöttségének helyettes vezetői csütörtökön látnak hozzá a memorandum megszövegezéséhez.

Felszámolták a szudáni lázadók ellenállási gócait

Megölték El-Mahdi imámot

Megadták magukat a szudáni kormánycsapatoknak azok a lázadók, akik a Fehér-Nílus vidékén, Aba szigetén sáncoltak el magukat — közli a *MENA* hírügynökség Khartoumból.

Az omdurmani rádió megszakítva számolt be arról, hogy a szigeten *felszámolták az összes ellenállási gócot,* s a kormányerők nagy mennyiségű modern automata fegyvert zsákmányoltak, köztük tankelhárítókat és légvédelmi ágyúkat.

Az omdurmani rádió szerda esti adására hivatkozva közlik a hírügynökségek, hogy Hadi *El-Mahdi* imámot, a szudáni kormány ellen lázadó csoport vezetőjét múlt éjszaka *megölték,* amikor megkísérelte átlépni az etiópiai határt.

A közlemény *nem tesz említést* a harcokban elesettek számáról, sem a harcok részleteiről.

Terjed a sztrájkhullám az Egyesült Államokban

Veszélyben az élelmiszer-szállítás

Washingtonból jelenti az *MTI:* Újabb sztrájk kirobbanása fenyegeti az Egyesült Államokat: szerda reggel több városban beszüntették a munkát a teherautóvezetők és a közúti szállítási dolgozók szakszervezetének más tagjai. Bár a szakszervezet hivatalosan nem hirdetett sztrájkot, a kol-

1021

MÚLT ÉS JÖVENDŐ

Kis Kovács Gyula

A felszabadulás 25 éves évfordulója alkalmából három új rövidfilmmel jelentkeznek alkotóink. Bokor László SZÜLETETT 1945-BEN című filmje drámai kérdést vizsgál: érdemes volt-e 1945-ben és azóta negyedszázadon át, sokszor éhezve, fázva, nem ritkán kétségek között folytatni az új, szocialista Magyarország építését? Néhol oknyomozó, máskor összehasonlító módon keresi a film — mindvégig a korabeli, immár történeti távlatba került hiteles dokumentumok alapján — a választ, amelyet az azóta felcseperedett generáció „honfoglalásával" bizonyít.

A magyar falu világába vezet Sipos András rendező MÚLT ÉS JÖVENDŐ című műve, megmutatva a nagybirtokokon élő parasztságunk nehéz helyzetét a múltban, majd a felszabadulás után a földosztást és a szövetkezetek alakulását, a falu megváltozott, új életét.

Kolonits Ilona VONAT-a a soproni felszabadulási emlékmű, Kis Kovács Gyula szobrász alkotása kapcsán, szimbólikusan idézi fel az elmúlt negyedszázadot.

—filmek

Tulajdonképpen nem is tudom, miért mesélek neked ilyen apró kis részleteket, de biztos már te is észrevetted magadon néha, hogy láttál egy filmet, beszélni kell róla, s mindig csak részletek ugranak be az agyadba. Nem tudom, hogy ettől jó-e, vagy rossz a film — esetleg én vagyok jó kritikus, vagy sima kis középiskolai diák, dehát ez a tény. Erről a *Nem születünk katonának* című filmről nekem most ezek a dolgok jutottak az eszembe.

Mit szóltál Kuki leveléhez? Várom már egyszer a te válaszodat is!

Addig is ölel haverod

Kiss Kovács Gyula

Szoborgyár Kőbányán

AZ ÚJ ÖNTŐÜZEMBEN NOVEMBERBEN MÁR DOLGOZNAK

1021

Két éve épült Kőbányán a Barabás utcában *Magyarország első szoboröntő üzeme.*

A beruházási program szerint *december 31-én kellett volna átadni.* A 23-as Építőipari Vállalat azonban felajánlotta: a munkákat másfél hónappal korábban befejezik.

Az új öntőüzemben még ebben a hónapban megkezdődhetik a felszabadulás 25. évfordulójára rendelt szobrok, emlékművek gyártása.

A 17 millió forintos költséggel létesült öntőműben *már a gépeket szerelik.* Az öntőcsarnok térfogata 13 ezer légköbméter.

Itt több darabban akár a gellérthegyi Szabadságszobor nagyságú mű is önthető.

A kisplasztikához és a mellszobrokhoz *külön műhelyeket rendeznek be.*

Már több megrendelés érkezett. A két legnagyobb munka: *Kiss Kovács Gyula* Sopron városának és *Pátzay Pál* szobrászművész Ózdra tervezett monumentális emlékművének kiöntése. Ezek

nagyméretűek, több darabban készülnek. A helyszínen hegesztéssel illesztik majd össze a szobrokat.

Az ország első szoboröntőműhelyében a terv szerint évente *16 ezer tonna bronz- és 5 ezer tonna alumínium-, valamint ólomszobrot önthetnek majd.*

A szoborgyárban *november 17-től* dolgoznak.

(tőke)

ESTI HÍRLAP
Budapest
- 9 NOV 1969
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ban elté

Tö

Melye
fontosab
beszélge
rosházá
lyal, a
építésze
jével.

—A
fővárosi
— mon
— a le
meggyo
zés. Els
ta ki a
határozta az egész tervezést-fejlesztést. Közismert, hogy az ötvenes évek első felében kevés lakás készült Budapesten. De a hatvanas évek közepétől, ahogy elterjedt az új, nagyipari módszer, *az építők minden évben több és több lakást adtak át*, s megteremtették a feltételét, hogy 1963—64-hez képest *1972—73-ban már kétszer annyi lakást építsenek* — az ezer lakosra jutó új lakások száma 8—9 legyen. Más szóval, évente *16—18 ezer lakást fejeznek be.*

Változatlanul a mennyiség a legfontosabb?

— Igen, ezt kívánja a lakáshelyzet. De *a hatvanas években már számottevő a minőségi fejlődés is.* A most épülő lakásokban mindenütt van fürdőszoba, korszerű fűtés, s a legtöbb helyen beépítik a bútort. Ennél *jobban felszerelt lakásokat jelenleg aligha építhetünk.* Viszont minőségi változás az is, hogy nagyobb és jobban megosztott lakásokat tervezünk. *A lakások területe 50 négyzetméter helyett átlag 56 négyzetméter, a szobák száma pedig 1,8 helyett 2,2*

Kiss Kovács Gyula

Kiss Kovács Gyula: Béke

Művelt Nép 1956 III. 25

Készül a szobor a balatonfüredi szívkórház parkjába

Kiss-Kovács Gyula szobrászművész Alkotás utcai műtermében művészi rendetlenség... Agyaghalom, gipszeszsákok, létrák, hatalmas méretű rajzok és rengeteg szobor — és műterem végében, jó megvilágításban fekszik a modell.

— Fáradt? — kérdi tőle a művész?

— Egy kicsit... De nem baj...

— Mintegy két méteres lesz a szobor — fordul látogatójához a szobrász. — Ruskicai márványból lesz...

A Vak Bottyán, a Pákozdi Emlékmű, a miskolci kétalakos kút, a Petőfi Akadémia Petőfi szobrának alkotója részletesen elmagyarázza, hogyan lesz a kis alakból két méteres szobor. Igen egyszerűen hangzik. De valami kell még hozzá. A művész alkotói hevülete. Végeredményben ebből az alkotói hevületből születik egy bájos nőalak, agyagból gyúrva. S életre kel majd a balatonfüredi szívkórház parkjában — márványból.

H. Á.

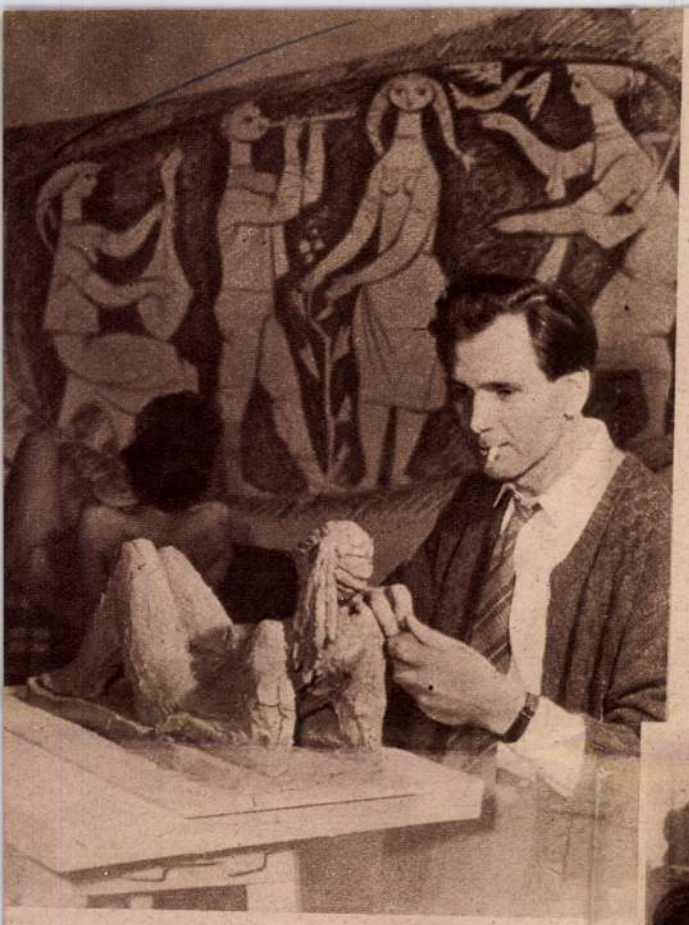

A mester, a mű és a model! munka közben

... és a munka szünetében

(Kollár Zsuzsa felv.)

1960 AUG 17
ORSZÁG
VILÁG
Magyar Hírlapíró
SAJTÓFIÓKTELO
Budapest V., Pesti Sándor u. 17.
Telefon: 188-294, 188-307

nikusleány repült szárnyra az idén a Vendéglátóipari Technikum Huba utcai épületéből és meg sem állt az Üllői úti lakótelep pompás, új vendéglátó kombinátjáig. Velük jött en át szaktanárként nevelte a »gye-«-ből — ezt a nevet kapta az Üllői ült vendéglő-cukrászdája — a tizen-lóságos gyöngyszemet varázsoljon. a lányokból. Végigmennek az üzemi , söntésen, cukrászaton, felszolgálá-szakma minden posztján. Máris udvariasságukkal, kedvességükkel, etetükkel maguk körül, amilyenre lakók sem emlékeznek.

áztengerben okos kezdeményezés hogy régi szaktanáruk, Margit néni 5 szakemberek lesznek ezekből az talokból.

(f. r.)

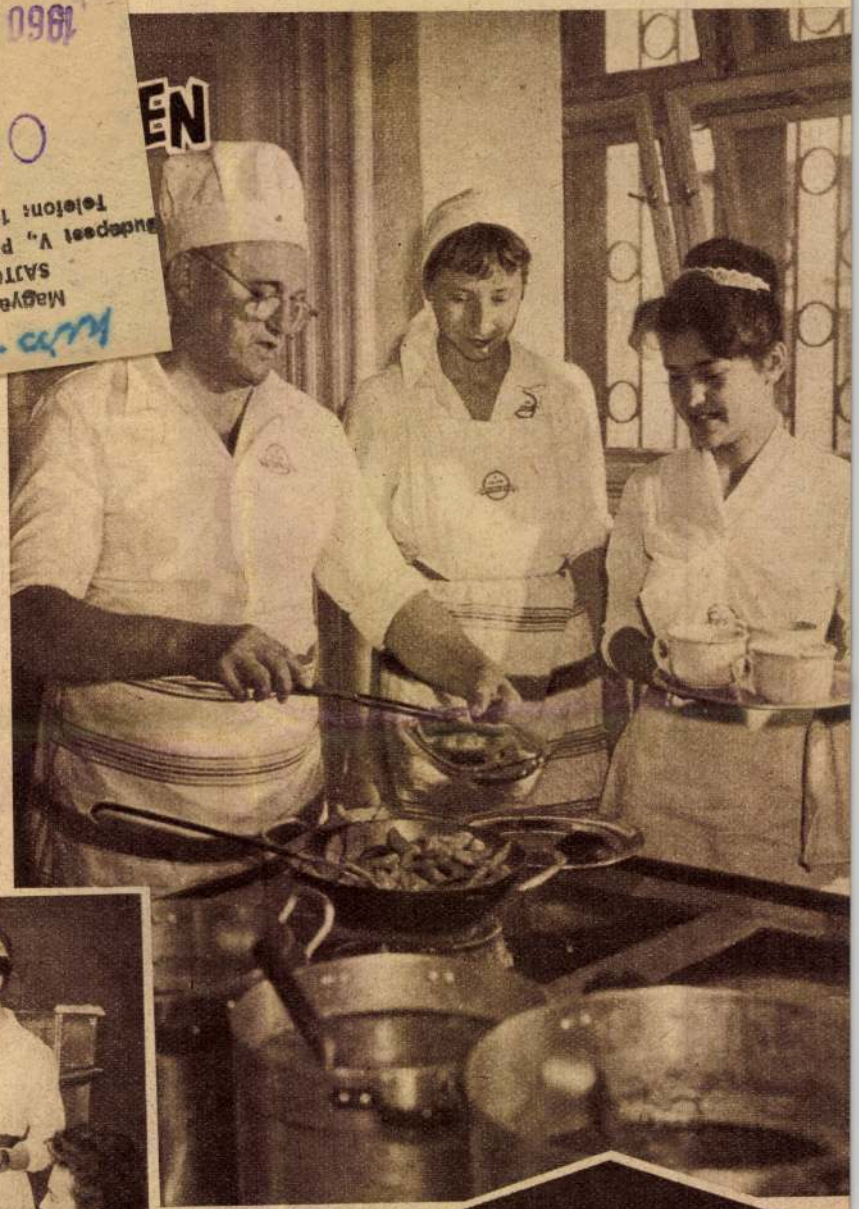

A »Chef úr« finom falatokkal rakja meg a tálat. Pátshy Judit és Dobó Katica a konyhán ízlelgetik a szakma fogásait

Új szobrokat, emlékműveket, díszkutakat kap Budapest

A következő években számos művészi szoborral szépülnek Budapest terei, sétányai. Az új szobrok egy részének tervezése folyik, több szobormű faragása, illetve öntése is előrehaladott állapotban van, pályázatok állanak lebonyolítás előtt. A legtöbb esetben azonban kérdéses, hogy az alkotások mikor kerülnek felállításra.

A folyamatban levő alkotások közül

a Dózsa emlékmű van legközelebb a befejezéshez.

Kiss István szobrászművész most faragja kőbe a főalakot és elkészült a mellékcsoportok teljes nagyságú gipszmintája is. A Köröndre kerülő szobrok közül *Pátzay Pál:* Balassi Bálint és *Kiss Kovács Gyula:* Vak Bottyán műveinek bronzba öntése folyamatban van, *Marton László:* Szondy-ja szintén elkészült. Ezeket csak a jövő évben helyezik talapzatukra. Ugyanakkor a Körröndön álló Bethlen Gábor és Bocskay István emlékműveket a Milleneumi emlékmű oszlopsorára helyezik át, a Pálffy-szobor pedig a Szépművészeti Múzeumba kerül.

A Körönd eredeti 4 szobra közül csupán Zrínyi Miklós emlékműve marad a helyén.

Előreláthatólag a jövő évben fejeződik be az Engels-téren a Danubius-kút újrafaragása. Az alsó három szoboralak szobrászati munkája már készen van, a főalak mintázása az év végére várható.

A városligeti Művészsétányon 4 új szobormű elhelyezését tervezik,

de ezeknek még csak a gipszmintájuk van készen. *Kisfaludi Stróbl Zsigmond:* Izsó Miklós, *Segesdi György:* Stróbl Alajos, *Szanday Sándor:* Pollack Mihály és *Kocsis András:* Zichy Mihály mellszobrai várják kőbefaragásukat és felállításukat, amelynek időpontja azonban még egyelőre nincs megállapítva.

Két új díszkút is készül. Az egyik *Vedres* Márk alkotása, amelyet a Béke-téren állítanak majd fel, legkorábban 1960-ban, mert az ötalakos művészi alkotásnak még csak két figurája van készen, teljes nagyságú gipszmintában. A másik díszkútat *Kerényi* Jenő tervezte. Ez a mű a két évvel ezelőtt rendezett díszkútpályázat egyik díjnyertes alkotása és most készül a teljes nagyságú agyagminta. Arról még nem döntöttek, hol állítják fel.

A részben elkészült művészi alkotások között vannak a Népstadion felvonulási útja mentén elhelyezésre kerülő szoborcsoportozatok.

A 14 szoborcsoportozat egy része már régóta raktárakban, vagy a szabad ég alatt várja sorsát.

A talapzatok is állanak, csak fel kellene rájuk helyezni a szobrokat. A fővárosi tanácsnak most az a véleménye, hogy az egész feladatot át kellene ruházni a Népstadion vezetőségére.

A korábban elhatározott szobortervek közül még mindig nincs végleges döntés Ady Endre, Móricz Zsigmond, Esze Tamás, Marx és Engels emlékműveiről. A Kerepesi temetőben felállítandó Mártír-sír-emlék ügyében sincs végleges határozat. Többszöri eredménytelen pályázat miatt máig sem döntöttek a Lenin-szoborról sem.

Pályázatot írtak ki a Köztársaság-téren felállítandó Mártír-emlékmű tervére.

Ez az alkotás az ellenforradalmárok által meggyilkolt hős kommunista mártírok emlékét fogja méltóképpen megörökíteni. Az emlékművet a pártszékház előtt állítják majd fel. A pályázat határideje szeptember 1-én jár le.

G. J.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292
1957 JUN 4.

küzdelem, de
tosan nyert
3:0 (2:0) arán
ven perc al
sikere talán
nek volt, aki a
középcsatár hel
zöld-fehérek h
ját...

Nem véle

Az izgalmat —
dik mérkőzés oko
rencváros—Pécs-Ba
kózés szünetében
véget Salgótarjánban a Sal.
BTC—MTK találkozó — futótűzként terjedt el a hír, hogy a kék-fehérek katasztrófális vereséget szenvedtek. Először senki sem akarta elhinni az 5:0-as eredményt, de amikor a hirdetőtáblán is megjelent, szinte mindenki egyszerre mondotta:

megnyerte a bajnokságot a Vasas!

A legboldogabbak természetesen a Vasas játékosai, edzői voltak, akik egymásután fogadták a gratulációkat a kiváló teljesítményhez. Nagy dolog is ez, mert a Vasas, amióta csak az első osztályban játszik, *most először nyerte el a bajnoki címet.* Az együttes már évek óta a legjobb klubcsapatok közé tartozik, és bizony sokszor „levegőben lógott" a Vasas bajnoksága. Most végre ebben a formában is gyümölcsözött az az áldozatos, szívós nevelőmunka, amely évek óta folyik az egyesületben.

Boldogságtól sugárzó arccal állt a szurkolók körében Hermann Béla, a Vasas labdarúgóinak vezetője, aki mint játékos és vezető, 27 éve áll az egyesület „szolgálatában".

— Úgy érzem, *nem véletlen* a bajnoki cím elnyerése — mondotta Hermann Béla. — Az együttes jó szereplése már több mint négy éve tart.

1953—55 között a Vasas számos nemzetközi sikert ért el, 1955-ben megnyerte a Magyar Népköztársasági Kupát, 1956-ban a Középeurópai Kupát, és most azt is elmondhatjuk, hogy magyar bajnokok vagyunk.

Ez annak az eredménye, hogy évről évre jobban összeforrott az együttes, ami abból is látszik, hogy a Vasas kiállta az idők viharát, a játékosok együttmaradtak, és az idén ugyanabban az összeállításban kezdhettük a bajnokságot, mint ahogy azt tavaly befejeztük.

Vasas-nevelés

A Vasas eredményes szereplésében jelentős része van *Baróti Lajos edzőnek, aki hét évvel ezelőtt vette át az együttes vezetését.* A játékosok az ő keze alatt érték el ezt a színvonalat, majd mindegyikük igazi Vasas-nevelés.

Az együttes legidősebb tagja a 35 éves Szilágyi I.

...relvétlee.)

...közésén egyetlen mérkőzést sem veszített, s ami szintén érdekes, *kilenc alkalommal ugyanaz a tizenegy játékos szerepelt,* csupán egyszer került be a beteg Bundzsák helyére Szilágyi II.

A Vasas elnyerte a bajnoki

Salgótarjáni

Ami a „bombamegle

— *Mégis csak jó volt az értekezlet a tölgyfa alatt...* — mondja nevetve a salgótarjáni öltözőben az MTK felett aratott gólzáporos győzelem után az egyik csuromvizes, de nagyon boldog tarjáni játékos.

— *Bizony jó volt,* — duplázrá *Szücs György,* a Salgótarján edzője —, *máskor is ezt teszszük.*

Ha valaki nem is látta volna

1021
Kiss Kovács Gyula szobár

ILLYÉS GYULA:

GYŐZTES ÓRA

Álltunk Mihállyal a hegyen,
a szőllőkben Szekszárd felett,
hajunkat hűvös szél dobálta,
s elnéztünk a síkság felett,
az idő felett, mely alattunk
folyt a Dunával, a Sióval,
aztán lejöttünk, s mi is folytunk
az időkkel és a folyókkal,
de az időből egy darab
fentmaradt a hegyen örökre,
lelkünk jobb része fentmaradt,
de a völgybe az sose jött le;
mint a hadvezérek a futó
ellenség hadai felett
álltunk Mihállyal a hegyen,
frissen minden folyók felett;
lent népek, országok bomolnak,
eltajtékoznak nemzetek,
szolga telek szennybe csurognak,
jön a szabadság-kikelet,
mint őrszemek, rendíthetetlen
állunk a kőkereszt felett
egy ifjú nővel, s kisleánnyal
s bajunk már semmi sem lehet.

A kilencven éves Babits

A kortársak szívesen hasonlították Kazinczyhoz, s a szerep talán tőle sem volt egészen idegen, az, hogy feleségének Kazinczyné lánykori nevét adta, legalábbis erre mutat. Pedig más volt a szerepe, s egészen más volt a jelentősége. *„Volt egy pillanat Európa történetében, midőn nyugat szelleme elbillent a földrajzi nyugatról, s Magyarország fölé szállt, Babits feje fölé"* — Illyés Gyula szavai ezek, s joggal érezzük igazát, hisz Babitsban valóban a világirodalom testesült meg. S vele Szekszárd is világirodalmi színtér lett, éppúgy, mint Firenze, vagy Weimar, nemcsak a Halálfiai színtere, hanem egy gazdag élet megújító forrása, állandó ihletője.

Az évforduló legméltóbb megünneplése, ha magához Babitshoz fordulunk, műveihez. S ha egyre jobban feltárjuk ezt a kiapadhatatlan életet, mely most is, jó harminc évvel halála után, új meg új meglepetéseket tartogat. Az érdem elsősorban a fáradhatatlan Gál Istváné, a jeles Babits-kutatóé, aki lappangó kéziratokat tesz közkincsé a még mindig föltáratlan hagyatékból, levelezéseket, ismeretlen adatokat. Meglepetésben pedig bőven van részünk, s elég, ha egyik legutóbbi közleményére utalunk, mely Babits önéletrajzát tartalmazza, amit Szabó Lőrincnek diktált le. Az önéletrajz számos olyan elemet tartalmaz, ami alapvetően módosítja a köztudatban élő Babits-képet.

Ugyanígy fontosnak tartjuk kis prózai remeklését, a Novembert, amit a Hazám című versciklus ismeretlen variánsaival együtt az évforduló alkalmából közlünk, ugyancsak Gál István jóvoltából. S tőle tudjuk azt is, hogy a Babits-hagyaték még sok meglepetést tartogat, kiadásra várnak levelei, beszélgető füzetei, számos vers és vers-változat ugyancsak a Babits-életművet fogja gazdagítani.

Most lenne kilencven éves, s tegyük hozzá: tulajdonképpen élhetne. Talán megtalálná azt, amit életében hiába remélt és keresett, az emberi szót, a megértést. De fölismerné-e a régi várost? Igaz, mint versében, ma is ott a „három kereszt a Bartinán, a régi sziluett", s a múzeummá változtatott házban is hazatalálna. Könyvei egy részét is meglelné, hisz végre ide kerültek, de azt azért elhallgatnánk előle, hogy milyen keservesen, hisz egy esztendő kellett, amíg a város végre elfogadta a Széchényi Könyvtár ajándékát.

S mit mondana ő a városról? Volt rá szava. *„A százados erdőség eltűnt, s amerre nézek, mindenütt az Ember szelleme lebeg a táj felett. De nekem annál kedvesebb a természet, mert isten és ember közös munkáját látom benne, s úgy képzelem, hogy, amint hajdan a dönjonok és belfryk, gót tornyok és román kastélyok: úgy ma a karcsú és vigan füstölgő gyárkémények vagy a viharágyúk püffögő kürtjei nem sejtett szépségeket lopnak a tájakba.*

Ne sajnáljátok a régi romantikát: új romantika jön a helyébe, s a vidám és művelt tengerifőldek nem engednek szépségben az ős mocsaraknak."

1909-ben írta ezeket a sorokat, melyek ma kapnak igazi értelmet.

-i.

Kiss Kovács Gyula Babits-szobra, a művelődési központ előtti téren.

Patriotizmus és internacionalizmus egy kiadatlan Babits-kézirat tükrében

Az Országos Széchényi Könyvtár kézirattárának Babits-hagyatékában Fond III/1885/29. szám alatt őrzik Hazám! című, héttételes verses szimfóniájának eredeti kéziratát. Ennek első két tétele („A ház", és „A város") szülőházának és szülővárosának megdicsőítése. Ebben írja többek között: *„... nagyapám háza bizton áll még, s éveimből, e fojtó romokból, hogy révébe menekülj ek, vár még".* Szekszárdról, magáról pedig: *„az egész kis város, mint egy archipelágus vár nyájas völgye közt a tenger akácfának."* Megírása óta kedvenc költeménye ez a magyar szavalóművészet mestereinek. Szülőházából kiindulva szülővárosán, hazáján, Európán keresztül a földgömbig szárnyal képzelete, hogy a végén megtegye vallomását sokrétű, emberi, európai és magyar hazájának számára központja: szülőföldje iránt. Eddig nem volt köztudomású, hogy ennek a hatalmas költeménynek nem az a teljes szövege, amely Babits műveiben és az antológiákban megjelenik, hanem eredeti kézirata, ha nincs is annyira kicsiszolva, mint a nyomtatásban megjelent szöveg, három versszakkal hosszabb.

Babits kiadatlan verseinek sajtó alá rendezésén dolgozva a nagy magyar génius 90. születésnapjára szülővárosának napilapjában közöljük először ezeket az eddig ismeretlen versszakokat. Egyes sorai csak változatai a megjelent szövegnek, főként az itt közölt első versszak, bár ez is kifejezőbb, mint az eddig ismert; a másik két versszak pedig teljesen új, de mindenképpen érdekes és értékes önvallomás. A három versszak szövege a következő:

Röpülj lelkem, röpülj túl hazámat!
Hogy röpültem egykor! Tengert úsztam,
várost jártam és Montblancra kúsztam,
tornyot hágtam, tornyok szálltak,
kóbor szelek habokat ziláltak.
Földet-népet láttam akárhányat
mindenütt megtaláltam hazámat.
Rómát fiús tisztelettel jártam,
mintha őseim várossa volna
és Avignon nevetett, mint Tolna,
egy nap alatt egyazon sugárban
és egy lélek áradt néptől népig
vonva az egész tarka földrészt eleven hálóba

Vigyázz, lelkem, el ne hagyd hazámat!
Oly mohó vagy, sugarakat álmodsz,
S száz antennád, mint megannyi árboc
nyúl partján a hideg Óceánnak,
Lelkem el nem hagyhatod hazámat!
Itt a glóbus, a meleg szigetke
Amely fölnevelte plazma-ősöd,
itt a lélek, régi ismerősöd,
lelked ágya, Európa lelke,
mely mag-ősid hajdan megfoganta
míg önmagát trágyázva a szent fa
lombja, kinőtt Európa lelke.

Napsugár, mosolyogj
Igazság, formáld éppé
Okosság nyugtasd meg
Szeretet világítsd meg
Isten, forgasd simán,
melyben a kicsi nemzet gyötrődik,

melyen a kicsi földrész fényeskedik.

Közli: GÁL ISTVÁN

Babits Mihály:

November

Olyan lesz az ég, mintha az angyalok becsukták volna a homályüveges ablakokat valami mennyei fürdőszobában, s megeresztenék a zuhany csapjait. Az utcákon nagy tócsák fénylenek, s elgondolom, hogy a kis hegyi ház, ahol a nyáron laktam fény és virágok közt, most egyedül áll, messze a világ végén, bezárva a zápor börtönrácsaival, s a töméntelen sár puszta tengerében. Meztelenül fürdenek most a fák, de ez nem a hús meztelensége, hanem a csontvázé. Mit lehet még szeretni ebben a kietlen hónapban? A föld az ég aléltabb tájaira fordul, s valahol útban már a puhaléptű fehér tigris, a tél. Én ebben a hónapban születtem! November nem hálás nekem és nem mutatja jó anyának magát. Kiszáradt emlőjű anya ő, rőzsegyűjtő öregasszony, de rőzséje is nedves és hideg. Mégis valahogy tudom én szeretni még őt is: valamit ő is ad. Embervoltom örömére ébreszt ő is: milyen dicső dolog is embernek lenni! Nem feküdni le a medvékkel téli álomra, meleg és fényes barlangokat építeni, bosszantó fénysugarakat küldeni November náthás orra alá, a beborult égbe, s élni, élvezni, szeretni, s ha már testünk a barlangba szorul, szellemünkkel legalább magasabb csúcsokra kapaszkodni, mint a lomha nyár álmos óráiban... Ezt szeretném írni November dicsőségére; de ma egy szegény ember bús lakását láttam, hideg tűzhelynél didergő gyermekekkel beszéltem, kóborló hajléktalanokkal találkoztam, — s nem merem többé dicsérni sem Novembert, sem egyáltalában az Embert.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-128
1973 NOV 25
Tolna m. Népújság

Készül hazánk pillangótérképe

Magyarország első pillangótérképe készül Pécsett. A Janus Pannonius Múzeum fiatal munkatársa, dr. Uherkovich Ákos entomológus (rovardász), a nagylepkék hazai elterjedését kutatja és térképezi.

Munkája egy nagy nemzetközi vállalkozás része, amelynek során — angol és belga kezdeményezésre — elkészítik Európa teljes rovartani térképét. Ebbe az akcióba a magyar entomológusok is bekapcsolódtak.

Dr. Uhrekovich Ákos eddig hatvan-hetvenezer lepkét gyűjtött az ország különböző területein, és több, mint százezer lepkészeti adattal rendelkezik már. Hazánknak igen gazdag és változatos a lepkefaunája, éppen a természetiföldrajzi körülmények sokfélesége miatt. A magyar szakirodalom mintegy 1200 fajt tart számon, s különösen színes pillangóvilága van a budai hegyvidéknek, a Bükkhegységnek, az Észak-borsodi karsztnak, Sopron—Kőszeg környékének, a Balatoni Felvidéknek és a Dráva mentének.

Minden egyes lepkefaj elterjedéséről külön térkép készül. Az első — 1975-ig megjelenő — térkép a nappali lepkék előfordulását tünteti fel és ezt követően folyamatosan adják ki a többi lepkefaj térképét.

A pécsi entomológus munkája alapkutatásnak számít. Amellett, hogy hozzájárul Magyarország és Európa rovarfaunájának tökéletesebb megismeréséhez, adatait a mező- és erdőgazdaság szakemberei is jól hasznosíthatják majd, kiváltképpen a növényvédelem területén.

Ilyen is megtörténik

Egy angliai kisváros Jedburgh tanácsa elhatározta, hogy megsemmisíti a városról nemrégiben megjelent, turisták számára szolgáló ismertetőt, amelyben nagyon dicsérték a város szépségeit. A címlapon vonzó felirat volt: „Itt Önt barátok várják, szíves vendégfogadás." Sajnos a feliratot illusztráló fénykép a helyi temetőt mutatta be.

„Tökéletesít

Gluhov városában található az a rostnövények vizsgálatával foglalkozó intézet, ahol a szovjet tudósok kifejlesztették a jó minőségű kender előállításának módszerét. Az újfajta magok terméshozama majdnem 2,5 mázsával múlja felül a korábbit. Emellett a vetésterületen maradt szárból is jóval többet nyernek.

A termesztés gépesítésének eddig legfőbb akadályát a kender biológiai sajátosságai

eltávolítása munkaigényes. Ezért a jelenleg is folyó kísérletek során az „egylaki növény" kitermesztésére. Emellett főleg a rost terméshozamának növelésére fordítanak gondot. Ezt a célt a „Juszo—4" nevű fajta alkalmazásával sikerül elérni.

Hetvenöt tagú a százon túliak magyar klubja

Budapest: 12 matróna, 2 agglegény

Száz év — majd három emberöltő. Az átlagos életkor emelkedésével párhuzamosan azonban nő azok száma is, aki elérik, vagy túlhaladják századik életévüket. A KSH népesedés-statisztikai főosztálya pontos kimutatással rendelkezik a tizedik „X"-et elért magyar matuzsálemekről. Listájuk szerint pillanatnyilag 75 olyan állampolgárunk él, aki elérte vagy meghaladta a száz évet.

Közülük 64 nő és 11 férfi. A nemek szerinti megoszlás világosan tükrözi azt a tényt, hogy a nők átlagos életkora világszerte meghaladja a férfiakét. Ezt egyedül Nógrád statisztikája cáfolja: ott két százon felüli férfira egyetlen nő jut. Igaz, hogy a nógrádi matróna — életkorát tekintve — az abszolút rekorder. Az ország legidősebb asszonya, özvegy Sztreho Boldizsárné, Filkor Mária, pásztói lakos ugyanis ez év augusztus 2-án ünnepelte 107. születésnapját. Mária néni öregségi járadékos, és magas kora ellenére kitűnő egészségnek örvend, eljárogat bevásárolni, s szívesen teszvesz Szabadság utcai házának kertjében. Vele szinte egyidős volt a nemrég elhunyt Pénzes Géza pápai lakos, aki tavaly szeptemberben töltötte be a 106-ot, de idei születésnapját már nem érhette meg.

Az említett KSH-lista a „százonévesek" megyénkénti megoszlását is mutatja. Eszerint — a lista lezárása utáni néhány adatváltozástól eltekintve — Bácsban egy férfi, hét nő, Borsodban egy férfi, öt nő, Békésben, Csongrádban, Szolnok megyében egy-egy férfi, négy-négy nő élte, vagy haladta meg a századik életévét. Győr-Sopronban ez az arány 1:3, Baranyában pedig 1:2. Több megyében csak nők tartoznak a legmagasabb korosztályhoz: Pest megyében öten, Vasban, Hevesben, Veszprémben, Szabolcsban hárman-hárman élnek közülük, Fejérben, Komáromban, Zalában, Somogyban, és Hajdú megyében pedig egy-egy. Nincs százévese Tolnának.

A centenáriumát ünneplő Budapest — nagyjából népességének megfelelő arányban — 14 százévessel dicsekedhet: két férfi és 12 nő lakik matuzsálemeink közül a fővárosban. Júliusban töltötte be a 104-et a zuglói Bartha Gizella nyugdíjas vasúti segédtiszt, aki jó egészségben tölti 105. évének napjait a Tábornok utcában. Két nappal Gizella néni születésének évfordulója után, július 7-én lett 103 éves Pest legöregebb férfija, Vincze József, volt vegyiüzem-vezető, aki a Fürst Sándor utcában lakik és kedvenc időtöltése a televízió.

(Csorna Béla)

A „Leopárdok"-at egymillió dollárra biztosították

Az egyik New York-i áruház raktárában a közelmúltban Rubens egyik remekművét fedezték fel a por és korom rétegei alatt. Megtisztítás és gondos tanulmányozás után kiderült, hogy az a 6,5x11 lábnyi „Leopárdok" című festmény. Három játékos leopárdot egy nimfát, egy szatírt és két gyermeket ábrázol, tájképpel a háttérben.

A festmény a Princeton Egyetem művészeti múzeumába került, e múzeum egymillió dollárra biztosította a november 3-tól december 16-ig nyitva tartó kiállítás idejére.

Dr. Julius Held, a „Rubens in America" (Rubens Amerikában) című könyv szerzője kijelentette: ez a kép szerepel azon a listán, amelyet Rubens Anglia hágai nagykövetének, Sir Dudley Carletonnak küldött el 1618-ban. A listán azokat a műveit sorolta fel, amelyeket hajlandó volna elcserélni bizonyos görög és római régiségekre.

Held szerint a „Leopárdok"-at maga Rubens festette, míg a háttérül szolgáló tájkép valamelyik tehetséges tanítványának műve. Köztudomású ugyanis, hogy Rubens művészete iránt oly nagy volt az érdeklődés a maga idejében, hogy műtermében serényen dolgoztatta több tanítványát. A neki tulajdonított műveket, legalábbis részben, tanítványai festették meg, az ő vázlatai alapján.

Michael Jaffe, Európa egyik legismertebb Rubens-szakértője a cambridge-i egyetem művészettörténet tanára kijelentette, hogy a „Leopárdok" előkerülése a legutóbbi évek legjelentősebb műtörténeti felfedezései közé tartozik.

Rubens egyébként az említett levélben ajánlotta fel cserére „Dániel az oroszlánbarlangban" című festményét is, amelyet jelenleg a washingtoni Nemzeti Galériában őriznek.

Újfajta sporteszköz

„Ugráló bot" — így nevezték el a készüléket annak az amerikai cégnek a mérnökei, akik különleges játékszernek beillő sporteszközt találtak fel a gyermekek és a felnőttek számára. A „bot" lényegében egyhengeres, kétütemű belsőégésű motor. Ha az ember ráül a „botˮ tetején lévő két oldallemezre, akkor testsúlyával bekapcsolja az égés rendszerét. A hengerben robbanás megy végbe és a „bot" megugrik. A földhöz való ütődés, amelyet masszív rugó enyhít, még egy ugrást idéz elő. A gép üzemeltetéséhez szükséges benzin fél órára elegendő, ezalatt 600 ugrást lehet végezni a szerkezettel. A játéknak, vagy sportszernek egyaránt tekinthető szerkezet, a „zsoké" súlyától függően 30—75 centiméter magasságba tud felemelkedni a földről. A siker fő feltétele: a jó egyensúlyérzék.

Egy légy nyelve

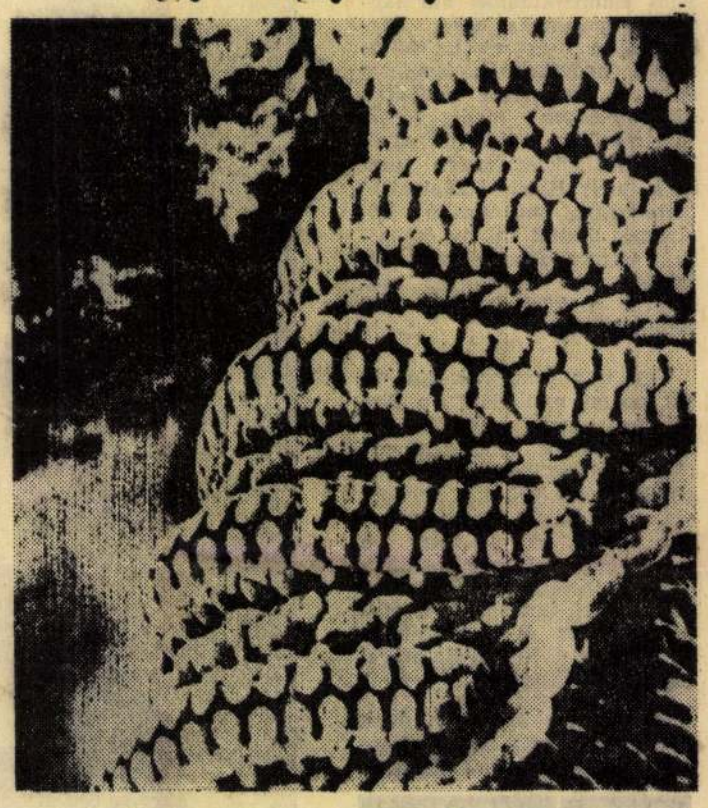

A bostoni Smithsonian-intézetben új, minden eddiginél jobban nagyító elektron-mikroszkóp segítségével készített fényképeket mutattak be. Amit látunk, nem autónyom a hóban, hanem egy légy nyelvének nagyítása...

(Telefoto — AP—MTI—KS)

Erkel-koncert betyároknak

Fejezetek a kondorosi csárda történetéből

Ma már csak kétnyílású kéménye áll annak a csárdának, ahol 125 éve még itta a bort az öreg bojtár a csárdabeli szépasszonynál. Akkoriban a kémény egyik szárnyán a füst, a másikon a betyárok távoztak, ha úgy adódott. De azt is mesélik — kérdés, igaz-e —, hogy ez a „vészkijárat" alul egy hatalmas pincébe vezetett, ahol lovaikat rejtették el a betyárok.

Mindezt ma már talán csak egyedül Szepesváry Iván, vasdiplomás főmérnök tudja, aki nem sajnálta a fáradságot, hogy a legkülönbözőbb forrásokból — nem utolsó sorban a családi szájhagyományból — kibányássza mindazt, ami a nevezetes kondorosi csárda históriájából ma még rekonstruálható. A csárdabeli szépasszony ugyanis, Bagi Pálné, Adamik Anna, a kitűnő idős műszaki szakember dédanyja volt.

Amint a dédunoka az újságírónak elmesélte, a csárdát az 1770-es évek táján még pusztai környezetben építették. Azért ide, mert itt találkoztak össze az országutak Szarvas, Endrőd, Gyoma, Békéscsaba és Szentes felől. Attól kezdve itt pihentek meg az utasok, s itt ütöttek tanyát időnként a betyárok is, gyakran éppen a csárda jópénzű vendégeit várva. A XIX. században ez volt az egyik főhadiszállása Rózsa Sándornak, Kanalas Menyhértnek és sok más híres betyárnak.

Voltak a csárdának másfajta vendégei is. Járt itt Petőfi Sándor és Arany János, Erkel Ferencnek pedig egészen különleges élményben lehetett része a kondorosi csárdában. Egy ízben éppen akkor utazott erre, amikor Rózsa Sándor és cimborái itták a bort a szépasszonynál. Mikor a betyárok megtudták, micsoda nevezetes vendég érkezett a csárdába, nemhogy kifosztották volna, hanem a „delizsáncról" becipelték zongoráját az ivóba, s ott Erkel valóságos hangversenyt adott a pusztai vendégeknek. A fizetség a műélvezetért nem maradt el. A betyárok szinte bandériumba szerveződve elkísérték a nagy művészt egészen Szentesig, nehogy más betyárok részéről valami kellemetlenség érhesse. Mert ezt kívánta a betyárbecsület...

Vagy száz esztendő is eltelt, mire a pusztán a régi csárda köré letelepedett a falu is, Kondoros. Ma pedig a csárda — bocsánat: vendéglátóipari egység — már nem a betyárok tanyája. Időnként a cigány vagy egy-egy magnó muzsikál benne. Nem a puszta lovagjai iszogatják a szépasszony borát, hanem a környékbeli tsz-tagok söröznek, boroznak — uram bocsá' — feketéznek, s néha, néha eldúdolják a régi nótát, hogy kondorosi csárda mellett gulya, ménes ott legelget...

(Dr. Török Zoltán)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

1973 JUN 28

Népszava

Kiss Kovács Gyula szobrászművészről

1021

Magyar művek sora

az idén 150 éves Miskolci Nemzeti Színházban

Az 1823. augusztus 24-én megnyílt Miskolci Nemzeti Színház az idén ünnepli fennállásának 150. évfordulóját. A Miskolc és Borsod megye lakosságának áldozatkészségével létrehozott *első magyar nyelvű kőszínház*, amely fennállása óta folyamatosan működik, élharcosa volt a magyar nyelvért, a nemzeti kultúráért folytatott küzdelemnek. Társulatának olyan kiváló művészei voltak tagjai, mint *Déryné Széppataki Róza, Egressy Gábor, Szerdahelyi Kálmán, Lendvay Márton. Igazgatója volt többek között a híres színészdinasztia megalapítója, Latabár Endre is.*

Az idei jubileumi évadnak gazdag lesz a műsora. A tervben csak magyar szerzők művei szerepelnek. Többek között *Móricz Zsigmond Úri muri*-ja, *Illyés Gyula Testvérek* című drámája. Három ősbemutatót tartanak: *Berkzsi András Siratófal* című darabját, *Páskándi Géza: A kocsi rabjai* című vígjátékát és *Szakonyi Károly Hongkongi paróka* című szatirikus vígjátékát viszik színpadra. Ez utóbbit Budapesten a centenáriumi ünnepi hetek alkalmával is bemutatják.

A jubileumi évad a szokásosnál korábban, augusztus 24-én kezdődik, ünnepi társulati üléssel. Ekkor leplezik le *Kiss Kovács Gyula* szobrászművész bronz emléktábláját, amelyen *„Hódolván Tháliának, használunk a hazának — 150 éves a Miskolci Nemzeti Színház — 1823—1973"* felirat olvasható. Ugyancsak ő alkotja meg a jubileumi emlékérmet is. Megkoszorúzzák Dérynének az Anna temetőben lévő síremlékét és egykori lakóhelyén, a Hunyadi utcában lévő emléktábláját, valamint Benke József és Latabár Endre síremlékét.

Miskolc város tanácsának anyagi támogatásával a magyar színházi intézet gondozásában albumot jelentetnek meg a jubiláló intézmény történetéről. A miskolci Herman Ottó Múzeum és a Magyar Színházi Intézet közös rendezésében kiállítás nyílik a színház épületében az intézmény hajdani és mai életéről.

A miskolci középiskolás fiatalok részére pályázatot írtak ki a színház életéből: stílustörekvések, rendezők, színészek munkásságának, hatásának ismertetésére. A legjobb pályamunkákat díjazzák.

A jubileumi évad második részében találkozóra hívják meg a rendezőket, akik a főiskola elvégzése után diplomamunkaként a miskolci színház egy-egy produkcióját rendezték. Befejező programként megrendezik a II. Miskolci Színházi Triennálét, amely ezúttal *a zenés színházi játékok fesztiválja* lesz. Ekkor nyitják meg az országos díszlet- és jelmeztery-kiállítást — a képző- és iparművészet e műfajának első országos bemutatóját. Terv szerint a szcenikai kiállítást, a színházi fesztiválok idején minden harmadik évben megismétlik.

Tervbe vették a Szakszervezetek Borsod megyei Tanácsa és más intézmények közreműködésével a *színházbarátok körének* létrehozását. A színház művészei a 150 éves intézmény történetét irodalmi műsor formájában feldolgozták. Ezt a műsort sorozatosan bemutatják a város és a megye iskoláiban, ipari tanuló intézeteiben, valamint a munkásszállásokon.

tagozat: a

ISTEXT 1-es, a Magyar amutipari 2-es és a Kel- x 3-as számú iskola ad vről évre univerzálisan épzett, általánosan is ıűvelt fonó—szövő szak- ıunkás fiatalokat a tex- liparnak. A most befe- eződött tanévben 480 el- ő és második osztályos anulójuk volt. Ebből 75 iny végezte most el a ono tagozatot Pestlőrin- en. A II. osztályban hú- zan vizsgáznak, drukkol- ıak — a szakmunkás-bi- onyítványért.

aggódni

— Nincs miért aggódni családjuknak — mond- a az igazgatónő —, akár- nilyen nagy a távolság. A lányszálláson, amelyet emrég bővítettek, kor- zerűsítettek, igen jó kö- ülmények között laknak kislányok. Rendszeres z étkezésük is: az ingyen zállás mellett ingyen van reggeli, ebéd, vacsora is. Vasárnapra vásárlási ónt kapnak. Eleinte emigen tudtak belőle azdálkodni, csak valami ideget vettek a közért- en. Meg kellett tanítani ket főzni, ügyesen beosz- ani a pénzt. Akkor aztán sszeálltak ketten-hár- ıan, vettek húst, krump- t, zöldséget, s szépen sszejött a jó vasárnapi béd a szállás konyháján. Röpke számítást vég-

Szükség is van kosságra, hiszen fonóban tanuló többsége nagy szakadt a főváro mát tanulni. Ve gitéknál 13 gye (vegyesen persz is, házasok is), ritka az öt-hat-n vér a többiekr Nagy szó, hogy korukban önálló keresettel rendelkezhetnek. A kezdőfizetés kétezer forint körül lehet, s ettől csak fölfelé megy az összeg az évek során...

Hogy jó munkások lesznek, s becsületére válnak majd a híres lőrinci fonónak — azt az is jelzi (a jó tanulmányi átlagokon kívül), hogy már első évben brigádokat alakítottak, vállalták és teljesítették a feltételeket, melyek

övék is, kiállításokat rendeznek saját kézimunkáikból, táncolnak, filmet néznek — ez a szórakozóhelyük. A szigorú rend szerint kimenő csak este hatig van, s bár emiatt kicsit fáj a szívük, belátják, hogy így helyes. A szülők is nyugodtabbak, ha tudják: a szakmunkásképző iskola és a leányszállás nagyon vigyáz a családtól olykor több száz kilométer távolságban élő gyereküre.

Elsejétől már munkások lesznek

Most azonban, amikor rövidesen — július 1-től — már végzett szakmunkásként kell megállni a helyüket, más gondjuk van, nem a kimenő... A vizsgák tömege! A gyakorlati vizsga felnőttnorma szerint történt minden fontosabb munkafázisból. Ezen már szerencsésen túljutottak.

A szóbeli vizsgákra ezekben a napokban kerül sor: anyagismeret, gyártástechnológia, társadalmi ismeretek... Egyik sem könnyű. Szakmai szóbeliből 20 nagy tétel van, de mindegyikben 4—4 alkérdés is szerepel... Sikerül? Nem sikerül? Izgulnak, mint a legtöbb vizsgázó.

Magunk közt szólva — mondja az igazgatónő —, ezeknek a kislányoknak nincs okuk izgalomra. Jó képességű fiatalok. Jó szakmunkások lesznek.

Biró Téréz

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP

1977 SEP 29

Kis Kovács Gyula

1021

* Dózsa: Kis Kovács Gyula alkotása Dunaújvárost szépíti majd.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-726

1977 JUL 13
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Kis Kovács Gyula,
szobrász

1021

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat budapesti szoboröntödéjében négy szobrot öntenek bronzba. Az új alkotásokat még az idén felállítják. Képünkön: Kis Kovács Gyula Dózsa szobra Dunaújvárost szépíti majd
(MTI fotó, Soós Lajos felvétele — KS)

Tá

Az állampolgárok jogai és kötelességei az anya

A tanácsok szakigazgatási szervei az állampolgárok széles rétegeinek ügyeit intézik. A születéstől, a haláleset anyakönyvi bejegyzéséig egy sor olyan feladatot látnak el, melyhez jelentős érdekei fűződnek az állampolgároknak.

Tájékoztatónkkal az a célunk, hogy a lakosság tájékozódjon az anyakönyvi ügyintézés néhány lényeges szabályáról, egyben ismerje meg főbb jogait és kötelességeit.

SZÜLETÉS BEJELENTÉSE

A születés megtörténtét — az intézetben történt születés kivételével — a szülők kötelesek a születést követően 8 napon belül, halvaszületés esetében az azt követő első munkanapon, szóban vagy írásban bejelenteni abban az anyakönyvi kerületben, ahol az történt. Amennyiben az intézeten kívüli születés bejelentésére adott 8 napos határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, úgy a bejelentést az azt követő első munkanapon még meg lehet tenni. A bejelentésre kötelezett személy helyett a bejelentést a bejelentésre kötelezett személy törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is megteőket, milyen adatokat kell még pótolniuk, egyben megtehetik azokat a nyilatkozatokat, amelyeket csak együttesen lehet megtenni.

A házasságot annak az anyakönyvi kerületnek az anyakönyvvezetője előtt kell megkötni, melynek működési területén a házasulók bármelyikének állandó lakóhelye van. A házasságot meg lehet kötni bármelyik anyakönyvi kerület anyakönyvvezetője előtt akkor, ha a házasulók erre irányuló szándékukat a házasságkötésre illetékes anyakönyvvezetőnek bejelentik és ennek megtörténtét a házasságkötésnél közreműködő anyakönyvvezető előtt igazolják.

A házasságkötési szándék bejelentésekor a házasulóknak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-726
1977 AUG 14
SOMOGYI NÉPLAP

Kis Kovács Gyula

1021

Új szobrok

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalatnál Budapesten négy szobrot öntenek bronzba. Az új alkotásokat még az idén felállítják.

Dózsa: Kis Kovács Gyula alkotása Dunaújvárost szépíti majd.

HOLNAP műsor

Siófoki Kulturális Központ: OMEGA-koncert a szabadtéri színpadon 20 órakor (eső esetén 16-án).

Kaposvár. Vörös Csillag du. 5 és este 7 órakor: A ZSOLDOSKATONA. **Szabad Ifjúság** du. 4 órakor: EGYETLENEM. Du. 6 és este 8 órakor: BANDITASÍRATÓ. **Dallos Ida mozi** du. 6 órakor: PIKNIK A SASOK HEGYÉN. **Krénusz kertmozi** este 8 órakor: KÜLÖNBEN DÚHBE JÖVÜNK.

BALATONI MOZIK MŰSORA

Balatonboglár du. fél 6 órakor: VERI AZ ÖRDÖG A FELESÉGÉT. Este 8 órakor: A FARMER FELESÉGE (14). **Balatonlelle** (fedett kertmozi) este 8 órakor: FEKETE GYÉMÁNTOK I—II. **Balatonföldvár** (kertmozi) este 8 órakor: AZ INKÁK KINCSE. Este 10 órakor: LUCKY LADY (16). **Balatonfenyves** (fedett kertmozi) este 8 órakor: ZORRO. Este 10 órakor: SZÁLL A KAKUKK FÉSZKÉRE (16). **Balatonszemes** (fedett kertmozi) este 8 órakor: ROBIN HOOD NYILA. Este 10 órakor: A SCOTLAND YARD VENDÉGE (14). **Balatonszárszó** du. fél 6 órakor: LÚDAS MATYI. Este 8 órakor TISZTES HONPOLGÁROK (16). **Fonyód** (fedett kertmozi) este 8 órakor: A HÁROM TESTŐR ÉS A NÉGY TESTŐR. **Siófok** (teremmozi): du. fél 6 és este fél 8 órakor: PÉNZT VAGY ÉLETET! **Siófok** (kertmozi) este 8 órakor: RÉGI IDŐK ROCK ZENÉJE. **Siófok, Márka-Bárka mozi:** SZÁLL A KAKUKK FÉSZKÉRE (16). **Zamárdi** (fedett kertmozi) este 8 órakor: KALAND A SZIGETEN. Este 10 órakor: SZABÁLYTALAN SZABA-

[illegible] népi zenekara játszik. 14.00: Ezeregy délután. 14.30: Munkásdal-feldolgozások. 14.43: Farkas Antal fúvósműveiből. 15.00: Hírek. Időjárás. 15.10: Édes anyanyelvünk. 15.15: Magyar szerzők műveiből. 15.59: Hallgatóink figyelmébe! 16.00: Útközben. 16.05: 100%. 16.45: Petress Zsuzsa énekel. 17.00: Útközben. 17.07: Reklámkalauz. 17.10: Énekszóval, muzsikával. 17.26: A pályatárs szemével. A történelmi dráma. 18.05: Arturo Toscanini két Beethoven-nyitányt vezényel az NBC szimfonikus zenekar élén. 18.25: Mai könyvajánlatunk. 18.28: Hallgatóink figyelmébe! 18.30: Esti magazin. 19.15: Színes népi muzsika. 20.00: Közvetítés a Magyarország—Jugoszlávia vízilabda EB-mérkőzésről. 20.50: Hírek. 20.55: Simándy József énekel. 21.30: Mikrolánc. 22.00: Hírek. Időjárás. 22.15: Sporthírek. 22.20: Tíz perc külpolitika. 22.30: Zenekari muzsika. 24.00: Hírek. Időjárás. 0.10: Bakos Géza táncdalaiból.

PETŐFI RÁDIÓ

4.25: Reggeli zenés műsor. 8.00: Hírek. Időjárás. 8.05: Nóták. 8.50: »Bácsi, kérem, hol lehet itt focizni?« 9.30: Hírek. 9.33: Korda György énekel. 10.00: Zenés műsor üdülőknek. 12.00: Méditerranée. Operettrészletek. 12.30: Hírek. 12.33: Summások unokái. (Ismétlés.) 12.50: Indiai zene. 13.03: Copland: Billy, a kölyök — balettszvit. 13.25: Kis magyar néprajz. 13.30: Hírek. 13.33: A tábori kukta. 13.45: Ötödik sebesség. 18.00: Elmentek betyárnak. 18.20: Hírek. 18.38: A Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének népi zenekara játszik. 18.54: Reklám. 18.59: Labirintus. 19.14: Jó estét, gyerekek! 19.18: Utazás az agy körül. Geronto-pszichiátria. 19.48: A [illegible]

Kiss Kovács Gyula

szobrászmüvész

A müvész alkotását - Dózsa György bronz szobrát Dunaújvárosban felavatták.

Népszava, 1977. november 3.

8. oldal.

Dózsa-szobor Dunaújvárosban

A dunaújvárosi Dózsa György út elején szerdán felavatták az 1514. évi parasztháború vezérének szobrát. A tűzkoronás Dózsa György bronz alakját, *Kiss Kovács Gyula* szobrászművész alkotását, a város nyugati bejáratánál, az új, könnyűipari szakmunkáskollégium előtti téren helyezték el.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1977 NOV 3

Kiss Kovács Gyula

1021 szobrászművész

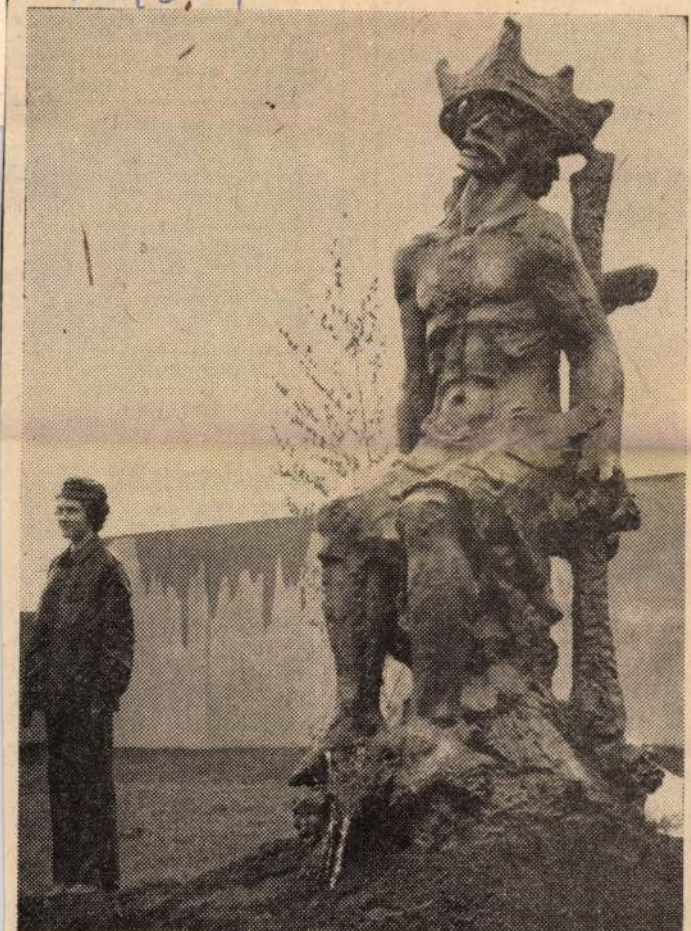

Új szoborral gazdagodott Dunaújváros: tegnap, szerdán délelőtt tíz órakor avatták fel Dózsa György szobrát, amelyet Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotott. A szobrot a Dózsa György úton, a Papíripari Szakmunkásképző Intézet kollégiuma mellett állították fel

felveszünk

belső ellenő

Feltétel:
5 éves ipari
valamint m
végzettség.

A jelentkezést
a székesfehérvári
HIRDETŐBE
„REVIZOR"
jeligére kérjük leadni.

146 757

öles beépíthető szőlőgyümölcsös **TELEK** Kisfaludon. Érdeklődni: 17—20 óra között. Kisfalud. Fő u. 15. 149116

— Fiatal mérnök házaspár két gyermekkel kb. másfél évre kiadó lakást **BÉRELNE.** „Kutas" jeligére a hirdetőbe. 149126

— **GÁZTŰZHELY** palackkal és reduktorral eladó. Szfvár, Selmeczi út 14/a. 149113

var.

— 2-
Limou
terfal
u. 62/

— A
letti
négys
présh
léssel
palota
4.

— K
azonn
eladó.
szentg

EZERMESTER ÉS ÚTTÖRŐBOLT AJÁNLATA:

Tv-antennák I. és II. sávra autó lábpumpa, autó szélvédőpótló, autó ventillátor 12 V., import favésők, ÉVIG ütvefúrógépek, gumikábelok 3 × 075 — 4 × 1,5

Nagy választékban kaphatók.

FILMSZÍNHÁZAK MŰSORA

1977. NOVEMBER 3—9.

SZFVÁR — KÖZTÁRSASÁG: 3—4. 4 óra: **Próbaidősök** (szovjet) 3—4. 6 óra: **Hazáért harcoltak I—II.** (szovjet, mh.) 5. 4 óra, 6, 8 és 8 óra: **Bátor emberek** (szovjet) 5. 6 és 8 óra: 6. 4 óra: **Te vagy a dalom** (szovjet) 7—9. 4 óra, 8. de. ½10-kor is! **Kegyetlen tréfa** (szovjet) 7—9. 6 és 8 óra: Szocialista brigádok filmbaráti köre: **Szerelem rabja** (szovjet)

SZFVÁR — PETŐFI: 3—6. 3 óra: **Fantasztikus komédia** (román) 3—6. 7 óra: **Miért ölnek meg egy bírót?**** (olasz) 3—6. 5 óra: **Napsugárfiúk** (amerikai) 7—8. 3 és ½7 óra, 9. ½3 óra: Szovjet filmek fesztiválja: **Csillag a földön I—II.** (szovjet, mh.) 9. 5 és 7 óra: Szovjet filmek fesztiválja: Ifjúmunkás filmklub

SZFVÁR — ÖREGHEGY: 4—5. Szovjet filmek fesztiválja: **Szerelmesek románca I—II.** (szovjet, mh.) 6. Szőktetés**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

NÉPSZAVA

Kiss Kovács Gyula

1971 NOV 23

1021

7,5 millió forint közterületi képzőművészeti alkotásokra

Új szobrok, díszkutak, emléktáblák terveztetésére, vásárlására, valamint a közterületi képzőművészeti alkotások felújítására 1972-ben 7,5 millió forintot fordít a fővárosi tanács.

A XII. kerületi Csörsz utcai szovjet hősi emlékmű elkészítésére *Kiss Kovács Gyula* terveit fogadták el. Pályázatot írnak ki a Libegő két végállomásán felállítandó szobrokra.

A Hermann Ottó emlékmű helyét a Vérmezőn jelölték ki. Óbudán, a Hajógyár utca és a Laktanya utca kereszteződésénél egy, az új városrész hangulatába illeszkedő szobrot, a „Hárfás lány"-t állítják fel. Újpesten, a régi Városkapunál díszkutat építenek.

A margitszigeti Művészsétányon helyezik majd el *Barabás Miklós, Petőfi Sándor, József Attila* mellszobrát, valamint *Kisfaludy-Stróbl Zsigmond Izsó* portréját. *Bartók Béla* emlékszobrának elkészítésére *Somogyi József* kapott megbízást, a X. Rottenbiller-park névadójának mellszobrát pedig *Kamotsay István* formázza meg.

A régi Nemzeti Színház helyét a Rákóczi út és Körút találkozásánál emlékkővel jelölik meg. *Emléktáblát kap jövőre Kodály Zoltán lakóháza a Kodály köröndön, megbízást adtak Szinyei Merse Pál, Goldmann György és Rajk László domborműves emléktáblájának elkészítésére.* Egyébként a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának döntése értelmében a jövő év elejétől az úgynevezett védett nevű utcák — *a Ganz, a Fortuna, a Kékgolyó, a Légszesz, a Reáltanoda és az Aranykéz utca* — az átlagostól eltérő, különleges jelzőtáblát kapnak. Megkezdődnek a centenáriumi év előkészületei is.

A centenáris emlékmű tervezésére *Kiss István* szobrászművész kapott megbízást: az alkotást a Margitsziget déli részén, a szökőkút előtt helyezik majd el. A centenáris emlékérem pályázaton *Asszonyi Tamás* szobrászművész terveit fogadta el a zsüri.

A fővárosi tanács illetékeseitől megtudtuk, hogy jelentősebb munkálatokat terveznek a Szabadság téri szovjet hősi emlékműnél, elkészítik a gellérthegyi Felszabadulási emlékmű felújítási tervét. A programban szerepel a szabadság-hegyi kilátó rendbehozása is. *(m.)*

gedetten nyi
magyar—romá
tok pozitív f
rámutattak az
levő széles k

A népi
az i

Az amerikai légierő ismét bombázta a VDK-t

A hétfő reggeli hadijelentésekből kitűnik, hogy a népi felszabadító erők *újabb jelentős fegyvertényeket hajtottak végre az indokínai háború összes frontjain.*

A Phnom Penh-i hadvezetés szóvivője beismerte, hogy a kambodzsai főváros közvetlen körzetében „tisztogató hadműveleteket" végző kormánykatonaság *„súlyos veszteségeket"* szenvedett. A khmer hazafiak sikeres, rajtaütésszerű támadást hajtottak végre a kambodzsai kormánykatonaság Tuol Leap közelében levő állása ellen. Offenzívájuk nyomán a Phnom Penh-i rezsim több tucat katonája meghalt, illetve megsebesült. A partizánok eredményes zaklató akcióinak megakadályozására amerikai és kambodzsai bombavetőket és helikoptereket vetettek be.

A laoszi hazafiak az ország déli részében *elfoglalták* a kormánykatonaság négy állását. Támadásaik tüze a Vientianétől délkeletre levő Muong Phalane város térségére összpontosult. A laoszi királyi kormány fegyveres erőit — egy vientianei szóvivő szerint — a várostól nyugatra vonták vissza.

A dél-vietnami Quang Nam tartományban, hétfőn a hajnali szürkületben *3 sikeres támadást* hajtottak végre a felszabadító erők. Aknazáport zúdítottak Hoi An tartományi székhelyre is, s több személyt megsebesítettek.

A dél-vietnami rezsim hadserege *újabb inváziót* indított Kambodzsa ellen.

A saigoni amerikai hadvezetés szóvivője hétfőn reggel beismerte, hogy *amerikai repülőgépek vasárnap délután újabb támadást indítottak a VDK területe ellen.* A fegyvermentes övezettől 233 kilométerre északra hatoltak be a demokratikus Vietnam légterébe és Vinh közelében dobták le bombaterhüket. Ez év eleje óta ez volt az amerikai repülőgépek 80. kalóztámadása a VDK területe ellen.

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat budapesti szoboröntődéjében négy szobrot öntenek bronzba. Az új alkotásokat még az idén felállítják

Kis Kovács Gyula szobrász,

Dózsa. Kis Kovács Gyula alkotása Dunaújvárost szépíti majd

Napló (Vasárnap), 1977. júl. 20.

PÉNZÉT KIEMELTE INGZSEBÉBŐL, MAJD AZZAL EGYÜTT, BÖRÖNDJÉVEL LELÉPETT.
MEG SZERENCSE, HOGY NÉMI PÉNZ, VELE NYERSGYÉMÁNTJAIM NÁLAM, NADRÁGZSEBEMBEN VOLTAK.
JUAN SANGUE MÁR TÚLJUTOTT NYERSGYÉMÁNTJAI ELREJTÉSEN, UGYANCSAK A FELFESZÍTETT ABLAKPÁRKÁNY DESZKÁJA ALÁ.
A HÖLGY ELMENT, NÁLAM HAGYTA FÉSŰJÉT. NEM HAGYOTT ÜZENETET, CÍMÉT HOL KERESSEM ?
55 JUAN SANGUE, CARLOS CÍME ALAPJÁN ISBEL FELKUTATÁSÁRA INDUL.
EZT A FICKÓT
NEM, IDELENN SENHOR CARLOS VÁRTA A KAPUBAN. NYILVÁN KÖVETTE ÖNÖKET !

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 SEP 19

PETŐFI NÉPE

Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrászművész

1021

Kecskemét új díszkútja

A képzőművészeti világhét rendezvényeinek során tegnap délután Kecskeméten, a Kéttemplom közben felavatták Kiss Kovács Gyula Munkácsy-díjas szobrászművész „Művészetek kútja" című alkotását, amelynek építésze Kerényi József, Ybl-díjas tervező volt. A díszkút felállításával jelentős esztétikai értékkel gyarapodott a város sétáló utcája.

(Tóth Sándor felvétele.)

ameseczkinek
ses is mindj
zör is földha
s ebben már
enyző bizony
egy átfordu
sel győzött. 0–
ki János.
lett, s volt is r
ja. Kokát ért

Veszprém megyei óvodások énekelnek.
Iskolarádió.
Latin-amerikai históriák.
Versenyművek.
Colas Breugnon. Romain Rolland regénye folytatásokban — I. rész.
Tánczenei koktél.
Válaszolunk hallgatóinknak.
Népi zene. A Belügyminisztérium Duna Művészegyüttese játszik.
Ezeregy délután.
Kodály műveiből.
Édes anyanyelvünk.
Részletek Porter zenés játékaiból.
Az MRT énekkara énekel.
A világgazdaság hírei.
Simon István költészete.
Tudományos híradó.
Olasz táncdalok.
Hallgassuk együtt! Reneszánsz barokk lant- és orgonamuzsika.
Új könyvek.
Népzenei magazin.
Kamarazene. Híres előadóművészek lemezeiből.
Kórusmuzsika.
Mikrolánc.
Tíz perc külpolitika.
Évfordulók nyomában... 100 éve született Bruno Walter — III. rész.
Könnyűzene éjfél előtt — éjfél után.

ÓFI

Szórakoztató zene. A Harmónia énekegyüttes énekel, a Brnoi Rádió zenekara játszik.
Verbunkosok, nóták.
A kertvárosban laktak.
Sport.

10.00: A zene hullámhosszán.
12.00: Népdalok.
12.33: Csengő. Iskoláról, pedagógusokról.
12.50: Martha Angelici és Zurab Andzsaparidze énekel.
13.25: Kis magyar néprajz.
13.33: Táncnóták.
14.00: Kettőtől ötig...
17.00: Az Ifjúsági Rádió órája. Segíthetünk?
18.00: Titkon innen — titkon túl — XVII. rész.
18.33: Éva. Részletek Lehár Ferenc—Gábor Andor—Szabó Miklós operettjéből.
19.30: Kettesben... Sass Szilvia és Szilágyi János.
20.33: Slágermúzeum.
21.23: Zenekari muzsika.
22.33: Derűre is derű. Alligátor a színpadon. Kurt Tucholsky jelenetei.
23.00: Nóták.
23.30: Hangszerszólók.

3. MŰSOR

14.05: Sosztakovics-ciklus — X. rész. Katyerina Izmaljova — Négyfelvonásos opera.
Közben:
16.03: Mindenki iskolája.
17.45: Láttuk, hallottuk — a színházban és a moziban.
18.03: Zsebrádiószínház. Dodómadár. Győrffy László hangjátéka.
18.20: 25 perc beat.
18.45: Az ismeretlen Beethoven
19.15: Iskolarádió.
19.33: Új lemezeinkből.
20.40: A főszerepben: Latinovits Zoltán. A' indián a Bronxba vágy. Israel Horowitz rádiójátéka.
21.29 A hét zeneműve.
21.59: Dzsessz.
22.36: Magyar zeneszerzők. Az MRT szimfonikus zenekarának felvételeiből.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 OKI

DAILY NEWS

Gyula Kiss Kovács

1021

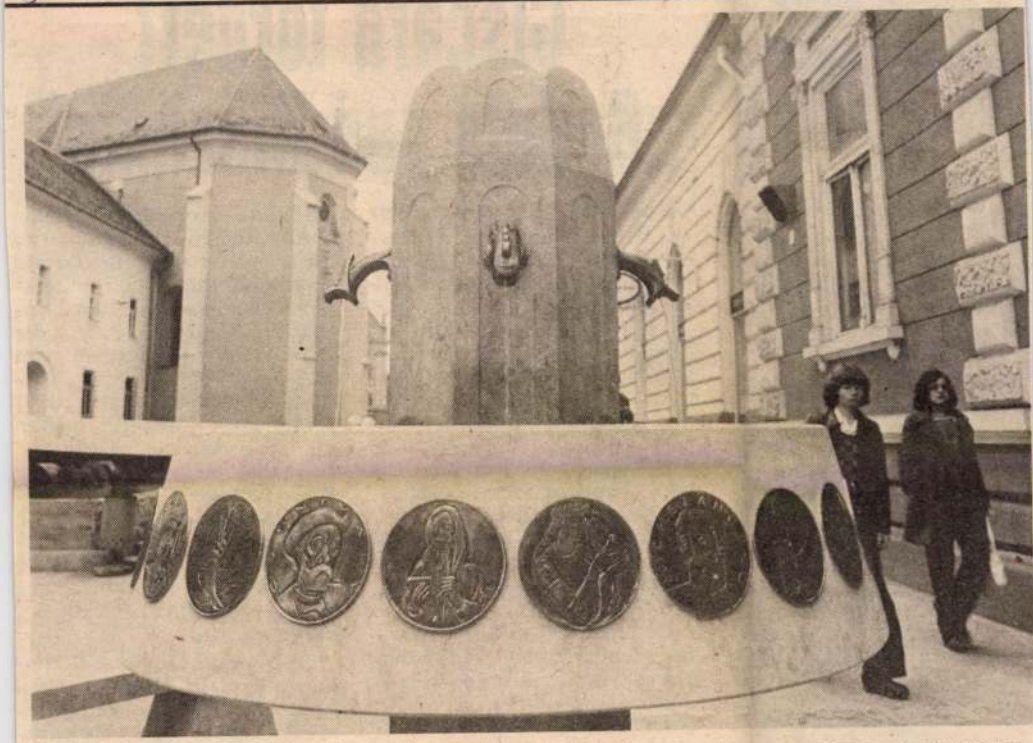

FOTO MTI — I. KARATH

Ein neuer Zierbrunnen schmückt seit einigen Tagen die Stadt Kecskemét im Tiefland. Er wurde aus Anlaß der Weltwoche bildender Kunst seiner Bestimmung übergeben. Die „Brunnen der Künste" genannte Schöpfung ist ein Werk des Bildhauers und Munkácsy-Preisträgers Gyula Kjss Kovács und wurde im restaurierten Zentrum der Altstadt von Kecskemét aufgestellt.

INTERFOTO MTI/UPI

r Helmut Schmidt in

Giscard fordert „Geduld und Disziplin"

Paris, 30. Sept. (UPI/ADN) — Der französische Staatspräsident Valéry Giscard d'Estaing hat am Mittwochabend an die „Geduld und Disziplin" appelliert, um an dem von der Regierung verkündeten „Anti-Inflationsplan" mitzuwirken. In einer Rundfunk- und Fernsehrede betonte Giscard, es gehe dabei um die Zukunft der französischen Wirtschaft, die Stabilität der Währung und der Spartätigkeit und auch um den Platz Frankreichs in der Welt.

Den nach Premierminister Raymond Barre benannten Barre-Plan nannte Giscard „notwendig und gerecht". Er warnte davor, den Plan auf die politische Bühne zu heben. „Die Zeit ist nicht gekommen, um jetzt schon den Wahlkampf für die im Jahr 1978 fälligen Parlamentswahlen zu eröffnen.

Die Politik der Regierung Inflation verlangsamt habe.

Als Begleitinstrument zu dem von der Regierung Raymond Barre in der letzten Woche gestarteten Anti-Inflationsplan hat die Bank von Frankreich am Mittwoch bereits die Kreditrestriktionen für 1977 festgelegt. Danach dürfen die französischen Großbanken im nächsten Jahr ihr Kreditvolumen nur um fünf Prozent ausweiten. Diese Auflage gilt für alle Banken, die am 30. Juni 1976 Kredite im Gesamtbetrag von 6,5 Milliarden Francs vergeben hatten.

Bei den Gewerkschaftszentralen in Paris gehen immer neue Zustimmungserklärungen von Gewerkschaftsorganisationen zur Teilnahme am 24-Stunden-Streik gegen den sogenannten Anti-Inflationsplan der Regierung ein, der für den 7. Oktober ausgerufen worden ist.

Munkácsy-díjas szobrászunk művei

1021

XXXII. 230. ✦ 1976. szeptember 24.

KÉPZŐMŰVÉSZETI VILÁGHÉT

Vésővel és ecsettel a sportról

Az ember és művészeti környezete gondolatának jegyében immár második alkalommal, szeptember 18-án képzőművészeti világhét kezdődött.

A sport ősi témája a művészeteknek. Az irodalom, a zene, az építészet a maga sajátos módján mindig is tükrözte saját korának testkultúráját, de kétségtelen, hogy a sporttal a képzőművészet állt a legközvetlenebb kapcsolatban. A szobrászat, a festészet, a grafika vagy kisplasztika egyaránt kedveli az izmok játékának, a sportolás közben kifejtett küzdelem szépségének, az edzett test harmóniájának ábrázolását. Közismert, hogy az antik olimpiákon a sportversenyek mellett szellemi vetélkedés is folyt költők, drámairók, szobrászok, zenészek és más művészek között. Az ókori görög művészet középpontjában az emberi test plasztikus bemutatása állt, így érthető, ha a képzőművészek szívesen jártak az olimpiai versenyekre, ahol közvetlenül szemlélhették szobraik fő témáját: a remek izomzatú versenyzőket. Olümpiában — amely tulajdonképpen maga is műalkotás — több száz gyönyörű atlétaszobrot találtak már eddig is a régészek.

A modern olimpiák megalkotója Coubertin is szorgalmazta a művészeti olimpiákat. Törekvését siker koronázta: 1948-ig nagy érdeklődés mellett folytak a művészeti versenyek, melyek ösztönzésére sok értékes, sőt, klasszikusnak mondható sportszobor és festmény látott napvilágot. A második londoni olimpia (1948) óta azonban megszűnt a művészeti olimpia, helyette művészeti és kulturális bemutatók kísérik a négyévenkénti világversenyt.

A képzőművészet és a sport kapcsolatának szorosabbra fűzését intézményes formában is próbálták már többször megoldani. Először 1906-ban Párizsban rendezték meg a Művészet, irodalom és sport konzultatív konferenciáját, majd 1920-ban a La Palette Française égisze alatt hívtak össze hasonló témájú értekezletet. Tizenhat évvel később a Francia Festők és Szobrászok Társasága külön sportművészeti szakosztályt hozott létre. E törekvések együttes hatására születtek azok a híres alkotások, amelyek a sport és a művészet őszinte kapcsolatát a mai napig is reprezentálják. Az egyik legismertebb Gustav Courbet Birkózók című festménye.

A múlt század nagy festői közül szintén sokan merítettek a sportból: Renoir, Cézanne, Toulouse-Lautrec, Degas és mások egyebek között evezősöket, labdajátékosokat, kerékpározókat, atlétákat ábrázoltak.

Alekszandr Dejneka egyik sportszobrát készíti

Az impresszionizmust követő irányzatok még erősebb ösztönzést kaptak a sporttól. A modern technikai sportok — motorkerékpár, autóversenyzés, repülés, motorcsónaksport — szinte kínálták a témát a futuristáknak, expresszionistáknak, s a kubizmus is jelentkezett sportábrázolásokkal, majd Salvador Dali révén a szürrealizmus, aztán a non-figuratív irányzatok szinte valamennyi divatos formája megtalálható egyik-másik sport témájú festményen, plasztikán. Nem is beszélve az utóbbi évtizedben előtérbe került új irányzatokról: a fényeffektusokkal és egyéb technikai trükkökkel készült mobilokról. Ez a művészeti eszköz a tér helyett az időtényezőre, a folyamatra, a mozgásra helyezi a fő hangsúlyt. Elképzelhető, hogy a mozgalmas sportversenyek művészi visszatükrözésére ez az irányzat alkalmasabb lesz, mint a klasszikus eljárások.

Érthető, hogy a legtöbb festmény és szobor a labdarúgásról készült. Az ismert alkotóművészek közül például Renato Guttuso is megörökítette ezt a játékot. Plakátszerű festményén élénk színekkel, nagy kifejező erővel mutatja be a labdáért folyó küzdelmet, a lendületet, az erőfeszítést, a játék önfeledt szépségét, de keménységét is. A mexikói VB idején már önálló kiállítást rendeztek több mint húsz művész — közöttük Willi Baumeister, Robert Delauney, Nicolas de Staël, Liszickij — alkotásaiból. Jó ötletnek bizonyult az MLSZ fennállásának 75. évfordulóján rendezett kiállítás is, amely több tablón mutatott be hazai és külföldi, labdarúgást ábrázoló műalkotásokat.

Egyre gyakoribb az olyan képzőművész, aki több sportágban is járatos, s a lényeget művészien ki is tudja fejezni. A sok közül talán a szovjet Alekszandr Dejnekát érdemes kiemelnünk, akit joggal neveznek a sporttémák mindmáig legnagyobb kedvelőjének. A művész így vall önmagáról: „Szeretem a sportot! Órák hosszat tudok gyönyörködni a futókban, az öttusázókban, az úszókban, a sielőkben. Mindig úgy éreztem, hogy a sport nemesíti az embert, mint minden, ami szép. Nem is értem, mire jó az ipari táj, ha benne rútak, ernyedt izmúak, akarat nélküliek az emberek."

A modern szobrászok közül elsőként a harmonikus test, a szép mozgás utolérhetetlen újkori ábrázolóját, Rodint kell kiemelnünk. A legtöbb sport témájú szobrot azonban a kanadai R. Tait McKenzie alkotta: ő ment a legtovább a sport plasztikai ábrázolásában, s még olyan összetett mozgásformákról is készített élethű szobrot, mint a rúdvagy a magasugrás.

Az ókori példák nyomán a stadionokat ma is díszítik sporttárgyú domborművek. A Colombes-i stadionban található például Yves du Manoir alkotása, a Rögbijátékos. Az ugyancsak francia Lucien Gilbert gyaloglókat ábrázoló művét 1961-ben La Courneuve-ban állították fel, szép példájaként a vonzó, korszerű díszítésnek. Nálunk nem ilyen örvendetes a helyzet. Kis Kovács Gyula Munkácsy-díjas szobrászunk így nyilatkozott erről: „A sportolók között is népszerűsíteni kell a sportot! Nagy sportolóink emlékét úgy őrizhetnénk meg igazán, ha domborműveik, kisplasztikáik ott lenne a sportcsarnokok előterében."

A képzőművészet és a sport barátságának erősítése érdekében több ízben — legutóbb Barcelonában — rendeztek nemzetközi sportbiennálét. Nálunk ezt a kapcsolatot elsősorban az Ezüstgerely pályázat hivatott ápolni. Egyre gyakrabban rangos művészek is beküldik sport témájú alkotásaikat, szerepelt már többek között: Kisfaludi Strobl Zsigmond, Pátzay Pál, Kis Kovács Gyula, Szabó Iván, Pató Róza, Fekete Géza, de sok híres festő, grafikus, iparművész nevét sorolhatnánk még. Az Ezüstgerely pályázat egyaránt rangos eseménye sportmozgalmunknak és művészeti életünknek is.

Dr. Takács Ferenc

Labda rúgás
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

Vállalat

keres:

HÁZGYÁRÁBA
nkára,
zet,
unkásokat.
kahét,
en szabad szombat,
1 évre.
ztosítunk!

BUDAFOKI ÚT 95–97.
-gazdálkodáson.

A LÁNG GÉPGYÁR FELVÉTELRE KERES:

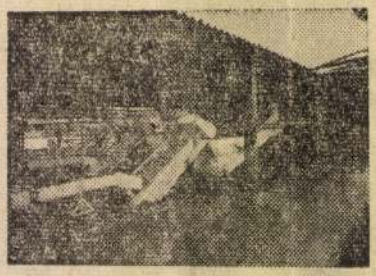

1868 LÁNG BUDAPEST

esztergályos, marós, villanyszerelő, hegesztő, lakatos szakmunkásokat, valamint **daruvezetőket.**
Szakképzettség nélküli munkavállalókat **hegesztő, daruvezető és marós szakmákra betanítunk.**
A munkahelyek műszakosak, munkásszállást biztosítunk.
Személyes jelentkezés: a munkaerő-gazdálkodáson,
1393 BUDAPEST XIII., VÁCI ÚT 152.

TATÓNKAT

BNV-n

n és a HITEKA
zötti szabad területen.

et, Colortest ellenőrző
Lada előszűrős olaj-
ocsi ionizátort

JNK!

-IONIZÁTOR
HATÓ!

MOBIL

A MOBIL Jármű- és Alkatrész-kereskedelmi Vállalat
pályázatot hirdet
ÁLTALÁNOS KÖZGAZDÁSZ MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE.
Pályázati feltételek:
Közgazdaságtudományi Egyetem belkereskedelmi szakos végzettség;
legalább 3 éves gyakorlat elemzési munkakörben;
korszerű matematikai statisztikai, elemzési módszerek ismerete.
A jelentkezéshez az eddigi gyakorlat részletes ismertetését tartalmazó önéletrajzot és fizetési igény megjelölését kérjük.
Levélcím: 1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 53. sz.

KERAVILL

PÁLYAKEZDŐK!

Kereskedelmi szakközépiskolát végzett
fiúkat és lányokat felveszünk
ELADÓI, PÉNZTÁROS! munkakörbe.
Érdeklődésüknek megfelelően hiradástechnikai, erősáramú és autós-motoros boltokban helyezzük el őket.
JELENTKEZÉS: a
KERAVILL
Kiskereskedelmi Vállalat,
munkaügyi osztályán,
Budapest V.,
Arany János utca 10.,
II. em. 14.
Telefon: 116–591.

APISZ

Érettségizett **FIATALOK, FIGYELEM!**
Budapest belterületén levő boltjainkba
eladókat felveszünk.
A kultúrcikk eladói szakképesítést háromhónapos tanfolyamon szerezhetik meg. A szakmai továbbképzést tanulmányi szerződéssel támogatjuk. A pályalkalmassági vizsgára jelentkezni lehet az
APISZ
Kiskereskedelmi Vállalat
munkaügyi osztályán:
BUDAPEST VII.,
WESSELÉNYI UTCA 6.
Telefon: 426–908.

BKV

A BKV METRÓ ÜZEMIGAZGATÓSÁGA FELVESZ:

A BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALATHOZ

1976. IX. 24. 19.30. Televizio
Tv-hiradó

102/21 Kis Kovács Gyula

- Szobrok, grafikák, textilek. A Képzőművészeti Világhét budapesti eseményei közül három kiállitást ajánlunk, akár hét végi programként is. Első helyszinünk a Budapesti Szépmüvészeti Muzeum. Dürrertől, Picassoig négyévszázad kiemelkedő grafikus mesterének százhúsz lapját mutatja be az "Ember és környezete" cimü kiállitás. Dürrer, Kaijo /fon/, Piranezi, Kanaletto, Boya és a többiek olyan müveit láthatjuk itt elsősorban, amelyek eleven erővel idézik az elmult korok épitészeti és táji környezetét és benne az emberek életstilusát. Rembrand a jellegzetes holland vidéket, s a tudósok életét örökitette meg aprólékos finomsággal. Donnié /fon./ karikaturái a század fordulü Párizsát gunyolják, Touloze Lautrek litográfiái pedig a francia müvészvilág életét és a ... varázsos hangulatát idézik. A Nemzeti Gallériában az állandó és a nemrég megnyilt kiállitások mellett egy újdonságra hivjuk fel figyelmüket. Fiatal textilmüvészek engednek bepillantást munkájuk titkaiba. A nagyközönség eddig jobbára csak az elkészült müveket láthatta, vásárolhatta meg, s müvészi értéket csak annak tulajdonitott. Pedig a tervezés időszakában az elképzelések megfogalmazása során is gyakran szinvonalas, önálló müvészi értékkel biró grafikák születnek. Most ilyen munkákat állitottak ki a textilmüvészek persze a kiállitás nem jelenti azt, hogy ezekkel a témákkal, ötletekkel nem találkozunk majd egy-egy szép textilen. A Budapesti Nemzetközi Vásár főterén szobrok és térplasztikák készítetik nézdelődésre és kellemes pihenésre a vásári forgatagban elfáradt embert. Köztulajdonba kerülő szobrokat állitott itt ki a Mücsarnok. A BNV után a kecskemétiek gyönyörködhetnek majd Kis Kovács Gyula Dózsájában és Marton László Rohát mosó nőjében. Debrecenbe kerül Kerényi Jenő Anya szobra. A HUNGEXPO és a Mücsarnok ujszerü kapcsolata ezen túl lehetővé teszi, hogy egy-egy városunkban, községünkben vagy intézményünkbe kerülő alkotást ne csak egy szükebb közönség, hanem száz és százezrek is láthassák.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1977 FEB 12
TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

Kiss Kovács Gyula

1021

Szekszárdi szobrok

Kiss Kovács Gyula: Babits Mihály

dió. 10.35: Az
lytatása. 11.40:
olnár Géza reg
elódiakoktél.
örvénykönyv
ekről. 13.25: A
lytatása. 14.14
zínház. 14.50:
.10: Haydn:
ves. 15.28: „A
ei hagyományai. — I. 15.44: Ma-
varán szólva... 16.05: Harsan a
ürtszó! 16.35: Leoncavallo ope-
iból. 17.07: Fiatalok Stúdiója.
.32: Prokofjev: Péter és a far-
as. 18.00: A Szabó család. 19.15:
eghegyek pórázon. 19.25: Min-
enki iskolája. 19.53: Visszapil-
ntás 1947—1977. 20.23: Andor
va és Csapó Károly népdalo-
at énekel. 21.05: Húszas stúdió.
.20: Zenekari muzsika. Közben:
.50: Meditáció. 23.00: A zeneka-
muzsika folytatása.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Dávid Gyula fúvósmüvei-
ól. 8.20: Tíz perc külpolitika.
sm.) 8.33: Nótacsokor. 9.25: Or-
osok a mikrofon előtt. 9.33: De-
ire is derű. 10.00: A zene hul-
mhosszán. 12.00: Huszka Jenő
perettjeiből. 12.33: Arcképek az
osz irodalomból. 12.50: Népsze-
muzsika. 13.33: Munkásdal-
ldolgozások. 14.00: Kettőtől ha-
g... 14.00: Operaslágerek. 18.00:
odály: Molnár Anna. 18.10: Ba-
ngolás régi hanglemezek kö-
tt. 18.33: Népdalok, néptáncok.
.15: A politikai irodalom új
önyveiről. 19.30: Csak fiatalok-
ak! 20.33: Mindenki könyvtára.
.03: Népi zene. 21.23: A Rádió
alszínháza. 22.33: Tíz perc kül-
olitika. 22.43: Az operaközvetí-
s folytatása. 23.44: Régi ma-
var muzsika.

III. MŰSOR

14.05: Dizzie Gillespie kvartett-
játszik. 14.35: Szemelvények a
rök népköltészetből. 14.55: Her-
ert von Karajan vezényel. 16.03:
enei panoráma. 16.25: Harminc
erc alatt a Föld körül. 16.50:
omantikus zeneszerzők művei-
ól. 18.05: Cherubini operáiból.
.29: A Tátrai vonósnégyes fel-
teleiből. 19.15: Iskolarádió.
.33: Rákóczi. Epizódok Laczkó
éza regényéből. 19.54: Hang-
lvételek felsőfokon. 21.14: Ver-
k. 21.20: Uj lemezeinkből.

pontban. ... más. 21.00: Filmfesztivál '77: F, mint Fairbanks. — Francia játékfilm.

II. MŰSOR

18.45: Dokumentumfilm. 19.00: Humoros adás. 20.00: Lindberg gyermekének elrablása. — Dokumentumdráma. 21.00: Huszonnégy óra. 21.20: Szórakoztató zene. 21.45: Tudományos műsor.

Szerda

KOSSUTH RÁDIÓ

8.27: Szocialista brigádok akadémiája. 8.57: Ránki György: Két bors ökröcske. 9.12: Zenekari muzsika. 10.05: „Nyitnikék". — Kisiskolások műsora. 10.40: Romantikus zongoramuzsika. 11.30: Két megavatt. Közvetítés a solti Kossuth-adó avatásáról. 12.35: Tánczenei koktél. 13.20: Koczkás Sándor könyvszemléje. 13.30: Nóták. 14.00: Ezeregy délután. 14.30: A „tisztes ipar" zenei hagyományai — II. 14.47: Verdi: Don Carlos — Fülöp király és Posa kettőse. 15.10: Messziről messzire. 15.50: A Swinging Marchers fúvósegyüttes játszik. 16.10: A munkásőrség 20. évfordulója. 16.40: Operettrészletek. 17.07: Az egészségügy frontjain. 17.32: Hangverseny a mindenki zeneiskolája hallgatóinak. 18.11: Hófehérke és a hét törpe. Részletek. 19.15: Gondolat. 20.00: Népdalest. 20.52: Kis magyar néprajz. 21.02: Mozart: A szinigazgató. Egyfelvonásos opera. 22.20: Tíz perc külpolitika. 22.30: Monteverdi-művek. 22.55: Mit, hogyan és kinek? 23.10: Uj lemezeinkből. 0.10: Furulya- és citeramuzsika.

PETŐFI RÁDIÓ

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrász

1976 OKT 7

1021

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Művészetek kútja

A képzőművészeti világhét rendezvényeinek sorában Kecskeméten, a Kéttemplom közben, felavatták Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrász „Művészetek kútja" című alkotását. A régi városközpontban felállított kút jól illeszkedik a régi épületekkel körülvett „sétáló" utca hangulatához

Azonnali belépéssel felveszünk

legalább 5 éves vezetési
gyakorlattal és E kategóriájú jogosítvánnyal rendelkező

tehergépkocsivezetőket

Jelentkezni lehet: Szolnok megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat, Szolnok, Vágóhíd u. 70. szállítási osztály. (H. 605.)

Fénymá

szabad
aj
minden h
K
Sz

DOLGOZÓKAT ALKALMAZUNK

KATALÓGUS:

A dokumentumkiállítás anyagát a következő témák szerint csoportosítottuk:

1. A Szépművészeti Múzeum Van Gogh-rajzai. (Reprodukciók)
2. Az egykor magyar tulajdonban volt festmények. (Dokumentumok)
3. Van Gogh levelei – magyarul. (Kiadványok)
4. Néhány kötet a Magyarországon megjelent irodalomból.
5. A magyar művészek Van Gogh-érmei. (15 művész 21 alkotása)
6. A magyar érmek első külföldi méltatója, M. E. TRALBAUT munkássága.
7. A „Van Goghiana" kiadványok. (P. PERÉ, Antwerpen)
8. Kiállítási katalógusok a világ minden részéből. (Moszkva, Varsó, Tel Aviv, Tokió, Ottava, Párizs, München stb.)
9. Az amszterdami új Van Gogh Múzeum.
10. A hollandiai Neunenben működő Van Gogh Dokumentációs Központról. (TON de BROUWER munkássága.)
11. Néhány szép könyv a világszerte megjelent monográfiákból.

A kiállítást – gyűjteménye anyagából – rendezte: Dr. SOÓS IMRE.

Építők Rota – C: 396.

1890
1980

MEGHÍVÓ

KISS KOVÁCS GYULA

Stettner Béla linómetszete

Kilencven évvel ezelőtt, 1890. július 29-én halt meg VINCENT VAN GOGH holland festőművész. Ugyanabban az esztendőben született FERENCZY BÉNI, a magyarországi első Van Gogh-érem alkotója.

Az ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA Igazgatósága meghívja Önt
az évforduló alkalmából rendezett

VAN GOGH-DOKUMENTUMKIÁLLÍTÁSRA.

Megtekinthető a klubban, Budapest V., Petőfi Sándor utca 5. sz. alatt
1980. december 5-től 19-ig, naponta de. 10 órától este 20 óráig.
Szombaton, vasárnap zárva.

Ez alkalommal kiállítjuk a magyar művészek Van Gogh-érmeit, időrendben

FERENCZY BÉNI
MARTSA ISTVÁN
KISS NAGY ANDRÁS
ENGELSZ JÓZSEF
KISS KOVÁCS GYULA
CSÉRI LAJOS
KUNVÁRI LILLA
SZANDAI SÁNDOR
NAGY ISTVÁN JÁNOS
LÁZÁR SÁNDOR
HERCZEG KLÁRA
RENNER KÁLMÁN
Sz. EGYED EMMA
LÓRÁNT ZSUZSA
KOROSÉNYI TAMÁS

alkotásait.

Kamarakiállításunkon magyar kiadványok mellett bemutatunk több ritka külföldi könyvet, katalógust a könyvtárnyi Van Gogh-irodalomból, a meghívó hátoldalán közöltek szerint.

Van Gogh-kiállítás Magyarországon? – kérdezheti joggal csodálkozva a látogató, akinek tudomása van arról, hogy a művésznek hazánkban jelenleg egyetlen festménye sem található. Nem mindig volt így, mert századunk elején még Van Gogh három igen jelentős olajképe szerepelt neves magyar műgyűjtők tulajdonában. Sajnos, ezek évtizedekkel ezelőtt külföldre kerültek. Így a holland mester egyre jobban értékelt életművét Szépművészeti Múzeumunkban a Majovszky-gyűjtemény három híres rajza képviseli csupán.

A magyar képzőművészetnek van azonban olyan területe, mely világszerte érdeklődésre tarthat számot Van Gogh egyre növekvő népszerűsége miatt. Ez a művész emlékére készült érmek sorozata, mely Ferenczy Béni 1936-ban mintázott Van Gogh-érmével kezdődött, s amelybe napjainkig szobrászatunk több jeles mestere lépett be alkotásával.

Dr. Tralbaut belga művészettörténész Antwerpenben 1967-ben a Van Gogh-ábrázolásokról kiadott tanulmányából tudta meg a nemzetközi művészeti közvélemény, hogy a világ első Van Gogh-érmét magyar művész, Ferenczy Béni mintázta, egy évtizeddel megelőzve ezzel a holland honfitársakat és egyéb európai, ázsiai országok művészeit.

Így a Van Gogh-érmek kiállításával egyben tisztelgünk a 90 évvel ezelőtt született és 1967-ben elhunyt Ferenczy Béni mester emléke előtt is, aki úttörő alkotásával egyik elindítója volt Van Gogh világszerte növekvő megbecsülésének.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1977 SEP 16
DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Kiss Kovács Gyula
szobrászművész
1021

Az új Dózsa-szobor

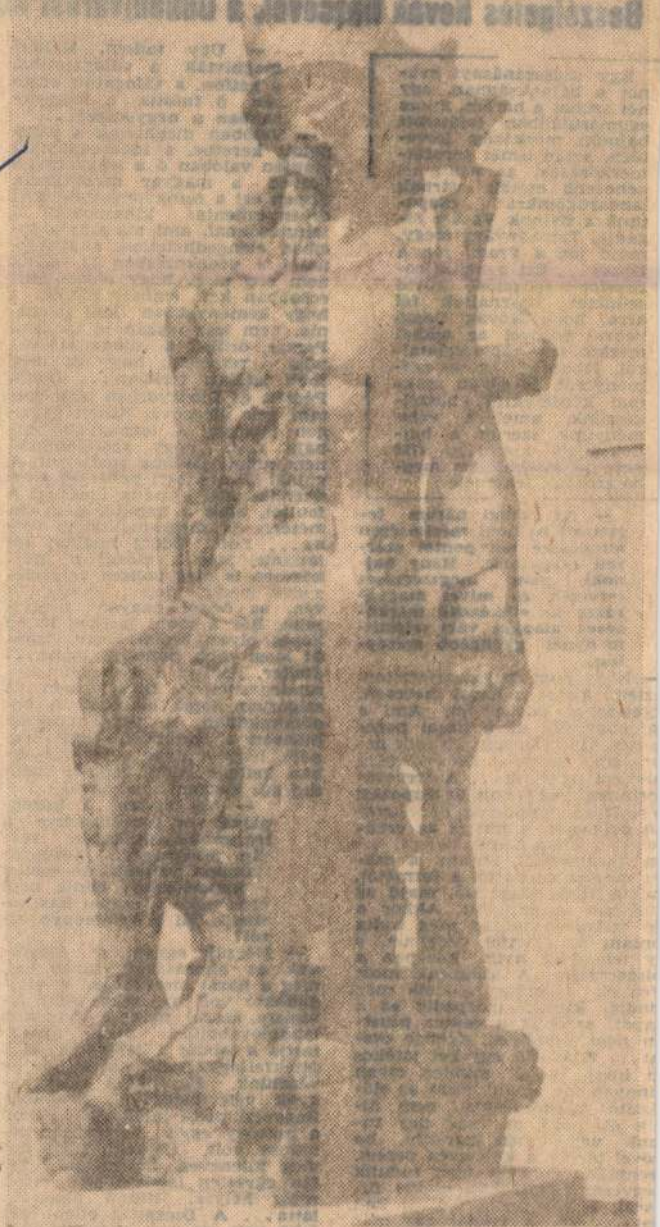

Új képzőművészeti alkotással gazdagodott városunk. A hét elején állították fel Kiss Kovács Gyula Dózsa-szobrát a Dózsa György úton, a Kádár-völgyi új kollégium épülete előtt

oldal

Labdarúgóinku

Beszélgetés Novák Dezsővel, a Dunaújvárosi Kohá

Egy szusszanásnyi szünet a bajnokságban, egy hét szünet a három, gyors egymásutánban lejátszott bajnoki mérkőzést követően, aztán ismét sorozatmérkőzések, az eddiginél nehezebb csaták várnak labdarúgóinkra: csapatunk a bajnok Vasast fogadja, Tatabányára megy, majd jön a Fradi, jön a Dózsa... Ezt a nehéz sorozatot megelőző rövid szünetet használtuk fel arra, hogy Novák Dezső vezető edzővel az eddigi mérkőzések tapasztalatairól, labdarúgóink teljesítményéről, és olyan szakmai kérdésekről beszélgessünk, amelyek véleményünk szerint a bajnokságból hátralévő 2790 percnyi játékidőben meghatározóak lehetnek.

— Az eddigi három lejátszott bajnoki mérkőzésen mindössze két pontot szerzett csapatunk. Hány bajnoki pont megszerzését tervezte, és mivel magyarázza az előkészítő mérkőzések alapján várt teljesítménynél gyengébb szereplést.

— Négy pont megszerzését terztem, kettőt a hazai meccsen, yet-egyet idegenben. Ami a gjobban fáj, az a hazai pontsztés. Ha csak azt játsszuk itt-n, amit legutóbb Diósgyőrben, lokkal nyerünk... A tervezés erintem reális volt, az alapozási szakban mindenki becsületen dolgozott, s jött is az eredény: a Tisza Kupát hajszál hín megnyertük. Sajnos, a csaet messze van attól a formától, nit a Tisza Kupában, majd az DK-ban is mutatott. Akkor a t szélső jó játéka meg tudta ntanj az ellenfél védelmét, s y lehetőség nyílt középen a lszerzésre. A szélsőink most engék, a centerprobléma még ndig kísért, márpedig az a apat, amelyik a center posztn nem veszélyes, gyenge csaat... Ráadásul egy-két játékos t hiszi, hogy minden olyan nnyen fog menni, mint az előszítő mérkőzéseken, nem hiik el, hogy mi csak úgy tuink versenyben maradni, ha vel birjuk a kilencven percet. chnikailag nem igen tudunk gverni csapatokat, csakis fussal. Ehhez pedig úgy is kell ni... Ez a labdarúgás már em szórakozás, ez már mun-

— Ha már a munkánál tartunk, engedjen meg néhány kérdést az edzésekkel kapcsolatban. Láttuk, hogy a játékosok az időre-futás

— Úgy tudom, Kellert meghívták a válogatottba, s hétfőn, a válogatott edzésén ő futotta a leggyorsabban a négyszázat...

— Valóban meghívták a válogatott keretbe, s időeredményei alapján valóban ő a leggyorsabb hátvéd a magyar mezőnyben. Éppen ezt a futógyorsaságot kell érvényesítenie: kihasználni a felfutásoknál, ami ma már a fociban elengedhetetlen, s kihasználni a védekezésben is. Amíg nem érti meg, hogy ehhez szorosabban kell embert fognia, s hogy keményebben kell játszania, nem lesz igazán jó játékos. Persze, örülök a válogatottságának, s remélem, hogy ez még jobb játékra serkenti... *Judik.* Pécsett és Diósgyőrben meg voltam vele elégedve, itthon gyengén játszott. A legnagyobb hibája volt, hogy szerelésekkel nem tudott játékba avatkozni. A gólnál is hibázott: behátrált és a tizenhatosnál csinálta meg azt a faultot, amit a kaputól negyven méterre is megcsinálhatott volna... *Tóth.* Eddig nagyon jól játszott. Még a diósgyőri mérkőzésen is meg voltam vele elégedve, pedig, ideges játékos lévén, az öngól nagyon megviselte. Bár a többi játékos lenne képes olyan erőfeszítésre, mint ő! Most több pontunk lenne... *Staller.* Pécsett a gyors Kardost semlegesítette. Diósgyőrben is szigorúan fogta emberét. A védőmunkában a hazai meccsen hibázott a legtöbbet. Nagy hiba nála, hogy amikor a támadásokban kellene részt vennie, nem tud mit kezdeni a labdával...

— Azt hiszem, a középpályás-sor teljesítménye a legproblematikusabb. Igazán jóképességű középpályásaink vannak, de ezeket a képességeket eddig nem igen tudta a csapat hasznosítani. Mi a véleménye erről?

— Nézzük egyenként. *Repkának* az akarásával nincs baj, még a hazai mérkőzésen is elfogadható volt a játéka. Ami javításra szorul nála: a gyorsabb labdatovábbítás. Még tovább tartja a labdát a kelleténél, ez a játékfelfogás csak akkor jó, ha vezetünk. Egyébként meg vagyok vele elégedve. *Szepessy.* Ragyogó pécsi játék után itthon a mezőny egyik legrosszabb játékosa volt. Pécsett nem állt meg kilencven percen át, s talán egyetlen labdája sem jutott rossz helyre, itthon pedig... látta... A Diósgyőr ellen már jobb volt, de nem volt jó. Eléggé hangulatember. Ha nem megy neki, akkor úgy próbál ... hogy vakon belerúg, belepörget a labdába. Nincs értelme a játékának. A képességét nem lehet tőle elvitatni, de éppen ak-

Kiss Kovács Gyula, szabadszmüvész

- Cser Lászlónét azért egy kicsit elraboltam a munkájától, hiszen ahogy visszajöttünk az irodába máris akadt tennivalója, közben megérkezett a posta.

- Igen, a leveleket azonnal bontjuk, express levelek érkeztek. Sajnos a Dobsa Sándor és családja közbejött akadály miatt nem tud jönni, de reméljük,. hogy más jelentkező lesz.

- Egészen biztos vagyok benne. Nem beszélgettünk még a kastélybeli sétánk során arról, hogy Zsennyén a faluban élő emberek hogyan fogadják a müvészeket, hogyan fogadják egyáltalán ezt az alkotó házat, ezt a müvésztelepet a maga egészében a maga hangulatával ?

- Én is itt élek mostmár lo éve és ezért látom, hogy nap mint nap nagy szeretettel köszöntik az ittlévőket, előre mjár megsüvegelik őket, mondhatnánk igy is. Nagyon tisztelik, becsülik őket, gyakran bejönnek modellt ülni. Séták alkalmával szinte valamennyien virágcsokorral térnek vissza, amit bent a falusiaktól kapnak.

- Kezdet kezdetén ,amikor a zsennyei müvésztelep megalakult, Kiskovács Gyula akkor már lejárt, itt dolgozott, alkotott, pihent. Annyira megszerette, hogy házat is vett itt.

- Lenn voltunk egyik szilveszterkor a Kiss Sándornál Kollegánknál és disznót öltek. Utána elmentünk a faluba csavarogni és mondta, hogy lehetne venni valami házat. Amikor bejöttünk erre a portára végigmentünk rajta egész fel a töltésig és amikor visszanéztem ennek az egésznek a hangulata fantasztikus érzést adott, mert soha nem volt vágyam magántulajdonra, hogy nekem legyen ilyesmi. Hát van Pesten mütermem mi a fenének ? !
Amikor visszanéztem és az egész térség kitárult, a nagysága a területnek, az a nyugalom, hátul van egy kis erdő, akácos, aztán marha nagy gyümölcsös van benne, az a végtelen csend és nyugalom, ami Pesten nincs meg, mert ha az ember farag kinn az udvayron leszólnak a lakók, hogy maradjunk csöndbe, mert éjszakás, szóval nem lehet, majdnem beszorul az ember a négy fal közé, nem lehet zörögni, se domboritani semmit nem lehet csinálni. Akkor ez olyan lehetőség volt, véletlen volt persze, hogy megfelelő áron meg is lehetett venni.

- El lehet képzelni, hogy a házon mennyit kellett dolgozni, hiszen ahol most beszélgetünk ez egy gyönyörü gerendás mennyezetes szoba, ez azelőtt istálló volt.

1979. VIII. 16. Petőfi 12.54 /Kiné/:
Kapcsolás a györi Stúdióba.

- Igen, ennek adott volt a lehetősége. Mert amikor én kibontottam a mennyezetet, akkor derült ki, hogy tulajdonképpen milyen szép egy ilyen tér a maga egyszerüségében. Tehát a fagerendák mint szerkezet látszik. Arra gondoltam meghagyjuk, még hogyha nehézségeink lesznek a fütéssel még akkor is megéri, inkább két kályhával fütjük, mert bizony télen amikor szél van elég nehéz kifüteni

- Télen nem is sokat laknak itt lenn

- De, lenn vagyunk télen is sokat

- Most akkor fővárosi müvész Kis Kovács Gyula vagy zsennyei?

- Ez olyan kétlaki dolog. Tulajdonképpen most kezdünk belejönni, mert most tudom megteremteni azt a lehetőséget, hogy a pajtából, ami 11 m x 6 méteres, aminek meghagytam teljesen az alaprajzát, mint ahogy a házét is minden ugyanugy maradt. Itt-ott falakat kell felhuzni, hogy müteremmé váljon.

Kiss Kovács Gyula

Élet és Irodalom 1982. IV. 30.

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Konzumartist

Ahogy zárja kapuit a század, a nyugati országokban sorra rendezik az enciklopédikus kiállításokat és jelentetik meg a modern művészet történetét összefoglaló kiadványokat. Ezeket nézve egyre többet bosszankodunk, és mind gyakrabban tesszük fel a kérdést: hol vannak belőlük a magyarok? Miért nem ismerik az impresszionizmus hazájában Szinyeit? Rousseau kortársaként Csontváryt, a szürrealizmus máig eleven hatókörében Vajda Lajost?

A válasz bonyolult, az okok sokfélék. Politikaiak és ideológiaiak; némelyek tények, mások kibogozhatatlan talányok. Ez alkalommal csupán egyet említenék: műveik nem kerültek be a nemzetközi műkereskedelembe. Következésképp: nincsenek ott a nagy magán- és közgyűjteményekben.

Így van-e ez ma is?

Igen, bár szűnőben az elszigeteltség. Magyar művészek egész sora rendez idegenben, kisebb és nagyobb galériákban kiállításokat. Néhány éve pedig Magyarország is szerepel a baseli nemzetközi művészeti vásáron. Az idei résztvevők munkáit a *Duna Galériá*ban minden érdeklődő megtekintheti.

A hazai műkereskedelemnek a Képcsarnok Vállalat a gazdája. Szerencsére a baseli seregszemlére nem az igénytelen kommercializmus szellemiségét exportáljuk. Tavaly Dienes Gábor és Kiss Nagy András szerepelt, az idén pedig Kovács Péter és Kiss Kovács Gyula személyében ugyancsak két *művész* munkáit küldjük ki. Két olyan alkotót neveztünk, aki (ezt tudom) része a szellemi életnek, és akit (ezt csak sejtem) talán el is lehet adni.

●

Kiss Kovács Gyula kiváló képességű művész. Ezzel nemcsak a legfontosabbat mondtuk ki róla, hanem be is fejeztük a dicséretét. Mert akármilyen szellemesen komponál, bármily ötletesen formálja az anyagot, adósunk marad a gondolattal. Jó szobrokat csinál, de sohasem emlékezeteseket. Anyaga, amely kisebb életmű-kiállításként mintegy két évtized munkáját foglalja össze, azt mutatja: szép női aktokat éppúgy tud mintázni, mint a falon jól festő plaketteket és artisztikus emlékérmeket. Ezeket a szobrokat nem olyan mesterember készítette, akinek csupán szakmai rutinja van, érzékenysége nincsen; de nem is a szó teljes értelmében alkotóművész, mert Kiss Kovács műveiben semmi — még talán kísérlet sincs, ami arra vallana, hogy ő változtatni akar azon, amit elődeitől vagy kortársaitól készen kapott. Annyira sem tud egyéni lenni, hogy az epigonizmus megkísérthetné.

Kovács Péter a legújabb — az elmúlt években készült — munkáiból ad válogatást. Kiss Kovács után érzékenyebbnek, egyéniségét teljesebben kifejezőnek érzem az ő művészetét. Saját stílusán túl önálló élményvilága is van: ez a testében-lelkében megnyomorított ember, aki a század kataklizmáiban szenvedett meg.

Műveiben emberi alakokat látunk, gyakran félbevágva, szinte mindig élénk mozgásban. Vagyis indulatosak ezek a figurák. Egy másik jellegzetességük: a bomlás állapotában vannak. Szétesik már a körvonaluk: Kovács ugyanis keresgéli a vonallal a formákat. Olykor az arcot minden részletében felvázolja, a comb ívelését nagyvonalúan érzékelteti, a lábfejet már csak sejtetni engedi. A felület sem egységes: a művész csak az alap egy részét festi be, azt is úgy, mintha alapozna; ebből adódik, hogy művei se nem egészen festmények, se nem egészen grafikák.

Más átmenetről is beszélhetünk. Kovács Péter izgalmas témakörhöz fordult: korunk emberének stációit idézi; bravúros technikával dolgozik ezenkívül izgalmas stílusban tálalja motívumait. Érdekesen mozgalmas felületeket alkot, láthatóan a mesterség tökéletes birtokában. Mégis valamiféle kijózanító egyensúlyt keres — a katarzis ellenében. Képein nem annyira a tragédia árnyéka jelenik meg, munkái sokkal inkább rezignációt keltenek. A dráma a vonal- és a felületkezelés artisztikumában valósággal feloldódik, és a technikai bravúr kerekedik felül, válik uralkodó elemmé.

●

Nem tudom megjósolni: sikere lesz-e a két kiállítónak Baselban. Magam, ha ez volna a feladat, nem velük reprezentálnám mai szobrászatunkat, festészetünket. Vitathatatlan: értik a szakmájukat, ízléssel, tehetséggel dolgoznak. Ami azonban ezúttal fontosabb: művészetükben mindaz fellelhető, amit az igényes műkereskedelem keres. Műveik felkészültségről vallanak, modern hatásúak, mégis csupán dekoratívak. Befogadásuk nem okoz nehézséget.

Topor András: Rács mögött

Legendakiegészítés

■ *Beke Kata: Kasszandra (Magvető, 247 old.)*

A legenda egyszerre több is, kevesebb is azoknál a valóságos eseményeknél, amelyek keletkezését befolyásolják. Több, mert időtlen, egyetemes. Győzni és veszteni ugyanis bárhol, bármikor lehet. Nincs nemzethez, földrészhez, korhoz, korszakhoz kötve. Hősei és hőstettei, csatái és áldozatai vannak. De kevesebb, mert hiányzik a háttér, az emberi viszonyok bonyolult — belső és külső szükségés törvényszerűségei által meghatározott — hálózata.

A műfaj nélkülözi az árnyalatokat. Jó és gonosz, hős és gyáva, okos és ostoba összecsapásában — a sötétség és világosság örök küzdelmében kit érdekelnek a hétköznapi helyzetek, viszonylatok? A legenda ünnepélyes, tekintélytisztelő és *látszólag* sérthetetlen.

A *Kasszandra* című „novellás" kötet szerzőjét azonban a hétköznapi helyzetek, emberi viszonyok érdeklik a legendákban is. Tudja, hogy a természetfeletti hatalmakat legyőzni csak akkor lehet, ha a hős emberfeletti erők birtokosává válik. Kiegyenlített esélyek reménye — örökös emberi vágyálom. *Beke Kata* jól látja azt is, hogy az író feladata az álom utolsó, s az ébredés első pillanatában kezdődik. Az emberfeletti hatalmakról így váratlanul kiderülhet: nem természetfelettiek.

A szerző a világirodalomból kölcsönözte írásainak cselekményét. Félreértések elkerülése végett: nem átfogalmazta, *újrafogalmazta* a jól ismert eredeti legendákat. Ezzel — bár a „sztori" változatlan maradt — minőségileg „új történetet" teremtett.

Könyve legendakiegészítés. Megtudható belőle, hogy a hősök szörnyetegek, a szörnyetegekről, hogy áldozatok. Az írói lelemény a legendákat legendácskává zsugorította. Igaz, az egyszerű tanulság, mely szerint a jó diadalmaskodik a rossz felett — szertefoszlik, eltűnik. De ki állíthatja a tanulságokról, hogy egyszerűek? Mindazok, akik világunkat szívesen egyszerűsítik jóra és rosszra, feketére és fehérre.

Notórius reménykedő vagyok. Súlyosan visszaeső a bizakodás bűnében. Azt képzelem, mind több szerző próbálkozik majd legújabbkori legendakiegészítésekkel. Akkor talán az árnyalatoktól gazdag valóságból leszűrt tanulságok sem lesznek feketék-fehérek.

Gyenes Pál

---

tegő poszátától a teremtésből kitörni vágyó istenig minden természeti jelenséget és emberalkotta fogalmat költészete geometrikus rendjébe helyez, hogy a valóság és a megfoghatatlan egyaránt érthetőbb legyen, mint a lét vadonában. „Kell még idő, de érleli és — amit most sűrűsége eltakar — láthatóvá válik és dal lesz".

— Vörösmarty költészetének ihletőerejére utal. Vörösmarty megőszült földje és Rába háború utáni kietlen bolygója, melyen emberi nyomorral töltjük „az Isten kérő roppant tenyerét" — azonos férfifájdalom sóhaja.

Vörösmarty apokaliptikus képei általában azokra a 20. századi magyar költőkre hatottak, akik sa-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1975 SEP. 2

BARTÓK

KROÓ GYÖRGY:

Birodalmának határai

Pár hónappal ezelőtt, a Ravel-centenárium alkalmából, több cikkíró azon kesergett, hogy az 1937-ben elhunyt francia zeneszerző helye, rangja még mindig kétséges a világ zenei köztudatában: operáit alig játsszák, a szimfonikus hangversenyek közönsége számára Ravel *csak* a Boleró alkotója maradt, s a szakkritika még mindig szívesen csomagolja egybe a nagy keresése művészetben, tudományban egyaránt, s ennek egyik előfeltétele: a minden emberi gyengeségen felülemelkedő erkölcsi komolyság. A másik gondolat az elfogulatlanság különböző fajok, népek sajátságai iránt, aminek következménye a kölcsönös megértés, majd a népek közti barátság. Jelenti továbbá Bartók neve a népből való megújulás elvét és követelményét és diadalmas fináléi kitágították körülöttünk a világot. Tanúja volt a világ elgépiesedésének, a mindent felfaló nagyváros idegeket felőrlő zajának, a hajszává vált emberi életnek, és zenéjével kivezetett ebből a sivatagból, hegyek közé, erdőkbe, vizek partjára, népmesei és költői ligetekbe, el egészen a tisztaság forrásáig. Tanúja volt az emberi szolgaságnak, a Ha-

Kiss Kovács Gyula szobrai

ÉKOZÓDÁS

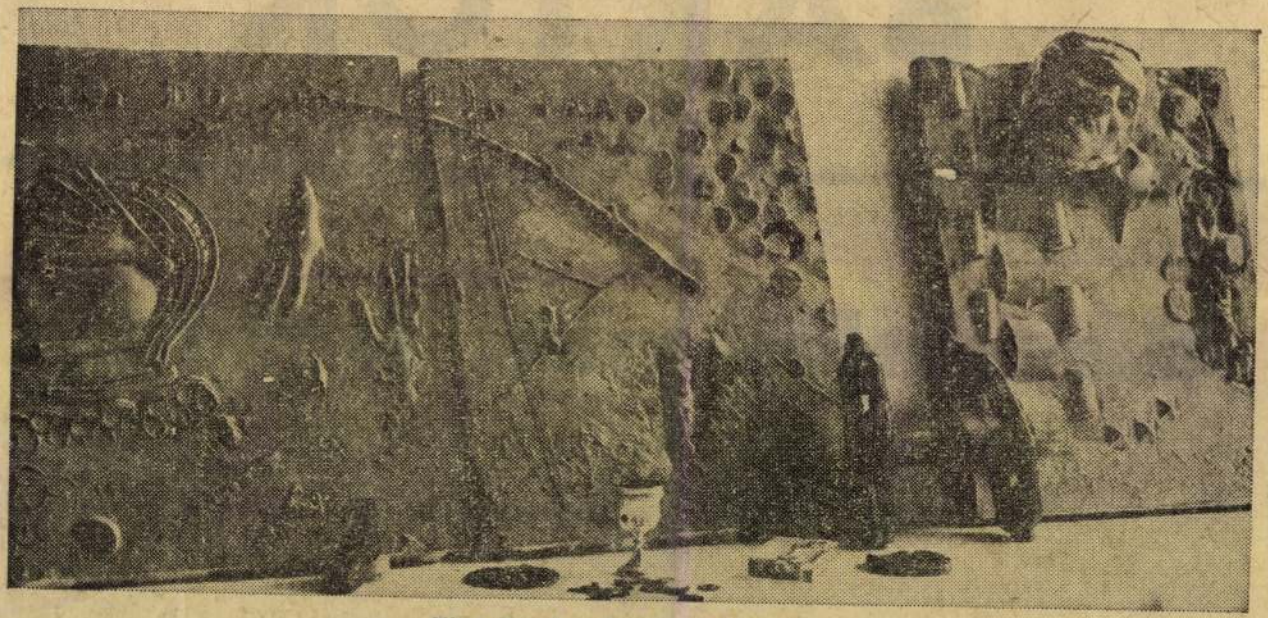

Kiss Kovács Gyula: Relikviák

Budapest XII. ker. Csörsz utca, felszabadulási emlékmű, Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotása

ei

let. A zuhanó-bombázó mögött apró kis pontok tűntek fel.

– Ejtőernyősök. Egy se menekülhet, – csattant a vérszomjas parancs, az előző, rémült félelmet feledő gyáva bátorsággal.

S a Csatka felé vivő út mentén, a környező akácosban állig felfegyverkezett SS-ek várták a kényszerleszállást végrehajtó amerikaiakat.

– Az iskolába velük. Gyorsan . . .

Csendes a falu. Szobáik mélyére húzódtak az emberek. Vártak a nyugalomra, a békességre, a felszabadulásra. Az orosz ágyúk már a Velencei-tónál dörögtek, űzték, hajtották az ellenséget.

Két fiatal levente óvatosan lépdelt az Árpád úton.

– Ne izgulj, – biztatta Baranyi Pali társát. – Itt senki sincs. Ideális hely a dekkoláshoz. Ismerős vagyok itt.

A bakonycsernyei fiú gyakorta kószált erre. A Magyarhegy, a Pogánysánc cserkésző helyeinek egyike. Társa, a beledi Fock Lajos már idegenebbül, bizalmatlanabbul lépdelt.

– Azért jobb, ha vigyázunk.

– Állj! Kezeket fel! – toppant eléjük két halálfejes, tiszta magyar kiejtésükkel is tanúsítva becstelenségüket, árulásukat,

4. Szarvason a város felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából, 1974. október 5-én leplezték le a felszabadulási emlékművet, Kiss Kovács Gyula alkotását

Gömöry Albert: Közös élményünk emlékművei.

Kiss Kovács Gyula Szabadszmárdsz.

Békés Megyei Népújság, Békéscsaba 1979. Apr. 4.

A közművelődést szolgálja az új könyvtár Battonyán

A szarvasiak régi gondja oldódott meg az autóbusz-pályaudvar átadásával

1973 AUG 25

1021

Jubileumi ünnepség a színházban

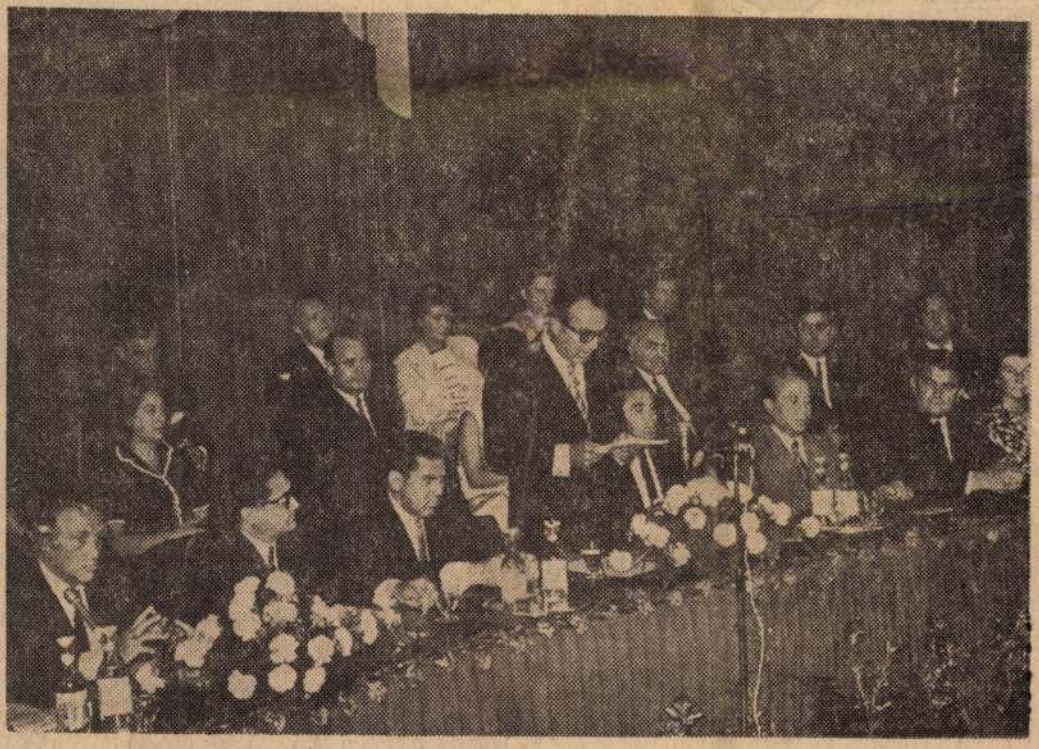

Az ünnepi társulati ülés elnöksége. Dr. Simó Jenő ünnepi beszédet mond.

ÜNNEPI zászló- és virágdiszbe öltözötten várta a Miskolci Nemzeti Színház öreg épülete pénteken mindazokat, akik eljöttek a ritka jubileumra, akik eljöttek Miskolcról és az ország legkülönbözőbb részeiről, hogy részesei legyenek annak a rendezvényekben gazdag napnak, amely az ország első állandó kőszínháza megnyitásának százötvenedik évfordulóját köszönti, egyben megnyitja az intézmény százötvenegyedik évét.

A jubileumra a város és a színház vezetősége hosszú szervező munkával készült fel. Az intéző bizottság gondosan készítette elő a programot, s ennek eredményeként méltó keretek között ünnepelhettünk. Eljöttek a színházat köszönteni, a jubileumot ünnepelni a társulat hajdani tagjai közül sokan, volt igazgatók, főrendezők, rendezők, itt voltak a megyei és az országos közélet reprezentánsai, és nagy számban eljöttek akikért a színház van, a közönség képviselői, a borsodi és miskolci ipari üzemek szocialista brigádok küldöttei.

Délelőtt 10 órakor a színház nézőtéri társalgójában Bárczi Béla, Miskolc város Tanácsának elnöke rövid áttekintést adott a színház másfél évszázados életéről, és leleplezte azt a jubileumi kiállítást, amely ennek a százötven évnek fontos és értékes dokumentumait mutatja be. Ugyancsak leleplezte a társalgó falán elhelyezett emléktáblát. A kiállítást, amelynek méltatására később visszatérünk, a miskolci Herman Ottó Múzeum és a Magyar Színházi Intézet gondozásában dr. Dobrossy István és dr. Czenner Mihály rendezte. Az emléktábla pedig Kiss-Kovács Gyula szobrászművész alkotása. Az emléktáblán a jubileumra utaló szöveg fölött a „Hódolván Tháliának — használunk a hazának" felirat olvasható, majd a tábla mezejéből két emberalak lép elő. Az egész alkotás színházbejáratot és hozzá tartozó embereket idéz.

Ünnepi társulati ülés következett a kiállítás nyitását. A nézőtér megtelt az ünneplő közönséggel, a színpadon pedig az ülés elnöksége foglalt helyet. Ott volt *dr. Bodnár Ferenc*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, *Varga Gáborné*, az országgyűlés alelnöke, a megyei tanács elnökhelyettese, *dr. Havasi Béla*, a városi pártbizottság első titkára, *dr. Ladányi József*, a megyei tanács elnöke, *Bárczi Béla*, Miskolc város Tanácsának elnöke, Heves megye és Eger város Tanácsának képviselője, *Vass Imre*, a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége főtitkára, *Tóth József*, a Szakszervezetek Borsod megyei Tanácsának vezető titkára, *Marton Endre*, a Nemzetközi Színházi Intézet magyar központjának elnöke, *Kazimir Károly*, a Magyar Színházművészeti Szövetség főtitkára. Az elnökségben foglaltak helyet Miskolc és Borsod társadalmi szervezeteinek képviselői.

(Folytatás a 4. olalon)

Ülést tartott az MSZMP Mezőcsáti járási Bizottsága

Tegnap délelőtt az MSZMP Mezőcsáti járási Bizottsága Mező Istvánnak, a járási pártbizottság első titkárának elnökletével ülést tartott. Az ülésen részt vett Deme László, az MSZMP megyei bizottságának titkára.

Első napirendként az ülés az ifjúságpolitikai határozat végrehajtásának helyzetét tárgyalta.

Felszólalásában Deme László elvtárs a határozat helyes értelmezésével, a konkrét feladatok ésszerű végrehajtásával foglalkozott. Szólt a tanácsok és a gazdasági vezetők legfontosabb feladatairól. Rámutatott mennyire fontos a fiatalság eszmei arculatának formálása.

Második napirendi pontként Balogh Miklós, a járási pártbizottság titkára tájékoztatta az ülést a gazdaságtalan termelés csökkentésére, az üzemi munkaszervezés, a szocialista munkaverseny fejlesztésére hozott párthatározat végrehajtásáról.

A továbbiakban Mező István elvtárs tájékoztatást adott a két pb-ülés között végzett végrehajtó bizottsági munkáról, majd a pb mellett működő munkabizottságok 1973. második félévi munkatervét terjesztette az ülés elé.

Borsodnádasd új üzeme

(Folytatás az 1. oldalról)

váló dolgozója kitüntetésben öten részesültek: *Tóth József* olvasztár, *Hamar Emil* műszaki fejlesztési főosztályvezető, *Imre István* beruházási osztályvezető, *Kormos Ferenc* lakatos és *Dobrik László* villanyszerelő. A kitüntetéseket dr. Horgos Gyula adta át. Miniszteri elismerő oklevelet hatan, a vállalat kiváló dolgozója kitüntetést nyolcan kaptak.

A Mátra és a Bükk hegység találkozásánál szűk, festői völgyben 110 éve telepített Borsodnádasdi Lemezgyár sajátos helyet foglal el ma a kohászati iparban. Egymás mellett találhatók itt a régi, évszázadunkkal egyidős termelőberendezések, és a legkorszerűbb, legmodernebb gépsorok. Mind több azonban a korszerű, és ennek az arányában csökken a régi, az elavult.

TEGNAP EGY ÚJ üzemmel gazdagodott az öreg gyár, alig öt éve indult el a megifjodás útján. A tegnapi napot piros betűvel írják be a lemezgyár és az egész kohászipar krónikájába.

Tóth István

Tüntetés

Cipruson nagyszabású nőtünt Makariosz elnököt. A tüntet ról!" táblákat visznek

Felhívás az kormány védel

A Népi Egység országos végrehajtó bizottsága pénteken felhívással fordult szervezeteihez és tagjaihoz. A felhívás a Népi Egység valamennyi tartományi és községi vezetőségét állandó készenlétbe szólította a népi kormány elleni reakciós államcsínykísérlet meghiúsítására. A végrehajtó bizottság teljes egészében magáévá teszi a CUT központja felhívását és rámutat, hogy a CUT a dolgozókat az alkotmányos kormány védelmére szervezi.

TANULÓK, FIGYELEM!

Az MKV értesíti a tanulókat, hogy a **„Tanuló bérlet"** 1973/74-es tanévre történő érvényesítését, az új bérletigazolványok kiadását f. hó 27-től megkezdi.

Az érvényesítéshez, illetve a tanuló bérletváltás jogosultságának megállapításához az alábbi igazolványok valamelyike szükséges.

a) 14 éves életkorig, (8 osztályig):
— szülői személyi igazolvány;
— előző évi, vagy az új iskolai [illegible]

Jubileumi ünnepség a színházban

(Folytatás az 1. oldalról)

valamint a színház művészeti díjakkal kitüntetett tagjai, és ugyancsak az elnökségben volt *dr. Simó Jenő*, a művelődésügyi miniszter helyettese, az ünnepi társulati ülés szónoka.

Sallós Gábor, a színház igazgatója köszöntötte az ünnepi társulati ülés részvevőit, vendégeit, majd azt a várost, Miskolcot, amely százötven évvel ezelőtt otthont adott a magyar színművészetnek. Kegyelettel emlékezett meg az elmúlt százötven évben Miskolcon működött színművészekről, szólt a színház életének jelentős mozzanatairól, a magyar színművészet, a magyar dráma ápolásában végzett munkájáról. Elmondta, hogy a színház a magyar dráma ügyének támogatója kíván lenni továbbra is. Ezt a célt szolgálja többek között, hogy a jubileumi évad programját is a magyar drámatermésből állították össze. A színház iránti megbecsülést köszönte meg mindazoknak, akik a jubileummal kapcsolatban védnökséget vállaltak, s kérte mind a védnököket, mind pedig a színház minden barátját, hogy továbbra is támogassa a Miskolci Nemzeti Színház munkáját. Az elnöki megnyitó után *Major Tamás* lépett a közönség elé, és elmondta Petőfi Sándor Levél egy színész barátomhoz című költeményét, majd a miniszterhelyettes emlékedett szólásra.

BEVEZETŐBEN *dr. Simó Jenő* arról beszélt, hogy a magyar színháztörténelem igen jelentős mozzanatára emlékezünk akkor, amikor a Miskolci Nemzeti Színház jubileumát ünnepeljük. 1823. augusztus 24-e rendkívül nagy eseményt jelentett az elmúlt század első évtizedeinek színművészeti életében. Miskolc város kezdeményező szerepe a színházművészet támogatásában azóta is példamutatóan nagy tett volt. Elmondta a miniszterhelyettes, hogy amikor a százötven évre visszagondolunk, amikor a jubileumot ünnepeljük, azoknak emléke előtt tisztelgünk, akik színművészetet teremtettek, s akik megadták a lehetőséget a magyar színházművészet kibontakozásához. Beszélt róla, hogy a reformkor igényelte és igenelte a művészeteket, és a XIX. század haladó társadalmi mozgalmai, valamint a színművészet kölcsönhatásban álltak egymással. Szólt a XVIII. század végi és XIX. század eleji magyarországi színházi állapotokról, a német színház kizárólagos uralmáról, Kelemen Lászlónak és társulatának ebben a közegben vívott küzdelmeiről. Itt kapcsolódott a magyar színházművészetbe Miskolc. Miskolc, amely 1815-től otthont biztosított a Pestről elűzött magyar színészetnek, megadta a lehetőséget Benke József társulatának, benne Dérynének, hogy hivatását teljesítse, magyar nyelven szóljon a színpadról a közönséghez, egyengesse a magyar színművészet útját. Déryné többször is megemlékezik róla naplójában, milyen szeretettel fogadták őket Miskolcon, és Borsod megye már 1816-ban bejelentette színházépítési szándékát a helytartó tanácsnak. És 1823-ban megszületett a miskolci színház.

A továbbiakban a miniszterhelyettes megemlékezett a színház életének legkiemelkedőbb állomásairól, az itt szerepelt nagy egyéniségekről, Déryné 1866-os jutalomjátékáról, amely országos ünnep volt, azokról a törekvésekről, amelyekkel a miskolci színház már hetven évvel ezelőtt el akarta juttatni a művészetet távolabbi településekre is, majd Palágyi Lajos igazgatásáról és a színháznak a Tanácsköztársaság ideje alatti tevékenységéről. Szólt a két világháború közötti időszakról, amikor a miskolci színház rendkívül progresszív volt, s az adott társadalmi körülmények között, nagy nehézségek árán, de a két Sebestyén igazgatása alatt jól szolgálta feladatát. Sebestyén Mihály nemcsak műsorpolitikájával képviselte a haladó törekvéseket, hanem a diósgyőri vendégszerepléssekkel, a színház és a munkások kapcsolatának építésével is. Ezt az igazgatót az előretörő fasizmus sodorta el a színház éléről, majd később, 1943-ban Földessy Géza tett még kísérleteket a haladóbb műsorpolitikára, de a háború aztán mindent elnyomott.

A miniszterhelyettes szólt a felszabadulás után jelentősen megváltozott Miskolc városról, s arról, hogy a megváltozott városnak már másfajta színházat kellett csinálni. A munkásság birtokába vette a színházat, a munkásközönség töltötte és tölti meg a széksorokat. Szinte szimbolikusnak fogható fel, hogy az 1956 és 1959 közötti átépítés ideje alatt a vasgyár adott otthont a színháznak, mint hajdan, a XIX. század elején az otthontalan magyar színészeknek a Sötétkapu mellett a Csizmadia-szín.

SZÍNHÁZMŰVÉSZETI életünk új, ígéretes szakasz küszöbéhez érkezett, mondta többek között a miniszterhelyettes, majd az új magyar dráma ügyéről szólt, arról az új magyar drámáról, amely nem születhet meg színházak nélkül, és nem lehet a szocialista Magyarországon színház új magyar dráma nélkül. Kiemelte a miskolci színház jó törekvéseit, a jubileumi évad magyar drámát szolgáló műsorrendjét. Szólt a magyar színházi élet eredményeiről, sikereiről, nemzetközi elismeréséről, s arról, hogy a legalapvetőbb feladat a hazai közönség megnyerése, a hazai siker, mind több nézőnek a színházhoz kapcsolása. Hangsúlyozta, hogy Magyarországon a színház nem üzlet, hanem fontos kultúrpolitikai feladat, majd mai színházi életünk főbb gondjairól, s feladatairól, a vidéki színházak jó kezdeményezéseiről beszélt. Befejezésül a Miskolci Nemzeti Színháznak Miskolc város életében betöltött szerepéről és arról szólt, hogy ez a jubileum hazánk egész kulturális életének jelentős eseménye.

A Magyar Színházművészeti Szövetség nevében *Kazimir Károly* köszöntötte a jubiláló színházat, illetve társulatát. Röviden szólt a százötven év néhány tanulságáról, s mert korábban maga is működött Miskolcon — két évig volt a színház főrendezője — sok személyes élménnyel is gazdagította emlékező szavait.

Kitüntetések átadására került sor ezt követően. *Dr. Malonyai Dezső*, a Művelődésügyi Minisztérium színházművészeti főosztályának vezetője a szocialista kultúráért kitüntető jelvényt adta át *Arday Aladár* személyzeti titkárnak, *Kalmár Péter* karmesternek, *Ábrahám István*, *Márffy Vera*, *Kanalas László*, *Szili János* színművészeknek és *Kiss Mária* énekkari felügyelőnek. A kiváló dolgozó jelvényt *Homonnai Bálint* asztalos-tárvezető és *Pirk József* zsinórmester kapta, miniszteri dicséretben pedig *Meder Ivánné* művészeti titkár, *Csik Sári* ügyelő, *Lukács Rózsa* és *Hájer József* énekkari tag, *Juhász János* főbútoros, *Földházy János* kárpitos és *Dobóczky Mihály* vasfüggöny-kezelő részesült. *Vass Imre* a színházban végzett szakszervezeti munkáért adta át a SZOT kitüntetéseit. A szakszervezeti munkáért kitüntetés arany fokozatát *Fekete Alajos* és *Szili János*, az ezüst fokozatot pedig *Kanalas László* és *Kiss Mária* kapta. *Bárczi Béla* tanácselnök bejelentette, hogy a város tanácsa Déryné-gyűrűt alapított, amelyet első alkalommal *Csiszér András* színművésznek ítéltek oda. Ugyancsak bejelentette, hogy *Sebestyén Mihály* nyugalmazott színigazgatót a Miskolci Nemzeti Színház örökös tagja címmel tüntették ki. A kitüntetések átadása után a Lenin Kohászati Művek és ottani szocialista brigádok képviselői, valamint az ózdiak küldöttei ajándékokkal köszöntötték a jubiláns intézményt.

Zárszavában *Sallós Gábor* igazgató egy 1894-es miskolci színházi levelet ismertetett, amely a vidéki színészek sanyarú helyzetéről adott számot, és összevetette azt napjaink színházi lehetőségeivel, a színművészet társadalmi megbecsülésével. Megköszönte a miniszterhelyettes és mások szavait, külön az üzemek képviselőinek jóleső gratulációját, majd az Internacionále hangjaival véget ért az ünnepi társulati ülés.

DÉLUTÁN a színház igazgatója emlékplakettel és albummal jutalmazta meg a kitüntetetteket, valamint a színház további negyven tagját. Öt órakor koszorúzást tartottak Déryné sírjánál a Szent Anna, Latabár Endre sírjánál az Avasi és Benke József sírjánál a Mindszenti temetőben, valamint a Déryné utcai emléktáblánál. Este fél hét órakor a MÁV-fúvószenekar *Bencs Ferenc* vezényletével térzenét adott a Déryné-parkban, majd ugyanott a színház és a tanács képviselői megkoszorúzták Déryné szobrát. Itt és a délutáni koszorúzásoknál is, a színház igazgatóságának és a társadalmi szerveknek képviselőin kívül üzemek, szocialista brigádok küldöttei is részt vettek. A jubileumi ünnepnap az este hét órakor kezdődött díszbemutatóval ért véget. A nézőtéren virág fogadott minden nézőt, majd felgördült a függöny és Orosz György rendezésében bemutatták Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde című színjátékát. Megkezdődött a 151. évad.

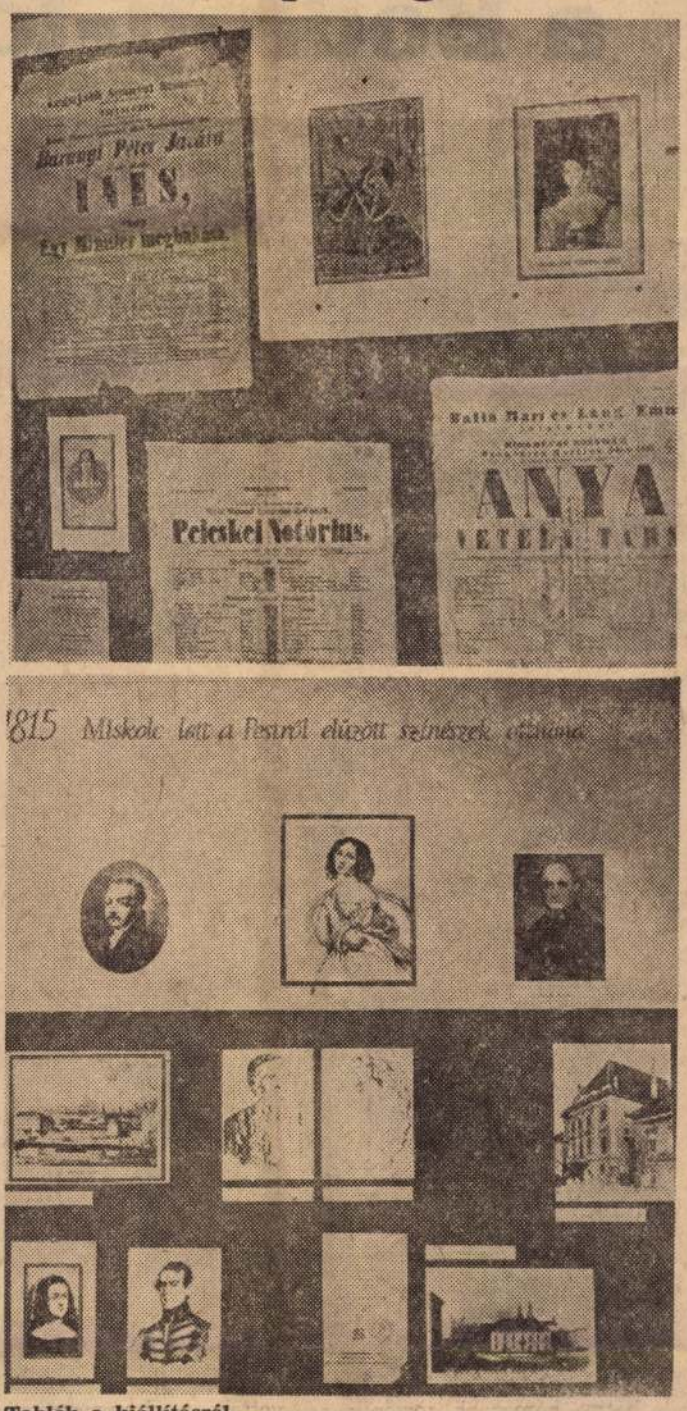

Tablók a kiállításról

Dobóczky Mihály átveszi kitüntetését

SZAKMAGYARORSZÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

leset
k meg

vizsgálásban tapasztalt problémák alapvető gyökere az üzemi műszaki, gazdasági vezetők és szakszervezeti bizottságok, aktívák *helytelen szemléletében van.* Erre is találunk példákat. Nevezetesen: egyes helyeken az „élüzem" címet féltik, és emiatt számos szabálytalanságot elnéznek a balesetek bejelentésével kapcsolatosan. Máshol a valóságos baleseti okot nem tárják fel, arra az álláspontra helyezkedve, hogy ezzel elkerülik az általuk vélt felelősségre vonást. Vagy: nem akarják, hogy a vállalat rossz színben tűnjön fel abban az esetben, ha sok műszaki-szervezési hiányosság kerül a baleseti jegyzőkönyvbe... Ilyenkor a sérülteket fegyelmezik, figyelmeztetik ahelyett, hogy az ismétlődő *baleseti okokat számolnák fel.*

A példák, a megtörtént esetek a vállalatok megnevezésével a bizottság immár elkészült jelentésében állnak. Abban a jelentésben, amely hamarosan a Szakszervezetek megyei Tanácsának elnöksége elé kerül megtárgyalásra. A feladatokat, tennivalókat is megfogalmazták. Az adminisztratív intézkedések azonban — s ezt lapunkban sem először fogalmazzuk meg — mindaddig papírra vetett elképzelések, írott utasítások maradnak, amíg mindenütt meg nem értik végre e jelentésnek is megszívlelendő mondatát: *„ha már megtörtént a baleset, akkor arra kell törekedni, hogy újabbak, hasonló okok miatt ne történjenek..."*

Onodvári Miklós

Patronálók: a bányászok

Hosszú ideje patronálják a sajószentpéteri általános iskolásokat a környéken dolgozó bányász szocialista brigádok. Elsősorban a Bükkaljai Bányaüzem dolgozói nyújtottak nagy segítséget az iskolásoknak, akiknek többsége bányász szülők gyermeke. Elvégezték a felújítási munkákat, az udvarrendezést, a szemléltető eszközök készítését, s a kisebb hibák kijavítását.

Erősí
a Bodrog-töltést

Épül az új töltés

Műszerrel rögzítik, ellenőrzik a munka eredményét
Laczó József felvétele

AZ 1964-ES, 67-ES ÉS 70-ES, nagy árvizek következtében meggyengült a Bodrog töltése, nagymértékű szivárgások, csurgások keletkeztek. Ezért az Országos Vízügyi Hivatal elrendelte a töltések erősítését, magasítását, korszerűsítését. A munka az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság I. számú, sárospataki szakaszmérnökségének területére esik. *Tausz József*, a szakaszmérnökség vezetője a következőket mondotta a munkákról:

— A Bodrognak csak a bal partján van töltés, jobb oldalán magaspart van, a hegyközi hegyek határolják. A határtól a Tiszáig, tehát a Bodrog magyarországi szakasza 49 ezer 300 méter hosszú. A töltés hossza azonban csak 43 ezer méter. A munkák 1968-ban kezdődtek meg. A 43 ezer méter hosszú töltésrendszer erősítése, magasítása és korszerűsítése három ütemben valósul meg. Az első ütemben a sárospataki Viola utcai töltéskorrekciót végeztük el 2590 méter hosszúságban. A második ütemben a töltés 0 pontjáról, Visstől Sárospatakig, mintegy 26 ezer 500 méter hosszúságban kell ezt a munkát befejezni, amiből az idén már mintegy 23 ezer métert elkészítettünk. A harmadik ütemben a sárospataki Viola utcai töltéskorrekciótól egészen a csehszlovák határig, 13 ezer méter hosszúságban került sor a töltés korszerűsítésére. Az első-második ütem költségei 57 millió forintot tettek ki, a harmadik ütem megvalósításának tervezett költsége megközelíti a 40 millió forintot; így a Bodrogköz árvízi biztonságára összesen mintegy 100 millió forintot fordítunk. A munkák első-második üteme során 650 ezer köbméter földmennyiséggel erősödik, magasodik a töltés. A maximális árvízszintet 1932-ben mérték a Bodrogon Felsőbereckinél, ami akkor 665 centiméter volt. A töltést a korszerűsítési munkák során olyan magasra emeljük, hogy az 1,2 méterrel az előbb említett maximális árvízszint fölé emelkedik. Igen fontos munkáról van szó, hiszen a Bodrogköz területe 600 négyzetkilométer, nagyrészt mezőgazdasági kultúrterület. Számos község és település védelmét fogja ellátni az új töltésrendszer.

A nagy mennyiségű föld megmozgatása, helyenként új töltéssé való építése, illetve a régi védelmi rendszer erősítése nagyrészt gépek segítségével történik. A gépi munkát az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság 2. számú főépítésvezetősége biztosítja, de itt dolgoznak az 1-es számú szakaszmérnökség komplex brigádjai, munkásai is. Ugyanis az elavult véderdőt „kitermelik", a tuskókat eltávolítják és új véderdőt telepítenek.

A BODROGKÖZT a másik oldalról a Tisza jobb parti töltése védi. Ezen a területen is dolgoznak a vízügyi igazgatóság munkásai, gépei. Balsánál ugyanis a Tisza annyira megközelítette a folyó jobb parti töltését, hogy annak lába megcsúszott. Itt kiiktatják a töltés kanyarát, csaknem 20 millió forintos költséggel 385 ezer köbméter földből új töltést emelnek.

O. J.

Hegyalja föld alatti kincsei

Jó exportcikk a színesásvány

Nagyobb termelékenység, több nyereség

TOKAJ-HEGYALJA nemcsak a dombok lankáin termő, világhírű boráról, hanem az utóbbi esztendőkben mindinkább föld alatti kincseiről, a különböző színesásványokról is ismert a külföldi piacokon.

Az idén különösen jól alakul az export a Mádi Ásványbánya és Őrlőmű Vállalatnál. Az előző évi 60 millió forint körüli exportszállítások helyett 1973-ban már 70 milliós exportot várnak. De nemcsak a nagyobb export eredménye, hogy az idén mintegy 25 százalékkal növekszik a bányák és az őrlőművek nyeresége.

Az év első hét hónapjában az össztermelés volumene 10,5 százalékkal, maga a termelékenység 13 százalékkal növekedett. Az export növekedése az előző év hasonló időszakához viszonyítva 14 százalékos volt.

A jó eredmények magyarázata: a termelés-szervező munka színvonalának emelkedése, a kapacitás jobb kihasználása. Ahol csak lehet, a bányákban és az őrlőműveknél csökkentik a nehéz fizikai munkát. A lapátos adagolást például a minimumra csökkentették. A szegi őrlőben úgy sikerült kielégíteni a magyar papíripar hirtelenjében 20 százalékkal megnövekedett papírkaolin-igényeit, hogy egy új őrlőgép gyors beállításával megnövelték a termelő kapacitást.

Szervezettebbé, olcsóbbá tették a rakodást, a szállítást azzal is, hogy a mádi őrlőben berendezkedtek a konténeres szállításra. Sajnos, a partnerek, a színesásványok vásárlói még nem rendezkedtek be rá. Da akad már több, olyan jó felhasználó, mint például a Borsodi Vegyikombinát, amely a porozó bentonitot teljes egészében konténerekben szállítja el.

A nagyobb termelés feltétele természetesen a nagyobb igény. Örvendetes, hogy mind belföldön, mind külföldön növekszik az igény a hegyaljai színesásványok iránt. A vállalat vezetésének érdeme, hogy nagyon gyorsan tudnak reagálni a piacok igényeire. Ezt segítik a jó geológiai kutatómunka, s a rendelkezésre álló, feltárt készletek is.

Az utóbbi időben örvendetesen növekszik a perlit-export. Különösen az NSZK-ba, Svájcba, Ausztriába és legújabban Csehszlovákiába indulnak nagyobb perlitszállítmányok. A tavalyi 60 ezer tonna körüli termelés az idén 72 ezer tonnára növekszik, s ebből mintegy 50 ezer tonna lesz az export. Sajnos, a hazai perlit-felhasználás még most sem éri el a kívánt szintet.

A KVARCIT, a kovaföld iránt is nagy a külföldi érdeklődés. Legújabban Bulgária rendelt sürgősen nagyobb mennyiségű kovaföldet, műtrágyák porozásához.

(p. s.)

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész

Kiss Kovács Gyula
1966

Kiss Kovács Gyula
1969

A miskolci tévéfesztivál – plakátokban.

Rádió és Televízió Újság, 1980. júl. 6.

Nagler, 7 cm. 1950.

7

20 MÜHELY

old. Művészet, Budapest, 1980. szept.

zt nem érzem át elégge, hogy annak a bronz-
csinálok, olyan különös jelentősége lenne.
büszke lenni, hogy tudok a bronzzal bánni.
művészek, akik szintén így vannak ezzel a tu-
ulajdonítok ennek olyan nagy jelentőséget,

lexponálják ezt a dolgot, ami aztán visszájára
vel hivalkodó érem elveszti hitelét.

nemcsak belülről, a szakma irányából adott
ajszolása, hanem kívülről, az ipari jellegű
tt tendencia: törekvés a precízségre, és ez
lékokban. Formai szándék ez és nem harmo-

dor, 12,7 cm, 1952
Dániel, 11,5 cm, 1953
dt-emlékérem, 13,8 cm, 1952
8,7 cm, 1955
,2 cm, 1958
cm, 1951 (fotók Szabó M.)

KISS-KOVÁCS GYULA kétszeres Munkácsy-díjas szobrász, érdemes művész életének 63. évében elhunyt. Végakarata szerint Zsennyén temették el, július 21-én.

Népszabadság, 1984. VII. 24

KIS KOVÁCS Gyula

Életünk, 1989.6.sz.

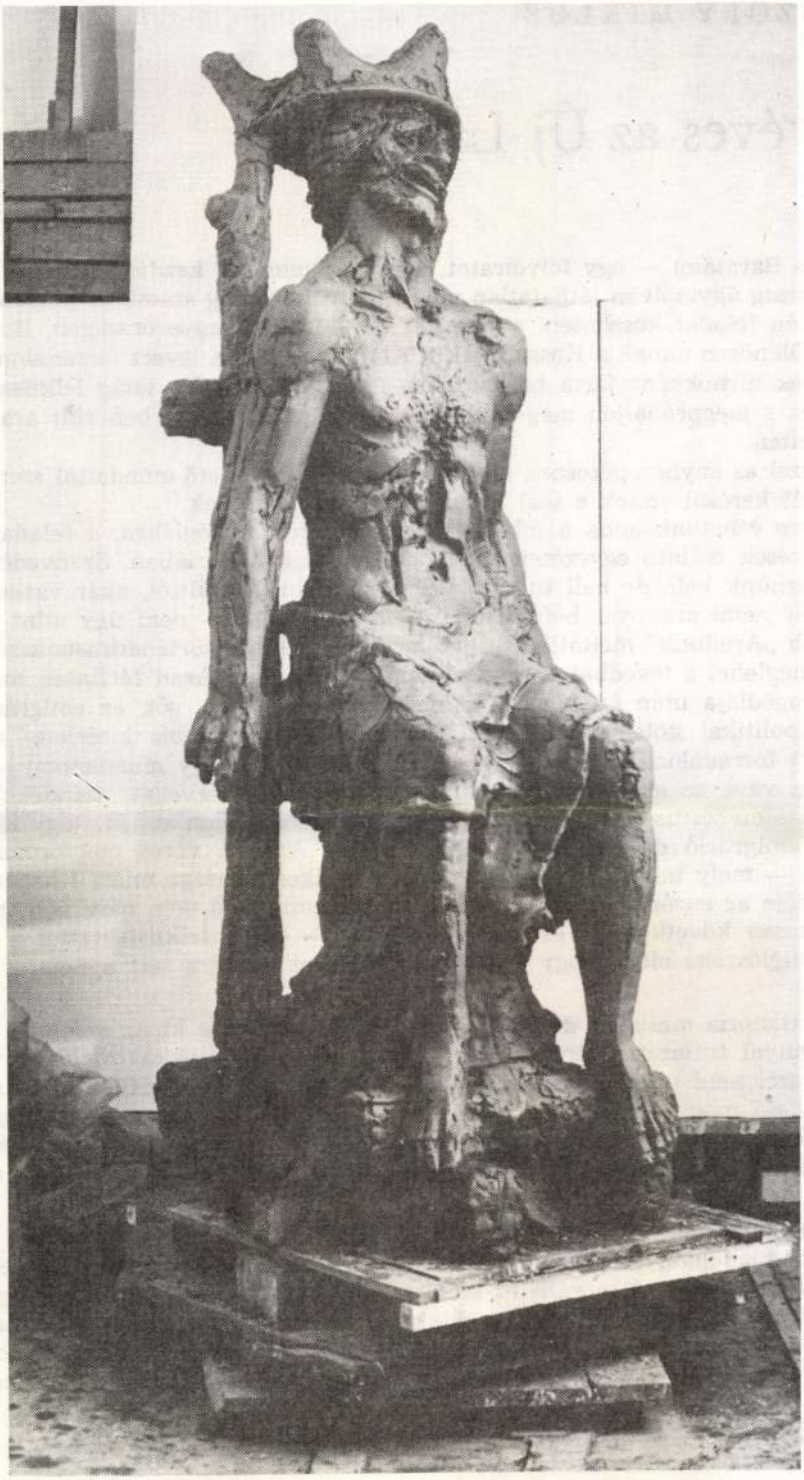

MÉSZÖLY MIKLÓS

40 éves az Új Látóhatár*

Kedves Barátaim — egy folyóiratot, amely születésétől kezdve már-már őszülő férfikoráig úgyszólván láthatatlan volt a hazai közönség számára, meglehetősen skizofrén feladat köszönteni a beszélni tanuló mai Magyarországon, Budapesten. Különösen annak a Kossuthnak a Klubjában, aki a levert forradalom után maradék hírnökként járta be Európát, Amerikát, hogy a világ lelkiismeretét felrázza s megpróbáljon megvilágítani egy új látóhatárt a beborult aradi október után.

Ezzel az enyhén pátoszos, de elkerülhetetlen bevezető mondattal szeretném a helyét keresni ennek a mai kerekasztal-beszélgetésnek.

Nem eshetünk abba a hibába, hogy tetszetős analógiákra, a feladatok és célkitűzések csábító egyezéseire hagyatkozzunk a históriában. Szenvedélyesen emlékeznünk kell, de kell tudnunk el is szakadni a múlttól, akár vaskor volt az, akár némi arannyal befuttatott. A hajdani Arad — nem úgy mint a legfrissebb „Aradunk" méltatlan tragikomédiája, melyről történetírásunknak már most meglehet a tévedhetetlen végítétele — a hajdani Arad férfiasan megrendítő tragédiája után évekig reális lehetőségnek látszott, sőt, az emigrációnak nemzetpolitikai kötelessége kellett legyen, hogy legalábbis kísérletet tegyen a levert forradalom katonai helyesbítésére (ha szabad így mondanom) — számításba véve az akkori Európában erjedő politikai terveket, szándékokat, a nagyhatalmi status quo titkos stratégiáit. Volt tehát rezon abban, hogy Kossuth és az emigráció drámai állomásnak tekintse Aradot, véres megtorpanásnak csupán — mely talán éppen a figyelmeztető sikertelensége miatt lehet sikeres ösztönzője az európai erjedésnek. A kossuthi emigráció nem naiv volt, hanem áldozatosan következetes és kockázatvállaló — tiszta lelkiismerettel a történelem ítélőszéke előtt, hogy minden eshetőséget próbára tett a nemzet érdekében.

A História másképp döntött. Csak 1914-ben mondta ki az ítéletet a béke, az arannyal futtatott agónia fölött — hogy majd egy sokkal rövidebb viharfelhős szélcsend után a második világháborúval világméretekben is új szakaszát nyissa meg a háború és béke még egyáltalán lehetséges új játszmáinak.

Röviden: ami a kossuthi emigrációnak még ésszerűnek és nemzetpolitikai kötelességnek tűnhetett — 1956 után már semmiképpen sem lehetett analógia.

Szellemi és morális erőforrás azonban igen.

Azt gondolom, a *Látóhatár* szerkesztői és munkatársai a maguk illetékességük területén ezt a morális és szellemi erőforrást értelmezték jól, higgadtan és felelősséggel 1956 után. Megtalálták azt a hangot és szemléletet, amire itthon és határainkon túl élő magyarok számára azokban az években és azt követően mindmáig sürgetően szükség volt. Még akkor is, ha idehaza csupán el-

* Elhangzott a budapesti Kossuth Klubban, 1989. május 11-én. Szerkesztőségünk Mészöly Miklós írásával köszönti a magyar irodalom kiemelkedő műhelyét.

Krisztusok ötlenek szemembe. Utolsó jegyzetei, amelyek csak annyiban szólnak az életről, amennyiben a szenvedés az élő princípiuma; valóságos témájuk azonban a kegyetlen, a kegyelem nélküli pusztulás, netán a golgotai kétellyel (hadd hivatkozzam újból a keresztény mítoszra): éli, éli, lamma sabaktani . . .

Azt hiszem, mégis inkább a lelkében volt szenvedő ember, akinek nem a fájdalom fájt igazán. Ugyancsak utolsó jegyzetei között akadtam rá: „csak addig fáj, amíg élünk, de ez oly rövid idő". A mellettünk (velünk?) eliszkoló élet rövidségét fájlalta, ez az ontológiai tragikum foglalkoztatta. Ha Dózsa-vázlatát nézem, bizonytalanná válok: a lázadás miatt bűnhődő parasztvezért látom-e vagy a golgotai pillanat lázadóját. És hiába vizsgálom, elemzem, mítosza tárgyiasul nemhívő számára is evidenciává. A mindenkiért vállalt halál végtelen, enyhíthetetlen magánya.

És mégsem egyszerűen a mystérium mortis a filozófiai (teológiai?) általánosságban! Mégiscsak a vaskoronával, izzó vastrónussal csúfolt magyar parasztkirály, évszázadokra kiátkozva a nemzeti(?) történelemből. A vastrónus elemei torz és groteszk pofákban végződnek, mintegy az elembertelenedett félelmet idézve, amely majd arra készteti az életért aggódó társakat, hogy egyenek egykori vezérük megsült húsából. Egyúttal beidézik a gótikus katedrálisok olykor egészen karikaturisztikus, expresszív és szintúgy groteszk vízköpőit, ami alkalmazott szobrászati munkája során is foglalkoztatta a művészt. Az az érzésem, ez a Dózsa kísértett még a kórházi jegyzetek lábatlan Krisztusaiban is. Későbbi elemzőknek szíves figyelmébe ajánlom a szenvedő hős (hősök, hiszen a vázlatok figurái is azok) ép és erőteljes izomzatát, ami végtelenül távol áll az önsanyargató aszkéták pusztulásától.

*

Emlegettem a gótikát, azt a stílusvilágot, amelyik újra meg újra kísérti a művészetet elméletileg, formailag, akárhogyan. Kiss Kovács életművében gyanítom ennek nosztalgiáját, s a Hilton Szálló „ablaksora" éppen a reneszánszba forduló késő-gótika formáit idézi fel. Aligha véletlenül. A „kincses Buda" idejét, ahogy azt a nagyszerű Zolnay László írná, a gazdagodó és polgárosodó városét, amelynek történelmi magvában került elhelyezésre ez a különös, frivolságában is lenyűgöző kompozíció-sor, ha akarom, szinte Bocaccio-i értelemben vett novellafűzér kacér vagy egyenesen pajzán asszonyokról. Azaz, egy újabb posztmodern elem jelentkezik: a sztori. Mintha az egykori Buda ablakait nézné valami garabonciás, mintha a szobrász kacsingatna föl a rejtelmes ablakokra. Mintha in flagranti érné őket, mintha csábító jelekből olvasna. Huncut és megértő mosoly az ábrázoló gesztusban, tisztelet és hódolat a szépség letéteményeseinek: az ölelni vágyó asszonyoknak.

És olyan formagazdagság és ötletroham, hogy ennél a pontnál akadok el leginkább, miért volt olyan fura az a megkésett szegfű Kiss Kovács Gyula sírján. Vagy ezek lennének azok a hírhedt metsző egyenesek, amelyek a végtelenben sem találkoznak?

*

Mindig gyanús volt a festészet, a fotó is, ha történetet kívánt előadni, hiszen az időfaktor eléggé metaforikusnak tetszik ezekben a művészetekben. Hát még a szobrászatban, amelyet még olyan paradoxonokkal sem próbálunk mente-

getni, mint a megfagyott zenének titulált építészetet. És mégis, és ennek ellenére is, már az imént sztorit emlegettem. Igaz, talán jelképesen.

Van azonban Kiss Kovács Gyulának egy háromtagú bronzreliefje, amely akár valódi történésként, olvasható képregényként is fölfogható, jóllehet, semmi esetre sem a csattanóra tenném a hangsúlyt, sokkal inkább az elemekre; szándékolt töredékesség (ugye, ez is egy preferált eszköze a modern művészetnek, hiszen még használható „romokat" is építenek az építészek) idéz szimbólumokba fogva egy bizonyos élet-járást, amelyről ugyan nem tudhatjuk pontosan, kié, annyit azonban sejtünk, a magunké, a művészé sem igen különbözhet tőle. Bizonytalan az idő; (a dátumozásból csupán a szándék valósult meg), ismeretlen a tér, érmek, érdemérmek (ezek afféle „talált tárgy"-aplikációk), egy kéz, egy gramofon, egy feszület-töredék, geometrikus dudorok, mint netán a megtörettetés állomásai, végezetül pedig egy halotti maszk. Mindhárom lapot hivatott összefogni egy törékenyen behajló faág.

Leírtam: frivol tragizmus.

Így, együtt.

Magam részéről végső üzenetnek tekintem. Lényegtelen a keletkezési sorrend.

*

Valami ilyesmiről kellett volna — legalább nekünk — szót váltanunk a cicellei temető sírjánál, ehelyett egy kicsit makogtunk az emberről, aztán — ráébredve a helyzet idétlenségére — hosszan hallgattunk.

Most megpróbáltam megtörni a hallgatást...

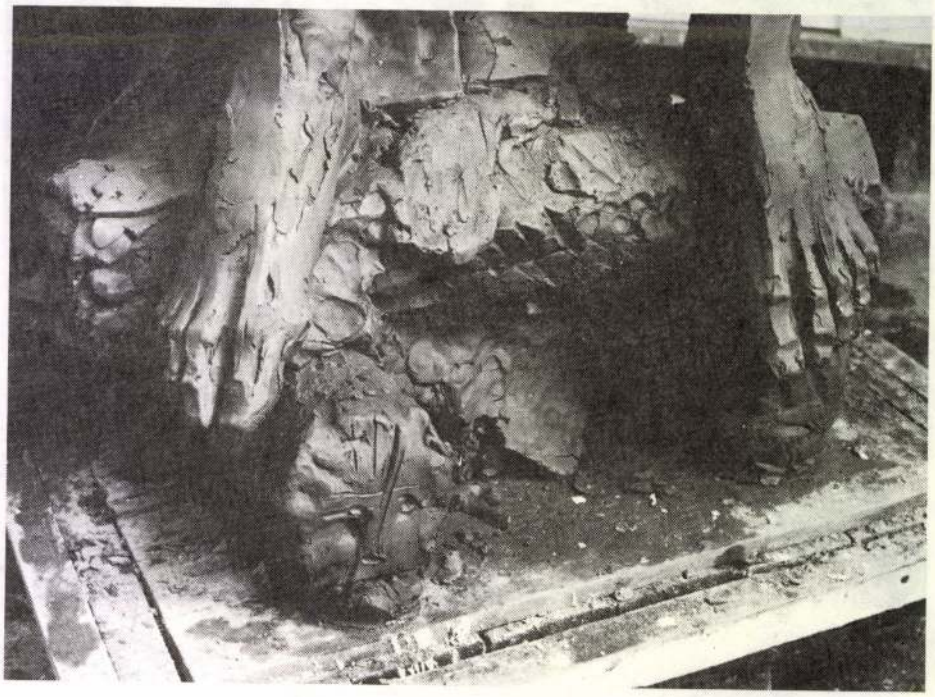

Innoxia

Három éjszaka készülök
igéket röptetni innen.
Nyelvem szavaid görcsölik.
Túl messze vetett az Isten.

Fönn a fényt rebbentő hegyen
— mely sosem válhat már porrá —
alakod ismét jelenül.
Élsz. — Innoxia corpora.

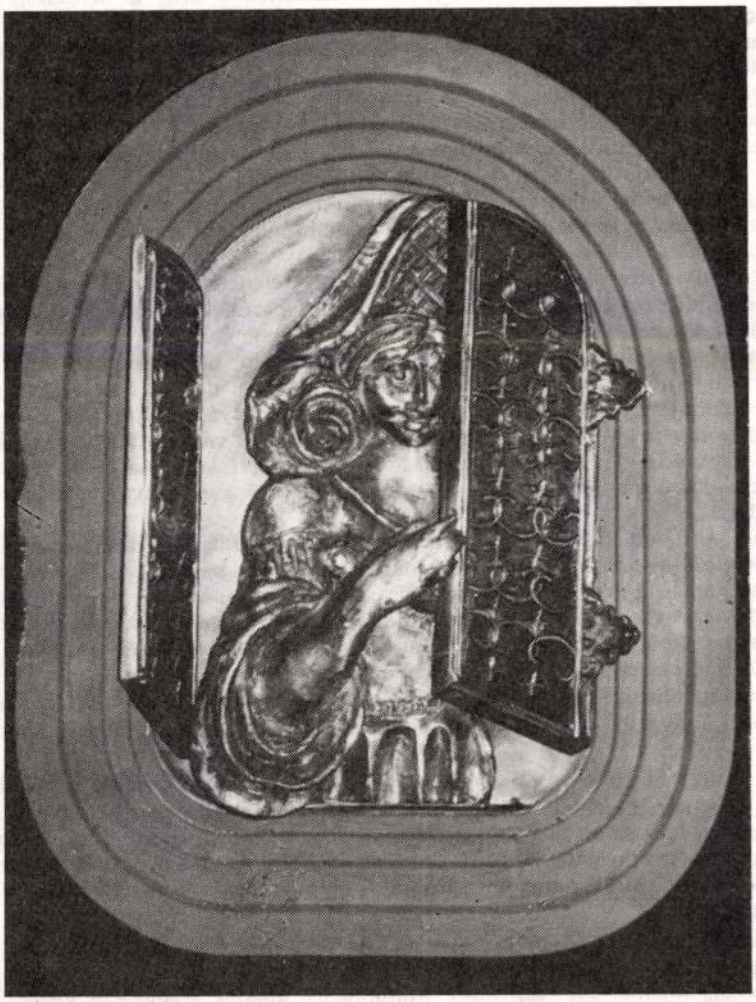

VÁRI ATTILA

Altesti himnusz

Éjszaka havas eső esett, s az orkánszerű szél olyan látványosra festette az erdőt, hogy a Súrlott Grádics törzsvendégei percekig bámulták a csupán délnyugati oldalukon fehér fákat.

Ezen a Halottak Napján tintakék volt az ég, s a levegő úgy kitisztult az éjszakai vihartól, hogy talán rá lehetett volna akasztani Steinmetz vegytisztító reklámját: „Tisztíttasson nálam, ilyen lesz ruhája", mert a két temető között kanyargó Kálvária utca tetejéről látni lehetett az Istenszékét, s még a távolabbi Kisbeszterce csúcsot is.

A Súrlott Grádics törzsvendégei szokásos évi megbeszélésüket tartották. Ilyenkor szokták eldönteni, hogy ki is az az érdemtelenül elfelejtett halott, akinek emlékére ma gyertyát gyújtanak, hisz a társaság minden egyes tagjának több volt már a halottja, mint élő hozzátartozója, s így egy hajdani Mindenszentekkor a katolikus temető őre kitalálta, hogy szépemlékű Jolánok, Lajosok és más, csak a család által őrzött halottak helyett olyanoknak állítsanak gyertyát, akik valamit tettek, ha egyebet nem, legalább volt egy olyan mondásuk, akár elszólásuk is, amely valamikor-hajdanán gondolkodásra, vagy csupán jókedvre derítette M. Szabad Királyi Város lakóit.

— Ott volt Citromné — kezdte a tavalyról feledésbe merült nevek felsorolását a Mesztic fűszerkereskedés hordára. — Róla mesélték, hogy egy lakodalomban, ahová násznagynak hívták őket, a férje úgy belebonyolódott a pohárköszöntőbe, hogy az asszonynak kellett rákiáltania: „Ülj le Citrom, ne savanyíts."

A társaság illően kuncogott a hajdani bemondáson, de hát Citromékat a deportálás után nem látta senki, így csupán jelképes gyertyát gyújthattak volna emlékükre. Márpedig a katolikus, református, görög-keleti, valamint a szegények temetője teli volt valódi sírokkal, s a társaság nem mondott volna le arról, hogy ünneplő feketébe öltözötten meg ne jelenjék fáklya méretű gyertyáival, posztumusz tisztességtételre.

— Vagy ott volt például Lőwy úr, aki egész mondatokat tudott teljesen viszszafelé mondani — emlékezett a református kollégium pedellusa. — Mert Lőwy úr az időjáró gépen dolgoztában rájött arra, hogy ha sikerülne visszamenni, akkor csak így lehetne megérteni a hajdanvoltakat, hiszen az elhangzó Szent István korabeli mondat (mivel az Aranybulla korából haladnánk a Vereckénél hontfoglalni érkezők felé) természetesen fordítva kellene elhangozzék.

A társaság elismeréssel nézte a pedellust, de még rengeteg idejük, s még annál is több italuk volt, úgyhogy egyáltalán nem törekedtek arra, hogy azonnal döntsenek.

Óbort ittak, mert az új csapraverésnek ünnepét mindig Mikuláskor tartották a Súrlott Grádicsnál, olyankor, mikor már friss véres-májast, idei sarvalt káposztát is lehetett fogyasztani, s így adatott meg, hogy Ötödik Békai, a talpfákon krisztusi módon megfeszített vasúti sínek tudora, dúdolni kezdte a „Jó bor ugye sógor, sógor ugye jóbor..." kezdetű dalt, amitől égi világosság támadt a plébánia sekrestyésének agyában.

— Nem is Citromné, nem is Lőwy úr, de hogy az izraelita felekezetnél maradjunk, javallanám az uraknak Szapora Sógort.

A társaság elismerően csettintett, hümmögött, emelte szavazásra kezét, már at-

az átható erőszak szörny-álladalmában vertünk fészket. Az összes cselekvési teret megszálltuk és tönkretettük. Ideális állam? Az állam elhalása? Öldöklő káprázatok. Eszközeinket nincs senki, aki tiszteletreméltónak ítélné. Még hogy dicsérnének! Legföljebb irigykednek ránk, mert bár naponta elbukunk, mégsem tudunk végleg megbukni. Azt hittük: mert a nemzet sohasem kész, mert folyton építi vagy rombolja magát, ezért hát nekünk, metafizikaromboló revoluccereknek, jogunk van kísérletezni vele. Akarásunk akarását akartuk. Kontárok voltunk és balekok, bataV habbal a fejünkön. Egy kozmikus végjáték tehetetlen figurái. Végzetes áron tudtuk meg, amit tudnunk lehet. A jövő kellő számú részvevő híján — elmarad? Hogy mi lesz a tömeggel, és mik lesznek tetteink következményei — erről sejtelmünk sincs. Legelsők bár milliók ránk halmozott gyűlöletében — csupán eljövendő rettentő tirannusok lanyha hírnökei voltunk. Semmiben nem hiszünk, már a rosszban sem; sem a hatalomban, sem az erőszakban, sem a rombolásban. Átkerültünk a semmibe. Talán nem tettünk mást, mint ontológiai parancsnak engedelmeskedve hidat vertünk a végső elaljasodás felé.

Én,
Spurcus Baldfart,
a legmagasabb hegyormon állva,
szóra nyílok,
halljad, világ, mit beszélek:
fölszállok a tenger fölé,
hogy átölelhessem az egész kozmoszt,
és magammal ragadhassam az örökkévalóságba.

Indulok Terézához.«

MARNO JÁNOS

kézitubus – a szemüvegtok helyén

Zirkuli Péter motívumára

valami fényes, külön habom van
egy tó torkából szakad fel, és eltakar
tőled, száraz, párátlan hab
nemhogy csillapítaná, hanem még
továbbhevíti köztünk a haragot
mintha bizony nem is növényi árnyék
kellene ide a nap (mint nap)
ellen, hanem lomb, lenge ringy-rongy
lucsokhűs, melyen az üres gyulladás
rézsút átlobog, bogarat hullajt
az ingnyakba, félregombolt sliccre
éljen minden, csak te, jaj, te ne
így egy dal, szedett-vedett szájú
de jónépi, varieté... és ilyenképp fér
el egy kézitubusban a vízpart

lemehetnénk, hjó?... lihhented ki, a parkba
naná, az aszpikos picsába! zú-
dítom erre azonnal rád a pár-
javesztett dühöt (mert tudom, hogy a vér
azazhogy a vér **szótól** még messze
jár a hold...) szóval, hogy megint a meg-
hittes trükkel ráncigálj el az éj-
jeli elememtől, s aztán még én
legyek a hibás, a hibbant tanú
is hozzá, amint a tested, karcsú
már-már fiús formájú tested, széltén
hosszán nekiütődik mindenféle padnak

kint hó szikrázik, és égett tökmag-
héj szárnyasok cikáznak közel
a töltés mentén... higgyem csak el
hogy a dolgunkkal haladok; **két alak**
rója az utat a szemfehér
gyűlöletben... a kép, tiszta sor, eléggé
végzetszerű, engem azonban tűrhető mér-
séklettel zötyköl a töröttes váza
inkább utazó-, semmint verseny-röhé-
cselésre ingerel... lám, lám, billegek, mit nem ér
utól velünk egy jó szívós lepedék

nem akarsz kiesni. Vándorolj fogadásról-fogadásra, próbáld a legdinamikusabb többségi álláspontot magadévá tenni. Ne add fel, add inkább el magad, a lehető legmagasabb áron. Annál inkább azonos vagy önmagaddal, minél többe kerülsz.

*

Olyan ez a kollektív önszeretet, mint a csokoládétorta sok habbal. Színes, édes, csillog. Ó, bárcsak csilingelne is! Túl sok öndicséret: túl sok cholesterol. Talán mégiscsak kellenének ezek a madárijesztők, ezek a biztos tájékozódási pontok a bizonytalan tájon. Ezek az örök kisebbségiek nem bírják azt mondani, amit a többiek szívesen fogadnának. Nem azért, mert undok ünneprontók. A madárijesztő tudja, hogy az élet-hazugság betegség, amibe bele lehet halni. Minél több olyan polgárt kívánok a magam országának is, Amerikának is, aki egy életreszóló elszántság derűjével alapító atyának érzi magát.

*

Annyiféle megrongálása után sem látok okot arra, hogy ne használjam a humanizmus szót az embervédelem értelmében. Az emberi faj világnézetét értem ezen, amelynek sarktétele, hogy minden emberi élet abszolút érték. Nincs olyan közösség — se vallási, se nemzeti, se politikai —, amely kiigényelhetné magának a humanizmus fogalmát. Törvénykönyve a világirodalom, és benne a szívünkhöz közelibb, amit anyanyelvünkön írtak. A törvénynek minden ennél szűkebb meghatározását elvetem.

(Folytatjuk)

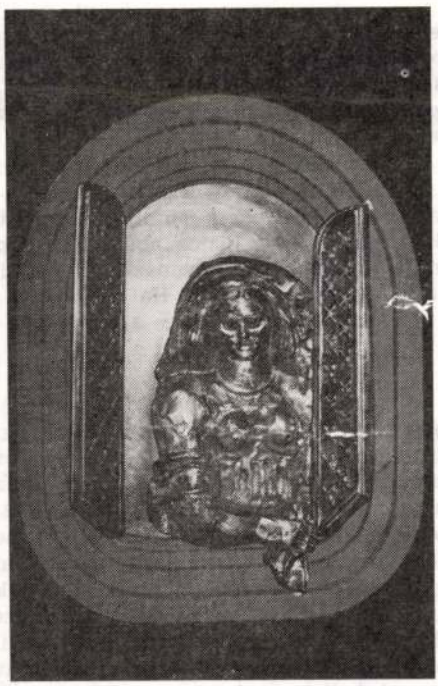

Meghalt a menyem is. Már csak az unokák vannak. Messze laknak, a város túlsó végén. Tavaly kétszer is meglátogattak, idén csak egyszer. Néha telefonálnak. A lányom Kanadában él. Nagy hidegek vannak arra. Nem akarom rávarrni magam, nehogy kolonc legyek rajta. Itt akarok meghalni a saját öreg alkóvomban. Itt van a temetőben mindenkim. Az idős hölgy elhallgat és a fejem fölé néz.

*

A bevásárlás többnyire az én dolgom, a sajtok és a gyümölcsök ízesek, a hentes szép húst ad, a kertek és a tárgyak világa otthonos. Néhány napig ugyanaz a nadrág és cipő, aztán egy másik. Van a szekrényben két jobb öltönyöm, de nem hordom őket. Ahhoz, hogy megéljek, itt nem kell sok emberrel találkoznom, udvariaskodásra sem kényszerülök. Kell, hogy valami hátrány is legyen, kaptam jót eleget. A boldogság környékén járok és ezt nem szégyenlem.

*

Örülök, hogy a két nagy gyerekem Párizsban tanul. Sajnálom, hogy a köznapok külön futnak, távol egymástól. De legalább nem volt módomban hatalmaskodni fölöttük. Szünidőkben a Vizivárosban várja őket a nagy, kopott lakás és benne anyám, én meg már előbb, a pályaudvaron. Hátradőlve a magas támlájú, oroszlános karfájú székeken átadjuk magunkat a szó-röptetésnek. Dorka korán elmegy az uszodába, jól vizsgázott, sztrájkot szervezett, orvos lesz. Miklós történelem—magyar szakos a Sorbonne-on, magyarból franciára szeretne fordítani, jó dobos. Ilyenkor délig alszik, és csak a fürdőkád hosszas könyörgésére hajlandó vízbe bocsátkozni.

*

Ablakom előtt az erkélyen a növényeim, fonott szék, leander, mályva, hallgatom a jegenyék susogását, gondoskodom az élvezeteimről. Bámulom a lombon át az eget. A menta és a rozmaring teába és salátába kerül. Presszó és könyvtár, utca és gang, nyelv és emlékezet, minden a kezem ügyében van, kinyúlhatok a metaforáimért. Végigmegyek az erdőben a vadaskerti sétaúton, elhaladok a vitorlázórepülőtér mellett, majd a hármashegyen átkelve lebocsátkozom Óbudára, ahol a régi Sípos Halászkertben már ott ülnek a kövér komák azzal a selyma képükkel és a fájós lábukkal. Enni azt lehet, sokat lehet, csúfoljuk egymást. Régi időkről beszélgetünk és már egyáltalán nem vagyok biztos abban, hogy pontosan emlékszem-e. Mindenki másképp mondja el nagyjából ugyanazt. Mindenki elmond egy történetet, amely illik hozzá. Minden állítás esendő. Ha az emberi minden leírása irodalom, akkor talán maga az ember is az. Az én és a te határai elúsznak.

*

Megyünk Coloradóba, havasok és tengerszemek. Európaizmus még nincs, amerikanizmus már van. Csillagos-sávos zászlócskák egy kisvárosi temető minden sírján. Testi-lelki patriotizmus, amely hajlamos a kritikát antiamerikanizmusnak tekinteni. Sok az akadémikus, kevés a független értelmiségi. Amikor ott voltam néhány éve, a konzervatív egyetemi tanárok azt írták, hogy liberális demokráciákban nincsen szükség disszidensekre; csak a kommunizmusban van rájuk szükség. Ennek az országnak van egy vallása, amelynek a hívei inkább látszani akarnak, mint lenni. Ami nem látszik, az nincs. A vesztes nincs. Légy elégedett önmagaddal, légy fiatalos, rugalmas és plasztikus. Jövő, morál, optimizmus, kiút, vitamin, örökéletálom. Történelemre nincs időd, emlékezésre sincsen. Siess! Ott kellene lenned valahol, ahol nem vagy, bírnod kellene valamit, amid nincs. Szedd ösze magad, ha

Kiss Kovács Gyula

1021

UNGARNS ANGEBOT AUF DER BASLER KUNSTMESSE

Ausstellung in der Duna-Galerie

Auf der diesjährigen Basler Kunstmesse wird Ungarn wieder durch einen Maler — Péter Kovács — und einen Bildhauer — Gyula Kiss Kovács — vertreten. Die für Basel ausgewählten Werke kann das ungarische Publikum derzeit in der Budapester Duna-Galerie (XIII., Rajk László u. 95) besichtigen.

Wie ich von Frau László Szepes, Veranstalterin der Ausstellung und Mitarbeiterin des Kunstfonds, die seit Jahren das ungarische Material in Basel betreut, erfahre, nimmt Ungarn seit 1979 am Basler „Krammarkt" für bildende Kunst teil. Im ersten Jahr mit einer Gruppenausstellung — Gyula Sugár, László Kiss Zoltán, Gábor Nagy, Zsuzsa Lóránt u. a. —, dann ist man aber darauf gekommen, daß es besser ist, statt einer Auswahl von Werken ziemlich unbekannter Künstler lieber weniger Kunstschaffende mit mehreren Arbeiten vorzustellen, wodurch ein Einblick in deren Welt ermöglicht wird. So fanden im darauffolgenden Jahr die ausgestellten Gemälde von Tamás Kárpáti bereits in den ersten Tagen Käufer; die geschnitzten Szekler Frauen von Márta Lessenyei ernteten zwar in Fachkreisen ungeteilte Anerkennung, Privatpersonen schaffen sich aber so etwas selten an. Beide Künstler erhielten jedoch gemeinsam mit dem dritten Aussteller Sándor Kiss Einladungen zu Einzelausstellungen in westliche Länder. Ähnlich war es auch im Vorjahr: Die Gemälde von Gábor Dienes fanden ebenfalls Interessenten (und natürlich Käufer), seither hatte er auch in der Genfer Galerie Kara eine große Einzelschau, es besteht weiter Nachfrage nach seinen Bildern. Die Skulpturen von András Kiss Nagy wurden zwar bewundert, aber nicht gekauft. Frau Szepesi erklärt es damit, daß Privatpersonen seltener Skulpturen kaufen, und wenn schon, dann lieber Gartenplastiken und ganz hochmoderne Kompositionen. Kiss Nagy steht eher dem Klassischen nahe.

„Stilrichtungen spielen bei der Auswahl des auszustellenden Materials keine entscheidende Rolle — dort sind ja fast alle heute existierenden Tendenzen vertreten. In den vergangenen Jahren konnte jedoch eine Hinwendung zur figurativen Malerei beobachtet werden. So ist Ungarn bestrebt, dieser Tendenz zu entsprechen.

FOTO MTI — E. HORVAT

„Rast" von Gyula Kiss Kovács.

Was die diesjährigen Verkäufe betrifft, ist Frau Szepesi nicht sehr optimistisch. „Meiner Beobachtung nach wurden im Vorjahr in Basel insgesamt nur halb so viel Verkäufe realisiert wie vor zwei Jahren. Das ist natürlich keine offizielle Bilanz; die verkauften Arbeiten werden mit roten Punkten markiert. Und im Vorjahr habe ich davon viel weniger gesehen als früher. Zur Zeit wirtschaftlicher Rezession haben die Leute weniger Geld, und das war im vergangenen Jahr recht spürbar. Auf der anderen Seite wollen aber die Leute ihr Geld investieren. Und bildende Kunst scheint dafür sehr geeignet zu sein. Da haben allerdings „traditionelle" Künstler wie Picasso, Chagall und Dali die besten Chancen. Nicht nur Verkäufe zählen jedoch: Einladungen zu Ausstellungen im Ausland haben einen genau so großen Wert.

— koch —

Ex-Außenminister Ghotbzadeh droht Todesstraf

Beirut/Teheran, 13. April (Reuter/AP/AFP) — Dem in der vergangenen Woche verhafteten früheren iranischen Außenminister Sadeq Ghotbzadeh droht nach Angaben der Justizbehörden im Falle eines Schuldspruchs die Todesstrafe. In einem Telefongespräch mit Reuter sagte ein Sprecher der Staatsanwaltschaft am Dienstag in Teheran, ein Revolutionstribunal habe begonnen, Ghotbzadeh zu den ihm angelasteten Kontakten zu einer monarchistischen Gruppe zu verhören. Die Gruppe werde beschuldigt, sich zur Ermordung von Religionsführer Ayatollah Ruhollah Khomeiny verschworen zu haben.

Nach Verhören und einer Voruntersuchung werde der 46jährige möglicherweise vor Gericht gestellt, sagte der Sprecher.

Bewohner der Heiligen Stadt Kum forderten bei einer Straßendemonstration die Hinrichtung des früheren Außenministers, berichtete am Montag die Zeitung „Keyhan". Sicherheitskräfte hätten Ghotbzdadeh seit einiger Zeit verfolgt und seine Gespräche auf Tonband aufgezeichnet, hieß es weiter. Weitere „an dem Komplott beteiligte Personen" wurden noch gesucht.

Ghotbzadeh war als einer der engsten Mitarbeiter Khomeinys im Februar 1979 zusammen mit dem Religionsführer aus dem Exil heimgekehrt. Er wurde von Khomeiny in den Revolutionsrat berufen und zum Leiter des

Kommission der Paktf in Bagdad

Teheran — Die Vermit kommission der Paktfrei iranisch—irakischen Konfli nach Angaben des irar Rundfunks am Montag T in Richtung Bagdad wiede lassen. Vorher war die Dele über die vom iranischen präsidenten Ali Khameini g ten Forderungen Teherans ne Beendigung des iranisch—irakischen Konflikts unterrichtet worden.

Der iranische Staatspräsident Ali Khamenei hat nach Angaben von Radio Teheran in Anwesenheit von Außenminister Ali Akbar Velayati am Montag die Außenminister Kubas und Sambias sowie den stellvertretenden indischen Außenminister und den Chef der Politischen Abteilung der Palästinensischen Befreiungsorganisation (PLO), Faruk Kaddoumi, zu Gesprächen empfangen.

Nach Angaben des iranischen Rundfunks sind die vom Iran gestellten Bedingungen für eine Beendigung des Konflikts mit dem Irak nicht geändert worden: Der Iran fordert unverändert u.a. den bedingungslosen Rückzug der irakischen Streitkräfte vom iranischen Territorium und die Zahlung von Entschädigung.

Bagdad — Der irakische Staatspräsident Saddam Hussein erklärte am Sonntag, der Irak sei zum sofortigen Rückzug sei-

1982 APR 1 41
DAILY NEWS
MAGYAR HIRLAP
1091 BUDAPEST, IX., DTLOI UT 5I.
Telefon: 337-748, 340-726

— dies könnte das Motto aller drei Themen sein, die auf der Sitzung des ZK der USAP am 7. April diskutiert wurden, denn alle drei Punkte der Tagesordnung bezeugen, daß die Partei auch inmitten wachsender Schwierigkeiten dafür eintritt, mit ungebrochenem Elan die Bemühungen fortzusetzen und die Pläne in die Tat umzusetzen, heißt es im Zentralorgan der USAP „Népszabadság".

Zwar wurden Wörter wie „unvermindert", „ungebrochen" auch bisher gern verwendet; unter den heutigen erschwerten Bedingungen bedeuten sie jedoch mehr als zu besseren Zeiten.

Die Stellungnahme des ZK im Zusammenhang mit der Außenpolitik und dem öffentlichen Leben unseres Landes läßt Initiatorengeist und Einsatzfreudigkeit erkennen. Es wurden passende Antworten auf komplizierte internationale Probleme formuliert und die Regelung innerer, seit langem auf der Tagesordnung stehender Fragen beschlossen. Unter den gegebenen Voraussetzungen ist es besonders wichtig, den Realitäten ins Auge zu sehen und sich anzupassen. Nur so ist es möglich, den Herausforderungen der sich schnell ändernden Welt zu begegnen und die Verwirklichung der vom Volk unterstützten Ideen zu gewährleisten, dabei jedoch nicht vor den Problemen zurückzuweichen und die Perspektiven aus den Augen zu verlieren.

Wer glaubt, daß Drohungen und Sanktionen unsere Handlungsfähigkeit lähmen können, rechnet falsch. Neben der Zugehörigkeit zur sozialistischen Gemeinschaft werden unser Tatendrang und unsere Kraft auch durch das Bewußtsein erhöht, daß unsere Bestrebungen mit den Interessen aller Völker, auch der Völker der kapitalistischen Länder, übereinstimmen, daß die Bewegung der sich für den Frieden einsetzenden Massen sich in aller

Kiss Kovács Gyula

MEGHÍVÓ

AZ ÉPITŐK MŰSZAKI KLUBJA IGAZGATÓSÁGA MEGHÍVJA ÖNT A

TISZTELET A FESTŐNEK

CÍMŰ DOKUMENTUMKIÁLLÍTÁS MEGTEKINTÉSÉRE.

A KLUBBAN (BP., V., PETŐFI SÁNDOR UTCA 5. SZ.) RENDEZETT KAMARAKIÁLLÍTÁSUNKON BEMUTATJUK A MAGYAR MŰVÉSZEK **VAN GOGH**-ÉRMEIT:
FERENCZY BÉNI, MARTSA ISTVÁN,
KISS NAGY ANDRÁS, ENGELSZ JÓZSEF,
CSÉRI LAJOS, KISS KOVÁCS GYULA,
KÚNVÁRI LILLA, NAGY ISTVÁN JÁNOS,
LÁZÁR SÁNDOR, HERCZEG KLÁRA,
RENNER KÁLMÁN, SZ. EGYED EMMA,
LÓRÁNT ZSUZSA ÉS KÖRÖSÉNYI TAMÁS
ALKOTÁSAIT.

A **VAN GOGH** ÉLETMŰVÉRE VONATKOZÓ FONTOSABB HAZAI ÉS KÜLFÖLDI KIADVÁNYOK MELLETT KIÁLLÍTJUK AZ EMLÉKÉRE KÉSZÜLT GRAFIKAI ÉS PLASZTIKAI ALKOTÁSOKAT AZ ALÁBBI MŰVÉSZEKTŐL:
EISENMAYER TIBOR, FERY ANTAL,
GÖBÖLY JÓZSEF, HERCZEG KLÁRA,
KÉRI IMRE, M. KISS JÓZSEF,
LÁZÁR SÁNDOR, MURAI JENŐ,
NAGY LÁSZLÓ LÁZÁR, STETTNER BÉLA,
SZÁSZ KÁROLY ISTVÁN.

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: DR. SOÓS IMRE

MEGTEKINTHETŐ: 1978. JANUÁR 16-TÓL FEBRUÁR 15-IG, NAPONTA 10-TŐL 20 ÓRÁIG. SZOMBATON ÉS VASÁRNAP ZÁRVA.

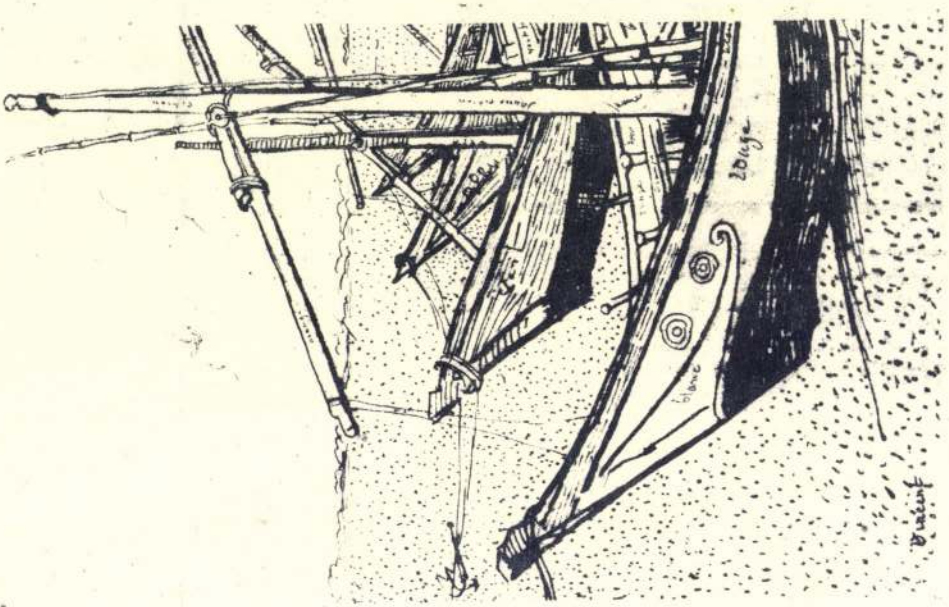

ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA
1052. BP., PETŐFI S. U. 5.

ÉPÍTŐK ROTA - A. 12.

...TŐFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kiss Kovács Gyula
szobrászművész

TURISTA

1981 17

KÉPES·TURISTAV...

1021

Az Alföld első artézi kútja száz évvel ezelőtt készült el Hódmezővásárhelyen. A centenárium alkalmából 1980. november hóban felavatták a Lenin utcában a város új díszkútját, Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotását. A régi, százesztendős kútnak pedig — mint műemléknek — megkezdték a helyreállítását.

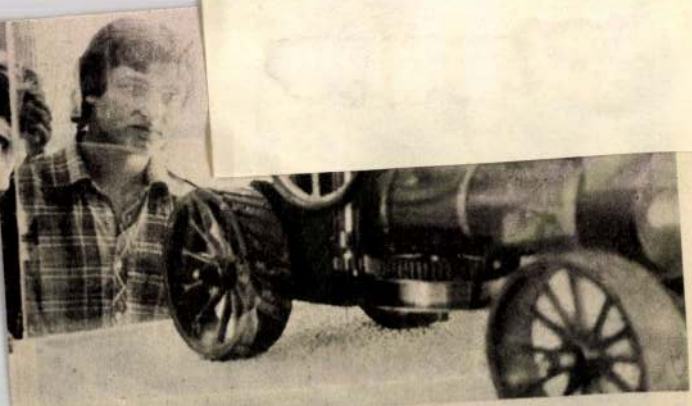

Dégen, az egykori Festetich kastélyban mezőföldi mező-
zeumot nyitottak meg. Itt helyezték el azokat a mezőgaz-
t, melyekkel a múlt században és e század elején dolgoztak

KISS Kovács Gyula szobrász

NÉPSZABADSÁG 1983. 1. 16.

Értékes képzőművészeti alkotásokkal gazdagodnak a közterületek

(Munkatársunktól.)

Újabb képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik az idén a főváros és az ország több más települése: jó néhány szobor készül el a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat műtermeiben. Budapesten a Kálvin téri aluljáróban helyezik el *Illés Gyula* szobrászművész negyven négyzetméteres tardosi vörös márvány térplasztikáját; *Varga Imre* szobrászművész Borárost ábrázoló bronzszobrát pedig a Boráros téren állítják fel. *Pierre Székely* békét szimbolizáló vörös gránit emlékművével a Nagyvárad tér, a békásmegyeri lakótelep pedig *Aszszonyi Tamás* süttői fehér mészkőből készített díszkútjával gazdagodik. A fővárosi közterületeken állítják fel egyebek között *Szilágyi Bernadett* Ősz című alkotását, *Csikai Márta* Táncoló nők című kompozícióját, valamint *Kő Pál* egy szobrát.

Pécs lesz a gazdája *Varga Imre* Liszt Ferenc-szobrának, s *Rácz Edit* alkotását, amely Fazekas Mihálynak állít emléket, Debrecenben helyezik el. József Attila-emlékművet kap Mezőhegyes: *Melocco Miklós* háromrészes alkotása süttői fehér mészkőből készül. *Cs. Kovács László* szegletes vonalú, háromalakos szoborkompozíciója Sárvárra kerül. *Kiss Kovács Gyula* kubikosemlékművének Szeghalom ad otthont, *Bors István* Táncsics-szobrát pedig Kaposváron állítják fel. Jelenleg éppen e két utóbbi szobron dolgoznak a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat öntödéjében, a Kőbányán levő Barabás utcában. Az öntés utáni utolsó simításokat végzik *Amerigo Tot* A mag apoteózisa című, 150 négyzetméteres alkotásán is, amely a gödöllői Agrártudományi Egyetemet díszíti majd.

Készül Kiss Kovács Gyula kubikosszobra az öntödében.
BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat városligeti kőfaragó műtermeiben készülő szobrok, mielőtt végleges helyükre kerülnének, a Népstadion úti műterem mellett levő parkban mindenki számára megtekinthetők. Itt láthatók jelenleg *Kalló Viktor* mártíremlékművének jugoszláv márványból készült alkotórészei, az emlékművet a Köztársaság téren állítják majd fel.

A LOTTÓ NÉGYTALÁLATOS SZEL

1 392 754	5 900 766	9 685 827	77 023 072	78 178 409	79 611
1 482 035	8 032 589	9 685 836	77 023 075	78 256 563	79 797
1 669 246	8 249 395	9 812 932	77 063 243	78 326 613	79 870
1 680 065	8 256 320	9 890 029	77 070 085	78 399 725	79 950
2 432 379	8 261 087	9 971 404	77 150 088	78 457 808	80 499
2 663 081	8 302 749	9 991 493	77 283 817	78 465 060	80 721
2 805 612	8 481 159	44 675 954	77 395 386	78 598 790	80 740
2 856 422	8 549 848	44 998 423	77 429 301	78 734 374	80 796
2 967 987	8 648 811	55 955 701	77 638 104	78 754 890	80 826
3 359 170	9 185 720	55 957 633	77 719 388	78 860 339	81 490
4 481 399	9 193 066	76 264 096	77 860 899	79 015 743	81 796
5 419 265	9 319 972	76 439 137	78 002 693	79 426 715	81 850
5 710 556	9 554 573	76 611 031	78 033 566	79 466 147	81 893
5 832 202	9 631 880	76 736 804	78 157 971	79 536 047	81 940
5 845 277					

A 2. heti lottó nyerőszámai: 6 12 20 72 86

Az Egészségügyi Gyermekotthonok Országos Módszertani Intézete felvételre várja jelentkezését szakképzett és szakképzetlen gyermekgondozóknak, kisegítő takarítónak, udvari munkásnak, kertésznek. Valamennyi munkakörben nyugdíjas munkatársakat is várunk, a gyermekgondozók és a takarítók korlátlan óraszámban dolgozhatnak nyugdíjuk teljes megtartása mellett. Jelentkezés lehetőleg személyesen, cím: Budapest XXII. (Budatétény), Kápolna u. 3. Bérezés a vonatkozó rendeletek szerint.

Belvárosi kisszövetkezet excenter présgépre betanított női munkaerőt keres. Cím: Bp. VI., Weiner u. 16. 125-663, 324-532.

Vendéglátó vállalat azonnali belépéssel felvesz gyakorlott alapfokú tanfolyammal rendelkező SZTK-ügyintézőt. Keresünk bérelszámolói munkakörben, bérelszámolásban jártas vagy érettségizett kezdő munkaerőt. Érdeklődni lehet a 330-120/908-as telefonon.

A Centrál Vendéglátó Vállalat azonnali belépéssel felvesz könyvelőt, pénzügyi előadót, gépírót, valamint likvidátort. Jelentkezni lehet a 343-148 telefonon vagy személyesen a számviteli főosztályvezetőnél. Bp. Nagyfuvaros u. 18.

IV. ker. Építőipari Szövetkezet felvételre keres **takarítónőket délutáni munkavégzésre,** valamint **udvari segédmunkást,** nyugdíjast is. Jelentkezés: Budapest IV., Pacsi József u. 2. Tel.: 696 799, 696-196, 11, 85 mellék.

Korszerű kikészítői gépek kezelésére férfi és női betanított munkásokat keres három műszakba magas keresettel a Kőbányai Textilművek. Jelentkezés: Bp. X., Gyömrői út 90., munkaerő-gazdálkodás.

Felvételre keresünk lakatosokat, elektro- és mechanikai műszerészeket, villanyszerelőket, korszerű textilipari gé-

Az INTERAG Külkereskedelmi Vállalat (nem leíró csoportba) külkereskedelmi munkában való intenzív részvételre keres német—angol nyelvvizsgával rendelkező **idegen nyelvű levelezőt és bonyolítót.** Jelentkezni lehet: Budapest XIII., Rajk László u. 11. V. em. 55. sz. alatt részletes önéletrajzzal.

Tsz szolgáltató ágazat felvételre keres festőt, kőművest, hideg-burkolót, parkettást, lomtalanítót, segédmunkást, valamint önálló munkacsoportokat, esetleg bedolgozói munkarendszerbe is. Telefon: 850-806.

A Magyar Filmlaboratórium Vállalat

azonnali belépéssel felvesz gondnoksági

Reklámvállalat külkereskedelmi területre gépíró adminisztrátort keres. Jelentkezés telefonon: 175-414, Farkas.

ÉPGÉP Emelőgépgyár felvételre keres: igazgató mellé

titkárnőt, üzemrendészt, üzemvezetőt, szerkesztőt, diszpécsert, technológust.

Jelentkezés: **Budapest XVIII., Péterhalmi út** személyzeti osztály vagy **telefonon a 280-879-es számon.**

Kezdő gyors- és gépírót, építészt, épületgépészt és elektromos végzettségű technikust vagy mérnököt beruházói munkakörbe, valamint gyors- és

A Ganz Villamossági Művek, Budapest II., Lövőház u. 39., felvételre keres: gyakorlott gyors- és gépíró végzettségű titkárnőt, könyvelőket, export számlázó elszámolókat, üzemi bérelszámolókat. Fizetés megállapodás szerint. **Érdeklődés:** a 158-619 és a 158-410-es telefonszámon.

A Magyar Távirati Iroda felvételre keres megfelelő képzettséggel rendelkező pénzügyi csoportvezetőt. A jelentkezéseket a 158-849-es telefonon vagy személyesen az MTI pénzügyi főosztály vezetőjénél (Bp. I., Fém u. 5—7.) kérjük.

Szövetkezetünk felvesz szakmai gyakorlattal rendelkező pénzügyi előadót, továbbá rendészt, lehet nyugdíjas is. Bérezés megállapodás szerint. Jelentkezni lehet: Budapest VIII., Auróra utca 23—25., telefonon 341-944 vagy 335-300/19 mellék, személyzeti vezetőnél önéletrajzzal.

Budapesti sportegyesület gépkocsivezetői állást hirdet személy- és autóbusz-jogosítvánnyal rendelkezők részére. Jelentkezők részére. Jelentke-

KULTURC

Hermes Baby gép eladó. Tel.:

JÁRMŰ

Új műszakival V as, 12 éves, ela 263-126.

Skoda mikrobus nék olcsón! Bp., u. 74. 1183.

Autóemelő két csápos, CE 20 Tel.: 650-351.

350 SE Mercede 861-628.

Főtengelygörgőzé burg, Trabant rás, cserével hályfi, Bp. VI zál u. 34. Tel.:

KC forgalmi r Danler-benzines típusú, 230-as mohazöld, átírh cedes eladó, É este: 18-tól 21- fon: **639-701.**

GÉP

Kiss Kovács Gyula

Kiss Kovács Gyula kétszeres Munkácsy-díjas szobrász, érdemes művész életének hatvanharmadik évében meghalt. Végakarata szerint Zsennyén temették el július 21-én — közli a Művelődési Minisztérium ,a Képző- és Iparművészek Szövetsége és a Művészeti Alap.

Magyar Nemzet 1984. VII. 24.

Kiss Kovács Gyula, munkácsy díjas szobrászművész

- Kiss Kovács Gyula szobrászművész magafaragja kőbe a domborműveket. Milyen jeleneteket farag?

- Én három feladatot kaptam. Kaptam a portugál Izabellát, skót Szent Margitot és Szent Imrét. Hát én gipszet nemigen csináltam, én ezeket csináltam inkább, mert én a kőbe rárajzolom a témát és a vésővel faragom, tehát azzal rajzolok tulajdonképpen.

- Látunk mozgalmasabb jeleneteket. Itt különösen, az egész felület szinte egy dekorativ felület, és minden részlete megmunkált. Láttunk olyat, ahol jobban érvényesül a tér. Mi az elképzelés arról, hogy ezek egymásmellett hogy fognak hatni?

- Hát érzésem szerint jól fognak hatni, mert hiszen az volt a koncepció, hogy minél változatosabb lesz a dombormü sor, anál érdekesebb. Na most ez persze függ attól is, hogy ki milyen témát kapott. Amikor egy figurát kell a térben elhelyezni, természetesen más a probléma, más is a feladat, mint amikor mondjuk többet. Nálam például van egy olyan dombormü, amin kilenc figura van. A másikon hat-hét,nyolc, a másikon hat. Tehát összesen valami huszonvalahány darab, azért mondom, hogy darab, ami jobban tölti a teret. Mert hiszen neken a téma ugy jutott, illetve én ugy gondolkodtam, hogy megirom a kővet.

- A Szent Imrét ábrázoló kompozición látjuk még magát a munkafolyamatot is. Érdekes az ábrázolás, nem megszokott jelenet.

- Hát nem. Mert az a helyzet, hogy itt a kivánság az volt, hogy magát a vadászati jelenetet, mert hiszen lehetett volna többfélét választani. De ez határozott kivánság volt, hogy avadászattal kapcsolatos haláljelenetét, illetve azt a megelőző jelenetet ábrázoljam. Na most itt felmerült annak a problémája, hogy hogyan. Ugyanis többféle verzió van a halállal kapcsolatban forgalomban. Tehát, hogy vadkan

1981. VIII. 18. Televízió 1. 21.50 /V Gné/.
Magyar kápolna a Vatikánban.

őlte meg, meg , szóval legendák vannak. Vagy esetleg gyilkosság történt, ami abban az időben elég sokszor előfordult. Na most én ezt ugy próbáltam megoldani, hogy a vadászati jeleneteket, figurákkal, tehát magát a vadászatot, az erdőbehelyezve, és az előtérbe a fő figurákra tettem az Imre figuráját, a fekvő figurát, továbbá a térbe, előrenyulva egy olyan , kicsit dinamikusabb, benyuló figurával, amely a kétteret összeköti. Amelyik ugyan eléggé ortokonális, de mégis térérzetet ad, tehát a háttér és az előtér közötti kapcsolatot, mondjuk látványszerüen összehozza. Hát egy kicsit, mondjuk maga a feladat is olyan, hogy egy kicsit képregényszerü. Ilyen jellege van az egésznek. Dehát az egész egyházmüvészet tulajdonképpen ilyen volt egy kicsikét.

- Mégis, mennyire tudta sagát egyéniségét belevinni ebbe a munkába?

- Hát azt nem tudom, hogy mennyire, mert azt a végeredmény fogja vagy bizonyitani vagy nem. Én azt hiszem, hogy szóval az én munkámon belül, és talán az egész soron belül is, mondjuk egy kicsit más szine lesz talán, mert hiszen az általam látott és tudott dolgok egy kicsit mintázottabb jellegüek, de én azt hiszem, hogy bele fog illeszkedni!

Gyula Kiss Kovács

I.F.: Oratorium Magnae Domiane Hungariae

The Chapel of Our Lady of Hungary beneath St Peter's in Rome

Daily News, 1980. okt. 5.

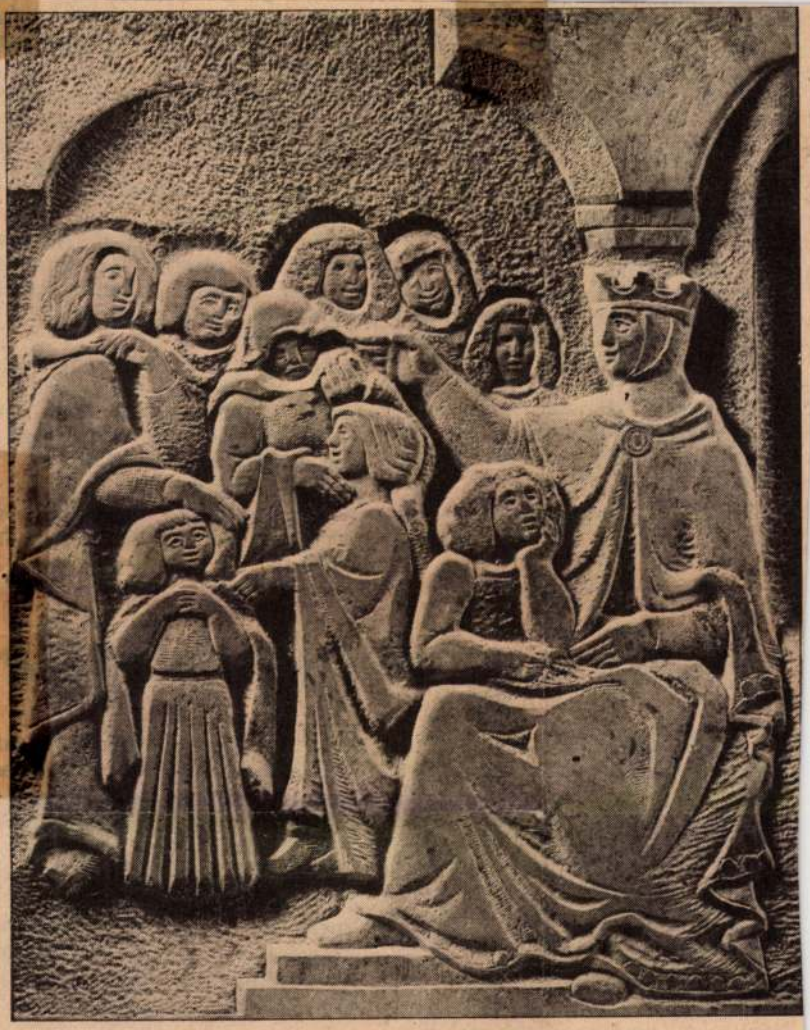

ST. MARGARET OF SCOTLAND. Stone relief sculpted by Gyula Kiss Kovács. St. Margaret of Scotland (d. 1093), granddaughter of St. Stephen I. of Hungary, queen of Scotland. As wife of Malcolm III. she raised her eight children unaided and instructed them in the faith. Her daughter Matilda became ancestress of the ruling royal house of Britain. Margaret promoted church reform and founded new monasteries creating a pro-English trend in Scotland

[Margaret was daughter of Edward, son of Edward Ironside of England, and Agatha, Stephen I's daughter. Edward and his elder brother Edmund, upon their father's death in their infancy, had been sent (1017) to Hungary, to be educated at Stephen's court. Forty years later, the then ruler of England, Edward the Confessor, half-brother of Edward Ironside, feeling himself far advanced in the decline of life, thought of appointing a successor and sent a deputation to Hungary to invite over his nephew Edward, called "the Outlaw", the only remaining heir of the Saxon line. That prince, whose succession to the crown of England would have been easy and undisputed, went to England with his children—Edgar, Margaret and Christina—but died a few days after his arrival (1057). The English ruler now cast his eye toward the kinsman, William, duke of Normandy, and his secret choice, after some intrigue and fighting, ultimately led to the Norman Conquest of England nine years later. The children of Edward "the Outlaw" fled to Scotland, where Margaret married Malcolm III.]

the electorate's sup
three-week campai
day's general electi
a close. The campa
ended at midnight
(2400 gmt). After tha
al propaganda is
Saturday's newspap
even allowed to re
last election rallies.

Prime Minister
Carneiro addressed
last rally in Lisbon
while Communist l
Cunhal made his fi
the campaign in an
the capital. The soc
al front (FRS) w
campaign in the ce
Coimbra.

Portuguese electo
for party slates and
vidual candidates.

Frenc

Paris, Oct. 3 (Re
French cabinet Th
reshuffled its ranks
of last weekend's senate elections in which four ministers were elected to France's Upper House.

They were Defence Minister Yvon Bourges, Secretary of State for Local Authorities Marc Becam and Secretary of State for Education Jacques Pelletier. Bourges, who was defence minister since 1975, will be replaced by Transport Minister Joel le Theule, a government spokesman said. Le Theule had cabinet position. His former position as minister of foreign com- been Transportation Minister. He will be succeeded in that

sistant minister in charge
administrative reforms, a ne
merce was filled by Miche
Cointat. Robert Galley, ministe
of cooperation with French
speaking African nations, did no
give up his government positio
to assume the senate seat h
won.

Meanwhile, before leaving th
cabinet, the Defence Ministe
Yvon Bourges at a press con
ference said: France will hav
a record defence budget nex
year, with the nuclear strik
force taking a quarter of it.

Estimates for 1981 totalle
123,200 million francs ($30.8 mil
lion), an increase of 17.9 per cen
over this year's expenditure.

Bourges told a press confer
ence that the nuclear strik
force remained the "priority o
priorities".

and told him he was "a good fighter" and "deserved to win".

"I told him I loved him and respected him and I meant it," Holmes said. "I want you all to know I fought the best heavyweight fighter in the world today. "He's one hell of an athlete and one hell of a man."

Ali received eight million dollars, raising his overall ring earnings to more than $60 million, while Holmes collected about $2.5 million to bring his total earnings

FIM at the 1

Kiss Kovács Gyula

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

nohrámúsén

MAGYAR IFJÚSÁG

1980 DEC 5

1021

Oroszlános díszkút

Az Alföld első artézi kútját száz évvel ezelőtt fúrták Hódmezővásárhelyen. A centenárium alkalmából felavatták a Lenin utcában a város új díszkútját, Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotását. A régi kutat helyreállítják, de már csak műemlékként szolgálja majd városát.

Az Express belföldi

Önmagunkról...

Látszólag elhatározás dolga, hogy a Magyar Sajtó Napját minden esztendőben december 7-én ünnepeljük. Ünnepeljük? Még önmagunk számára sem „piros betűs" nap, a szerkesztőségekben éppúgy kopognak a telex- vagy az írógépek, a nyomdák éppoly hevülettel (vagy megszokottsággal) állítják elő a „késztermékeket", a postai terjesztés sem más, mint egyéb napokon. Ahogy mi ünneplünk — néhány perc megemlékezés a folyamatos munka szünetében, egy-egy koszorú elhelyezése az újságíróhősök előtt, lóhajtás jeléül. Aztán megy minden tovább, mint egyéb napokon.

Látszólag elhatározás dolga, hogy a Magyar Sajtó Napját minden esztendőben december 7-én ünnepeljük. Látszólag. Hisz a magyar sajtónak — a magyar nyelvű sajtónak — több olyan dátuma is van, amely méltó lenne a visszatérő ünneplésekre. Például a pozsonyi Magyar Hírmondó — az első magyar nyelvű újság — születésnapja. (Az idén éppen kerek évforduló lenne, hisz 1780-ban jelent meg először a Rát Mátyás által írt és szerkesztett első honi lap.) Vagy lehetne máshoz is kötni ünnepünket...

Csakhogy december 7-e a kommunista magyar sajtó születésnapja, hisz ezen a napon — 1918. december

Kiss Kovács Gyula

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

szobrászművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1980 NOV 29

1021

Az Alföld első artézi kútja száz évvel ezelőtt készült el Hódmezővásárhelyen. A centenárium alkalmából felavatták a Lenin utcában a város új díszkútját, Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotását. Képünkön: az új díszkút.

ért, azaz ingyen .
getett, mi meg konkrét választ
vártunk. Írásban. Közölte, hogy
itt a munkások közt ne legyen
hangadó egy börtöntöltelék...
A melós haverok csak bámultak, persze nem tudtak róla,
én meg irtó pipa lettem...
Szerintem a vezetők bizalmas,
személyzeti titkokat nem fecseghetnek el, főleg nem haragjukban és buta érvként...
Másnap levágtak kocsimosónak, de felesleges volt, mert
úgyis kiléptem volna. A többiek
marasztaltak, hogy mit számít
az, más is megbotlik, ne vegyem mellre az ügyet, meg
hogy egy dilis krapek vagyok,
de minden hiába volt...

– Én egy börtöntöltelék vagyok... Két nap alatt T. környékén betörtem nyolc házba,
valamennyi tulaj a főnököm
volt, vagy cikis ürge. Amit elloptam, kivittem az erdőbe és
felgyújtottam. Nem kellett nekem semmi, bosszú volt az
egész... Visszaballagtam a
városba és az első rendőrt
megkérdeztem, hogy ugye két
napja köröznek egy Cs. M. nevű személyt. A rendőr bólogatott: „De mennyire! Miért, tud
róla valamit...?" Ajaj! – legyintettem és mondtam, hogy
itt áll magával

az őrsre, ahol mindent kirakattak a zsebemből, falhoz állítottak és közölték, hogy 24
órán belül hagyjam el a várost, mert itt igen sok volt
mostanában a betörés, s egy
ilyen magamfajta veszélyes bűnözőre nincs szükség. Hiába
hivatkoztam én munkára, meg
főorvosra, csak azt hajtogatták, hogy itt persona non grata vagyok... Még az állomásra is kikísértek és megvárták,
míg elindul a vonatom. Igen
ám, de szépen leugrottam, s
visszaosontam a városba, megkerestem a főorvost. Beszámoltam mindenről, az öreg irtó
dühös lett, vitt magával a főkapitányhoz. No, hisz lett ott
ramazuri... Szegény rendőr!
Érthető, azt hiszem, hogy tovább itt sem maradhattam...

– Sz.-be mentem, mert emlékeztem, hogy a börtönben a
szabadulók mindig arról dumáltak, hogy a fémmű befogadja a volt rabokat. Jelentkeztem a munkaügyön, fel is
vettek betanított gépmunkásnak. A melóval nem is volt
semmi baj, de a rovott múltúak külön munkásszálláson laktak, úgy is hívták

Kiss Kovács Gyula

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1980 DEC 9

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1021

Az Alföld első artézi kútja száz évvel ezelőtt készült el Hódmezővásárhelyen. A centenárium alkalmából felavatták a Lenin utcában a város új díszkútját, Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotását. Képünkön: az új díszkút

(MTI-fotó: Tóth Béla felvétele — KS)

ereje

lent. Az üzeme
100 forinttal szá
nánkénti értékét.
ratóriumi vizsg
azonban rendkív
képet mutat a
gyák tápanyagta

A jól kezelt t
nánkénti értéke — műtrágyaárakon számolva — 200 forintnál is több lehet. Sajnos, sok helyen előfordul az is, hogy a trágya beltartalmi értéke — a hanyag kezelés miatt — kevesebb, mint az elszámoló ár.

Arra intenek ezek a vizsgálatok, hogy érdemes jobban, gondosabban kezelni az istállótrágyát, úgy, hogy ne menjen kárba értékes tápanyagtartalma. Annál is inkább szükség van erre, mert a rosszul kezelt trágya rendszerint a környezetet is szennyezi, s különösen a felszíni és a talajvíz szennyezése okoz nem egy helyütt közegészségügyi problémákat.

Jól ismert azonban, hogy az istállótrágya nemcsak tápsebb tehéntől természetesen kevesebb utód is várható. A felvásárolt hízómarhák 10 százalékos csökkenését magyarázza az a tény, hogy mezőgazdasági üzemeink az

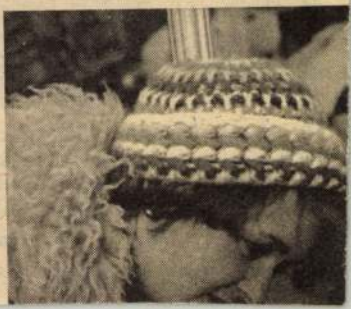

Kiss Kovács Gyula

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

szobrászművész

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1980 NOV 28

1021

Új szoborkút

Az Alföld első artézi kútja 100 évvel ezelőtt készült el Hódmezővásárhelyen. A centenárium alkalmából felavatták a Lenin utcában a város új díszkútját, Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotását. Képünkön: az új díszkút.

net. A miskolci Bartók-hangversenye. — 16.55: Anna írásai. — 17.15: A verseny-közvetítés folytatás 17.55: Slágerlista. — 18.30: tikusok fóruma. — 18.40: raáriák. — 19.05: Goldmark nósnégyes. — 19.35: Miskol nei hét. Kapcsoljuk a Mi Nemzeti Színházat. Ránki zongoraestje. — 20.25: Pil a nagyvilágba. Szibériai szentelő. Őszi utazás az A partján. Földvári Géza ri — 21.54: Négy apának eg nya. Móra Ferenc regény dióra alkalmazva. — 22.59: jaink zenéje.

MAGYAR TELEVÍZIÓ

BUDAPEST, 1. MŰSOR

8.05: Tévétorna. — 8.10: Világnézet. Elidegenülés. — 8.50: „Életet az éveknek". Nyugdíjasok műsora. — 9.20: Reklám. — 9.25: Tetthely. Minden hiába. NSZK bűnügyi filmsorozat. — 10.55: Keresztkérdés. Fejtörőjáték. — 11.25: Nemzetközi zenés turmix. Intervíziós átvétel az NDK-ból. — 11.50: Egészségünkért! — 14.35: A rajzfilmek kedvelőinek. Amerikai rajzfilmek. — 15.05: A négy páncélos és a kutya. Három sorozat. Lengyel tévéfilmsorozat. — 16.00: Hírek. 16.05: Reklám. — 16.15: Ide süss! Ajánlóműsor gyerekeknek. — 16.40: Magyar tájak. Tiszahát. — 17.05: Idősebb Pieter Brueghel. Képzőművészeti film. — 17.50: Főzőcske — de okosan! — Angol napok Budapesten. — 18.15: Századunk lírája. Konsztantinosz Kavafisz versei. — 18.40: Reklám. — 18.50: Az Illés-együttes közreműködik. — 19.10: Tévétorna. —, 19.15: Olvassatok mindennap! — 19.20: Esti mese. — 19.30: Tv-híradó. — 20.00: Vers

zeneszerzők. — 22.47: Kettely: Akutagava Rjunoszuke monodrámája. — 23.14: Reneszánsz kórusmuzsika.

MAGYAR TELEVÍZIÓ

BUDAPEST, 1. MŰSOR

8.05: Tévétorna. — 8.10: Mindenki iskolája. Fizika. Nyomóerő, nyomás. — 8.45: Biológia. Szaporodás, öröklődés. — 9.20: Óvodások filmműsora. Kisfilmösszeállítás. — 9.40: Egy kis kirándulás. Lengyel filmsorozat. 4. rész. — 10.05: Hírek. — 10.10: Röpsuli. — 10.20: Aprók tánca. Dél-Alföld. (Balástya). — 10.40: Sport és művészet. — 11.10: Reklám. — 11.15: Szörmök Maci. Mesejáték két részben. — 12.25: A British Museum kincsei. Rajzok, metszetek osztálya. — 13.55: Az ember árnyékában. Angol ismeretterjesztő rövidfilm. — 14.40: Pedagógusok fóruma. Miről beszélgessünk? — 15.15: Reklám. — 15.20: Fel a fejjel. Magyar film. — 16.55: Műsorainkat ajánljuk! — 17.20: Reklám. — 17.25: Vasárnapi muzsika. — 18.20: Reklám. — 18.30:

KISS KOVÁCS GYULA

A BÁZELI VÁSÁRRA

A budapesti Duna Galériában kiállítás nyílt azokból a művekből, amelyek a Bázeli Művészeti Vásár magyar anyagában szerepelnek. Kovács Péter festő és Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotásai e kiállítás után kerülnek a bázeli vásárra.

P. 16. sz. 43.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek me

3. A dijazás számitásánál alapulvett mu

4. A jogviszony tartama:

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes e

A kifizetésre kerülő dijból progressziv j
levonásra.

Budapest, 197.....

.....

megbizott

1942-ben születtem Budapesten. Apám Tóth B. László festőművész. Gyermekkorom meghatározó volt hivatásom megválasztásában. Mesterem, későbbi férjem Kiss Kovács Gyula, korunk nagyformátumú szobrászegyénisége volt, akinek 1984-ben bekövetkezett halála után számomra csak a munka ad feloldozást.
Az élet mellette akár Dürer feleségéé vagy Baché, szolgálat, az együttalkotás csendes, határtalan öröme, mester és tanítvány meghitt kapcsolata.
Vallom: minden ember fölé emelkedik sorsa, akár egy diadalív, egy kapu, valamiféle architektúra. Tér és benne az ember maga ácsolt életével.

Ajánlom ezt a kiállítást férjemnek és mesteremnek: Kiss Kovács Gyulának

Tóth Emőke

A CELLDÖMÖLKI KEMENESALJAI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
1991. OKTÓBER 4-ÉN, PÉNTEKEN
DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

TÓTH EMŐKE

ÉS

KISS KOVÁCS GYULA

SZOBRÁSZMŰVÉSZEK
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

KISS SÁNDOR

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

MEGTEKINTHETŐ: 1991. OKTÓBER 22-IG

91/801 Sylvester-Print Kft.

KISS KOVÁCS Gyula

TÓTH EMŐKE
ÉS
KISS KOVÁCS GYULA
SZOBRÁSZMŰVÉSZEK
KIÁLLÍTÁSA

Kiss Kovács Gyula
1021

Kiss Kovács Gyula:
Felszabadulási emlékmű
(Szarvas)

TÁRSAL
SZ

4 1975 ÁPRILIS
XXX. ÉVFOLYAM

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT ELMÉLETI ÉS POLITIKAI FOLYÓIRATA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726
Társadalmi Szemle
19/5 ÁPR

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1975 SEP 2 7

Kiss Kovács Gyula

EROZODAS

1021

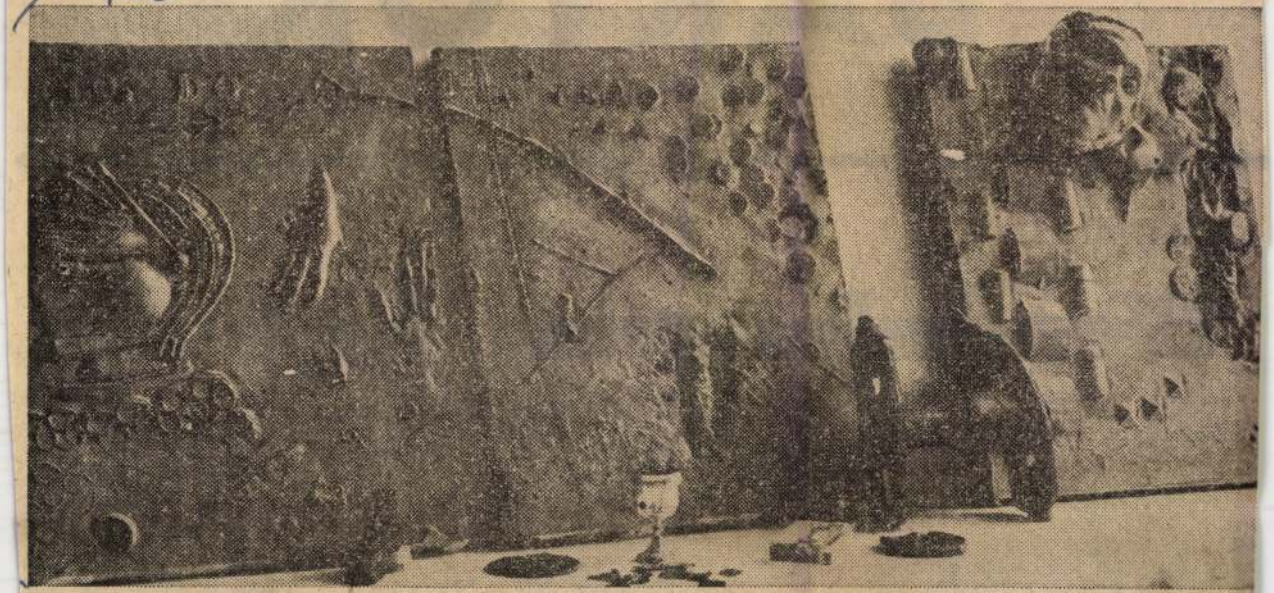

Kiss Kovács Gyula: Relikviák

BART

KROÓ GYÖRGY:

Birodalmának határai

Pár hónappal ezelőtt, a Ravel-centenárium alkalmából, több cikkíró azon kesergett, hogy az 1937-ben elhunyt francia zeneszerző helye, rangja még mindig kétséges a világ zenei köztudatában: operáit alig játsszák, a szimfonikus hangversenyek közönsége számára Ravel *csak* a Boleró alkotója maradt, s a szakkritika még mindig

keresése művészetben, tudományban egyaránt, s ennek egyik előfeltétele: a minden emberi gyengeségen felülemelkedő erkölcsi komolyság. A másik gondolat az elfogulatlanság különböző fajok, népek sajátságai iránt, aminek következménye a kölcsönös megértés, majd a népek közti barátság. Jelenti továbbá Bartók neve a népből való megújulás elvét és követelményét

és diadalmas fináléi kitágították körülöttünk a világot. Tanúja volt a világ elgépiesedésének, a mindent felfaló nagyváros idegeket felőrlő zajának, a hajszává vált emberi életnek, és zenéjével kivezetett ebből a sivatagból, hegyek közé, erdőkbe, vizek partjára, népmesei és költői ligetekbe, el egészen a tisztaság forrásáig. Tanúja volt az emberi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 387-748, 340-726

NÉPSPORT

Kiss Kovács Gyula
Munkácsy-díjas szobrászművész

XXXII. 62. ♦ 1976. március 13.

1021

MŰVÉSZI ALKOTÁSOKAT A SPORTCSARNOKOKBA!

Interjú Kiss Kovács Gyula szobrászművésszel

Kiss Kovácséknál ezen a délutánon egy kutya került az érdeklődés középpontjába. Kiss Kovácsék felvették és hazahozták az árva jószágot, aztán megindult a körtelefon: „Nincs szükségetek egy kutyára?"

Miközben az Egri József utca hetedik emeletén a kutyának otthont kerestek, a négylábú másik két kutyatársa, a lakás régebbi bútordarabjai látszólag közönyösen figyelték, hogy gazdájuk éppen miről társalog.

Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrászművész szereti a sportot. Alkotásaiban is többször kinyilvánította rokonszenvét és tiszteletét a sportteljesítmények iránt. Évek óta tagja az Ezüstgerely-pályázat szakzsűrijének.

— Sajnos, a sportban nagy a vaskalaposság — mondta. — Még mindig a naturalizmust kérik számon a művésztől, így aztán nehéz valóban művészi értékű alkotást létrehozni. Amikor évekkel ezelőtt az Ezüstgerely-pályázatot kiírták, az volt a cél, hogy ösztönözzék a sportot szerető képzőművészeket a sporttárgyú alkotásokra. A tapasztalat az, hogy évről évre ugyanazok küldik be plakátjaikat, festményeiket, és kisplasztikáikat a pályázatra. Kétségtelen, hogy a tematika komoly feladat elé állítja az alkotókat. Sok előtanulmányra van szükség. Nehéz a sport látványosságát a képzőművészetben visszaadni, a fázist, a pillanatszerűséget rögzíteni. Talán még a grafikában, a legkönnyebb. Azt mondjuk: ha belülről érzi az ember... Vannak képzőművészek, akik versenyszerűen sportoltak, mégsem jelent ez könnyítést a számokra. Többször kimentem én is versenyekre és vázlatokat készítettem a látottakról, aztán mégis segítségül hívtam a fotót. A sporton belül is állandó stílusváltozásoknak lehetünk tanúi. Olyan ez, mint a divat. A szerelem, a munka örök, a sport nem, állandóan változik. Szinte megoldhatatlan feladatnak tűnik átültetni a mozgást a képzőművészet jelképrendszerébe. A fotóst az egyedi izgatja, a ritka pillanat. Rögzítheti az erőt, a fanatizmust, s ez máris élményszerű. A szobrász és a festő erre képtelen.

Koroibosz, az olimpiák első ismert bajnoka (Kiss Kovács Gyula tanulmánya)

— *Melyik művészeti ág adja a legnagyobb sportélményt?*

— Természetesen a film. A müncheni olimpiáról készült alkotás, tíz rendező műve, jó példa erre.

— *A nemzetközi kisplasztikai biennálékon láthatunk-e sporttémájú műveket?*

— Évek óta részt veszek a római, a stockholmi, a párizsi, a krakkói, a New York-i biennálén, de még egyszer sem találkoztam sporttárgyú kisplasztikával. Ez a tény is azt bizonyítja, hogy a téma bonyolultsága elriasztja az alkotókat.

— *Ebben a témakörben mi nyújtott Önnek maradandó élményt?*

— Ifjabb Fekete Géza dzsúdósai. Az ő kisplasztikájában valóban benne van a sportág lendülete.

— *Ha ilyen nehéz feladat a sportmozgás ábrázolása a képzőművészetben, akkor vajon érdemes-e ösztönözni a művészeket az újabb alkotásokra?*

— Feltétlenül. A képzőművészeti alkotásoknak nagy szerepük lehet a sportolok díjazásánál. Az érem, a művesség évtizedek óta szép erkölcsi kifejezője a versenyzők teljesítményének. Arról nem is szólva, hogy az éremnek numizmatikai értéke van, és egy idő után kultúrtörténeti érték.

— *Egyre több sportcsarnok épül az országban. A belső tereken aránytalanul kevés a művészi alkotás. Mi erről a véleménye?*

— Azt tartom, hogy a sportolók között is kell a sportot népszerűsíteni. És ahhoz, hogy a tárgyaknak rangot adjunk, olyan környezetbe kell helyezni azokat, ahol közösségi életet élnek. Nagy sportolóink emlékét úgy őrizhetnénk igazán, ha domborművük, kisplasztikájuk ott lenne az uszodák, a sportcsarnokok előterében. Az az érzésem, hogy a bajnokok közül mindenki magára marad az érmeivel a szobasarokban. A felnövekvő generáció talán csak a sportszerető szülőktől hall majd az olimpiai bajnokokról, az országos csúcstartókról, akiknek a neve lassan feledésbe merül. Egy ország sportkultúráját az is jelzi, hogy mennyire tiszteleg az elődök teljesítménye előtt. Hétfőn délután lezárul az idei Ezüstgerely-pályázat nevezési határideje. Biztos vagyok abban, hogy két év után újra néhány nagyon szép alkotással találkozhatunk majd, valamennyiünk örömére.

(kő)

VASEDÉNY
BUDAPEST

FELVESZÜNK

Törökbálinton felépülő, korszerű, gépesített tranzitraktárunkba

árukiadót és átvevőket, segédmunkásokat, targoncavezetőket és takarítókat.

Jelentkezés:

a Fővárosi Vas- és Edénybolt Vállalat, munkaügyi osztályán, Budapest IX., Közraktár u. 30., VII. em. 1.

FELVESZÜNK:

esztergályos, marós, hengerkőműves, csőszerelő, villanysztalos, jól képzett szakokat, valamint: női és férfi munkásokat (könnyű gépekre, betanítunk) segédmunkásokat.

...OLÓ-, Szerszámgépgyár,

...u. 132, munkaerő-gazdálkodás.

...hető a 20-as és 30-as autóbusszal 12-es és 14-es villamossal.

...gyár

AZ EGYT GYÓGYSZERVEGYÉSZETI GYÁR

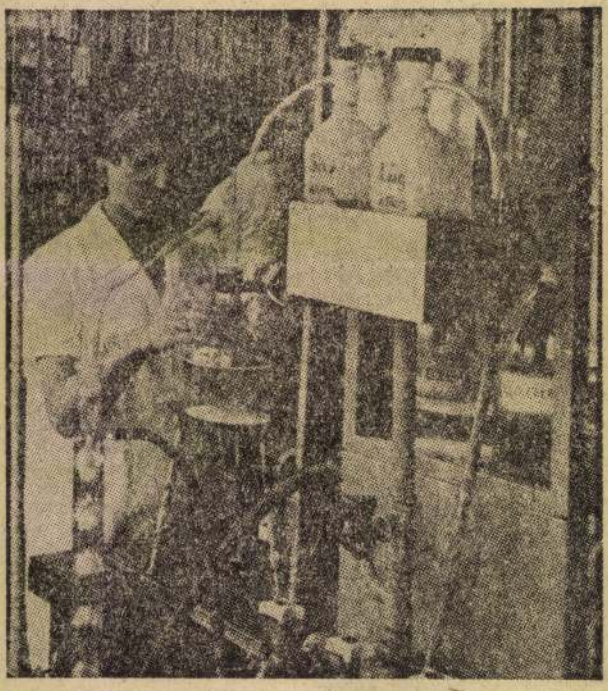

Azonnali belépéssel keres budapesti telephelyeire gyógyszergyártó munkára férfi munkaerőket, gyógyszerkészítő és csomagoló munkakörbe nőket, tiszta, könnyű, betanított munkára. Hűtőgép- és kompresszorkezelőket, villanyszerelőt, csőszerelő szakmunkásokat, anyagmozgatókat. Továbbá minden területre segédmunkásokat és takarítónőket. JÓ KERESETI LEHETŐSÉG! Szabad szombat! Jelentkezés:

AZ EGYT GYÓGYSZERVEGYÉSZETI GYÁR

munkaügyi osztályán személyesen vagy a 835–340/219-es telefonon, 1475 BUDAPEST X. kerület, KERESZTÚRI ÚT 30–38. sz.

Megközelíthető: az Örs vezér téri metróvégállomástól a

Kiss Kovács Gyula
szobrászművész

A Csontváry-emlékülés alkalmával avatták fel Kiss Kovács Gyula Csontváry mellszobrát, amelyet a nagy magyar festő pécsi múzeumában helyeztek el.

Dunántúli Napló, 1978. júl. 9.

Kiss Kovács Gyula

Kiss Kovács Gyula:
Csontváry

-péreli-: a szolidaritási akció képei

Népújság (Tolna), 1978. júl. 23.

KISS KOVÁCS GYULA szobrász és éremművész, Munkácsy-díjas
Budapest, 1922

1942-49 között végzett a Képzőművészeti Főiskolán, mesterei Sidló Ferenc és Pátzay Pál voltak. 1950 óta kiállító művész, minden jelentősebb hazai rendezvény, valamint a magyar művészet számos külföldi bemutatójának (Moszkva, Szófia, Párizs, Róma, Bécs, Stockholm stb.) résztvevője. 1965-ben és 1971-ben Munkácsy-díjjal tüntették ki. A Pécsi Kisplasztikai Biennálé (1969) díjnyertese. - Sokoldalu, az éremtől a monumentális plasztikáig terjedő munkássága a mai valóság és életérzés konvenciómentes, természetes megjelenítésére törekszik. Műveit dinamikus, bravuros anyagkezelés, a formai viszonylatokban rejlő tartalmi és dekorativ hatások kiaknázása, a mondanivaló érzékletes prezentálása jellemzi. Szobrászi erényeit intimebb közvetlenséggel tükröző érmeiben főleg intellektuális élményeinek ad hangot. Egyik legkarakteresebb köztéri szobrászunk, emlékművei, parkszobrai vannak Budapesten, Pécsett, Miskolcon, Sopronban és Szekszárdon.

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész.

A legtöbb bámulója és legkevesebb értője minden bizonnyal *Kiss Kovács Gyulának* akad a közönség körében. Sok-sok századon át bírt nálunk szakrális szerepel az érem, hozott szerencsét, vagy túlvilági üdvösséget, óvott nyavalyától, villámcsapástól, messzire riasztotta a gonosz lelket. Szoktak érmet tűzni háborús időkben a frontkatonák mellére is; a balka bronzot, vagy kisezüstöt kapott kezéért-lábáért cserébe, a menetdalokban megénekelt százados úr, meg a hadiszállító pedig nagyezüstöt, vagy aranyat viselhetett ugyanennek a földnélküli jánosnak a vére árán. Legtöbbször mégis pénz alakjában találkoztunk az éremmel, s alighanem ez a legnépszerűbb megjelenési formája mindmáig. Annyi bizonyos, hogy művészi produktumot kevesen láttak benne, s legtöbbünk zavarba jön, ha olyan érmeket lát, amelyek a kivételesen szép műalkotás jogán követelnek maguknak figyelmet, megbecsülést.

Kiss Kovács Gyula érmei ezek közé tartoznak.

Szinte hihetetlen, hogy mi minden fér el egy gyermektenyérnyi, vagy annál is kisebb bronzdarabon. Tisztelegni tud a művész történelmünk nagyjai előtt („*Dózsa*", „*1514*", „*Zrínyi Miklós*", „*II. Rákóczi Ferenc*"), vall a művészet, az irodalom szeretetéről („*Hemingway*", „*Kazinczy*"

Kulcsár János: Tárlatról, tarlatra.

Vas Népe, 1978. aug. 27. (Szombathelyi tárlat).

„*Krúdy*", „*Munkácsy*", vagy a „*Hegedüs*"-sorozat), megható gyengédséggel ábrázolja az emberben s a természetben fellelhető szépet („*Akt és rózsa*", „*Lány virággal*", „*Táj*", „*Tavasz*", „*Vitorlások*") s még arra is képes, hogy az építészet nagyszerűségét, régi korok áhitatát tükröztesse a bronz segítségével. Legszebb példa erre a „*Katedrális*".

Amit igazán nagyszerűnek érzünk Kiss Kovács Gyula művészetében, az nem is a tökéletes formai, stílusbeli biztonság, az anyag kulturáltan nagyvonalú kezelése, hanem az a belső harmónia, amely minden munkájából árad. Még tragikus témájú alkotásain is átsüt a bizakodás, az emberbe vetett hít, az élet igenlése. Mindez együttvéve adja a tárlókban sorakozó, gazdag éremanyag felejthetetlenül szép ritmusát.

Kis Kovács Gyula

szobrász

A Helsinki Magyar Nagykövetség
épületébe kerülő alkotásra kapott
megbízást.

W.Dvorszky Hedvig: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974.február - 48.oldal

Kis[illegible] Gyula: Csontváry.

Fényes Tamás: Szobrok a Műcsarnokban.
Magyar Hírek, 1948. jún. 17.

bázott. Az eg…
védők két megingását kina…
s ezzel el is döntötték a mérkőzés so…
az olaszok csaknem egy kapura játszo…
kapufát is lőttek.

Kiss Kovács Gyula, rajzász

● *PLAKETT-SOROZATOT ajándékozott a Szombathelyi Képtár javára Kiss Kovács Gyula Munkácsy-díjas érdemes művész. Az új alkotásokkal együtt 250 festményt és rajzot ajánlottak fel a hazai művészek a kulturális intézmény pénzügyi alapjainak növelésére. A műveket aukción értékesítik majd.*

8.

-: o Plakett-sorozatot.

Esti Hírlap, Bp. 1979 jan. 3.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Kiss Karda Gyula:

ESTI HÍRLAP

„Dózsa".

1976 JUN. 1.

1021

van
lon

gosabb
cek

— a hálóterves
— eredménye
kedvező. Hoz-
Dunai Kőolaj-
at egy-egy üze-
negállás napon-
mint egymillió
nelésveszteséget
hálótervek 10—
kal csökkentet-
vítások idejét.

agy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Gyula Kis Kovács

Budapester Rundschau

1976 JUNI 4

1021

Eine ständige Ausstellung mit wechselnden Exponaten: Im Budapester Stadtwäldchen werden diesmal u. a. ein Dózsa-Denkmal von Gyula Kis Kovács und (im Hintergrund) ein Partisanendenkmal (r.) und eine Brunnenfigur von Jenő Kerényi zur Schau gestellt

gleichzeitig auch die Kanzle der Königin. Sehr wahr scheinlich hörte Bischof Bir in Wien von den ersten gro ßen Erfolgen Maulbertsch den Fresken in der Wiene Piaristenkirche. Um nun de einfachen Kirche in Süme das einem Bischof würdige Gepräge zur verleihen, beauftragte er den erfolgreichen jungen Maler mit der inneren Ausgestaltung.

Obgleich Maulbertsch im Laufe seines langen Lebens zahlreiche Kirchen und Herrenschlösser in den verschiedenen Bundesländern Österreichs mit Fresken verzierte, erlangte sein Lebenswerk erst in unserer Zeit Anerkennung. Die „Entdeckung" dieses großen Künstlers ist das Verdienst der Generaldirektorin des Budapester Museums der Schönen Künste, Klára Garas, und wir sind mit recht stolz darauf. In ihren zwei grundlegenden Maulbertsch-Monographien (die erste erschien in Wien, die zweite in Salzburg) machte sie mit dem umfangreichen Oeuvre von Maulbertsch bekannt. Sicherlich kam ihr deshalb die große Ehre zuteil, anläßlich des 250. Geburtstages von Maulbertsch eine repräsentative Ausstellung über den Maler in Wien zu eröffnen. In aller Welt erkennt man heute Klára Garas' Feststellung an: „Die Deckenbilder, die Maulbertsch zu deutenden Beziehungen ersonnen und entworfen. Der Rahmen war gegeben, dem Maler blieb es überlassen, denselben mit Leben und Kunst auszufüllen. Die ganze innere Ausstattung lag auf den Schultern des Malers, dem so die Möglichkeit geboten war, eine vollkommene Einheit von unübertrefflicher Harmonie zu schaffen.

Die Bilder beziehen sich auf die einzelnen Feste Christi. Die Geburt Christi ist eine fromm-jubelnde Weihnachtsszene. Die Anbetung der Weisen scheint wie aus einem Zauberspiel zum Leben erweckt worden zu sein. Die Auferstehung Christi ist schon eine düstere, erhabene Szene. Christus rauscht vom Grabe wie in weißer Glut verklärt triumphierend zum Himmel empor. Auf der anderen Seite der Kirche sieht man die Darstellung Christi. Das Altarbild des Karfreitags ist die stärkste und ergreifendste Darstellung der ganzen Reihenfolge. Da ragt vor dem gewitterschweren, tiefverhangenen Himmel das Kreuz mit dem gemarterten Körper des Erlösers auf. Das

KISS KOVÁCS GYULA

1922. január 5-én Budapesten született. Művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Sidló Ferenc és Pátzay Pál növendékeként végezte 1942—1949. között. Kitüntették Munkácsy-díjjal, Érdemes Művész címmel. Szobra áll többek között Budapesten, Sopronban, Szekszárdon.

Lakcíme: Budapest XI., Egry József u. 19—21.

Csontváry, 1977. bronz, 120 cm

Magyar szobrászati kiállítás Bp. Műcsarnok 1978. V. 5-28.

EKOZODAS

Kiss Kovács Gyula

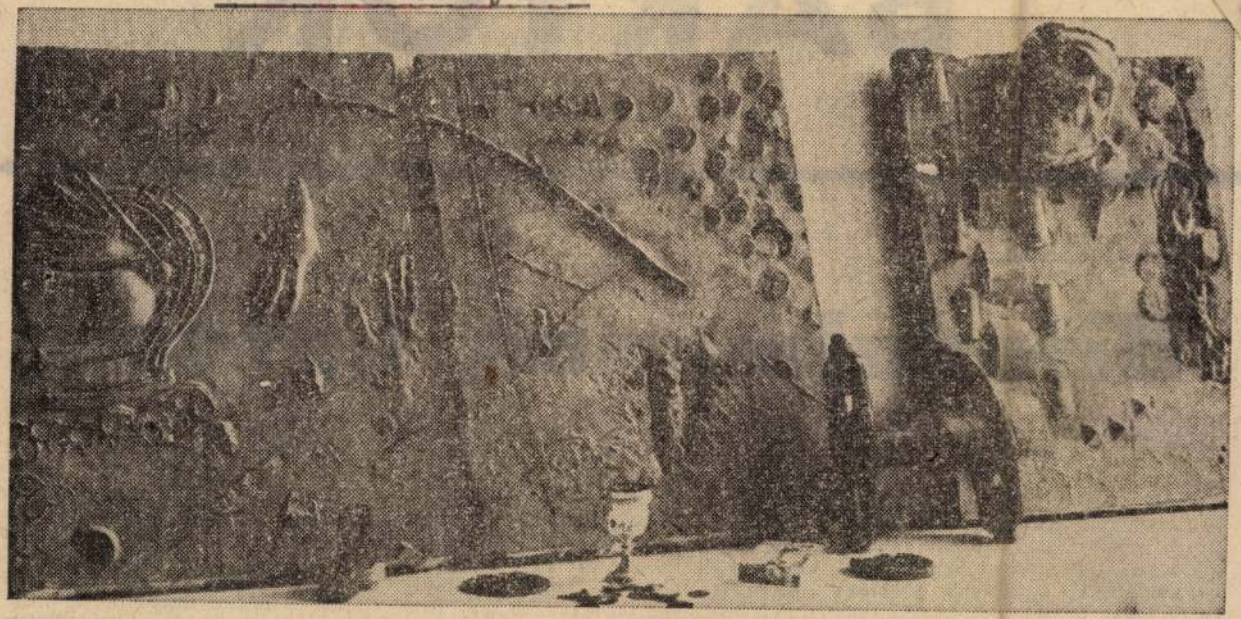

Kiss Kovács Gyula: Relikviák

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 27. XIX. évf.

~~Amerikai magyar értelmiségi találkozó~~

39. sz. 6. lap.

~~Magyar versek — finnül~~

BARTÓK

KROÓ GYÖRGY:

Birodalmának határai

Pár hónappal ezelőtt, a Ravel-centenárium alkalmából, több cikkíró azon kesergett, hogy az 1937-ben elhunyt francia zeneszerző helye, rangja még mindig kétséges a világ zenei köztudatában: operáit alig játsszák, a szimfonikus hangversenyek közönsége számára Ravel *csak* a Boleró alkotója maradt, s a szakkritika még mindig szívesen csomagolja egybe a nagy Debussy-vel, a zenei impresszionizmus címszava alatt, utitársként. Bartók halálának harmincadik évfordulóján mi egy szinte teljes egészében játszott világszerte fel-

keresése művészetben, tudományban egyaránt, s ennek egyik előfeltétele: a minden emberi gyengeségen felülemelkedő erkölcsi komolyság. A másik gondolat az elfogulatlanság különböző fajok, népek sajátságai iránt, aminek következménye a kölcsönös megértés, majd a népek közti barátság. Jelenti továbbá Bartók neve a népből való megújulás elvét és követelményét művészetben és politikában. Jelenti végül a zene áldásának kiterjedését a legszélesebb néprétegekig." Azaz Bartókból több lett, mint iskolamester, vagy egy zenei stílusirány-

és diadalmas fináléi kitágították körülöttünk a világot. Tanúja volt a világ elgépiesedésének, a mindent felfaló nagyváros idegeket felőrlő zajának, a hajszává vált emberi életnek, és zenéjével kivezetett ebből a sivatagból, hegyek közé, erdőkbe, vizek partjára, népmesei és költői ligetekbe, el egészen a tisztaság forrásáig. Tanúja volt az emberi szolgaságnak, a Hagenek hazug és gyilkos összeesküvésének, és nem adta meg magát: zenéjének örök üzenete, hogy csak szabadon érdemes élni.

Bártók tudott szólni hozzánk a

Kiss Kovács Gyula

A Városligeti szoborgalériában található alkotása.

A vidékre kerülő kőszobrok között ugyancsak drámai hangvételű *Kiss Kovács Gyula* egyéni *Dózsa*-kompozíciója, mely *Dunaújváros* számára készült. A gyakorta megörökített történelmi témát lendületes felülettel mintázza. A tüzes trónus minden oldaláról kínzott paraszti arcok merednek a nézőre.

Magyar Hirlap 1976-134-6

Wagner:Szoborgaléria a Ligetben

KISS KOVÁCS Gyula

Aki Szekszárdon sétálgat, a művelődési központ előtt szembe találja magát Kiss Kovács Gyula expresszív fogalmazású, szélfutta figurájával. A szikár, köpenybe burkolódzó alak a könnyen sebezhető, zárkózott költőt idézi, a nagyvonalú formai egyszerüsitések ellenében a racionális, intellektuális egyéniségről vallanak. Méghozzá rutinosan, kicsit közhelyszerüen. Ugyancsak a költő szülővárosában található Csorba Géza mellszobra, mely gusztán hiteles portrénak tekinthető.

Szurom Pál: Mint a változatlanok. Farkas Pál Babits-szobráról. = Tiszatáj, 1983/11. 56.p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 MÁJ 2

Kiss Kovács Gyula

Hétfői Hírek

Folytatja immár hagyományos — „előzetes be
szeti Kivitelező Vállalat: a közterekre szánt, elkész
ligetben.

1021

Kiss Kovács Gyula Dózsa-szobra Dunaújváros részére készült.

nutatóit" a fővárosban a Képzőművé-
ült szobrokat ismét kiállította a Város-

ipa-
talt,
tel-
i el-

ber:

vos. Nyugatnémetek, szovjetek, NDK-beliek és franciák. *Szép számmal tevékenykednek itt magyarok is*, a TESCO, a Nemzetközi Műszaki Tudományos Együttműködési Iroda útján. Köztük 85 orvos *(hat algériai kórházban főként magyar orvosok gyógyítják a betegeket)*. Magyar oktatók, technikusok és mérnökök is dolgoznak itt. Például délen, Oued-Rhir-ben, a pálmafák fölös öntözési vizét vezetik le, ahogy élcelődve mondják: víztelenítik a Szaharát...

Néhány kiragadott adat az eddig megtett út, az ország fejlődésének érzékeltetésére, néhány a további, jól átgondolt tervek sokaságából:

A nemzeti *össztermelés értéke*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 NOV 18

MAGYAR HÍRLAP

Kiss Kovács Gyula
Munkácsy-díjas szobrászművész

JUBILEUMI RENDEZVÉNY-SOROZATTAL ünnepelték meg Tiszaalpáron a község alapításának 900. évfordulóját. A megemlékezés befejezéseként vasárnap az új díszparkban felavatták Tiszaalpár jubileumi emlékművét. Kiss Kovács Gyula Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

Kis Kovács Gyula
szobrászművész

1021

Kisalföld

Életének harmadik évében

Meleg hatások, egyéni eszközök

Hivatal a hivatalban? Mert az *a társadalmi ünnepeket és szertartásokat szervező győri iroda*, formában és névben, eddig még jobb megoldás hiányában. Viszont a tartalom a lényeg. Arról készült el a szokásos évi értékelés: csaknem kétszeresére sikerült a bevételi terv, a vártnál jóval több a meghívókészíttetés, magnófelvétel-igénylés, és még sorolhatnánk a számszaki embernek sokat mondó adatokat.

Életének harmadik évében lévő iroda azonban nem lehet csak hivatal a hivatalban a lényegét tekintve, mivel a házasságkötések és névadások népszerűsítése világnézeti nevelő munka.

Ha valaki kétségbe vonná a nevelés szerepét: tavaly a társadalmi esküvőkön 57 000-en, a névadó ünnepeken 13 000-en vettek részt. Azaz összesen *hetvenezer ember! Közömbös lehet, hogy milyen élménnyel távoztak?* A szolgáltatások bővítése mellett hiányként kap említést az ünnepségek „egyéni íze". Túloznánk, ha mondanánk, hogy az egyik legfontosabb nevelési segédeszköz hiányzik?

Az egyéni íz, személyiséget érő hatás szükséges. A félreértés elkerülése végett, az iroda adottságaihoz mérten szolgáltathat, és nagyrészt *nem az ott dolgozók találékonysága, ügyszeretete hiányzik* az egyéni ízű ünnepségek megvalósításához. Nagyrészt nem, de kisrészt igen. Például: elhatározta az iroda, hogy mindenképpen megszünteti „azt a rossz gyakorlatot", hogy névadáskor a gyárak, vállalatok takarékbetétkönyvvel, vásárlási utalványnyal ajándékozzanak. Ezért felvette a kapcsolatot az iroda a budapesti Képcsarnok Vállalattal, és Kis Kovács Gyula szobrászművész tervezte névadói bronzplakettet ajánlja ajándéknak, valamint Csetényi Tiborné győri művész az iroda számára készített bronzplakettjét és rézdomborművét. Mire gondol a győri iroda? Arra, hogy elejét vegye a licitálásnak. Hogy ne lehessen mód egy gyáron belül személyeket is megkülönböztetni az „ajándékkal", és gyárak egymás között ne versenghessenek. Mert ez rosszízű, ünnepi alkalmat sértő.

De ennek a megakadályozására más mód nincs, csak az egységesítés? Akkor, amikor keressük, nagyon helyesen, az „egyéni ízt"? Anélkül, hogy kétségbe vonnánk (nem is tehetnénk) ezeknek a plaketteknek, domborműveknek a művészi értékét, hogy sajnálnánk bármelyik művésztől is alkotásainak biztos „piacát", de képzeljük el, csak öt év múlva hány egyforma plakett lesz a városban a szobák polcain, falán stb. Akár a lódenkabát... Jó lenne kiegyezni abban, hogy ez is, az is legyen.

Vagyis ápolja tovább az iroda azt a példás kezdeményezését, hogy *a lehető legjobban együttműködik az üzemekkel, a KISZ-alapszervezetekkel.* És alkalomadtán beszéljék meg, hogy a vállalati ajándékozás körülbelül milyen összegű, milyen módú, de mégis egyéni, a sajátos körülményeknek megfelelő, és ajándék legyen. Az egyenlősdi nem mindenben hasznos. Sőt. Családot, családokat érintő eseményekről van szó. A lehető legkényesebb feladat hárul az irodán dolgozó néhány emberre és a társadalmi aktívákra.

(A Kazinczy Gimnázium kamarakórusa, a Gyárvárosi Általános Iskola színvonalas komplex műsora, *a Gyakorló Általános Iskola* szavalói *Kőhalmi János, Németh Ernő, Francsics Istvánné* pedagógusok irányításával emlékezetes napokat szereztek a hetvenezer embernek, mint társadalmi munkások irodalommal, zenével, világnézetet alakító munkát végeztek.)

Mindig gondolni kell arra a kényes feladatra az ünnepségek megalkotásakor, hogy az ember emberhez kötődik számos cselekedetében, és *ember az ember által a társadalomhoz.* Hogy milyennek látja a világot az ember az ember által, megítélése érzelmi alapon kezdődik. *Ha közel tudjuk vinni minden emberhez a valóság szépségét, akkor nincs szüksége misztikumokra.*

Ez a tevékenység már tavaly is jobban sikerült, mint tavalyelőtt, igazolja az iroda által készített statisztika és a többi között az a hetvenezer... De még csak hetvenezer...

G. Szabó

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
Kisalföld

Kisalföl

várjatok vissza..."

cai Megyeháza ódon pincéjében 11 napon át Demeter Zoltán csendőrfőhadnagyék válogatott kínzásait... Az életben maradott köri tagok az átszenvedő szemtanúk hitelességével hagyták örökül ránk a borzalmakat. *Németh László Jánosról* például ezt olvashatjuk a Győri Munkásban: „Demeter Németh László Jánost naponta a fogda ajtajához állíttatta és cinkosaival arcul köpette. S emellett természetesen őt sem kímélték meg a villanyozógép használatától, korbácsolásoktól s egyéb módszerektől..."

A fiatal költő és társai ilyen előzmények után kerültek Sopronkőhidára. A *Bajcsy-Zsilinszky Endrét* is halálra ítélő vérbíróság február 8-án kezdte meg a győriek tárgyalását. Két napi formalitás és 20 perces ítélethozatal kellett csupán a kegyetlen döntések kimondására: a két halálos, a két életfogytiglani és a többéves „büntetések" kiszabására...

Az elítéltekben február 13-án még felcsillant a közeli megszabadulás reménysugara: Budapest felszabadulása örömhírként kopogott végig a cellák csővezetékein, de 16-án reggel a hadbíróság elé került a két halálraítélt:

„Idegtépő várakozással telt az idő. Az egyik cellában egy női fogoly, aki az ablakból figyelt kifelé, élesen felsikoltott: egy alhadnagy vezetésével négy szuronyos katona között fedetlen fővel, cigarettával a szájában megy Németh László János. Meglát bennünket, int a kezével utoljára, mert a katonák mögött ott lép egy polgári ruhás férfi — a hóhér...
(Kossuth Népe, 1946. febr. 16.) S félóra múltával *Stelczer Lajos* következett...

Harminc éve haltak meg — bátran, igazságuk és szándékuk biztos tudatában hősökként. *Németh László János* 22, *Stelczer* 32 esztendős volt mindössze, *korán megszakadt életük, mégis teljesként él bennünk* — kortársakban és mai fiatalokban egyaránt, mert *amit* tettek és tehettek, egyszerre példa és tanulság számunkra. Példa és intés, hogy a szabadságért, az emberi életért küzdeni, érte: meghalni is tudni kell. A szabadságért, amelyről ránk hagyta szép vallomását *Németh László János:*

Új titkár

A csornai városközpon mezővárosról, majd na falusi hangulatú, a rá gazdaportáira emlékezt egymást, a gyerekek n szokás.

Az iskola kimagaslik esztendős falakba, jóté talmas délelőtt...

Egedy Károlyné tanárnőt nemrég választotta meg titkárává *a 2. számú iskola* pártszervezete. Az imént fejezte be a biológiaórát, a keze még krétás, nehezen indul a beszélgetésünk. Néha bekopog valaki az irodába. „Egy pillanat" — mondja ilyenkor, és elsiet. Tizenkét éve tanít Csornán, s körülbelül a pedagógiuspálya is azóta nyílt meg előtte. Mert agrármérnökként kezdett dolgozni, a mosonmagyaróvári főiskolán végezte tanulmányait.

— Amikor pályát kellett választanom 18 éves koromban, az az igazság, még nem voltam képes eldönteni, mi szeretnék lenni — mondja. — Kedveltem a természettudományokat (s ez a vonzalom a tudományos világnézet kialakulását is segítette bennem), s falusi lány lévén, a mezőgazdaság is érdekelt, hát beiratkoztam a mosonmagyaróvári főiskolára.

— A diákévek feledhetetlen mozgalmi élményekkel gazdagítottak. DISZ-titkár voltam, s abban az időben még rendszeresen jártunk a környék falvaiba kultúrműsorral. Jómagam is szavaltam, táncoltam, persze nem valami magas művészi szín-

Kiss Kovács Júlia,

a solidaritási akció képeiből.

Kiss Kovács Júlia: Csontváry

Somogyi Néplap, 1978.
júl. 23.

MAGYARORSZÁG
HONGRIE

1922-ben született Budapesten. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1942—1949 között végezte tanulmányait. Szobrász és érmész. Rendszeres résztvevője a jelentős hazai és külföldön rendezett magyar kiállításoknak. Épületdíszítő és köztéri szobrok készítésével is foglalkozik, számos műve került felállításra Budapesten és jelentős vidéki városokban (Sopron, Szekszárd, Dunaújváros, Eger). Több műve szerepel közgyűjteményekben, múzeumokban. Kétszeres Munkácsy-díjas (1965, 1971).

KISS KOVÁCS Gyula
Cím — Adresse: 1111 Budapest XI., Egry József u. 19—21.

Né en 1922 à Budapest. Études, de 1942 à 1949, à l'École Supérieure des Beaux-Arts de Budapest. Sculpteur et médailliste. Participation régulière à des expositions hongroises importantes, organisées dans le pays ou à l'étranger. Il pratique aussi la sculpture architecturale et de plein air. Plusieurs de ses œuvres plastiques se trouvent sur des places publiques à Budapest et dans des villes de province (Sopron, Szekszárd, Dunaújváros, Eger). Il est représenté par des œuvres dans des musées et d'autres collections publiques. Lauréat du Prix Munkácsy (à deux fois : 1965, 1971).

89. RELIKVIÁK I., 1970—75
bronz dombormű, 75 × 59 cm

90. RELIKVIÁK II., 1970—75
bronz dombormű, 75 × 59 cm

91. RELIKVIÁK III., 1970—75
bronz dombormű, 75 × 59 cm

92. RELIKVIÁK IV., 1970—75
bronz dombormű, 75 × 59 cm

93. RELIKVIÁK V., 1970—75
bronz dombormű, 75 × 59 cm

RELIQUES I, 1970-1975
relief en bronze, 75 × 59 cm

RELIQUES II, 1970-1975
relief en bronze, 75 × 59 cm

RELIQUES III, 1970-1975
relief en bronze, 75 × 59 cm

RELIQUES IV, 1970-1975
relief en bronze, 75 × 59 cm

RELIQUES V, 1970-1975
relief en bronze, 75 × 59 cm

86.

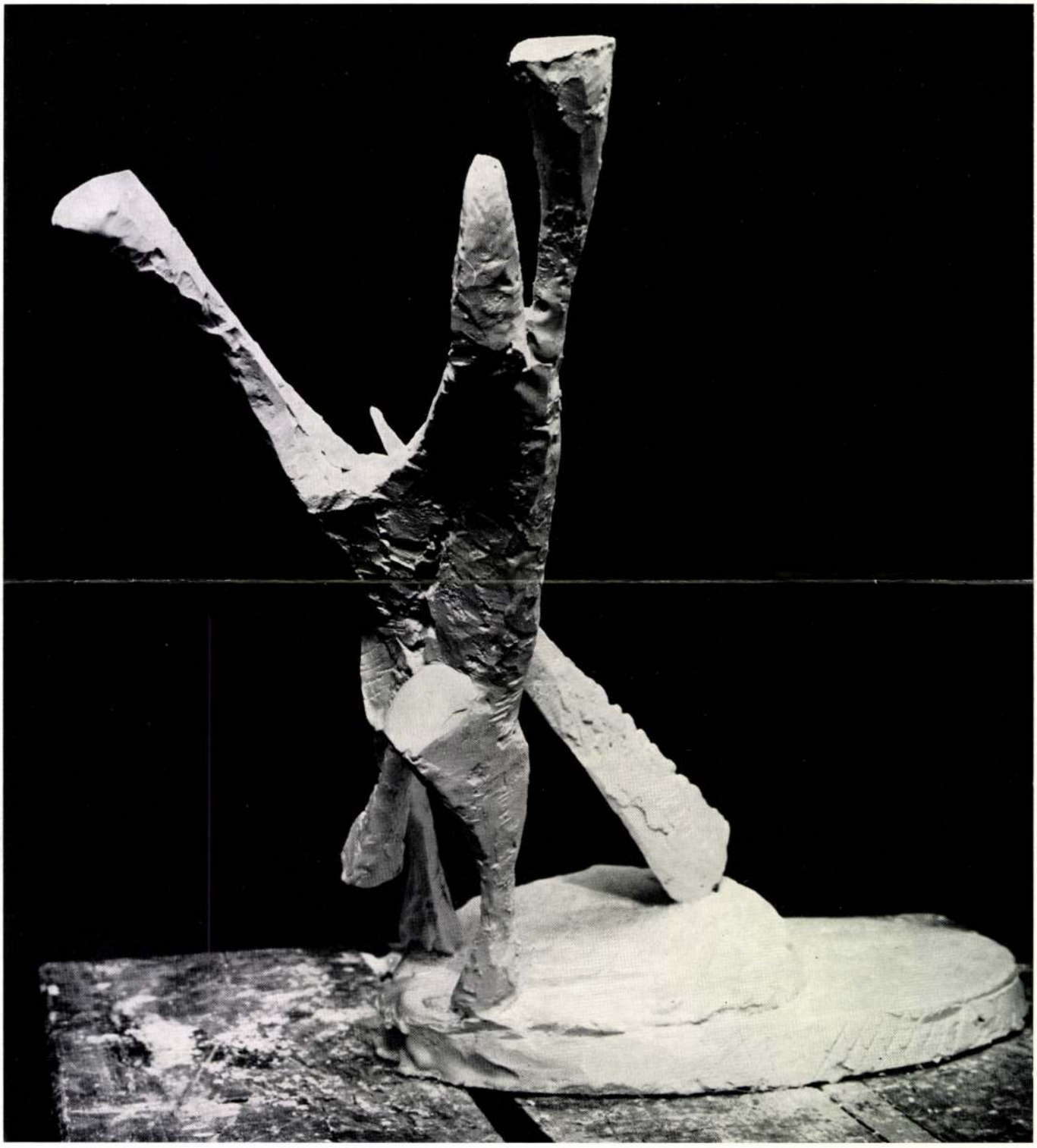

Kiss Kovács Gyula /Törülköző, Leány virággal, br., Ermek 1-26. br.

Kocsis András /Szabadban, gipsz/

Konyorcsik János /Anya gyermekkel, Tavasz, gipsz/

Kovács Ferenc /Férfifej, vörös márv/

Kucs Béla /Tussolók, Olvasó férfi, gipsz/

Kunvári Lilla /Férfifej, br./

Kühner Ilse /Napozó, Vizbelépő, gipsz

. Tavaszi Tárlat, 1957 /Műcs/

Kiss Kovács Gyula

Szabad Művészet
1952. 5. sz. 202. l.

Hekler Antal

Az újkor művészete.

Budapest, é. n. Magyar Könyv-
barátok kiadása.

8-r, 251 l. számos képpel.

Eredeti egész vászonkötés.

I. 1. p. e.

6.- P

Kiss Kovács Gyula

Szabad Művészet

1952. 104, 106. l.

olisóbb a napszám, míg hatósága
egyháram képtelen.

Mivel a községtől az ellátatlanok
tiszteletteljesen kérem szíves közbenjárás
hogy munkásaink május hóra felvé

Szíves jóindulatát kérzi és k

Ósa 923 ápr. 23

Kiss Kovács Gyula

Nobrán

1.

Szabad Művészet

1948. 268 l.

A porta speciosa épülési ide
vonalazható szellemi kör irányitja
a kor szinvonalán áll, tanultságát
szellemi látókörébol nem hiányzik
járt Rómában,[62] mint ahogy az előbb
1198-as pápai oklevél szerint társa
az időben már győri püspök - együt
egy pápai registrum megcsonkitásána
irodalmi beállitottságu. Először a
mint esztergomi magister, melynek
már többször kiemeltük. Valószinüle
Adorján kancellársága alatt jut be
halála körül nyeri el az esztergomi
is visel. 1218 körül hal meg. A p
mint az esztergomi káptalan tagja,
Esztergomban ~~él~~ tartózkodik ott i
lenül III.Béla halála után.[64] Iroda
már régen kinyomozta. Jól ismerte a
korbeli nyugati gesta irodalmat, s
határozott irodalmi öntudat nyilvá

Kiss Kovács Gyula

A III. Nemzetközi Kisplasztikai
Biennálén részt vett a Művész.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1975. szeptember - 45 oldal.

Kiss Kovács Gyula

Vándorművészek, I-VIII.
Ø 11,8; 10,3; 10,6; 10,8*; 10,7;
11; 10; 10 cm
/*: repr./
V. országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1974.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

L.: Bokros Birman

Harangozó M.: Nemzetközi .... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. szept. 23

Kiss Kovács Gyula

Az Iszkusztvóban J. Szvetlov mellatta Kiss Kovács Gyula sopronei Tanács-köztársasági emlékművét.

Szilágyi Péter, Szovjet körkép a magyar.....
Művészet,1975. október - 40.oldal

Kiss Kovács Gyula, szobrász

a képzőművészeti kivitelező vállalat 1954 óta működik, akkor alakult. A már kész, de még el nem szállított művekből állandóan változó szabadtéri tárlatot rendeznek a Városliget egyik csendes részen. – A művész monumentális Dózsája még itt látható, Dunaújváros lesz az otthona, a művet bronzból alkotta a művész. (emlitve)

Kárpáti György: Szobor születik...
Lobogó, 1976. jún. 24.

Kiss Kovács Gyula

Kiállítás nyílt okt. 21-én Hajdúsági Magyar Képzőművészeti Kiállítás címmel Debrecenben. - Láthatunk művet az 1975-ös III. biennálén részt vevő művésztől.

Hajdú-Bihari Napló, 1976. okt. 22.

Kiss Kovács Gyula szobrászművész
a Műcsarnokban szept. 20.-án nyílik
meg a III. nemzetközi kisplasztikai
biennále, melyen két magyar szobrász
szerepel, – köztük a művész is.

Magyar Ifjúság, 1975. aug. 29.

Kiss Kovács Gyula, Mobrány

L. : Melocco M

— : Michelangelo ..... 10.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 19.

Kiss Kovács Gyula

A "III. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé"-n szereplő külföldi és magyar művészekről számol be Vadas József a "Képzőművészeti Világhét" c. rovatban: "Szobrok, csata után" címmel. A kiállításon résztvevő magyar művészek: Bokros Birman Dezső, Vasas Károly, Szabó Iván, Mészáros Mihály és Kiss Kovács Gyula. A fiatalok közül: Asszonyi Tamás, Csikszentmihályi Róbert, és Kő Pál.
A cikk idézi Moholy-Nagy egyik megállapitását a konstruktivizmussal kapcsolatban.
Vadas József kritikáját lásd: Bokros Birman Dezső neve mellett.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 27.
XIX. évf. 39. sz. 13. lap.

Kiss Kovács Gyula

Meghízást kapott Kiss Kovács Gyula Tiszaalpáron domborműves emlékő kivitelezésére.

------: ~~Köztéri munkák.~~ Köztéri munkák.

MŰVÉSZET. 1976.február - 48.oldal.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

A Művészeti Alap vásárlásából esetenként, saját kiválasztással a múzeum birtokába kerülnek festmények, szobrok és grafikák.-Igy az 1970-es évben Kiss Kovács Gyula kisplasztika is került a Modern Magyar Képtár gyüjteményébe. 289.old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények,-III.-287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1975

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

A pécsi múzeum szervezésében megrendezésre kerülő országos kisplasztikai biennálék anyagának jellemző része vétel,ill.ajándékozás útján a Modern Magyar Képtárba kerül A kisplasztikai biennálék anyagából 1969-ben igy került Kiss Kovács Gyulanak is müve a múzeumba. 289.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar képtar története
Uj szerzemények III. 287.old.

A JANUS PANNONIUS Múzeum Evkönyve. XVII-XVIII.
1972-73, Pécs, 1975.

KISS-KOVÁCS GYULA

XV FIDEM 1973 Helsinki.

/Exhibition catalogue. Ed by Kaarina Rissanen, Juoko Voionmaa./

Katalogus 1572-1577 sz., 87.old.

H.é.n. 97 old., képek.

This Kovács Gyula, szobrász

L: Borbás Tibor

–: Ady –, Dózsa-szobrok 1.

Esti Hírlap, Bp. 1977. júl. 15.

Kiss Kovács Gyula

Méltatás

— : 1977. április 4.

Tűhőr, 1977. április 10 - 24 lap.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrasz

A Pécsi Modern Magyar Képtar gyüjtemények vétele, vagy ajándékozas révén gazdagodik, ill. esetenként vásarlások útjan gyarapszik. 1969-től 1973-ig kb. 1500 darabbal nőtt a gyüjtemény anyaga. Ezekből képek jegyzéke. Plakettek: 129.sz.-KISS KOVACS GYULA: "KATEDRALIS", c.müve, -bronz. ✓ 12 cm.-Ltsz: 69.228.-XXII. tabla.-300.old. Fekete repr.-

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtar Története.-Uj szempontok III.- 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.-XVII-XVIII. 1972-73.-Pécs. 1975.

Kiss Kovács Gyula

„Croutváry"

-plakett

Igaz Szó 1975/4 336 rd

Kiss Kovács Gyula

17. „Kiskatona," lemezdomborítás, Budapest, 1958.

(repr.)

Művészet, 1978. 9. 44. old.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

A Mohácsi Galéria 1969.évi átrendezését a Művészet Alap vásárlásából a Képtárba került festmények, szobrok, plaketteк tették lehetővé. 302.old. Igy került oda KISS KOVÁCS-nak négy műve is.

KOMÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, III. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs. 1971.

Kiss Kovács Gyula

„Művészeter útja"

– Kecskeméten állítottak fel a művet

(képes leírás)

Múzeumi Magatin 1976/4

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész

a Műcsarnokban rendezték meg a magyar szobrászati kiállítást. Csontváry expresszív önarcképét Kiss Kovács Gyula szobrászművész Csontváry mellszobrában naturalista hűséggel követte.

Művészeti magazin

1978. VI. 15. Televízió 21.45 | Gué |.

Kiss Kovács Gyula

Orbán István fafaragó a kecskeméti Naiv Müvészek Muzeumában szept. 3.-tól, Scholz Erik festőművész a Csontváry Teremben szept. 7.-től, Lesenyei Márta, Kiss Sándor és Kiss Kovács Gyula szoborkiállitása a szombathelyi Berzsenyi Könyvtárban szept. 9.-ig, Tóth István "Pillanatok" c. kiállitása szept. 10.-ig, Stein Anna /Franciaország/ kiállitása a pécsi Janus Pannonius Muzeumban szept. 17.-ig, Somogyi Gábor festőművész kiállitása a Helikon Galériában szept. 18.-ig, Banga Ferenc grafikai kiállitása a hódmezővásárhelyi Tornyai János Muzeumban szept. 27.-ig, Szabady Veronika kerámiakiállitása a székesfehérvári Béka ligetben okt. 2.-ig, Bokros Birman Dezső emlékkiállitása a székesfehérvári István Király Muzeumban szept. 2.-től tekinthető meg.
Elet és Irodalom, Bp. 1978. szept. 2. XXII.évf. 35. sz. 8. lap.

Kiss Kovács Gyula szobrász

a Műcsarnokban rendezett jubileumi kiállításon szerepel műve, érme.

Tasnádi Attila: Képzőművészetünk jubiláris seregszemléje.
Népszava, 1945. máj. 4.

Kiss Kovács Gyula

Érem a „felszabadulás" c. sorozatból. (repr.)

Molnár Zsolt: Jubileumi tárlat a Múcsárnokban.
Magyar Ifjúság, 1975. máj. 16.

Kiss Kovács Gyula évenmüvész

Vas megye Tanácsa a 30 éves felszabadulás ünfordulójára Derkovits Gyula-emlékérmet alapított, melyet 5 évenként 3 személy kaphat meg. A kiírt pályázaton részt vett a művész is.

Művészet, 1975. febr.

Kiss Kovács Gyula

Reliefvázlat I. rep.

III. Nemzetközi kisplasztikai Biennálé
Bp. Műcsarnok 1975. Szept. – Nov.

Kiss Kovács Gyula

Relikviák III. br. domb. 75x59

— " — IV. — " — — " —

III. Nemzetközi kisplasztikai Biennálé

Bp. Műcsarnok 1975. Szept. — Nov.

Kiss Kovács Gyula

Relikviák V. fr. domb. 75x59

III. Nemzetközi kisplasztikai Biennálé
Bp. Műcsarnok 1975. Szept. – Nov.

Kiss Kovács Gyula

Relikviák I. kr. domb. 75x59
— " — II. — " — 75x59

III. Nemzetközi hisplasztikai Biennálé
Bp. Műcsarnok 1975. Szept.-Nov.

KISS Kovács Gyula szobrán

Ziállítása Tóth Emőkével

Celldömölki Kemenesaljai Művelődési Központ

1991 okt. 4. – okt. 22.

KISS Kovács Gyula szobrán

vatikáni magyar tárgyaka

Vigilia 1984/2. · 104-105. p

66. JONATAN Dobroslav ČIPKA, Au
ly z celoslovenskej vedeckej
konanej dňa 7. júna 1969 v T
výročia narodenia. Bratislav
vlastivedné pohľady."
67. JABLONOVSKÝ: Bratia striezví
nemiernemu používaniue lieho
Spolok Sv. Vojtecha b.r. 11
68. JANOŠKA, Jur: Tristoročná pa
ho. Slávená v Lipt. Sv. Miku
Cirkevné Listy 1891. 45 s.
69. JIRÁSEK, A.: Lampáš. /Lucern
Ružomberok, J. Párička 1923.
12."
70. KALINA, O.: Sen Jaroslavův.
Trávniček 175 s.
71. KARVAŠ, Imrich: Problematik
Bratislava, Učená spoločnost

Kiss Kovács Gyula szobrászművész

Az idei kisplasztikai biennálén 28 ország 110 művésze állít ki, köztük a művész is.

Menyhárt László: Képzőművészeti világhét.

Magyarország, 1975. aug. 24.

Kiss Kovács Gyula szobrászművész

a III. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé szept. 20-án nyílik a Műcsarnokban, mellyen 4 magyar szobrász vesz részt. Alkotása szerepel a tárlaton.

(Veres): Kisplasztikai Biennálé, „Pesti Hírlap", 1945. Szept. 3.

Kiss Kovács Gyula szobrászművész

a III. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé indítja 1975. szept. 20.-án hazánkban a képzőművészeti Világhetet. A Műcsarnokban 25 ország szobrászainak művét fogjuk látni. Hazánkat nyolc alkotó képviseli, a művész is.

Keve Mária: Képzőművészeti Világhét.

Sefjú Kommunista, Budapest, 1975. 9. 120. old.

Kiss Kovács Gyula

Felszabadulási emlékműveiről

Népszava. 1985. IV. 4

Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrászművész

Amikor a Csontváry-műtermet és hagyatékot felfedező és megmentő Gerlóczy Gedeon Pé csnek ajándékozta a szinte teljes életművet, több mint illendő volt, hogy a művész ne csak múzeumot, hanem emlékművet is kapjon. Két szobor is készült, elsőnek 1979-ben Kerényi Jenő műve, amelyhez forrásul alighanem a tükrös Önarckép szolgált (ezért is balkezes a szobor) és élő-eleven a mű. (említve és repr.) amelyet Csontváry halálának 60-ik évfordulójára avatták fel. – A másikat Kiss Kovács Gyula mellszobrát, egy fecskertvárosi új városrész (Csontváryról elnevezett) új utcájának a megnyitásakor. (említve és repr.)

Garami László: A szobrok és a város lelke.
Magyar Hírek, 1983. szept. 17. 34-35 old.

Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrászművész

A hagyományos és népszerű Ezüstgerely pályázatot -művészi- ismét kiírta az OTSH. — Az első pályázatot 1962-ben írták ki és márványba faragták az elismerést, amely később gerelyhajítót ábrázoló érmévé, majd ~~Kiskov~~ Kiss Kovács Gyula szobrászművész által a már ismert művészi alkotássá formálódott. /említve/.

7. Vincze György: Rangot adó Ezüstgerely.
Népsport, 1984. márc. 2. 7.-old.

Kiss Kovács Gyula

Val Bottyán szobra
a Köröndön

Magyar Nemzet 1986. XII. 24.

Kiss Kovács Gyula szobrász M.D.K.

Ülő nő c. szobra a Vérellátó Szolgálat

Daróczi uti épületének bejárata elött

Horváth György: Megjegyzés Budapest uj szobraihoz

Magyar Nemzet 1966. ápr. 21. 4.l.

Kiss Kovács Gyula szobrász

16 Nő c. szobra a Vérmező Szoborút

Borócsi uti épületének homlokzatán elött

MDK

Kiss Kovács Gyula

Ülő nő, terr.

Érem, I-XXVIII.br.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 27.l.

Kiss Kovács Gyula, szobrász MDk

A Madách Színház homlokzatára
került kompozíciója.

– : Az új színház díszei 2. l

ESTI HIRLAP

, Bp. 1961. febr. 12.

Kiss Kovács Gyula szobrász

M.D.K.

Magyar Autoklub székháza, Bp.

Épitészek: Mányoki László-Jakab Zoltán

vizköpők szobrászati kialakitása

Magyar Épitőművészet 1966/5. 27-31.l.

Kis Kovács Gyula MDK

Béke, bronz

Vak Bottyán, tanulmányfej, bronz

Vetköző, bronz

Fürdő, bronz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula MDK

Ásitó, gipsz

Mücsarnok 1949 VII.Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula,szobrász

A legifjabb szobrásznemzedék jeles tagja.550.o.

Kampis Antal:A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960.Bpest

Kiss Kovács Gyula szobrász

Szürke fej

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Kiss Kovács Gyula, szobrász MDh

Hintalovas gyermeket ábrázoló a Csarnok téri ált. iskolába került.

–: Szobrokkal szépülnek az iskolák 2.1

ESTI HIRLAP, bp. 1961. ápr. 27.

Kiss Horács Gyula
szobrász

M.D.K.

A Madách Szinház homlokzatát egyalkotása díszíti + A Madách Szinház homlokzati díszé (repro)

Molnár László: Építészet és képzőművészet kapcsolata ...
Művészet, 1962. december – 32 lap

Kiss Kovács Gyula, szobrász MDh

Oroszlányban, az új városrész iskolájának parkjában állítják fel tanulást szimbolizáló, lemezből domborított szobrát.

V.A.: Új képzőművészeti alkotások kerülnek az idén a vidéki városok lakótelepeire

10. l.

Bp. 1962. júl. 15. [Vidéki].

NÉPSZABADSÁG

Kiss Kovács Gyula, szobrász 7 Dk

Befejezte Napozó nő c. alkotását. A szobrot a Balatonfüredi Szívkórház parkjában szept. Közepén helyezik el.

– : Napozó nő

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. aug. 31.

MDK

Kiss Kovács Gyula 1922--

plakettek:

Zrinyi Miklós, br.

Kardos kuruc, "

Drégely vár, "

Ernst Muz. M.Kisplaszti. és Graf.kiáll. 1954.szept.

21-22 l.

MDK

Kiss Kovacs Gyula

H.I.professzor portréja 1951 bronz
Haynal klinika tul.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 5.l.

MNK

Kiss Kovács Gyula

Kuruc győzelem	bronz érem
Gyermek	" "
Torna	" "
Béke	" "

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 11.1.

Kiss Kovács Gyula

Bika	bronz érem
Munkácsy	" "
Gyermekek	" "

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 11.1.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Ló	bronz érem
Bika	" "
Gereblyés nő	" "
Kuruc	" "

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 11.1.

Kiss Kovács Gyula

M.D.K

szolvász

A szentesi fürdő-keránina pályázatát nyeri el Lendvai Zsigmonddal. — Az egri szinházra készített domborítást, most készíti Oroszlányba a „Szőtélugró kislány"-át. Érmei és kisplasztikái külföldi kiállításokon is szerepettek.

Kovács Gyula: Kiss Kovács Gyula
Művészet, 1963. május — 32 lap.

Kiss Kovács Gyula
Nobrán

M.D.K.

Egri szinhár } repírok
Ermek

Kovács Gyula: Kiss Kovács Gyula
Művészet, 1963. május — 32 lap

Kiss Kovács Gyula

M.D.K

nobrás

„Petőfi", Csongrádi emlékmű, „Vak Bottyán", „Rózsa utcai hachók, a Pécsen levő-Dózsa György, a miskolci korhár kúthompozíciója, a pesterzsebeti iskolánál álló Lovas gyerek, a Madách Színház homlokzati terve a sorrendbe hövetherő művei.

Kovács Gyula: Grácia - Derű
Művészet, 1963. május - 31 lap

M.D

Kiss Skovács Gyula
szobrász

Érem (repro)

A belső címlapon
Művészet, 1963. május

Kiss Korács Gyula
nobrás

M.D.K

A Munkácsy Mihály díjjal
tüntették ki 1965-ben

~: 1965 Állami és Kossuth díjasai
Élet és Irodalom, 1965. ápr. 3 - 2 lap.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

M.D.K.

A balatonfüredi szanatórium
kertjében van elhelyezve szobra.
— Kútszobor Balatonfüreden"
(repro)

Lancz Sándor: Uj képzőművészeti alkotások a Balatonkörül.
Művészet, 1962. szeptember — 22 lap.

MDK

Kiss-Kovács Gyula

Gereblyés lány 1954 bronz Népműv.Min.tul.

Képzőművészetünk tíz éve.Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 13.1.

MDK

Kiss-Kovács Gyula

Uszás előtt 1954 bronz OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz-éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 13.1.

MDK

Kiss Kovács Gyula

érmek:

Ivó nő, br.

Béke, br.

Zrinyi Miklós, br.

Kuruc vitéz, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 46 l.

Kiss Kovács Gyula MDK

érmek:

Ősz, br.

Vizpart, br.

Fürdő nő, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 46 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula

érmek:

Fekvő nő, br.

Lovas csata, br.

Tavasz, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 46 l.

MDK

Kis Kovács Gyula

Kerpely, br.

Szürke fej, márv.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960. 36 l.

M.DY

Kiss Skorács Gyula

szobrász

„Ketten" ainú műve

„szerepel a tailaton.

Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai.

Művészet, 1966. február – 18 kap

MDK.

Kiss Kovács Gyula

Érmeiről

Müvészet 1966 jan.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

M.D.K.

„Cézanne' érme"
(repro)

Művészet, 1965. december - 14 lap

Kiss Kovács Gyula, szobrász MDh

Nagykatáni Csontvány-érme mellett többi műve is kiváló.

AX.M.Képzőműv.Kiáll.

Rósa Gyula: Szobrászat, éremművészet 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. okt. 17.

Kiss Skovács Gyula
szobrász

M.D.K.

„Csontvány" (regno)

Művészet, 1965. december – 25 lap

M.D.K.

Kiss Skovács Gyula
nobrán

Csontváry-érem-mel
szerepel a kiállitáson,
„Ülő nő" (repro)

Soós Gyula: Érmek és plakettek a X. Magyar Képzőmű
vészeti Kiállitáson

Művészet, 1966. január – 8 lap

Kiss Kovács Gyula.

szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályá-
zaton résztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 6.

Kiss Kovács Gyula.

szobrászművész.

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldte pályaművét.

Magyar Nemzet, 1957. Okt. 18.

Kiss - Kovács Gyula.

A Tavaszi Tárlaton bemutatásra került a moszkvai Magyar Mezőgazdasági Kiállítás pavillonja részére készült munka.

Képzőm., 1952. május 24.

Rónay Mária

Kiss-Kovács Gyula: Petőfi /tanulmány/ , /gipsz/

SZABAD MÜVESZET

1952. ~~febr.~~ márc. 3. sz. 104.1.

/Szegi P.: Petőfi-ábrázolások a II.M.Képzm.Kiállitáson/

Szeits Béláné

Kiss Kovács Gyula műve

Vak Bottyán szobra

Béke és szabadság, 1955 febr. 23.

VI. évf. 8 sz.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

Az inotai művelődési ház
domborművén dolgozott.

Konthe Sándor: Képzőművészeti alkotások Inotán.
Művészet, 1960. október – 15 lap.

KISS KOVÁCS Gyula

Vak Bottyán, szobor, (repr.)

NN: Kiss Kovács Gy. mintermében

Művelt Nép 1955 II. évf. 46 n. nov. 13. 7 l.

M. D. K.

KISS KOVÁCS Gyula szobrász
A Fővárosi Vigszínház helyére tervezett Madách Színház homlokzatára
domborműve

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 135. sz. 3 l.
(g. i.) Új szobrok Budapesten

Kiss Kovács Gyula hobrán M.D.K.

emlitve

Kampis, Magy. mův. Bp. 1960 550

MDK

Kiss Kovács Gyula

szobrászmüvész 2 aktfigurán dolgozik a miskolci uj lakótelep részére.

Esti Hirlap 118 sz. 1958. máj. 22. 2 old.

M;D.K.

KISS KOVÁCS Gyula szobrász

Szobrok az oroszlányi 24 fon — termes iskola udvaraiba

Építész: Handel Tamás

Magyar Épitőmüvészet 1961. 5.sz. 30. l.

M.D.K.

Kiss-Kovács Gyula színész

Müvei a Madách Szinház homlokzatán

Bucsu
Magyar Nemzet 1961. decmber 15. 6.1.

Kiss Horváth Gyula, szobrász

17 Dk

Elkészültek a Madách Színház homlokzatára kerülő alumínium szobrai.

—: Csaknem 200 új szoborral gazdagodtak az idén városaink és falvaink 10. p

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. dec. 14. [vide'ki]

MDK

Kiss Kovács Gyula

Gyerekek, br.órem

Játszók, " "

Miskolci O.Képzőm. kiáli. Herman Ottó
Muz. 1955. 23 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Gereblyés lány, br.érem

Ülő gyerek, " "

Miskolci O.Képzőm. kiáll. Herman Ottó Muz. 1955. 23 l.

MDK

Kis Kovács Gyula

Béke, br,

Zrinyi, br,

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula szbrász

Műve a MNG gyüjteményébe került

Anya, Müteremben , József ATtila c. érmét

Csengéryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp.

1965. 163. l.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Balogh Ádám, br.érem

Munkácsy Mihály, " "

Miskolci O.Képzőm. kiáll. Herman Ottó Muz. 1955. 23 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Táncsics, br.érem

Vak Bottyán, " "

Miskolci O.Képzőm. kiáll. Herman Ottó Muz. 1955. 23 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula, szobrász

Traktoros Gipsz

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.

1952 máj. 10-jun. 4. Jegyz. 14. l.

Kiss Kovács Gyula

szobrász

M.D.4

„Van Gogh érem kiállapja"
(repro)

A belső cím lapon.

Művészet, 1966. május.

MDK.

Kiss Kovács Gyula

Ülő nő

Esti Hirlap 1966 máj.3.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

Vár Bottyán szobra
a Kőrondra fog kerülni.

Gárdonyi Zenő: A budapesti szobrokról

Művelt Nép, 1956. jul. 22.

M.D.K.

Kis Kovács Gyula, nobrák

Vak Bottyán nobra már az öntödében van és Pátray Pál Balassi Bálint nobrával együtt a Köröndön kerül majd felállításra.

Élet és Tudomány, 1957. nov. 15.

Kiss Kovács Gyula, kolbász MDG

A Munkácsy M.-díj III. f.-t
kapta.

—: Kiontották a nyívéneti díjakat 2.

ESTI HIRLAP 1965. ápr. 1.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

M.D.V

1964-ben Van Gogh ezinc
mintázására kapott meg-
bízást.

Soós Imre: Magyar kürcszek Van Gogh ezinei
Művészet, 1966. május - 16 lap

Kiss Kovács Gyula mobtász

Szövery említi plakettjeinek bemutatását a párisi Petit Palais magyar kiállitásán.

1966. ápr. 13. Magyar Hírek

MDK

Kiss Kovács Gyula

Törülköző, ~~xxxxx~~ br.

Leány virággal, "

Érmék 1-26. br.

Tav. Tárl. 1957. Mücs.

MDK

Kiss Kovács Gyula, szobrász

a "B" biráló bizottság tagja.

Törülközö. Bronz.
Lány virággal. "

Érmek I-XXVI. "

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 18.1.

MDK

Kiss-Kovács Gyula, szobrász

Leányfigura. Bronz.

Bronz plakettek. 17 db.

lo db bronzplakett.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll.1954.jan.-febr. Kat. 19.l.

Kiss Kovács Gyula nobrász

A tél egy kénák a rsenyei

hűvéntelepen tölt.

Vas Nápa 1967 XII. 31

MDK

Kiss-Kovács Gyula

Béke, br.pl.

Zrinyi " "

M. Forradalmi Művészet kiáll. 1957. Műcs.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 közt Képzőmüv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1952.- VAK BOTTYÁN, kuruc lovas kengyelben állva magasra emelt karddal. 95 mm. öntött, bronz. 15/279/.old.

SZILÁGYI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16. sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest, 1942-49 közt Képzőmüv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1952. -ZRI-NYI, a szigetvári hős és költő ágaskodó lovon j. a háttérben Szigetvár kontúrjai. Kör 120 mm. egyold. öntött, bronz. 15/279/. old

SZILÁGYI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/379/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16. sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 közt Képzőmüv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1952. -MARTINOVICS IGNÁC 1795 MÁJUS 18, szakállas szerzetes arcképe b. kapucnival mélyitett körben. 94 mm. öntött, bronz. 15/279/. old.

SZILÁGYI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/379/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16. sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt Képzőmüv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1953.-Kuruc vitéz szemben,felirat nélkül.Kör 96 mm.öntött,bronz.~~kö~~ 15/279/.old.

SZI[illegible]ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922-ben Bpesten. Képzőművészeti Főiskolát végzett Pátzay Pál tanitványa volt.
Közterületeken Látható alkotásai:
Pákozdi emlékmü 1951.-Szabó Ervin Relief a könyvtár falán.-Vak Bottyán bronzszobor a Köröndön. 1957.-Játszó mackók, kút, Róna u. 1957.-Anya gyermekkel, Üllői út és Futó u. sarok falon, 1959.-[illegible]/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922-ben Bpesten. 1942-49 között Képzőmüv. Főiskolát végzett. Ott Pátzay Pál tanára volt.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1951.-Dr. Haynal Imre, férfi arcképe b. mélyített alapon felirat nélkül. Szabálytalan kör 88+85 mm/1957-ben Párizsban a Nemzetk. Éremkiállitáson feltünést keltett/. 15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---- - XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922-ben Bpesten. Képzőművészeti Főiskolát végzett 1942-1949. között. Pátzay Pál tanitványa. volt.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1951. -Ülő leány balra, kezében himzés, felirat nélkül. 135 mm. öntött bronz. 15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---- - XV. -961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49-ig Képzőmüv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal szobrászgeneráció méltó reprezentánsa.- ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1952.-BÉKE-MNP,leányarckép b.előtte olajág,100mm.öntött, bronz. 15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---- - AV.. -961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül 1922. Bpest. 1942-49. Képzőmüv Főiskolán Pátzay tanitv
ány. Fiatal generáció méltó szobrász reprezentánsa.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1951.-RÁKOSI ELVTÁRS-1951-KATONA FI
AI KÖZÖTT, csoportkép, 135mmm. öntött,
bronz. 15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész ér-
mei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---- - XV.. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt Képzőmüv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1959.-ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS ÉS VÁSÁR, ceres szemben, mögötte borjú.H/.Búzakalasz kétoldalt:19-59.Kör 50 mm.vert bronz. 16/280/.old

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM, XVI.1961. 16.sz. Bp. Közlemények az érem-
------- gyüjtés köréből.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest, 1942-49 közt Képzőmüv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1953.-TÁNCSICS -MIHÁLY, szakállas férfi arcképe szemben. 90 mm. öntött, bronz.
15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovacs Gyula szobraszmüvész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 közt Képzőmüv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1954. - M U N K Á C S Y - 1844-1900. a festőművész önarcképe szemben. 73 mm. öntött, bronz. 16/280/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovacs Gyula szobraszmüvész érmei és plakettjei 19/279/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. ----- XVI. 1961. 16. sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 közt Képzőmüv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1954.-Don Qui chote, lovon b. előtte szélmalom, 85 mm. öntött, bronz. 16/280/ old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/279/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt képzőmüv.Főiskolan Pátzay Pál tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1956.-Ivó nő,női akt b.előtte madár mögötte ruhája,felirat nélkül.65 mm. öntött,bronz. 16/280/.old.

[illegible]ZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plaketjei 19/279/.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt Képzőmüv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1956.-TAVASZ,leányarckép szemben , szabálytalan kör 70+67 mm.öntött, bronz. 16/280/.old.

[illegible]: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plaketjei 19/279/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942 -49 közt Képzőmüv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentansa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1952.-II. RÁKÓCZI, a fejedelem páncélos mellképe, szemben vállra ömlő hajjal, kör 85 mm. öntött, bronz. 15/279/ old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/279/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XVL. 1961. 16. sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 közt Képzőműv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1953.-Vak Bottyán kurucgenerális, bekötött félszemü férfi arcképe b. kuruc sapkával, felirat nélkül. 80 mm. öntött, bronz. 16/280/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM, Üzlemények az éremgyujtés köréből.
----- XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVACS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt Képzőmüv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1953.-ZRINYI ILONA, álló nő térdig j. fejdiszéről leomló fátyollal.Kétoldal MUNK-ÁCS, 115 mm. öntött, bronz. 15/280/ old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovacs Gyula szobraszmüvész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---- XVI. 1961. 10.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 közt Képzőműv. Főiskolán Pátzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1954.-Lázadó parasztok, közeledő tömeg egyenesre kalapált kaszákkal, felirat nélkül. 67 mm. öntött, bronz. 16/280/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM, Tanulmányok az éremgyüjtés köréből.
----- XVI. 1981. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt Képzőmüv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1955.-MÓRA-FERENC, a plébános kézcsókra nyú jtja kezét a gyermek Mórának. háttérben édesanyja. 80 mm. öntött, bronz. 16/280/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM, tanulmányok az éremgyüjtés köréből.
----- XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 közt Képzőmüv. Főiskolán Patzay Pál tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1952.-BALOGH ÁDÁM, vágtató lovas j. feje fölé emelt karddal. 120 mm. öntött, bronz. 15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. ------ XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922. Bpest. 1942-49 között Képzőműv. Főiskolán Patzay tanitvány. A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1952.-PAIX-BÉKE-MNP, leánynarckép b. előtte galamb. 100 mm. öntött, bronz 15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/579/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt Képzőmüv.Főiskolán Pátzay tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1952.-BALOGH ÁDÁM A NEVEM,HA VITÉZ VAGY JÖJJ VELEM,KURUC VITÉZ szemben kardja élét vizsgálja.115 mm.öntött,bronz.15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül. 1922-ben Bpesten. A fiatal szobrászgeneráció egyik méltó reprezentánsa. 1942-től 1949-ig a Képzőművészeti Főiskolán Pátzay Pál tanítványa. 1951-től 1953-ig a Néphadsereg szobrászművésze. 15/279/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16.sz. Bp.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest,1942-49 közt Képzőmüv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal genráció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1958.-NYÁR,kövér női félakt szemben.70 mm.öntött,bronz.16/280/old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM,XVI.1961. 16.sz. Bp. Közlemények az éremgyüjtés köréből.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson a Mücsarnokban, 1968-ban.

Kortárs 1968/10 1673. old.

Kiss Kovács Gyula szobrászművész

a Műcsarnokban rendezett vonzetkozi kisplasztikai Biennálén szerepelnek művei.

T. Pataki László: A tétova lépések kora lejárt?

Hajdúföld, 1975. okt. 25.

Kiss-Kovács Gyula szobrász

Felszabadulásunk 30. évfordulójának tiszteletére művészeink emlékműveket alkottak. Szarvason a művész bronza ötött művét avatták ebben az évben.

Magyar Hírlap, 1974. dec. 12.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász,éremművész

Mark Edo Tralbot Van Gogh életének és művészetének dokumentumaival foglalkozik.Ismeri a magyar művészek tevékenységét és elismeréssel nyilatkozott Berenczy Béni, Martsa István, Kiss Nagy András, Engelsz József, Oséri Lajos, Kiss Kovács Gyula, Kunvári Lilla érmeiről.Herczeg Klara Van Gogh érmérol eloször 1968-ban irt. 44.old

HÉRI VERA: Mark Edo Tralbot irása Herczeg Klara szobrászművészről 44.old

AZ ÉREM, XIX.évf. 1.szám. Bp. 1974

KISS KOVACS GYULA, szobrasz,éremművész

1973-ban Helsinkiben a FIDEM XV.Biennaléja.13 magyar kiállító.Néhány kiváló,fiatal magyar érmész nem vehetett részt,mert a finnek a művész egyéni fejlődését is be akartak mutatni és kérték,hogy a művész 10 évi termését mutassa be.-Érmeivel szerepelt:
KISS KOVACS GYULA V is. 37.old

KUNVÁRI LILLA: A FIDEM Biennáléja Helsinkiben 37.old

AZ ÉREMB XXX.évf. 1974. 1.szám, Bp.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

L.: Kő Pál

5.

... : Kisplasztikai ....

Nérszava, Bp. 1975. okt. 24.

Kiss Kovács Gyula, nobrány

L.: Demjén L.

—: Megy a.... 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jul. 31.

Kiss-Kovács G.

Mint ékszerművész, szerepelt a Petit Palais-béli magyar kiállításon.

B. Lossky: A magyarországi művészet 10 évszázada; Magyar Műhely, 1966. XI. 15. 10. l.

Kiss Kováts Gyula

érmeivel szerepel a XI.

Magyar Képzőművészeti Kiállításon

– említve

Pestmegyei Hírlap 1970 április 28

8. old.

Kis Kovács Gyula

készitette a szekszárdi művelődési központ számára
Babits Mihály portrát.

XXX

t.e.: Művelődési központ, Szekszárd. - Magyar építőművészet, 1970.5.sz. 20-27. l.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Munkány díjat (II. fok.) kapott

N. N.: Kiosztották a Munkaszati díjakat

Somogy: Nagyon 1971 IV. 3

Kiss Kovács Gyula szobrász

munkány díjat (II. fok) kapott

N.N.: Kiosztották a művészeti díjakat

Keletmagyarország 1971 IV. 3

Kiss Kovács Gyula

Vak Bottyán sobrát 1958-ban állították fel a Köröndön.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3071

Kiss Kovács Gyula

Niké c. szobra szepró/

szerepel az Ujmüvek c.

Lázlatou

- spé - : Ujmüvek

Magyar Hírek 1971 IV. 17

Kiss Kovács Gyula

1

díjat nyert a pécsi
Tisplasztikai Gramálén

Népszava 1969 október 12
7. old

Kiss Kovács Gyula

2

„Katedrális"

„Torzó" c. érmei emlitve

Ulépisava 1969 október 12

7. old.

Kis Kovács Gyula

A Madách szinház körúti homlokzatának öt szobor-csoportját Kerényi Jenő, Kis Kovács Gyula és Somogyi József készitette.

Rózsa Gyula: Tárlatvezetés Somogyi József pesti szobrai között.
Budapest, 1971. 5.sz. 2o-22. l.

MDK

Kis Kovács Gyula, szobrász

Emlékérmet tervez.

–: Emlékérmet
Pest-Buda egyesítésének 100. évfordulójára
12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. febr. 12.

MDK

Kiss Kovács Gyula, szobrász

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

—: Átadták az idei művészeti díjakat

11.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 3.

MDK

Kis Kovács Gyula, szobrász

Emlékérem tervezésével bízták meg.

–: Emlékmű készül Pest–Buda egyesítésének 100. évfordulójára 8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 13.

MDK

Kiss Kovács Gyula, szobrász

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

–: Átadták az idei művészeti díjakat
2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 2.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

MDK

Szerepel a Műcsarnokban.

(„Csontváry-portréja szép alkotás.)

Haromgozó Márta: A Szövetség tárlata

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 6.

MDK

Kiss - Kovács Gyula, szobrász

A Vak Bottyán - szobor készítője.
(Körösd.)

—: Kodály Körösd 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 25.

Kiss Kovács Gyula szobrászművész

A Munkácsy Mihály-dij II. fokozatát kapta az 1971. évi művészeti dijasok között.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 3.
XV. évf. 14. sz. 2. lap

Kiss Kovács Gyula

„Csontváry"

(repr.)

Művészet, 1941. júl.

Kis Kovács Gyula

Babits szabor Szekszárdon

(repr.)

Népújság, 1971. aug. 1.

Kiss Kovács Gyula

"Csontváry" c. müvét kiemeli Szabó György: "Fa és erdő" c. beszámolójában, mely a Mücsarnokban rendezett, "Uj müvek" c. kiállitásról szól.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. márc. 6.
XV. évf. lo. sz. 13. lap

Kiss Kovács Gyula

Született Budapesten 1922. Tanulmányai: a Bp.-i Képzőművészeti Főiskolán.
Tárlatai: Budapest, Grácz 1966. stb.
Munkácsy díj: 1965.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest. (é. n.)

1171

Kiss Kovács Gyula szobász

Munkácsy díj II.

Gorozatáto lapta

Pestmegyei Hírlap 1971 április 3

4. old.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Munkácsy díj II. fokozatát

Tapta

Magyar Nemzet 1971 április 3
8. old.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

A Munkácsy Mihály díj II. fokozatát
nyerte el.

-------Munkácsy Mihály díjak.
Művészet, 1971. április - 10. lap

KISS-KOVÁCS GYULA

Érmei szerepelnek az alábbi tárlaton.

Losonci Miklós: XX. kerületi képzőművészek tárlata.

Művészet, 1970. ~~okt.~~ 8. aug.

Kiss Kovács Gyula
szobrák

Érmekkel szerepelt a XI. magyar kép-
zőművészeti kiállításon.

A XI. magyar képzőművészeti kiállításon
Eszlahmagyarország 1968 ápr. 28.7

Kiss Kováts Gyula

Plakettie Repr.

A II. Pécsi Országos kisplasztikai Biennálé anyagából

Lelenkov, Pécs 1970. I. Gorítón

Kiss Kovács Gyula

Az Iparmův. Tanács, Pénzügyminisztérium, Állami Pénzverő rendezte emlék-érem pályázatra beküldött Van Gogh, Renoir és Michelangelo éremtervét a Bizottság elfogadta sokszorosításra. Felszólítást kapott Csontváry és Semmelweiss-éremtervek benyújtására.

Ipari Művészet, 1964. 1. sz., 81. l.

Kiss Korán Gyula

Szerepel az Állami Vásárlások
IV. kiállításán a műcsarnokban

Rózsa Gyula: Képzőművészeti napló

Nagyrabadság 1970 I. 9.

Kiss Kovács Gyula

Resztvesz a II. Kisplasztikai bienválén

Rozmváry Ferenc: A II. Kisplasztikai bienválé

Dunántúli Napló, Pécs 1969. okt. 16.

Kiss Kovács Gyula

Munkány díjas

Az 5000 ft-os III. díjat kapta

az alább. tárlaton Pécsett

Romváry Ferenc: A II. kisplasztika biennálé

Dunántuli Napló 1969 X. 12

Kiss Kovács Gyula szobrász

A nyíregyházi mj lakónegyed parkjába tervezett tervez pirogránitból

(hsj): Képzőművészeti alkotások mj létesítményeinken

Keletmagyarország 1970 I. 14

Kiss Kovács Gyula
ötvös

M.D.K.

Van Gogh is Michelangelo
erinei pályáraton a hajjobbak
lettek.

— : Stírek

Művészet, 1964. junius – 44 kap.

KISS KOVÁCS GYULA

Érmék.
Kuruc vitéz. Bronz 4o cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.13o.

Kiss Kovács Gyula közlései.

Főleg alkotói módszereiről.

kikérdező:Kálmán Mária.1955

Müv.Tört.Dok

Munkácsy Mihály

szövarch.121

Kiss Kovács Gyula szobrász M.D.K.

Ősz, Lovas csata, é rme

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 157.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

MDK.

Kiss Kovács Gyula

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta

Esti Hirlap 1965 ápr.1.lap -

MDK.

Kiss Kovács Gyula

1965-ben a M„nkácsy dij III.fokozatát kapta

Népszabadság 1965 ápr.2. lap 4

Kiss Kovács Gyula

Az Inota-i Művelődési Ház homlokzatára allegórikus rajzokat vésett.

Említve.

Selenkor, 1965 2. szám, 157. l.

Kiss Kovács Gyula

MDK

Százados uti művész telepen

A Róna utcai játszótér részére készül Kiss Kovács Gyula munkája.

Esti Hirlap 24o 1957. okt. 13 2 old.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula

Szobrászmüvész Vak Bottyán c.szobra. fotó.

Népszava 1958. juli 10. 8.old. 161 szám.

MDK.

Kiss Kovács Gyula

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta.

Keletmagyarország 1965 ápr.2. lap -

MDK

Kovács Gyula, Kiss

l.: Kiss-Kovács Gyula

Ország-Világ, Bp. 1960. 33. sz. (10. l.)

Kiss = Kovács Gyula, szobrász 17 Oly

A Madách Színház homlokzatán elhelyezésre kerülő szobrok egyik alkotója.

–: Jelentős képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik az ország 9-l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 8.

Kiss Kovács Gyula

Uj szobrok a fővárosban.
Vak Bottyán szobrát a Köröndre helyezik.

Esti Hirlap 270 sz. 1957. nov. 17. 8 old.

MDK

Kiss-Kovács Gyula szobrászművész

Arkotás utcai műtermében a balatonfüredi szívkórház parkjába készít szobrot. A szobor (fekvő nőalak) mintegy két méteres lesz, ruskicai mészkőből. (A művészről munka közben két fényképfelvétel készült.)

H. Á.: Készül a szobor a balatonfüredi szívkórház parkjába.
Ország-Világ, Bp. 1960. 33. sz. (10. l.)

MDK

Kiss-Kovács Gyula szobrászművész

alkotásai: Vak Bottyán, a Pálkerdi Emlékmű, a miskolci kétalakos kút, a Petőfi Akadémia Petőfi szobra.

H. Á.: Készül a szobor a balatonfüredi szívkórház parkjába.

Országos Világ, Bp. 1960. 33. sz. (10. l.)

MDK.

Kiss Kovács Gyula szobrász

"Béke" /bronz/
"Vak Bottyán /tanulmányfej/" /bronz/
"Vetkozo"/bronz/
"Fürdő" /bronz/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok,1955. 45.l.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula

Szobrászmüvész kiállitott a Mücsarnokban rendezett VI.képzőmüvészeti kiállitáson.

Noszlopi Gy:A VI.képzőmüvészeti kiállitás szobrairól.
Népszava 1956. I.7. 6.szám. 6.old.

Kiss Kovács Gyula, szobrász 704

A Madách Színház homlokzatán
helyezik el egyik művét.

8.l

– : Hír

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. aug. 19.

M.-D. U

KISS KOVÁCS Gyula szobrász

Az újonnan felépített kadácsi szinház

külső homlozzatának felfeibe figu-

ralis kompozíció (a szinjátszást szin-

bolizálja)

Magyar Nemzet 1961. aug. 19. 7. l.

MDK

Kovács Gyula, Kiss

l.: Kiss Kovács Gyula

Ország-Világ, Bp. 1961. 10. sz.
(17. l.)

Kiss Kovács Gyula (szobrász)

Fekvő nőalakját a balatonfüredi szívkórház parkjában helyezik majd el. (repr.)

Körbe-körbe.

Ország-Világ, Bp. 1961. 10. sz. (17.l.)

Kiss Kovács Gyula

MDK

A Műcsarnokban 12 magyar művész részt vesz nemzetközi éremkiállitáson.

Esti Hirlap 33 szám 1958. febr 8. 2 old.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

M.D.K.

Anya c. műve
(repro)

Csap. Erzsébet: A felszabadult Budapest művészeteinek kiállítása
Művészet, 1961. január 1. szám, 9 l.

MDK

Kiss-Kovács Gyula

Pándy-Kiss János, Kiss Kovács Gyula, Ispánky József és Boda Gábor tervei alapján napokon belül elkészül a salgótarjáni megyei tanácsháza homlokzatát díszítő 72 négyzetméteres domborművi.

----: 25 szobrász márványba vési álmait. Látogatás szobrászati műtermekben.

Pestmegyei Népujság. 1956. okt. 7.

Kiss Kovács Gyula [Szobrász] MD4

A homlokzatra egy figurális kompozíciója kerül.

L. M.: Ilyen lesz az új Madách Színház 21

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. jan. 10.

Kiss Kovács Gyula MDK

xKixsxSándor

Táncsics, br.érem

Vak Bottyán," "

Balogh Ádám," "

Miskolci kiáll.I. Herman Ottó Muz. 1955.

23 l.

Kiss Kovács Gyula MDK

~~Kiss Sándor~~

Munkácsy Mihály, br.érem

Gereblyés lány, " "

Ülő gyerek, " "

Miskolci kiáll.I. Herman Ottó Muz. 1955.

23 l.

Kiss Kovács Gyula MDK

~~xxxxxxxxxxxx~~

Gyerekek, br.érem

Játszók, " "

Miskolci kiáll.I. Herman Ottó Muz. 1955.

23 l.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

M.DK

A Madách Szinhár
hozulokszati dísze (repro)

Élet és Irodalom, 1963. február 23 – 5 lap

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

Az egyi Gárdonyi Géza szinházra
készített vérlemez domborművet —
Legyjább munkája a Bécsi Magyar
Házra kerülő feindomborítás. A
Könöndön van Vak Bottyán szobra el-
helyezve.

Kovács Gyula: Grácia - Derű
Művészet, 1963. május - 31 lap

Kiss Kovács Gyula MDK

a rendező bizottság tagja

Ernst Muz. M. Plasztikai és Graf. kiáll.
1954, szept. 3. 1.

MDK

Kiss Kovács Gyula 1922--

plakettek:

Női akt, br.

Kézilabdázók, Br.

Táncsics, br.

Ernst Muz. M.Kisplaszti. és Graf.kiáll. 1954.szept. 21-22 l.

Kiss Kovács Gyula 1922-- MDK

plakettek:

Balogh Ádám, br.

Pákozd, br.

Béke, br.

Ernst Muz. M.Kisplaszti. és Graf.kiáll. 1954.szept. 21-22 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula 1922--

plakettek:

Vak Bottyán, br.

Béke, br.

Parasztlázadás, br.

Ernst Muz. M.Kisplaszti. és Graf.kiáll. 1954.szept. 21-22 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula 1922--

plakettek:

Olvasmányok, br.

Ny. Professzor arcképe, br.

Zrinyi Ilona, br.

Ernst Muz. M.Kisplaszti. és Graf.kiáll. 1954.szept.
21-22 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula 1922--

plakettek:

Lovas Csaba, br.

Stoppoló nő, br.

Balogh Ádám lovas, br.

Ernst Muz. M.Kisplaszti. és Graf.kiáll. 1954.szept.
21-22 l.

Kiss Kovács Gyula 1922-- MDK

plakettek:

Vak Bottyán lova, br.

Kuruc harcos, br.

Ernst Muz. M.Kisplaszt. és Graf.kiáll. 1954.szept.

21 l. 22.1.

Kiss Kovács Gyula

Említve

d.m. Magyar ismeretterjesztő hív
tagjai sorába az érmészet nemzet-
kori szervezete
Magyar Nemzet, Jó. 1969. nov. 1.
4 l.

Kiss Kovács Gergely

Metszetének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. márc, 14.
XIV. évf. 11. sz. 6. lap

Kiss Kovács Gyula, szobrász

A soproni felszabadulási emlékművet ő ké zitette. 1970. márm ápr.1-én avatták fel. Fekete repr. 184.old

Zakár János: A felszabadulási emlékmű Sopronban 182.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Sopron

Kiss Kovács Gyula, szobrász

A soproni felszabadulási emlékmű készitője. 1967-ben fogadták el. A Városi Tanács felkérte a Képzőművészeti Alap Kivitelező Vállalatot, a szobor bronzba öntésére. Egyidejüleg Kiss Kovács Gyulát a szobor 1:1 arányú gipszmodelljének elkészitésére. 183.old

Zakár János: A felszabadulási emlékmű Sopronban 182.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Sopron

Kiss Kovács Gyula, szobrász

A soproni felszabadulási emlékmünek tervezője, készitője 1967. május 11.-én a tervpályázatra beérkezett müvekből az övét fogadta el kivitelezésre a zsüri.
183.old

Zakár János: A felszabadulási emlékmü Sopronban
182.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970.
Sopron

Kiss Kovács Gyula
szobrász

Az Ernst Gerely művészeti
díj plakettet készítette.

Kovács Gyula: Ernst Gerely...
Művészet, 1970. május – 24 lap.

Kiss Kovács Gyula

Bardek múzsa 1968 bronzérem

11 cm

II Országos Kisplasztikai Biennálé

Dées, 1969

Kiss Kovács Gyula

1. Gondolkodó 1968 bronzöntés 12 cm
2. Torzó 1968 repr. —"— 10 cm
3. Táncolók 1968 —"— 13 cm

II. Országos Kisplasztikai Biennálé
Dés, 1969

Kiss-Kovács Gyula

Kerényi Jenővel és Somogyi József-
fel alkotta a Budapest-i Madách
Színház hamlokzati sobrait.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon (Fonó
György né, Kis Tamás) Budapest, 1969.
1-6171 505 l.

Kiss Kovács Gyula

1. Nagyváros 1968 bronzérem 12,5 cm
2. Kinéző 1968 —"— 11,5 cm
3. Katedrális 1968 —"— 12 cm

II. Országos Kisplasztikai Bienálé
Dés, 1969

Kis Kovács Gyula
szobrán

- Ha szőrén hatott Ferenczy Béni mű-
vénete

T. Réka Margit: Ferenczy Béni
Ékt és Tud. XXIII. 1968. II. 2. 5. sz. 217.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

„Női figura" mepő.

A kerepesi úti lakótelepen áll.

T. Rika Margit: Új lakótelepeink élés-
Élet és Tud. XXIII. 1968. XI 29. 48. n. sépi 2277

Kiss Kovács Gyula

Soós Gyula: Kiss Kovács Gyula érmei. - Numizmatikai Közlöny, 64-65. évf. 1965-1966. Bp. 1966. 65-68. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

26o. l.

Kiss Kovács Gyula

Szobrász. Plakett művészként is tehetséges.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968

148. l.

MDK

Kiss Kovács Gyula, nobrán

Helyes volt állami vásárlásokkal támogatni.

Rózsa Gyula: Ige armüvénet 7

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 9.

Kiss Kovács Gyula, szobrász MDK

Szekszárdon felállították

Babits Mihály bronz szobrát,

Kiss Kovács Gyula művét.

– : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 7.

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 APR 7 -

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

— **Székszárd emlékművet állított** nagy szülöttjének, Babits Mihálynak. A költő bronzszobrát — Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotását — a Babits Mihályról elnevezett új megyei Művelődési Központ előtti téren szombaton Devecseri Gábor Kossuth-díjas költő leplezte le.

Kiss Kovács Gyula

Kiss Kovács Gyula

Szerepel a XX. kér. Kyrámüvészek
S. Lavasi. Táslatán

Magyar Hislap 1970 III. 29

Kiss Kovács Gyula

Hintalovas c. szobra a Tátra téri iskola előtt áll (eml.)

Kitérintő c. plasztikája (szepró) szerepel az alábbi távlatok

F. B.: Pesterzsébeti Képzőművészet)
Tavaszi Távlata

Csili 1970 ápr.

MDK

Kiss Kovács Gyula, szobrász

Sopronban felavatták művét,

a város új szabadság-emlékművét.

-: A jubileumi megemlékezések szerdai eseménysiből

4

Népszabadság Bp. 1970. ápr. 2.

Kiss Kovács Gyula

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

APR 7

1970 APR 7

— BABITS MIHÁLYNAK szobrot állítottak szülővárosában, Szekszárdon, a költőről elnevezett új megyei művelődési központ előtti téren. A bronz emlékművet, Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotását, Devecseri Gábor Kossuth-díjas költő leplezte le.

Kiss Horváth Gyula

Horváth

Díjat nyert a pécsi kiállításon.

Horváth Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale
Művészet, 1970. február - 36 lap.

Kiss Kovács Gyula
nobrán

A pécsi biennalen díjat
nyert

Kovács Gyula: Az országos kisplasztikai biennale
Műveszet, 1970. felmár - 36 lap

Kiss Kovács Gyula
nobrán

„Gondolkodó" (repro)

Kovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale
Művészet, 1970. február – 36 lap.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

1967-ben az I.Orsz.Kisplasztikai Biennale anyagából 13 darabot a Baranyamegyei Tanács,6-ot a Müv.Min.vett meg a Pécsi Modern Magyar Képtár számára. Kiss Kovács egy művét a Baranyamegyei Tanács vette meg. 225.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Kiss Kovács Gyula
nobrány

Ennékkel szerepel a tárlaton.

Losonci Miklós: XX.kerületi képzőművészek tárlata.
MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 35.lap

Kiss Kovács Gyula

1, Szinke Gej, 1950.
2, Merengés, 1962.
3, Babits, 1967.

Magyar Műveriet 1945-1969.
Műsarnok sept-okt.

Kiss Koniecsgyula

1. Tanesz, br 7 cm
2. Párkozó, br. 4,5 cm
3. Don Quiote br. 9 cm

Magyar Műveszet 1945-1969
Műcsarnok, 1969. sep-okt

Kiss Konécs Gyula

7. Balogh Ádám br, 9,5 cm
8. Csontrány, br. 8,5 cm

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok 1969 sep-okt.

Kiss Konecs Gyula

4. Tél, bv. 9 cm

5. Az anyja gyerekkel, bv. 3,8 cm

6. Ősz, bv. 5 cm

Magyar Tüvészet 1945-1969

Tüvsamok, 1969. sep-okt

Kiss Kovács Gyula öremmiotta

neve emlitve

„Mit és milyen célra vásároljon az állam?"

Meggyes Nauzet 1970 január 15
mold.

Kiss Kovács Gyula

művével szerepelt a

prágai évembiennálén

Magyar Nemzet 1969 november 1.

4. old

Kiss Kovács Gyula
szobrász

1964-ben mintázott Van Gogh ecinének bronzból vert példányát hozta forgalomba az Állami Pénzverő.

Soós Imre: A Van Gogh...

Müvészet, 197o.december -3 lap

Kis Kovács Gyula
szobrász

„Van Gogh ezem" (reprot)

Soós Imre: A Van Gogh...

Müvészet, 197o.december -3 lap

Kiss Kovács Gyula

kőzölt reprodukció:

29 sz. „Anya gyermekével" (kő, 60 cm)

a műcsk talajdona.

Sculptura Hungarica a mai magyar szob-

vászol, Budapest 119 l.

Ér és lapszám nélkül

Kiss Károly Gyula
szobrász

részletek a XI. magyar képzőművészeti
kiállításról

* XI. magy. képzőművészeti kiáll.
Dunántúli Napló 1968 IV. 21. 7.

Kiss Kovács Gyula

Szerepelt a FIDEM (nemzetközi ékszerművészeti szövetség) októberi prágai kongresszusa alkalmával rendezett kiállításon.

Nelay K.: Magyar művészet külföldön. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 27. l.

Kiss Kováts Gyula

éremművén szerepel a XI.
Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

(2-a) Kiválóművének-érdemes alkotások
Pest megyei Hírlap, 1968. ápr. 28. 8. o.

Kiss-kovács Gyula (1925)

A Képzőművészeti Főiskolán 1942-49-ig Sidló Ferenc, majd Pátzay Pál tanítványa volt; kis méretű" műveket és érmeket alkot. Külföldi tárlatai: London, Róma, Stockholm, Párizs, Nice és Moszkva

L'art de Hongrie du X au XX siècle, Kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

Kiss Kovács Gyula

„Béke", bronz, 10 cm. Nem. Gal. 286. sz.
„Az ősz" bronz, 6,2 cm. Nem. Gal. 287. sz
„Fürdőző nő" bronz, 9,4 cm M. Nem. Gal. 288 sz.
„Lovas csata" bronz, 7,8 cm. M. Nemz. Gal. 289 sz.

L'art de Hongrie du X au XX siècle,
Kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

Kiss kovács Gyula

Bemutatott műei:

„Anya," bronz, 7,8 cm. M.N.G. 290. sz.

„Műterembon," bronz, 10,5 cm. M.N.G. 291. sz.

„Zrinyi Miklós" bronz, 12 cm. M.N.G. 292. sz.

L'art de Hongrie du X au XX siècle

Kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

Kiss Kovács Gyula
ezüst

M.D.K.

Éremművei művészetünk
ujirtékei:

Kovács Gyula: IV Balatoni Nyári Tárlat
Művészet, 1968. november - 45 lap.

MDK

Kiss Kovács Gyula szobrász

A Köröndre készülő szobrok közül Kiss Kovács Gyula : Vak Bottyán művének bronzba öntése folyamatban van. A szobrot csak jövőre helyezik talapzatára.

G.J.: Uj szobrokat, emlékműveket, diszkutakat kap Budapest.

Esti Hirlap, 1957.jun.4. 3.lap

MDK

Kiss Kovács Gyula szobrász

Meghivást kapott a miskolci gyógyvizintézet főbejárata előtti szoborcsoportra kiirt pályázatra.

Cikk: Több kiváló képzőművészeti alkotás..

Esti Hirlap, 1957.márc.24. 2.l.

Kiss Kovács Gyula.

Van Gogh-ról és Michelangelo-ról mintázott érmeit az Paprmű-vészeti Tanács pályázatán el-fogadták, 5000 Ft-al jutalmazták.

említve.

Népszava, 1964 március 13. 8. lap.

Negativ

Petrás: 561

Kerényiné

Kiss Kovács Gyula: Traktoros.
szobor

Fénykép

Magyar Foto: FÁ 1027/1 Hegedűsné

Kiss Kovács Gyula: Professzor H. I. portréja

Bronz

1951. X. 27.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: FÁ 1030/1 Hegedűsné

Kiss Kovács Gyula: Petőfi, tornulmány

Gipsz

1951. X. 30.

Neg. van

Kiss Kovács Gyula
keramikus

M.D.K

A szentesi fürdő keramiadiszeit
készítette

Lánc Sándor: Épiletszetiesk uj gyöngyszeme: A
szentesi fürdő

Művészet, 1964. március – 27 lap

Kiss Kovács Gyula szobrász M.D.K.

Középületek előcsarnokaiban, kertjeiben állnak alkotásai

Kampis Antal: A képzőművészetek története

A Kultúra Világa Bp. 1963. 768.l.

Kiss Kovács Gyula szobrász

a képzőművészeti Főiskola növendéke

kiállítása.

Szabad Nép 1947 dec. 24.-40.-

Kiss–Kovács szobrász.

Béke és Szabadság. 1954. 43. sz. okt. 27. 15. l

Kiss Kovács Gyula
nobrán

Béke és Szabadság (VI.)
8. n. 1955 febr. 23. Repr.

Kiszimi

Kiss Kovács Gyula szobrász

Mitvelt dép, 1954. aug. 8. 1 old.

Virs Kovács Gyula szobrász

a képzőművészeti Főiskola

Ifjuságának kiállítása.

Szabad Nép 1948 nov. 4.-4. -

Körplastika kis kovács Gyula:

Női fej.

A képzőművészeti Főiskola növendéke

kiállítása.

Szabad Nép 1947. dec. 24. - 4o. -

Táblakép „Ülő férfi"

Kiss Gyula

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 9-10 sz. 411-414 o.

Sebestyén György: kiállítási beszámoló

Magyar Sfjulági képzőművészeti kiállítás

Kiss Kovács Gyula szobrász M.D.K.

A Madách Szinház müvészi kiképzésében alkotása-

szobrok a homlokzaton

Németh Lajos: Szocialista realizmus és modernista törekvések a mai festészetünkben, Bp. 1967. 39.l.

M.Df

Kiss Kovács Gyula
nobrán

Érmért állítottak ki a
tárlaton.

Miklós Pál: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 - 7 lap.

Kiss Kovács Gyula

1947-ben a Főiskola a Szabad Szervezet helyiségében 60 növendéke munkáiból rendezett kiállitást, amelyc mint fital szobrásztehetség feltünt.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán 1965. Bp.
215.1

Kiss Kovács Gyula

„Anya gyermekekkel".

nézepel a X. nagy. Kép. mír.

Kiállításon (emlitve)

Kovács 1965 XII n. 2004 old.

MDK

Kis Kovács Gyula

Emlékmüterv, br.

Béke, br.érem

M. Képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal. 1965.

MDK

Kiss K$_{o}$vács Gyula

Ülő nő szobráról

Magyar Nemzet 196 8 jan.29.

Kiss Kovács Gyula [szobrá...]

K

A Köröndre készülő szobrok közül:

Pátzay Pál: ~~Vakottyán~~ Balassi Bálint

Kiss Kovács Gyula : Vak Bottyán

müveinek bronzba-öntése folyamatban van.

Marton László : Szondy-ja is elkészült.

A szobrokat csak jövőre helyezik talapzataikra.

G.J.: Uj szobrokat, emlékmüveket, diszkutakat kap Budapest.

Esti Hirlap, II.évf.128.sz. 1957.jun.4.kedd
3.oldal

Kiss-Kovács Gyula, [szobrász]

404

K

Antal Károly - Kiss-Kovács Gyula -
Dózsa-Farkas András - Marton László szobrászok

kapnak meghivást a miskolci gyógyvizintézet főbejárat
előtti szoborcsportra kiirt pályázatra.

Ú : Több kiváló képzőművészeti alkotás ..l..

Esti Hirlap: II.évf. 7o.sz. 1957. márc.24. vas.
2.oldal

Kiss Kovács Gyula
szobrász

M.D.K.

Az egri szinkár főhomlokzati
rész jobb oldalán nagy méretű
fémdombornkasa van elhelyezve

Molnár László: Az egri Gárdonyi géza szinkár
Művészet, 1965. julius - 22 kep.

Kiss Kovács Gyula szobrász M.N.K.

A Munkácsy-díja III. fokozatával kitüntetve

érmeiért

Kiosztották a művészeti díjakat

Magyar Nemzet 1965. április 2. 4.l.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula.

Szobrászmüvész figurális kompoziciót készit a Madách szinház számára.

Napló,
Magyar Nemzet 1961. aug.19. 4.old.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

M.D.Y.

A Magyar Képzőművészek Szövetsé-
gének közgyűlése a szobrász szak-
osztály választmányi tagjává vá-
lasztotta.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése
Művészet, 1969 marcius - 18 lap

Kiss Kovács Gyula

Babits szobrát fekhtáldon
ábrázják fel

N. N.: 380 uj szobrát helyez el
a Képzőm Iparmuv Lektorátus

Magyar Nemzet 1969 II. 11

MDK

Kiss Kovács Gyula

érem, plakett; br.:

Faun

Öröm

Szobrok

Van Gogh

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Múz. 1968.

MDK

Kiss Kovács Gyula /

Babits, br.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Kiss Kovács Gyula

br. érem, plakett

Gondolkodó

Győzelem

Pletykázók

11. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Kiss Kovács Gyula

MDK

br.

érem, plakett

Tragédia

Viadukt

Zrinyi

11. képzőm. kiáll. MűcsA. 1968.

MDK

Kiss Kovács Gyula

br. érem, plakett

Hemindway

Torzó

Fények

11. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Viadukt, br., repr.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Faun, br.érem, repr.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely
Balatoni Muz. 1968.

Kis Kovács Gyula

A 50-es években tűnt fel ismeivel.

Művészet, 1968, szept, Mai Magyar Éremművészet, Kovács Gyula 1

23-24

Kiss Kovács Gy.

eremművén ki volt állítva Párizsban a magyarországi művészet kiállításon.

Boris Lossky: A magyarországi művészet tíz évnázada
(Petit Palais, Párizs, 1966. ápr.-jún)

Magyar Műhely, Párizs, 1966. nov. 15. 110. o.

Kiss Kovács Gyula

Érmékkel. szerepel az alábbi táslaton

Kovács Gyula: Tv. Balaton. Nyár. Tárlat

Művészet 1968 XI. n. 45 old.

Kiss Kovács Gyula

1966-ban kénikett van Gogh címet.

Reprod.

Művészet, 1968, szept. Soós Imre, újabb Van Gogh átvázolást.

Kiss Kovács Gyula

Törülköző, bronz, 25 cm
Lány virággal " 30 "
Ermet I-XXVI. "

Budapest Műcsarnak Kiállítása.
1957. Kat. sz. 2. Kisdégíné
Kírimi Irén.

18.

Kiss Kovács Szyula

Faun, Örömi, Szohrol c. ékmékkel (eml.)

Szekepel a Tv. Balaton Nyári Tárlaton a Keszthely. muzeumban

Heitlek László: A Tv. Balaton Nyári Tárlat

Jelenkor 1968 IX. n. 811 old.

Kiss Kovács Gyula

Babits i nobra (repró)

szerepel a XI. hagy Kép. mův.
Kiállításon a Műcsarnokban

Lukácsy Sándor: Művészeti vezegszemle
a Műcsarnokban

Négyművelés 1968 VI. n. 43 old.

Kiss Kovács Gyula

szobrász

M.D.f.

10 cm. átmérőjű bronz érmét

készített Van Goghról –

„Ecce" (repro)

Soós Imre: Ujabb Van Gogh átrázolások

Művészet, 1968. szeptember – 20 lap

Kiss Kovács Gyula

szobán

M.D.K

Az 50-es években tűnt fel sajátos
érzelmiségével fiatott érmeivel. —
Neurégiben készített csontvány és
Van Gogh érmeket.

Kovács Gyula: Mai magyar érem művészetünkről
Művészet, 1968. szeptember - 22 kep.

Kis-Kovács Gyula

Béke, érem, 1953, bronz, 9.9 cm átmérő, Szépművészeti Muzeum, Bpest, fekete-fehér reprodukció

E. Gádor - G.Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Bpest, 1955. 1341.

Kis-kovács Gyula

az éremművészet terén sikerekről számolhat be. alkotói tevékenységével kapcsolatban.

E. Gádor - G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Bpest, 1955. 13 l.

Kiss Kovács Gyula

Babits szobrát fekszárdon
ámítják fel

N.N.: Uj szobrok a fővárosban
és vidéken

Magyar Hirlap 1969 II. 11.

Kiss Kovács Gyula

Körzobra a nyiregyházi szinházat fogja díszíteni

N. N.: Ujabb képzőművészeti alkotásokkal gazdagszik megyénk

Kelet Magyarország 1968 VI. 24

Kiss Kovács Gyula szobrász

M.D.K.

100 négyzetméteres mennyezetplasztika

G.J.: Kiváló szobrászművészeink készitik a Budavári Palota szobrait
Magy ar Nemzet 1967. jan. 22. 4.1.

Kiss Kovács Gyula MDK

Érmék

Kuruc vitéz, bronz

Mücsarnok 1952/53 III. Magyar Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula

Van Gogh -érem

A világ első Van Gogh érme Perenczy Béni munkája

Magyar Nemzet 1967. jan. 5. 4.l.

Kiss Kovács Gyula, szobrász MDK

Tilő-nő c. kompozícióját

a Darócsi úti Vérellátó Szolgálat

bejárata előtt állították.

– : Új szobrok Budapesten 1.

ESTI HIRLAP, 1966. máj. 3.

MDK.

Kiss Kovács Gyula

Kiállitási kritika

Vas népe 1966 aug.2o.

.MDK

MDK.

Kiss Kovács Gyula

Kiállitási hiardás

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 okt.3o.

2.

Kiss Kovács Gyula (1925-)

Anya. Bronz, 7,8 cm. - MNG. ltsz. 62.3.P.

Műteremben. Bronz. 10,5 cm. MNG. ltsz. 62.4.P.

Zrinyi Miklós. Bronz, 12 cm. MNG. ltsz. 56.1509.P.

Szerepelt a Magyar művészet kiállítása Párizsban Szépművészeti Múzeumban rendezett ~~[illegible]~~ bemutatóján. (Kat. 282-284-sz.)

A magyar művészet kiállítása Párizsban. Bp. 1966. Kat. bev. Aradi N., Gerevich L.-né, Solymár I. Bp. 1966. 31 o., 2o t.

30-31.l.

Kiss Kovács Gyula (1925-)

Béke. Bronz, 10 cm. - MNG. ltsz. 56.1196.P.

Ősz. Bronz, 6,2 cm. - MNG. ltsz. 60.21.P.

Fürdő nő. Bronz, 9,4 cm. - MNG. ltsz. 60.22.P.

Kovács Gyula. Bronz, 7,8 cm. - MNG. ltsz. 60.23.P.

szerepelt a Magyar művészet kiállítása Párizsban Szépművészeti Múzeumban rendezett bemutatóján. (Kat. 278-281.sz.)

A magyar művészet kiállitása Párizsban. Bp. 1966. Kat. bev. Aradi N., gerevich L.-né, Solymár I. Bp. 1966. 31 l., 2o t.

M.D.K.

Miss Skovács Gyula

Mohán

Nem vett vesst a

tarlaton.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: Nemetkori erem hiallítás...

Múvészet, 1968. junius - 40 lap.

Kiss Kovács Gyula MDK

érmek

Anya gyerekkel, bronz

Cézanne, bronz

Renoir, bronz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula

II. Országos Rajzpedagógiai Konferebcia emlékérme
/virágot rajzoló lány/ /repp./

Rajztanitás 1963. IV. sz cimlap

Kiss Kovács Gyula

„Vízköpők (4) lemezdomborítás, vörösréz.

Nagy. Autóklub. Szélhéza,
II. ker. Rómer Flóris-6.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmű-
vészeti Leztovátus

26 l.

MDK.

Kiss Kovács Gyula

Van Gogh plakettjéről

Magyar Nemzet 1967 febr.18.

Kiss Kovács Gyula

H.I. professzor portréja, 1951, bronz

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Kiss Kovács Gyula MDK

Traktoros, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Kiss Kovács Gyula MDK

Ketten, bronz

Anya gyerekkel, vörösmárvány

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula MDK

Csontváry, repr.

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula

MDK

Anya gyerekkel, érem, bronz

Leányfej, virággal, érem bronz

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula MDK

érmek

Csontváry, bronz

Leány virággal, bronz

Ülő nő, bronz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula

Kisplasztikái a XI Országos Képzőművészeti Kiállitásón kitüntek.

Vigilia 1968. jun. 422.l.

Kiss Kovács Gyula

a kiállítás bíráló bizottságának

tagja volt.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. szerk.: Kádiginé Kirimi Irén. Bp. 1957.
19 l.

6. l.

Kiss Kovács Gyula

(1922) Anya gyermekével, Üllői úti ház,
Vak Bottyán, 1959, bronz, 280 cm,
Körönd

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. 20 l.
Kiállítás-katalógus.

Kiss Kovács Gyula

kiállitott nobrai:

Törülhörö, bronz, 25 cm.

Lány virággal, bronz, 30 cm.

Érmek T – XXVI., bronz

Tavaszi tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

18.1

Kis Kovács Gyula

Ének-művészet terén elért eredményeiért
a Munkácsy-díj III. fokozatát kapta.

Kiosztották az ez évi művészeti díjakat.
Északmagyarország 1965. ápr. 2. 4.l.

Kiskovács Gyula

Sok plakett készített

Vetélő 1967 XII. 28

MDK

Kiss Kováts Gyula

Kritika

Művészt 1968 máj.p.17.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Kritika

Művészet 1968 máj.p.18.

Kiss Kovács Gyula, szobrász M.D.K.

„Éneklők" felállítási helye: Budapest. Madách Színház

„Mackók" felállítási helye: Budapest Róna uti Lakótelep.

A Szentendrei Parkmuzeumben lévő gipszmásolatok felsorolása közben emlitik:

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 74. old.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula szobrász
Hemingvay

Hemingvay, bronz-érem,

Tragédia, "

müve bemutatva az All. Kép müvészeti Vásárlások
III. Kiállitásán. " Képzőmüvészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az All. Képzőmüvészeti Vásárlások III.
Kiállitásáról lo. l.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Babits Mihály, br.

1. Orsz. kisplaszt. biennálé, Pécs 1967.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Pletykázók, bronz-érem,

Faun, "

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról, lo. 1.

M.D.K.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Viadukt, bronz-érem

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról, lo. l.

MDK

Kis Kovács Gyula, szobrász

Műveni sportérméket kérnitett.

Nemrég elkérnitette az ókori olimpia első bajnokának, Koroibosnak arcamását.

— : Bajnokok díjai

6.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. jún. 27.

Kiss Kovács Gyula

Szerepel az I. Orsz. Kisplasztikai
Biennálén Párizsban

Romvári Ferenc: Az I. Orsz. Kisplasztikai
Biennálé

Jelenleg 1967 XII. 1149old.

MDK

Kiss Kovács Gyula, nobrász

Plakettjei s' nobra kiválóak.

Rózsa Gyula: XI. Magyar képzőművészeti kiállítás 9

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

Kiss Kovács Gyula

Müteremben, br.

Zrinyi Miklós, br.

A Magyar művészet kiáll. Párizsban. szép. Aug. 1966.

MNK

Kiss Kovács Gyula

Béke, br.

Ősz, br.

Fürdő nő, br.

Lovas csatam br.

Anya, br.

A Magyar művészet kiáll.Párizsban. szépm.Muz.1966.

M.D.K.

Thirs Thovács Gyula
szobrász

A kiállitáson szerepel a művész
Szekszárdra kerülő Babits szobra
is terv változatban.

Thovács Gyula: Bernháján munkáz a XI. Magyar...
Művészet, 1968. május - 20 kap

M.D.K.

Kis Kovács Gyula
szobrász

Balitó szobra szerepel a tálaton.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...
Művészet, 1968. május - 16 lap.

Szlás Szorács Gyula

M.D.V.

szobrász

Érmével nett részt a tarlaton.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...
Művészet, 1968. május - 16 lap

Kiss Horács Gyula
szobrász

M.D.K.

„Gondolhodó" (repro)

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...
Művészet, 1968 magus - 16 lap

MIK

Kiss Kovács Gyula

Kiállitási hir

Dunántuli Napló 1967 nov.2.

Kis Kovács Gyula

Érmekkel szerepel a

X. hagy. Kép.-műv. kiállításon

Bolyás Kálmán: X. hagy. kép.-műv.
kiállítás

hagyar Ifjúság 1965 XI. 6.

Kiss Kovács Gyula

Csontváry / rajzú / plakátja szerepel a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon, a Műcsarnokban.

Bolgár Kálmán: X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.

Magyar Hírlap, 1965. XI. 6.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

Kiss Kovács Gyula

Törülköző, bronz

Lány virággal, bronz

Érmek I-XXVI.,bronz

Műcsarnok 1967 Tavaszi tárlat

Kis Kovács Gyula

Béke, bronz

Zrinyi, bronz

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Kis-Kovács Gyula MDK

Érmek, I-XIII. bronz

Mücsarnok 196o. VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Kiss Kovács Gyula, szobrász

Művészplaketjeit vásárolták meg.

Rózsa Gyula: Az állami képzőművészeti vásárlások kiállításáról 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jül. 15.

M.D.K.

Kiss-Kovács Gyula, szobrász (1922 –)

Jelenleg az 50-es évek után visszatért neo-klasszikus irányzatot képviseli.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

370. old.

Kiss Kovács Gyula szobrász

M.D.F.

A Vizmüvek székháza számára szoborkompozíciót készit

Napló

Magyar Nemzet 1967. jan . 22. 10. 1.

Kiss-Kovács Gyula MDK

Leányfigura, bronz

Bronzplakettek, 17 db.

1o db. Bronzplakett

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula MDK

Uszás előtt, 1954, bronz

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Kiss Kovács Gyula MDK

Gereblyés lány, 1954, bronz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Kiss Kovács Gyula MDK

érmék
Kuruc győzelem, bronz

Gyermek, bronz

Torna, bronz

Ló, bronz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Kiss Kovács Gyula MDK

érmék

Munkácsy, bronz

Gyermekek, bronz

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Kiss Kovács Gyula

MDK

érmék

Bika, bronz

Gereblyés nő, bronz

Kuruc, bronz

Bika, bronz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Kis Kovács Gyula MDK

Vak Bottyán, repr.

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kis-Kovács Gyula

MDK

Gereblyés lány, bronz

Uszás előtt, bronz

Érmék /11 db/, bronz

Műcsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

1967 SZEPT 14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Kiss Kovács Gyula

Lengyel kisplasztikai kiállítás nyílik meg péntek délután a Lengyel Kultúra Nagymező utcai helyiségében. Négy művész szobrait és érmeit mutatják be a kiállításon, amelyet Kiss-Kovács Gyula Munkácsy-díjas szobrászművész nyit meg.

◇

A
Faggy
fejtett
ságok
désébe
vényesi
a Szovjet Közgazdaságtudományi Intézet igazgatója az Októberi Forradalom gazdasá-

Kiss Kovács Gyula

„Ülő nő" - szobor, 220 cm., (fig. mér.)
bronz.,
XI. ker. Orn. Vértranszfuziós Szolgálat, Darócz-u. 24.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmű-
vészeti Lektorátus

30 l.

Kis-Kovács Gyula, nobrász

MDK

A lengyel képzőművészek
tárlatát nyitja meg szept.
15-én.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp, 1967. szep. 14.

Kiss Kovács Gyula MDK

Ülő nő, terrakotta

Érem I-XXVIII., bronz

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kiss Kovács Gyula, szobrász MDK

Keresztrejtvényben szerepel.

–: A honfoglalás korától napjainkig 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. szept. 4.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Anya gyermekével

Vak Bottyán, br.

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 1960

Kiss Kovács Gyula

MDK

Professzor H.I. portréja, bronz

Petőfi, tanulmány, gipsz

Műcsarnok 1951.II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Kiss Kovács Gyula

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 juli.15.

MDK.

Kőbs Kovács Gyula

Kiállítási kritika

Népszabadság 1967 július 15.

MDK

Kiss-Kovács Gyula looo ft munkajutalom

A főv. diszkut- és szökőkut-pályázat eredménye.
Magyar Nemzet 1955. szept. 30.

MDK

Kiss Kovács Gyula

XIX. tavaszi szalon 1947. máj.

Kis Kovács Gyula

Leányfej, terméskő

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 18 l.

Kiss Kovács Gy.

"Vak Bottyán"

Diószegi Balázs: Képek a VI. magyar képzőművészeti kiállítás anyagából a Jósa András múzeumban.
Szabolcs- Szatmári Néplap. Nyíregyháza. 1956.jun.5.

Kiss Kovács György, szobrász

1704

A Madách Színház homlokzatán jövőre másfél méter magas szobrokat helyeznek el. Köztük Kiss Kovács György művét is.

– : Hír

10.f

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 30.

MDK

Kis Kovács Gyula. [festőművész]

5000 ft-os III. díjat nyert.
(Pécs)

-: A II. országos kisplasztikai biennálé
díjnyertes alkotásai 8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 4. [Vidéki]

Kiss Kovács Gyula

Szerepel az alábbi

Lásla-ton Pérsett

N.N.: Szár Szálmitó a II. országos
kisplasztikai biennálén

Dunántuli Napló 1969 VII. 6

Kiss Kovács Gyula

Réz reliefjei: Magyar ház, Pécs; Gárdonyi színház, Eger. Egyéb művei: „Vak Bottyán" (Budapest-Körönd); „Dózsa" (Pécs); díszkut, Miskolc-i színház; Jól ismert érmész.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 p. 160 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kiss Kovács Gyula

Született Budapesten 1922-ben.
Szobrász. Tanulmányai: Örkényi-Strasser I. szobrászati iskolájában és a budapesti Képzőművészeti Főiskolán /: 1942-49, Pátzay P., Sidló F. :/
Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l.
160 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Kiss Kovács Gyula, szobrász

Az új öntőüzemben Kis Kovács Gyula Sopron részére készülő emlékművét öntik ki az elsők között.

(tőke): Szoborgyár Kőbányán 4

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. nov. 6.

Kiss Kovács Gyula

részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Horváth György: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Magyar Nemzet 1968. ápr. 21. 11. o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kiss Kovács Gyula

Csohány Kálmán, Ridovics László, Kiss Kovács Gyula és Kiss Sándor bírálta Samu Katalin kiállitási anyagát.

Samu Katalin szobrászmüvész kiállitása. Kat. Hódmezővásárhely, 1964. 23 l., ill. 2. c.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Nő alakot ábrázoló szobra a
Kerepesi úti lakótelepen áll

T. Rita Margit: Új lakótelepeink
elkészülnek.

Élet és Tudomány 1968 XI. 29

Kist Kovács Gyula

felmobadulási emlékművét
Sopronban állítják fel.

Magyar Nemzet 1968. júl. 26. 4-o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K

Ilis Szovács Gyula
szobrász

Díjat nyert a Biennalen

O.Á: Biennale Pécsett

Délmagyarország, 1969. okt 7

Kis Kovács Gula
nobrán

M.D.K.

A Biennale 3. díjat kapta.

—: Pécsett
Dolgozók Lapja, 1969 okt. 5.

H.D.K

Kiss Kovács Gula
Nobrán

A Biennale III. díjat nyette.

— Pentekeu dosztenek a díjakról
Dunántúli Napló, 1969 okt 4.

Kiss Kovács Gyula

Nobrán

M.D.K

A biennale harmadik díját
nyerte el. Szepek Kalendrialis
istorio cinni ennia.

Ridig. Gábor: Második országos kisplasztikai
biennale
Nyíregyháza 1969 Ott. 12.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kis Kovács Gyula
azolvász

M.D.K

A biennale hannadik díjat
sujette el.

— : A II. országos kisplasztikai biennále.
Magyar Nemzet, 1969 okt. 4.

Kiss Kovács Gyula
sokrász

M.D.V.

A biennale III. díjat nyerte el.

– : [illegible] 1969
Dunaújvárosi Kapló 1969 Okt 7

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

IDK

Kis Kovács Gyula szobrász

Szövegarchív-anyagából

Dávid Katalin: A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Adattára Művért 1957.VI.évf.4.sz.322.l.

Kiss Kovács Gyula

Ermék, bronz
Kuruc vitéz, bronz

III.M.Képzőművészeti Kiállítás 1952. dec.
1953. március katalogusa, 18 lap

MDK

Kis Kovács Gyula

A moszkvai magyar mezőgazdasági pavilon homlokzatára tervezett, traktorrisztalányt ábrázoló szobrának másfél életnagyságú gipszmintája szerepel a Tavaszi Tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban.

[Nők Lapja, Bp. 1952. május 22. [10-11. l.]

MDK

Kis Kovács Gyula

Pogány Ö.G: A Képzőm.Kiáll. szobrászai. MN.
1956. febr. 23.

MDK

Kiss Kovács Gyula szobrász

Magyar Nemzet cikke, 1953, febr. 28. 5 l.

egyemeletes, 3+4+3 tengelyes, oromzatán
rat: Gyermekei nevelésére Esztergom 1853

V és MV. Bp. 1951, 8 1/

Kis-Kovács Gyula

szobrászművész, 1500 frt jutalom.

Kossuth- és Hunyadi-szobor ... pályaművek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

MDK

ifj. Kiss Kovács Gyula szobrász

e.a: Festő- és Szobrászképző Isk. kiáll.
Ujság, 1941. dec. 18.

Kis-kovács Gyula MDK

szobrász

Vak Bottyán szobra a Körönd ön.

124.o.

Székely László /szerk/: Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Pihenő, mészkő

Leányfej, "

Portre, bronz

Képzőműv. Főisk. ... Munkaversenykiáll. 1948. okt.

Eger (Heves)

*Kossuth-tér 4. Minorita-rendház szerü. Vázás copf kapuval. Épit mester, 1773-1775 között.

/Gorove László: Eger Városa. Tu 21 1 - Eger V és MV. Bp. 1951,

MDK

Kiss Kovács Gyzla

Lepkés nő, relief

Kőfej, "

Képzőműv. Főisk. ... Munkaversenykiáll. 1948. okt.

Eger (Heves)

Kossuth-tér 6. Ház, egyemeletes
Szt.József-szobor, XVIII. száza

/Genthon, 1950/

MDK

Kiss Kovács Gyula

Sós E: Munkaverseny-kiáll. a Képzőmüv. Főiskolán.
Népszava, 1948. okt. 4.

nyal, XVIII. század. /A 125. és 126.
apest felé./

Kis Kovács Gyula, szobrász MDK:

Bemutatkozik – másokkal együtt – Bécsben a Nemzetközi Éremművészeti kiállításon.

–: Magyar képzőművészeti kiállítások külföldön.

Népszabadság, Bp. 1959. febr. 22. 7.1.

MDK

Kiss Kovács Gyula

Professor H.I. portréja, bronz

Petőfi, tanulm. gipsz

II. Képzőműv. Kiáll. 1951. nov. 13 l.

MDK

Kiss-Kovács Gyula szobrász

plakettek

Németh L.: IV. Nagy. Képzőm. kiáll.

Szabad Nép, 1954. jan. 18.

Kis-Kovács Gyula Szobrász

Szerepel a Ü. képzőm. kiállítésőn

Nonlopi: A Ü. m. képzőm. kiáll. szobrai

Népszava 1956 jan. 7. 84 évf. 6 n. 6 l.

M.D.A.

Kiss Kovács Gyula szobrász

1952

Művért, Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás 125. l.

125

MDK

Kiss Kovács Gyula
Bercsényi, plakett
Vak Bottyán, "

Dutka M: IV.M. Képzőműv. kiáll. Magy. Nemz.
1954. jan. 29. 5 l.

MDK

Kiss Kovács Gyula

72 m^2-es dombormüvet készit a Salgótarjáni Megyei Tanács épületére.

Szabad Müvészet, 1956.7.sz. 348 l. hirek.

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész

Magyar kápolna is lesz Rómában, a Szent Péter Bazilikában. Ezt jelentette be ma sajtótájékoztatóján az esztergomi érsek. - A Rómába kerülő kőműves mészkőből faragott domborműsort, magyar és magyar származású szenteket ábrázol, hat művész alkotta meg, köztük van Kiss Sándor, Kiss-Kovács Gyula is.

Esti Magazin

1980. júl. 25. Kossuth 18.30 /M/

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész

A zsennyei művésztelep tavaly ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. — A művészek közül Kiss Kovács Gyula, Zsennyei Márta, Kiss Sándor annyira megszerették ezt a tájat, hogy hosszú vásárlatok a faluban és szabad idejüket itt töltik.

Zentai Pál: Zsennye.

Vas Népe, Szombathely, 1949. ápr. 8.

Kiss Kovács Gyula

Megbizták a müvészt, hogy a szegedi Pantheonba Csontváry Kosztka Tivadar mellszobrát állitsa fel.

--------Köztéri munkák.
MŰVÉSZET,1980.május - 47.lap.

Kiss Kovács Gyula, szobrán

L: Kő Pál

-: Nyolc szobrán művei a római .- 6.

Nep szabadság, Bn. 1980. júl. 26.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

L. Varga Imre

-: Magyar kápolna Rómában 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 júl. 25

Kiss Kovács Gyula, szolnán

L. Kő Pál

3.

– : Felszentelték a római magyar kápolnát

Nép szabadság Bp 1980 okt. 9.

Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrászművész

Ma felavatták a Magyar Kápolnát Rómában a Szent Péter Bazilika altemplomában. – A 11 mtr. hosszú és 4.5 mtr. széles dongaboltozatú kápolnát Varga Imre, Amerigo Tot, Kiss Nagy András, Marton László, Kiss Sándor, Kiss Kovács Gyula, Csikszentmihályi Róbert és Kő Pál alkotásai díszítik.

Esti Magazin

1980. okt. 8. Kossuth 18.30 /V. Gné/,

Kiss Kovács Gyula, Munkácsy-díjas szobrászművész

A Hilton Szállóda legfelső két termének belsőjét más célokra alakítják át és ezért bontják. — A Trubadur-terem domborművei Kiss Kovács Gyula alkotásai. /említve/.

Stúdió '81.

1981. II. 3. Televízió 21.00 /Gné/.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, érmművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

3./.-Vak Bottyán emlékmü Budapesten, a Köröndön, 315 cm. 1957.- 65.old. 1.jegyz

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

6./.-Játszó mackók Budapesten, a Róna utcai lakótelepen, 300 cm. 1957. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

7./.-Anya gyermekével, Budapesten az Üllői uti lakótelepen 250 cm. 1959. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

8./.-Ülő nő, Budapesten, a Kerepesi úti lakótelepen Kb. 230 cm. 1960. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

9./.-Női akt kőből Bakatonfüreden, kb. 250 cm. 1961. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretű szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

10./.- Lovagló gyerekek fémből, Pesterzsébeten 150 cm
1961. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

11./.-Szentesi fürdő belső kerámia diszitése, 1962. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb, legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretű szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

2./.-Dózsa György mellszobra kétszeres életnagyság. 1957. -65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb, legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

1./.-Petőfi Sándor emlékmü, 1949.- 65.old. 1.jegyz

SÓÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

15./.-Vizköpőfejek az Autó Club budapesti székházán. Vörösrézből, 1964. 65.old. 1.jegyz.

SÓÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest.1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:
18./.-Kiskörösi Gyógyfürdő dombormüvei kőből, kb. 10-11 méter. 1964. 65.old. 1.jegsz.

SÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest.1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:
17./.-Thália, Szinház előcsarnokának dombormüvei. 1964. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest.1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és letöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületfekorációinak jegyzéke:

16./.-Leányalak a budapesti Véradó Központ épületében életnagyságnál nagyobb, 1964. 65.old. 1.jegyz.

SÓÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest.1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

13./.-Oroszlányi iskola diszitése vörösrézdomborítás 150 cm. 1963. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

xx 5./.-Kétalakos kútfigura Miskolcon, 230 cm. 1957. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legfoglalkoztatottabb szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekrációinak jegyzéke:

4. /.-Csongrádi felszabadulási emlékmü, 220 cm. 1956. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

14./.-Ülő leány a budafoki SZTK. Rendelő intézetében. Fémből, 250 cm. 1964. 65.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest.1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Legszámottevőbb és legtöbbet foglalkoztatott szobrászaink egyike. Nagyméretü szobrainak és épületdekorációinak jegyzéke:

12./.-Bécsi Kollégium Hungaricum diszitése 5 figura és embléma, 5+4 m. vörösrézdomboritás. 1963. 65.old. 1. jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

Kiss Kovács Gyula

Gánji László: Farkas Pálról és mekszárdi Babits-mobráról

Művészet, 1982. julius

Gyula Kiss Kovács

Papst Johannes Paul II. weihte ungarische Kapelle. Die 14 Meter lange, 4.5 Meter breite, formengewölbige Kapelle zieren Schöpfungen von Imre Varga, Amerigo Tót, András Kiss Nagy, László Marton Sándor Kiss, Gyula Kiss Kovács, Róbert Csikszentmihályi, Tál Kő.

Daily News, 1980. okt. 9.

Kiss Kovács Gyula, hobrón

L: Jánosi András

Mérő Miklós: Az öröm forrásai 17.

Népszabadság Bp. 1980. márc. 23.

Kis Kovács Gyula.

1969-ben a kisplasztikai biennálén harmadik díjas lett.

Ronváry Ferenc: III. Országos Kisplasztikai Biennálé,

Dunántúli Napló, 1971. szept. 19.

Kiss Kovács Gyula
szobrászművész

Munkácsy Mihály-díj II. fokozatát kapta

Népszabadság, 1941. ápr. 3.

Kiss Kadda Gyula festőművész

a Munkácsy Mihály-díj II. fokozatát kapta.

Magyar Hírlap, 1941. ápr. 3.

Miss Thoráčs Gyula
nobrán

„Csontvány" (repro)

Losonci Miklós: Képzőmüvészetünk időszerü kérdései.
Müvészet, 1971. julius - 32.oldal

Kiss Kovács Gyula

Vas megye által meghirdetett zárt-körű pályázatra kijelölték-három művésszel együtt-, Derkovits Gyula és Fürst Sándor emlékérmének megtervezésére.

Farkas Imre: A rézműves művészunokája

Vas Népe, 1973. máj. 24.

Kiss Kovács Gyula szobrászművész

Felszabadulásunk 26. évfordulója alkalmából a Munkácsy Mihály-díj II. fokozatával tüntették ki.

Szocialista Művészetért, 1971. jún. (?)

Kiss Kovács Gyula

Hazánk felszabadulásának 26. évfordulója alkalmából a Munkácsy Mihály-díj II. fokozatával tüntették ki.

Csongrád Megyei Hírlap, Szeged, 1971. ápr. 3.

Kiss Kovács Gyula
szobrászművész, a Munkácsy Mihály díj
II. fokozatát kapta

Magyar Hírlap 1971/93 11 old.

Kiss Kovács Gyula szobrász

A Műcsarnokban rendezett III. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálén szerepel műve.

Vadas József: Szobrok, csata után.

Élet és Irodalom, Budapest, 1945. szept. 27.

Kiss Lovas Gyula

nyerte a II. országos kisplasztikai biennálé (1969) III. díját.

Pomázy Fejenc: III. országos kisplasztikai biennálé (Pécs, 1971).

Kisskovács Gyula, nobrázs

Búcsúztatása

↓

— : Götz János nobrázsművész búcsúztatása

8.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 7

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

1955. júl. 9-én nyilt meg Miskolcon az első vidéki orsz. képzőmüv. kiállitás a Herman Ottó Múz-ban a bpesti Mücsarnok rendezésében. Ezen Kiss Kovács is szerepelt müveivel. 60.old.

NAJDU BÉLA: Két országos képzőművészeti kiállitás Miskolcon 68.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. dec. MISKOLC

Kiss Kovács Gyula

Mélt atás.

Gábor Eszter: Lépték és monumentalitás,
Művészet, 1981. március – 20. lap.

Kiss Kovács Gyula

„Katedrális" 1968 Bronz.

12 cm Pécsi Sámus Pannonius Múzeum

172. Tép.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976

Kiss Kovács Gyula, szobrász

L: Gerő László

Homonyszó M: Kiállítóterem a Kápolnában 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 okt. 21.

Kiss Kovács Gyula

Munkácsy-díjas érdemes művész

Szerelmesek
Vitorlás
Variáció I.
Variáció II.

a érmei szerepelnek
az Éremművészet 1977
kiállításon

Csontvány terem 1977 szeptember

Kiss Kovács Gyula

Meghiriast hapott Kiss Kovács Gyula hogy Kecskeméten a Kodály Szülé-zetben a „Művészetek hiteja" című architektúráját kiírtesse.

----:Köztéri munkák.

Művészet,1977.január - 48.oldal

Kiss Kovács Gyula

Megbízták Kiss Kovács Gyulát, hogy
a budapesti Hilton Szálló részére
a Troubadour bárban bronz domborművet készítsen.

----:Köztéri munkák:
Művészet,1977.május - 48.oldal.

Kis Kovács Gyula

Magyarország felszabadulásának 32. évfordulójára, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze- címet kapta Teván Margit ötvösművész. A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze lett Barta Éva iparművész, Csekovszky Árpád keramikusművész, Drégely László a Magyar Televízió díszlettervezője, Engelsz József ötvösművész, Gábriel Frigyes belsőépítész, Kass János grafikusművész, Kis Kovács Gyula szobrászművész, Marosán László szobrászművész, Máté András grafikusművész, Németh Aladár szerszám- és gépipari formatervező, az Iparművészeti Főiskola tanszékvezető tanára.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 2.
XXI. évf. 14. sz. 8. lap.

Kis Kovács Gyula

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címmel tüntették ki Németh Éva textiltervező iparművészt, Szabó Zoltán festőművészt, Vámos László fotóművészt.
A Munkácsy Mihály-díj kitüntetettjei lettek: Csávoly Klára és Fürtös Ilona textiltervező iparművészek, Konyorcsik János szobrászművész, Sajdik Ferenc karikaturista, Szekeres Károly kerámikusművész, Szemethy Imre grafikusművész, Tury Mária festőművész.
A Balázs Béla-díjjal tüntették ki Balla Demeter fotóművészt.

Élet és Irodalom; Bp. 1977. ápr. 2.
XXI. évf. 14. sz. 8. lap.

Kiss Kovács Gyula

„Van Gogh" - érme 1966

„Arckép" - 1964

„Vitorlázor" - 1964

- Van Gogh emlél plaketter

Múzeumi Magazin 1977/1 20 old

KIS KOVÁCS GYULA Munkácsy-díjas szobrászművész.

A Magyar Népköztársaság kiváló művésze kitüntetést kapta 1977/ben

Magyar Hirlap 1977/77/4

Miss Kovács Gyula, szobrász

L:Tevan Margit

Kiváló és érdemes művésznek

Nőszabadság, Bp. 1977. ápr. 1. 5.o.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

L.: Vasas K.

8.

T.A.: 67 világvén ...

Nepszava, Bp. 1975. szept. 21.

Miss Horács Gyula

„Dózsa" (repr.)

Beke Pál: Tisztségviselők a közművelődésért.
Új Tükör, 1977. november 20 – 6. lap.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

Két alakos kompozícióját harvason állítják fel.

– : Új emlékművek, köztéri szobrok
készülnek

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 6

Kiss Kovács Gyula
Érmével részt vett, a Mai magyar grafika és kisplasztika Dózsa György emlékére kiállításon (Nemzeti Galéria) Kiemelkedő alkotással szerepel.

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/239 6old.

Kiskovács Gyula

Az 1970-ben létesített városligeti szobor-bemutató szabadtéri tárlaton Hálm Lajos szoborábrázolása látható. Végleges helye a csabai paptanár portréja Csabán lesz. (szülőtve).

Dolgozák Lapja, 1972. szept. 9.

Kiss Kovács Gyula

Csautnáry

Művelődés, 1971/3. sz. 35. l.

Kiss Károly György, szobrász

Dózsa-szobrot készít

Dunaújvárosnak.

– Emlékművet állítanak fel Dunaújvárosban

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jan. 25.

Nb

Kiss Kovács Gyula, nobrát

Dunaújvárosban állítják fel

Dózsa-nobrát.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 26.

Kiss Kovács Gyula

grobiász

Vas megyet ánácsa V.B a felszabadulás 30. évfordulójára Dechovits emlékérmet alapított. Az emlékérem pályázatot részt vett a művész

— Dechovits emlékérem

Művészet, 1975. február - 49 oldal.

Kiss Kovács Gyula
szobrai

Kiss Kovács Gyula érmeit
mutatta be a tárlaton

I.Szvetlov: Mai magyar szobrászati kiállitás Moszkvában.
Müvészet, 1973. május - 11.oldal

Kisskovács Gyula
szobrász

Részt vett a Nemzetközi Érem-
művészeti kongresszusán és kiál-
lításán Helsinkiben.

------: FIDEM Nemzetközi éremkiállitás és .....
Müvészet, 1973.junius - 43.oldal

Kis Kovács Gyula

Az érem-műfaj új kifejezési lehetőségeit teremtette meg. Pénzt is tervezett.

P. Brestyánszky Ilona recenziója B. Sey Katalin – Gedai István: Éremkincsek c. könyvéről; Ipari Művészet, 1973/1. sz. 28. l.

Kiss Kovács Gyula

Az Éremművészek Nemzetközi Szövetségének (F.I.D.E.M.) esztendei kongresszusáról és kiállításáról (Helsinki) érmei láthatók.

„Műgyűjtő", 1973/2-52. 64. l.

Kiss - Kovács Gyula

Művei szerepeltek a XX. ker. képzőművészek s. tavaszi tárlatán.

Magyar Hírlap, 1970. III. 29. 13. l.

Kiss Kovács Gyula szobrászművész

a felszabadulás 30. évfordulójára felavatandó emlékműön dolgozik. Dec. 6-án Szarvason leleplezendő emléknüve két egészalakos, zárzlót lengető kompozíció. (említve)

bb. 2. új emléknüvek, köztéri szobrok kérzülnek.

i ro/zr/hi/fé/La

1974. aug. 5.

Kiss Kovács Gyula

Munkács dijas / 1965/ , 1922. január 5-én született Budapesten. Képzőművészeti Főiskolán végzett. Résztvevője az országos-, és a miskolci tárlatoknak , szerepelt az I. kisplasztikai biennálén.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, 1969.

Kiss Kovács Gyula

Tanulmányuton járt Német-, és Görögországban. Több müvét a Nemzeti Galéria,a Budapesti Történeti muzeum és a Modern Magyar képtár őrzi. Bemutatott müvei: Nagyváros 1968, bronzérem , ∅ 12.5 cm

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, 1969.

Kiss Kovács Gyula

Kinéző, 1968, bronzérem, Ø 11.5 cm. : Katédrális 1968. bronzérem, Ø 12 cm. : Gondolkozó, 1968. bronzérem , Ø 12 cm. ; Torzó 1968, bronzérem Ø 10 cm Táncolók, 1968. bronzérem Ø 13 cm , Barokk Muzsa 1968. bronzérem Ø 11. cm

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, 1969.

Kiss Kovács Gyula

Bemutatott művei:

„Hemingway," 11 cm; „Torzó," 10 cm; „Fények," 10 cm; „Tragédia," 10 cm; „Viadukt," 12 cm /reprodukció/

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás," Budapest, 1968.

161

Kiss Kovács Gyula

„Zrínyi", 12 cm; „Gondolkodó", 12 cm;
„Győzelem", 10 cm; „Pletykázók", 12 cm;
6 rész.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

161

Kiss Kovács Gyula

Bemutatott műve:

„Babits", bronz, 43 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás, Budapest, 1968

121

Kiss-Kovács Gyula

művét szarvason állítják fel 1975. április 4-ig.

(N.N.) Neue Denkmäler und Statuen in Ungarn. Neueste Nachrichten, Budapest 1974. aug. 7.

21

Kiss Kovács Gyula festő
a XX. kerület Tavaszi Tárlatán művei
szerepelnek.

Lovrici Miklós: Tavaszi vándoratok
a tárlatokon.
Testnevelési Hírlap, 1944. ápr. 8.

Kiss-Kovács Gyula

A Magyar Nemzeti Galériában Dozsa György emlékére nyílt kiállításon érme szerepett.

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra. Magyar Nemzet, 1942. aug. 29.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest.1942-49 közt Képzőműv.Főiskolán Pátzay Pál tanitvány.A fiatal generáció méltó reprezentánsa.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1952.-BERTSÉNYI MIKLÓS,Rákóczi generálisának páncélos mellképe szemben. 105 mm.öntött,bronz.15/279/.old.

[illegible]: Kiss Kovács Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 19/379/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1961. 16.sz. Bp.

Kiss Kovácsi Gyula, szobrász

A Csörsz utcai szovjet emlékművet alkotta.

— : Milyen újszobrokat állítanak fel Budapest terein? 9.

Nérszabadság, Bp 1972. nov. 23.

Kiss Károly György, szobrász

Szovjet hősi emlékművét
a Hősök útjain állítják
fel. (telefonon.)

— : Emlékmű Budán 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. nov. 3.

Kiss Kovács Gyula

~~szob~~ szobrász

~ díjat nyert a Pécsi Kisplasztikai Biennálén.

Képzőmű. ekhmanach 3 61.

Corvina 1972

Kiss Kovács Gyula

A pécsi Kisplasztikai Biennálé egyik dij-
nyertese (1969. X. 5 – XI. 9.).

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 61. l.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász

Szül.1922.Bpest, Képzőmüv.Főiskolán, 1942-49 közt Pátzay Pál tanitvány. A fiatal genráció méltó reprezentánsa.
ÉRMEI?PLAKETTJEI:.-1958.-ŐSZ, kopár fa mellett az úton balra haladó férfi, szabálytalan kör 67+63 mm. öntött, bronz. 16/280/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kiss Kovács Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/279/.old.

AZ ÉREM, XVI. 1961. 16.sz. Bp. Közlemények az érem-gyüjtés köréből.

Miss Kovács Gyula

Babits Mihály

Ny vias 1972/1 melléklet.

Kiss Kovács Gyula szobrász

a Munkácsy díj II. fokozatát

kapta

Népújság 1971 április 3

Mold.

KISS KOVÁCS GYULA

Szobrászművész. A Munkácsy Mihály-
díj II. fokozatát kapta.

Átadták az idei művészeti díjakat.

ESTI HÍRLAP, 1971. ápr. 2.

KIS-KOVÁCS GYULA

Szobrász. Volk-Boltyánt ábrázoló szobra a Kodály-Körönden áll.

Kodály-Körönd

ESTI HÍRLAP, 1971. márc. 25.

Kiss Horváth Gyula
szobrai

"Érem" (negro)

Vadas József: Érempályázat.
Müvészet, 1971.november - 34.oldal

Kiss Kovács Gyula
szobrász

1973-ban lesz Pest-Buda egyesítésének századik évfordulója. A centenárium alkalmából jubileumi emlékérem megtervezésére hirtél fel.

Vadas József: Érempályázat.

Müvészet, 1971.november - 34.oldal

KISS KOVÁCS GYULA, éremmüvész

Az Orsz.Szépmüv.Muz.érem-és plakettgyüjteményében napjaink alkotásai is szép számmal szerepelnek.A Képzőmüv.Alap Vásárló Bizottsága,a Mücsarnok évi kiállitásain folyamatosan vásárol érmeket és plaketteket.Tehát a legfiatalabb generáció is képviselve van néhány sikerült alkotássa.Igy Kiss Kovács Gyula is szerepel müveivel. 68.old.

SOÓS GYULA: Az Országos Szépmüvészeti Muzeum érem-és plakettgyüjteménye 68.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LIV-LV.évf. 1955-1956. Akad.Kiadó,Bpest. 1956

KISS KOVÁCS GYULA, éremművész

Hazánkban ma körülbelül ötven művész foglalkozoik hivatásszerüen érmek ér plakettek készitésével. Kiss Kovács Gyula is szerepel köztük müveivel. 44.old. 1.jegyz

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest, 1958.

KISS-KOVÁCS GYULA, éremművész, 1922

Borsoshoz közelálló, de jóval dekorativebb hatásu, rajzos elemekre épülő tevékenységet folytat. 1952-ben, a Bukaresztben a Világifjuságí találkozón rendezett kiállitáson érmei dijat nyertek. Ujabban egy studiumszerüen egy kollekciót kitevő dekorativen komponált müveket készit. 45.old.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete /1945-1955/ 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII, évf. 1957-6958. Akad. Kiadó, Bpest. 1958

Kiss Kovács Gyula

Babits-portréjával szerepelt.

Szabó Júlia: 1. Orsz. Kisplasztikai Biennálé Pécs 1967
Képzőművészeti Almanach 1; Corvina 1969, 12. l.

Kiss Kovács Gyula
szobrász

Kiss Kovács Gyula ennek előlapján női figurát láthatunk, kezében a város hettészelt címerével, és olyan mozdulattal amely mén, a címer és a város egyesítésének akkusát magába foglalja.

Vadas József Erempályázat.

Művészet, 1971. november - 34.oldal

Kiss Kornélia Gyula.

Babits-szobrát Szekszárdon állítják fel.

Uj szobrok a fővárosban és vidéken

Nagy Sándor, 1969. február 11. 9. l.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Mezőtúron a Dózsa-szobor pályázatra meghívást kapott.

Szolnak Megyei Hírlap, 1971. nov. 7.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1952-ben 3 évre a Néphadsreg Művészeti Stúdiójába került. Ekkor készültek első rajzosvonalú, festői elemekben gazdag, modern izlésü érmei. Például történelmi éremsorozata:
6./.-Zrinyi Miklós, 1952. 65.old .

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest, 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Számos olyan kedvenc ötlete támadt, amelyek zsáner jellegénél fogva, vagy egyoldalra összpontosuló nézetéből adódva csak kisplasztikában, vagy éremkompozicióban oldható meg. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest, 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült éxmmi. tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1951.

3./.-RÁKOSI ELVTÁRS-1951-KATONAI FIAI KÖZÖTT-, csoportkompozició, 135 mm. öntött, bronz.
67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kaidó, Bpest. 1966.

KISS KOVACS GYULA, szobrász, érammüvész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 6952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

6./.-BALOGH ÁDÁM A NEVEM. HA VITÉZ VAGY JÖJJ VELEM. kurucz vitéz/szemben/kardja élét vizsgálja. 115 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kaidó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA,szobrász,éremművész

Kevés kiállitáson szerepelt.Ezek:A Bukaresti VIT kiállitáson 1952-ben"Béke"c.érme dijat nyert.-A Műcsarnokban 1952-ben Kurucz vitéz,1953-ban Beregényi Miklós és Vak Bottyán érmeit állitotta ki.Bécsben a Nemzetközi Éremművészeti Kiállitáson 1959-ben több éremmel szerepelt.Ujabb érmei közül 10 darabot a Műcsarnokban 1965-ben mutatott be. 66.old. 3.jegyz.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kaidó,Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Utóbbi érmein az alakok teltebbek, plasztikusabbak, a tiszta formaképzésre törekszik. Előtérbe kerültek a formai játékok. Kompoziciós egyensúly a térben. Többnyire nincsefelirat. A szignatúra és az évszám elhelyezése is dekorativ szerepet tölt be. Ezekkel adja meg a horizontális hangsúlyozást, vagy gyöngyként dekorálja velük a mezőt. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KOZLONY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kaidó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Még, mint Képzőművészeti Főiskolai hallgató, 1947-ben A Szinyei Társaság kiállitásán megkapta a fiatal szobrászok díját. A Főiskolát 1949-ben fejezte be, majd 1952 től három évet a Néphadsereg Művészeti Stúdiójához került. Ezekben az években készültek első rajzosvonalú, gazdag festői elemeket magukban foglaló, modernizlésü érmei. 65.lold.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kaidó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Nagyplasztikában és éremművészetben kedveli a modern dek
korativ próbálkozásokat, de mindig csak azon határig meg
el, amig a művészet emberhez kötődik. Szereti a formai sti
lizálást. a kompoziciában a dekorativ rendet, melynek kö-
vetkeztében a természeti motivumok a művész elképzelé-
seivel ötvöződnek össze. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Budapest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremmüvész

Önmaga érzi a változást, mely munkásságában az utóbbi 10-15 évben végbement. Az új tartalmi, kifejezésbeli célokért való törekvés szükségszerüen változtatja meg a formát, amelynek már eddigi eredményei is lényegesen elősegitik a modern ember esztétikai szükségleteinek kielé gitését. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Érmei többnyire nélkülözik a peremet is, vagy az csak enyhén domborodik ki. Egészen lapos sikba komponáltak az újabb éremalakjai. Néhány megbizástól eltekintve é mei nem vert, hanem öntéssel készült bronzok. Az öntéssel nyert rücskös, matt felületet kedveli a verdefényes szilárd formával szemben. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 196[illegible].

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Első érmei, mekyeket a Honvéd Studióban készitett, feladatszerüek, tematikusak. Hadvezérek és politikusok emlékének megörökitése és mai jelentőségüknek esznei kifejezése volt a cél. Ezekből sorozatszerüen 10-15 darabot tárlóba helyeztek el és mutat ák be honvédségi klubbokban és kultúrházakban. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, érmművész

1942-ben beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Sidló Ferenc volt az első mestere. A katonáskodás megszakitotta tanúlmányait, melyet csak 1945-ben tudott tovább folytatni, mint Pátzay Pál tanitványa. Ekkor már sikerrel szerepelt a tárlatokon. 1947-ben megkapta a fiatal szobrászok díját. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS Gyula, szobrász, éremművész

Első modelljeit közvetlenül viaszba mintázta. Az 1950-e
es évek elején már gipsznegativba kezdte vésni mintáit.
Üveglapon simitotta ki a gipszet s ez kiválóan alkal-
mas éremkompozicók részére. Előbb nagyvonalakban rajzba
ban tervezés ennek nyomán vési a gipszbe a negativot.
66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Az Iparművészeti Tanács megrendelése folytán az Állami Pénzverőben aranyérmékben, külföldi forgalom számára sokszorosított művészérem sorozata.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1964.

61./. CSONTVÁRY, - kétoldalas bronzmodell az Állami Pénzverőben aranyérmékben, külföldi forgalom számára vert arany példányok sokszorosításához. 68.old. öntött.

SOOS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf, 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Az Iparművészeti Tanács megrendelése folytán az Állami Pénzverőben aranyérmékben, külföldi forgalom számára sokszorositott művészérem sorozata.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1964.

62./.- Dr CEZANNE, - kétoldalas bronzmodell az Áll. Pénzverő részére vert arany példányok s
sokszorositásához, ómtött. 68.old.

SOOS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf, 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, érmművész

Az Iparművészeti Tanács megrendelése folytán az Állami Pénzverőben aranyérmékben, külföldi forgalom számára sokszorositott művészérem sorozata.

60./.-RENOIR,-két oldalas bronzmodell az Áll. Pénzverő részére vert arany példányok sokszorositásához. 68.old. öntött

SOOS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf, 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Az Iparművészeti Tanács megrendelése folytán az Állami Pénzverőben aranyérmékben, külföldi forgalom számára sokszorositott művészérem sorozata.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1964.

59./. MICHELANGELO, - kétoldalas bronzmodell az Áll. Pénzverő részére vert arany példányok sokszorositásához. 68.old.

SOOS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf, 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Az Iparművészeti Tanács megrendelése folytán az Állami Pénzverőben aranyérmekben, külföldi forgalom számára sokszorositott művészérem sorozata.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1964.

58./.-VAN GOGH, kétoldalas, bronzmodell az Áll. Pénzverő részére vert arany példányok sokszorositásához. 68.old.

SOOS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf, 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Gyakran az érmeken kisérletezi ki szoborkompozicióit. A rajzvázlat számára csak az ötletx pillanatnyi rögzitését szolgálja. Amikor a rajzot átviszi érembe, akkor oldja meg a plasztikai és térbeli problémákat. Éremintázás közben anyagban és térben látható az ötlet, ellenőrizni lehet, hogy alkalmas-e az szoborplasztikába. 66. o

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest, 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Gipszbe vési a negativot, majd ezt viasszal préseli te-
leés az igy nyert pozitiv mintán fejezi be az érmet.
Ezért kompoziciói kettősséget mutatnak, kemény vésett
vonalak és kézzel formált lágy fe, ületek fordulnak
elő egymás mellett. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest, 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Tisztában van hivatásának társadalmi jelentőségével. Egyéni törekvéseit összehangolja a társadalmi szempontokkal, tudatában van annak, hogy nem mindig a régihez való alkalmazkodás, a megszokott igények kielégitése a helyes. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Kevés érme jutott el kiállitásokra, szük, baráti körben ismert a munkássága. Melyek hazai, külföldi kiállitásokon szerepeltek felkeltették az érdeklődést érmei iránt. Ezek kiemelkedő, nagyszabású szobrai mellett lényegesen gyarapitják munkásságának értékét. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1952-ben 3 évre a Néphadsereg Művészeti Stúdiójába került. Ekkor készültek első rajzosvonalú, festői elemekben gazdag érmei. Például történelmi éremsorzata:
4./.-II. Rákóczi Ferenc, 1952. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1952-ben 3 évre a Néphadsereg Művészeti Stúdiójába került. Ekkor készültek első rajzosvonalú, festői elemekben gazdag, modern izlésü érmei. Például történelmi éremsorozata:
5./.-Vak Bottyán, 1952. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szibrász, éremművész

1952-ben 3 évre a Néphadsereg Művészeti Stúdiójába került. Ekkor készültek első rajzosvonalú, festői elemekben gazdag, modern izlésü érmei. Például a történelmi éremsorozata:
3./.-Martinovics Ignác, 1952. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLONY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1952-ben 3 évre a Néphadsereg Művészeti Studiójába került. Ekkor készültek első rajzosvonalú, festői elemekben gazdag, modern izlésü érmei. Például a történelmi éremsorozata:
2./.-Bercsényi Miklós, 1952. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1952-ben 3 évre a Néphadsereg Művészeti Studiójába került. Ekkor készültek első rajzosvonalú, festői elemekben gazdag, modern izlésü érmei. Például: történelmi érem sorozata:
1./.-Balogh Ádám, 1952. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1952-ben 3 évre a Néphadsereg Művészeti Stúdiójába került. Ekkor készültek első rajzosvonalú, festői elemekben gazdag, modern izlésü érmei. Például:
Ülő kislány kezében himzéssel. 1951. 65. old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Elmélyülten gondolkodó, jövőbetekintő, müve csak addig érdekli, amig dolgozoik rajta, utána, sőt már közben is az újabb feleadat megoldásának problémái kötik le idejének és energiájának zömét. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Ujabb érmei között van az Iparművészeti Tanács megrendelése folytán az Állami Pénzverőben aranyérmekben külföldi forgalom számára sokszorositott: Van Gogh, Michelangelo, Renoir, Cezanne művészéremsorozata. 66.lld

SÓÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A fiatalok közül a legtöbbet foglalkoztatott, legszámottevőbb szobrászaink és éremkészitőink sorába került. Sok nagyszabású épületdekoráció és köztéri szobor készült műtermében. 65.old. 1.jegyz

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Budapest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Budapesten született 1922. jan. 5-én. Ifjúsága küzdelmes dekorációs rajzoló volt. 1940-ben Örkényi Strasszer István szabadiskolájában kezdte meg művészi tanúlmányait, ott szerezte meg a mintázás alapelemeit. 65. old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, érmművész

Ujabb érmeinek témája többnyire kötetlen, melyek sorában a nő, az anyaság, a család több tucatnyi variációban az ötletek kifogyhatatlannak tünő gazdagságában nyert már kifejezést. 66.lld.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KOZLONY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA,szobrász,éremművész

A Honvéd Studióban készült hadvezér,politikus érmeket tárlókban mutatták be,igy csak egy oldaluk látható és ezért egyoldalasra tervezte érmeit.Kétoldalas azóta is csak akkor készit,amikor intézmény,vagy társadalmi egyesület egyéni jutalmazásra rendeli az érmat. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó.Bpest.1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1952-ben a bukareszti Világifjúsági Találkozón rendezett kiállitáson "Béke" c.bájos kislányportrét ábrázoló érmével dijat is nyert. 65.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó.Bpest.1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1951-1964 között készült érmeiből 19 darab.
VI. tábla. Fekete repr.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó. Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

1951-1964 között készült érmeiből 17 darab.
V. tábla. Fekete repr.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó. Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő az anyaság, a csakád áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

58./. DON QUIHOTE, --gyoldalas, öntött, bronz, 85 mm.
68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

49./.-ÁLLÓ NŐ,-mellette férfi alak, egyoldalas, öntött, bronz, 70 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődése középpontjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

51./.-KÉT FÉRFI LÓVAL, -egyoldalas, öntött, bronz, 85 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1962.

56./. KUPORGÓ FÉRFI, - egyoldalas, öntött, bronz, 40 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1961.

55./ GYERMEKÉT ÖLELŐ ANYA, - egyoldalas, öntött. bronz, 90 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

44./.-KUPORGÓ NŐ,-egyoldalas, öntött, bronz. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

46./. ZSUZSANNA, - egyolgalas, öntött, bronz, 70 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

47./.-MÉLAZÓ NŐ,-egyoldalas,öntött,bronz,90 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXXV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó,Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődése középpontjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

52./. MÉLÁZÓ NŐ, - egyoldalas, öntött, bronz, 90 mm. 68. old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXXV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1962.

57./. LEÁNYFEJ, - egyoldalas, öntött, bronz, 40 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXXV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Budapest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA,szobrász,éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli.A nő,az anyaság,a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

41./.-GUGGOLÓ ANYA GYERMEKÉVEL,-egyoldalas,öntött, bronz,70 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó,Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

42./.-SZÉKEN ÜLŐ FÉRFI, -egyoldalas, öntött, bronz, 35 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

43./ PÉSÜLKÖDŐ NŐ, - egyoldalas, öntött, bronz, 30 mm.
68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

5./. W EMBERPÁR, - egyoldalas, öntött, bronz, 110 mm.
68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1960.

48./ FÉSÜLKÖDŐ NŐ, - egyoldalas, öntött, bronz, 70 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Budapest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjába és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

40./ ÜLŐ AKT KET FIGURÁVAL, egyoldalas, öntött, bronz, 65 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

79./ ÜLŐ ANYA GYERMEKÉVEL, - egyoldalas, öntött, bronz, 70 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjábs és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

38./. [illegible] LEÁNY, - egyoldalas, öntött, bronz, háromszögletes, 60 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

37./.-KUPORGÓ NŐ, - egyoldalas, öntött, bronz, 25 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületeket kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

36./. JÁTSZÓ CSALÁD, - egyoldalas, öntött, bronz, 54 mm.
68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

31./.-KARJÁT ÁTFOGÓ KUPORGÓ NŐ, egyoldalas, öntött bronz, 45 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő az anyaság, a család áll. érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

32./.-LÁBÁT EMELŐ ÜLŐ NŐI AKT,-egyoldalas, öntött, bronz, 60 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszis és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

33./.-LÁBÁT VAKARÓ NŐ,-egyoldalas, öntött, bronz, 65 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszis és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

34./. ÜLŐ és ÁLLÓ AKT, - egyoldalas, öntött, bronz, 65 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületeket kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

-5./- LÁZADÓ KASZÁS PARASZT, -1514, egyoldalas, öntött, bronz, 50 mm. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA,szobrász,éremművész

Később az elipszis és a rücskös felület et kedveli.A nő,az anyaság,a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1956.

25./.-.AVASZ,-leányarckép szembe,szabálytalan kör,70+67 mm.öntött,bronz, 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó,Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA,szobrász,éremművész

Később az elipszis és a rücskös felület et kedveli.A nő,az anyaság,a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1956.

26./.-NYÁR,-kövér női félakt szembe,70 mm.öntött,bronz, 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó,Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő az anyaság, a család áll érdeklődésének előterében és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1958.

28./.-MŰTEREM,-interier-részlet, egyoldalas, öntött, bronz, 95 mm. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. 67f. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének előterében és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

29./.-ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITAS ÉS VASÁR,-Ceres szembe, mögötte borjú. Hátoldalon, búzakalász, ~~19xx59xkörx~~ 19-59, kör, 50 mm. vert, bronz. 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének előterében és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1959.

30./.-ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS ÉS VÁSÁR,-Ceres szembe, mögötte borjú. Hátoldalon: búzakalász, 19-59, kör, 70 mm. vert, bronz. 68. old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-54.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1954.

19./.- ÁLLÓ PARASZT-jobbjában kiegyenesitett kaszával, "1514"felirattal, kör, 45 mm. öntött, bronz, 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kaidó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studoó kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1954.

20./.-MUNKACSY MIHALY-1844-1900-önarcképe után készült képmás szembe, 70 mm. öntött, bronz
67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kaidó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A ló, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1956.

24./.-ÍVÓ NŐI AKT balra, előtte madár, mögötte ruhája, szabálytalan, 60+65 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kaidó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő az anyaság, a család áll érdeklődésének előterében és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1956.

27./.-ŐSZ,-kopár fa mellett, úton balra haladó férfi, szabálytalan kör, 67+63 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elloszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az szántalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1961.

54./.-JÓZSEF ATTILA, -kétoldalas, öntött, bronz, 90 mm.
Hátoldalon: "DÖNTSD A TŐKÉT NE SIRANKOZZ" 68.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kaidó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

13./.-ZRINYI MIKLÓS-képmása jobb profilban, 120 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1953.

14./.-KURUC VITÉZ-szembe, felirat nélkül, kör, 96 mm. ntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: iss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió keretében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1953.

15./.-TÁNCSICS MIHÁLY-szakállas arcképe szembe, 90 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1955.

21./.-DON QUIHOTE-lovon, balra előtte szélmalom 85 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1955.

23./.-VAK BOTTYÁN-egyoldalas, 90 mm. öntött, bronz. 67.old

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak azokon. 1952-1954

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

10./.-II. RÁKÓCZI FERENC-páncélos mellképe, szembe, vállára omló hajjal, kör, 85 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

11./.-VAK BOTTYÁN-lóháton, kengyelben állva, magasra emelt karddal, 90 mm. öntött, bronz
67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
..kad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVACS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok, mai jelentőségük összmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

12./.-ZRINYI-ágaskodó lovon jobbra, a háttérben Szigetvár kontúrjai, kör, 120 mm. egyoldalsa, öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.

..kad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió keretében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1953.

16./.-VAK BOTTYÁN-kuruc generális, lekötött félszemű bal arcképe, kuruc sapkával, felirat nélkül, 80 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.
..kad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1954.

18./.-LÁZADÓ PARASZTOK-közeledő tömeg egyenesre kalapált kaszákkal, felirat nélkül, 67 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966.

..kad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1957

1. ÜLŐ LEÁNY, balra, kezében himzés, felirat nélkül, 135 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVACS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült éremmi. tematikus é mei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel fo mált felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

4./.-BÉKE-MNR-kislány arcképe bal profilban, előtte olajág. 45 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 6952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

5./.-PAIX-BÉKE-MNR-leányarc balra, előtte galamb, 100 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

7./.-BALOGH ÁDÁM, vágtató lovas, jobbra, feje fölé emelt karddal. 100 mm. öntött bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Fonvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

8./.-BERCSÉNYI MIKLÓS-páncélos mellképe szembe, 105 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1953.

17./.-ZRINYI ILONA-állva térdig s fejdíszéről leomló fátyollal, két oldalán "MUNK-ÁCS", 115 mm. öntött, bronz. A Honvédség 10 példányt külföldieknek ajándékozott. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó. Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és az számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1961.

53./ JÓZSEF ATTILA, - kétoldalas, öntött, bronz 90 mm. Hátoldalon: INTERPRETI GERMANICO POETAE HUNGARICI ATTILAE JÓZSEF MAGYAR PEN CLUB "A Magyar Irók Szövetségének dija német forditóknak. 68.ol

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó. Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak azokon. 1952-1954

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1952.

9./ MARTINOVICS IGNÁC 1795 MÁJUS 18.-szakállas szerzetes arcképe baloldali profilban, kapucnival, mélyitett kör, 90 mm. öntött, bronz. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad. Kiadó. Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Később az elipszist és a rücskös felületet kedveli. A nő, az anyaság, a család áll érdeklődésének központjában és ez számtalan variációban nyer kifejezést érmein.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1955.

22./.-MÓRA FERENC a plébános kézcsókra nyújtja kezét a gyermek Mórának, háttérben édesanyja. 80 mm. öntött, bronz, egyoldalas, 90 mm. 67.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó. Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A Honvéd Studió kötelékében készült tematikus érmei. Hadvezérek, politikusok sorozata, mai jelentőségük eszmei kifejezése a célja. Kemény vonalak és kézzel formált lágy felületek váltakoznak rajtuk. 1952-1954.

ÉRMEINEK JEGYZÉKE: 1957

2./.-DR. HAJNAL IMRE-arcképe balra, profilban, mélyített alapon felirat nélkül, szabálytalan kör. 85+88 mm. öntött bronz. 67.o

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966. Akad. Kiadó. Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

A kompozició szabadsága céljából újabb érmein mellőzi a geometrikus formát, a köralakú vagy szögletes mezőt. E klasszicizálásra hajlamos geometrikus formák rideggé tennék kompozicióit. A formát mindig a kompozicióhoz alakitja, egységbe hozza vele. A majdnem kizárólag szabálytalan elipszis alakú mezőt kedveli. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

KISS KOVÁCS GYULA, szobrász, éremművész

Éremkompozicióinak zömét plasztikai kisérletként, kedv telésből készíti. Az élményszerüvé vált ötletek többnyire csak addig érdeklik, amig az alkotás élvezetében meg valósitja azokat. Időnként selejtez, csak azt teszi el, melyekben valami lényegesen eredeti plasztikai, térbeli feladatot kedvére sikerült megoldania. 66.old.

SOÓS GYULA: Kiss Kovács Gyula érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966.
Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

Kiss Kovács Gyula szobrász

Munkány díjat (II. fok.) kapott

N. N.: Művészeti díjasok

Délmagyarország 1971 IV. 3

Miss Horváth Gyula

Babits

Népműv. 1968/6 43old.

Kisskovács Gyula szobrászművész
a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat,
a művész „Dózsa" – művét Dunaújvá-
rosban állítja fel. (említve)

Turi András: Kőbe, bronzba.
Magyarország, 1975. dec. 14.

Kis Kovács Gula

Megbízást kapott Pest - Buda centenáriumi emlékérmének elkészítésére

Nagyszava 1971 II. 13

Kis Kovács Gyula
A Centenáriumi emlékérem megtervezésével többek közt Kis Kovács Gyulát is megbízták.

Emlékmű Pest-Buda egyesítésének 100. év-fordulójára.

Magyar Hírlap 1971/44 6old.

Kiskovács Gyula

A városligeti szoborbemutató parkban Háhn Lajost ábrázoló műve van elhelyezve. /említve/ Háhn Lajos, a múlt században élt csabai paptanár, mint városának krónikaírója szerzett érdemeket

É. H.: Országos szobortalálkozó a Városligetben.

Magyar Hírlap, 1972. szept. 3.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

A Csörsz u.-i szovjet emlékmű tervezője.

F. G.: 1972-ben új képzőművészeti alkotásokat helyeznek el a fővárosban 9.

Népszabadság, Bp. 1971. nov. 18.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

L: Lesenyei Márta -

-: Hír

8.

Nincszabadság Br. 1978 aug 19.

Kiss Nagy András

Művei szerepeltek a "Békés megyei művészek szobrai és plasztikái"c.kiállitáson,Békéscsabán 1978-ban.

-Katalógus a könyvtárban-

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész

Szarvas egyik terén, az iskola előtt – mely 1928-ban épült – állították fel a művész „Felszabadulási emlékmű" c. szobrát. (repr.)

Békés Megyei Népújság, 1974. jan. 8.

Kiss Kovács, Gyula, szobrászművész

Szentendrén látható 30 év magyar ceremművészetének kiállítása. – Látható itt groteszk hatású „Nyár" címe. (emlitve)
„Korpusz" c. (emlitve)

Horváth Terézi: Új magyar ceremművészet

Népszava, 1977. aug. 28.

Kiss Kovács Gyula szobrász

A művész Dózsa-szobrát Dunaújvárosban a Dózsa Gyárváros útján levő kollégium mellett állították fel.

Dunaújvárosi Hírlap, 1974. dec. 30.

Kiss Kovács Gyula

„A vonzódások" c. sorozatból
(repro)

Kovács Gyula: Erdélyi művészetünk ma.
Művészet, 1977. szeptember – 37. lap.

Kis Kovács Gyula

A művész érmeivel találkoz-
hatunk a Nagy Váy Ádám
Múzeum gyűjteményében.

ska Lajos: Nyírségi körkép - 1977.
Művészet, 1977. szeptember -28. oldal.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

d: Kiss Sándor

-Savaria - Játékok

8.

Esti Hírlap, Bp. 1977 szept. 14.

Kiss Kovács Gyula, szobrász

DÓZSA-SZOBROT lepleztek le tegnap a dunaújvárosi Dózsa György út elején. Az 1514-es parasztháború vezérének bronzszobrát Kiss Kovács Gyula szobrászművész alkotta.

–. Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1977. nov. 3.

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész

A Hilton-szálloda Trubadur-bár bárpult-ja felett bronz plasztika-sor látható, a művész alkotása. (említve)

Művészeti Magazin

1976. XII. 30. 21.15 D. Tv.

Kiss Kovács Gyula, szobrászművész

Ez ebben kerül elhelyezésre a művész alkotása. Dózsa-szobra, Dunaújváros-ban. (anlitve).

Reggeli krónika III.

1977. márc. 26. Kossuth 7.00 Gué.

Kis Kovács László, grafikus D Oh

Tollrajzai híven fejezik ki Tvardovszkij
művének sajátos hangulatát.

V. B.: Tvardovszkij: Nekeresdország 42. l

KÖNYVBARÁT, Bp. 1957. június VII/1.

Kiss Kovácsné, Tóth Emőke szobrászművész

Közterületi alkotások. Összeállította: Hollósi Éva, 1988. szeptember.

Szombathely, Helyőrségi Klub aulája:

„Garasin Rudolf"-mellszobor, bronz, 5/4-es én.

|említve|.

Sárvár, Nádasdy-kastély főbejárati fala:
2 db. egyenként 100 cm bronzplakett (Hild-érem) |említve|.

Művészet, 1989., január, 64-old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

NÉPSZAVA
1917 JUL 23

Cs. Kovács László

Ezalatt gépkocsivezetőnk le- formán kell.

Cs. Kovács László: Kikötőváros

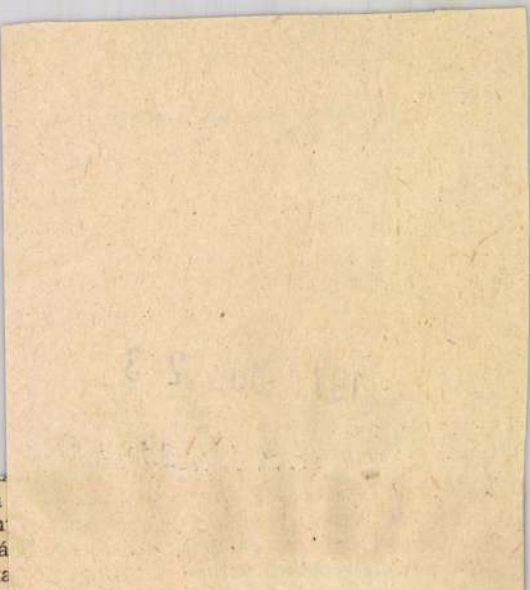

om, a ketsza
eater és a
rázsolt Kärn
ráterbeli óriá
hönbrunni ka
llegzetesebb b
k mellé rövid
ozik az osztrá
evezetessége. A
egy részét 1
vitják. Az U 1 vonalon már
lvik a próbaüzemelés. Ha
épül az egész földalatti
asúthálózat, három vonala
szesen 37 kilométer hosszú
sz és a többi között azt re-
élik tőle, hogy jelentősen
nyhíteni fog a hatalmas for-
almú Bécs már-már elvisel-
etetlen közlekedési gond-
in.

1969. novemberének elején
ezdtek hozzá a metró építé-
éhez Bécsben. Mint minde-

Az István dóm Bécsnek talán a legjelentősebb kulturális műemléke, ezért itt különösen vigyáztak, sérülés ne érjen semmit az ásatások következtében. Különleges védőfallal vették körül a templomot és a mélyfúrás, ásás úgy történt, nehogy a mindössze 2,5 méter mélységű fundamentummal rendelkező dómot akár a legcsekélyebb rázkódtatás is érje.

(—bás)

Kiss Kovácsné
Tóth Emőke

Síremlékavatás

Tudósítónktól.

Síremlékavató ünnepség színhelye volt tegnap a celldömölki temető. *Kiss Kovácsné Tóth Emőke* szobrászművésznek *Gosztonyi János* emlékét idéző alkotása ünnepélyes leleplezésénél jelen volt *Berecz János*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára. Ott voltak Vas megye és Celldömölk város vezetői, valamint Gosztonyi János tisztelői.

A kegyeletes ünnepségen felidézték Gosztonyi János élet-

Magyar Hírlap
1986. X. 6.

Kiss Krisztina, grafikus

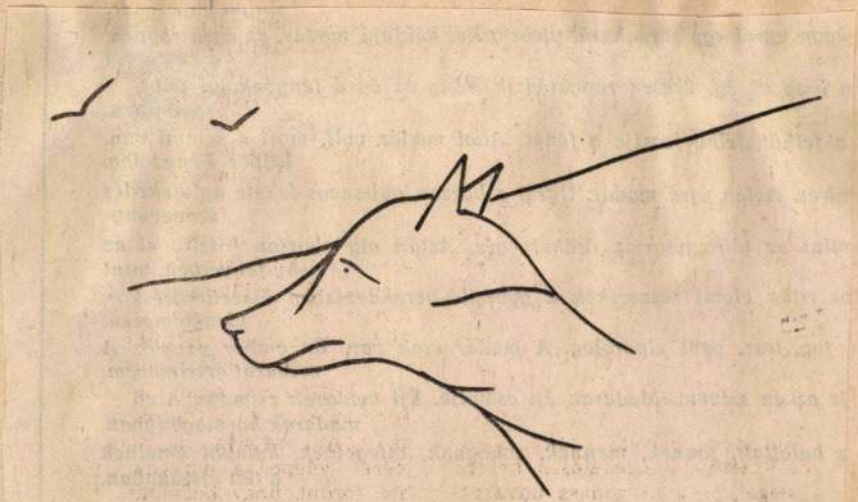

Kiss Krisztina rajza

Kiss K

13.

Élet és Irodalom, Bp., 1986 jún. 14. XXX/24

Kiss Lajos

fest

Miskolc

l.

Szendrei T. k

232, 394, 612,

616, 621, 630 l.

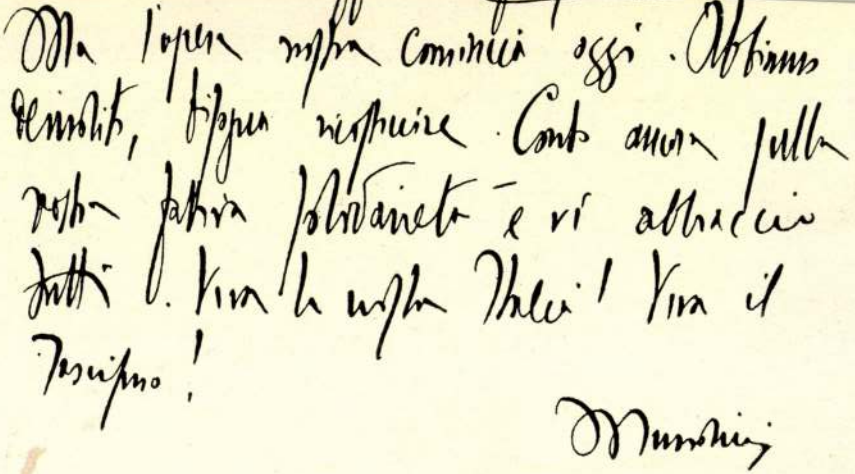

Lettera di S. E. Mussolini agli amici della Direzione del Partito
(Da Roma, 31 ottobre 1922).

<Kiss Lajos>

rajztanár, Miskolc
ev. ref. fögimn.
könyve

<> Neveléstügy az Észak-
amerikai Egyesült Álla-
mokban tíz év előtt.
Miskolc, 1904.

Paul Bourget: Outre-
Mer. (Notes sur l'Ame-
rique. Paris, 1895) II. k. VIII.
fejezetének fordítása-

MŰEGYETEM ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
B54. 1925 szám
1925 december 12 n.

irodai szerek ára fejében Hár
papirkoronát a 62.453 számú k

Budapest, 1925.évi november h

Dr. Rónay Zoltán s.k. miniszt

〈 Kiss Lajos 〉

miskolci rajztanár

könyve

〈〉 Iparművészeti kiállítás és iparpolitika. Miskolc, 1905.

Ismertetve: Kiss L. másik művével együtt:

Boros Rudolf:

Röpiratok a rajztanítási reformról.

Magyar Rajztanárok Orsz. Egyesületének Értesítője. 1905. VIII. 89-90. l.

A m.kir. vallás- és közokta
szám alatt s a keb. számve
rendeletének másolata:

Utasitom,hogy
/cime: Budapest, II.,Toldy F
és minorita, továbbá a korlá
mokról készitett fényképfelv
/500.000/ koronát a 62.453 s
jon ki.- Budapest, 1925.évi
letéből: Dr. Rónay Zoltán s.

Budapest, 1934. évi október hó 1-én.

A miniszter h e l y e t t :

ifj. báró Wlassics Gyula s.k.

h. államtitkár.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

csekkszámla terhére:

ra 3 P, azaz Három pengőt,

csekkszámla terhére:

tségekre . . . . . 40 P
" . . . . . 83 "

Összesen: . . . 123 P, azaz Egy-

mu csekkszámla terhére: Kiküldetési

ngőt. Budapest, 1934. évi október hó

Wlassics Gyula báró s.k. h.államtit-

.os másolat hiteléül:

Fináncy

miniszteri iroda s, tiszt.

Kiss L.

"Bál után" cimmel rajzsorozatát hozza a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1894 febr. hó
I. évf. 5. sz. 406. lap

Kiss L.

Mézáros (repr.)

Irodalmi Szemle 1962/1. 20., 27., 49., 62.

MDK

KISS L. JÓZSEF

felvidéki festő

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa
29 l.

MDK

Kiss L. József, festöm.

370. Arckép.
322. Szomoru órák.

M.Kir. Vall. és Közokt. min. V.Nemzeti Képzöm.kiáll. Képes tárgym. Kassa. 1939. 18.l.

MDK

Kiss L. József

Arckép.Mgt.
Szomorú órák.

V.Nemzeti képzőm.kiáll.1939.Kassa.Kat.18.1.

MDK

Kiss Lajos

Szalonnasütés, vf.

Homokfürdő, vf.

N.Szal. 1913. tav. 16 l.

MDK

Kiss Lajos rajztanárjelölt

Különfélék. Művészi Ipar, 1890, 234-236 l.

MDK

Kiss Lajos

A Lévay József Kör képkiállitása Miskolcon.
Képzőművészet 1927. 3. sz. 16.l.

mdk

Kiss Lajos festőművész, rajztanár

akvarelljeivel városképek s a fiatal nemzedék nevelésével tűnt ki 1894 től dolgozott Miskolcon.

ifj. Horváth Béla. Miskolc.

1962 56. l

KISS LAJOS,néprajztudós

A Népr.Muz.Adattárában rajzai vannak a hódmezővásárhelyi tálasmesterségről,szerszámaikról, 290.old

CS.SEBESTYEN KAROLY: A Néprajzi Muzeum rajzgyüjteménye 287.old

NÉPRAJZI ERTESITŐ,Nemzeti Muzeum,néprajzi Muzeum EVKÖNYVE, XXXVI. 1954. Bpest. 1954

Kiss Lajos

Korinszky utca 1930
akv. p. 38×29.

Képek a Herman Ottó Múzeum
gyűjteményéből Miskolci Képtár
1970

MDK

Kiss Lajos

festő

Szerepelt az 1934 aug. 5-12 közt tartott Miskolci Hét keretében a Lévay József Közművelődési Egyesület 40 éves jubileuma alkalmából rendezett kiállításon.

Hajdu Béla: Borus idők - napsütések.

Északmagyarország 1964 jan. 26.

MNA

Kiss Lajos festőművész

Miskolcon a "Lévay József" közművelődési egyesület művésztagja.

Bartus Ödön festőművész: Miskolc.

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 28-29.lap

MDK

Kiss Lajos

1894-ben kerül Miskolcra. Folyóiratokat illusztrált. Aquarelleket festett.

Bartus Ödön festőművész: Miskolc.

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 28-29.lap

Kiss Lajos

Alkotásával szerepel a miskolci Lévay-József-Egyesület képkiállitásán.

P.H.930.XII.7.

Kiss Lajos

Művével szerepel a Miskolci Hét keretében rendezett kiállítása.

N. u. 934. VIII. 9.

Kiss hajos festő

Szerepel a miskolci Lévay fórsy

Egyesület kiállításán

Magyarság 1927 VII. 15

MDK

Kiss Lajos, festő. 1909.

A miskolci vásáron.

7 darab ered. tusrajz és tusfestm.

Négy miskolci tárgyu ered. tusrajz

Szent György Céh. XXIX. mür. graf. aukc. 1919.
IX. 29 - X. 2. - A gyűjtő. V. évf. 5 sz. - Kül. sz. - 69. l.

MDK

Kiss Lajos festőmüv.

1894-ben került Miskolcra

Bartus Ö: Vidéki centrumok. Miskolc.
Képzőmüvészet, 1927. 4.sz. 28-29 l.

Kis Lajos festőművész
Falusi utca.Vizf.
Török táj.Nyomat selyemre
Képkiállitás Nyitrán, 1916

ő, 1510 : A tizennégy segítőszent.

MDK

Kiss Lajos

1924. máj. a Lévay Közmüv. Egy. képzőm. oszt. bemutatkozó kiáll. a miskolci városháza nagytermében

Halm Leszih, 268 l.

MDK

Kiss Lajos miskolci festő

1926. máj. résztvett a Lévay Egyesület miskolci kiállitásán.

Halmay Leszih: Miskolc és ...vm.beli községek MVM.V.k. Bp. 1929.

Kiss Lajos

ev. ref. fögymn. cikke rajztamar

<> Művészi nevelés és a műipar fejlesztése.

Évkönyve, A Borsod-Miskolci Közmuvelodési és Muzeum-Egyesület — 1903/4. évről Miskolc, 1904. 172-192. l.

Kiss Lajos
miskolci festő

l. Magy. Művészet
1948. 39. l.

Kiss Lajos

miskolci vajztanár

lása

Szinnyei V.

597. h.

Melas Mihály:

Derékon alól, hétnyolcza
cza s bajusza leberetvált. T
nyugtatja. Nyakkendője fe
nyitva van, minek következ
nek szalagja is látható. Olv
tya s a szabadban hegység
alatt két sorban:

„Michael v'

General der C

alól balra: „Himmger del" s job
Rézkarc, méretei a képnek

Lasza 7750

55/93 N° 9

(Kiss Lajos)
miskolci rajztanár.
cikke

( ) A cinque-
cento művészete.
A Borsod-Miskolci
Közművelődési és
Múzeum-Egyesület
Évkönyve 1904/15.
Miskolc 1905.
89-94. l.

lkalmazottairól, akiknek margarin jár.

Kiss Lajos

rajztanár cikke:

1) A cinquecento művészete. Értekezés.

A Borsod-Miskolci Közművelődési és Múzeum-Egyesület — 1904/5. évről Miskolc. 1905.

89 — 94. l.

Kiss Lajos

miskolci rajztanár az alábbi múzeumi képtárát gondozta az alábbi években:

Jelentés a Borsod-Miskolczi Múzeum 1908., 1909. és 1910. évi állapotáról. Miskolc 1911: 9. l.

.ogiai Társaság.
os Levéltár,

l c i M u z e u m

Kiss Sajós

Wód

2

Évkönyve, A

Borsod-Miskolci

Kőr. művelődési és

Muzeum-Egyesület

1901. évi — Miskolc

1902. 14, 23. l.

---

fenti cikke

<> A műirlés fejlesztése

és elterjesztése. U. o

83 — 94. l.

Kiss Sajós

festő, a miskolci ref. gimn. rajztanára Kisnyszálláson született, meghalt 1940 körül Miskolcon. Lásd isk. citeritét. Számos miskolci akvarell városrészletet festett, melyek közül közel 100 db a Borsod-Miskolci Muzeum tulajdona.

Láttam 1947 X. 29.

Délvidéki Szemle

1943.

1. 2. 3. 4. 5. 6.

feld.

Kiss Lajos szül.
1864 Felsődobrsa,
meghalt 1945 Jan.
(feleségé volt
kisújszállási szülétésű,
l. u. Nyitrai Eszter)
Mieg. Dr Szabó Kálmán
Mikolc, 3529
Mikes u. 12.

Kiss Lajos

A Lévay József Kör képkiállítása Miskolcon. A Lévay József Közművelődési Egyesület képzőművészeti kiállítást rendezett. A tárlaton hét miskolci művész vonult fel. A nevek már mind ismertek Miskolcon, művészetüket mindenki ismeri. *Bartus Ödön* néhány téli képén bravuros technikával oldotta meg az esti hangulat káprázatos színeit. Mint ujdonságot mutatta be tíz rötlirajzán Miskolc templomait. *Meilinger Dezső* jórészt több tárlaton sikert aratott képekkel szerepel. Téli álom és Fehérhó című képei kiforrott művészetéről tesznek újabb bizonyságot. *Szontagh Tibor* hangulatos tájképeivel tünik ki. *Bizony Ákosné* Merengés című aktja sok eredetiséget árul el. *Kiss Lajos* akvarelljei hangulatosak. *Petrányi Miklós* Krisztus siratása című képe mély elgondolás eredménye. *Nyitray Dániel* sok grafikával szerepel. Avasi harangtornyát sajátságos felfogásban és színekkel festette meg.

11/12.

nincs cód

Képzőművészet

1927. 3. sz.

466-szám.

19

Műemlékek Országá

Tárgy:

A vallás és közokt. miniszter a magánlakásokon levő telefonok használati díjának megszüntetése tárgyában

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta

Exp. 19

Számos f
között a
adásán sz

Dr. S
magántan
Rockefell
től 1937
mint a r
chirurgia
esztendő
telte. Ez
áttanulm
a histoló
sejtek fe
osztályon
tanulmár
culograp
intracran
lön tanu
diagnost

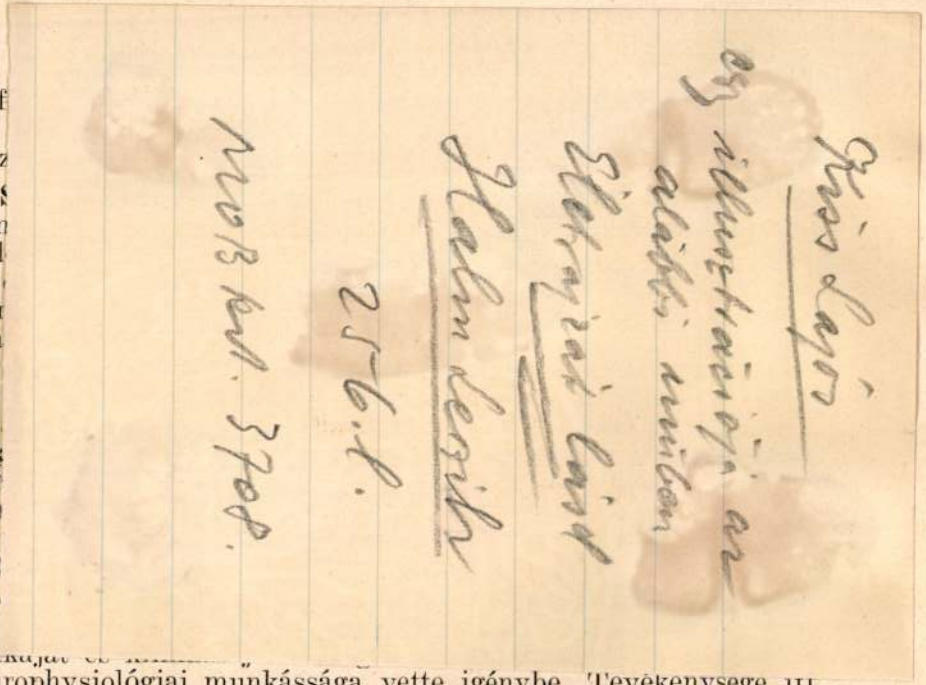

felét neurophysiológiai munkássága vette igénybe. Tevékenysége itt
háromirányú volt: 1. Kísérletek epilepsia létrehozására állatoknál agyi

Electric és a Westinghouse gyártelepén ismerte meg. Megtekintette a szövetségi kormányzat már üzemben lévő, de még nem teljesen kiépített vízi erőművét, a Boulder Dam-et. Két és fél hónapot töltött New Yorkban, ahol a Consolidated Edison Co.-nál, New York egész területét elektromos energiával ellátó vállalatnál folytatott tanulmányokat. New Yorkon kívül az áramszolgáltatás szempontjából leginkább számításba jövő városok, mint Washington, Baltimore, Philadelphia, Boston, Detroit, Los Angeles és San Francisco elektromos műveit tekintette meg. A General Electric-nek schenactady-i, philadelphiai, a Westinghouse-nak pittsburgi, mansfieldi és clevelandi gyártelepeit látogatta. Bostoni tartózkodását felhasználta az Egyesült Államok leghíresebb műegyetemének, a Massachusetts Institute of Technology megtekintésére. Chicagóban különösen egy nagynyomású erőmű berendezésének építését tanulmányozta, két kaliforniai elektromos vállalatnál pedig az elektromos energia nagy területen való szétosztásával és szabadtéri kapcsolóállomások tanulmányozásával foglalkozott.

Dr. Széll János (1901, Szeged, ref.), miniszteri osztálytanácsos a kollektív szerződések ügyéhez kapcsolódó problémák (Szladits professzor) tanulmányozására a Rockefeller-alapítvány részéről ösztöndíjban részesült, amely részére a következő tanévre is meghosszabbíttatott, úgyhogy részletesen csak a következő tanévi jelentés számolhat be munkásságáról.

Kiss Lajos

Illustrációkat Eszi-
~~lett~~ az alábbi
mű számára 1893-
94. ben

Gracza I.

primitiv rajzok.

Gracza II. 39. l.

Az előző czikkelyekben megállapított módozatok szerint elmozdított és elhelyezett dolgok, ha elhelyezésükre határidőt nem állapítottak, a tulajdonos jogi személynek visszaadhatók, ha ez igazolni képes, hogy állandó,

[1] 4. §. A közoktatásügyi minisztérium, a régiségek és szépművészetek felső tanácsa bizottságának (giunta) meghallgatása után, szükség esetén intézkedhetik a 2. §-ban (lásd a 85. czikkely jegyzetét) említett dolgok épségéről és biztosságáról s e végett azokat közintézetekbe viteti és ott ideiglenesen megőrizteti.

Sürgős szükség esetén a minisztérium a fenti megőrző intézkedéseket a fentemlített bizottság véleménye nélkül is teheti, de az érdekeltek a felső tanácshoz fordulhatnak.

A felső tanács bizottságának meghallgatása után a minisztérium szükség esetében restauráltathatja az említett dolgokat és a megrongálásuk akadályozására alkalmas összes intézkedéseket teheti. A költségek a tulajdonos jogi személyt terhelik, ha és a mennyiben azokat fedezni képes.

A költségek szükségességéről és a jogi személy fedezeti képességéről szóló határozat ellen felülfolyamodásnak van helye az állami tanács V. ügyosztályához.

Kiss Lajos festő

A Lévay József közművelődési egyesület kiállitása. Ötödik csoportkiállitását rendezte május hónapban a Lévay József közművelődési egyesület képzőművészeti szakosztálya. A kiállításon aquarellek, olajfestmények, pasztellek, szobrok és — Miskolcon ujdonság — épitészeti tervrajzok szerepeltek. Az egyesület rendes tagjain kivül három vendég kiállitó is részt vett a kiállitáson, melyet Miskolc város müértő közönsége állandóan nagy tömegben keresett fel.

Bartus Ödön finom hangulatu és rutinos technikával készült aquarelleket és pasztelleket állitott ki. *Kiss* Lajos aquarellekkel szerepelt. Különösen sikerült képe egy az Avasról nézett Bükkrészlet, amelynek előterében a Vasgyár ködös vonalai bontakoznak ki. Ez a kép a kiállitás egyik legszebb darabja. *Meilinger* Dezső főképpen pasztellel festett téli tájakat mutatott be. Érdekes tájképein kivül gyüjteményének szenzációja egy portré, melyen a művész sokkal többet nyujtott az átlagos portréfestő szokott qualitásainál. *Nyitray* Dániel rajzokat, pasztelleket és olajportrékat állitott ki.

de művészi ábrázolásban is kitünőek. *Petrányi* Miklós különösen egy fantasztikus »Manótánc« (Peer Gynt) interpretálásával keltett feltünést. *Szontagh* Tibor csak két képet küldött be. Az egyik egy nagy olaj csendélet, a másik egy havas, olvadásos táj. Mindkettő tanuságot tesz a művész kiváló képességéről. *Stimm* Lajos, *Blocb* Alfréd és *Papp* Sándor müépitészek nagyon szép és érdekes tervrajzokkal szerepeltek.

A vendégművészek közül elsősorban dr. *Petheő* Jánosné egy pasztellportréját kell kiemelnünk, amelynek erőteljes szinei igazolják, mennyire beleélte magát a művésznő a pasztelltechnikába. Egy vak koldusasszonyról készült képe különösen qualitásos. *Végh* Géza néhány markáns szoborportréval sze-

Képzőművészet 1928. II. 2.

repel. *Szabó* József a szépen megoldott sajókazai hősök szobráról küldött be fényképet, néhány jólsikerült plakettje és ceruzarajzai képviselik még.

MEINL KÁVÉ

Three Stars

Illatos keverék. Hozzáértők és inyencek számára a legfinomabb aromáju fajtákból összeállítva.

NYEGEK ÉS BOTOKOK. | délután 1/2 4-től.

Kiss

K. 16. *Lajos*, festő és illusztrátor. Felsődobsza (Abaújtorna vm.) 1864 júl. 26. A bpesti mintarajziskolában tanult, azután fővárosi képeslapok illusztrátora volt. 1894 óta rajztanár Miskolcon. Víz- és tusfestményeivel többször vett részt bpesi és miskolci tárlatokon. Arcképeket is (Ferenczy Lajos, Bathó Eszter stb.) festett.

E. gy. I. 566 l

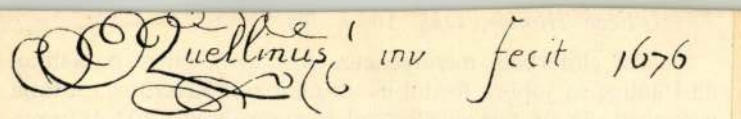

Réz, méretei 69·5 : 87·5 cm. — Mündler: IX. 9.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: XII. 35. *E. Quellinus:* Die vier Jahreszeiten mit vielen Figuren vorgestellt — 1815: VIII. 15. *E. Quellinus:* Die vier Jahreszeiten mit Figuren. — 1835: III. 14. *E. Quellinus:* Die vier Jahreszeiten mit Figuren. — 1844: II. 59. *E. Quellinus:* Die vier Jahreszeiten. — 1865, 1866, 1867, 1869: IX. 9. *E. Quellinus:* A négy évszak.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: IX. 9. *E. Quellinus:* A négy évszak. — 1873: IX. 9. *J. E. Quellinus:* Die vier Jahreszeiten. — 1876, 1878, 1879: XIII. 488. *J. E. Quellinus:* A négy évszak. — 1881: 463. *E. Quellinus:* Bacchanal. — 1888: XVII. 586. *E. Quellinus:* Az ősz. — 1896, 1897: XVII. 586. *E. Quellinus:* A négy évszak. — 1897: XVII. 586. *E. Quellinus:* Die vier Jahreszeiten. — 1898: XVII. 586. *E. Quellinus:* Les quatre saisons. — 1901, 1904: XVII. 586. *E. Quellinus:* A négy évszak.

— Mikor? Kicsoda?

— No, ne ijedj meg, — neked szöktették meg. Nagybátyád, Berkovics Tádé az éjjel fölpakolta... Én ártatlan vagyok az egészben... De az a leány;... képzeld, azt hazudta, hogy már három év óta szeret. Hát hallottál ilyet?

Persze, hogy hallott.

— Ugy-e elveszed? Tedd meg a kedvemért, édes fiam.

Iván szentül azt hitte, hogy álmodik, de semmi kedve sem volt fölébredni ebből a kedves álomból. Szótalanul követte direktorát, apósát, felült a kocsira s még azt is eltűrte, hogy az újdonat új ruhát magára hagyja aggatni.

Épen vacsoránál ült Berkovics, a kis Nelli és az érdemes Csercserné asszonyság, mikor a direktor beállított Ivánnal.

Az öreg görög tele volt csapongó jó kedvvel.

— No, lurko, ugy-e, hogy értek hozzá, mint kell mézes madzagot az ember száján keresztül húzni.

— Édes jó bácsikám!

— Csitt. Ott a menyasszonyod, csókold meg. Majd én azután számolok veled. Gondoskodtam, ugy-e, kurtavasról, hogy többet meg ne szökhessél tőlem.

Mikor éjfél után a két öreg egyedül maradt kvaterkázni, igy indult meg közöttük az érdekes társalgás:

— Hej, kedves nászom, de jó intrikus színész veszett el magában.

— No no, kedves nász uram, maga is el tudná adni a sirtinget selyemnek . . .

BAROSS GÁBOR TEMETÉSE.

Az elhunyt miniszter érdemeihez s a nemzet kegyeletéhez méltó módon ment végbe a végtisztességtétel e hó 11-én, a mikor is a beszentelt koporsót tengernyi néptömeg kisérte ki a nyugati pályaudvarhoz, hogy onnan másnap szülőföldére, Trencsénmegyébe szállítsák az elhúnyt tetemeit s elhelyezzék az illavai családi sírboltba.

12-én reggeli hat órakor indult el a különvonat a miniszter földi maradványaival, a gyászoló atyafisággal és a főváros küldöttségével. Fél óra mulva egy másik különvonat az elhunytnak két minisztertársát, gr. Bethlent és Josipovicsot, a képviselőház küldöttségét s a kereskedelmi miniszterium főbb tisztviselőit szállította. Útközben fekete lobogók és fátyollal bevont lámpák jelezték a gyászt a vasuti állomásokon.

Illaván az állomásépület fekete posztóval bevont várótermében állitották föl a ravatalt a koszorúkkal boritott koporsó számára, melyet a nyitrai püspöki helynök fényes egyházi segédlettel, megérkezése után, a környékbeliek s a szomszéd megyék küldöttségeinek jelenlétében emeltek vállra s aztán megindult az impozáns gyászmenet az illavai templom felé.

A menet Baross Gábor öreg szülőinek képünkön is látható háza előtt vitt el. A halottvivő államvasuti tisztviselők kezéből itt az országos képviselők vették át a koporsót egész a templomig, melynek sírboltjában már készen várt a nagy halottra örök nyugvó helye.

A fegyintézetet körülzáró falba beépített, kéttornyú kis templomba, mely egészen feketével vala bevonva, harangzúgás és orgonahang mellett szállították be a koporsót, magas ravatalra tették, s miután a püspöki vikárius újra beszentelte, leeresztették a sírboltba, hol pihenni fog, míg a számára tervezett kis mauzoleum, hová elhelyezni akarják, föl nem épül.

A gyászeset által mélyen sujtott szülők, Baross Antal és neje, óvári Pongrácz Natália, kiknek arczképeit lakóházukkal és Gábor fiuk szülőházával együtt bemutatjuk, annyira meg voltak törve, hogy nem voltak képesek részt venni fiuk végtisztességtételén. A temetés után lakásukon keresték fel őket a rokonok és a kereskedelmi miniszterium államtitkára, míg a képviselők és hivatalnokok névjegyeiket hagyták nálok hátra. A szegény öregek fájdalmukban alig tudtak szólni, csak atyja mondogatá majdnem suttogó hangon: «Csak a megyét ne hagyta volna el soha, a mire annyiszor kértem, bizonyára még soká élt volna».

A VILÁG VÉGÉN.

(Vége.)

Elbeszélés. — Irta *Cushing P.*

Blackmer csendesen leült, mire a lárma némileg megszünt. Beszélni kellett, de előbb bevárta, hogy ellenfelei szóljanak a tárgyhoz. *Nat Green* rendkivül furfangos, félig komoly, félig gúnyos s tréfás hangon tartott beszéddel nyitotta meg a vitát; Blackmert nevetséges, hiu és zsarnok embernek mondotta. A második szónok a dolog kényes oldalát világította meg, a mennyiben Vulture-Creek-City lakosai és polgárai kizárólag csak Blackmernek köszönhetik, hogy az egész világ előtt nevetség tárgyává lettek,

— Pokolba Blackmerrel!

— Le a zsarnokkal!

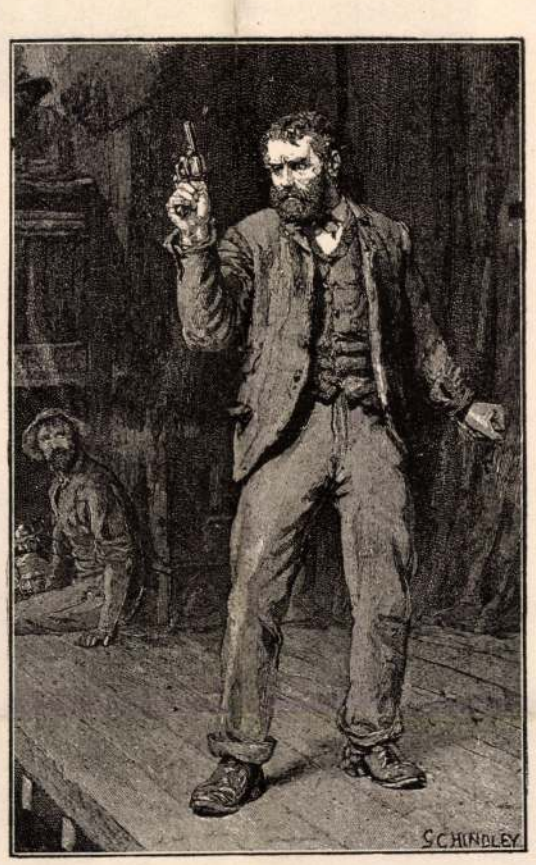

«AZT AZ EMBERT, KI NÓRA NEVÉT MÉG EGYSZER KIMONDJA, LELÖVÖM!»

— Lőjjük agyon!

— Meg kell lynchelni!

— Ő nem törődik vele, mert szeretője van.

— Miért nem veszi el!

Ilyen és ennél még sokkal durvább kifakadásokat lehetett hallani. *Blackmer* jól tudta, hogy őt mindezek daczára meg fogják hallgatni s türelemmel végig várta az izgatott tömeg ordítozását. Egyszerre valaki *Nóra* nevét kiáltotta.

— *Nóra* az én kedvesem!

— Green Nóra!

Tehát most már a szegény leányra került a sor, *Blackmer* helyéről felugorva, revolverét magasra emelte. Ha ezt más valaki teszi, ugyan ezen pillanatban ezer revolvert is szegeztek volna reá, de Blackmerrel senki sem mert szembe szállni.

— Azt az embert, ki Nóra nevét még egyszer kimondja, lelövöm!

A csendet egy hang sem szakitotta félbe.

— Az egyetlen nő úgy szólván még gyermek, ki a mindenható mennyköveit fejetekről elhárította! Úgy vigyázzatok, a ki nevét még egyszer kimondja így jár, ni!

Ez ezzel egy féldollárost a levegőbe hajitva, keresztül lőtte golyójával. Erre a tömeg lelkes éljenekbe tört ki.

— Bravo, bravo, Blackmer!

— Háromszoros éljent a derék John Bullnak!

Blackmer fegyverét visszadugta a tokba. Ezután beszélni kezdett. Arra kérte őket, hogy még három hétig várjanak. Ezen idő alatt a dolgot elintézi, vagy pedig kimondja, hogy felsült.

— És most, — mondá befejezésül Blackmer, — beszéljünk ő róla. Jól mondtátok fiúk, ő az enyém, s én az övé vagyok. Azt akarjátok tudni, hogy miért nem vettem el idáig? Azt is megmondom. Mivel ő azt mondotta, hogy ne most; a fiúk rossz néven vennék. Várjunk, mig az asszonyok eljönnek. Nos, ezért nem esküdtünk meg, ti pedig őt nyilvánosan megsértettétek!

Leült; nem éljenezték meg; sokan zokogtak, mások szemeiket törülgették, vagy káromkodtak, de hallgatagon mindannyian megegyeztek abban, hogy az ártatlan nőt, ki velük oly sok jót tett, megsértették.

Midőn *Blackmer* az értekezlet után hazament, útközben *Nat Green* háza közelében egy csomó emberre akadt, kik valamiről hevesen vitatkoztak. Leginkább azért közelített hozzájuk, mivel sajnálta, hogy Nóra éjjeli nyugalmát zavarják. Az emberek Blackmer beszédje fölött vesztek össze, s miután a kisebbség érveivel nem győzött, birokra került a dolog. Ekkor lépett oda *Blackmer*. Mihelyt ellenfelei felismerték, azonnal reá rohantak. *Blackmer* sokáig botjával védelmezte magát, s midőn ez ketté tört, erős öklével tartotta távol a neki vadult embereket, egyúttal pedig azzal akarta őket csillapitani, hogy tüstént ismét hozzá kezdett a dolog tüzetes megbeszéléséhez. Válaszul erős ütést kapott fejére, mely félig elkábította. A lármára minden oldalról emberek futottak össze; a verekedés mind hevesebb lőn, s midőn Blackmer hivei sorakoztak, nehányan lőttek. A vér láttára az emberek végképen megbolondultak.

Ekkor valaki azt kiabálta:

— Helyet! Félre az utból!

Nat Green volt, ki bortól fölhevülve, egészen magán kivül, a tömegnek rontott. Egyik kezében revolvert, a másikban hosszú kést tartott. Midőn Blackmert meglátta, egy szökéssel mellette teremve, rálőtt. *Blackmer*, kit a golyó nem ért, azt mondá:

— Hagyjuk ezt máskorra!

Még egy lövés, de ez már bal vállát találta.

— Nóra kedvéért, Nat, ne hirtelenkedjél, az Istenért!

De *Nat* sem Nórával, sem Isten nevének emlegetésével nem törődve, újra lőtt és a golyó Blackmer jobb karját fúrta keresztül.

— Hiszen ez gyilkolni akar, — dörmögé magában *Blackmer*, — és villámsebességgel kihuzva revolverét, lövésre készült. Midőn a retezhez nyulva fegyverét elsütötte, abban a pillanatban Nóra surrant Nat Green elé és a lövés őt találta szíven.

* * *

A 80-as évek vége felé véletlenül Dobbsvillebe jutván, másnap korán reggel lóra ültem, hogy a nagy hírre vergődött fiatal várost, Vulture-Creek-Cityt megnézzem. A ló melyen ültem, erősen sántított, vak is volt, de azért folyton makranczoskodott.

Nem hiába mondta a lócsiszár, kitől egy-két napra kibéreltem: «a ló nem annyira rossz, mint okos, és nem szereti, ha valaki a száját ránczigálja. Tessék magát teljesen rá bízni, fogadom, hogy egyenesen Creekbe viszi».

Legnagyobb sajnálatomra nem követtem az utasitást, minek az lett a következménye, hogy két órai lovaglás után teljesen elbódultam. Három vagy négy féle csapás is volt előttem, csakhogy nem tudtam, melyik az igazi. Ekkor jutott eszembe a dobbsvillei lócsiszár intése. Menj, szegény pára, a merre jónak találod, gondoltam magamban, s a kantárszárakat a ló nyakára dobva mozdulatlanul a nyeregben maradtam, A ló természetesen megfordult, miből azt következtettem, hogy ezuttal ismét Dobbsvillebe jutok vissza, de nem csekély meglepetésemre a négy csapás egyikén indult meg, s három órai csendes ügetés után a Vulture-Creek előtti völgybe értem. A mit ekkor láttam, egyszerre eszembe juttatta a földi dolgok mulandóságát. A virágzó városnak, melynek ezelőtt tizenkét évvel 20 ezer lakosa volt, s mely szám hétről-hétre gyarapodott, nem maradt egyéb nyoma, mint nehány fa kunyhó; a pompás hatemeletes nagy szállodának egyik romba dőlt szárnya, s a villamos világitás gépháza, gép, kazánok és emberek nélkül. Csak a várost kétfelé szelő patak s a magaslatok sürü erdősége maradtak épségben. Az emberi élet drámája be volt fejezve, s úgy mult el, mint valami rossz álom.

Egy félig elégett gerendára ülve, mely valamikor az egyik gyár tetején lehetett, a régen mult események fölött gondolkoztam. Egyszer csak egy őszhajú ember állt előttem.

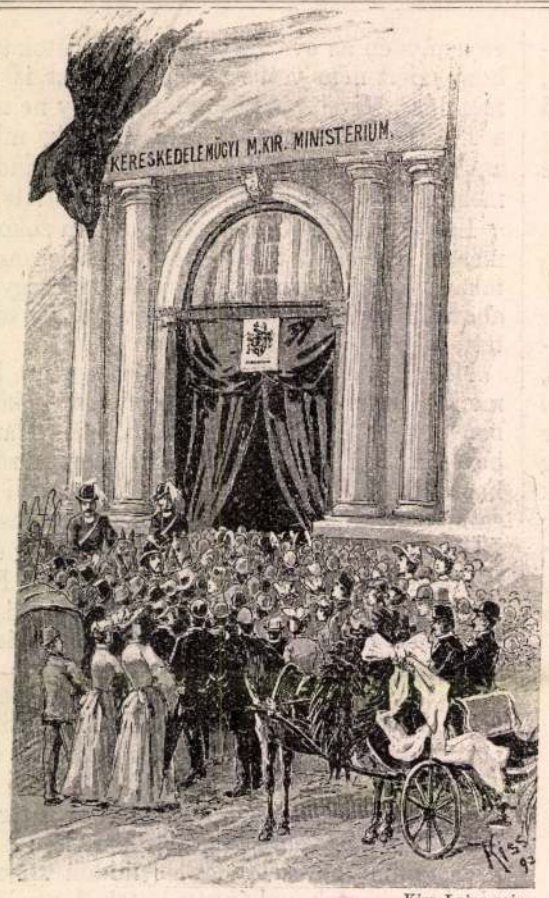

Kiss Lajos rajza.

A KERESKEDELMI MINISZTERIUM KAPUJA MÁJUS 11-ÉN.

Dr. Téry Ödön fényképe után.

ILLAVA. BAROSS SZÜLEINEK HÁZA.

Dr. Balló Géza pillanatnyi fölvétele.

A GYÁSZMENET AZ AKADÉMIA PALOTÁJA ELŐTT.

BAROSS SZÜLŐHÁZA PRUZSINÁN. Dr. Téry Ödön fényképe.

Dr. Pattantyus Márton fényképe.

BAROSS SZÜLEI.

BAROSS GÁBOR TEMETÉSE.

XV. évfolyam | Budapest, 1894 január 1. | 1-ső szám

ORSZÁG-VILÁG

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP

Hirdetések helyben fölvetetnek a kiadóhivatalban (Hold-utcza 7) és bármelyik hirdetési iroda utján. ✲ FELELŐS SZERKESZTŐ: DR VÁRADI ANTAL ✲ Franczia-, Angolország-, Belgium- és Hollandiából hirdetéseket John F. Jones & Cie. (Páris) irodájától fogadunk el.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, VIII. kerület, kerepesi-út 1. szám hová a lapnak szánt közlemények küldendők.
KIADÓHIVATAL: Budapest. V. kerület, Hold-utcza 7. szám.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
Egész evre ..... 8 frt | Negyedévre ..... 2 frt — kr.
Félévre ..... 4 » | Egy hóra ..... — » 70 »
Egyes szám ára 20 kr., kettős számé 40 kr.

Az előfizetési pénzek csakis az »ORSZÁGOS IRODALMI RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG«-hoz az »ORSZÁG-VILÁG« kiadóhivatalának (Budapest, V. kerület, Hold-utcza 7. szám) küldendők.

BOLDOG ÚJÉVET!

Kiss L. eredeti rajza az Ország-Világ részére

Az óra int... a múltba röppen
Pillangó-szárnyán a jelen!
Így tűnik el, borongó ködben,
Sok év, sok bánat — jeltelen.

De jő az új év első napja:
Pohárcsengés, vídám zene!
S mosolygó arczával fogadja
A boldogságnak istene!

MADONNA. *Váradi* Antal »Rafael« című drámájából.
A *Bartók* Lajos birtokában levő eredeti után fölvéve.

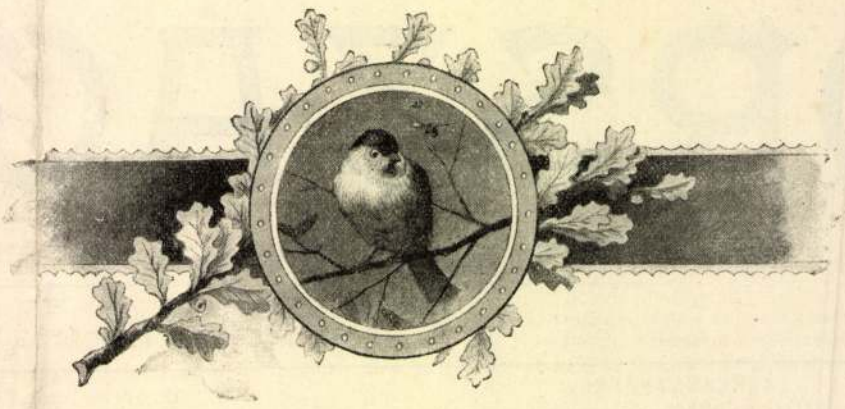

* IMA *

KARÁCSONY ELSŐ NAPJÁN

Ím egybegyűltünk a Te szent nevedben,
Imádni téged, Istenünk, Atyánk.
Hogy azt, mi benne él a hív kebelben,
Ez ünnepért, szent hálát mondanánk.
Hogy e napon, melyet nekünk ma nyújtál,
S azon fényért, melyet világra gyújtál,
Igy zengjen ajkainkon most az ének:
Dicsőség a magasság Istenének!

Dicsőség a magasság Istenének,
E szózat zengett akkor éjszaka:
S ez éjjel jóságából a nagy égnek
Ez volt a földnek legszebb hajnala.
A menny kinyílott, angyal-ének zenge,
S bár félt a pásztor, boldogan merenge:
Áldott az éj, melyben ő született:
Ki a világnak megváltója lett.

Ez a nap ujjászülte a világot,
Más lőn a szív, az ember, föld s az ég.
Ma mély s magas lát fényt, csodás világot,
Hol tegnap a homály boronga még.
Ma már a mennynek is felfedve titka,
S mi eddig elzárt könyv volt — íme nyitva;
Ő tárta ezt fel, mind, Atyánk előttünk,
Kiben te miénkké s mi tiéddé lettünk.

És új törvényt szabott az embereknek:
Szeretni Téged mindenekfelett;
S kik benne egymásnak testvéri lettek,
Szeretni egymást mint testvéreket;
Óh, boldog a föld — hogyha majd e törvény
A gyűlölet bilincseit letörvén,
Betölt minden kebelt, minden szívet:
Óh, boldog a föld, hogy ha majd szeret!

És úgy szerette Isten e világot,
Hogy értte adta egyszülött fiát;
A sebre — melyet a bűn karja vágott,
Az enyhűlésnek áldott balzsamát;
Ím még az is, ki már csüggedni kezdett,
Még az a szív is, mely reménye vesztett:
Nyugalmat, enyhűlést, reményt talál:
Abban, ki által a menny nyitva áll.

Óh, szent nap, óh áldott ennek szülöttje
S áldott az Úr, ki adta e napot;
Óh, áldott a magas mennynek követje,
Kitől örömhírt a bús föld kapott;
Zengjen ma hármasan a hálaénekː
Dicsőség a magasság Istenének,
Boldogság, békesség az ég alatt,
S az emberek között jóakarat.
Amen!

Győry Vilmos

ELBESZÉLÉS

HÁROM KIRÁLYNÉ

Irta: JÓKAI MÓR

[Folytatás]

No nagyot nevetett erre a szóra a szép Salomè.

— Ugyan miféle király lettél te, kis José? Karneval-király, Lawn-tennys-király?

Az pedig nagyon komolyan erősíté, a mit mondott.

— Valóságos uralkodó lettem. Az apám is az volt. Most ő meghalt. S engem hazahínak, hogy foglaljam el a trónját s uralkodjam az országa fölött.

— S hol van az a te országod?

— Afrikában.

— Mi a neve?

— »Khémi.«

— Hahaha! Nem ott teremnek a »khemikáliák.«

— Arab nyelven: »Mazr.«

— Ezt meg ki sem tudom mondani.

— Hát akarsz-e királyném lenni?

— Majd beszélek elébb a szülőimmel.

— Holnapig határozd el magadat; mert három nap múlva indulnom kell az országomba. A marseillei kikötőben vár rám a hadihajóm, »Tadsimáni Hakikát.«

Azzal José fizetett, mint egy király, aranynyal a haché-pástétomért és az egy pohár sorbetért: nem várva, hogy visszaadjanak belőle.

Mamzell Salomè fölírta a jegyzőtáblájára e két szót: »Khémi és Mazr« s aztán a ki csak odajött hozzá egy pohár liqueurért, mindenkitől megkérdezé, hogy hol fekszik a földglóbuson Khémi vagy Mazr nevű ország; de biz' arra mindenki azzal felelt, hogy tátva maradt a szája. Pedig volt a vendégek között bachelier, docens, filozopter elég; sőt egy commis voyageur is volt, a ki az egész mappát beutazta buckskinnal, de az is azt felelte a tudakozódásra, hogy ha volna a világon Khémi-Mazr ország, azt ő már régen felruházta volna buckskinnal.

A szép Salomè meggyőződött róla, hogy a kis José csak egy idétlen tréfát koczkáztatott vele.

. . . . . .

Feltűnhetett volna a szép Salomènak, hogy valahányszor a kis José belépett a patisserie-boltba, utána egy perczczel egy szürke szakállú, barnaképű éltes úr is benyitott, a ki aztán bevette magát egy ablakmélyedésbe, hozatott magának egy pohár limonádét, maga elé vett egy újságot

Kiss Lajos-emlékszoba Vásárhelyen

1021

Kiss Lajos hagyatékát most dolgozza fel családja. Kiadásra előkészítve maradt ránk „A régi Rétköz" című írás második kötete. Félkész állapotban van két hódmezővásárhelyi témájú munka is, az egyikben a tudós a vásárhelyi temetők történetét és a helyi temetkezési szokásokat, a másikban pedig gyermekkora kedves játszóhelye, a vásárhelyi Népkert történetét írta meg. Ezeken kívül több évtizedes és szerteágazó levelezésének tízezernyi levele vár feldolgozásra, illetve kiadásra. Ezek között 140 Rudnay- és 90 Tornyai-levél található. Móra, Pásztor és más kortársai levelek sora őrzi a Kiss Lajos iránti közös szellemi érdeklődés emlékeit. A levelek fontos művelődéstörténeti adatokat tartalmaznak. A hagyatékból Kiss Lajos-emlékszobát rendeznek be Hódmezővásárhelyen.

gondja volt, egyetlen vez
lő gondolata: „az emb
fölszabadulás".

EDI KÖ

em felé

ene emlékére

n,
an;
t,
sztalan

ír,
szakad...
ik el,
l.

nt a sor

rol.

A nyár horho
hol csend ragi
s az árnyék, m
sötéten

Lent házait viz
csattogó ostora verervonat.
Lomha fejét magasba felszegi a Dóm,
s elbődül hosszan.

Hát itt merengeted bölcsen annyi nyáron át
dalokba kivánk
Most arcodat m
feszesen

Pusztítottad ma
igékkel magány
s körülötted úr

1955 APR 11
DÉL-MAGYARORSZÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1021

dr. Kiss Lajos, az Ybl Miklós Műszaki Építőipari Főiskola főigazg.

1974.V.11.Petőfi 13.e3 /11/ Gné

Kőműves mérnökök

Dezséri László műsora.

- Kedves hallgatóink az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola 1972 éta létezik az Elsőki Tanács a 15.számu törvényerejü rendeletével hosta létre és egy olyan intézmény kapta ezzel a főiskolai rangot, amely közel loc éves tevékenységével tünt ki a főiskola jelenlegi épületében 1979-ben kezdődött meg az oktatás, az Állami Felső Építőipariskolán a Thököly uton. Építőmesterek, építőipari technikusok, felsőfoku szaktechnikusok százai szereztek alapos szaktudást e patinás intézményben, alig van hazánkban olyan építőipari vállalat, vagy építőipari hatóság, ahol ne találkozhatnak ennek az iskolának végzett szakembereivel. Többen közülük igen magas felelős beosztásban dolgoznak építőiparunk fejlesztéséért. A jó hirnevet átvette és növelte a Felsőfoku Építőipari Technikum. És mindez feltétel adva van ahhoz, hogy az Ybl Miklós nevet viselő uj Főiskola a mai megnövekedett követelményeknek teljesitésével továbbra is országos megbecsülést szerezzen magának. Ezt a néhány gondolatot tulajdonképpen átveszem a Magyar Építőipar cimü folyóiratból, amelyben dr.Kiss Lajos ennek a Főiksolának a főigazgatója irt tanulmányt az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola az Üzemmérnök képzés uj bázisa cimen.

- En visszatérnék arra a gondolatra, hogy a megnövekedett igények miatt emelkedett főisikolai rangra intézményünk, kétségtelen, hogy a magyar építőipar előtt nagy feladatok állnak. Nem létezik a népgazdaságnak egyetlen ágazata sem, amelyik nélkülözhető az építőipart. A népgazdaság működéséhez szinvonalas

létesitményekre, épitményekre van szükség, lakóházakra és sorolhatnám tovább. Ehhez jó szakemberekre van szükség. Elsősorban olyan szakemberekre, akik ezeket az épitményeket megépitik,,kivitelezik. A régi képzési rendszerben, amikor felső iparakkor iskolaként működött az intézmény, ugy nevezett épitő mestereket képeztek..Akiknek volt bizonyos tervezési jogosultságuk, de alapvető feladatuk az épitmények kivitelezése volt. 1945 után az intézményben középiskola működött, tehát középfoku technikum. Valószinü azért, mert a felszabadulás után elsősorban technikusokat igényeltek, a kivitelező iparban, de már az 1960-as évek elején, amikor az Épitésügyi Minisztériumhoz tartozó három felsőfoku technikumot létrehoztak, ez volt a Thököly uti Épitőipari Felsőfoku Technikum, Budán a Szabó Ilonka utcában az Épület Gépészeti Felsőfoku Technikum és Debrecenben az épitő Gépészeti Felsőfoku Technikum, tudatosan azzal hoztak létre, hogyha ezek az intézmények megfelelő képzési szintet érnek el, akko r ezek főiskolává válhatnak. Igy került sor aztán arra, hogy a három felsőfoku technikumból kormányunk két Főiskolát alapitott, ez az Ybl Miklós Épitőipari Müszaki Főiskola és a Pécsi Pollák Mihály Müszaki Főiskola. A különbség az, hogy az Ybl Miklós Épitőipari Müszaki Főiskolán épitőipari kar működik, és gépészeti kar. Az Épitőipari Kar nagyobb része az intézménynek, magas épitő szak, mélyépitési szak, városgazdasági szak létezik, a gépészeti karon csak egyetlen szak van, az épitő gépész szak. A Pécsi Pollák Mihály Müszaki Főiskolán nagyobb részt tesz ki a gépészet kar, tehát épület gépészet, épület villamositás, fel-

vonós ágazat, szilikát szak, tehát mindaz a terület, ami hiányzik az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolából és ezáltal a két főiskola adja meg az építőiparnak a teljes profilját, szakember ellátásban. Nem keverednek össze, hiszen a felvevő terület az építő ipar az építőipari vállalatok is tudják azt, hogy milyen szakemberre van szükségük, tehát magasépitő szakosra, vagy építő gépészre, épület gépészre, és ennek megfelelően adják le az igényeiket a főiskolákhoz. Természetesen hát ezek a szakok azért léteznek, hogy a végzett üzemmérnökök szakmájuknak megfelelően helyezkedjenek el. Szabadon helyekednek el. Ebben rejlik a mi nevelő munkánk, hogy a 3 éves képzés alatt nemcsak a szakmára tanitsuk meg az üzemmérnökeinket, hanem megmagyarázzuk azt is, hogy célszerü elhelyezkedni az ipar igényeinek és a szakképzettségüknek megfelelően. //

- Ha most hogy fest ez az iparra, az igényei szerint belátható ez?

- Mi szakemberek természetesen ismerjük a pontos igényt, tudjuk azt, hogy a vállalatoknál milyen szakemberekre van szükség, ezt tudják a vállalatok is.

- Persze az a kérdés, hogy maga az építőipar eléggé szakosodott-e meg vannak-e azok a funkciók ahol bizonyos képzettséget érvényesiteni lehet.

- Ha adva van egy építőipari nagyvállalat, ez is szakositva van, különböző feladatokra, különböző részlegei vannak. Egy nagyvállalatnál szükség van a Műszaki Egyetemen végzett okleveles építészekre, szüksége van üzemmérnökökre is különböző

profilu üzemménrökökre magasépitőre, mélyépitőre és épitő gépészre, épület gépészre. S a vállalatok ennek megfelelőenalkalmazzák a minálunk végzett szakembereket.

- Van-e a mostani diákság között valamilyen tudat arról, valamilyen hangulat arról, hogy milyen régi iskolába járnak?

- Ahogy belépnek hozzánk a hallgatók első évbe ezt rendszerint a főigazgatói beszédben ismertetjük először, hogy főiskolánk milyen hagyományokkal rendelkezik, de egész tanulmányaik folyamán nagyon sokat hallanak erről, mert azt szeretnénk, ha nemcsak mi oktatók lennénk büszkék erre a nagy multra, hanem hallgatóink is. Éppen nem rég kaptunk a Művelődésügyi Minisztériumtól egy felhivást, hogy katassuk fel az eddigi hagyományokat, gyüjtsük össze és ujitsuk fel. A mi Kisz szervezetünk alapösan foglalkozik ezzel a kérdéssel, a hagyomány ápolásának a kérdése azt hiszem, hogy meglehetősen szem előtt van.

- Van egy olyan gondolatom is, hogy persze valahogy itt is kéne tartani az ifjuságot, tehát amikor innen kiment 3 év után valamilyen kötelékeket teremteni, hogy ez necsak a szakmához huzzon, hanem a szakma tudományához, továbbképzéséhez.

- Vannak ilyen elképzeléseink. Megrendeztük már a Gépészeti Karon korábban végzett hallgatóknak a konferenciáját, ahol elsősorban arra voltunk kivánczsiak, hogy hogyan érvényesülnek az iparban, hogyan becsülik meg őket, mennyire biztositják a jó munkához a feltételeket és talán még ennél is izgalmasabb kérdés, amit a Főiskolától kaptak mennyire tudják hasznositani és mit javasolnak, mit változtassunk a képzés anyagában a célkitüzésekben,mit elhagyni, mit belevenni az anyagba ilyen cél-

vonalra kerüljenek, mint a mi végzettek, de azt is hangsúlyozni akarjuk, hogy a továbbképzés nemcsak arra szolgál, hogy ezek utolérhessék a társaikat, mind mind akik most vannak itt és most kerülnek ki lépést tartsanak a szakma fejlődésével.

- Pontosan így van, aki megkapta az oklevelét és abbahagyja a tanulást akkor az elveszett a mi szakmánkban, nagyon fontos az állandó továbbképzés. A Művelődésügyi Minisztérium már most foglalkozik az üzemmérnök továbbképzéssel, hát ez a szervezett formája lesz, de az önképzés is nagyon fontos.

- Azt hiszem,,hogy az is szükséges, hogy a munkaadók is legyenek igényesek.

- Én ismerem a hivatalos vállalatainkat meg van ez az igényesség, figyelik a fejlődését az új szakembereknek, hogy sokkal több üzemmérnököt várnak,mint amennyi most hozzájuk kerül.

- Talán van olyan tapasztalat, hogy az építőüzemmérnök és az üzemmérnök között nemcsak rang differencia van, hanem van használhatósági differencia is.

- Természetesen más a képzési cél a Budapesti Műszaki Egyetemen és más a Főiskolákon, az okl. építőmérnökkel szemben az az elvárás, hogy a tervezésben, kutatásban álljék meg jól a helyüket, üzemmérnökök pedig a kivitelező iparban és az irányításban berendezésben .

- Például egy építésvezető egy mai modern építkezésen rendkívül nagy áttekintéssel rendelkező ember kell, hogy legyen, hisz végeredményben anyagokkal, gépekkel, szerelésekkel, emberekkel /tervekkel egész konkrét dolgai vannak.

- Ennek megfelelően alakítottuk ki az oktatási egységeinket a

tanszékeket, hogy csak az Építőipari karhoz tartozó tanszékeket mondjam, épületszerkezettan tanszék, tartósszerkezetek tanszék, épületterezési tanszék, üzemgazdasági és szervezési tanszék, a városgazdasági tanszék, mélyépitési tanszék és a közmüvek tanszéke.

- Mekkora a jelentkezés itt évről évre.

- Meg vagyunk elégedve a jelentkezéssel, nincsenek ilyen gondjaink ennek több oka.van. Egyrészt,hogy felmértük azt, hogy milyen beiskolázási propagandát kell folytatnunk, meg vannak a módszereink, a másik, hogy ezek a szép szakmának talán tul nagy agitáció nem is kell, ezt örömmel tapasztaljuk a fiatalság körében, valóban érzik azt, hogy az épitésze~~t~~, az épitőipar alkotó tevékenysége, a harmadik tényezőként emliteném meg, azt amiről már beszéltünk a hagyományok. Léteznek olyan dinasztiák az országban épitészek kőművesek, akik szinte kötelezőnek tartják azt, ha ők itt végeztek a mi intézményünkben, akkor fiukat lányukat, vagy talán unokájukat is ide küldik tanulni. A hagyományokkal kapcsolatban megemliteném azt, hogy ez nemcsak ilyen hangoztatott dolog, nemrég járt nálam egy idős szaktárs Urugvajból, aki 1921-ben végzett a mi intézményünkben és nagyon örült annak, majdnem elsirta magát, amikor előkerestük az 1921-es évkönyvünket és az osztálynévsorban megtalálta saját nevét. Kb fél évvel ezelőtt az Egyesült Államokból egy Kozma József nevü bácsika járt nálunk, aki ugyancsak az 1921-es osztályban végzett és ugyan ugy szerepelt a névsorban.

- Nem maradhat ki a kérdésem, hol vannak a problémáik?

- Épületben és területben vagyunk szegények, nehéz a bővülési lehtőség elsősorban Budapesten Debrecenben nagyon nehéz, szeretnénk, ha több rajztermünk lenne, hogyha a laboratóriumok számát tudnánk növelni, a felszereltéget tudnánk növelni, ehhez viszont terület kell. Szeretnénk azt is, ha a diákotthonunknak nagyobb lenne a befogadó képessége Budapesten. A Thököly uti u.n. öreg épület tetőtere alkalmas arra, hogy ott esetleg műtermeket alakitsunk ki, rajztermeket, ugyan igy a szemben lévő diákotthoni épület is alkalmas arra, hogy még egy szintet épitsünk rá.
- Megülik a loc. esztendős évfordulót 1979-ben.
- Meggyőződésem, hogy még a hátralévő idő alatt annyira fejlődünk, hogy lesz mivel dicsekednünk és büszkélkednünk.

Kiss Lajos, néprajztudós

Hódmezővásárhelyen:

A Tornyai János Múzeumban március 2-án, vasárnap déli 12 órakor három kiállítás is nyílik. Hetvenöt éves a múzeum címmel történeti anyagot tekinthetnek meg az érdeklődők, s emellett a székkutasi ásatás leleteit is láthatják a földszinti kiállítótermekben. A múzeum emeletén az Új képzőművészeti szerzemények 1976–79. című összeállítást helyezték el a rendezők. Mindhárom kiállítást Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese mutatja be a megnyitó közönségének.

Az állandó anyagok közül Az újkőkor és rézkor művészete című régészeti összeállítás, valamint a Kiss Lajos emlékszoba szerepel – szintén az épület emeletén.

Programajánlatunk hét végére.

Csongrád Megyei Hírlap, 1980. febr. 29.

Kiss Lajos

— **A régi Miskolc címmel** nyílt meg kiállítás hétfőn a miskolci Mini Galériában a 40 évvel ezelőtt elhunyt Kiss Lajos művész-tanár akvarelljeiből.

Magyar Nemzet 1985. XI. 5.

Kiss Lajos

— **Kiss Lajos-emlékkiállítás Miskolcon.** A régi Miskolc címmel nyílt kiállítás hétfőn a miskolci Mini Galériában a 40 évvel ezelőtt elhunyt Kiss Lajos művésztanár akvarelljeiből. A tárlatot november 21-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Népszava 1985. XI. 5.

Kiss Lajos

mürszabó

Kisujszállás

l.

Györffy

u. l.

Zólyomi várfelügyelőség

7 szám
1909

A

Müemlékek
Bizott

Mult hó 17e
leiratára tisztelettel jo
ság által bérelt hely
ház helyiségeket is, az
Koronára emeltessék fe
20 szoba, elzárt és fűth

Kiss Lajos
nobráv

l- Iparm. Isk Évk.
1930-34. 26 l.

Kiss Lajos

veszprém. műasztalos

ruhaszekrény báró

Horsig Károly püspök

nagyére

(német barok)

l. Aigner S. cikke

Ráth György 1896

172. l

lapest, 1923 augusztus 6.

yi Gyula urnak,

Budapest.

smertük becses számláját
7-i értékkel a pénztárunk-

Teljes tisztelettel

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Kiss Lajos

antalos

l

Közlezrkiáll

1387 l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Kiss Sajós

Szürszabó

1.

Györffy szür 81.

MOB 1976.

o r n o k

U r !

közvetlenül

or vagyok

következő-

em láttam

l lenyügö-

nt egyik

ugy is,mint

ltszázadi

ában és tér-

en méltó és

ény a szi-

Kiss Lajos

építész (?), mérnök (?)

a bácsmegyei betelepülési
építészeti hivatal igazgatója
volt 1783–1789-ig. A hiva-
tal a Zombori királyi jószág-
igazgatóság alá volt rendelve.
Bácsmegye különböző fal-
vaiban és pusztáin önkesen
3300 ház épült ugyanannyi
németországi telepes család
részére, ♀ az új telepes községekben
ideiglenes imaházak és pap-
lakok, ♀ Korházak stb. Bácsme-
gye benépesítése az államnak
1.775.000 frtba Erült.

Radics György: A II. József
alatti településher. Bács-Bod-
roghs (Pacsér, 1878) I. évf. 3. sz.

♀ mindenhol 10 házhoz egy
Erőkút,

♀ iskolák

A mai probadegy
tem (Molnár E. A társadal
fejlődése c.) előadás elm
rad.

Kiss Lajos

tálasm.

Hunvásárhely

Kul 1881-ben n. o.

tétszab. 1898.

Mühelyét n. o. 1921-

ben mjibotta meg.

Ladányi II.

III. 135. l.

Kiss Lajos

festő

l.

Szm Egermüv

199. l.

ez oldalon több

helyen emlitve

mint kontár

restaurátor

M. KIR. HADIMÚZEUM
Budapest, I., Vár, Bástya-sétány 40

MŰEMLÉKEK ORSZÁG

ELNÖKSÉG

utana

IX Rákos utca.

Hivatalból
Dij átalányozva.

~~Bartus Ödön festő~~

~~Block Alfréd épitész~~

Kiss Lajos festő

Meilinger Dezső festő

Nyitray Dániel "

Pethcőné Ertl Livia festő

Pétrányi Miklós festő

Szabó József, szobrász

Szontágh Tibor festő

Végh Gusztáv szobrász

1928 május. A miskolci Lévay Egyesület kiállitása fentiek részvételével

Halm Lerzik

270. l.

Tovább! o-H Stimmer Lajos (épitész?)

Kiss Lajos

Első

1.

A Mű

1927. 1. sz. 44. l.

ÚJSÁGBIZOMÁNYOS
MARCALI

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kiss Lajos

rajztanár Miskolc

1903-tól csaknem

minden évben rendezett

rajzkiállítását a ref.

főgimnáziumban ta-

nítványainak munkái-

ból

Halmi Lexikon

265. l.

Bassano követője: Királyok imádása. Réz, olaj, XVIII. század, 91×72 cm.

Gierszwein Sándor tulajdonából Túri Bélához került, annak hagyatéka, 1936.

Kiss Lajós

vajzlanár, festő

l.

Csikv Miskolc

33. l.

MOBKA. 3725.

Kiss Lajós
festő
vendérisben
1927. jun. a miskolci
ref. főgimnázium
rajzkiállítása.

Halm Leonh
270. l.

Kiss Lajos

Kossuth az ország kormányzójáról választatik 1849 ápr. 14.

Fenti rajza

repr.

Gracza IV. 253. l

SOPRON, 1929 julius 8.

r U r !

n sajnos későn jött,öcsémet ugyanis
behivták szabadságáról és igy egye-
érem sziveskedjék még egy lapon velem
g és illetve hogy távolléte alatt is
ől,ha pedig ez utóbbi eshetőség ki
Pesten lenni?

ánva maradok kiváló tisztelettel kész

KISS LÁSZLÓ

154. Műteremben, vízf.

Nemzeti Szalon

1940. nov.-dec

MAPE 25. kiáll.

RÓNA EMY : Anyaság

Kiss Lajos

illusztrácziók a Vas.

Ujs 1892 évfta

Kiss Lajos

laid

Sze Misk V. 394.

..... nevü munkás igazolta

.....
a müvezető aláírása.

yezem:

.....
ry helyettesének
sä.

Endrényi Imre, Szeged.

Kiss Lajos

szül. Felsődobszán (Abaujtorna m.) 1864 júl. 26. Ref. Gimn. sztts. Rajztanárjelölt

1884/85 I. – dőkeszítő osztály

1884/85 II. I. szakosztály

1885/86 I. II. " "

1885/86 II. " " "

1886/87 I. IV. " "

1886/87 II. " " –

1887/88 I. IV. osztály

Hiller János báró táblabírónak
erkölcsi tárgyai II. 206.

Kiss Lajos

1889/90 I. IV osztály

1889/90 II " "

1890/91 I-II " "

Karai László, budai prépost V. 294.

Kiss Lajos

1884/85 - 1886/87
1889/90 - 1890/91

Ferkèpzomfoiskèvk

101. l.

Kiss Lajos

Kőszeghy Zoltán: Furcsa
históriák. 30 humoros
novella. 1925–35. Illus-
trálta Jenti. Bpest 1936.
160 l. 8-r.

Blatt Lage

Topographisch: Thurm
Landau. 30 Kilometer
westlich. 1912 = 37. Alluv.
Karte Blatt: Offenburg 1:35.
Lief. 8-4.

Kiss Lajos

1913. ápr. máj. kiáll. Nemzeti Szalon

Szalonnasütés, vízf. 60.–

Homokfürdő, vízf. 60.–

1914. máj.-jún. kiáll. n. o.

Tájrajz, vízf. 50.–

Löfkovits Arthur III. 24.

Kiss Lajos

miskolci rajztanár

miskolci tárgyi tusrajzai

és tusfestményei a 1909-ből

Kent György Ech 29-ik auk-

ciójáin (1916.)

A Grüjtő. 1916. 69. 1.

Nagybereznai ält. elemi iskola O. T.
népkrt. V. 300.

Kiss Lajos

~~[illegible]~~

Kiss Lajos

Meilinger Dezső

Nyitray Dániel

Petrányi Miklós

Szontágh Tibor

1927. ápr. a miskolci Lévay Egyesület debreceni kiállításán fentiek vettek részt. Bartusci Meilinger 1-1-képet Debrecen város vette meg. Ezt az anyagot 1927 júniusában Miskolcon is kiállítottár

Halm Lerzik

270 l.

MDK.

Kiss Lajosné

Kiállitási kritika

Vas Népe 1967 juni.18.

KISS Lajosné épitész

KELEMEN István: Az ige temploma : Az Aavson épülő templom pályázata. = Egyházi Épitészet, I.évf. 1.sz. 1994

II.helyezés a 4. sorszámu pályamü: Szerzői: Fekete Miklós Árpád, Kiss Lajosné, Kozma Éva, Danyi Éva. 7 - 9.p. leirás és ill.

denkibe. Réti keze alatt dolgozni kemény diszciplin
tudatában vállalta, gazdag tanulsággal bocsátkozhat

Ám szűkebb értelemben vett tanítványain, a fest
legtöbben, akik manapság képzőművészetről írunk.
író Réti. Remekbeszabott tanulmányai mintaképei
kifejezés tökéletességének. Klasszikus magyar pró
nyalatokra képes, s ugyanakkor tömör jellemzésre.
van. A mesélés és a szakszerű fejtegetés és elemzés
világos, festőien érzékletes. Hasonlataiban festésze
találnak. Úgy tud egy festményt leírni, hogy szavai
nek. Ízekre szedi, aztán ismét összerakja, néha sz
Egyáltalában az a mód, ahogy Réti a meghatározh
festőművészeti alkotás lelki alapjait kihámozza, s a
déseit taglalja, felvilágosítóan és serkentően hatott
fiatalabb nemzedék íróira is. Művészetszemlélete
het eléggé óhajtanunk, hogy hatása elevenen mar
is.

Hollósy Simonról[2] írt kis könyve esszéirodalmunk
ló tanulmányát[3] a közös ifjúság és a baráti szeretet
anélkül, hogy ez a magas értelemben vett tárgyilag
szet és a természet című írása[4] a naturalizmus magv
Sok tanulmányából csak kapásból említettük ezt a
nik vaskos kötete a nagybányai festőiskola történet
művészeti irodalmunk értékei közé fog mindenko
ke nemes és hálás feladatot teljesítene, ha Réti foly
egy kötetben jelentetné meg. Akkor állhatna előtt
gában. Neki nincs szüksége erre az elismerésre, de
arra az okulásra, melyet így hozzáférhető írásaiból

A *Bohémek karácsonyá*nak hatása alatt annak id
tit megismerni. Da a világháború messzire sodort, s

Kiss Lajos, építészmérnök

Csongrádon, a művelődési központ kiállítótermében Arányi Sándor festőművész tárlatát szombaton nyitja meg Kiss Lajos építészmérnök. A kiállítás okt. 9.-ig látogatható.

Programajánlatunk a hét végére.

Csongrád Megyei Hírlap, 1983. 12. évf. 23.

Kiss Lajos, Kossuth-díjas etnográfus.

1904-ben mágy mezőgazdasági és ipari kiállítás volt Városhelyen és elhatározták, hogy néhány szobányi népművészeti gyűjteményt kiállítást is rendeznek. Tornyai János is jelentős szerepet kapott a kiállítás megszervezésében, Kiss Lajos, a későbbi Kossuth-díjas etnográfus volt a fő gyűjtője az anyagnak. — Ravették a városi vezetést, hogy a szép összegyűjtött anyagból múzeumot alapítottak.

Festőiskolák nyomában.

1980. X. 25. Kossuth 13.30 /Finé/.

Kiss Lajos, Kossuth-díjas művész

Az 1954. okt. 8.-án megnyílt vásárhelyi első őszi, tárlaton a helyi művészek és művészetkedvelők körében láthattuk Kiss Lajos Kossuth-díjas, Németh László írót, Kamotsay István, Szabó Iván Munkácsy-díjasokat.

Szabó Endre: Lírai sorok Medgyessy Ferencről.
Csongrád Megyei Hírlap, 1981. febr. 1.

Kiss Lajos, múzeumigazgató

Diósnegi Balázs mikor Nyíregyházára jött, már tudott Botos Géza ottléteiről. Ő a Kálvineumban tanított. Apósával, Kiss Lajos múzeumigazgatóval meghitt viszonyba került, — ő tudta, hogy Diósnegi Rudnay tanítványa volt, — ők pedig jó barátok voltak.

T. P.: Beszélgetés Diósnegi Balázzsal a nyíregyházi évekről. Kelet-Magyarország, 1982. nov. 24.

Tkisz Lajos, építész

a hegedi tervpályázaton első díjat nyert.

—: Közlemény 8.

Népszabadság, Bp. 1977. dec. 30.

M.D.K.

Kiss Lajos,asztalos m. Kiss

Veszprémi mester.Adat:1891-től.

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi asztalosok.

252.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém.

1963

Kiss Lajos

az alábbi pályázaton ~~kiegelt~~ megvételben rész esült
15. számu terv egyik szerzője.

Lehoczky Üdön: Országos vezető módszertani szociális otthon tervpályázata, 1971.
Magyar épitőmüvészet, 1972. 1.sz. 2-7.l.

Kiss Lajos

Gölöncsér

Aldobolyi Nagy M.: Földmérő vásárhely

Élet és Tudomány 1963 nov. 1619. l.

Kiss Lajos
festő

M.D.K

Méltatás

Tebely Gábor: Rudnay Gyulával
Művészet, 1967. február – 8 kg

M. D. K.

Kiss Lajos építész

Öblitőaknák MNOT-200/a-c/57

Tojásszelvényű csatornák és aknák MNOT 210/a-d/57.

Csőáteresztő zsilipfejjel MNOT-212/a-b/57

Vízelvezető nyílt csatornák fenéklép. csői MNOT-213/a-e/57

Mnot katalógusa 1958. 261., 262., 264., 265. l.

M. D. K.

Kiss Lajos építész

Fedett tűzivíztároló

MNOT 98-56

Munkatalógusa 1958. 247. l.

KISS LAJOS, festő, rajztanár

Miskolci festő és rajztanárnak 76 lappól álló miskolci részleteket megörökitő akvarell sorozata van a Miskolci Herman Ottó Múzeum Képzőművészeti Gyüjteményének a birtokában. 42.old.

ZADÁNYI GUIDO: A megye képzőművészetének helyzete, képtárai és képzőművészeti irodalma 37.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 5. 1965.szept. Miskolc, 1965

Kiss Lajos

a későbbi kiváló néprajztudos-
nak is jelentős szerepe volt Vásár-
hely művészetének kialakulásá-
ban.

Dömötör János: Vásárhelyi művészet.
Alföld 1971/10 67 old.

KSS LAJOS,tanár

55.-É.N.-1899.-A miskolci ref.főgimnázium tornaverseny érme.Tervezte Kiss Lajos ref.Főgimn.tanár.M-V./Miskolc város/.K.B.34 mm.-/66.old.-/34 mm.ezüst és bronz.51.old Körmöcbányán készült.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,1952.Bpest.és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1951-1952./

KISS LAJOS, grafikus

---

1. kép.-Kiss Lajos karikatúrája. Megjelent a Bagoly c. miskolci hetilap I.évf./1904/ 13.száma nak címlapján.- 283.old. Fekete repr.

ZSADÁNYI GUIDO: Balogh Bertalan emlékezete/1870-1922/ 281.old.

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Kiss Lajos

egri festő 1884-ben önkényesen átfestette az egri Kossuth L. u. 14 sz. a. ferences templom III. melléholtár képét.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3691

Kiss Lajos

1784-ben (helyesen 1884) átfestette az egyi Kossuth L. u. 14 sz. ferences templom VI. mellékoltár képét

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

370

KISS LAJOS, festőművész-tanár

1899[illegible].nov.11-én nyilt meg a kiállitás. Kiss 20-30 kép elhagyását tartotta volna indokoltnak, melyek szerinte nem ütötték meg a kiállitás szinvonalát. 53.old. 6.jegy

ZSADÁNYI GUIDO: Az első képzőművészeti kiállitás Miskolcon 53.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 6. 1964. 161. Miskolc, 1964

Kiss Lajos
festő

1904-ben herdi meg néprajzi emlékek
gyűjtését Tornyai János, Kiss Lajossal és
Endre Belával.

Lelkes István: Egy halott irányzat
Művészet, 1969. december - 18 lap.

MDK

Kiss Lajos

alatkai festő

"Tanyai iskoláúja

B.T.: Megyei képzőművészeti kiállitás
Törökszentmiklóson

TISZAVIDÉK, 1958. ápr. 10.

Kiss Lajos
pedagógus

MDK

Résztvett a kiállitáson.

"Ebes-Kunpálhalom"

Dr. Tóth Ervin: Nagy jelentőségü kezdeményezés az ebesi képzőművészeti kiállitás.
Hajdu-Biharmegyei Napló, 1958. máj. 7.

MDK

Thiss Lajos
festő

Tornyai János művészbarátai
körében tartózkodik.

Osváth Béla: Tornyai János élvezetése
Élet és Irodalom, 1961 okt. 14. — 8 l.

M.D.K.

Kiss Rajos
néprajzos

M.D.K.

Kiss Rajos néprajztudós a kunok
Erdemrend kitüntetését kapta

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április – 40 lap

Kiss Lajos

Simon Béla nem itt született, Cseh László sem, Zs. Kovács Diána... Gyöngyösről származott el, Soltra... Jákóbóljött, Plattky Ungvárról, Rétfalvi Aknaszlatinárról, Kiss Lajos Budapestről.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában. Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug. 725 l.

MDK

Kiss Lajos, építész

Kossuth díjat kapott.

-: Kihirdették a diplomadíjpályázat eredményét 8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 16.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kiss Lajos

cikke: Lakáspolitika és a tömeges lakásépités müszaki-anyagi bázisa a Szovjetunióban. - Magyar Épitőipar, 1967.16.évf.11.sz. 591-605.1.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért.197o.1.sz. 68-1o7.1./

1oo. 1.

M.D.K.

Kiós Lajos (Alajos)

nevét emlitik, mint ari 1844-ben Krachernar a ferences templomban lévő Szt. Anna oltárképét át festette. Az ő művét viszont Ramold festette ujra át 1930 körül.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 355. old.

Kiss Lajos
festő

M.D.K

Vásárhelyen élt Kiss Lajos

Hernády Gyula: Endre Béla
Művészet, 1962. október — 13 lap

Kiss Lajos.

A miskolci „Révay József Könnyelődési Egyesület" képzőművészeti szakosztálya Debrecenben kiállítást rendez, melyen munkáival részt vesz.

Magyarország, 1927. okt. 6.

Kiss László

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ÖSZTÖNDÍJ-TANÁCSA Dr. Schuler Dezső alpolgármester elnökletével és Csánky Dénes főigazgató, Árkay Aladár műépítész és Dr. Pacher Béla tanácsjegyző résztvételével nemrég tartotta meg ülését, amelyen az ezidei iparművészeti ösztöndíjat adta ki. Az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola növendéke, Kiss László díszítő szobrász nyerte el a 600.— pengős ösztöndíjat. Ezenkívül dicséretben részesült Szakáll Ernő díszítő szobrász, bemutatott munkái alapján.

Mindkét fiatal iparművész igen dicséretreméltó munkásságot fejtett ki s munkájuk jól megérdemelt jutalmát nyerték el az ösztöndíj-tanács határozatával.

a 1
MAGYAR IPARMUVESZET
1937. 127. l.

VASÁRNAP
13
Kat. Anaklét p.
Prot. Jenő
Ó-g. 30. 12 apost.

N. k. 4 ó. 15 p. N. ny. 19 ó. 55 p.

Izr. 18. Templ. elf.

HÉTFŐ
14
Kat. Bonavent.
Prot. Egrs
Ó-g. 1. Julius

KEDD
15
Kat. Henrik cs.
Prot. Henrik
Ó-g. 2. B.-A. m.

SZERDA
16
Kat. Kár. B.-A.
Prot. Valter
Ó-g. 3. Anatól

CSÜTÖRTÖK
17
Kat. Elek hv.
Prot. Elek
Ó-g. 4. András

PÉNTEK
18
Kat. Kamill hv.
Prot. Frigyes
Ó-g. 5. Márta ó.

SZOMBAT
19
Kat. P. Vince
Prot. Emília
Ó-g. 6. Lucia

Izr. 24. S. Pinkhasz 1 P

Szabadalmakat, vedjegyeket és mintá ... megszerez

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Kiss László

MMÉEÉvk

1914. 65. l.

itsch
ben
lonc
arab
gebl
az a
ás

yren
t n
nét
Rho
a hi
an.
y fi
me
tt v
sziv
ek
. A
va
nely
a l
ezté

neto
égót

cement erős vételytársat a vas portland-
itet leszoritsák s egyenlő értéküvé tételét
ól felfogott érdekükben lehetetlenné tegyék.
i olyan kevert cement, melynek legfeljebb
rmadát erre a célra alkalmas olvasztó
képezi. A kisérletek ezt a cementet a
ndcementtel egyenlő értékünek bizonyitot-
Azért a német közmunkák minisztere ren-
leg engedélyezte, hogy az állami munkák-
a két cement bármelyike egyformán hasz-
tó, az összetétel és előállitás igazolása

radl
entr
va
ller

Balá
L
- Cs
és

Dev
en.
ronc
nsse

Diet
iőzv

Vilh
besc
men

Allge
ben.
ngol
ütöt
ov.:

1422. alapsz. Allg
schaft cég Berlinb
izzólámpák előállitása
Meller és Bérczi.)

1424. alapsz. Ele
Remscheid-Hartenbe
fürdők desoxydáci
(Képy : Harsányi és

Ő K LAPJA

Budapest, 1909. április 14

zoriussá válik, ajánés adni hiábavaló, i ugyis megdöntik. biztositék követel kötött üzleteknél, ztóra csak kötelezettzve pedig a formai — mint számos aélhetnek. Sem az határidő betartásáért lehet, mert eltekintve nki üzletet nem köt, ujabb üzleti összevagy csak nagy tesithet.

ása a kereskedelmi mészetes eredménye az építkezés iránti helyzetbe hozza az kartelleknek az az kiszolgáltatja őket rovenienciáju anyagmelyet egyáltalában lmuk nincsen, mert léseket kötelékében gáltatja ki üzleti bek nem konveniáló ólalni hiábavaló. rás okait, adósok nert a munkabérs tarthatatlan, nem a béremelkedésekkel s általános elégedet-

ingatja a mai állapot fenntartása magyar é közönség bizalmát iparunk életképességél rákényszeriti az illetékes tényezőket, h hazai produkció elkerülésével külföldről sze be szükségleteiket.

Vasbeton apróságok.

Észak-Amerikában a vasbeton a felhők házóriások között is igyekszik elfoglalni megillető helyet. Pittsburgban legutóbb ép egy tizemeletes áruházat teljesen vasbet Az épület sarok telken emelkedik egyik lokzata körülbelül 49 méter, rövidebb ho zata csak 18 méter széles. A falak pillé tengelytávola a hosszabbik oldalon ca 7 a rövidebb oldalon nem egészen 6 méter, területük pedig alul 66×66 cm², a le emeleten pedig 56×56 cm². Vasbetétük 4 leg 8 szál 6 cm. vastag kerek acél rud, r ket minden 30 cm.-nyire 5 milliméteres d kal kötöttek egymáshoz. A menyezet szerk vasbeton bordás lemezfödémek. A tető is betonból készült s tüzálló boritást nyert. kesek a megterhelési adatok. Az első emeletsor terhelésére 1470 kg.-ot szabtak m²-ként, a többire pedig 1220 kg.-ot. A 366 kg. esik m²-ként. A számításoknál a vett megengedett feszültségek tisztán nyo 24·6 kg. cm², nyomásra hajlitott gerenc 35·2 kg. cm², huzásra pedig 3·52 kg. cm²

*

Elvállalnak mindennemü **gázvezetékek szerelését** világitási, dabb kivitelü gázcsillárokat, egyszerü és diszes kivitelben, n

el és Brausewetter

on-, hid- és mélyépitő n. t.

rause

st, V.

, V.,

terv
szal

y: K

C
p

y: V

V
b

y: H

H
lö

y: N

I
a

y: N

F
é

r

Sopron

Vers

kir.
áro
narac
ntási

k (k
tő é
og t
k, a

átala

l-, k
-,
beton
nánco
aragó
ófedő-
logos

talos-
atos-,
zoló-
ges

üv

b

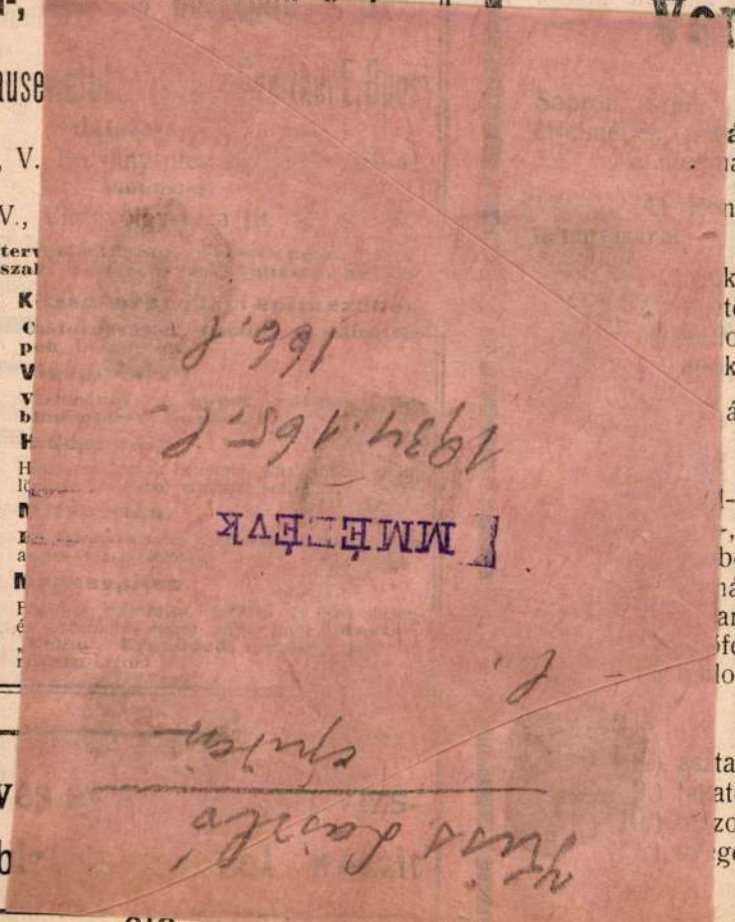

MMÉTÉVK
1934.165.l
166.l
Kiss László
cyrán
l.

19.329/909.

Árlejtési hirdetmény.

A predeáli m. kir. mellékvámhivatal és pénzügyőri l
tatarozására **5055 kor. 57 fillér** költség összeg mellett h
hirdetmény eredményre nem vezetett; ennélfogva ezen mun
biztositása céljából **1909. évi május hó 21-én d. e. 10**
a brassói m. kir. pénzügyigazgatóságnál (I. emelet 8. sz. aj
ajánlati ujabbi versenytárgyalás fog tartatni. Árverési felte
m. kir. pénzügyigazgatóságnál a hivatalos órák alatt beteki

Felhivatnak mindazok, kik a versenytárgyaláson rés
akarnak, 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlataikat a kitüzött
időig a pénzügyigazgatóság főnökénél nyujtsák be, mivel a
beérkezett kérelmek figyelembe vétetni nem fognak.

Brassó, 1909. május 6-án.

Szenti Ba
kir. tan. pénzügy

Somogyvármegye alispánjá

10.853/1909. szám.

Hirdetmény.

A sand—látóhegyi törvényhatósági közut 6.724. sz.
sz., 7.387. sz. és 7.775. számu szelvényénél épitendő **beto**
az áteresztők felépitését **8478 korona 70 fillér** összeg
engedélyeztem.

A fentemlitett munkák kivitelének biztositása céljá
1909. évi junius hó 7-ik napjának délelőtt 11 órájára
megyeház kistermében tartandó zárt ajánlati versenytá
hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhivom, hogy a fentebbi mu
végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a
nap délelőtt 11 órájáig nálam annyival inkább igyekezzenek

Kiss László †

épitész

† 1925. jul. 16. élete
39. évében.

Kiss István épitész fia.
A fenti a műegyetemen
Nagy Virgil tanítványa
volt. Szamos pályázaton
vett részt. A műegyetemen
sokáig Pecz Samu mellett
volt asszisztens. Mint
önálló épitész főleg a kul-
tuszminiszterium foglalkoz-
tatta ~~a~~ iskola tervek kiszi-
tésével. Legutóbb a komá-
romi főgimnázium épitését
vezette.

Épitő Ipar – Épitő Művészet
1925. 101. l.

kodni kell, főleg magánmérnök-kartársaink részére olcsó, esetleg ingyenes lakásról, élelmezésről és az útiköltség megtérítéséről.

A jövő évben remélhetőleg lesz erdészeti továbbképző tanfolyam, továbbá sor kerül az idei tanfolyamokból kiszorult közgazdasági és jogi előadásokra is.

1942. január havában: — 7-től kezdve — tervbe vettük budapesti kartársaink részére is tanfolyamokat, melyek előadásai — éppúgy mint az idén — 5—8-ig tartatnak, mégpedig legfeljebb 4 héten át. Az előadásokra nézve pedig érvényesíteni kívánjuk azt az elvi álláspontot, mely szerint azok ne legyenek enciklopedikusak, hanem bizonyos alapismeret feltételezésével valamely korszerű kérdésnek teljesen szakszerű, a lényeges részletekre is kiterjedő tárgyalását nyujtsák, melyet a gyakorlat mérnökei jól tudnak hasznosítani.

Az idén igen sok korszerű kérdést nem lehetett az amúgy is túlzsúfolt programmba beilleszteni. Ezeken az új témákon kívül az idei tanfolyamokon elhangzott előadásokra, mint álta-

Kiss Károly

Okl. építész

Jégpalota terve

a MMÉ Egylet 1911-12.

nagypályázatain ezüst

éremmel kitüntetett

pályamű.

MÉ 1912. 9-10 sz.

TELEFON 647.

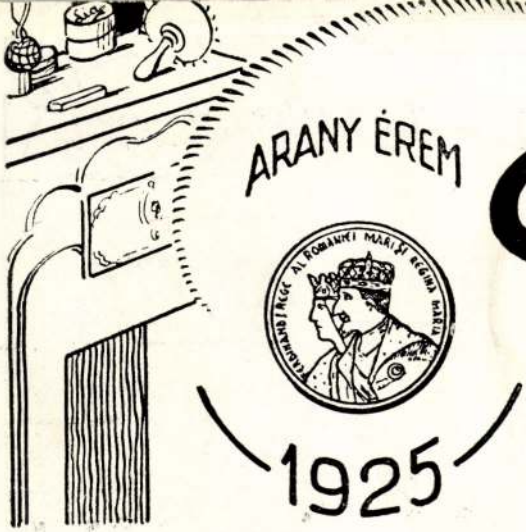

A bőr, a haj és a száj egészségének,

Különlegességei nem tartalmaznak káros anyagokat, mivel csak

1. Lia nappali krém . . .	55 lej	9. Lia ugorkatej .
2. Lia éjjeli krém	60 „	10. Liadont szájviz
3. Lia glicerin-krém . . .	60 „	11. Liadont fogkré
4. Lia kámfor-krém	55 „	12. Lia folyékony a
5. Lia Hanum török-krém .	110 „	13. Lia arc- és aja
6. Lia archámlasztókrém	100, 110, 120	14. Lia szemhéjir
7. Lia kamforszesz	75 „	15. Lia körömlakk
8. Lia bőrregenáló	60 „	16. Lia brilliant kö

Lia pudert és hajfestőszereket közelebbről forgalomba
tökéletesebb preparátumok léteznének. Kérje

Kozmesis megrendelési iroda: Buc

KISS ÉS ARVÉ

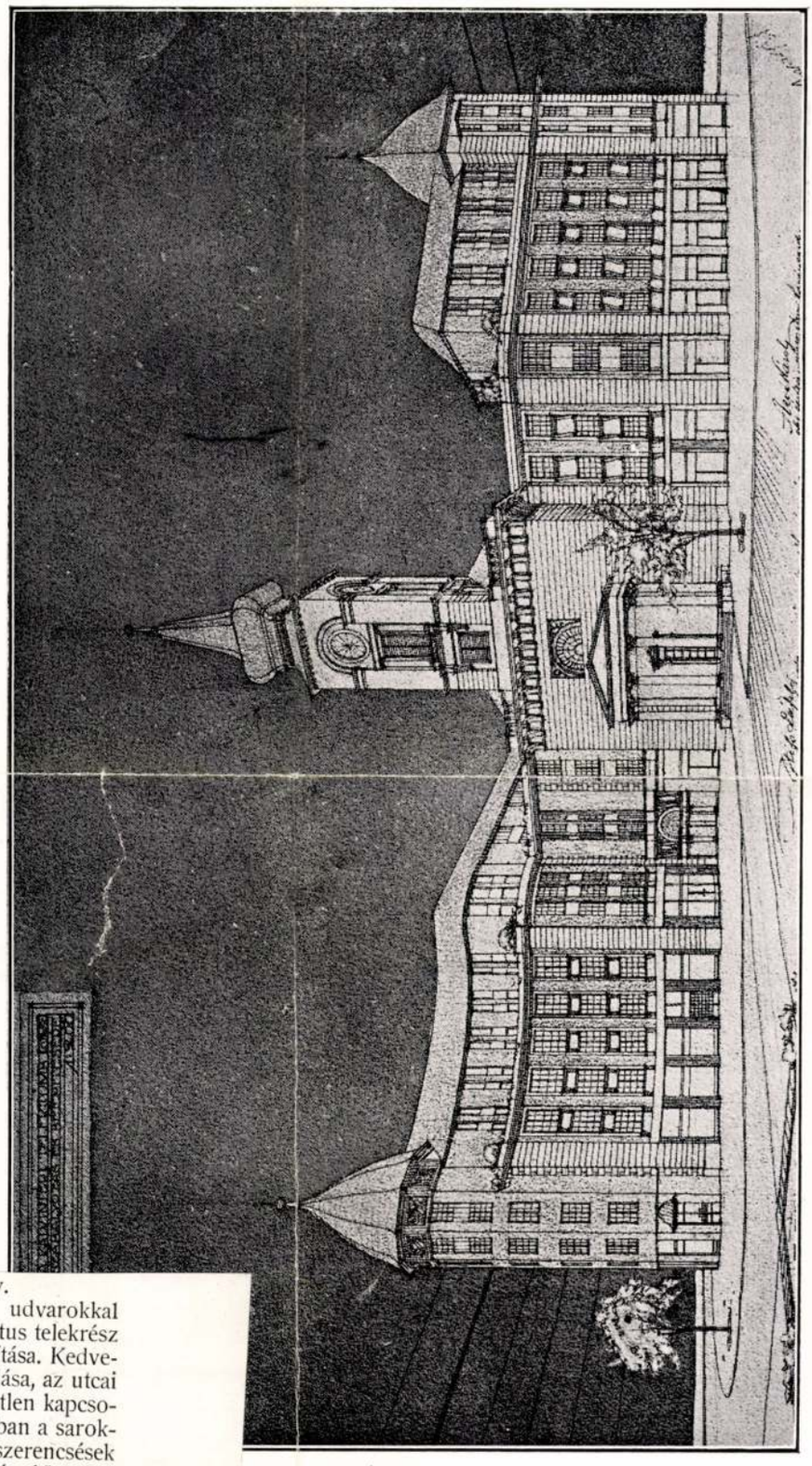

TÁVLATI KÉP

Kiss és *Arvé*. 3. sz. pályaterv.
Kedvező a fővárosi telektömb udvarokkal való arányos tagozása és református telekrész nagy udvar körül való csoportosítása. Kedvezőtlen a földszinti üzletek megoldása, az utcai és udvari részek nem eléggé közvetlen kapcsolata következtében, valamint általában a sarokkávéház alaprajzi kiképzése. Nem szerencsések a lakások a fölösleges előszobák és előszobaszerű, kedvezőtlen megvilágítású hallok következtében. A hivatalos helyiségek előszobája előnytelen megvilágítású. Az architektonikus kiképzés a templomot a bérházhoz kapcsoló szárnyak túlságos magassága következtében a templom érvényesülését gátolja. A bérházaknak különben nem kedvezőtlen homlokzatai a templom homlokzatával tömegükben nem harmoniálnak.

Költségszámítás.

Építési költség együttesen	3.191,707.—K.
Bérjövedelem együttesen	474,905.— „
„ „ %-ban	14.8%

ÁRKAY ALADÁR

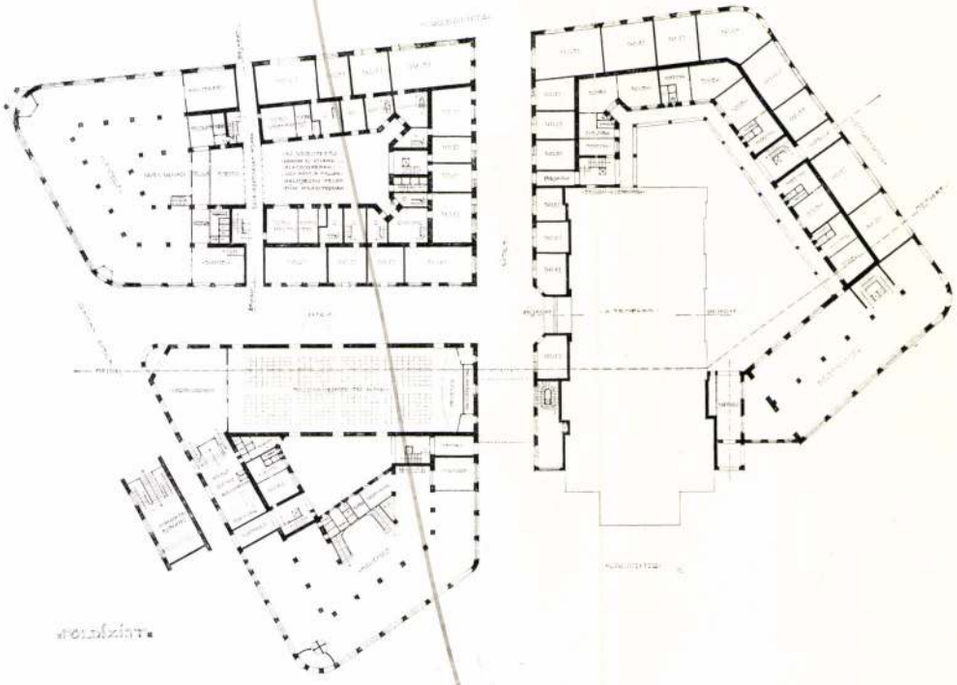

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

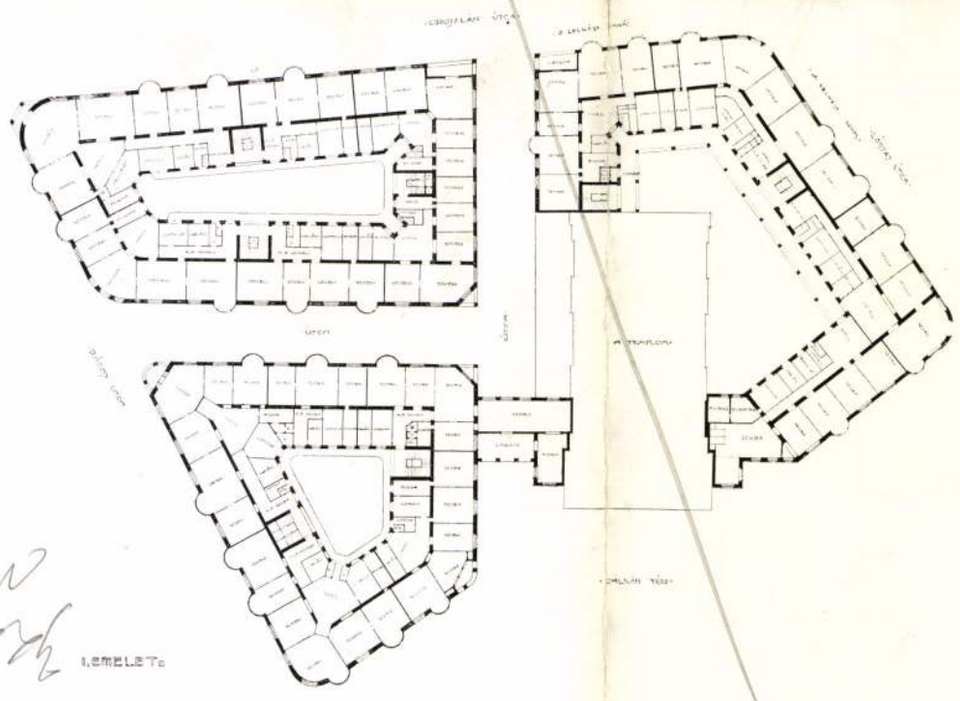

MEGVETT TERV

I. EM. ALAPRAJZ

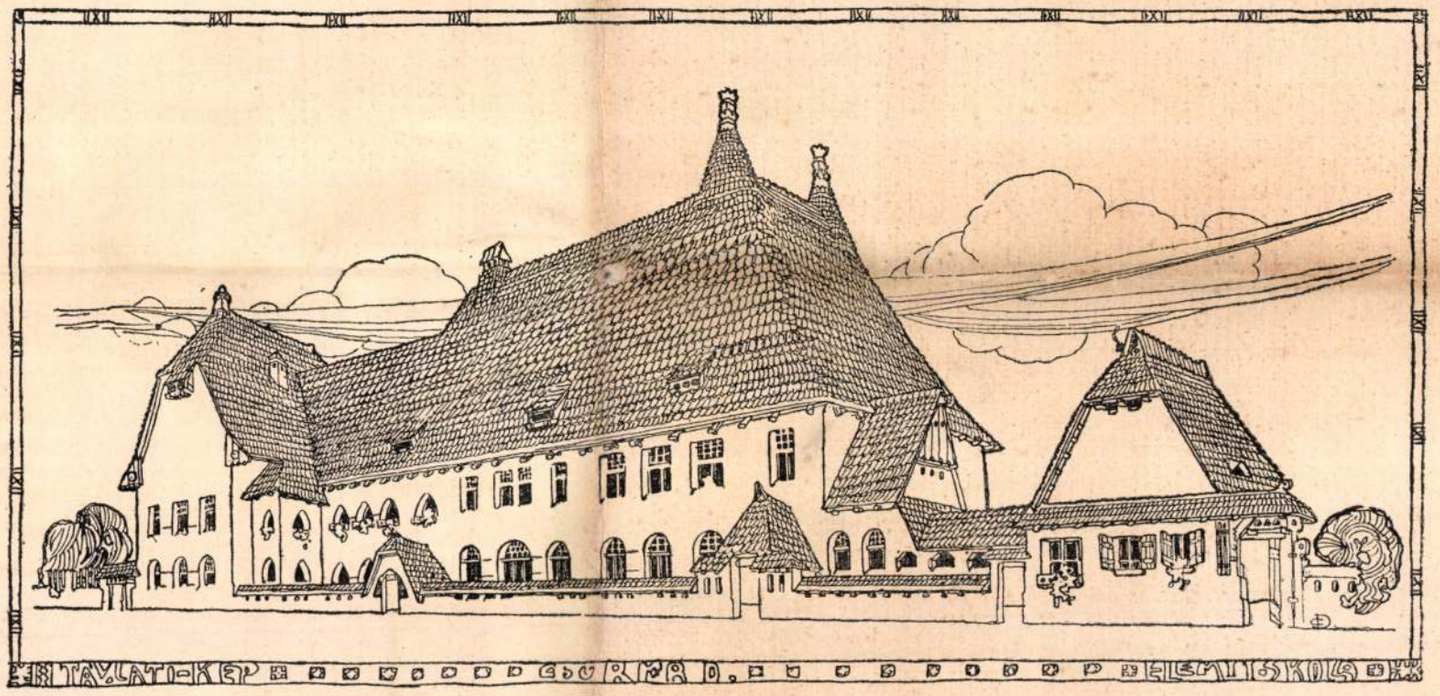

ISKOLA
ÉCOLE

CSORNA DEZSŐ
DÉSIRÉ CSORNA

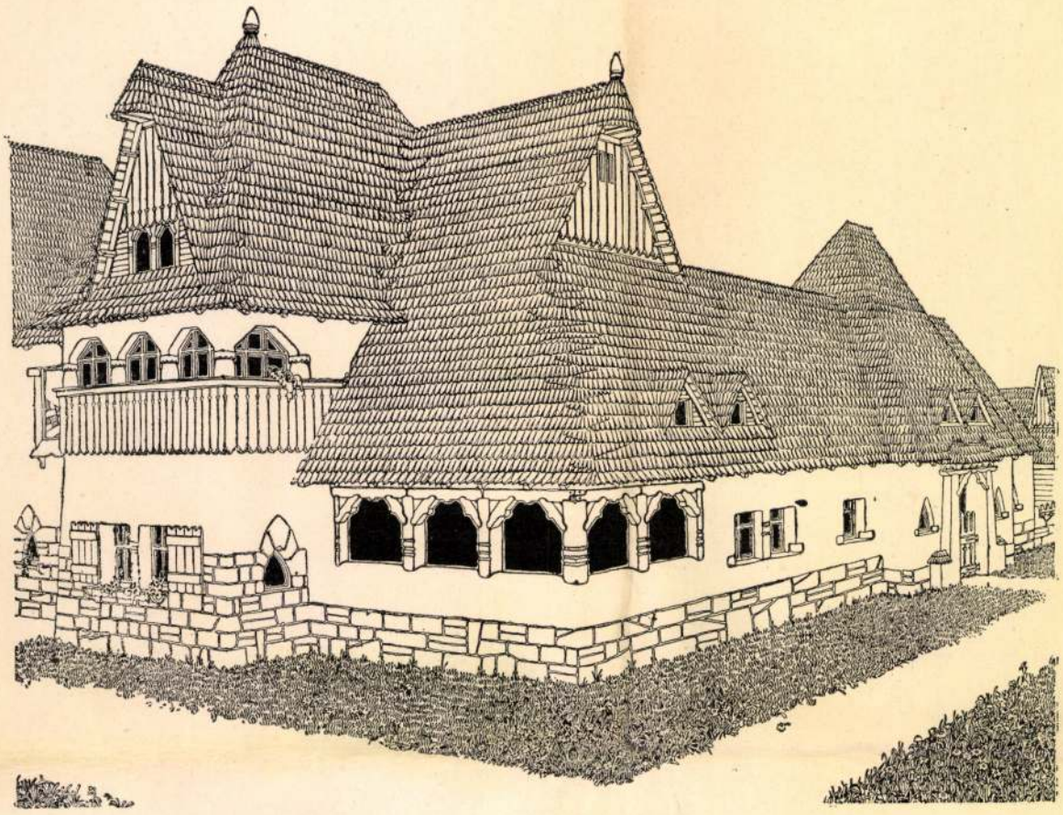

UDVARHÁZ
BÁBOLNAI JÓZSEF

MAISON BOURGEOISE
PROJET DE JOSFPH BÁBOLNAI

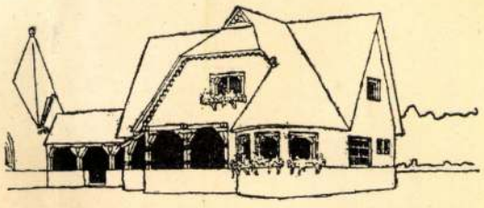

WERNER FRIGYES
VÁZLATA

ESQUISSE DE
FRÉDÉRIC WERNER

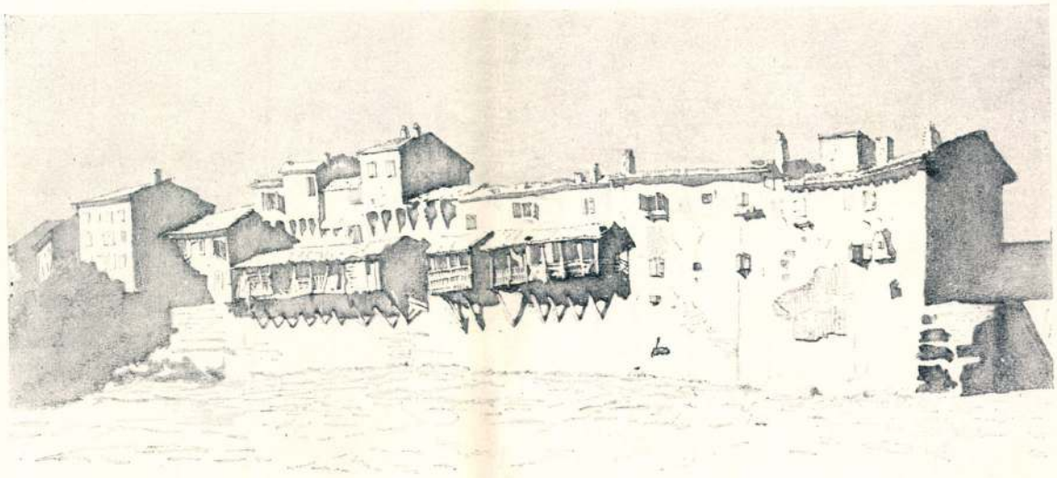

ÚTI VÁZLAT
KOCSIS LÁSZLÓ

CROQUIS DE VOYAGE
LADISLAS KOCSIS

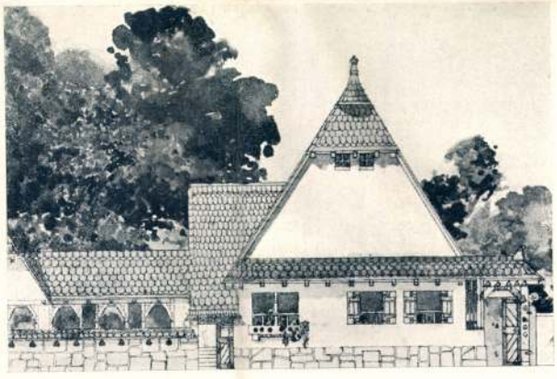

ISKOLA-RÉSZLET
CSORNA DEZSŐ

VUE D'UNE ÉCOLE
DÉSIRÉ CSORNA

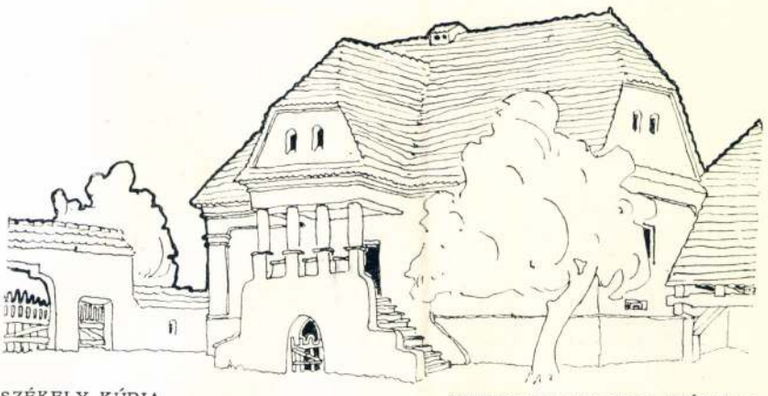

SZÉKELY KÚRIA
BÁBOLNAI JÓZSEF RAJZA

MAISON BOURGEOISE SZÉKELY
DESSIN DE JOSEPH BÁBOLNAI

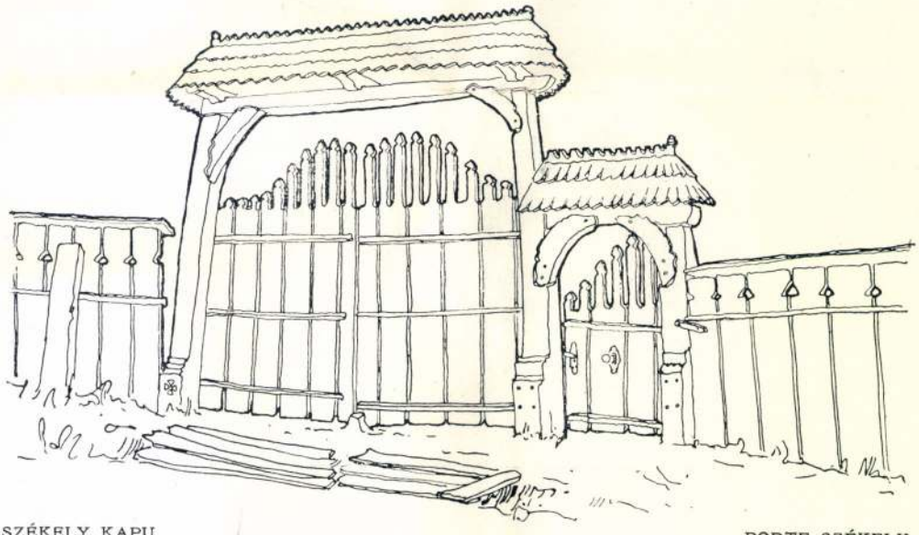

SZÉKELY KAPU
BÁBOLNAI JÓZSEF RAJZA

PORTE SZÉKELY
DESSIN DE JOSEPH BÁBOLNAI

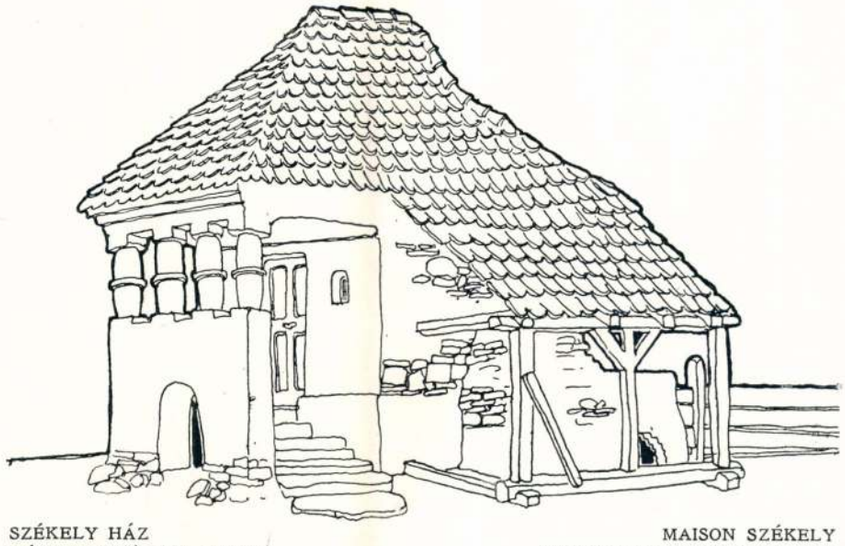

SZÉKELY HÁZ
BÁBOLNAI JÓZSEF RAJZA

MAISON SZÉKELY
DESSIN DE JOSEPH BÁBOLNAI

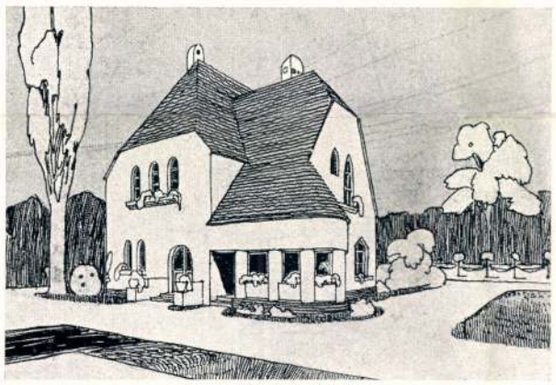

CSALÁDI HÁZ
TERVEZTE KISS LÁSZLÓ

MAISON DE FAMILLE
PROJET DE LADISLAS KISS

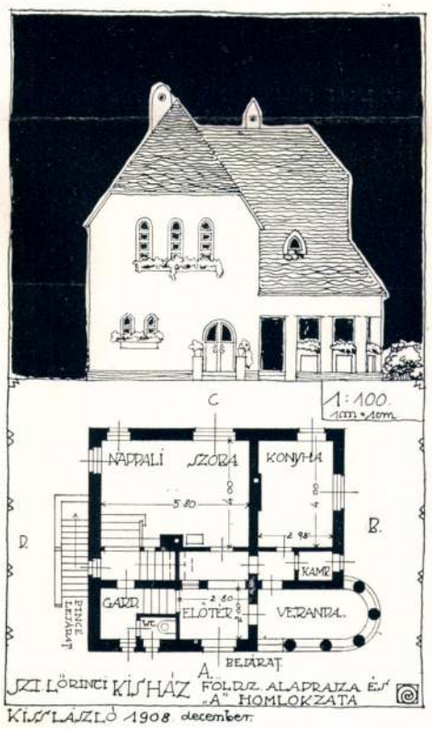

1909. II. 1-2. sz.

MŰEGYETEMI HALLGATÓK MUNKÁI

TRAVAUX DES ÉLÈVES DE L'ECOLE POLYTECHNIQUE

A VALKÓI TEMPLOM
BÁBOLNAI JÓZSEF RAJZA

L'ÉGLISE DE VALKÓ
DESSIN DE JOSEPH BÁBOLNAI

MUNKÁSHÁZAK KEREPESEN
TERVEZTE PECZ GYULA

MAISONS D'OUVRIER À KEREPES
PROJETÉES PAR JULES PECZ

Az épitőipari képesítésekről.

Amidőn a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr f. év július havában közreadta az építő ipar gyakorlásáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét, módot nyujtott az érdekelt szaköröknek arra, hogy e javaslatot lehető széles mederben tárgyalhassák, s kilátásba helyezte, hogy az ily módon kialakuló közvélemény annak idején a törvény végleges szövegének megállapításakor figyelembe fog vétetni.

A törvényjavaslat fölött*) számos szaktestület kebelében megindulván a tanácskozás, időszerűnek vélem, ha alábbiakban annak legfontosabb rendelkezéseire, nevezetesen az ipari munkakörök meghatározására s az ipari képesítésre vonatkozó megjegyzéseimet foglalom össze, részletesebb megvilágítására ama javaslatomnak, melyet nem régen egy ily véleményadásra hivatott testület kebelében voltam szerencsés előterjeszthetni.

Előrebocsátom, hogy megjegyzéseim egyelőre csakis a kőműves iparra vonatkoznak. A kőfaragó és ács iparra vonatkozó észrevételek utóbb könnyen lesznek a kőműves iparra nézve felállított rendszerrel összhangba hozhatók.

*

A jelenleg érvényben levő 46188/1884. számú miniszteri rendelet s annak három rendbeli pótlásából kialakult gyakorlat a kőműves ipar gyakorlására háromféle képesítést állapít meg:

1. az építő mesterét korlátlan munkakörrel;
2. a kőműves mesterét földszintes házak építésére jogosító munkakörrel;
3. a kisebb kőműves iparost, engedély alá nem eső kisebb munkák és javítások végzésére, sőt kis- és nagyközségekben még egyszerű szerkezetű földszintes lakóházak emelésére is jogosító munkakörrel.

E rendeletek alapján a kőműves mester hatásköre igen szűkre volt szabva, bár valószínű, hogy ez az akkori viszonyok közt teljesen indokolt volt, amennyiben az ország építési szükségletének legnagyobb része még nem is oly régen földszintes házak emeléséből került ki.

Azonban abban a mértékben, amelyben a fővároson kívül vidéki városainkban is a földszintes ház typusáról át kezdtek térni az emeletes ház typusára, egyre nyomasztóbbá váltak a kőművesmesteri jogosítvány szűk korlátai. Ennek eredménye pedig egyrészt az építőmesteri pályára való tódulás volt olyanok részéről is, kiknek előképzettségük s tudásuk kisebb munkakörre utalt volna; másrészt pedig az a temérdek szándékos, vagy tudatlanságból eredő hatásköri túllépés, mely gyakran a hatóságok részéről is támogatásban részesülvén, a képesített építőiparosok állandó sérelmét képezte s képezi most is.

Az új törvényjavaslat, felismervén a mai gyakorlat korszerűtlen voltát, annak részleges megváltoztatásával következőképp állapítja meg a kőművesipari hatásköröket:

1. az építő mesterét a magasépítés terén korlátlan munkakörrel (10. §);
2. a kőműves mesterét mindennemű magasépítkezésre terjedő munkakörrel, melyből csakis ú. n. nehéz szerkezetek (?) vétetnek ki (11. §);
3. az önálló kőműves iparosét, egyszerű szerkezetű földszintes lakóházak és gazdasági épületek emelésére terjedő munkakörrel.

Amint látjuk, a javaslat a kőműves mester hatáskörét óriás módon terjeszti ki, az önálló kőműves iparosét pedig szintén tetemesen bővíti. Csakhogy megszorító kivételekről is történt gondoskodás.

A kőműves mester munkaköre ugyancsak a 11. § alapján, törvényhatósági javaslatra s miniszteri rendelettel egyes községekre akképp korlátozható, hogy csak egyszerű földszintes házak építésére szorítkozhatik. Evvel a kőműves mester az illető helyen egy sorba kerül a kőműves iparossal, kinek a 15. § szerint a fentivel azonos munkakör van biztosítva.

De megszorítható városi, vagy törvényhatósági szabályrendelettel s miniszteri jóváhagyással a kisebb kőműves iparos munkaköre is olyaténképp, hogy az bizonyos helyeken csakis építési engedélyekhez nem kötött javító és tatarozó munkákra jogosít.

*) A törvényjavaslat teljes szövege megjelent az Építő Ipar júl. 21. és 28-iki, 29. és 30-ik számaiban.

Karácsonyi krónika.

Olykor valami láthatatlan erő izgatja az embereket. Amikor igazán nagy szükség volna nyugalomra, higgadtságra, bölcs mérsékletre, akkor egy meggondolatlan cselekedet, egy időszerűtlen kijelentés vagy túlzott ambicióból eredő buzgalom sokszor kellemetlen helyzeteket teremt. Nyugtalanságot kelt, aminek a lecsillapítása azután nem egy okos embernek okoz fejtörést. Lényegtelennek látszó apró ügyek, amelyekre éppen jelentéktelen voltuknál fogva senki sem fordít különösebb figyelmet. Mennek a maguk rendes mindennapos útján. Leperegnek gyorsan, észrevétlenül.

Egyszer azután egy új, szokatlan hang üti meg fülünket, avagy egy új, feltünőbb szín vonja magára a járókelők figyelmét. Persze, megállunk. Az emberek csakhamar csoportba verődnek. Érdeklődnek. Szóba elegyednek egymással. Eszmét cserélnek az új jelenség fölött, amiből csakhamar vita, sőt esetleg harc is keletkezik. Az egyiknek roppantul tetszik az új szín, az öblös, érces hang. Szomszédjának meg éppen ez nem kell. Neki a régi egyhangúság felelt meg. Hogy e vitába az érdek szinpadja avagy ellenszenv is beleszól, csak természetes. És hogy csakhamar pártokra szakadnak a vitatkozók, az magától érthető.

*

Az egyesület unalmas, egyhangú csöndjét az utóbbi hetekben mindenkinek jóleső élénkség váltotta fel. Mintha friss vért öntöttek volna az ereibe. A máskor üres foyer tömve van egy idő óta. Mindenfelé vitázó, zsongó csoportok. Zárt ajtók mögül hevesen vitázók zaja túlhallik a falakon.

Mi az, ami annyira felvillanyozta a híveket? Ami így hirtelen fölverte a megszokott, csöndes nyugalmat? Miért e sürgés, e nyugtalanság? És miért csak a szinfalak mögött és nem nyílt színen folyik a viadal?

*

Építészi dolgokban, tiszteletdíjak megállapítása ügyében, magánosok, hatóságok gyakran fordulnak az egyesülethez. A szakosztályok rendszerint megbíznak valakit, vagy valakiket, hogy a kért véleményt — a maguk nevében — adják meg. Eddig tehát minden rendben volna. Mert, ha az adott szakvélemény esetleg nem is fedi teljesen a szakosztályok nézetét, meggyőződését, ez mit sem tesz, lévén ez a megbízott egyéni véleménye. Legutóbb azonba negy fölmerült peres ügyből kifolyólag az egyesület nevében azt az elvi jelentőségű véleményt terjesztették a szakosztályok elé, hogy a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által kidolgozott díjtáblázat: „csakis a tervezéssel hivatásszerűen foglalkozó építészekre, illetőleg csakis okleveles építészekre és mérnökökre vonatkozik".

Ez az elvben helyes vélemény a nyugtalanság, a háborúság okozója. Téved, aki azt hiszi, hogy az építészek kivétel nélkül helyeslik ezt a határozatot. Inkább csak megnyugodtak benne, nem látva hirtelen annak reájuk nézve hátrányos következményeit. Nem így az építőmesterek. Ő reájuk, nem foglalkozván hivatásszerűen tervezéssel, a díjszabás immár nem vonatkozhatik. Sérelem-e ez, vagy sem? Ezt hirtelenében, pláne egy szóval, el nem döntjük. De vajjon előnyös-e az építészekre ez az álláspont? Lássuk csak.

Tárgyilagosan, igazságosan mérlegelve a dolgokat, helyes

A törvényjavaslatban foglalt általános érvényű szabály s annak megengedett kivételei tekintetbe vételével már most négyféle munkakör állapítható meg:

1. az építőmesteré korlátozás nélkül;

2. a kőműves mesterek egy részéé, kevés korlátozással;

3. a kőműves mesterek egy más részéé, mely csak földszintes házakra terjedhet; e csoportba sorolandók azon önálló kőműves iparosok is, kik képesítés nélkül is ugyanazt a munkakört láthatják el;

4. az oly kőműves iparosé, akit valamely szabályrendelet érvénye az engedélyhez nem kötött munkák végzésére utal.

A fenti beállítás világosan mutatja, hogy a törvény tervezete igen nagy igazságtalanságot rejt magában, amidőn a kőműves mesterséget, mely az egész országra nézve egységesen szervezett előképzettség, illetve vizsgálat alapján szerezhető csak meg (lásd a javaslat 3. és 5. §-ait), nem a személyes képességektől, hanem politikai alakulásoktól teszi függővé.

Nem számol a javaslat avval, hogy rendelkezéseivel a bizonytalan helyzetek végnélküli sorozatát állandósítja, mert hisz a miniszteri rendeletek és hatósági szabályrendeletek megalkotása nem lévén sem időbeli, sem helybeli korlátokhoz kötve, mindig lesznek az országban kőműves mesterek, kiknek létérdekei veszedelemben forognak.

Bizonyára nem emelheti az állami intézkedések iránti tiszteletet az a tény, hogy állami felügyelet alatt nyujtott képesítés, mely bizonyos jogokat is volna hivatva biztosítani, ugyancsak állami ellenjegyzéssel megcsorbítható!

Mi sem indokolja azt a feltevést, hogy bármely kellően képesített kőművesmester, aki valamely építkezést az ország egyik helyén a közbiztosság s az építtető anyagi érdekeinek megfelelően jól tudja végrehajtani, hasonló feladatot szabályrendeletekkel körül bástyázott más helyen ne tudná épp oly jól elvégezni!

Nem igazságos voltánál fogva egyúttal veszedelmeket is rejt magában a törvénytervezet; mert amely rendelkezésben a jogosság nem érvényesül minden kétséget kizáró következetes módon, ott mindenkor tág tere nyílik egyrészt a visszaélésekre való törekvéseknek . . . az érdekelt felek, de másrészt az önkényes törvénymagyarázatoknak is a végrehajtó hivatalos közegek részéről.

Sarkalatos hibája dacára azonban mégis oly értékes magot tartalmaz az előadói tervezet, mely egy jövendő alakulásnak kitűnő alapjául szolgálhat.

Megtartván t. i. a tervezetből leszármaztatott s fennebb kimutatott négyféle munkakört, s ezeknek gyakorlását nem városi szabályrendeletektől, hanem megfelelő módon kimutatott egyéni képességtől téve függővé, azonnal igazságos s ezzel életképes alapra helyezkedünk, amely, mint látni fogjuk, jelenlegi építőipari szervezetünkbe és iparoktatási rendszerünkbe minden megrázkódtatás nélkül igen szépen bele illeszthető.

E négyféle munkakör már most következőképp alakulna:

1. Az építő mester, korlátlan hatáskörrel.

2. Az I. osztályú kőműves mester tágabb munkakörrel.

3. A II. osztályú kőműves mester (esetleg korlátolt jogú kőműves mester), földszintes házak építésére szóló joggal.

4. Kőműves kisiparos, építési engedélyhez nem kötött munkák végzésére szóló joggal.

A fokozatoknak ily módon való megállapítása csak annyiban mutat fel változást a jelenlegi viszonyokhoz képest, amennyiben a képesítésnek egy olyan új typusát állapítaná meg, mely a mai kőművesmesteri és építőmesteri munkakör között állván, természetes átmenetét képezné a most fennálló ama nagy hézagnak, melynek káros voltára már e cikkem elején rámutattam volt.

Hogy ezen új ipari fokozatnak a gyakorlati életbe való bevezetésére valóban szükség van, azt a nyomós érvek egész sorozata bizonyítja.

Lássuk ezek közül a legfontosabbakat.

Ha magunkévá teszszük azt a mindinkább terjedő felfogást, mely az építő mesterséget, az egyre komplikáltabbá váló feladatok és szerkezetekből kifolyólag egyre magasabb — végeredményében műegyetemi színvonalon álló — qualificatiotól kívánná függővé tenni: el kell ismernünk azt is, hogy igen nagy ez országban az oly feladatok száma, melyeknek dologi végrehajtására a legmagasabb, tudományos alapon álló képzettség nem okvetetlenül szükséges. Ha tehát ily középfokú feladatok végzésére fel-

---

is, igazságos is, hogy ez a díjszabás *csakis* azokat illesse, akik tervezéssel valóban *hivatásszerűen* foglalkoznak. Vagyis, akik valóban csakis tervezésből élnek. Akiknek csakis *ez* a kenyerük. Természetes dolog már most, ha az építész csakis terveket csinál, hogy akkor az építőmester — csakis építsen. Még természetesebb, hogy az építész ne vállalkozzék, viszont az építőmester meg ne tervezzen. Amiként a biró — nem folytathat ügyvédi praxist, de az ügyvéd — szintén nem lehet biró.

Igen ám, de mind ez csak szép elmélet. A valóság az, hogy az építész sokszor vállalja a teljes felépítést. Az építőmestereknek azonban ebből éppenséggel semmi káruk sincsen, mert a kivitelt mindenkor felelős építőmester végzi. A különbség csak az, hogy az építtető helyett, az építésztől kapják a megbízást. Ellenben az építőmester igenis sokszor vállal olyan munkát, amelynek a terveit is maga készíti. Ettől a munkától tehát a tervezéssel hivatásszerűen foglalkozó építészek valósággal elesnek, vagyis valóban károsodnak. A mai állapotok szerint igenis az építészek vannak hátrányban az építőmesterekkel szemben.

Ha tehát az egyesület föntebbi elvi álláspontjával tisztán csak azt a célt szolgálja, hogy ezt, a valóban fennálló hátrányt kiegyenlítse, avagy lehetőleg ellensúlyozza, az építőmesterek mit sem szólhattak volna. A hiba azonban ott van, hogy a helyes elvi álláspont mellett nyomban enged is az elvből. Ez először elvi hiba, másodszor igazságtalanság, harmadszor káros az építészekre és negyedszer éppen ez elvfeladás folytán érte sérelem a képesített építőmestereket.

Ugyanis, ha valaki nem foglalkozik hivatásszerűen tervezéssel, de mellesleg okleveles építész, avagy mérnök, akkor ő reá igenis vonatkozik már ez a díjszabás. Engedelmet kérek, ez igazságtalan. Káros azonban első sorban éppen a tervező építészekre. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet ezt a díjszabását igazán csakis a tervezéssel hivatásszerűen foglalkozó építészek részére készítette. Számításba vette azt az óriás szellemi munka- és anyagi veszteséget, melynek a tervező építész állandóan ki van téve. A tervező építészre a munka megszerzése igen nagy anyagi és még nagyobb szellemi munka-kockázattal jár. Sokszor öt-hat pályázatban kell részt vennie, míg egy munkához hozzá jut. A nagy szellemi munkán kívül azonban rengeteg irodaköltség, adó stb. is terheli. Ha azonban az okleveles építész hivatásszerűen nem tervezéssel, hanem vállalkozással foglalkozik, milyen jogon kapja vagy érdemli meg ugyanazt a díjazást, mint a tervező építész, mikor neki csakúgy nincsenek kockázatai, mint a képesített építőmesternek, mikor neki is csakúgy az építőmesterség, a vállalkozás a hivatása, mint a többi építőmesternek.

Nos, és a hivatalnok-mérnök, aki szabad délutánján végzi elvállalt magánmunkáit és akinek így állandó fizetése mellett busás mellékkeresete van? Ennek a tervezés igazán csak mellékfoglalkozás, aki ezekhez a munkákhoz ugyancsak minden kockázat nélkül jut. Miért illeti őt inkább meg a díjszabás, mint az építőmestert? Talán jobban ért hozzá, avagy közelebbi vonatkozásban áll a tervezéssel amannál?

A M. M.-. és É.-Egyletnek a mérnökök és építészek magánérdekei mellett a közérdeket is szolgálni kell. Kérdem, mindegy-e az a közre, hogy a terveket építész csinálja, avagy az azzal csak mellékesen foglalkozó mérnök? Mindegy-e az országra, az építőművészetre? Alig hiszem.

jogosítjuk az építőipari pályára lépettek ama hányadát, mely kellő képzettséggel bir ugyan, de a legmagasabb qualificatio elérésére még sem teljesen alkalmas, természetszerűleg apasztani fogjuk az építőmesterjelöltek számát. S nem is követünk el méltánytalanságot akkor, ha ezentúl az építőmesterjelöltek képességeit, számos helyen hangoztatott kívánság szerint, a jelenleginél még szigorúbb mértékkel mérjük, mihelyt szabályozva lesz a magasabb fokú kőművesmesteri hatáskör, amely, ha helyi szabályzatok által nem lesz korlátozva, igen tisztességes megélhetést és tiszteletreméltó társadalmi positiot lesz képes biztosítani.

A kőművesmesteri munkakör megállapításakor azonban igen nagy óvatossággal kell annak határait megszabnunk. Amilyen hibás volt az eddigi állapot, mely azokat túlkicsinyre szabta meg, épp oly hibás, ha nem rosszabb volna az előttünk fekvő javaslat életbelépte, mely túlzott liberalismussal az ellenkező végletbe csap át és a kőműves mester hatáskörét az építő mesterével csaknem egyenlővé tenné.

Itt is a középút lévén a leghelyesebb : a normális kétemeletes polgári lakóház volna mértéke annak, amit magasabb fokú kőműves mesternek joga legyen önállóan végrehajtani. Ily munkakör megfelel körülbelül annak a képzettségnek, melyet a felső építőipariskola nyujt növendékei átlagának, úgy hogy ez iskola rendes tanfolyamának sikeres elvégzése, a gyakorlatban töltött bizonyos idő igazolása esetében, már minden további vizsgálat nélkül adhatná meg a jogot a magasabb fokú kőművesmesteri gyakorlat űzésére.

Ez a rendelkezés a felső ipariskolára nézve is korszakalkotó volna. Ezzel t. i. egy csapásra megszűnnék ez intézet jelenlegi fonák helyzete, mely abból áll, hogy négy évi intenziv tanítás után szinte lealázóan kicsiny munkakört tud csak biztosítani legjobb növendékeinek is, minek következtében azoknak nagy része önkéntelenül is az ipari tevékenységről leszorulva, rajzolói pályára özönlik. Egy a jelenleginél magasabb fokú cél kitűzése által újabb tartalom kerülne e kitűnő iskolába s a középfokon álló képesítés megadására szóló jog már most többé kétségbe nem vonható módon indokolttá tenné ezen, már régóta fennálló középfokú intézet létezését.

A középfokú feladatok mellé sorakozik az alacsonyabb fokúak óriás száma, amelyek végrehajtásához bizonyos fokú szakképzettség nem nélkülözhető, de amelyeket kizárólag a magasabb fokú képesítésű kőműves mesterek hatáskörébe utalni már nemzetgazdasági okokból sem volna indokolható.

E feladatok teljesítésére a jelenlegi törvényes rend értelmében a kőműves mesterek birnak képesítéssel. E képesítésnek a jövőben is csorbíttatlanul meg kell maradnia. Ez esetben nem sértetnének szerzett jogok, s különleges átmeneti intézkedésekre sem lenne szükség. Viszont nem volna tanácsos az ilyen fajta kőműves mesterek munkakörét ú. n. liberális intézkedésekkel bővíteni. Az országban működő 22 kőművesmesteri vizsgáló bizottság elé nem az az iparos anyag kerül, melyre, tisztelet a kivételnek, földszintesnél magasabb építkezéseket aggodalom nélkül lehetne bízni! De mivelhogy az ilyen fajta iparosokra az országnak valóban szüksége van — az 1911. év folyamán 1145 építő mester mellett 4346 kőműves mester működött Magyarországon —, maradjon meg hatáskörük, maradjanak meg képesítésüknek a gyakorlat által már elfogadott és bevált útjai, csak elnevezésük változzék meg oly módon, hogy már a névről is meglehessen a hatáskör terjedelmét állapítani. Ily elnevezésül pl. a „korlátolt jogú kőműves mester“ cím is szolgálhatna.

Az iskolai képzettséget és ezzel a külön vizsgálat nélküli képesítést ezen az alsóbb fokon, mint eddig, úgy ezentúl is az építőipari téli s más hasonló tanfolyamok nyujtanák.

Utolsónak marad a képesítéshez nem kötött kőműves kisiparosok munkakörének tárgyalása. Fennebbi fejtegetések logikai folyománya az volna, hogy ez a munkakör csakis építési engedélyhez nem kötött kisebb építő és tatarozó munkákra terjedhessen. — Csakhogy ugyanaz a szükséglet, mely annak idején a 78000/1906. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet kibocsátását, s ezzel a kisiparos munkakörének kis- és nagyközségekben földszintes házak építésére való kiterjesztését szükségessé tette, fennáll ma is és még sokáig fog fennállani; ezért célszerűnek vélem ezt, még leginkább az állandó lakó-

---

Ha tehát a munka minőségét nem tartjuk egyenlőnek, aminthogy természetszerűen nem is tarthatjuk, mily alapon értékeljük azon-egyre annak díjazását? Hol itten az igazság? Nem sérelmes-e ez úgy a közre, tervező építészekre, valamint az építőmesterekre? Tagadható-e itt egyátalán a sérelem? Nem!

Az ellen senki egy szót sem szólhat, ha az egyesület saját maga alkotta díjazását olyképpen értelmezi, hogy az csakis azokat illesse, akik tervezéssel hivatásszerűen foglalkoznak. Ez helyes, igazságos álláspont. De kivételeket csinálni, amelyekkel az elvet feladjuk és amelylyel éppen azokat károsítjuk, akikért az elvet felállítottuk: ez következetlenség. Viszont megvonni valamit a kevésbbé érdemtelentől és a teljesen érdemtelennek juttatni, ez szerintünk nagy igazságtalanság. Ezért igazán kár volt mostanában harcra kelni és az építész-szakosztályok békéjét megzavarni.

Szép dolog az igazság, de csak akkor, ha az mások javát nem csorbítja. De igazságot szolgáltatni egy újabb igazságtalanság révén nem helyes, nem okos, nem tapintatos dolog. Akkor jobb, ha minden a régiben marad. Szerintünk azonban csak az a helyes álláspont, hogy a díjszabás csak azokat illeti, akik tervezéssel hivatásszerűen foglalkoznak.

Most, amikor csupa aggodalom, csupa félelem között várjuk az idők javulását, igazán nem volt időszerű ennek a dolognak a felvetése, bolygatása. Éppen most, amikor minden pang. Munka kevés. Pénz még kevesebb, avagy éppen semmi. Amikor egyfelől anyagi válságok, másfelől meg a háború réme tartja rettegésben ezt a szegény országot. Amikor tárgyalásra készen egy egész sereg olyan törvény várja a derengést, amely egyenesen belevág az építő ipar jövőjébe. A kamarajavaslatot, az új ipartörvényt értjük, aminek megalkotásához a legteljesebb egyetértés, kölcsönös belátás és sok jóakarat szükséges. Csak így lehet üdvös, igazságos eredményt elérnünk. A mi ipari életünk fejlődésére olyan nagy jelentőségűek ezek a kérdések, melyekért egy percre sem szabad kockára tenni az egyesület békéjét, a kartársi együttműködést.

*

Küszöbön a béke ünnepe. Szent Karácsony. Ezen a napon született meg — a Szeretet. Az ember legnemesebb, legmagasztosabb lelki tulajdonsága. Az a nagyszerű, szóval ki sem fejezhető érzés, amely ezt a vén földet derűvel, örömmel, fénynyel aranyozza meg.

Kékes félhomályban, milliom és milliom tündöklő csillag gyullad ki, égen és földön egyaránt. Amire hirtelen elcsöndesül minden. Az utcák zaja elhal, a gépek megállanak, ágyúk elnémulnak, a harcosok hüvelybe rejtik kardjukat . . .

Az égből apró pelyhekben, csillogó fehér fátyol ereszkedik alá. Friss hólepel borítja ezt a rögös, göröngyös sártekét . . .

Az ilyen misztikus, szent estéken megszűnik minden önzés, minden nagyravágyás. Nincsen harag, nincsen bosszú. Nincsen ellenszenv, nincsen harc. Csak szeretet van és béke. Öröm és megelégedés. Ilyenkor hullnak le csillagok! Ilyenkor törik meg az Erőszak! Ilyenkor tűnik el nyomtalanul a Gyűlölet, a Képmutatás, a Hazugság! De ilyenkor születnek világot megváltó nagy, hatalmas Eszmék.

Hisszük, hogy a karácsony bűvös misztikuma az Egyesületben is újra életre kelti a kartársi szeretetet. Szent Karácsony éjszakája után, új, alkotó munka indul meg, a szeretet, a béke és az igazság jegyében, hogy kölcsönös megértéssel és jóakarattal mihamar elsímuljanak az ellentétek.

Üdvöz légy, szent Karácsony, béke ünnepe!

Magyar Vilmos.

helyhez kötött iparosok munkakörét, a fent idézett miniszteri rendelet értelmében továbbra is változatlanul megtartani.

*

Végezetül röviden közlöm a módok összeállítását, amelyek alapján az egyes képesítő fokozatok a gyakorlatban töltött idők kimutatásán kívül elérhetők volnának.

I. Epitő mesterség:

a) műegyetemi építészi oklevéllel, vizsgálat nélkül;

b) műszaki főiskolai mérnöki oklevéllel, különbözeti vizsgálat alapján;

c) felső építőipariskola rendes tanfolyamának végbizonyítványával, elővizsgálat nélkül, de szigorú képesítő vizsgálattal;

d) gyakorlati képzettség alapján, magas fokú elő- és képesítő vizsgálattal.

II. Felsô fokú kőműves mesterség:

a) felső építőipariskola rendes tanfolyamának végbizonyítványával, vizsgálat nélkül;

b) alsóbb fokú építőipari tanfolyam végbizonyítványával, elővizsgálat nélkül, de képesítő vizsgálattal;

c) gyakorlati képzettség alapján, elő- és képesítő vizsgálattal.

III. Korlátolt jogú kőműves mesterség:

a) alsóbb fokú építőipari tanfolyam végbizonyítványával, vizsgálat nélkül;

b) négy polgári iskolai bizonyítványnyal és képesítő vizsgálat alapján.

IV. Kőműves kisiparosság:

minden képesítés nélkül, csakis gyakorlat alapján.

Schulek János.

Konstantinápoly és Görögország.

(Folytatás.) (Minden kép a cikkíró fölvétele.)

Valamelyik műkritikus az Akropolist következőképpen jellemzi: „Ősalakja a közepén szabad fensík, nagy bástyafalakkal körülvéve. Az alsó kapubejáró, a hatalmas, szabad lépcsőzet, a bámulatosan kieszelt propileák alkotják ennek az elefántcsont, márvány, bronz és aranyból létesített symphoniának első akkordját; a belsőnek templomai és műemlékei együtt a görög nép kővé vált mythosa ... A legfennköltebb gondolat és költészet öltött itt testet... Ezen a téren nagyobbat alkotni a lehetetlenséggel határos".

... A nagy propileák lépcsőzetére délután reá tűz a lemenő nap; nyugatnak fekszik. A hatalmas lépcső már rom, rajta ideiglenes síneken csúszó kis vassikló, amelyen a restauráláshoz szükséges anyagot szállítják fel és le. A fű javarészét benőtte, a fokok csak egy keskeny darabon járhatók. S mégis oly nagyon érzed, hogy valami nagyszerűnek a bevezetése, az előkészítése: a *kapuja* előtt állsz... Nemcsak azt gondolod, hogy most látod először az Akropolist s nemcsak az evvel feltolakodó tömérdek gondolat és elképzelés nyügöz le... Nem! Egy nagy eszmének, a bejáratnak, a fenségest a külvilágtól elzárni igyekvő akaratnak márványban rögzített nagyszerű gondolata állít meg meglepő erővel! De csak egy pillanatra; mert a következőben sietsz fel, hogy lihegve minél hamarább lásd,

25. ábra. A propileák romjai.

mi lehet fent, aminek a bevezetése ily nagyszerű? Hiszen az, hogy még a késő utókor is ezt cselekszi: tanújele annak, hogy akaratlanul, vagy tudatosan az ókori genie elérte célját: kapuzatot, bejárót, elválasztót teremtett térben és gondolatban az ott fenn levő, ma már elmult gondolatokhoz, de még mindig álló és változatlanul fenséges térbeli, örökszép tömegekhez.

A következőkben egyátalában nem óhajtom az Akropolison levő örökéletű műremekeket bármi szempontból leírni: itt is csak azt mondhatni, hogy látni kell azokat a környező ég, napfény, szinek teljes harmoniájában.

Igy csakis az átalános képre szorítkozhatom, hiszen világszerte ismeretes ezeknek minden egyes kődarabja. A Propileák kapuját átlépve, az első, amit láthatsz: a Parthenon. De magasan, 15—20 *m*-rel fölebb a Propileák kapujától, a sziklatömb legmagasabb, legexponáltabb helyén, pontos nyugatkeleti hossztengely-irányítással. (24—36. ábra.) Az odavezető lejtő most durva, szürkés, fűvel, bogáncscsal benőtt sziklatömeg, épületomladék kővel, oszlopdobokkal, fejezetekkel keverve. Balról karcsún, de jóval alább húzódik meg az Erechtheion, a lábazata még kissé elvágódik a sziklalejtő hajlása mögött, vékony, túlfinomodott oszlopai élesen elválnak a háttér haragos kék egétől. A két épület tengelye nem párhuzamos s mégis az egész elrendezés, a csoportosítás oly egyszerűnek és

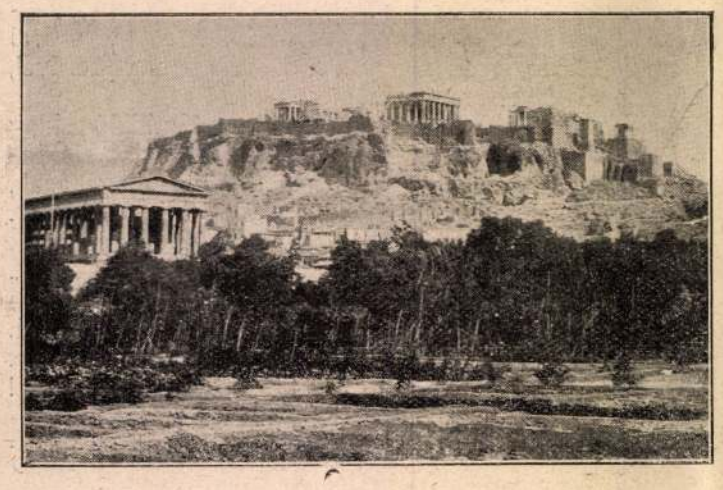

24. ábra. Az Akropolis, az előtérben a Theseion.

26. ábra. A Theseion.

magától adódónak tűnik fel. Ekkor kapott meg legelőször az a gondolat, amely ezentúl végig kísért egész görögországi vándorlásunkon: milyen lehetett *akkor* az egész! A híres szobroktól, bronzoltár és márványemlékektől szegélyezett, lapos, széles lépcsőkből álló út; végig halad

rajta a Panatheák menete, kékes füstoszlopok, színes ruhák, napbarnította, karcsú alakok . . . S a Parthenon most is szétrobbantott, megcsonkított alakjában oly tökéletes, kielégítő és erős hatást gyakorol; lehet talán, hogy az absolut arányok nagysága (közel 13 *m* magas oszlopok), az arányok

27. ábra. A Parthenon részlete.

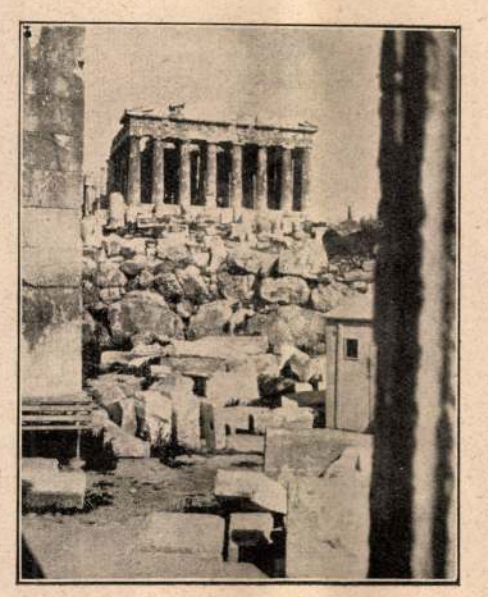

28. ábra. A Parthenon a propileák oszlopai mögül nézve.

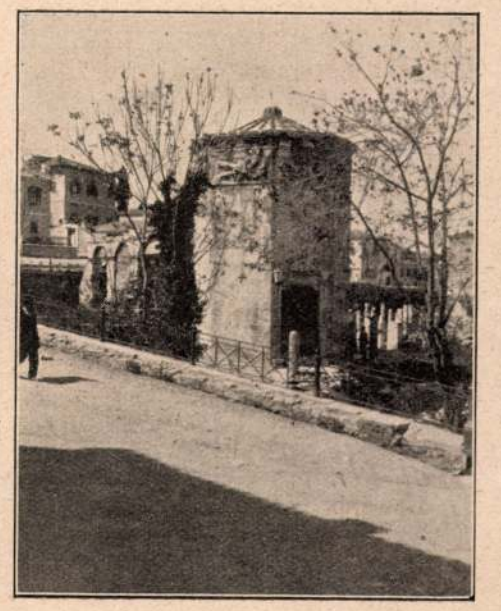

29. ábra. Athen: a szelek tornya.

tökéletessége, vagy talán maga a kannelurázás, ennek a lángeszű ötletnek a hatása keltik ezt? . . . Nem tudom! Hozzá képzeltem az egészben a polychromiát s akkor valami keleti, perzsa, vagy assir hatású épület jutott eszembe; valami olyasféle, ahogy az ember Salamon templomát elképzeli a bibliában. De minek oly messzire mennünk? Való az, hogy romjában a látott fotografiák után, a végig rajzolt oszloprendmásolás után soha, de soha, sem nem tudtam, nem képzeltem ilyennek. Ami megkap, nem lehet tehát más, mint az, hogy ez a remekmű *ide való*. Ehhez a levegőhöz, ezekhez a vulkanikus körvonalú, kopár hegyekhez valók a finom, erős és mégis oly ruganyos oszlopok; (az entarsist nagyon is érezni). Lehetetlen ismétlésbe nem esnem. Amit Görögországról írt soraim elején mondottam, amit Konstantinápolyban éreztem, azt itt mindenütt újra és újra elmondhatom: az ember odavaló az épületbe, az épület a környezetbe. „Gyönge a tollam mindezek leírásához", szokás mondani ilyenkor; nézetem szerint erre a toll átalában képtelen. Már természeti szépségek, színek és világítások hatása is oly komplikált, elvont, nem elemezhető érzéseket kelt; de ahol mindezeket az utolérhetetlen művészet, emberi lángész kapcsolja egybe, ahol a nap szinte tudatosan veti az árnyékát előre kiszámított hatásban az oszlopra, hogy azt kendezve közöltünk: az Erechtheion vue-jét a Parthenon két oszlopa közé szorítva; vagy valamelyik mély, zamatosan meleg vetett árnyékát egy architráv darabnak; az Erechtheion kariatid csarnokának most is oly páratlan élességű, bámulatos figurális és ornamentális szobrászmunkáját; az északi csarnok híres kapuját, az oszlopdobok bámulatos technikai összedolgozását, a kilátást, Pireust, Aegina szigetét a távolban, lent Athént, husvét hétfőjének szomorú, különös itteni harangzúgását, amely összefogta itt a napfényt, a kövek árnyékát, az ünnepimenetek lassú zsibongását . . .

Csakugyan ünnep volt ezen a délután, a görögök szabadságünnepe; csupa nagykövet, frakkos emberek, az egész udvar, a király, a trónörökös, attasék és katonai méltóságok, kongresszusi kapacitások, a sok elmaradhatatlan német professzor és turista, 4—5 ezer ember lassú menetben haladt fel s mind a Parthenon belsejébe (most udvarába?) hatolt, ahol beszéd, beszéd után hangzott el.

S ekkor kellett látnod, érezned, hogy a frakk, a redingote

30. ábra. A dipylon.

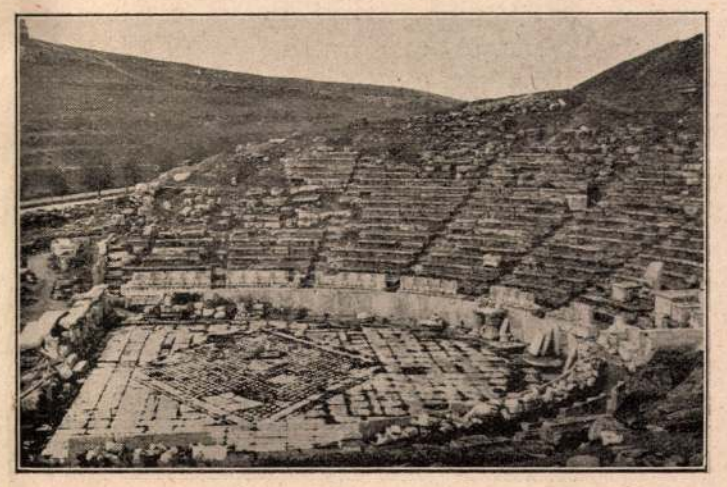

31. ábra. Dionysos szinháza.

itt esküdt ellensége az összes köveknek; a nagy pleureuse-ös kalapok mind-mind nem ide valók. S hogy van, hogy otthon egy „görög stylusú" épületen nem érzed ezt; hogy van, hogy a berlini múzeumból, vagy akár a mi Nemzeti Múzeumunkból (csak a kapu akar az Erechtheion kapuja

lenni) kitóduló közönség öltözete nem ad oly fájó disharmoniát? Azért, csakis azért, mert ezek a „görög stylusban tervezett“ épületek sohasem voltak, sohasem lesznek görögök . . .

Az Akropolis fensíkjának egyik mélyedésében, úgy hogy alulról egyátalában nem látható, van az a kis múzeum, ahol a még ott maradt, külföldi múzeumokba már el nem hurcolt szobrok, fémtárgyak stb. vannak elhelyezve.

Köztudomású, hogy a Parthenon, az Erechtheion remek szobrászdíszeit (amelyek addig török vagy keresztény kéztől tönkre nem mentek) lord Elgin rabolta el s ma az összes

32. ábra. Herodes Atticus Odeonja.

metopa díszek, a nagy oromzatok, Praxiteles remekei mind-mind a „British Museum“ büszkeségét képezik. Igy van azután, hogy ebben a múzeumban jobbadára archaistikus, még primitiv, de ebben is óriás stilizáló erőt és tudást mutató darabok vannak s a tökéletesebbektől a szobrászat fénykorából itten alig van egy-két darab. Az épületeken, az egy kis Nike templomot kivéve, semmi! Minden oromzat oly bánatosan üres, rekonstruáló képzeletünk szabadon csaponghat. Annyit írtak és beszéltek erről, talán túlságos sokat is: hogy a görögök először találták meg az igazi összhangot a szobrászat és építészet között, — hogy össze

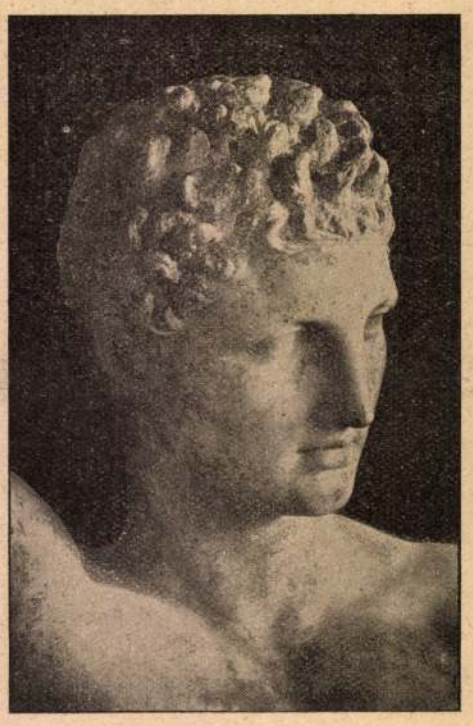

33. ábra. Praxiteles: Hermes.

tudták egyeztetni a függélyes és vízszintes tagozás kellemes, de még merev ellentétét egy harmadikkal, a szabad vonalú, a struktiv részeket lágy vonalakban megtörő, de azért hangsúlyozó és teret kitöltő szobrászdíszszel.

Közhelyek már ezek a dolgok mind s ott lenn érezni csak, hogy mennyire igazak, mennyire képtelenség másképpen kifejezni valami tökéletesen emberi és nagyszerű szervezetnek a hatását.

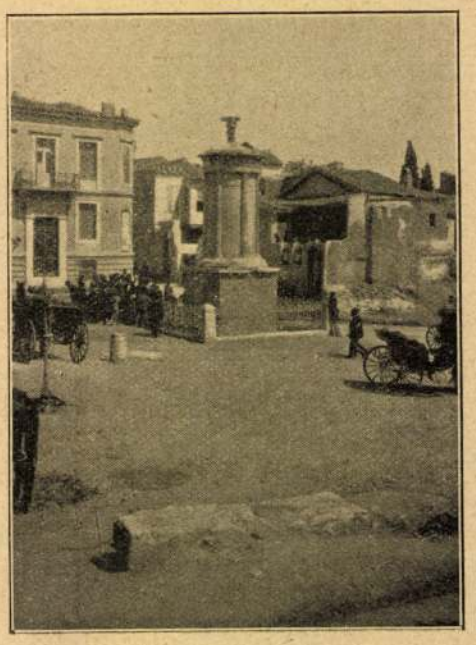

34. ábra. Lysikrates emléke.

Azt mondottam, hogy igazak s ezt utólag némiképpen mégis meg kell cáfolnom.

Nem igaz, mert ezeken a mondatokon is csak az erőtlenség, valami teljesen felfogható, de ki nem fejezhető szépnek a megmagyarázási kísérlete tűnik ki; az emberek régi, gyarló hajlandósága: szavakban, kötött mondatformákban megörökíteni a szép felett érzett lelkesedést; szabályokba szorítani a reászületett genie tökéletes termékét! Hiszen bizonyos, hogy az építész maga némiképpen egy boncolási határig eljut, ameddig a laikus nem igen; de

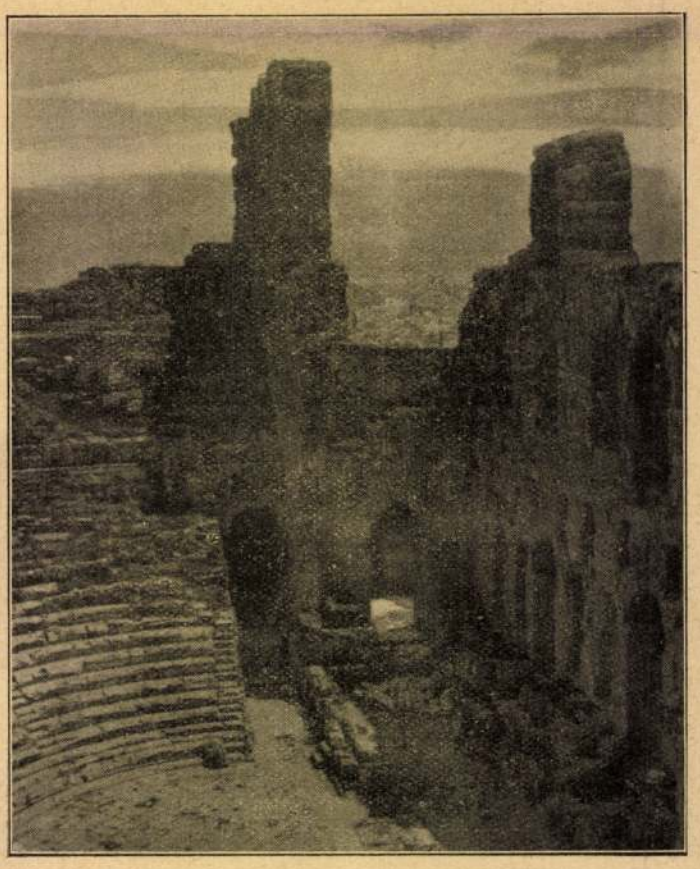

35. ábra. Herodes Atticus Odeonja (Athen).

Konstantinápoly és Görögország.

II. Görögország. (Folytatás.)

A Konstantinápolyból Piraeusbe és innen Alexandriába vezető hajó ez idén korán reggel érkezett a Dardanellákhoz. Tudvalevő, hogy a törökök a szorosban nagy mennyiségű robbanó aknát helyeztek el, hogy az olaszok oda be ne nyomulhassanak. Személyszállító hajó tehát csakis nappal mehetett keresztül, amikor csoportonkint több hajót egy pilóta hajó vezetett ki, az aknákat kerülgetve, az Aegei-tengerbe. Az út ennélfogva Konstantinápolytól Gallipoliig, a Dardanellák kulcsáig, meglehetősen hosszadalmas volt, mert a közel 200 *km*-es utat 12 óráig kellett megtennie, hogy nappal érkezzünk a Hellespontusba.

Különös hatások alatt emlékezem vissza most erre a reggelre. Erős hideg volt, de tiszta derült idő; Gallipoli fehér, a parti hegyoldalra felkúszó házain reggeli napfény és mély árnyékok. A tengeren szétszórva néhány török hadihajó. A parton mindenfelé katonasátrak, bozóttal eltakart ágyútelepek. Azóta Gallipoli nincs, lecsúszott, rombadőlt. A messinai tragédia ez idén itt újult meg. A hadihajók? Régi typusú, úgynevezett rozoga hajók. Napsütötte, gyönyörű derült nap az Aegei-tengeren, másnap reggel az athéni műegyetem ifjúsága és teljes tanári kara lelkesedéssel és lekötelező szívességgel fogad Piraeusban; nyári meleg van; júniusban érezzük magunkat. Amikor a hajóból kiszállunk, már más hangulatban vagyunk; el vagyunk „készülve" a klassicismus befogadására — valami egyszerűt, gyönyörűen emberit várunk itt s konstantinápolyi, alig két napiemlékeink színes kaleidoskopként hatnak, most már az egyszerűség, a fenséges után vágyunk.

18. ábra. Hansen: az atheni akadémia.

Megtaláltuk. Mi hozta létre bennük ezt a vágyat, ezt az átalakulást? Talán hogy két napja mindegyikünk Görögországra concentrálódó emlékeit, ismereteit, képzeletével tarkítva, emlékezetébe idézte? Talán a folyton langyosodó levegő, a parti hegyek vulkanikusan szaggatott alakja? Nem tudom!

Görögországi emlékeim szebbek és fenségesebbek, mint a konstantinápolyiak, — talán mert ezek voltak az utolsók. S mégis. A háború azóta már elkezdődött s mi teljes rokonszenvünkkel mégis a törökök mellett vagyunk.

Mikor a hajó Piraeushoz közeledik, látod már messziről az Akropolisz gyönyörű körvonalát. Bocsásson meg az olvasó, hogy itt pillanatra megállok; s ha szintén részesült ebben a látványban, szívesen emlékezik reá vissza ő is. Legalább akkor reggel ködös, kékes párából nőtt ki az egész sziklahegy szaggatott foltja; tisztán meg lehetett rajta különböztetni mindent: Parthenon, Erechtheion, Propileák; az épületeken keresztül látni, nem látod hol kezdődnek, össze vannak nőve a hegygyel. S akkor egyszerre eszedbe jut minden, amit a középiskolában akkor még gazdag phantasiáddal magadba szedtél. Egyszerre elképzeled, mily fennkölt érzéssel közeledett a görög harcos szent városához. Mikor meglátta, biztosan vékony füstoszlop emelkedett ki a templomnak udvarából, csillogott a márvány, az arany, a bronz. S egyszerre úgy érzed, hogy te vagy az a görög, újjongsz, büszke vagy, hogy fővárosodhoz a világ minden emberinek, minden művészetnek középpontjához közeledsz.

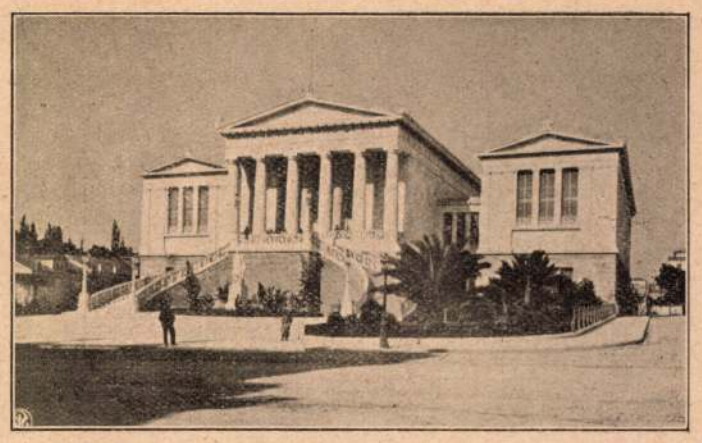

19. ábra. Hansen: a görög nemzeti könyvtár Athénben.

Magasan fenn áll a Parthenon, s a tömegből egyszerre kiválik, reásüt a keleti oromra a nap. Kijózanodol — csak rom van már ott, s csak benned van az a félős, csodálkozó, de amellett kíváncsian kutató érzés, amely sokat hallott és elképzelt, s végre sok vágyakozás után először látott műremek-csoda előtt megragad.

A hajó megkerüli Akté félszigetét s lármás, modern kikötővárosba jutsz, Genuára emlékeztető fekvéssel: gyárak, elevátorok, daruk; a városból kihallatszik a villamos és a kocsik zaja; a sötétkék égre nagy füstcsomók terülnek szét . . . ez a modern, 80.000 lakosú Piraeus.

Ruganyos ütemben haladó, 3—4 nagy Pullmann-kocsiból összeállított villamos vonat szállít be Athenbe. Mindenütt úgyszólván bevágásban halad, 70—80 *km*-es sebességgel. Vakító napfény, sötét olajerdők, virágos mezők, veteményes kertek, szikár pálmacsoportok; az attikai síkság. Dübörögve rohan be a vonat egy alagútba, s mikor kijön, előtted van a Thescion, felette pedig rozsdás sziklákon széttépve, kicsorbítva, karcsún az Erechtheion, a Parthenon, az egész Akropolisz.

Semmiféle délolaszországi várossal Athen össze nem hasonlítható. Különös varázsú fekvése, 10 *km*-rel belebb a tengerparttól, kürölvéve vulkanikus körvonalú hegyekkel, közepén kinövő Akropoliszszal, páratlan. Átalánosítani szeretném mindazt az akkor is, de most újból elém tóduló

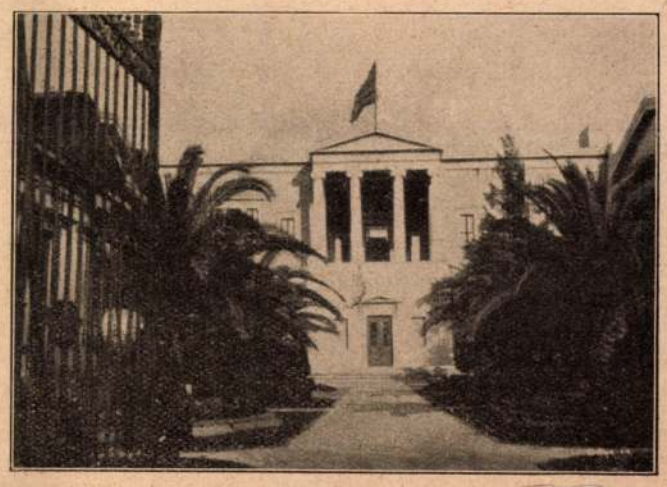

20. ábra. Az atheni műegyetem.

benyomást, hogy világosan kifejezzem azt, amit e soraim elején célul kitűztem, a görög architekturának a természethez való simulását.

Hiába, ismét csak az érzésre kell hivatkoznom. *Erezzük*, hogy itt keletkezett Európa egész architekturája. Csakis

itt, ebben a napfénytől izzó levegőben jöhetett létre az a tökéletes, egyszerű s mégis túlfinomodott művészet, amelynek minden tagozata oly egyszerűen utal az erők játékára, a napfényre, az itt uralkodó növényzetre.

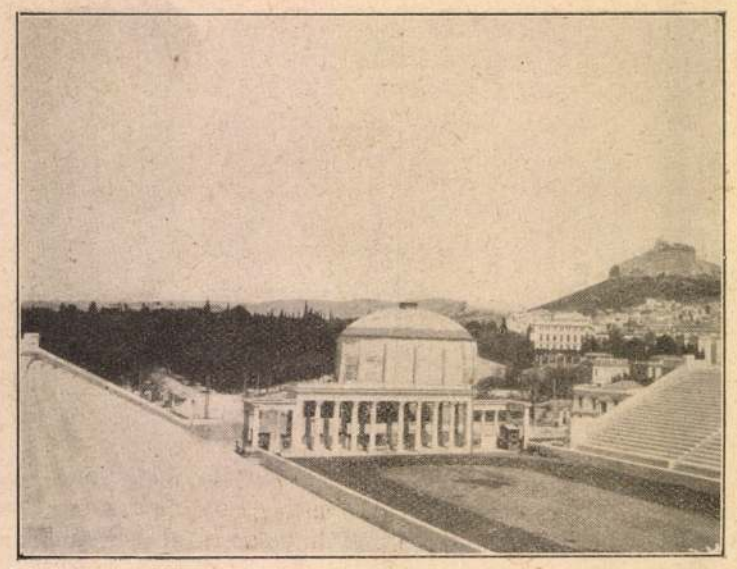

21. ábra. Az atheni Stadion.

Ki nem ismeri ezeket a görög műemlékeket, tagozataikat, van-e építész, aki végig nem rajzolta őket? S bízvást mondhatom, addig, míg a Parthenon egy oszlopát nem látta ott Athenben, az Akropoliszon, pentelei márványból kifaragva, addig nem ismeri azt; amíg nem látta ennek a márványnak sárga, rozsdás narancsszínű, áttetsző patináját a lemenő napfényben égni, amíg nem érezte, hogy mily kristálytiszta, éles, kemény, megmunkálható anyag, addig nem értheti meg, miért vannak az oszlopon kannelurák, miért szorítja össze az amuli a törzset, hogy az echinus elastikusan kihajoljon belőle; miért volt az egész színes, aranytól, vörös, kék, zöld színtől merészen pompázó? A nap és csakis a nap az, a sötétkék ég, amely alatt az Erechtheion volutáit oly természetesnek, egyszerűnek találjuk; valami végtelenül és fölényesen derült, megnyugtató, de magasztos tudattal hordják az oszlopok a gerendázatot. Még valamit érez az ember ezek előtt a műemlékek előtt, amit otthon nem érezhetett! Egyszerre valami keletire, Egyptom vagy Asszíriára emlékeztetnek az oszlopok, a gerendázat, a voluták; s ha hozzáképzeled a vörös meandert arany alapon, áttetsző viaszszínnel a középső architrav csíkra festve: reájössz, hogy minden görög, amit otthon láttál, csalás, ámítás, surrogatum. Ez az igazi. Ez az első. Hogy elrontották! Kifaragták szürke, két év alatt megkormosodó kemény

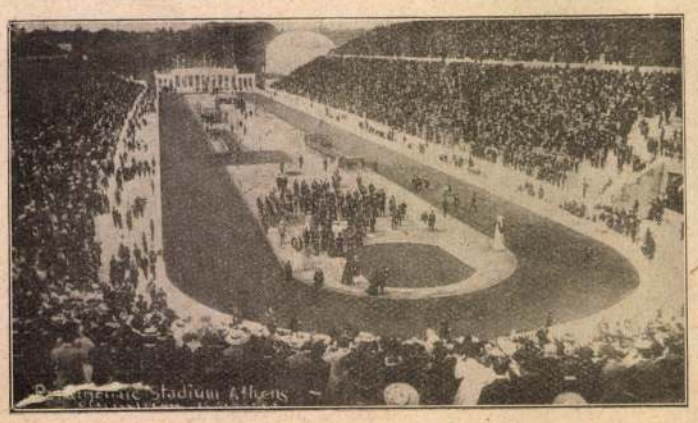

22. ábra. Az atheni Stadion.

mészkőből; elvették tündöklő színeit s beállították egy sáros, ködös, hóolvadásos tér vagy utca közepébe . . .

Athen átalában, mint város, valamely modern délolaszországi városhoz áll közel, de csak hangulat dolgában, mert hogy fekvése mily különös és egyedülálló, s éppen ezekhez nem hasonlítható, az imént mondottuk.

Az utcák, különösen estefelé, rendkívül elevenek; modern széles márványkockákkal (sokszor pentelei márvány ez is!) vagy bétonlapokkal burkoltak. Az esti kivilágítása az utcáknak a pazarlással határos. A Rue du Stade (Stadion-út) kivilágítása pl. 20—20 méterenkint felállított villamos izzókörte ívekkel történik, ezek az ivek vasból valók és a két járdán szemközt elhelyezett oszlopok közé feszítettek; hatásában az utca este óriás kivilágított fényalagút benyomását kelti. Pesti ízléstelenségek, bódé orgiák és szemetesládák az utca mentén természetesen itt nincsenek; lámpások, kandelaberek, villamos tartó oszlopok helyes, rithmikus, szemet egyátalán nem sértő sorrendben vannak elhelyezve.

A város alaprajza rendkívül szép és monumentális; mint centrum a Place de la Concorde szerepel, valamint maga az Akropolisz. A főutvonalak tengelye ugyanis mindig az Akropolisz valamelyik objektumára irányított, úgy hogy pl. a Rue D'Athenes végén a Propileák és a kis Nike templom, a Rue D'Éole végén maga Parthenon tündöklik a napfényben, — nem tekintve azt, hogy a kisebb utcák mind a hegyre fel (és nem azzal párhuzamosan mint

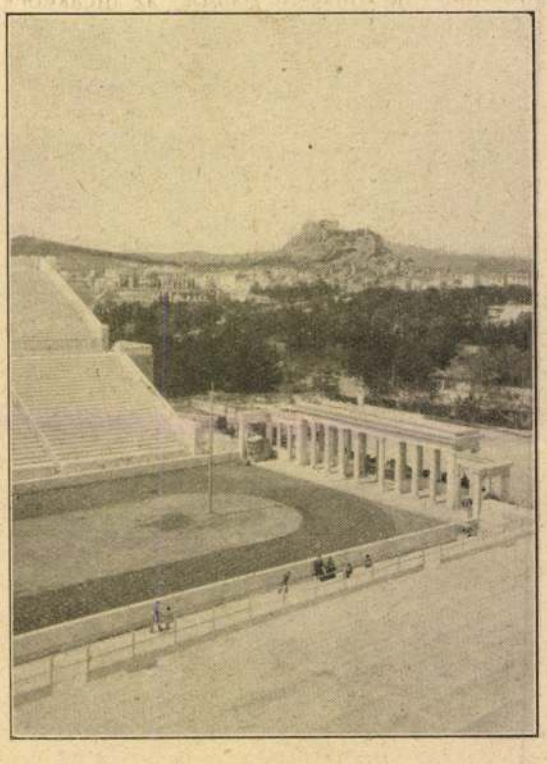

23. ábra. Az atheni Stadion.

nálunk) haladnak s ezáltal minduntalan szabad, nyílt, festői és változatos utcaperspektivákat nyerünk. A Place de la Concorde-tól szögfelező irányban indul a két körút, egymással párhuzamosan és egymás felett: a Boulevard de l'Université, valamint a Boulevard de l'Académie. Ez utóbbin van Hansennek gyönyörű triásza: a könyvtár, az egyetem, az akadémia. Ezek közül a könyvtár dór, az akadémia és egyetem jón oszloprendben vannak építve. Ha nálunk Észak-Európában vétek görög stylusban építeni, s ha egyátalában „stylusban" építésről a XX. században szó lehet, akkor görögben csak Athenben lehet erről szó. Schinkel és Semper könyv nélkül tudták a görög stylust s a berlini múzeum minden, csak nem görög a hatásában, komor, fekete oszlopaival; ugyanúgy Semper színházai; s valami hiányzik belőlük, ami Hansenben megvan; ő beleszületett mintegy a görög ornamentika, mondjuk: alap sajátságaiba. Ő, Hansen görög, Schinkel és Semper oszloprendeket másolnak, Hansen csakugyan görög gondolkozás szerint komponál és alkot. Természetes azonban, hogy ami Athenben sikerült neki, Bécsben nem sikerülhetett. A sterzingi márvány a penteleit nem pótolhatja,

Bécs nem Athen, s a fagymentes, meleg, narancsvirágszagú levegőt nem pótolhatja a köd, az eső és a kátrányfüst. Az akadémia compositiója tömegelosztásában a lehető legmodernebb s mégis görög; anyaga a fehér pentelei márvány, amelyet Hansen teljesen constructive alkalmazott: a kasetták gerendái a portikusban valóban *hordanak* s az architrávok nincsenek belül *vassal* bélelve; a kapcsok, ékek mind-mind bronzból vannak. Csak a polychromia . . . ezt ma nem tudjuk utánozni. A viaszfestés titkát a görögök magukkal vitték, s ma sem tudunk oly tartós, átlátszó hatású festéket készíteni mint ők. Az akadémia alig 40 éves s a színek közül az arany oda van, a kék, a vörös teljesen lekopott, vagy legalább is kifakult. Az egész épületcsoport rendkívül szép utcaképet ad az amúgy is széles körút felől, amely épp ez épületek előtt térré szélesedik ki.

A város többi modern épülete mind-mind görög stylusban épült, a parlament, a nagy múzeum, a műegyetem. Általában Athennek rendkívül egységes jelleget ad épületeinek antik, nyugodt fínomsága, az alkalmazott anyagok: a pentelei, parosi, eleusisi márványok szépsége. Az összes házak görögös, nevezzük renaissance-ban építvék; vannak közöttük kiválóan sikerült alkotások (Schliemann háza, néhány szálló stb.); vannak természetesen gyöngébbek; de sohasem bántók, az utcaképet nem tépik erőszakosan széjjel.

A műegyetem nagy, bámulatos növényzetű park közepén fekszik. Anyaga nagyobbrészt márvány, belső felszerelése azonban rendkívül, annyira egyszerű, hogy nálunk egy középiskolának már sokkalta nagyobb igényei vannak. Igaz, hogy ezzel arányban áll hallgatóinak rendkívül kis száma (alig 200).

Építészi szakosztály nincs, csak legközelebb alakul, mind ez ideig a mérnöki szakosztály hallgatói enciklopedikusan hallgatják a műtörténelmet; terveznek is, mind stylusban, de ezek a tervek egyelőre mind gyengék és vérszegények, tehetség nélküliek, úgy hogy Athen modern építészetének alapját vajha nehezen fogják alkotni.

A múzeum épülete nagy terjedelmű, két zárt udvarral biró épület, amely azonban még abból az időből való, amidőn egy előnyös, egyszerűbb homlokzat-kiképzés, vagy erőszakolt szimmetria kedvéért képesek voltak egész termeket elsötétíteni, vagy általában a belső szervezetet a külsőnek feláldozva, az előbbit tönkretenni. A múzeum műkincseiről később kívánok szólani. A nagyobb modern épületek sorába vehető a Zappeion, félkör alaprajzú, nagy terjedelmű kiállítási épület a Jardin Public magaslatán fekszik; nagy kávéháza van; ennek terrasszáról remek a kilátás. Nevét építtetőitől, Maecenásaitól kapta.

A gyönyörű restaurált Stadionról csak magasztalólag lehet beszélni. Nagy völgykatlan, fehér márványnyal kirakva, s haragos szürke olajerdő szegi be; mikor a nap reá süt, a pentelei márvány fehérizzónak látszik, szemünk alig birja ki. A versenytér hossza közel 200, az egész nézőtéré körülbelül 250 méter! A belépőt megkapja az óriás körülhatárolt terület. S a porond fekete homokjának és a fehér lépcsőzetnek az ellentéte talán növeli ezt. 75.000 ember fér el benne, az állóhelyekkel együtt; 1906-ban avatták fel, az első olympiai játékokkal kapcsolatban. 3,500.000 drachmába (franc) került, s az egészet a görög nemzet Averof nevű hallatlanul bőkezű Maecenásának köszönheti. Egyedül kifogásolható maga a bejáró kapu oszlopcsarnoka; arányaiban és tömegében, valamint részleteiben durva; ez azonban ideiglenes, kísérletképpen felállított; újabbal fogják pótolni. Az új természetesen szintén márványból készül, de a mostani csakis vakolat- és tégla-surrogatum. A Stadion felső pereméről ritka szép kép nyílik az Akropoliszra, a tengerre, az egész városra. Az egész most oly bánatosan üres, s ismét a régi kor vonul végig szemeink előtt, mikor bronztestű, acélizmú atléták küzdöttek a porondon, s a színes ruhákba öltözött, őrjöngve lelkesedő ókori görög töltötte meg a padsorokat. Bizonyára a mostani olympiai verseny is szép és „érdekes“ kép; de a sacco és a szalmakalap, a napernyő és a nők fehér alkalomszerű ruhái már nem olvadnak össze az antikos profilú lépcsőkkel, a versenybirák jon ornamentikájú székéhez, lendületes volutáihoz jobban illett a kiton és kimation bő és testet kiemelő redői, mint a jaquette, vagy a redingote!

A Stadionnal szerettem volna átmenetet készíteni a modern és a régi a romban heverő és az újonnan épített, vagy restaurált Athen között. Szeretném, ha el tudnám találni azt a komoly és ünnepélyes hangot, amely méltó volna az Akropoliszon álló műremekekhez az örökké szép, az igazi emberi ízlésnek letéteményeseihez. *Kiss László.*

(Folyt. köv.)

A gótikus műemlékek legtökéletesebbjei.

A csúcsíves stylus eredeti elnevezéséről az építészet története ma már megállapította azt, hogy a gót jelző eredetileg gúnynév volt, amelylyel Olaszország építészei illették a germán, tehát barbár eredetű gótoknak a rómaiak s illetőleg az olaszok művészetétől oly igen elütő csúcsíves stylusát. Ha olasz földön a gót stylus nem is tudott oly igazi gyökeret verni, mint a germánok által lakott tájakon, azért uralmát mind e mai napig meg tudta kulturvilágszerte olyannyira őrizni, hogy például a németeken kívül úgy a francia, mint az angol építészet magáénak szeretné vallani a csúcsíves stylus elsőségét és eredetét. Ha sok szó is fér ennek a bizonyításához, tagadhatatlan, hogy Anglia, de legkivált Franciaország csúcsíves építkezései közt ugyancsak nagyszámú olyan gótikus alkotással találkozunk, amelyek e stylusnak ma is utolérhetetlen remekeiként szerepelnek.

Kétségtelen, hogy a gótika ki nem alakulhatott volna sohasem azzá a tökéletességgé, amelynek ma ismerjük, ha a román stylus előzetes ismerete erre alapot és irányt nem mutat. Sőt éppen a román-kelta és franko-germán elemek találkozása keltette életre a gótikát, még pedig éppen abban a hatalmas kiterjedésű hármas frank birodalomban, amelyből a későbbi Németország, Franciaország és Burgundia gótikus építészete fokozatosan kialakult. Hogy aztán a geografiai kiinduló pont Franciaország s annak már a Kr. u. VI. században székvárossá avatott főhelye Páris rendelkezik még manapság is a gót építészet mondhatnók legtökéletesebb alkotásával, a Notredame székesegyházzal, ez a tény mindenképp igazat ad megint azoknak, akik a gótika bölcsőjét nem annyira német, mint inkább francia földön, helyesebben az egykori frank birodalomban keresik.

Építészettörténetileg beigazolható valóság. hogy a frankok építőmesterei, építőművészete volt az, amely az egyszerű csúcsíves vonalaknak az ókeresztény stylus motivumaival és a román stylus impozáns térméreteinek bevonásával keltette életre a gót stylust.

Az egykori német-római szent birodalom nagyszabású császárai sorából Rőtszakálú II. Frigyes volt az, aki korának építőművészeit valósággal suggerálta, hogy a keresztény vallást aesthetikailag is legtökéletesebben kifejező csúcsíves alkotások létesítésével örökbecsűeket teremtsenek. Világi motivumokat is II. Frigyes korának építőművészete tudott a gótikus egyházi építészet alkotásaiba elsőbben bevinni. A hópelyhek utolérhetetlen tökélyű kristályalkatutánzatai ebben az időben kerülnek elsőbben a gótikus alkotások cirádái közé. A frank birodalomból kialakuló tulajdonképpeni Franciaországban, a germán elemnek a gall-latin elemekkel való találkozása, a nyugati frank birodalom már akkortájt is szellemi fölényben előtörő fővárosában Párisban így mintegy praedestinálva lett a kor művészete egy oly örökbecsű műalkotás építésére, aminő a ma is utolérhetetlen Notredame. Páris építészete is általában a a gótikával veszi igazán kezdetét.

Annak dacára, hogy a román stylus érvényesülésének Franciaországban, mint legrégibb, már az V. században kialakult keresztény államban akadálya alig lehetett, egész Franciaország területén, a királysirokat magába fogadó

saintdenisi apátság templomán kívül, maradandó és figyelmet keltő román alkotást nem találunk,

A gótikus emlékek legtökéletesebb alkotásaként kell ma is a Notredame-ot elismernünk, mint amely legtisztábban tudta a gótika méltóságteljes, eredeti formáit megőrizni; ellenben a többi, úgy francia-, mint angol és germán földön a Notredame után és nyomán létesült későbbi alkotások, kivétel nélkül túlmennek az eredeti kereteken, amennyiben azokban a gótika, ha egészében és részeiben még oly tökéletesen is érvényesül, mintegy túlcsapong a maga legeredetibbnek induló formáiban is.

Politikailag ismételten is óriás átalakulásokon megy át Franciaország; ám soha egyetlen forradalma előnyeit sem igyekezett megfelelően kihasználni úgyannyira, hogy azok soha tökéletesen befejezettnek mondható eredményt nem hoztak. Mintegy szimbolizálja náluk ezt az állapotot legtökéletesebb és mégis befejezetlenül maradt műalkotásuk a Notradame a maga eredetien sajátszerű csonkaságában.

A rheimsi székesegyházzal, avagy a kölni dómmal összehasonlítható Notredame-on azt látjuk, hogy összbenyomása amolyan akadémikus jellegű, legalább ami magának a székesegyháznak tagoltságát illeti; felülmúlhatatlan gótikus szépségei érvényesülése mellett is, a románból kiinduló akadémikus jelleget a gótika a Notredame-on teljesen háttérbe szorítani nem tudta.

Legjellemzőbb a Notredame gótikáján, hogy a fölfelé törő függőleges tagoltságot a vízszintes vonalak tagoltsága sehol nem zavarja, meg nem töri, azt túlszárnyalni nem igyekszik.

Hírnevesekként elösmert egyéb gótikus alkotásokon bizonyos symphonikus benyomástól nem szabadulunk. Másként áll a dolog a Notredame-on, ahol a legapróbb részletalkotás is a maga megszabott keretéhez símul és alkalmazkodik; festőien rythmikus minden, anélkül, hogy ebben azt a pazarságot, a motivumokkal való tékozlást észlelhetnők, mint pl. a régibb gótika egyéb műremekein.

Az összharmonia mellett is a Notredame-on a tagok aránylagosan sorakoznak egymás mellé és különülnek el megint egymástól a maguk tagoltságában. Míg a Notredame-on minden egyes tagolás rendeltetésével tisztában vagyunk, a rheimsi székesegyház gótikájának túlhalmozott pazar pompája valósággal megzavar bennünket. A kölni dóm tagoltsága szédítőleg hat, a notredamei megnyugtatólag. Még azok a sajátszerű motivumú torz alakok is, amelyek a Notredame balustradjairól ránk merednek, a legszigorúbb tagoltság rendjében, harmonikus nyugodtság benyomását keltik a szemlélőben; hiszen a sorrend vonalaihoz símulnak. A toronycsúcsok hiányát is a teljesen nyitottan maradt toronypár harmonikusan ellensúlyozza. A faragott műremekek a frizeken és a kapun pazarságuk mellett is alkalmazkodnak adott keretükhöz. Könnyebb, majdnem a rococora emlékeztető részleteket csupán a templomkórus mutat; összhangzavarólag azért ez sem hat.

A Notredame gótikájában mintegy első nyomait jelzi a neoimpressionizmus; sőt a modern vasszerkezetek bizonyos formáit is megtaláljuk a merész ívelések és áthidalások egyes vonalaiban.

A Notredame mellett mint kiváló gótikus műalkotást említjük a párisi Tour Saint Jacques les Boucheries-t, amely ugyan későbbi kor alkotása (1500 körül), de akadémikus jellegében méltán sorakozik előképe a Notredame mellé.

A gótikus stylus oly igen tökéletes érvényesülésének a maga korában meg volt az a magyarázata, hogy a gótikus remekek megalkotásában az építőművész mellett a szobrászatnak és a festészetnek is csak oly egyöntetűen tökéletes érvényesülésére nyílott tere, mint a synthezisnek a természetben, a nagy mindenségben. Ily módon az építőművészeteknek a gótika valósággal dédanyjává vált, amelynek életképes utódai sorából aztán a festőművészet és a szobrászat, a renaissance kor bekövetkeztével önálló, külön utakon kezdték meg érvényesülésüket, amivel persze a monumentális synthezis, a gótika korának elmúltával, valójában a multaké lett.

Gy. K.

VEGYESEK.

Kitüntetések. A király a tavalyi torinoi nemzetközi kiállítás magyar csoportjának rendezése körül szerzett érdemeiért *Zsolnay* Miklósnak elismerését fejezte ki, *Thonet* Jakab bútorgyárosnak a Ferenc-József-rend középkeresztjét, *Töry* Emil építésznek a III. o. vaskoronarendet, *Pfeiffer* Gyula főerdőmérnöknek az erdőtanácsosi címet, *Pogány* Mór építésznek a Ferenc-József-rend lovagkeresztjét, *Mattyasovszky-Zsolnay* Zsolt és *Jellenz* Béla gyárigazgatóknak a koronás arany érdemkeresztet, *Gindert* István asztalosnak az arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter *Ligeti* Béla szegedi lakos, okleveles építészt a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Szegeden szervezett bizottság tagjává nevezte ki.

Építőiparosok oktatása dolgában nagy érdekű javaslatot terjesztett az orsz. ipari és kereskedelmi oktatási tanács elé *Víg* Albert főigazgató. A javaslat nagyon helyesen egyenlő szerepet tulajdonít az elméletnek és a gyakorlatnak, mert ennek a fölfogásnak a mellőzése okozza mai iparoktatásunk hibáit. A csak elméletileg képzett iparos ugyanis nem lesz iparos, hanem mind az irodákba tolul. Ezért azt kívánja, hogy a felső építőipariskola növendékei is legalább a nyári szünidőket építkezéseken legyenek kötelesek tölteni. Továbbá az ipariskolák szaporítását és pallériskolák szervezését sürgeti, amit már mi is régen sürgetünk, mindegyiken különös súlylyal a gyakorlati kiképzésre. Szerencsés eszme végre a *továbbképző* tanfolyamok rendezése. — Kívánatos volna, ha az ipartanács minél rövidebb idő alatt döntene, illetőleg elfogadná a javaslatokat, mert az új épületszerkezetek szaporodása következtében, és az építkezéseken előfordult számos baleset miatt is különösen az iskolázott pallérok hiánya mindinkább érezteti káros hatását.

Az államvasutak költségvetésének tárgyalásakor a kereskedelemügyi miniszter ezeket adta elő: Az 1911. év végén a beruházásokra megszavazott, de föl nem használt 75 milliom koronához 1912-re még 114 milliom korona szavaztatott meg. Az így rendelkezésre állott 189 milliomból ez év végéig 127 milliomot használtak föl. E költségekkel az állomásvágányok 320-szal, a raktárak 18.000 m^2-rel, a rakodók 20.000 m^2-rel, a nyílt rakodók 200.000 m^3-rel szaporodtak, illetőleg növekedtek; azonkívül 140 db. új személykocsi, 147 kalauzkocsi és 2620 db. teherkocsi készült. A jövő évi előirányzatban forgalmi eszközökre 49,720.000 k., építkezésekre pedig 87,790.000 k. szerepel. Megemlékezett még a miniszter a *budapesti pályaudvarok* rendezéséről is, amire nézve a főszempontok iránt megegyezésre jutott. Minthogy a pályaházak rendezése a legszorosabb összefüggésben van magával a fővárosnak rendezésével, előbb a főváros vezető férfiaival akarja megvitatni a tervet; azután nagyobbszabású értekezletet hív össze, tehát a döntés rövid idő alatt várható. Szerinte a fővárosi indóházak kérdése nem a jelenlegi állomások, hanem *átfutó állomások* rendszerével oldható meg helyesen, mert az ilyen állomások jóval több szolgáltatást képesek teljesíteni, mint a mostaniak. Ennek következtében az állomások nem maradhatnak meg mai helyükön. Hogy hova fognak kimenni, még nincs eldöntve.

Magyar karácsony. A karácsonyi és újévi vásár küszöbén az *Országos Iparegyesület* ezt a kérelmet intézi a magyar közönséghez: Karácsony szép ünnepének közeledtén minden esztendőben fel szoktuk keresni a hazafias magyar közönséget kérő szavunkkal: csak magyar iparcikket vásároljon karácsonyi ajándékul. A szeretet ünnepén fogadja tevékeny szeretetébe a magyar ipart, adja szeretteinek ajándékul azt, ami a magyar szívnek legkedvesebb lehet: a magyar elme, magyar kéz, magyar munka termékét. Ezt a mindenesztendei kérelmünket ez idén is ajánljuk bizalommal minden magyar család figyelmébe. A nemzeti érzésnek nem lehet szebb és hasznosabb nyilvánulása, mint a magyar munka pártolása. Erre nincs szebb alkalom, mint a szeretet ünnepe, amelyen ajándékkal kedveskedünk szeretteinknek. A szeretet adójából kapja meg jogos részét a magyar ipar is, amely annyira érdemes és annyira rászorul szerető istápolásunkra. Adjunk karácsonyi ajándékot a magyar iparnak is! *A magyarok karácsonya legyen valóságos magyar karácsony, igazi nemzeti karácsony! Az Országos Iparegyesület.*

Iparművészeti pályázatok. Az iparművészeti társaság pályázatot hirdet a Forgalmi és Kiviteli R.-T. plakátjára; méretei 63/94 *cm*; a műveket jeligékkel jan. 10-ig kell beküldeni; díjak 300, 200 és 100 k.; továbbá a Balatoni Szövetség 63/94 *cm* plakátjára; határidő febr. 1.; díjak 600 és 400 k.; — végre a pécsi dalárdának félszázados jubileumára verendő egyoldalú *plakettre* is pályázatot rendez; határidő febr. 3; díjak 1000 és 200 korona.

A szatmári iparosotthont, mely 500.000 koronába került, f. hó hó 8-án avatták föl.

Konstantinápoly és Görögország.

(Vége.) (Minden kép a cikkíró fölvétele.)

A vonat Korinthusig mindvégig úgyszólván a tenger partján, az eleusisi, aeginai öböl mentén kanyarog. Talán Dalmáciával hasonlítható össze ez a vidék, ezek a rabbá tette az itt amúgy is egyszerre félelmesen kopár vidéket. Ez az a termékeny, olajfaligetes völgy, ahol Agamemnon ütött tanyát:... olyan sorsra jutott, mint nálunk a Karsztvidék...

Mykaene csak az archeologust érdekelheti. Atreus kincsesházán (41. és 42. ábra) vagy Agamemnon sírja és Klitemnestra sírján kivül, no meg el nem felejtve a görög műtörténetek első lapján szereplő oroszlánkaput (43. ábra), más nincs, ami *közelebbről* az építészt érdekelheti. De a hihetetlen nagyságú kőtömbök, Atreus kincsesházának még ma sem deformálódott álboltozata bámulatra méltók s még azoknak a primitivebb időknek is óriás technikai készségéről tanúskodnak.

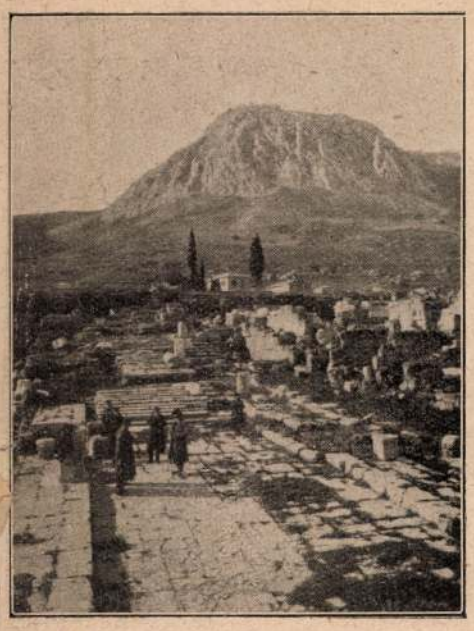

39. ábra. Korinthus romjai (háttérben az Akrokorinth).

40. ábra. A korinthusi Apollo-templom, háttérben az Akrokorinth.

41. ábra. Atreus kincsesháza (Mykaene).

színek; s csakugyan a hegyek kopársága, karstszerűsége erre utal; de fölötte tátramagaságú, friss hóval borított hegyláncok, Arkadia hegységei, a Pelops hegylánc. Isthmosban vagyunk, a vonat 52 *m* magasságban áthalad a korinthusi csatorna fölött (38. ábra).

Ez 325 *km*-rel rövidíti most meg az Adria-Piraeusi utat Visszaemlékezés ... Türr István!... Korinthusból egyelőre egyenesen le délnek, az argosi vasúti vonalon Phiktiáig, kopár hegyláncok; messziről látható a korinthusi és aeginai öböl egykori félelmes fellegvára: az Akrokorinth (39. és 40. ábra)... A völgyekben azonban buja tavaszi virágzás; úgy tetszik, hogy a gyümölcsfák virágai háromszor akkorák s páratlanul szinesebbek, mint odahaza... Phiktiától Mykaene fárasztó hosszú kocsiút, kopár vidéken keresztül. Rendkívül erős szél (a „maëstro“) dühöngött s ez még sivárabbá tette az itt amúgy is egyszerre félelmesen kopár vidéket. Ez az a termékeny, olajfaligetes völgy, ahol Agamemnon ütött tanyát:... olyan sorsra jutott, mint nálunk a Karsztvidék...

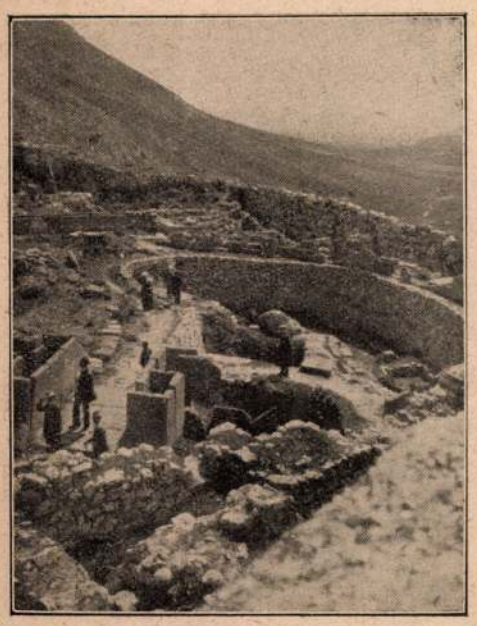

42. ábra. A mykaenei sírok alapfalai.

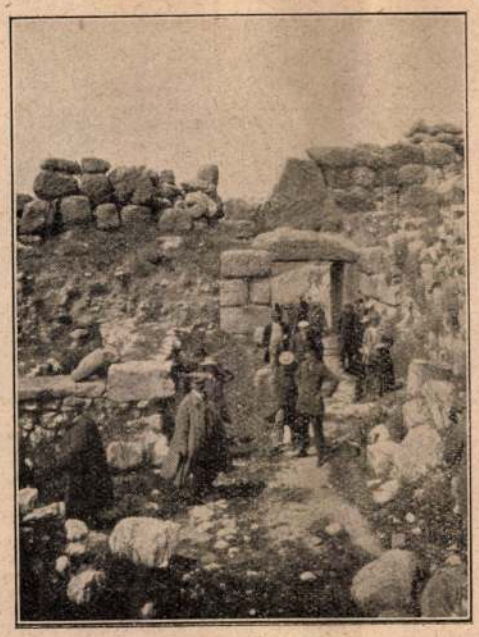

43. ábra. Mykaene: Az oroszlán kapu.

46. ábra. A delphii szinház.

Vissza Korinthusba... Ez most semmi. Egy szegényes, elhagyott, talán tíz utcából álló kis kikötő falu, gyönyörű, páratlan fekvéssel; s addig, míg a korinthusi csatornát (60,000.000 frankba került) bérlő új hajóstársaság szerződése értelmében ki nem szélesíti, föllendülése alig várható. Az új Korinthustól közel 5 *km*-rel odább van az ó-Korinthus; s bizony csak az alapfalakból, gyönyörű fragmentumokból, de az egésznek még most is kivehető nagyszerű alaprajzi elren-

dezéséből állíthatjuk vissza a képét Szent Pál városának. A római emlékek (fürdők) még meglehetősen jó állapotban vannak, értve alatta azt, hogy a medencék, a kamrák stb. még mind teljesen megvannak, persze födetlenül, boltozatok nélkül.

A környezet nagyszerű; az egész város a tengerparton feküdt, lankás fensíkon; az egész együttes felett trónol az Akrokorinth, óriás vulkanikus sziklatömeg, valamikor félelmes velencei, később török erőd romjaival. Az erőd csak egy darabig közelíthető meg öszvéren, onnan kezdve pedig csak gyalog, rettenetesen meredek, úgyszólván járhatatlan ösvényeken.

Utunk ezután a következőképpen folytatódott: Korinthusból kocsikon Isthmiába, innen a csatornán keresztül tovább Itea, illetőleg Delphi felé...

A korinthusi öblöt tehát hosszában végig hajóztuk. Csendes, derült, ragyogó napfényben. Köröskörül zártnak, nagy tónak tűnik fel; a fenti hegyek kopárak, karsztszerűek, a völgyek azonban olajfával buján benőttek. Azontúl pedig csupa havas: a Parnassus, a Helikon, a másik oldalon az egész Pelops hegylánc...

Nagy vágyakozással, türelmetlenül vártam Delphit, Pithi, jóslás, olajfaligetek, források, az egész görög misztikum... A hajó kiköt Iteában; nyomorúságos kis falu, csak a környéke szép felülmúlhatatlanul. A Delphitől kiinduló bámulatosan buja völgy végén, a haragos olajfaligetek felett a fehér, friss hótól vakítóan csillogó Parnassus. Innen kocsikon és öszvéreken lehet Delphibe jutni, illetőleg a mellette levő, most jobbadára a turista-forgalom folytán keletkezett faluba, *Kastri*-ba. Az út először a völgyben vezet. Soha ilyen olajfaerdőt, mint ez, nem láttam. A római Campagna kisült, Tivoli cingár olajfaerdői, a Riviera bármilyen olajfaligete erről fogalmat nem ad. Ilyen erdőkben cirkált az öreg Pán; ilyen erdőkben űzhették a görög istenek apró kis kalandjaikat. Az egész erdőn keresztül bővizű patak folyik (vizét részint a *castaliai* forrásokból (44. ábra) kapja. Ezt a vizet szabályos csatornákban, egész lombardiai módra a fák öntözésére használják fel.

Talán túlságos hosszan tértem ki egy tisztán a vidék és természethez tartozó dologra. Delphinek egész építészeti elrendezéséhez, a vadregényes, zord, sziklás vidékhez, az akkor oly nagyszerű jóshely *épületeinek* a misztikumához azonban hozzá tartozik az itteni haragos, fekete-zöld olajfa.

magányba. A folyton emelkedő kocsiútról gyönyörű a kilátás; lent, mélyen alattad a szűk, olajfával oly sűrűn benőtt völgy, hogy valami feneketlen hegyi tó sötétzöld víz tükrének tűnik fel; távolabb az egész korinthusi öböl

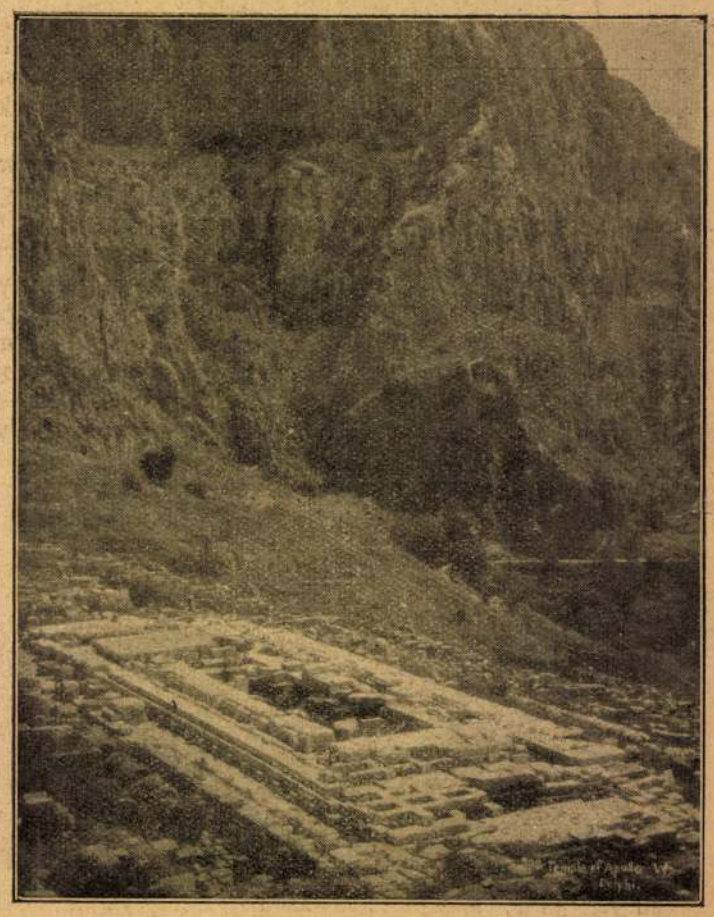

45. ábra. Az Apollo-templom romjai (Delphi).

tájképe, köröskörül a havasok, szokatlan, absolut csend; a nap forrón tűz le a vöröses sziklákra s halkan, nagyon mélyről hallatszik a birka- és kecskenyájaknak az a szomorú, mélabús kolompolása, ami annyira sajátja a hegyvidékeknek.

Megérkezés. „Hôtel d'Apollon Pythien"-nek keresztelt, tiszta, rendes (még vízvezetékkel is ellátott!) turista-szálló. A kastrii viszonyokhoz képest akár Grand Hôtel, vagy Palace is lehetne.

*

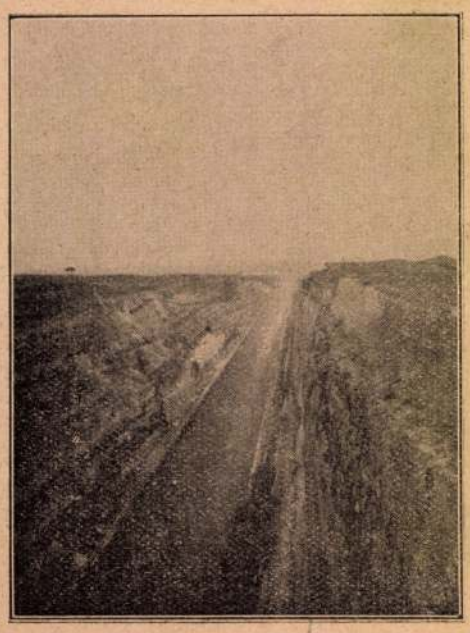

38. ábra. A korinthusi csatorna.

44. ábra. A castalioi források egyik medencéje.

47. ábra. Delphi: Marmaria.

Delphi, illetőleg Kastri már 573 *m* magasan van a tenger színe felett. A kocsiút a termékeny völgyből átvág a kopár, sziklás hegyoldalra s nagy kanyargásokban emelkedik fölebb és fölebb. Különös volt Athén és az eddigi déli vidék után egyszerre bejutni a csendes, zord hegyi

Delphi maga, a híres jóshely meredek, szűk völgy oldalában, égnek meredező vad sziklaormok között fekszik. Két részből állott: magából a szent, elkerített jósdából (*„Anceinte Sacrée"*) és a mostani modern országút alatt levő, voltaképpeni városból. A szent helyen, virtuoz elren-

dezésben, az emelkedési viszonyokhoz és sziklatömegekhez bámulatosan alkalmazkodva, három nagy épület-típus szerepel: Alul Apollo temploma (45. ábra) (maga a jóshely, az Apollo-templom cellájának belsejében ült Pythia) az ezt körülvevő számtalan sok kisebb áldozati oltárral, épülettel és kincsesházzal; e felett a teljesen fennmaradt szinház a lejtőhöz hozzá simulva (46. ábra); a legfelső harmadik pedig már a lejtőnek majdnem a tetején, rendkívüli ügyes helykihasználással, a Stadion. Mindezekből a szinházat és Stadiont kivéve javarészt csak alapfalak, vagy az oszlopállások alsó dobjai vannak meg, az egy Athena kincsesházát kivéve, amelyet darabjaiból az ásatást végrehajtó franciák újra felújítottak; kis „in antis“ templom, Görögországban magában (a samothrakei Nike templomot kivéve) talán az egyedüli, amelyet ismerünk. Anyaga sárgás-fehér parosi márvány, szürkés tónusokkal és patinával födve. Ez a márvány már távolról sem adja a penteleinek bámulatos átlátszóságát és szinte rugalmas hatását. Már Korinthusban is dominál a szürke, kemény mészkő, amely a mostani állapotban is a profilok oly nagyolását és durvaságát mutatja, hogy önként annak a feltevésnek kell igazat adnunk, amely szerint az ebből az anyagból épített templomokat és épületeket vékony stucco-réteggel vonták be, amelyen a profilokat és finomabb szobrászmunkákat utólag kidolgozták. A szent alatta levő terrasse-okon álló épületromok az ú. n. „*Marmaria*“ maradt meg. (47. ábra). A gymnasiumnak pompos az alaprajzi elrendezése; egészen a hegyoldalba lévén építve, több támfallal megerősített terrasse-on áll. Több helyütt a medencék, bronz vízköpők nyomai, vízvezetéki csövek megvannak még; maradványai valamint a még egészen ki sem ásott „xystos“, egy bejáratszerű elrendezés, amelyet nagy hosszúsága (200 *m*) következtében a kedvezőtlen idő esetén futópályának használtak. A Marmariában van Athena Pronaea és Athena Ergane templomán kívül, a részben oszlopdobjaiból felépített, köralakú „*tholos*“. (48. ábra). Ennek darabjaiból teljesen rekonstruált gerendázata az itteni ásatások múzeumában van felállítva s mintegy cáfolat arra, hogy még a kötött dór stylusban is a görög szellem mennyire szabad és bájos compositiót tudott létrehozni.

Delphit, mint említettük, franciák ásták ki s az itt talált műkincsek mind a francia nemzet tulajdonai; de itt kell maradniok s róluk legfölebb csak kópia készíthető. (Ugyanily értelemben Olympiát a németek ássák ki.) Az ásatások még most sincsenek befejezve s ki tudja a jövő micsoda kincseket hoz még ki a föld alól.

Az itteni ásatások *múzeuma* rendkívül gazdag; a görög szobrászat néhány utolérhetetlen szépségű letéteményese szerepel itt. Első sorban a híres quadriga-hajtó, zöldplatinás

48. ábra. Delphi: a tholos.

49. ábra. A delphii quadriga-hajtó.

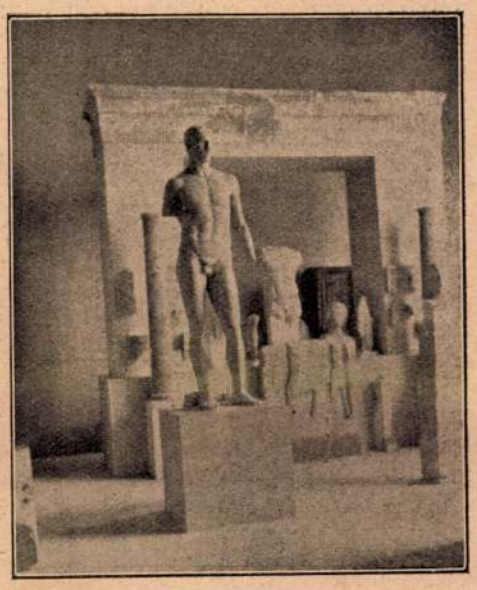

50. ábra. Agias szobra (Delphi).

jósda tőszomszédságában vad, alig néhány méter széles sziklaszoros torkollik, amelynek oldalfalából buzognak elő a híres castaliai források. A jósdán keresztül vezető szent út („Voie Sacrée“) ma is megvan, széles, nagy márványlapokkal burkolva, szerpentin-út módjára vezetve; ennek mentén helyezkedtek el a számtalan apró kincseskamrák és „ex voto“-k. Az egésznek mai romhalmaz állapota dacára, a körülvevő természet zord nagyszerűsége folytán misztikus, elvont hatása van.

A meredek sziklafalak között minden oly erősen visszhangzik s a castaliai források csobogása is az oly nagy csendben szinte áhitatot keltőleg hat. Kell, hogy megértsük a görög poetikus és naiv képzeletét; itt a hegyvidék félelmetes zordsága, a források, az akkor állítólag még meglevő kénes forrás, a hóborította Parnassus tövében közelebb érezte magát isteneihez s hitte, bízott benne, hogy ebben a magasságban közelebb van hozzájuk, beszélhet velük. Hány győzelmes csatát intézett el az a különös suggestio, amely végeredményében csakis az akkori emberiségnek a természet minden szépsége, így hát a zord nagyszerűsége iránt táplált végtelen tiszteletében és szeretetében gyökerezett!

A tulajdonképpeni, az alsó városból, amelyet most a modern országút választ el a szent jósdától (azelőtt voltaképpen a castaliai források medencéje, illetőleg a sziklaszoros vége alkotta a határt) csak a gymnasium és az bronzszobor; valamely verseny győzelmi emlékeül felajánlott fogadalmi emlék. A szobor quadrigát hajtó női alak, hosszú, síma redőjű chitonban, merev, nyugodt tartásban. (A fogat tehát lépésben menő lovakat ábrázolhatott.) Még ma is teljesen ép. (49. ábra).

A másik Agias szobra (50. ábra). (Lysippos-tól ?), fénykorbeli alkotás, a híres praxitelesi állásban, kissé kihajlított csípővel (Kr. e. IV. sz.). A szobor sárgás-szürke vörös erű márványból való s a híres praxitelesi szobrok mögött a remek atléta test szépségének visszaadásában semmiben sem marad mögötte; az alak egyike a thessaliaiak által emelt fogadalmi emlék kilenc szobrának, amelynek alépítménye az Apollo templomtól északkeletre, a hegyoldal magasabb részében még megvan.

S még sok számtalanul érdekes és szép darab; a legrégibb jón fejezet, a táncosnők híres és ismert oszlopa stb. Elsorolásuk nem ebbe a néhány sorba való.

S most a múzeum nagyszerűségeiből, a vidékből, az alapfalakból rekonstruálhatjuk az eredeti Delphit. S azt hiszem, hogy bármilyen pompásnak gondoljuk azt, még mindig nem tudjuk már olyannak *képzelni* sem, mint amilyen volt, mert az akkori kor gyönyörűen egészséges, edzett és mindenben oly harmonikus, tökéletes emberi typusa — úgylátszik örökre — kiveszett.

*

Két és félnapi delphii kóborlás... Azután nagyon viharos tengeren megérkezés az élénk forgalmú, gyönyörű fekvésű Patrasba, hogy csak egy fél napot pihenve, utunk legdélibb pontját: *Olympiát* elérjük.

Olympia Patrasból vasúton közelíthető meg. Ez végig Pyrgosig a tenger partján halad, százados tölgyfaerdők között. Pyrgosnál az Alpheus völgyébe fordul s közel 30 *km*-rel belebb a tengerparttól, Olympiában ér véget.

Olympia! Micsoda fogalommá nőtte ki magát ez a név: erő, szépség, edzettség, bátorság és training, a testi elsőbbség óriás és szép ambitiója! És akkor gyalog jöttek az atléták ide, hosszú, fáradságos gyaloglással, 10 hónapi rettenetes training, majd 30 napi utolsó gyakorlat után, amelyet már itt kellett kiállaniok! És mindezt annak az olajfának egyetlen ágáért, amelyet állítólag Herakles ültetett! Igaz, hogy ez az ág teljes életére való adómentességet, magának és leszármazottainak messze a halál után tartó dicsőséget biztosította.

Maguk a romok Olympiában a felületes szemlélő számára úgyszólván semmit sem adnak. Csak a vidék délies buja szépsége, az óriás aloëk, fenyőfák (pineák) festői és vad kuszasága lepi meg.

Ez pedig lényegesen hozzájárul ismét annak a képnek a rekonstruálásához, hogy Olympia, a test kultuszának dicső helye, milyen lehetett. Az egyik dombról (a Kladeos folyó völgyében, ennek mentén fekszik) az egész alaprajz remek dispositiója kivehető.

A szent hely szintén el volt kerítve az „*Altis*"-sal. Ez a fal egy 175 × 200 *m* (tehát nem túlságos nagy) teret zár be. Ennek jobboldali sarkán van a híres és ismert *Zeüs templom*, baloldalán a *Phillippeion*, a *Heraeon* (51. ábra) (a legrégibb görög templom) és az e mögött hátrább levő, már a völgy erdős hegyoldalának neki épített kincsesházak. A szorosan vett „sport"-épületek, mint a nagy gymnasion, a palestra, a Theokoleion, a Léonidaeon (ez akkoriban a versenyre megérkezett előkelő vendégek lakásaként szerepelt; előkelő szálló, mai fogalmak szerint). A játékok története szerint természetesen görög, s egy jó része a romoknak római eredetű. (Az olympiai játékok a római uralom alatt mindinkább sülyedtek, s a vége felé már közönséges, a föld minden részéről jött „professionisták" alacsony foglalkozásává sülyedt az olympiai babér; végleg Kr. u. 394-ben szűntek meg.) Mindezekből az épületeknek csak alapfalaik vannak meg; ezek azonban tisztán, áttekinthetően megadják azok alaprajzát.

Az anyagok a legkülönbözőbbek. A római korból való épületeknél rendkívül sokféle márványnem (rosso, verde antico, onyx is!) hever szanaszét. A görög épületek anyaga mészkő, a valószínű stucco bevonással. A szobrok a legkülönbözőbb anyagból, a legnemesebb márványokból készültek.

A nagy *Stadion*-nak csak a bejárata van még kiásva. Méreteit pontosan tudják (192 *m* hosszú), az egész felett most füves, fenyőfákkal benőtt domb van. Elképzelhető, hogy hány és talán bámulatos értékű műkincset rejt még itt a föld magában.

53. ábra. Az olympiai Zeüs-templom egy metopája.

A *Heraeon*-nak már csak két oszlopa áll (52. ábra). Ez a kettő is különböző; de korra nézve megállapíttatott, hogy a legrégibb két görög dór oszlop. A különbözőségüket az a föltevés magyarázza, amelyek szerint az ős templomnak faoszlopai lettek volna, s ezeket később fokozatosan cserélték ki kőoszlopokkal, amelyeknek azonban úgy látszik mindig az illető fejlődési korszaknak megfelelő alakítását alkalmazták, tekintet nélkül a régi alakulatra; — innen a különbözőség.

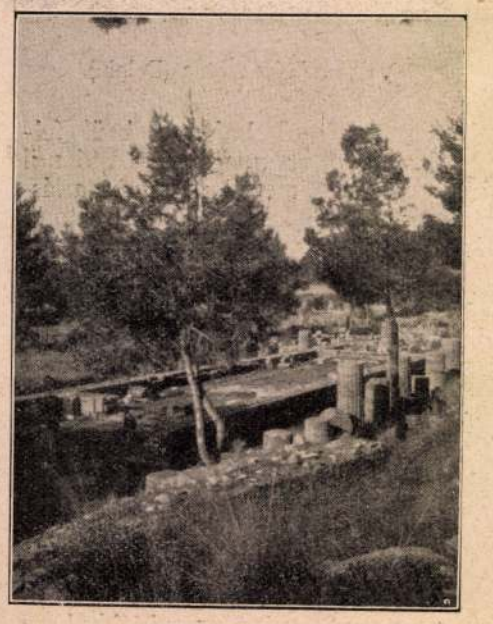

51. ábra. Az olympiai Heraeon romjai.

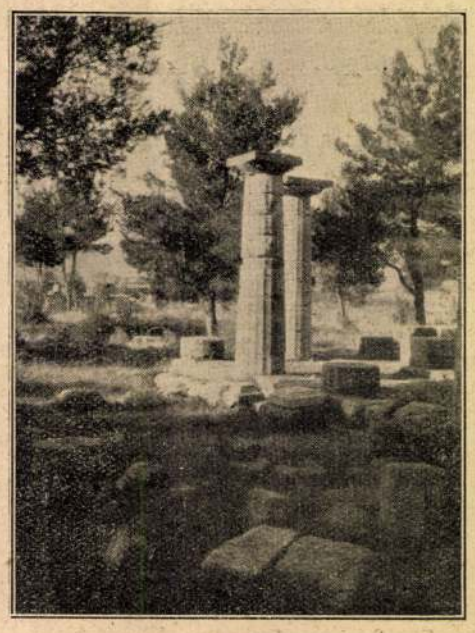

52. ábra. Az olympiai Heraeon két oszlopa.

54. ábra. Korfu: az erőd.

A *római* épületek, a fürdők, Herodes excedrája, mind rekonstruálhatók. Megmaradtak még szép mozaikok, csatornák, fűtőberendezések alapfalai. Olympia nagy pusztulását, de ezzel ellentétben a kiásott szobrok aránylag épen maradt voltát a Kladeos kiöntésének köszönheti, amely (Kr. u.) a VI. század elején bekövetkezett földrengés folytán történt; az ekkor természetesen amúgy is nagyon megrongált szobrokat 3—6 *m* magas iszaprétegg borította be.

*

S most hatoljunk a múzeumba, ahol Görögország utolérhetetlen művészetének legragyogóbb letéteményese, a tökéletes szépségű *praxitelesi Hermes* szobra áll.

A múzeum különben is rendkívül gazdag szobrokban, polychrom és faragott párkányrészletekben, metopákban, bronz és keramiában. A középső nagy csarnok két hosszoldalán van a Zeüs-templom két oromzatának szobor-csoportozata, a megmaradt darabokból összeállítva; fölöttük 1: 10 mértékű, a valószínűség szerint összeállított, ép csoport, gipszből. (53. ábra).

A keleti oromzat Pausanias szerint *Pelops* és *Oenomaos* kocsiversenyét, a nyugati, a Centaurok harcát tünteti fel. A két komposicio mozgásban és felfogásban nagyarányú alkotás, részleteiben azonban a fénykorbeliektől távol áll.

Ennek a nagy csarnoknak tengelyében van a kis, oldalvilágítású terem, ahol először láttam meg a világ legszebb szobrát. Könnyű alkalom volna most mindazt a tömérdek szépet és magasztalót, de meg aprólékosan részletező sok mindent elmondani, amit erről a műremekről írtak és fognak írni . . . Pedig amint most visszagondolok reá, érzem csak igazán, hogy lehetetlen azokat az érzéseket és gondolatokat kifejezni, amit az első pillanattól kezdve a szemlélőben ébreszt. Mert miről beszéljek? Tökéletesen természetes, ruganyos, szinte eleven hatásáról, amelyet még fokoz a hússzínű, vörös erezetű parosi márvány? Vagy talán magának a testnek, mint ma is tökéletesnek tekintettnek, páratlan szépségéről, kemény és mégis lágyan összefonódó izmairól, arcának nyugodt, isteni derűjéről; vagy arról, hogy mint olyan, ez az élő márvány a megtestesítője az antik görög szellemnek; istenei szeretetének, a művészet, az emberi test iránt érzett rajongásának, derűs, nyugodt, felvilágosodott vallásból eredő felfogásának? Igy elmondva, szomorú, erőtlen közhelynek hat mindez; úgy érzed a gondolatot s képtelen vagy, egyátalában lehetetlenség papiroson rögzíteni, oly szánalmasan, kicsinyesen összezsugorodik.

És így az az egész kép, amelyet a rekonstruált Olympiáról a legragyogóbbnak, a művészetek isteni tobzódásának kell tekintenünk . . . Mikor ilyen szobrok száza és száza között, csobogó víztükrök mellett, meleg napfényben csupa ily tökéletes emberi test oly ideálisan küzdött azért, ami teljesen, de igazán az ember tulajdonjoga: a saját teste, s az ezzel elért minden anyagiaktól mentes, mámorítóan szép fölényért! Amikor a közönség is ezrével özönlött ide, s a sok színes ruha, tompítva az áldozati oltárok füstjében a színes, aranytól ragyogó templomoknak még színesebb keretet adott, amikor a verseny lassú szétoszlása után a bronzszínű atléta fáradtan, de ruganyosan hatolt be a mély árnyékú dór oszlopok mögött levő szentélybe, hogy elcsigázva, de örömittasan hálát, áldozatot adjon isteneinek, akik úgy küzdöttek, mint ő, oly emberiek, hozzá oly hasonlóak és közelállók voltak . . .

*

Ezzel a képpel utaztunk vissza Patrasba, hogy a Lloyd gőzössel a szárazföldi Görögországot elhagyva, legészakibb szigetén, Korfu megpihenjünk egy kissé . . . Korfu, ahol a narancsvirágszagú levegőben, a bámulatos növényzetben még utolsó hatását kaptuk annak a természetnek, amelyet az antik görög szellem úgy szeretett, amely alapja mai, fogalommá vált művészetünknek. (54. ábra). — *Achilleion*, ez is letéteményese egy nagy, önmagával küzdő lélek művészetszeretetének, amely szintén az ókori derűt kereste fájdalma ellen. Erzsébet királynénak . . .

*

Corfu elhagyásával összehúzódik minden. S hogy még álomszerűbbé legyen, hideg és szürke lett a tenger s az egész Adria, Trieszt, a megérkezés oly hideg és bántó ellentétet adott.

*

Befejeztem azt, amit célul kitűztem magamnak: impressiókban páratlanul gazdag, sikerült egy *útnak a leírását* . . . Nem akartam kizárólag csak építész lenni s ezért talán sok helyütt igazán csak útleírás, impressiofestés az, amit írtam, de nem is akartam egyebet. S most még csak egyet: mi eredménye lehet hát mégis a szép emlékek, a látókörszélesbedés gazdag eredménye mellett ennek az útnak? A görög emlékek *megismerése?* Legelső soraimban azt mondottam, hogy nem. S most ismét csak ezt kell mondanom. A görög profilokat, az oszlopállásokat ismertük mind. A Parthenont, az Erechtheiont is. Ismerni ismertük, de nem *láttuk* a *valóságban;* nem láttuk a vegetaciót, a hegyeket, azt a sok-sok napot és derűt, amely a görög *szellemet* megérthetővé teszi. Ismétlem: nem láttuk „a Parthenont az Akropolis tetején". De most már ismerjük azt.

S engedjünk-e annak a csüggedésnek, amely — érthető emberi módon — az otthoni köd és korom láttára elfogott? *Engedhetünk-e* egyátalában annak a zúgolódásnak, amely — de talán csak egy pillanatra — azt kérdezte tőlünk, hogy valaha, még az utódaink is, ebben a környezetben csak nyomába lépnek annak, amit láttunk? Nem és nem. S ha nem is lépünk az ő nyomukba — nem is akarunk —, de igenis akarjuk megérteni az itteni természetet, az ő anyagait, a mi napsugarunkat és ködünket; leszámolunk velük. Csak az irántuk érzett szeretetünkben, pontos, igaz, sohasem hazudó alkalmazásukban, végeredményben pedig a magunkkal való megelégedésben legyünk valahára a régi görögökhöz — hasonlók. *Kiss László.*

„A városok tisztogatásáról és a városi hulladékok kezeléséről."

Ezen a címen *Kőszeghy* József Nagyvárad város főmérnökének tollából terjedelmes tanulmány jelent meg, melyről bátran állíthatjuk, hogy e téren az első magyar szakmunka, melynek határozottan tudományos értéke van.

A városi műszaki közigazgatásnak ezt a részét egészen a legújabb időkig nem csupán hazánkban, hanem a művelt nyugaton is meglehetősen elhanyagolták. Csak az automobilizmus elterjedése óta ébredtek annak tudatára, hogy az utcák tisztasága, a város pormentesítése és a lakosság szaporodása révén mind nagyobb tömegben összegyülemlő hulladékanyagoknak kifogástalan módon való eltávolítása a közegészségügy egyik legfontosabb alaptényezője. Különösen a német városok jártak jó példával elül, úgy hogy igazán fejlett magaslaton álló köztisztasági állapotokat, mintaszerű berendezésekkel másutt nem is igen lehet találni. A német városi polgár nemcsak arra vigyáz, hogy a maga részéről ne kövessen el semmi olyast, amivel az utcát beszennyezi, hanem a legnagyobb bőkezűséggel járul hozzá minden olyan kiadáshoz is, mely a köztisztasági állapot fejlesztésére, javítására szükséges.

Hazánkban mindez ideig a fővároson kívül alig akadt város, mely a köztisztaságra nagyobb gondot, költséget fordított volna. Amely város valamit tett, az rendszerint a fővárost utánozta és nem törődött azzal, hogy vajjon ez megfelel-e a helyi követelményeknek vagy sem, s nem törődött azzal, hogy Budapestnek ide vonatkozó berendezkedései is már jórészt elavultak és alapos módosításra szorulnak. Nagyvárad városa, illetőleg annak főmérnöke igen helyesen cselekedett, midőn a kérdés szervezése előtt külföldi, főképp német városokban szemlét tartott és a helyszínén végzett alapos tanulmányok után alkotta meg a saját véleményét.

Kőszeghy könyve nem csupán tudományos becsű, klasszikus rövidséggel írott, de azért minden szükséges tudnivalót felölelő szakmunka, hanem egyszersmind

nyílt szemmel látó, jó ítélő képességű reformátor bátor szózata is, melylyel nemcsak Nagyváradnak, hanem hazánk minden vidéki városának, sőt némely dolgokban a fővárosnak is, talpra esett, okos és megszívlelendő újmutatásokkal szolgál.

Könyve lényegében két részre osztható: az egyikben ismerteti a köztisztaságügy összes ágazatait és az ide vonatkozó általa legjobbnak talált módozatokat; a másikban pedig ama javaslatát ismerteti, amely szerint ezt a kérdést Nagyváradon óhajtaná megoldani. Tárgyalja tehát az utcai és házi szemét fogalmát, mindkettőnek gyüjtő, elszállító és megsemmisítő módját, az utcatisztogatást, locsolást, mosást és hóeltakarítást, a házi foecáliák és a csatornaiszap eltávolítását és végül közöl egy szabályrendelet-tervezetet is. Ismerteti az összes köztisztasági munkálatok elvégzéséhez szükséges legmodernebb berendezéseket, gépeket és eszközöket, mindenütt csak azt említve meg, ami szerinte a legjobb és amit Nagyváradon meghonosítani akar. Közli továbbá alaprajzban ama tervezetét, amely a Nagyváradon épitendő köztisztasági telepre vonatkozik, s mely telep a centrális elrendezéssel a szemétégető, az autó-garageok, az istállók, kocsiszínek, munkáslakások, szóval minden, ami a köztisztasági szolgálat ellátásához szükséges, nyerne elhelyezést.

Kőszeghy minden szavából ki lehet olvasni, hogy külföldi tanulmányútjain mident látott, mindent megbirált és ennek alapján a látott sok jó és sok rossz közül ki tudta választani azt, amit keresett, ami Nagyváradnak a legjobban megfelel. Könyvében tehát csak arról emlékezik meg, amit ő követésre méltónak talál, ezt azonban meggyőző alapossággal tárgyalja és mindent szorgosan összegyüjtött, megbízható számszerű adatokkal támogat. E sorok írója, aki hivatásánál fogva évek hosszú során át úgyszólván semmi mással nem foglalkozott, mint ezzel a kérdéssel, és aki az idevágó összes külföldi berendezéseket is, helyszíni tanulmányok alapján ismeri, Kőszeghy becses könyvében alig talál olyat, amit nem helyeselhetne és csak igen kevés olyat, amit még jobban megfontolandónak tart. Éppen ezért, szigorú kritikát akarván gyakorolni e csekély hibákra is felhívjuk a szerző figyelmét.

Kőszeghy Nagyváradon a házi szemét összegyüjtését a bajorországi Fürth város mintájára elektromos üzemű vontató kocsikkal akarja foganatosítani, s e célból ugyanazt a géptypust javasolja beszerezni, amelyet Fürth csakugyan jó eredménynyel használ. Kőszeghy itt csak egyet hagyott figyelmen kívül, azt, hogy Fürth-ben nincsenek *köröskőből* való útburkolatok! Budapest a közeljövőben két különböző typusú elektromos vontató kocsi birtokába jut, mindegyik más typusú és remélhetőleg jobb mint a fürthi, mert éppen ennek egyes hibáit akarják kiküszöbölni. Talán célszerű lenne, ha Nagyvárad az ezekkel végzendő kísérletek eredményét bevárná és azok alapján rendezkednék be.

A házi szemétnek a háztartásokban való összegyü tését az Ochsner-féle rendszer szerint kívánja Kőszeghy Nagyváradon berendezni, s e célból a szabadalmi, illetőleg a gyártó jogot megszerezni. Erre semmi szükség nincsen, mert az Ochsner-féle szabadalmat Ochsner előtt két évvel már a székesfőváros köztisztasági hivatala találta fel és szabadalmaztatta Magyarországon. E szabadalom a főváros tulajdona s azt hiszszük, minden különös nehézség nélkül meg fogja engedni, hogy Nagyvárad alkalmazhassa.

Az aszfaltburkolatokat Kőszeghy szintén villamos üzemű géppel akarja mosni. E gép üzemköltségeinek számításakor egy kis hiba csúszott be, mert a szerző figyelmen kívül hagyta az akkumulátorok fenntartási költségeit (évenkint körülbelül ezer korona) és a gummihenger évenkint szükséges megújításának költségeit (évenkint körülbelül 950—1100 korona). E gép beszerzése abban a formában, mint azt külföldön használják és amelyből egy példány Budapesten már két év óta üzemben van, különben sem ajánlatos. Budapesten ugyanis kitűnt, hogy a hazai klimatikus viszonyok közt évenkint csak körülbelül 180 munkanapon át használható (Németországban 280—300 munkanapon át használhatják). Nálunk tehát ez a gép az év nagyobb részében mint holt tőke kihasználatlanul hever, ami a főváros köztisztasági hivatalát arra indította, hogy oly elektromos üzemű aszfaltmosó gépet készíttessen, amelyben a drága autotechnikai rész az olcsóbb mosásra szolgáló szerkezeti résztől elválasztható és más célra felhasználható legyen; szóval hogy a mosógép szintén lekapcsolható villamos üzemű vontató kocsival legyen hajtható, mely vontató kocsit, ha mosásra nem használják, más célra, pl. szemétfuvarozásra lehessen használni. Igaz, hogy ennek következtében a gép kiszolgálásához mosás esetén két emberre van szükség, de ez még mindig kevesebbe kerül, mint amekkora az a veszteség, mely a gép nem eléggé intensiv kihasználása révén felmerül. Célszerű lenne, ha Nagyvárad is ekként rendezkednék be, már csak azért is, mert télen, amikor aszfaltot mosni nem lehet, több a házi szemét, tehát több vontató kocsira van szükség, mint nyáron.

A tervezett köztisztasági telep átalános elrendezése is még jobban megfontolandó lenne. Nem szerencsésen van pl. elhelyezve a salakzúzó épület, mert ezt a kemenceház és a salaktározó hely közé kell helyezni, nem pedig oly félreeső helyre, mint ahogy a terven látható.

Nem célszerű továbbá az istállót csupa emberi lakóház közé beékelni és a kocsiszínt az istállótól oly távolra elhelyezni.

Szükségesnek tartanók továbbá, hogy a telepen javító műhelyek se hiányozzanak, mert ily nagy üzemben, ahol annyi járómű, gép és ló van, ezek az üzembiztosság szempontjából nélkülözhetetlenek.

Az autógarageban célszerű lenne egy külön kis helyiséget berendezni a töltő állomás főkapcsoló táblája és egy fülkét a töltést ellenőrző munkás részére.

Mindezek azonban semmit sem vonnak be Kőszeghy munkájának értékéből; mert ezek a hiányok a végleges tervezéskor amúgy is kitűntek volna. A fődolog, hogy Kőszeghy megtalálta a helyes utat és most már csak Nagyvárad közönségén múlik, hogy a szép terv megvalósuljon és Nagyvárad legyen az ország legtisztább városa.

B. A.

A müncheni királyi lakás.

München, december hó.

Hosszú fekete lobogók, félárbocra húzott kék-fehér bajor zászlók lengenek a bajor királyság fő- és székvárosának, Münchennek ormain. Több mint félmilliomnyi lakosa az agg *Luitpold* regensherceget gyászolja, ki uralkodó házunkkal közeli rokonsága és a magyar festőművészet bőkezű pártfogása révén, hozzánk is közel áll. Münchenben szünetelnek most a télen-nyáron egyaránt szokásos térzenék, helyet adva a három héten át naponta egy egész óra hosszat szóló déli harangkongásnak. Az országos gyász maga három hónapig fog tartani.

Az emberek sötét ruhát öltöttek, a diákok sapkája gyászfátyollal körített. Egymás hátán tolonganak a komor királyi palota körül. Mindenki figyelme ide irányul. A palota bejárói előtt rendőrök és palotaőrök rostálják a beengedhetőket, akik jórészt autókon, díszfogatokon jönnek feketében, némelyek virággal kezükben.

Talán időszerű lesz bemutatni az ez alkalommal szereplő királyi palotát és azt a templomot, ahol a regensherceget fölravatalozták.

A palotát több mint félezer éve lakja már a Wittelsbachok családja. Amint igaz, hogy a multban az egyház mellett mindenütt az udvar volt a főápolója a művészeteknek, ezt a Wittelsbach-udvarról különösen elmondhatni. A királyi lakás egy fölötte érdekes múzeum. Keletkezése 1255-ig vezethető vissza, de a régi vár — az évek folyamán történt sok átépítés, toldás folytán — teljesen megváltozott. Mai állapotában három részre oszlik: 1. a *régibb építményekre*, 2. az új palota-, vagy más nevén *királyszárnyra*, és 3. az *ünnepi szárnyra.*

DR. MÜLLER ANTAL
ny. egyetemi tanár,
életének 67. évében,
1997. augusztus 12-én elhunyt.
Temetése 1997. augusztus 28-án
11.30 órakor lesz
a X. kerületi Új köztemetőben.
Lánya és egész gyászoló családja.
(B012878)

Fájdalommal tudatjuk, hogy
SZABÓ VERA
okleveles gépészmérnök,
hosszan tartó betegség után
elhunyt.
Temetése 1997. szeptember 4-én,
13 órakor
a Fiumei úti temetőben lesz.
Gyászolják:
férje dr. Reznyikov Garij, rokonai,
barátai.

Fájdalommal tudatjuk, hogy
DR. PLESKÓ IMRÉNÉ
SZABÓ ERZSÉBET
59 éves korában elhunyt.
Hamvasztás utáni búcsúztatása
1997. augusztus 29-én 15 órakor
lesz a Kecskeméti köztemetőben.
(69847/1H) (A088121)

Mély fájdalommal tudatjuk
azokkal,
akik ismerték és szerették, hogy
DR. KISS LAJOS
okleveles építész,
a műszaki tudományok
kandidátusa,
az Ybl Miklós Építőipari Műszaki
Főiskola volt főigazgatója,
nyugalmazott főiskolai tanár,
életének 67. évében elhunyt.
Halottunk földi maradványait
1997. augusztus 27-én 14 órakor
helyezzük örök nyugalomra
a Rákoskeresztúri
új köztemetőben.
Gyászoló családja.
Táviratcím:
Dr. Kissné Nyulász Margit,
1091 Budapest, Üllői út 177.
(B012756)

XI. kerületi gyógyszertár
GYÓGYSZERÉSZ MUNKATÁRSAT KERES. 203-2875, délután. (A087925)

☎ **Zuglói** gimnázium azonnali kezdéssel alkalmazna angol szakos tanárt. Tel.: 222-6522. (A088163)

☎ **Zuglói** pénzintézet keres fiatal, pályakezdő, közgazdasági érettségivel rendelkező munkatársakat, ügyfélszolgálati, ügyintézői, pénztárosi munkakörbe. Jelentkezés: 1440 Budapest, Pf. 13. (A087950)

Speciális járművek, járműfelépítmények gyártásával foglalkozó cég budapesti irodájába fiatal MŰSZAKI-KERESKEDELMI munkatársat keres. Németnyelv-tudás, B, C. kat. vezetői engedély, saját gépkocsi előnyt jelent. Jelentkezés időpont-egyeztetés céljából a 283-0732-es telefonszámon. Tornádó International Kft., 1203 Bp., Török F. u. 70. (A088104)

Vállalkozás

☎ **Integrátor** vállalja mezőgazdasági termékek termeltetését, illetve termeltetésének megszervezését az ország egész területén. 06 (20) 294-821. (A087829)

☎ **Kastély,** középméretű, és vízimalom, teljes berendezéssel, eszményi helyen, eladó. 06 (30) 574-149. (A087486)

RÉGI HÁZAK SZANÁLÁSÁNAK TERÜLETÉN MŰKÖDŐ OSZTRÁK MASTERFRANCHISE CÉG ELADÓ.
Csekély tőkebefektetés szükséges, hosszú távú hozadék biztosítva. További információk a 0043 1 220 6694-es számú német nyelvű faxinfón szerezhetők be.

☎ **Varrodák** és varrócsoportok jelentkezését várjuk divatáru összeállítására. Érdeklődni: 06 (30) 379-481. (A087977)

VENDÉGLÁTÓS partnert keresünk előnyös feltételekkel, nyerőgépek közös üzemeltetéséhez. Tel.: 246-3575, 06 (30) 484-181. (B012998)

Értékpapír

A KÁRPÓTLÁSNAK hamarosan vége. Most váltsa jegyét készpénzre. 266-7259. (B012647)

KÁRPÓTLÁSI jegyet, részvényeket készpénzért vásárolok. V., Kálvin tér 4. I. 6. 266-3844, 117-9525. (B011755)

Tel.: 215-9537, 215-5972,
naponta 10–18 óráig.
Árverés minden kedden 18 órakor.
(A086404)

Oktatás

☎ **700** órás szuperintenzív angol, német középfokú nyelvvizsgára felkészítő nyelvtanfolyamok 350 órás szuperintenzív angol-, németnyelv-tanfolyamok kezdőknek. 550 órás számítógép-kezelői + angol- vagy németnyelv-tanfolyamok (Munkaügyi Központ támogatása igényelhető). SZTÁV Rt. Nyelviskola, 1149 Budapest, Angol u. 36. Tel.: 267-6464. (A087837)

A Grafológiai Intézet felvételt hirdet szeptemberben induló grafológusképzésre. Az oktatás lehetőséget ad állami szakmai bizonyítvány megszerzésére is. Címünk: 1126 Bp., Szoboszlai u. 2–4. Tel.: 201-5568, 201-5569, 155-8193. (F)

A 15 éves EURÓPAI NYELVEK STÚDIÓJA nemzetközi **vizsgaközpont** és a Nyelviskolák Egyesülete által **MINŐSÍTETT és JAVASOLT** nyelviskola. **ANGOL és NÉMET, 4 hónapos, 60 ÓRÁS, beszédközpontú és kis csoportos** tanfolyamok. (Heti 2x2 vagy szombaton 1x4 óra.) Kezdőtől a felsőfokig **minden tudásszint:** reggel, de., du. vagy este. **VIZSGAELŐKÉSZÍTŐK:** TRINITY COLLEGE LONDON, RIGÓ u.-i közép- és felsőfokú, német Zertifikat, német nemzetközi üzleti (PWD) előkészítő. **Szintfelmérés és beiratkozás: szeptember 8–19-ig,** minden hétköznap 15–18 óráig. Bp. V., Múzeum krt. 39. **Tel.: 117-1302 és 266-3889. CÉGEK számára kihelyezett tanfolyamok,** alkalmazkodva időbeosztásukhoz.

A KÜRT Alapítványi Gimnázium felvételt hirdet összes gimnáziumi évfolyamára korlátozott számban. 292-2928, 343-0715 (B012698)

Csillagjáró néven 1997. szeptember 1-jétől alapítványi általános iskola kezdi meg működését a XXII. kerületben, Budafokon. Az iskola kiemelten foglalkozik számítógép- kezeléssel, ökológiával, valamint nyelvtanulással. Várjuk az első osztályosok jelentkezését. Tel.: 228-2522.

MÁSODDIPLOMÁT nyújtó menedzser szakmérnökképzést indít a Veszprémi Egyetem 1997 szeptemberében.
Jelentkezni az alábbi címen lehet: Szervezési és Vezetési Tanszék, 8201 Veszprém, Pf. 158. Telefon: (88) 421-837.
(A087957)

☎ **Egyéni** felkészítés matematikából, fizikából és számítástechnikából. Tel.: 218-6035. (A087819)

Fiatalok és felnőttek! Sohasem késő befejezniük általános iskolai tanulmányaikat! Korhatár nélkül jelentkezhetnek augusztus 25–29-ig: Bp. III., Szőlő u. 9–11., tel.: 188-8875.

5.	8 m²	földszint	2 840 000,-	369 000,-
7.	220 m²	magasfszt.	66 180 000,-	10 913 000,-
3.	158 m²	magasfszt.	47 530 000,-	7 829 000,-
).	33 m²	magasfszt	9 930 000,-	1 643 000,-
0.	216 m²	félemelet	64 970 000,-	10 710 000,-
1.	31 m²	félemelet	9 320 000,-	1 533 000,-
2.	189 m²	félemelet	56 850 000,-	9 380 000,-
4.	454 m²	1. emelet	132 200 000,-	22 509 000,-
5.	327 m²	2. emelet	95 220 000,-	16 212 000,-
7.	252 m²	4. emelet	63 710 000,-	12 501 000,-
			860 040 000,-	**149 661 000,-**

vételára után – a telekre eső vételárhányadot kivéve – a vételáron felül forgalmi adót is kell fizetni. A vételárat átutalással kell teljesíteni.

ele 1997. július 14-től július 28-ig és augusztus 13-tól augusztus 28-ig tart.
ető 1997. július 24-én 9-től 11 óráig, valamint augusztus 26-án 9-től 11 óráig.

atok benyújtásának határideje: 1997. augusztus 29. napja.

kat írásban, a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálati irodájában
(Bp. V. kerület, Erzsébet tér 4., földszint)
degenítési irodájában (VI. em. 601. sz. alatt) kell benyújtani.

atnak tartalmaznia kell a pályázó azonosító adatait, a helyiségcsoport
ıyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a pályázó a vételár megfizetéséhez szükséges
fedezettel rendelkezik.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzatának
ı el. A pályázat eredményéről a pályázók a benyújtási határidő lejáratát követő
15 napon belül kapnak tájékoztatást.

Karsai Károly sk.
polgármester

dr. Xantus Judit sk.
jegyző

ıjtanak színes és fekete-fehér mellékleteinkről, tájékoztatást adnak az ügyfelek által
ségeiről a Népszabadságban.

ıket, hogy könnyebbé tegyék a hirdetések elhelyezését, a kampányok lebonyolítását.

Étekfogó:
ner Mária, telefon: 250-1680/149, 192

Medicina:
Falus Ilona, telefon: 250-1680/199

Budapest melléklet, Pest Megyei Krónika:
Rózsa József, telefon: 250-1680/192

Kerékvilág, Úton, Autótechnika:
Zsemba Mária, telefon: 250-1680/195

yezése a Népszabadságban: Sárallyai József, telefon: 250-1680/154, 155

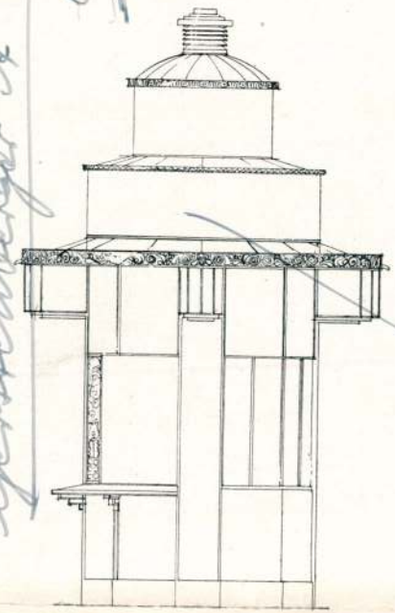

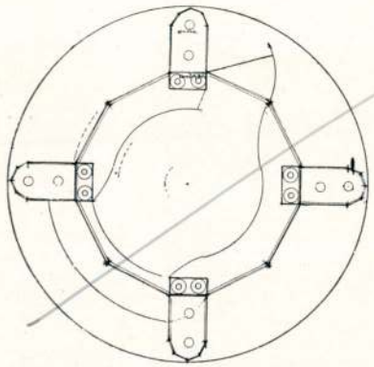

DÍJAZOTT TERV.

ABOS BRUNÓ, BUDAPEST.

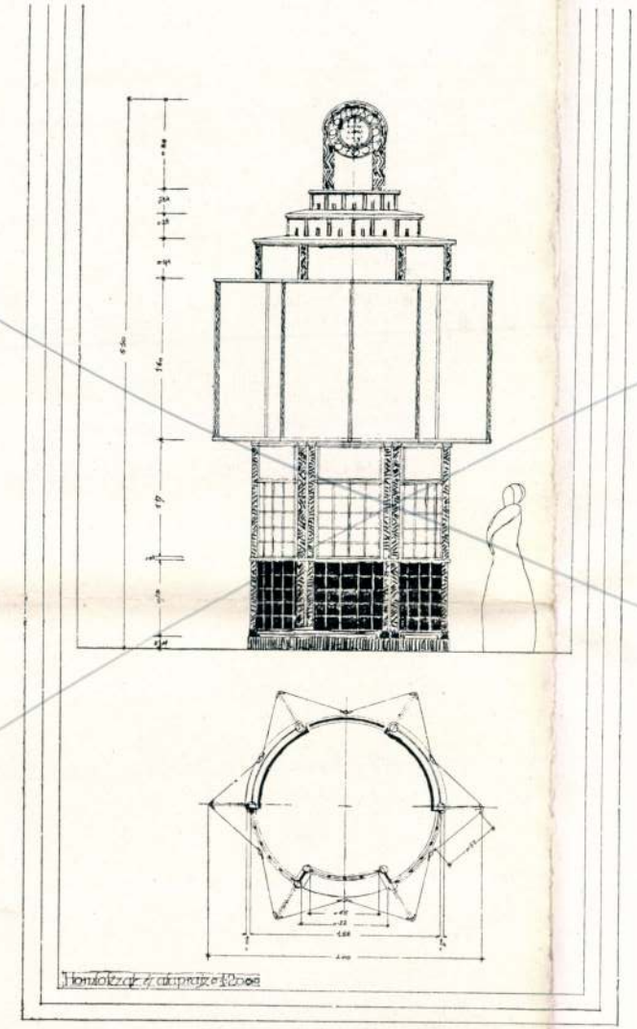

DÍJAZOTT TERV.

TŐRY EMIL ÉS POGÁNY MÓRIC, BUDAPEST.

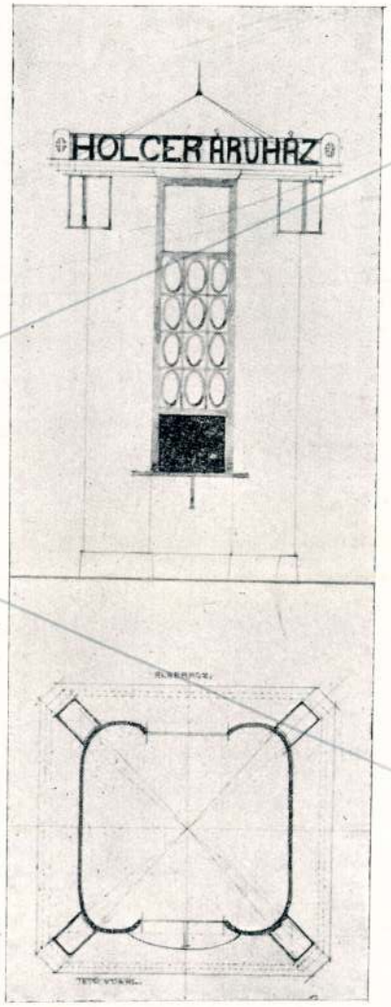

MEGVETT TERV.

WIDLER KÁROLY, BUDAPEST.

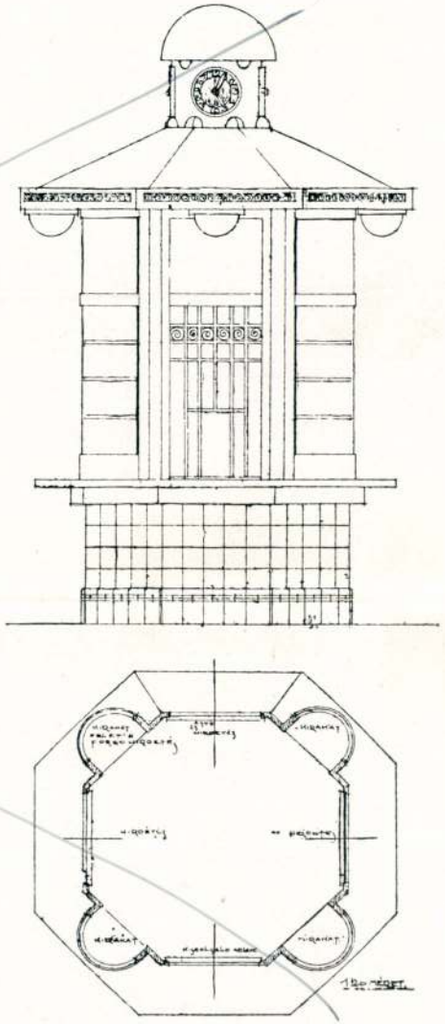

MEGVETT TERV.

BRAUN EDE, BUDAPEST.

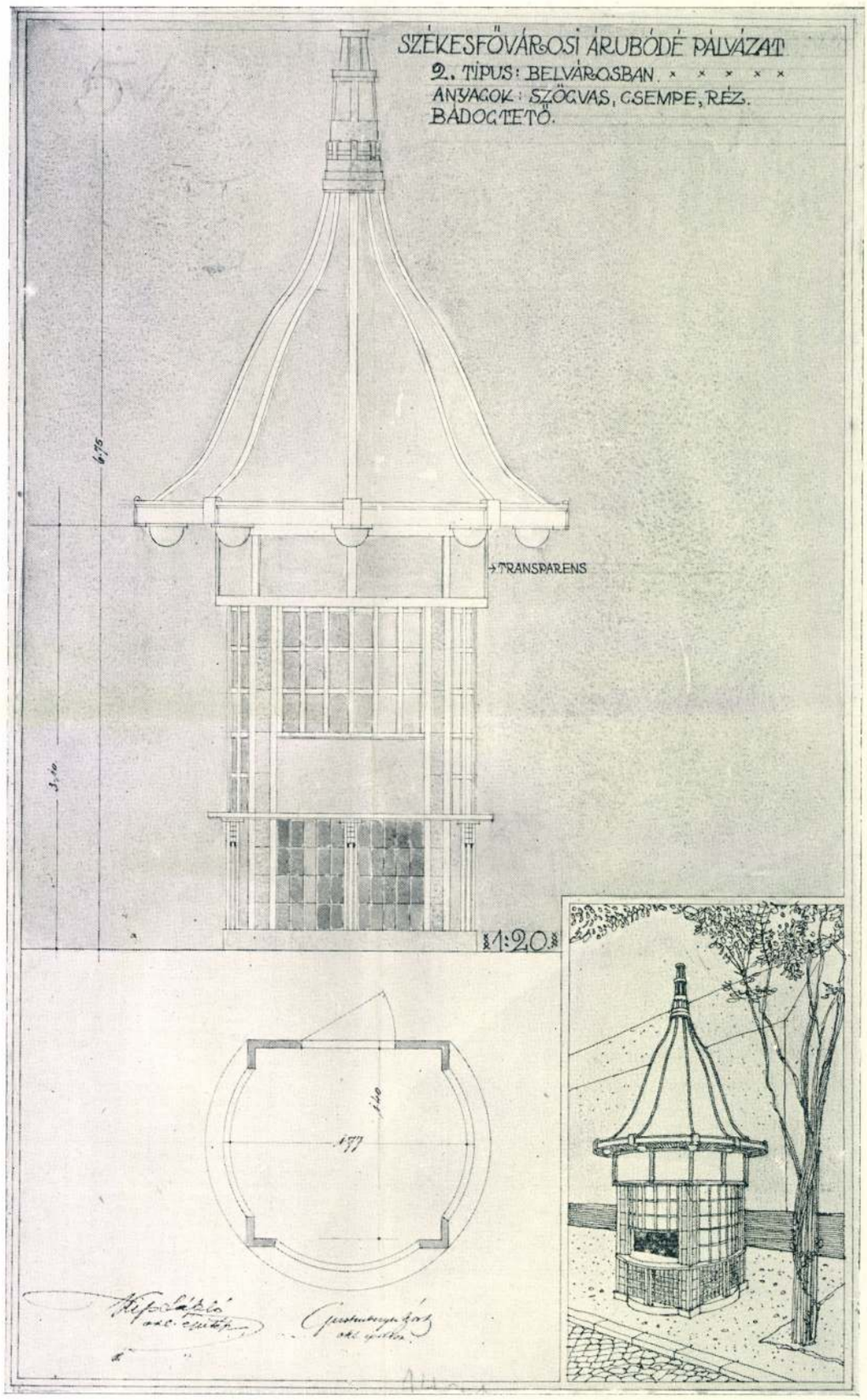

DÍJAZOTT TERV. KISS LÁSZLÓ ÉS GERSTENBERGER A., BUDAPEST.

A székesfővárosi árubódék tervpályázata
Magyar Építőművészet
1912. 5-6 sz.

elavult német művek fordításaira (pl. Wanderley munkája), részben rövid enciklopédiákra vagy nehezen megszerezhető iskolai jegyzetekre, esetleg egyes speciális kérdéseket tárgyaló szakkönyvekre volt utalva; oly művünk azonban nem volt, amely az összes idevonatkozó tudnivalókat, avult adatok elhagyásával, újabb szempontok és eredmények kidomborításával, röviden és áttekinthetően csoportosítva visszaadta volna.

Bossányi érdeme az, hogy ő, aki e hiányt, ipariskolai szaktanár létére, a tanulni vágyó ifjúsággal való állandó érintkezése közben legélénkebben érezhette, nem szorítkozott iskolai jegyzetek kiadására, hanem, hogy kedves tárgyi körét gondosan feldolgozva, könyvalakban bocsátotta közre és ezzel könnyen hozzáférhető közkinccsé tette.

A könyv, mely könnyen kezelhető nyolcadrét alakban látott napvilágot, áttekinthető módon és logikus sorrendben vezet végig bennünket a kőművesség és kőfaragó mesterség összes szerkezetein, kezdve az egyszerű falrakástól a komplikált boltozatok készítéséig és a legkülönfélébb lépcsőszerkezetekig. Legfőbb erőssége jól összeválogatott, gazdag ábraanyaga (392 drb.), valamennyi a szerző eredeti rajza. Ezek az ábrák, a szöveg közötti ügyes elhelyezésükkel könnyűvé és kellemessé teszik a mű tanulmányozását, és önmagukért beszélvén, felmentik szerzőt sok felesleges, rendszerint nehezen megérthető és sok helyet elfoglaló magyarázó szöveg beiktatása alól. A legtöbb ábra méretjelzésekkel lévén ellátva, ez a körülmény is emeli azoknak tanulságos voltát.

Magasabb teoretikus elméleteket, szilárdságtani vizsgálatokat nem tartalmaz a könyv. Nem is akar az magasabb tudományos igényeket kielégíteni, mint amilyenek egy jól szerkesztett iskolai könyvhöz fűződnek. Úgy láttuk, s ezt nagy örömmel állapítjuk meg, hogy szerző a maga elé kitűzött feladatnak teljes mértékben megfelelt, miért is művét a magyar építő iparos olvasóközönség teljes bizalommal, nyugodtan forgathatja: sok hasznos tudnivalót fog meríteni belőle, különösen ama fejezeteiből, amelyek a kevésbbé ismert újabb rendszerű szerkezeteket ismertetik.

Végezetül megemlítjük még, hogy a könyv, sajnos, hadi minőségű papiroson, az „Athenaeum“ kiadásában jelent meg. Megrendelhető kiadóhivatalunk útján is. Bolti ára 110 korona.

Sch. J.

KÖZGAZDASÁG

Indítsuk meg az építkezést! Az építési munka nem indulhat meg a lakbérek és építési költségek aránytalansága miatt, mert az építésbe fektetett tőke nem hozza meg a kívánt kamatot. A lakbérek megfelelő emelését a többség fizetőképessége lehetetlenné teszi. Kíséreljük meg tehát az építési költségeket úgy redukálni, hogy ettől az építés mint üzlet rentábilissá váljék. Erre már meg van a lehetőség, s ha ezt a tőkésnek be tudjuk bizonyítani, akkor azonnal megindul a munka.

Szurrogátumok felhasználásával ezt elérni nem lehet, mert a pótanyag nem sokkal olcsóbb és minőségileg többnyire felháborítóan silány. A gyakorlati tapasztalat igazolta, hogy csakis jóminőségű építési anyagokkal érdemes építkezni, mert a pótanyagokkal elérhető csekély megtakarítás csak látszólagos és a

szavazás útján történik. A szavazásban az elnök is részt vesz. A szavazatok egyenlősége esetén az a vélemény emelkedik határozattá, amelyhez szavazatával az elnök járult. Oly pályatervek, melyek a jelen hirdetményben közzétett pályázati feltételektől eltérnek, a versenyből kizáratnak. A bírálóbizottság ítélete a pályázat lejárta után hat hét alatt fog közzététetni. A bírálóbizottság ítélete végérvényes. A pályatervek a bírálat befejezése után a bírálati jegyzőkönyvek másolataival együtt két heti időtartamra közszemlére kiállíttatnak. A tervek kiállítása a pályázókra kötelező. A kiállítás helye külön hirdetményben fog megjelöltetni. A díjazott és a megvásárolt pályatervek a Fővárosi Közmunkák Tanácsa tulajdonába mennek át, amely ezekkel szabadon rendelkezik. A nem díjazott és meg nem vásárolt pályatervek a kiállítási idő lejárta után a tervezőknek vagy meghatalmazottjaiknak az elismervény visszaszolgáltatása ellenében ugyanott, ahol beadattak, visszaadatnak. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa azokért a tervekért, melyeknek visszavétele iránt a pályázó a kiállítási határidő lejártától számított négy hét alatt nem intézkedik, többé felelősséggel nem tartozik.

Budapest, 1921. évi május hó 21-én. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa. Dr. *Zielinski* Szilárd s. k. elnök.

A magy. kir. állami felső építő-ipariskola (Budapest, VII. ker., Thököly-út 74. szám) *igazgatósága* az intézet épületének előcsarnokában felállított márványoszlopon szerető kegyelettel meg óhajtja örökíteni az intézet azon volt tanulóinak neveit, akik a nemzet életéért vívott háborúban *elestek, vagy az ott szerzett betegségben elhaltak.* Az igazgatóság kéri az intézet rendes és téli tanfolyama elesett, vagy a háborúban szerzett betegségben elhalt volt tanulóinak szüleit, hozzátartozóit, barátait, hogy azoknak nevét s elestük vagy elhalálozásuk körülményeit folyó évi június hó 15-ig közölni szíveskedjenek. Budapest, 1921. május 17-én. A magy. kir. állami felső építő-ipariskola igazgatósága.

Olcsóbbak lettek a német táblaüvegárak. A Weltmarkt írja: Egy idő óta a táblaüvegek vásárlása úgyszólván tökéletesen szünetel. A kivitel is, amely a termelés 10%-át tette, megállott. Az árak a piac ilyetén állása folytán lényegesen hanyatlottak: a legfinomabb (szász) táblaüveg ára m^2-ként 29 márka, a közepes minőségek ára 22—24 márka, a silány minőségű táblaüveg pedig 15—19 márkába kerül.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

HADVISELT MÉRNÖKÖK, ÉPÍTÉSZEK ÉS MŰSZAKI TISZTEK NEMZETI SZÖVETSÉGE.

Az Isonzó-front építményei címmel két előadást tartott Kiss László okl. építész, szövetségünk tagja, az elmult hetekben a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet mű- és középítési szakosztályainak együttes ülésein. Örömmel állapítjuk meg, hogy a mérnök-egylet falai között megtartani szokott magas nívójú és érdekes tárgyú előadások sorában is számottevő súlylyal és művészi értékkel bírt tagtársunk felolvasása.

A háborúnak műemlékekben, építményekben végbevitt pusztításait, a kultura rombolását soha sehol oly szemléletően megkapó szomorúsággal visszaadva még nem láttuk, illetve hallottuk. Az egész előadáson végigvonult a meglátó szemmel dolgozó és művészi lélekkel bíró ember munkája.

Görz építőművészi szempontból nevezetesebb építményeit, műemlékeit vonultatja fel szemünk előtt, azon városét, amelyért a hős és bátor somogyi magyar bakák hullatták 18 hosszú borzalmas hónapig drága vérüket. Ennek a kiontott drága magyar vérnek a jogán érez közösséget és fájdalmat a szépséges város pusztulásán. Egyes képei, amelyek kifogástalan vetítésben kerültek szemeink elé, oly fenséges és maradandó impressziót keltettek bennünk, hogy az sohasem felejthető. Esztétikai szempontból igen tanulságos volt a természettől megáldott szépséges Isonzó-völgy terméskőből épült ívelt hídja s annak elpusztítása után a szükségalkotta vasszerkezetű tartós híd.

Kis László nobrán

* **Az istvántelki Máv főmühelyi hőslemlék-pályázat eredménye.** A *Máv* istvántelki főmühelyben felállitandó hősi emlék pályázatára a pályázati felhivásban előirt határidőig 35 pályázótól 55 pályamü érkezett be. *Ney* Ákos miniszteri tanácsos, országos elnök elnöklete alatt megalakult birálóbizottság a 26. sorszámu *Szent István B.* jeligéjü pályamüvet találta legjobbnak. A pályamü szerzője: *Kis* László budapesti szobrász, iparmüvész. A beadott pályamüvek október 16-ig személyesen, vagy meghatalmazott utján átvehetők: Budapest, VI., Andrássy-ut 73/75. V. emelet 551. szám. A fenti határidőig át nem vett pályatervekért a szövetség semmiféle felelősséget nem vállal.

Magyarság 1938. szept. 3.

Kiss Lőrinc

ötvös

XVI. Stárad Kassa. Tekintetes ötvös, városi főbirósagot is viselt.

Mihalik Lőrinc. Magyarország vidéki mükincsei. Henarei. Magyar mükincsek. Bpest. 1901.
III. k. 38. l.

Ötvös Kiss Lőrinc

Laurentius Kiss (Klein)
Cassoviensis ~~Aurifaber~~ Kis Ötvös Lőrinc fia
1529 – 1586. Régi Kassai patricius családból való.

1529-ben még polgárjogot Kassán. Mely időben nősült: (1544, Dorottya,) (1556 Haller Orsolya) (Anna) (Bayngler Zsuzsanna) Második neje, Orsolya kitelenségével sok keserűségét okozták urának. 1550 új-abb tilalmakban a polgárjogok nyerése ~~ő~~ül mindjárt nagyon nehéz. 1557-ben választják meg a város consulának. 1553-ban 4-ik, 54-ben 5-ik, 55-ben 5-ik helyen lett consulla.

Mikulik József Kassa városa ötvösségének története. Győr. 1900. 146–153. l.

1556-ban említtetnek arra a polcra, amely a Kassai polgárság nevét a legnagyobb tekintetnek; judex-né választották. 1557-ben és 58-ban is mint első helyen consul 60-ban főbíró, 1562–64-ig első helyen consul, 65–68-ig főbíró, 69-ben első consul, 73–74-ig főbíró, 75–76-ban első, 77-ben helyettes consul. 1578–79. főbíró. 1580–81. első helyen consul, 82-ben főbíró, 83–85-ig első consul, 86-ban főbíró. Mint consul összesen 18, mint judex 15-ször állt a város ügyeit. 1564-ben a porosz diétán tartózkodott Ötvös Gregorius városi consullal együtt. 1566-ban újra kiküldetik a diétára. 1572-ben újra Poroszba (Poson) járt, de

míg ugyanabban az évben Poson-ba Erdélyi, hogy részt vegyen Rudolfnak Poson-ban történt Koronázásán a honnan társával Johannes Kaylhaw-val együtt vonatkozó elején Tót ország Kassára. 1577-ben az ötvösök első céhmestere is volt.

1578-ban pestis idején felesége miatt. A pestis a legnagyobb rémületben tartotta a lakosságot, a halálozások ~~ő~~ijesztő számban mutatkoztak. A pestis befejeződése után ~~ő~~ismét megnősült. Ez nejétől 3 gyermeke lett, Kik közül Ferenc ~~ő~~ötvös lett. Negyedik nejétől 2 gyermeke volt. Meghalt 1586. május 24-én. A Kassai Erzsébet-templomban helyeztetik örök nyugalomra.

Fából emeltek hozzá magasztos ~~ő~~ötvöt, de az ~~ő~~ötvöt nemünk is magával vitte ejtvén ideje

Mészáros Ilugóné

festő.

Albertshauser Pál.

festő.

XVIII. század.

Albertshauser János.

festő.

XVIII. század.

Albertinelli, Mariollo

XV. század.

— **A kormányzóné nyomorenyhítő mozgalmára** augusztus 31-én a következő adományok érkeztek: Az Est útján érkezett 35 pengő, Kuszák László 10 pengő, dr. Demjén János 5.10 pengő, Szerdahelyi Jenő 5 pengő, Aranyosi Ferenc 4.85 pengő, Sz. M. 3 pengő, Rausch Béla 1.80 pengő.

— **A Nemzeti Repülőalapért.** A Magyar Aero Szövetség elnöksége közli, hogy a Szövetség elnökségénél a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap javára újabban a következő felajánlásokat jelentették be: *Magyar Fémlemezipar Részvénytársaság* tisztviselői 202.81 pengőt, munkásai részéről pedig 117.12 pengőt, *Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat* tisztviselői 140 pengőt, munkásai 250 pengőt, a cég részéről 200 pengőt. — *Szarvas község* jegyzői és tisztviselői kara szeptemberi fizetésük egy százalékát ajánlották fel a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra. — *A nagykanizsai járási* főszolgabírósághoz érkezett jelentés szerint a járás községei, amelyek nagyobbrészt szegény községek, összesen kétezer pengőt szavaztak meg a Nemzeti Repülőalapra. — *Rákosszentmihály* község képviselőtestülete 250 pengőt szavazott meg a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap céljaira. — *Kiskunmajsa* közgyűlése 5000 pengőt ajánlott fel a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra.

— **Eldőlt az Istvántelki Főműhely hősi emlékmű-pályázata.** A *MÁV Istvántelki Főműhelyben* emelendő hősi emlékmű pályázatára az előírt határidőig 35 pályázó 55 pályamunkája érkezett be. *Ney* Ákos miniszteri tanácsos, országos elnök elnökletével a bírálóbizottság a 26. sorszámú »*Szent István B.*« jeligéjű pályaművet találta a legjobbnak. *A pályamű szerzője Kis László budapesti szobrász-iparművész.* A beadott pályaműveket 1938 október 15-ig személyesen, vagy meghatalmazott útján lehet átvenni Andrássy út 73—75. V. 551. szám alatt. *A határidőig át nem vett pályatervekért a Hadviselt Magyar Vasutasok Országos Szövetsége nem vállal felelősséget.*

— **Kivégzés Berlinben.** *Berlinből* jelentik: Pénteken reggel kivégezték Berlinben *Weisser* Ernőt, akit a néptörvényszék államtitkok elárulása és lopás miatt ítélt halálra.

— **Széchenyi-relikviák egy soproni magánmúzeumban.** *Sopronból* jelentik: Sopron egyik nevezetessége a *Storno*-család műgyűteménye, amelyet a család a tulajdonában lévő és Bécs ostroma idején Mátyás király által lakott házban rendezett be. Az országosan ismert magánmúzeum most rendkívül értékes anyaggal gyarapodott. A Storno-család ugyanis hosszú éveken át *gróf Széchenyi Istvánnal kapcsolatos relikviákból három teremre valót gyűjtött össze.* Az anyag muzeális elrendezését a napokban fejezték be, s a Storno-család a Széchenyi-termeket is megnyitotta a közönségnek. Az ünnepélyes megnyitáson *Sopronyi-Thurner* Mihály polgármester meleghangú beszédben méltatta a Storno-család kultúrmunkáját, amelynek révén Sopron műértékei történelmi becsű újabb gyűjteménnyel szaporodtak.

— **Áradások Sziléziában.** *Boroszlóból* jelentik: A Sziléziában napok óta szakadatlanul tartó esőzés rendkívül *súlyos áradásokat* okozott. Az áradás a Glatzer Neisse völgyében a Wartha és Kamenz között fekvő községeket érte legsúlyosabban. Reichenstein és Patschau között megszakadt a közlekedés, mert az úgynevezett »*Fekete hidat*« *a beszakadás veszélye* fenyegeti. A Kamenzből Reichensteinbe vezető út egy méternyire víz alatt áll. A Pilz melletti Neisse-hidat a hullámok teljesen elborítják. Reichenau és Schrom között *egész tó keletkezett*, amelyből a magasabban fekvő majorok szigetként emelkednek ki. A Glatzer Neisse árjának magassága a multheti áradáskor elért magasságát *több mint egy méterrel meghaladja.*

— **Szerelmespár öngyilkossági kísérlete: a férfi meghalt, a nő életben maradt.** *Gyuláról* jelentik: *Brátyó* Mátyás 24 éves gazdákodó hónapok óta udvarolt egy 16 éves feltűnően szép gyári munkáslánynak. A lány szülei nem látták szívesen a nős embert, ki is tiltották a házukból. Ezután titokban találkoztak a szerelmesek és elhatározták, hogy a helyzet reménytelensége miatt *öngyilkosok lesznek.* A péntekre virradó éjjelen kimentek a Körös partjára és hajnalig voltak együtt. A férfi ekkor régi rozsdás revolvert vett elő, amelyből három lövést adott le a leányra. *Mindhárom golyó talált*, a lány azonban nem vesztette el eszméletét. Ezután mindketten beugrottak a Körösbe, ahol a férfi *főbelőtte magát.* A golyó balszemén hatolt be és *azonnal megölte.* A lány, aki csak könnyebb sérüléseket szenvedett, segítségért kiabált. Az arra járó mezei munkások *kimentették*, majd a gyulai mentők kórházba szállították. Péntek délelőtt kihallgatták a sebesült lányt, aki elmondotta, hogy közös elhatározással akartak meghalni. Búcsúleveleket is írtak hozzátartozóiknak, reménytelen szerelmükkel indokolták meg tettüket. Az öngyilkos gazdálkodó holttestét *még nem fogták ki.*

— **Egy taxisofőr Karinthy haláláról.** *(Levél a szerkesztőhöz.)* Tisztelt Szerkesztő Ur! Eltettem emlékül a Pesti Naplónak azt a számát, amely hírt adott *Karinthy* Frigyes haláláról és gyászkeretben közölte az író nevét. A szomorú esemény olvasásakor elszorult a szívem és szemem megtelt könnyel. Szeretem Karinthy cikkeit és szerettem őt magát, bár ő nem ismert engem. Valahányszor olvastam írásait, úgy éreztem, hogy látom ezt a tökéletes embert. Emlékét lelkemben megőrzöm örökre. Kérem, fogadja családja igaz részvétemet. *Karinthy nem halt meg, mert a költő, a nagy és jó költő lelke halhatatlan. Legyen áldott emlékezete.* **Győry Antal** taxisofőr, XIV., Nürnberg ucca 25.

SZINHÁZ

Elmer Rice „tanulta" a drámaírást

A *Magyar Színházban* Elmer *Rice* amerikai író híres darabjának, *Az uccá*-nak bemutatójára készülnek. A darabot *Hevesi* Sándor rendezi. A kiváló rendező *Az uccáról* a következőket mondotta:

— Akármit mondok is, csak ismétlése lehet annak, amit erről a világotjárt és világhírű darabról két világrészben megírtam. A szerző, *O'Neill* mellett, Amerika legismertebb és legelismertebb drámaírója, aki Budapesten sem ismeretlen. A Nemzeti Színház pár évvel ezelőtt mutatta be *Az ügyvéd* című darabját, szenzációsnak mondható sikerrel.

— Miben látja Elmer Rice sikerének főtényezőit?

— Erre igazán könnyű felelni. Elmer Rice Amerikának *legeurópaibb* drámaírója. Már Az ügyvédben is feltűnő volt, hogy a színpadra vitt amerikai alakok *európai* értelemben is *hiteles emberek.* Azt a newyorki bérházat, amelyet Elmer Rice Az uccában színpadra visz, megtalálni mindenütt a világon, ahol emberek élnek, küszködnek, szeretnek és szenvednek.

— Környezetrajz Elmer Rice darabja?

— Akkor csak *érdekes* volna, de nem olyan *mesteri dráma*, mint amilyen. Elmer Rice nem hiába tanulta ki a drámaírás művészetét.

— Elmer Rice *tanulta* a drámaírást?

— Hárman tanulták együtt: *O'Neill*, Elmer *Rice és Sheldon*, akinek *Románc*-a a Vígszínházban a legemlékezetesebb sikerek közül való. Akármily különösen hangzik, ez a három sikeres szerző a yalei egyetemen, a híres *Baker* tanár szemináriumában *tanulta meg a drámaírás titkait.*

— Lehet ezt *tanulni*?

— *Lehet*, sőt *kell.* A hangszerelést is tanulni kell. Elmer *Rice* tökéletesen megtanulta mindazt, amit *lehet és kell* tudni, s ezért Az ucca nem miliődarab, hanem egy tarka miliőből kibontakozó hatalmas dráma. A *Takácsok*-kal szemben az az előnye, hogy nem epizódokból szövődik, a szintén világhírű *Remény*-nél azért jobb, mert nem melodráma, hanem tisztán lelki motívumokból épült, — az *Éjjeli menedékhely*-t pedig azzal szárnyalja túl, hogy — *sohasem prédikál.*

— Azt hallottuk, hogy *politika* is van Elmer Rice darabjában.

— Elmer Rice *sohasem politizál*, — ami pedig Az uccát illeti, itt nincs se jobboldal, se baloldal, a darabon a krisztusi erkölcsnek, a legnemesebb humanizmusnak parancsa vonul végig, minden nyomorúság fölött a szeretet fénylik s bár az író legvégső meggyőződése, hogy az emberek legyenek irgalmasak egymás iránt és sohase engedjenek vad ösztöneiknek, ezt sohasem hirdeti és nem prédikálja, ez a megdöbbentő élethűséggel kirajzolt emberek lelkéből egyszerűen és közvetlenül forr ki, mint maga a valóság.

SZEPTEMBER

MAGYAR SZEMLE

A szerkesztőbizottság elnöke
BETHLEN ISTVÁN GRÓF

A japán-kínai háború — V. NÉMETH LAJOS
Mária, román királyné — SZÁSZ ZSOMBORNÉ
Úti látomás nemzet- és szabadságról — KOVRIG BÉLA
A legújabb szociográfia — KERÉK MIHÁLY
Legújabb angol líra — ORSZÁGH LÁSZLÓ
Idegenforgalmunk helyzete — DÖMÖTÖR MIKLÓS
A Vasgárda felszámolása — BEDECSI ANDRÁS
A magyar cserkészet legújabb munkássága — K— S—
A németek számszerű csökkenése Csonka-Magyarországon — RÓNAI ANDRÁS
A Prohászka Munkaközösségek debreceni kongresszusa — PONGRÁCZ KÁLMÁN
Külpolitikai szemle — OBSERVANS
Magyar kisebbség Jugoszláviában — FEKETE LAJOS
Berlin újjáépítése — VÉRTESI DEZSŐ

Szerkeszti SZEKFŰ GYULA

MAGYAR SZEMLE TÁRSASÁG
Budapest, Vilmos császár-út 26.

ELŐFIZETÉSI ÁRA
6 ingyen „Kincsestár"-kötettel
évi 9 pengő 60 fillér

— **Sok szereplője van a darabnak?**

— *Ötvenegy* szereplő, a statiszták nélkül s mindegyik a sorsát hordozza, mindegyik *jelent valamit.* Az író mesterségbeli tudása ezen a ponton lenyűgözővé válik. Minden alakja a többiekhez kapcsolódik, az egész történethez és minden részlet szervesen ömlik bele a hiánytalan egészbe.

— A rendezés?

— A szerző olyan remekül végezte a dolgát, hogy a rendező itt nem tehet egyebet, mint *urának hű szolgája*, hogy *Grillparzer* egyik híres drámájának címét idézzem. De az ilyen szolgálat *öröm*, mert termékeny és gyümölcsöző. Elevenné, szinte láthatóvá tenni az írónak sokezer elhallgatott mondatát, távlatot adni a szavaknak olyan erővel, hogy a newyorki bérház az egész emberiség szimbolikus hajléka legyen: igazán *nem mindennapi feladat.*

— A színészek?

— Minden reményem megvan arra, hogy a rég bevált művészek között *két-három új tehetség* is fog feltűnni, úgyhogy *az előadás talán nem fog meglepetések nélkül lezajlani.* Az én igyekvésem természetesen arra irányul, hogy az előadás jól és híven szolgálja a kiváló darabot. **(f. i.)**

(*) Alpár Gitta Dél-Amerikában és Észak-Amerikában. *Alpár* Gitta július első napjaitól kezdve *Dél-Amerikában, Buenos Airesben* vendégszerepelt s utána nagy turnén vett részt. A turnét komoly sikerrel most fejezte be. A művésznő legközelebb *Newyorkba* utazik, ahol hosszabb időt fog tölteni.

(*) Próbák a Vígszínházban és a Pesti Színházban. A *Vígszínházban* két darabot próbálnak. Délelőttünként Bernard *Shaw* drámáját, *Az orvos dilemmáját*, esténként *A világ közepe* című színdarabot, amelyet Lawrence *Edward* regényéből Paul *Osborn* írt át darabbá. Az orvos dilemmája főszerepeit *Beregi* Oszkár, *Vértess* Lajos *Dénes* György, *Gárdonyi* Lajos, *Bihary* József, *Ráday* Imre, *Bulla* Elma, *Vágóné* Margit és *Egri* István játsszák. A világ közepe című darabnak főszerepeit *Somlay* Artúr, a *hétéves Szepes* Iván, *Kormos* Márta, *Bárdy* Ödön, *Greguss* Zoltán, *Justh* Gyula, *Vaszary* Piri és *Kőműves* Sándor alakítják. A Bernard Shaw darabot *Tarnay* Ernő s A világ közepe című darabot *Hegedüs* Tibor rendezi. A *Pesti Színházban* Denys *Amiel*nek »*A szabad lány*« című darabját rendezi *Tarján* György és a főszerepeket *Muráti* Lili, *Szemlér* Mária, *Ajtay* Andor *Somló* István, *Bátsky* Lajos, *Eszterházy* Ilona, *Lengyel* Gizi és *Keleti* László játsszák.

(*) A berlini olimpiász. Két évbe telt, míg Leni *Riefenstahl* híres olimpiász-filmje megjelent a pesti vásznon. Nagy hátrányt jelent aktualitásokról készült filmnek, ha két év késéssel kerül a közönség elé, mert le kell mondania minden előnyről, amit az érdeklődés frissesége, a tárgy időszerűsége jelent. Az olimpia filmnek, melyet az *Uránia* parádés díszelőadásán mutattak be, nincs szüksége ezekre az előnyökre. Mert a film nem arról szól, hogy ki nyerte meg a 100 méteres síkfutást és mennyi volt a kalapácsvetés második helyezettjének dobása. Benne van ez is és még ennél jóval több. Az olimpiai eszme, az erő és fiatalság időtől független aktualitása elevenedik meg a vásznon, sok művészettel, a lehető legszerencsésebb megoldásban. A nézőtér felszisszen vagy tapsol, csodálkozik és elismer szinte minden jelenetnél. Az első méterektől az utolsó nagy bravúrig: a maratoni futás páratlanul jól sikerült képeiig feszülten figyel mindenki. Akik Berlinben voltak, újraélik, akik nem látták, most megismerhetik az igazi olimpiászt. Nagy hír előzte meg, nagy várakozás fogadta a filmet. Most, a bemutató után úgy látszik, hogy a hírek szerények voltak és a közönség várakozása jóval többet kapott, mint amire egyáltalán számíthatott. Az olimpiai film egyike a legszerencsésebben, legtöbb művészettel megoldott filmfeladatoknak, amiket a közönség az utóbbi időben láthatott. A film nagy sikernek ígérkezik. *(k—ly k.)*

(*) Rövid beszélgetés Makay Margittal. Megkérdeztük *Makay* Margitot, hogy melyik színházban lép fel először ebben a szezónban. A következő választ kaptuk:

— Első fellépésem október 1-én a *Nemzeti Színházban* lesz, ahol *A két cárnő* című orosz darabban, amelyet *Iljin* írt, a női főszerepet játszom. Nem sokkal később ugyancsak a Nemzeti színpadán fogok játszani *Bryon* »*Keserű családás*« című darabjában.

— Mikor lép fel *magánszínházban*?

— A tárgyalások most folynak.

(*) Ottrubay Melinda és Rátkai Márton együttes filmszereplése. *Gertler* Viktor rendezésében megkezdődtek a felvételek *Lovik* Károly filmjéből, a »*Leányvári boszorkány*«-ból. A női főszerepet *Ottrubay* Melinda játssza és egy öreg fogorvos nagyobb szerepében *Rátkai* Márton lép fel.

(*) Joséphine Baker őszi revűje. Joséphine *Baker* Párizsban a Folies Bergère új őszi revűjében lép fel. A revű egy harlemi kis néger színésznőről szól, akiből először világsztár, majd egy fehér férfi oldalán boldog családanya lesz.

(*) Színdarab Lathamról. H. *Trojdicks* norvég író darabot írt Lathamról, a repülés úttörőjéről. A darabot először *Kopenhágában* mutatják be még az ősz folyamán, de valószínűleg még ebben a szezónban *Londonban* is színre kerül.

(*) Reinhardt Londonban. Az angol lapok közlése szerint Max *Reinhardt*, a világhírű rendező, a közeli hetekben Londonba érkezik Hollywoodból. Reinhardt Londonban valószínűleg egy *Shakespeare-ciklust* fog rendezni.

(*) Zoltán Vilmos gordonkaművész meghalt. *Zoltán Vilmos*, a pécsi városi zeneiskola tanára, az ág. evang. egyház presbitere 52 éves korában hosszú betegség után meghalt. Zoltán Vilmos Pécs város zenei életében jelentős szerepet játszott és mint *gordonkaművész*, a fővárosi hangversenyeken is gyakran szerepelt szép sikerrel. Több értékes szerzeményt hagyott hátra. Korán feltűnt tehetségével és a zenei körök kedvence lett.

(*) Két magyar film nyert díjat a velencei kiállításon. *Rómából* jelentik: A most bezárult velencei filmkiállításon *két magyar film* kapott díjat. A *Szent István* című filmet emléklappal díjazták, mint az egyik legjobb rövid, komolytárgyú filmet, míg *a magyarországi vadászati filmet* emlékéremmel tüntették ki.

(*) Csikágó, a bűnös város. *(Alice Faye és Tyronne Power új filmje.)* Szabályos nagyszabású film: remek színészek, óriási tömegjelenetek, pompás énekszámok és külön atrakció: a nagy csikágói tűzvész, amely egy hatalmas városnegyedet hamvasztott el. Alice *Faye*, Tyronne *Power* és Don *Ameche*, a három főszereplő a jelenleg legdivatosabb amerikai filmszínészek közé tartoznak és hármuk közül Power csakugyan jó színész, míg Alice Faye igen jól revűprimadonna. Az énekszámok szépek, Csikágó égése grandiózus. A film: príma amerikai áru. Mindenkinek ajánlható, aki szereti az ilyet. *(h.)*

Színházak szombati műsora

SZIGETI SZINPAD: János vitéz (8). — **VÁROSI:** Tarka est (8). — **TERÉZKÖRUTI:** Megsértették a minisztériumot (½10). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Legyen úgy, mint régen volt (8). — **KOMÉDIA:** Bikavonat (½9). — **PESTSZENTERZSÉBETI:** Legyen úgy, mint régen volt (5, 8).

MOZIK

Rövidítések: Sz. = Szombat. **V. Ü.** = Vasárnap és ünnepnap. **H.** = Híradók. **M.** = Matiné.

ADMIRÁL (1-537-07. Margit körút 5.): **Fekete gyémántok** (Jávor, Szeleczky Zita). **Sikkasztó** (R. Taylor). Szent István ünnepségek filmen. (½4, ½6, ½8, ½10; vas.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Mr. Deeds** (Gary Cooper). — **ÁLKOTÁS** (1-353-74. Gömbös Gyula u. 11.): **A falu rossza** (Dayka, Greguss). Kutya van a kertben. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **ANDRÁSSY** (1-241-27. Csengery u. 39., Andrássy út sarok): **Rose Marie** (Jeanette Mac Donald). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ASTRA** (15-44-22. Ugocsa u. 10.): **Hurricane** (Dorothy Lamour). Popeye a kis szökevény. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **A néma vár** (Annabella). — **ÁTRIUM** (1-540-24, 1-530-34. Margit körút 55. szám.): Prolongálva! **Piros bugyelláris** (Bordy Bella, Kiss Ferenc). A kormányzói pár németországi látogatása. H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (3-845-63. Irányi u. 21.): **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Claudette Colbert). Szent István ünnepi film. H. (Jobbt.: ½5, 7, ½10: balt.: 8; V. Ü.: jobbt.: ½3, 5, ½8, ½10; balt.: ½4, 6, ½9.) — **BODOGRÁF** (14-95-10. József körút 63.): **Fekete gyémántok** (Jávor, Szeleczky Zita). Szent István napi ünnepségek. A kormányzói pár németországi látogatása. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BUDAI APOLLÓ** (1-515-00. Csalogány u. 46.): **Fekete gyémántok** (Jávor, Szeleczky Zita). Szent István év ünnepségei és az Aranyvonat. H. (½5, ½7, 9; V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32. sz.): Második hétre prolongálva! **Megvédtem egy asszonyt** (Lázár Mária, Páger). A hazug egér (színes filmcsemege). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36.): **Shirley, a kis primadonna** (Shirley Temple). Természet csodái (riportfilm). Híradók. (½6, ½8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, 10.) — **CORSO** (18-28-18. Váci ucca 9. szám): **Párizs lámpafénynél** (Françoise Rosay). A repülés bolondjai. H. (½6, ½8, ½10; szombat, vas. és ünnep: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (1-395-84, 1-389-88. József körút és Üllői út sarok): **Asszony a válaszúton** (Magda Schneider). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Walewska grófnő** (Greta Garbo). — **DAMJANICH** (1-348-03. Damjanich u. 1. sz.): **Gangsterek alkonya** (E. G. Robinson). **Sikkasztó** (Robert Taylor). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (125-952, 121-343. Teréz körút 28.): **Párizs lámpafénynél** (A. Prejean). A repülés bolondjai. H. (½6, ½8, 10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, 10.) — **ELIT** (114-502. Lipót körút 16.): **Asszony a válaszúton** (Magda Schneider). H. (Mindennap: 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43, 188-528. Kossuth Lajos ucca 18.): Harmadik hétre prolongálva! **Borcsa Amerikában** (Dayka M., Mály). Csacska halacska (színes rajzfilm). A kormányzói pár németországi látogatása. H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, 10.) — **GLÓRIA** (1-448-00. Thököly út 56.): **Fekete gyémántok** (Jávor, Szeleczky Zita). Szent István év ünnepségei (riportfilm). H. (½5, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (14-24-55. Bethlen tér 3. sz.): **Mannequin** (Joan Crawford). Hector gazdát keres. H. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.) Vasárnap délelőtt ½11 órakor: **Két világ szerelmese** (Lawrence Tibbett). Szemet-szemért (Stan és Pan). — **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7. szám): **Fekete gyémántok** (Jávor Pál, Szeleczky Zita). Az Aranyvonat. Szent István ünnepségek. A kormányzói pár németországi útja. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **KAMARA** (1-440-27, 1-359-67. Dohány u. és Nyár u. sarok): **A kis primadonna** (Shirley Temple). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR KERTMOZGÓ** (3-861-93. Kinizsi ucca 16.): **A második nászút** (Loretta Young). Buster a siralomházban (burleszk). Fajkutyák (riportfilm). Kiku, a tűzoltó (rajzfilm). H. (Teremben: 5; kertben: ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán ucca 7/a., Szent István körútnál): **Mannequin** (Joan Crawford). (Mindennap: 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (1-271-62. Teréz körút 41. szám): **Fekete gyémántok** (Szeleczky Zita, Jávor Pál). Botcsinálta pincér. H. (½5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (1-302-63. Rottenbiller u. 37/b.): **Fekete gyémántok** (Jávor, Szeleczky Zita). Revű a szállodában (filmattrakció). H. (Folyt. előadások: ½5, 7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Urileány szobát keres** (Zilahy Irén) — **OLYMPIA** (3-429-47. Erzsébet körút 26.): **Josette** (Simone Simon). Szent István ünnepségek. Jövő nemzedék (sportfilm). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (1-301-25. József körút és Kölcsey u. sarok): Harmadik hétre prolongálva! **Dzsungelszerelem** (Dorothy Lamour). Kieg: Kis kutya, nagy kutya. Autókirály. H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ORIENT** (114-226. Izabella u. 65.): **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Claudette Colbert). Bécsi melódiák (zenés attrakció). Fog ez menni (amerikai burleszk). H. (Folyt. előadások: ½5, ½7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **OTTHON** (14-64-47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **A lázadó férj** (Robert Montgomery). **Árverési hiénák** (Stan és Pan). Az Aranyvonat. Szent István ünnepségek. A kormányzói pár németországi útja. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8. szám): **Finom úriház** (a Metro jubileumi évének attrakciója: Constance Bennet). H. (D. e.: 11; d. u.: 2, 4, 6, 8, 10.) Nyitott tető! — **PÁTRIA** (1-456-73. Népszínház u. 13.): **Fekete gyémántok** (Jávor Pál, Szeleczky Zita). A Szent István heti ünnepségek teljes filmje. A kormányzói pár németországi útja. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 10 és ½12-kor: Matiné. — **PHÖNIX** (14-44-54. Rákóczi út 68.): **Fekete gyémántok** (Jávor, Törzs, Csortos). Kutya van a kertben (színes trükkfilm). H. (Folyt. előadások: d. e. 11; d. u. 1, 3, 5, ½8, ½10.) — **RÁDIUS** (1-220-98, 120-564. Nagymező u. 22—24.): **Papucshős** (Erdélyi Mici, Kabos). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 3, ½6, ½8, ½10.) — **REX** (1-394-16. István út 39.): **Fekete gyémántok** (Jávor Pál, Szeleczky Zita). Szent István napi ünnepségek. H. (½5, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **RIALTÓ** (1-894-97. Rákóczi út 70.): **Josette** (Simone Simon). Bestiák birodalma (dzsungelfilm). H. (D. e.: ½11; d. u. ½1, ½3, 5, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLÓ** (141-902, 342-946. Erzsébet körút 45. szám): **Új bálványok** (Mirna Loy). Híradók. (½6, ½8, ½10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 3, ½6, ½8, ½10.) — **SAVOY** (1-460-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2. szám): **A két fegyenc** (Peter Lorre). A Szent István heti ünnepségek teljes filmje. A kormányzói pár németországi látogatása. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Mr. Deeds** (Gary Cooper). — **SCALA** (11-44-11. Teréz körút 60.): **Chicago, a bűnös város** (Alice Faye). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 3, ½6, ½8, ½10.) — **SIMPLON** (2-689-98, 2-689-99. Horthy Miklós út 62.): **A döntő pillanat** (Tolnay Klári, Páger) és a kísérő műsor. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4. szám): **Az éjféli sláger** (Fred Mac Murray). H. (D. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező u. 8.): **Fekete gyémántok** (Jávor, Szeleczky Zita). Revű a szállodában (filmattrakció). H. (Folyt. előadások: ½5, ½7, ½10; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Urileány szobát keres** (Zilahy Irén). **La Cucaracha** (táncos film). — **TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZÍNHÁZA.** Nyitás: szept. 11-én. **Szívek csalogánya** (Deanna Durbin). 13-án: **Farsangi szerelem** (Alice Faye). 14-én: **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Claudette Colbert). 15-én: **Asszony a válaszúton** (Magda Schneider). 18-án: **Másodvirágzás** (Lil Dagover). 20-án: **Dzsungelszerelem** (Dorothy Lamour). (Előadások kezdete: ½5, ½7, 9.) — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **A lázadó férj** (R. Montgomery). **Árverési hiénák** (Stan és Pan). (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 10 és 12-kor: **Mr. Deeds** (Gary Cooper). — **URÁNIA** (1-460-46. Rákóczi út 21.): **A berlini olimpiász I. rész. »A nemzetek ünnepe.«** H. (½6, 7, ½10; Sz. V. Ü.: 2, ½5, 7, ½10.)

RÁDIÓ SZEPTEMBER 3. Budapest I. 6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** A Tiszántúli Ipari Vásár megnyitásának közvetítése Debrecenből. Beszél Budinszky Sándor. **10.40:** Hírek. **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Országos Postászenekar. Vezényel Erdőgh János. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Hanglemezek. **14.35:** Hírek. **14.50:** A rádió műsorának ismertetése. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** Majthényi György meséi: a) Villamos Pista rossz fiú; b) A két hazug; c) Képzelet anyó. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Mit üzen a rádió!« **17.30:** Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. **18.30:** »A futórózsa és a szomorúfűz.« Nyáry Andor elbeszélése. **19.00:** Beszkár-zenekar. Vezényel Müller Károly. **20.00:** »Szerencsekerék.« A rádió tárgysorsjáték főnyereményeinek húzása a Rádióélet tarka estje keretében. Közvetítés a Városi Színházból. Vezényel Polgár Tibor. Rendezi Gyarmathy Sándor. Konferál Pluhár István. Közreműködik: Gyenge Anna, Nagy Izabella, Orosz Júlia, Cselényi József, Hámory Imre, Hosszú Zoltán (Dani bá'), Kalmár Pál, a Budapesti Hangverseny Zenekar, a Mefhosz tánczenekar és Mursi Elek cigányzenekara. **Szünetben kb. 21.15:** Hírek. **Utána: kb. 22.30:** Időjárásjelentés. **22.35:** A rádió szalónzenekara. **Közben 23.00:** Hírek német és olasz nyelven. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 19.00—19.25-ig:** »A modern falanszter.« Neubauer Gyula egyetemi rk. tanár előadása. **19.30—19.55-ig:** A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. **20.00—20.15-ig:** Hírek. **20.20—21.35-ig:** Zenekari művek (hanglemezek). **21.40:** Időjárásjelentés. — **Telefónhírmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.25-ig:** Budapest I. műsora. **15.25—15.55-ig:** A Telefónhírmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. 6.45—19.30-ig:** Budapest I. műsora. **19.30—19.55-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 62.88 méteren. 24.00—1.00-ig:** Vaszy Viktor: Vígjátéknyitány. Előadja az Operaház tagjaiból alakult zenekar, vezényel Rajter Lajos (viaszfelvétel). »Mi múság az óhazában!« Kálmán: Cigányprímás, részletek. Előadja a rádió szalónzenekara (viaszfelvétel). »Két dal.« Lavotta Rezső: Mezei bokréta. Énekli K. Keömley Bianca. Balázs Árpád: Marika. Énekli Lux József. Zongorán kísér Polgár Tibor (viaszfelvétel). »A ligetben estefelé...« Közvetítés a Gerbeaud-cukrászdából. Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál (viaszfelvétel). »Magyarország a nagyvilágban.« »Irodalomtörténeti képek: Mikes Kelemen.« Dr. Clauser Mihály előadása (viaszfelvétel). »Szózat.«

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet rendkívül leszállított áron válthatnak: »Az Est« kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

SZOMBAT, szept. 3. Margitszigeti Szinpad: János vitéz (8). Erzsébetvárosi: Legyen úgy, mint régen volt (8).

VASÁRNAP, szept. 4. Margitszigeti szinpad: János vitéz (8). Városi: Ide gyere rózsám (8). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (5 d. u. és 8 este). **Komédia:** Bikavonat (4½ d. u. és 8½ este).

HÉTFŐ, szept. 5. Margitszigeti Szinpad: János vitéz (8). Városi: Ide gyere rózsám (8). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (8). **Komédia:** Bikavonat (8½).

KEDD, szept. 6. Városi: Ide gyere rózsám (8). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (8). **Komédia:** Bikavonat (8½).

SZERDA, szept. 7. Városi: Ide gyere rózsám (8). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (8). **Komédia:** Bikavonat (8½).

CSÜTÖRTÖK, szept. 8. Városi: Ide gyere rózsám (4 d. u. és 8 este). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (5 d. u. és 8 este). **Komédia:** Bikavonat (8½).

PÉNTEK, szept. 9. Városi: Ide gyere rózsám (8). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (8). **Komédia:** Bikavonat (8½).

SZOMBAT, szept. 10. Városi: Ide gyere rózsám (8). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (8).

VASÁRNAP, szept. 11. Városi: Ide gyere rózsám (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Megsértették a minisztériumot (9¼). **Erzsébetvárosi:** Legyen úgy, mint régen volt (5 d. u. és 8 este). **Komédia: Bikavonat (4½ d. u. és 8½ este).**

SPORT

A Nemzeti dubló második, Kiss harmadik az evezős Európa-bajnokság előfutamában

Milánó, szeptember 2.

Az evezős európabajnoki verseny első napján az egyes, kormányos kétevezős és párevezős előfutamait bonyolították le, amelyeknek eredményei a következők:

Egyes: I. előfutam: 1. Németország 7:19 p, 2. Svájc 7:20 p, 3. Lengyelország, 4. Franciaország.

II. előfutam: 1. Olaszország 7:36 p, 2. Csehország 7:39 p, 3. *Magyarország* (Kis MAC) 7:57 p. Kiss torokfájása miatt mindvégig hátul volt.

Kormányos kétevezős: I. előfutam: 1. Olaszország 7:54 p, 2. Lengyelország 8:03 p, 3. Franciaország, 4. Belgium, 5. Svájc.

II. előfutam: 1. Németország 7:54 p. 2. Jugoszlávia 7:55 p. 3. Dánia. 4. Németalföld.

Ebben az előfutamban a német olimpiai bajnokpárt nagyon megszorította a jugoszláv együttes, amely csak csekély különbséggel szenvedett vereséget.

Párevezős: I. előfutam: 1. Olaszország 7:02 p. 2. Belgium 7:09 p. 3. Svájc. 4. Franciaország.

II. előfutam: 1. Németország 7:03 p. 2. *Magyarország* (Bánhidi—Goszleth) 7:13 p. 3. Jugoszlávia.

A Nemzeti fiatal együttese mintegy 1200 m-ig vezetett s csak a végén esett vissza.

Szigeti, Gábori és Asbóth Olaszországban és esetleg Görögországban

(Saját tudósítónktól.) Legjobb férfi tenniszezőinket az olaszok meghívták az utószezón két legnagyobb versenyére, amelyet a *Lidón* és *Meránban* bonyolítanak le.

Szigeti, Gábori és Asbóth vasárnap utaznak el *Olaszországba* és onnan, amennyiben az erre vonatkozó tárgyalások addig sikerre vezetnének — *Görögországba*, ahol egy nagy nemzetközi verseny keretében, esetleg egy *Magyarország—Görögország országok közötti válogatott mérkőzést* is lejátszanának.

Ha az utóbbi mérkőzésre tényleg sor kerül, *a szövetség sürgönyileg fogja válogatottjainkat Athénbe rendelni.*

Változatlan Phöbus és Hungária, változások a többi csapatban

(Saját tudósítónktól.) A vasárnapi bajnoki forduló »*nagy mérkőzése*« a **Phöbus—Hungária** összecsapás lesz, amelyre mindkét csapat *jelenlegi legerősebb összeállításában* fog kiállni. A Phöbusnak semmi oka sincsen, hogy a Kispest ellen olyan jól bevált együttesén változtasson. A Hungária ellen tehát a *Csikós—Wéber—Korányi* »betónvédelem« és a *Szirmaival* megerősödött fedezetsor fog szerepelni, elől pedig a végre magáratalált *Solti* vezérlete alatt az elmúlt vasárnap pompásan mozgó támadósor fog játszani. A két gyors szélső *Béki* és *Tóth* eredményességéről a két összekötő *Szikár* és *Turay II* igyekszik majd gondoskodni.

A *Hungária* vezetősége sem eszközöl változtatást csapatán. *Kardos* és *Vermes* a hét elején lábfájásról panaszkodott, de vasárnapra mindkettő már teljesen fitt lesz és így a csatársor a következő összeállításban fog szerepelni: *Titkos, Müller, Kardos, Kisuczki, Vermes.* A fedezetsorban *Turán* biztosan tartja helyét — természetesen *Turay* és *Dudás* is. A *Szabó — Kis, Bíró* védelmi trió a Phöbus ellen is be akarja bizonyítani ezidőszerinti nagy formáját.

A **Kispest** is elmúlt vasárnapi csapatával veszi fel a küzdelmet a **Szürketaxi** ellen. Utóbbiak még nem döntöttek a csapat összetételét illetően, mert *Kiszely, Varga, Váradi* és *Serfőző* kisebb sérülésükből még nem gyógyultak ki egészen. Valószínű azonban, hogy *Varga* kivételével a »sérültek« vasárnap csatasorba fognak állni.

A **Szolnoki MÁV** Szegeden valószínűleg *Kolláth* nélkül áll ki. Ha Kolláth nem játszhatna, úgy helyette *Kövesdi* lesz a jobbösszekötő.

A **zuglóiaknál** *Gallowich*, az új tréner még nem döntött a végleges összeállításról, de valószínű, hogy az **Elektromos** ellen a ZSE *több helyen megváltozott csapattal* fog felállni.

Szegednél a csatársorban várható változás. Hír szerint a jobbszárnyat *Bognár—Harangozó* alkotná, a balszárny pedig így állna fel: *Seper—Nagy. Baróti* a jobbfedezet posztjának jelöltje.

A **salgótarjániak** okulva a multheti vereségen leszerződtették az FTC-ből *Rakottyait*, aki középcsatárt fog az SSE-ben játszani, jobbhátvédet pedig a Váci SE-től átvett *Kertesi* lesz.

× **Érdemjelvényt alapított a MUSz elnöke, id. *Horthy* Miklós**, amelynek »Pro Patria et natatione« (a hazáért és az úszásért) lesz a felirata és *azok kapják, akik uszodák létesítésével és úszók felfedezésével érdemeket szereztek.*

× **Csehszlovákia rendezi az 1939. évi evezős Európa-bajnokságot.** A milánói evezőskongresszus az 1939. évi Európa-bajnokság rendezésének jogát Csehszlovákiának juttatta. A csehek a versenyt a Prága melletti Trebonban rendezik.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kiss László, festőművész
1984 SEP 21

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1021

KISS LÁSZLÓ INTARZIÁJA

„Jeges bureszeker járt a tallon" — olva
lón járt, mert a *tallló(zás)* elszórtan talé
összeszedését jelenti. Más a *szerv* és a
az állami, a gazdasági vagy a társad
intézménye (például kormányzati szerv
belső felépítését, rendszerét, tagozódás
alapszervezet). A *helység* (közigazgatási
lepülés) és a *helyiség* (épületben falak
rész) sem egyenrangú, ugyanúgy, mint
vű. Az *angol nyelvű délután* angol ny
sort jelent, az *angol nyelvi délután* pe
angol nyelvvel kapcsolatos információk
nem feltétlenül idegen nyelven. Ide k
hirdetés is: „Kispesti vállalat azonnal
nyelvet tudó titkárnőt." Az is tud nyel
gyarul beszél. Nyilván *idegen* nyelv(ek
keresnek. Munkásokat is kerestek a n
zált üzembe, *szakmányos* munkára. A
használjanak csak nyugodtan „modern" szót: a régies *szakmány* helyett már évtizedek óta *teljesítménybér(ezési rendszer)t* írunk és mondunk.

Végül még néhány furcsaság: „Nagyon szép, 14 darabból álló ebédlő eladó." — Eladó egy köves terménydaráló, amely nem vásolja az állat fogát." — „Mechanikai műhely, kertrésszel, társat keres." — „Különlegesen értelmes, szelíd, kutyatermészetű, dél-afrikai származású macskák kölykei olcsón eladók."

Dr. Salga Attila

A férfi végigfeküdt az á
ta a gyomra tájékát.

— Hívjál orvost — majd szétszakad a hasam.

Az asszony kapta magát rendelőbe. Az orvos épp

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1968 MAJ 19

1021

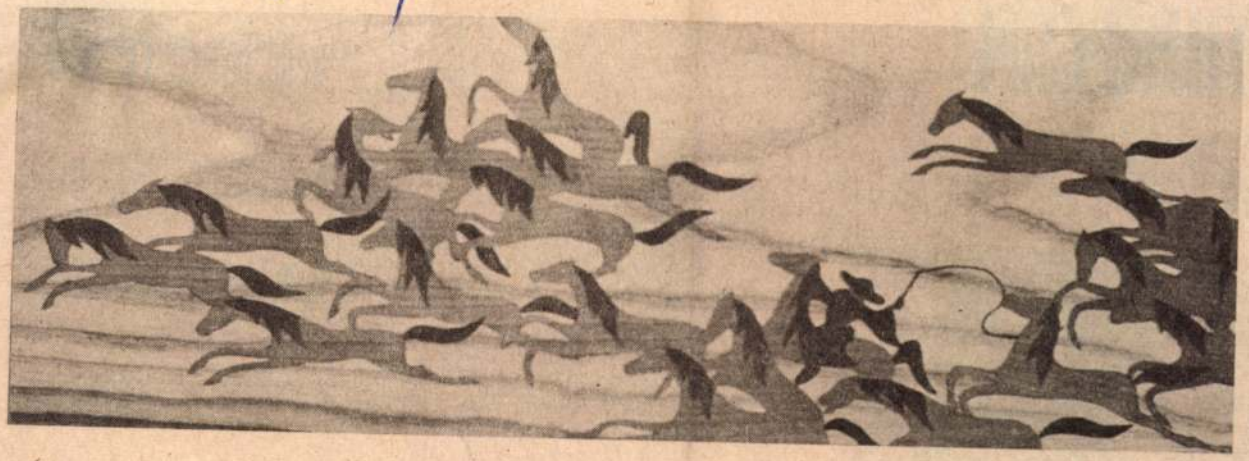

MÉNES • KISS LÁSZLÓ FAINTARZIÁJA

Interjú

Egy különös művészeti ág nyomában

KTORGYÁR
ÁNYAI

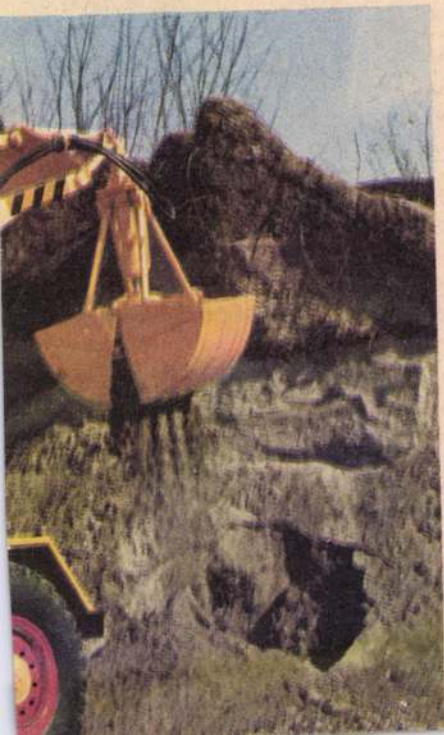

SOK ÚJDONSÁGGAL JELENTKEZIK AZ IDÉN A

VIDEOTON
VIDEOTON
VIDEOTON
VIDEOTON

Május 17-én nyitja kapuit a Budapesti Nemzetközi Vásár. Erre az alkalomra a MÁV a vidékieknek 33 százalékos vasúti kedvezményt is biztosít, hogy minél többen keres hessék fel a vásárvárost. A látogatók százezrei győződhetnek meg a magyar ipar fejlődéséről, a technikai újdonságokról. A leglátogatottabbak közé tartozik a Kohó- és Gépipar pavilonja, ahol a többi között a székesfehérvári VIDEOTON Rádió- és Televíziógyár is bemutatja termékeit. A 150 négyzetméter alapterületű kiállításon 25 rádió- és

szítettek, amelyek most még csak a BNV-n láthatók, de az év második felében — még a mexikói olimpia előtt — már az üzletekben is kaphatók. Elsők között is a nagyképernyős Fortuna televíziót kell említeni. Ez Magyarországon az első olyan készülék, amellyel átalakítás nélkül fogható a második adás, az úgynevezett UHF-sáv. A robbanásmentes képcsővel gyártott 59 cm-es átmérőjű tv a VIDEOTON első résztranzisztorizált készüléke.

Újdonság az Olympia. Szintén nagyképernyős, robbanásmentes

1965 FEB 27.
1021

EGY MŰVÉSZI ÚT KEZDETEI

Kiss László népi iparművészről

Emlékszem rá, amint táskájából kiszedegette munkáit, és a zsüri elé tette. Döntő pillanat volt: a válasz a sorsa. Szeme idegesen kereste a tekinteteket, előre akart belőlük olvasni. Hosszú évek kínlódásának, útkeresésének értelme vagy értelmetlensége sűrűsödött össze egy pillanatba, vajon megérte, amit áldozott? Egy debreceni művészbarátja bátorította, mutassa meg szakembereknek munkáit. A zsüri tanakodott, hogy milyen műfaji kategóriába lehet besorolni Kiss László szokatlan, egyéni technikával készült, egyéni látásmódról árulkodó faberakásait. Nem intarzia, nem festészet. Akkor hát micsoda? Tulajdonképpen ma sincs neve Kiss László sajátos művészetének, de nem is ez a lényeg. Mert abban a zsüri egyetértett, hogy művészi munkákat lát maga előtt.

Kiss László: **TAVASZ** (faberakás)

1950-ben, katonai szolgálata idején időnként az asztalosműhelyben dolgozgatott, s egy alkalommal egyik katonapajtása arra kérte, vésse bele nevét borotválkozódobozába. Bicskával vágta ki a betűk helyét, aztán színes faanyaggal berakta. Évek múltán feleségének készített egy díszes dobozt, ami kezdetben sehogy sem akart úgy sikerülni, ahogy eredetileg tervezte. Sokszor nekikezdett, újra elővette, s az anyaggal való birkózás közben döbbent rá, hogy önálló kompozíciót is képes ezen a nyelven megfogalmazni.

Az egykori falusi kerékgyártó számára a művészi útkeresés zaklatott hónapjai következtek, a mondanivaló és kifejezésmód összhangjának örökös nyugtalansággal járó kísérletei. Csak ösztöneire hallgathatott, hiszen semmiféle előképzésben nem részesült. Mivel sajátos formát választott, segíteni sem tudtak neki, így hát egyedül küszködött a kifejezésmód megteremtéséért. Környezete idegenül szemlélte, sem az embert, sem művészetét nem volt képes befogadni. Egyedül feleségében bízott benne. Érzésem szerint Kiss László akkor vált igazán művésszé, amikor nem roppant össze az értelmetlenség mázsás súlyai alatt.

Háromszor változtatott a technikán, mindig újabb, modernebb megoldást alakított ki. Használati tárgyakhoz kötötten (doboz, asztalilámpa, faldísz, könyvbölcső stb.) és önálló tabló jellegű képigényel is dolgozik. A fa felülete legtöbbször megszabja a témát, mert anyagát mindig természetes színében használja. Semmiféle festéket vagy utólagos korrekciót nem alkalmaz, alkotásainak színvilága a különböző faanyagok révén mégis rendkívül gazdag, magávalragadó. A népies-balladisztikus előadásmódot megőrízve gyakran a mai élet egy-egy epizódjának, eseményének epikus rögzítését kapjuk a falfelületeken.

Kiss László életében fontos állomás, hogy nemrégen az Országos Népi Iparművészeti Tanács elé vitte munkáit. A kedvező véleményt adott, s Domanovszky Endre Kossuth-díjas festő javaslatára felvételét kérte a Képzőművészeti Alap tagjai sorába. Addig is, amíg a tagfelvételt járó formaságok elintéződnek, ez év áprilisában kiállításon mutatkozik be a debreceni közönségnek.

Egy művész elindult. Nem gyerek már, de még fiatal, előtte a jövő. Reménhetőleg hamarosan javulnak életkörülményei is. Ma már sokan ismerik Debrecenben, amelynek távoli részén, Pallagon lakik. Kiállítása minden bizonnyal olyan ösztönzést ad, amelynek eredménye művészi kibontakozását, munkakedvét jótékonyan befolyásolja.

B. E.

Kiss László: **JÉGVÁGÓK** (faberakás)

(Szegő Ibolya felv.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdu-Bihar megyei Napló

MA DÉLU

Sport

Debreceni Dózsa—Ny

férfi rangadó a kézilabda Napló-kupában

A meglepően jól szereplő Nyíregyházi MSE férficsapata jobb gólaránnyal a tabella élén áll, női csapata pedig — szintén jobb gólaránnyal — második. A jó képességű nyíregyházi férficsapat ma délután a D. Dózsa együttesével játszik. A tét nem kisebb, mint az első hely, mert amelyik csapat győz, attól már nehéz lesz elhódítani az elsőséget. Döntetlen esetén érdekes kép alakulna ki, mert hármas holtverseny lenne Nyíregyháza, a D. Dózsa és a DASE csapatai között, nyílt lenne ismét a bajnokság a férfi csoportban.

A D. Dózsa—Nyíregyházi MSE mérkőzés mellett a DVSC—D. Spartacus találkozót bonyolítják le a férfi I. osztályban. A javuló formát mutató DVSC ellen a Spartacus bizonyítani szeretné, hogy a DASE-tól elszenvedett katasztrofális veresége csak kisiklás volt.

A női mérkőzések közül kiemelkedik a D. Dózsa—D. Spartacus találkozó. Mint ismeretes, a szövetkezetiek is javuló játékot mutattak az utóbbi hetekben, és a DVSC-től elszenvedett vereségük sem volt reális eredmény; egy pontot feltétlenül megérdemeltek volna. A Dózsa-nők a Kinizsi ellen igen alacsony színvonalú mérkőzésen nyertek, és sokkal jobb játékot kell nyújtaniuk ahhoz, hogy a Spartacust legyőzzék.

A D. Kinizsi—Hajdúszoboszló mérkőzés előreláthatólag a további fiatalítás jegyében zajlik majd le. Az élelmezésiek látszanak tapasztaltabbnak.

A DVSC—Nyíregyháza mérkőzésen dől el a Napló-kupa második helye, függetlenül attól, hogy még négy forduló van hátra. Ezen a mérkőzésen a vasutasok győzelme valószínűbb.

A teremkézilabda Napló-kupa mai hetedik fordulójának minden egyes mérkőzése jó sportot, nagy küzdelmet ígér.

Hajdú-bihari asztaliteniszezők az országos vidéki bajnokságon

Ma és vasárnap Székesfehérváron bonyolítják le az asztalitenisz országos vidéki bajnokságot, serdülő és ifjúsági versenyzők részvételével. Hajdú-Bihart több fiatal képviseli ezen a versenyen. Jó szereplést várunk a lányok közt Pányokitól (DMTE), a fiúknál pedig Mocsáritól (D. Vörös Meteor) és Rádaytól (DVSC). Rajtuk kívül a hajdúnánási Pázmándi, Debreczeni I. és Debreczeni E., valamint Raics (D. Postás) és Kovács (Nádudvar) jogosult indulni a kétnapos versenyen. A hajdú-bihari asztaliteniszezők Alföldi Imre és Demeter Sándor kíséretében utaztak el Székesfehérvárra.

A mexikói olimpián 19 sportágban lesz verseny

Mexikóban, az 1968. évi XIX. nyári olimpiai játékok színhelyén, José de Jesus Clark Flores tábornok, a mexikói olimpia szervező bizottságának elnöke sajtótájékoztató keretében ismertette a játékok lebonyolítási tervét. Ez volt egyébként az első eset, hogy a következő olimpia szervezői hivatalosan is találkoztak az újságírókkal és nyilatkoztak elképzeléseikről.

Elöljáróban Flores tábornok bejelentette, hogy eddig minden menetrend szerinti pontossággal folyt, jól haladnak az

lövészet, súlyemelés, torna, úszás, vitorlázás, vívás és vízilabda. 18 sportágban már kész a teljes lebonyolítási tervezet, egyedül röplabdában nem ismeretes még a rendezési forma, mert még nem tudják, hogy a nemzetközi röplabdaszövetség hány ország részvételével kívánja megrendezni az olimpiát.

SPORTHÍREK

A debreceni labdarúgó-játékvezetők ma délután 3-tól és vasárnap délelőtt 9 órától minősítő vizsgát tesznek a szabályok ismeretéből. A vizsgák a sportszövetség Simonffy utcai helyiségében lesznek meg.

A nemzetközi birkózó-szövetség tokiói kongresszusán úgy határoztak, hogy az ez évi kötöttfogású világbajnokságot június elején Finnországban bonyolítják le, a szabadfogású vb-t pedig augusztusban vagy szeptemberben Manchesterben rendezik meg.

A Torpedo Moszkva labdarúgó csapata Perthben, első ausztráliai mérkőzésén 2:0-ra győzött egy ausztrál vegyesválogatott ellen.

Az oslói Bislet-stadionban rendezett nemzetközi férfi gyorskorcsolyázó versenyen a holland Rudi Liebrechts 3000 méteren 4:26,8 perces idővel új világcsúcsot állított fel. A régi csúcsot a szovjet Antson tartotta 4:27,3-mal.

Ma kezdődik Budapesten a vidéki csapatok jégkorongbajnoksága

A vidéki csapatok jégkorongbajnokságának küzdelmét az idén Budapesten rendezik meg, mert vidéken olyan rossz jégviszonyok voltak, hogy a kisorsolt mérkőzésekre nem kerülhetett sor. A Debrecen által felajánlott örökös vándordíjért ezúttal négy csapat küzd: Győr, Sopron, Debrecen és Rákeve. A hivatalos sorsolás szerint ma délután a Győr—Rákeve mérkőzéssel kezdődik a bajnokság, majd villanyfényben a Kisstadionban lesz a Sopron—Debrecen találkozó. Másnap, vasárnap Debrecen válogatottja Rákeve ellen küzd, míg Sopron Győr ellen szerepel. A harmadik fordulóban — amelyet március 7-én rendeznek meg ugyancsak Budapesten — kerül össze Debrecen csapata, a Debreceni Dózsa a Győri Vasidei bajnokságban. Mostoha körülmények között kellett készülniük, és lényegében az első edzőmérkőzésükre csütörtökön került sor Nyíregyházán. Ezen a találkozón, amelyen 3:3 volt az eredmény, megmutatkozott az edzéshiány. (o.)

zik a felnőttek ó-bajnokságát

kor kezdődő versenyen nemcsak az NB I. és NB II-es csapatok birkózói lépnek majd s vegre, hanem más szakyok feljövőben levő ver-

Hét végi SPORTMŰSOR

Február 27., szombat:

KÉZILABDA

DVSC sportcsarnoka, 15 óra: D. Kinizsi—D. Spartacus (női ifjúsági, Anderkó). — 15.22 óra: DVSC—

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kiss László

Hajdúbiharmegyei Népujság

1965 MÁJ 16

Megnyílt Kiss László kiállítása

Tegnap délután 5 órakor, a Csokonai értelmiségi klubban nagyszámú érdeklődő előtt Bánszki Pál, a Népművelési Intézet munkatársa megnyitotta Kiss László debreceni népi-iparművész kiállítását.

A tárlat 1965. május 29-ig tekinthető meg.

HAJDÚ-BIHARI
NAPLÓ
7. oldal — 1965. május 16.

egy sz
munk
kózás
hogy
nyájat
a laza
többsz
amire
nemcsa
nem a
bírja, é
dékának
tása helyett kilép a
tsz-ből, és mint ma-

n mi
elentk
és a
enekar
a
néps
új
lnak
ömeg
meg kincsévé.
es tovább fejlesztem
áldásos átdolgozó te-
vékenységem,
Az új
által a mű

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kiss László

Hajdubiharmegyei Népujság

1965 MÁJ 15

1021

Ma nyílik Kiss László iparművészeti kiállítása

A Debrecen Városi Tanács V. B. művelődésügyi osztálya, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat és a Népművelési Tanácsadó közös rendezésében kerül sor május 15-én, ma 17 órakor Kiss László iparművészeti kiállításának megnyitására a debreceni TIT-klubban. A népi ihletésű iparművész most lép először nyilvánosság elé szokatlan, egyéni technikával készített faberakásos alkotásaival.

A labdarúgó NB III e heti fordulójában érdekesnek ígérkezik a mai napon lejátszásra kerülő MGM Vasas—Kazincbarcikai MTK bajnoki mérkőzés. A találkozót délután 3 órai kezdettel játsszák le a nagyerdei stadionban. Jelenleg az MGM Vasasnak 14, a Kazincbarcikai MTK-nak pedig 11 pontja van.

A másik három debreceni NB III-as csapat közül a D. Kinizsi vasárnap délelőtt Debrecenben mérkőzik a Nyíregyházi MSE-vel, míg a DEAC Egercsehibe, a D. Dózsa pedig

1021 Kiss László

KISS LÁSZLÓ: ARATÁS • INTARZIA

Tröszt gyárai k
utolsó helyek eg
évben, ha a pro
lően termelnek,
kerülnek majd. A
termelés 1972-be
kor a programs
érése esetén leh
második legnagy
a debreceni. A
dulásának évébe
hétezer vagon k
megyénk új üze
lent, hogy Magy
kosának hat ü
zerv jutna éven

A beruházás i
a mezőgazdasá
gyár nyersanya
daságot is meg
elé állítja. A Konzervipari Tröszt
megalakulása óta mezőgazdasági

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

vál-
n rá
z az

éssel
bre-
kén
get.
nak
nég
ilik
sze
eg kel-
llítását

fel a
számú
gítségü-
Vállalat
készséggel segített: járatokat indí-
tott a konzervgyárhoz, s így megel

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Megnyílt Kiss László faintarzia-kiállítása a Medgyessy-teremben

1021

A debreceni Medgyessy-terem nemes hagyományai közé tartozik, hogy időről-időre rendez képzőművészeti bemutatókat, főként a Tiszántúlon élő képzőművészek alkotásaiból. Ebben a sorozatban egy nem mindennapi kiállítás megnyitására került sor pénteken délután a Medgyessy-teremben. A szalon Kiss László faintarzia-készítő művész alkotásait mutatja be: táblaképeket, bútorokat, használati tárgyakat.

A kiállítást — ami már a megnyitás napján is nagy érdeklődést váltott ki — *Bényei József*, a Napló kulturális rovatának vezetője nyitotta meg. A megnyitón részt vett *Ördög László*, a Debrecen Városi Tanács vb-elnökhelyettese. Kiss László valamennyi bemutatásra került alkotása népi ihletésű, ugyanakkor minden darabja díszéül szolgálhat a modern lakásoknak.

A kiállítás július 18-ig lesz nyitva.

ban jelentkező vízhiár
dául Hajdú-Bihar n
aszályos 1952. évben
termésátlaga 66 q volt
ző évben ennek két
155 q termett. Öntöz
zálni és fokozni tudju
termelés színvonalát, c
állattartásra is.

Gazdaságunk is élve
előnyeit. 1968-ban 2 h
és 9 hordozható önt
sünkkel 1514 holdat ö
átlag két alkalommal
cukorrépánál, burgony
cernánál 10 q, legelő
40 q termésemelkedést eredményezett, és lehetővé tette vízigényes zöldségfélék termesztését. Számításaink szerint a szakszerűen végzett öntözés az öntözött területen kh-ként mintegy 700 forinttal növelte

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZTÖ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL 5

Ülést tartott a D

Pénteken délelőtt ülést tartott a
Debrecen Városi Tanács. Az ülésen

1021

Balladásan az idők elsötét
holdbeli sziklák farkasfoga süt
Feszített húr zeng a kép hátterén
isten szeméből vékonyka sugár

Kiss László faintarziái

Szemünkre forró gyertya forr, szikrázó csésze
égbe menne a füst akác, iszákja lepkékkel tele
a zöld sugár holdról nyesett botjával végtelen
kristályfa hajlong tó fölött, kristály-sirály a le

Kristály-sirály a levele: magasba száll mi meg
A mogyoró teknője bő, ha szunyogot fürdetve
Kóbor malac nem ölt bikát, gyilkolt kivénhedt
bimbó az ágnak nyílt sisak, virág meg lomb ma

Virág meg lomb madárnak ing, sziklák közt gyc
Kéve-kereszt függ a Napon, Isten kötötte még o
száguld az Úr, a tarajos lángokra felhőt boronál
hol megpihen hold-csillagot igazít gyémánt bocs

Csörök jácintszirmaiban álomba készül már a fü
Pocakos köd ágaskodik, Sugár-Asszonnyal vív cs
Hársfák nyugvó templomai kulcsokra zárva min
porlepte ingét leveti, alszik a fáradt rózsaág.
(Villány, Gyimóthy villa 1969. június)

ALFÖLD
Debrecen
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

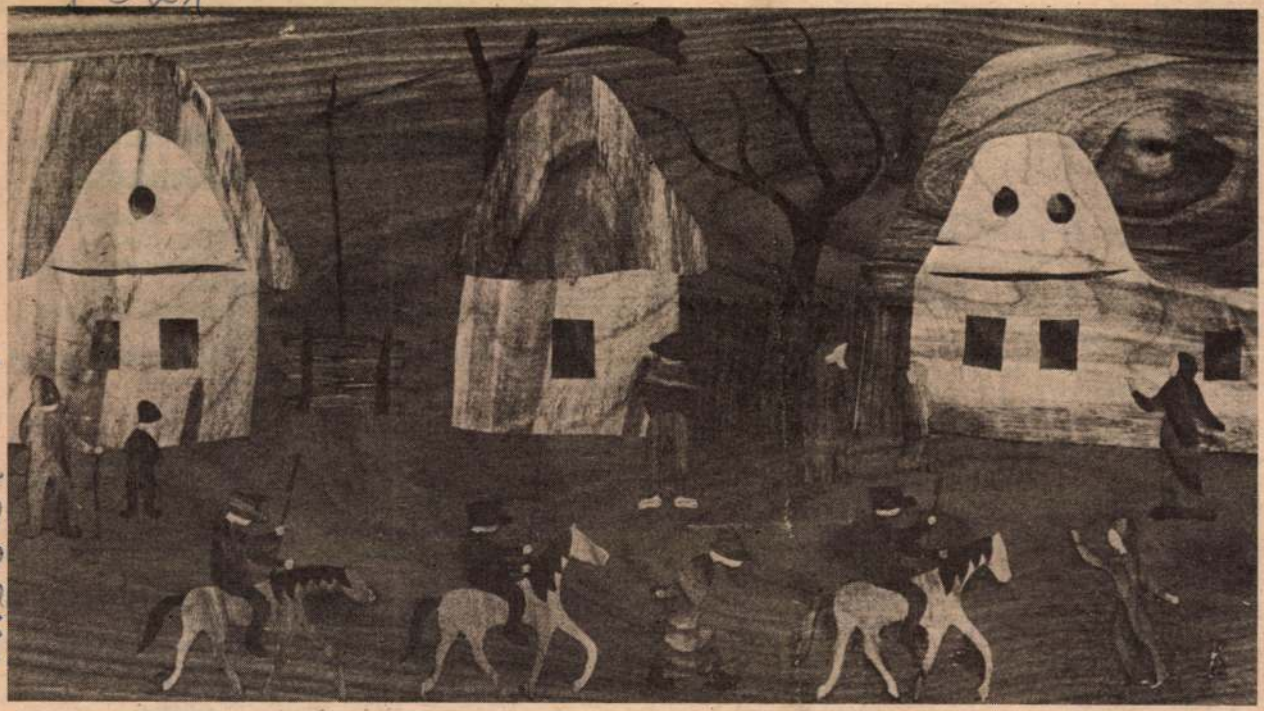

„Rózsa Sándor fogva van” (Népdal-illusztráció. Kiss László intarziája)

Szoba-összkomfortos és Tanácsköztársaság útjai fszt.-i 1 szoba-összkomfortos tanácsi lakásunkat kertes családi házra, esetleg víkendtelket is felajánlunk. „Ispotály utcai" jeligére a kiadóba.

Szolnoki 2 + fél szobás, távfűtéses, tanácsi lakásom hasonló vagy OTP-s debrecenire cserélném. „Szolnok" jeligére a kiadóba.

Tatabányai másfél szoba-összkomfortos, távfűtéses, tanácsi lakásomat debreceni tanácsira cserélném. „Minden megoldás érdekel 106 219" jeligére a Hirdetőbe.

Simonyi úton háromszoba-hallos, reprezentatív öröklakás garázzsal eladó. Érdeklődni a 24-462-es telefonon.

szobás, összkomfortos tanácsi lakásom kertes házra cserélem. „Szolnok" jeligére a kiadóba.

Miskolctapolcán kétszintes, 3 szobás, közművesített nyaraló eladó. Érdeklődni 25—26-án Isaszeg, Zoja u. 50., jobbra.

Alsó-Józsa központjában köszmétével beültetett építési telek eladó. Telefon: 23-285.

ALBÉRLET

Házaspár másfél szobás főbérlő nélküli lakást keres. „Klinikához közel legyen" jeligére a kiadóba.

Egyetemhez közel központi fűtéses kertes házamban rendszerető házaspárt albérletbe felveszek. Verseny u. 3.

Minőmére szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Új gyermekszoba-bútor igényesnek eladó. Érdeklődni Böszörményi út 77. II. 6. 17 órától.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Eladó 750-es Zastavához új kilométeróra, fékcső, kerékcsapágyak. Bethlen u. 37. II. 14. 9—16 óráig. Zsigó.

ÁLLAT

Kitűnő szülőktől származó törzskönyvezett 1 éves kuvasz kan kutya eladó. Érdeklődni Simonyi Béla, Laboncz András tér 8. III. 27.

ELŐSZOBAFALAK

MINDEN MÉRETBEN KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK

Debrecen, Erzsébet utca 6. szám, a pincében. Telefon: 12-893.

BOGDÁND JENŐ

kisiparos.

Debreceni lakhellyel rendelkező

szarvasmarha-telep-vezetőt alkalmazunk

azonnal.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezéseket „Üzemmérnöki végzettség, 5 éves gyakorlat 207 338" jeligére a debreceni Hirdetőbe kérünk.

1982 SEP 23

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

MOHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., DÉLI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

20-a zöldségbolt, Debrecen, Hámán Kató út 42—44.

1. sz. ABC, Derecske,

Tépe, Konyár, Sáránd, Hajdúbagos, Hosszúpályi, Monostorpályi, Létavértes, Pocsaj, Esztár, Kismarja, Kokad főboltok.

A nagyfogyasztókat központi telepeinken várjuk igényeik kielégítésére.

A kedvezményes vásár időszakában várjuk vásárlóinkat

Derecskei ÁFÉSZ **Debreceni Konzervgyár**

1977 OKT 15

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kiss László

1021

BESZÉLGETŐK (KISS LÁSZLÓ INTARZIÁJA)

tés ház, Gásp
11. Létai útbó

Alsó-Józsa, út 5. sz. ház adó.

Hajdúdorog ban 150 négys kétszobás, családi ház áron eladó. „ sej debreceni dekel" jeligére

Családi há eladó. Alsó-Jó györgy u. 34. szemben.

Két családnak is alkalmas családi ház eladó. Liget tér 13.

vagy hasonló budaira cse. rélem. „Sugárút 175 032" jeligére a debreceni Hirdetőbe.

Tanya 800 négyszögöl földdel eladó. Érdeklődni: Fancsika 20.

FELHÍVJUK

a sertéshizlalással foglalkozó kistermelő-partnereink figyelmét, hogy vállalataink rendelkezésükre állnak az 1978. évi, valamint a több éves vágósertés-értékesítési szerződések megkötésére.

Javasoljuk, hogy a részletes feltételekről tájékozódjanak felvásárlóinknál, helyi megbízottainknál.

Kiemelten figyelmükbe ajánljuk a több éves szerződés nyújtotta kedvező lehetőségeket.

Kérjük azokat a termelőket, akik már az idén éltek a több éves szerződési lehetőséggel, és így már kaptak 0,50 Ft-os felárat, a második évben elérhető 1 Ft-os felár érdekében

DECEMBER 15-IG

közöljék 1978-ra vonatkozó szándékukat, és azt felvásárlóinkkal, megbízottainkkal közösen rögzítsék.

Javasoljuk, hogy az 1978. évi és a több éves szerződéseket folyamatosan és mielőbb kössék meg, mert ez szolgálja közös érdekeinket:

- **az értékesítési biztonságot,**
- **a zökkenőmentes átvételt.**

ÁLLATFORGALMI ÉS HÚSIPARI TRÖSZT

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kiss László

1021

KISS LÁSZLÓ: LEÁNYKÉRÉS

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: [illegible]-748, 340-726
1977 NOV 7.

KABÁT-VÁSÁR

-től november 30-ig

ÉLIKABÁT

ballon	1610,— Ft
	1970,— Ft
	2090,— Ft
	994,— Ft
	1290,— Ft
	1250,— Ft
	1410,— Ft
	1030,— Ft

ÁLASZTÉKUNKAT
FEKCIÓ OSZTÁLYÁN

dalmamban részve
tak, fájdalmamat
igyekeztek. Bánatos

Mély fájdalomma
hogy
KISS ZOLT
a 13-as AFIT nyu
éves korában elhu
tése november hó
törtök délelőtt 11
a Köztemető I. o.
terméből. A gyás
Lakás: Debrecen,
u. 16. Előző laká
pércs.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó édesanyánk, anyósunk, nagymamánk, testvérünk, sógornőnk, nászasszonyunk és rokonunk
KÓRÓDI SÁNDORNÉ
Tornyai Róza
67 éves korában elhunyt. Temetése november hó 17-én, csütörtök déli 12 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Kishegyesi út 140.

tálára koszorút, virág
lyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
ÖZV. NAGY GÁBORNÉ
71 éves korában, november 8-án, hosszú, súlyos betegség után elhunyt. Temetése november 14-én, hétfőn du. fél 3 órakor lesz a Köztemető II. o. ravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Debrecen, Domokos L. u. 15.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 FEB 1

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kiss László

1021

nek nézni.
— Ember, a maga vaksi szeme

Kiss László: Állami gondozottak,
(Intarzia-terv)

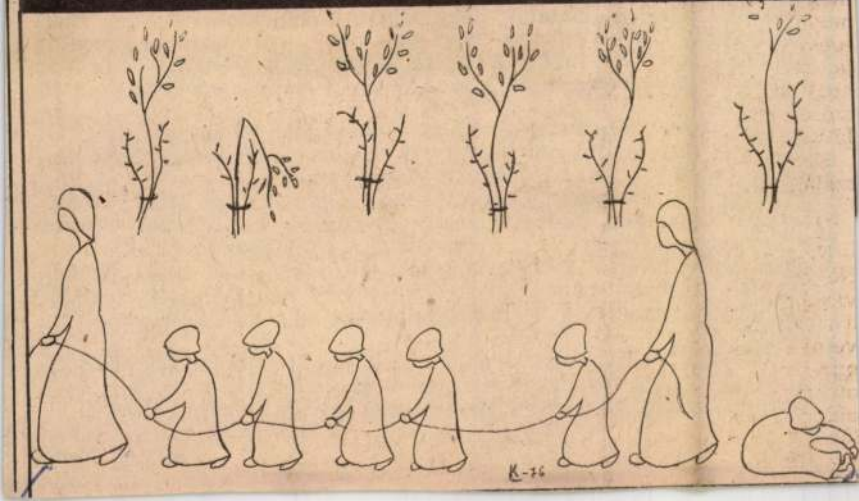

társaslét minden elen
kát, az emberséget, a
Kinek kell ezt me
Elsősorban saját
csak néha restell sz
mondták el nekem fi
könyvbarát klubba
kapcsolatokat keresnek. A tartalmatlan élet minden formáját, minden jelenségét kellene megszüntetni, a tartalmas együttlét formáival felcserélni.

De ebben is segítenünk kell a fiataloknak. Nemcsak szóval, azt hallanak eleget, néha okkal unják is. Hanem a személyes példaadással, a munkához, emberekhez való viszonyunkkal.

Meg kell értenünk: a nemzedékek nem állhatnak szemben egymással; egymásra utalva, egymáshoz kötődve kell élniük. Hatnak egymásra, nem lehet hát a szocializmus felépítésének gondját sem áthárítani a fiatalokra: közös gond ez, közös felelősség, közös munkát, együttes lelkesedést, kölcsönös hitet igényel hát. Felelősek vagyunk egymásért, s csak ez a kölcsönös felelősség lehet biztosítéka a jövendőnknek.

Most, KISZ-kongresszus előtt a szokásosnál is többet foglalkozunk a fiatalokkal. S foglalkoznak saját magukkal ők is. Nem lehet más tartalma ennek, csak ez az egymásért és jövőért érzett felelősség.

Bényei József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Kiss László

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1976 [illegible] - 7

1021

KISS LÁSZLÓ ● PIHENŐ ZSÁKOLÓK (INTARZ

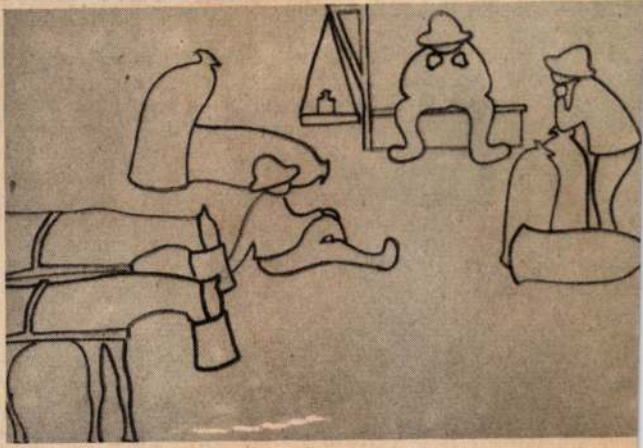

A-TERV)

a azon a szinten nyújtani, amiből íme
í képességünk a rend, melyben az elme
nt, a termelési erőket odakint s az ösz-

n válaszoljon rá, s ha úgy érezné, „még"
s!) tegye, minden munkapercében a kö-
nítványai előtt.

Nagy László János

Kiss László: JÁSZOL (Intarzia-terv)

Cs. K.

ok –
erre

jás, 2 evőkanál
kanál vaj.
öldieper, kevés
dl cseresznye-

egy tálba tesz-
ig verjük, amíg
at felolvasztjuk
a tojásmasszát
az omlett alsó
a felső oldala
esszük a sütőbe

ülteléket: a va-
melegítjük, hoz-
rítjuk. Hozzáad-
pálinkával meg-

a sütőből és a
összehajtjuk és

szőtte zsákok tartalmát szorgos kezek az éjszakai órákban olajjá üssék ki, ami akkoriban igen jelentős és keresett árunak számított. E ténykedésével azonban magára vonta a közelben lakó polgárok haragját, mivel az olajütéssel járó zaj zavarta őket éjszakai nyugodalmukban. A polgármester a felhevült cívisek megnyugtatására, kötelezte a tulajdonost az olajmalom megszüntetésére. Bakó István ezek után 1850-ben maga is beállott az olajütői malom munkásai közé, ahol társaival mindaddig „csurgatta" az olajat, amíg az ódon épület egy napon összedőlésével végleg fel nem mondta a szolgálatot...

Ezt követőleg a közeli temetők csendje váltotta fel a már megszokottá vált ütemes munka zaját, és úgy tűnt, hogy a régi malom pusztulásával maga az Olajütő telepe is betöltötte Debrecen város ipartörténeti múltja formálásában vállalt jellegzetes szerepét. De nem így történt. A váratlan kényszerszünet után Bakó István a város kiváló olajosmestere ismét po-

vonásait híven tükröző, s éppen ezért a tájképfestők paradicsomát jelentő „Debrecen Tabánja"; az áttekinthetetlen emelkedőkkel, lejtőkkel tarkított, és szúrós bozótokkal határolt „Dombsziget", mely lankáival az elhagyott temetők hátában meghúzódva, és a városszéli „Méliusz dombtól" takartan ideális stratégiai környezetet biztosított az önvédelemre kényszerített munkásság „sztrájktanyája" számára; — együttvéve jelentik a történelmi Olajütő valódi szerepének igazi lényegét.

Jelenleg a város modern bérházai tövében néhány romos vályogkunyhó, épületmaradványok és szeméthalmok csúfítják e különleges világ színterét, de a fejlődés kérlelhetetlen parancsa szerint, — már nem sokáig.

Körüljárva a gondozatlanná vált területet (a lebontásra ítélt munkásotthonra gondolva), felvetődött bennem a kérdés: nem volna-e érdemes a ma még érintetlen ősi városrészt védett területté nyilvánítani? Egy fákkal és dísznövényzettel beültetett, és pihenő-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726
Kiss László
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1976 AUG 2 9

ALAPKŐLETÉTEL (KISS LÁSZLÓ RAJZA)

1021

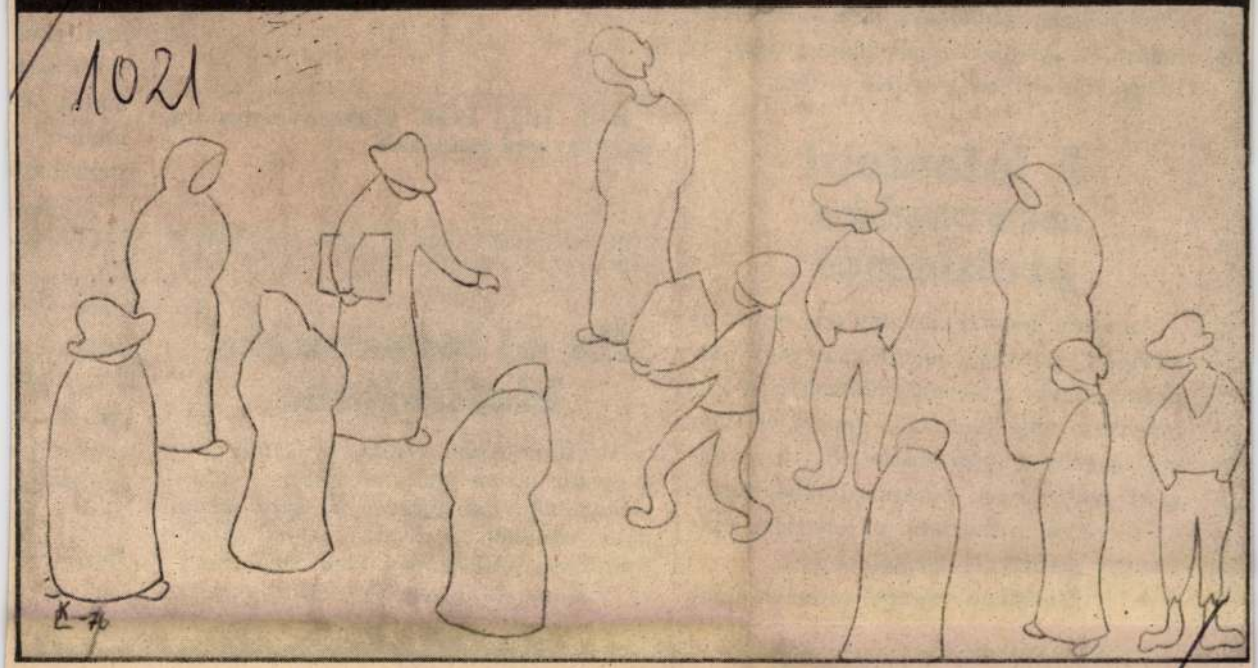

felelni. Szükségessé vált egy új, korszerűbb tervcsalád kialakítása, melyet az eredeti gyári sablonpark fizikai elhasználódása, a rekonstrukció időszerűsége is sürget, de egyben lehetővé is tesz.

A jelenlegi tervcsalád problémái

Az eltelt időszakban egy sor olyan új rendelet, szabvány jelent meg vagy módosult, amely a tervezés időszakában természetszerűleg nem volt ismert és nem volt érvényes (gázrendelet, új tűzrendészeti szabványok, lakások, lakóépületek új tervezési irányelvei, új országos építésügyi szabályzat megjelenése).

A tervcsaládban szereplő szekciók alap-

a—1
kás né

árán lehetséges (sok új elem — sok új sablon).

Az új tervcsalád kialakítása

Az előbbiekben vázlatosan említett — a gyakorlatban állandóan felmerülő — problémákat felismerve, és azok megoldása céljából a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat és a Debreceni Tervező Vállalat 1974-ben létrehozott egy kö-

érvényber
ségi norm
vető funk
étkezés, n
szinti lak
ban kapc
nappaliho
szültek 3,

A tervc
megfeleln
tési igény

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1976 FEB 13.

Kiss László

1021

KISS LÁSZLÓ: A FEHÉR BIVALY IV.
(intarziaterv)

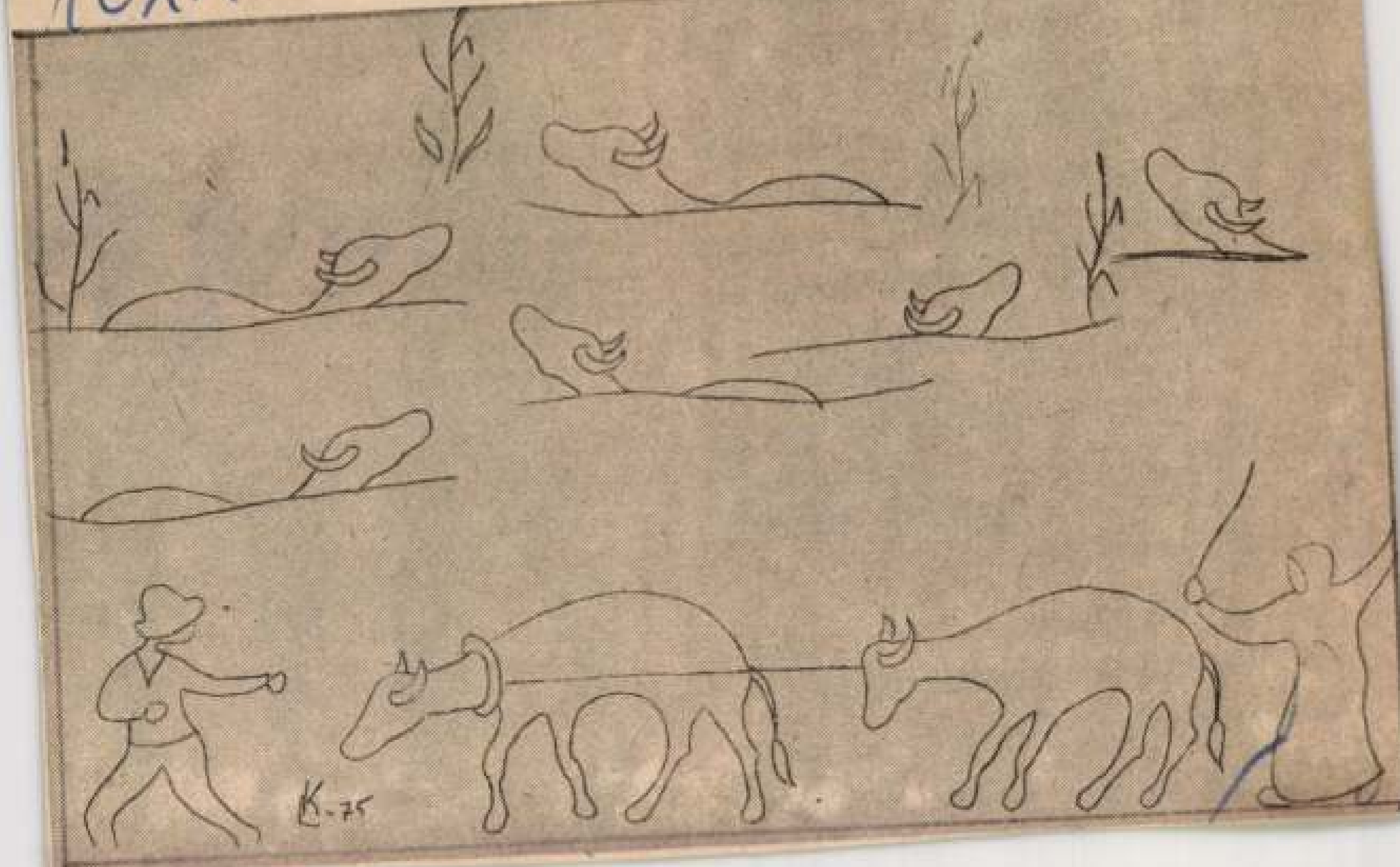

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 81
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

forgatom. Tessék kiszá

— Van valami kere

— Mindent a vevők
tos mutat egy füzetet.
lehet adni a tejutalvá
egy évre, csak jön az i
a jegyeket én kezelem
az őszibarackot, körté
mot, paprikát, zöldség
minden reggel én megy
ki vidékre, a termelőkhöz. A szó szoros értelmében: felhozom az árut! A kiskereskedőnek ez a feladata! Így javítom a város ellátását, nem azzal, ha a piacon viszonteladóként vásárlok.

Egyet kell érteni!

— Hogyan lett kiskereskedő?

— Elhatároztam magam, és kiváltottam az ipart. Én már gyerekko-

Kiss László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdubiharmegyei Népujság

1966 JUN 19

1021

Kiss László: **Csökmői sárkányhúzók**

(Népmese-illusztráció — faberakás)

hetven kilométe-
tottak, igaz? Mint
őtted meg...
mondta Gábor, és
poharát. A többiek
rokból kivágódott

szobában, a szik-
agy, foltos lábost

nyúlra! A rizlin-
— A bajuszos em-
ort. Úgy tartotta a
át.
berek! Elfárad az

zal az őzzel; ame-

vadászé a szó. Kö-
cigarettát mor-

Élesen csattant a nevetés. A párttitkár megnézte a cigarettája parazsá, fölállt, és odajött hozzám.

— Szabad?

Arrébb húzódtam a padon. Leült. Megszívta a Kossuthot, felfénylett az arca.

— A Balogh Gáspárt ismeri? A századost?

— Láttam már.

— A történetét?

— Nem tudom.

Ránkdőlt a füst, mint a fal, mögötte dalolni kezdtek, hárman kántáltak, mint a templomban, mély, rekedt, csúfondáros hangon:

„A szerfás istállóktól
Ments meg uram minket!
A víztelen majoroktól
Ments meg uram minket!"

— Ezt a Balogh Gáspárt kiskorában kitették az erdőbe. Ki volt az anyja? Nem tudni. Cigányok talál-

— Nem a vadért járom az erdőt. Megyek a fűvön, és arcokat látok, szemeket, tetteket, indulatokat. Mérlegelem, osztályozom őket. Aztán mikor hazaindulok — üres a tarisznyám. Rossz vadász vagyok...

Elindultunk a házból kifelé, a csillagok rézsút sütöttek. A hangok úgy húztak utánunk, mint a vadlibák.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
6. oldal — 1966. június 19.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Kiss László

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1976 I LB 6.

1021

KISS LÁSZLÓ: SZÜZEK ÉLVE TEMETÉSE (INTARZIA-TERV)

Szülőföldün

Kócsagtollas ... – darutollas kalap

„Még azt mondják nem illik
a tánc a magyarnak,
Nem ha néki cipellőt,
bő nadrágot varrnak,
De sarkantyús csizmának
kócsagtollas főnek,
Illik gyöngyös pártának,
magyar főkötőnek."

Ismert volt e dallam széles e ha-
ban. Bihartól Baranyáig. Hiszen

Nemes Vármegyéhez valo szolgálta-
tását kegyesen parantsolni méltóz-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kiss László

KISS LÁSZLÓ: ÚJ HÁZ A SÁSALJON (INTARZIA-TERV)

1978 ÁPR
1021

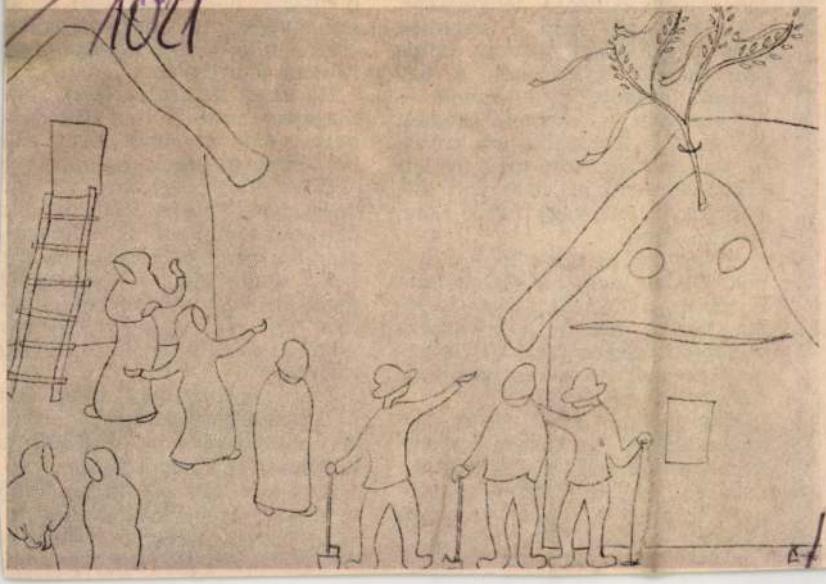

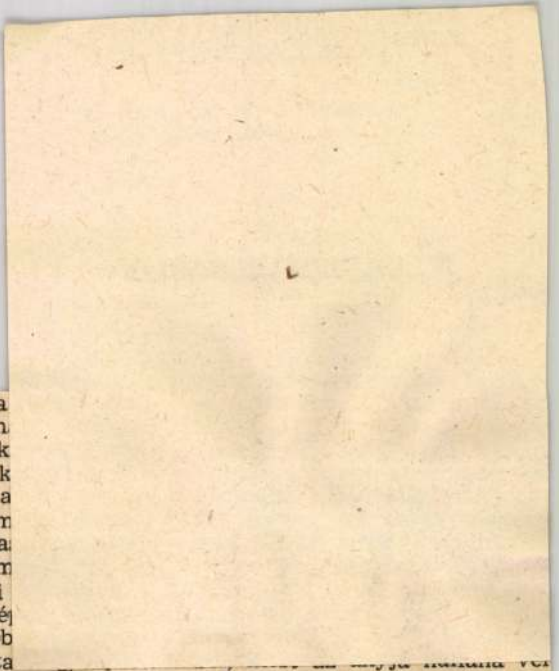

Még most is látja amint lángoló ruh ugrálnak ki az ablak mibe kapaszkodó k jaik belevésődtek a

De volt, aki nem kapaszkodott. Egy a fölé tartotta gyerm látszott, a csöppnyi a gyermeke — szé őt lefelé. Ő legalább ta. De sohasem tudta a sorsuk. Arra ott nem volt idő. Lapulni kellett vagy futni. Lőni, lapulni, futni.

A fegyver jó társa a rémületnek. Olykor nem olt életet, csak lyuggatja a levegőt, mégis oltalmaz. Persze nem mindig és nem mindenkit. Szerencse kell. A háborúban csak az marad meg, akinek szerencséje is van.

Már jócskán bent voltak Németországban. Itt gyorsan peregtek az események. Mégis volt egy nap, ami olyan csenddel kezdődött, mintha béke lett volna. A kiadott parancs is azt mutatta,

Ő jól tudja, egy anyának bo dogság hallania a fiát, de mir den mást hallani is boldogsá Már az maga boldogság, ha ner kell ordítoznia az embernel mégis hallják. A boldogság sok féle. Ott van mindenben, csa esetleg nem is gondolunk rá, hog ott van.

Talán egyszer majd kiderül, a is boldogság volt, hogy itt ülhetet az ő mélysüket anyja mellett, mi kor hazatért a háborúból.

Alig-alig látszott ki a fülbő Ő először lövedékszilánknak hi te, de aztán észrevette, zsinór v

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 OKT 23

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kiss László

1021

Kiss László intarziája

EGYÜTT

LÁTOGATÁS AZ ÚJ KABAI ÁLTALÁNOS I

Kaba nevéről mostanában a gyors ütemben épülő cukorgyár jut eszünkbe. Pedig ha valaki figyelemmel kíséri a község életét, megállapíthatja, hogy más vonatkozásban is rendkívül sokat változott a falu arculata az utóbbi tíz évben. Új áruház, művelődési ház épült többek között. Szeptember elején pedig új, tizenkét tantermes iskola átadása bizonyította Kaba dinamikus fejlődését.

Kabán a felszabadulást követő években azokban a régi iskolákban tanítottak, amelyek korábban a különböző dagógusok tudják értékelni, akik hosszú évek óta itt tanítanak Kabán. Megszűnt a szétszórtság, az idegfeszítő rohangálás. Együtt van végre a tantestület. A kollégák tudnak beszélgetni egymással, délután sem üres soha a tanári szoba, pedig most már megszűnt a váltott műszak Kabán is. Huszonnyolc tanulócsoportunk van. A felső tagozatos osztályok az új épületbe járnak, a harmadik-negyedik osztályainkat az öttantermes szárnyban helyeztük el, csupán az első és második osztályok maradtak a régi iskolaépületekben.

ezenkívül műhelyek, előadók, irodák vannak az épületben. Érdekes a folyosók kialakítása is, helyenként kiszélesednek, így nem egy nagy „zsibongója" van az iskolának, hanem több kicsi. Az első emeleti folyosóról az udvarra látni. Bitumenes kézilabdapálya, hatalmas sportudvar és iskolai ünnepségek lebonyolítására alkalmas díszudvar övezi az épületet.

Visszaérünk az igazgatói irodába, és az iskolai statisztikákat nézegetjük. Hallottam róla, hogy 1975-ben tizenhat pedagógus ment el

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kiss László,
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
grafikusművész
1980 MÁR 8

1021

KISS LÁSZLÓ: A KISOSTOROS (FILCTOLL)

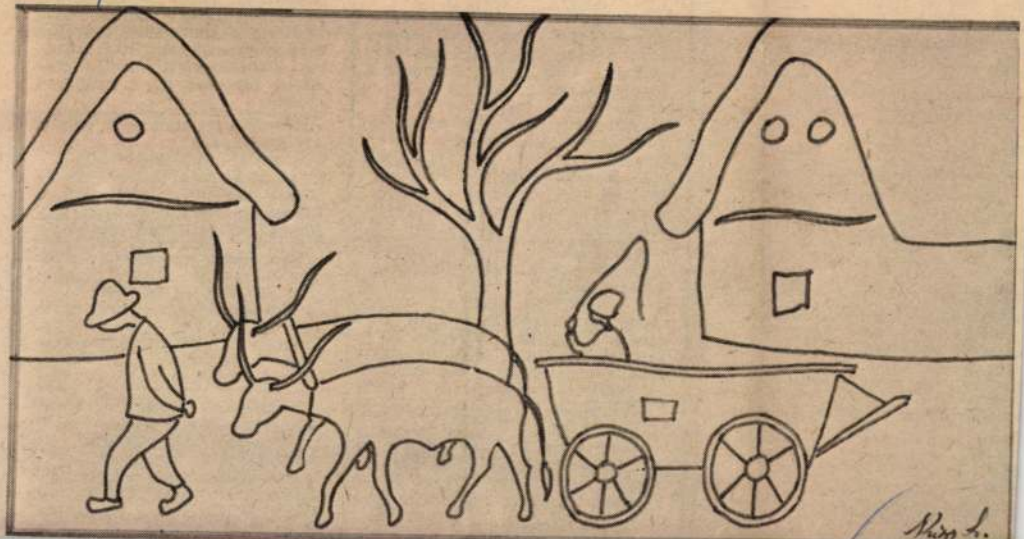

g esetén 14–16 éves kor,
or, valamint egészségi alkalmasság.

ELRE
)
zett
ező szakok valamelyikére:
relő) szak
zerelő, gépi forgácsoló) szak,
ezetlakatos) szak.

ntkezők
k: számviteli, gazdálkodási szak
igazgatási, ügyviteli szak
pénzügyi szak

lányok

sikeres vizsgák után érettségi és szak-
szakképesítést kapnak. Egyes szak-
ki tanulók kollégiumi elhelyezéséről

iskolai tanulók tanulmányi ösztöndíja
függően – 160 Ft-tól 750 Ft-ig, szer-
i ösztöndíj 250 Ft-tól 500 Ft-ig terjed.

k

tudományi Intézetének

lő család.

Fájdalmas szívvel
hogy felejthetetlen d
jem, szerető gondosk
apánk, nagyapánk, d
apósunk, testvérem, s
nászunk és jó rokon
ÁKOS LÁSZ
nyugdíjas városi útbi
február 28-án, 80 év
ban, boldog házassá
évében váratlanul
Felejthetetlen szeret
tunkat 1980. márciu
szerdán du. 13 órako
zük örök nyugalomr
temető I. o. ravatalozójából a
róm, katolikus egyház szertar-
tása szerint. Bánatos felesége
és a gyászoló család. Lakás:
Végh D. u. 6.

Köszönetet mondunk mind-
azoknak, akik felejthetetlen
kislányunk
ANTON ERIKA
temetésén megjelentek, rava-
talára koszorút, virágot he-
lyeztek és mély fájdalmunk-
ban részvéttel osztoztak.
A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind-
azoknak, akik
ÖZV. CSIKOS LÁSZLÓNÉ
temetésén megjelentek, rava-
talára koszorút, virágot he-
lyeztek és mély fájdalmunk-
ban részvéttel osztoztak.
A gyászoló család.

ERDÉSZ MIHÁLYNÉ
temetésén megjelentek, rava-
talára virágot helyeztek és
fájdalmunkban részvéttel osz-
toztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind-
azoknak, akik
MAKAI JÁNOSNÉ
temetésén megjelentek, rava-
talára koszorút, virágot he-
lyeztek és mély fájdalmunk-
ban részvéttel osztoztak.
A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind-
azoknak, akik
HEGYALJAI JÁNOS
temetésén megjelentek, rava-
talára koszorút, virágot he-
lyeztek és mély fájdalmunk-
ban részvéttel osztoztak.
A gyászoló család.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kiss László
grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1980 JAN 22

1021

KISS LÁSZLÓ: LEKVÁRFŐZÉS

LÁS

zat, diploma-
beléset válla-
h u. 23. Há-
épület.

met és orosz
ítok, korre-
chenyi u. 14.

ÚRCIKK

vennék. Ajánl-
megjelöléssel.
" jeligére a

MŰ

, garázsban
-as Lada el-
lődni 17-665-
.

egyben vagy
ó. Berettyó-
erszegi u. 2.
Deák.

ASSÁG

170 cm ma-
élő, családd-
yember va-
etnék megis-
zzámillió, há-
üllálló asz-
—67 évesig,
otthonomba
00" jeligére a

agas, 32 éves,
negismerkedne
férfival, köl-

rő, mosogatószekrény, íróasztal olcsón eladó. Pásti u. 8.

Bútor eladás-vétel. Bajcsy-Zs. u. 15., udvarban.

Vennék nagy Hajdúsági szekrénysort vagy ahhoz hasonlót. Ajánlatokat 15-155-ös telefonszámon 5—7 óráig. Kollégium.

GÉP ÉS SZERSZÁM

2 tűágyas Naumann kötőgép eladó. Debrecen, Kisfaludi u. 23.

1 db hordozható szalagfűrész, 600-as lap fárasztóval eladó. Balmazújváros, Vasvári Pál u. 85.

MB 1000-es Skoda bontásra eladó. Hajdúhadház, Károlyi M. u. 18. szám.

Tanulás céljából kölcsönözzön írógépet — ugyanott vétel-eladás. Béke útja 8. Gabányiné.

Trabant 601-es motor üzemképes állapotban eladó. Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 28.

Eladó. Bontásból 408-as alkatrészek, ajtók, motorháztető, 220 V-os hegesztőtrafó. 6, 12, 24 V-os, akkutöltővel egybeépítve, olcsón eladók. Debrecen, Ibolya utca

lentkezés a
ügyi csoport
Felveszünk
kus berend
üzemvitelébe
műszerészt
„Vegyipar"

A nyírmá
lós Mgtsz fe
és segédmu
a tsz építés

Autómotor
több éves s
felveszünk.
reskedelmi
Debrecen,
szám.

megyei Tanács Temetkezési Vállalata. Jelentkezés: Arany János u. 40. szám.

Egy fő udvari segédmunkás felveszünk. Jelentkezés: Belkereskedelmi Szállítási Vállalat Debrecen, Diószegi út 32—34.

Felveszünk takarítónőt és udvari segédmunkást. Jelentkezés Debreceni Köztisztasági Szolgáltató Vállalat, Debrecen, István út 122. sz.

Felveszünk nagy gyakorlattal és szakképzettséggel rendelkező raktárost. Jelentkezést kérjük „Szövetkezet 007 868" jeligére a Hirdetőbe.

ÉRTESÍTJÜK A LAKOSSÁGOT, HOGY A

DÉSZ

VÁLTOZATLANUL TELJESÍTI tüzelőolaj-, gázpalack- és költöztetési MEGRENDELÉSEIT.

BFK

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kiss László

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Grafikai művelés

1979 SEP 9

1021

KISS LÁSZLÓ:

KUKÁSOK

lezárva.

Megdöbbentő és elgondolkodtató az a brutalitás, az a garázdaság, melyet ismeretlen huligánok művelnek rendszeresen városunk megkárosítása és elcsúfítása terén. A társadalom áldozatos munkájával mindnyájunk érdekében létrehozott, köztulajdont képező objektumokat rombolnak le ezek a gazfickók. Ők azok, akik összetörik az utcai telefonfülkék berendezését, a vonatokon botrányosan viselkednek, szétvagdalják és bemocskolják az üléseket

Nemrégen Tóth Árpád nagyerdei emlékművéről tördelték le az urnát. Most pedig szobkat. Ha m
bírnak az er
hány évi ja
kára lehetne
kissé lecsilla
tanulják, m
lajdon, a ne
lentőségét, h
becsüljék a
lampolgárok
igyekezetét.

Első felháborodásomban bizonyos állatfajtához akartam hasonlítani ezeket a szobordöntő bitangokat. De rájöttem: nem sérthetem meg derék és hasznos állatainkat, akik oktalanul sohasem rombolnak.

Tóth Endre

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kiss László, grafikus

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1982 MÁR 9

KISS LÁSZLÓ: BESZÉLGETŐK

1021

állalat szállítási
ecen, Hunyadi u.

vei Állami Építő-
házgyára felvesz
vasbetonszerelő,
, gumijavító, he-
elő szakmunká-
segédmunkáso-
állás, főétkezés
kezés a házgyár-
almazújvárosi út

nap
letére
ÁSI
SÉG-
SÁR
rkák,
sék,
drazsék,
áruk,
8—12 ig

ító gépkocsikiserőt felvesz a Hajdú-Bihar megyei Tanács Temetkezési Vállalata. Erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezés: Debrecen, Köztemető, a szállítási művezetőnél.

Autószerelőket, karosszérialakatosokat, autóelektromos szerelőket, kazánfűtőt, asztalost, esztergályosokat, szervizmunkásokat, segédmunkásokat, udvarost keres felvételre a VOLÁN 6. sz. Vállalat műszaki üzemigazgatósága. Jelentkezés: Szoboszlói út 4—6.

Női és férfi dolgozókat felvesz a Hajdúsági Bőrgyár, Debrecen Vágóhíd u. 3.

Debreceni Bútorgyár hajdúszoboszlói üzemegységébe felveszünk gyakorlott sztk-ügyintézőt asztalost, faipari gépmunkást, segédmunkást, tehergépkocsi-vezetőt, gépkocsivezetőt, gépkocsirakodókat, raktári segédmunkásokat. Jelentkezni lehet a vállalat csoportvezetőjénél Hajdúszoboszló, Rózsa F. u. 10—12. sz.

Középfokú műszaki végzettséggel rendelkező gyek-csoportvezetőt és gyártás-előkészítésben gyakorlott műszaki ügyintézőket felveszünk. Jelentkezéseket „Gépgyártás 206 048" jeligére a Hirdetőbe kérjük.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-718, 340-726

Kiss László

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1981 MÁR 5

1021

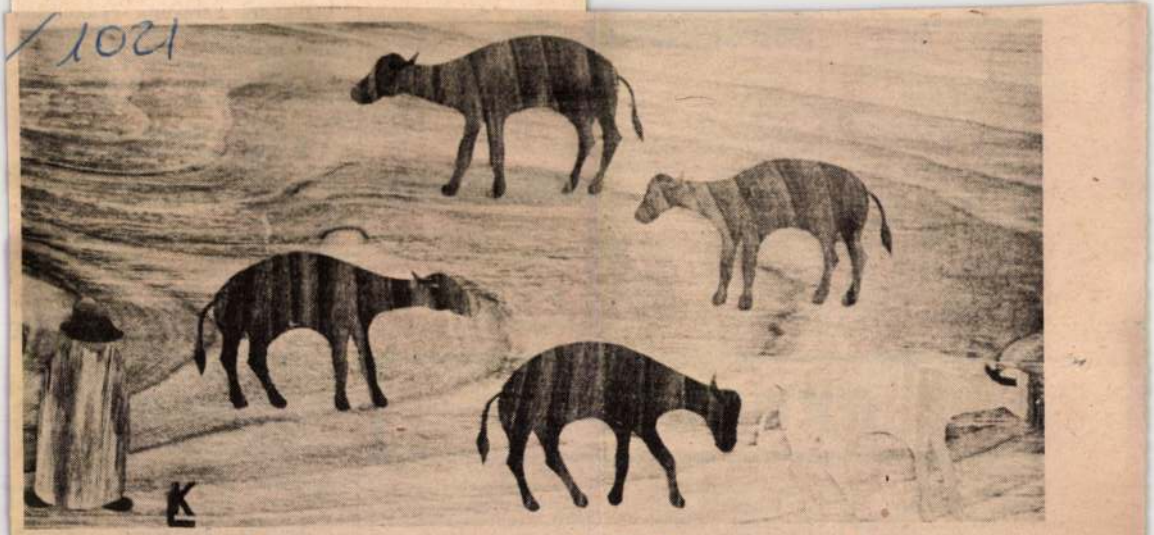

A FEHÉR BIVALY (KISS LÁSZLÓ INTARZIÁJA)

sel eladó. Bodnár, Kodály u. 13. III. 13.

50 négyzetméteres, másfél szobás, szövetkezeti lakás eladó. Beköltözés egy év múlva. Debrecen, Március 21. tér 4/B, II. em. 9.

Eladó 1 plusz fél szobás, étkezős, OTP-s lakás 1982-es beköltözéssel, Debrecen, Poroszlay u. 35. III/12.

350 ezer kp. plusz OTP-átvállalással III. emeletig lakásmegoldást keresek. „Erkélyes" jeligére a kiadóba.

JÁRMŰ

Eladó egy S 105-ös Skoda és egy 125-ös „Luxus" MZ típusú motorkerékpár. Mindkettő 3 éves, 1983-ig vizsgáztatott. Érdeklődni Debrecen, Bethlen u. 37. VII. em. 45. 17 óra után.

Eladó ZE rendszámú 1500-as Polski Fiat. Érdeklődni lehet hétköznap délután és vasárnap egész nap. Péterfia u. 17.

EXPRESSZ

Szoba, konyha, előszoba, főzőfülkés házrész eladó. Árpád tér 4. sz. 5. ajtó.

Eladó házrész. Érdeklődni Fényes udvar 16. V. 31.

Jól jövedelmező újkerti tanácsi 1 plusz 2 fél plusz étkezős házfelügyelői lakásomat elcserélem 2 vagy 3 szobás tanácsi lakásért sima cserével.

Különálló üres szoba, konyha fiatal házaspárnak albérletbe kiadó. Érdeklődni 16 órától. Irén u. 4. B.

3 hónapos kisbaba mellé gondozónőt kere-

ri Szövetkezet Debrecen, Rigó u. 29.

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Kórház-Rendelőintézete költségvetési csoportvezetőt alkalmaz. A munkakör betöltéséhez számviteli főiskolai vagy közgazdasági egyetemi végzettség szükséges. Jelentkezés az intézet pénzgazdálkodási osztályvezetőjénél Debrecen, Bartók Béla út 3. szám.

Villanyszerelő szakmunkást és tmk-segédmunkást felvesz a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kiss László

Hajdú-Bihar megyei Napló

1977 JAN 14.

1021

Kiss László: A Berettyón (faintarzia)

adott földesúr lakós, Lakatos János a bakonszegi jószágokban történhető veszettség orvoslására az 1833. esztendő 1-ső napjától az 1834-ik esztendő 1-ső napjáig és így egy egész esztendőre, s lészen fizetése 1. váltócédulában számított tíz nro. 10 forint; 2. kenyérnek való búza, hat nro. 6 véka; 3. egy száz kéve nád . . .”

3

Ki tudja, kik voltak a madarászok? Valamikor földesúri szolgálatban álló hivatalos foglalkozásúak voltak, akik madarakat fogtak az uraság asztalára, konyhájára. Jobbágyok, parasztok nem űzhették ezt a mesterséget. II. Ulászló 1504-i V. dekrétumának 18. szakasza mondta ki: „. . . a parasztnak vadászni és madarászni tilos . . .” A sanyarúság azonban rákényszerítette a szegényembert, hogy vadásszon, madarásszon bottal, hajítófával, hurokkal, lépvesszőkkel, csapdákkal,

1. Használt bútorait itt újjá varázsol (Debrecen, Csapó utca 103. Tel.: 22 16. Hágó: Az Ung völgyéből a Sztrij gyébe vezető átjáró. 17. Rag. 18. Rav dira. 19. Állóvíz. 20. Személyes névi 21. Kártékony rovar. 23. Ugyanaz, 1 a 19. sz. 24. Latin -tól, -től. 25. Férfi 27. NB I-es csapat. 28. Amerikai E sült Államok. 30. Szifon a közepén Árpád-kori műemléktemplomáról 1 Vas megyei község. 33. Tulajdonnév 34. Azonos mássalhangzók. 36. Lapos terület. 37. Értékjelző. 38. Gazdasági Felügyelőség. 41. Bánat. 42. Im. 44. KT. 45. Mozog ikerszava. 46. Cigány faj. Fonetikusan kiejtve. 48. Az élet legfőbb szerve. 50. Budapest egyik elővárosa a Duna mellett. 51. Ilyen alkalom is van. 52. Nem stabil. 54. Hangszer névelővel. 55. Egoista. 56. Az 1707-es országgyűlés helye. 58. Rásülő. 60. Becsap. 62. Az elem kémiai tulajdonságokkal rendelkező legkisebb része. 63. Csatorna a Balatonon. 64. Kérdőnévmás. 66. Indulatszó. 68. Tüdőbeteg. 69. Mássalhangzó. 70. Ugyanaz, mint a 69. sz. 72. CG. 73. Ruha eleje. 74. Ilyen kapocs is található az irodákban. 76. Időmérő. 78. Menyasszony. 80. Mezőgazdasági munkát végez. 81. Fotocikk márka. 83. Mezőgazdasági eszköz. 85. Vonatkozó képző. 90. Háború előtti katolikus ifjúsági egyesület, fonetikusan. 92. Kérdőnévmás. 93. Mint a 73. sz. 94. Odahív. 97. Nem mögé. 98. Kopaszít. 100. Ilyen KTSZ-t is találunk Debrecenben a Böszörményi út. 57. sz. alatt.

építmény. 22. Híres magyar borrajzo. 26. TK. 27. FV. 29. Nevelő. 31. Kötőszó. 33. Idős. 35. Gyerekek kedvenc édessége. 38. Ilyen árakkal dolgozik a KTSZ. 40. Aki ad a jó megjelenésre, az gyakran látogatja ezt a KTSZ-t. A megye minden városában és községében található, és udvarias kiszolgálásáról közismert. 41. Erre a KTSZ-re főleg építkezéseknél van szükség, de háztartási dolgok készítésében és javításában is készségesen áll a lakosság szolgálatára. (Debrecen, Széchenyi u. 3. Tel.: 32-35). 43. Ez jellemzi a KTSZ-ek munkáját. 45. Női név. 47. Négylábú állat. 49. Közlekedési eszköz. 50. Állami bevétel. 53. Magánhangzók nélkül gázol! 57. Eger hős védője. 59. El. 60. Becézett háziállat. 61. Ez a jelző találóan fejezi ki a KTSZ kiérdemelt hírnevét. 67. Hangszer. 69. Szellemi sport. 71. Filmfelújítás. 73. Színházi vagy filmfelújítás. 75. MF. 77. Rag. 79. Népiesen sír. 80. Elöl vonó! 82. Fájdalom névelővel. 84. Tere ikerszava fordítva. 85. Női név. 86. Angol király! 89. Kettős mással-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

hogy valakinek eszébe jussak,
s keresni induljanak a hajnalok.

1021

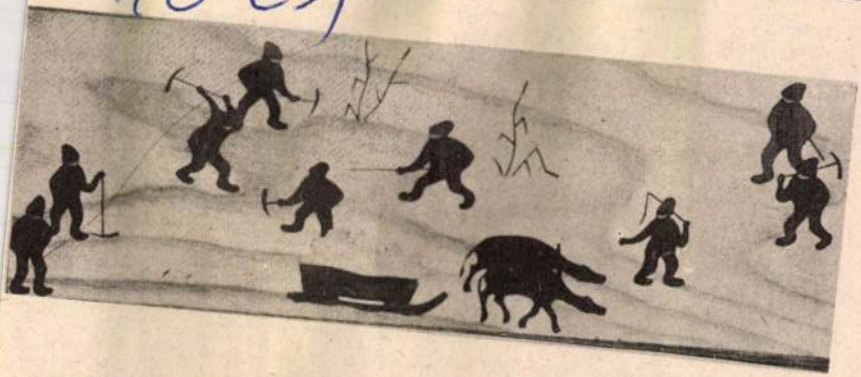

Kiss László: Jégvágók (faintarzia)

— Nagyszerű. Tehát n
ja ellenezni, ha becsuk
egyik szemem?

— Ez magára tartoz
mondta a fogorvos.

— Node melyiket csukja
A jobbat vagy a balt? Na,
becsukom a balt, aztán a jobbat.
Rendben?

— Számomra az a fontos, hogy
jobban tátsa ki a száját — mo-
rogta a fogorvos, szemlátomást
elveszítve türelmét.

— Tátsam ki a számat? Mi
sem könnyebb ennél. A legna-
gyobb élvezettel teszem ezt. Hisz
meggyógyulni jöttem ide, nem
pedig vitatkozni. Ön orvos, s az
ön bármelyik szava törvény előt-
tem. Mindent megteszek, amit
parancsol. Ha úgy kívánja, még
a lábamat is felemelhetem. Így
ni! — S felemelte a lábát. — Ha

[illegible] azt parancsolta: „Csukja be
a szemét", én becsuktam. S erre
ön hirtelen, minden ok nélkül el-
kezd kiabálni, szitkozódni. Nem
tudom, van-e még egy ilyen tü-
relmes páciens, mint én. Ha azt
parancsolta volna nekem, hogy
mossam meg az arcom, nyiratkoz-
zam kopaszra, akkor sem ellen-
keztem volna. De azt nem enge-
dem, hogy kiabáljanak rám.

E szavak után Veneranda fel-
kapta kalapját, sarkon fordult, s
hangosan becsapta maga mögött
az ajtót.

Fordította: Magi Zsolt

Kiss László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUN 13

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1021

KISS LÁSZLÓ: DELELŐN (INTARZIA)

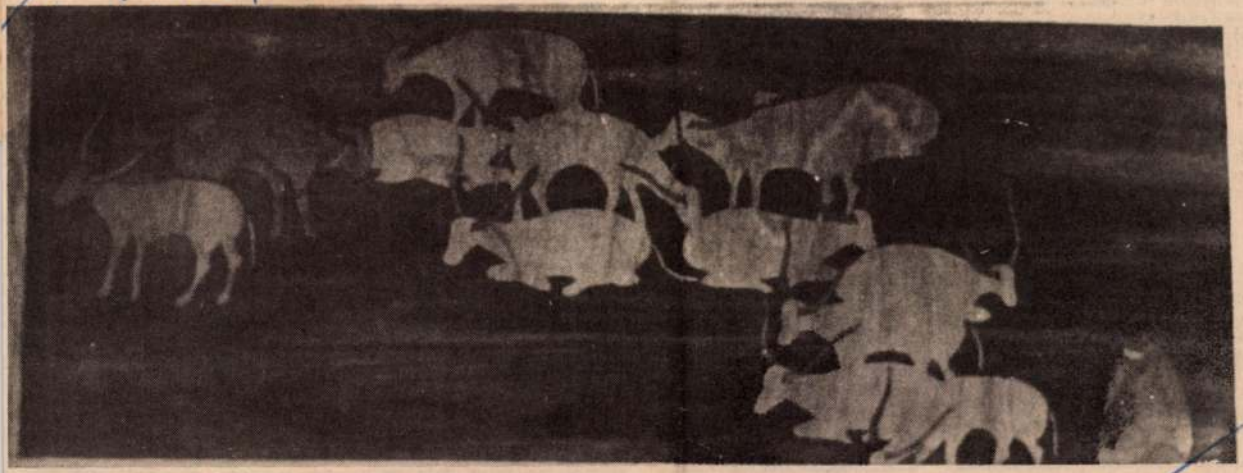

...képes könyvelői képesítéssel felveszünk. Jelentkezés írásban „Revizori iroda" jeligére a kiadóba.

Gépkocsivezetőket és dömper vezetőket felvesz a 21. AKÖV debreceni és nyíregyházi kirendeltsége. Teljesítmény-bérezés. Vidéki lakosoknak kiküldetési díjat és utazási költséget fizetünk. Jelentkezés: Debrecen, Vértesi u. 2.

Diószegi út 1.

Az Agrártudományi Főiskola Gazdasága rakodómunkásokat felvesz állandó munkára. Jelentkezni lehet Látóképen, a kerületi irodában.

A Konzervgyár női és férfi segédmunkásokat és öltözőőröket alkalmaz. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán.

Mély fájdalommal megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen drága hűséges, jó feleségem, édesanyám, anyósom, nagymamám és jó rokonunk

BARTHA LÁSZLÓNÉ
Babrik Margit

rövid szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat f. hó 16-án, kedden délután 2 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

Bánatos férje
és a gyászoló család

Lakás: Szárazi Ferenc u. 15.

Fájdalomtól megtört szívve
jó feleségem, sógornőm, nagynénénk, rokonunk és ismerősünk

TÓTH LAJOSNÉ (RÓZSÁS TÓTHNÉ)

Kóti Mária
virágkertésznő

öt hónapi súlyos szenvedés után 75. évében, boldog házasságának 54. évében f. hó 7-én elhunyt. Szeretett halottunkat f. hó 15-én, hétfőn délután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a Köztemető I. o. ravatalozó teréből a ref. egyház szertartása szerint.

Lakás: Micsurin u. 42. A gyászoló család

mindazokkal, akik szerették,

ÖZV. HÉBERLI
Danka Má

hogy életének 83-ik szas betegség után lejthetetlen halott 15-én, hétfőn délut kor fogjuk a Közte ravatalozó teréből egyház szertartás nyugalomra helyezn

Lakás: Hevesi u.

KISS LÁSZLÓ KAMARAKIÁLLÍTÁSA

A kiváló címet nyert József Attila Ifjúsági Klubban június 30-án megnyílt Kiss László faintarzia-művész kamarakiállítása. Az intenzív érdeklődés is alátámasztja a faintarzia, illetve iparművész szakkörök létrehozásának szükségességét. Egy biztos: az igény megvan a fiatalok részéről.

Miben áll a faintarzia-művészet varázsa, népszerűsége? Amellett, hogy nagy szerepe van az ún. „immanens varázsnak", jelentős tényező az elkészítés technikájának meglepő újszerűsége és érdekessége. Kiss László képei szuggesztív erővel jelenítenek meg egy népi világot. Képeinek fel-felcsillanó idillikussága sohasem megy a realista tartalom rovására.

E kamarakiállítás anyaga az utóbbi hónapok terméséből tevődött össze. Kiss László faintarzia-művész kiállított olyan, már kvalifikált képeket is, amelyek tárlaton még nem szerepeltek. Ilyenek a Szüret, a Szalonnasütők, a Vákáncsosok és a Fadöntők c. képek. Művészi képzelete önmagát meg-megújítva, három-négy fő témakörből merít. Melyek ezek? Elsősorban az Alföld, közelebbről a Tiszántúl, a szülőföld, az évszázadok folyamán alig változó parasztí valóság; benépesítve a falu vaskos, vérbő, de mégis tisztalelkű figuráival. Kiss László másik jellemző tématerülete: seregnyi nép-. és műballada illusztrálása. A balladák a művész legkedvesebb olvasmányai közé tartoznak, már ifjúkora óta. E képek mindegyikében magas művészi hőfokon találkozik az irodalom és a képzőművészet. (Tetemrehívás — Arany János, Anyám balladát táncolt — Sinka István.)

Művészetében nagy teret kap a pusztai állatvilág megjelenítése. Madarakat ábrázoló képeinek és a népdalok madárvilágának közös gyökere van. Témaként jelenik meg a történelem is. A „Bocskai legelőt adományoz" és a „Hazatérő hadifoglyok" c. intarziák egy nemzet és ugyanakkor Kismarja történetét ábrázolják. Témavilága tehát olyan gazdag, hogy mint a művész jelenleg érzi, akár negyven-ötven évig is tud belőle meríteni.

Tolsztoj írja „A művészetről" c. írásában, hogy a művészetnek három ismérve van: őszinteség, világosság-egyszerűség és eredetiség. Kiss László minden faintarziája azt mutatja, hogy az ő művészetében ezek az ismérvek igen erőteljes igényként jelentkeznek.

Művészi fejlődésére a fokozatos előrelépés a jellemző. A balladák olvasgatásától; a rajzok, vázlatok készítésétől; díszes dobozkák faragásától; a fa tulajdonságainak tüzetes kutatásától, „felfedezésétől" indult el. És hogy ma hol és hová tart, azt egyre népszerűbb kiállításai bizonyítják.

Művészete a népművészetben gyökerezik. Minden intarziája jól megkomponált, jól átgondolt műalkotás. Egyszerű, hajlékony, harmonikus kontúrokat alkalmaz. Alakjaihoz erős érzelmi szálak fűzik. Gyermek- és ifjúkorának szereplői ők, Brueghel és Millet parasztfiguráinak rokonai.

Ennek a képzőművészeti ágnak nemsok művelője van; akár a külföldet, akár hazánkat tekintjük. A faintarziaművészet ugyanis fokozott kézügyességet: az anyag, a fa rendkívüli ismeretét és szeretetét igényli.

Kiss László tagja hazánk Képzőművészeti Alapjának. Képein az alföldi falu és a puszta egyre inkább átalakuló, eltűnedező világa őrződik meg. Ha a szó szoros értelmében nem is, de tulajdonképpen festőművész. Művészete ugyanolyan nagyfokú rajzkészséget igényel; a különbség csupán annyi, hogy ő a fát válogatja a színek, s a kést használja az ecset helyett.

Éles Csaba

KISS LÁSZLÓ: ARATÓK (INTARZIA)

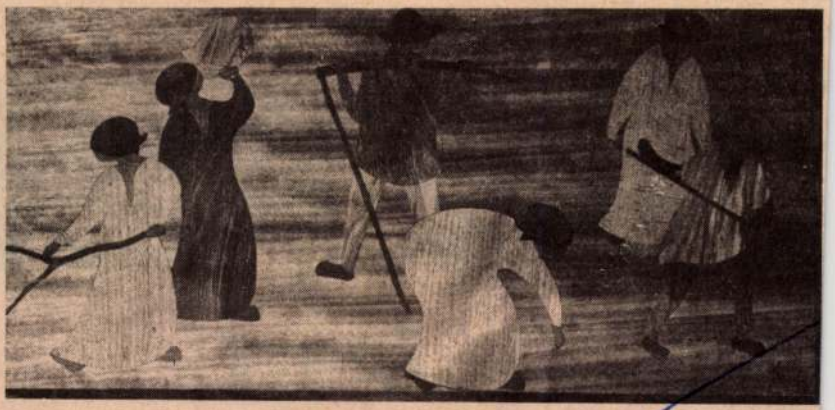

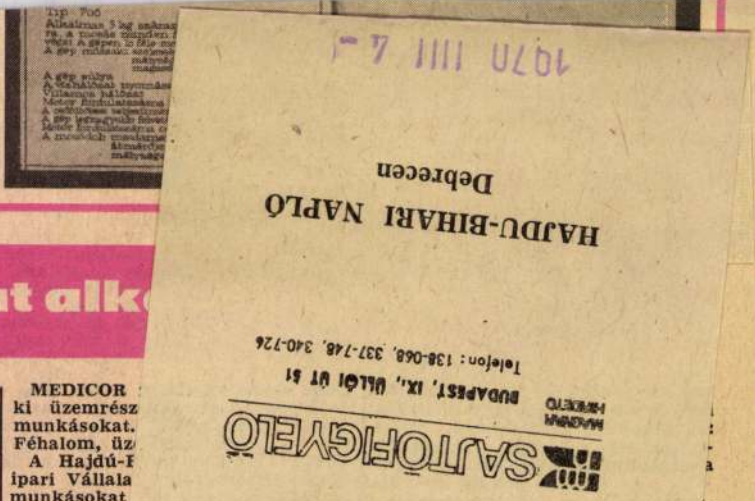

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 IIII 4-

...csolni, s
elvégzi.
cm, ma-
Ft.

...zőkat alk...

...si gyakorlat-
...echnikust al-
..., Debrecen,

...ÉSZ vas-mű-
...képzett, vas-
...ót keres. Je-
...központi iro-
...n, Szabadság
... útiköltséget

...atos, kovács,
... szakmákba,
...agkiadót fel-
...ezőgazdasági

...dási Vállalat
...ót, gépjármű-
...etőket és ra-
...t vesz fel.
..., Mikepércsi

...hoz szakmát
... alkalmazunk
...talánost vég-
...ésüket bizto-
...nélyesen, ön-
...akönyvvel a
...alatnál. Nyu-
...

...attal rendel-
...et, éjjeliőrö-
...utószerelőket.
...l rendelkező
...nkásokat ra-
...shoz azonnal
...ál, Diószegi

...rdaépítéshez
...segédmunká-
... V. B. Költ-
...k Béla u. 61.

... gyors-gép-
...elre keres a
...Jelentkezés a

...irási Tanács
...vosa pályáza-
...n áthelyezés
... műszaki
... körre.

...kező virág-
...épéssel fel-
...ánygyár. Je-
...i osztályon.

... fűtésszerelő,
...katos, vil-
...sokat, építő-
...pítőipari és
...munkásokat,
...at debrece-
...lkalmazunk.
... Építőipari

MEDICOR ...
ki üzemrész...
munkásokat.
Féhalom, üz...

A Hajdú-...
ipari Vállala...
munkásokat ...
vesz fel. De...
Központ: D...

Autómotor...
csira rakodómunkásokat, ...
raktári dolgozókat vesz fel azonnali belépéssel a Hajdú—Szabolcs megyei MÉH Vállalat. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán. Debrecen, Külső Vásártér 3. alatt.

Műszaki anyagismerettel rendelkező raktári kiadókat keresünk azonnali belépéssel. Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat 2. sz. gyáregysége, Debrecen, Kishegyesi út.

Az Építőgépgyártó Vállalat 6. sz. gyára, azonnali belépéssel alkalmaz csúcsesztergályost, villamostargonca vezetőt és segédmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Ispotály utca 10.

Fiatal vasesztergályos szakmunkásokat, kerítésfonat gyártásában jártas dolgozókat, segédmunkásokat, nyári szünidős diákokat és portást felvesz a Debreceni Mezőgazdasági Ktsz. Hatvan u. 58.

Géplakatost, aki kovácsoláshoz is ért, felvételre keresünk. Jelentkezés: Debreceni Temetkezési Vállalat. Debrecen, Béke útja 13.

A földesi Vegyes Ktsz víz-gázvezeték-szerelő szakmunkásokat keres. Jelentkezni lehet írásban vagy személyesen.

... jeligére a Hirdetőbe ...

TIGAZ Debreceni Gázmű üzemegysége felvételre keres azonnali belépéssel nagy gyakorlattal rendelkező autószerelőket. Jelentkezés: Mikepércsi u. 2.

Országos Földtani Kutató és Fúró Vállalat segédmunkásokat alkalmaz változó helyre. Kezdő fizetésnek is magas kereset. FKF Miskolc, József Attila u. 59., munkaügyi osztály.

Ipari tanulókat, kőműves, ácsállványozó, bádogos, lakatos, üveges, szakmákba szerződtetünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

Gyakorlattal rendelkező útépítésben jártas művezetőt felveszünk. Ajánlatokat „Útépítő-művezető" jeligére a Debreceni Hirdetőbe kérjük.

A Gyapjúforgalmi Vállalat józsai telepére azonnali belépéssel felvesz rakodómunkásokat. Jelentkezés a józsai telepen.

II. ker. Tanács V. B. titkársága gyors-gépírót és 4 órás gépírót felvesz. Jelentkezés írásban.

A SAJTÓHIRDETÉS A LEGHASZNOSABB REKLÁMFORMA. AZ ÚJSÁGOKBAN KÖZZÉTETT HIRDETÉSEK A LEGELTERJEDTEBB ÉS LEGFONTOSABB REKLÁMESZKÖZÖK. JELENTŐSÉGÜK ÉS HATÁSUK EGYMAGÁBAN NAGYOBB, MINT A TÖBBI REKLÁMESZKÖZÉ EGYÜTTVÉVE.

Ipari

1971 JUN 6

1021

Kiss László

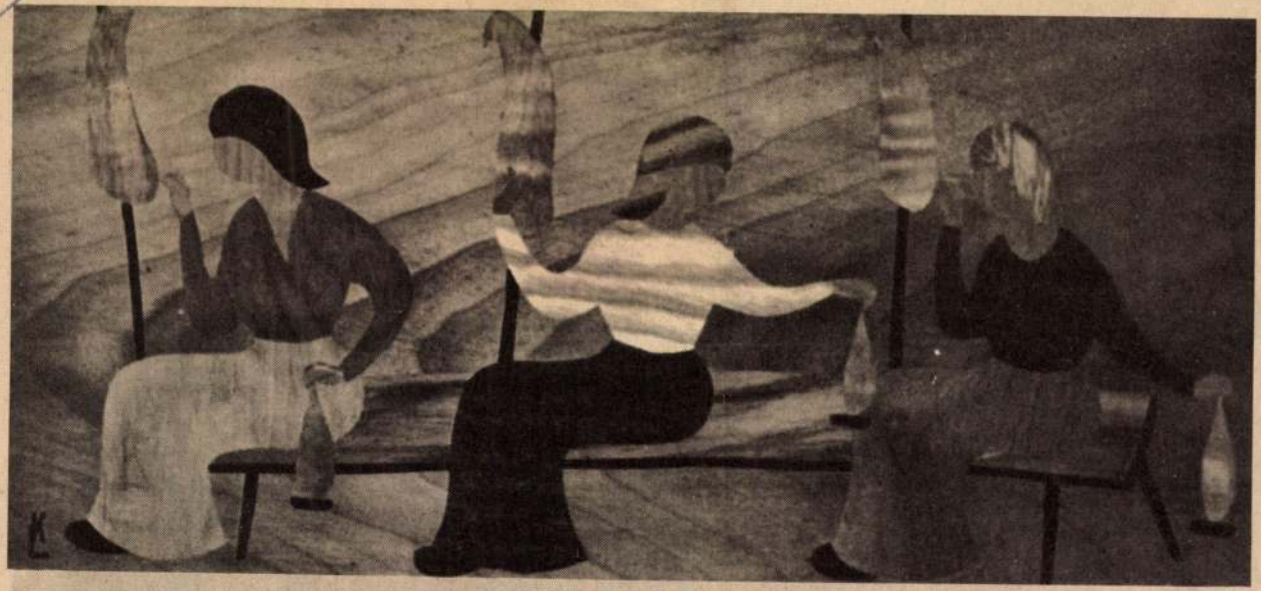

KISS LÁSZLÓ: FONÓK (INTARZIA)

akat. Örülök, rok, hózentró- rsnicli kiment De vajon ez a kor magyaro- gy csupán az

ég

énység helyett hivatalosab- akarják rám- Mert ismert, gonya (à la épp olyan tő- finnugor szó, azt a ko-

tévedek eb- mplidologban. z a törekvés,

nek?) szebben csengő (kérdés, hogy minek?) mellett buzdít. Engem meg lehet győzni, hajlok a jó szóra. Ígérem, hogy vendéglőben vadsertést rendelek vagy gránátosindulót. Utána áttanulmányozom filmszínházaink műsorát, megtekintek egy magyar mozgófényképet, majd feltolakszom a géperejű társasbérjáróműre, esetleg fogok egy bérgépkocsit, hogy időben hazaérjek. A sarkon pattogatott tengerit (vagy törökbúzát) vásárolok a gyerekeknek, és este elmondom nekik a mesét a zöldsertésről...

De amíg meg nem győznek: krumplicukor!

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-128

Kiss László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 MÁJ 5

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1021

A TAVASZI TÁRLAT ANYAGÁBÓL

KISS LÁSZLÓ: CSÉPLŐMUNKÁSOK SZTRÁJKJA (INTARZIA)

APRÓHIRDET

I. emeleti nagyméretű erkélyes kétszoba-összkomfortot cserélek kisebb, külön bejáratú hasonlóra. Dobozy u. 6., I. em. 7., 17-543-on 5 óra után.

Külön udvari kis lakást keresek megvételre 15 000 Ft készpénzzel, a többit 1500 Ft-os törlesztésre. „Szállító" jeligére a kiadóba.

Megvételre keresek 100 000 Ft feletti készpénzzel szövetkezeti lakást. „Beköltözhető 1970." jeligére a kiadóba.

Tanácsköztársaság úti I. emeleti másfél szobás szövetkezeti lakásomat elcserélem libakerti két és fél, vagy háromszobásra II. emeletig. Ajánlatot „153" jeligére a kiadóba kérek.

Elcserélem hajdúszoboszlói egyszoba-összkomfortos, gázfűtéses I. emeleti lakásomat hasonló debreceniért. Esetleg nagyobbra, megegyezéssel.

Külön udvari szoba, konyhát keresek albérletbe. Levelet „Csapókerti rész" jeligére a kiadóba kérem.

JÁRMŰ

Fiat 500-as személygépkocsi eladó. Ajánlatokat „8000 km" jeligére a Hirdetőbe.

Piros 175 kcm-es Jawa Czetka 7000 km-rel eladó. Fülöp u. 12.

Részletfizetésre garnitúrák, fotelágyak. Kérjen képes árjegyzéket; Román kárpitos, Budapest, Nagymező u. 66.

Bukós szekrények, szép ebédlő, konyhaszekrények eladók. Marx Károly u. 17.

Alig használt fényezett háló, villanyfőző sütővel, lemez radiátor eladó. Endre u. 23.

Heverő alig használt eladó. Viola u. 11. I. em. 4.

kező, kitűnő állapotban lévő Fortuna tévé, antennával 5200 forintért eladó. Érdeklődni minden nap du. 2-től, Hadházi u. 6. 1. ajtó.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Eladó Singer varrógép és egy tricikli, hálóbútor. Zalka u. 17.

Táska villanyvarrógép eladó. Nyíl u. 131.

kocsi, kalapácsos daráló villanymotorral, szemes, szálas takarmány darálásra, kompresszor vashordó. Csokonai u. 21.

NB 6 keretes pergető eladó. Marx Károly u. 17.

Csapókerti részen kis lakásért kertet megmunkálnék. „Rendes" jeligére a kiadóba.

Bükkszentkereszten szoba kiadó nyaralóknak. Tizedes kis mázsa eladó. Vörös Hadsereg útja 68. I. em. 3.

Szobafestést vállalok. Bethlen u. 23.

Eladó 5 db 4 méteres vasgerenda. Sólyom u. 25.

40 literes akvárium betelepítve eladó. Batthyány u. 7. IV. em. 5. Kelemenék.

Villanytűzhely igényesnek eladó, külföldi gyártmány, 3 főzőlapos, sütővel, 220 és

Ipari tanulókat felveszünk
fonó,
szövő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

KISS LÁSZLÓ

1971 SEP 14
1021

Háztáji

Köszöntjük olvasóinkat az új tanév alkalmából, mindenkinek eredményes, jó munkát kívánunk. A hagyományoknak megfelelően az EÉ ebben az évben is kéthetenként, minden kedden jelenik meg. Lapzárta a megjelenés előtti csütörtöki napokon lesz, ugyanúgy, mint tavaly.

Háztáji rovatunkat az új tanévben is megnyitjuk, a szerkesztőségben történő közérdekű események rövid összefoglalására.

Elsőként arról számolunk be, hogy június végén egy hétig kedves vendégeket fogadtunk: dr. Wolfgang Hartwig, a rostocki egyetem pártbizottságának munkatársa, és Peter Ansehl, az egyetemi lap, a „Die Neue Universität" felelős szerkesztője látogatott el hozzánk. Ismét tapasztalatokat cseréltünk, emellett vendégeink megismerkedhettek a magyar valóság néhány mozzanatával. Német kollégáinkat fogadta Borbély Miklós, a debreceni városi pártbizottság osztályvezetője, Czinege Albert, a KLTE pártbizottságának titkára, Balogh Endréné, a Hajdú-Bihar megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója, akikkel a pártmunkáról, a magyar lapkiadásról folytattak beszélgetést. Vendégeinkkel látogatást tettünk a Hajdúsági Iparművekben és a Hortobágyi Állami Gazdaság egyik üzemében is, és felkerestük Kiss László debreceni intarziaművész műtermét.

Augusztus végén az EÉ részéről Bakó Endre és Dankó István viszonozta a látogatást, amelynek programjáról lapunk más helyén számolunk be. Itt csak annyit, hogy Rostockból már magunkkal hoztuk az első kész cikket a rostocki egyetemről. A két szerkesztőség ugyanis megállapodást kötött, hogy időnként cikket cserél, mégpedig konkrét egyetemi témákról.

»❀«

Bessenyei István, aki négy éven át az EÉ munkatársa volt, megvált a szerkesztőségtől. Helyére egyelőre hathónapos szerződéssel Dankó István került, aki azonban nem számít új munkatársnak, hiszen ez lesz a negyedik féléve a lapnál. Újak viszont a szerkesztőség adminisztratív munkatársai.

Háztáji

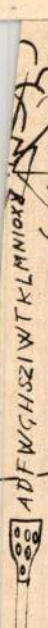

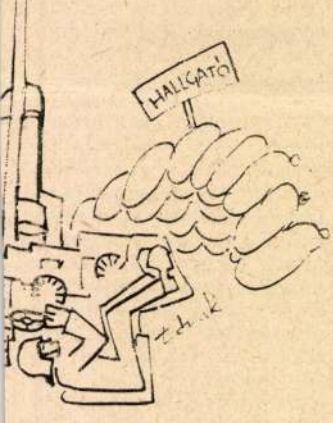

RAKÉTAELHÁRÍTÁS

(Tárnok Péter karikatúrái)

Beszélgetés Wladimir Jánossal, az ATE KISZ-titkárával

1021

Kiss László faintarziái

Kiss László

A debreceni Medgyessy terem nemes hagyományai közé tartozik, hogy időről időre rendez képzőművészeti bemutatókat, nemegyszer olyanokat is, melyek első alkalommal hívják fel a figyelmet egy-egy alkotóművészre. Ebben a sorozatban legutóbb a faintarzia technikai lehetőségeinek felhasználásával készített művek bemutatóját rendezték meg. Kiss Lászlónak, a művek alkotójának nem ez az első kiállítása — 1965-ben rendezett már a TIT számára egy tárlatot —, ez a kiállítás mégis a bemutatkozás erejével hat, mert művészi eredményeinek jelentőségével jóval felülmúlja az előzőt.

Kiss László paraszti családból származik, apja fiatalon halt meg, árva gyerekként nőtt fel. A korai árvaság és a falun töltött gyermekkor meghatározó élményei közé tartozik. Tehetségét apjától örökölhette, aki ezermesternek számított a faluban: hegedűt készített, és játszani is tudott rajta; bútorok, szövőszékek kerültek ki a keze alól. Egyszer darabokra szedte a falu templomának évek óta néma orgonáját, megjavította, aztán ezt a hangszert is meg tudta szólaltatni, úgy játszott rajta, mintha tanulta volna. Jóízű tréfáiról ma is emlegetik, akik valaha ismerték. Tudományát senkitől sem tanulta, mint ahogy Kiss László sem tanult művészetet, csak faipari mesterségeket. A művészet ösztöneiben élt, jó darabig fel nem ismert vágyként, s csak idő és alkalom kellett, hogy jogait követelve felszínre kerüljön, és alkotásokká váljon. Mivel nem tanulhatott, s művészi hajlamait a tanulmányok nem bontakoztathatták ki, éveken keresztül lefojtott energiákat hordozott magában, míg csak rá nem talált a művészet útjaira.

Kiss László művészete — éppen az elmondottakból következően is — megszenvedett művészet. Alkotásaiban paraszti generációk egész sorának és saját sorsának gyötrelmei sűrűsödnek. Öntörvényűségét, semmihez sem hasonlítható lényegét talán éppen ez magyarázza. Autodidakta művész, külső segítség nélkül mindent magának kellett kikísérletezni, hogy a magában hordott, ősöktől öröklött tartalmakhoz a legmegfelelőbb kifejezési formát megtalálja. Alkotásaiban egy falusi ezermester és egy naiv festő nyilatkozik meg.

A képzőművészeti alkotások hovatartozását általában készítésük technikájával és anyagával szokták meghatározni. Kiss László művészete nem tartozik a könnyen meghatározhatók közé. A faintarzia technikáját alkalmazza ugyan, de művészi eredményei egyáltalán nem ennek hagyományaihoz kapcsolódnak. Munkái nyomán egy elipariasított művészeti ág magasrendű képzőművészeti eredményekig emelkedett.

A Medgyessy teremben bemutatott alkotásai két csoportra oszthatók. A kifejezetten képzőművészeti igénnyel készített táblaképekre és az intarziát funkcionális művészetként alkalmazó iparművészeti daraboknak is felfogható használati tárgyakra. Kiss László azonban az utóbbi esetben sem adja fel azokat a művészi törekvéseket és célokat, melyek elsődlegesek és a „szikével festett" képek megalkotására ösztönzik.

Művészete népi hagyományokból táplálkozó, népi ihletésű. Különböző méretű képein általában népballadákat, a szájhagyomány által őrzött balladisztikus történeteket, falusi életképeket dolgoz fel. Műveinek azonban közelről sincs irodalmias hangulata, mesterkéltség nélküli, hamisítatlan képzőművészeti kompozíciókat készít. Ezeknek a képeinek, éppenúgy, mint a balladáknak, a drámaiság és a líra a főszereplője. Formavilága pedig teljesen egyedülálló, előzők nélkül való. Teljes mértékben leegyszerűsített figurái mozdulataik, gesztusaik által fejezik ki érzelmeiket, hovatartozásukat. Újabban egy másik témakör is foglalkoztatja. Stilizált madárfigurákból épít fel kompozíciókat, melyeknek forma- és színritmusa, felépítése legalább annyira biztonságos, mint a balladisztikus képeké.

A használati tárgyak díszítését ugyanezekkel a motívumokkal oldja meg, melyeknek formáját is kialakított stílusához választja ki. Ezáltal a tárgyak és a díszítőelemek teljes egységet alkotnak.

Kiss László kiállítása már eddig is a Medgyessy terem legnagyobb sikerű kiállításai közé tartozik. Munkái iránt nemcsak azért nyilvánult meg a szokásosnál is nagyobb érdeklődés, mert dekoratívak és újszerűek, hanem azért is, mert művészetének tiszta levegője, szuggesztivitása a műértő közönség igényeit is kielégíti, alkotásai a legnagyobb gonddal összeválogatott kollekcióknak, gyűjteményeknek is méltó darabjai lehetnek, ugyanakkor a modern lakások művészi értékű díszéül is szolgálhatnak.

Magyari Vilmos

Kántálók

Barkatermő fa

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓHIRDETŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-048, 337-748, 340-726

Dolgozókat alkal

Az Országos Szakipari Vállalat azonnali hatállyal alkalmaz változó munkahelyre szobafestő-mázoló, hidegburkoló, savburkoló, műanyagburkoló, parkettás, homlokzatburkoló, kályhás, tetőfedő, vízszigetelő, hő- és hangszigetelő, bádogos, kőműves, üveges szakmunkásokat, betanított munkásokat és 18 éven felüli segédmunkásokat. Fenti szakmákban, megfelelő gyakorlati idő esetén biztosítjuk a szakmunkásképesítés megszerzésének lehetőségét. Dolgozóinkat teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre magas kereseti lehetőség mellett idénypótlékot, kiemelt munkahelyi pótlékot, különélési pótlékot és közlekedési hozzájárulást fizetünk. Az előírt térítés mellett szállást és étkezést, továbbá a kollektív szerződés szerint munkaruhát, védőruhát és védőételt biztosítunk. A munkábaállást követően az első felutazási útiköltséget megtérítjük. Csökkentett, heti 44 órás munkaidő, minden héten szabadszombat. Jelentkezés: Budapest, V., Báthory u. 12., II. em. 229. szoba.

A Hajdú-Bihar megyei Tanácsi Építőipari Vállalat felvesz kőműves, ács, lakatos, ásztalos, festő, víz-, gázszerelő, vb-szerelő, hidegburkoló szakmunkásokat, valamint pítőipari segédmunkásokat. Minden héten szabadszombat. Jelentkezés: Simonffy u. 34., munkaügyi osztály.

Szülési szabadságon levő nyagkönyvelő helyettesítésére öbb éves gyakorlattal rendelkező anyagkönyvelőt és gyorsépírót azonnal alkalmazunk. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés Debrecen, Béke útja 3. Temetkezési Vállalat, személyzeti előadónál, főkönyvelőnél.

A Gabonafelvásárló Vállalat állandó jellegű munkára rakodómunkásokat vesz fel. Kereseti lehetőség: 2200—2400 Ft. Továbbá 2—3 műszakos malom szeverő- és szárítóüzemeihez segédmunkást alkalmaz. Minden második héten szabadszombat. Jelentkezés Debrecen, Hámán Kató út 9. és Balmazújváros, szigetkerti raktár.

Keresünk megyei élelmiszeripari kereskedelmi vállalathoz — debreceni székhellyel — közgazdasági egyetemmel, gyakorlattal rendelkező gazdasági vezető-főkönyvelőt, budapesti székhellyel élelmiszeripari technológiai szerelési szakterületen jártas gépész-, épületgépész-mérnököket és építészmérnököket nagy beruházásokhoz. Jelentkezéseket a Magyar Hirdetőbe kérjük beküldeni „Jól képzett szakember 4900" jeligére.

Budapest és Vidéke Tejipari Vállalat erzsébetvárosi üzeme felvesz villanyszerelőket (kezdőket is), géplakatosokat, kőműveseket, salakosokat, üzemi munkásokat és munkásnőket, férfi ruhatárosokat, takarítónőket, szállítmánykísérőket, fűtőket, rakodókat. A vidéki szállítmánykísérők részére munkásszállást és a vidéki dolgozók részére kedvezményes hazautazást, étkezést biztosítunk. Jelentkezés Budapest, VII., Rottenbiller u. 31., munkaügyi osztály.

Szövőátképzős munkakörbe 16. életévüket betöltött fiatalokat felveszünk. Leányotthoni elhelyezést biztosítunk. Jelentkezés levélben, Újpest, Hazai Pamutszövőgyár, Bp., IV., Baross u. 99.

Gyakorlattal rendelkező gyors-gépírót, anyagraktárost, műszaki ügyintézőt, bér- és munkaügyi előadót felvesz a Berettyóújfalu és Vidéke Általános Szolgáltató Ktsz, Berettyóújfalu, Ady Endre u. 4. Telefon: 196. Jelentkezés írásban vagy személyesen. Fizetés megegyezés szerint. Útiköltséget felvétel esetén térítünk.

Fonó-szövő átképzős munkakörbe 1700—1900 Ft-os kereseti lehetőséggel, festődénkbe férfiaknak 2000 Ft-os kereseti lehetőséggel felveszünk. Kérésre szállást biztosítunk. Jelentkezés levélben. Újpesti Gyapjúszövő-gyár, Bp., IV., Berni út 1.

Bádogos, fedő szak
mint építői
kat alkalm
ló Vállalat.
szörményi
óra között.
Kőműves
felveszünk.
cen, Kossu
ipari osztál

TGSZV Debreceni Gazdu
üzemegysége felvételre keres szerelő hegesztőket, segítőket. Bérezés megegyezés szerint. Jelentkezés Kálvin tér 5.

A Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételre keres építésztechnikust, valamint alulvezérelt daru-kezelőket, esztergályos, marós, gyalus, köszörűs szakmunkásokat, gyakorlattal rendelkező szerkezeti lakatosokat, gépjavításban jártas géplakatosokat, három műszakra betanított és segédmunkásokat, valamint takarítónőket. Vidékieknek bejárás esetén útiköltséget térítünk. Jelentkezni lehet a vállalat debreceni gyárában. Debrecen, Szabadság útja 113.

MEDICOR felvételre keres szerszámlakatos, síkköszörűs, élköszörűs, géplakatos, marós szakmunkásokat, férfi betanított és segédmunkásokat. Jelentkezés a gyár üzemgazdasági osztályán. Debrecen, Hámán Kató u. 96.

Lakatos, marós, esztergályos, gyalus, gépfestő szak- és betanított munkásokat és vasiparban jártas nyugdíjasokat felvesz a Debreceni Fémfeldolgozó Ktsz. Debrecen, Vágóhíd u. 3. A. Jó kereseti lehetőség, 44 órás munkaidő.

Felvételre keresünk több éves élelmiszer-kereskedelemben gyakorlattal rendelkező férfi dolgozót kereskedelmi áruelosztói vezetőnek. Belépés azonnal, fizetés megállapodás szerint. Erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezés: Debreceni Tejüzem, Postakert u. 2., üzemvezetőnél, július 18-án, 8—9 óra között.

perfekt
elvtudással
rendelkező gépésztechnikusokat alkalmaz az AFIT XIII. sz. Autójavító Vállalat. Debrecen, Szabadság út 27.

A Debreceni Petőfi Tsz azonnali belépéssel adminisztrációban jártas gyors- és gépírót felvesz. Fizetés megegyezéssel. Megközelíthető a 4-es helyi autóbuszjárat végállomásánál.

Épületlakatos szakmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz. Hatvan u. 43., munkaügy.

Felveszünk férfi segédmunkást, gépkocsivezetőket, éjjeliőrt és pulykafeldolgozáshoz női dolgozókat. BARNEVÁL, Diószegi út 1.

Gépírónőt gyakorlattal felvesz a 2. sz. Ügyvédi Munkaközösség. Széchenyi u. 5.

Bérszámfejtésben és SZTK-ügyintézésben jártas férfi, illetve női dolgozót azonnali belépéssel felveszünk. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés írásban. Cím: Postafiók 79.

A Debreceni Agrártudományi Főiskola sokszorosító üzeme férfi munkaerőt betanított munkásként alkalmaz. Jelentkezés Debrecen, Böszörményi út 124.

Gyakorlott gépírót azonnal felveszünk. Hajdú—Szabolcs megyei Vas- és Műszaki Nagykereskedelmi Vállalat. Debrecen, Vágóhíd u. 7. B.

A földesi Vegyes Ktsz szerszámlakatosi állásra pályázatot hirdet. Jelentkezni lehet. Vegyes Ktsz, Földes, Szabadság tér 3.

Eladó igényesnek Fáklya kombináltszekrény, világos hármasszekrény, modern dióháló. Csapó u. 98.

Eladó kisméretű kombináltszekrény, kétszemélyes rekamié, fényezett háló, ágybetétek, sodronyok, ágyak. Arany János utca 7.

Gyermekrekamié olcsón eladó. Libakert u. 9., fszt. 4.

Kétszemélyes rekamié eladó. Négyszemélyes rekamiét két fotellel veszek. Marx Károly u. 48.

NDK-íróasztal eladó. Petőfi tér 20—21., 9. ajtó.

EGYÉB

Elvesztettem aktatáskámat iratokkal, kérem a becsületes megtalálót az iratokat a benne levő címre eljuttatni szíveskedjen.

Rózsatövek, kiváló fajták, 7 forinttól, rózsaszemek és rózsacanino kaphatók. Kérjen díjtalan árjegyzéket. Homoki József, Endrőd, Békés megye.

Eladó fürdőkád melegítővel, butángáztűzhely, gázbojler, teleajtó tokkal, ablakok, gerenda, szalagfűrész motorral, tv-antenna, kétágú létra, tengeridaráló, hegesz-

Eladó jó állapotban levő Lehel 70 literes hűtőszekrény és modern magas, mély gyermekkocsi. Landler Jenő u. 39.

Házasság céljából megismerkednék 40—50 éves intelligens, szórakozni vágyó férfival. „Debreceni" jeligére választ a kiadóba.

Idősebb házaspár gondozását vállalom, lakásért. Simonffy u. 43. szám.

Orkánkabát, műbőrkabát, nylonkabát, úszókák, retikül javítását. Hatvan u. 2.

Július 14-én, 9—fél tíz óra között Malvin—Csapó utca között elvesztettem fekete pénztárcámat 450 Ft-tal. Kérem becsületes megtalálóját, Takács Jánosné, Malvin u. 54. sz. alá adja le.

Asztaltűzhely eladó. Kőműves u. 14.

Bontott fehér csempe, tégla és külső ajtólap eladó. Bartók Béla út 57.

Istállótrágya eladó. Rákóczi u. 54.

ÓRÁK
javítása jótállással
TIMÁR
órásmesternél

Óvja egészségét
Szivjon bolgár füstszűrös cigarettát
EXPORT
P
Plovdiv
ZIGARETTEN
Plovdiv,
egy csomag 20 db: 4,40 Ft

1021

Kiss László

KISS LÁSZLÓ ● VARJAK
(INTARZIA)

1968 DEC 24

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

szerződtette a Városi Szín
pekre.

És 1922-ben férjhez ment S
donna. Tímár Ilát szerződte
hónap egy mámoros, csodá
lett. A fiatal színésznő befuto
za szerződtette, akinek társul
körben s Miskolcon játszott.
érte Kardoss Géza is, a d
igazgatója. Ötszörös gázsit í
ott Sebestyént. Az ügy szí
került, Tímár Ilának maradn

És akkor Kardoss Géza
dott. Felkereste Sebestyént
lőjében, elé állt:

— Nézd, Géza, halálosan
ba. Ha nem adod át nekem,
— s ezzel elővett zsebéből eg
a szemed láttára lövöm főbe

Sebestyén felnézett.

— Lásd, kivel van dolgod!
Ila a tied.

Így került Tímár Ila Debr
színésznő kisebb megszakítá

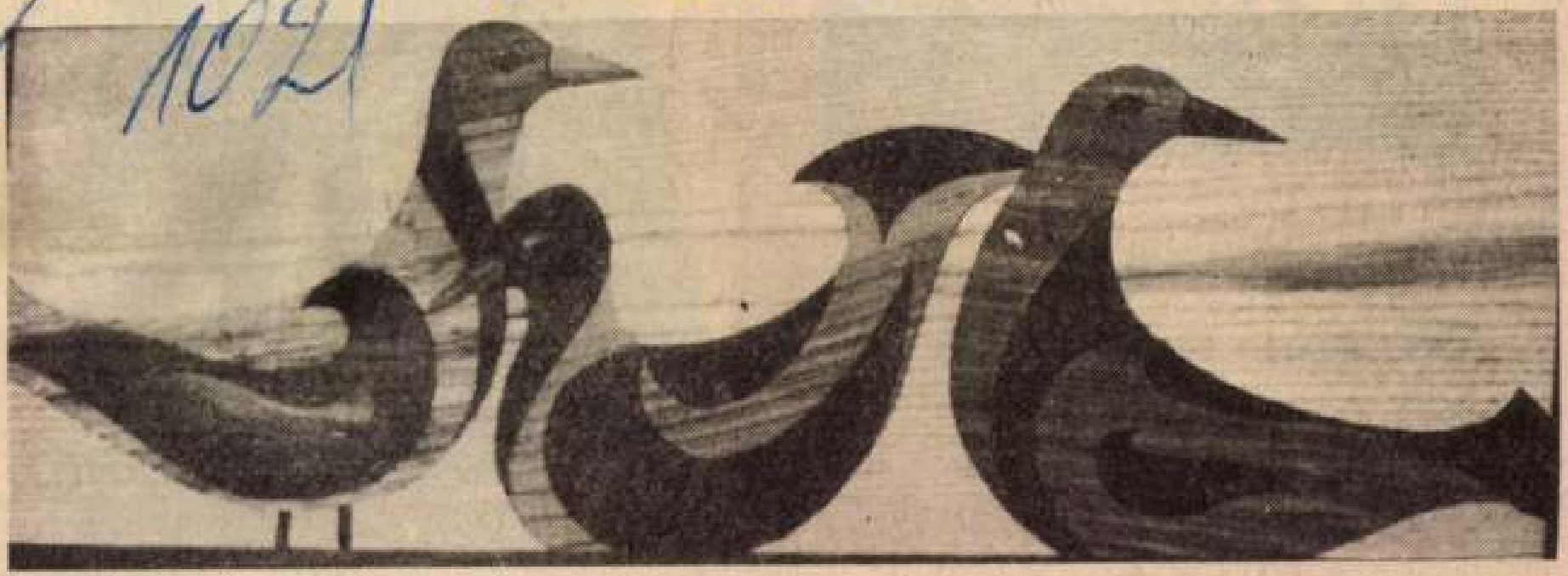

KISS LÁSZLÓ: MADARAK (INTARZIA)

VILLAMOSIPARI
KTSZ

DEBRECEN, RÁKÓCZI U. 12.

TELEFON : 51-21 ÉS 56-37

VIDÉKEN:

BERETTYÓÚJFALU
Dózsa Gy. u. 41.
Tel.: 2-24.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1966 DEC 24

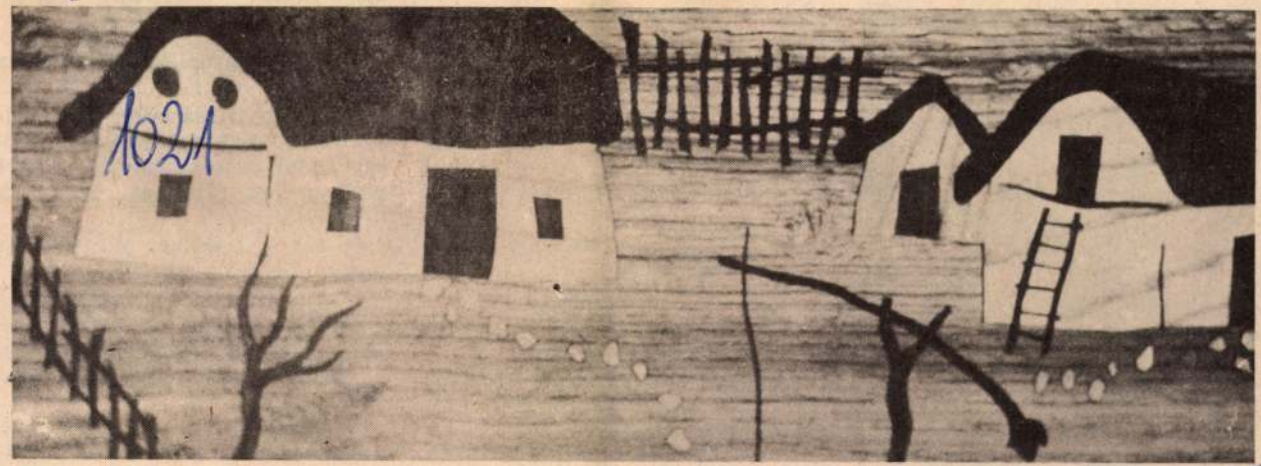

KISS LÁSZLÓ ● TANYA (INTARZIA)

en sohasem lesz belőled nagy

zínpadi szerepe?
nai Színház, Légy jó mind-
né. De évekig dolgoztam a
csoportban amatőrként.

ak, ami szép volt az életemben.

a kedves, ősz hajú öreg nénit
dig vidám. Az idősebbeknek
szívük tája, ha meglátják azt
úságukra emlékeznek és egy
ől csak a barátai tudják, hogy
en csöndesen, viselve az élet
át is. Terényi Gedeonné szü-

s, amikor búcsúzom. Csöndes
özeledik. Tiszta, fehér tél.

(Kép: Kalmár István)

Kacagott, az ölébe hajtotta a fejét, úgy nevetett. Aztán sírásba csúszott át a hangja.

— Menjen már, mit keres maga itt?

A nő felemelte a fejét, megtörölte az arcát.

— Itt lakom — mutatott mentegetőzve egy házra.

— Hogy hívják magát?

— Tán rendőr maga?

— Művész vagyok.

A nő hátradőlt a padon, keresztbe tette fehérharisnyás lábát. Kihúzta a mellét, végignézett a férfin.

— Á! Művész! — mondta. — Milyen művész?

szoknya.

— Állok magának modellt, ha akarja. Hol lakik?

— Itt — intett ugyanarra a házra a festő, amelyikre az imént a nő. Hitetlenül egymásra mosolyogtak.

— Valamelyikünk nem mond igazat.

— Nem tudom, ki — nézett vissza ravaszkásan a nő, és felállt. Fázott. Reszketett. — Na, gyerünk,

1967 MÁJ 28
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

VÁSÁRRA MENŐK

Kiss László

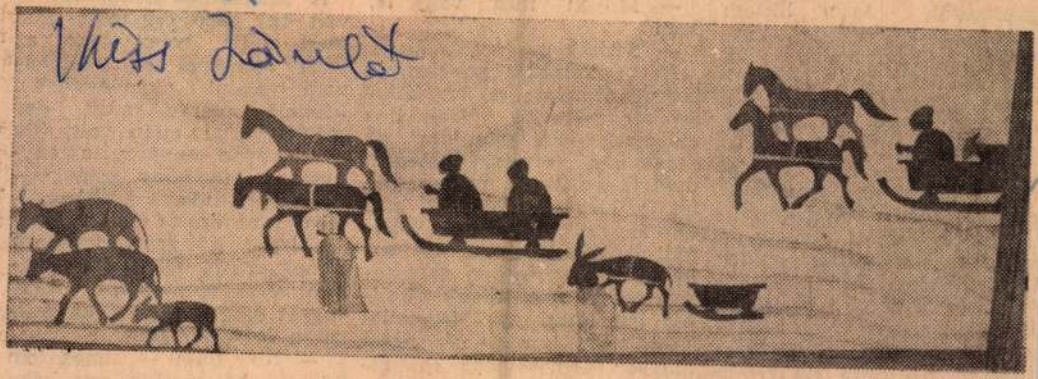

(Kiss László műve)

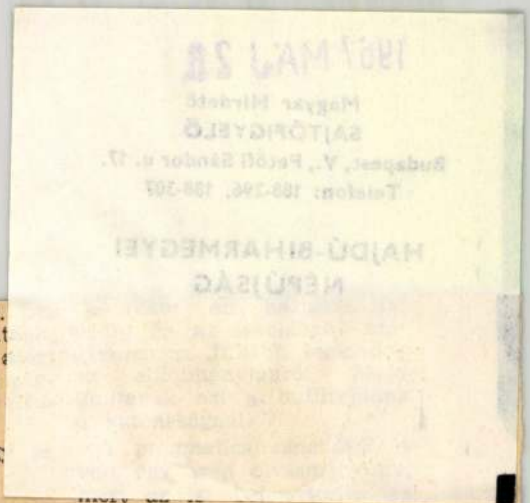

...kell adnom. Azonban
húsz esztendővel ezelőtt
voltam gyakorlati ember.
tanítani akartam, nem
gyelmezni. Azt hittem
ért fizetik nekem köz-
enzből a havi tíz koronát,
gy segítsek az Istennek
mbert teremteni abból a
ordából, amit úgy hívtak,
gy inasiskola.

Nem tudom, hogy Dániel
it érezhetett az oroszlánok
ermében, de az valami olyas-
éle lehetett, mint ami az én
rkomat szorongatta, mikor
lőször léptem az inasok kö-
é. Bőgés, nyerítés, mekegés,
ukorékolás, nyávogás foga-
ott, és a minden bűzök közt
leginfermálisabb emberbűz.
Negyven inasom volt, min-
denféle szakmából, a szenny-

...kalcinált szóda.
aztán olvasta kancilált
kancsináltnak, és csak
nem tört ki a nyelve
génynek, mert engem
tott a düh.

— Milyen inas vag
fiam?

— Szabóinas.

Hát a keserves poncius-pi-
látusát annak a m. kir. állá-
mi iparoktatási szaktudo-
mánynak. Én tanultam az
egyetemen természethistóriát,
nyelvtudományt, csillagászta-
tot, művelődéstörténetet, esz-
tétikát, politikát, de a kalci-
nált szódának a nevével so-
ha ebben az életben nem ta-
lálkoztam. Hát minek kell-
jen azt tudni egy istenadta
szabóinasnak, amit az egész
magyar képviselőház és fő-
rendiház együtt se tud!

Máskor az alkotmánytannal

...inasi közismeretbe. Alighanem valami akadémikusból lehetett kinyírva, mert egy csöppet értelmetlen volt. (De csak éppen annyira, amennyire a tudomány komolysága megkívánja.) Megpróbáltam a nevezetes és költséges törvényt a gyermekeimnek elmagyarázni a maguk nyelvén. Aki nem aludt, vagy legyet nem fogdosott, az hallgatta is türelmesen.

— No fiam — simogatom ki egy hét múlva egy hóka gyereknek a haját a gyulla-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
Kiss László
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1975 NOV 30

KISS LÁSZLÓ ● A FEHÉR BIVALY III. (INTARZIA TERV)

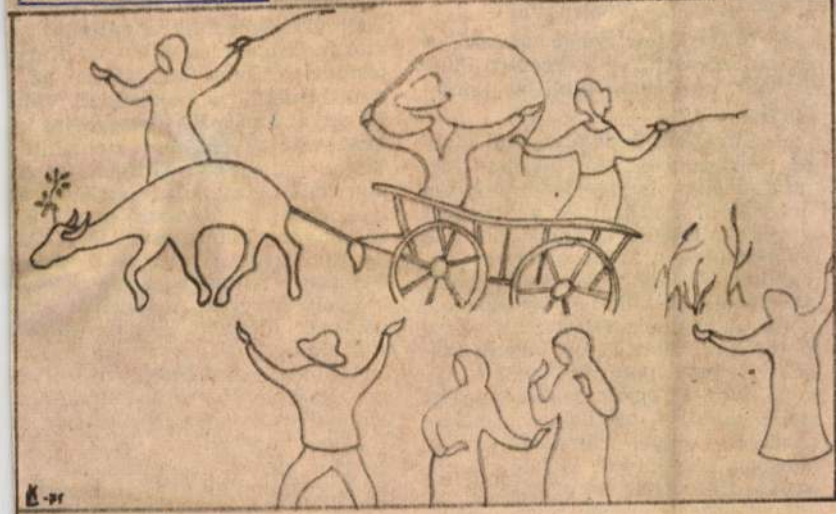

1021

nek, s a kereskedelem és a
tó által szelektált, kiválasz
torokat gyártja majd az ip

— Milyen lesz tehát az
év bútordivatja? — kérdeze
Istvánt, az Otthon kiállítás
zőjét.

— Továbbra is divat mar
pi gyártásból adódó, mért
málású sima bútor, de erő
érvényesül a stilizált és a r
hatás is. Bővült a színes
választéka — a Székesfehérv
toripari Vállalat jóvoltából. A ki-
állításnak bevallottan ízlésnevelő
céljai is vannak. Ezért nemcsak a
bútorokat mutattuk be, hanem szo-
barészleteket, enteriőröket, a bútor-
on kívül az egyéb lakberendezési
kellékekkel, — textilekkel, dísztár-
gyakkal, képpel, lámpákkal, szőr
nyeggel, függönnyel. Tízféle gyerek-
szoba, tizenötféle konyha és ötven
lakóegyüttes szerepelt a kiállításon,
bútorai — fekhelyek, szekrények –
a győri házgyár paneljeiből épü
lakások méreteit figyelembevév
készültek.

A Budapesti Bútoripari Vállala
bemutatójából az új gyártmánycsa
ládokat és az újszerű ülőbútoroka
érdemes megemlíteni. A Zala Bú
torgyár elemes szekrénysoraival
új fekvőbútoraival jelentkezett.
Kanizsa Bútorgyár három gyár

Kiss László

1021

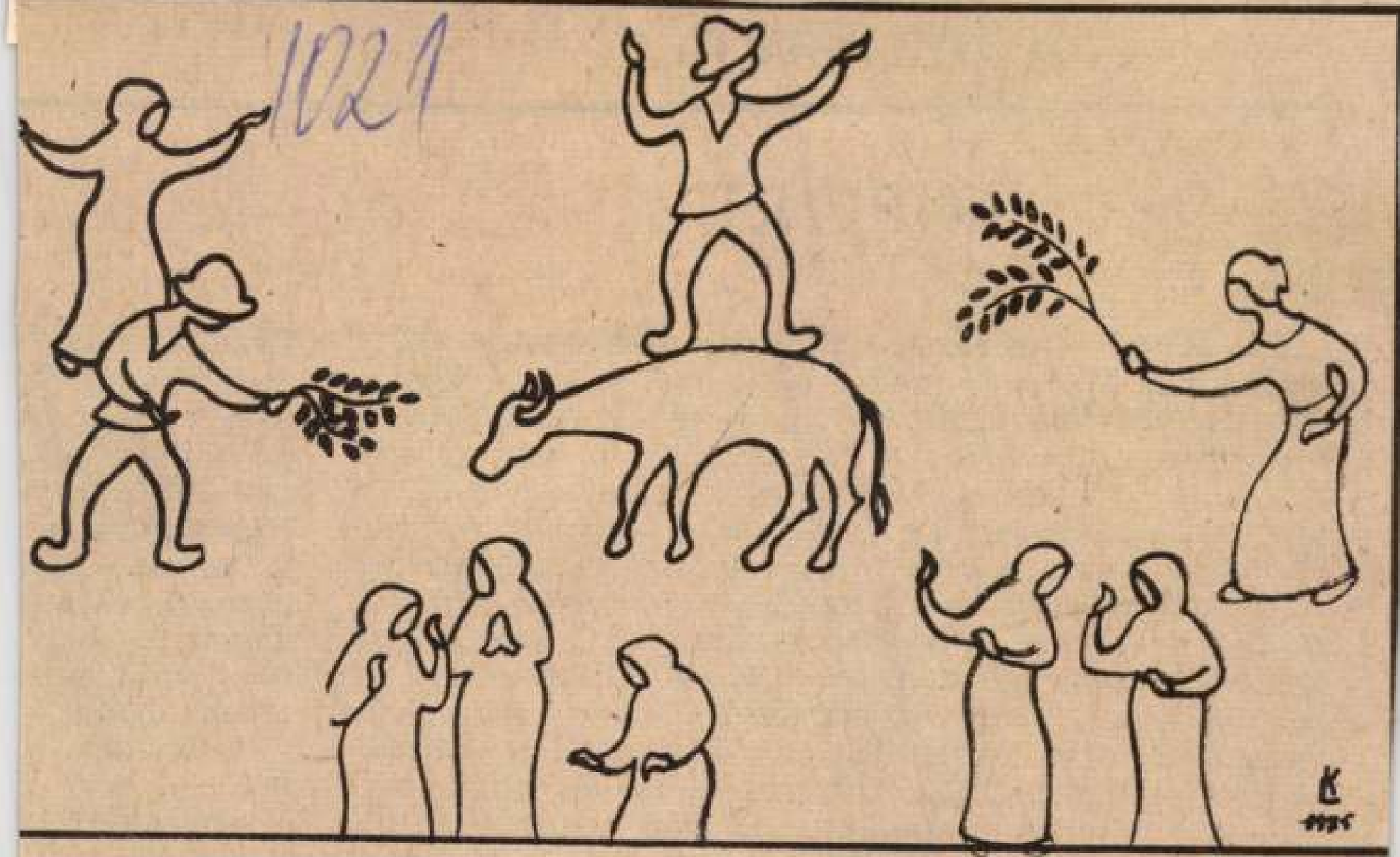

KISS LÁSZLÓ ● A FEHÉR BIVALY I. (INTARZIA-TERV)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JAN 4

VASÁ

R

Páll Antal híres fazekas-dinasztia méltó képviselője Erdélyben. Már a dédnagyapja is fazekas volt Korondon, Székelyföld közepén. Az ősszékely családban a mesterség az örökség. A mesterség, a jó ízléssel párosuló igényesség, a szakmai titok, a fejben is féltve őrzött mázak receptjeit, s a mázak nyomában: fakó arcszín, hervatagság és furcsa látomások. Mert az ólom a bőrpórusokon is bebújik az emberbe, roncsol mint a kábítószer és közben kiszínezi a fantáziát. Egy kemence edény két nap két éjjel ég ki. Páll Antal és felesége Róza, az ezer fokon izzó kemence ólomgőzös levegőjétől nem szabadulhatnak. Fantasztikus látomásaikról nem beszélnek. Úgysem hinné el senki.

— Azt mondta édesapám a húsvéti szünetben, hatodikos voltam: — Iskolába nem mész fiam, most már meg kell tanulni fazekalni. Én már előbb is, csak úgy saját kedvemre beleülögettem a korongba

Rózának nagy s

— Hogyan őr

— Csak a fe
mi mihez illik.
nem festett, m
cseperedtek, el
szabályai vanna
párosat például
vigyázni, hogy
vagy zöld mez
gassa sokáig.

— Én arra ü
férj —, hogy I
jusson az embe
ta, hogy egyetl
nem másolja m
húsz madarat

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 OKT 10
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kiss László

1021

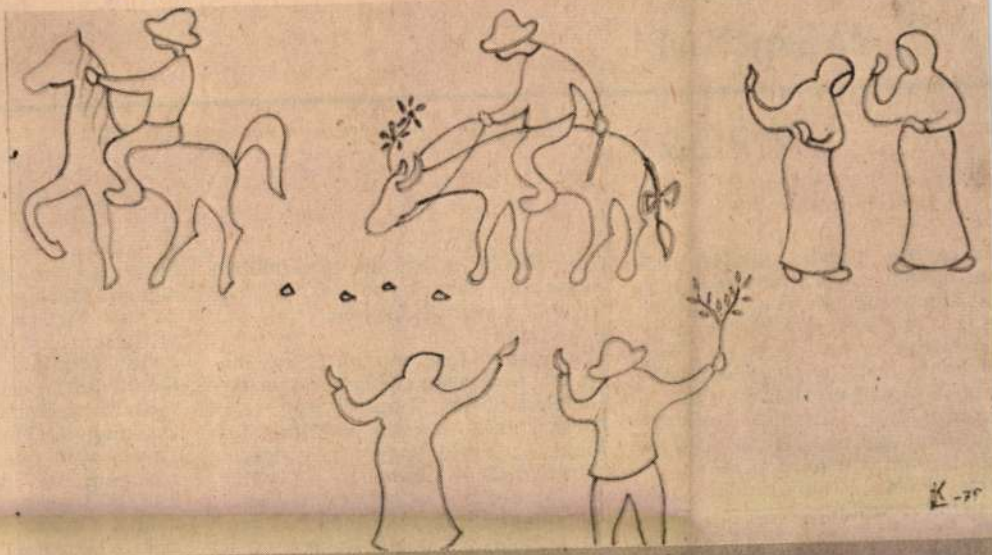

KISS LÁSZLÓ ● A FEHÉR BIVALY II. (INTARZIA-TERV)

VASÁRNAPI

RIPORT

ELNÖK

Ha rajtam múlna, minden régi szelnökkel megíratnám a kezdés it. Mert csak annyit sejteni, tudróla a ma korosztályának, hogy nehéz volt, úgy nehéz volt, nan nehéz volt: édeskevés. Szinte mi. S ugyan mi maradt ebből a skorszakból" irodalmi művek-? Sokat kellene ahhoz olvasni, gis hamar a végére jutnánk.

óné Bélát, az első elnököt, aki néhány szót az immár naggyá balmazújvárosi Lenin Termelő-vetkezet gyermekkoráról, érdemegkeresni. Az öregek klubjáindulok s nem a Kiskút utcára b. S szerencsém van. Bent jár- kártya, az ócska sakk gipsz-

— Majd a másik esztendőben egyeztünk terménybe', akkor már „Nuba" Leiternél laktam.

— Luba?

— Nuba!! Legyen csak Leiter Imre, na. Az a nuba csúfnév. Ott aztán tizenkét mázsa búzám, egy hold földem lett. A pénz romlott. Így ment ez évről évre. Gyűjtögetni, félretenni? — Legyint. — A háborút, az elsőt, a másodikat is frontszolgálat nélkül töltöttem el. A reptérnél, mint felügyelő. Debrecenben, aztán Újvároson is. Ennyi az én életem eddig.

— Akkor térjünk rá a téesz szervezésére. Hogy is adták rá a fe-jük ?

írták. Az ám, de ségem. Mindig ak bernek. Úgy mond én házamra tábláz gyából elvittek e Gondolhatja mi tudtam megmarad De meg egyéb b Egy most hirtelenj bár nem ide vág. gint 49 őszére, no még két traktor j ményi lány meg e colni velük a ba karcolni, mert cs eke a tetejét. Néz a szántás. Hívom

Kiss László

Kiss László: Kis ostoros

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUL 6
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Kiss László

Kubikusok • Kiss László intarziája

elépéssel felveszünk.
tőipari Szövetkezet,
építésvezetőség.

ól és bánattól örökre
vvel tudatjuk azok-
tében tisztelték és
y a drága, imádott
és édesanyám
AGY LAJOSNÉ
iss Mária
drága szíve megszűnt
ly fájdalommal bú-
felejthetetlen édes-
hó 7-én, szombaton
or, a ref. egyház,
zerint a Köztemető
ozójából.
len leánya: Katika
en unokája: Lalika
a gyászoló család
apó u. 94.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, sógorunk, nászunk és jó rokonunk

KOSZTOLÁNYI LÁSZLÓ

MÁV-nyugdíjas

74 éves korában, váratlan hirtelenséggel elhunyt. Felejthetetlen halottunkat f. hó 9-én, hétfőn du. 1 órakor helyezzük örök nyugalomra a Köztemető I. o. ravatalozójából, a róm. kat. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család
Lakás: Marx Károly u. 96.

Fájd
dott
édesap
nunk

1973.
vasztá
július
órako
vatalo
tartása
lius 11-én 10 órakor.

A gyászoló család

Lakás: Debrecen, Vörös Hadsereg útja 43. A. V. 3.

ravatalozójában, a róm. kat. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Maróthi György u. 17.

1021

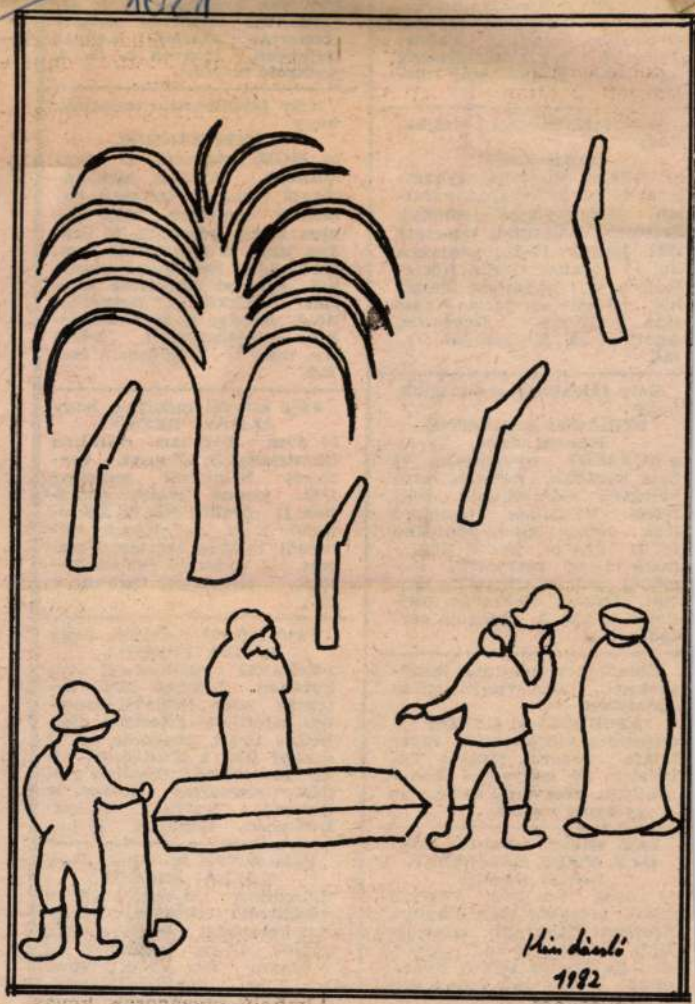

KISS LÁSZÓ: A FUNERÁTOR

június 18-án, pénteken fél 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozó termében egy szertartás szerint. L Debrecen, Tanácsköztár útja 43. A gyászoló lád.

Mély fájdalommal tud hogy

BAKÓ IMRE,

az Állami Biztosító n jasa, 69 éves korában lan hirtelenséggel el Szeretett halottunk te 1982. június 18-án, pé du. 13 órakor lesz a mető 1. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Apafi u. 72. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

SZILÁGYI BALÁZSNÉ

Kerezsi Ilona,

a FÜSZÉRT nyugdíjasa, 77 éves korában, hosszan tartó betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. június 18-án, pénteken fél 11 órakor lesz a Köztemető 3. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Bujdosó u. 4/B. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

SZOBOSZLAI GÁBOR

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy

ÖZV. TÓTH KÁLMÁNNÉ

Huszár Rozália

83 éves korában, hosszan tartó betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. június 18-án, pénteken tíz órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Apafi u. 58.

nius 18-án, pénte
órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Bíró u. 8. sz.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy

SÁNTA FERENC,

a Béke Tsz nyugdíjasa 63 éves korában hosszan tartó betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. június 18-án, pénteken fél 12 órakor lesz a Köztemető 3. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Bellegelő 1076.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy

KÁLLAI MIKLÓS

nyugdíjas, 55 éves korában váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. június 18-án, pénteken fél 2 órakor lesz a Köztemető 3. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Lorántffy u. 24.

1982 JUN 21
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
MHSZ SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1021

KISS LÁSZLÓ: TOLLAS ZSIDÓ

1982 MÁR 3 0

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

EK:
szinkék
bronz, m
szinek

ható:
ium, vas
ek védő
ativ bevo

,fémes

rással h

KÖNNYŰ
ÉTI
SÉGE

portáján este 6 óra után.

A Debreceni Építőipari Vállalat gyakorlattal rendelkező építőmesteri-műszaki előkészítőt keres felvételre. Jelentkezés önéletrajzzal a műszaki osztályvezetőnél, Debrecen, Darabos u. 9—11.

TELEVÍZIÓVÁSÁR

A CENTRUM ÁRUHÁZBAN

Televízióvásárláshoz
800,— Ft ajándékutalványt adunk
(amíg a készlet tart)

CSAK A
CENTRUM ÁRUHÁZBAN!

Kiss László: Kis ostoros

az 8 arca is komoly volt, a fiú arcát simogatta csonka kezével
Meg, mondta rekedten a fiú, csókolj meg, csak a ruhá
zott el felettük, a dörgéstől felrebbent egy madárraj a le

Oszkár és Karács egész délelőtt csak röhécseltek,
gukkal. Gyufa odakiabált, hogy elég lehetne már, mer
Karács visszakiabálta, hogy nincs rajta gatya. Meg is r
a műhely közepére, letolta a nadrágját, aztán hátat f
lehajolt. Hátul sincsen, tetszik látni, mondta, Oszkár hanota
is nevettek, Sebestyén visongott a gyönyörűségtől. Na, befej
bölte a művezető, mert leszondáztatom az egész bandát, az is
gukat! Felállt, kijött az irodából, kisapám, kiáltott rá Sebesty
az olajban! Nyomás fűrészporért!

Dél körül ismét Szerénke jött kis kézikocsijával, képzeld, m
mikor odaért, január elsejétől átvesznek meósnak! Persze, csak
hozzá később csendesen, mert a fiú nem válaszolt, csak nézett rá, a lány bal melle
fölött nagy olajfolt dísztelenkedett. Könnyű munka, folytatta Szerénke tétován,
többet is fizetnének valamivel. Gyurifiú letette kezéből a vaskampót, és Szerénke
jobb melléhez nyúlt. Mit csinálsz?, kérdezte az meglepetten, mikor a fiú mindkét
kezével átölelte, magához szorította, aztán érezte olajsíkos száját az övén. Aztán
ellökték, takarodj innen, mondta neki a fiú sziszegve, ringyó. A kezelők csak ké-
sőbb vették észre a dolgot, mikor Szerénke átázott köpenyében a meó felé sietett,
mit csináltál, te hülye, kiabált a fiúra Oszkár, van neked normális eszed? Karács
rosszallóan csóválta a fejét, mi a fene lett veled?, kérdezte, aztán a művezető hangja
nyomott el mindent, melyik nem bírt már megint magával, az isten rühesse meg, ki

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kiu Lánlu
1980 Alföld 11

Kiss László

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT.
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafikusok

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1980 DEC 23

1021

KISS LÁSZLÓ: MESZELŐK (INTARZIA)

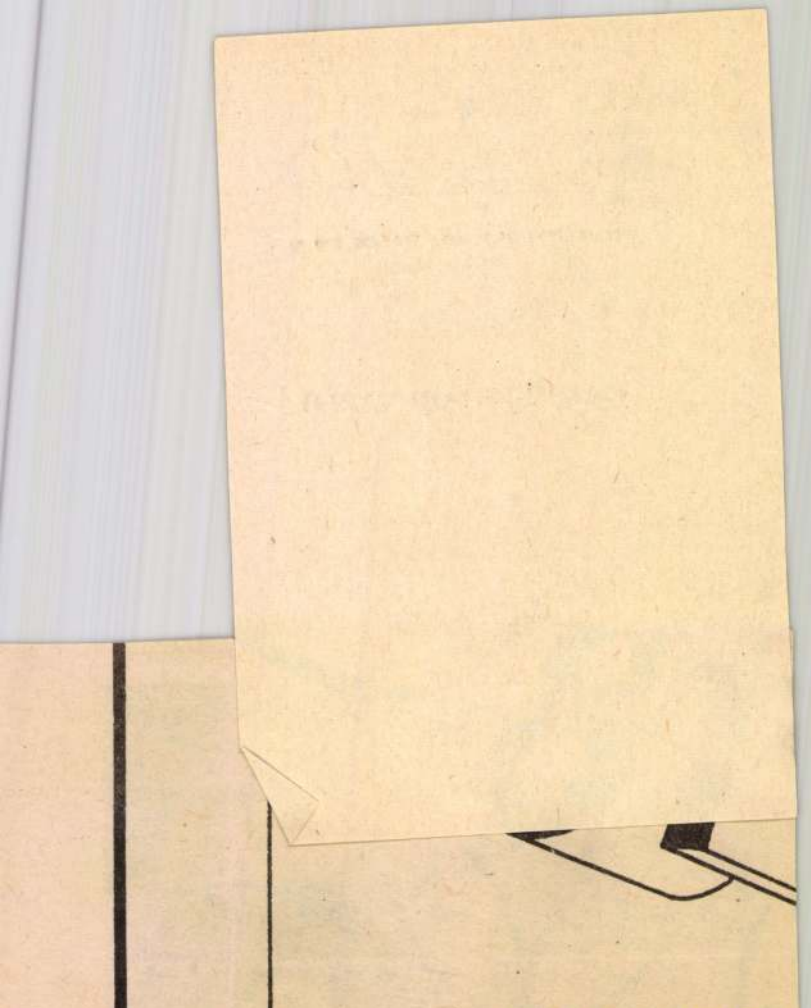

A COOPTOURIST

KÖZÉP-ÁZSIA—SZIBÉRIA

júl. 03—16., aug. 02—15.,
repülővel, teljes ellátással,
kb. 14 280,— Ft.

MOSZKVA

jan.—aug. folyamatosan,
5 nap,
repülővel, teljes eláltással,
kb. 2850—3560,— Ft

POREC

jún, júl., szept.,
8 nap,
autóbusszal, teljes ellátással,
kb. 5310—8 570,— Ft

RÉSZLETES FELVILÁGOSÍTÁS

COOPTOURIST UTAZÁ

Debrecen, Holló J. u. 4., telef
Hajdúszoboszló. Vörös Hads
és a megye takarékszövetkez

Kiss László

1. Ások fantazia 18,5x50

2. Lófürdetés -"- 20x50

Kelet-Magyarországi Képzőművészek Kiállítása M. N. G. 1972.

Nina Janko

1 tuba tiwtosz 18,12,20

5. hóflzdvb — 20x20

Kiss László

Tetemrehívás tanulmány

15,5 x 80

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása K. N. G. 1972.

Vas László

Tehervonat tárgyalás

12,12 x 09

Lelet - Magyarország térképmásával
Vásárhely - M. K. É. 1912.

KISS LÁSZLÓ LÁSZLÓ szobrászművész munkáiból nyílt kiállítás a Csepel Galériában (XXI. kerület, Szent Imre tér 3.). A tárlat február 4-ig tekinthető meg.

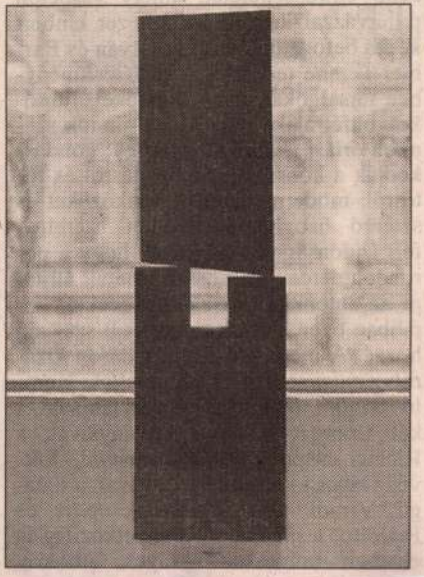

NÉPSZABADSÁG, 2001. JAN. 13.
35.

1971 FEB 4

1021 Kiss László

KISS LÁSZLÓ ● BIVALYOK (INTARZIA)

nosítási

s mun-
ldre és
n szom-

Dol

A Hajdú megy
ri Vállalat Debre
vételre keres ép
kust, gépipari t
technikusokat é
delkező fiatalok
betöltésére. Az
érettségi bizony
a felvételnél szü
a Debreceni H
Balmazújvárosi
17-927.

Autó-motor s
daszegezéshez
Vállalat, Debre
u. 17.

Szakképzett
kiszedői mun
raktári segédmunkásokat felveszünk, PIÉRT Kereskedelmi Vállalat, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 41.

Belsőellenőri, ügyvitelszervezői, üzemszervezői munkakörbe azonnali belépéssel, számviteli főiskolát vagy közgazdasági egyetemet végzett dolgozót keresünk. Gyakorlattal rendelkezők előnyben. Részletes önéletrajzot, jelenlegi besorolás és igény megjelölésével Élelmi-

munkakör ellátására azonnal, legkésőbb február 10-i határidő betöltés mellett állást hirdet. Felvét egyetemi vagy legalább főiskolai végzettség és legalább 4—5 évi gyakorlat. Szolgálati lakás biztosítva. Jelentkezéseket Béke Tsz irod Tiszagyulaháza. A jelentkezésn részletes önéletrajzot kérünk.

Kőbányai Sörgyár felvesz 16 éven felüli férfi segédmunkásokat. Jelentkezés munkaerő-gazdálkodás.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kiss László

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 JAN 24

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

KISS LÁSZLÓ • A SZÉGYENBE ESETT LEÁNY

1021

(Népballada—illusztráció—intarzia)

és váll

A furat átr
A furat ho

A munka megrendelésével kapcsolatosan kérjük megkeresni

vállalatunk mélyépítési főüzemét

titká
kere

1021

Kiss László

Kiss László intarziái

Narancs, okker, drapp, sárga, barna, a majdnem fehértől egészen a komoly, sötét tónusig, s minden szín finom erekkel árnyalva. A fa gyűrűi, erei ezek, a falemezek természetes színei. Olyan alapanyag, mely sajátos színkombináló képességet, a fa törvényeihez tökéletesen alkalmazkodni tudó fantáziát, különös gondolatvilágot, művészi látásmódot, s technikai, mesteremberi tudást, „faértést" követel. Olyan képzelőerőt, mely meglátja a fában a művészi önkifejezés csodálatos lehetőségeit, de olyan fegyelmet, mely mindig tiszteletben tartja a fa „kívánságait". Természet adta alapanyag, s így a világ, melynek tükrözésére a művész kiválasztotta „természeti világ" kell hogy legyen, a természet világa. Kiss László intarziaművész érti ezt a kívánságot, s formát, tartalmat tökéletes harmóniába varázsol.

* * *

Zárt, balladás, mesei világ. A falu világos élete, a paraszt-emberek mindennapjai, munka s ritka örömök ellesett percei. Állat és ember, természet és ember szinte görögös összhangja, méltóság és komolyság a figurákon, a régi japán, kínai metszetek kecses vonalai, balladai komorság és mesei derű. Nádtetejű kunyhók, fáradt, bámész öregek, táncoló fiatal lányok, háztűznéző legények, ebédhordó asszony, forró, sárga mezőn lustán legelő bivalycsorda, fát vágó, arató, szekerező emberek: mintha egyetlen falu lakói volnának valamennyien, ismerős vidék és ismerős emberek. Mintha a művész személyes élményeit, nyomasztó vagy vidám emlékeit álmodná át minduntalan a fába. Egymásra préselt falemezek: Kiss László végtelen alázattal és nagy tehetséggel megalkotott, öntörvényű művészi világa.

***

Szodoray professzor „szabálytalan" megnyitója éppen szabálytalanságával érte el a hatást. Varjú Tibor és a DOTE IV. évfolyamának 1. csoportja minden dicséretet megérdemel, nemcsak a kezdeményezésért, hanem az anyag ízléses, szép elrendezéséért is. **cs.**

Déry Tibor a KLTE-n

Fotó: Kanyó Ferenc

Az írónak nem az a dolga, hogy válaszoljon, hanem hogy kérdezzen. Nem az a dolga, hogy megoldja a problémákat, hanem hogy felvesse. Majd a különböző hivatások mesteremberei megoldják. Én az írót kérdező magatartásában becsülöm legjobban.

Klubok, körök a L

Az elmúlt év őszén alakult a kör — mondja *Rabin László ötödéves.* Az indulás elég nehéz volt, hiszen alig ismerték ezt a játékot nálunk, sőt, idegenkedtek is tőle, mert a köztudatban ma is úgy él, mint valamiféle „arisztokrata, úri játék". Akik azonban megismerték, rövid idő alatt megszerették.

Hadd szóljak néhány szót magáról a bridzsről. Egy angol mondás szerint: „Ha szép öregkort akarsz, tanulj meg bridzsezni" — és ebben nagyon sok igazság van. A játékot nem is a többi kártyajátékhoz, inkább a sakkhoz lehet hasonlítani. A szerencsének alig van szerepe, a logikának viszont annál nagyobb. Szép, de nehéz játék — állandóan számon tartani 52 lapot, 15 szóból megismerni a parner, és lehetőleg az ellenfelek lapjait is. A variációk száma szinte végtelen: Borel, a Francia Tudományos Akadémia alelnöke, könyvében 10^{27} nagyságrendű variációról ír! Azt, hogy mennyire nem szerencsejáték, bizonyítja, hogy Svédországban 17 éve tantárgy a bridzs a főiskolákon. Ismeretesek a bridzsversenyek — magyar világbajnokok a 30-as években voltak, azóta egy kicsit háttérbe szorult nálunk a játék. Ezen szeretnénk változtatni mi is, amennyire erőnktől telik.

Körünk eszmei irányítója *Kulin professzor úr.* Szerdai összejöveteleinken, hetente egyszer, tartott előadásokat; kezdetben a bridzs történetéről, majd magáról a játékról. Megismertetett bennünket licitrendszerével — a kör tagjai ezt igyekeztek elsajátítani, eszerint játszunk. Akik eljártak előadásaira, rövidesen megismerték, megszerették a játékot. Ma a körnek 25—30 tagja van, közöttük 8—10 „versenyképes" játékos. A bridzs kiszorította a kollégiumból a korábban szinte „egyeduralkodó" tarokkot is, a társalgóban délelőttönként olykor több asztalnál is lehet látni bridzsezőket. Ennek természetesen örülünk, de nem elégedtünk meg ennyivel. Szeretnénk minél szélesebb körben „elhinteni a magvakat", játékosokat szervezni a

Bridzskör és magnósok köre

régi kollégiumból is, de szívesen látnánk a másik két egyetem tagjait is.

— Terveink — elsősorban terjeszteni és gyakorolni a játékot; *felvenni és fejleszteni a kapcsolatot a „Bridzsélet" című újsággal, a miskolci és pécsi bridzsező egyetemistákkal.* Tervezünk *házibajnokságokat is,* de szeretnénk összemérni tudásunkat velük is — erre lesz is alkalom: *6 fős csapattal indulunk a május 13—16. között tartandó miskolci Avas Kupa versenyen, valamint a Magyar Kupa területi* versenyein is. Egyelőre bizonyítanunk kell, úgy is mondhatnám: igazolni „létjogosultságunkat". Bízunk benne, hogy sikerülni fog.

Mecseky László másodéves vezeti a magnósok körét: — A kör múlt év novemberében alakult, tagjainak száma tizenöt. Összejöveteleinket kéthetenként terveztük, a gyakorlatban azonban hetenként tartjuk, gondolva arra is, hogy a másodév zsúfoltabb tanulmányi „programja" miatt meg fog csappanni a zömében másodéves

A TENGERNÉL

...pontosan éreztem, hogy ilyen, ha nem süt a nap. Szürke a szél az árbocrudakon, a hálókon, halszagú sós ízét ki sem kerülhetném. Ez a lengő locsogás nem is lehet másmilyen, segít a ködnek elmosni a vonalakat és távolságokat, amik vannak és nincsenek. Mégis hiába hunyorogatom fájósra szememet a szélben, és az sem elég, hogy a tengerésznek pont olyan csíkos a trikója és cserzett az arca, mint ahogy elképzeltem, és nem is lehet másmilyen.

Most itt vagyok, és a sós víz és az ég egybefolyik a vízzel, mégsem történik semmi. Nem száll el az ólmos reménytelenség, az otthoni reggelek beleolvadnak a mólón átcsapó vízcseppekbe, visszamosolygok egy szőkeségre, de ez csalás, csak az ő mosolya az igazi, pedig egyformán vizes lett a hajunk...

...ennél nem is képzeltem ragyogóbb kéket és acélosabban kemény fehéret, mindent beborít a nap, és bársony a homok. Engem is feldob a hullám és barnít a szél, filmekből ellesett képkockákba keveredtem, part menti sétálók büszke tömegébe. Minden valódi és tökéletes itt a közvetlen közelemben.

1021

Kiss László kiállítása Budapesten

Debreceni képzőművész sikeres fővárosi bemutatkozására került sor április 2-án. Kiss László intarziakészítő művész alkotásaiból rendezett kiállítást a IX. kerületi Tanács a „Ferencvárosi pincetárlat" elnevezésű kiállítótermében. A kiállítás megnyitásán — április 2-án, pénteken este hat órakor — részt vett a művész is. A megnyitóra sokan eljöttek a budapesti képzőművészek közül azok, akiknek kapcsolata van Hajdú-Bihar megye képzőművészeti életével.

A kiállítást Kerékgyártó István művészeti író, a Corvina Kiadó munkatársa nyitotta meg. Bemutatta és méltatta Kiss László művészetét a jelenlevőknek, kijelölte művészetének helyét és szerepét a magyar képzőművészeti törekvések jelenlegi folyamatában, és hangsúlyozta, hogy a képzőművészet úgynevezett naiv ágában Kiss László a legtudatosabban alkotó művész az országban.

A kiállításon Kiss László huszonhat, különböző méretű, a paraszti élet mozzanatait ábrázoló, táblakép igényű intarziáját mutatja be. A közönség nagy tetszéssel fogadta az alkotásokat, melyek szakmai fogadtatása is egyértelműen elismerő. A kiállítás április 15-ig tekinthető meg a pincetárlat IX. kerület, Mester utca 5. szám alatti kiállítótermében.

ói kultúrház-
) órakor kez-
zti súlyeme-
g első for-
neit. Egyben
elével felsza-
senyt is ren-
arminc súly-

rúgó-szakszö-
i bizottsága
n délután 5
5 összejöve-
Kossuth utcai

a DEAC férfi
labdacsapata,
Zalaegersze-
ki pontokért.

teken kezdő-

„minőségi" változás
kialakul majd az
amelyben debrecen
is üdvözölhetünk?

A Hazafias Népfr
ceni városi klubjá
suth utca 1. szám) k
után 5 órától — a
reti és helytörténet
ság rendezésében —
György sporttörténeti
tart.

Olimpiai selejtező
gó-eredmények: Jugo
Írország 1:0, Egyesü
Köztársaság—Tunézia

Nagoyában a férfi
Kínai NK nyerte az a
nisz világbajnokságot,
ni küzdelmek során. A
párosban a Jónyer, M

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 APR 4
NAPLÓ
Veszprém

A NYIREGYHÁZI RÁDIÓ

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

1971 APR 3

újfajta kéttálas fotóelőhívó beren-
dezést.

A FERENCVÁROSI PINCETÁR-
LATON megnyitották a debreceni
Kiss László intarziaművész kiállítá-
sát, pénteken délután 4 órakor.

1971

1971 DEC 7

Kiss László

1071

Kiss László: ARATÁS

SAJTÓFIGYELŐ
HUDAPEST, IX., DILLOI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

évvel előadást tartott A párt-
zervezeteknek az egyetemi
allgatóság körében végzett
evelő munkája az SZKP
XXIV. kongresszusa tükrében
ímmel.

Ebéd után a küldöttség ba-
áti találkozón vett részt a
KLTE Szláv Filológiai Tanszé-
kén. November 26-án A. G.
Seveljov külön kívánságára a
lelegáció a Kossuth Gyakor-
ógimnáziumba és Általános
skolába látogatott, ahol dr.
Szász Lajosné igazgató tájé-
koztatta a küldöttség tagjait a
gyakorlóiskola életéről. Ezután
a delegáció diákgyűlésen ta-
álkozott az iskola fiatalságá-
val. A küldöttség dr. Nagy
mre igazgató vezetésével
negtekintette az új általános
skola épületét is.

változásokról lehessen beszélni, de a megváltozott légkörben már ennek is vannak nyomai. Lehetővé vált tanárdiák találkozók megrendezése, kulturális programok lebonyolítása stb.

A kollégiumi bizottság, úgyis mondhatnánk, hogy a demokratikus önkormányzat, eddig jól vizsgázott, a kari tanács is ennek tulajdonítja elsősorban az eredményeket.

Az alapokat tehát lerakták ahhoz, hogy a következő időszakban elkezdjék a tartalmas kollégiumi életet; hogy a kollégium ne csak lakóhely, hanem nevelő, önnevelő intézmény legyen, ahol a diák nemcsak kényelmes helyet, hanem ennél többet kap.

B. E.

Kiss Miklós: E

Diákszeminárium

„F” és hallgatókról

vezőbbek a tanulási és tovább
tanulási lehetőségek. A tago
zatos osztályok és iskolá
rendszere tehát tovább növe
az értelmiségi, vezető állás
rétegek gyermekeinek előnyé
a művelődési hátrányokka

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kiss László
EGYETEMI ÉLET
1971 NOV 2

Kiss László: HÁZAK

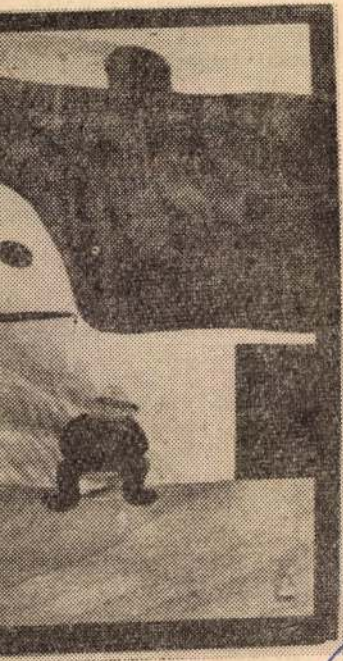

t az
zen ez az egyik
módja a gyakorlati
k elsajátításá-
egfelelő szakmai
mellett. A TDK-t
ányos káderután-
ső fázisának te-

ek milyen kiha-
a díjazásokra?
alkalom, hogy a
fogadás ténye
hallgató indexé-
i jutalmazásban
a két szekcióból

November 9-én adták
rendeltetésének a műve
állomást a DOTE-n. Az eg
tem nevében dr. Keszty
Loránd rektor köszöntötte
jelen levő vendégeket és a k
nika dolgozóit. Külön üdv
zölte Frantisek Dvorskyt,
Csehszlovák Szocialista K
társaság budapesti nagykö
tét, aki az ünnepséget m
tisztelte jelenlétével, lév
hogy a modern gépi kor
lexust a Skoda-Kovo Hra
Kralove-i Művesecentrum

Kiss László

1021

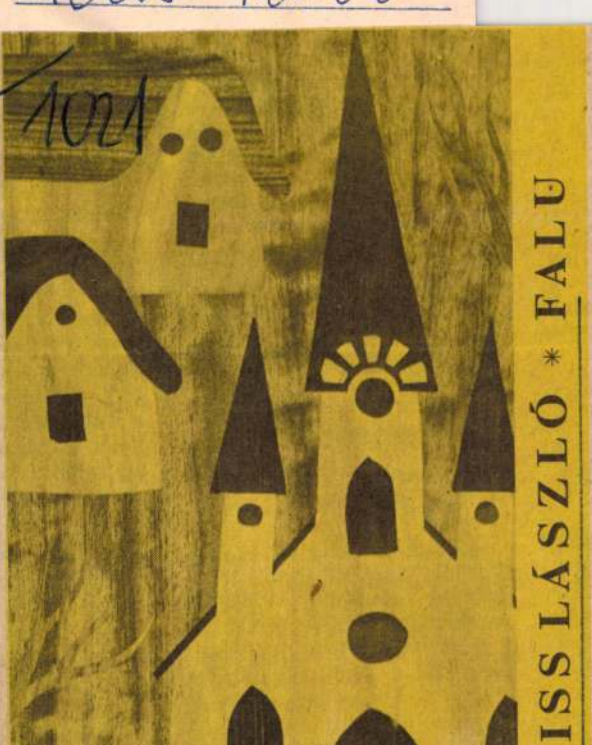

ték. A megnövekedett forgalom le- létesítettek s az e

SAJTÓIGAZOLÓ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 APR 21
Hajdúbihari Napló

rág, mint munkaerőt bevezetését. Ez is indokolt a miniköpenyek korában, különösen télen, mert az öltözőtől jó utat kell megtenni a gyáruduaron keresztül. Az idei bérfejlesztésre vonatkozóan termelési tanácskozás elé vittük a brigád álláspontját.

— Mindent megold az üzemi demokrácia?

— Csodát az sem tehet. Tudjuk vannak olyan jogos igények, amelyek a vállalat erőforrásaiból nem elégíthetők ki. Például az óvodakérdés. 1975-re épül föl talán az üzemi óvoda, az eddigi megoldások csak áthidaló jellegűek lehettek. S itt kerül összhangba igazán az informáltság és az üzemi demokrácia. A szocialista brigádok tagjai reális feltételekkel is számot tudnak vetni — információik birtokában — javaslataikban nem építenek légvárakat.

tés és a szaksz
tevékenysége b
szükség szerin
a tanácskozásc
ségekben tartj
vezetés megfel
A tanácskozás
vétel majdnen
az érdeklődést
vezetés igényli
gítségét. A dc
lentkezik a fel
nevükért, egy
dezett közvéle
hogy ismerik a
ta fejlődés fel
nak. Tudják, r
rácia kiteljese
a szocialista b
zetőnek, a szal
zetésnek.

Az egyik sz
következőket n

*„Lehetővé te
vényesülése, h
beleszólhassan
dig segítő szán
az üzemi demo*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 OKT 9

Hajdúbihari Napló

Kiss László

Kiss László: Szalonnasütők (Faintarzia)

1021

adja át.

EGYÉB

Parkettacsiszolás, lakkozás, garanciával, pormentesen. Keller, Vörös Hadsereg útja 43. Tel.: 14-134.

Négyszáz literes boroshordó eladó. Simonffy utca 38. Faragóné.

Fehér zománcozott cseh tűzhely, Gemenc jótállásos olajkályha, cserépkályha eladó. Kút u. 126.

Menyasszonyi ruhák, bundák kölcsönzése nagy választékban, jersey, csipke anyagokból. Volla u. 4., Honvéd utcából.

Csöves kukorica eladó. Mester u. 40.

szakr
útfen
utóbl
szom
2.

Mű
építő
zetts
muni
maz
lalat.
Muni

Debreceni Kertészet faiskolai üzemegysége felvételre keres gyakorlattal rendelkező raktárost, továbbá dísznövénytermesztő telepre alacsony nyomású MARABU kazánokhoz vizsgázott fűtőt. Jelentkezés: Vértesi út 1. szám alatt.

Október 15-től fűtőket alkalmaz az Erdei Termék Vállalat, Debrecen, Keresszegi u. 1.

rendelkező munkaer
gizett, gyakorlott gé

Napi 2 órás időtar
foglalkozásként is)
resünk. Jelentkezés:
alatt. Közúti Beruhá

Idényre fűtőt gáz
4 órás munkaidejű
felvételre keresünk
ATOMKI, Debrecen,

A

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI

Mielőtt
elhamarkodnád halálod
valami közbejön;
azonnal, mondod.
Lámpáid körül végsőkig feltakarítod kiirthatatlan
átmeneted.

1021

Kiss László

Kiss László: Szüretelők (faintarzia)

a sejtek mosolya

szív a tüdők között
világnyi dobbanás
szabadságod fölött
rugalmas borda-rács

de rács a kéz a láb
tested fölött s alatt
bár köztük legalább
nem lehetsz önmaga

hogy hát léted között

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ALFÖLD
1970 OKT

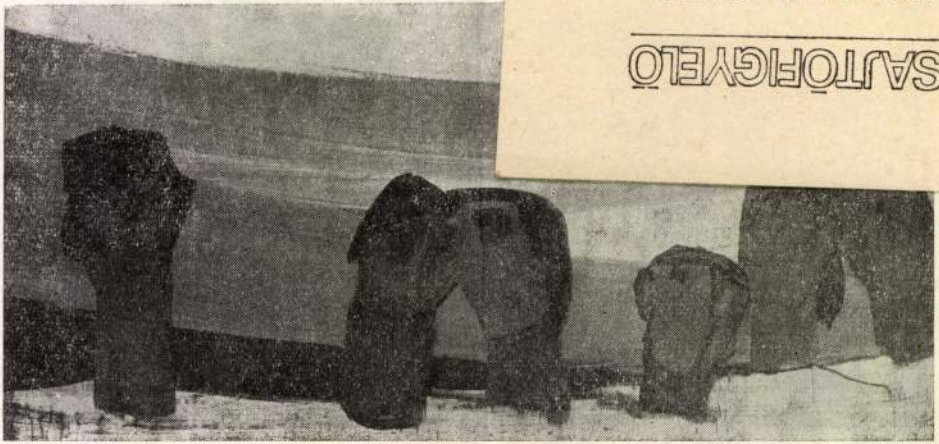

Bényi Árpád: Pusztaiak

GÖRÖG FÖLDÖN.

Az Eréchteion Athénben.

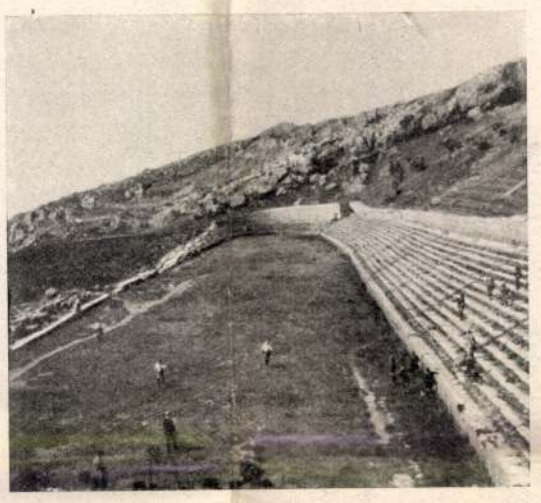

A Stadion Delphiben.

Agamemnon sírja és Atreus kincsesháza Mykenaeben.

Sohasem szebb Görögország klasszikus földje, mélységesen kék ege, mint a husvét hetében, a mikor az idegenek egész légiója kel útra Hellasz felé. Mikor itt nálunk még elég kellemetlen hideg és esős volt az időjárás, ott örök verőfény, napsugár járta, sőt a melegből is derekasan kitelt, — bár Görögországban mindenütt a tenger mentén vagy a tengeren jár az utas, s a nagy meleget kellemesen enyhíti az örökké fujdogáló szellő.

Az idei husvétkor a Műegyetem tett tanulmányi kirándulást Görögországba ~~Hauszmann Alajos, dr. Hüttl Dezső~~ és dr. *Nyári* Sándor tanárok, ~~Kiss~~ László és *Walder* Gyula asszisztensek vezetésével, husz műegyetemi hallgatóval. Az út Bukaresten át vezetett vasuton Konstanczáig, innét egy pompás román hajón Konstantinápolyba, hol egy napig maradt a társaság, s alkalma volt az alatt a török főváros legszebb műemlékeit megtekinteni. Innét a Boszporuson s a Dardanellákon át Pireus-ig, Athen kikötőjéig hajóztunk, hol a társaságot az atheni műegyetem tanári karának és ifjúságának küldöttsége fogadta. A kirándulásnak némi hivatalos jellege is volt, a mennyiben dr. *Streit* György, a Bécsben székelő görög követ intézte a budapesti Műegyetemhez a meghivást, s gondoskodott az atheni fogadtatásról, melyen, minthogy az ünnepek alatt otthon volt, maga is résztvett.

A minthogy Athén, ez a pompás, kedves, fehér város, melyben majdnem minden ház fehér márványból épült, ép a husvét heteiben minden éjjel fényárban úszott, mivel a husvét ünnepe összeesett a szabadság évfordulójával. Ilyenkor egész Athén az egész éjjelt az utczán tölti, hol a villamos ivlámpák pazar fényt osztanak, s az apró, szines villamos körték pittoreszk keretet adnak a csudás éjszakai képnek. A kivilágítás fénypontja azonban a magasan fekvő, görög-tűzzel kivilágított Akropolis volt, majdnem perczenként változó szineivel. A háztetők, a szállodák terrasszai megteltek emberekkel, hogy innét a magasból élvezzék a felejthetetlen képet, s nézzék a Likabettosz tetején kivilágított kolostort, hova a hivők gyalog zarándokoltak, kezükben az égő gyertyákkal és fáklyákkal, melyek apró tüze szinte összefolyt, mintha a hegyoldalon vékonyan folyó, izzó, mozgó láva folyt volna végig.

Az athéni nemzeti múzeum magában véve csuda. A ki nem látta a Schliemann által kiásott mykenei arany kincseket, a ki nem látta Phidias remek szoborműveit, melyek egy tágas termet töltenek meg, a pompás művészi tanagrai szobrocskákat, a régi görög kor cserépedényeit kitünő képdiszükkel, az évezredekről fenmaradt, felirásos siremlékeket, — annak nem lehet fogalma arról, hogy a klasszikus kor művészetének milyen gazdag gyüjteménye van itt felhalmozva.

Az utczákon, a tereken lépten-nyomon találkozik az ember a régi görög kor mesés alkotásaival. Itt a szelek tornya, a Lysokrates emléke, a Stadion, melyet egy görög polgár restauráltatott egy millió drachma költséggel, s mely 70,000 embernek ad ülőhelyet, a Dionysos-szinház, de mindenek előtt az Akropolis, a Propylaeák, a Parthenon, az Erechtheion, melyek dokumentáris tanuságot tesznek a régi görög művészet nagyságáról. Emellett igazi gyönyört nyujtott az Akropolis magaslatáról látható remek tájkép, mely Athént övezi. Hátul látjuk a phaleroni öblöt, aztán a Penteleon hegységet, melyből 4000 év óta bányászszák a görögök a fehér márványt, előttünk pedig a gyönyörű fekvésü pireuszi öböl, melynek vize oly sötét kék, a melynek tükrére aranyos sávokat sző a napsugár. A modern épitkezéseket és a modern kikötői alkotásokat kivéve a helyzet nem változott, — a homokban még mindig él a régi görög kor szelleme, s elég anyagot nyujt arra, hogy elmélázzunk a régi Athénen és alkotó, nagynevü emberein, kik egykor itt küzdöttek Athén és Görögország nagyságáért és dicsőségéért. S ebbe a négyezer éves képbe beleszólt a modern technika. Mikor ott álltunk az Akropolis tetején, teljesen beleélve magunkat a régi görögök életébe, s csudába ott maradt remek alkotásaikba, a kék égbolton megjelent egy repülőgép. Patraszban szállott fel, átkelt a phaletoni öblön, csendes, nyugodt repüléssel haladt el fejünk felett, elrepült a modern Athén felett, s kecses ivben szállott le a pireuszi öbölben. A nap lenyugvóban volt, s a megsárgult régi oszlopoknak szinét megaranyozta, mikor lassan leereszkedtünk az Akropoliszról s visszatértünk a városba.

Négy napig voltunk Athénben, s aztán utaztunk *Mykenaebe*, Schliemann dicsőségének szinhelyére. Megtekintettük a régi emlékek maradványait, megnéztük Agamemnon és Klytemnestra kinces házát és sirját, — aztán elutaztunk *Korintusba*, s *Istmusba*, az Istmus-csatorna végére. A *Türr* István háza most idegen kézen van, a hires csatorna részvénytársaság kezére került, mely ki fogja bővíteni. Hajónk az Istmus-csatornán át vezetett *Itea* kikötőjébe, s innét kocsin mentünk a Parnassus-ra *Delphibe*. Az út pompás olajfaerdőkön vezetett keresztül, a lapályon szöllő terem, de a hegyek mind kopárak s csak a csudás természeti szépség nyujt némi kárpótlást a szemnek a vegetáczió szegénységéért. Delphi tulajdonképen úgy maradt, mint régebben volt, s új csak a múzeum épülete. *Kastri* faluban kell megszállani, s innét tiz percz alatt eléri az ember a szent várost. A sikyoniaiak, a knidosi, az athéni kinces-ház, az athéniek csarnoka, az Apollo-templom, a Stadion romjai még megvannak, sőt a hely is, hol Pythia a triposzon jósolt. S a forró, napos időben hüsitő italt ad a klasszikus kor forrásvize, a *Kastália*. A múzeumban a klasszikus kor ott kiásott remek szoborművei s egyéb műemlékei vannak elhelyezve. S miközben a déli verőfényben, vagy napnyugtakor bámultuk a páratlan szépségű tájképeket, a magasban kiterjesztett szárnyakkal megjelentek e vidék őslakói: az óriási sasok, az egyedüli lények, melyek a csendes levegőt élénkitették.

A társaság visszatért Iteába, honnét hajó vitte Patrasba. Innét mentünk vasuton *Olympiába*, mely a régi görög korban szentélyeinél fogva a legnagyobb tekintélyben állott, s első sorban hiresek voltak játékai, melyeket több mint ezer éven át rendeztek itt a görögök Zeus tiszteletére. Itt volt Phidias műterme is. A műemlékek közül a Zeus-templom, a Heráon, a Philippeion, a kincsesházak, a Stadion maradványai gyönyörködtetnek. A szent város mellett emelkedik az olajfákkal dús Kronos hegye, melyen át vezetett az út Arkádiába. Olympiát a németek ásták ki, s a műkincseket, melyek közül Nike szobra, Praxiteles Hermese elsőrendü műkincsek.

Vissza mentünk Patrasba, hol felvett bennünket a Lloyd-hajó, s vitt Triesztig. Innét jöttünk haza.

N.

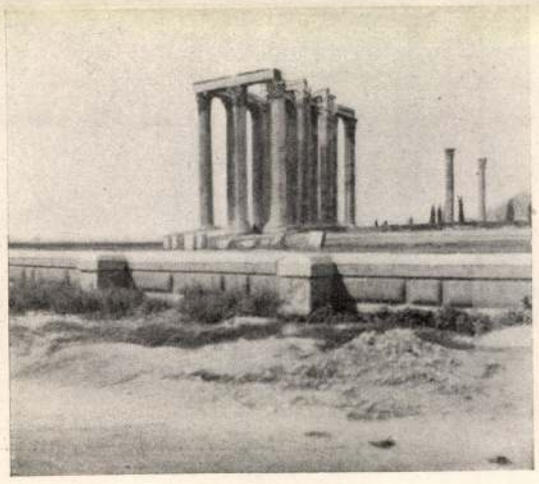

A Zeus-templom Athénben.

Athenae kincsesháza Delphiben.

Wellisch Andor amateur fényképei.

A Theseus-templom Athénben.

HÚSSZÁLLÍTÁS RENDŐRI FEDEZETTEL.

BÉRKOCSIKON SZÁLLÍTJÁK AZ ÜRÜHÚST. *Underwood és Underwood felvételei.*

A LONDONI SZTRÁJK.

Az Iparművészeti Iskola reprezentativ kiállitása.

Nagyszabásu kiállitással zárta le az Iparművészeti Iskola az idei tanévet.

A hazai viszonyok fölött minden vonatkozásban, de világrelációban s a nemzetközi kiállitások magasabb szemszögéből nézve is azt, amit ez a kitünően irányitott iskola művésztanárainak a vezetésével bemutatott az idén, ezen teljesitmény előtt *a művésznek, a művészpedagógusnak s a rajzpedagógusnak kalaplevéve kell tisztelegni s a nemzet méltán lehet büszke erre az intézményre, mely a magyar őstehetségekből csiszolja azokat az ékköveket, mellyel a magyar kultura bokrétázhatja fel magát szegénységünkben, elesettségünkben, árvaságunkban, a triánoni határok között itthon, de azokon tul is, ahol a magyar faj művészi kulturáját össze kell mérni a többi kultur-nemzetekkel.*

A kiállitási helyiségek labirintusaiban csak megilletődve járhatott mindenki. *Csodálattal és bámulattal kell itt adózni a tanár s az ifjuság összmunkájának*, mely minden vonatkozásban az összes szakokon, egységesen tudta kidomboritani az iskolai hivatás ideális céljait, *mely soha sem lehet más, mint a különböző tanszakon vezető erők* közös nevezőre hozása, azért, hogy az ifjuság, ki elhagyja az „alma mater" kapuját, utitarsolyában mindent magával vihessen, *ki az életbe.*

Minden szakon, mint egy nagy felkiáltójel, mint egy világitó pharos, a vizsgafeladat *a „mestermunka"*, melyet képesitő, vagy érettségi feladatoknak lehet nevezni, mint csucsteljesitmény állott előttünk, mely feladatokban briliánsan volt összesitve minden, ami a feladatok felépitéséhez megkivántatott *s az épitmény körül az épitőkövek a legnemesebb anyagból, meg nem számlálható mennyiségben képezték a diszes keretet* s mint egy virágszőnyeggel ölelték körül a bucsuzó társak mestermunkáját.

A grafikai szakon *„Csongor és Tünde" diszmű illusztrálása volt a vizsgamunka*, melyet fametszetekben, kézzel szinezett nyomatokban, a diszmunka thypografiájától a fej- és záródiszekig, a külső és belső kiállitás teljes kivitelezésében oldottak meg a bucsuzó növendékek: *Koppány* (erőteljes), *Ferry* (álmodozó) s a játékos kedvü *Fassel*.

Helbing igazgató büszke lehet e csúcsteljesitményre, amely az illusztrációban s a grafika végtelen sokrétü téma- és feladatkörében maradék nélkül tudta nyujtani azt, amit a kompozició szinben, vonalban, az izlés, a művészi kulturában nyujtani tud, mely a klasszikus iskolai alapon a haladó szellem töretlen ivén lendül olyan magasságokig, melynél az iskola korlátai fogalommá finomulva, magát a kész művészt állitja elénk a pedagógia.

A különböző épitőköveken, kár hogy a nevek feltüntetve nem voltak. A műhely, melyből az élet tüze árad elénk diplomákon, plakátokon, idegenforgalmi prospektusokon, cimkéken stb. végeláthatatlanul ontja a friss szellemi kincseket, *melyeket ez a magyar ifjuság hihetetlen szorgalommal tár elénk. Cseh, Weihling, Kozalik, Pál György, Barsi Emmi, Hausvater, Grüeger, Gozon* neveit jegyezzük meg a sok közül.

Az épitőművészet felső tagozatán *Györgyi Dénes* tanár feladata témakörében a lakás belső installációja öleli fel azt a tananyagot, melyet *Kaesz Gyula* a butorban, *Szablya Ferenc* a teljes épület belső kiképzésben s *Weichinger Károly* a technológia, középitéstan, épitészeti stilustanban mutattak be. Ez a „Triumvirátus" a belsőépitészeti szakon csodálatos egységben imponálóan szép eredményeivel tünik ki. A fővárosi idegenforgalmi pavillon tervének vizsgamunkái a legkényesebb művészi és technikai igényeket elégitik ki s a tervek modelljei szinte szenzációszámba mennek, melyeket kisméretü léptékben olyan precizitással és izlessel készitettek a tervezők, hogy azok a legszigorubb kritikát is kiállják. Itt *Nyári Miklós, Bellányi, Lányi Béla, Szabó*, a butortervezők közül *Eichel, Bucella, Plementics, Márkus, Váray, Szukics, Zöld* tünnek ki.

A magyar otthon, a magyar népmüvészet témakörében *Antal Dezső* tanár fejt ki értékes munkásságot.

A diszitő festői szakon *Haranghy Jenő* tanár kezébe futnak össze azok a szálak, melyeket *Simay Imre, Stein János, Leszkovszky György* s *Domanovszky Sándor Béla* és *Kacziány* tanárok irányitanak elsőrangu művészi és rajzpedagógiai érzékkel, mely a rajzolt formák abszolut konstrukcióin keresztül vezetnek el a szinek világába. (Simay növendéke.)

Csodálatos hatást vált ki *Simay tanár alapvető rajzpedagógiai művészete*, *Domanovszky* tanár drapériai tanulmányain, továbbá *Leszkovszky* sik és plasztikus ékitményei. A növendékek közül: *Teodorovits, Forbáth Éva, Márkus, Károly Ferenc, Scheiber Róza, Moór, Nyárády* értékes munkákkal szerepelnek a kiállitáson.

A csucsteljesitmény a Haranghy-osztályon a falrafestett freskókon, stuccokon, nagyméretü szinesablaktervek teljes méretü kivitelezésén exellál. Kitünő komponálókészség, érett szinérzék s a kivitelezési technikák teljes ismerete, szembeszökő *Bernáth, Ádámi*, nagy igéretek a *Haranghy*-szakon.

A diszitő-szobrászat, a kis plasztika, az érme és kerámia tanárai Mátrai, Lux, Reményi és *Orbán* kiállitott anyaga értékes és gazdag s a csucsteljesitmény elsőrendü müvészi fokon mutatja a kiváló erők pompás eredményeit.

Kiss László szinte kész művész, életnagyságu női aktja csupa élet, báj és nőiesség. Rohamsisakos katona feje megdöbbentő realisztika. Humor iránti érzéke az állatszobrokon *Némethynél, Kerekesnél* feltünő, mig *Kármán* szobrain a mozgást tudja feltünő jól kifejezni. Danó Károly szobrain a kiegyensulyozott nyugalom és báj feltünő.

Az ötvösművészet *Csajka* tanárnál van abszolut jó kézben, ki nemcsak a technika minden fajtájában nyujt szépséges darabokat, de formakincseibe is gazdag s a modernirányu törekvésekben olyan magas kvalitásokat nyujt, hogy az egyházművészet ezen uj terrenumon is abszolut művészi értékek birtokosa lehet. *Dömötör, Zádor, Iván, Kopecki-Boóc* munkái nagyon szépek.

Orbán tanár kerámiáin a modern irányu magyaros szin és formavilág a fő jellemző erők s a biztos rajzu plasztikai érzék. *Cser Jolán, Garbera, Előd, Györgyi, Flamm Mária, Hustár* nevei mellett Kovács József tünik ki a keramiai szakon.

A textilszakon *Muhics* tanár növendékei mutatnak erős fejlődést.

E szakon feltünő tehetség *Horváth Anna* briliáns kosztüm-terveivel, továbbá *Löffler Éva, Penc Anna, Pongrác, Pifkó* és *Soja Ibolya* neveit kell még kiemelni a nagy együttesből, mely ezen a kivételesen magas nivóju kiállitáson fölvonult hitet tenni a tudás mellett, hitet tenni egy magas művészi kulturáról, *melynek versenyen kivül álló magas iskolája a Magyar Kir. Iparművészeti Iskola, melyről Rákosi Jenő a legutolsó nagy kiállitáson vezércikkben irt beszámolót.*

Szentgyörgyvári Gyenes Lajos.

Párizsi percek.

Vértanuság a haladásért. — Kirándulási kiskáté. — Minden olyan egyszerü.

Párizs, julius. *(A Pesti Hirlap tudósitójától.)* Egy délután olyan erős rádiózene, illetve rikácsolás harsant az ablakom alatt, hogy tulkiabálta a naftalinszagu lakásokból kiáradó egyéb zenei müélvezetek zaját, sőt a szomszédos Állatkert vadjainak kitartó üvöltözését is. Meg kellett néznem, mi okozza ezt a szörnyü zenebonát?

Egy hatalmas, kék-fehérre mázolt *rádiógépszekér* állott a szállóm előtt, az üvöltött. „Je t'ai donné mon coeur" — epekedte a hangszóró, olyan dörgedelmesen, mintha egyszer s mindenkorra hadat üzent volna a csöndnek. A gépszekér oldalán egy étvágygerjesztő-italokat gyártó cég neve ékeskedett, körötte pedig egyenruhás alkalmazottak árleszállitást hirdető cédulákat osztogattak az összecsődült, elbüvölt tömegnek. Ime, a legfrissebb és „legötletesebb" reklám, ingyen koncert-alapon.

Fájó szivvel emlékeztem pesti, meg bécsi udvarok régi kintornásaira. Milyen halkak voltak, milyen szerények és romantikusak! Az ember azt hihette róluk, hogy nem kenyérért, hanem tisztára zenei rajongásból forgatják kehes masináik fogannyuit. Mig most, az a behemót hangbörtön, ott lent...

„Je t'ai donné mon coeur..." Tartotta volna meg magának!

A francia kirándulás tiz parancsolata

Mult vasárnap egy bennszülött, „szürke" familia kirándulásra hivott meg. Ott szereztem a következő tapasztalatokat:

1. Ha valaki reggel hatkor kél, legjobb esetben tizkor hagyhatja el Párizst. Mert ha gépkocsin megy, addig megreked a vámnál, ha meg vonatra vár, addig nem kap helyet egyetlen szerelvényben sem.

2. Itt a férfiaknak kirándulni lehetőleg fekete zakóban, magasszáru füzős cipőben és csücskös keménygallérban illik. A könnyebb viselet azt jelenti, hogy az illető nem ad azokra, akikkel kirándul.

3. Hátizsákot nem szabad vinni, az „boche"-dolog. Kis álbőr-kézitáskába kell berakni az elemózsiát, miegymást. Hátizsákot csak cserkészgyerekek hordhatnak, nem azért, mert kirándulnak, hanem mert cserkészek.

4. Párizs körül százötven kilométeres körzetben nincs talpalatnyi árnyékos hely, vagy papirokkal tele nem hintett pázsit. A természet zavartalan élvezete csak kétszáz kilométertől kezdődik.

5. Mindent elragadónak kell találni, ha idegen vagy. Jaj neked, ha például egy völgyrészletről azt mered állitani, hogy más országban ennél már szebbet is láttál. Az ilyesmi nemzetgyalázásszámba megy.

6. A francia nem pihenni rándul ki, hanem hogy hozzátartozóival megbeszélje, mi mindent kell majd ledolgozni a jövő héten.

7. Sokat gyalogolni, hegyet mászni és fürdeni tilos.

8. A hölgyekkel nem szabad tulságosan udvariaskodni, mert ezt ők a francia nők alárendeltségén való szánakozásnak vennék.

9. A vendéglőket lehetőleg el kell kerülni, mert „minden vidéki vendéglős a kirándulókból akar megélni".

10. Egy kirándulás a vendégnek ugyanannyiba kerül, mint a vendéglátónak; a szives meghivás csak a kellemes társaságot és a költségek arányos elosztását jelenti.

Uram, Isten, miért nem rándulhatok ki gyorsan a Hármas-Határhegyre, hazai szokások szerint!

Gyerekek és viharfelhők.

Mostanában két külpolitikai eseményről vitatkozik a legtöbb müvelt francia: az angol-német flottaegyezményről és a fenyegető olasz-abesszin háboruról.

Az elsőt a minap a *Fouquet's* terraszán röviden, de velősen elintézte egy nyegle ifju, aki most vonul be katonai szolgálatra. Szalmaszálon át szopogatva jeges limonádéját, kijelentette:

— Az angolok? Ugyan, kérem! ... Egyik baklövést követik el a másik után. Mi lenne belőlük, *ha mi néha nem segitenénk rajtuk?*

A második viharfelhőre egy kedves francia lányka mutatott rá, hajnal felé, mikor gépkocsiján hazafelé siklottunk a longchampsi versenytéren rendezett „Lángoló Éjszakáról".

Ez az utóbbi a „grande saison"-t rekesztette be. És bár a „grande saison" fabatkát sem ért, a „Lángoló Éjszaka" csodaszép volt. Remekelt a modern pirotechnika; a sötétbarna mezőny fölött rakétacsóvák kacérkodtak, kék-vörös-sárga fényekben ragyogott a nagytribün s életemben se láttam ennyi frakkot, habkönnyü, hosszuszoknyás, hátban mélyen kivágott estélyi ruhát, meg ennyi széleskarimáju, szalagos szalmakalapot egy rakáson.

Szóval bájos társnőm (nyilván több pezsgőt kortyintott a kelleténél) egyszerre abbahagyta barátnőinek szapulását és mig széditő gyorsan csapódtak hátra fölöttünk a Bois fekete lombjai, mellemnek szegezte a kandi kérdést:

— Igaz, hallotta már, hogy az olaszok, meg azok a néger micsodák verekedni fognak?

— Igen, olvastam róla valamit.

— Na és? Miért nem siet oda?

— Nem vagyok sem olasz, sem néger micsoda.

Elbiggyesztette szájacskáját:

— Persze. Talán fél is, nem? Ó, ha férfi volnék, menten önként jelentkeznék! Hisz' akkor szép az élet, ha zajlik!

Nem igaz, hogy a fiatalság megváltozott. Ma is olyan, *mint husz év előtt volt.*

Gál László.

Svájc területén megtiltották a német bankjegyekkel való kereskedést.

Bern, jul. 16. A szövetségi tanács a svájci-német fizetési megállapodás értelmében *megtiltotta Svájc területén a német bankjegyekkel való kereskedelmet.* A rendelet julius 22-én lép életbe. A rendelet kiadását az a körülmény tette szükségessé, hogy a Svájcba érkező német állampolgárok száz német márkát száznégy svájci frankért adtak el és az igy vásárolt összegeket svájci részről a hivatalos 125.25 frankos árfolyamon használták fel a svájci-német útazási fizetési forgalomban. A német szállitócégek ugyancsak ártottak a kölcsönös fizetési forgalom lebonyolitásának az által, hogy német márkát vásároltak Svájcban. A rendeletnek az a célja, hogy *megszüntesse a nem szabályszerü pénzforgalomból származó, milliókra menő összegek vándorlását.*

„Az idén is harcra kerül a sor az orosz parasztsággal..."

Moszkva, jul. 16. A *Pravda* igen éles hangon foglalkozik az aratási munkálatok lassu menetével és hanyag kivitelével. Noha — irja — a szovjetorosz állami termésbecslő bizottság jelentése szerint az idei terméskilátások általában kedvezők voltak, most mégis mindnagyobbmérvü nehézségek észlelhetők és az illetékes hatóságok sejteni engedik, hogy *az idén is harcra kerül a sor a parasztsággal, amely a rozstermést nem akarja beszolgáltatni az állami gabonaátvevőhivatalnak.* A lap szerint a mult évihez hasonló bajok lépnek ma is fel mindenütt. *A kollektiv gazdaságokban a munka megszervezése még mindig igen hiányos. A lustálkodók és dologkerülők száma igen nagy.* Más gazdaságokban viszont a munkálatokat szinte vágtában végzik, ami igen költséges és a minőség rovására megy. A lap azt sejteti, hogy *az élelmezési nehézségek változatlanul sulyosak maradnak*, ha csak az utolsó pillanatban nem segitenek a dolgon.

Ujabb véres összeütközések az ir köztársaságiak és az ulsteriek között Belfastban.

Belfast, jul. 16. A multheti véres zavargások halálos áldozatainak keddi temetése alkalmával *ujabb véres összeütközésekre került sor ir köztársaságiak és ulsteriek között.* A verekedéseket állitólag a köztársaságiak kezdték. Hir szerint egy ir köztársasági házának tetőzetéről lövéseket adtak le a temetésről viszszatérő csapatokra. A feldühödött tömeg megostromolta a házat és felgyujtotta. Amikor a tüzoltók megjelentek, a tömeg megakadályozta őket abban, hogy hozzáfogjanak az oltáshoz. A lángok közben gyorsan terjedtek s már a szomszédos házak is tüzet fogtak.

Katonai csapatoknak kellett ismét beavatkoziok s igy vált csak lehetővé, hogy a tüzoltók a tüzet eloltsák. A tüz által okozott kár igen jelentékeny. A rendőrség ismét felvonultatta a páncélautókat is és megtisztitották a zavargóktól mindazokat az utvonalakat, amelyeken a verekedések folytak. Az esti órákban teljes hadifelszerelésü csapatok vonultak ki az utcákra, mert attól tartottak, hogy a sötétség beálltával ujabb összeütközések lesznek. *(Inf.)*

„A rutének éheznek, mert nem mehetnek Magyarországba dolgozni..."

Varsó, jul. 16. A Dziennik Posnanski cimü lengyel lap hosszu cikkben foglalkozik a ruténföldi viszonyokkal és ismerteti a csehek politikáját. Kiemeli, hogy a csehek védelmükbe veszik a Lengyelországból menekült ukránokat. A gazdasági viszonyokról irva megállapitja, hogy *a lakosság éhezik, mert a csehek nem engedik meg, hogy a rutének Magyarországra menjenek dolgozni, mint a háboru előtt jártak az Alföldre. A csehek nem tartották be igéreteiket és nem adtak e területeknek önkormányzatot,* hanem cseheket ültettek be minden hivatalba és *egészen bizonyos, hogy a rutén föld sohase fogja megkapni az önkormányzatot a csehektől.*

Eloltották a tatabányai bányatüzet.

A föld belsejében még tombol a tűz. — Valószinüleg öngyulladás okozta a katasztrófát.

(Felvételeink a Képes Pesti Hirlapban.)

Kedden reggel nyolc óra tájban, *ötven óráig tartó küzdelem után sikerült a tatabányai kilences aknában keletkezett bányatüzet eloltani.* Iszappal és homokkal annyira betömték az égő akna nyilását, hogy a láng nem tudott keresztültörni és ezzel elháritották a tüzveszedelem terjedését. Ötven órán át mindenki életveszélyben forgott, aki résztvett az oltási munkálatokban, vagy aki a kilences számu akna közelében tartózkodott, mert a kigyulladt szénpor állandóan robbanással fenyegetett. Ez a veszedelem kedden reggelre megszünt, a lángoszlop eltünt, a tüzből már nem látszik semmi, de *a föld belsejében még mindig tombol a tüz, addig, amig el nem fogy a tárna oldalutjaiból jövő oxigén.*

A kedd délutáni órákban a tatai bányaváros utcái elcsendesedtek, ifj. *Grosz István* bányamérnök holttestét a MÁK tatabányai igazgatójának rendelkezésére Esztergomba szállitották, a három vájárt, aki életét vesztette a bányatüznél, névszerint *Dörer Jánost, Fuchs Ignácot* és *Katona Józsefet* hozzátartozóik és bányásztársaik a délutáni órákban kisérték utolsó utjukra.

Tatabányán még most is, a veszedelem elháritása után, remegve gondolnak arra a lehetőségre, hogy *mi történt volna abban az esetben, ha a kilences számu akna körül felhalmozott ekrazit felrobban?* A kigyulladt szénpor is állandó robbanással fenyegetett, de ez nem rejtett olyan veszélyt magában, mint a bányában nélkülözhetetlen ekrazit, amely olyan mennyiségben volt felhalmozva a kilences számu akna körül, hogy egy esetleges robbanásnak kiszámithatatlan következményei lettek volna.

A tüz keletkezésért a vizsgálat eddigi adatai szerint senki sem okolható, mert a katasztrófális bányatüzet valószinüleg öngyulladás okozta. A tüzvizsgálat még folyamatban van s ezzel párhuzamosan vizsgálóbirói eljárás is folyik, amely azt igyekszik megállapitani, hogy *voltak-e olyan védelmi berendezések, amelyek megakadályozhatták volna a tragikus halálesetek és terhelhet-e valakit felelősség?*

Az áldozatok temetése.

Kedden délután nagy részvéttel temették el a bányaszerencsétlenség áldozatait. Ifj. Gross István holttestét a déli órákban átszállitották Esztergomba és a belvárosi temetőben ravatalozták fel. Onnét kisérte át a gyászoló közönség a családi sirbolthoz, ahol beszentelés után a bányatüz hősi vértanuját átadták az örök nyugalomnak. A család kivánságára bucsuztató beszédek nem voltak. A temetésen a Magyar Általános Kőszénbánya igazgatósága három főtisztviselővel képviseltette magát. A gyászolók soraiban ott volt *Radocsay László*, Esztergom megye főispánja és *Frey Vilmos* alispán. A testvérbányavállalatok képviseletében dr. *Schmidt Lajos* a dorogi és *Roth Félix* a salgótarjáni kőszénbányák igazgatói jelentek meg. Bányászszokás szerint diszegyenruhás bányászok csapata kisérte a halottat a kriptáig. Ugyanebben az időben Tatabányán ment végbe a három szerencsétlenül járt bányász temetési szertartása. Tatabánya és az egész vidék bányászlakossága összesereglett és néma gyásszal, meghatottan áldozott a halott bányásztestvérek emlékének. A tatabányai temetésen *Rehling* bényaigazgató is jelen volt és az igazgatóság nevében koszorut helyezett *Döhre János, Fuchs Ignác* és ifj. *Katona József* koporsóira.

Hire terjedt, hogy ifj. Gross Istvánon és három társán kivül még egy ötödik bányász is áldozatul esett volna a szerencsétlenségnek. Megtudtuk, hogy ez a hir tévedésen alapul. A tévedés onnét származhatott, hogy ugyanakkor, amikor a négy áldozatot a mentők a halottaskamarába vitték, egy Cseri nevü öreg bányász holttestét is odaszállitották. Ez a haláleset azonban semmi kapcsolatban sincs a tüzvésszel. Ugyancsak a leghatározottabban megcáfolják azt az ismeretlen forrásból keletkezett mendemondát, amely szerint a mentőautó egy fiatal leányt halálra gázolt volna.

A Stavisky ügy minden idők egyik legnagyobb bünpöre lesz.

Párizs, jul. 16. A Stavisky-ügy aktái lezárultak és most már nyilvánvaló, hogy a fezőrkirály ügyének előreláthatólag az ősszel megkezdődő törvényszéki tárgyalása alakilag is minden idők *egyik legnagyobb bünpöre lesz.* Most, hogy rendezték és összeszedték az ügy aktáit, kiderült, hogy *a periratok 25.044 oldalból állanak, amelyeket ötven kötegbe kellett osztani és 12.522 névszó alatt csoportositani, hogy kezelhetők legyenek.* Jellemző az az adat is, hogy a védelem, amely legalább egyszer le akarta másoltatni az egész peranyagot, ezért az másolatért csupán gépelési költségek fejében 22.539 frankot és 60 centime-ot volt kénytelen fizetni.

Ugyanekkor jelent meg egy másik, a Stavisky-üggyel kapcsolatos hivatalos közlemény, amely arról számol be, hogy a napokban kerül sor a fezőrkirály hagyatéka megmaradt részének elárverezésére. Egy árverés már volt és mindenki azt hitte, hogy ezzel ki is merül Stavisky megfogható vagyona. Annál nagyobb meglepetést kelt a különös lista, amelyet a hatóságok a most árverésre kerülő ujabb vagyontárgyakról közreadtak. Ime néhány nem mindennapi adat: kalapács alá kerül *49.000 porcellántárgy, mintegy 2000 pár cipő és papucs, 13 láda asztalnemü (közte 640 abrosz és 1854 asztalkendő), továbbá 216 láda gyermekjáték* . . : Vajjon marad-e most még játéka a fezőrkirály árvájának? . . . *(Inf.)*

Tizenkét ragyogó nyári nap az olasz tengerparton.

Rendkivüli kedvezményes nyaralás VIAREGGIO, RIMINI, RICCIONE, CATTOLICA, PORTOROSE fürdőhelyeken.

julius 27-től augusztus 8-ig

1. Viareggio.
Részvételi dij:
500.— Lira és 79.50 Pengő.
Összesen 262.— P.

3. Riccione.
Részvételi dij:
500.— Lira és 85.50 Pengő.
Összesen 268.— P.

2. Rimini.
Részvételi dij:
500.— Lira és 73.50 Pengő.
Összesen 256.— P.

4. Cattolica.
Részvételi dij:
500.— Lira és 85.50 Pengő.
Összesen 268.— P.

5. Portorose.
Részvételi dij:
500.— Lira és 73.50 Pengő.
Összesen 256.— P.

Jelentkezési határidő: julius 20.
A Magyar Nemzeti Bank 217. számu engedélye alapján.
Jelentkezés és felvilágositás kizárólag:

HUNGARIAN TOURS
PESTI HIRLAP UTAZÁSI IRODÁJA
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 78. TELEFON: 122—95.

A főváros harca a téglakartel ellen.

Liber Endre helyettes polgármester felterjesztést intézett a kormányhoz.

A téglaárak körül megindult harc egyre nagyobb arányokat ölt. *Liber Endre* helyettes polgármester dr. *Sipőcz Jenő* főpolgármester beavatkozására magához kérette a téglagyárak igazgatóit. *Wossala Sándor* tanácsnok jelenlétében fogadta őket és közölte velük, hogy *a téglaárak ugrásszerü emelkedése nyugtalanitja a főpolgármestert, aki mindenekelőtt tudni óhajtja, vajjon van-e komoly alapja és oka a legutolsó négy-öt hét alatt történt áremeléseknek?*

A téglagyárak igazgatói a magas munkabéreket hozták fel mint legfőbb okot. Szerintük a 36 filléres órabér mellett a mai 28 filléres téglaár a gyárakra nézve veszteséges, mert csak 30 filléres téglaárnál lehetne azt állitani, hogy az önköltségek fedezve vannak.

Liber Endre helyettes polgármester itt a téglagyári urak szavába vágott azzal, hogy

ez az adat nem felel meg a valóságnak, mert a munkások nem 36, hanem változatlanul 24 filléres órabérek mellett dolgoznak a téglagyárakban.

Megjegyezte még a helyettes polgármester, hogy a tégla nem barack, vagy ribizli, amiből az idén kevés termett s aminek az ára épp a rossz termés miatt *megokoltan* emelkedett. Minél nagyobb az épitkezési kedv, annál olcsóbbnak kell lennie a téglának. Ezt kivánja egyébként maguknak a téglagyáraknak az érdeke is.

Hiába való volt azonban *Liber* h. polgármester minden érvelése. A téglagyárak igazgatói hajthatatlanok maradtak, sőt: kijelentették, hogy

a téglaárak további emelkedése is várható.

Liber Endre h. polgármester erre a további tárgyalásokat céltalanoknak tartotta s a téglagyárak vezetői elhagyták a tanácskozótermet.

A tárgyalásokról és az ezek után várható fejleményekről

Liber Endre h. polgármester nyilatkozott a Pesti Hirlap számára

és a következőket mondotta:

— Sajnálattal kell a nyilvánossággal közölnöm, hogy dr. *Sipőcz Jenő* főpolgármester ur békés lépése nem talált megértésre a téglagyárak vezetőinél. Arra a téglagyári urak nem tudtak kielégitő magyarázatot adni, hogy miért kellett négy hét alatt a téglaárakat 30%-kal felemelni? Igyekeztem megmagyarázni nekik, hogy a hatóságnak a mai rendkivüli viszonyok között, fontos kötelessége figyelemmel kisérni az ipari termékek árának alakulását, sőt a figyelemmel kisérésen kivül még további feladat is van és pedig

az áremelések ellenőrzése.

— A főváros vezetősége nem nézheti tétlenül, hogyan rontják le a gyárak a téglaárak emelésével a nagynehezen életre keltett épitkezési kedvet, mert az épitőipar fellendülésétől a téli gondok csökkenését lehet remélni. Ha most a téglaárak ugrásszerü emelkedése megbontja az épitkezők, az épitészek és az iparosok számitásait, akkor könnyen bekövetkezhetik a ma tagadhatatlan élénk épitkezési kedv lelohadása. Ez nagyon megnehezitené a reánk következő telet, s ezért

a hatóság nem nézheti tétlenül, hogy a téglagyárak a maguk üzleti hasznának emelése miatt megdrágitják az épitkezésnek még mindig legfontosabb tényezőjét, a téglát.

Figyelmeztető, komoly szavaim teljesen hatástalanok voltak, sőt a téglagyárak képviselői ujabb áremeléssel fenyegetőztek. További tárgyalásokat nem folytattam, mert azoknak nem lett volna értelmük.

— Most következik a főpolgármesteri utasitás második részének végrehajtása: a kormányhoz intézendő sürgős felterjesztés elkészitése. Ezzel mára el is készültem,

a felterjesztést már aláirtam és azt elküldöttem Bornemisza Géza kereskedelmi miniszternek.

— Megfelelő érvekkel alátámasztva, kértem a kereskedelemügyi miniszter urat, hogy *avatkozzék be ebbe a fontos ügybe, s a maga hatalmi eszközeivel vegye védelmébe a főváros népességének veszélyeztetett érdekeit és téli jólétét.*

Eddig tartott *Liber* h. polgármester nyilatkozata, mellyel az olcsóbb tégláért folytatot küzdelem uj fejezetéhez érkezett el.

Dr. Gerlóczy Zsigmondné a vizsgálóbiró előtt.

Dr. *Gerlóczy Zsigmondné* ismeretes bünügyében dr. *Baróthy Pál* királyi főügyész, az ügyészség elnöke, dr. *Mankovics Antal* királyi ügyészt bizta meg az ügy referálásával.

Az ügyész, miután áttanulmányozta az iratokat, inditványt készitett, amelyben *Gerlóczyné előzetes letartóztatásának fenntartását és elmeállapotának megvizsgáltatását inditványozta.* Az ügy iratai kedden délelőtt átkerültek dr. *Antalfy Manó* vizsgálóbiróhoz, aki valószinüleg már szerdán maga elé vezetteti Gerlóczynét, részletesen kihallgatja és ezt követőleg dönt afölött, hogy fenntartja-e sikkasztás büntette cimén dr. Gerlóczy Zsigmondné előzetes letartóztatását.

Dr. *Halász Lajos*, Gerlóczyné védője, egyébként beadvánnyal fordult a vizsgálóbiróhoz és kérte védencének az országos igazságügyi megfigyelő és elmegyógyitó intézetbe való szállitását és Gerlóczynénak ebben az intézetben való megvizsgáltatását.

A vizsgálóbiró ebben a kérdésben is valószinüleg szerdán dönt.

VÁLLALKOZÓK KÖZLÖNYE

ÉS

MAGYAR ÉPITŐK LAPJA

Tizenharmadik évfolyam. 52. szám. Budapest, 1907. december 25-én.

Felhivás előfizetésre.

A „Vállalkozók Közlönye“ XIV. évfolyamára nyitunk uj előfizetést és midőn mai számunkat mutatványképen a szakközönség elé terjesztjük, kérjük, hogy minél számosabban lépjenek előfizetőink közé, lehetővé téve ezáltal, hogy az eddiginél fokozottabb mértékben munkálkodhassunk az épitő-ipar érdekében.

Cikkeink felölelik az aktuális szakkérdéseket, objektiv véleményt alkotva felettük.

Közöljük **az összes ministeriumoknak és az ezeknek hatáskörébe eső hivataloknak, a megyéknek, városoknak, községeknek, egyházközségeknek, intézeteknek és magánosoknak** épitkezéseire, szállitásaira, adás- vagy vételeire vonatkozó összes versenytárgyalási hirdetményeit és a fenti ügyekben tartott árlejtések eredményeit hivatalos tudositások alapján.

Közzéteszszük a **tervek készitésére** és a **műszaki állásokra** hirdetett **pályázatokat**, valamint a **mérnöki munkálatok** kiadása céljából kiirt pályázatokat.

A **vasutépitészet** terén előforduló minden mozzanatról a legpontosabb értesitéseket közöljük.

A vizépitészet és szabályozás körüli munkálatok nyilvántartása céljából külön erre a célra nyitott rovat szolgál.

A fővárosban és a vidéken készülőben levő **épitő munkálatokról** már előzetesen számot adunk, megnevezzük a tervezőt, vállalkozót és a vállalati összeget.

Nélkülözhetetlen e lap minden **épitésznek, mérnöknek, épitőmesternek, vállalkozónak, épitő-iparosnak, gyárosnak, alvállalkozónak és kereskedőnek** egyaránt.

Mutatványszámokat kivánatra ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

1 évre	— — — — —	12 kor.
1/2 „	— — — — —	6 „
1/4 „	— — — — —	3 „

☞ **Szakhirdetések beiktatására e lap széleskörü elterjedtségénél fogva a legmelegebben ajánlható.**

Ujvidék város szabályozása.

Warga László székesfővárosi mérnök, birálóbizottsági tag beszámoló előadása a Magyar Mérnök és Épitész-egyletben.

II.

„Kelet Kapuja“ jeligéjü terv helyes alapon oldja meg a város belső részeinek összeköttetését a Dunával, úgyszintén helyes alapot nyújt a város különböző része közötti forgalom kényelmes lebonyolitására. Előnye továbbá az, hogy alkalmas helyen modern és a város igényeit belátható időre kielégitő temetőt vett fel a szabályozási terv keretébe, számolt a vasuti forgalomnak elvárható növekedésével, továbbá azzal a körülménynyel, hogy a város terjeszkedése ujabban mind inkább a vasut felé irányul, amit a tervező az ott fenálló nagy telektömböknek czélszerü felosztása által elismerésre méltó módon vett tekintetbe.

Ezekkel szemben a bizottság nem tartja szerencsésnek azon megoldást, melyet ezen terv a dunaparti uj városrész tekintetében javaslatba hoz, mivel ezen megoldás mellett fel kellene áldozni a városnak egyetlenegy üdülőhelyét, a séta-terét, ami közegészségügyi szempontból sem engedhető meg. Ezen kivül az itt tervezett block beosztás sem elégiti ki azon igényeket, melyeket a város ezen kereskedelmi szempontból elsőrendü fontosságu és nagyértékü területnek beépitése iránt gazdasági szempontból támasztani kénytelen.

A „Világosság“ jeligéjü terv célszerüen oldja meg a vasuttól a város felé vezető és folyton növekedő forgalom kielégitésére szükséges uj utak nyitását, azonkivül megfelelő módon gondoskodik a Dunával párhuzamos transversális közlekedési fővonalakról az egész város területén, a feltüntetett blockkbeosztás megfelel a közegészségügyi követelményeknek, azonkivül számot vetett a jogosan támasztható esztetikai igényekkel is, a dunaparti uj városrész kialakitásánál megtartja a sétateret és a szabályozási terv keretébe beilleszti közlekedési szempontból fontos Örmény töltési utat.

Lényeges hátránya azonban ezen tervnek az, hogy nem gondoskodik a belső városrésznek a Dunával való kellő kapcsolatba hozásával és sem a létező hajóhidtól, sem a tervbe vett állandó Dunahidtól nem vezet forgalmi ereket a belső városrészekbe; végre gazdasági szempontból kivihetetlennek mutatkozik a tervezett nagy körutnak északi része.

A „Bácska Gyöngye“ jeligéjü terv szintén gondoskodik uj közlekedési vonalakról a vasut és a belső városrész között, azonkivül kellő számu utvonalat akar nyitni a város és a Duna között. Itt azonban nem vette figyelembe, hogy az állandó Duna-hid az eddigi megállapodások szerint nem a Duna-utca vonalába, hanem a 4 krajcáros töltés irányába van tervezve.

Előnye ezen tervnek, hogy a belső városrészek kiépitését nagy szeretettel és szakértelemmel a fennálló állapotok gondos méltánylása mellett tervezi és hogy munkájának ezen részét a város jövő fejlődésénél nagy előnynyel fogja felhasználni. Különösen kiemelendők a közegészségügyi szempontból célszerüen alkalmazott és a telektömbök belsejében elhelyezett nyugodt üdülő- és játszó-terek.

Hátrányul kell azonban ezen tervnek felróni, hogy a nagy költséggel megváltandó hidsánc beépitésénél a gazdasági szempontokat nem méltatta kellő figyelemre.

Nem válik a terv előnyére az sem, hogy a külterületek felosztásánál és kiképzésénél olyan mértéket alkalmaz, melyek az újvidéki viszonyokhoz mérten meghaladják a kivihetőség határát.

Ezen utóbb tárgyalt három tervnek közös jó tulajdonsága, hogy célirányosan alkalmazott utca nyitásokkal megfelelő világosságot és levegőt akartak behozni a város azon részeibe, melyek közegészségügyi szempontból, a sürübb beépités folytán erre rászorultak. Gondoskodtak ezen utcanyitásokkal egyuttal arról, hogy a telkek jobb kihasználhatósága révén, ugy a város, mint a telektulajdonosok jelentékeny gazdasági előnyökhöz jussanak.

Elismerésre méltó módon igyekezett mind a három terv kielégiteni a város szükségletét középületek elhelyezésére alkalmas és szépészeti szempontból kielégitő terek tárgyában, kellő érzést tanusitván ezen igyekezete mellett a város históriai régi tereinek fentartása iránt, végül mind a három tervben kellő gondoskodás történt gyáripari célokra alkalmas területeknek megfelelő helyen való kihasitása és a Ferenc József csatorna viziforgalmának a szabályozás céljaira való hasznositása tárgyában.

Ezek alapján a biráló bizottság, egy szavazat ellenében az összes szavazatokkal határozatilag kimondja, hogy a legutóbb tárgyalt 3 tervet egyenrangunak itéli s ennek folytán a kitüzött 3 dijat ezen 3 terv között egyenlően fogja elosztani.

Erre az egy szavazatra vonatkozólag, mely az egyhangu határozat hozatalát megakadályozta, be kell vallanom, — igen tisztelt szakosztályok, hogy az tőlem eredt. Nem mintha az egyes tervekre vonatkozólag a jegyzőkönyvben eddig mondottakkal nem volnék egy nézeten, de mert épen ezek alapján a most tárgyalt 3 tervet egyenértékünek el nem ismerhetem.

Véleményem szerint ugyanis a „Kelet kapuja“ jeligéjü pályaterv egy, — ha ötletekben nem is tulságosan gazdag, de a helyiviszonyok teljes ismerésével készült, minden tulzás és szertelenségtől ment, olyan megoldást ad, melyet a város a jövő fejlődés irányitásánál a beérkezett összes tervek közül egyedül használhat fel. Ezen tervre nézve maga a biralat emlit fel több fontosabb hibát, minthogy a dunaparti uj városrészt nem tudta szerencsésen megoldani, a mennyiben feláldozta a közönség kedvenc üdülőhelyét, az itt elterülő ligetet és tavat.

Valóban a tervezetnek ez a része legfeljebb akadémikus értékü, s inkább a papiron jól festő, mint kivitel szempontjából célszerü megoldás. De a város ezt a részét, a mely a városra nézve jövőben a legértékesebb, egyik tervezet sem oldja meg még ennyi szerencsével sem. Ez a terv az egyedüli, mely ugy a mai hajóhid, a megállapitott uj hid vonalával s a katonai hatóság által a vasuti állomás és hidak környékére megállapitott épitési tilalommal törődik.

De nehéz is ennek a résznek a szerencsés megoldása. — Egy a város fő utcájától egy házsorral elválasztott, mélyen fekvő, beépitetlen vidékéről van szó, melyet a Duna s a mellette haladó vasuti töltés körivben határol, középen egy tónak nevezett nádas mocsár s egy sétatérnek hivott kis fás terület és, fenyőcsemete. A város és a Dunához való helyzeténél fogva a városnak valóban ez a legértékesebb, de mély fekvésére való tekintettel alapozás szempontjából a legdrágább területe S ezen területtel szemben, melynek egyik részén még a katonai erődit mények, a hidsáncok is állanak, minek megszerzése szintén nagy költséget kiván, — igen különböző igények füződnek. Ebből kell kialakulnia a város központjának, fő üzleti vonalainak és ebből a nádasból kell kinőni a város ligetének és tavának.

Hát egy bizonyos, hogy ugy a meglevő, mint a tervezett hidhoz főutvonalakat kell vezetni, meg kell tartani a mai örménytöltés utját, aztán majd ezen főutvonalak mellett kiépülnek az üzletházak, a közbeeső területek középületek épitésével lassan-lassan feltöltetnek, mindig kisebb helyre szorul a mocsár, a mig belőle tó lesz s az apró csemetékből liget.

A „Kelet Kapuja“ ugy látszik az egész terü-

A BUDAPESTI LÉGSZESZGYÁRAK felszerelési irodái: IV., Aranykéz-utca 6. VII., Erzsébet-körut 19.

Elvállalnak mindennemü **gázvezetékek szerelését** világitási, fütési és ipari célokra. Raktáron tartanak legjobb és legszolidabb kivitelü **gázcsillárokat**, egyszerü és diszes kivitelben, mindennemü **gázfőző és fütőkészülékeket** és melegitőket.

SZABADALMAZOTT
PARAFAKŐGYÁR
részvénytársaság
EZELŐTT:
KLEINER és BOKMAYER
IGAZGATÓSÁG VIII., FŐHG. SÁNDOR-TÉR 4.
TELEFON 60—33. Gyár: KŐBÁNYA. TELEFON 50—61.
IGAZGATÓSÁGI és MÜSZAKI IRODA: TELEFON: 67-25.

Szabadalmazott „EMULGIT“ parafakőszigetelő-anyag, Shedtetők, facementtetők, mansardtetők, hideg és vékonyfalak burkolására. Könnyü hangfogó-válaszfalak. Hütők, jégvermek, sörraktárak, borpincék szigetelése. Padlószigetelés nedvesség ellen. Transportabilis épületek tervezése. Hang- és hőszigetelő parafakőszerkezetek, vas- és favázas parafakőrendszerü épitkezések.

Gőz, meleg és hideg vizvezetékek és készülékek szigetelése. Tulhevitett vezetékek szigetelése szabadalmazott „THERMALIT“ anyaggal.

Müszaki iroda a parafakőanyag célszerü alkalmazására vonatkozó tervezések kivitelére.

let feltöltését kontemplálta s a siknak képzelt vidékre azután egy theoretikus megoldást adott.

A másik terv, amit ezzel egyenértékünek tartok, a „Bácska Gyöngye“ jeligéjü. Ez amilyen gazdag a külső területeken a szertelen megoldásokban, ép annyira szerencsés a belső részeken az ötletekben. A meglévő városrész szabályozásában, a terek kiképzésében, a körül épitett belső parkok létesitésében, szóval a részletkérdésekben, a városnak igen sok megszivlelendő ideával szolgál. Még a hibájául joggal felrótt hidsáncnak szeszélyes villateleppé való átalakitásában is elmésség található.

A két tervnek ezen előnyeivel szemben a „Világosság“ jeligéjü pályamü a város fejlődésének irányitása szempontjából az előbbinél, ötletesség és a részletek megoldása tekintetében az utóbbinál, véleményem szerint, lényegesen hátrább áll. Tereinek kiképzése, utainak kiszélesitése gyakran erőltetettek, néhol a környezetbe szervesen be nem illeszkednek. Rengeteg áldozattal megkonstruált közutja pedig legalább ebben a szélességben felesleges; vonal vezetése pedig hibás.

Ezek alapján az én javaslatom oda irányult, hogy az első két dij egyesittessék s itéltessék oda a „Kelet Kapuja“ és „Bácska Gyöngye“ jeligéjü terveknek, mig a „Világosság“ jeligéjü mü a harmadik dijjal jutalmaztassék.

Miután pedig ezen javaslatom egyhangulag leszavaztatott, szivesen örülök a „Világosság“ diadalának, annál is inkább, mert a jeligés levél felbontásával ismertté vált nevek elég garanciát nyujtanak arra, hogy tervüknek ezen tévedéseit a kivitelig leghelyesebben korrigálják.

Hátra van még a „Videant Consules“ jeligéjü pályaterv méltatása. Ennél a bizottság elismerésre méltónak találta a tervezett belső körut vezetését, továbbá a város némely belső részeinek szabályozását Ezzel szemben a tervnek sulyos hátránya, hogy teljesen elhanyagolja, ugy a várostól a Duna felé vezető forgalmi vonalak létesitését, mint a vasuttól a városba vezető forgalmi vonalak továbbfejlesztését, valamint az, hogy a dunaparti városrészt a szabályozás keretébe megfelelő módon be nem vonta. Az ezen tervben kifejtett előnyöket méltánylandó, a bizottság elhatározta, hogy ezen tervet a pályázatban megállapitott 500 koronáért a városnak megvételre ajánlja.

Ezekben voltam bátor az igen tisztelt szakosztályoknak az ujvidéki pályázat eredményéről beszámolni, megköszönve szives türelmüket, kérem ennek tudomásul vételét.

Épitészhallgatók kiállitása.

Szivesebben, nagyobb örömmel nem igen nyulhatunk a tollhoz, mint mikor a müegyetem épitészhallgatóinak, a jövendő épitészgeneratiónak tervkiállitásáról számolunk be. A tavalyi rögtönzött, általános érdeklődést keltett s szép sikert aratott tárlat ösztönözte a hallgatóságot arra, hogy ezidén is összeszedjék azóta végzett rajzbeli munkáikat s ismét a nyilvánosság elé álljanak számot teendő müszaki és müvészeti törekvéseikről s eredményeikről.

Az Esterházy utcai rajztermekben a rajztáblák, a munkaasztalok között reggeltől napestig hagyományos vidám kedélylyel dolgozó ifjuság mozgó, eleven képét deszkafalak, állványok váltották fel, teleaggatva technikusainknak az elmult esztendőben produkált tervezeteivel, festményeivel, grafikus munkáival, melyeket részben a müegyetemi oktatás keretében, tanáraik vezetése alatt készitettek, részben saját teremtő ösztönüket elégitve ki saját intencioikból, saját gyönyörüségükre produkáltak. Nagy számmal szerepelnek pályamüvek is, a Magyar Épitőmüvészek Szövetségének az ismeretes *Wellisch* és *Róth*-féle, valamint a dr. *Erős*-féle pályázatairól, melyek annak idején a müegyetemi épitészhallgatóság részére irattak ki. Azonkivül a tanári kar is rendez évenkint tervpályázatokat a nagyobb vakációk idejére, igy *Nagy* Virgil, *Hauszmann* Alajos gyakorolják ezt a hallgatóság ambiciójára igen jótékony szokást.

Ez utóbbi, a müegyetemi oktatás keretén kivül eső munkásság talán még érdekesebb nekünk kiállitást nézőknek, a jövő épitészgeneratió müszaki és müvészi értékének megitélésénél, mert itt ők teljesen szabadon mozognak s igy csakis saját tudásuk, müvészi képességeik és hajlamaik nyilatkoznak meg, minden vezető, oktató kéz irányitása, avagy korrektivuma nélkül. De meg itt őszinte bensőjüket tárják fel, megitélhetjük belőle vágyaikat, eszményeiket, s igy követ keztethetünk a jövő nemzedék haladásának irányára kontrollálhatjuk egészséges, vagy helytelen voltát, s bár e munkásságuk is legnagyobbrészt a müegyetemi oktatás irányitás eredménye, mégis viszont maga a müegyetem is fentieknél fogva ez önálló törekvések irányzatának mérlegelésével bizonyos mértékig támpontokat nyer a további követendő sikeres eredményt biztositó pedagogiához.

Konstatálni kivánjuk, hogy gyönyörködtünk a jövendő nemzedék eleven szellemében, friss felfogásában s természetesen a fiatal életkedv ötletes, kedves megnyilatkozásaiban, de gyönyörködnünk kellett egyuttal müegyetemünk modern irányt vett nevelésének szellemében, ami az idén még fokozottabb mértékben jut érvényre, mint tavaly, s igy ez a kiállitás talán el fogja végleg oszlatni az előitéleteket, melyek müegyetemünk nevelő rendszerét oly örömmel perhorreszkálják, maradisággal vádolják s a külföldi hasonló jellegü iskolákkal össze nem mérhetőnek bélyegezik. Ezek az előitéletek uralkodnak még a közfelfogásban s igen lassan tart elmulásuknak processusa.

Aki a müegyetem épitészi rajz és tervezés tanitási rendszerét gyökerében helyteleniti, az nézze meg ezt a kiállitást, melyet a hallgatóság maga rendezett, s melyet természetesen nem a normális kiállitások kritikájával kell mérlegelni, mivel nem direkt erre a célra nagy gonddal és ellenőrzés alatt készült müvekből áll.

Elegen hallgathatjuk még, hogy a kiállitás egyik fontos jelentősége szerintünk abban rejlik, hogy ily módon a nagyközönség megismerkedik azokkal a követelményekkel, a melyeket ez a pálya támaszt azok részéről, a kik erre lépni óhajtanak. S ha ennek folytán idővel csak azok közül kerülnek ki az épitészhallgatók, kik ezen igényeknek meg is tudnak felelni, akkor majd elemi erővel fog a mai tanitásrendszer modern irányzata fejlődhetni, a mely a multhoz képest igy is óriási eredményeket mutat fel.

Hauszmann Alajos, *Nagy* Virgil és *Schulek* Frigyes müépitész tanárok vezetése alatt sikeresebb, szép reményekre jogositó eredményt mutattak fel *Györgyi* Dénes, ki egyuttal a müvészi kiállitásu magyaros meghivólap tervezője, továbbá *Werner* Frigyes, *Fábián* Gáspár, *Mende* Valér, ~~*Gerstenberger*~~ Agost, a már oklevelet nyert *Kosch* Károly, *Roth* Zsigmond, *Zrumetzky* Rezső, *Révész* Tibor és mások, a fiatalabbak közül *Kiss* László, kitől egy igen finoman rajzolt értékes müemlék felvételi rajzot láttunk és számosan még, kik megérdemelnék, hogy neveiket lejegyezzük, nem azért, hogy hiuságukat legyezgessük, hanem azért, hogy őket jobban megjegyezve, künt az életben számon kérhessük tőlük azt, a mit igérnek.

Mondanunk sem kell, hogy a kiállitás kerete, a termek dekorativ kistafirozása sem hagy kivánni valót hátra, minden izléssel, csinnal, a hol kellett, a fiatal kedély humorával és pajkos ötletességével van megoldva.

Csak egy szerény megjegyzést mégis helyénvalónak tartunk e tudósitás keretében. Azt, tudniillik, hogy a nemzeti karakter kidomboritásának a problemáját szintén bevonandónak tartjuk a müegyetemi tanitás rendszerébe. A hallgatóság igaz, ma sincsen elzárva attól, hogy magyaros szellemben dolgozzék tervezeteiben, s a tanárok buzgó munkatársaik, vezetőik az ilyen munkákban De véleményünk szerint ezt nem volna szabad egyedül a hallgatóság egyéni kedvtelésére bizni. A görög római klassikus formavilágon felépitett nevelés kétség kivül a legcélravezetőbb, s a hipermodern gondolkodás sem nevezheti fölöslegesnek, avagy maradinak, kivált ha ismeri a tömeg tanitás nehézségeit, s számol azzal a gyakorlati ténynyel, hogy a hallgatóság zöme nem kész formaérzékkel jön a technikára, hanem azt is legelemibb alapjától kezdve, ki kell müvelni benne, a mi csakis egy kiforrott, törvényszerüségekkel precizirozható stilisztikával lehetséges. Ámde a magyar formaérzéket is ugyan igy kellene belénevelni a fiatal épitész lelki világába, addig, a mig külföldi impressiókkal még tele nem tömte fantáziáját, rajzoltatni má soltatni kellene velök magyar sajátosságu, müemlékeinket is, hogy magukba szivják egykor

KUGLER F. J. UTÓDAI
Polgár és Müller
épület és műlakatosok
Budapest, II., Zsigmond-utca 5. sz.
Készitünk mindennemü épület és műlakatos munkákat u. m. kovácsoltvas, folyosó-lépcső, erkély és sirkeritès-rácsokat kovácsolt vaskapukat, üvegtetőket, diszmü dombormüveket a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig. Költségvetéseket, rajzokat dijtalanul küldünk.

POPPER ZSIGMOND
ácsüzlete és épitési vállalata
BUDAPESTEN.
Iroda: V., Lipót-körut 15. Telep: Dráva-u. 12.

Elvállal minden e szakmába vágó ácsmunkákat, épületek tervezését és kivitelét, — ugyszintén becsléseket és expertiseket.
Telefon 44—73. **Telefon 44—73.**

Képv.: Dr. Halász Aladár ügyvédi és szab. irodája Budapest, Erzsébet-körut 26.

Fölszólalási határnapok.

Az alább fölsorolt találmányi bejelentések ellen emelt fölszólalások tárgyalására határnapokul kitüzettek.

Bergfeld Rudolf gyáros barmen-elberfeldi lakos „Kályhacsőkönyök“ cimü bejelentésére nézve 1908. évi január hó 25-ike.

Visszavontnak tekintetnek

a szabadalom megadása előtt fizetendő dijak le nem fizetése miatt a következő bejelentések:

F. 1853. alapszám. Töltőkályha. II/h. oszt. 1907. jun. 7.

Megszünt szabadalmak

dijaknak a kellő időben be nem fizetése miatt:

25820. lajstromszám. Kályha. II/h. oszt. 1902. ápr. 26.

25825. lajstromsz. Viznyomással hajtott ventilátor VIII/k. oszt. 1907. ápr. 27.

28525. lajstromsz. Beállitható ajtókilincs, VIII/d oszt. 1903. ápr. 18.

29592. lajstromszám. Javitás a cement előállitására szolgáló eljárásban XVII/d. oszt. 1903 ápr. 27.

29315. lajstromszám. Kályha önmüködő tápláló berendezéssel II/h. oszt. 1903. máj. 12-én.

28877. lajstromsz. Berendezés tetőcserepek előállitására XVII/c. oszt. 1903. ápr. 25.

31386. lajstromsz. Zárötlő. VIII/d. oszt. 1904 ápr. 23.

31438. lajstromszám. Szellőző alapzat kályhák számára. VIII/k. oszt. 1904. ápr. 23.

31538. lajstromsz. Tüzelés. II/e. oszt. 1904. ápr. 19.

31586. lajstromsz. Ujitások szinházi ülőhelyek elrendezésén. VIII/c. oszt. 1904. május 7.

Szabadalmak gyakorlatba vételére vonatkozó ajánlatok.

E. W. Bliss Company gépgyári cég New Yorkban.

a 20773. számu és
„Ujitások torpedóknak stb. komprimált levegövel való hajtásában“
cimü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres. Ezen szabadalmát esetleg eladja, vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágositással szolgál **Bernauer Zsigmond** hites szabadalmi ügyvivő Budapest, V. Arany János-utca 1. sz.

Aktiengesellschaft Stahlwerke Weissenfels vorm. Göppinger & Co. cég Weissenfelsben **„Elektromos lánchegesztő gép“** cimü, 33076. számu magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VII. Akácfa-utca 63. szám.

Ibbotson Alfréd Buckinham, magánzó Flórenzben **„Javitások vasuti kocsik és hasonló járművek önmüködő kapcsoló készülékein“** cimü, 33945 számu magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VII. Akácfa-utca 63. sz.

Liardet Cavendish Arthur Károly, technikus New-Yorkban

„Ujból meg nem tölthető palackok“
cimü 21104. sz. magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VII. Akácfa-utca 63. sz.

SZABADALMAK, TALÁLMÁNYOK
ügyeit szakszerüen intézi a világ minden államában **Török László** okl. gépészmérnök hites szabadalmi ügyvivő kir. törv. hites szakértő
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30.
TELEFON 87—02.

Pályázatok tervkészitésre.

Községi épületek tervezése. Dégh község (Veszprém m.) 1908. év tavaszán egy uj jegyzői lakást, továbbá egy tető alá uj szegény szoba és betegházat, megint külön tető alá fecskendő-félszer és tüzőrszobát szándékozik épittetni; ezeken kivül a jelenlegi hivatalos helyiségeket átalakitani. Az épitési költség maximuma 24000 korona. Épitési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők. Terv beadásának határideje 1908. január 15-én déli 12 óra. Az elfogadott terv 1%-os dijazásban részesül.

A Sáros- és Rudas fürdők pályázata. A Sáros és Rudas fürdők kiviteli tervpályázatának az elbirálására kiküldött bizottság hétfőn ülést tartott Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklete mellett, amely alkalommal meghozta a határozatát. Eszerint a Sáros-fürdőre vonatkozólag az a javaslata a biráló-bizottságnak, hogy a kiviteli tervpályázatra immár másodizben felszólitott két tervező, nevezetesen egyrészről Sterk Izidor, másrészről Sebestyén Artur és Hegedüs Ármin épitészek együttesen bizassanak meg — a felmerült észrevételek szem előtt tartásával — tervezéssel és a kivitellel. A Rudas-fürdőre nézve pedig az a javaslata — ugyancsak a felmerült észrevételek figyelembe vételével — hogy dr. Hültl Dezső épitészt bizza meg a főváros a tervezéssel és kivitellel. A megbizatás kiadása tekintetében a székesfőváros közgyülése fog véglegesen határozni.

A Magyar Épitőmüvészek Szövetségében mult csütörtökön behatóan megvitatták a Szabolcsféle tervpályázati zsüri-rendszer ideát, melyről lapunkban külön cikkben is bővebben megemlékeztünk. Jakab Dezső, Hauszmann Alajos, Pogány Mór, Málnai Béla és Kőrösy Albert hozzászólásai után Szabolcs inditványát visszavonta azzal hogy helyette bizottság kiküldését kéri, mely a pályázati biráskodás tisztaságát biztositó intézkedésekről beható tanulmányai alapján az övénél célravezetőbb javaslatot tegyen. Konstatálni kivánjuk e helyen, hogy Szabolcs ez irányban tett fellépését korántsem tekintjük meddőnek. Ha egyébre nem volt jó, bizonyára megmozgatott egynémely alvó lelkiismeretet. És ez is eredmény. Osztjuk egyébként Hauszmann tanárnak ez ülésen hangoztatott véleményét, hogy a pályabiróság tisztaságát leginkább azzal biztositathatjuk, ha kötelességévé teszszük a kiküldött zsüri tagoknak, hogy a M. É. Sz.-nek tartoznak beszámolni a birálatnál követett eljárásukról és természetesen azt indokolni is kötelesek lennének. Ily módon egyuttal eleje vétetnék az állandó gyanusitásoknak is.

Pályázatok állásokra.

Mérnöki állások. A nagybányai m. kir. bányaigazgatóság kerületében, a fémkohászati tisztviselők létszámában üresedésbe jött főmérnöki, esetleg üresedésbe jövő mérnöki, illetve segédmérnöki állásra az alább felsorolt illetményekkel pályázat hirdettetik. A VIII. fizetési osztályba sorozott főmérnöki állás illetményei: évi 2800 kor. fizetés, 85 ürm³ tüzifajárandóság; A XI. fizetési osztályba sorozott mérnöki állásé évi 2100 kor. fizetés, 68 ürm³ tüzifajárandóság A X. fizetési osztályba sorozott segédmérnöki állás illetményei: évi 1600 kor. fizetés, 54 ürm³ tüzifajárandóság. Mind a három állással továbbá természetben adott lakás, vagy annak hiányában a törvényszerü lakpénz, valamint az 1904. évi I. t.-c. és az 1906. évi IX. t.-c. értelmében járó személyi pótlék élvezete van egybekötve Pályázóktól megkivántatik, hogy az állami tisztviselők minősitéséről szóló 1883. évi I. t.-c. 11. pontjában előirt képesitésen kivül fémkohászati tanulmányoknak a selmeci főiskolán történt szabályszerü bevégzését és a fémkohászati szak-államvizsgának jó sikerrel történt letevését igazolják; hogy a fémkohászatban, vegyelemezésben és a kémlészetben kellő gyakorlati jártassággal, továbbá a számviteli, fogalmazási és adminisztrativ szolgálatban teljes jártassággal rendelkezzenek és végre a hivatalos magyar nyelvet szóban és irásban tökéletesen birják. A hiteles okmányokkal felszerelt kérvények az illető előljáró hatóságok utján, vagy ha a pályázó állami szolgálatban nem állana, — mely esetben egészségi állapota

GIPSZ KARTELEN KIVÜL!
Az Egyesült Gipszgyárak Részvénytársaság
gyárai: Bánffyhunyad, Gyulafehérvár, Máramarossziget
előnyös árak és feltételek mellett szállit minden fajtáju
kereskedelmi és vegyészeti célnak megfelelő I-a minőségü gipszet.
Felvilágositással és árajánlattal szivesen szolgál az
Egyesült Gipszgyárak Részvénytársaság központi irodája
Vezérképviselő 1908. január 1-től kezdve: **Bossányi József.** **Telefon 73—45. Budapest, V. Váci-körut 30.**

Eredeti Meidinger rendszerü szabályozó-, töltő és szellőző **kályhák** minden kivitelben.

BUDAPEST és BÉCS

EHRLICH J. és H. Meidinger kályhagyára.

BUDAPEST, IX. ker., Lónyay-utca 15. szám.

Központi légfütések. **Meidinger caloriféres-ek cserépburkolatban.** Cs. és kir. kiz. szabadalm. Siemang-Ehrlich-féle **kaszárnya kályhák.**

virágzott ősi magyar architekturánk szellemét Ugy véljük, ha áthatná fogékony, fiatal lelküket a magyar formaérzés és dekorativ művészetünk gazdagsága, sikerülne a jövő épitésznemzedéket magyarrá nevelni, a mai s kozmopolita irányzat helyett lassan-lassan akaratlanul is önálló nemzeti karaktert öltene az egész épitészkar munkássága, anélkül, hogy ötletszerüen kigondolt erőszakos formaképzésre volna szükségünk.

A termő talajt kell megdolgozni, a fát és gyümölcsöt megérleli az idő.

Ha a legközelebbi kiállitásokon ennek az eszmének megvalósitását is látnók, a mainál is nagyobb örömmel s a magyar épitőművészet jövőjébe vetett erősebb hittel emlékeznénk meg róluk.

A vállalkozás körében elő forduló jogesetek.

A szabadalmi jog köréből.

Mesterséges kövek készitése.

Bejelentő a cement megnedvesitésére, illetve pépesitésére a közismert viz helyett a mészvizet alkalmazza.

A közönségesen alkalmazott viznek helyettesitése mészvizzel szabadalmazható találmánynak nem tekinthető, mivel a cement a vizzel megnedvesitve már magában véve is köt s igy akár vizzel, akár pedig a minimális mennyiségü oldott meszet tartalmazó mészvizzel végezzük is a lekötést, az lényeges műszaki különbséget a termék minősége tekintetében nem okoz s teljesen felesleges is.

Anyagoknak keverése.

Anyagoknak tetszés szerinti sorrendben s tetszőleges mennyiségben való egybekeverése találmányt csakis azon esetben képez, ha ezen keverés által valamely *különleges hatás érhető el.*

Szakbavágó szabadalmi feljegyzések.

Bejelentés találmányok szabadalmazására.

Az alább nevezettek a kitett cimek s kelt alatt szabadalmat jelentettek be. A bejelentés tárgya egyelőre a jogtalan használat ellen védelemben részesül (34. §). E bejelentés ellen a közzététel napjától számitandó két havi határidőn belül felszólalások adhatók be. (35. §.)

C. 1518. alapszám. Austro-Hungarian Cement Company Limited cég Londonban. — Eljárás a nagyolvasztó salakból sóoldatoknak befecskendezése által előállitott cementek lekötési idejének szabályozására. XVII/d.

Szabadalmi igény. Eljárás a nagyolvasztó salakból sóoldatoknak befecskendezése által előállitott cementek lekötési idejének szabályozására, jellemezve azáltal, hogy ezen cementekhez csekély, egészen 2%-ig emelkedő mennyiségü gipszet adunk. (Képviselő Dr. Szilasi J. hites szab. ügyv. Bpest, Kerepesi-ut 32.)

—

C. 1519. alapsz. Austro-Hungarian Cement Company Limited cég Londonban. Eljárás forró-folyós nagy olvasztósalaknak átalakitására cementté XVII/d. oszt. 1907. okt. 8.

Szabadalmi igény : Eljárás forró folyós nagy olvasztósalaknak átalakitására cementté oxidoknak vagy hidrogénoknak viz jelenlétében való behatása utján, jellemezve azáltal, hogy a forró folyós salakba alkalihidroxidokat, földalkali hidroxidokat, aluminiumhidroxidot, magnesiumhidroxidot vagy vasoxidhidrátot vezetünk be, előnyösen finom elosztásban. (Képv. Dr Szilasi J. hites szab. ügyvivő Bpest, Kerepesi-ut 32.)

—

C. 1520. alapsz. Austro-Hungarian Cement-Company Limited cég Londonban. — Eljárás nagyolvasztósalakból előállitott cement lekötési idejének szabályozására. XVII/d. oszt. 1907. október 8.

Szabadalmi igény : Eljárás sóoldatoknak forró folyós nagyolvasztó salakba való bevezetése által keletkező cement lekötési idejének szabályozására és javitására jellemezve azáltal, hogy a cementhez csekély, legfeljebb 2%-ig emelkedő mennyiségü maró meszet adunk. A meghat. Dr. Szilasi J hites szab. ügyvivő Budapest, Kerepesi-ut 32.

—

G. 2358. alapszám. Griffin Walter Timothy mérnök és Tucker Benjamin Whitehead mérnök New-Yorkban. — Tőzegszáritó berendezés II/a. oszt1907. aug. 22.

Szabadalmi igények : 1. Tőzegszáritó készülék, jellemezve egy vagy több kivülről füthető továbbitó berendezés által, melyek belsejébe is bocsátható gőz. 2. Az 1. alatt igényelt készülék foganatositási alakja, jellemezve azáltal, hogy a továbbitóban vagy továbbitókban működő csavar tengelye üreges és helyenként lyukasztott és hogy e tengelyen át a továbbitó belsejébe kivülről gőz vezethető. Még 9 igénypont (Harsányi Jenő okl. gép. mérnök és okl. hites szab. ügyvivő Bpest, V. Akadémia-u. 11.)

—

Megadott szabadalmak.

Az alábbi cimü találmányra a megjelölt naptól számitva a megnevezettnek szabadalom adatott, mely a szabadalmi lajstromban a megnevezett számot kapta. A szabadalmi leirásokra a Szabadalmi kir. állampénztárnál teendők meg a megrendelések.

40834. lajstromszám. Austro Hungarian Cement Company Limited cég Londonban, mint dr. phil. Colloseus Henrik vegyész berlini lakos jogutódja. — Eljárás nagyolvasztók salakjának cementté való átalakitására. XIII/d. oszt. 1905. jul. 13. Elsőbbsége 1904. nov. 3-tól kezdődik.

Szabadalmi igény : — Eljárás nagyolvasztók salakjának cementté való átalakitására, jellemezve azáltal, hogy az esetleg finoman elosztott állapotban levő izzófolyós salakban vizben oldható mész, illetőleg aluminium, illetőleg magnesium sók vizes oldatait löveljük be akképen, hogy az oldószer a salakkal érintkezve teljesen elpárologjon. (Képv. Takács Győző é tsa mérnöki és hit szab. ügyvivői iroda Budapest, Kerepesi-ut 40.)

—

40841. lajstromszám. d'Havé Arthur vállalkozó Gentben. — Hosszgerendák és haránt tartók vasbetonfödémekhez. VIII/a. oszt. 1906. dec. 13.

40841/907. 3141. Szabadalmi igények: 1) Vasbetétes betonból gyárilag előállitott hosszgerendák és haránttartók födémekhez és effélékhez, jellemezve azáltal, hogy a csoportokban egyesithető hosszgerendákon és az egymás mellé fektetendő haránttartókon konzolszerü párkányok vagy bordák vannak kiképezve, melyek a hosszgerendákra vagy haránttartókra nehezedő teher egy részét a szomszédos gerendákra, illetve tartókra viszik át. — 2) Az 1. igénypontban védett haránttartónak egy foganatositása, jellemezve az által, hogy a haránttartó Z-alaku keresztmetszettel és széles karimákkal bir oly célból, hogy az egymáshoz illeszkedő tartók között, lehetőleg csekély anyag felhasználása mellett s habarcs alkalmazása nélkül is benső kapcsolat legyen létesithető.

Képv.: Takács Győző és tsa szab. ügyvivő Budapest, VII., Kerepesi ut 40.

40844. lajstromsz. Klein Vilmos mérnök Belisèeben és Kramer Oszkár mérnök Budapesten. Azbeszt-cementlapoknak és másféléknek ujfajta megerősitése vasból való födélszékeken fa alkalmazása nélkül. VIII/b. oszt. 1907. febr. 25.

Szabadalmi igény: Azbeszt-cementlapoknak és másféléknek ujfajta megerősitése vasból való fedélszékeken fa alkalmazása nélkül, jellemezve az által, hogy a vasfedélszéknek ismert I vasszelemenjein ezekre merőlegesen futó, a befedésre szolgáló lapok szélességének éles szélü ⊥, illetve a tető végeken L vasak vannak szegecselve és hogy ezek között az azbeszt-cementlapok vagy másfélék, széleiken egymást tetőcserép módjára fedve, be vannak helyezve és a végeken, illetve befödéseken a ⊥, illetve L vasaknak a szelemenekre felfekvő száraival csavaranyák utján vannak összekötve.

A meghat. Dr. Szilasi J. hit. szab. ügyvivő Bpest, Kerepesi-ut 32.

—

40848. lajstromsz. Pfeuffer Ferenc cs. kir. épitési tanácsos Bécsben. — Ivszerkezetek és feszitőművek fölfekvési helyein föllépő vizszintes eltávolódásainak csökkentésére szolgáló berendezés.

Szabadalmi igények: 1) Ivszerkezetek és feszitőművek felfekvési helyein fellépő vizszintes eltolódások csökkentésére szolgáló berendezés, jellemezve hajlitásnak ellentálló anyagból készült *s* állványok által, melyeknek felső végei *z* huzórud közvetitésével vannak az iv-szerkezet, vagy feszitőmű közepével összekötve, a miáltal az ivszerkezetnek, vagy feszitőműveknek az állvány középrészeire gyakorolt vizszintes eltolhatását az emelőkarok viszonyához képest csökkentve viszik át a mélyebben levő felfekvési helyekre. Még egy igénypont.

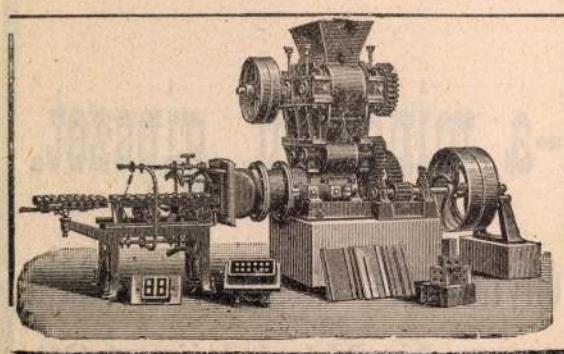

BENDEL GUSZTÁV

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 80. SZ.

Ajánlja mint egyedelárusitó **Magyarország és melléktartományai** részére a hires **konstanci vasöntöde- és gépgyár r.-t. (Rieter & Koller)** legujabb

TÉGLAGYÁRTÓ-GÉPEIT.

Különös figyelmet érdemel : Az összes téglagyártó gépek és készülékek a legujabb kivitelben vannak épitve és pedig 30 évi tapasztalatok alapján.

Kitünőnek bizonyult modernebb készülékek cserepek gyártásához!

Kivánatra költségvetések és külön katalogusok!

Kiss László

B.H.936.III.11.
M.936.III.8.
M.936.III.14.

— **A szolnoki művésztelep kiállítása Budapesten.** A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület helyiségeiben szombaton délután nyilik meg ünnepélyes keretek között a Szolnoki Művésztelep reprezentativ kiállítása. A megnyitás estélyén a szolnoki művészek tiszteletére a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület és a Fészek Klub ünnepi vacsorát rendez.

— **Iskolai kiállitás.** A IV. ker. Eötvös József-reáliskola tanárai és tehetséges növendékei idén is megrendezték a minden évben megnyiló intézeti kiállitást. A tanulók bizonyságot tesznek arról a lelkes munkáról, amelyet az iskola mühelyeiben végeztek az elmult hónapokban. Különösen figyelemre méltók a szines kerámiák, az asztalosmühelyben kivitelezett butorok, játékok, repülőgépmodellek, kovácsolt lámpák és a diszes képkeretek. Jelentős részét teszik az anyagnak a cserkészek munkái és a müvészi fényképek. A rajzok és festmények, ha iskolás izüek is, figyelemre méltóak. Különösen jól sikerültek a dekorativ adottságaival kitünő Kiss László plakátjai. A tanárok közül Lázár Szilárdnak selymesen puha pasztell-csendéletei és friss városrészletei, Garzó Bertalan levegős akvarelljei, Kubinyi Bertalan szeretettel festett erdőrészletei és Paál Ákos vérbeli festői talentummal előadott két vizfestménye szereznek igazi élvezetet és emelik az iskolai kiállitások átlagszinvonalánál jóval magasabbra a Belvárosi reáliskola ez évi kiállitásának nivóját. *(B. P. L.)*

Bal :

NYÁRÁDI FERENC IV. ÉVES DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ

Jobb :

LÁSZLÓ-KÓKAI ANTAL I. ÉVES DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ

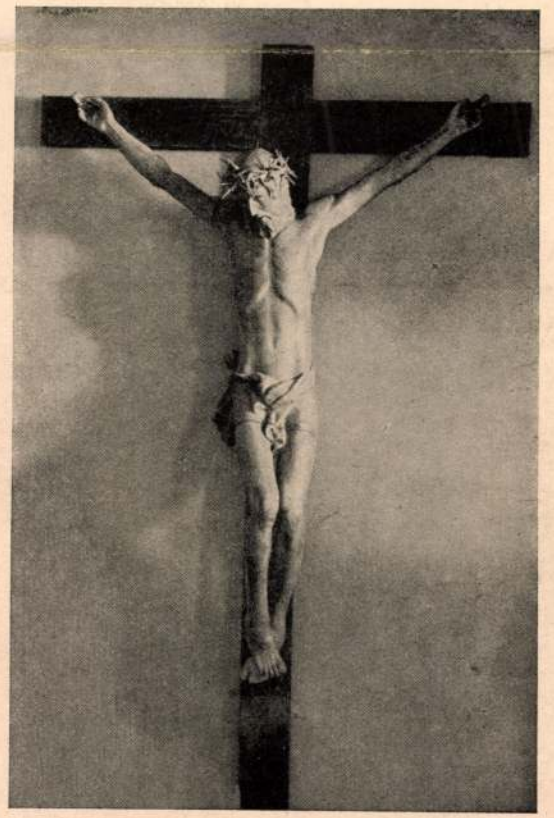

Bal :

HORVÁTH ADORJÁN III. ÉVES DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ

Jobb :

KISS LÁSZLÓ IV. ÉVES DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZATI SZAKOSZTÁLY, TANÁR : MÁTRAI LAJOS

Bal:

HORVÁTH ADORJÁN
VI. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

Jobb:

KOVÁCS JÓZSEF
V. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

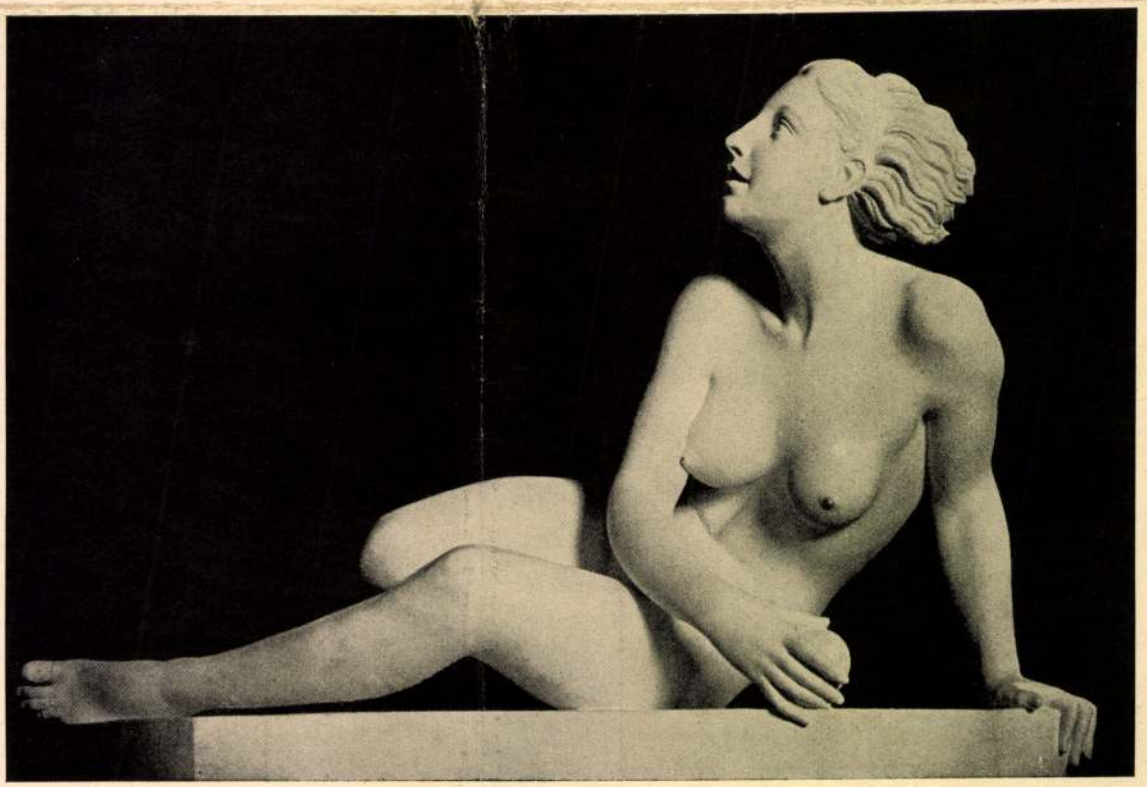

KISS LÁSZLÓ
V. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZATI SZAKOSZTÁLY, TANÁR: SIMAY IMRE

Bal:
HORVÁTH ADORJÁN
VI. ÉVES DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ

Jobb:
KOVÁCS JÓZSEF
V. ÉVES DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ

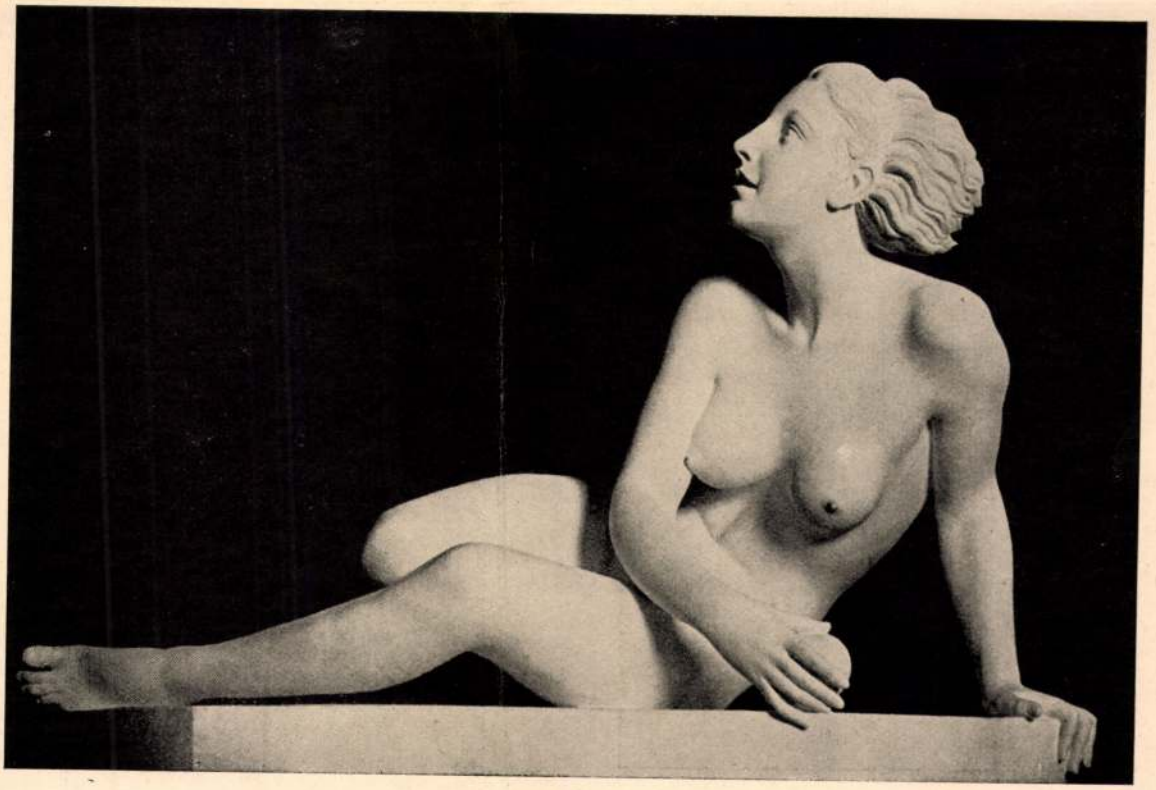

KISS LÁSZLÓ
V. ÉVES DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZATI SZAKOSZTÁLY, TANÁR: SIMAY IMRE

Iparm. Isk. Erk.
1934–36. Pop. 1936.

Bal :

NYÁRÁDI
FERENC
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

Jobb :

LÁSZLÓ-
KÓKAI
ANTAL
I. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

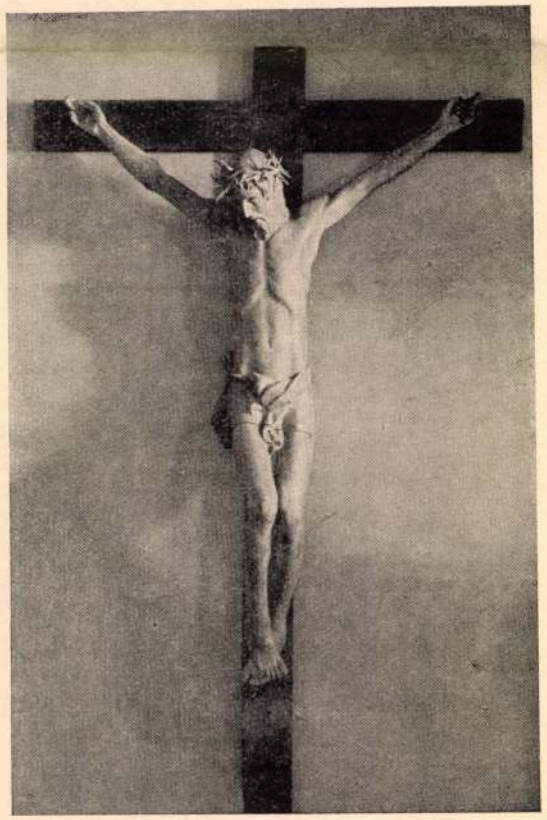

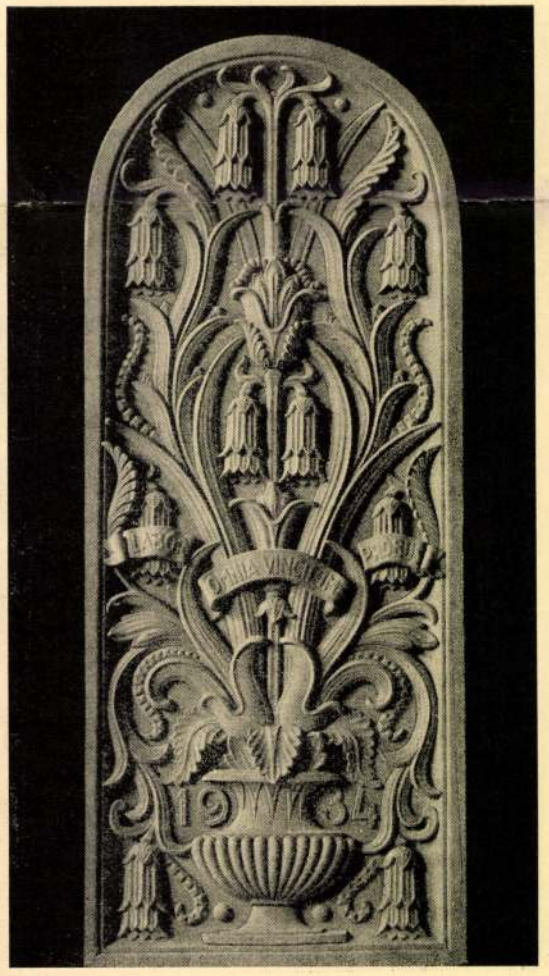

Bal :

HORVÁTH
ADORJÁN
III. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

Jobb :

KISS LÁSZLÓ
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ
SZOBRÁSZ

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZATI SZAKOSZTÁLY, TANÁR : MÁTRAI LAJOS

Nagy elismeréssel emlékeznek meg a magyar parasztküldöttség tagjai a Szovjetunió szocialista mezőgazdaságának fejlesztéséről

A *Szovjetunióban* járt 80 parasztkiküldött közös nyilatkozatba foglalta össze a tanulmányút gazdag tapasztalatait. A közös nyilatkozat hálás szavakkal emlékezik meg arról a vendégszeretetről, amelyben a helyi szovjetek emberei, a kolhozok vezetői és tagjai részesítették őket. Több helyen a falu szélén felállított diadalkapu alatt várt bennünket — mondja a nyilatkozat — az egész falu népe és régi orosz szokás szerint a legöregebb kolhozparaszt kenyérrel és sóval fogadta küldöttségünk tagjait. Jellemző, hogy kérdéseinkre mindig az igazat mondották meg és a maga valóságában mutatták be a kolhozok szervezetét, munkáját, a kolhozparasztok házatáját, mindennapi életét. Meggyőződtünk arról, hogy az ostoba reakció vályu- és csajkarendszerről terjesztett hírverése puszta rágalom. Az önkéntesen alakult kolhozokban művelt, haladó kolhozparasztságot, igazi közösségi szellemet és becsületes, tiszta családi életet találtunk. A kisparasztokkal együtt dolgoznak, mint öntudatos kolhozgazdák, a középparasztok. A kolhozparaszt munkája sokkal könnyebb, mint a mieink közül azoké, akik még egyénileg gazdálkodnak. A mezőgazdasági munkák 90 százalékát a tarlóhántástól a betakarításig a leghűségesebb munkatárs, a gép végzi el. A gép és villany segít a szovjet parasztembernek a gazdálkodás minden területén. Az *önhajtásos fűkaszálógépek* tíz méter széles sávot vágnak le egy menetben. Tízórai munkával több mint 100 katasztrális hold területet kaszálnak le.

— Láttuk *a gabonaaratót traktorvontatású arató-cséplőgépeket.* A legújabb tipusú *„Sztálinye 4“ magánjáró arató-cséplő gépeket is* mely egyidőben arat és csépel és a gabonatakarítással együtt elvégzi a tarlóhántást is. Láttuk a 60—80 lóerős *herngótalpas traktorokat, elő*hántoló ekékket, *kultivátorokkal, könnyű és nehéz boronákkal* felszerelve, a korszerű gépesített *tehénstálókat*, ahol *sínen hordják* a takarmányt, ahol *betonvályura szerelt* önitatóból itatnak. *Elektromos fejőgéppel fejnek.* Gyönyörködhettünk a szép s *jófajtájú állatokban*, a jól tejelő tehenekben, *gyorsfutású jó teherbíró lovakban* jól szaporodó, *könnyen hízó sertésfajtában. A kolhozokban sehol sincs munkaerőfelesleg*, sőt, a fejlett, sokágazatú, *magasszínvonalú gazdálkodáshoz ma már kevés a meglévő munkaerő.*

— A szovjet paraszt munkáját a gépeken kívül *a fejlett mezőgazdasági tudomány* is segíti. Korszerű eszközöket adott kezükbe, melyjel természetet védhetik az elemi csapásoktól. A rosztovi kerületben lévő *Sztálin kolhozban* a füves vetésforgó bevezetése előtt csupán 5—6 mázsa volt gumiból a termésátlag, azóta 14—15 mázsát érnek el katasztrális holdanként. Nagyjelentőségűek *a vedlő düögek is.*

— Nagy meglepetés volt számunkra, hogy a kolhozok ma már *a természet átalakításának* kérdésével is foglalkoznak és azon versenyeznek, melyik ültet nagyobb területen védőerdősávot, melyik teljesíti határidő előtt erdősítési tervét. A *voronyezsi* kerületben *új fagyálló őszi búzát* nemesítettek ki *Micsurin* módszerével és a középső *hideg területen ízletes gyümölcsfajtákat* termelnek.

— A kolhoz parasztjainak szép jövedelmük van. Ennek legnagyobb része a végzett munka után való részesedésből ered. Ezenkívül van személyes tulajdona, családi háza, tehene, disznója, baromfia és egyéni használatra veteményeskertje is. Termését, miután az államnak szemben kötelezettségeinek eleget tett, bármikor és bárhol szabadon és szabad áron értékesítheti a piacon. A beszolgáltatási adó teljesítése nem érinti súlyosan a kolhozparasztot, amely a *kolhozokban jómódban él.* Láttuk háztartásukat, családi tűzhelyüket, láttuk, hogy a szovjet parasztasszony éppen úgy a saját háztartásában süt, főz, mos, gondozza a gyermekeit, mint a mi asszonyaink, és mégsincs agyonterhelve, mert *házukban villany ég rádió szól* és szépen berendezve bútorokkal, ágynemükkel edényekkel és egyéb háztartási eszközökkel vannak ellátva. Sőt mi több, néhány héttel aratás előtt több helyen találtunk kamrájukban 15—20 mázsa búzát, mely még a tavalyi jövedelemből maradt meg. Minden kolhoznak van segítőalapja. *A kulturális élet igen fejlett.* Mindenütt van kultúrház, könyvtár, sportegylet, vannak ének- és tánccsoportok, zenészek.

— A szovjet ember szeret dolgozni, úgy a férfiak, mint a nők. A szovjet asszony jó édesanya és derekasan megállja a helyét a munkaterületen is. Találkoztunk *Lenin-rendes fejőnőkkel*, női brigadérosokkal, kombájnistákkal, kiváló gépállomásvezető nőkkel, közöttük *Timasova* asszonnyal, aki a *sisovi* gépállomást vezeti és *tagja a Szovjetunió Legfelső Tanácsának is.* Találkoztunk fiatal komszomolista parasztlányokkal, láttuk az ifjúságot a kolhoz színpadán énekelni, táncolni és örülni, találkoztunk velük az iskola padjai között is. A főiskola közel ezer hallgatója közül ez évben egyetlen diák sem akadt, *aki ne kapta volna meg az állami ösztöndíjat.* És láttuk a «Szocialista Munkahősöket» is.

— Amikor öt hét után, megrakodva gazdag tapasztalatokkal és felejthetetlen élményekkel, hazatértünk, első szavunk a hála és köszönet szava azoknak, akik lehetővé tették, hogy nyolcvan parasztember, a magyar parasztság kiküldött követei megtekinthették a Szovjetunió fejlett szocialista mezőgazdaságát, hogy rajtunk keresztül a magyar falu népe is megismerkedhessék azzal, mi történik a világ legfejlettebb mezőgazdaságában. Küldöttségünk hálája elsősorban a nagy szovjet nép bölcs vezérének és a magyar nép nagy barátjának, *Sztálin* generalisszimusznak szól, akihez hazaindulásunk előtt levelet írtunk és megköszöntük neki, hogy kormánya, a szovjet kormány és a Bolsevik Párt módot adott nekünk a rendkívül értékes tanulmányútra. A magyar parasztság nagy hálával tartozik a szovjet népnek. Mert a Szovjet Hadsereg nemcsak a szabadságot hozta nekünk, hanem melléje a földet is.

A Szovjet Hadsereg dicsőséges felszabadító harca nélkül nem tudtuk volna a földreformot megcsinálni ebben az országban. És most ez a nagy nép átadta nekünk a legdrágább kincsét: a három évtizedes szocialista építés gazdag tapasztalatait. Ezért nemcsak a küldöttség, de az egész dolgozó magyar parasztság nevében is szóltunk, amikor azt írtuk levelünkben: *«Parasztságunk szívében örök szeretet és hála él a felszabadító hatalmas szovjet nép és Ön iránt, Sztálin generalisszimusz!»*

— Köszönetünk és hálánk szól a magyar kormánynak és főként a *Magyar Dolgozók Pártjának* és nagy vezérének, *Rákosi* Mátyásnak, aki elősegítette a tanulmányútunkat és akinek bölcs útmutatása mellett felhasználjuk idehaza a tanulmányúton szerzett gazdag tapasztalatokat mezőgazdaságunk szocialista átépítésére.

17 éves az első pesti *kéményseprőnő*

Papp Jancsinak, az örökre elköltözött kedves bohém sanzónénekesnek volt egy kis dala, amelyet borozgatás mellett szeretett eldúdolni a Keszey-vendéglő régi törzsasztalánál. A kéményseprőről szólt ez a kis sanzón:

Kormos vagyok, akár egy cirmos
De a szerencsét én hozom,
Közel a boldogító mennyhez
A háztetőkön dolgozom...

Szerecsen vagyok én egész nap,
De ágyban hófehér vagyok —
Füstfelhőn fognak égbe vinni
Kis kacér, kormos angyalok...

Ez a pár sor jut eszembe, amikor *Tanai* Ilonával beszélgetek a — kéményseprésről... Helyesebben a kéményseprőmesterségről. A demokrácia utat nyitott mindenféle pályára a nőknek is. Szabadon választhatnak a diploma vagy a sofőrség között, lehet belőlük cserepesmester, vagy tűzoltó s így természetesen — kéményseprő is.

Tanai Ilona tizenhétéves. Munkáscsalád gyermeke, hat év óta kenyeret keres. Olvasta az újságban, hogy Pécsett megcsodáltak egy kéményseprőt, — mert hölgy volt az illető... No nem azért, hogy őt is csodálják, de kedvet érez ehhez a mesterséghez, hisz ahogy mondja, a kéményseprő époly népszerű, akár mindennapi kedves látogatónk, a postás. És érdekes, bátor s egyben különös is a mesterség, amit művel. Elhatározta tehát, hogy kéményseprő lesz.

Itt ül előttem. Akaratlanul kitekintek a pesti háztetőkre. A kémények csendes nyáriassággal füstölögnek, a kémények, ezek a különös és csodaerős kis építmények, amelyek az ostrom után elcsodálkoztatták az embereket. Tanai Ilona tehát úgy határozott, hogy ezeket a ház belső életét az éggel összekötő keskeny kis kőcsatornákat fogja ápolni, gondozni.

Nézem dús, szép szőke haját. Szemöldökét. A két dolgos kezét is oly szép, hogy bizonyára a szobrász is megmintázná szívesen. Blúzából fehéren karcsúsodik ki telt nyaka. Hát ez bizony mind csupa korom lesz. Naprólnapra.

— No de kéményseprőnek is kell lenni — mondja meggyőződéssel — s majd bekötöm a fejem. Tetszik tudni, én olyan leány vagyok, ha elhatározok valamit, bát végre is hajtom.

Helyes.

Felhívtam hát a *Kéményseprők Országos Egyesületét*, mert be kell vallanom, nem igen vagyok tájékozva a mesterség titkairól. Bár nem tagadom le egyéni titkomat, hogy örülök, ha kéményseprővel találkozom — mint a legtöbb ember — s megragadván kabátomon az egyik gombot, elmondom gyorsan a versikét:

Kéményseprőt látok
Jószerencsét várok...

És várom, hogy megpillantsak egy *fehér* lovat.

Sokan azt tartják, jó a szamár is.

— Igen — mondotta informátorom a *Kéményseprők Országos Egyesületéből* —, megnyílt a pálya a nők számára is. Pécselt már dolgozik egy női segéd Cegléden pedig nemrég vettünk fel egy leányt tanoncnak. Szegeden pedig *mestervizsgát tett egy hölgy, sőt tagja már a mestervizsga-bizottságnak is!*

Tolmácsolom ezt a büszke hírt Tanai Ilonának. Feiragyog a szeme s boldogan bolyong tekintete az idemosolygó, piros kényeken.

— Mennyi a keresete egy kéményseprősegédnek? — érdeklődöm tovább.

— Heti 160 forint.

— És mennyi a tanoncidő?

— Kél-három év.

Megtudjuk azt is — és bizony ez nem gyerekjáték —, hogy ebben az iparban is keményen meg kell dolgozni a kenyérért, hisz havonta nem kevesebb, mint *ezer kéménynt* tisztít ki a háztetők fekete látogatója.

— Mi a mesterség legnagyobb ellensége?

— *A korompor.*

De ma már modern felszereléssel dolgozik a «tetőszerecsen», s a pálya biztos és veszélytelen.

— Kívánom, hogy a szerencséje legyen és sok szerencsét hozzon az embereknek!

Budapesten jelenleg 103 mester és 210 segéd dolgozik a kéményseprőiparban. Mind férfiak. Új női kollégájukra még kedvesebben illik a kis sanzon:

Szerecsen vagyok én egész nap,
De ágyban hófehér vagyok, —
Füstfelhőn fognak égbe vinni
Kacér kis kormos angyalok...

Babay József

Megkezdődött az építőipar újjászervezése

A *Magyar Nemzet* már több közlésben számolt be arról, hogy a dolgozók miként fogadták a minisztertanács határozatát az építőipar újjászervezése kérdésében. A tanácskozások mindenütt tovább folynak. *Diósgyőrött* elhatározta a Gyárépítő N. V., hogy páros versenyt indít a Magyar Gyárépítő N. V. és a Diósgyőri Vasgyár Gyárépítő között. Számos újítást is elhatároztak.

A *szakmunkásképzés* kérdésében az a helyzet, hogy nem csupán a férfiak, hanem nők is jelentkeznek arra. Az építkezési költségek ügyében mindenfelé tartanak értekezleteket a dolgozók, nagy részben a MÉMOSZ-vezetők közreműködésével. Csaknem mindenütt határozatba megy, hogy 15 százalékkal igyekeznek az önköltségeket csökkenteni.

Az újítások terén is minden kipróbált módszert alkalmazni fognak. Jelentős megtakarításokat fognak ezen az úton elérni. A brigádok is arra törekednek, hogy az önköltségcsökkentést minél hatékonyabbá tegyék.

Az Épületelem Gyártó és Lakásépítő N. V. telepén megjelent *Rónai* Sándor külkereskedelmi miniszter, aki tájékoztatta a dolgozókat az építőipar feladatairól. Az értekezlet elhatározta, hogy végrehajtja a *15 százalékos önköltségcsökkentést.*

Darvas miniszter az önköltségcsökkentésről

Diósgyőrött üzemi értekezletet hívtak össze az építkezési önköltségcsökkentés kérdéseivel kapcsolatban. Az értekezleten felszólalt *Darvas* József építésügyi miniszter. Hangsúlyozta, hogy nem az építőipari munkások rovására akarják csökkenteni az önköltséget, hanem új munkamódszerek bevezetésével, az építőipar gépesítésével. A jó munkásokat az új szakmunkások nem fogják helyükből kiszorítani. Hangoztatta még, hogy a *Szovjetunió* építőiparától kell példát vennünk.

Abetz 20 évi börtönt kapott

Párizsból jelenti az *MTI*, hogy Otto *Abetzet*, Hitler volt párizsi nagykövetét, akinek bűneivel lapunk más helyén foglalkozunk, a francia bíróság 20 évi börtönre ítélte.

Francia baloldali és ellenállókörökben a legnagyobb felháborodással fogadták az ítéletet, amelynek enyhesége meglepő olyan embernél, aki részt vett a deportálások irányításában, Mandel volt miniszter meggyilkoltatásában, Franciaország kifosztásában és a francia műkincsek elrablásában.

A lengyel ügyvivő fogadása

A lengyel köztársaság budapesti követsége a lengyel nemzeti ünnep alkalmából fogadást rendezett a követség épületében. A fogadáson dr. Henryk *Minc* ügyvivő meleg szavakkal üdvözölte *Szakasits* Árpád köztársasági elnököt, a kormány megjelent tagjait és a diplomáciai testület képviselőit. A fogadáson megjelent Pablo *Neruda*, Dél-Amerika nagy költője is, aki európai körútja során Lengyelországból érkezett Budapestre.

Mincso Nejcsev köszönete Szakasits Árpád részvéttáviratáért

Mincso *Nejcsev*, a bolgár Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének elnöke, a következő táviratot intézte *Szakasits* Árpád köztársasági elnökhöz:

„A nagy nemzeti gyász nehéz napjaiban, amelyekben Bulgária Dimitrovot gyászolta, Elnök Úr forró és szívből jövő részvétnyilvánítása, valamint az egész magyar nép részvéte könnyített fájdalmunkon. A magam nevében és a Nagy Nemzetgyűlés nevében elnök úrnak és az egész magyar népnek szívből köszönetet mondok.“

Vasárnap
ÚJ SZÁMA SZENZÁCIÓS!
Ára 1 forint

KÉT POTSDAM

szerepel a történelemben, amióta most négy esztendeje megkezdődött a porosz militarizmus és a nagynémet ábrándok fellegvárában a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia kormányfőinek konferenciája, amelynek határozatai a régi Potsdam szellemének és intézményeinek felszámolására irányultak.

Nem volt véletlen, hogy — a Szovjetunió javaslatára — éppen Potsdamban tartották *Sztálin, Truman* és *Churchill* 1945. júliusi találkozóját. Potsdam ugyanis a régi Németország, a világ békéjét veszélyeztető Németország szimboluma volt.

A négy év előtti háromhatalmi konferenciát azért hívták össze Potsdamba, hogy ezzel is jelezzék: *a hajdani Potsdam a multé, a régi szimbolum megsemmisült.* Potsdam ezentúl a béke világának és a béke világába beillesztett Németországnak a szimboluma lesz. Így gondolta mindenki, aki a náci hadigépezet megsemmisítése után új világ születésében bízott.

Nagy megkönnyebbülést éreztek az emberek, amikor annakidején közhírré tették a győztes nagyhatalmak fővárosaiban Sztálin, Truman és Churchill, illetve a Churchill helyébe került Attlee tanácskozásainak eredményét: az úgynevezett «potsdami egyezmény»-t. Ez a megállapodás német vonatkozásban azt tartalmazta, hogy a német nácizmust és militarizmust végleg megsemmisítik, a náci és militarista szervezeteket feloszlatják, a háborús gonosztevőket megbüntetik, a hadiipart megsemmisítik, a közéletet megtisztítják a hitleristáktól. Ameddig ezeket a feladatokat meg nem oldják és Németországot nem vezetik vissza a békeszerető nemzetek közösségébe, Németországban a legfőbb uralmat a szövetséges főparancsnokok tanácsa gyakorolja, szem előtt tartva, hogy a megszállási övezetekre osztott Németország gazdaságilag egységet alkot.

A potsdami egyezményt csupán a Szovjetunió tartotta be. A Szovjetunió sohasem feledkezett meg arról, hogy a háromhatalmi konferencia Potsdamban új szimbolumot akart adni a németeknek és tartós békét a világnak. Németország szovjet övezetében valóban megsemmisült a német nácizmus és militarizmus, nem gyarapszanak a háborús gonosztevők és tömeggyilkosok, megszüntek a monopóliumok és megkezdődött a demokratikus iskolaügy megszervezése. Felosztották a junkerek nagybirtokait is.

A nyugati zónákban viszont más a helyzet. A háborús főbűnösök jelentős részét — néhány «kirakat-per» után — «futni» engedték. A monopóliumokat visszaadták régi tulajdonosaiknak. Szinte semmi sem változott.

A Szovjetunió mindent megtesz, hogy négy év előtti potsdami partnereit visszahívja a potsdami útra, amely a világbéke biztosításának útja.

A világ békeszerető népeinek az a vágya, hogy ne támadjon fel Németországban a régi Potsdam, Nagy Frigyes, a Hohenzollernek, Hindenburg és Hitler hajdani militarizmusának szimbóluma, hanem *a négy év előtt kötött potsdami egyezmény, az új Potsdam új szimbóluma diadalmaskodjék.*

Sós Endre

Kolarov kormánya bemutatkozott a szobranjeban

Szófiából jelenti az *MTI*, hogy Vaszil *Kolarov* miniszterelnök felolvasta a szobranjeban a kormány nyilatkozatát, amely kiemeli, hogy a kormány — miként a multban — a jövőben is a *Hazafias Arcvonalra* támaszkodik.

A legfőbb felelősség az ország kormányzásáért természetesen a jövőben is a Bolgár Kommunista Pártra hárul. A bolgár kormány teljes mértékben osztja Georgi *Dimitrov* mély meggyőződését, hogy Bulgáriában a szocializmust csak a Szovjetunió segítségével és a népi demokratikus országokkal szoros együttműködésben lehet felépíteni.

Hogy készülnek a Petőfi-plakettek az Iparművészeti Főiskola öntödéjében

Földalatti folyosón keresztül visz az út az *Iparművészeti Főiskola* bronzöntödéje felé. A vakító napfénytől káprázó szemmel botorkálunk a zeg-zugos pincében. Fent a boltívek között ablakok tekintenek az iskola udvarára s ezeken néha betáncol egy-egy eltévedt napsugár a szemközti fal vakolatát elhullatott tégláira. Sötét ajtó nyílik előttünk s hirtelen egy teremben szanaszét heverő szobrok és szerszámok festői összevisszaságában, ingujjra vetkőzött szobrászok hajolnak elmélyülten munkájuk fölé. A falakról antik görög fejek s egy gipsz Hermes pillantásokkal méregetnek bennünket.

Kis László szobrászművész siet elénk s kedvesen fogad minket. Mentegetőzik a rendetlenség miatt. Dehát ez természetes, hiszen itt olvasztják, égetik, tisztogatják, patinázzák a bronzot s itt készítik a formákat sárgás-barna agyagos homokból. Meg is mutatja a kerek, kráterszerű olvasztót, amelyben a bronzot ezerötszáz fokig hevítik s a halálmas, fehérre meszelt kemencét, amelynek ijesztő fekete vasajtaja mögött szárad a formába öntött érc.

Vendéglátónk gyalulatlan deszkaasztalhoz vezet minket. Ott fekszik egyetlen példányban és teljesen készen útunk tulajdonképpeni célja: a *Petőfi-plakett*, a költő halálának százéves évfordulóját bronzban megörökítő emlék.

— A plakett *Beck Ö. Fülöp* 1905-ben alkotott érmének nyomán készült — magyarázza Kis László, majd hozzáteszi: — Ez még csak az első minta, de a következő két hét alatt többszáz darabot fogunk kiönteni belőle. Azonban nemcsak bronzból, hanem terrakottából is megcsináljuk, mert ez olcsóbb s így azok is hozzájuthatnak ehhez a szép és művészi éremhez, akiknek a bronz drága.

A plakett egyik oldalán Petőfi élethű portréja fölött ez a felirás olvasható: „Petőfi 1823—1849“. A másik oldalán pedig ezt olvassuk: „A néppel tüzönvizen át“ — alatta: „1949. VII. 31“.

Az asztalokon, földön, polcokon mindenütt szobrok. Készek, féligkészek, vagy éppen munkában állók. Egy nagy bronz mellszobor a művész kezének utolsó simításaira vár. Egy másik remekbe formált, aranyos fényben csillogó bronzfej percről-percre válik ragyogóbbá a szobrász csiszoló szerszáma nyomán.

Ismerős, nyugodt arc villan felénk a vitrin üvegszeme mögül: *Bartók* bronz portréja. A zöldes-szürkébe játszó kis műremek *Beck* András alkotása. A szorgalmas művészkezek e rövid látogatás ideje alatt sem pihentek. Vésőjük és a halk csiszolás zaja még elhallatszik utánunk, amikor betesszük magunk mögött a műhely ajtaját.

Gábriel Ilona

Joseph Conrad: Lord Jim

Egy világjáró tengerész izgalmakkal tele kalandos élete. Az exotikus kelet minden szépsége és veszedelme tárul elénk ebben a regényben.

ÁRA KÖTVE
32.— Ft.

HUNGÁRIA KÖNYVKIADÓ N.V.

TÁNCVERSENY, ZENE-TOTÓ TEHETSÉGKUTATÁS
este a Rómaiparton

Lassan bukdácsolva haladok előre a homokos parton. A csónakházak ablakaiból kinyulnak a fények. Az üdülő tornácain kényelmes karosszékekben olvasnak, beszélgetnek, rádiót hallgatnak a pihenő dolgozók. Tréningruhás árnyak suhannak el mellettem. Az út kellős közepén egy szorgalmas csónaktulajdonos csutakolja vadul a kajakját. A vén folyó suttogva locsog a fűzfákkal. Valahol egy bendzsó eped szerelemért. *A parti csárdák* megrokkanva álldigálnak a nagy fák árnyékában, mint sok vihart látott öreg veteránok. A *Berlinger* csendes, de a *Szabó*-csárdában vígan énekli egy férfi-trió: — Tizenhatéves volt és szőke... A *Hullám-csárda* nagy betűkkel hirdeti, hogy a bográcsgulyás náluk állandóan kapható háromnyolcvanért. Általában errefelé pár forintból jól lehet lakni, mert egy vesevelő, vagy egy piritott máj csak háromötven, a sertéskaraj négyötven. Egy cukrászda előtt nagy a tolongás. Ide járnak fagylaltozni a környék mindkét nembeli serdülő ifjai. Egy kis ütöttkopott vendéglő udvarán négy öregúr forgatja elszántan az ördög bibliáját. Itt csak a kártyák csattogása és a büdös pipák szortyogása hallatszik. A *Józsi bácsi*-nál középkorú párok üldögélnek. Szó alig törik meg a csendet. A cigány sírórívó hegedűje az úr. «Érik a, érik a búzakalász...» dalolják a hűrök és a szívekben drága emlékek ébrednek a tovaszállt ifjúságról.

A TOTÓ

A zenekar hat órától éjfélig játszik. A táncot mulatságos és szórakoztató műsorral tarkítják. Nagy érdeklődés mellett tartják meg a szokásos *zene-totót*. Aki tíz zeneszám címét és szerzőjét eltalálja, azé a féldeci konyak. Sok a telitalálat, mert aránylag könnyű a feladat. Mégis akadnak olyanok, valószínűleg az elnyelt ital hatása alatt, akik például a *Rubinstein* melódiában *Bach* Máté passióját vélik felismerni, vagy: *Ez az új tánc a samba*... kezdetű slágert *Kodálynak* tulajdonítják. Utána tréfás *táncverseny* következik, mely óriási derültség közepett zajlik le. A pároknak egy fakanalat kell kézről-kézre adniok. Akiknek a kezében marad a kanál, amikor a zene elhallgat az kiáll. Negyven-ötven pár is küzd a díjért, egy újabb pohárka finom konyakért. Legutoljára marad a *tehetségkutatás*. Aki csak tud valamit előadni az szerepelhet. Egymásután jelentkeznek nők és férfiak, szemérmesek és beképzeltek, tehetségesek és tehetségtelenek. A közönség szigorú kritikus. Lelkesen megtapsolja az ügyeseket és kegyetlenül kifütyüli a neki nem tetszőket.

Éjfél után búcsút mondok a táncoló Római-kertnek. A HÉV-megállóhoz vezető hosszú fasorban szerelmesek andalognak s a hold megértően mosolyog le a felhők mögül. A szőke dizőz búgó hangja messzire elkísér: «*Kettesben nyáron legjobb a Dunán*...»

M. É.

A **Magyar Nemzet** *közli mindennap*

Magyar levelek a német pokolban

című cikksorozat folytatását gazdag hír- és riportanyagot.

Azonkívül:

KEDDEN:
Kis Házi Szabász-szelvény
SZERDÁN:
Totótipek
CSÜTÖRTÖKÖN:
Asszony, divat, háztartás
PÉNTEKEN:
Teljes heti rádióműsor
SZOMBATON:
Keresztrejtvény és gyermekrejtvények
VASÁRNAP:
Kiváló írók és újságírók változatos tartalmu írásait

★

Külön felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy aki rejtvényfejtéssel is szokott szórakozni kísérje figyelemmel a

MAGYAR NEMZET

minden szombati számát, amelyben a

FELNŐTTEK és GYERMEKEK

részére szórakoztató rejtvényeket közlünk s azoknak, akik helyesen megfejtve beküldik a megfejtéseket, értékes **jutalmakat adunk.**

AUGUSZTUS 1-TŐL ÚJ ELŐFIZETÉST

nyitunk olvasóink kényelmére s gondoskodunk arról, hogy folyamatosan is minden előfizetőnk hozzájusson azokhoz a kedvezményekhez, melyek megilletik.

A **Főzzünk jobban** című 1000 receptes szakácskönyv is rendelkezésükre áll akár 24 forintos befizetés akár 3 részletben való kombinált előfizetéssel.

FORINTOS VERS

Két költeményt vettem az utcai standnál
Forintért szomorút, forintért vigat!
Ízleltem hosszan az édes ízét
Csupa nyár, csupa méz, csupa hárs, csupa il

De a másikba — bár még nyár volt —
A lombszagú ősz buja búja hevít...
A pir az ő zöldjén már alkonyi folt
S én szürcsölöm ajkamon hév-könnyeit.

Óh költemény, mit az ajkam habzsolt!
Egy gyönyörű sárga meg őszi barack volt!

(A Szent Művészetet holmi gyümölcshöz
Merte hasonlatul venni e filkó!
Képmutató Úr fut tenni panaszt!
Bár egy rossz versnél színesebb, szebb, magvasabb!
A barack!)

G. Dénes György

CSODA A VONATON

A napokban vonaton jöttem Felsőgödről Budapestre és egy harmadosztályú fülkében találkoztam A Csodával. Egy elhagyott nyomtatványt találtam a padon, amit bizonyára valami tanárféle utas felejtett ott, mert az állt rajta, hogy

Utasítás

alsó- és középfokú nevelő, -oktató intézmények címének terhére illetményben részesülő főhivatású dolgozók (fogalmazók, nevelők, állisztek stb.) részére szolgáló személyi adatgyüjtőív kitöltéséhez.

Az Ad. 1027 (N) 2./1949. számú négyoldal terjedelmű használati utasítás egyébként a 6. statisztikai osztály műve.

Hát ez volt a csoda. Sajnos az „adatgyüjtőívet" nem felejtette a vonatban ismeretlen utitársam és így csupán az utasításban gyönyörködhettem, mint a bürokratikus fogalmazás csodájában. Ugyanis ilyenek vannak benne:

„Az *üres négyszögek* kitöltése általában úgy történik, hogy a kérdés után előnyomtatott válaszszavak közül a megfelelőt aláhúzzuk és az utána következő zárójelben lévő számot az illető kérdéshez tartozó *négyszögpár jobboldali üres felébe* írjuk; a *baloldali négyszögben* lévő nyomtatott számot nem kell figyelembe venni."

Becsületszavamra így van! Főhivatású tanerő legyen a talpán aki ezt megérti. Eszerint tehát van jobboldali négyszög. Ami ez utóbbit illeti rendben van a dolog, az csak dicséretes, ha egy négyszög baloldali, de hogy: fürhet meg a kultuszminisztérium jobboldali négyszögpárokat?

Általában úgylátom, a tanügyi statisztikai osztálynak négyszögkomplexusa van. Erre vall, hogy a továbbiakban többször szerepel ez a négyszögizé... Például: „Előfordulhat, hogy két vagy több válaszszó jut egy négyszögre." Továbbá: „A válaszadás úgy történik, hogy a kérdéshez tartozó első négyszögpár jobboldali üres felébe beírjuk a fizetés teljes összegét."

Éjnye, már megint az a jobboldali négyszög. Úgylátom azonban, hogy itt valami korszakalkotó dolog történik! Ha úgy tetszik csoda!

A bűnügyi osztálynak sikerült, *ha nem is a kör, de mindenesetre a körkérdés négyszögesítése!*

Az utolsó körkérdésre vonatkozóan például ezt mondja az Utasítás: „A 18. kérdésben a válaszszó jelzőszámát a 77. (Vigyázat! *Hetvenheledik!*) *négyszög üres párjának felső rekeszébe, a házastársét az alsó rekeszébe kell írni.*"

Hát ez mindennek a teteje. Házassági háromszögről már hallottunk, úgylátszik, most rendszeresítik a házassági négyszöget is. És pedig a tanár úr a „*négyszög üres párjának felső rekeszébe*", a nagyságos asszony pedig *az alsó rekeszbe kerül.* Nem mondom, ami a földrajzi fekvést illeti nem lehet kifogást emelni, de hol itt az egyenjogúsítás? Követelem, hogy őnagysága is kerüljön a felső rekeszbe.

És mi az, hogy a négyszög üres párja és rekesze? Van a négyszögnek teli párja is? Általában lehet, hogy a négyszög valami élőlény, amelynek párja is van és rekeszizma? Lelki füleimmel hallom, amikor azt mondja a négyszög esténként, hogy gyere ide édes üres párom, galambocskám, adj egy csókot, hogy belenyilaljon a rekeszem...

Hát nem gyönyörű?

De a legszebb az Utasításban mégis az a mondat — most tessék jól megfogódzni, mert ilyen még nem volt —, hogy azt mondja:

„Ha az adatszolgáltatásra kötelezett *írástudatlan*, az intézmény vezetője töltse ki az adatgyüjtőívet."

Stop! Könyörgöm mi ez? Ne feledjük, hogy az Utasítás: „*főhivatású fogalmazók, nevelők, tehát tanárok és tanítók, valamint állisztek stb.*"-re vonatkozik.

Mi az kérem? Hát akadhat olyan pedagógiai főhivatású tan-, vagy egyéb személyzet, aki nem tud írni?

Lgyen az illető akárcsak pedellus?

Főhivatású tandolgozók ne hagyjátok magatokon száradni ezt a sértő fellevést. Tömörüljetek zászlóm alá, a baloldali négyszögpár üres felső felének alsó telt rekeszébe és tiltakozatok velem együtt.

Mert az a főhivatású tanszemélyzet, aki nem tud írni-olvasni, annak a főhivatása ne az oktatás és nevelés, hanem a tanulás legyen.

A baloldali négyszögek üres párjának és valamennyi rekeszének nevében: **Király Dezső**

NAPSZEMÜVEG AZ ESTI TÁNCHOZ

Most egy sötétkék vászonruhás ember siet el mellettem. Karján óriási illatos rózsa-csomó. Ugyan hová viszi azt a sok virágot? A nyomába szegődöm. Alig birok vele lépést tartani. Elkanyarodunk a folytól és egy tízperces cik-cakos vágtatás után emberem eltűnik egy nagy kivilágított épület torkában. Így jutok el a Rómaipart közkedvelt szórakozóhelyére, a Köz égi Élelmezési N. V. kezelésében álló *Római-kerthe*. Az épület mögötti futórózsákkal és dús barackfákkal pompázó kerthelyiség zsúfolásig megtelt. Négyszáz ember fér el itt, de ma sokkal többen vannak. Reménytelenül törtetek előre a sűrű tömegben. A kert végén egy korláttal szegett kőemelvényen táncol az ifjúság. A korláton kívül ég és föld között lebeg egy asztal. Egy percig sem gondolkozom, szerzek egy széket és feltornázom vele a magasba. Remek hely, az egész terepet belátom. A vendégsereg öltözete igen változatos. Hordanak matróz inget, utcai ruhát, flanell nadrágot, pongyolát, belvárosi modell cuccot és fürdőköpenyt. Egy hölgy napszemüveget visel, egy másik magasnyakú gyapjú pulóverben táncol. A fogyasztás nagy. Az árak alacsonyak.

LAMMERTZ
bőrvarrótűk beérkeztek!
Ára Ft. 1.38 db-ként,
viszonteladóknak szokásos engedmény
Mindenfajta varrógép-alkatrészek
CSEPEL
Kerékpár, Varrógép és Motorkerékpár Értékesítő N. V.
Bajcsy-Zsilinszky-út 59.

Özv. Valér Erikné menye, Évike unokája a maguk és az egész rokonság nevében jelentik, hogy

dr. Valér Leó

ny. jogtanácsos

f. hó 21-én életének 70-ik évében elhunyt.

Temetése f. hó 26-án, délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben az ev. egyház szertartása szerint.

„AZ ÖRDÖG NAGYKÖVETE"

A második világháború legérdekesebb pereinek egyike kezdődött meg Párizsban azon a napon, amikor négyévi raboskodás után bírái elé került Otto *Abetz*, Hitler franciaországi nagykövete. Mozgalmas kalandorregény húzódik meg e per kulisszái mögött.

HÁROMSZOR ÉRKEZETT PÁRIZSBA

Otto Abetz és mindhárom látogatásnak más-más jellege volt. Először — még egészen fiatal rajztanító korában — hátizsákkal barangolta be Franciaországot, mert a francia művészet tanulmányozását tűzte ki céljául, de a balszerencse összehozta őt *Luchaire*-rel, egy kis folyóirat szerkesztőjével, aki a német-francia közeledést propagálta. Abetz beleszeretett a szerkesztőségi titkárnőbe és hamarosan feleségül is vette.

Második párizsi látogatása arra az időre esett, amikor *Ribbentrop* került a német külpolitika élére. Ekkor már a legelőkelőbb szállodában bérelt szobát. Pénze bőségesen volt, Franciaország «megnyerésére» havi 350.000 frankot bocsátottak rendelkezésére... De diplomáciai tapintata még sok kívánnivalót hagyott maga után. Így hát nagy botrány robbant ki körülötte, a szenátus egyik alkalmazottját kémkedésért letartóztatták, két újságíróról pedig kiderült, hogy ötmillió megvesztegetési pénzt vettek fel Abetztől. A «kiküldetés» erre sürgösen véget ért.

A DICSTELEN TÁVOZÁS

viszont feléje irányította a nemzetiszocialista vezetők figyelmét. Hitler is ismételten magához hivatta és a párizsi bevonulás után nagykövetként küldte vissza a francia fővárosba. *Luchaire* várta virágcsokorral a pályaudvaron és *Buneau-Varilla*, az árulás mocsarába fulladt *Matin* főszerkesztője mindjárt ünnepi ebédet adott a tiszteletére.

Abetz «munkához» látott: crőszak helyett a «megnyerés» módszereivel próbálkozott. Rue de Lille-beli palotájában egymásnak adták a kilincset a francia politikai és szellemi élet bizonyos reprezentánsai. (Nevükre a vádlott ma már «nem emlékezik.» És a vád iratai közül hiányzik a párizsi német nagykövetség «aranykönyve», amelybe minden látogató bejegyezte nevét...)

Abetz egyéni «charme»-ja azonban csődöt mondott. A francia ellenállás egyre erősödött és Hitler megbízottja gyors egymásutánban adta ki utasításait tuszok szedésére, zsidók deportálására, szabadságharcosok ártalmatlanná tételére. A vádirat 240 oldala megdöbbentő névsort ad ennek a «sokoldalú» tevékenységének eredményeiről.

A VÉG KÖZELEDETT

és Abetz hiába igyekezett hóhérmunkáját leplezni. Pedig ekkor már Chantillyben is berendezkedett, az amerikai nagykövet egykori villájában, ahol a látszólagos barátok és valóságos hazonlesők egész garmadáját gyüjtötte maga köré, mellettük pedig szép leányok és asszonyok sora épített a náciügynök személye köré olyan álombirodalmat, amelynek a való élethez semmi köze nem volt.

...Azután összeomlott minden. Amikor Abetz Párizsból menekülni volt kénytelen, egyike volt a leggyűlöltebb embereknek. Poggyászaiban fantasztikus menynyiségben halmozódtak fel az értékesnél értékesebb drágakövek, ékszerek, műtárgyak. Egy nagystílű fosztogató csomagjai voltak ezek, nem pedig a visszahívott diplomatáé.

Abetz akkor egy időre eltünt a színről. A „hölgykoszorú" egyik legszebb és legraffináltabb tagjával a Fekete-erdőben talált búvóhelyre és már-már azt hitte, megúszsa a nagy felelősségrevonást. Az asszony egyik riválisa azonban nyomára jutott a „szerelmes párnak", a francia hatóságoknál jelentést tett és Abetz lakat alá került.

Egy szörnyű korszak részletei elevenednek most meg a párizsi bíróságon. Az ítéletnek olyannak kell lennie, amely méltóan bélyegzi majd meg az „együttműködés" undorító történetét.

Kemény István

Zenebona a zene körül

Bizonyos időközönként vita támad a rádió zeneprogrammjával kapcsolatban, taglalva a minőséget és a mennyiséget. Kétszer-háromszor összecsapnak az írógépek és a töltőtollak, aztán pauza következik — a legközelebbi vitáig. De ez érthető jelenség, tekintve, hogy naponta napra újabb hallgatóság lép a rádió hullámközösségébe s minden friss előfizető, ahogy kinyitja készülékét, szemben találja magát a problémával: kinek sok, kinek kevés a «komoly» zene és háborog, tiltakozik és vitát provokál. A rádió párhuzamos műsorokkal igyekszik kielégíteni mindkét fél kívánságát, a cél azonban nem lehet más, mint az, hogy az általános igény az abszolút muzsika irányába fejlődjék. Ez a legfontosabb kérdés, ezen a ponton lehet eleget a rádió elsőrendű hivatásának, a *nevelésnek*. S minél hatékonyabb ennek a hivatásnak a megvalósítása, annál gyorsabban szűnik meg az «adagolási» viták alapja.

De érdekes megkeresni az okát, miért van nálunk oly nagy és dühös ellenzéke a «dur»-oknak és «moll»-oknak. Ez az ok — szerintem — a kedves *cigánymuzsika*. Népi zenélésünk ugyanis nagyrészt a cigányzenészek kasztjának privilégiuma volt s az ő nyirettyűjükön maradt fenn és torzult el a népi ének lelkisége, de egyúttal hangszereik sajátossága és érdeklődésük korlátozottsága elzárta a szélesebb néprétegek előtt a *másfajta* zenét is. Gondoljunk csak arra, hogy azokban az országokban, ahol nem működött ilyen hivatásos, egyénien zenélő testület, mennyivel nagyobb az igény a teljesértékű muzsika iránt. Igen, ez a szalonzenekarok dicsérete, zongora köré, vagy egy-két rézfúvó és ütőhangszer fensőbbsége alá telepedő néha amatőr vonós, vagy az elszánt falusi csinnadratta művelőinek dicsérete. A polkák, keringők *hangszínes* előadásának élvezete belépő az operák és szimfóniák birodalmába.

Van egy fiatal esztergályos barátom, akiben a «Faust» keringője keltette fel az érdeklődést az *egész* «Faust» iránt. És ezzel elérkeztünk a zenei nevelés formai kérdéséhez s annak is kiinduló pontjához: az érdeklődés felkeltéséhez.

Pista barátom egyszer akkor jött hozzám, amikor *Hacsaturján* zongoraversenyét hallgattam a rádióban.

— Nincs valami jobb? — kérdezte.

— Tudod, ki komponálta ezt? Hacsaturján. Aki a «Kard-tánc»-ot.

Erre rögtön élénken figyelni kezdett és egy-két résznél, ahol legjobban kitűnt Hacsaturján jellegzetes hangszerelése, meg jegyezte:

— Itt olyan, mint a «Kard-tánc».

Így lehet elvezetni a hallgatót az «Az asszony ingatag»-tól az «Othello»-ig, a «Nászinduló»-tól «Isolde szerelmi halálá»-ig, vagy a «Tűzvarázs»-ig, vagy a «Für Elise»-től a IX. szimfóniáig.

A zenei nevelés eddigi módja az volt, hogy megszólaltatás előtt ismertették az illető művet. Pista barátom szerint ez kibírhatatlan. Az bizonyos, hogy valahogy elkedvetlenítő és illúziótromboló, ha muzsikát várok és kapok előtte egy terjengős, öncélú előadást. A legtöbb előadó ugyanis nem a zeneszerzőt, nem a mű értékeit exponálja, hanem saját személyét, elragadtatásba esve a saját stílusa előtt.

A megoldás tehát: zenét zenével tanítani. Minél kevesebb szöveggel. A szó, még a legköltőibb kótára szedve is, nem ér fel a zene fenségéhez. Amikor aztán Bach, Debussy, Csajkovszkij az *érzelem* jóbarátja, akkor úgyis megszomjazik az *értelem* is. Barátom, miután eljutott a «Szökteté»-s élvezetéig, elvitt tőlem egy Mozart-életrajzot. És ki van számára készítve Pourtalès «Chopin» könyve is.

De azt is meg kell mondanom, hogy tegnap Budán vacsorázom, biskocsmában, *cigányzene mellett*. Nagyon kellemes este volt.

Fendrik Ferenc

Színházi hírek

Indul a IV. nemzetközi filmfesztivál

Megírtuk már, hogy a magyar filmgyártás részt vesz a marienskelaznei IV. nemzetközi filmfesztiválon. Szombaton 18 nemzet részvételével indult meg a nagy filmverseny, amelyen az új magyar filmművészetet egy reprezentatív nagyfilm, a «Talpalatnyi föld» és két kisfilm képviseli. A magyar küldöttség tagjai *Révai* Dezső, a Magyar Filmgyártó Nemzeti Vállalat vezérigazgatója, *Kiss* József, a Dokument Filmgyár művészeti vezetője és *Both* Béla, a Filmgyártó Nemzeti Vállalat gazdasági igazgatója. Kiküldi a Filmgyártó Nemzeti Vállalat *Bán* Frigyes és *Szőcs* István filmrendezőket is, hogy a versenyző filmek megtekintésével olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyeket azután a magyar filmgyártásban hasznosíthatnak. A marianskelaznei IV. nemzetközi filmfesztiválon bemutatásra kerülnek a Szovjetunió és a népi demokráciák filmgyártásának legjobb alkotásai.

Állatkerti Színpad:

Ma: Három a kislány. **Svéd**, Honthy, Sárdy, Gencsy, Solthy. Kedden: **Hoffmann mesái. Svéd**, Orosz, Szilvássy, Gencsy, Nagypál, Fekete.

28-án: **Don Juan. Svéd, Székely**, Osváth Júlia, Báthy, Rösler, Raskó. Vez.: **Ferencsik**

29-én: **Rigoletto** — Svéd —

HETI SZÍNHÁZI MŰSOR

Állatkerti Színpad: [illegible] V.: Három a kislány (139)

Kamara Variété (120-430): Majd holnap (8)

Royal Variété (223-883): Nyaraljunk Pesten (8)

Fővárosi Nagycirkusz (128-300): Jubilusi műsor, világattrakciók (4. 8)

Józsefvárosi (137-782): Bál a Savoyban (8)

WALDERSTEIN SZALON
új címe: IV, Kecskeméti-u. 15 III. 1. Tel.: 180-143

A hőmérséklet tovább emelkedik

A *Meteorológiai Intézet jelenti:*

Közép-Európában fokozatosan gyengül a szél és eső már csak a keleti vidékeken hull. Franciaországban és Németországban leszálló légáramlás csendes, száraz időjárást okoz és így ott fokozódik a felmelegedés. Hazánkban pénteken is élénk, helyenként viharos volt a nyugati, északnyugati szél.

A *Duna* vizének hőmérséklete Budapestnél 17, a *Balaton* vizének hőmérséklete *Tihanynál* és *Siófoknál* 18 fok.

Budapesten szombaton 21 órakor a hőmérséklet 22 Celsius fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, mérsékelten emelkedő irányzatú.

Várható időjárás vasárnap estig: Mérséklődő nyugati, északnyugati szél. Felhőátvonulások. Néhány helyen — inkább csak a keleti megyékben — kisebb futó eső. A hőmérséklet tovább emelkedik.

A Magyar-Szovjet Társaság vasárnap Szeged-Alsóközponton szovjet-magyar mezőgazdasági kiállítást rendez. A kiállítást **nagygyűlés** vezeti be.

PETŐFI UTOLSÓ NAPJAI

1849 július.

Petőfi fiatal életének az az utolsó hónapja. Nemcsak a szabadság, a forradalom válságos helyzete aggasztotta, de magánélete, súlyos családi csapások is gyötörték. Pestre érve értesült csak arról, hogy édesapja; a „vén zászlótartó" — aki egy szabadcsapat kötelékében *Bruckig* üldözte *Jellasich* seregét — tífuszban meghalt Pesten, Zöldkert-utcai lakásán, majd Buda ostroma idején édesanyját is elvesztette. A Buda visszavívásakor rendezett örömlakomán részt vett ugyan, de *komor és zárkózott volt,* csak akkor vetette fel lángoló tekintetét, mikor *Jókai* — elbeszélése szerint — így köszöntötte fel a leendő hősöket:

— Éljenek azok, *akik ezután fognak meghalni a hazáért* — éljenek *örökké!*

Petőfi erre fölemelte poharát és így kiáltott a „hűtelen" baráthoz, akivel egy hírlapi nyilatkozat miatt hónapokkal előbb szakított:

— *Köszönöm, hogy én értem is itt!*

Elment az ifjú írók búcsúvacsorájára is a *Próféniába,* de kedélye itt sem engedett föl.

A napok egyre izgalmasabbak, reménytelenebbek és Kossuth arra kéri Petőfit, a „goromba tábornokok" *„népköltő"*, bízva népszerűségében, lángoló szavában, hogy hívjon össze *népgyűlést* július 1-re, önkéntes honvédsereg toborzása céljából. Petőfi vállalkozik is rá és a *Március Tizenötödikében* június 30-án délben két költő és két színész aláírásával megjelenik a felhívás:

„Holnap, július 1. 1849. délután 6 órakor, Nagygyűlés a Múzeum udvarán; Petőfi Sándor, Egressi G., Arany János, Fáncsy Lajos."

Petőfi nem tudhatta, hogy 28-án éjjel futár érkezett közben az északi táborból. *Ludwigh* kormánybiztos figyelmeztető jelentését hozta Kossuthnak, melyben javasolja, hogy *a kormány azonnal meneküljön Nagyváradra. „Seregünknek Acs mellett elfoglalt állása által a nemzetgyűlés tagjai nincsenek biztosítva... Ne késsenek* — írja — *mert Pesten nincs a kormány biztonságban... Három nap mulva itt az ellenség."*

Petőfi népgyűléséből nem is lett semmi, mert július első napján *falragaszok* döbbentik meg Buda pest lakosait, akiket a felhívás arra figyelmeztet, hogy *„a kormány némi időre székhelyét innen el s oda helyezné, hol az a hadimunkálatok kellő fejlődését nem akadályozná"*. 29-én szövegezték a felhívást és a kormány késlekedés nélkül el is utazott, nem ugyan Váradra, hanem *Szegedre.* A költő, akinek a *Respublica* hirdeti 3 váltó krajcáros röplapon kiadott „A honvéd" című versét, éktelen haragra gerjedt a kormány menekülésén, amint azt utóbb Arany Jánosnak meg is írta.

„Szörnyű idő, szörnyű idő..."

Július 2-án útra kelt családjával *Mezőberénybe, Orlay-Petrich Soma* festő barátjához, hogy ott vele beszélje meg, hová helyezze védelmbe feleségét és gyermekét. *Cegléden, Szolnokon* és *Gyomán* át vitt útjuk és 5-én érkeztek meg Mezőberénybe. Itt, a régi barát házanépével és az öreg *Bonyhádi Bence* társaságában, ha — mint Aranynak írta 11-én — „amely percekben felejtem, hogy hazám is van", kissé földerült. E napokban Orlay lefestette Petőfit fehér ingben, fekete nadrágban, papucsban, amint Bonyhádi nagy asztergályozott karosszékében ülve, hosszúszárú pipából füstöl. (A kép először 1880-ban jelent meg a *Vasárnapi Ujságban.*)

Bonyhádival *átrándult Gyulára, Szegedre, de bizony nem talált családjának megfelelő helyet.* Iratait rendezte, kiegészítette naplóját, köztük a *Históriai jegyzeteket* és volt lelkiereje, hogy befogjon *Karaffa* című tragédiájába, amelyből másfél jelenetet meg is írt. Följegyezte januári erdélyi útjának benyomásait, amikor *Debrecenből* Bem táborába ment és megírta *Zoltán* fiának „életrajzát" héthónapos koráig.

Nem tud azonban perceknél hosszabb időre megfeledkezni a hazáról, hiszen a komor, riasztó hírek folyton felzaklatják idegeit. Ekkor fogan *„Szörnyű idő"* című verse, látva, hogy „a szörnyűség mindegyre nő", mert *„...ott elől a háború. Csak kisebb baj; szomorúbb, Mi hátul áll, A döghalál!"*

Ez az utolsó ismert verse, amely az Orlaiéknál hagyott ládájából a töredékek közt megmaradt, de ez *már csak halála után jelent meg.* Föltehető, sőt *valószínű, hogy írt még verseket, ezek azonban vele együtt eltűntek a csatatéren.*

A súlyos események hírére elhatározta, hogy *Aradra* megy és *Damjanich* védelme alá helyezi családját. Megegyezett *Csipkár Pállal,* hogy az szekérrel elviszi őket *Radna* irányában Aradra, de *a kocsi rudja csakhamar eltört és így visszafordultak.* Másnap kora reggel éppen újra indulni akartak, amikor kocsi érkezett és előbb *Egressy Gábor,* a költő színészbarátja és *Kiss Sándor* alezredes, Bem futárja Szegedről visszaterőben köszöntötte, aki azt a parancsot is kapta altábornagyától, hogy *keresse meg és vigye magával hozzá Petőfit.* Egressy is biztatta, de a költő, noha rangjáról való lemondása még június 13-án megjelent a *Közlönyben,* különben is vágyott az „öreg" mellé, akiről 49-ben írta, hogy *„...lépésid mindhalálig Követni fogom. Oh Bem, vitéz vezérem, Dicső tábornokom!"*

Utolsó versek, utolsó levelek

Így is történt. 18-án elindult családjával. Este *Biharugrán* a papnál aludtak, majd Váradon. Kolozsváron át 20-án *Tordára* érkeztek. Itt jó ismerősénél, *Miklós Miklós* református papnál szálltak meg, aki rábeszélte, hogy hagyja egyelőre nála nejét és kisfiát. *A költő így nélkülük folytatta útját* és 22-én éjjel már *Marosvásárhelyen* volt. Éjszaka levelet írt Tordára feleségének:

„Kedves Juliskám, késő este van. Az imént értünk ide. Holnap korán reggel indulunk Udvarhelyre. Bem utolsó levelét Brassóból félnapi járóföldre írta ide ezelőtt három nappal. Nem tudom, hol kapjuk meg? talán Brassóban, vagy már azon túl is. Tisztelem Miklósékat. Csókollak titeket, szentségeim. Irni fogok, valahányszor lehet. Légy nyugodt és békelűrő, amennyire lehetsz. Higyj! Reméljl Szeress! a sírig és a síron túl örökké hűséges férjed Sándor."

Innen Bem után kocsizott, de csak 25-én találkozott vele *Bereczken.* A történeti emlékű találkozást így mondja el július 29-i, Marosvásárhelyről írt *utolsó* levelében Juliának:

„...Bemmel Bereczken találkoztam; megálltam hintaja mellett, köszöntem neki, ő odapillantott, megismer, elkiáltja magát és kinyujtja felém karjait, én fölugrom, nyakába borultam, összeöleltük és csókoltuk egymást: *„mon fils! mon fils! mon fils!"* (fiam) szólt az öreg sírva. A körülálló népség azt kérdezi Egressy Gábortól, hogy fia ez a generálisnak?..."

Megírja még, hogy Bem azonnal utasította segédtisztjét, értesítse a hadügyminisztert Petőfi Sándor őrnaggyá kinevezéséről és szolgálatának megkezdéséről. Mielőtt azonban ezt az utolsó levelét megírhatta, járt *Udvarhelyen, Csíkszeredán, Kézdivásárhelyen* és a *bereczki* találkozás után, visszaszekerezett Vásárhelyre. Közben gyönyörködött a Székelyföld, különösen *Sepsiszentgyörgy* vidékében. *„Majd körülményesebben megvizsgáljuk, ha együtt utazzuk be Háromszéket, mint a fészket rakni akaró fecskék..."* Levele szerint azt tervezte, hogy Bem tanácsára Vásárhelyre hozza feleségét. Bízott abban, hogy itt biztonságban lesz. Megható levelének végső sora így hangzik: *„Csókolom a lelketeket és szíveteket milljomszor, számtalanszor, imádó férjed Sándor."*

Útközben *Erdőszentgyörgyön* egy kútnál, amelyből Petőfi inni akart, egy tűzmester belekötött a polgáriruhás költőbe. Petőfi hiába hivatkozott arra, hogy *őrnagy,* a katona egyre durvábban viselkedett, míg aztán tisztek érkeztek és elvitették. Bem, aki a fegyelem tekintetében rendkívül szigorú volt, — *hiába könyörgött neki Petőfi — fejbelövette a tűzmestert.* Ezért, amint visszaérkezett Marosvásárhelyre, azonnal megrendelte őrnagyi egyenruháját, de azt már nem ölthette magára. 30-án tovább utazott *Székelykeresztúrra.* Itt *Varga Zsigmondéknál* szállott meg és másnap kora reggel, mielőtt tovább indult, hogy vezérét és a sereget elérje, a házigazda ifjú leánya, *Rózsi,* arra kérte, mondja el valamelyik versét.

Petőfi az *Egy gondolat bánt engemet* című versét szavalta el a fiatal versrajongónak. Elhangzottak a költő ajkáról a később anynyit emlegetett, legendákba font szárnyaló szavak: *„Ott essem el én A harc mezején..."*, aztán felült *Kurz Antal* szekerére és *elindult — Fejéregyháza felé.*

Tamás Ernő

Petőfi Sándor:

Mily két nemzet! A lengyel s magyar!

Mi ne győznénk? hisz Bem a vezérünk,
A szabadság régi bajnoka!
Bosszúálló ténnyel jár előttünk,
Osztrolenka véres csillaga.

Ott megy ő, az ősz vezér; szakálla
Mint egy fehér zászló lengedez;
A kivívott diadal utáni
Békességnek a jelképe ez.

Ott megy ő, a vén vezér, utána
A hazának ifjúsága mi,
Igy kísérik a vén zivatart a
Tengerek szilaj hullámai.

Két nemzet van egyesülve bennünk,
S mily két nemzet! a lengyel s magyar!
Van-e sors, amely hatalmasabb, mint
E két nemzet, ha egy célt akar?

Egy a célunk: a közös bilincset
Összetörni, melyet hordozánk,
S összetörjük, esküszünk piros mély
Sebeidre, megcsúfolt hazánk!

Küldd elénk, te koronás haramja,
Légióként bérszolgáidat,
Hogy számodra innen a pokolba
Holttestükből építsünk hidat.

Mi ne győznénk? hisz Bem a vezérünk,
A szabadság régi bajnoka!
Bosszúálló fénnyel jár előttünk,
Osztrolenka véres csillaga.

(Bánfi-Hunyad, 1849.)

A moszkvai rádió ünnepi Petőfi műsort közvetít

A moszkvai rádió közölte a magyar rádióval, hogy tőle kapott felvételek felhasználásával az alábbi időpontokban sugároz Petőfi emlékének szánt műsort:

Július 31-én, moszkvai idő szerint 9 órakor (Budapesten 8 órakor) Moszkva II hullámhosszán ugyanaznap 19.30 órakor (18.30 órakor) pedig Moszkva I hullámhosszán.

Moszkva I. illetőleg Moszkva II adásait a következő hullámhosszokon lehet venni:

Moszkva I. 1961, 1724, 1500, 420.8, valamint a 19.65, 25.62, 41.27, 19.49, 30.86, 25.23, 25.36 és 31.65 méteres rövidhullámon. Moszkva II: 1293 méteres hosszon, 360, 315.8 m. közép- és 30.61, 25.1 m-es rövidhullámon.

Petőfi emlékbélyegző július 31-én

Július 31-én a Budapest Főposta, a Budapest 62, 72 és 114 sz. hivatalok „Petőfi halálának 100. évfordulója — 1949 VII. 31" feliratú s a hivatal nevét feltüntető szövegű, babérkoszorúba foglalt kardot és tollat ábrázoló különleges keletbélyegzőt, ezenkívül a Budapest Főposta, valamint a Posta értékcikkraktára és bélyegirodájának felvevő munkahelye elsőnapi bélyegzőt használ.

Kik nyerték a Rádió jutalmait?

A Rádió *„Rádiót a dolgozóknak"* mozgalma során a május hónapban belépett 13.000 új előfizető között szobakonyha berendezést, motorkerékpárt, tipusszobát, kerékpárt és rádiókészülékeket sorsol ki. *A sorsolást a Posta és a Rádió augusztus első hetében tartja.*

A Rádió most hozta nyilvánosságra a *„Rádió a kultúráért"* mozgalma során nívódíjakkal jutalmazott műsorszámai szerzőinek nevét.

Az irodalmi jutalmak első díját Tolsztoj: „Iljics Iván halála" átdolgozásáért *Székely Júlia* zeneszerző kapta. Az első díj 500 forint. Az irodalmi jutalmak csoportjában első díjat kapott még *Rátkai Márton* kiemelkedő színészi teljesítményéért és *dr. Cserjés Miklós* kiemelkedő rendezéséért.

A zenei jutalmak első díját, 800 forintot *Nagy Olivér* kapta komponálásért és hangszerelésért. Az oktatási jutalmak első díját *Koroknai István* és *Nemeskéri István* megosztva kapták eseményjátékukért.

A cipőközvélemény-kutatás eredménye

A könnyűipari minisztérium cipőközvéleménykutató akciót rendezett, melynek eredményét most hozták nyilvánosságra. A női cipők közül az 528-as számú gumitalpú préselt bőrbetéttel ellátott félcipő kapta a legtöbb szavazatot. A férficipők közül az 501-es számú duplatalpú, mintás, felsőrészes modellre szavaztak a legtöbben. *Azok között, akik a győztes cipőmodellekre szavaztak, 500 pár cipőt sorsolnak ki.*

Katona Jenő Varsóba utazott

Katona Jenő országgyűlési képviselő, a *Hirlap* főszerkesztője, a Magyar Ujságírók Országos Szövetsége képviseletében résztvesz a Lengyel Felszabadulás Nemzeti Hete ünnepségein. Főszerkesztőnk szombaton reggel utazott Varsóba.

Kuruc balladák orosz nyelven

Moszkvából jelentik:

A „Znajma" (Zászló) című szovjet irodalmi, művészeti és társadalompolitikai folyóirat legutóbbi száma Mihail Iszákovszkij jeles szovjet költő fordításában három kuruc balladát közöl. Mihail Iszákovszkij jól ismeri a népköltészetet, alkotásaiban sokszor használ fel népi motivumokat. Jeles fordításában először csendülnek fel orosz nyelven a kuruc kor balladái. A fordítás gyönyörűen adja vissza az „Esztergom megvédéséről" szóló balladа merszorainak lendületét. Jól érzékelteti a heves harc izgalmát és a győzelem okozta örömet. Ugyanez áll a Csinom Palkó fordítására, amely a német hódítók felett aratott győzelmet ünnepli.

Nehéz és bonyolult feladatot oldott meg Iszákovszkij a „Bujdosó Rákóczi" című ballada lefordításával. A fordításban sikerült megőriznie a ballada változó ritmusát, amely Rákóczi lelki válságát kitűnően ábrázolja. A fordítások nemcsak a ritmus és ballada formáját közvetítik hiven, hanem a költő jól megértette a magyar népköltészet szellemét is.

Petőfi Sándor arcéle bronzban terrakottában és falragaszon

A népköztársaság kormánya *bronzérmet öntet Petőfi Sándor halála századik évfordulójának emlékére és falragaszokra sokszorosíttatja a Petőfi-arcképet,* hogy a költőre emlékező Magyarország egész területén mindenki láthassa.

Petőfi Sándornak több — jobbára nem hiteles — arcképe került sokszorosításra már életében és azóta, egy századév során. *Legismertebb ezek közül Barabás Miklós 1848-ból való, finommivű rajza,* amely karszalaggal, jelvénnyel és oldalán az ellenségei emlegette „roppant" kardjával. *Kevésbbé ismert, de hitelesebb Barabás-kőrajz az 1845-i, mely leginkább hasonlít a korársak szerint Petőfit leghivebben megörökítő Daguerre képhez.* Barabás tusrajzot is készített Petőfi Sándorról, barátja, *Orlai-Petrics Soma* pedig többször is, *Debrecenben,* majd *Mezőberényben* lefestette, *mintegy húsz nappal halála előtt.*

Beck Ö. Fülöp, világhírű magyar érem- és plakettművész 1905-ben — az Éremkedvelők Egyesületének sorozatában — plakettet alkotott Petőfiről a feltalálható Petőfi-arcképek összevetésének alapján. Érdekessége ennek az alkotásnak, hogy a költőt *profilban* ábrázolja, fölfelé néző tekintettel. *Beck Ö. Fülöp 1905-ben készült plakettjét öntik most ujra bronzba az Iparművészeti Főiskola vas-, fém- és ötvös szakosztályán.*

Az öntőde — amit a múzeumlátogatók nem is sejtenek — *az alagsorban rejtőző, mélyenfekvő helyiségek egyike.* Itt leltem *Kiss László* főiskolai tanárt, aki a 300 példányban készülő új érem *gipszmodelljét készítette és éppen a kezében tartotta az első elkészült példányt, amelyet Csúcs Ferenc, a jeles szobrász és plakettművész öntött bronzba.*

A mostani érem annyiban különbözik az eredeti műtől, hogy míg az 1944-ben tragikus körülmények között elhalt *Beck Ö. Fülöp* annakidején *szögletes alakban készítette, az új öntvény köralakú és valamivel nagyobb is.* Körirata: *„Petőfi Sándor 1823—1849."* Az érem hátlapján az egykori jelképi alakok helyett ez a Petőfi-idézet van: *„A néppel tüzön-vizen át: 1949. VII. 31."*

Értesülésünk szerint az érmet *terrakottában* is elkészítik — ugyancsak 300 példányt —, hogy ebben az olcsóbb kivitelben a dolgozók kezébe is eljuthasson. Az új érmet lefényképezték és *ez a Petőfi-arcél kerül a fényképnyomán az ország minden részébe eljutó falragaszokra is,* hogy a költő arcát, halálának századik évfordulóján felidézze.

Hirlap Petőfi arcéle

SIPSIRICA

Irta: Mikszáth Kálmán (22)

Augusztus vége lévén, minthogy a diligentia még nem kezdődött meg, Lermer és Csetneki tanár urak bizattak meg, hogy látogassák meg Druzsba urat valamely gyengéd ürügy alatt, személyesen győződjenek meg hogylétéről. Kik is eleget tévén e feladatnak, megnyugtató híreket hoztak:

— A kolléga feltünően mélabús ugyan, de aggodalomra nincsen ok. Csendesen dolgozik otthon a jelentésén, melyet a tanári karnak nyujt át a zsámi birtok állapotáról. Velük igen szépen és értelmesen elbeszélgetett. A kényes témát a képről természetesen nem hoztuk elő, minélfogva errenézve nem is nyilatkozhatott.

Tényleg szorgalmasan dolgozott ez iraton, melynek terjedelme ívekre ment. Nem egyszerű gazdasági jelentés volt ez, hanem egy reltenetes vádirat a hatalmasok ellen, kik égbekiáltó istentelenségek elkövetői. Beleöntötte egész háborgó lelkét, lefestette eleven színekkel a fölfedezett bűnt. Megnevezte a piperkőc nagy urat, ki a király és a nemzet tiszteletét bírja, de Isten előtt alább jön a koldusnál, ki tízezer forinton vásárolta meg özvegy Jahodovska Józseftől annak hajadon gyermekét s akit a kastélyban hermetice elzárva tart, még több hasonló szépségü és korú ártatlan leányka társaságában, szóval, leírta a jelentésben elbeszélésünknek kis kivétellel majdnem egész második részét.

Mikor a rendkivüli tartalmú memorandumot szeptember 3-án délután, a vakáció utáni első tanári konferencián (melyre Druzsba úr nem jelent meg) felolvasták, nagyon vegyesen nyilvánultak a vélemények.

— Most már csakugyan félek, hogy valami baja van — vélte az igazgató. — Per amorem dei, ez csak még se lehet mind igaz.

— Én meg most már nem félek, — ellenvetè Lermer tanár úr, a cvikkerjével játszadozva — mert megvan a kép megsemmisitésének a magyarazata. A kép ugyanazt a Jahodovskynét ábrázolta, ki a jelentés szerint leányát az öreg grófnak adta el. A legnemesebb rúgó, az erkölcsi felháborodás dolgozott a kollégában.

— De lehet-e ilyen tekintélyes, hófehér jellemü főúrról olyasmit föltenni? — szörnyülködött Krug tanár.

— Lári-fári — pattant fel az öreg Tóth Gedeon, a fizika tanára. — Sötétben minden tehén fekete és minden excellenciás úr fehér. Világosságnál azonban másképp is lehet.

Disputa támadt pro és kontra és nem lett volna baj, ha inter muros marad, de a tanár urak a konferencia után szétszéledtek, kiki a maga kávéházába, ott elbeszélték a zsámi dolgot s reggelre már két lap közölte, garmond ritkitva: *„Egy felvidéki kastély rejtelmei"* és *„Hárem a hegyekben"* címek alatt. Mint ahogy a méh éppen a mézanyagot szedi ki a virágból, a lapok is csak a pikáns részt szippantották ki, a kocsánt, a szárat és a gyököt otthagyva, gyönyörűen kiszinezték a zsámi kastély paradicsomát, közölve a főúr nevének kezdőbetüit is, afféle diszkrét körülirásokkal, amiket a bolond olvasó spanyolfalaknak néz, de amelyek voltaképpen tükrök, hogy azokban az elfedett alak a maga legteljesebb meztelenségében látszassék. A közlemények nagy port vertek fel. Az egész városban erről beszéltek. A kaszinóban, ahol az öreg excellenciást flatalabb éveiben kaszinói dargonban félig magyarul, félig németül „Zupajkos"-nak nevezték, megnőtt a renoméja, hanem, hm, mit szól majd az excellenciás asszony? És mit szólnak az udvarnál, ahol grata persona? Sapristi, ez nem olyan egyszerü eset!

Várták, hogy majd csak történik valami, cáfolat, párbaj, továbbá való bepillantás a dolog meritumába, de hetek multak el és semmi se történt, mindössze a miniszter bekérte a gimnáziumtól az ominózus jelentést.

S az erre következő napon este nyolc órakor egy kétlovas bérkocsi állt meg a „Puttony-utca" amaz emeletes háza előtt, ahol Druzsba úr lakott.

Egy finom öltözékü úr ment fel a lépcsőkön s minthogy Druzsba tanár urat lakásán találta, illően meghajolva bemutatta magát, hogy ő a miniszter nevében jön, aki olvasván az ő zsámi jelentését, érdeklődik a további részletek iránt, minélfogva sürgősen magához kéreti. A kocsi lent vár a kapu alatt.

Druzsba úr csodálkozott és valami balsejtelem mardosta, mindenféle kifogásokat hozott fel, hogy most este illetlen, hogy nincs a frakkja kivasalva, hogy nagyon gyengének és kábultnak érzi magát, de az erőszakos úriember mindenben sarokba szorította; izzadt a homloka, erei kidagadtak, egész arca kinlódást, gondolkozást fejezett ki. Izgatottan csavarta le a lámpát, mivelhogy füstölt, azután megint felcsavarta, mert nem eléggé világított, ötölt-hatolt, értetlen felszavakat morgott, végre nagy szorultságában megragadta az utolsó szalmaszálat:

– Tetszik-e tudni, hogy ma péntek van és nem volna tanácsos pénteken... Még valami szerencsétlenséget hozna őexcellenciájára, ha engem pénteken fogadna.

Az idegen mosolygott.

— Ön áldott jó ember, Druzsba úr, de ne féltse őexcellenciáját, mert régen elvitte volna az ördög, ha azok a felek mind szerencsétlenséget hoznának rá, akikkel ő pénteki napokon tárgyal, he-he-he. És végre is, ami fő, őexcellenciája kivánságának nem lehet ellenszegülni.

— Hát ez igaz, no ez igaz, — hagyta rá Druzsba úr gyámoltalanságba esve és minden ellenszegülést abbahagyva — akkor hát megyek is.

Lement s hagyta magát beültetni a kocsiba, mely legott megindult. Robogott, robogott, érezni lehetett, amint befordul utcáról utcára, vagy valamely másik fogatnak kitér. Odakünn piszkos, sárgásfehér őszi köd gomolygott, csak a gázlámpák fénye hatolt át rajta s az is csak olyannak tünt fel a kocsi ablakain, mintha egy gyertyának a fénye tojáson át világitana. A kocsi ment-ment, Druzsba úr behuzódott a jobb szögletbe és egy szót se szólt, elhagyta magát, mintha nem is élne s ahogy a kocsi kátyúba zökkent, vagy félredőlt valamely kiálló kövön, az ő teste is aszerint dőlt, hajlott jobbra-balra. Innen is, onnan is sajátságos hosszú árnyak jöttek elő, melyek hangtalanul csontak tova. Hova-tovább rejtélyes zúgás keletkezett, aminő az erdőkben van. S valóban, az ablakon kitekintve, különös alakú, százcsápú szörnyek látszottak úszni a küdben, mint bogarak a tejben.

Végre megállt a kocsi egy pillanatra, egy vaskapú megnyilt előtte és begördült egy udvarra: a kapu ismét becsukódott.

— Itt vagyunk — mondá az idegen úr. — Ah, ön elaludt?

— Nem, csak elgondolkoztam, — szólalt meg Druzsba úr, lethargiájából föirázatva.

Aztán ő is lekászmálódott és egy nagy kastély parkjában találta magát, éppen a bejáratnál.

— Ez nem a minisztérium, — mondá sötéten.

— Őexcellenciája nyaralóvillája — felelte az idegen.

A lépcsőzetnél nyájas öregúr mutatkozott bojtos házisapkában, körülötte néhány szolga lámpással.

Barátságosan kezet fogott a jöttel, aztán a karjára fűzte.

— A miniszter már várja önt. Cudar időnk van, uram.

Druzsba úr nem felelt semmit, szeliden hajtotta le a fejét és hagyta magát vezettetni, ment, ment, egyik lábát a másik után emelgetve, lépcsőről-lépcsőre fölfelé a nagy eleven sírba, melynek a neve tébolyda.

(Vége következik)

Biztos siker a HIRLAP apróhirdetése

Művészet

Klemperer búcsúhangversenye

Az estre a jó hangulat, a meghatottság és a népszerü müsor közvetlen szépsége nyomta rá bélyegét az elköszönő karmester részéről, a közönség részéről pedig a forró ünneplés. A „Szentivánéji álom" szvit, Mendelssohnnak ez a tündérzenéje, alkalmas bemelegitő volt. A pontosan kidolgozott Nyitányt és Notturnót bravúros Scherzo követte. Ez a tétel maga is elragadó kis mestermü. De elragadóan mesterit nyujtott benne a Fővárosi Zenekar és Klemperer, aki úgy idézte meg vele a mese varázslatos, játékos világát, mintha a szökellő, incselkedő dallamok párbaját maga Puck, az erdők tündérei és száguldozó koboldok vivták volna hegedükön, fuvolákon, oboákon. Ez a bűvöletes Scherzo maga volt a tökély és egyben az est fénypontja is. Nem multa felül — sajnos — az „Ötödik", a Sorsszimfónia előadása, és nem multa felül a „Búcsú-szimfónia" (Haydn). Legfeljebb az utóbbi zárótételének finom dinamikája közelitette meg azokkal a pillanatokkal, amikor azt éreztük: közelébe kerültünk a technikai tökéletesnek. Beethoven-nél, ezúttal, a démonikus részek sugallata kerekedett felül. De az egyéni tempók is megbontották a mü nyugodtságát és a különben pompás élvezetet. Őszintén tetszett a „Búcsú-szimfónia" (Fisz-moll). Haydn-nek ez a megvesztegető zenei tréfája Klemperer nagy tapssal fogadott Kis nyitányát követte. Előadásának az adott időszerüséget, hogy a kiváló mester épp úgy elbúcsúzott vele a magyar közönségtől, mint annakidején Haydn. De amig ő pihenésre ment a „Fisz-moll" megirása és előadása után, addig Klemperer előtt hosszú és fáradságos hangversenykörút áll, egy távoli földrészen. Klemperer, egyébként, rövid, közvetlen és tréfás hangulatú beszédben is búcsút mondott a melegen ünneplő közönségnek.

—él—

*

A hangverseny szünetében a különböző zenei és társadalmi intézmények búcsúztatták Klemperert, a Városi Színház színpadának függönye mögött. Többek közt Brunovszky Károly igazgató, a Székesfővárosi Zenekar nevében köszönt el és ezüst cigarettatárcát nyujtott át az ünnepeltnek. Klemperer pénteken repülőgépre szállt és Ausztráliába utazott. Sidneyben kezdi hangversenysorozatát. Majd négyhónapos körút során meglátogatja Ausztrália valamennyi nagy városát. November 15-én érkezik haza.

Másfélezer növendék végzett a moszkvai Kinematográfiai Intézetben

A moszkvai Állami Kinematográfiai Intézethez minden évben rengeteg felvételi kérelem érkezik. Az intézet 7 tanszakán világhirű szakemberek, köztük: Geraszimov, Pudovkin, Pirov, Romm képezik ki a rendezőket, operatőröket, színészeket, forgatókönyvirókat, tervezőket, kivitelező művészeket, gazdasági szakembereket, filmbirálókat, filmszakirókat és filmtechnikusokat. Az intézet műtermekkel, vágózsobákkal, laboratóriumokkal és vetitővel rendelkezik az oktatás céljaira, továbbá a tantermeken kivül könyvtárak és bemutatótermek szolgálják a hallgatók tökéletes kiképzését. Az intézet növendékei, mint általában a szovjet főiskolások, a tanulmányi idő alatt állami ösztöndijat kapnak. Amikor végeztek, tudásuknak és képességüknek megfelelő módon foglalkoztatják őket.

Az intézetet eddig mintegy másfélezer növendék hagyta el. Közülük több mint 700 már a szovjet filmművészet elismert munkásai közé tartozik.

A Nagy Színház tánckara Varsóban

A moszkvai Nagy Színház tánckara a felszabadulási évforduló előestéjén, július 21-én, Varsóba érkezett. A művészek között van: Leposinszkaja, Golovkina, Tikhomirova primaballerina, továbbá a Budapesten is járt Gabovics és Preobrazsenszkij táncművész. Valamennyien Sztálindijasok. Rajtuk kivül több kiváló magántáncos és 45 tagu balettkar érkezett velük a lengyel fővárosba. A vendégművészek műsorán Csajkovszkij „A hattyuk tava", a „Diótörő" és Delibes „Coppélia" balettje szerepel.

Főszerkesztő: KATONA JENŐ
Felelős szerkesztő: BÓNYI ADORJÁN
Felelős kiadó: Dr. BERKES RÓBERT
Előállitja a *Hirlapnyomda nv.*, Budapest, V., Bajcsy Zsilinszky-út 78. A nyomásért felel: *Bolgár Imre* igazgató

AZ ÚJ KÖZÖNSÉG ÚJ SZÍNHÁZAI...

Szovjet nyitó-darab, magyar bemutató, klasszikus felujitás és a kisszinpad-művészet kialakitása szerepel

a Vidám Színház müsorán

Az Operettszinház után a Vidám Színház a második, melyet „Az új közönség új színházai..." riportsorozatunkban bemutatunk. Szervezkedését a színház befejezte.

*

A Vidám Színház teljesen új alapitású színház. A Réval-utcában talált otthonra, a volt *Pesti Színház* helyiségeiben. Neve müfajt elkötelezettségre utal s ezt az elkötelezettséget müsorában vállalja is: *haladószellemü, vidám és szatirikus müveket mutat be.* Feladatául tűzte továbbá

a haladó kisszinpad-művészet kimüvelését.

Ez a meghatározás olyan előadásokat kiván megjelölni, melyek müsorát nem egészestés darab, hanem *rövid jelenetek, ének-, tánc-, zeneszámok, szavalatok,* egyszóval bizonyos pódiumszerü, szinesmüsor alkotja, előkelő szinvonalon.

A szinház igazgatója *Békés István.* A főváros szinházi életében a felszabadulás után tünt fel. Szinházi szakember, ujságiró, fordító. Rendezői gyakorlatot folytatott, többek közt *Horváth Árpád* mellett még annakidején, mikor a kiváló szinházitudós Debrecenben működött, mint igazgató. Üzemigazgató: *Horváth Jenő.* Utolsó állomása a *szegedi Nemzeti Színház* volt. Both Béla igazgató távozása után megbizták a színház vezetésével. A gazdasági ügyeket *Sebestyén Dezső* gazdasági titkár intézi. A színház 20 tagú törzstársulatában

3 ösztöndijas szinifőiskolás

is van. A tagok névsora: *Kiss Manyi, Komlós Juci, Lóránt Lenke, Szemere Vera, Látay Klári, Szilágyi Bea, Pádua Ildikó, Ambrus Edit, Apáti Imre, Rádai Imre, Bárdi György, Hiatky László, Pálos György, Incze László, Pongrácz Imre, Mányai Lajos, Somogyváry Rudolf.*

Az első darab *szovjet bemutató* lesz: Raskin—Szlobodszkij *„Filmcsillag"* zenés vigjátéka, szovjet muzsikusok zenéjével. A nagyszemélyzetü darab, a teljes törzstársulaton kivül, *vendégművészeket* is foglalkoztat. A második müsoron

uj magyar darab

szerepel, ha időre elkészül. Ellenkező esetben a bemutatóra *később* kerül sor. Ezenkivül *egy klasszikus felujitást* vett tervbe Békés igazgató *Molière, Plautus, Goldoni, Calderon* vagy *Lope de Vega* valamelyik müvéből. A kisszinpadművészet első müsora csak *előzetes kritikai csiszolás* (szakmai előadások, kultúrvezetők, stb.) után, *Szilveszterkor* kerül közönség elé. A tervbevett második kisszinpadi bemutató *nyári müsor* lesz, az évad végén.

Az első társulati ülést *augusztus 1-én*, délelőtt 11 órakor tartják, utána azonnal megkezdődnek a „Filmcsillag" próbái. A nagy bemutatkozás időpontja pedig *szeptember 15*, amikor is este, először gördül fel a függöny az uj közönség egyik uj szinházának szinpadán, a Vidám Szinházban.

Magyar filmküldöttség utazott Marianszke-Laznéba

Két rendezőt is küldünk a Festivalra

Jelentettük, hogy Marianszke-Laznéban szombaton kezdődik a IV. Nemzetközi Filmfestival s hogy azon — 18 nemzet között — Magyarországot a „Talpalatnyi föld", illetve a „Jönnek a gépek" és a „Nép jelöltjei" cimü rövidfilmek képviselik. A magyar filmküldöttség vezetője: Révai Dezső, a Filmgyártó NV. vezérigazgatója, továbbá Kiss József, a Dokumentum Filmstudió müvészeti vezetője, csütörtökön repülőgépen Prágába utazott. A küldöttség tagja Both Béla, a Filmgyártó NV. müvészeti igazgatója is, elfoglaltsága miatt azonban csak néhány nap mulva utazhat Csehszlovákiába.

Marianszke-Laznéban bemutatják a Szovjetunió és a népi demokráciák filmgyártásának legujabb alkotásait. Hogy a filmek megtekintéséből nyert tapasztalatokat a magyar filmgyártás értékesithesse, a Filmgyártó NV. két rendezőt: Bán Frigyest, a „Talpalatnyi föld" rendezőjét és Szőts Istvánt is kiküldi a festivalra.

Július 28-án nyit a gyönyörüen átépitett Scala mozi

Aki július 28-án elmegy a Scala moziba, aligha ismer rá a filmszinházra. A Mozgóképüzemi NV korszerüsitette a Scalát, hogy minél jobban kielégitse a dolgozók igényét, szépérzékét, igényét.

Neonvilágitás keretezi a bejárat fotovitrinjeit. Az előcsarnok izléses, ujfestésü falak közt pompázik, a fővilágitást falikarok nyujtják. A feljáróknál, a teremben, különleges mennyezeti és oldalvilágitás könnyiti meg az eligazodást. A nézőtéren uj kárpitozású páholyok és átalakitott, kényelmes széksorok fogadják a nézőt. Még arról is történt gondoskodás, hogy a színpad fölötti mennyezetet eredeti módon kiképzett neon-di zités élénkitse. Az uj szőnyegekkel, továbbá a kifogástalanul működő fütő és szellőző berendezéssel teljesen eltüntek a Scala háborus sérülésének utolsó nyomai is.

Igy kezdi megfiatalodva és megfrissülve az uj Scala az uj évadot.

A súgó súgja:

Megkezdték az Operaház nézőterének átalakitását. Már egyetlen szék sincs a nézőtéren. De az átalakitás befejeztével: 85 zenész helyett 120, a széksorokban pedig 140-nel több személy tud helyet foglalni a nézőtéren, mint ezideig.

A Vigszinház történetét irja Bárdi Ödön, a volt nagymultú színház érdemes színésze.

A Szovjetunió segitségével Bukarest mellett, Buftea-ban filmmüteremet épül. Évente 10 játékfilmet és 52 hiradót akarnak ott készíteni.

A leningrádi Gorkij Színház Szimonov „Idegen árny" cimü uj darabjával mutatkozott be a moszkvai Kis Színházban. A darab egy mikrobiológial kutató intézet munkaközösségének tudományos küzdelméről szól.

Mintegy 15 uj zenészre van szüksége az Operaháznak. Az eddigi meghallgatás során azonban csupán 3 jelentkezőt találtak alkalmasnak a szerződtetésre. További zenészkutató próbajátékokat rendeznek. Remélik, hogy a szeptember 15-én kezdődő uj évadra megtalálják ezeken a kellőszámu muzsikust.

Szinházak müsora

— Július 23., szombat —

A HIRLAP jegyirodája gondoskodik jegyéről

ALLATKERTI SZINPAD: Három a kislány (½9). **ROYAL:** Nyaralunk Pesten (8). **KAMARA VARIETE:** Majd holnap (8). **FŐVÁROSI NAGYCIRKUSZ:** Júliusi müsor (4, ¾8). **VÁROSI:** Nincs előadás.

Mozik müsora

ADRIA (Pasztorine): A nagy mérkőzés ½7, ½9, v. ½5. **ALFA** (Kőbánya): A nagy mérkőzés 6, 8, v. 4. **ATRIUM** (180-955): A nagy mérkőzés ½5, ½7, ½9. **CORSO** (Ujpest): A nagy mérkőzés 6, 8, v. 4. **DECSI** (121-343): Harc a sinekért 5, 7, 9. **FORUM** (189-707): A nagy mérkőzés 5, 7, 9. **KÖRUTI HIRADÓ** (222-499): Magyar hiradó. Szovjet hiradó. Várjuk a vilá ifjuságát. A ma.eg tó. Vigad az erdő. Előadások: 9—23 óráig. **LLOYD** (123-043): A nagy mérkőzés 5, 7, 9. **OMNIA** (139-693): Harc a sinekért ½5, ½7, ½9. **ROYAL APOLLO** (222-636): A nagy mérkőzés 5, 7, 9. **ROYAL** (Kispest): A nagy mérkőzés 6, 8, v. 4. **TANCSICS** (Csepel): A nagy mérkőzés 6, ½9, v. ¾4. **TATRA** (Pasztorsétány): A nagy mérkőzés ½7, ¾9, v. ½5. **URANIA** (136-888): Harc a sinekért 4, 6, 8.

—1—

Admiral: Tüz ½5, ½7, ½9. **Alkotás:** Hajléktalan nászutasok ½5, ½7, ½9 **Capitol:** Két út 11, 1, 3, 5, 7, 9 **Homeros** (Kertmozi): Kalózok kincse ½6, ½8, ½10. **Kamara:** Csibészek ½5, ½7, ½9. Nyitott tető. **Kossuth:** Csibészek ½5, ½7, ½9. **Palace:** Krisztina hadnagy 11, 1, 3, 5, 7, 9. **Pátria:** A papa bogaras 4, 6, 8. **Savoy:** Csibészek ½5, ½7, ½9. **Szabadság:** Két út ½5, ½7, ½9. **Tinódi:** Egi szekér ½5, ½7, ½9.

Kiss László

KisUjság

1944

A I

93

1944 két gyászo
met megszállás és
nem meglepetéskér
gyar nép nyakába
szos eseményt mé
kormány népnyomo
készítette elő, amik
hatalma a legveszet
akkor egy név, Pet
totta össze a legjob
vét. *Jelszóvá vált Pe*
gyar nemzeti megm
évvel ezelőtt elvetél
dalom befejezésének

1942 nyarán hal
volt demokratikus p
letek jelvényeit visel
egy jelvény, ami pá
máshoz fűzött az i
és a legforróbb nép
den hazafit. Ez a jel
vény volt: *Beck* Ö.
művészünk Petőfi-érn
mása.

A Petőfi-jelvény al
fel most *a készülő*

Az Iparművészeti
és ötvösszakosztályán
műhelyében kedd reg
a serény munka: a
készítése. A *Kis Ujs*
meglátogatta az öntő

Nincs teli

Huszonhat tizen

A Toto 30. fordulójában
darab szelvény futott be. K
kerül: 405.630 forint. Egy-
tályra 135.230 forint esik.

12-es találat ebben a fo
nem volt.

11-es találatot 26-an
ezek fejenként 5200 forin
ményben részesülnek. 10-e
404 darab, ezek nyereménye
334.50 forint. 9-es találat 39
futott be, ezek egyenként
tot kapnak.

A *11 találatosok névsora:*
szelvény *Pércsi* Zsigmond
27.141 *Pető Totoclub* Szege
név nélkül, 30.944 *Schlick*
44.061 név nem közölhető
név nem közölhető, 155.8
Totokör, 167.719 *Ujhelyi* B
Huntz Jánosné Pécs, 23
Schuller Lajos Bp., 272.491
mos Pestszenterzsébet, 288.
badság Bp., 318.627 *Gecs*
Bp., 013.664 *név nem*

Lóversen

Nagy tét és befutó k
vasárnapi galopp-ve

Marica nyerte a Ruperr

Folyó szám.	A szén megneve
8.	Első Dunagőzhajózási Társasá a/ pécs-szabolcsi mosatla b/ Pécs-szabolcsi mosott c/pécs-szabolcsi tojásbri szénből d/pécs-szabolcsi 5 kg.tég mosott szénből
9.	Egercsehi szén
10.	Edelényi szén
11.	Gyöngyösvárosi lignit
12.	Kisgyóni szén
13.	Komlói szén
14.	Kondói szén /Baláza szénbán

Kiss E. László, épületek

9

9. Kiss E. László: Semmelweis Orvostudományi Egyetem épülete, Budapest

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 26-old.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kiss László, grafikus,

ÉLET ÉS IRODALOM

rajztanár

1981 JUL 2 5

1021

Kiss László: Vakáció

ető János: Kalapja, cipője

nkhoz
oz való

nyílt a kiállítás, összegyűjtöttek festményeket és grafikákat, szobrokat és üvegablak-terveket, könyvborítókat és bútorokat, ruhadarabokat és játékokat, gobelineket és szőnyegeket, melyeket mind a művésztelep tagjai készítettek. Ahogy nézelődöm, egy né-

Kiss László

rajztanár jelölt

Ferkèpzomfoiskèvk

1939–41, 150 l.

FALUSZÖVETSÉG
GADASÁGI, IPARI ÉS KULTURÁLIS
KIÁLLITÁSAINAK RENDEZŐSÉGE
Budapest, VIII. Vas-utca 19. szám

Telefon: József 40—59.

Tekintete

Tisztelettel tudatjuk,h
Szövetség és helyi rendezőbizott
ünnepélyes megnyitása f.hó 26.-á
ottani polgári iskola udvarán.-
Tekintettel kiállitásu
lis céljaira,tisztelettel meghiv
megnyitására.A fővárosból a kiál
f.hó 26.-án reggel 8 óra 15 perc

Kiss László

l.

Rajzoltatás
1942. III. évf. 7.
sz. 64. l.

EHELY,
anyozott ezüst, lábán Bold. Sebestyén vésett akja. Talpán bécsi hitelesítő bélyeg és IK mesrjegy.
lag. 23·8 cm.
écsi munka, 1743-ból. Paténája aranyozott ezüst NRI felirattal.
Lepold Katalógus 73. sz.

THOSZI KERESZT,
ból, kétoldalt 6—6 jelenettel, ezüst filigrános yeles foglalatban.
lag. 18 cm.
thoszi munka a XVIII. századból.

EHELY,
anyozott ezüst, gazdag vert dísszel. Rokokó ílű. Talpperemén IMPENSIS P TISSIMI J. EOR. KUSSANICS. Nagyszombati hitelesítő élyeggel és IS mesterjeggyel.
lag. 16·5 cm.
zvetkovics János nagyszombati ötvös műve 750-ből. Paténa aranyozott ezüstből. Kussanics György esztergomi kanonok (1749—1757) tulajonából.
Gerevich PA, 190. l. — Lepold Adatok, 31. és 41. l. — Lepold Katalógus 89. sz.

EHELY,
anyozott ezüst, harangalakú csészével, kerek, ullámos szélű talppal. Barokkstílű.
lag. 22·8 cm.
Magyar munka, 1750 körül. Paténája aranyo-

Kiss László

l. Ferkèpzomfoisk vk

1939-41. 102 l.

(többször)

107 l.

áló tiszteletem nyilvánitását:

GI RÁKÓCZI - MÚZEUM

r elnök Úrnak

Budapest

e quadási - bev. napló

Kiss László

rajztanár/cloth

l.

Ferkèpzomfoisk[illegible]

1939-41. 143. l.

Hol a Kolozsvári
szt Mihály templom
elszámolása, a
6049.367 igazolása
végett?

Konstatálni
a 26.500.— P.

Lux fiat
Kolozsvári elszá-
moláschál.

Kiss László
festő
Budapest
Tatra u. 17

MKSz 1947

Kiss László

bpesti épitész

l.

Müvészeti Hotek Komàrom

7, 8. l.

VASÁRNAP **17** Kat. A. Magit Prot. Hedvig Ó-g. 4. Hierot	46 1/2
HÉTFŐ **18** Kat. Lukács ev. Prot. Lukács Ó-g. 5. Karitina	6. 1/2
KEDD **19** Kat. A. Péter Prot. Luciusz Ó-g. 6. Tamás	4.
SZERDA **20** Kat. Vendel Prot. Iréne Ó-g. 7. Szerg.	6
CSÜTÖRTÖK **21** Kat. Orsolya Prot. Orsolya Ó-g. 8. Pelágia	8
PÉNTEK **22** Kat. Kordula Prot. Előd Ó-g. 9. Jakab	6 1/2
SZOMBAT **23** Kat. Ignác Prot. Gyöngyike Ó-g. 10. Eulamp	4. 1/2 43

RAJZOK:

LÜHNSDORF KÁROLY művei:

421. Kemény Lajos.
422. Dr. Navratil Dezsőné.
423. Mayer János.
425. Dr. Puky Endre.
427. Neumer Árminné.
428. Karinthy Frigyes.
429. Fleischmann Oszkárné.
424. HARANGHY JENŐ: „Mazeppa".
426. HARANGHY JENŐ: Régi temető Debrecenben.
430. id. DÖRRE TIVADAR: a) Körtefa. b) Udvarrészlet.
431. GYÖRFFY ISTVÁN: Szentkereszthegyi Kratochvill Károly. Magántulajdon.
432. gróf ALMÁSSY TELEKY ÉVA: Öreg asszony. Rézkarc.

A KIALLITÓ MŰVÉSZEK NÉVSORA.

Albán István f., Vörösváry-út 116. (211.)

Áldor János László f., Horthy Miklós-út 36. (2, 3, 11, 39.) HA., KTBK., BKTN., LK.

gróf Almássy Teleky Éva f., Bajza-utca 26. (432.)

Ambrozy Sándor sz., Ipoly-utca 26. (105, 134.)

gróf Andrássy Géza f., Eszterházy-utca 42. (353.)

Andrássy János sz., Fő-utca 44. (179.)

Andrejka József sz., Ujpest, Tavasz-utca 20. (171.)

Antal Károly sz., Váczi-utca 45. (129.)

Aradi Edvi Illés f., Tavaszmező-utca 1. (41, 50.)

Balázsfy Rezső f., Tancsics-utca 5. (375.)

Barkász Lajos f., Keleti Károly-utca 23. (83.) HI., KE., KE., R.

Basilides Sándor f., Rákosszentmihály, Gusztáv-utca 1. (191.)

Bánovszky Miklós f., Dráva-utca 12. (352.)

Benkhardt Ágost f., Lágymányosi-utca 17. (30, 86, 116, 122.)

Benczur Béla f., Üllői-út 106. (343, 345.)

Betlen Gyula sz., Kelenhegyi-út 12. (108.)

Biczó András f., Ipar-utca 11. (395.) SzV. JJ.

dr. ing. Bierbauer Virgil é., Váci-utca 75. (415, 420.)

Kiss László épitesz
Kotsis Iván dr
Lechner Jenő dr
Medgyanay István
Warga László

Nincs
led
2

a Néprajzi Muzeum
tervpályázatán díjazva

8 Órai Ujság.
1923. okt. 2. (Ujjá-
épitik a Néprajzi Mu-
zeumot.)

Érkezett 1904. január 28.

79/1904. Ü. (Kecskemét 1904. január 14-én 756. Ü. a.)

Kecskemét város polgármestere jelenti, hogy a „Mintalapok"-ra előfizetett (Tudomásul szolgál, 1904. I. 28.)

Kis Lörincz

Ötvös

Lásd

Arch. Ért.

1912. 270

..... *műhely.*

...főnökség!

...v ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Szilágyi ötvös Kis Lőrincz

1568–1577. Tanulóéveit Kolozsvárott Bonczidaj Gergelyvél eltöltvén, az odavaló czék által felszabadíttatott, mint 1568-ból keltezett pecsétes levéllel igazol Kassán, a hová vagy a 68ik év végén, vagy 1569 elején került fel, magával hozván egyszersmind a szilágyi biró s 12 erkudt levelét, mely által igazolást nyer, hogy ötvös Lőrinc szilágyi illetőségű s Kys Tamás és felesége Hona asszony törvényes házasságából származik. 1569-ben czék alapján polgárjogot nyer. Feleségül 1669-ben gönczi Péter Diákné leányát Borbálát véve.

1572-ben mert legényeinek egy kis pondó bort eladott s czék azt a törvény ellenére kimérték 7 frt bírsággal sujtják.

1577-ben felesége meghalt.

Mihalik József. Kassavárosötvösségének története, Bpest 1900. 181. l.

Salm

szobrász

Kis Lörincz

(Laurentius Aurifaber)

Stoön

Kassa. + 1586. máj. 24.

Irod

Szikl. Borov. 167. l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Kis Lőrinc

Ötvös

Kassa XVI. 27.

l. Arch. Ért.
1912. 270. l

-81

~~-819'92~~ -8

~~-819'92~~

—		25000—	1500—	
				1
7		25000—	1500 —	1

Szilágyi ötvös Kiss Körmöcz

Kassa 1568.

ivod

Mik 9l.

Laurentius Kiss

Ötvös

(1539 - 1586) Kassa.

ird

Mih. 9 l.

Kis Lörinc

ötvös

Kassa 1539-86

Revai XXI. 668. l.

Kiss László

1938/39. II. évf.

fest. szak,
rendes hallg.
I-II. félév

Ferképzomfoiskévk

1937/39

155. l.

Nics László

építész.

Szül. Budapest 1887.
Oklevelet nyert 1909.

Műegyetem 10. l.

10738.

táhornoki egyenruhában, mellén ér-
jelvénynyel. Balkezét kardjának mar-
égő Buda várban eleste van ábrázolva.

tz nach Pflicht und Ehre
en Mann Vertheitigen.

rchenfeld No 84 zu haben.
en.

cm.

64-901
-901-16.

Kiss László

épitész

Irod

Sváb Gyula:

Újabb állami népiskolák

MMÉE Kötl.

1914. 24 l.

-33

Ezúcséves telső záródásal

F

Masalaghy 192 cm

~~91~~

~~87~~

~~28~~

~~79~~

~~76~~

~~76~~

~~Gerstenberger A~~ és

Kiss László

ced

A székesfővárosi
árubódék terv pályázata.

Magyar Építőművészet
1912. 5-6. sz. 42. l.

Kiss László

Építés
könyve

Konstantinápoly
és Görögország.
Egy műegyetemi ki-
rándulás emlékére
1912. április
Bp. 1913.
Különlenyomat
az Építő Ipar
36. évfolyamából

Zrinyi s Frangepán temetése:

Az „Il Corpo del Zrin" (
nyolcz-nyolcz férfi által vitetik
felé. A szomorú menetet, mely elö
Capitan dell'Honore con la sua Co
della Chiesa Cathedrale"-ban (
térben házak vannak, az elöterbe
zönség foglalt állást. Felirata:

fölül a toronynál: „N° 12

Rézmetszet, méretei a vonal kere

Kiss László

építészhallgató

vajzai repr.

Megfagyott Muzsikus

1909.

P 50-

Kiss László épitész

Kotsis Iván dr.

Lechner Jenő és

Warga László

Medgyaszay István

a Néprajzi Muzeum
terv pályázatán díjazva

Mint

cíd

Uj Nemzedék

1923. nov. 14.

(A kormány az amerikai magyarok segítségével akarja felépíttetni a Néprajzi Muzeumot is.)

1904. V. 18.

Nagybánya.

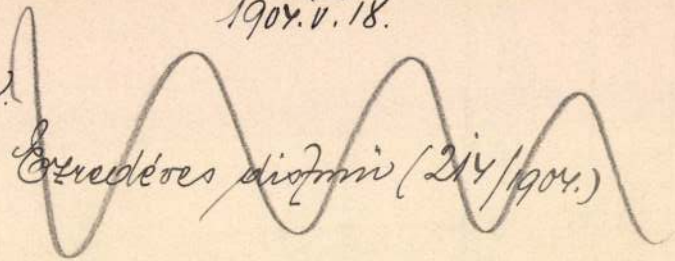

Ezredéves díszmű (214/1904.)

Kiss László

Műcsarnok épülete
1921. tav. kiáll. - 359.

Szász Károly V. 219

Kiss László

építész?

Az Építő Ipar

1912. évfolyamában

Konstantinápolyi és

Görögországi tanul-

mányutjáról Építő

cikksorozatot

közölt.

MOB Könyvtár

Kiss László, grafikusművész, ált. isk. i rajztanár

A pápai felnőtt képzőművészeti kör 30 éves jubileumi kiállítása megnyílt. A művész, linometszetét, a biztonságos technikai megoldások mellett, hallatlan precizitás jellemzi. A „Szekér" c. kompozícióján egyéni perspektíva megoldása tökéletes. (említve és repr.).

Veszeli: Amatőr képzőműnészek kiállítása.
Napló (Veszprém), 1979. okt. 26.

Kiss László

a falakon közülöttünk a Korunk Galéria szárazegyedik kiállításának munkái. Az eddigi száz kiállítás lényeges dolgokat közölt hazai magyar képzőművészetünk sajátosságairól. Marosvásárhelyen is lesz tárlat, – a művészeti liceum húsz évvel ezelőtt végzettjei állítanak ki: Gergely István, Kiss László, Csutak Levente és még többen.

Váli József: Fölösleges gondokat akarunk a világnak?

Korunk, 1999. febr. 71–72. old.

MDK

Kiss László

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

MDK

Kiss László /1917-/

Isten hozta Mister Marschall. 1955., 69x47.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 28.1.

MDK

Kiss László

Műteremben, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.katalogusa.1940.Nov.24-Dec.8. 13.lap

MDK

Kiss László

Kenyeres csendélet, of.
Virágcsendélet, "
Tájkép, of.
Táj, of.

Alkotás Művészház 39.kiáll. 1949. febr.

MDK

Kiss László /22éves honvéd,/festő

Szabad Művészet, 1951. 7.sz. 316. l. képek.

Kiss László
grafikus

M.D.K.

A Petőfi Csarnoktan lévő kiállitáson kerek páros fala került bemutatásra.

Bartha Éva: Utószó a Budapesti Ipari Vásár grafikái hoz.
Művészet, 1962. november — 36 lap

Kiss László

Plakátja:
Transelektro. 1962. 82x56.cm.

Ábrázolás: Szines ábra.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 139.1.

Ujévi üdvözlő

Kép hanló:
Spa vm ü vé neti V.

1963.

Röplap

Kiss Kárló:
Sparmüvészeti V.

1963. M. H. Arch.

Röplap

Miss László: Palace Kál-
ló,

1963.

Böröndci mike

Kiss László
Malev

1963

Sajtógrafika

Kiss Ránló:
Spasmův vězeti
v.

1963.

Sajtó grafika

Kis László:
Szép ontron c.
lapban,

1963.

Sajtógrafika

Kiss László: Szép ohnou
c. Capban.

1963.

Rajtógrafika

Kiss László: Grenéljcki régi rádióját,

1963.

Sajtógrafika

Kiss Ráskló: Hivja fel (ke ra-vil)

1963

Propellus

Luis Castelo.

RC – 43

1963.

Prospektus

~~Kiss László~~
~~Közp. Fiz.~~ Kutató
Int.

1963

Prospektus

Kris László: Macéo

1963. M. H. Arch.

Čitulle

Kús Kárló: Spar-
mi vérsei V.

1963 -

Prospektus

Kús László:
Repülési fajékoztató

1963

Prospektus

Kiss Ráfló:
„Hot Guide" (Malév)

1963. M. H. Hrelí

Kiss László, grafikus

MDK

Remek kereskedelmi plakáttal szerepel a IV. Magy. Plakátkiállításon a Műcsarnokban.

Pélfer Imre: Mai plakettművészetünk a mérlegen

7. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 7.

MDK

Kiss László, II.é.textilterv.

Ifjusági képzém és iparm. kiáll. N.Szal. 1950.jun.

Rónay Mária

Kiss László/22 éves honvéd/: Dorogi táj, festmény, diófapác

SZABAD MÜVÉSZET

1951.jul.7.sz. 316.l.

/Székely Z.: Dunántuli képzőmüv.kiállitás/

Molk

Kiss László grafikus

munkája

Ábra a 27. old-on (Franciaországról)

Lengyel Lajos külkereskedelmi propaganda nyomtatványairól

Magyar Grafika, 1961. 5. évf. 12. 17. l.

MDK

Kiss László

Magyar plakát 66. 5. magyar plakát kiáll.
Műcs. 1966. dec.

Kiss László MDK

Csőszerelő ipari tanuló
disztárgyakat készit.

Repr: Készülnek a virágvázák. Radvánszki István, Kiss László és Dezsény Gyula oktatójuk felügyelete alatt munkálják a rezet.

---: Ügyes kézzel, nagy szorgalommal
HAJÓ UJSÁG. 1957 aug. 17.

MDK

Kiss László /1917- /

"Isten hozta Mister Marschall" 1955.

MAGYAR PLAKÁTTÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. BP. 1960.
28.o.

KISS László *135*, **37**
Székelykeresztúr, 1941.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő
(1987 óta Ausztriában él.)

Banner Erdély

Schon mit den frühesten kunstgeschichtlichen Betr
enge Zusammenhang des Wormser Doms mit seinem si
gesehen worden. Seit man gelernt hatte, zwischen den beid
zu unterscheiden, bezog man die formale Verwandtsch
Aufrißsystem des Langhauses, andererseits vor allem stili
entstandenen Ostteile[7]. Es entsprach durchaus einer in
Speyerer Ostteile und die Einwölbung des Langhauses fi
12. Jh. hielt[8]. Erst Rudolf Kautzsch gelang es, Bau II
Schriftquellen aus salischer Zeit unter Kaiser Heinrich IV.
Untersuchungen von Hans Erich Kubach 1957-72[10] als un
werden konnte, obwohl sich noch 1961 vereinzelte Gegenst
hatte damit die von der Forschung überwiegend akzepti
die eine Trennung der beiden Bauvorhaben um fast e
ihren Anfängen und um ein halbes Jahrhundert zwisch
in Speyer und dem vermutlichen Anfang in Worms bedeu
renz ist, soweit man sehen kann, von niemandem als A
worden[12], denn die Versuche, einen früheren Baubegin
setzten methodisch nicht an diesem Punkt an.

Die neuen, durch die naturwissenschaftliche Meth
gewonnenen und damit sicheren Jahreszahlen aus der

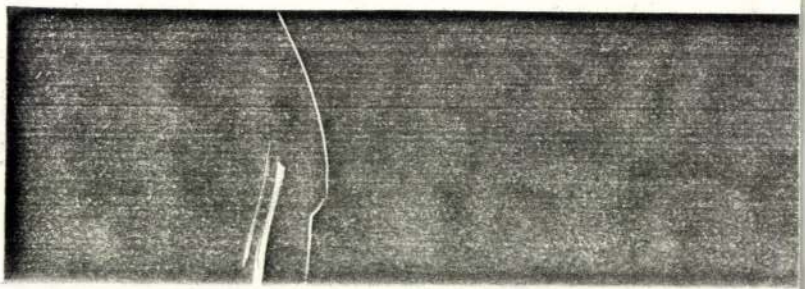

Kiss László

Építész cikke

Kiss L: Új híd — ~~Új~~ 1 új Budapest

Kritika 1965 1n. 3l.

M.D.U.

Kiss László építész

Tiszavidéki Vegyi Kombinát lakóte-
lepen bölcsöde Repr. (1956.)

Társtervezők: Mikolás Tibor
belső: Huszár László

Magyar Máté: „Vidéki" építészet
Magyar Épélőművészet 1958. (VII.) 4/5. sz.
113. l.

Kiss László, [építész] MDk

A díj 2. fokozatát kapta.

–: Kiosztották az idei Ybl-díjakat 6. l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1962. ápr. 1.

Kiss László

MDK

Az 1950ében , a kiállitási terület beépitési tervére I. dijat nyert Vass Antal, és Németh István terve, Valamint Gebhardt Béla terve.

Kiss László, Vass Antal és Rimanóczy Gyula javasolták a kiállitási terület ~~fej~~ tervezése kapcsán annak céljaira az Óbudai - szigetet.

Granasztói Pál - Polónyi Károly:Budapest holnap. Bp. 1959. 115-116.l.

M. D. K.

Kiss László építész

KÖZTI

Ybl - dij II. fokozat

Kiosztották az Ybl-dijakat

Magyar Nemzet 1962. április 1. 4.1.

Kiss László

építén. A Tanácsköztársaság idején részt vett a fővárosi műemlékek felméréseben.

Barcza Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l. /Klny. Építés és Közlekedéstudományi közl./

452. l.

Kiss László

Gorkij fasori ovoda, 1957-60 terve

A fel szabadult Budapest műcépete,
Kiállítás-katalógus
Budapest, 1960. 14 l.

Kiss László

szerepelt a kiállításon és

iparművészeti tárgyaiért

első díjat nyert.

A Tótfalusi kulturális szemle művészeti kiállítása Debrecenben.
Hajdúbihari Napló 1964 jan. 14.

M. D. A.

KISS László építész

Hófer Miklós – Farkasdy Zoltán

Madách-tér (Repr.) lársterveső

Budapesti fogky beépítési terv javaslatok

Magyar Építőművészet 1957. VI. 5/6.

119. l.

M. D. K.

Kiss László építész

Országos lakáspályázat 5. Épület-kategória (megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. D. K.

Kiss László építész

Gyöngyös vasutállomás és kör-
nyéke pályázat (I. megvétel)

Társtervező: Laboda Zsigmond

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l

M.D.K

Kiss László építész

Bölsöde-terv

Pontér Béla: Bölcsödék tervezésének áttekintése az első ötéves terv időszakában

Magyar Építőművészet 1956 (V.) 6. sz. 179. l

M. D. K.

KISS László építész

Bölcsőde-terv (Repr.)

Pintér Béla: Bölcsődék tervezésének áttekintése az első ötéves terv idő-szakában

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 6 sz.

173-l

M. D. K.

Kiss László építész

Bölcsőde - kvv. (III. díj.) Repr.

Pintér Béla: Bölcsődék tervezésének áttekintése az első ötéves terv-időnakából

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 6. sz. 174. l.

Kiss László

MDK

építész /Köztiszt/

Az 1962. évi Ybl Miklós-díj 2. fokozatával tüntették ki.

Népszava 1962. ápr. 1.

mdk

Kiss László mérnök

tervezte a főváros egyik legszebb modern épületét a XIII. k. Dózsa Gy. úton a Gyógyászati Segédeszközök gyárát.

Képmelléklet.

Népszava 1963, júl 13 esti lap.

Neue Chemie Meissner

Kiss László, építész

Kiss István szobrászművész említi meg nyilatkozatában, hogy a szülészeti klinika előcsarnokába tervezett női fejszobrát Kiss László építész terveihez alkalmazva készítette el a jó együttműködést ígérve.

f. f.: Ahogy a szobrász látja 2. l.

ESTI HIRLAP, szn. 1962. máj. 9.

MDK

Kiss László

Magyar Iparművészet 1923. 72.l.

MDK

Kiss László

Tervével résztvett a budai távbeszélő központ tervpályázatán, tervét nem díjazták.

Dr. Fábián Gáspár: A budai távbeszélő ...

Építő Ipar - Építő Művészet, 1923. Jul. 1.
85, 86, lap

Kiss László

A veszprémi Nehézvegyipari Egyetem felépítésének tervében /Fanáky István, 1949–1950/ közreműködött Benedek Frigyessel.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 389. l.

Kiss László

tervet készített a Szent György tér rendezésére, 1962-ben.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép

146. l.

Kiss László

Kathy Imre kísérelte meg Farkasdy Zoltán és munkatársai/Kislégoi Nagy István, Pál Balázs, Balh Gyula/ valamint Kiss László terveinek és Gulyás Zoltán javaslatainak összeegyeztetését a Szt. György tér rendezésének tervezésénél.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

146 l.

KISS László építész (1887 - 1927 körül)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 83.p.

Kiss E. László, építész

M.D.K.

tervét közli a lap, a szerző saját ismertetésével és egy homlokzati rajzával, 10 kisebb magyarázó metszetével és alaprajzával és 3 modellfényképpel az Eötvös Loránd Tudomány Egyetem Természettudományi Kara elhelyezésére szánt, magas kidszerkezetekre helyezett, „mobil" és „nyílt" rendszerű nagyszabású épület megoldásait

BUDAPEST, Bp.1966. IV.évf. 5. sz. 27-30. old.

MDK

Kiss László épitész

Felszabadult Bp. művészete. S.Szal. 1960.

Kiss Ideális

Kiss László épitész

M.D.K.

A várgesztesi vár helyreállitási munkéiank épitésvezetője.

Föépitésvezetö: Szarka Imre
Tervezö: Szanyi József

Müemlékvédelem 1965/4. 207. 1.

Kiss László

Nagy Elemér-Kiss László: Budapest uj Sportcsarnok tervpályázata. - Magyar Epitőművészet, 1966. 15. évf. 6.sz. 1-7. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Értesítő Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./
249. l.

Kiss E. László

1965 májusában publikálta a Budavári Kulturcentrum Szt. György téri új épület-csoportjához készített terveit.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

147.l.

Kiss E. László, építész
Ferkai András: Le Corbusier és Magyarország

5. *Ortopédiai rendelő, Budapest. Tervező: Kiss E. László, 1963*

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 51-old.

Kiss E. László

1963-ban Budapesten felépült gyógyászati segédeszközöket előállító gyára kedvező képet nyujt az ipari épitészet alakulásáról.

Merényi Ferenc: A magyar épitészet 1867-1967 Budapest 1970

160 l

Kiss E. László

tervezte a bp-i Gorkij fasor bölcsőde és óvodát. 1961. 394. k. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1351

Kiss E. László

cikke: Csepel fejlesztésének tanulmányterve. - Magyar Építőipar, 1968.7.sz.393-4oo.l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Írt. 1971.2.sz.149-182.l.
156.l.

Kiss László

vezetése mellett állították helyre a gyöm-
rői egykori Teleki kastélyt.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Lk.: Magyar
műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2631

Kiss László, épitész MDK

Győr. Korház tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

Kiss E. László, építész

MDk.

A Gyógyászati Segédeszkö-zök Gyárának új épületét tervezte Mizgay Lászlóval együtt.

Repr.

– Jövőnk terveitől

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 4.

17. l.

[Vidéki]

KISS László ejtsen

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp.OMHv.Ép,Muz.,1992

90

A szinház szerepe

Mindazok a tényezők, a
haladó részét visszavonul
fokozza a súlyát a haladá
téren mutatkozó tüneteine
de szivós és eredményes t
nyelv és az irodalom az é
májában antik azaz nem-ne
játszás is /Szauder/.

A mi szempontunkból fo
nemcsak a társadalmi össz
ra biztositott lehetősége
rázoló segédleteivel a ke
feladatot /Wándza/. Nálu
sen fontos, noha a nem-u

Kiss László, Opesti „szobrász-ipár-művész"

M.D.K.

tervét fogadták el 50 pályamű körül, az Istvántelki főmüzeby ben felállítandó Hősi Emlékmű pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

szept. 7. sz. 8. old.

M.D.K.

Kiss László

A Szabadszervezetben rendezett kiállitáson szerepel müveivel az akadémiai növendékek között.
Berend Ilona: "Kiállitások az uj esztendőben" cimmel ir és kiemelkedően jónak tartja a művész munkáit.

"SZinház, Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. 13-19. IV. évf.
3. sz.

Kis László, diszitő szobrász, 1936-37. iparmüvészeti szkitüntetéses szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

Nőtincs /Aggházy/ 2

Egykori harangok: Rómer Fl
három régi harangjáról eml
Neosolii 1767. 2./ Georg J
ből, ujraöntve 1826-ban. E
Irodalom: Mocsáry I. 247 l
megye történeti névtára. I

Szt.Flórián-szobor az isko
178o körül.

Általános Iskola,/volt Szc
Története: Épittette a Szc
Jellege: Klasszicista.
Külseje: Földszintes, szab
nyeregtetős. Főhomlokzat
fugázott falsávok, felettü
szélén és nyilásai között
kerettel. A L hosszanti há

MDK

Kiss László szobrász 1936-37. 600 P. ösztöndij

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 1940-41 tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

19 11

Kiss László növ. iskolaérem, 1936-37.

O.M.Kir. Iparműv. Isk. 1936-37 - 1940-41. tanéveinek tört. Iparműv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. 2o l.

MDK

Kiss László

1936-37. iskolaérmet kapott

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Kiss László szobrász növ.

1936-37. 600 pengős ösztöndij

Iparmüv. Isk. Évk. 1988o-1941. Bp. 1942.
1936-37, 194o-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Kiss László diszitő szobrász

Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 24 l.
képpel

K. D. K.

Kis László aurifaber

1396. Nagyvárad

Horváth Tibor tutal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.
Levéltár. 1953. 1-2. sz.

Kis László, szobrasz

Az Orsz.N.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanarai, tanarsegédek, /segédtanarok/, -Szakoktató: Kis László, Szobraszat 1941-1944. 53.old

Mezei Ottó: Az ~~Iparmü~~ Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

MDK

Az Iparművészeti Iskola reprezentativ kiállitása

Kiss László

Pesti Hirlap 1935.jul. 17.

MDK

Kis László, disz.szobr.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

KISS LÁSZLÓ

Intarziamüvész. A Napló körkérdésére válaszolva, nyilatkozik Debrecen művészeti életéről.

II. Válaszok a Napló körkérdésére.

Hajdú-Bihari Napló, 1970, okt. 8.

Kiss László

Faintarziával szerepelt a debreceni iparművészeti kiállításon (Déri Múzeum, III. 31 – IV. 22.)

Ipari Művészet, 1968. 3. sz., 60. l.

Kiss Lajos

Művei szerepelnek a Kelet-magyarországi képzőművészek kiállításán a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1973 január 9

4.old.

KISS LÁSZLÓ

Két fantáziája szerepel Hajdúszoboszlón, a műv. házban (ennl).

Dr. Tóth Ernő: Fellegi Vince magán-gyűjteményének bemutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

Kiss László festőművész

kiállítása nyílt a

Ferencvárosi Pincetárlaton

Népszava 1971 április 16

6. old.

Kiss László

Bemutatott műve:

„Fadöntők", fajntarzia, 54 x 29 cm.

Szabó László: Őszi tárlat 1971.

Debrecen, 1971

Kiss M. László

M.T.: Ujvigadó étterem, Debrecen. Épitész Mikolás Tibor, konstruktőrök Szabó János, Molnár Ilona, belsőépitész Huszár László, statikus Kiss M. László. Ismertetés, foto MTI /Balassa/.

Magyar Épitőművészet, 1971.6.sz. 18-20.l.

Kiss László

a csiki müvésztelephez tartozó

müvész - neve emlitve

Korunk 1974/2 250.old.

Kiss Károly

Akvarell repr.

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M. N. G. 1972.

Lin Tsoli

Tsoli Sept.

Lilut - Mayoroaf Hyrdwlyeknl
Wshlitds - N. Z. C. 1972.

Kiss László

Fadöntők fantázia 54x29

Őszi Tárlat 1971 Debrecen

Kiss László 1.

Félig paraszti, félig iparos környezetből származik. Nagyapja ezermester hirében állott. K.L. volt bognár, kerékgyártó és asztalos. Katonáskodása idején készitette első diszdobozait. A doboztetőket intarzia monogrammal, madár- és virágmotivummal diszitette.

Kerékgyártó István - Kiss László intarziaképeiről; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 43. l.

Kiss László 2.

Leszerelése után négy-öt évvel hozzáfogott egy intarziaképpel diszitett doboz készitéséhez. A fedélhez 15 változatot készitett. Egy tanitónő hivta fel a Déri Muzeum figyelmét a képekre. A muzeumigazgató az anyagot eljuttatta Népmüvelési Intézethez. Ezzel vette kezdetét K. L. müvészi pályája.

Kerékgyártó István - K. L. intarziaképeiről; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 43. l.

Kiss László 3.

Az utóbbi években több kiállitáson szerepelt. Első önálló kiállitása a debreceni Medgyessy Teremben volt 1969-ben. A harmadik a budapesti Ferencvárosi Pincetárlat kiállitótermében 197o tavaszán.

Kerékgyártó István - K. L. intarziaképeiről; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 43. l.

Kiss László 4.

Jobbára tipusokat ábrázol - pásztor, kupec, a hazug, a hetvenkedő, a munkától megfáradt ember. Körvonallal jellemez. A szerkezet a stilizált formákhoz alkalmazkodik. Kihasználja a fa erezetét.

Kerékgyártó István - K. L. intarziaképeiről; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 43. l.

Kiss László

A Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében önálló kiállítása volt.

V. J. - A Ferencvárosi Pincetárlat; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 56. l.

Kiss László

Falu templommal, faintarzia
Karóhasogatók, faintarzia

Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 42. l.

KISS LÁSZLÓ

Iparművész. Faiutarziái szerepelnek az
ősi tárlaton, Derecskén és Debrecenben.

Thomas László: Tegnapiek az ősi
tárlatról.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. dec. 14.

Kriss László

Intarziái közül a Fejfabetüzök emelkedik emelkedik az önálló müalkotás rangjára. Természetesen nem tagadva meg díszítő funkcióját.

Székelyhidi Ágoston: Teljesedő színkép
Kelet-Magyarországi Tavaszi Tárlat 1971

Alföld 1971/6 64 old.

Kiss László
Paintarzia kompoziciói finom,
munkák.

Solymár István: Kelet-magyarországi
képzőművészek kiállítása a Magyar
Nemzeti Galériában

Alföld 1973/2 83old.

Kiss Lánló

grafikusművén

„Törvetlen úton" címmel helyi képzőmű-
vészeti kiállítás nyílt Pápán.

Veneti Lajos
cikke

Napló (Veszém)
1980 dec. 20.

Kiss Lánló

Grafikusmúzeum

Kiállítás nyílt a József-városi Galériában,
– Új Tépőrszak határán – címmel.

Boros Géza
címe

Új Tátor
1989. júl. 20.

Kiss Lajos

Müve szerepelt a Debreceni
Üzemi Tárlaton - emlitve

Népszava 1972 november 11
8.old.

Kiss László
népművész

Kiss László fonintarziáin megjelenik a cséplés, az aratás, gereblyézés, a huksok és a menyjelentek jellegzetes mozdulatai.

Losonci Miklós: Iparművészeti élet Debrecenben.
1974.október - 22.oldal.

Kisskászló
népművész

Kisskászló a népélet számtalan
hagyományat menti fantaz-
ziái nak felületére.

Losonci Miklós: Uparmüvészeti élet Debrecenben.
1974.október - 22.oldal.

Kisskanda
népmüvész

Kisskanda népmüvész Kis-
marjan faragott hopja-
fákat, minem ivelt pályája
egyre fölfelé.

Losonci Miklós: Uparmüvészeti élet Debrecenben.
1974.október - 22.oldal.

Kisskászló
népművész

Kisskászló soholdalú népmű-
vész, kádár, ács, hevek gyártó egy
szemelyben.

Losonci Miklós: Parmüvészeti élet Debrecenben.
Müvészet, 1974. október - 22.oldal.

Kiss László

A miskolci szakkör tagja

(benevolt): Vallomások a szakkörben
Érzékmegyarország, Miskolc 1970 aug. 26.

Kiss László

Alkalmadik balatonfüredi tárlatan Diállít

Balogh Elemér: A művészet előszobájában

Napló, Vasvár 1969. aug. 23.

2) Kiss László

fafaragó

Kikével, késsel és kézzel dolgozik. Ezek mellett a gondolat és a szív is alkot. Vála az intarzia nem egyszerűen díszítő elem.

K. L. művészetének igazi sarkja nem abban keresendő, ahogy megalkotja a munkáit, hanem abban, amit kifejez, amilyen érzelmeket tolmácsol, amilyen belső emberi tűz és tartás éget át munkáin

Bényei József: Kiss László faintarziái

Alföld, 1969. IX. 86-87.

3) Kiss László
fajansgó

Alkotásainak témaköre nagyjából három
csoportra bontható:

1. Balladák, mesék, hiedelmek, népszokások, varázslat
2. Valóságos események direktebb megfomálása
3. Sugárzó népségű madarak, lovak, tehenek

A fából kifaragott figurákban nehézkességük,
tömbszerűségük ellenére is van valami lírai-
ság, valami felröppeni vágyó könnyűség.
Tisztaság.

Bényei József: Kiss László fajantarziái
Alföld, 1969. IX. 86-87.

4) Kiss László
fafaragó

Kompozíciós készsége magasfokú intellektuális igényű. Ősi hangulatok, érzések, balladai feszültségek és népdalbeli lisztusságok támadnak fel kése nyomán.

Bérnyei József: Kiss László faintarziái
Alföld, 1969. IX. 86-87.

1/ Kiss László
Pafarayó

1964 óta gyakran szerepel kiállításokon
3 éves amikor apja meghalt – tőle örö-
költe művészetét.
A háboru után 17 évesen kerékgyártó lett.
Kitanulta a kádárságot is, dolgozott
acsoknál, ismer sok munkát, afféle falusi
ezermester.

Bényei J: Kiss László fajátosnái
Alföld, 1969. IX. 86-87.

Kiss László

Képekkel

szerepel az alábbi Tolcsatva

Kiskun félegyházán

Fam Tibor: Halló László Képzőművészkör

1970

Petőfi Népe 1970 VII. 26

KISS LÁSZLÓ

A Nemzetközi Hajdúsági Művésztelepen alkot július-augusztusban.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 11. 9. l.

Kiss László
ipanművész

Fajintarziái szerepeltek a tárlaton.

Bodnár Éva: Hajdusági müvésztelep 1970.

Müvészet, 1971.január - 27.lap

Kiss László

Szerepel a debreceni tavaszi tárlata

Ma nyílik a tavaszi tárlat

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen

1970. ápr. 30.

Kiss László ipotmüvész

Szerepel a hajdusági művészek tokaji tárlatón

N.N.: Hajdusági hetek Tokaj Gan

Hajdu Bihari Napló 1971 IX. 14

Kiss László

Az Iparművészek Szabadszervezetében a szobrász tagozat helyettes vezetője.

Vonalas I.: 25 éve alakult a M. Iparművészek Sz. Szakszervezete; Ipari Művészet, 1970. III. 18. l.

Kiss László

Intarziával szerepel a Déri-
Múzeumban az alábbi
táslatok

N.N.: Holnap nyílik a
havasi táslat

Hajdu Bihari Napló 1971 IV. 28

Kiss László

Intarziából a Ferencvárosi Pincetárlatos kiállítása nyílt

Kiállítási kalendárium

Szabadiste Műveretért 1971 VI.

Kiss László

Fabetűrakásokkal

szerepel az alábbi tárlatokon

Magyar Vilmos: Tavaszi Tárlat
1969

Hajdú Bihari Napok Nyíregyháza 1969 V. 11

Kiss László ipazmüvész

Faberakásokkal

szerepel a tavaszi tárlaton a

debreceni Déry Múzeumban

N.N.: Megnyílt a tavaszi tárlat

Hajdú-Bihar megyei Népnyság 1969 IV. 29.

Kiss László négy iparművész

Pahagpusztán él. Fantazzia

Lépeket és fafaragásokat készít

Jégvágók /szepró/

Téli vásár "

Lámpa "

Könyvbölcső "

Négyművelés 1965, 8n. 41old.

Kiss László MDK

Isten hozta Mister Marschall, 1955

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Kiss László, [ ]

9 kép : repr

Kiss László: Fantaziák

Borító I–IV és
5, 7, 16, 60, 88 old

Alföld, Debrecen, 1981, október

XXXII/10

Kiss László

Intarziák

Alföld 1984/9

Kiss László. 1.)

népi iparművész.

Jégvágók, kép, (repro)

Téli vásár, kép (-"-)

Lámpa és könyvbálcsó. (repro)

~~Repro.~~

Népművelés, 1965. 8. sz. 41. old.

Kiss László, iparművész

A Debreceni Művelődési Központ rendezésében tizenmple képző- és iparművész tárlata nyílik meg ma a Kossuth u.-i kiállítóterében. – Kiss László faintarziái szerepelnek a tárlaton. (említve).

Jó reggelt!

1983. XII. 15. Kossuth 4.25

Kiss László. 3)

népi iparművész.

a közelmúltban megnyílt a Debreceni Városi Tanács V.B. Művelődési Osztálya a Hajdú megyei TIT és a Népművelési Tanácsadó rendezésében a debreceni tárlata.

Emlitve.

Népművelés, 1965. 8. sz. 42. old.

Kiss László 21

népi iparművész.

Pallag - pusztán él, (Debrecen közelében)

Képei: Falusi lakodalom, Nádavatók, Kenderáztatók, Bivalyok, Tanyasi emberek, Halászok, Ágkötözők, Lófürdetés, Szikfürdedők, Vadászok, stb.

Ballada, - népmese ábrázolás, - mese illusztrál.

Technikája: intarzia (faberakás)

Iparművészi darabjai: lámpa, doboz, folyóirat-bölcső, stb.

Emlétve.

Népművelés, 1965. S. n. 42. old.

Kiss László iparmüvész

Debrecenben

Kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 VII. sz.

Kiss László
festő

M.D.K.

A debreceni Csokonai Értelmiségi Klub rendezte Kiss László tárlatát. Művei intarziával, falburkolásai készültek.

Tóth Ervin: Debrecen kiállítási termeiből
Művészet, 1966. január — 42 lap

Iliss László

festő

M.D.K.

Gondolkodására a népies elhíprelés jellemző, erre bizonyságok a „Falusi lakodalom", a „Nyári nagyvásár" c. képei.

Tóth Ervin: Debreceni kiállítási termeiből.

Művészet, 1966. január – 42 lap

MDK

Kiss László, [ ]

Népi ihletésű intarziákkal

cserepet.

Magyari Vilmos: A hajdúsági művésztelep
és tárlata 56-58.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. okt. XXI/10.

Kiss László [festő ?]

MDK

Szüretelők c. faintarzia

: Repr.

— : Kép

28.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. okt.

XXI/10.

Kiss László,

a kelet-magyarországi képzőművészek nyári tárlata ma a nyári egyetem első tárlataként nyílt meg. – Kiss László (a-intarziái szerepelnek a tárlaton.) (említve)

Déli Krónika

1979. jún. 30. Kossuth 12.00 (M).

M.D.K.

Kiss László: építész

tervét a Néprajzi Múzeum meghívásos pályázatán a négy egyenlő díj egyikével tüntették ki.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1923. XLIV. évf.

okt. 17. sz. 2. old.

M.D.K.

Kiss László, épitész.

harmadik dijat nyert a nagybecskereki városháza terv-pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

szep. 14. sz. 13 old.

Kiss László, építész M.D.K.

és Árvé Károly hőrösen 1000 K-ás második díjat nyert a budai korcsolyacsarnok terepélyázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

febr. 22. sz. 14. old.

MDK

Kiss László IV.é. építészhallgató

Főuri kastélyával és tejcsarnok-pavillonjával szerepelt a műegyetemi építészhallgatók kiáll. án.

A Ház, 1909. II. 1-2. sz. 52.lap

MDK

Kiss László, építész

1912. tanulmányutat tett Görögorsz.ban

N: Görög földön. Vas. Ujs. 23.sz. 1912. 464 l.

M.D.K.

Kiss László

A Mücsarnok nagy tavaszi tárlatán, az épitészmüvészeti részen szerepel müve.
A kiállitáson 443 képet és szobormüvet mutattak be.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Színházi Élet. Bp. 1921. juni. 26. - juli 2.
K. évf. 26. sz. 23. l.

MDK

Kiss László és Gerstenberger Agost, ép.-k

nagy sikokkal tervezett homlokzata szépen meg
van rajzolva, de kevésbé jól megérlelve.

P...: A balassagyarmati törvénykezési épület.
Vál1. Közl. XI.évf. 1908 dec.2. 4.1.

MDK

Kiss László

Építő Ipar Építő Művészet 1925. lol. 1.

Kiss László

építész
Állami iskolák, Magán épületek

Műcsarnok 1934 dec. 1935 jan.
Jubileumi kiállitás

A.D.K

KISS László évtén

1908-1914 között tevékenyredett

Kubinszky Miholy: Gondolatok a századelyi magyar építészetről

Magyar Építőművészet 1961. 1. sz. 43. l.

MDK

Kiss László

Sós Aladár: A Néprajzi Muzeum tervei. Világ, 1923. nov. 15.

Kiss László

MDK

Jubiláris építészeti kiállitás a Miccarnokban.
Építőmesterek Lapja. A Munkaadó. 1934. dec. 13.

MDK

Kiss László, épitész.

"Nemes egyszerü nagy vonalai klasszikus benyomást tesznek."

Ép.Ipar Ép.Müvészet. 1923.okt. 25.

Dór.: A Néprajzi Muzeum pályatervei.

Kiss László

MDK

Épitészhallgatók kiállitása.
Vállalkozók Közlönye. 1907. dec. 25. 4.o.

MIK

Kiss László, épitész.

Résztvett a pályázaton.

Ezvey: Tanulmánytervek. A Néprajzi Muzeum pályaterveí.
Vállalkozók L apja .1923.okt.17.

KDK

Kiss László épitész

A székesfővárosi árubódék tervpályázata.
Magyar Épitőművészet 1912. 5-6 sz.

MDK

Kiss László M., ép.

M.kir. követségi palota. Vizf.

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 18.1.

Kiss László

MDK

M.kir. követségi palota, vizf.

Műcsarnok 1921. tavaszi kiállitás

421. Kiss László,ép. MDK

Szül.: Budapest,1887 Okl.kelte:1909 Sz.: 4348

A m.kir.József müegyetemen oklevelet,absolutoriumot vagy oklevélhonositást nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig.

EP-IP - ÉP-MÜV.1931.márc.1. 41.1.

R. Kiss Lenke
Peti, gipsz
Pörgők, gipsz
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 27 l.

R.Kiss Lenke, [szobrász] MDK

FOTO:

" Az ifjusági kiállitás iránt nagy ~~érdeklődés~~ az érdeklődés. Minden nap igen sokan keresik fel a Nemzeti Szalon helyiségeit. Képünkön R.Kiss Lenke "Pörgők" cimü szobra a kiállitáson.

Ø : Ø

Esti Hirlap, II.évf.129.sz. 1957.jun.5.szerda
1.oldal

R. KISS Lenke szobrász

Péter J: Fiatal művészek tárlata (Ernst M)

Művelt Nép 1955 VI-ér f. 25. m. junius 19, 2 l

R. Kiss Lenke

Béke, gipsz

Pörgők, gipsz

Ifjusági Kiállitás. Nemz. Szal. 1957.

Kiss Lenke, szobrász

Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll. Ernst Múz. 1955. jun.

Kiss László

építén rént ven a Tanácsköztársaság alatt a fővárosi műemlékek felvételé ben.

Dr. Barcza Géza: Műemlékné delem a magyar Tanácsköztársaság idején, Bs. 1964.
452.o.

looking over the border

A Szombathelyi Tavaszi Fesztivál nyitórendezvénye

A Szombathelyi Képtár tisztelettel meghívja Önt
a badeni Kunstverein

KITEKINTÉS A HATÁRON TÚLRA I.

Szombathelyi Képtár – Kunstverein Baden

című kiállításának megnyitására

2002. március 22-én, pénteken 17 órakor

Bevezetőt mond:
Str HR Mag. FRIEDRICH KOPRAX
Baden város alpolgármestere és a kulturális bizottság elnöke

A kiállítást megnyitja:
JÜRGEN RAMACHER
a badeni Kunstverein elnöke

A kiállítás megtekinthető: március 23. – április 29.

looking over the border I.

Laszlo **KISS**
Julia **WELTHER-VARGA**
Günter **EGGER**
Kurt **WELTHER**
Nina **MARON**
Petra **BUCHEGGER**
RAMACHER & EINFALT
Ulla **REITHMAYR**
Regina **HADRABA**
Barbara **BERNSTEINER**
Martina **FUNDER**
Monika **TRISKA-SCHAUDY**
Michael **BOTTIG**
Franz **STROBL**

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY
H-9700 Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 12. Pf. 71.
Tel.: (36) 94/508 800 Fax: 94/314 096
E-mail: szkeptar@elender.hu
Homepage: www.elender.hu/~szkeptar

looking over the border

Das Eröffnungsprogramm des Frühlingsfestivals von Szombathely

Die Kunsthalle Szombathely
lädt Sie herzlich zur Eröffnung
der Sonderausstellung des Kunstvereins Baden ein

LOOKING OVER THE BORDER I.

Kunsthalle Szombathely - Kunstverein Baden

Am Freitag 22. März 2002,17 Uhr

Einführung:
StR HR Mag. FRIEDRICH KOPRAX
Vizebürgermeister und Kulturausschußvorsitzender, Baden

Eröffnungsrede:
JÜRGEN RAMACHER
Obmann des Kunstvereins Baden

Laszlo **KISS**
Julia **WELTHER-VARGA**
Günter **EGGER**
Kurt **WELTHER**
Nina **MARON**
Petra **BUCHEGGER**
RAMACHER & EINFALT
Ulla **REITHMAYR**
Regina **HADRABA**
Barbara **BERNSTEINER**
Martina **FUNDER**
Monika **TRISKA-SCHAUDY**
Michael **BOTTIG**
Franz **STROBL**

Die Ausstellungsdauer:
29. April 2002.

Sponsoren: Direktion des Nationalen Kulturellen Grundprogramms I Kunstverein Baden I Kultur Baden I Niederösterreich Kultur I Kultur Kontakt Austria I Regionaler Entwicklungsverband Industrieviertel I TÜV Management Service I Gefördert aus Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung I Enzesfeld-caro Metallwerke AG I Lindner GmbH I Ungarisches Kulturforum Selbstverwaltung der Stadt Szombathely

KISS László nyugalmazott †

 vasárnap. 20.0.

JR Utazási Iroda
s.hu E-mail: cartourz@mail.matav.hu
SZILVESZTERI AJÁNLATOK

	16 900 Ft/fő
	15 500 Ft/fő
éj	69 900 Ft/4 fő
otel + fp., 4 éj	69 900 Ft/fő
éj	31 900 Ft/fő
épülő/2 hét	333 900 Ft/fő

1088 Bp., Rákóczi út 25. Tel.: 266-0996.
1111 Bp., Budafoki út 19. Tel.: 279-0927.
1163 Bp., Jókai u. 4. Tel.: 407-1730.
Győr: 06 (96) 312-732

ÉLBEN
SZIGETEKEN
C. 9., 16.
l 89 900 Ft-tól + ill.,
00 Ft + ill.
Bp. V., Sütő u. 2.
384.

A PÁZMÁNY PÉTER KATOLIKUS EGYETEM

JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARÁNAK
Deák Ferenc Továbbképző Intézete

jogász végzettséggel rendelkezők számára az alábbi szakirányú továbbképzési szakokat hirdeti meg 2001. februári kezdéssel:

- bankszakjogász,
- társasági szakjogász,
- ingatlanforgalmi szakjogász, környezetvédelmi szakjogász, valamint a jelentkezők számától függően jogi szakvizsgára felkészítő tanfolyamokat indít.

Jelentkezni lehet: 2000. december 15-ig

Csopak Község Önkormányzat Képviselő-testülete pályázatot ir ki a községi strandon épülő új pavilonsorban kialakítandó üzletek külön-külön történő hasznosítására.

Az üzletek profilja idegenforgalmi iroda, játékterem és videotéka.

A hasznosítási pályázat feltételeit és kondícióit a pályázati kiírás tartalmazza, mely átvehető a Polgármesteri Hivatalban 2000. december 1-jétől.

A benyújtandó pályázati anyagnak tartalmaznia kell: az ajánlattevő azonosító adatait, a pályázati kiírásnak megfelelő ajánlati árakat, a vállalt fizetési módot, az ajánlati biztosíték befizetését igazoló bizonylatot, hasznosítási elképzelések ismertetését.

Érvényes pályázatok benyújtásának feltétele: A részletes pályázati kiírást tartalmazó dokumentáció 10 000 Ft + áfa áron történő megvásárlása, a titoktartási nyilatkozat aláírása ellenében.

A hasznosítási pályázat benyújtási határideje 2000. december 11., 16 óráig, a csopaki Polgármesteri Hivatalban.

A pályáztató a nyertesnek minősített pályázóval köt szerződést, és fenntartja magának a jogot, hogy érvé-

HALÁLOZÁS

Az Országos Műszaki Múzeum
megrendülten tudatja, hogy
szeretett nyugalmazott főigazgató-helyettese,

KISS LÁSZLÓ,

2000. november 24-én váratlanul elhunyt.
A múzeum saját halottjának tekinti.
Temetése 2000. december 15-én,
12 órakor lesz
a Szt. Gellért plébánia urnatemetőjében
(XI., Bartók Béla u. 149.).

Mély fájdalommal tudatjuk mindenkivel,
aki ismerte és szerette, hogy

KAMARÁS ZOLTÁN

középiskolai tanár
2000. november 15-én elhunyt.
Temetése december 8-án 10.30 órakor lesz
a Farkasréti temetőben.
A gyászoló család.

KÖLTÖZTETÉS: 06 (30) 966-5970. (B058369)

LAKÁSFELÚJÍTÁST vállalok. 06 (30) 265-9009. (B058569)

MUNKABIZTONSÁGI, tűzvédelmi feladatok ellátása, oktatások végzése, szabályzatok készítése. ISO 9000. szabvány alapján. 06 (30) 251-0647. (B058531)

PARKETTÁSMESTER! GARANCIÁVAL! 06 (20) 968-4141, 295-1335. (B057640)

PARKETTÁSMUNKÁK: 416-3027. (B057910)

MAGÁNNYOMOZÁS!
Vagyonvédelem a gazdasági életben!
Referens
Nr. 1. magánnyomozó iroda
Budapest XI., Bertalan L. u. 26. Tel.: 466-4805.

PARKETTDOKTOR. 06 (30) 203-2060. (B058034)

REDŐNY, szalagfüggöny árengedménnyel. 360-3268. (B057659)

TELJES KÖRŰ takarítás. 280-4588, 06 (20) 972-1016. (B057974)

TETŐTÉR-BEÉPÍTÉS, ácsmunkák. 06 (20) 971-0323. (B058521)

OKTATÁS

Angol-, magyarnyelv-tanfolyamok: 06 (30) 302-3344.

Dr. Entz Ferenc Mezőgazdasági Szakmunkásképző Iskola pályázatot hirdet a tanulók gépjármű-vezetői vizsgára történő felkészítésére („B" és „Mgv" kategória). A pályázat részletes feltételei átvehetők 3000 Ft ellenében az intézmény gazdaság-

GÉP, SZ

☎ **100** tonnás MEO szakítól
lemezolló, 3000-es sugárfúró,
6000x1700-as hosszgyalugép,
1250-es megmunkálóközpont
TOS palástköszörű, horizont
vésőgép, 350 tonnás húzó-ny
932-6710. (A200811)

Beton- és aszfaltzúzó g
14151. (A199915)

Dízel, platós Zuk, EO-262
(60) 351-401 vagy (46) 380-6

☎ **Felújított,** új CNC és ha
szerszámgépek eladók. 06 (30

Konvoid kúpfogazó kése
egyéb forgácsolószerszámok

☎ **LKT** 81-es, 1989-es évj
247-8463. (A201526)

Nagyfrekvenciás kösz
csolók, mágnesasztalok, osz
tárcsák, hántolóhidak, tusír
adók. 06 (30) 998-9777.

☎ **Szerszámgépek** eladó
rűgép, csúcsköszörűgép, f
más vasipari gépek. Karác
vásárlóknak, amíg a készl
Fertő u. 14. 263-3270, 29

Új durma lemezmej
használt ollók, élhajlítók
ged, (62) 428-800.

BOBCAT 753 típus
dapestről eltűnt. Megt
(20) 384-0834. (B058

Kunst
Verein
BADEN

GÜNTER EGGER

MARTINA FUNDER

ALEXANDER HÜBL

KISS LÁSZLÓ

SIEGFRIED KRUPBAUER

RAMACHER & EINFALT

LEOPOLD SCHABAUER

ELISABETH SCHAFZAHL

TIBOR SOLYMOS

KURT WELTHER

JULIA WELTHER-VARGA

KUNSTVEREIN BADEN
FRIEDRICH STR. 8.
2500 BADEN
Pbb

A MAMŰ TÁRSASÁG
MEGHÍVJA ÖNT A

KUNSTVEREIN BADEN

MŰVÉSZEI KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÓJÁRA

1997 NOVEMBER 10-ÉN
HÉTFŐN, 19 ÓRÁRA

NYITVA: 1997. DEC. 1-IG
MINDEN PÉNTEKEN
15–19 ÓRA KÖZÖTT

DER KUNSTVEREIN MAMŰ
LÄDT SIE HERZLICH EIN
ZUR AUSSTELLUNGSERÖFFNUNG

KUNSTVEREIN BADEN

AM MONTAG, 10. NOVEMBER 1997, 19 UHR
IN DER KELLERGALERIE MAMŰ

GEÖFFNET BIS 1. DEZ. 1997
FREITAGS VON 15 BIS 19 UHR

MEGNYITJA / ES SPRICHT:
FRAU MARTINA FUNDER UND
FRAU CHRISTA WENZL
ÖSTERREICHISCHES KULTURINSTITUT

SOCIETY MAMŰ TÁRSASÁG

BUDAPEST 1071 DAMJANICH UTCA 39.
LEJÁRAT A MURÁNYI UTCÁBÓL
TELEFON: 416-1292, 342-5839

TÁMOGATÓK:
MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTÉRIUM
ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Kovács Zsolti vágya teljesült!

BUZAFALVI GYÖZÖ

Rásonysápberencs-Halmaj (ÉM) – A halmajiak gólerős csatárát, Kovács Zsoltot szerződtette Klicsu András, a DFC elnöke. A Rásonysápberencsen, 1971. augusztus 16-án született fiatalembert a részletekről kérdeztem.

- Miért igazolt Diósgyőrbe?

- Jól éreztem ugyan magam Halmajon, hiszen minden eddigi sikerem hozzájuk fűződik, de minden vágyam az volt, hogy egyszer Diósgyőrbe kerüljek, és a magasabb osztályban is kipróbálhassam képességeimet. Ez az álmom most teljesült. Remélem kapok majd lehetőséget edzőnktől, Szentmihályi Antaltól, és akkor élni fogok a labdával. Mindenesetre a Gödöllő és az MTK elleni bemutatkozás, ha nem is ok az elégedettségre, pláne az elbizakodottságra, de arra jó volt, hogy befogadjanak a társak.

- Zökkenőmentesen sikerült beilleszkednie?

- Van a csapatban egy egészséges rivalizálás, de ez csak javíthatja az eredményességet. Rövid idő alatt is szót értettem Vodicskával, Danccsal, Czeglédivel, Farkassal, Kőrösivel és Budaival. Sokat tanultam már eddig is Adzsojev Gurámtól. Szobatársammal, Koszta Petivel is jól kijövök. Nagybátyám, Sváb József is sokat segített nekem, ő a Digép melegüzeméből ment nyugdíjba.

- Kiket hagyott ott Halmajon a legnehezebben?

- Csak földrajzilag vagyok távolabb, de a barátaimat nem felejtettem el. Kecskés Csaba és Juhász Endre ezután is a barátom marad. Sokat köszönhetek ottani edzőmnek, Becse Lászlónak is. 1990-ben ő keresett meg Rásonysápberencsen. Felkerültünk a megyei II-be, majd az I-be. Lehet elfelejteni ezeket? Mindkét osztályban gólkirály voltam 32, illetve félszezonig 9 góllal. A település életében ez a csúcs, Halmaj ugyanis még sohase szerepelt a megyei első osztályban. Amikor eljöttem, mindössze két ponttal álltunk az első helyezett mögött.

A Vác elleni kupameccsen is felfigyeltek rám. Az MVSC is megkeresett. De mindig is a Diósgyőrért dobogott a szívem, szóba sem jöhetett más egyesület. A focival egyébként 13 évesen Rásonysápberencsen jegyeztem el magam. A legendás Parannai László nagy hatást gyakorolt rám, valamint Millik Feri és Öcsi, a fiatalabbak közül Juhász Csabi.

A tehetséges Kovács Zsolttal szerződést kötött a DFC elnöke, Klicsu András. A gólerős csatár a Gödöllő elleni 1-0-ás győztes meccsen a felvétel bal szélén, tőle jobbra Kőrösi, Dancs, Csehi és Farkas. Fotó: Szabó István

- Mi a legfőbb erénye a pályán?

- Szerénytelenség nélkül állítom: érzem a kaput. Legtöbb gólomat úgy rúgtam, hogy hátulról felvezetve kitörtem a védők közül. De a belőtt labdákra is igyekszem odaérkezni. A fejelés is elég jól megy. Azt szeretem, ha van elég terem.

- Miben kell fejlődnie?

- Az erőnlétemet NB II-es szintre kell feljavítanom. A bal lábam elég gyenge, e téren is sokat kell gyakorolnom. Technikailag is van tanulnivalóm bőven.

- Ki a példaképe?

- Van Basten. Ezzel nem magamat akarom hozzá hasonlítani, de ő a csúcs. Nemcsak a játéktéren klasszis, emberileg is! Valamennyi akcióban benne van. Minden megmozdulása gólt ígér, mégsem nagyképű. Szimpatikus vonása, hogy soha nem igyekszik főszereplő lenni.

Szalonikiből Alsóvadászra

Alsóvadász (ÉM) – A DVTK egykori kitűnősége, Salamon József, aki labdarúgó pályafutását Görögországban, a Szaloniki csapatánál koronázhatta meg. A népszerű középhátvéd abban az időben lehetett profi focista, amikor az igencsak keveseknek adatott meg. Utána még levezetésként játszott a Diósgyőr együttesében, majd sportvezetőként is kipróbálhatta képességeit. Most már huzamosabb ideje kizárólag a családjának él, és csak időnként tűnik fel az old boyok között a sportcsarnokban, mint legutóbb tette ezt azon a teremtornán, melyen a magyar öregfiúk válogatott is részt vett. Ezért hat a váratlanság erejével az a hír, miszerint Salamon József 1994 január 15-től ellátja a megyei második osztályban szereplő Alsóvadász labdarúgó-csapatának edzői teendőit. Az archív felvétel 1974-ben készült az MTK-VM elleni 0-0-ás mérkőzésen, ahol Salamon éppen rombol.

Fotó: Szabó István

Salamon József egyébként toronymagasan vezeti a diósgyőri labdarúgók örök ranglistáját az NB I-ben. Ő az közülük, aki a legtöbbször szerepelt az élvonalban, 376 alkalommal ölthette magára a piros-fehérek I. osztályú mezét 1966 és 1983 között. Őt követi a házi örök ranglistán Oláh Ferenc 350 NB I-es mérkőzéssel, majd utána lényegesen leszakadva következik 291 meccsel Görgei János. Az 1948-as születésű Salamon Józsi a címeres mezben is pályára léphetett 1979-ben három válogatott mérkőzésen. A magyar olimpiai válogatott tagjaként 1979–80 között ötször kapott lehetőséget.

A feszültségoldó Etka-gyógymód

Megtanít a helyes légzésre és testtartásra is

(ÉM) – A más világrészekben már ősidők óta létező gyógymódok mind nagyobb teret követelnek nálunk is. Pár hete Miskolcon kezdődött meg az Etka-jóga oktatása, mely a tájékoztatás szerint „segít kialakítani a harmónia megteremtését a természettel saját magunkban, a családban és a társadalomban.

Megtanít a helyes légzésre és testtartásra. Feloldja a testben lévő feszültségeket és így nem lesz gátlás alatt az életerők áramlása a szervezetben... Gyakorlása megtanít a szenvedésmentes életre."

A tanfolyamokat Etka-tanítvány, Zsámbokné Zana Mária szervezi, illetve tartja egyelőre a város három különböző pontján. A délavasi városrészen az Elek u. 41 sz. Általános Iskolában minden csütörtökön 17.30-tól 19.30-ig várja az érdeklődőket Gregovszkyné Judit, ugyancsak Etka-tanítvány. A Kiliánban a Könyves Kálmán Utcai Általános Iskolában péntekenként 17.30–19.30 között, a Városháztér 6. szám alatt a Katolikus Gimnáziumban szombatonként 14–16 óra, valamint 17.30–19.30 óra között jelentkezhetnek az érdeklődők.

A két utóbbi helyen Zsámbokné ismerteti meg a jelenlévőket ezzel a különlegességgel. Akiket mindez érdekel, vagy a helyszínen, vagy a 379-586-os telefonon jelentkezhetnek.

Ez a jóga-tanfolyam egyelőre Miskolcon működik, a tervek szerint viszont a jövőben megyénk más városaiba is szeretnék népszerűsíteni. Az abaúji, a zempléni, vagy a megye más részein is.

A szervezők úgy tervezik, hogy kellő számú – körülbelül húsz – jelentkező esetén a helyszínre mennek a tanfolyamok megtartására.

ABAÚJI PORTRÉ

A naiv festő

– Mi teszi Önt boldoggá? – kérdeztem Dzsupin Sándorné Gyöngyösi Zsuzsát. – Az, ha a környezetemben élő embereknek képeimen keresztül a szépség egy szeletét tudom átnyújtani – hangzik a válasz. Zsuzsa életében, ki Halmajon él férjével és két kisfiával, a napokban érkezett el az első lehetőség, hogy közönség elé kerülhettek alkotásai. Testvérével, Erzsébettel nyílt közös kiállításuk a Gőőz József Általános Iskola aulájában. Zsuzsa sohasem tanult festeni, autodidakta módon fejlesztette magát. Úgy érzi, a késztetés, hogy ecset után nyúljon gyermekkora óta él benne. Nagy családban nőtt fel Nagykinizsen. A család minden tagjának, az édesapjától a testvérekig köze volt a festészethez. Honnan ez a vonzódás, nem is kutatták. Megelégedtek azzal az örömmel, ha ecset és színesceruza került a kezükbe, akkor a hétköznapok is ünnepnapokká váltak.

Ez a „szerelem" a mai napig sem múlt el. Pedig civil szakmája távol esik a képzőművészettől. Műszaki rajzolói, gyártástervező képesítése mellé középfokú munka- és tűzvédelmi képesítést szerzett. Utolsó munkahelye a Szentpéteri kapui kórház, ahol 23 évet dolgozott. A gyerekek születése után választani kellett a család és munka között. Ő a gyermeknevelést választotta. Így a kicsik nevelése mellett jut ideje az alkotásra is. Sőt gyermekei génjeikben hordozzák a festészet szeretetét. Édesanyjuk mellett órákat rajzolgatnak.

Családi otthonuk falain is rajtahagyta Zsuzsa a keze nyomát. A nagyszoba falát egy tágas mező díszíti, a kisszobát egy erdőrészlet teszi üdévé, a folyosón portrék foglalnak helyet. Az ajtók üveghelyét is farostlemezre festett csendéletek díszítik. Ebből is látszik: kedvenc témája a természet, a Hernád menti táj lenyűgöző varázsa. Tájképei harmóniát, nyugalmat árasztanak.

Vegyes technikával dolgozik. Az olajfestés mellett a kollázzsal is kacérkodik, ahol az apró kavics, kender, perlit is rákerül a munkájára. Az emberi érzések, jellemek is megjelennek az alkotásaiban, a szeretet, tisztaság, képmutatás, magány, melyek sokszor formabontó módon köszönnek a vászonról.

„Többször ébren álmodom. A lehunyt szempilláim előtt megjelenik az a kép, amit meg kell festenem. Sokszor az éjszakáim mennek rá, hogy sikerüljön elérnem a valóságban azt, amit már megálmodtam" – meséli.

Közös kiállítás Göncön

Gönc (ÉM – P.J.) – Két fiatalember mutatkozott be közös kiállításon a gönci nagyközönség előtt az elmúlt napokban. Két fiatalember, kiket nemcsak a közös kiállítás, a mindennapi munkájuk, az abból adódó sikerek vagy gondok, hanem gondolkodásmódjuk, szemléletük, barátságuk is összeköt. Mindketten Abaújban születtek, ugyanabba a középiskolába „jártak", majd néhány kalandos év, s mindketten pedagógusok. Kiss László a Vilmányi Általános Iskola rajztanára, Szalóczy Tibor a gönci Károlyi Gáspár Általános Iskolában tanító. Fiatalságukon kívül közös még bennük nyitottságuk, érzékenységük az esztétikára, művészetre, mindketten fotóznak, videóznak is.

Kiss László nem kötelezte el magát a képzőművészet egyik ágának sem. A kiállításon egyaránt megtalálhatók olaj, akvarellmunkák, tusrajzok, sokszorosító technikák. Mindennel foglalkozik, mint ahogy az igazi rajztanárnak illik – mindent tudni kell, hogy ezeket átadhassa tanítványainak. Bemutatott anyagából talán legérzékenyebbek táj- és emberábrázolásai. Nyáron a „Hejcei alkotótábor" gyermekcsoportját vezeti.

Szalóczy Tibor fotóival mutatkozott be. Láthattuk érdeklődésének széles skáláját. Egyaránt foglalkozik a sebesség, a száguldás, a mozdulatlanság, a múló idő képi megjelenítésével, a tűz, a tél játékával. Jó portrésorozatot láthattunk. Legszebb munkái a romos „abaúj(vár)-i ház" képek, melynek jelképes címe: Abaúj—vár! A kiállítást Borsos István gimnáziumi igazgató nyitotta meg. A kiállításnak mindannyian örültünk, s reméljük folytatása is lesz.

Szalóczy Tibor: Abaúj(vár)-i ház című fotója és Kiss László Csendélet című rézkarca

A mindig változó Holdról

A hold fényváltozásai.
Első negyed: 2-án 21 óra 04 perc.
Holdtölte: 10-én 11 óra 09 perc.
Utolsó negyed: 18-án 16 óra 32 perc.
Újhold: 25-én 16 óra 24 perc.
A hold földtávolban: 14-én 1 órakor. *Földközelben:* 26-án 12 órakor. Január 1-jén a *nap hossza:* 8 óra 31 perc, a hónap végéig 1 órával nő.

Gyerekek honi rajzasztala

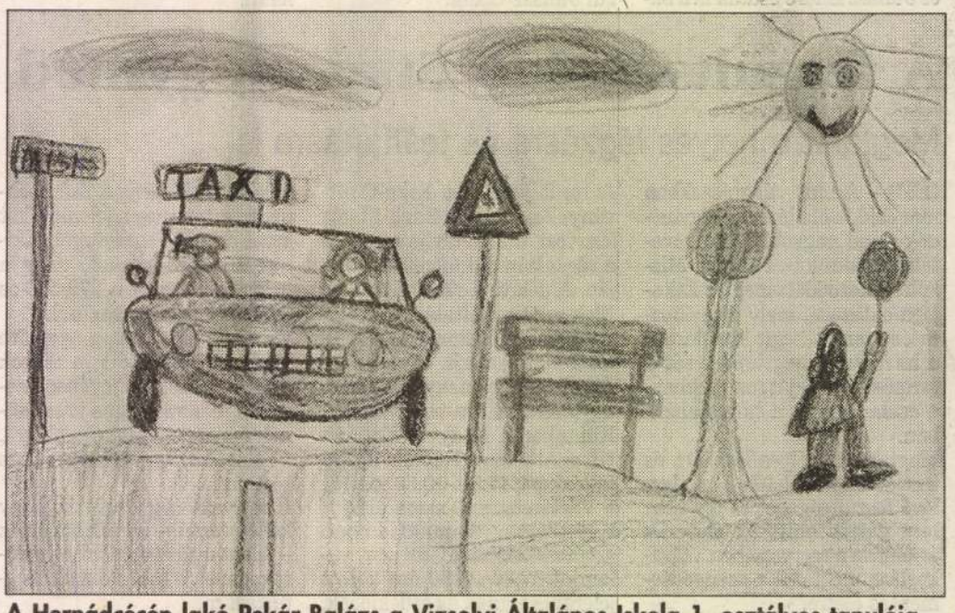

A Hernádcécén lakó Pekár Balázs a Vizsolyi Általános Iskola 1. osztályos tanulója.

Kiss László, grafikusművész

Balatonfüzfőn a Nike szálló előcsarnokában látható a pápai képzőművészek kamarakiállítása. – Ismét megnézhetjük Kiss László új technikai útkeresését.

V.L.: Pápaiak Füzfőn.
Napló (Veszprém), 1984. ápr. 6. 5-old.

A Citrom-díjakat az amerikai filmkritikusok szavazatai alapján az előző év legrosszabb filmjének (filmjeinek) ítélik oda. Azt azonban ne gondoljuk, hogy a legroszszabbaknak kiosztott díj vagy a negatív sajtóvisszhang különösebben befolyásolná ezeknek a filmeknek a közönségsikerét. A néző esetleg éppen azért ül be a moziba, hogy lássa, tulajdonképpen miért is mondják olyan vacaknak ezt vagy azt a filmet.

Idén Hollywoodban március 16-án (ekkor hirdették ki a Citrom-díjakat) citromszüret volt. Két film is kiérdemelte a kitüntetést: *Kevin Costner* produkciójában, valamint az ő rendezésében és főszereplésével készült The Postman (A postás – melynek magyar címe – nem tudni, miért – A jövő hírnöke lett), és az egyébként főleg a Nyolcadik utas: a Halál és a Szárnyas fejvadász című filmjeiről nem ok nélkül elhíresült rendező, *Ridley Scott* munkája, a G.I.Jane, a szintén nem akárki *Demi Moore* főszereplésével.

A filmek már nálunk is láthatók. Így megállapíthatjuk: vitán felül megérdemelték a Citrom-díjat. Costner és filmje elsősorban azért, mert egy sor megkopott sablont – köztük saját, látványosan nagyot bukott Waterworld című filmjének kissé átrajzolt motívumait – úgy használ fel, hogy közben még a néző érzelgősség-igényét is kielégíti. A már megint egy világpusztulás után fellépő, botcsinálta világmegmentő, az a bizonyos postás, egyszemélyben akar lenni kozmikus méretű, ám mégis emberközeli hős, eszmék hirdetője, és a klasszikus westernekből ismert, magányos lovas, aki rendbe teszi a városka ügyeit, majd tovalovagol, bele az alkonyi ég bíborvörösébe.

A G. I. Jane esetében először is a cím oldandó föl. A G. I. a government issue (kincstári holmi) betűjele, s az amerikai hadseregben így nevezik (jelölik) a közlegényt. A Jane pedig (a Johanna Janka becenéveként is értelmezhetően, utalva ama harcias női szentre, Johannára, de slang-jelentésében – nőci, spinkó – valami világibbra is) Demi Moore gúnyneve abban a kegyetlenül kemény haditengerészeti akcióegység kiképzőtáborban, melyben csak férfiak vannak, de Demi (aki egyébként, *Jordan O' Neil* néven, maga is tengerészhadnagy) – bár róla kissé furcsa ezt mondani; – mindenkinél férfiasabb. Úgy látszik, a sematizmus nem halt meg, és a jelek szerint nem is rendszerspecifikus.

TAKÁCS ISTVÁN

Costner, a postás és világmegváltó, valamint szerelme – mert annak is kell lenni – Abby (Olivia Williams) FOTÓ: ARCHÍV

mányt teremtsen és közelebb

Simonyi-emléktábla Gyulán

A költészet napja alkalmából április 11-én Gyulán a Százéves cukrászda falán leleplezik *Simonyi Imre* József Attila-díjas költő emléktábláját, *Kiss László* szobrászművész alkotását. Simonyi Imre (1920, Simonyifalva – 1994, Gyula) élete és költészete szorosan kötődött a Körös-parti városhoz; az Arad megyei szülőfalun és Budapesten kívül javarészt Gyulán élt és alkotott. Műveiben gyakran merít a Körös vidéki ember és táj világából. Indulatos, erőtől feszülő líráját az embertelenség elleni lázongás, szenvedélyes igazságkeresés, valamint a honi táj és a szegény emberek érzékeny szeretete jellemzi. Utolsó otthonában, a legendás Reinhardt (mintegy másfél száz esztendős, Százévesnek nevezett) cukrászda udvari szárnyában ma emlékmúzeum van, sírját pedig Kiss László szobrászművész bronz domborműve díszíti.

MTI

Mozikban is a Grease

Kultuszt teremtő film volt 1977-ben a Szombat esti láz. A huszonhárom éves *John Travolta* ezzel a filmmel vált a tinédzserek bálványává. Egy év múlva a Grease (Pomádé), ha lehet, még fokozta ezt a rajongást. Nálunk a Grease húsz évvel ezelőtt nem kerülhetett a mozikba. Most, a minden idők legsikeresebb filmmusicaljeként számon tartott Grease felújított kópiái a UIP tervei szerint a nyár folyamán hozzánk is megérkeznek. A Pomádé az eredetinél tökéletesebb színés hangminőségű digitális változata a bemutatást követő első négy napon már 12,7 millió dolláros bevételt hozott Amerikában.

AUTÓ-SZALON	SZERVIZ	ALKAT-RÉSZSZAK-ÜZLET
Budapest VII., Dembinszky u. 33. Telefon: **322-8292** Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8–17 óráig	Budapest X., Mázsa u. 9. Telefon: **261-5779** Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 7.30–16.30 óráig	Budapest VII., Dembinszky u. 44. Telefon/fax: **322-8403** Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8–17 óráig

NAGY FARMER Kft.

GUMI
ZIL, IFA, KAMAZ, MTZ

MTZ
MTZ-alkatrészek kis- és nagykereskedelme. Szimmeringek, ékszíjak árusítása

CSAPÁGY
Gördülőcsapágyak felvásárlása, értékesítése

A MEGRENDELT ÁRUT POSTAI UTÁNVÉTTEL IS ELKÜLDJÜK, KÍVÁNSÁGRA HÁZHOZ SZÁLLÍTJUK.
ÁLLANDÓ ÁRENGEDMÉNYES AKCIÓK MÁS-MÁS TERMÉKEKBŐL.
KERESSE LERAKATAINKAT!

Budapest X.,	*Vadosfa,*	*Nagykálló,*	*Mosonmagyaróvár,*
Gyömrői út 54. Tel./fax: 262-6309, tel.: 260-1261. Nyitva: H–P 7.30–16.30-ig	*Rákóczi tér 1. Tel.: (06-96)-253-501*	*Debreceni út 74. Tel.: (06-42)-263-066*	*Pozsonyi út 9. Tel.: (06-96)-211-891*

Ide várjuk az Ön hirdetését!

Ára: 8125 Ft + Áfa

A Budai Villany Szövetkezet felajánlja megvételre

2 db dobozos Barkas típusú gépkocsiját.

Érdeklődni lehet: Budapest III., Szentendrei út 129. alatt Rejtő Zoltánnál. Telefon: 368-8260

MHSAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 JUN 5.

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

R. Kiss László,
szobrászművész

1982. JÚNIUS 5.

Ir

1021

R. Kiss László: Mama

oknak

t 10 forintért

kzene fegyverropogással
Szexuális tanácsadás
emezbörze, könyvvásár

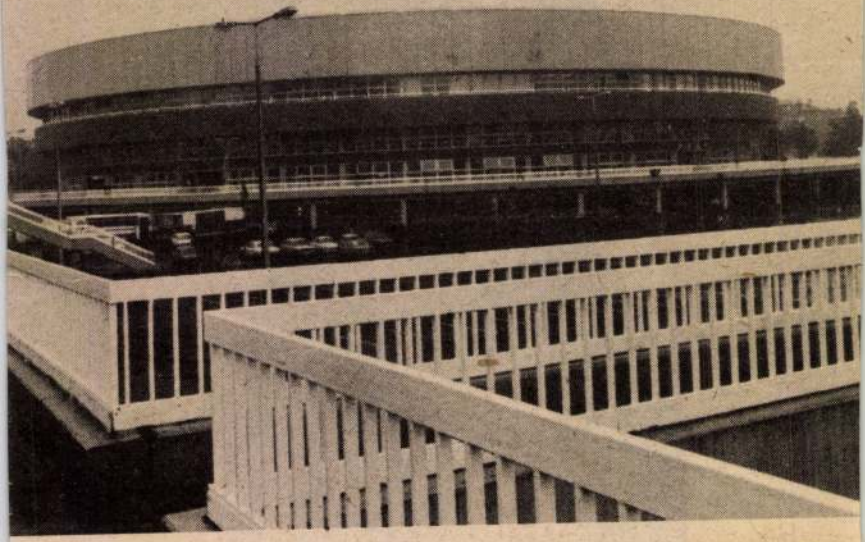

jális a Budapest Sportcsarnokba

násfél-kétórás érkezhetünk Keleti-pálya- nnan csupán tosabban egy a Népstadi- ménye a Bu- sarnok. Pár át a hatal- át, de króni- gos sportver- már számos ális eseményt k. Szerepelt Lear, a discó irálynője, ha-

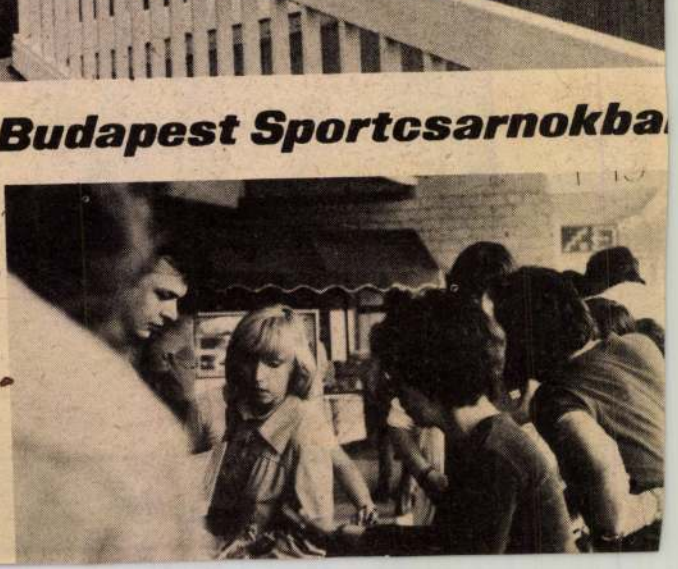

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1981. ÁPR

Kiss László

/ 1021

Kiss László Bartók-érme (Mezey repr.)

ZETI OSSZEFOGÁS

ONGRESSZUSA

VII. kongresszusát a Hazafias Népfront

székházában
ételével meg-
nemzet vala-
at, a párton
vallásos és a
et tömörítő
anács beszá-
jesztette elő,
helyzetével
ó vita vette
lár János, az
első titkára
olay Sándor

hiszem, ez ránk is vonatkozik. Azok a kis n
zaikdarabok, melyeket egy-egy egyén lete
ennek a népnek a boldogulásáért, talán szil
dabb épületté emelkedhetnek. Sokszor hallj
a begyűrűző világgazdasági nehézségek rá
zuhanó súlyát. Komoly, tudós szakembe
késhegyremenő küzdelmet folytatnak gazda
gi életünk kötőféken tartásáért. Hánys
halljuk ezt a kérdést gunyoros, keserű,
hetetlen arckifejezéssel: — Én — én! Mit
hetek én! Bennem ilyenkor így bogozódik
válasz, cselekvésképtelenségünk hiedelmé
cáfolat

Kiss László 1

Magyar Hirlap 1980/9

Wagner: Szobrok

AMINT ANNAK IDEJÉN beszámoltunk róla, Csepel régebbi, közismert és közkedvelt kisgalériája a nagyarányú építkezések következtében *megszűnt*. Mindmáig érezhető veszteség érte ezzel az itt rendszeresen kiállító képzőművészeket és a — főleg szocialista brigádokból, a környék gyáraiból toborzott és immár törzsközönséggé vált — tárlatlátogatók táborát egyaránt. Ám a kerület illetékes szerveinek dicséretére írható, hogy addig sem ültek ölbe tett kezekkel, amíg véglegesen megoldódik a helyzet. Átmenetileg a *Vasmunkás téri Ifjúsági Klubház* adott otthont *az időszaki kamaratárlatoknak*. Igaz, hogy jóval kiesőbb és nehezebben megközelíthető helyen van, a kiállítási felület is jóval zártabb és kisebb — egyelőre azonban több a semminél.

Kiss László 2

Nem véletlenül bocsátottuk előre — szokásunk ellenére —, a bemutatkozás külső körülményeit, hanem azért, mert ezúttal az átlagosnál is parancsolóbb a kérdés: *mit, mennyit és milyen méretekben lehet itt kiállítani, hogy ne menjen se a minőség, se a mennyiség rovására?* Úgy érezzük, a szeptember folyamán itt szereplő szerzőpárost — *Buna Konstantin* festőművészt és *Kiss László* szobrászt legelőször is önmérsékletéért illeti elismerés.

Magyar Hirlap 1980/9/23/6

Wagner: Szobrok és grafikák

Kiss László

Csak annyi munkát hoztak, amennyi még kellemesen betölti a rendelkezésre álló teret, de nem válik túlzsúfolttá a terem, és levegős, élvezhető a tárlat. S manapság, amikor — a tárlatdömping ellenére — a nyilvános szereplésre váró művészek még mindig kiállítási helyiséghiányról panaszkodnak —, ez nem lebecsülendő erény. Főleg akkor, ha *viszonylag ritkán kiállító alkotókról* van szó.

Magyar Hirlap 1980/9/23/6

Wagner:Szobrok és grafikák

Kiss László 4

MÁSIK ÉRDEMÜK, hogy egymáshoz is kölcsönösen alkalmazkodtak. Ezzel ismét csak nyertek, mert egyik műfaj így emeli a másikat. A terem viszonylag sötét hatású, mert minden természetes világítást nélkülöz, és körös-körül zsákvászonnal tapétázott. Ezért a festő kizárólag kisméretű, fehér papírra készült, feketefehér grafikákat hozott. A szobrász pedig — két bronz kivételével —, kizárólag gipszváltozatokat. Pedig a festő fő erénye a leheletfinom színharmónia. Szobrászunknak viszont kész bronzai közül jó néhány plasztikája műtermében maradt.

Magyar Hirlap 1980/9/23/6

Wagner: Szobrok és grafikák

Kiss László

Magyar Hirlap 1980/9/23/

Wagner: Szobrok és g

A látszólagos veszteség ellenére végső soron mégis nyereségről számolhatunk be. Mert például a *Tánc* nőalakjának széles ívű karmozdulatait, forgásban szétterült leplének lendületesen mintázott plasztikai felületeit szépen egészíti ki a háttérben, a falon néhány kalligrafikus jellegű egyedi grafika. Mint a *Figura I.—II.* fekete tusba mártott ecsetrajza, vagy a tubusból pasztózusan papírra vitt, reliefszerű tempera, a „fehér-fehérben" *Gótika*. A *Kapcsolat I.—IV.* szoborsorozat némileg elvonttá stilizált, de mindig figurális és lényegretörése

vezetője szerdai sajtótájékoztatóján a MUOSZ-ban.

A már közismert első intézkedés mellett új dolog, hogy a vendéglátóipar segít a bevásárlás, az otthoni főzés gondjain is: a konyhai szabad kapacitásokat felhasználva, bevezeti a hétvégi *"házi-asszonyi-szolgálatot"*, előrecsomagolt, szeletelt, főzésre előkészített

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 ÁPR 20

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Kiss László

1021

Amint arról már hírt adtunk, fennállásának háromnegyed-százados évfordulóját ünnepli április 29-én a gyulai Erkel Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola. Erre az alkalomra az iskola egykori diákja, Kiss László elkészítette a képünkön is látható jubileumi emlékérmet.

Tanács

A városi tanács ülésén kitüntetést Békéscsaba Városé vezéssel.

A kitüntetés alapításának aktualitását támasztja alá, hogy azoknak a személyeknek, vagy kollektíváknak, akik a város gazdasági, társadalmi fejlődése, a kulturális, a művészeti élet területén, valamint a lakosság érdekében hosszabb időn keresztül végzett tevékenységükkel kimagasló érdemeket szereztek, helyi jellegű erkölcsi és anyagi elismerésben ilyen formában nem részesülhettek.

A kitüntetés értékét növeli, hogy évenként legfeljebb három személy, vagy kollektíva részesülhet ebben és egy-egy kitüntetéssel hatezer forint pénzjutalom jár.

A városi tanács rendelete értelmében a kitüntetés odaítélésénél különösen olyan tevékenységeket veszünk figyelembe, mint a város fejlődését szolgáló, hosszú időn át végzett kiemelkedő politikai és társadalmi tevékenység; a különböző szakterületeken, vagy társadalmi munkában a város érdekében kifejtett kiváló teljesítmény és nem utolsósorban a várost gazdagító művészeti tevékenység, az építés és rendezés terén végzett kiemelkedő munka.

A kitüntetés adományozására javaslatot tevők köre igen széles, hiszen a tanács tagjain és bizottságain kívül a párt- és társadalmi szervezetek tesznek javaslatot. Átadására minden év április 4-én, hazánk felszabadulásának évfordulóján ünnepélyes keretek között kerül sor.

A kitüntetettekről díszalbumban vezet nyilvántartást a városi tanács végrehajtó bizottsága, melyben megörökítésre kerül a kitüntetettek neve, az adományozás alapjául szolgáló tevékenysége. A Békéscsaba Városért kitüntetést első ízben 1979. április 4-én adják át.

dr. Jelinek Lajos

Kiss László, szobrász

□ KISS LÁSZLÓ szobrászművész kiállítása március 15-én, csütörtök délután 6 órakor nyílik a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében (IX., Mester utca 5.). Közreműködik Verdes Tamás színművész.

–: Kiss László

2.

Esti Hirlap, Bp. 1979. márc. 13

Kiss László és Györgyi Antal Gyuri Békés Megyei Hírlap 1996. feb. 20.

A két Kiss kiállítása

A kiállítás egyik legszebb darabja...

A gyulai Kiss László szobrászművésznek és leányának, Kiss Györgyinek a hét végén már másodszorra nyílt közös kiállítása a gyulai Erkel Ferenc Művelődési és Közösségi Ház kisgaléériájában. Kiss László, mint közel négy éve, most is bronzból és rézből készült érmekkel, kisplasztikákkal káprázttatta el a szombati megnyitóra összegyűlt nagyszámú közönséget. Leánya a vásznat és az ecsetet választotta a gondolatai kifejezésére. Kiss Györgyi jelenleg Budapesten tanulja a festészet csínjátbínját, tanárai neves festőművészek. Álma, hogy bekerülhessen az Iparművészeti Főiskolára. A Lebenszky Attila polgármester által megnyitott kiállítás három hétig látogatható.

❖ 6-féle dízelmotor (1.9 D-től 2.5 TDI CAT-ig)

...mellé most február 15. és március 15-e között háromféle ajándékból is választhat: ➡ rádiós magnó ➡ távirányítású riasztó ➡ vonóhorog.

És az már tényleg tiszta haszon, hogy árainkat tavaly szeptember óta nem emeltük!

Fiat Ducato már 2 185 720 Ft + áfától.

AUTÓ BRILL

HOGY JÓL JÁRJON!

Szalon, szerviz, alkatrész

AUTÓ-BRILL Kft.,
Békéscsaba, Bartók B. út 46—50.

NYITVA TARTÁS:

Szalon: hétköznap 9.00—17.00 óráig, szombaton 9.00—12.00 óráig.
Telefon/fax: (66) 450-622.

Szerviz: hétköznap 7.00—15.30 óráig.
Telefon: (66) 324-788.

Alkatrész: hétköznap 8.00—17.00 óráig, szombaton 9.00—12.00 óráig.
Telefon: (66) 324-788. Telefon/fax: (66) 442-748.

(13330)

Hirdetett már Ön a BÉKÉS MEGYE

Ha nem, itt az ideje, hogy kipróbálja

Keddi napokon azon ügyfeleinknek, akik még nem hirdettek a **kedvezményes áron** (1/30 = 1875 Ft áfával) **jelentetjük**
Egy alkalommal maximum 2 db 1/30-as adh

Ne késlekedje

hirdessen lapunk

Royal szőnyegvásár

100-féle

Női-férfi

Kiss Lajos

„Visszatérés" bronz, 74x22 cm

szerepelt az 1978-as Studió kiállitás on

-Katalógus a könyvtárban-

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUN 13

Népszava

Kiss László René: szobrász stúdiója

HORIZONT

— **Kiss László René** szobrászművész és Porscht Frigyes grafikusművész kiállítása pénteken délután 6 órakor nyílik meg a Bolgár Kulturális Központ VI., Népköztársaság útja 14. szám alatti helyiségében.

1021

Színház

A Burgtheater gongot kér

Csokor és Maria Eis visszatér

és más érdekes hírek Bécsből

Bécs színházi és zenei élete, a nyár, a közlekedési és egyéb nehézségek ellenére, egyre inkább kerékvágásba zökken és jelenleg *tizenkét színház*, tizenkét úgynevezett „*Kleinkunstbühne*" (kabaré és varieté) és *ötvennyolc mozi* tart előadást, köztük a rombadőlt Burgtheater és Opera együttese, a Ronacherben, illetőleg a Volksoperben. A műsor meglehetős tarka, régi operettek, mint a „Sperrsechserl" és a „Rip van Winkle" mellett „Hedda Gabler", a „Balga és a halál", „Friderike", a „Sevillai borbély", „Madame Butterfly" stb. szerepelnek. Jelenleg *csak egy magyar szerzőt játszanak, Békeffi Istvánnak „Unestschuldigte Stunde" című vígjátékát* a Volkstheaterben. Rendkívül ötletes irodalmi revűk futnak a Moulin Rouge és a Simplicissimusban, utóbbiban minden előadás a híres kabaré Dachauban agyonvert kiváló komikusának és konferansziéjának emlékét méltató prológussal kezdődik. A bécsi színházi élet e heti szenzációja a deportációból visszatért *Maria Eisnek*, a Burgtheater kiváló művésznőjének rádióelőadása, amelyben fogoly-élményeiről beszélt. A Burgtheater igazgatósága egyébként a napokban hírlapi közlemények útján felkérte a művészetpártoló közönséget, hogy a bombázás által teljesen elpusztult színházi ruhatár pótlására *adakozzanak felesleges ruhaneműeket* és apróbb rekvizitumokat. Elsősorban *frakkokra és szmokingokra van szükség* a hozzávaló fehérneművel és kalapokkal, kosztümökre, cipőkre, parókákra, evőeszközökre, tányérokra, likőrszervizekre és dohánykészletekre, valamint gongra és tamburinra. A Burgtheaterrel kapcsolatban megemlítendő, hogy *nemrég tért vissza ötesztendős emigrációjából az előkelő színház ismert szerzője, Franz Theodor Csokor*, a kitünő költő és drámaíró. Csokort a szerb-német háború Belgrádban érte, onnan kalandos úton elmenekült és Horvátország felszabadulásáig *egy dalmáciai kolostorban bújt el.*

Eggerth Mártát letartóztatták

Eggerth Mártát a magyar származású énekesnőt és filmszínésznőt londoni jelentés szerint, a milánói rendőrség letartóztatta. A színésznő álnév alatt lakott Rómában és lakásán rejtegette Raddatz Károly német filmszínészt, akit náci-propagandával vádolnak.

Revű paródiával nyit a Kamara Varieté

A színpadi szórakozóhelyek között a Kamara Varieté szenvedte meg leginkább az ostromot. A kis nézőtér és színpad sérülése oly súlyos volt, hogy Sallay György igazgató csak teljes átépítéssel tudta rendbehozatni. A munka a hét végére befejeződik és a vele párhuzamos próbákkal, az együttes is kész a megnyitó előadásra. A Kamara Varieté megtartja varieté jellegét, sőt, a multtal szemben, műsorán még több artistának biztosít munkaalkalmat. A bemutatkozó műsor címe: „Pesti hirdető", szerzői Pártos Jenő és Hámos György. A zenét Erdős László írta. Az együttesben: Szilágyi Szabó Eszter, Kökény Ilona, Tihanyi Magda, Keszthelyi Mária, Papolczai Gyula, Kőrössy Zoltán igazgató és Kazal László nevét találjuk. Az artisták között: Szénási Lili, Dolovay Lucy, a „Glissando" eredeti hawai zenekar, a Sisters Horváth, a Horváth and Co. orosz hasbeszélő, Biró Ági neve a legkiemelkedőbbek. A nyitás a napokban lesz.

Tizenkét fiatal festő művésztelepe Tápiószelén

Népkulturális misszió az elhagyott földesúri kastélyban

Tápiószelén, az egyik volt földesúri kastély parkjának ezüstfenyő-nyirfatölgyfa lombjai közt aranysugarakkal tűz át a Duna-Tiszaközi táj felett izzó nyári nap. A virágok, a széna, a talaj illatával keveredött levegő úgy tud itt ringatni, mint az álombeli bölcső, amelyben az öröklét szendereg. Egy öreg fa árnyékában tehén legel, arrább a veteményeskertben 3—4 férfi munkálkodik, a gyepes sétány szélén pedig festőállvány rögződik. Valaki színeket, formákat szakít ki szemével, lelkével a faluból. Hol is vagyunk? A tápiószelei művésztelepen. A koratavasszal a budapesti és a tápiószelei Nemzeti Bizottság támogatásával öt fiatal festőművész ütötte fel itt a tanyáját. Nagy János főiskolai tanársegéd, Szönyi István tanítványa, Groh János, Tóth Pál, Mohácsi Ferenc és Rigel István. Később követték őket Tassy Klára, Kocsis Árpád, Kiss László Pál, Kirschler Lajos. Az igénybevett s a háború következtében megrongálódott kastélyt rendbehozták, barátságos otthont varázsoltak belőle. A kastélyhoz tartozó tíz hold gyümölcsöst és kertgazdaságot munka alá vették. A község vezetősége és a pártok megértéssel támogatták őket. Most már elláthatják magukat, a saját munkájukkal termelik ki azt, amire szükségük van. Közösen gazdálkodnak, közös a konyhájuk is. Az új idő emberei. Frissek, öntudatosak, komolyak. Fiatalok. Kapálnak a pompás konyhakertben és — alkotnak A falu dolgozói közt élve, eleven kapcsolatot tartanak fenn a néppel. A nép szereti őket és örömmel tudja, hogy itt vannak közöttük. A művésztelep tagjai a falu és a környék szunnyadó tehetségeit alkotásaikkal maguk köré gyüjtik és foglalkoznak velük. Segédkezet nyujtanak tehetségük kibontakozásához. A művésztelep festői nemrég kiállítást rendeztek a kastélyban. A maguk műveivel együtt kiállították Nagy István 14 éves tápiószelei munkásgyermek komoly tehetséget igérő rajzait is, amelyeknek nagy sikerük volt. A kiállítás igen szép erkölcsi iés anyagi sikerrel zárult. A vásárlók egyrésze paraszt volt. A tápiószelei művésztelep újirányú, népkulturális missziót betöltő lelkes hivatottjai a felszabadult magyar falvak, tanyák, mezők egészséges levegőjét árasztják a magyar festőművészet világára.

O. I.

pillangó

E gyermektörténet szerepője a 4 éves kis *Latabár Kati, Latabár Kálmán* kisleánya. Mint megirtuk, Latabár Kálmánt a MABI-kórházban ápolják. Mikor legutóbb a kis Kati nevelőnőjével meglátogatta édesapját, édesanyja tréfásan megfedte: „*Ejnye, Kati, hát nem hoztál semmit apukának?*" Kati egy óvatlan pillanatban kiosont a szobából és néhány perc mulva egy ölre való virággal tért vissza. „*Honnan hoztad a virágokat?*" — kérdezték a meglepett szülők. — „*A tejtből*" — válaszolt a kis Kati. Mint kiderült, Kati feltalálta magát és a kórház egyik virágos ágyának leszedte díszeit. Búcsúzáskor sem feledkezett el azonban a virágokról. Magával akarta vinni. „*Mit az, Kati, most meg elviszed a virágokat?*" — kérdezték tőle. — „*Pejsze, hogy ej, apuka máj ejeget szagolta*".

Siker sikert fog követni, Asszonyom, ha VITAL crémet használ.

Pénteken és 13-án rendezi meg bemutatóját a Művész Színház *Lynton Hudson* amerikai író: „*Családi szálloda*" című zenés vígjátékából. A zenét Csanak Béla írta. A darab vezetőszerepeit: Sennyei Vera, Kelemen Éva, Timár József, Rátkay Márton és Feleky Kamil játsszák.

Ezideig csak drámákban szerepelt a magyar mozik műsorán, most énekel és táncol is Charles Laughton, az amerikai film egyik legjobb karakter-színésze. „Az utca bolondja" című új filmjében, amely legközelebb a Scala mozi műsorán kerül vetítésre, Laughtont erről az új oldaláról is megismerheti a pesti közönség.

Rejtő Gábortól, a rendkívüli tehetségű magyar gordonkaművésztől érkezett hir, hat év után, *Amerikából. Casals Pablo* egykori növendéke 1939-ben ment ki az Egyesült Államokba és ott a világhírű *Léner-vonósnégyes* tagja lett. Hír szerint Rejtő Gábort Amerika legelőkelőbb kamarazene együttese, a *Gordon-vonósnégyes* szerződtette tagjául, miután előzőleg a világhírű amerikai, lengyel hegedűművész: *Jehudi Menuhin* társaságában Kalifornia nagyvárosaiban hangversenyzett. Érdekes, hogy a németekkel vivott háború ellenére is, Brahms: „*Doppel-konzert*"-je volt a két művész műsorának „nagy" száma.

Az Ady-filmszínház Szép Ernő egykori nagysikerű filmjét: a „Lila akác"-ot tűzte műsorára. Ágai Irénnel, Biller Irénnel, Kabos Gyulával és Rátkai Mártonnal a főszerepekben, az egykori pesti színházvilág tér vissza, rövid két órára, a közönség elé.

Téli színházat kap Ujpest. *Sebestyén Mihály* színigazgató Ujpest képviselőtestülete elé terjesztette azt a kérését, hogy téli színházat létesíthessen *Ujpesten*. A közgyülés a tervet elfogadta.

Ameddig a szem ellát, baraképületek sorakoznak szabályos négyszögekben. Egész város. Ahogy a felvevőgép közelebb hozza a képet, egymásután jelennek meg ennek a városnak a borzalmai. A legmodernebb tömegkivégző telepek. Gázkamrák, méregcellák, felbontott tömegsírok és az áldozatoktól elrabolt ruhák hatalmas hegyekben. Ez a „Maideneki haláltábor": a Híradómozi szenzációja. Végül: SS-brigantik az akasztófán.

Ki talált egy fiú-parókát? — *Feleky Kamill* vörös parókájáról van szó. Ismert kelléke ez a népszerű komikusnak, ezzel játszotta mulatságos diákszerepeit. Hat esztendős jószág, sok siker emléke fűződik hozzá. A *Cirkusz* és a *Podium* között, az Andrássy-uton vesztette el. Feleky — mint mondja —, ideges miatta, mert kabalája volt. Kéri a megtalálót juttassa el hozzá.

MAI SZÍNHÁZI MŰSOR

Operaház: Denevér (5). — **Nemzeti Színház** (a Magyar Színház épületében): Nyári szünet. — **Nemzeti Kamara:** Viharos alkonyat (6). — **Vigszínház:** Éjjeli menedékhely (½6). — **Belvárosi Színház:** Játék a kastélyban (6). — **Művész Színház:** A nagy út (½6). — **Szabad Színház:** Koldusopera (6). — **Fővárosi Operett:** Maya (½6). — **Márkus Park:** Vannak még férfiak (6). — **Pódium:** Balra át! (½6). — **Medgyaszay Színpad:** Timosa (6). — **Irodalmi Varieté:** Nincs előadás. — **Uj Színház:** Pitypalatty (½6). — **Fővárosi Nagycirkusz:** Júliusi nagy műsor (½4 és 6). — **Sportcsarnok Népvarieté:** Villámrevű (6)

MOZI

Ady: Lila akác (magyar). Ágai, Kabos, Rátkay. ½12, 2, 4, 6. — **Bethlen:** Helyet az öregeknek. Szőke Szakáll. Tavaszi álom. (Sárdy János. ½4, ½6, ½8, szomb., v. ½2 is — **Capitol:** Aki mer, az nyer (amer.) Dick Powell, Anita Louise. Amerikai varieté. 3, 5, 7, vasárnap és ünnepnap 1-kor is. — **Corso:** Olajváros (amerikai) Clark Gable, Claudette Colbert. 2, 4, 6, szombaton, vasárnap és ünnepnap 11 is. — **Corvin:** Asszonylázadás (amer.) Marlene Dietrich és fényes kísérő műsor. 3, 5, 7, v. és ü. 11 is — **Décsi:** Sanghaj expressz (amer.) Marlene Dietrich, Clive Brook. Hacsek és Sajó. 3, 5, 7, szomb., v. és ü. 1 is — **Fórum:** Bagdadi tolvaj (amer.) Conrad Veidt. Az első amerikai híradó. 2, 4, 6, v. és ü. ½12 is — **Híradó:** Königsberg bevétele, Mafirt-krónika, Újjáépítési verseny. Maidoneki haláltábor. Előadások reggel 9-től este ½10-ig — **Kamara:** A vig özvegy. Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. ½12, 2, 4, 6 — **Lloyd:** A pék felesége. Raimu, Ginette Leclerc. 3, 5, 7 — **Palace:** Honolulu (amer.) E. Powel. 11, 1, 3, 5, 7 — **Pátria:** Auschwitz (óriási világriport), Bécs ostroma, Újjáépítési verseny. Orosz filmhíradó, Mafirt-krónika. ½11, 12, ½2, 3, ½5, ½8. — **Petőfi (Odeon):** Krisztina királynő (amer.) Greta Garbo. 3, 5, 7, v. ½2, ¼4, ½6, ½8. — **Scala:** A vidám fickó (orosz jazz-film). ½3, ½5, ½7, v. és ü. ½12 is — **Szabadság:** Lenin októbere (orosz). Berlin ostroma. 3, 5, 7, v. és ü. ½12 is — **Tinódy:** Botrány a cirkuszban (amerikai). Gaucho, Chico, Harpo. 3, 5, 7. — **Uránia:** 217-es deportált (orosz). Jelena Kuzmina. ½3, ½5, ½7, vas. és ü. ½1-kor is. — **Városi Színház:** Megnyitó műsor! Az amerikai sas 2, ½5, 7.

Sport

Az Országos Sportnapok versenyműsora

már teljes kialakulásban van. Annyi bizonyos, hogy augusztus 18, 19, 20, hosszú évekig emlékezetes három ünnepnapja lesz az újjáéledt magyar sportnak!

A véglegesnek tekinthető augusztus 19-i osztrák-magyar és a 20-ára tervbevett orosz-magyar *futballmérkőzés* áll a versenysorozat élén. Sőt a futballösszecsapások impozáns kibővülése várható. Meghívták ugyanis a jugoszláv, román és bolgár válogatottat is. Amenynyiben eljönnek, úgy további mérkőzésekre kerül sor s már az augusztus 15-i ünnepnapon megkezdődnek a labdarúgó-összecsapások.

Ugyancsak sorozatos nemzetközi összecsapások lesznek a többi labdasportban: vizipolóban, kézilabdában, kosárlabdában. A *vizipólómérkőzéseken* a jugoszláv, osztrák, román, esetleg az orosz csapat részvételéről van szó körmérkőzés keretében. *Kézilabdásaink* az osztrák férfi és női válogatott mellett a jugoszláv és román válogatottal is szeretnének játszani. A *kosarasok* a kitünő játékerőt képviselő bolgár és szlovák csapat szereplését szorgalmazzák.

Kiemelkedő eseménye lesz a sportnapoknak a nemzetközi magyar bajnoki *teniszverseny*. A cseh *Drobny*, a jugoszláv *Puncsec, Mitics, Palada*, a román *Tanasescu, Ruracné* részvételére lehet számítani! A bajnoki verseny külön érdekessége lenne a jóhírű orosz versenyzőknek szereplése. A teniszküzdelmek egyébként már augusztus 12-én elkezdődnek.

Felejthetetlen látványt fog nyujtani az augusztus 19-én délelőttre tervezett *felvonulás*, amelyen valamennyi sportág versenyzői mellett elsősorban a tornászoké lesz a vezetőszerep. A felvonulás a Vörös Hadsereg hőseinek szabadságtéri emlékoszlopának megkoszorúzásával kezdődik. Innen a városon keresztül később kijelölendő sportpályákra vonulnak a résztvevők, itt kerül sor *a tornásztömegek szabadgyakorlatára*. A tornaszövetség már most is több helyen rendez bemutatót a szabadgyakorlatok anyagából.

A sportnapok műsorán jelentős szerepet fognak játszani a *kerékpárosok* az augusztus 15-i motoros Grand Prixvel, a 19-i házak körüli versennyel és a 20-i nemzetközi pályaversennyel, a *vívók* a Nagy Béla-emlékversennyel, az *atléták* nemzetközi versenyükkel, az *asztalteniszezők* és a *tekézők* a nemzetközi magyar bajnoksággal, az *ökölvívók* meghívási versenyükkel, valamint a birkózók és a kajakosok is.

Végküzdelmek a pankrációs viadalokban. A Népvarieté rendezésében ma fejeződnek be a pankrációs küzdelmek. A végküzdelmek során óriási harc várható Radu Lukács és Joe Buren között, továbbá Kamarás, Tasnády, Teddy Steel, Erdős, Pirock Stefanovics, Orgoványi és a többi „nagyágyú" is kemény összecsapást vív majd egymással. A pankrációs viadal ½8 órakor kezdődik a Sportcsarnokban, míg előtte 6 órakor a Népvarieté aristaműsorát bonyolítják le.

Az első román-magyar boxmérkőzés Budapesten. A háború után az első nemzetközi mérkőzést a magyar ökölvívók rendezik szombat délután 6 órai kezdettel a Millenáris-pályán. Az első nemzetközi találkozón a BVSC kombinált csapata látja vendégül a romániai Timisoare S ökölvivó válogatottját. A mérkőzést nagy érdeklődés előzi meg.

A Toldi Miklós Sportegylet, amelynek alapszabályait a Legfelsőbb Ötvös Sporttanács tudomásul vette, 12-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyülését a honvédelmi minisztérium étkezdéjében (V., Markó-utca 12.). Az új egyesület elnöki tisztségét Vörös János honvédelmi miniszter úr vállalta.

Dr. Riesz István, az új igazságügyminiszter lett a központi Barátság SE elnöke. A vasárnapi közgyülésen díszelnöknek dr. *Bán Antalt, Kéthly Annát, Szakasits Árpádot*, társelnöknek *Bechtler Pétert, Solti Lajost, Szamai Lajost* választották meg. Ügyvezető elnök: *Nagy Marcell*, főtitkár: *Bán Zoltán*, helyettese *Béki István* lett.

Nem drágul a kenyér és a villany

Egyelőre nem lesz lakbérpótlékolás

A kenyérárak felemelésének híre érthető izgalmat váltott ki a főváros közönsége körében. A M. O. T. munkatársa a hírrel kapcsolatban *Vas Zoltán* polgármesterhez fordult, aki a következőket mondotta:

— A főváros szept. 1-ig elegendő mennyiségű kenyérliszttel rendelkezik ahhoz, hogy a főváros kenyérellátását ez ideig biztosítottnak lehessen tekinteni. Ez azt jelenti, hogy szept. 1-ig a tavalyi liszt felhasználásával készítjük a kenyeret. Tehát szept. 1-ig, hacsak határozott kormányintézkedés nem történik, *a főváros semmiképpen sem nyúl a kenyérárak felemelésének eszközéhez.* A főváros ugyanis minden módon igyekszik meggátolni egy újabb áremelkedő hullámot.

*

A közellátási miniszter rendelete értelmében a három és félszeresre felemelt szénárak visszamenő hatályúak május 1-ig. A főváros vezetősége a visszamenő hatály megállapításával szemben *ellenkező álláspontot* foglalt el. Az Elektromos Művek sem képesek visszaható hatályú kalkulációt készíteni, vagyis *minden módon igyekeznek a nagyközönség érdekében elejét venni egy drágasági hullámnak.*

Ugyanez a helyzet a lakbérpótlékolással kapcsolatban is. Budapest összes lakbérbevétele 320 millió havi bevételt tesz ki. Ennyi volt békében is, most pedig az elpusztult lakások folytán még ennél is kevesebb. Amennyiben tehát 100%-os lakbérpótlékot vezetne be a kormány, az ebből származó összes bevétel a 320 millió pengőt sem érné el. Ezzel az összeggel pedig semmiképpen sem lehet megoldani a főváros újjáépítési problémáit, sőt ez az összeg mélyen alatta marad a tetőfedésre szükséges költségeknek is. Tehát a problémát egyáltalán nem oldja meg, viszont mérhetetlen elkeseredést szülne. Éppen ezért *a főváros vezetőségének felfogása szerint az újjáépítés problémájának megoldására más utakat kell keresni.*

Több mint ezer repülőgép támadta Tokiót

Az angol rádió jelentése szerint anyahajókról felszállt több mint 1000 repülőgép támadta Tokiót. *A támadást négy repülőgéphordozó, legalább négy csatahajó, négy cirkáló és tizennégy torpedóromboló támogatja.* Részleteket a támdaásról később közölnek.

Ezt megelőzően *550* szupergép intézett támadást négy japán hadiipari központ ellen. E célpontok között volt a jokaicsi olajfinomító és Sendai városa. Kelet-Borneóban az ausztráliai csapatok *Balik-Papanból* kiindulva folytatták támadásukat a sanbodzsai nagy olajmezők felé. A japánok felgyujtott olajhordókkal próbálják megállítani az ausztráliai csapatok előrenyomulását. A Fülöp-szigetekről felszállt repülőgépek Formozán lévő repülőcélpontokat bombáztak. Heves támadás érte Kanton katonai berendezéseit is. (MTI)

Hajnal előtt

Felkai Ferenc új regénye

Felkai írói arcképe sokmindenben előtt a többi magyar író arcképétől. Soha nem keresi a stílus barokk pompáját és szépségét, hanem mindig gondolati elemekkel hat közönségére. A téma rendszerint csak ürügy a szemében, hogy annak köntöse alatt mondhassa el nagyon is aktuális észrevételeit. Amiképpen a *Nero* és *Potemkin* című színdarabjaiban is csak lehetőség és kényszerűség volt a történelmi név, hogy ilymódon rajzolhassa meg a legmaibb történelmi figura őszinte portréját: ebben az új regényében, a *„Hajnal előtt"*-ben is csak külső kellék a világtörténelem keresztmetszete, hogy elénk vetíthesse azt a nagy lelki és értelmi átformálódást, amely *az ősembertől a történelem évezredein keresztül a ma kiformálódó kollektiv emberig vezet.* A regény vonalvezetése világos és egyenes. *Felkai* nem archaizál, mert nagyonis mai mondanivalóit akarja az olvasóval megismertetni. *Politikai és társadalmi írás ez a látszólag történelmi regény,* amely technikájában is követi a filmplakátok újszerűségét és montázsszerüen láttatja velünk a világ história eseményeit.

Felkai regénye még a válságos időkben íródott és *a német elnyomás évében került nyomdába.* Az író tehát hangfogóval kényszerült dolgozni. Így azonban még értékesebb számunkra ez a könyv. *Dokumentuma annak, hogy az elnyomás sötét hónapjaiban is voltak magyar írók, akik úgy mertek írni, ahogyan az a hatalom bitorlóinak nem volt ínyére.* Örülünk, hogy legalább most megismerhetjük az akkori *Felkai Ferencet,* aki a kollektiv érzésnek már a német elnyomás idejében is harcos katonája volt. A könyv a *Körmendy Könyvkiadó* kiadásában jelent meg.

(e)

Vorosilov tábornagy Budapestre érkezett

Vorosilov tábornagy, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság elnöke, Moszkvából kedden Budapestre érkezett és ismét átvette hivatalának vezetését.

Korlátozzák a zárórát és e'rendelik a szesztilalmat

A budapesti főkapitány a miniszterelnökkel tartott megbeszélés alapján a közbiztonság megszilárdítása érdekében *Budapest egész területén már a közeljövőben teljes szesztilalmat rendel el.* Valószínű, hogy a zárórát, amely eddig éjjeli 12 óra volt, is korlátozni fogják. *Ezentúl este 9, vagy 10 óráig tarthatnak nyitva a nyilvános helyiségek.* Ugyanakkor arról is tanácskozás folyik, hogy a főváros utcái *egész éjjelre kivilágítva* maradjanak.

Valami, amit tisztázni kell...

Egy hónappal ezelőtt levelet kaptunk, aminek akkoriban nem tulajdonítottunk különösebb jelentőséget.

Az elmult vasárnap azonban a budapesti rádió riportere —, mint ahogyan *a nagy embereket* szokás — meginterjuvolta *Turi-Turgonyi Andrást.* És ekkor eszünkbe jutott a levél, amit most itt közlünk: Dr. *Nagyrévi György* főhadnagy írja a honvédelmi minisztériumnak:

„A 2. haditudósító század ujságkiadó szakaszáról a következő felvilágosításokat adhatom: A lapkiadó szakasz utolsó állomáshelye Prága volt. Itt a végén a haditudósító honvédek már a németek ellen harcoltak, akik a fegyvert még a kapituláció után sem akarták lerakni. E harcok során egy nyomdász-honvéd elesett. A cseh ellenállási mozgalom vezetőitől különben a harcban résztvett honvédek valamennyien igazolóiratot kaptak. A csehek adtak nekik elég jó civilruhát is és minden más segítséget. *„Parancsnokaik: a fasiszta érzelmeiről híres Turi-Turgonyi András főhadnagy és Szabó Sándor zászlós azonban otthagyták őket, a németek ellen nem harcoltak, hanem tovább menekültek küldöncükkel együtt a még ellenálló német csapatok felé."*

Csak annyi kommentárt fűzünk a levélhez és a rádióműsorhoz: *úgy látszik, itt valami tényleg tisztázásra szorul.*

Újabb kétezer rendőrt vesznek fel

A magyar rendőrség budapesti főkapitányságának legénységi létszáma még mindig kiegészítésre szorul s *ezért ujabb 2000 rendőr felvételét* határozták el. Most, hogy a rendőrtestület tagjainak fizetését rendezték, már a honvédség tagjaival egyenlő elbírálásban részesülnek a rendőrök és javadalmazásuk is ennek megfelelő. Az újonnan alkalmazott rendőr törzsfizetése az ujabb megállapítás szerint *havi 800 pengő,* amihez budapesti pótlék címén *havi 400 pengő,* lakbér címén *50 pengő,* rendőrségi pótdíj címén *havi 200 pengő,* közlekedési segély címén *100 pengő,* élelmezési pótdíj címén *havi 2100 pengő* és végül dohánypótlék címén havi *75 pengő* járul, ami egy hónapban összesen *3725 pengőnek* felel meg. A nős, illetve családos rendőrök ezenkívül *havi 450 pengőt* kapnak családtagonként. Az új fizetés megállapításával most már remélhető, hogy többen választják élethivatásul a rendőri szolgálatot és rövidesen betölthetik a 2000 helyet. Jelentkezni a budapesti rendőrfőparancsnokságon lehet minden nap, a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyában.

Doktor úr, miből él?

Magyarországnak kiváló orvosi kara van. Az üzletes orvos tipusa nálunk általában ismeretlen. Orvosaink lelkiismeretesek, képzettek — és nagyszámú *ingyen pacienturával* rendelkeznek Most, amikor itt van minden háború következménye, a járványveszély, mindennél fontosabb, hogy *mi van az orvosokkal?* Mert ez a csatát már nem a hadvezérek, hanem az orvosok vezetik és nyerik meg.

Ezzel szemben, — miből él a doktor úr?

A Szent László járványkórházban egy bennlakó orvosnak a havi fizetése 320 pengő. És teljes ellátás. Ami alatt értendő reggelire egy csupor feketekávé, ebédre leves és főzelék, vacsorára pedig vagy leves, vagy főzelék. Bab, borsó, lencse... és az előírt kenyéradag.

Magánpraxis? Ugyan kérem! Hát van ma, csúcsforgalom idején egy agyonhajszolt bennlakó orvosnak magánrendelésre ideje?

Eltekintve attól, hogy a orvosnak például nem is szabad privát rendelni.

Van olyan kerületi orvos, akinek *huszonnyolcéves állami és városi szolgálat után 675 pengő a fizetése.* Viszont családja is van. A nap minden órájában rendelkezésre kell állania hatszázhetvenötért a hozzáforduló betegeknek.

A kerületi tisztiorvos — túl az ötvenen, ismert neve, tekintélye van, már igazolták is! — kényes, megfeszített figyelmet igénylő munkájáért *az összes pótdíjakkal egyetemben havonta 1000—1200 pengőt kap.*

Az ember azt hihetné, ma, amikor mindenki tiz-tizenöt kilót fogyott, legyöngült a szervezete és csökkent az ellenállóképessége, csak úgy özönlenek a magánrendelőbe a betegek.

Tévedés. A magángyakorlat tökéletesen megszünt. Nincs privátbeteg. Nincs pénz. Legalább is erre nincs.

Azelőtt az első szakorvosi vizsgálat 20 pengő volt. Ugyanennyi házon kívül a látogatás. A többi vizitet 10 pengővel számlázták. Ma? *Az első vizit 100 pengő, a többi 50. Csakhogy a betegek kilencven százaléka ezt sem tudja megfizetni.*

Azelőtt a doktor úr 10 pengőért 8 kiló zsírt vagy 8 kiló cukrot kapott. Ma a 100 pengőért vehet 11 skatulya gyufát vagy 15 deka cukrot.

Az orvosi ingyenmunka úgy látszik törvény. Erre való, hogy *a VIII. kerületben, ahol több mint ötvenezer személyt oltottak be tífusz ellen, a különmunkáért az orvosok egy árva krajcárt sem kaptak.*

Nagyon, de nagyon fájdalmas a kérdés: „doktor úr, miből él?" És még fájdalmasabb a válasz. Az, hogy nincs is válasz a kérdésre... I. M.

Ma minden magyar ember magának épit

— *mondotta Nagy Ferenc Egerben*

Most iktatták be főispáni állásába *Milasin Kornélt,* Heves vármegye és Eger város új főispánját. A katonai és polgári hatóságok vezetői élén ott volt *Czapik Gyula* egri érsek is, a főispáni installációt megjelenésével tüntette ki *Nagy Ferenc* újjáépítési miniszter, aki a kormány képviseletében jelent meg.

— Az ország felépítésében az önkormányzatokra igen nagy feladatok várnak, — mondotta a miniszter. — Ma nem olyan országban élünk, amely nem a miénk, hanem egy szűk rétegé. *Ma az ország a mi tulajdonunk és mi vagyunk a vezetői. Ezért ma minden magyar ember magának épit.* Az önkormányzat feladata, hogy a népet országos látókörre és vezetésre tanítsa. Nagy és fontos feladata az önkormányzatnak, *a reakció és fasizmus elleni harc még erősebb folytatása.* Számunkra csak a demokrácia jelentheti a fejlődés lehetőségét és csak ez lehet az egyetlen út, amely a felemelkedéshez vezet.

— **Tildy Zoltánné előadása.** A Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgárpárt országos központjának külügyi osztálya rendezésében f. hó 12-én délután 5 órakor Tildy Zoltánné: „Magyar-jugoszláv barátság" címmel a párt IV., Károlyi-utca 22. szám, III. emeleti helyiségében előadást tart.

— **Halálozás.** *Massa Károly,* a Légrády-nyomda portása július 7-én, 65 éves korában elhunyt. Temetése 12-én délután ½3-kor lesz az új köztemetőben.

— **A volt horthyligeti internáltak** *július 15-én, vasárnap délelőtt 10 órakor* a Fészek Klub éttermében (VII., Nagyatádi Szabó-utca 36.) összejövetelt tartanak, amelyre az összes volt internáltak megjelenését kérik.

Szép Ernő felejthetetlen filmje a békebeli békét varázsolja vissza! LILA AKÁC KABOS - ÁGAI - RÁTKAY NAGY GYÖRGY - BILLER MÁTÉ - ADY

1021

Kiss László: HENCIDAI ASSZONYOK (intarzia)

fontos, hogy ilyen látszatot keltsen az ember, ha munkát akar találni New Yorkban. A közelebbi vizsgálat azonban felfedte volna, hogy Wrenn gallérja gyűrött és piszkos, és nem is az ingére, hanem valamiféle rongyra hajlik ki. A cipőtalpán két lyuk tátongott, s az angol posztókalap majd szétmállott az esőben.

Miután megszámolta „vagyonát", feldobott egy pénzdarabot. Fej-re esett, s ezért William jobbra fordult a tértől, s zsebében csörgette az apró-pénzt.

Az utca két oldalán kemény fapadok álltak. A gyér fényben is észrevette a két alakot, akit két egymással átellenes padon kuporogtak, az egyik egy eszméletlenségig részeg férfi, kényelmetlenül nekidőlve a vas támasztékának, amelyet a városi hatóság szögezett a padokra, meggátolva a hajléktalanokat abban, hogy a padon éjszakázzanak. A másik

csuklott, de ez nem gátolta abban, valami jon. W nek ha len abb

— G

Willi rias m kalapjá

— P

— G

Willi és kív mult. E tően rancos és elnyűtt volt, fonnyadt, mint azoké az öreg takarítónőké, akiket munkaidő után hivatalokban lát az ember. Az alsó ajka öregesen remegett. Az asszony lassan feléfordította tompa, ködös tekintetét.

— Ördög vigye a lelkedet! — mondta. — Hát annyi se... hukk... még annyi modorod sincs, hogy ne csörgesd az ember képibe a pénzedet?

William elmosolyodott.

nagy dolog! Dolgoztam én is szi? El- gazdag lány levet- érfiak, sörge-

sítom,

Csak mikor a, mi, , ami- s, min- loltam, nem akarsz eljönni velem egy kicsit szórakozni, mi?

Előredőlt, és a férfira vicsorgott, elszállt ifjúságának ijesztő paródiájaként. A silány whisky illata újra megcsapta Williamot.

— Gyere! Hé, kisapám... hukk... Legyen egy kis örömed. Nem akarsz egy kicsit szórakozni valahol?

— Nem. Köszönöm. Ma nem — felelte William kedvesen.

— Igaz — szólt a vénasszony

Kino Lászlé
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdubiharmegyei Népujság
1966 FEB 17

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kiss László

Hajdúbiharmegyei Népujság

1965 MÁJ 22

1021

Kiss László kiállítása

A CSOKONAI ÉRTELMISÉGI KLUBBAN

A Debrecen Városi Tanács V. B. művelődésügyi osztálya, a TIT és a Népművelési Tanácsadó támogatásával május 15-én nyílt meg a pallagi Beton-tanyán élő 36 éves népművésznek: *Kiss Lászlónak* a tárlata. A művek intarziával (faberakással) készültek részben táblakép, nagyobbrészt azonban iparművészeti szándékkal.

E sajátos, főleg díszítő technika nem ismeri a távlat törvényeit, ősi egyiptomi, görög, indus és perzsa művek módjára a távolságot az alakok és tárgyak egymás fölé helyezésével érzékelteti, feltételezi a profilba vaeteti, feltételezi a profilba való állítást, „a legnagyobb felületek" törvényét. A levegő itt nyilván nem érvényesülhet, hiszen az élesen körülvágott, beékelt falemezkék az alapból határozottan válnak el, s eredendően távol állnak bármiféle impresszionisztikus látástól.

Kiss László a színhatásokat különböző szövetű és más-más fajta talajban tenyésző fák anyagából összegezi. Képeinek alapja az acélos szürkétől a mély, néhol már a sötétbe hajló barnáig terjed. S egy-egy darabján a korai kínai és japán fametszetekre emlékeztető archaikus jelleget mutatja. Talán ez az egyetlen hatás, amely Kiss László munkamódját, kolorit érzékét megérintette — mint ő maga is elbeszéli — japán és kínai albumok véletlenszerű megismerése folytán. E rokonítás azonban teljesen külsőséges, mert tematikája, felfogása, figurális elrendezése egészen egyéni. A *gyógyforrásnál* stilizált mankós alakjai, a fák Van Goghosan hajlongó vonalaival — akárcsak intarziái túlnyomó részénél — *balladai* hatást ébresztenek.

A művek áttekintésénél hamar megállapíthatjuk, hogy a fák évgyűrűi — különösen az alapfelületek esetén, rendkívül közrejátszanak a szín- és rajzi hatások kialakításában. Ez a módszer egyébként nélkülözhetetlen is, hiszen Kiss László semmiféle színezést nem vesz igénybe, a fa anyagát a maga természetességében érintetlenül hagyva vésegeti össze. Hihetetlenül pontosan illeszti a legapróbb, alig milliméternyi részecskéket is az alap előre „megágyazott", vagyis kivésésével üresen hagyott helyeire. E munkamenet alig teszi lehetővé az arc részletezését, az indulatok kifejezését. Az érzelmet, az expresszivitást a mozdulat, mégpedig a szélsőségessé stilizált, szinte baletiszerű mozdulat fejezi ki.

Kiss László művészetére jellemző, hogy téglalap és háromszög alakúra formált intarziái *szélesen, epikusan, viszonylag nagy felületen mondják el a cselekményt.* Kedvvel választja a balladákat, de hányatott életéből is sok részletet mond el. Az előbbi témakörből pl. a *Tetemrehívás* mélybarna alapjából alig különíthetően, csak egészen közelről szemlélve vehető ki tizenhét feketébe öltözött balladás alak, míg a *Ménes* c. darabján a nyargaló lovak élénksárga alapból rajzolódnak ki.

Hogy az anyagszerűséget megismerje, arra egy élet munkája vált szükségessé, így korábbi ács és kerékgyártó foglalkozása, a katonaságnál pedig a pihenő órák bicskával vésegető időtöltése.

Egész gondolkodására a népi, ösztönösen primitív elképzelés a jellemző. Stilizáló és ritmizáló ereje finoman árnyalt. Az aratóknál a kaszák erdeje, máshol a bivalyok előrenyult nyaka, az óegyiptomias *Falusi lakodalom* lovai erre a bizonyságok. A *hazatérő hadifoglyok, Az orvosi rendelő előtt* és több más műve szociális hangvételű. Óriási tömegeket mozgat: *Nyári nagyvásár* című képén, ahol pl. a repülő libákat a legnagyobb felületeknek megfelelően mutatja mozgásukban. A címek is utalnak gondolatkörére: *Meszes, Kenderáztató, Varjúszedők, Dörzsölők, Tarvágás, Jégvágók* stb. Ritmikában kiemelkedik a *Hencidai asszonyok* című népmese-illusztráció nemesen összehangolt, a barnán belül mozgó színárnyalataival. Nemcsak a téglalap, hanem a háromszögek kis terébe kényszerített kompozíciók, különösen a *Hótoló ekék* két ellentétes vonalú mozgáskompozíciója helyes szerkesztő logikára utal.

Kiss László bemutatkozása szokatlan művészeti eredményekkel és élményekkel ajándékozza meg a nézőt. Nagyon elgondolkoztató, hogy miért ez az első tárlata e rendkívüli tehetségű alkotónak, aki régen megszerezte alapos felkészültségét ahhoz, hogy a népművészet mestere legyen.

Tóth Ervin

SZABOLCS-SZATMÁRI
NAPLÓ
4. oldal — 1965. május 22.

van. Számos példa mutatta az elmúlt időszakban is, hogy ahol az ellenőrzés laza, ahol az arra hajlamos emberek nem érzik, nem tapasztalják maguk körül a megfelelő figyelmet, ott előbb-utóbb megdézsmálják a közösség vagyonát. A bírósági ítéletek példája éppen elég figyelmeztető lehetett a Hajdúsági Iparművekben is arra, hogy szigorúan kezeljék az anyagok, szerszámok, alkatrészek útját, törekedjenek a gyors elszámoltatásra, tehát ne adjanak lehetőséget egyes embereknek a társadalmi tulajdon megkárosítására.

Sajnos, az esetek, így az első negyedév tapasztalatai is azt mutatják, hogy még mindig van tennivaló e területen.

alapos ellenő
nye — állan
ezt nem leh
adatként" tek
ben és több
üzemben előf
laza ellenőrzé
vetett el v
ményt. Nem
példákat. De f
kell arról, hog
gondosságára
felhívták már a figyelmet a rendőri szervek is, több alkalommal megbeszélték az ezzel kapcsolatos tennivalókat. Az üzemekben is több szó esett erről, egy-egy bűncselekmény elkövetése után. Után... És ez is azt mutatja, a megelőzés érdekében többet kellene tenni a gazdasági és társadalmi vezetésnek.

módja, hogy jobban becsüljék, magukénak érezzék és aszerint óvják, védjék a közösség vagyonát. Az Iparművek kommunistái eddig is sokat tettek már ennek érdekében. Az őszinte bíráló szellem kifejlesztésével — azzal, hogy közös üggyé emelik a társadalmi tulajdon védelmét, bátorítják és megvédik a hanyagság ellen szólókat — további előrelépést tesznek ezen az úton.

Sütő Gyula

A rossz munkaszervezés is kárt okoz

Pozitív tény, hogy az üzemben a gazdaságvezetők és a fizikai munkások nyíltan feltárják, ha valami hibát észlelnek. Ez a társadalmi segítség egyre jobban szélesedik, és ez is hozzájárul, hogy a bűncselekmények, illetve vétségek száma csökken. Előfordul viszont a termelés területén, különösen az anyagmegrendeléseknél hiba, amely aztán kihat az üzemi munkára, gátolja a kooperációt. Ebben a hónapban is megtörtént, hogy lemez hiányában a mosógépek szerelését nem tudták végezni és emiatt egy teljes műszak eltolódott. Jelentős kiesést okozott ez a termelésben. A dolgozók joggal szóvá teszik: ilyen kár esetében ki fizet, ki a hibás? Más esetben azt tapasztalták, hogy egy anyagból, amelyből az éves felhasználás négy és fél mázsa, 80 mázsás — 18 évre elegendő — készletet tartanak. Az egyik üzemrészben azt tették szóvá, hogy a selejt-visszajelzést csak hónapok eltelté-vel kapták meg. Ilyenkor már nagyon nehéz kikutatni

technológia kidolgozásánál, az anyagrendeléseknél egyaránt. Ha van anyag, ha megfelelőek a szerszámok, ha pontos a műszaki rajz, nagyon komoly értékeket lehet megmenteni a népgazdaság számára. Van olyan felfogás még, hogy az egy-két forintos vagy akár tízezres tétel is jelentéktelen a több százmillióval szemben. Hamis ez az érvelés. A rosszul tervezett szerszám például csak ezredszázalékokban kifejezhető kárt okoz. De ezt is el lehetett volna kerülni. A felelősségérzés fokozása minden munkaterületen feltétlenül elősegíti a közösség vagyonának óvását, gyarapítását.

A miénk és az enyém

A vb elé került jelentés sok példával mutatta, hogy a termelés területén mit javult a helyzet. Másrészt elemezte azokat az okokat, amelyek hozzájárulhattak lopásokhoz,

Országúti

A Magyar Autóklub országúti autómentő szolgálatot létesít az Ausztriából vásárolt Steyr-Puch gépkocsikkal. A kiskocsik — alapos szervíz után — június első hetétől

(MTI Foto — Sziklás Mária

HIREK

Beismerő vallomás

Valahányszor szóba került az ügy akár a sajtóban, akár a személyes érintkezésben, lesütöttem a szemem. Hónapokon át büntudat égetett. Nem tettem eleget száz százalékosan egy rendeletnek, holott hivatásomnál fogva jó példával kellett volna elöljárnom.

Könyvekről van szó: azokról a bizonyos fasiszta szellemű könyvekről, melyeket be kellett volna szolgáltatni. Ugy-e emlékeznek rá, mennyi huza-vona volt körülöttük. Most már töredelmesen megvallom, én sem szolgáltattam be valamennyit. De hitemre, nem azért, hogy mételyezzem magam. Kissé előrelátó voltam és a helyzet — sajnos — igazolt. Ha vétkeztem is, vannak mentő körülményeim. Nem tudom, ki hogyan áll tüzelő dolgában, én sehogy sem. Azt hiszem, most már világos az összefüggés.

Igen, miközben leltárt készítettem a bünös könyvekről, a vastagabbakat félretettem. A vékonyakat annak rendje és módja szerint beszolgáltattam, tehát elvben még eleget is tettem a kötelezettségnek.

Hogy miért éppen a vastag könyveket tartottam meg magamnak? Ezt sem nehéz kitalálni. Ugy számitottam: egy könyv — egy hasáb. És kérem, nagyszerüen beváltak. Két napig fütött szobában dolgozhattam. A „koreszme" különféle kátéi olyan csodálatosan égtek a kályhámban, örök volt nézni. Igaz, nagy árat fizettem én is ezért az örömért, de némileg kárpótoltam magam. És most már nem sütöm le a szemem, ha a Mein Kampf-ról beszélnek. Megsemmisitettem. Tervszerüen.

Az a gyanúm, vannak még rajtam kivül, akiknek nincsen tüzelőjük. És bizonyára akadnak polgártársak, akik ugyancsak valamilyen okból nem szolgáltatták be az indexre tett könyveket. Most itt az alkalom, hogy végérvényesen eltüntessék a bünjeleket.

A hitelesség kedvéért megjegyzem, hogy ezeket a sorokat fütetlen szerkesztőségi szobámban irom. De nemsokára hazamegyek és még utoljára bedurrantok. Van még egy Göbbelsem és egy Pavolinim.

F. R. K.

— **Ilja Ehrenburg** Prágába érkezett — jelenti a cseh rádió.

— **A Boráros-téri-híd** bontását megkezdték és a közlekedés elől elzárták. Lovas járóművek csak a Petőfi- és a Margit-hídon közlekedhetnek, a nehéz tehergépkocsik pedig csak a Ferenc József-hídon.

— A PÉNZÜGYMINISZTER rendeletet adott ki a nemesfémek döntőelemzési díjainak megállapitása tárgyában.

— **A villanyáram árát felemelték.** Az október 15-től érvényes új áramtarifa szerint nincs különbség a kis- és a nagylakások között, az egységes fogyasztási díj kilovattóránként 130 pengő, azonban csak 8 kilovattóra fogyasztásig, 8 kilovattórán felül a közönség úgynevezett büntetőtarifát fizet.

— **Pesterzsébet megyei város** képviselőtestülete Házy Árpád alispán elnöklésével tisztújító közgyülést tartott. A közgyülés Pesterzsébet polgármesterévé Szabó Józsefet választotta.

— **A századik helyreállitott vasúti teherkocsi** elkészült a Roosemann-gépgyárban.

— **Megindult** Magyarországon az ultraseptil gyártása. Ez a fontos gyógyszer ezentúl tehát legális úton és szabályos áron kerül a gyógyszertárakba, úgy, hogy minden rászoruló beteg orvosi rendelésre hozzájuthat.

— **A villamosforgalom** szombaton 9 óra 30 perctől 13 óráig szünetelt.

— **Hat-hatévi kényszermunkára** itélték Sebestyén Ödön és Cserfalvi Béla nyilas pártszolgálatosokat.

— **A prágai** nemzetközi diákértekezlet tanácskozásai befejeződtek.

— **Livornótól északra** tömegsirra bukkantak, amelyben a nácik 360 áldozata fekszik. Bizottságot küldtek ki a kivégzés körülményeinek felderítésére és az áldozatok kilétének megállapitására.

— **Az öregségi, rokkantsági,** özvegységi és árvasági biztositásban a népjóléti miniszter felemelte a járadékokat és a nyugdijakat. A baleseti biztositásban való járadékfelemelésről és a bányanyugbér-biztositásban a nyugbér felemelésről külön rendelet intézkedik.

PÉLDA!

Felsőgalla—Tatabánya bányászifjúsága a tél küszöbén a tüzelőgondokkal küzdő főváros ifjúsági szervezeteinek megsegitésére önkéntes rohammunkával hatvan vagón szén kitermelését vállalta, hogy Budapesten ne maradjon fütetlen egyetlen tanoncotthon, egyetlen ifjúsági melegedő sem. A felsőgalla—tatabányai bányászifjak ezzel példát mutatnak emberségből, segitőkészségből, szolidaritásból nemcsak bányászifjúságunknak, hanem az egész ország dolgozóinak.

— **Kivégezték** Kalina András földmivest, a már korábban halálra itélt és kivégzett dr. Hammer Ferenc keretlegényét, aki munkaszolgálatosokkal kegyetlenkedett.

— **A dohányjövedék** igazgatósága közli, hogy november 25-től december 2-ig a 26. számú dohányjegy érvényes, a 24. és 25. számú szelvények érvénytelenek.

— **Eisenhower tábornok,** az Egyesült Államok vezérkari főnöke, erősen meghült és egy washingtoni kórházban fekszik. Pénteken kellett volna visszarepülnie Németországba.

— NEM AZONOS. Szemes József nemzetgyülési képviselő annak megállapitását kéri, hogy nem azonos a Szabadság november hó 14-i számában „Miért nincs?" cimü vezércikkben említett *Szemes Józseffel.*

— **A nyers étolaj** fogyasztási árát 2580, a finomitott étolajat literenként 3450 pengőben, a margarin fogyasztási árát kilógrammonként 4700 pengőben állapitotta meg a közellátásügyi miniszter.

— **A fasiszta titkosrendőrség** irattárát Észak-Olaszországban megtalálták.

Dr. Gáldi Sándor

fatermelő 37 éves korában, 1945. november 13-án borzalmas autószerencsétlenség következtében hirtelen elhunyt. Őszinte kegyelettel gyászolják kitünő munkatársukat Tolnay cég és tisztviselői.

SPORT

A labdarugó bajnokság

vasárnapi fordulóján a következő mérkőzések kerülnek sorra: Nyugati csoport: ETO—Haladás (Győr), Csepel—PVSK (Csepel), EMTK—K Barátság (Budafok), Szolnok—Dorog (Szolnok), EMTK—UMTE (Ady Endre-utca), MADISz—Dózsa—FTC (Üllői-út, MTK—SzAC (Üllői-út). Keleti csoport: UTE—Törekvés (Ujpest, 2), HAC—ERSO Madisz (Latorca-utca), Elektromos—Békéscsaba (Latorca-utca), Sal. BTC—Z. Madisz Salgótarján), (SVSC—B. Barátság Debrecen), Szeged—Diósgyőr (Szeged), Kispesti AC—Vasas (Kispest).

Pénteki kosárlabdabajnoki mérkőzések eredményei. MAFC—Shell 55:16 (23:4). I. oszt. férfi: IX. ker. Dózsa—Budapesti Rendőregylet 30:17 (17:10).

Az ökölvivócsapatbajnokságok döntője során szombaton a B. Vasutas—Csepel, vasárnap a BTK—Előre mérkőzés kerül lebonyolitásra.

Az MTK atlétikai szakosztálya és annak keretében működő kosárlabda-alosztály vasárnap d. u. fél 5 órakor a Siemens-müvek diszermében (VII., Jókai-utca 13. sz.) uzsonnával és tánccal egybekötött **Évzáró** ünnepélyt rendez.

LÓSPORT

Jelöltjeink a vasárnapi ügetőre: I. futam: Normandie, Csárdás T., Pásztó. II. futam: Margit, Sárga rigó, Uránia. III. futam: Bogár, Hamupipő, Lelemények. IV. futam: Ursi, Édes, Versec. V futam: Bob, Lady, Dilemma. VI. futam: Cinka Panna, Szédítő, Pékné. VII. futam: Drágám, Jogar, Pékné.

FELHIVÁSOK

A Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezetének Szállitmányozási szakosztálya folyó hó 25-én, vasárnap d. e. 10 órakor (Eötvös-u. 25/a II. emeleti tanácsterem) taggyülést tart.

A Szakszervezeti Tanács a szakszervezetközi Közigazgatási Ujászervezési Központ megalakitására és munkatervére 1945 november 26-án, hétfőn 4 órakor Eszterházy-utca 4. nagy üléstermében értekezletet tart.

Vasárnap d. u. 1 órakor

ügető

Művészet • Irodalom

A Képzőművészeti Főiskola karácsonyi kiállitása

Messze fölébe emelkedik ez a kiállitás a megszokott főiskolai kiállitások színvonalának. Valamennyi kép és szobor, alkotójának tisztaszándékú formakeresését tükrözi; stilusa — kiforrottság értelmében felfogott stilusa — természetesen még nincsen és nem is lehet ezeknek a művészeknek. De a képek nagyrésze már több igéretnél és világosan kifejezik alkotóik szándékát. E művészcsoport nagyobb fele még a természethez kötött formákban keresi a kifejezést, kisebb része pedig az ifjúság vakmerőségével nyul elvontabb formákhoz. Nincs helyünk az egyes művészek méltatására, de mégis megemlitjük azokat, akikben már mutatkozik készség az önállóságra. A festők közül Hontai Simon, Rózsa György, Biró Antal, Böhm Lipót, Kiss László Pál, Reigl Judit, Sik József, Földes Péter, Tar László, Gera Éva, Miskolci László, Hargittai Pál, Biró Kinizsa, a szobrászok közül pedig Sjöholm Ádám és Szentgyörgyi Nelli művei tünnek szembe a kiállitás legszebb darabjaiként.

Nem hallgathatunk a főiskola tanári karának nagyszerű nevelőmunkájáról sem, amely bár határozottan megszabja a növendékek formai fejlődésének irányát, mégis teljes szabadságban engedi kibontakozni egyéniségüket.

Francois Gachot

Film a moszkvai sportparádéról

A fasizmust legyőző háború befejezése után, a Szovjetunió fiatalsága felvonult Sztálin marsall előtt. A Szovjetunió sportoló fiatalságának ez a felvonulása a győzelem, a hit, az erő gigantikus parádéja volt. Olyan látvány, melyben talán még sohasem volt része a moziba járó közönségnek. Félmillió fiú és lány vonul el a nézö előtt, csodálatos szinekben káprázlató öltözékben. És a felvonuló tömeg mögött a Vörös-tér épületei, Lenin mauzoleuma, magát a teret pedig mezővé változtatták: zöld szőnyeggel vonták be erre a napra.

A grandiózus, mindvégig színes filmet a Mafirt új filmszinháza, a vasárnap nyiló Rákóczi-úti Hiradófilmszinház mutatja be. Ezenkivül a körúti Hiradó-filmszinház is müsorra tüzte.

* **A Csendháborító** szombat délután 5 órakor kerül szinre huszonötödször a Magyar Szinházban.

* **A Medgyaszay Szinpad** személyzete vasárnap délelőtt fél 11 órakor rendkivül olcsó helyárakkal előadást rendez. Szinre kerül a Válóok cimü zenés vigjáték, Dajka Margittal a főszerepben. Az előadás jövedelmét a társulat jóléti alapja javára fordítják.

* *ZENEI KISHIREK. Rácz Aladár, a Székesfővárosi Zenekar egyik idei kamara hangversenyén előadja Strawinszki „Ragtime" cimü müvét, amelyet az orosz zeneköltö a világhirü magyar cimbalomművész számára komponált. — Joseph Krips, a bécsi állami opera főzeneigazgatója a bécsi filharmonikusok élén januárban Budapesten vendégszerepel. — Fischer Anny a tavasszal hosszú idő után ismét hazalátogat Stockholmból, ahol évek óta nagy sikerrel működik.*

— **Gergely Sándor:** A szovjetfaluról beszél szombat délután fél 5 órakor a MKP VIII. kerületi központi helyiségében (Tavaszmező-utca 6.)

SZINHÁZAK SZOMBATI ÉS VASÁRNAPI MÜSORA. Operaház: Szöktetés a szerályból, vasárnap délelőtt: Tosca (11), este: Pique Dame (5). — **Nemzeti:** Orosz emberek (ifjúsági, 3), vasárnap délelőtt: A kék postakocsi (Orsz. Szinészképző vizsgaelőadás, fél 11), este: Szent Johanna (5). — **Nemzeti Kamara:** Szent szörnyetegek (5), vasárnap délelőtt: Viharos alkonyat (fél 11). — **Vig:** Dollárpapa (fél 6 fé. 3). — **Pesti:** Fatornyok (fél 6, fél 3). — **Müvész:** Az asszony és a szellem (fél 3, fél 6) — **Magyar:** Csendháborító (fél 3, 5). — **Belvárosi:** Egy pohár viz (2, 5). — **Medgyaszay:** Válóok (fél 3, fél 6). — **Fővárosi Operett:** Napsugárkisasszonyok (fél 2, 5). — **Pódium:** A mi kis kormányunk (fél 3, 5) — **Royal Revü Varieté:** Csak vidámat! (3, fél 6) — **Kamara Varieté:** Fuss vagy fizess (fél 3, fél 6). — **Vidám Varieté:** Borura derü (fél 3, fél 6). — **Uj Szinház:** Egérfogó (fél 3, fél 6).

MOZIK MÜSORA.

Ady: Az alvilági szüz. (½12, 2, 4, 6.) — **Belvárosi:** Tarzan bosszuja (am.) (½3, ½5, ½7, v., ü. ½2, ½3, ½4, ½5, ½6, ½7.) — **Bethlen:** A kis kölyök és 2 szines Walt Disney. (3, 5, 7.) — **Bouquet** (VIII, József-körut 3): Lila akác. Halálgát hősei. (3, 5, 7, v. és ü. 11 és 1-kor is.) — **Corso I.** (IV, Váci-utca 9. Tel.: 18-28-18): Téli szerenád. (2, 4, 6, sz., v. és ü. 12-kor is.) — **Corso II.:** Metro-matiné: Háborús bünösök 3-ik csoportja Budapesten, legujabb amerikai hiradó. Notredamus jóslatai (szines rajzfilmek. A régi Schönbrunn. 10-től 1 óráig folytatólagosan, sz és vasárnap csak 10, 11-kor.) — **Décsi** (Tel.: 12-1.-43): Téli szerenád. (½2, ½4, ½6, ½8.) — **Körúti hiradó:** A szépség ünnepe, szines sportparádé. 14. Majrt-krónika. Donald, a tengerész. Angol, amerikai és orosz hiradó. A ceyloni erőd, 9—9-ig. — **Rákóczi-úti Hiradó** (Rákóczi-út 82.): A napokban nyilik „A szépség ünnepe" cimü szines filmremekkel. Egyórás folytatólagos előadások. — **Homeros:** Benedek-ház (trükkfilm. (3. 5. 7.) — **Hunnia** (XI., Morthy Miklós-út 130): Pajkos nercegnő. Stan és Pan. Hiradók. (3, 5, 7, v. és ü. 11 és 1-kor is) — **Ipoly** (V., Csáky-utca 65): Krisztina királynő. (3, 5, 7, v. és ü. ½11, 1-kor is.) — **József Attila** (Kálvária tér 7.): Kacagó verseny. Latabár. Hacsek és Sajó. Chaplin. (½3, ½5, ½7, v és ü. ½1-kor is) — **Kamara:** Angyalok a tüzvonalban. (½12, 2, 4, 6.) — **Kultúr** (Kinizsi-utca 28.): Egy pesti éjszaka. ½3 ½5, ½7, v. és ü. 1, 3, 5, 7.) — **Omnia** (VIII., József-körut): Szerelmi recept (am.). Hiradó. (Sz. ½5, ½7, v. ¾12, 2, ½5, ½7, hétfőtől: 2, ½5, ½7).. — **Otthon** (Baross-utca 89.): Óceán hősei. (½3, ½5. ½7, v. és ü. ½1-kor is.) **Palace:** Gyere velem nyomozni (am.) (11, 1, 3, 5, 7.) — **Pátria:** Ziegfield Grill. (½3, ½5. ½7.) — **Phönix:** Fantomok hára. (½11, ½1 ½3, ½5. ½7.) — **Royal Apollo:** Az élet kaméleonja. (2, ½5, ½7, v. ü. ¾12-kor is.) — **Ságvári** (v. Csaba, VIII, Üllői-út 4.): Örök Éva. (½3, ½5. ½7, v., ü. 11-kor is) — **Scala:** A 606-ik kisérlet. (2, ½5. ½7, v. ½12-kor is.) — **Szabadság** (XI., Horthy Miklós-út 62): Vihar után. (3, 5, 7, v. és ü. ½12 kor is.) — **Tinódi I.** (Nagymező-utca 8. Tel.: 420—172): Stan és Pan a két tükfej. Nick Carter nem téved. (½3, ½5, ½7.) — **Tinódi II.:** Minden délelőtt Metro-matinék. Folyt. 10—2-ig. Kacagó Amerika. Amerika. hiradó. Kakasviadal. Elveszett film. Stan és Pan. a kocsavadászok. — **Turán** (VI., Nagymező-utca 21): Az óceán hősei. (11, 1, 3, 5, 7.) — **Uránia:** Vágyak a viharban. (2, ½5, ½7, v., ü. ¾12-kor is.) — **Városi Szinház** (Tisza Kálmán-tér. Tel.: 187—500): Zürzavar a mennyországban. Hiradók (½3, ½5. ½7.)

Szabadság

Demokratikus napilap

Felelős szerkesztő **Hamaszti Sándor**

Felelős kiadó **Pető József**

Szerkesztőség és kiad hivatal: Budapest VIII József körut 5. Telefon: 188 382 188—373

Nyomatott A Szikra' Lapvállalatok körforgógépein Felelős nyomdavezető: **Nedeczky László**

FÉRFIRUHÁT, aranyat, ezüstöt perzsabundát, ezüstrókát, szőnyeget a legjobb áron vesz **GERSTL KÁROLY VI. Andrássy út 3** Telefon: 427—541. 58·2

Székek, asztalok minden mennyiségben olcsón kaphatók. **Rosenfeld** Népszinház-utca 31 8150

Cipészek figyelem! KAPTAFAK minden kivitelben. VII., Nagydiófa-utca 9. 8138

Bosnyák térnél egy szoba hallos komfortos **lakásom elcserélném** ugyanilyenre. „Pesti oldal" jeligére Boros hirdetőbe, Andrássy-út 54. 5833

Rádióért élelmiszert vagy tüzifát adok. VIII., Örömvölgy-u. 9/a. I. em. 14. 809

MARKÁS fényképezőgép-et magas árban veszek vagy cserélek. Vasárnap 11-től 4-ig, Rákóczi-út 38. I. 2. 785

12 darabból álló **Kombinált szoba** használt, eladó. I., Aladár-u. 14. fszt. 4. vasárnap 9—2-ig. 5837

BUNDÁK SZEMERE szőrcsénél, Erzsébet-körút **26** nagy választékban, olcsón MÁSODIK EMELETEN 7982

Irógépet, számológépet veszek Thököly-út 18. Uzlet 58·8

Ugyes **motorkerékpár-szerelőt** keresünk magas fizetéssel. Bukó motorjavitóüzem, Hajós-utca 15. 5838

Üveget veszek üveges, VIII., Mária-u. 8. 5782

Jó motorkerékpárért cserébe **zsírt v. fát adok** Bemutatás hétfőn 10—2-ig. Kóbor kerékpárgyár, Paulay Ede-utca 57. 808

Irógép, varrogép motorkerékpár, gumi javitás varrógépek vétele — eladása: Dolgozók Szövetkezetének műszerész üzeme, VI., Ó-utca 6. szám. 5829

Villamossági háztartási cikkek, szerelési anyagok *Gerő Sándor*, Ó-utca 21. 5726

Arany BEVÁLTÓHELY Nagydiófa-utca 9. szám 801

SZMOKING és mindenféle használt **ruhát** balonkabátot magas áron vesz szek. Krén ruhaüzlet, Németutca 57. (Baross-utcánál), nyit. va 9—2-ig. Címre ügyeljen! 792

Cukrászüzemet esetleg üzlettel keresek. „Azonnalra" Boros hirdetőbe Andrássy-út 54. 5833/i

Textil-, divatáru mindent veszünk **Faragó és Várnai**, Erzsébet-körút 40—42 Dob-utca sarok. 5780

Orosz tudással rendelkező fiatalember tolmácsi titkári állást keres „Érettségizett" jeligére. 794

Daraszenet veszünk Sörszanatórium, *VII., Erzsébet-krt 7* 8160

Sacharin viszonteladók részére **kapható** bármilyen mennyiségben *VII., Munkás-u. 7. I. 26., Szombathi* címre ügyelni 80

Irógépért Számológépért — *Bőrkabátért Szövetért Férfiruháért* — *Aranyért Ezüstért*

korribilis árat fizet

Sely Kereskedelmi Vállalat, Király-u. 50. T.: 420-731 5808/1

Olcsó új és használt **REKAMIÉK KOMBINÁLT HÁLÓ, KONYHA** berendezések. Egyes darabok is **Gambos asztalos** üzemben. Kálvária-utca **26** 57·1

Gyorsmérlegek, Nationalkasszák vétele eladása **Rosenfeld** Népszinház-utca 31. 8149

Üres albérleti szobát keresek két személy részére. VIII., Magdolna-utca 15., fszt 3. **Közvetitőnek 10.000 P jutalom.** Értesitést hétfőtől. 807

Eladó **kályha** fa- és szénfütésre, **bidék, W. C.-k, mosdók,** majdnem uj asztal, székszámok Népszinház-utca 31. 8151

Megkérem azt az illetőt, aki folyó hó 23-án d. u. 4 óra körül a ridiküljömet ellopta, a benne talált irataimat **Jutalom ellenében** juttassa vissza a Szabad Nép kiadóhivatalába. A pénzt és a töltőtollat megtarthatja. Löwy Loránt Mátyásné.

Schatz György-öt januárban fejsérüléssel Sósfürdőtől elvitték. Aki tud róla, értesitse édesanyját: Schatz Vilmosné, XI., Kamizsai-u. 20. 5754

50.000 P jutalom annak, aki megbizható hirt hoz KORNHAUSER MÁRTON (1893) 1945 febr. végéig Buchenwaldban volt. Ekkor ismeretlen helyre vitték. DEUTSCH JÓZSEF (1907) 1945 febr. hónapban Ordruf 19-es blockban volt. Szives értesitést kér Kornhauser szücsüzlet, Király-utca 21. 9—1-ig. 8159

Szén, szén, szén!

Gerő Ernő őszinte beszámolója a légi, földi és vizi forgalomban elért eredményekről és a fennálló nehézségekről

Félesztendeje, hogy *Gerő Ernő* ismertette miniszteri programját a politikai lapok munkatársai előtt. A program lényege összefoglalható volt akár egyetlen szóban is: *újjáépítés*. Mindent újjá kellett építeni, ami *Gerő* Ernő miniszteri munkakörébe tartozott: vasutat, hidakat, utakat, postát, rádiót, hajózást, gépkocsiközlekedést. S most, hat hónap után beszámolt arról, hogy mit *mennyire* sikerült megvalósítania tervelből. Beszámolójában nem szépített semmit, nyíltan beszélt mindenről: jóról és rosszról egyaránt.

HIDAK

Először a hidakról beszélt. A *Petőfi-hídról*, amely már elkészült, a *Kossuth-hídról*, amelynek utolsó pillére a napokban készül el s már szerelik a vasszerkezetét. Beszélt a *Ferenc József-hídról;* ez lesz az első a régi hidak közül, amelyet teljesen helyreállítanak s olyan lesz, mint volt. Ha majd elkészül 1946 nyarán, ismét villamoson járhatunk Budára. S szó volt a *déli vasúti összekötőhídról*, amelyet biztosítani kell a jégzajlás ellen, hiszen egyetlen Duna-hidunk, amelyen vonatok is járnak. A felrobbantott pillérek roncsait most távolítják el. Általában a hídroncsok eltávolítása mindenfelé gőzerővel folyik, mert árvízveszedelmet okozhatnának.

Vidéken is mindenütt épülnek a hidak. A miskolci *Sajó-híd* már a mult hónapban elkészült. A vasúti hidakat nem is számítva, tízezer magyar munkás dolgozik jelenleg a különböző hídépítéseknél. Sok helyen orosz katonai műszaki alakulatok is segítenek a magyar munkásoknak.

A VASÚT

A vasúti forgalmat a MÁV kénytelen volt lényegesen korlátozni. Ennek oka kizárólag a *szénhiány*. A helyzet hat hónap alatt nagyot változott. A vasutat sokkal nagyobb mértékben pusztították a bombázások és a németek, mint az ipari berendezéseket. Ezért attól tartottak, hogy a vasút nem lesz képes kielégíteni az ipar, továbbá a mezőgazdaság és a nemzetgazdaság igényeit. És most azért kellett korlátozni a forgalmat, mert az ipar, elsősorban a bányaipar, de általában a nehézipar nem képes kielégíteni a vasutat.

Hat hónap előtt 540 mozdonya volt a MÁV-nak; akkor elhatározták, hogy december 31-ig még 500 mozdonyt újjáépítenek. De már november 17-ig 535 rommozdonyt építettek újjá s — minthogy néhányat sikerült külföldről is visszaszerezni — jelenleg 1100 futóképes mozdonyunk van.

A tehervagónok építése nem haladt ilyen jól. December 31-ig tízezer teherkocsit akartak újjáépíteni, de november 17-ig csak 5066 készült el (és 421 személykocsi), tehát a kitűzött célt az év végére már nem érik el. Miért? A mozdonyok mind a MÁV műhelyeiben készülnek, a teherkocsik felerészén magánvállalatok üzemeiben dolgoznak. S azokban nem halad megfelelően a munka.

Ha a pillanatnyi helyzet súlyos is, rendületlen bizalommal készülnek a jövőre. A vasúti újjáépítés újabb felesztendős tervén dolgoznak. Az új cél: *1946 első felére az ország öt legfontosabb vasútvonalán visszaállítani a békebeli gyorsaságot, pontosságot és biztonságot.*

POSTA

A *szénhiány* itt is érezteti káros hatását. A vasúti forgalom csökkentése természetesen megnehezíti a postai forgalmat. A távbeszélő zavarok oka a központok túlterheltsége, továbbá az, hogy a szénhiány miatt az automatakészülékek gyakran pontatlanul működnek.

Viszont Prágával telefonösszeköttetés készül. Van egy interurbán-központunk. A Budapest—Lemberg—Moszkva vonalon megkezdődött a távíróforgalom.

RÁDIÓ

A magyar rádiót már világszerte hallgatják. Épül a második 150 méteres torony. Két nagyobb torony építését is tervezik. A vevőkészülékek nagyrészét elpusztították, vagy elhordták, ennek ellenére már is *mintegy 155.000 rádióelőfizető van az országban*. Tehát a rádió jelentősége újra nagy nemcsak nemzetközi, hanem belföldi vonatkozásban is. S ez még fokozódik, mert ismét megindult a rádiógyártás.

HAJÓZÁS

Ezen a területen egyelőre nem sokra mentünk. Összesen 3400 tonnás teherbíróképességű hajónk jár a Dunán, a Tiszán és a Balatonon. Többségük teherhajó és vontató. Tüzifát, építőanyagot, élelmiszert szállítanak. A Balatonon személyszállítást is végeznek. De várjuk már az Ausztriában lévő magyar hajókat, amelyeket egyelőre a tulajdonjog tisztázása nélkül engednek vissza.

A csepeli kikötőben is bizonyos fokú újjáépítés folyik. A békebeli forgalom 60—65 százaléka bonyolódik már le a kikötőben.

REPÜLÉS

A szovjet katonai parancsnokságoktól visszakaptunk tizenkét vidéki város határában lévő repülőteret. Sikerült megmentenünk húsz millió értékű felszerelési anyagot. *Remélhető, hogy tavasszal megindulhat a magyar repülőforgalom, az ország határán belül, de azokon túl is.*

UTAK

Országszerte épülnek az utak. Ezt a munkát *decentralizálva* vezetik. Így praktikusabb.

GÉPKOCSIKÖZLEKEDÉS

Jelenleg kb. közel 20.000 gépjármű közlekedik magyar rendszámmal az országban. Ezek közt 6000 teherautó. De nem sok akad köztük komoly, nagy hordképességű kocsi. A közeljövőben műszaki vizsgára kell jelentkeznie minden gépjárműnek. Akkor egyidejűleg azt is ellenőrzik majd, hogy mire használják a járműveket.

SZÉN

Október 15-től a MÁV napi 5500 tonna helyett 3190 tonna szenet kapott, november 1-től november 10-ig már csak napi 2288 tonnát, azóta még kevesebbet. Így elhasználták a tartalékkészleteket is. A széntermelés csökkenésének Gerő miniszter szerint több oka van. *A bányászok ellátásának fogyatékossága, ötvenezer bányász helyett csak harminchétezer dolgozik, a munkafegyelem meglazult, nem jó a munkabér és az élelmezés jelenlegi rendszere.*

A szénhiányon oly módon is próbálnak segíteni, hogy *ezer mozdonyt átalakítanak Pakura-fűtésre.*

Gerő miniszter így foglalta össze helyzetjelentését:

— Minden tárgyilagos bíráló elismerheti, hogy komoly eredményeket értünk el, bár a hiányosságok is jelentősek. A közlekedésügyi minisztérium központi kérdése volt és marad *a vasúti forgalom javítása.* Pillanatnyilag legfontosabb feladatunk *a két Dunahíd által Pest és Buda téli összeköttetésének biztosítása.* Mindent helyre akarunk állítani, de módszeresen, egymásután, arra nincs lehetőség, hogy egyszerre fogjunk neki mindennek.

— *A nehézségekről nem akarok részletesen beszélni, mert azok leküzdése a minisztérium dolga. Az általános baj, hogy a dolgozók ellátása egyáltalán nem kielégítő. Mégis sok munkáscsoport dolgozik az éjt is nappala téve és valósággal magával sodorja társait. Az ilyen munkásoknak köszönhetjük elsősorban az eddig elért eredményeket.*

S ezek a munkások *Gerő* minisztert a maguk emberének érzik. Nem ok nélkül.

Sz. S.

Szent Bürokráciusz

beült közhivatalainkba s ott jóízűen fogyasztja elnyomorodott országunk életerejét. A bürokratizmust mint anekdótát szokás kezelni, holott a világon semmi mosolyogni való nincs rajta s aki a mostani magyar bürokráciát tanulmányozza, hamar rájön, hogy az a reakció arzenáljának egyik leghatalmasabb fegyvere. Csendesen, de biztosan működik, a rend, a törvény, a hivatali tisztesség álarcában. Néha — ezt a koncessziót meg kell adni neki — nem tudja, hogy mit cselekszik, de működésének eredménye akkor is ugyanaz, gátolja az életet, pusztítja a közjavakat, lázítja és anarchikussá teszi a közönséget. S bár paradoxnak látszik, mégis így van: tenyészti a korrupciót, mert a bürokratizmus megkerülésére a vesztegetést hívja létre.

Itt egy aránylag ártatlan eset:

Előttem fekszik egy fizetési meghagyás két pengőről. Kettő? Igen. Kettő. Az Országos Társadalombiztosító Intézet (OTI) küldte ki egy cégnek, amely 1945 szeptemberére 58329 pengőben számította ki alkalmazottai járulékát. Az OTI nem nyugszik meg a fél megállapításában — ez úgy-e, helyes? —, utánaszámít — úgy-e, hogy ez is helyes? — s rájön, hogy a cég tévedett, a járulék nem 58329 pengő, hanem...

Hanem mennyi?

Hanem 58331 pengő. Szemmel látható, hogy itt differencia van, kettő pengő differencia. Erről értesíti az OTI a felet, egy kemény kartonlapra nyomtatott fizetési meghagyással, amelynek értéke, a mai viszonyok közt, legalább 40—50 pengő. A postadíj — ha átalánnyal rójuk is le — nem lehet 10—20 pengőnél kevesebb. S az ördög számítsa ki a munkadíjat, amennyi az illető tisztviselő munkadíjából a meghagyás megírására szükséges munkaidőre esik...

De mindez mindegy... Rendnek muszáj lenni, még akkor is, ha a legnagyobb rendetlenség támad is belőle. „De néked élned kell, oh hon!" — dalolta a költő. Hát hogy éljen szegény, ha ilyesmik történnek benne? Mert ha idegekkel bírná is, hogy' bírhassa költséggel!

Gábor Andor

Hitler halálfejes légiói a lengyel és francia nép teljes kiirtására alakultak

Nürnbergből jelentik: A háborús főbűnösök perének negyedik napján az amerikai közvádló Hitler titkos okmánytárának és leveleinek tömegéből érdekes dokumentumokat olvasott fel a világháború megindításának előkészítéséről. Bemutatta Hitlernek azt a beszédét, melyet a nácipárt vezetői előtt tartott tíz nappal Lengyelország megtámadása előtt és amelyben Hitler közölte, hogy

a halálfejes egységeket azért alakíttatta, hogy ezek könyörtelenül kiirtsanak minden lengyel férfit, nőt és gyereket és így biztosítsák a német élettér Kelet felé való kiterjesztését.

Franciaországgal szemben szintén a halálfejes légiókat akarta alkalmazni, hogy kipusztítsa a férfilakosság tetemes részével az ellenállás utolsó csíráját. Hitler ebben a beszédében kifejtette, hogy amennyiben sikerül Angliát elvágni tengeri összeköttetéseitől és élelmezési lehetőségeitől, akkor ez kénytelen lesz kapitulálni.

A moszkvai rádió nürnbergi tudósítója részletesen ismertet néhányat a titkos iratok közül, melyeket az amerikai főparancsnokság a nemzetközi bíróság rendelkezésére bocsátott. A Barbarossa-terv néven ismeretes iratcsomóból kiderül, hogy

a nemzetiszocialista vezetők már 1940 december 18-án részletes tervet dolgoztak ki a Szovjetunió megtámadásáról.

A Szovjetunió elözönléséhez szolgáló alapvető terveket maga Hitler állapította meg. A tervet eleinte Fritz-tervnek nevezték, később átkeresztelték Barbarossa-tervnek, mert a rossz szó a vörös szín nevére emlékeztet. Ebben az iratcsomóban találták a Rosenberg és Bohrmann közös előterjesztéseit, melyekből kiderül, hogy

a hadsereg főparancsnokságának olyan utasítást adtak, hogy Moszkvát és Leningrádot teljesen le kell rombolni.

Hitler elrendelte, hogy a két város megadása esetén a német parancsnokok nem fogadják el a kapitulációt, hanem kíméletlenül semmisítsék meg a két világvárost. A csapatok — így idézi Bohrmann Hitler utasítását, — akadályozzák meg a polgári lakosság eltávolítását. Már 1940-ben Németország, Finnország és Románia között kész volt a megállapodás a Szovjetunió megtámadására.

A védők kívánságára a bíróság elhatározta, hogy szombaton szünetet tartanak, hogy lehetővé tegyék a védelemnek a vádirat eddig közzétett anyagának tanulmányozását.

Márciusban választ Görögország

Athénből jelentik: *Damaszkinosz* érsek nem hajlandó visszavonni lemondását és megkérte *Szofulisz* miniszterelnököt elhatározásának közvetítésére. Szofulisz kormányát, amely vállalkozott arra, hogy márciusban megtartja a választásokat, az egész országban nagy megelégedéssel fogadták. A kommunista párt is biztosította Szofuliszt a munkásság támogatásáról.

Hétfőn megnyílik a vidéki tanítók átképző tanfolyama

A vallás- és közoktatási minisztérium a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetével egyetértésben hétfőn reggel 200 vidéki tanító számára nagyszabású világnézeti átképzőtanfolyamot indít a fővárosban. A hallgatók négy csoportra osztva szemináriumi kiképzésben részesülnek a legkiválóbb előadók (Szabó Árpád, Kéthly Anna, Ortutay Gyula, Lukács Sándor, Juhász Vilmos, Kovács Máté, Gombos Ferenc, Ádám Jenő, Keleti Márton, Makkai László, Sugár Béla, Schiró Ödön stb.) közreműködésével. A tanfolyamot a Neveléstudományi Intézetben (VIII., Mária Terézia-tér 8.) hétfő reggel 8 órakor a sajtó képviselőinek jelenlétében a kultuszminiszter, vagy helyettese nyitja meg.

Elfogták Lőwy dr. gyilkosát

Idegen okmányokkal egy diákotthonban húzódott meg

Október eleje óta folyik a nyomozás dr. *Lőwy* Ernő, az ismert pesti nőgyógyász gyilkosa után, akit Teréz-körúti rendelőjében revolverlövésekkel lőttek le. A nyomozás első stádiumában mindössze annyit tudtak megállapítani, hogy a főorvos arany karórája hiányzott, de mivel pénztárcája, egyéb értéktárgyai megvoltak, *nem gondoltak rablógyilkosságra.*

A rendőrségen folyt Lőwy Ernő életkörülményeinek felderítése és időközben olyan bizonyítékok merültek fel, hogy *megállapították a gyilkos kilétét, Török István 19 éves volt MÁV óradíjas tisztviselő személyében.* Török Istvánnak nyoma veszett. Időközben egy rendőrségi tisztviselő, Fejszész Rudolf, rejtélyes öngyilkosságot követett el. Fejszés Törökkel szoros barátságban volt és mint kiderült, *szökését elősegítette.*

A nyomozás hosszú ideig eredménytelen maradt. Közben kiderült, hogy *Török intim barátságot tartott fenn a nőgyógyásszal,* annak üzleti ügyeivel foglalkozott. A vizsgálat során az is kiderült, hogy *mégis csak előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság történt, mert a főorvosnak valutái voltak. Napóleonjai, amelyek eltűntek.*

Néhány nappal ezelőtt bejelentés érkezett a rendőrségre, hogy Török Istvánt többen látták a fővárosban. A detektívek minden nyomot lejártak. *Így jutottak el a Ráday-utcába, az egyik kollégiumba,* ahol rábukkantak egy fiatalemberre, akinek személyleírása hajszálpontosan egyezett a keresett rablógyilkos személyleírásával. A fiatalember hamis okmányokkal volt felszerelve. Napokig megfigyelés alatt tartották, pénteken reggel aztán két detektív előállította a főkapitányságra.

Török István — mert ő volt a fiatalember — előbb tiltakozott a gyanúsítás ellen, később azonban beismerte tettét. Elmondta, hogy üzleti összeköttetésben állott a főorvossal, akinek különböző megbízásait teljesítette és ebből jutalékot kapott. Tudta, hogy Lőwynek sok pénze van, azonkívül valutája is. Október 3-án felment a nőorvos lakására és pénzt kért tőle. *El volt határozva arra, hogy mindenáron pénzt szerez.* Zsebébe tette csőre töltött revolverét. A főorvos megtagadta kérését, vitatkozni kezdtek, amelynek során kiutasította lakásából a fiatalembert. Török erre előrántotta revolverét, de Lőwy dr. nem ijedt meg és dulakodni kezdett Törökkel. *A 19 éves fiatalember két lövéssel leteritette a főorvost, lecsatolta karóráját, megkereste a Napoleonokat és eltávozott lakásáról.*

A karórákat egy körúti ékszerésznek adta el 300.000 pengőért. A pénzen kerékpárt vett, mert ezzel akart vidékre szökni. Beismerte azt is, hogy *az öngyilkos Fejszés Rudolf tudott tettéről és elősegítette szökését.* Az volt a terve, hogy a határon átszökik Nyugat felé. Ez azonban nem sikerült, visszajött Budapestre és egy ismerősének már régebben nála lévő okmányaival bujkált a fővárosban. A fiatal rablógyilkost szombaton délelőtt elvitték Lőwy dr. lakására és ott *helyszíni szemlét tartottak.*

Kitűnően ebédelhet és vacsorázhat az
ÉVA
étteremben. VII., Éva utca 14.
Első menü rendszer! A zongoránál 6 órától
KENÉZ JUDIT
Reggeli — uzsonna

Fogadjon!
Tétre, helyre, halmozást és befutót a MÜE városi irodájában
VIII., József-körút 77-79, bérlő: Nagy Sándor

A KÉPES Figyelő
48 oldal terjedelemben, szenzációs tartalommal jelent meg

Irodalmi esemény
G. B. SHAW:
Szocializmusról Kapitalizmusról
A nagy tudós és szellemes író ideális vezető legaktuálisabb társadalmi és gazdasági problémáinak egész hatalmas területén
DANTE KIADÁS

Még két napig
vasárnap 10—2-ig, hétfőn 10—4-ig
Erzsébet-körút 19, első emelet.
A Gutenberg „MŰVÉSZHÁZBAN" a kiállítás.
Márkás festmények, bronz szobrok

Szabadság 1945

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MAJ 26

Napló Veszprém

R. Kiss Lenke

1021

R. Kiss Lenke: Csuti

Itt talál!

nt. Jelentkezés: Csög-
személyesen a tsz-iro-
n. Útiköltséget csak fel-
esetén térítünk.

ÉDÁSZ Vállalat veszp-
Üzemigazgatósága fel-
1973. június 15-i ha-
l idénypénzbeszedő-
Alsóörs, Felsőörs, Ti-
Badacsonyörs és Ba-
nytomaj körzeteibe.
és a kollektív szerző-
szerint. Jelentkezés:
Z Vállalat, veszprémi
gazgatósága, Pénz-
csoportnál, naponta
l 15,15-ig. Erkölcsi bi-
vány szükséges.

tonfüredi Városgaz-
lási Vállalat felvétel-
res MTZ munkagépre
zott gépkezelőt. Je-
zni lehet a vállalat
ki vezetőjénél, Ba-
üred, Fürdő u. 15. sz.

öldi és hazai mun-
malom, tárház, takar-
ceverő üzemek sze-
en gyakorlott laka-
egesztő, és villany-
szakmunkásokat fel-
ak. Jelentkezés: ÉL-
6. sz. Gyes. Buda-
XIV., Fogarasi u. 2—6.
ügyi osztályon.

yei Tanács VB Veszp-
Gazdasági osztálya
munkaidőbeosztással
ónőt keres. Fizetés
yezés szerint.

prémi Vegyesipari
kezet felvételre keres
tónőt. Jelentkezni le-
Dózsa György út 30.,
ügyi osztályon.

tések

zaki vizsgázott 403-as
vics jó karban eladó.
ím. Széchenyi utca 3.

Az ÁFOR kedvezményes tüzelőolaj-akciója

Ma már a háztartásoknak jelentős
olajjal. Az olajkályhák száma megh
másfél milliót.

Az ÁFOR május 1-től június 30-ig k
nyes háztartási tüzelőolaj-akciót sze
akció célja, hogy a lakosság olcsóbba
hesse be a téli tüzelőolaj-szükséglet
annak egy részét.

Az ÁFOR a viszonteladói hálózatot is
hogy kapcsolódjék be az akcióba.
Május 1-től az ÁFOR-kiszolgálóhelye
lamint azoknál a viszonteladóknál, a
vesznek az akcióban, **a háztartási**
ára literenként 1,50 Ft helyett, 1,20
ÁFOR-telepeken és kirendeltségeke
vásárlás esetén kedvezményes — **1**
kilogrammonkénti — azaz 1 Ft-os lit
— tankautós tételben pedig **1,15 F**
grammonkénti — azaz 96 filléres lit
— áron kapható a tüzelőolaj az akc
A házhoz szállítási díjra nem von
kedvezmény.

Május 1-től június 30-ig a dolgozó
nyugdíjasok tüzelőakciójában kiadot
fizetési utalványokra is kedvezmén
történik a kiszolgálás. Az akció idej
adó helyek beváltják az áprilisi, a
augusztusi és a szeptemberi tüzelőu
kat is.

Az Ön érdeke is, hogy kedvezményes
idejében szerezze be télire a tüzelőol

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 MÁR 25

Napló Veszprém

R. Kiss Lenke szobrán.

1021

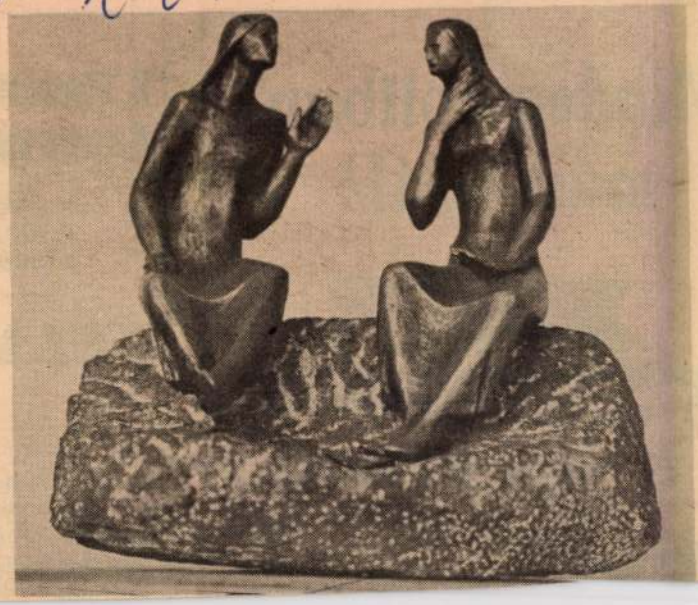

Tavaszi tárlat nyílik Ajkán

Első alkalommal rendezi meg a megyei és az ajkai városi tanács művelődésügyi osztálya és a Magyar Képzőművészek észak-dunántúli területi szervezete megyénk képzőművészeinek tavaszi tárlatát. A tavaszi tárlat az ajkai városi művelődési központban lesz, s ma délelőtt tíz órakor nyítja meg dr. Ádám István, Ajka tanácselnöke.

Képünkön: R. Kiss Lenke Párkák című bronzszobrát mutatjuk be.

(Vida András felvétele)

st keres?
t talál!

Vál-
ésve-
épés-
zetőt
rnyé-
ntke-
zsvá-

unk.
ond-
taka-
lás a
ektív
emé-
ügyi
So-
y.

Ba-
nlel-
ta-
lónő-
tőket
vál-

tosít.
sban

A marcaltói ÁFÉSZ a ráhaparti kisvendéglő nyári üzemeltetéséhez szakképzett vezetőt keres. Az egység létszáma 3 fő, vezető szakácsnő és konyhalány. Az egység május 1-től idény jelleggel üzemel szeptember 30-ig. Fizetés megállapodás alapján. Jelentkezni lehet: Marcaltő ÁFÉSZ, Központi Irodájában, Ig. elnöknél.

Az AFIT XV. sz. Autójavító Vállalat veszprémi üzemegysége felvételre keres műszaki munkafelvevőt, gépíró adminisztrátort, gyakorlott karosszéria-lakatost, autófényezőt, autószerelőt, valamint autókárpitost és éjjeliőrt. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés: Veszprém, Partizán út 70.

Üzemi adminisztrátort felvételre keresünk. Jelentke-

Minden
mást talál!

szeptem
FONÓM
2 ÉVES

FELV

8 ÁLTA
14—16 É
A tanulók a
lom ösztöndíj
háromszori ét
ügyelet mellet
tosítunk.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ

(Veszprém)

1972 AUG 11

R. Kiss Lenke

KISFALUDY SÁNDOR SZOBRÁT

a költő születésének 200. évfordulójára készítette el R. Kiss Lenke, s a szeptemberi ünnepségsorozat keretében avatják fel a sümegi gimnázium előtt.

József ASE—Bauxit
B.-ederics—Szigliget

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 AUG 27

R. Kiss Lenke szobrászművész

Pest m. Hírlap

Kisfaludy Sándor új szobra

Veszprém megye szerte készülnek *Kisfaludy Sándor* költő, a magyar nyelvű színjátszás nagy pártfogója születése 200. évfordulójának megünneplésére. Ez alkalomból *R. Kiss Lenke* veszprémi szobrászművész megformálta a költő mellszobrát, amelyet bronzba öntve Kisfaludy Sándor szülőhelyén, Sümegen állítanak fel idén, a gimnázium épülete előtt.

dél, amikor kihirdetik a mun-
cheni olimpia első bajnokát.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1972 AUG 27

R. Kiss Lenke szobrász-
művész

Magyar Hírlap

KISFALUDI SÁNDOR költő születésének 200. évfordulójának megünneplésére készülnek Veszprém megyében. Ez alkalomból R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművésznő megmintázta a költő mellszobrát, amelyet bronzba öntve Kisfaludi Sándor szülőhelyén, Sümegen állítanak fel.

A MADÁCH SZÍNHÁZ IGAZGATÓSÁGA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 AUG 24
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

R. Kiss Lenke

R. KISS LENKE:
ANYA

1021

ály neve a koraközépkorban, egy zámtalan változatban élő észak-urópai mondába.

A német nyelvterület mondái

Változatos és kiterjedt mondakö-e van Szent Istvánnak a németek-él. Emlékezete a német folklórban vszázadokig tovább élt. Nagy ha-yományköre volt Ausztriában, tájerországban és Csehország né-netajkú lakói között. A vallásos épületben mint temető-szent és az

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 2

Délmagyarország (Szeged)

R. Kiss Lenke szobrászművész

1021

VESZPRÉM MŰVÉSZEINEK KIÁLLÍTÁSA DÁNIÁBAN

Veszprém dániai testvérvárosába, Gladsaxe-be pénteken útnak indították a város művészeinek alkotásaiból és a Herendi Porcelángyár múzeumának anyagából bemutatásra kerülő művészi értékeket. A november végén megnyíló gladsaxe-i tárlaton R. Kiss Lenke szobrászművész és Csizmadia Zoltán festő- és keramikusművész alkotásait állítják ki a világhírű Herendi Porcelángyár készítményei mellett. Gladsaxe művészei a jövő évben Veszprémben mutatkoznak be a magyar közönségnek.

A. P.

Kétcsaládos, emeletes ikerház külön bejáratú négyszobás emelet része garázslehetőséggel eladó. Hajós u. 24.

Eladó Mórahalmon, Sástya sor 1. sz. lakóház (vásártérnél). Érdeklődni a helyszínen: vasárnapokon 10—16 óra között.

Eladó négyszobás, nagy alapterületű, központi fűtéses új magánház. Közületnek is alkalmas. Alsó részében garázs, műhely van. „Tarján mellett 10 543" jeligére a Sajtóházba.

Érdeklődni: I
szombat, vas

Háromszobás
ház középp
Érdeklődni:
Lőwi S. u.

Domaszéken
négyszögöl
lannyal elad
ni: Kossuth
Bosch.

Tisza Lajos
alatti mag
lakásátadáss
Érd.: a h
óra után.

Gyálán, a

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 DEC. 29
NÉPSZAVA

R. Kiss Lenke szobrászművész

1021

Ajkán a már hagyományossá vált tavaszi tárlaton választotta Bia város lakossága és vezetősége városának legújabb köztéri szobrát. A mitológiai földanya, Gea a napokban elkészült és a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat szakemberei helyére is emelték R. Kiss Lenke szobrászművész alkotását

(MTI Fotó — Rózsás Sándor felvétele)

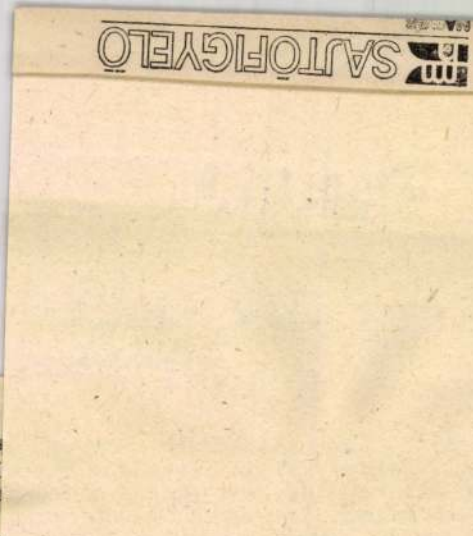

épí
ba
10
vá
hi
A
sz
ismeretlen telekspekulánsok telebeszélte a fejét, fűtfát ígért, valóságos földi paradicsomot, - nevetségesen olcsó áron. Az illető megszédült a sok jó hallatán és aláírta a szerződést, csak utána látta, hogy a telek, amelyet megvásárolt, egyáltalán nem eszményi. A „nevetségesen olcsó" árat, sőt annak tört részét sem éri meg.

Leginkább Új-Mexikó, Texas, Arizona és Florida államokban dolgoznak a telekspekulánsok. A keleti part nagy városaiban szemelik ki klienseiket: tapasztalatlan kisem-

vétel után tudja meg — amikor odautazik —, hogy mini parcellát vásárolt, egy darab terméketlen, kiszáradt, semmire sem alkalmas, legfeljebb néhány kaktusszal beültetett sivatagot mondhat a magáénak —, de erre minden megtakarított pénze ráment.

A Newsweek című amerikai hetilap megírja, hogy például az AMREP Corp. nevű, tekintélyesnek látszó telekügynökség színes rövidfilmeket készített — Potyemkin-falvakról. Valamilyen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-065, 387-748, 349-725

R. Kiss Lenke

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1975 DEC 6

1024

XVII.

ŐSZI TÁRLAT

R. Kiss Lenke szobra:
Anya gyermekével

végi melléklete

, nagy célok

pártmunka, sem az állami vagy gazdasági tevékenység területén *nincsenek elhanyagolható dolgok*. Jogos az a megállapítás, hogy aki érzéketlen a napi problémákkal, az aprólékosnak látszó dolgokkal szemben, az képtelen arra is, hogy a közösség érdekeit szolgálja. Az egyik mezőgazdasági üzemünk vezetője például fáradhatatlanul járta a megye és a járás állami, pénzügyi és kereskedelmi szerveit előnyös gazdasági le-
hetőségeket kutatva a közösség számára.
járás közepette azonban a saját
k állattenyésztő telepére fél év
r sem jutott el, mondván, hogy
ncs ideje. Ha ugyanis legalább
dot fordít annak ellenőrzésére,
folyik az állatok takarmá-

R. Kiss Lenke, szobrász

Ajkán a már hagyományossá vált tavaszi tárlaton választotta Bia város lakossága és vezetősége városának legújabb köztéri szobrát. A mitológiai földanya, Gea a napokban elkészült és a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat szakemberei helyére is emelték R. Kiss Lenke szobrászművész alkotását

— :(— —) 7.

Népsz 9.

Valamilyen

R. Kiss Lenke: Gea

Hevesi Sunle, 1987. dec.

tás/.

A határidőt legyen sza
megállapitanom.

Elvt

A TUDOMÁNYO
Történettud

R. KISS LENKE SZOBRAI
Csók István Galéria

Veszprémi szobrász mutatkozik be a Váci utcában. Szobrok, plakettek, szám szerint is szép mennyiségben, ugyanakkor a szobrász teljes életművét jellemzően.

Talán a *Földanyá*ban találhatjuk meg e szobrászi mű kulcsmondatát. Gea, a Földanya, a teremtő erő, a keletkezés, a születés szimbóluma. A kőszobor eredetije Ajka főterén fekszik a fűben, mintegy eggyé forrva az anyafölddel. R. Kiss Lenke sok alkotásában, változatos formában fogalmazta kőbe-bronzba a keletkezés, a teremtés gondolatát: a *Genezis* vagy a *Születés* című kisplasztikáiban, a *Kismama* és *Anyaság* című munkáiban, és érmeiben is, sajátos szépséggel és erővel.

3.

A művész munkáinak egy része az emberi lét derüs pillanatait fejezi ki: a szél és az asszonyi formák játékos viadalát, a gyermeklányok fesztelen együttlétét. Szobrászata — amint egyik kritikusa írja — „nagyvonalú, de finoman részletező, asszonyian gyengéd és férfiasan erőteljes".

(Képünkön a Földanya kisplasztikai változata.)

Balogh Ödön

Győr, Képcsarnok Terem

A korongolt kerámia műfaja va
vagy hatezer éves. Ennyi idő alatt –
és szerte a világban — szinte má
mindent kitaláltak. Talán azért ha
lad az agyagmívesek egy része
szobrászat határai felé. Akik meg
maradtak a jó öreg korong mellet
azoknak igen nehéz a dolguk . . .

Szemereki Teréz a hagyomány
megújítók, és nem az új hagyomány
teremtők útját választotta. Igazi lele
ménye a máz és díszítés újszer
módja; a forma és a funkció minth
kevésbé izgatná. Pedig az utóbbi tu
lajdonképpen fontosabb.

R. Kiss Lenke: Kompozíció

Hevesi Szemle, 1987. dec.

A decemberi első, már új köntösben megjelent szám — többek között — ekként magyarázta a programot: „Alapvető feladatunk — a szerkesztő bizottság tagjainak közreműködésével, azaz a kollektív bölcsesség jegyében — kialakítani a Szemle közérthető, olvasmányos, magyaros, szabatos, érzékletes, színes, a legbonyolultabb kérdéseket is világosan taglaló stílusát, azt a megnyilatkozásmódot, amely természetesen nem zárja ki a szerzők egyéni karakterének maradéktalan érvényesülését sem... azért munkálkodunk, hogy folyóiratunk hű tükre legyen a valóban támogatásra méltó, az egyértelműen pártos alkotó lendületnek, amit szűkebb hazánk értelmisége nap mint nap produkál."

Az azóta eltelt három esztendő — s ezt adatok sora igazolja — valóra váltotta ezeket az elképzeléseket, polgárjogot kapott a nyitottság, s az az óhaj, hogy mindenkihez szóljunk. Létrejött — a Megyei Művelődési Központtal társulva — galériánk, miniszínpadunk, mindkét fórumon neves személyiségek mutatkoztak be.

Egyszóval felfigyeltek ránk. *Nemcsak a hevesi tájakon, hanem azon túl is.*

E lapszám írásai ezt a kérdéskört taglalják. Valamennyi azt hangsúlyozza, nyomatékolja, hogy nem elégedhetünk meg azzal, amit eddig elértünk, hanem a helyesen választott úton továbbhaladva a mostaninál jóval többet kell nyújtanunk mindazoknak, akik számítanak ránk.

Önöknek, olvasóinknak.

1021

Kiss I. Mária rajza

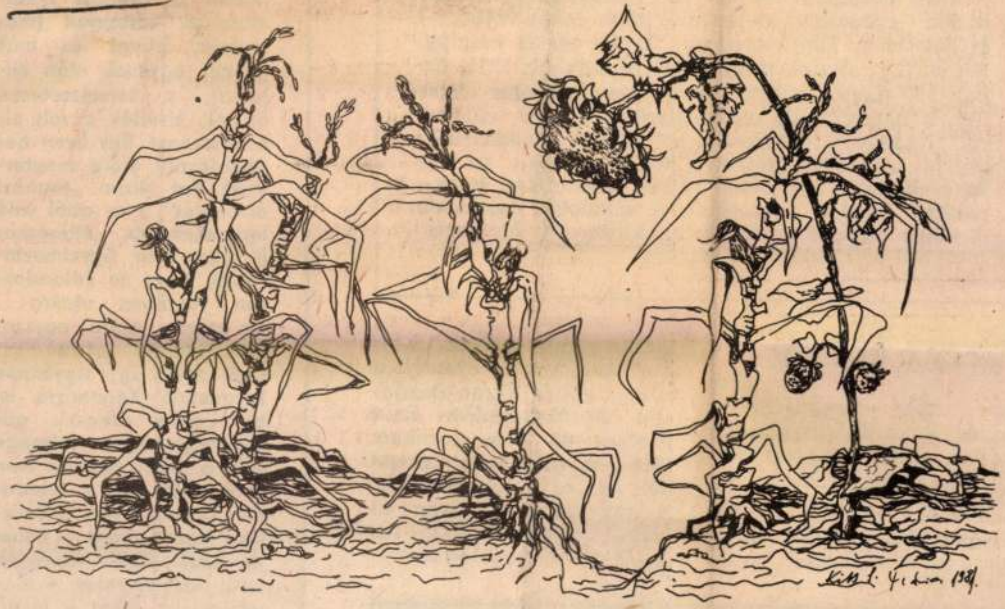

A legújabb intézkedések szerint a jövőber
büntetéssel sújtják Kínában azokat, akik s
san a pandák halálát okozzák. A statiszt
rint az országban csupán ezer pandamedv
badon — a század elején még több ezren
és hatvan az állatkertekben. Tavaly terve
tek a ritka állatok megmentésére, ugyanis
ban 150 mackó pusztult éhen, mert kedv
lük, a bambusznád eltűnt Szecsuan egye
ről. Ráadásul a lakosság is gyakran v
bundás állatokra. Néhány helyen viszon
tékesek azért szerveztek vadászcsoportok
pandák halálos ellenségeit, a sakálokat
A képen látható pandapár mindenesetre
ban van a pekingi állatkertben.

Tarzan hölgye

Igaz, hogy Nyugat-Európa és Amerika filmszínházaiban most a ragyogó alakú, de csekély színészi tehetséggel megáldott Bo Derek Tarzan-filmje fut, a híradások azonban most mégsem ról
Yorkban ug
világ legels
nek női fő
Markey 95
1918-ban a
hölgyét eg
A művészn
vállalt filmszerepeket és lépett fel színművekben.

Múzeumi tárgyak

A „Frieden" (Béke) nevű hajó, amely Rostock kikö-

az amerikai adófizetőknek

dest hozott, ...
Kennedy elnök özvegyén kívül két gyerekét – Caroline-t és Johnt – is állandóan 3–3 Secret Service-ügynök kísérje. Amikor Jacqueline Las Vegasban egy ...

Kitt I. Mária
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
MAGYAR IFJÚSÁG
1981 DEC. 4

300 pld. műnyomó
1 old. nyomva
III. 16. kajli

Kiss Marianne
grafikusművész

II. KER. TANÁCS V.B.
MŰVELŐDÉSI KÖZPONT KIÁLLÍTÓTERME
BUDAPEST II., MARCIBÁNYI TÉR 5/a.

Szeretettel meghívja

Kiss Marianne
grafikus
és
R. Nagy Erika
keramikus

közös kiállításának megnyitójára
1988. április 14-én 17 órakor

Megnyitja:
DR. LOSONCI MIKLÓS
művészettörténész
főiskolai tanár

* * *

17

A kiállítás megtekinhető: 1988. április 14–26-ig
naponta 8–20 óráig, vasárnap 8–14 óráig

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 DEC 6.

R. Kiss Lenke szobrász

KRÓNIKA KRÓNIKA

R. KISS LENKE veszprémi művészt vegyészfanyokat ábrázoló szobor elkészítésére kérte fel a fűzfői Nitrokémiai Ipartelepek vezetősége. A kéthatásos kompozíciót a nőnap alkalmából állítják fel a gyári pártbizottság épülete előtt.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 346-726

R. Kiss Lenke szobrászművész

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

1972 AUG 27

Új Kisfaludy Sándor-szobor

Veszprém megye-szerte készülnek Kisfaludy Sándor költő, a magyar nyelvű színjátszás nagy pártfogója születése 200. évfordulójának megünneplésére. Ez alkalomból R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész megformálta a költő mellszobrát, amelyeket bronzba öntve Kisfaludy Sándor szülőhelyén, Sümegen állítanak fel idén, a gimnázium épülete előtt.

közt országjáró ta
re-túrára indulnak
ik: Kiskőrös, Szeg
zővásárhely, Horto
recen, Derecske, Ha
ló.

— **Javítóüzem m**
ért. A Tolna megy
látó Vállalat másfé
rintért felújítja köz
tárát és javítómű
gépeket kap az asz
lakatos-, valamint

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke szobrát

NÉPSZAVA

1969 MÁR 25

HORIZONT

— Rui Goncalves és Josimar Fernandez brazil filmszakemberek Budapestre érkezett. A két brazil rajzfilmes három hónapot tölt Magyarországon.

— Lenin szoborportrét avattak Veszprémben a tanácsköztársasági évforduló alkalmából. Alkotója R. Kiss Lenke veszprémi szobrász.

— A Csehszlovák Művészeti és Kulturális Dolgozók Szakszervezetének négytagú küldöttsége érkezett Budapestre, a testvér magyar szakszervezeti szövetség meghívására. Vezetője Vaclav Gajer filmrendező.

— Kürthy Etelka énekművész és Szebenyi János fuvolaművész március 29-én este közös koncertet ad a Filharmónia kamaratermében.

— A rádió zongoraversenyt rendez 1970. február 23—március 11 között. 1938. január 1. után született művészek jelentkezhetnek. 20, 15 és 10 ezer forintos díjakat osztanak ki a győztesek között.

néhány m
nyugatnér
niszter a
szerződés
szállt sík
helyeselh
a lépés
éppúgy
mint mi
nak. Az
nehéz v
ni, mikc
be a szerzodes, a
jetunió a maga részéről
mindent megtesz, hogy a
rendkívüli jelentőségű
okmány minél előbb nem-
zetközi törvénnyé váljék."
Arra a kérdésre, mik
tán ellen, ha egyidejűleg
— arányosan —, további
szocialista országok is be-
kapcsolódnak a munkába.
Ugyanígy nem ellenezzük

A szocialista brióá

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke szobrászművész

NÉPSZAVA

1968 DEC 6.

1021

HORIZONT

— A Fotóművészek Szövetségében lezajlott az év legjobb fotója pályázat zsürizése. A riport, életkép, portré, csendélet, tájkép kategóriákban összesen 17 000 forint összegű díjat osztanak ki. A nyertesek között van Balla Demeter, Csák Miklós, Féner Tamás, Gink Károly, Hemző Károly, Horváth Lajos, Kálmán Zsuzsa, Kovács Tamás, Kresz Albert, Laczy Zoltán, Molnár Edit, Réti Pál és Zaránd Gyula.

— Vegyészlányokat ábrázoló szoborkompozíció megalkotására kérte fel a fűzfői nitrokémiai iparlepek vezetősége R. Kiss Lenke veszprémi művésztől. A kétalakos szobrot tavasszal, a nőnap alkalmával állítják fel a gyár pártbizottságának épülete előtt.

mé
197

M

se n
rét

vek
egy
Javi
az e
mun
ditot

eszközöket 1968-hoz képest növelni.

A legfontosabbakról szólva 1969-ben előreláthatóan ennyi telik eronkből. Vágyainkat csakis a reá-

lis lehetőségekre alapozhattuk. Ennél többre akkor

1021

Felavatták Sümegen Kisfaludy mellszobrát

Kisfaludy Sándor születésének 200. évfordulóján

Virágdíszbe öltözött Sümeg, a vár falait is zászlók díszítik, a nagyközség híres szülötte, Kisfaludy Sándor születésének 200. évfordulóján. Szerdán délután az ünnepségsorozat kezdete után megnyitották a megyei múzeumi igazgatóság és az idegenforgalmi hivatal vártörténeti múzeumát, majd este színpompás tűzijáték gyönyörködtette a sümegieket és az ünnepségre összesereglő vendégeket.

Tegnap délelőtt folytatódott a Magyar Irodalomtörténeti Társaság és az MTA Irodalomtudományi Intézete XVIII. századi kutató csoportjának előző napon megkezdett irodalomtörténeti vándorgyűlése, majd a Kisfaludy gimnázium udvarán rendezett emlékünnepség, amelyet a község és az iskola vezetői között megjelent *dr. Ditrói József*, a megyei tanács elnökhelyettese, *Simon István* Kossuth-díjas költő, országgyűlési képviselő, *Kapor Károly*, a megyei tanács művelődési osztályának vezetője és *dr. Nagy József*, a tapolcai járási hivatal elnöke, valamint *R. Kiss Lenke* szobrászművész, akinek a legújabb alkotását, Kisfaludy Sándor mellszobrát éppen ezen az ünnepségen avatták fel.

Kapor Károly mondott beszédet az ünnepi esemény alkalmából, majd *Gárdos Ervin*, a Kisfaludy gimnázium igazgatója emlékezett meg az oktatási intézmény fennállásának 115. évfordulójáról. Kiosztották az ünnepségen a sümegi iskolák tanulói szá-

(Folytatás a 2. oldalon)

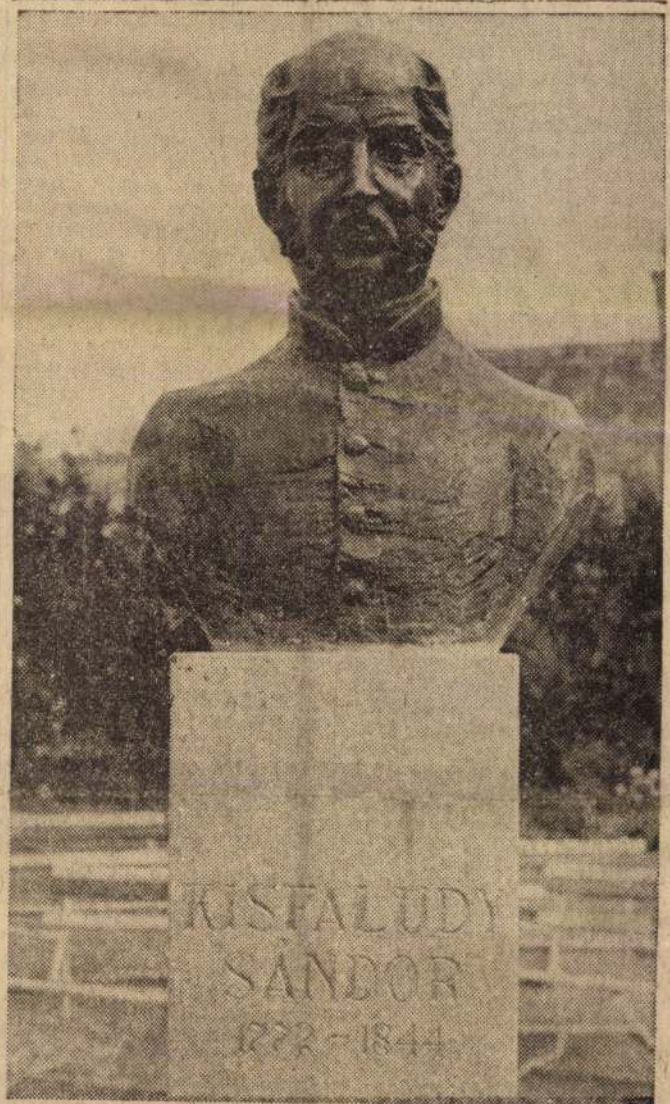

Kisfaludy Sándor új szobra. (R. Kiss Lenke alkotása.)

Minden jel arra mutat, hogy *Tanaka* japán miniszterelnök lényegében elfogadta Peking kikötéseit Tajvannal kapcsolatban. E szerint Japánnak el kell ismernie, hogy Tajvan a Kínai Népköztársaság része, és így semmis a Tokió és Tajpej között megkötött „védelmi szerződés".

Tanaka még a tárgyalások kezdetén *hivatalosan bocsánatot kért Japánnak a II. világháború idején tanusított magatartásáért:* „A múltban sajnálatos események játszódtak le Kína és Japán között, most bocsánatot kérek ezzel kapcsolatban" — mondotta Tanaka Csou En-lajnak. (Különben a japán kormányfő már járt Kínában a világháború idején, mégpedig katonaként.)

Ezek után elképzelhető, hogy bizonyos idő múlva sikerülhet jogilag tisztázni a két ország közötti hadiállapot kérdését. Hiszen a világháború befejezése óta Kína és Japán nem kötött békeszerződést.

Érdekes, hogy — mint Éliás Béla az MTI tokiói tudósítója írja — a két ázsiai nagyhatalom közeledésének nem minden ország fővárosában örülnek maradéktalanul. Az ázsiai kis és közepes országok diplomata-körei attól tartanak, hogy Tokió és Peking flörtje *a bevezetője lesz egy olyan japán-kínai együttműködésnek, amely mind gazdaságilag, mind politikailag káros hatással lesz a térség többi országára.* Érdekes, hogy a várható negatív következményekért nem Japánt és Kínát marasztalják el, hanem az Egyesült Államokat, amely *Nixon* elnök pekingi látogatásával elindította a két nagy ország közeledésének folyamatát. Az Amerika-ellenes hangulat tehát tovább erősödik Ázsia-szerte. Ugyanakkor az a vélemény sem ritka, hogy tulajdonképpen egy Washington-Tokió-Peking tengely kialakításának előkészületei folynak, s hogy ez a hatalmi csoportosulás elsősorban a Szovjetunió ellen irányul.

Egy bizonyos: a Tanaka—Csou En-laj csúcstalálkozó minden bizonnyal nagy hatással lesz nemcsak Ázsiára, de a világpolitikára is.

(H. Gy.)

Tanaka Peking nevezetességeivel ismerkedett

Tanaka Kakuei japán miniszterelnök kínai hivatalos látogatásának negyedik napján, csütörtökön délelőtt Peking nevezetességeivel ismerkedett. *Ohira Maszajosi* japán külügyminiszter és *Kuo Mo-zso*, a kínai népi gyűlés alelnöke, a Kínai Tudományos Akadémia elnöke társaságában Tanaka ellátogatott a tiltott városba, s ott megtekintette a régi festmények tárlatát és az archeológiai múzeumot, amely a kulturális forradalom idején el volt zárva a nagyközönség elől.

A japán miniszterelnök délután pekingi rezidenciáján fogadta *Csou En-lajt*, a két miniszterelnök utolsó megbeszélését követően csütörtökön este Tanaka bankettet adott Csou En-laj tiszteletére.

Tanaka és *Mao Ce-tung* szerda esti váratlan találkozója számos találgatásra adott okot a Pekingben tartózkodó japán és más külföldi újságíróknak. Valamennyien egyetértenek abban, hogy *a találkozó nagyot lendített a kínai—japán kapcsolatok normalizálásának ügyén.* Hírügynökségi jelentések szerint Mao Ce-tung és Tanaka egy óra hosszat tartó „igen baráti légkörű" megbeszélése után *Ohira* japán külügyminiszter, aki jelen volt a találkozón, hosszabb telefonbeszélgetést folytatott *Miki Takeo* japán miniszterelnök-helyettessel.

20,9 milliárd dollár a Pentagonnak

Az elnök az 1969 óta követett vietnamizálási politika állítólagos érdemeit méltatva hozzáfűzte: „véget fogunk vetni a háborúnak anélkül, hogy elárulnánk szövetségeseinket. Véget fogunk vetni a háborúnak anélkül, hogy cserbenhagynánk foglyainkat". Visszautasította a demokratapárti ellenzéknek azt a szemrehányását, hogy a vietnami béketárgyalásokat választási célokra használja fel.

A Los Angelesben egyébként a vietnami háború ellen tiltakozó tüntetők hatalmas tömege fogadta Nixont. Fiatal leányok és fiúk ezrei feliratos tábláikon békét követeltek, ütemesen hangoztatott jelszavaikban lehurrogták Nixont. Incidens nem történt.

Tovább folytatja munkáját Az „öt nagy" Kurt Waldhei Schumann francia külügymi jet külügyminiszter, Anrej V William Rogers amerikai kü las-Home brit külügyminiszt ENSZ-deleg

50 éves a Szovjetunió

Ma

MOLDAVÁT VALAMI KOR BESSZARÁBI

Felavatták Sümegen Kisfaludy mellszobrát

(Folytatás az első oldalról)

mára rendezett „Ki tud többet Kisfaludy Sándorról" verseny legjobbjainak felajánlott díjakat. A verseny első három helyezettje Minorics Edit, Tobak Erzsébet és Kardos Tamás.

Délután folytatódott a tanácsi építőipari vállalat klubtermében az irodalomtörténeti vándorgyűlés, majd este ünnepi irodalmi műsort rendeztek a nagyközség művelődési házában.

Az esti ünnepségen Simor István mondott ünnepi beszédet, majd az irodalmi műsorban a Veszprémi Petőfi Színház művészei; Meszléry Judit, Tóth Titusz, Hegyeshalmi László Kisfaludy Sándor műveiből készült válogatásokat adták elő.

A sümegi Kisfaludy ünnepségsorozat ma fejeződik be. Délelőtt megkoszorúzzák Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza sírját a sümegi temetőben, este pedig a művelődési otthonban a TIT Váci Mihály Irodalmi Színpada mutatja be Kisfaludy emlékműsorát.

ténetét. A technikatörté
kutatók eddig jobbára a
peket, a történészek vis
kizárólag a munkások
tikai, társadalmi mozga
it vizsgálták. Pedig *az*
met az ember és a gép eg
tese alkotja.

Ezzel a kettős síkon
kutatással azután o
alapkérdések maradtak
tázatlanok hogy *milyen*
a különböző korokban
runk gépeinek műszaki
vonala Európa többi orszá-
gához viszonyítva, vagy a
munkások tudását, ismerete-
it tekintve. Nem derítették
ki a kutatók azt sem, hogy
összhang volt-e technikai
színvonal és a technikát mű-
ködtető felkészültsége kö-

...dományos tanácsko-
zás résztvevői délután Vár-
palotára utaztak, ahol meg-
tekintették a múzeum vegyé-
szeti kiállításait.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
NAPLÓ
Veszprém
1972 SEP 29

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
R. Kiss Lenke
1972 OKT 3

Népszava

Sümeg Kisfaludyra emlékezett

A tipikus vidéki nemesi ház ma is ott áll *Sümegen*, csaknem a nagyközség központjában. Múzeumot rendeztek be benne. Falán tábla hirdeti: „*E házban született és halt meg Kisfaludy Sándor.*" A Himfy-versek írója kétszáz évvel ezelőtt, 1772. szeptember 27-én látta meg a napvilágot. Az évfordulóra emlékezve három napig tartó ünnepségsorozatot rendeztek Sümegen.

A községben tartotta vándorgyűlését a *Magyar Irodalomtörténeti Társaság* és az MTA *Irodalomtudományi Intézetének* XVIII. századi kutatócsoportja. A költő nevét viselő helybeli gimnázium udvarán leleplezték Kisfaludy mellszobrát, *R. Kiss Lenke* alkotását. A művelődési házban emlékműsort rendeztek, amelyen *Simon István* költő mondott ünnepi beszédet.

Szeptember 29-én délelőtt irodalmárok, tisztelők, helybeli lakosok és diákok gyűltek össze a sümegi temetőben, s megkoszorúzták Kisfaludy Sándor, valamint felesége, *Szegedy Róza* sírját. Este a művelődési házban a MIT Veszprém megyei Irodalmi Színpada mutatta be ez alkalomra összeállított műsorát.

Az ünnepségsorozatot a sümegi *Kisfaludy Emlékbizottság* szervezte. Ennek elnöke, *Gárdos Ervin* — a helybeli gimnázium igazgatója — mondta:

— *Az emlékbizottság kimondottan erre a célra alakult, a múlt év novemberében. Az ünnepségsorozat befejezése után megszűnik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Sümeg szülöttének emlékét hagyjuk elhalványodni. Iskolánkban az ifjúsági napok keretében eddig is minden évben egy napot neki szenteltünk. Így lesz ez továbbra is.*

Az ünneplés szombaton Balatonfüreden folytatódott, majd fejeződött be. Ismeretes, hogy a Dunántúl első kőszínháza Balatonfüreden épült, s létesítésében Kisfaludynak volt a legnagyobb érdeme.

M. I.

kedde
kölcs
okmá
mindl
gadja
idéigl
a nul
verze
va. h
lások második szakasza meghozza a végleges megállapodást.

vul jelentősen, megismétlődhetnek. *(MTI)*

ben megkezdték a búza vet
gban az ősszel 1500 holdo
Koppány György felvétel

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DAILY NEWS

1970 JUN 29

Lenke R. Kiss

1021

PHOTO MTI — G. RUZSONYI

CENTENARY MONUMENT FOR EAST BUDAPEST: Miss Lenke R. Kiss, sculptor, keeping studio at Veszprém, west Hungary, is at work on a monument, to be set up in Kőbánya, in the eastern part of Pest, marking the 100th anniversary of the unification of Buda, Óbuda and Pest into the single capital city of Budapest. Two basalt forms, eight metres tall each, will be connected by a bronze ring with high-relief figures

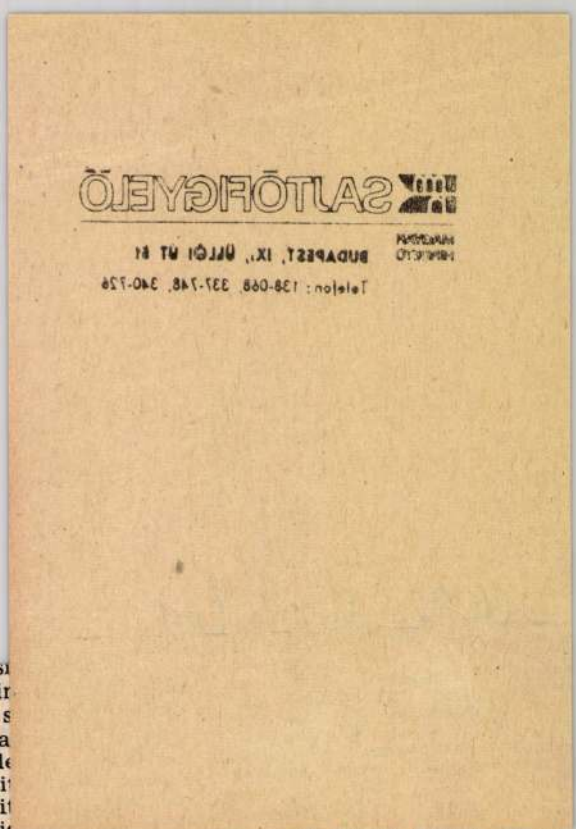

with promis

On this si
spokesman s
retor was a
vide a "le
relatively li
mixture wi
other techni
anti-pollution arsenal were added.

Hiroyuki Yoshina, a Honda engineer, said in an interview the engine had a maximum of 70 horsepower and was mounted in a 2,000-pound vehicle.

Yoshina said, however, that the lean mixture made the vehicle much harder to drive and that this problem must be overcome.

Earlier in the day, American Motors Corp. told EPA it is "absolutely impossible" for it to meet the 1976 nitrogen oxide standards with available technology.

Chrysler, Ford and General Motors had already testified they could not meet the standard.

1. (2) Rubber Bullets: 10cc; 3. (3) Albatross: Fleetwood M 5. (10) Welcome Home: Peter Middle with You: Stealers Wh Red Baron: Hot Shots, 8. (9) Earth): George Harrison; 9. (8) 10. (—) Live and Let Die: Win

NEW YORK:

1. (3) Give Me Love: Geor My Mind: Clint Harrison; 3. (Go Round in Circles: Billy Simon; 6. (8) Shambala: Thre Sylvia; 8. (10) One of A Kin Bloodstone; 10. (4) Long Train

STOCKHOLM:

1. (1) Hooked on A Fee 2. (2) Mama Loo: Les Humph Ribbon Round the Old Oak T

BONN:

1. (1) Get Down: Gilbert O Friends: Cliff Richard; 3. (2)

AMSTERDAM:

1. (1) We Were All Wou 2. (2) Dou You Love Me: Sha Band: Albert Hammond.

ft etc.? Looking for a place to stay? to

IDE herausgegeben von: published by: Europe Tourist

hen Service lists establishments carrying the ETS emble service and hospitality.

/erbreitung. A travel guide in English, French and Ge lation. Price US $3.00 per copy.

Service, 1 Berlin 31, Nestor 1, Deutschland/Germany

ÉPÍTŐK LAPJA
Budapest

1971 JUL 19

R. Kiss Lenke

LAPJA

Emlékoszlop

1971

Ünnepélyes külsőségek között avatták fel a város építőinek tiszteletére emelt emlékoszlopot Veszprémben, a Kiss Lajos lakótelepen. *Dr. Bodogán János*, a városi tanács elnöke mondott ünnepi beszédet.

Szólt az építőipari munkások helytállásáról, a megye és a város fejlődésében betöltött szerepükről. Többek között elmondotta, hogy a megyeszékhely elsősorban a felszabadulás után kezdett gyarapodni, gazdagodni. Az első ötéves tervben az egyetem, a kutatóintézetek, az egészségügyi és gyermekintézmények, iskolák épültek meg. A második ötéves tervben 1400, a III. ötéves tervben 2300 új lakás épült a városban, s lényegében befejeződött a Kiss Lajos lakótelep építése. Az építők em-

fel éppen itt. A X. pártkongresszus célkitűzései szerint a magasabb színvonalú építőmunka a megyeszékhelyen a IV. ötéves tervben 3600 állami és szövetkezeti és több mint 2 ezer egyéb lakás megépítését kell, hogy jelentse. Ennek nagy része a Felszabadulás úti lakótelepre koncentrálódik.

Ünnepi beszédét így fejezte be:

— Az építő, alkotó munka szeretete és megbecsülése nyilvánul meg a most leleplezésre kerülő emlékműben. Megbecsülése azoknak a kubikosoknak, kőműveseknek, ácsoknak, technikusoknak, mérnököknek, közműépítőknek, útépítőknek, tervezőknek, társadalmi munkásoknak, s mindazoknak, akik a város fejlesztésében, építésében tevékenykedtek és tevékenykednek.

Ezután ünnepélyesen leleplezték *R. Kiss Lenke* szobrászművésznő által készített emlékoszlopot.

Az ünnepélyes leleplezés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1971 ÁPR 3

Szabad szombat

A NAPLÓ hétvégi melléklete

R. Kiss Lenke

1021

Az új művek kiállításán szereplő Veszprém megyei képzőművészek munkáiból

R. Kiss Lenke: Lenin

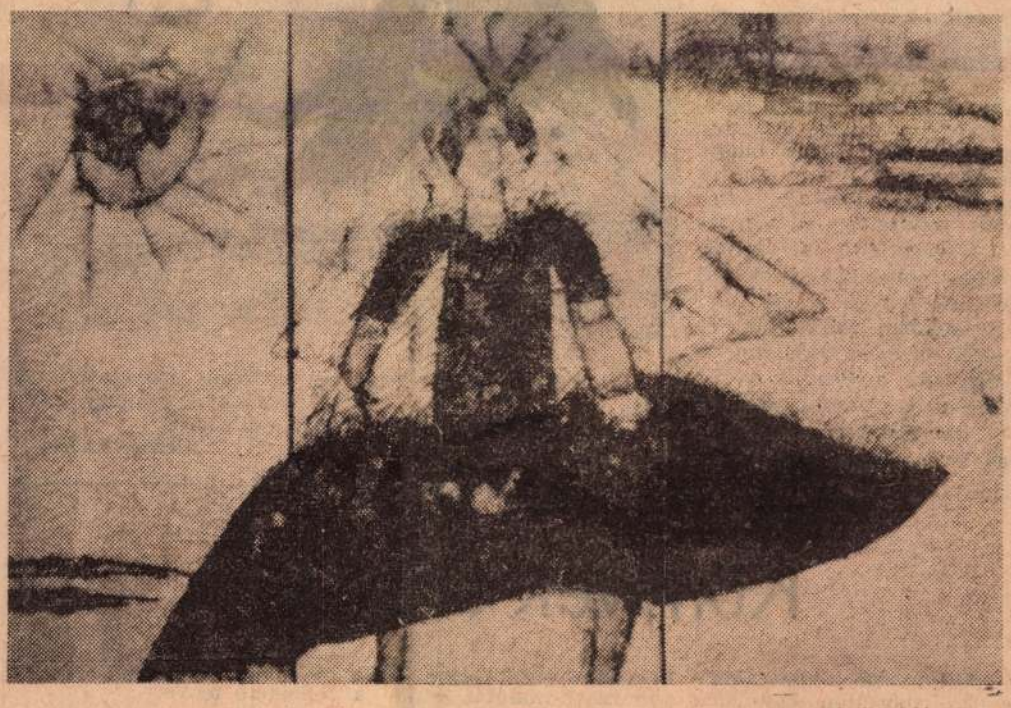

Csizmadia Zoltán: Balaton tündére (Kerámia)

Udvardi Erzsébet: Ősz

Ircsik József: Kendős nő

A. Tóth Sándor: Napsütés

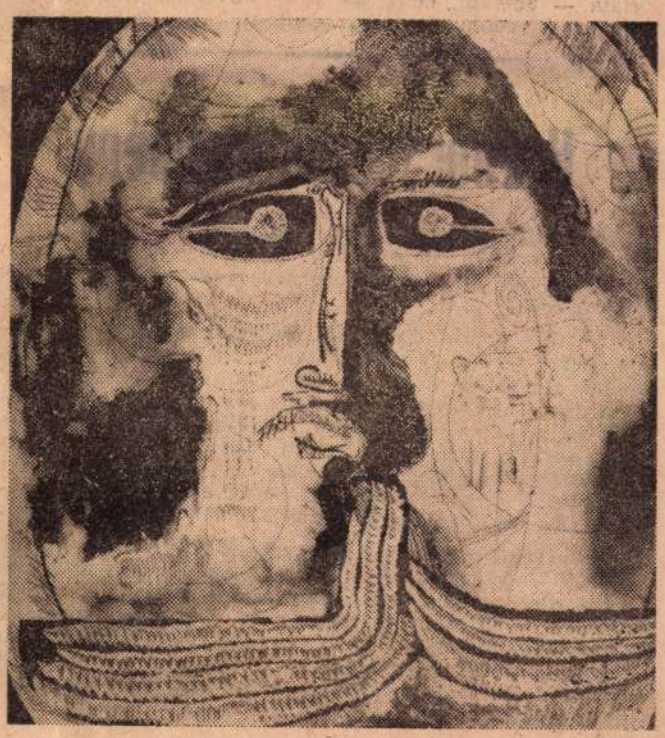

Bognár Zoltán: Vízöntő

(Foto Péterfay Endre, Vida András)

BARTÓK BÉ

Jegyzetek Pérely Imre raj

Az itt bemutatott arckép néhány év előtt szerepelt már a Napló egyik riportjában, de készítőjéről nem ejtett szót a cikk. A tollrajz portrét Pérely Imre pápai születésű grafikusművész rajzolta 1927 március 13-án. Más Veszprém megyei vonatkozása is van a képnek: ifjú Nemeskéri Ernő veszprémi gyűjtő tulajdona.

A jobb profilból rajzolt arcmás híven mutatja Bartók Béla karakterét. Előre hajló mozdulata, lefelé tekintő szemei azt sejtetik, hogy a rajz készülése idején írt, olvasott vagy zongorázott a modell, az arc kifejezése elmélyült. A festői előadású tollrajz vonalkái a fej formáit követik. A boltozatos homlok, a ritkás hajjal borított koponya alatt az arc domborodásai, redői hangsúlyt kapnak. A szem, orr és száj körül különösen érzékeny, tónusaiban is változatos a vonaljáték. A hosszú, szálkás vonalakkal jelölt haj sötétebb tömege az áll alatti árnyékokban folytatódik, és vezeti vissza a tekintetet a jellegzetes arcélre. A profil hangsúlyos szakaszai lendületet adnak a hullámzó vonalaknak. Az érzékenyen modellált fejet a kabátgallér sötét foltja e[illegible] ki.

A po[illegible] különös érdekessége Bartok Béla sajátkezűleg kottázott szonátarészlete és aláírása — mintegy hitelesítve a portrét.

Heitler László

Könyvek ürügyén

Idestova húsz éve, hogy vidéki riportúton, egy isten háta mögötti tanyán, szemtanúja voltam, amint megérkezett *a mozgókönyvtár*, és hajlott derekú, bütykös ujjú parasztemberek válogatni kezdtek. Egy hatvan feletti bácsika különösen emlékezetes: meséskönyveket kért. Kérdésemre azt válaszolta, hogy ő sohasem juthatott hozzá annak idején, ezért most, *második gyerekkorában* szeretne eljutni a mesék különös világába.

Azóta is, ha megidézem azt a bácsikát, őszinte meghatódással gondolok rá.

A fenti emlék mottója is lehetne mindannak, amit a könyvről mondani akarok.

Még emlékszünk rá, amikor *villamoson, autóbuszon, vonaton, sőt, a mozi előcsarnokában* várakozók kezében is gyakori volt a könyv. Engedtessék meg, hogy múlt időben beszéljek róla. Persze ma is előfordul még ilyen „megrögzött" olvasó, de ritkán.

Tisztában vagyok azzal, hogy statisztikákkal, szociográfiai felmérésekkel sok minden — pro és kontra — bizonyítható. Én azonban most hosszabb idő óta felgyűlt benyomásaimra támaszkodom. Az alapos megfigyelés ugyanis esetek többségében még ma is minden egyébnél alkalmasabb a következtetésekre. Éppúgy, mint a pásztor-ember időjóslata — anélkül, hogy tagadnám a tudomány jelentőségét — bizony, számtalanszor megbízhatóbb, mint a meteorológiai prognózis.

Ime egyetlen példa: száz személyes *üdülő*, könyvtárral. Nézegetem a kölcsönző lapokat. Tíz évvel ezelőtt egy üdülőturnus átlag: 30—60 könyvet kölcsönzött. Jelenleg 4—6 darabot! Gondolhatnók: aki manapság üdülni jön könyvet is hoz magával...

A két hét alatt — pedig az idő a társalgóba szorította a beutaltakat — összesen öt embernél láttam könyvet. Ezek közül egy művet lehetett a klasszikus szépprózа kategóriájába sorolni, három amolyan „pengős" regény értékű, s végül egy — Filatélia Évkönyv volt.

Néhány éve meghirdették az „Olvasó népért" mozgalmat. A „kurrens-irodalom" azonban többnyire a krimi, a bestseller lett. A ténylegesen értékes mondanivalójú, mai irodalmat is általában tanácsos „bestseller" mázzal álcázni, hogy a kurrens kategóriába essen. Így talán a kiadó még számíthat némi anyagi sikerre.

Az olvasónak szüksége van az emocionális értékekre. Ez az EMBER fennmaradásához éppoly nélkülözhetetlen, mint a levegő. Érzelmi gazdagság nélkül mivé leszünk? Monoton hangon zakatoló fogaskerékké a nagy gépezetben, tisztesség helyett tisztelgővé, sivár élvhajhászóvá, aki a pénz bűvöletében él... Tagadhatjuk-e a „lelki szegénység" csirákban már jócskán fellelhető tényét?

Illyés Gyula — ha kedélyeskedve is — valójában kétségbeesve jelentette ki: *„Sajnos, kötelező irodalom lettem az iskolai tananyagban"*. Nyilván arra gondolt, hogy élményből leckévé szegényedik.

És valóban: *Ady, Arany, Petőfi, Puskin, Gorkij, Móricz, Szabó Pál* (folytatni lehetne a sort) lecke lett az iskolákban. Csakhogy amit társadalmunkban joggal számon lehet kérni: az értékekre való ráébresztés csupán hellyel-közzel sikerül.

— Könyvek ürügyén — írtam a címben.

S a mesekönyvet igénylő parasztbácsikától eljutottam a ma valós gondjaihoz. Nem volt szándékomban számadást készíteni. Hiszen ki tagadná, hogy működnek kitűnő irodalmi színpadok, sok milliós fórumot kapnak a tv-ben szavaló-versenyek. A jó könyv azonban korántsem a villanyfény sebességével terjed. Pedig nagy szükség lenne rá!

Vincze György

Három fontos esemény

A Fáklya április 4-én megjelenő száma három jelentős eseményt tükröz. A XXIV. pártkongresszust, Gagarin űrrepülésének 10. és Magyarország felszabadulásának 26. évfordulóját.

„A nép javára" című cikk összegezi az elmúlt nyolcadik ötéves terv nagyszerű eredményeit s felvázolja az új, immár kilencedik ötéves tervidőszak első esztendejének feladatait. „A kozmikus kutatások szovjet programja" áttekintést ad a szovjet űrkutatás eddigi eredményeiről s megrajzolja a jövő perspektíváit. Három oldalas, képekkel illusztrált összeállítás tájékoztat a fontosabb szovjet űrrepülésekről, egy másik írás pedig a szocialista országok közös űrkutatási programjáról.

Több cikk foglalkozik Magyarország felszabadulásával. Nyikolaj Zabelkin, a Szovjetunió Hőse, a magyarországi harcok résztvevője a pusztaszabolcsi harcokról írta meg emlékeit. M. Zaharov marsall a 26 év előtti budapesti hadműveletekről számol be. Olvashatunk még a lapban apró történeteket Jurij Gagarinról, továbbá — egyebek közt — színes képekkel illusztrált anyagot az orosz tél búcsúztatásáról.

A „H" TÜZÉRÜTEG egy magas domb tetején helyezkedett tüzelőállásba. Az egység tagjai közül még senki sem sebesült meg, pedig már jónéhány lökhajtásos amerikai repülőgépet leszedtek.

A domb lábától mintegy kétszáz méternyire folyócska csörgedezett, és egy keskeny ösvény vezetett, valahonnan a távolból.

Az üteg harcosai naponként tapasztalták, hogy az ösvényen többnyire ugyanabban az időpontban egy kisgyerek bukkan föl, s magát lombokkal álcázva halad célja felé. A sasszemű tüzérek azon vitatkoztak, hogy a lombok alá bujt, ugrándozó, le-leguggoló kisgyerek fiucska-e, vagy kislány?

— Így csak a fiúk szoktak ugrabugrálni! — vélte az egyik katona.

— Kislány az, barátom! állította a másik. — Hiszen virágot szed!...

A vita során mindig Hoan, a szakács jött tűzbe a legjobban, s el is határozta, hogy végére jár a dolognak.

Amikor a következő nap hajnalán ismét kirajzolódtak a távoli dombok zöld sziluettjei, Hoan felkapta a vödreit és leballagott a patakhoz. Miután telemerítette az edényeket, leült egy kőre és várt... Az élő bokor hamarosan fel is tűnt az ösvényen, szaporán közeledett, s most már semmi kétség sem férhetett ahhoz, hogy ez a zsemlearcú, könnyűléptű kis teremtés — leányka. Varkocsai mosolyogni valóan rövidkék voltak. A kislány egyik kezében aktatáska, a másikban pedig ételhordó volt. A katona előtt szó nélkül megállt. Az álcázásra való gallyakat lerakta a háta mögé[illegible] mosolyra húzódtak:

— Jóreggelt, bác[illegible]

— Szervusz... I[illegible]

— lépett közelebb [illegible]

— Igen. Iskolába[illegible]

— No, gyere, p[illegible] kicsit, — telepede[illegible] kőre, s ölébe ültett[illegible]

De miért ilyen ko[illegible]

— Mert anyuka [illegible] Ilyenkor még nem [illegible] pülők.

— Hanyadikos v[illegible]

— Elsős.

— És hazafelé [illegible] jársz mindig?

A kislány nagy[illegible] bámult a katonár[illegible] képzelni, hogy ez [illegible] ber honnan tud ő[illegible] dent?

— **ANYUKA N[illegible]** válaszolta készség[illegible] hogy hazamenjek [illegible] szem magammal [illegible]

— mutatott a ki[illegible] felé már nem já[illegible] nem is vesznek o[illegible]

— Hogy hívna[illegible]

— Hay.

— És hány éve[illegible]

— Hét. Elsőbe[illegible] néni tanít. Arra [illegible] tatott apró, rózs[illegible] egy távoli domb[illegible] kám is katona. [illegible] teatermelők brigá[illegible] nagy leszek, én i[illegible] Annyi aranyos k[illegible] között a dombok[illegible]

— Nem nehéz

NAPLÓ
Veszprém
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337/248, 340-726

rös idő [illegible]
különöse[illegible]

n dobnak
Jó vagyok.
hátamögött
ósszel szere[illegible]
napon tört[illegible]

Old Joe

(Joseph Grimaldi emlé[illegible]

felrobbannak szürkén
a betonvas ernyők
a tér
bölcs osztrigákkal kivilágító
szakadék

éjszaka szélhámos óriások
forgatják a várost
sajtkocsik suhannak
lent a folyónál
részeg csavargók gyülekezne
minden üvöltésük
csillagszekéren született boh
még ládaelefánt énekel
piros kendőben táncosnők
ugorj a körbe
vaslábú ember unokája
bikafejes oszlopok lámpái p
így őrizzen a varázsgömbök

és jött
és lett
hasztalan tigrisvárás

az ablakon káposztalevél fá
ötezer béna naplemente

parasztok

fémfödeles hideglelés
téllobogós szárnyuk barna
gömbszemüket égdörgő fü
dárdákkal takarja

mozdulnak köddé
a nyárból csak félelem mar
fölröppen hullat a hold
ránk fekete tollakat

hajnali dobsz

szörnyen simogat
fénypöttyös iszonyat
combod csupa jég sárga he
gyöngyszemcsepp csönddel
hajnali dobszó

hajt a Hold
tűkristály habot
és porzik a puszta fel az égi
csollánt és csillagot

R. Kiss Lenke
szobrász

1021

Útitervek, úticélok

Műemléki kalauz

Sorozatunkban olyan műemlékeket, látnivalókat mutattunk be, amelyek közelében rendszerint elmennek a hétvégi kirándulók, vagy azok, akik szabadságuk idejét töltik, arra azonban ritkán jut idejük, hogy meg is tekintsék őket. Ezek a művészeti, irodalmi emlékek legtöbbször nem szerepelnek az idegenforgalmi kalauzokban, pedig maradandó élményt jelentenek a látogatóknak.

A város legismertebb köztéri szobra, R. Kiss Lenke alkotása.

A modern Veszprém

Ezúttal nem műemlékekről, hanem új látnivalókról lesz szó. A város — Veszprém — idegenforgalmi látványosságaira nem kell a figyelmet külön felhívni, az egyik legszebb magyar város panorámája, látképe a völgyhíddal, a vár műemlékei — közismertek. Éppen ezért sokan tűzik ki úticélként a város felkeresését. A Veszprémbe kirándulók figyelmét szeretnénk felhívni most a város új építészetére. Számos újonnan épült épületcsoportja ugyanis a mai építkezés példája lehet: hogyan lehet sok lakást esztétikus, egyéni épületben elhelyezni, hogyan lehet úgy formálni a teret — adott esetben éppen egy tér kialakításával —, hogy az épületek ritmusa felfrissítse a városrész képét. Hogyan kell elhelyezni a szobrokat, hogy azok megfelelő viszonyba kerüljenek környezetükkel.

A városnak három nagy lakótelepe van: az egyik csupa nyolcemeletes házból áll, amelyeknek tágas elhelyezése, az épületek ritmusa teszi lehetővé, hogy az egyformaság ne hasson unalmasnak vagy éppen idegesítőnek. Az egyetem környékének lakótelepét azért érdemes megkeresni, mert itt néhány jól sikerült hangsúlyos épület — az egyetemi kollégium, a tízemeletes lakóház, mellette egy áruházzal — határozza meg a környék építészeti hangulatát.

A legtöbb új építészeti érdekesség a város központjában látható, amelyet, akárcsak Szekszárdon, régi épületek helyén emeltek az utóbbi esztendőkben. Itt magasodik a Dunántúl egyik legmagasabb épülete. Vele egy sorban, az egész utca hosszában üzletházak készülnek, és e „lepény" — így hívja a helyi köznyelv — végén áll az utca egyetlen régi épülete, egy templom.

Szintén a városközpontban látható a volt piactér helyén a szépen megkomponált „dísztér". Ezen a téren lehetetlen, a belőle kifutó utcában pedig tilos a járműforgalom.

Igy hát nyugodtan lehet sétálni és nézelődni. A kirakatok mellett az épületeket is érdemes megnézni.

—g

Templom és toronyház — múlt és jelen.

Térkomponálás az egyetemi városrészben.

A Münnich Ferencről elnevezett „dísztér", szemben lakóházzal.

Fotó: Komáromi

1975 JUN 19
Tolnamegyei Népújság
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

...észetvédelem ember védelme

ka növény- és állatvilág védelme érdekében az ember természetes környezetét, ezzel magát az embert is védi.

Hazánkban az 1879-ben alkotott erdőtörvény volt az első, természetvédelmet szolgáló jogszabály, amely néhány, természeti értéket képező erdőnek adott védelmet. 1961-ig volt érvényben a következő, 1935-ben született törvény, amely után 1939-ben jelölték ki az első természetvédelmi területet, a debreceni Nagyerdőben. A felszabadulásig 220 terület és természeti emlék kapott védettséget, 2800 hektáron. A felszabadulás után 1950—1960 között hoztak hathatós intézkedéseket, elsősorban a madárvédelem területén, ezek hatására létesültek madárrezervátumok, (Kisbalaton, Velence, Sasér, Kardoskút, stb.)

Hathatós jogszabály az 1971-ben hozott kormányrendelet, amely lehetőséget teremtett nemzeti park létesítésére. Ezzel a védendő értékek három csoportja alakult ki: nemzeti park, tájvédelmi körzet és természetvédelmi terület.

A természetvédelmi törzskönyvi nyilvántartás szerint jelenleg Magyarországon két nemzeti park van: a hortobágyi (52 000 hektár), és a kiskunsági (30 628 hektár). A négy tájvédelmi körzet területe 8079 hektár, a 99 országos jelentőségű természetvédelmi terület nagysága 23 814 hektár, a 223 megyei jelentőségű természetvédelmi terület nagysága 2972 hektár. A jogszabályok alapján, külön eljárás nélkül védelem alatt áll minden barlang, szám szerint ezernél több.

A jövő elképzeléseiről, terveiről tiszteletre méltó adatokat szolgáltatott Rakonczay Zoltán, az Országos Természetvédelmi Hivatal elnöke.

— Miután a jogszabályok szerint védetté nyilvánításra bárki, bármikor javaslatot tehet, ezzel a lehetőséggel már sok százan éltek: tsz-tagok, tanácsi vezetők, pedagógusok, akadémikusok, természetkedvelők a társadalom minden rétegéből. Javaslataik hatszázezer hektárra szólnak, ebből négyszázezer az elfogadható, a feltételeknek megfelelően. Ehhez tizenöt éves távlati terv szolgál.

— A jelenlegi két nemzeti park mellé még kettőt létesítünk: a bükk-fennsíkit és az aggtelekit, 150 000 hektárnyi összterülettel.

A jelenlegi négy tájvédelmi körzet — Tihany, Badacsony, Mártély, Barcs — számát negyvenhatra növeljük, 260 000 hektárra terjedő területen.

Ebben a fejlesztésben Tolna megye is érdekelt: Gemencet az idén, Gyulajt az 1976 utáni időszakban sorolják a tájvédelmi körzetek közé.

— A fejlesztés három lépcsőben történik: az első nem látványos, csupán a rombolás megakadályozása. A második az eredeti állapot visszaállítása, míg a harmadikban teremtődik meg az a feltétel, hogy a nagyközönség és a szakértő látogató kulturált körülmények között élvezhesse, tanulmányozhatja e területek élővilágát. A nemzeti parkok és a tájvédelmi körzetek legértékesebb részei szigorú védettséget kapnak. Az érintett tájrészek, tájak természetvédelmi értékeink jelentős részét tartalmazzák: barlangokat, őslénytani leleteket, folyó- és állóvizeket, természetes növény- és erdőtársulásokat, szép tájrészleteket, kultúrtörténeti emlékhelyeket, génrezervációra alkalmas területeket.

— A felsoroltak mellett megteremtjük nyolc-tíz körzetben az üzemeltetett mezőgazdasági táj védelmét. Ide soroljuk a hagyományos szőlőművelést, néhány régi növény termesztését, őshonos állatok üzemi és háztáji tartását. Miután ezek haszna alacsonyabb, a jövedelemkülönbözetet megtérítjük. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy a kiveszőben lévő ősi hazai állatfajták védelmére már hathatós intézkedéseket tett a MÉM. A védett csúszómászókon, gerinctelen, madárfajokon kívül a gerinces állatok közül is 96 faj védelem alatt áll.

Természetvédelmi intézkedéseink, terveink ezért is nagyra becsülendők — még ha a huszonnegyedik órában születtek is —, mert olyan területeket érintenek, amelyekhez hasonló hazánktól nyugatra, Európában nem volt, vagy már nem található, tehát nem csak tudományos értékük nagy, hanem idegenforgalmi jelentőségük is.

Befejezésként két momentumot említhetünk meg.

Egyik: az UNESCO 1976-ban Tbilisziben hívja össze a természetvédelmi nevelés világkonferenciáját.

A másik: a hajdani igavonó, a bivaly, annyira kipusztult hazánkban, hogy a megmaradt állomány fenntartásához Olaszországból kellet bikát importálni. Másfél-két évtizeddel ezelőtt még bivalytörzstenyészetet tartott fenn a Sárközben az Újbereki Állami Gazdaság.

BOGNÁR ISTVÁN

A bátaszéki ipari sz... életéből

A megye déli csücskében, Bátaszéken három ipari szövetkezetben közel ezer munkás dolgozik. Tevékenységük jelentős a nagyközség életében, ugyanis a vasúton kívül ez a három szövetkezet képviseli az ipa... fényképezőgéppel látogattunk el ezekbe az üzemekbe, s az optika segítségével örökítettük meg, hogyan, milyen körülmények között folyik a termelés.

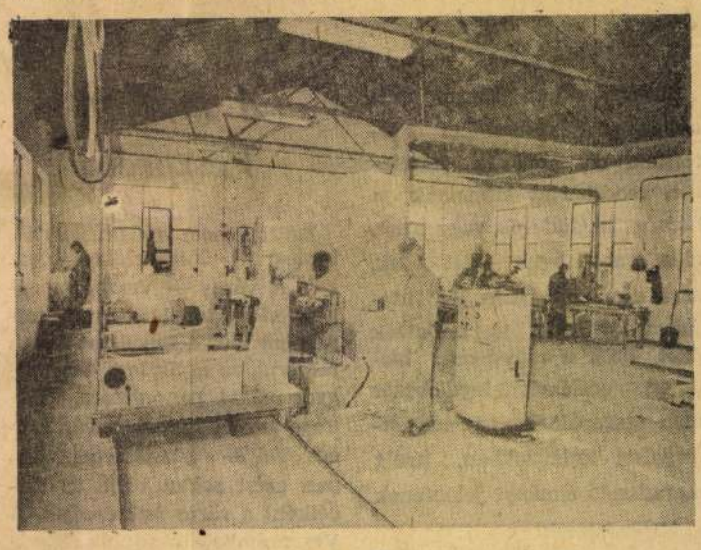

A Bátaszéki Kádár és Faipari Szövetkezetben néhány hónapja készült el az új fűrészcsarnok. Működik már a szovjet leszabófűrész, s a képen előtérben látható hazai gyártmányú rönkvágó fűrészgép. Ebből — elmondták — még csak néhány tucat működik az országban.

Az új, korszerű műhely felépítésével nemcsak a munkakörülményeket javították, hanem mintegy 8 millió forinttal növelték a termelés mennyiségét is.

A Bátaszéki Építőipari Szövetkezet műanyagrészlegében pvc-csöveket, -lemezeket hegesztenek. A forró páka csövén sűrített levegő halad keresztül, s ez olvassza eggyé a pvc-hegesztőpálcát és a hasonló anyagból készült lemezeket, csöveket. A lemezekből szellőzőkémények lesznek, a csőidomok jó részét pedig a vízvezeték-szerelők használják fel.

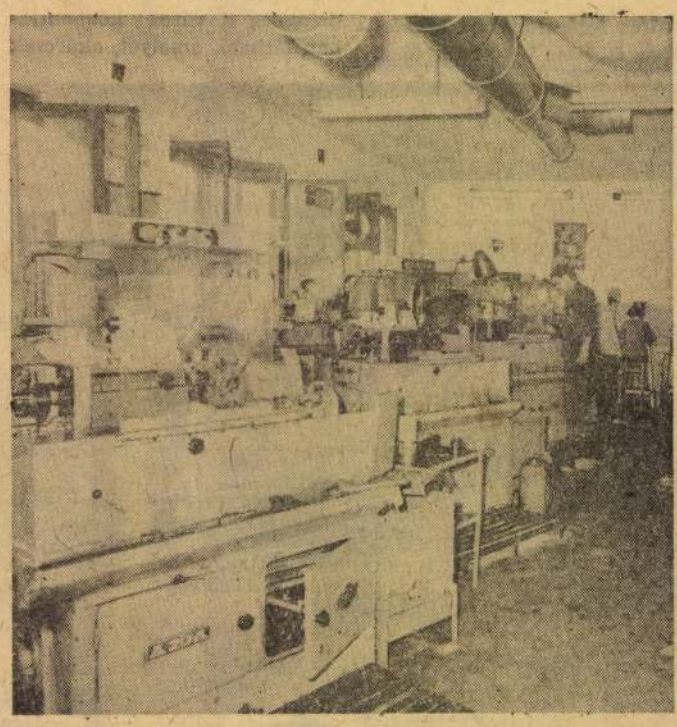

Egy ember, sok gép. Ez lehetne a kép címe, ez jellemző a Bátaszéki Fémipari Szövetkezet automata-műhelyére is. A képen látható okos masinák több előre beprogramozott műveletet végeznek el. Ezek gyártják többek között a zsírzógombokat.

Fotó: Szepesi

...rendszeres szociális segélyeket

emelkedik a 65, illetve a 75 százalékos hadirokkantak járadéka is. A hadigyámoltak nevelési pótléka 300 forintra emelkedik, amely így azonos lesz a családi pótlék összegével. A hadiözvegyek — a jövő hónaptól — 60 éves koruk betöltése előtt 450 forint járadékot kapnak, 60. életévük után pedig járadékukat havi 510 forintra kell emelni. A hadiárvák ellátási járadékát a rendelet 410 forintban állapította meg, de ha szüleik közül egyik sem él az őket megillető járadékösszeg 480 forint lesz. A hadigondozott családtagok — azaz a háborúban elesettek idős szülei — a továbbiakban 570 forint járadékban részesülnek.

A jogszabály előírja, hogy rendszeres szociális segély címén csak a mindenkori özvegyi nyugdíj minimumának megfelelő összeg adható, amely — mint ismeretes — július 1-től havi 710 forint lesz. Ha viszont a segélyezett olyan idős családtagot (például házastársat) is eltart, aki szociális juttatásban nem részesül, akkor az említett összeghez további 450 forint kiegészítősegély is jár. A segély jellegű rendszeres juttatásokat ugyanis sok esetben bizonyos minimális nyugdíj mellett is folyósítják.

A járadék, illetve a segély emelését senkinek sem kell kérvényeznie, mert azt — a rendelet értelmében — a tanácsok július 1-én automatikusan végrehajtják, s július első napjaiban a posta már mindenkinek a megemelt összeget kézbesíti. (MTI)

SZEKERES KÁROLY

Iparművész (Zánka, 1940).
Az Iparművészeti Főiskolán 1967-ben diplomázott Schrammel Imre és Jánossy György tanítványaként. 1968 óta a városlődi Majolikagyárban dolgozik, 1969-től a gyár művészeti vezetője.
Rendszeresen vesz részt a Veszprém megyei, a különböző országos és külföldi – Faenza, Prága, Pozsony, Varsó, Isztambul, Erfurt – kiállításokon.
Egyéni kiállítása 1973-ban volt a veszprémi Bakonyi Múzeumban és 1975-ben Budapesten.
Művészeti díjai: Fiatal iparművészek országos kiállítása díja (1970), SZOT-díj (1974), Országos kerémiaipari kiállítás díja (1974). 1972 óta tagja a Nemzetközi Kerámia Akadémiának.
Műveit az Iparművészeti Múzeum, a pécsi, nagykanizsai múzeumok, valamint a siklósi, a csehszlovákiai bechynei és az olaszországi Bassano dell Grappa szimpozion gyűjteményei őrzik.

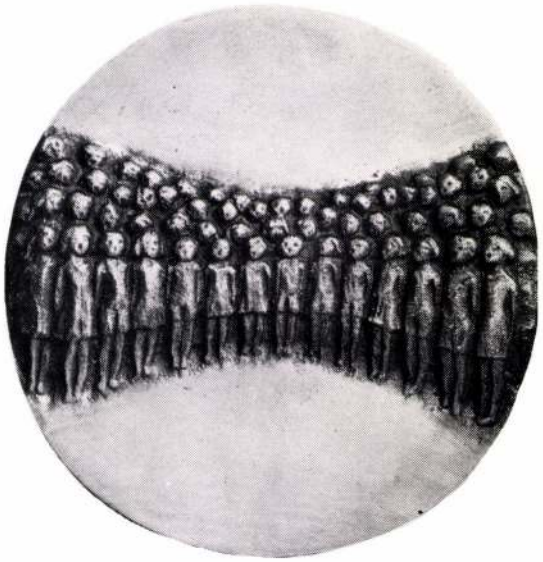

R. KISS LENKE

Tihanyi Muzeum, 1975

Szobrászművész (Erdély, 1925).
A Képzőművészeti Főiskolát 1957-ben végezte el Mikus Sándor, Barcsay Jenő és Pátzay Pál tanítványaként.
Rendszeresen vesz részt a Veszprém megyei és a különböző országos kiállításokon.
Egyéni kiállítása volt Veszprémben (1965, 1966, 1974), Ajkán, Várpalotán, Tapolcán és Koppenhágában (1974).
1967-ben Egry József-díjjal tüntették ki.
Köztéri szobrai Budapesten és mintegy húsz vidéki városban kerültek felállításra.

R. Kiss Lenke

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

nok ánnüvé,

KELET-MAGYARORSZÁG

1982 MÁJ 1

mar keso, de nem is varta toled, ugy ment el orokre.

1021

R. Kiss Lenke: MAMA (szobor)

nénk; ölelkezve testvériséget hirdetnénk; bajba jutottért lenyúlnánk; ujjainkkal figyelmeztetnénk; széttárt karral csodálkoznánk; reszkető kézzel sikerünket óvnánk; biztos kézzel bizonytalant vezetnénk; búcsúzónak integetnénk; érkezőket magunkhoz szorítanánk; a gyengét simogatnánk; az erős kéz ölbe kapna; és végső célként: kéz a kézhez eltalálna ...

[redacted]

Méltó társa a Teremtőnek. Maga is Teremtő. Évtizedek óta ültet magot és fát. Kánya Sándor földműves. Ujjai rövidek, mintha elkoptak volna a munkában. Tenyerét szerszám csiszolta ragyogóvá. Tartott ekét, kapát, metszőollót. Alkotása: almáskert és diófaliget. Jó tanítója szép betűiről hamar leszokott. Földbe rajzolt barázda-egyeneseket tanult, fák négyszögein gyakorolta a geométriát, a történelmet megélte, a földeken

Bábel
ek is
, ülte
öt;
ek ko
ől ker
, dob
löktek
tak
litkáb
önyve
gyújto
erdőt, kezel
bos telefono

A minap
zét. Hiába
megrágja
úgy magam
emberke.
morzsolgato
nő, gépíró.
nézhetném,
hálóját. Ne
Bábel-torny
Biztatgaton
kás-játéka
kától félter
terjesztenér
védő, világ
gem, az csa
Mert csak
megőrizzük

R. Kiss Lenke

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1983 JAN 2 2

1021

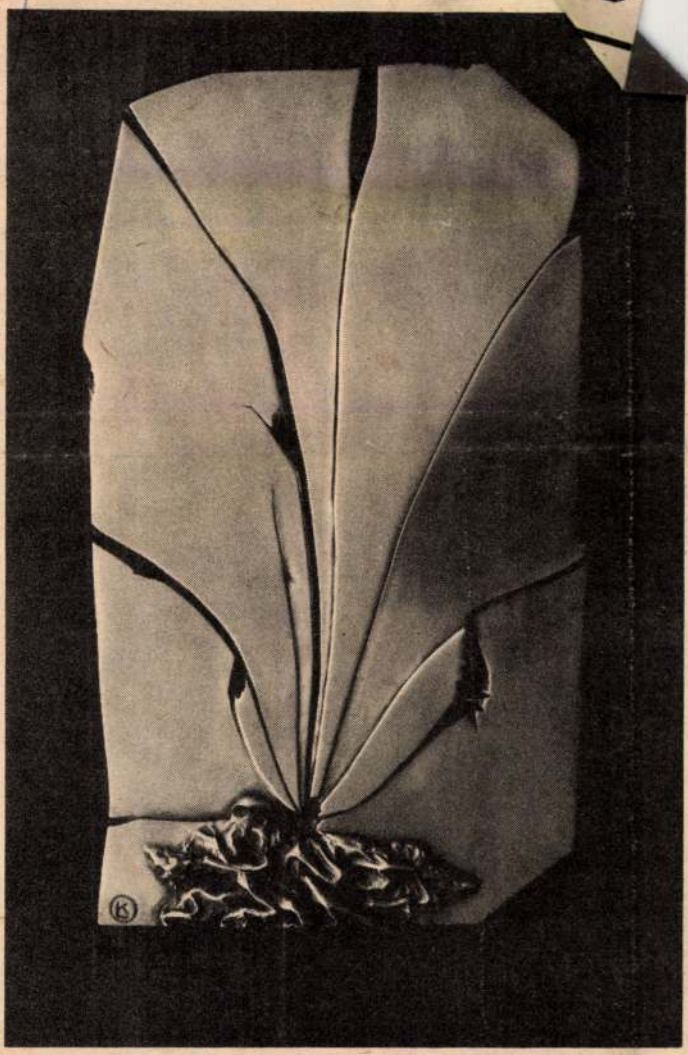

R. Kiss Lenke: TERRA **Fotó: Rábai Péter**

jó ellátást Nagy Ilona vegyesboltja biztosítja.

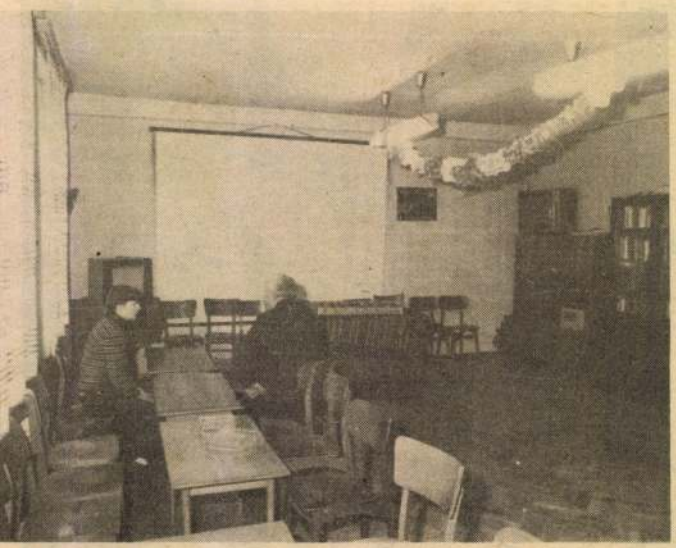

az ifjúsági klub.

R. Kiss Lenke, [ ]

— A VESZPRÉM MEGYEI MŰVÉSZEK közös kiállítása szombaton nyílt meg Tihanyban. A tihanyi múzeumban Bognár Zoltán, Csizmadia Zoltán, Hanzelt Jenő, Horváth László, Ircsik József, R. Kiss Lenke, Szekeres Károly és Udvardi Erzsébet legújabb alkotásait mutatják be.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. júl. 6.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Napló (Veszprém)

1975 FEB 8

1021 R. Kiss Lenke szobrászművész

Műteremlátogató

R. Kiss Lenke szobrászművésznél

Nagy munkában van. Mint mindig.

Most éppen a *Gea* — a mitológiai Földanya, Mindenki Anyja — szobrának fölnagyított gipszmintáját készíti. Akkora, hogy félig betölti műtermét. Nem férne ki az ajtón, szállítás előtt szétvágják. Kőbe faragva állítják föl Ajkán, a művelődési központ előtti téren, még a tavasszal. Az épületben, tavaszi tárlaton nyerte el művével az ajkaiak tetszését *R. Kiss Lenke*. Szobrászművésznek aligha lehet ennél nagyobb megbecsülése.

A „kis" kő-Geát egyébként *a várpalotaiak vették meg;* szeretné kiállítani a Műcsarnokban, a felszabadulás 30. évfordulóján. A Műcsarnokba, a képzőművészeti lektorátus mostani, köztéri alkotások bemutatójára a veszprémi *MAFKI-emlékmű tervét* és a tatabányai *Olvasó lány* fotóját küldte el.

Az idei ajkai tavaszi tárlatra *Fekete István mellszobrával* készül elsősorban. Tapolcára, a tavasbarlang bejáratához ivókutat tervez. Közben várja, mikorra öntik ki bronzba a Kőbányának — megyénk fővárosi testvérkerületének — a centenáriumra készített emlékművét. Február végére ígérték.

Veszprémi műtermének ajtajában elszállításra vár R. Kiss Lenke *bronz leányaktja*, amit ajándékként mintázott meg. A Petőfi Színház előtti parkba állítják föl, kút medencéjének közepén.

Újabb — dániai kiállításon is szerepelt — domborműveit, kisplasztikáit is hamarosan megismerik az érdeklődők.

R. Kiss Lenke a Gea fölnagyított gipszmintájával

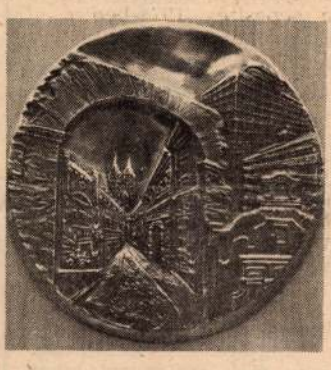

Veszprém I.

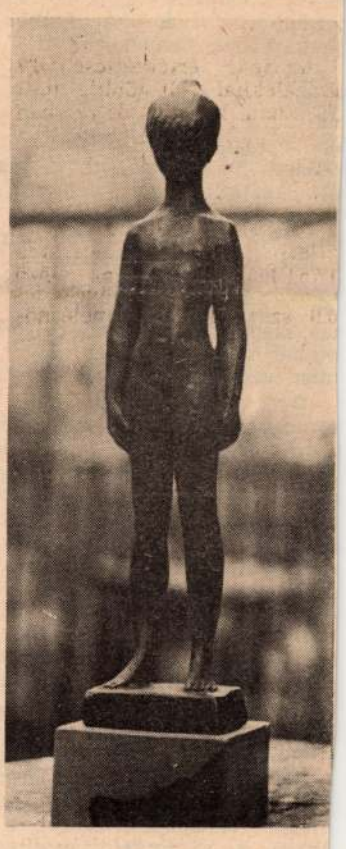

Kislány

Rembrandt

(Foto: Borbás)

Lexikális tudás, vagy más?

Gondolatok egy vetélkedőről

Valaha magam is kedvvel vetélkedtem, még a szellemi tornák „őskorában", amikor szinte minden csak „a memoriter" volt. Kísérleteztünk ugyan mással is, az a legtöbbször csütörtököt mondott. Emlékszem útő vetélkedőre, amikor a megfigyelés lett volna immár tétel, s nem az emlékezet. Feltettük hát az egyszerű kérst: mondja el, mi van a bejárat fölé írva? Kiderült: nki nem tudja, senki nem figyelte meg.

Aztán rendre tisztult a vetélkedők köré írt misztikum, mi sem világosabb, mint a tény: életünk része, ha tetk kedves és hasznos időtöltése, *a vetélkedő*. Ilyeneknek érkezik a művelődési otthonok *„Hangtárlat"* vetélkedője, nelyikben az elsők között megyénk is szerepelhetett. A apat Pétfürdőn képviselte színeinket.

Hihetően — minthogy itt az utóbbi 50 év hanganyagából llett vetélkedni — a részvevők az erősen negyvenesekl, vagy inkább a majdnem ötvenesekből kerültek ki. Ez ıszta sejtés csupán, hiszen a hangfalak mögé látni (elgre a rádió nem tv) — nem lehet. Bár nem ültem möttük, együtt szorongtam mégis a csapattal, osztoztam ndjaikban, s látatlanban is segítettem volna, ha...

És itt erről a „ha"szócskáról van szó. *Rapcsányi László* műsorvezető bejelentette: nem lexikális tudást kérnek, nem valami mást. Kerestem ezt a „mást" is. Meg is taltam, hol boldog örömködéssel, hol a bánat borongóssával — a hangokban. Mert borongtam Timár Józsefet, omján Editet hallgatva, s boldog örömmel ismertem Ibsen órája részletére. Nagyon elgondolkodtam, amikor ennél a ngtárlatnál immáron nem volt elég csak felismerni a ngokat, de azt is meg kellett mondani: mikor és hol llották.

S ez még hagyján. De amikor arra is jó volt emlékez— *Köncöl Imre* csapatvezető meg is tette — ki volt óra első megszemélyesítője, akkor arra gondoltam: miért gadjuk, hogy lexikális tudást kérünk? A szereplők — előszámítva erre — segítő lexikonokkal jelentek meg. Azt: ha tagadjuk, ha nem, az emlékezetnek, a lexikális tuásnak máig is valami különös bűvöletében élünk. De érdezhetném — akár önmagammal is vitázva — lehet-e másként? Vannak esetek, fordulatok, játékok, amikor gen" a válasz. Az öttusa versenyben például többször is. e ha a játékban az a tét, hogy mi van a történelem fuszalagjára írva, akár szóban, akár képben, hangban — indenképpen emlékezni kell.

Azok a részek, amelyek ettől eltérnek, könnyen okoztnak fiaskót. Elvégre hol van az megírva, hogy egy bb sorsra érdemes csapatot akként kell összeállítani: vaki a tagok közül feltétlen tudjon xilofonozni. És zenét erezni, ha többet nem is, legalább egy valamirevaló szigált. Azóta is töröm a fejem (mert tudok xilofonozni, sőt ngorázni is) fél óra alatt ki tudtam volna-e találni a betszottnál valamivel jobb szignált? Nyilván jó lett volna lami népszerű dalrészlet. A Bakonyra, sőt még Gyulafitótra is tudtam volna „szerezni", de Pétfürdőre aligha. em tudom, a csapatok összeállításánál a fentieken kívül ás szempont szerepelt-e? Például, hogy legalább egy zetanár is legyen jelen. Mert kérdezni mégis olyant illik, mire remélhető is valamirevaló válasz.

Öröm, hogy a pétfürdőiek emlékeztek a '45 körüli legeszédesebb politikai események hangjára. De külön fájalom, hogy *Erdei Ferencre* is már csak emlékezni lehet. óla, ami engem módfelett meglepett: lexikális pontosságal, apró részletekre is kitértek. Pedig az elvek és hírek erint az asszociációk, reflexiók, vélemények, tanulságok sszegezése lett volna a döntő a lexika helyett. Hogy mégem így történt, az még nem hiba. Bár kétségtelenül jobb enne, ha azt puhatolnánk: *ki mire emlékszik, s nem magában a tényben, hanem érzésben, gondolkodásban, amit enne a tény eredményezett, s a tanulságban, amit a ényből kikövetkeztetett.* Igaz, hogy azután, ezt vajon hoyan, miként lehetne pontozni?

A „tudja, nem tudja?" kétszer kettő módon egyszerű ontozását kellene felváltani valami olyannal, ami bonyoltabb, de többet mond. Megérné!

Kíváncsian várjuk: a szervezők, okulva a tapasztaltaon, javítva a javíthatókat, inkább a hangtárlat és hatásai leggel rendezik-e tovább a vetélkedőt, vagy marad tobbra is a minden versenyek legszilárdabb építőfala és őtőanyaga: *az emlékezet, s a lexikális tudás.*

Fónay Tibor

Valkó befordult az ismerős utba, és nyomban elfogta a szongas. A tűzoltók most is ott kövököltek a kapun — szép őszi élután volt —, mint mindig, nézk, hogy vonul Valkó meglátatni azt a „szegény gyereket". — iztos, még a naptárban is meglölik, amikor itt járok — gonolta kajánul — sőt, értekezleten apirendi pont lehet: Ez a Valkó, érem, nem törődik a gyerekével, ár több mint egy hónapja nem ttuk...

Na, persze, igaz, ezek a kuksolók gy nézték végig innét a kapuból házasságát, mint valami színielőlást. Elköltözéseit, visszahurcolodását. S egyszer — ezt a megaztatást — a teletömött táskája fordult a bicikliről, ott előttük. etten is odasiettek, hogy segítnek neki újból fölpakolni.

— Jó estét — köszönt el tőlük alkó — köszönöm — tette hozzá lletlenül. Hátra sem fordulva lta — akkor éppen az anyjához a rossz biciklit, a két kormáon dugig tömött táskákkal.

Most már nem vonják kérdőre, m vallatják, mint régen, ha elejt köszönni az ismerősöknek. anyósa gondosan számontartotta kihagyásait, és családi tanács tt szedte le róla a keresztvizet: — Mit hallok már megint? A ke néni, a Babi néni, a Teri néni, a Jóska bácsi... S hozol ránk! Ez az intellig

Kész, vége ezeknek az S a röhej az, hogy azóta kapott a köszöngetésre. gosan, látványosan üdvöz denkit.

— Hát, igen, a régi sz ...Amikor még idejárta za!

A háta is beleborsózott „hazába." Két év tökélete volt ahhoz, hogy az ellens csönös utálattá, majd sűrűsödjön. — „Apósékn — szokta mondani a ba ha szóba került az otth zet. — „Ez egy büntetőj jezés".

Az artézi kút szürkére ott állt az út tulsó felén zukkal" szemben. Menny csoltak itt kettesben a f hosszú kószálások után it meg a gumicsizmáikat, I piros volt, az övé meg kete. Azaz, hogy az ap szobafestőé, akinek mind sőt mindenből kettő — b va magát szükség esetére

A krumplit is ott szokt meg a salátát a vasárna hez; Lacika boldogan to tócsákban; s aztán az első ba, amikor sikerült len kút kallantyúját, és fröcsk dult ki a víz a csövön..

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

R. Kiss Lenke,
szobrászművésznő

PEST MEGYEI HÍRLAP
1982 JUL 31

1021

Barna hajú lány

R. Kiss Lenke szobra

Kiss Dénes versei:

Dunakanyar

A víz rajtam folyik át
ország földjeként fekszem itt
Tulparton hegy-bazilikák
tornyukon felhő-zászlaik

A folyó engemet sodor
a lélek roppant tengerekbe ér
A pillanat csillanó vizfodor
Hajam turzásos-fehér

Hazám e táj földje lettem
Fák! Nőjetek belőlem nagyra
A várromon régi szerelmem
arcát rozsdás repkény takarja

Márta! Márta! Veled jártam itt
A hegyről még messzire láttunk —
Hol a forrás? Hol lábnyomaink?
Hova lett amire nem vigyáztunk?!

Folyó! Folyóm! Te édes ifjúság!
Örökös csillagringató —
Nevetésed libeg és ruhád
a hegyoldalon s mintha az időn át
égbe ömölne velünk a folyó

Két pont tájban időben

Két pontban nincs egyidejűség!
Mig megérint szerelmem
az érzés az űr
végtelenjébe hül —
A pillanatba ezer történés
jövője-multja sürül össze!
Nézem:
pilláid alól ki néz?
A pekingi ős
vértesszőllősi szemembe

Krémer József:

Köznapivá lesz

Köznapivá lesz a különcség
köznapivá hogy látunk s már
nem nézünk hogy ne botránkoztassunk

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 188-068, 337-748, 340-726

R. Kiss Lenke, szobrász-
művész

Magyar Hirlap

R. KISS LENKE SZOBRASZMUVESZ ÉS CSIZMADIA ZOLTÁN festő- és keramikusművész alkotásait állitják ki a Herendi Porcelángyár készitményei mellett Veszprém dániai testvérvárosában, Gladsaxe-ben november végén megnyiló tárlaton.

SAJTÓ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI
Telefon: 138-068, 337-748,340-
1974. VII 27
Napló (Veszprém)

1021

R. Kiss
Lenke:
Gea

A Magyar Rádió és a

Mai tévéajánlatunk:

21.05: BALETTCIPŐ

Kun Zsuzsa műsorának harmadik része. A balettművésznő műsorában ezuttal Harangozó Gyula koreográfiáiból láthatunk összeállítást. A ma már nyugdíjas művésznek a modern magyar balettművészet megteremtésében igen sok szerepe volt. Az adásban beszél pályafutásáról, arról, hogy hogyan került kapcsolatba a balettel. Harangozó Gyula koreográfiái új életet vittek a színpadra, megteremtette a drámai hatás mozdulati effektusait. Egyéniségének egyik legjellemzőbb vonása a groteszk, karikirozó tehetség, s egyik műfaja lett a vígbalett. A műsorban részleteket láthatunk Delibes Coppélia című, 1870-ben bemutatott balettjéből, amelyet legutóbb — 1953-ban — Harangozó Gyula koreografált. A műsor vezetője Kun Zsuzsa Dózsa Imre partnereként a Rómeó és Julia című balettből mutatja be

22.31: Népi zenekarok műsorából
23.14: A Lengyel Kultúra Hete. Tánczene Varsóból

3. MŰSOR

12.23: Zenekari muzsika
14.00: Holnap közvetítjük...
14.20: A titkos házasság. Részletek Cimarosa operájából
15.14: Kurtág György—Bálint István:

Négy capric
15.25: Kapcsoljuk a 6-os stúdi
16.50: Ötórai tea
18.10: Don Juan k vendége
18.47: Évfordulók nyomában
19.17: Mozart össz szimfóniái
20.23: Art Blakey együttese j
20.57: Új lemezein

A MAGYAR TELEVÍZIÓ MŰSORA

9.30: Tízen Túliak Társasága (ism.)
10.20: Parasztok. Reymont regényének magyarul beszé gyel tévéfilmváltozata. (SZÍNES!) X. rész: Boryna halála (ism.) (18 éven felülieknek!)
11.10: A költő felel. 30 év magyar költészet tárlata. III. rész: Mit rejt a térkép?
11.55: Szívesen hallgattuk. '71 dalai. A Csehszlovák Televízió zenés film
12.25: Korszerű háztáji. Riportműsor

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-066, 337-748, 340-726

NAPLÓ
1972 AUG 20

R. Kiss Lenke
1021

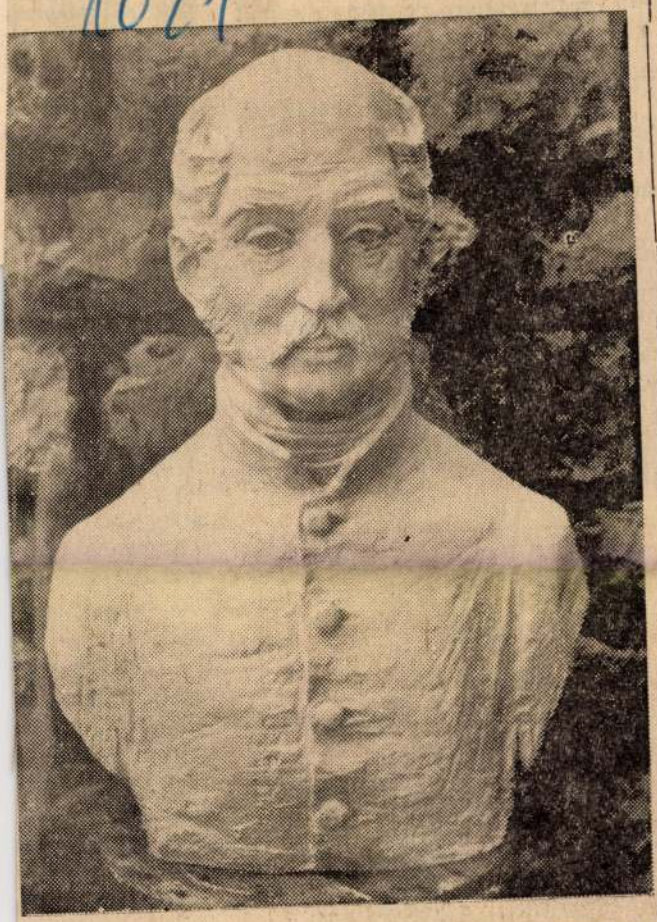

R. Kiss Lenke: Kisfaludy Sándor. A szobor a költő szü letésének 200. évfordulójára készült, s szülővárosa, Sümeg gimnáziuma előtt áll majd bronzbaöntve
(Foto: Andrónyi)

nácselnök.
jött, hogy
itt.

Janka el

— Hat
tanítottam.

— *A Ba*
mondta az

— Öt ki
tontól. a v[illegible] meg a szagát sem
éreztük.

— *És a hat év alatt csak egyszer volt itthon, amikor meghalt az apja* — szólt közbe az öregasszony.

— Ismertem az apját— nézett az elnök Jankára. — Akkor még a járásnál dolgoztam. Derék, igazságszerető ember volt.

— Majd elolvas

— *Nem sejtik, i*
megmaradtak. Mir
róluk, mint a sír.

Csöndben ültek
régi csillár fátyol
kának is, meg a n
lön csöndje volt,
hallgatásra intette

A férfi később
tolta a széket, ame

— *Reggel majd*
—, *és majd megm*
a dolgom. Én minc
sággal emlékszem.

Janka késő éjsz
veleket. Az anyja
a konyhában.

Az első levél:
Gál András s.-i lal
Janka ott jár önö
és ott kollégiumb
idején még nem tu
András, vagyis az
évben megállapítás
ség legnagyobb k
most sikerült fölf

k ebédelnek

aratókat köszöntve
nap. *őrnek állt ki az útszélre.*

Fényt küllőző ég alatt
terpeszkedő Pannon dombok.
a csodakút vályúból
ma derékig megmosdok.

Szomjaznak a barázdák —
érzik. én is szomjas vagyok,
csalogat a kútágas...,
re, *kihallgatja, hogy hallgatok*

6
1021

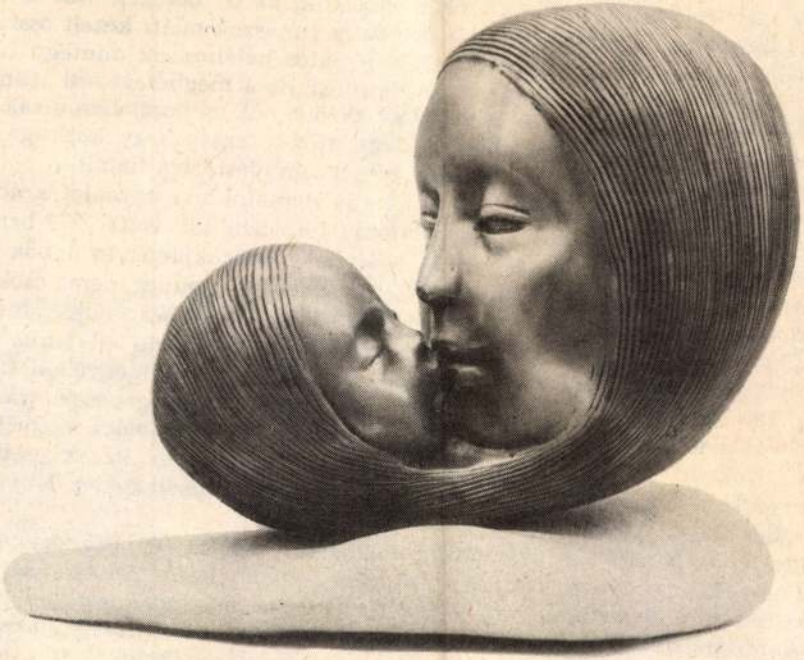

R. Kiss Lenke: Ketten

R Kiss Lenke

1982

TÁRSADALMI SZEMLE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZERZŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

fejlődés nyomán a rákprobléma mielőbb megoldódjon.

A daganatellenes küzdelem helyzete hazánkb

Magyarországon a halálokok sorrendjében a helyet foglalják el. A Központi Statisztikai H halálesetet regisztrált; közöttük 15 116 volt a f megbetegedések számát pontosan nem ismer ezerre, a gondozás alatt álló, tünetmentes vag tegé pedig kb. 120 ezerre becsülhető. A daga zaléka az 50 éven aluli korcsoportokból kerül zöttük 20 százalék körül van. A 30 és 50 év k zető halálok. Elmondható tehát, hogy a daga halálos kimenetele nem ritka. A rák nem kím

A daganatos betegségekből eredő halálozá *dést mutat.* A 100 ezer lakosra eső halálozá szám már 252. A növekedés nagyrészt a fé rákjának megszaporodásával magyarázható. Ezzel egyidejűleg mutatkozik a méhnyakrák és a gyomorrák mortalitásában. Nő a daganatos morbiditás, a megbetegedések arányszáma, amelyről megbízható adataink sajnos hazánknak csak egyes területeiről vannak. Így például Vas megyében 1964-től 1980-ig 100 ezer főre vonatkoztatva a daganatos megbetegedések száma 41 százalékkal emelkedett. Hasonló tendencia tapasztalható Szabolcs megyében is, ahol a növekedés 56 százalékos. Fontos megállapítás viszont az az adat, hogy a gyermekkori daganatok abszolút száma ezeken a területeken lényegében változatlan maradt.

A daganatos betegségek számbeli növekedését számos tényező magyarázza. A diagnosztika fejlődése, valamint az egészségügyi ellátás általánossá válása következtében a daganatos megbetegedéseket *ma már gyakorlatilag minden esetben felismerik.* E mellett fontos szerepet játszik *a népesség elöregedése,* amellyel együtt jár a daganatos betegségek előfordulásának fokozott valószínű-

1024

R. KISS LENKE: PANNONIÁBAN

1981 MAJ 9
NAPLÓ (VESZPRÉM)
MSZMP SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-126

jegyzet

A déligyümölcs kissé fanyar volt

Az USA-ból származó reklámfilmek részletei peregtek, keveredve a helyi stúdió avatásának ünnepi pillanataival, meg a hétköznapok álmos és tespedő „eseményeivel". Egzotikus világ a Yap-szigeteken. Az itt élő telepesek, az amerikaiak és őslakosok életének valójában eléggé eseménytelen napjairól szólt a film szerdán este.

A tűző napfényben, a csodálatosan gazdag és buja természeti környezetben szinte kiábrándító volt a Yap-szigeti „főváros" Colonia, barakkszerű házaival, „üzleti negyedének" sivárságával, csúnyaságával.

Ugyanilyen anakronisztikus volt a telepesek és a bennszülött lakosság életvitelének különbözősége is. Egyfelől a múltból fennmaradt ősi szokásokhoz ragaszkodás, másfelől a légkondicionált, komfortos jómód jelképei.

A nézőben felmerült, közelíteni kellene a kettőt, illetve segíteni a lemaradót a gyalogszerrel kullogót a fejlett technikájú világból érkezőknek. Így igazán logikusnak tűnt a betelepült amerikaiak érve, ha tévéállomást kapnak a helyiek, ahol saját nyelvükön is szólnak hozzájuk, közelebb kerülnek a világhoz, s fejlődésük felgyorsul.

Mégis, miért tiltakoznak hát kézzel-lábbal a televízió ellen?

Mint kiderült, csakis azért, mert e tőlünk távol eső, a világ eldugott helyén, a Csendes-óceáni szigetvilágban élő kis nép kultúrájának, hagyományainak gyilkos fegyverévé vált a nyugati szokásokat és ízlést tükröző, az eszerint összeállított

Morse-oktatás a Hámán Kató iskolában

Rádiós kisdiákok P

Húsz éve működik Pápán a városi-járási rádióklub. A honvédelmi nevelés e fontos szervezeti formájában valósul meg a sorkötelesek előképzése, s az általános iskolák érdeklődő tanulói is megismerkedhetnek az amatőr rádiózás szépségeivel. *Fazekas Mihály* klubtitkár elmondta, hogy nagyon népszerű a bakonyjákói, ugodi, vaszari és a Hámán Kató iskola pápai szakköre. A tanulók szorgosan készülnek a május 16-i KPM amatőr vizsgára.

A műszerek kezelésével ismerke szobában

VEAB-tanácskozás az alapszervezeti propagandáról

Az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottsága marxista propaganda módszertani munkabizottsága és az MSZMP Fejér megyei Bizottsága

Béla, a Veszprém megyei Pártbizottság Oktatási Igazgatóságának igazgató-helyettese tartotta. A referátumok elhangzása után a tanácskozás három szekcióban folytatta munkáját.

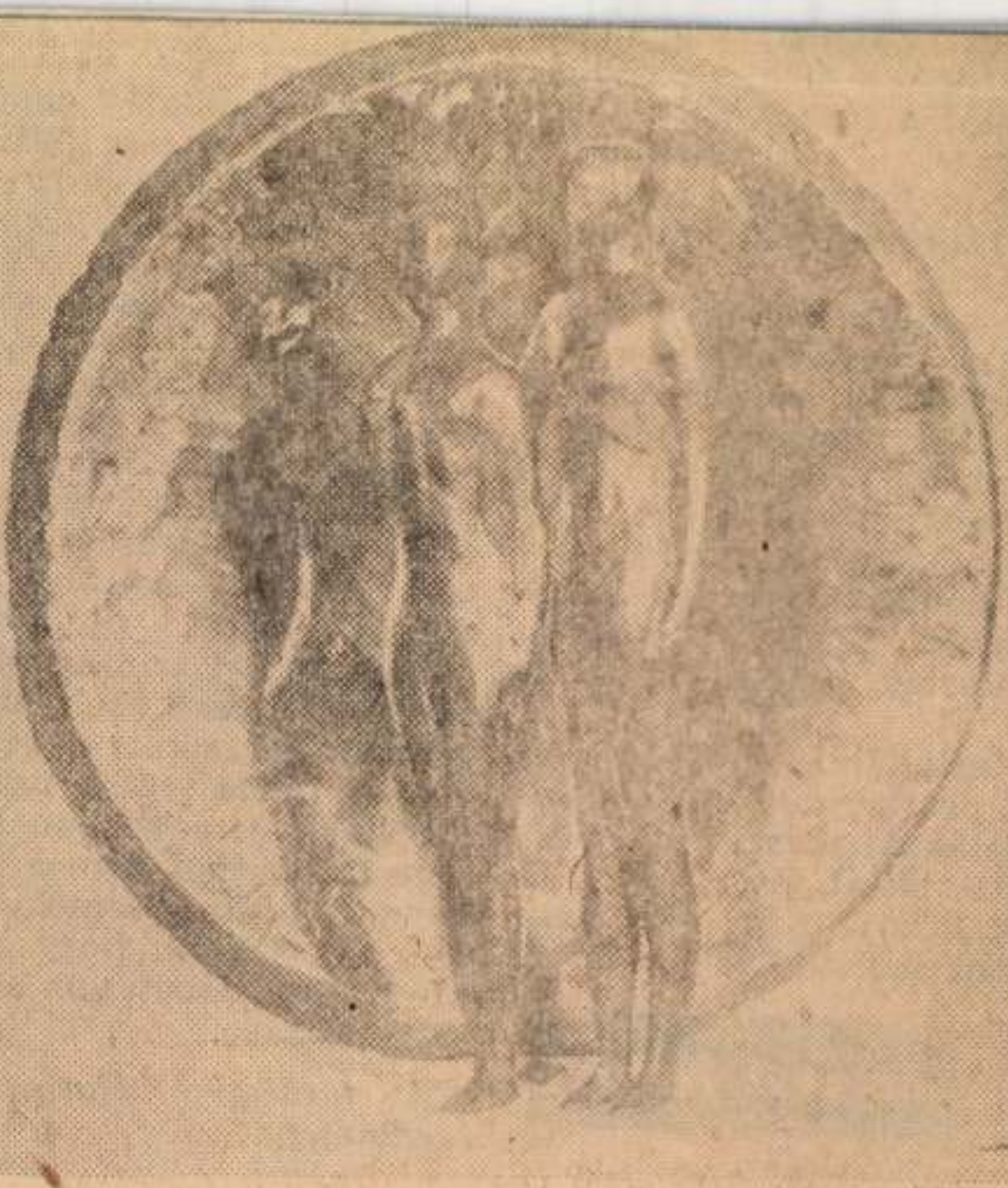

Balaton. R. Kiss Lenke alkotása.
(Az I. dunántúli tárlat anyagából

R. Kiss Lenke

Somogyi Néplap, 1973. máj. 11.

erszegen, de
g egy pillan-
sváron meg-
szónyitányra,
ben a legfia-
lépett a kö-

ár arról, hogy
számára már
ajnokságot, s
edék majd a
regszemléken
udásáról. Az
kságnak ez a
érdekességet
kicsik nagyon
atni, mit tud-

Pesti Anikó-
agyon tehetsé-
sikerült. Ani-
és győzött. A
még csak meg-
dták őt. Gyor-

yi Néplap

ilyen.

A fiúknál már nem akadt ilyen kiemelkedő egyéniség. Azaz: érdemes lesz fölfigyelni mégis a kis *Dunajeczre. Piskóthy Péter*, a Kaposvári Sportiskola vezető edzője az úszásra jelentkezett gyerekek közül hamarosan kiemelte Dunajecz Ferit, aki szinte máról holnapra robbant be, s máris két első hellyel fejezhette be első bajnoki szereplését. A gyorson és a hátúszásban *Molnár Csaba* bizonygatta, hogy vannak fiatal tehetségeink *Gundi* és *Őri* szintén ezt példázza. Összességében azonban mégsem lehetünk elégedettek. Pécsen nincs fedett uszoda, a békák versenye ennek elle nére elsősorban nem a miein sikereit hozta. Remélhető, e nem azt jelenti, hogy Kapos váron kiapadóban van az úszó sport forrása.

A területi békabajnokso eredményei:

1021

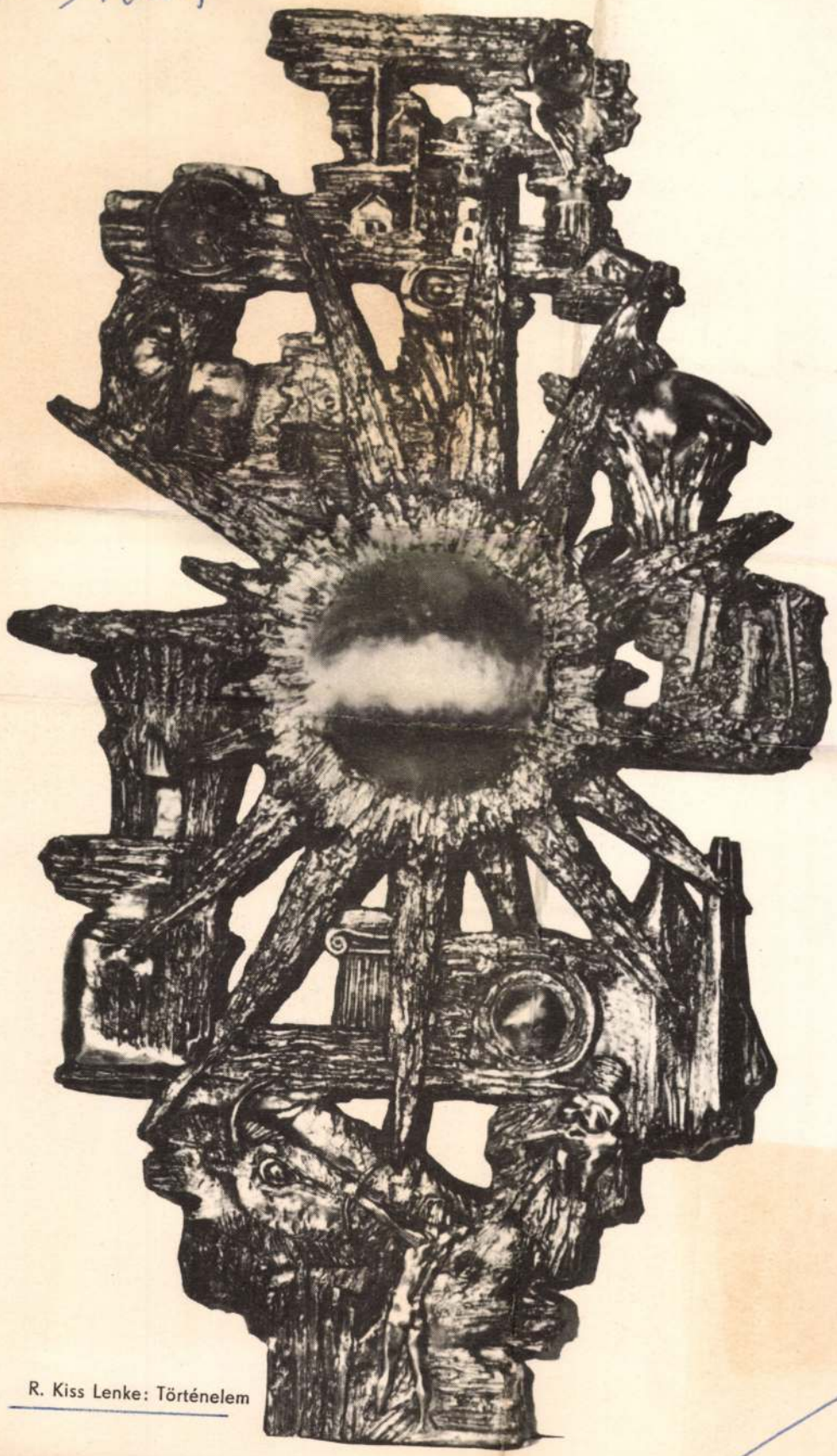

R. Kiss Lenke: Történelem

6,– forint

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 FEB –
TÁRSADALMI SZEMLE
Dr. Kiss Sandor

R. Kiss Lenke

Népszava

1958. márc. 9.

NŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA. A magyar képzőművésznők kiállítása március 8-án nyílt meg ünnepélyes keretek között, a nemzetközi nőnap alkalmából a Műcsarnokban. A színvonalas kiállítás anyagát képző- és iparművésznőink java alkotásaiból válogatták össze. Képünkön R. Kiss Lenke »Pörgők« című kismeretű szobra

1021

Képzőművészeti életünk idei legrangosabb eseményének ígérkezik az Ernst Múzeumban május 9-én megnyíló Dolgozó emberek között című kiállítás, amelyet ezúttal ötödször rendeznek meg. A tárlat anyagát — a hagyományokhoz híven — legjobb festőink, szobrászaink és grafikusaink ipari üzemekben, állami gazdaságokban, szocialista intézményekben alkották. A beérkezett 500 képből, grafikából és 200 szoborból 110 képet, 60 szobrot, valamint 70 grafikát állítanak ki.

A május 31-ig nyitva tartó képzőművészeti seregszemle iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A kiállítás egy szobra: R. Kiss Lenke Fonó című alkotása.

NÉPSZAVA

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPSZAVA
1964 ÁPR 1 9.

...ette a tajat. A zöldelő, ...itárulkozó völgyet, távo...abb az erdőt. Az eget is ...émlelgette, s mintha ...negnyugodna a békés ...ékség láttán, utána eredt ...gy silány felhőnyájnak, ...nely békésen átúszta az ...get, s egyre távolabb szö...ött, a zenit irányába.

— Egy lány se jött er...e? — kérdezte hirtelen. ...isszafojtott izgalom ...sengett szavában.

— Lány? — néztem rá ...sodálkozva s ugyanak...or titokzatosan.

— Lány! — bólintott ...yorsan. — Egy lány...

— Az se jött — pedig ...e szerettem volna neki ...írt adni egy lányról, akit ... legényem most vár. ...ert lányt vár, most már ...ejtettem.

Megint sóhajtott. Nem ...zégyenlette, hogy tüde...ébe felejtett levegőtől ...ell megszabadulnia, hogy ...ánatának helyet csinál...on.

pontok... a végt... volt. A... zek is ... be rév... tak le... a lom... kodna... ide, n... tott e... csönd...

A l... ropog... zepes termetű, talán tizen... hat éves fiú volt, fürdő-nadrágban és atlétatrikóban, kezében az összetört bürök.

— Jöhet még — marasztaltam; pedig igazán szótlan volt társalgásunk.

Elszomorodott. Gyámoltalanul barangolt tekintete, hol a vízen, hol pedig az akácosnak kanyarodó földúton.

— Nem a'. Az már aligha.

Fejletlen mellkasa alatt fájdalom szurkált s már

Zavaros volt a tekintete, s szomorkás.

— Eljön az, lefogadom... — ugrattam jókedvűen. — No, fogadjunk?

— Nem nagy baj az, ha nem is jön... Mert most már nemigen jön el...

Nadrágját, cipőjét a bokorban rejtegette. Megkereste s felöltözött. Megfésülte tüskés haját, krákogott, aztán köszönt.

— Ha jönne, mit mondjak neki? — szóltam utána.

1964 OKT — 4.

„Nem tudok Veszprémmel betelni...“

R. Kiss Lenke műtermében

A szó, hogy „műterem”, ezekben a pillanatokban még túlzás. A háziasszony, aki férjét a Fémfeldolgozóból, hetedikes Péter fiát és az ötödikes kis Gyurkát hazavárja, egyelőre még csak a három szoba valamelyikében mintáz. R. Kiss *Lenke*, a vízöntő lány, a kedves-népszerű Zsuzsi alkotója — türelmes. Meg is mondja, hogy a házat a szikla alatt kimondhatatlan ajándéknak érzi: megyeszékhelyünkön soha nem remélt fogadtatásban volt része. Irjuk meg — nagyon kér — azt, hogy nem tud eléggé hálás lenni a tanácsnak és a városnak azért az új otthonért, amelybe szívesen költözött.

— *Budapesttel nem tudtam megbarátkozni* — mondja —, *Veszprémmel pedig nem tudok betelni.* Lassan-lassan tájékozódom ebben a csodálatos környezetben, amelyhez hozzátartozik a Balaton. Mint az Alföld kedvelője, sohasem hittem volna, hogy ilyen vidék rajongója leszek.

Ezekkel a szavakkal hagy magunkra. Idebent, a kevés bútorral berendezett szobában a kintről kínálkozó látványnak a ragyogó tisztaságú ablak adja a keretet: ott jelenik meg a vadaspark felé vonuló szikla, a rákúszó indaféleségek októberi örvényeivel és a magaslaton megkapaszkodó fenyőkkel.

— *A fogadtatás meleg volt, feledhetetlen.* Sokkal inkább fájhatna ezekben a pillanatokban, hogy egy kicsit árvák vagyunk. Szóval: nem igen találkozunk az emberekkel, nem igen keresnek minket. Mi pedig, mint jövevények, nem tudjuk, hová menjünk. Hiányoznak, nagyon hiányoznak az emberek. Még jó, hogy idehaza sok a tennivalóm: mosok, takarítok. Várom a családot. Ugye, érthető, ez egy művész számára nem elég? Kis-plasztikáim és más szobraim is egyelőre a padláson heverdomnek. Nem panaszként mondom, mert bizonyos vagyok, hogy nemsokára az építők által befejezett műteremben találnak otthonra.

Be-betérnek látogatók is, mint legutóbb is a kiváló színművész, *Pécsi Sándor*, hogy R. Kiss Lenke egy-egy szobrára szemet vetve „alkudjanak.” Pécsi Sándor a bejáratnál látható női szobrot szeretné Veszprémből Budapestre vinni.

S ha már a szobrokról beszélünk, természetesnek tűnik a kérdés: Veszprémen kívül hol áll még R. Kiss Lenkének szobra?

— *Budapesten négy. Ezenkívül Tatabányán, Szekszárdon és Fóton is felállították egy-egy alkotásomat.* A legutóbbit éppen a bányavíz által sújtott Balinka-bányán. Természetesen erre is — akárcsak a többire — büszke vagyok.

A vízöntő kislányról, a Veszprémben sztárként szereplő *Zsuzsiról* alkotója nemigen akar beszélni. Bántja őt, hogy annak idején a kivitelező vállalat nem az általa kért módon helyezte el. Reméli: a hibát még ezután is kiküszöbölhetik.

— Őszintén megmondom, sírás szorongatta a torkomat, mikor Zsuzsit először megpillantottam. Az első elkeseredésen azonban már régen túl vagyok: *valósággal árad felém a veszprémiek megbecsülése.* Büszke vagyok arra is, hogy ugyanitt áll mestereremnek, *Mikus Sándornak* is a szobra, s hogy egyik remekével, a kedves *Mosa kodóval* éppen az itteni képcsarnokban találkoztam. Ha arra kell választ adnom, Veszprémben szépek-e a szobrok, igennel felelhetek. Egyszerűségében, bájosságában igen megragadó az *Almaszedő lány.* Úgy érzem, ennek a szép műnek az értékét még nem méltányolják eléggé.

— Milyen érzésekkel cserélte fel budapesti otthonát?

— Értem is, érzem is, mire gondol. Arra, hogy nyitott, mert ha szomszédomnak, a Csizmadiának festőművész művészeti szakkört sikerül vezetnie, akkor bennem is joggal élhet a vágy, hogy ugyanitt szobrászművészeti szakkört szervezzek.

— Reméli-e, hogy elképzeléseihez megkapja nálunk a segítséget? Bízik-e abban, hogy a Zsuzsin kívül még más szobra is áll majd Veszprémben vagy a megye területén?

— *Természetesen. Alkotásaimból nem egyet szánok még ennek a vidéknek, ahol élek.* Igy élek, nőiességemben és anyaságomban. Családon belül. A családért és a gyermekekért. Nem akarok többet mondani, mint amire képes vagyok. Nézze meg ezt a kislány alakot: ez *a Kis szemérmes. Ez már itteni szülöttem.* Itt születik meg a Képzőművészeti Alap munkaelosztó bizottsága által megrendelt szobrom is. A mosonmagyaróvári bölcsőde előtt állítják majd fel.

Az alkotó megsimogatja a szobrok fejét. Megismétli, hogy türelmesen, mégis türelmetlenül várja a pillanatot, amikor a picinyke minták, a remek kompozíciók nagyban is életrekelhetnek az alkotóműhelyben: végre műteremben.

(eserhát)

A mosonmagyaróvári bölcsőde elé tervezett szobor kompozíciója.

Már a veszprémi műteremben készült: „A kis szemérmes”.

A Petőfi Színház műsora

Veszprém, október 4-én, vasárnap, H és Faárugyár bérlet, 7 óra
EGY VASARNAP NEW YORKBAN
Október 5-én, hétfőn
SZÜNNAP

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Füsi József Pápán

Bolyongok, borongok az őszi utcákon, Pápa belvárosában, keresvén drága barátunk, a József Attila-díjas Füsi József nyomait. Itt diákoskodott, itt járt-kelt hosszú évekig — a jellegzetesen pápai Fő téren és Kossuth Lajos utcában, átsuhanva az ódon, macskaköves sikátorokon, és őt idézi az ősi Alma Mater is a mai Március 15-e terén, ahová visszavisszatért később is szemében szemérmes könnyekkel...

A diák

Az író elemi iskolás gyermek volt még, amikor édesanyja — férjének tragikus halála után — az idősebb Lászlóval és vele Városlődről Pápára költözött, az Urdombon vásárolt kis házukba. Már itt járta ki az elemi iskola ötödik osztályát, majd elvégezte a polgári iskolát is.

Szigorú különbözeti vizsga után a nagymúltú ref. kollégiumba iratkozott be 1924 szeptemberében. Itt folytatta gimnáziumi tanulmányait, itt is érettségizett 1928-ban jeles eredménnyel. Szorgalmas, jóviális, barátkozó természetű diák volt, osztálytársai és tanárai egyaránt kedvelték. Iskolai pályázaton a VI. osztálytól kezdve minden évben pályadíjat nyert. Nyolcadikos gimnazista korában könyvtárosa volt a „Főiskolai Képzőtársaság"-nak, melynek kebelében versengett egykoron a két híres pápai diák, Petőfi és Jókai. E társaság pályázatán két műfajban is (novella és tetszés szerinti líra) pályadíjat nyert; s dicséretet a „zenei művek és népdalok" csoportjában. De a sport terén is tevékenykedett és többször kapott jutalmat. Az iskolák közötti verseny eredménytáblázatában a nyolcadikos Füsi József neve két helyütt is szerepel: a 200 méteres síkfutásban és a diszkoszvetésben. A túlfeszített testedzés is hozzájárult ahhoz, hogy — saját vallomása szerint — későbbi szívbaja elhatalmasodott rajta.

Füsi József nagy szeretettel viseltetett nevelői iránt. Trócsányi professzort később is gyakran felkereste, aki néhány évvel ezelőtt úgy emlékezett vissza reá, mint egyik legjobb tollforgatójára a híres intézetnek.

A gimnázium elvégzése után szakadt el Füsi Pápa városától. Beiratkozott az egyetemre, egyben felvették az Eötvös-kollégiumba is, ahol akkoriban az elit tanárnemzedék nevelődött. Magyar—olasz szakos tanári diplomát szerzett, s mint pedagógus működött éveken át: az olasz gimnáziumban volt tanár, azután igazgató. 1948-ban mondott búcsút a pedagógus pályának, s ezután csak írói hivatásának élt.

Testvérbátyjánál

Füsi József testvérbátyja, László nyugdíjas mozdonyvezető. Pápa külső negyedében, az Urdombon lakik takaros családi házában. Lekötelező szívélyességgel fogad, s meghatottan emlékezik vissza szeretett öccsére, akit diákkorában anyagilag is támogatott:

— Nemcsak testvéri szeretet, de bensőséges barátság és kölcsönös bizalom is összefűzött bennünket. Sűrűn meglátogatott és megpihent nálam — kikapcsolódva a zajosabb pesti életből. Az egész család, sőt a rokonság is figyelemmel kísérte Jóskánk irodalmi működését. Halála tragikus hirtelenséggel ért és mélységesen lesújtott mindnyájunkat. Éppen akkor, amikor élete nagy művén, a Garibaldi-regényén dolgozott megfeszített erővel. A halál is munka közben érte, 1960 augusztusában...

Ezeket mondta a bánatos testvér. Mi szomorúan tesszük hozzá: Tomasi di Lampedusa páratlan sikerű posztumusz regényének, A párduc-nak forrásmászkálnak a baromfiak, Virágék meg ráuszogatják a kutyát.

— Az már régen volt — legyint az öreg. — Most egymásra voltunk utalva a két tehén miatt. Elballagdáltunk a szekér mellett. De legtöbbször föl is ültünk, csak hideggel szálltunk le az ülésről.

...ronamában kihullott a toll az író kezéből... Mint ahogy egyik versében megírta:

Aztán elsápad az arcom:
vége! Sötét
folyóban csillogó kavics,
a fösvény ég
rádobja sugarát, aztán
sodorja tovább a föld,
mint aki meghalt, s akit
az éjszaka megölt.

Az író testvérbátyjával végigjárjuk a házhoz tartozó 570 négyszögöl telket, ahová Füsi József egy kis lakot szándékozott építeni. Bátyjának többször említette:

— Maradjon meg ez a terület nekem, ahol majd megpihenek és dolgozgatok öreg napjaimban...

A terület megvan, lugasszerűen ültetett ötven szőlőtőke terebélyesedik rajta, s érett fürtök lógtak le, amikor ott jártam, — csak ő hiányzik mindnyájunk fájdalmára: megyénk szülötte, az egykori pápai diák, a felejthetetlen magyar író...

Marton László

Lakat

Kivel nem fordult még elő, hogy bohém-könnyelműen kezet mosott valamelyik étterem, italbolt, presszó erre alkalmas helyiségében, és utána hosszú percekig lengethetta, rázhatta mellső végtagjait, hogy azok megszáradván, lehetővé tegyék visszatérését a szóban forgó vendéglátóipari létesítmény emberiközösségébe?!

Nos, ez a bosszúság tűnőfélben van. Folyamatos civilizálódásunk kicsiny, de semmiképpen nem lebecsülendő jeleként a mosdókban feltűntek a közhasználatú törülközők. Van, ahol hosszú vászoncsík végét varrják össze, és a vendég elmés szerkezetből huzigálhatja ki a végtelen tekercs viszonylag legtisztább, leginkább kedvére való részét. Másutt tartórúdján hever a törülköző, esetleg falba vert szögről, kampóról lóg alá.

Nekem mindegyik megoldás tetszik, kivéve, amikor a törülközőt — lelakatolják.

Legutóbb egy SZOT üdülőben találkoztam ezzel a technikai megoldással.

— *Ebben nincs sok lo-*

ves kenyérbéllel

— Csak ritkán jártok haza.

— Sok a dolog, a kiszállás — mentegetőzik a fiú. Hogy is mondta Kati? „Tojást el ne felejts hozni, meg egy fazékba zsírt, ez a bolti olyan silány. Ha van sonka, azt is. Majd megfőzöm a gyerekeknek, jó lesz tízóraira. Krumplit is hozzál, a zöldségboltban fele fagyos, de azt is ki kell lesni, mikor érkezik. Fölmehetnél a padlásra is, a java dióból, a vékony héjúból válogathatnál a vasárnapi tésztá-

még mindegyik erős volt, a saroglya is. Még „pótalkatrész" is maradt, megnézheted a szín mögött. Nem kellett kunyerálnunk a téesz-irodán, meg a brigádvezetőnél, hogy adjatok egy fogatot, mert behordanánk azt a kis kukoricát a háztájiról, vagy a szénát a hanymellékről. Most már nincs hajszos, egyesbe meg nem járathatom a Szegfűt.

Hallgatnak, ásnak tovább. Délben leütnek néhány tojást, ebédelnek.

— Levest nem szokott főzni?

— Mióta anyád meghalt, nemigen. Esetleg vasárnap, ha leölök egy tyúkot. Annak a húsát megfőzöm levesnek, teszek bele zöldséget, sárgarépát, vöröshagymát. Néha köznap is, ha túrót hevítek. A savólevest szeretem kenyérbéllel...

— Az Ilus se jár haza? Bödöge itt van a szomszédban, két kilométer...

— Anyátok sírjára hozott őszirózsát Mindenszentek előtt való nap, akkor volt ideát, de be nem jött hozzám, ment vissza egyenest a temetőből. Éjjel aztán megcsípte a dér a virágot, bele volt tűzködve a földjébe szálanként, reggel látom ám, mind le van kornyadva. Ki kellett huzigálnom...

— Azelőtt nem voltak jóba a Virág szomszéddal — jegyzi meg a fiú. — A kerítés miatt, hogy át-

1965 MÁR 1.

1021

R. Kiss Lenke:

MAMA

„Világ asszonya, emeld föl szavad,
vívd az életért tiszta harcodat
Kiáltsd világgá: többé már soha
nem törhet ránk a gyilkosok kora!"

(Várnai Zseni)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (VESZPRÉM)

zössége...

patronálta a zalaszántói Pe-
őfi Termelőszövetkezetet,
jelenleg az alsópáhoki ter-
nelőszövetkezet „védnöke".
Amikor „először" járt Za-
laszántón, három forintot
ért egy munkaegység. Jó
zervező és tanácsadó mun-
ája eredményeként a mun-
kaegység értéke 25 forintra
övekedett, a szarvasmar-
aállomány pedig 120-ról
50-re gyarapodott két év
latt. Sok segítséget adtak
szövetkezet könyvelői és
zakemberei is a kezdő lé-
ések, útkeresések idején.
A múlt év márciusában
fenékpusztai termelőszö-
etkezeti tagok egyesülési
érelmet készítettek. A vál-
ígban lévő szövetkezetet
zóta zalavári üzemegység-
ént tartják nyílván. A
alavári tsz-vezetőség —
irály elvtárs javaslatára
40 forinttal előlegezte
eg a fenékpusztaiak gyen-
munkaegységét 1964 ja-
iár 1-ig visszamenően. A
nékpusztai tsz-tagok le-
ilben köszönték meg a za-
vári vezetők támogatását.

*

Amikor a háztáji terüle-
ket kategorizálták Zala-
ron, néhányan felvetet-
k:

— *Miért van erre szük-
g?... A háztáji — alap-
bály szerint — minden
nak megjár.*

A szövetkezet közgyűlése

velés a jövőben adatfeldol-
gozó központtá bővül, szé-
lesül.

Nagyarányú öntözőprog-
ramot valósítanak meg a
közeljövőben: terv szerint
2810 hold öntözéséről gon-
doskodnak: a közös gazda-
ság egy-két év múlva már
nem lesz az időjárás függ-
vénye...

*

Milyen emberi vonásai
vannak Király Jenő zala-
vári tsz-elnöknek? Ember-
séges, türelmes, egymaga
lényeges kérdésekben nem
dönt.

Kása András

Utat épít a nagyesztergári termelőszövetkezet

Az eddigi — esős időben
sokszor járhatatlan — föld-
út helyébe másfélkilométe-
res bitumenes utat épít a
nagyesztergári termelőszö-
vetkezet a községből a tsz
majorjáig. A munka során
mintegy hatezer köbméter
földet mozgatnak meg az
építők. Az út még az idén
elkészül.

Az új út nemcsak a szál-
lítást teszi olcsóbbá és
gyorsabbá; a majorban
dolgozó kulturáltabb kö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1965 MÁR 21

1021

R. Kiss Lenke: Ivenülő lányok

öntudatára
vezetésnek
remteni a
ket, amely
tetlenné
selejtgyár
zetlenség.
hogy a
területén laza a munkafegyelem, még a túlórák száma és az állományon kívüli bérkifizetés is növekszik.

A túlórák száma megyei vállalataink többségénél tavaly nem csökkent lényegesen. Az előző évhez képest növelte túlórafelhasználását a Várpalotai Szénbányászati Tröszt, a November 7 Erőmű, az Ajkai Erőmű, a Pápai Textilgyár, a tanácsi ipar.

A könnyűipari vállalatoknál majd kilenc, az élelmiszeripari vállalatoknál pedig 16 százalékkal emelkedett a túlóra az előző évihez képest. Ezek mögött

ra. Február közepén 1246 munkásra volt szükség, ugyaneddig 617 főt bocsájtottak el. Nincs tehát igazuk azoknak a nyugati újságíróknak, akik arról írnak, hogy a munkanélküliség rémével igyekszünk megszilárdítani a munkafegyelmet. Persze előfordulhat, hogy nem tudunk mindenkinek „igényeit" kielégítő munkát biztosítani, de azt hiszem, senki sem vetheti szemünkre, hogy akkor, amikor tömegével vannak érettségizett ipari tanulóink, az ennél alacso-

R. Kis Lenke: Olvasó lányok (VIII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás)

1960 MÁJ 5.
ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kis Lenke

... tanítót — mert azért nem kár ...
is, férjükkel együtt azok osztályát is gyűlöli
betűnő hasonlatosság. De még szembetűnő
A két nő gyűlöletének iránya ellentétes ...
a magyar lefelé gyűlöl. És ez egyáltalán ne
a tényből származik, hogy a francia férj a
társadalmilag felesége fölött áll, a magyar pe
mazású lévén, alsóbb rétegekhez tartozik, mint
többről van szó, s ez még világosabbá válik,
és a darab mellékalakjait vizsgáljuk.

A francia nő a nemesek zárt világába vágyott, e
gyűlöli férje anyját, rokonságát, a kastélyt, a l
ott szív. A tisztaság és boldogság álmát a kon
tanító köré szövi, akire idétlen, fejlődésében
tanítását bízni szeretné. De a tanító, akinek
jönne, s akit a kis Guillaume is meghat, úgy
bad semmiféle kapcsolatot tartania a kastéllyal ... osztály-
harc nem írott malaszt. Része mindennapi életünknek" —
mondja feleségének, akivel együtt megveti és kineveti a kas-
télybeli dámát. Feltételezik, meg fogja érteni („mégiscsak pol-
gárlány"), hogy ők, paraszti származású forradalmárok nem
akarnak velük érintkezni. A polgárt tehát tudatos osztályönér-
zet állítja szembe az arisztokratával, és a forradalmárokat
mindkettővel.

Ezzel szemben ... Kémeri Paula a plebejust is gyűlöli
férjében és az egész osztályt annak családjában. Tóth viszont
vakon, ostobán, kritika nélkül imádja Paulát, sőt szeretete
kisugárzik nagynénjére is. Életét a felsőbb osztály szokásai-
hoz igyekszik alkalmazni, s vívódva, de kedvükért mégis csak
megszakít minden kapcsolatot családjával. És a családja? ...
Anyja, húga, öccse boldogok, büszkék, s álmaik beteljesedé-
sét látják a Kémeri-lánnyal való házasságban. Az egyetlen,
aki osztálygyűlölettel válaszol az osztálygyűlöletre — a má-
sik Tóth-fiú felesége, az is végső soron a vetélytársnőt gyű-
löli a Kémeri-lányban.

Úgy gondolom, az osztályellentétek e merőben különböző
ábrázolása túlmutat az írók egyéni világnézetén. Mauriac
katolikus, haladó író, nem kommunista; Szabó Magda sem
kommunista, de együtt halad népi demokratikus rendszerünk-
kel. Az ábrázolás az egyéni világnézetnél többet mutat: két
ország, Franciaország és Magyarország történetének, történel-
mi fejlődésének különbségét ... Franciország, ahol a nagy
francia forradalom 170 éve már öntudatra ébresztette az osz-
tályokat, ha tettekben ritkán is, de szavakban legalább a sza-

... bőrű

asszonyok, gyerekek sz
némán, mert hisz úgyis

vágnak szavába itt min
szavakba öntené, mi ég

Afrika meggyötört beh
s a vasbéklyó, melyet r

lemállik, mint papír, m
és nincs isten, ki e pán

Kín, szó, panasz: kevés
Hol a tett, melytől vég
Hol a tett? Ázsia. És ín
Vértől csatakosan, kín
fekete földrész, mint n
hogy világra jöjjön, sz
magzat — s ekkor, úg
hogy segítse az anyát
hogy hullámai közt a
megszülessék végül a

Kis

NÉPSZAVA

ÖTÉVES A PESTERZSÉBETI VASAS KULTÚRHÁZ. A kultúrházban működő 42 szakkörből a legtöbben a 15 000 kötetből álló könyvtárat veszik igénybe. A sakkör három csoportban, közel 200 aktív résztvevővel tevékenykedik. A kultúrház havi látogatottsága eléri az 50—60 ezer főt. Különböző ismeretterjesztő előadásokon túl rendszeres kiállítást tartanak. Bemutatjuk a kultúrház olvasótermét és a sakkozók egy csoportját
(Kollár Zsuzsa felvétele)

Vasárnap 6—9 fok

A Meteorológiai Intézet jelenti: a hőmérséklet alig változik. Várható időjárás vasárnap estig: felhős, párás idő, néhány helyen kisebb esővel. Mérsékelt, változó irányú szél. — Várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 6—9 fok között.

A karácsonyi és újévi munkaidőbeosztás

A *Népszava* már közölte a Munkaügyi Minisztérium tájékoztatását a karácsony és újév körüli napok munkaidőbeosztásáról. Az alábbiakban részletesen közöljük a munkaidő-beosztást ezeken a napokon:

December 24-e (csütörtök) rendes munkanap. A Munka Törvénykönyve végrehajtási rendelete 61. §-a szerint a két és három műszakban dolgozó üzemekre vonatkozólag a miniszterek a szakszervezettel egyetértésben *engedélyezhetik az első és második műszak munkaidejének 6 órára csökkentését, illetőleg a harmadik műszak elhagyását. A munkaidő-csökkentés esetében munkabér csak a munkában töltött időre jár.* Ebben az évben december 24-én a miniszterek a szakszervezetekkel egyetértésben az egy műszakban dolgozó vállalatoknál, illetőleg hivataloknál is eltérően szabályozhatják a munkaidőt. Erre az esetre is vonatkozik azonban az az előbb említett rendelkezés, hogy *a munkában nem töltött időre munkabér nem jár.*

Újév és az ezt követő vasárnap, január 3-a között csak egy munkanap van, ezért a Minisztertanács határozata értelmében *a vasárnapi heti pihenőnapot január 2-án, szombaton kell kiadni.* Ennek megfelelően december 31-én szombati munkaidő lesz, január 2-án pedig vasárnapi, január 3-án pedig rendes hétköznapi munkaidő szerint kell dolgozni. *Nem vonatkozik ez a rendelkezés a folyamatosan termelő munkát végző üzemekre.*

A fentieknek megfelelően tehát a karácsony és újév körüli munkaidő-beosztás a következő lesz:

Naptár szerint:	A kiadott rendelkezés szerint:
December 24, csütörtök	rendes munkanap (a munkaidő a miniszternek a szakszervezettel egyetértésben kiadott intézkedésétől függően alakul)
25, péntek	karácsony — munkaszüneti nap
26, szombat	karácsony — munkaszüneti nap
27, vasárnap	heti pihenőnap
28, hétfő	rendes munkanap
29, kedd	rendes munkanap
30, szerda	rendes munkanap
31, csütörtök	rendes munkanap
Január 1, péntek	újév — munkaszüneti nap
2, szombat	rövidebb, szombati munkaidő — heti pihenőnap
3, vasárnap	heti pihenőnap — rendes munkanap

A díszkút- és szoborpályázat eredménye

Szombaton kihirdették a fővárosi tanács díszkút- és szoborpályázatának eredményeit. A bíráló bizottság az első díjat nem adta ki, de ennek összegével felemelték a második és harmadik díjakat.

Hétezer forintos második díjat kapott *Bolgár Judit* Fekvő nő, *Kerényi Jenő—Szabó István* Álló nő, *Csontos László* Horgászó fiú, és *Varga Imre* Két mackó című pályaműve.

Négyezer forintos harmadik díjat kapott *Antal Károly* Csikó, *Nagy István* Ülő nő, *R. Kiss Lenke* Korsós lány, *Radó Károly* Fiú teknősbékával, és *Simon Ferenc* Kislány ággal című pályaműve.

■ SZOVJET SZAKIRODALOM AZ USA-BAN

Az USA-ban évenként mintegy 60 000 oldalnyi szovjet tudományos és technikai folyóiratcikket és könyvet fordítanak le angolra. Ötvenhárom szovjet folyóiratot megérkezés után azonnal teljes egészében lefordítanak és dokumentációban kiadják és ezeket amerikai intézmények, tudósok, iskolák rendelkezésére bocsátják. A fordítás, kiadás államköltségen történik.

Január közepére elkészül Magyarország első reprezentatív, modern gépjármű-bemutatóterme

A Kereskedelmi Tervező Iroda megbízásából *Bruzsa László* és *Tömöry Tamás*, a Műszaki Egyetem lakóépülettervező tanszékének két munkatársa készítette el a *Népköztársaság útja 8.* sz. alatt megnyíló autóbemutató terem terveit.

— A Népköztársaság útja 8. számú épület *jobboldali földszintes szárnyában* helyezzük el az autószalont — mondotta munkatársunknak *Bruzsa László* mérnök. — A *portált aluminiumból* terveztük. *Az ablakkeretek arany színű eloxált aluminiumból készülnek, a falakat csillogó, fekete, eloxált aluminiummal borítjuk.* A teremnek *három nagy ablaka* lesz, kettő 2,40×3,00 méter, és a földtől csak egy 15 centiméteres falsáv választja el. Az egyik nagyméretű ablakot úgy szerkesztettük, hogy mindjárt *bejáratul is szolgáljon a gépkocsiknak: az egész ablaktábla eltolható.*

— Magyarország első reprezentatív gépjárműbemutató terme *január közepére készül el.* (mj)

KIS TÜKÖR

Belföldi világjárás

Unokaöcsém lelkes és fáradhatatlan hátramozdító az üzemi KISZ-ben; részt vesz mindenben, szervez, szaladgál, dolgozik, kissé hebehurgyán, de tűzzel és magávalragadó lendülettel. A társadalmi munka apostola. Nyakig veti bele magát, akár a Hanság lecsapolásáról van szó, akár előadássorozat, vagy táncmulatság rendezéséről. Mindent megcsinálni, elintézni, rendbehozni — ez az ő életeleme. És mindent látni akar: az egész világot, földet és naprendszert, a galaktikákat és extragalaktikákat. Boldogtalan lesz, ha nem jut fel az első űrhajóra.

Addig is e földi téreken kívánna minél többet csatangolni. Korához képest volt is már külföldön eleget. Járt Bulgáriában, Csehszlovákiában, elvitték a VIT-re, most pedig sokadmagával dolgozik esténként az üzemben: egy moszkvai társasutazás költségeit gyűjtik.

Tegnap találkoztam vele, lelkesen mesélte, hogy utazik Szegedre.

— Mi történt Szegeden?

— Nem történt semmi, csak meg akarom nézni. Jövő héten Pécsre megyek, aztán Győrbe.

— Mi ez? Belföldi világjárás?

— Hát... így is lehet mondani. A valóság az, hogy nem akarok úgy járni, mint a barátom. Külföldön volt és az ottani fiatalok arra kérték, meséljen nekik a mi szép városainkról. Meg se tudott mukkanni. Már a harmadik külföldi úton vett részt, de még egyetlen magyar várost se látott. Így aztán szégyenszemre hozzá sem tudott szólni, mikor a külföldiek egymás szavába vágva dicsérték a magyar városokat. Akadt olyan, aki még Budapestről is többet tudott, mint ő. Hát én ilyen szégyenben nem akarok maradni.

Világjáró fiataljaink bízvást követhetnék példáját. Helyes, hogy minél többet akarnak látni a világból, de ez az ország is része a világnak és igazán nagyon szép.

Érdemes megnézni — »bennszülötteknek« is.

Lőrincz Mária

A tudás új magyar kincsestára

Megjelent az Új Magyar Lexikon első kötete

Néhány nap múlva a könyvesboltokba kerül az *Új Magyar Lexikon* első kötete. Könyvkiadásunk e jelentős eseménye alkalmából szombaton sajtófogadást tartott az *Akadémiai Kiadó. Csűrös Zoltán* akadémikus, a Budapesti Műszaki Egyetem rektora, a lexikon szerkesztő bizottságának tagja mondott beszédet.

A többi között elmondotta, hogy az első kötet *8099* címszót foglal magában és ezeket *403 szövegközti ábra*, továbbá *22 oldal terjedelmű illusztrációs, illetve térképmelléklet* teszi szemléletessé. A teljes mű *két éven belül* kerül az olvasók kezébe.

*

Több mint ezer tudós, tanár, szerkesztő és gyakorlati szakember dolgozott, illetve dolgozik tovább a lexikon cikkeinek megírásán. *Félmilliós címszóanyagból* válogatták ki a tervezett hat kötet számára a mintegy 40 000 címszót. A lexikon technikai előállításában az

Akadémiai Nyomda, az *Állami Nyomda* s a *Kartográfiai Vállalat* által készített térképeket nyomó *Offset Nyomda* működött közre.

Ez a kiadói vállalkozás valóban hézagpótló, hiszen *több mint tíz éve nem jelent meg magyar nyelvű lexikon* s mindeddig nem rendelkeztünk ilyen átfogó jellegű *marxista—leninista* szellemben készült művel. Sokoldalúságával, tömör, de közérthető előadásmódjával kielégíti a sürgető igényeket, egyúttal jó előmunkálat a nagy magyar enciklopédia elkészítéséhez.

Az első kötetet (A—C) lapozgatva, érzékelhetjük, milyen fejlődést tett meg a világ az utóbbi években. Hiszen ez az első magyar lexikon, amely »atomerőmű« címszó alatt már meglevő energiafejlesztő berendezésekről ad számot, ábrázolja az atomerőművek működési elvét, színes nyomatban mutatja be a magfizika fogalmait, képmellékletekkel illusztrálja *az atomenergia felhasználását.* A B betűnél a »borának« címszóval találkozunk. Ez sem szerepelhetett a régebbi lexikonokban. A bór hidrogénvegyületei ezek, amelyekből *rakétahajtóanyag* készül. A lexikon frisseségére jellemző, hogy találkozunk benne *ma élő jeles színészeink* nevével, bár helyenként talán túlzás, hogy esetleg nem maradandó értékű színdarabokat is felsorol a kötet, mivel legutóbb abban játszottak. Örömmel olvassuk *a fiatal költők*, például Csanádi Imre és Csepeli Szabó Béla nevét a nagyokkal, a klasszikusokkal egy kötetben, akik közül itt Ady Endre nyitja meg a sort.

(V. G.)

A kereskedelem felkészült karácsonyra

Az állami és a szövetkezeti kereskedelem idejében gondoskodik arról, hogy a karácsonyi ünnepek előtt fennakadás nélkül kielégíthesse az igényeket. *Hentesáruból* például most is nagy a választék, de az ünnepek előtt még több kerül az üzletekbe. Rövidesen *30—40 vagon hal* kerül piacra. Decemberben nagyobb mennyiségben árusítanak *nyulat, őzet és vaddisznóhúst* is.

Szombaton kiállítással egybekötött karácsonyi vásár nyílt meg Budapesten, a Kígyó utca 4 és a Váci utca 9. számú házban levő *porcelánboltban.* Több mint ezer külföldi és magyar *porcelánkészlet és ólomkristály-szerviz* között válogathatnak a vevők.

Az idén először minden új diplomás orvos kórházi állásba kerül

Az Egészségügyi Minisztérium oktatási főosztályának vezetője tájékoztatást adott a *Magyar Távirati Iroda* munkatársának az idén végzett fiatal orvosok elhelyezkedéséről. Mint elmondotta, az orvosutánpótlás évről évre nagyobb feladat. A biztosítottak száma jelenleg 7,3 millió. Az ötéves terv végére *gyakorlatilag az egész ország lakossága biztosított lesz.*

Az egyetemeken működő elosztó bizottságok a pályázati kérvények alapján jelölték ki az új orvosok működési helyét. Az egyetemekről kikerülő fiatal orvosok gyakorlott, idősebb kollégák felügyelete alatt *kórházi osztályokon, laboratóriumokban vagy kutató intézetekben szerzik meg a szükséges szakmai gyakorlatot.* A kórházi orvosi állások betöltését törvényerejű rendelet határidőhöz köti. Ez a nagy jelentőségű intézkedés tette lehetővé, hogy *az idén először valamennyi fiatal orvos kórházban helyezkedjék el.*

632 általános és 40 fogorvos végzett az idén, több mint ötszázan kerültek vidékre, elsősorban az ipari megyékbe és a bányavidékekre.

NÉPSZAVA
A magyar szakszervezetek központi lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Timmer József
Kiadja a Népszava Lapkiadó Vállalat
VII. ker., Rákóczi út 54
Telefon: 224—819
Felelős kiadó: Galló Ernő, a Népszava Lapkiadó Vállalat igazgatója
Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizetés egy hónapra 14 forint
Athenaeum Nyomda

Üzembe helyezték a lőrinci automata-központot

410 millió beszélgetés tíz hónap alatt — A tervezettnél ezerrel több állomást szerelnek fel a fővárosban — 1 milliárd 300 millió percet beszélgettünk telefonon az idén

Szombaton délelőtt üzembe helyezték a pestlőrinci automata telefonközpontot.

Rontó Tibor, a posta vezérigazgatóhelyettese elmondotta, hogy a 67 ezer lakosú Pestlőrincnek eddig nem volt telefonközpontja, s az ipar a berendezések szállítását csak 1961-re vállalta. A Budapesti Távbeszélőigazgatóság dolgozói a kongresszus tiszteletére terven felül vállalták, hogy Pestlőrincen a kiselejtezett alkatrészekből 800 vonalas telefonközpontot építenek. *Ezzel 4 millió forintot takarítottak meg.*

A posta az idén — mint a *Népszava* munkatársának elmondották — *eddig már mintegy 9 ezer új állomást kapcsolt be.* Az év végéig további *2200 állomást szerelnek fel az országban.* A fővárosban a tervezett 5 ezerrel szemben, több mint 6 ezren kapnak telefonállomást.

Már üzembe helyezték az első bérház-telefonközpontokat a Szabadság-hegyen és a Krisztinavárosban. A kis háziközpontok segítségével öt fővonalra, húsz állomást szerelhetnek fel. Az év végéig a *Beloiannisz-gyár húsz bérház-telefonközpontot ad át a postának.*

Az év első tíz hónapjában 410 millió távbeszélgetést bonyolított le a posta.

Budapesten a távbeszélgetések száma most már eléri a *havi 30 milliót.* (moldován)

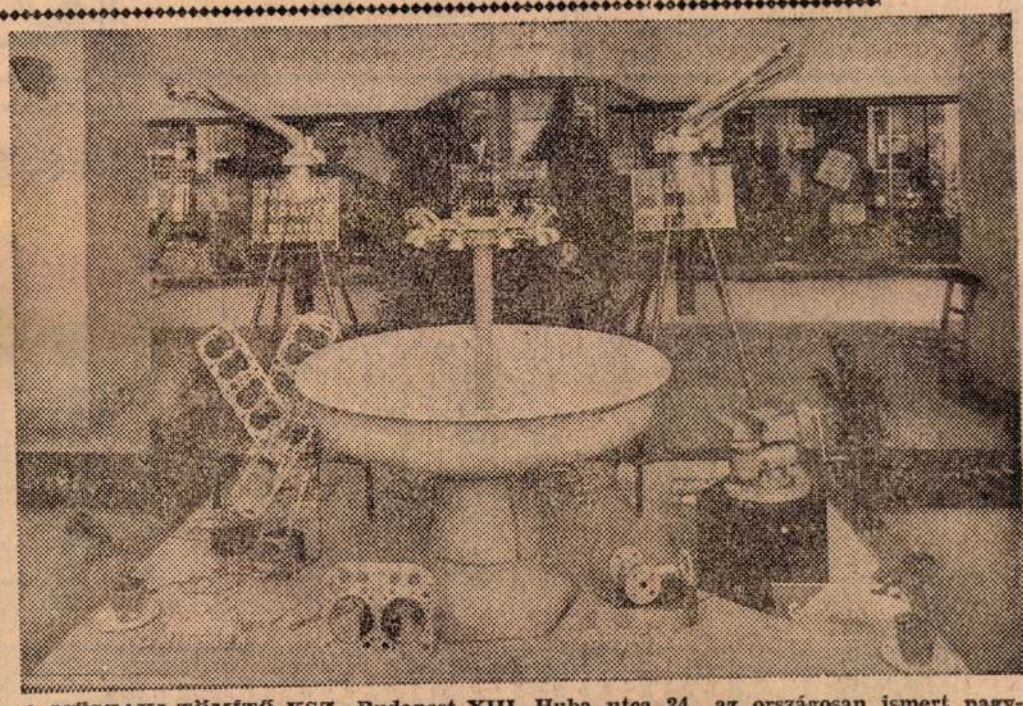

A MŰSZAKI TÖMÍTŐ KSZ., Budapest XIII. Huba utca 24., az országosan ismert nagyteljesítményű szórófejek (esőágyúk) sorozatgyártásán kívül már megkezdte az 1960. évre mezőgazdasági gépekhez (G—35 és Zetor traktorokhoz stb.) szükséges műszaki tömítések tömeggyártását. A szükségletet a szövetkezet a MEZŐSZÖV (Deák tér 3.) és F. M. Anyagellátó Vállalat Bajcsy-Zsilinszky út 57.) útján elégíti ki. Képünk a szövetkezet fontosabb termékeit, üzemi mosdó, műszaki tömítések, szórófejek stb.) mutatja be (x)

VEGYES

Szőnyegjavítás, szőnyegtisztítás, szőnyegrojtozás. Ungár, Akácfa utca 29. 427—634.

Mosógép javítás Express szolgálat
LAKÁSAN
URAI
311—332.

Budapest szomszédságában, 1400 öl szőlő, 40 hl átlagos termésű, bérbeadó. — Választ »Szőlő 60094« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

„GYORS-SZOLGÁLAT" KSZ
Fuvarmegrendelések az alábbi telephelyeken:
Bp., VI. Majakovszkij utca 6. Telefon: 426—163
Bp., VII. Kertész u. 42. Tel.: 225—281
Bp., VIII. Baross u. 127. Tel.: 340—654
Bp., IX. Tolbuchin krt. 1—3. Tel.: 186—077.
ÁRUSZÁLLÍTÁS
RAKODÁSI MUNKÁK
GYORS, PONTOS, MEGBÍZHATÓ!

Mosógép express javítás — lakáson. Folyás + két csapágy 160,— Ft. Garancia. 221—233.

Mosógépet PVC hegesztőt, porszívót, kefélőt lakáson javít Balogh műszerész. Jókai u. 19. Tel.: 310—377.

Szőnyegcsomózó-állvány — eladó. Tel.: 357—819.

ELADUNK felesleges készletünkből jó állapotban levő használt
BAKANCSOKAT
és
KUCSMÁKAT
Érdeklődés: **VASÚTÉPÍTŐ VÁLLALAT** Budapest XII., Böszörményi út 24. szám, anyagosztály Tel.: 351—578

Állami vállalat
DUKKOZÁST VÁLLAL
első osztályú minőségben rövid határidőre. 326—592

VÁSÁROLNÁNK
vagy
könyvjóváírással
átvennénk
kisebb
ÜDÜLŐT
Balaton mellett
Értesítést:
420—998 telefonszámra kérünk
(Fock Béla kartárs)

LAKÁS

Körúti 2 szobást cserélek, külön 2 lakásra. Lenin körút 38. II. 3, este 6—8-ig.

Fiatal házaspár, egyedülálló, gyermektelen idős nő gondozását vállalná lakásért. Telefon: 459—008.

Dolgozó leány albérleti szobát keres. De. 10 után — Tel.: 319—904.

Házfelügyelőségemet kétszobás lakással, jó jövedelemmel elcserélném kétszobás összkomfortos lakással Keletinél. Telefon: 428—220.

Fiatal, nőtlen gimnáziumi tanár albérletet keres. — 127—280/35, Balla.

Gépészmérnök albérleti szobát keres. Tel.: 160—843, 8—16 óráig.

Egyedülálló fiatal orvos, egyetemi tanársegéd albérleti szobát keres. Telefon: 337—105.

Szabadrendelkezésű vagy leválasztható egyszobás összkomfortos lakást keresek harmincötezerig, belterületen. Százegyvenkettő — kettőszáznegyvenhét, 3 mell.

RUHÁZAT

Esküvőre különlegesen szép menyasszonyi, koszorúslányi, vőlegényi ruhák kölcsönzése. Vidékre is. Újpest, Jókai u. 5.

Oceloth, panofix
BUNDA méret után
megrendelésre,
SZÖRME JAVÍTÓ KTSZ-nél,
Luther u. 2.
Tel.: 334—252.

Veszek bútorokat, férfiruhát, nőit, fehérneműt, tollat, hagyatékot. 343—687.

Müller szűcs
Petőfi Sándor u. 6. II. emelet.

Perzsabunda és egy perzsaláb bunda, kitűnő állapotban eladó. 319—285.

Teddybeert, fehéret vennék. Nagymező u. 6. I. 2. Este héttől.

FELHÍVÁS

Eltűnt! Möeler Jánost keresi felesége. Nevezett 9. utász zászlóalj 1. századában szolgált, 1944 decemberében írt utoljára Soroksárról. Akik tudnak róla, adjanak értesítést következő címre: Presto Budapest 4. Postafiók 120.

Elveszett német vizsla kutya, nyomravezető magas jutalmat kap. XI. ker., Hamzsabégi út 60/c, fszt. 63. Vastag.

OKTATÁS

Korrepetál számtanból, mértanból általánosokat lakásukon — szakerő. Leveleket: I., Fláth János utca tíz. Nagy.

ADÁS, VÉTEL

40—100 cm lucfenyő fácskák kaphatók 25—36 fillér/cm áron a veszprémi erdészetnél, Veszprém, Pajta u. 8. Telefon: 16—92. Csomagolás és szállítás esetén a költséget külön felszámítjuk.

3 db
Cornwall láncos
imp. martin acélból, hossz: 10 m, átm. 100 mm
ELADÓ
Telefon: 496—973.
Bp. XIV., Kerepesi út 150.

Különféle díszcsemeték, suhángok kaphatók 3,20—10,60 Ft/db áron a balatonfüredi erdészetnél. Balatonfüred, Táncsics M. u. Telefon: 8. Csomagolás és szállítás esetén a költséget külön felszámítjuk.

Megvételre keres
a 11. sz. AKÜV
7 vagy 8 kilowattos
agregátort, 6 méteres szállítószalagot, öntöltős indítókocsit
Kéri. 201—173.

Kisipari gyereksportkocsi eladó. 256—696, este.

CSILLÁRT vesz, elad, javít
ELEKTROMOS KTSZ
VI., Népköztársaság útja 13. 426—992

Teddybeert, színeset vennék. Vasárnap 1-ig, hétköznap 10-ig. Telefon: 141—309.

84 forintért GUMICSIZMA
(melegen vulkanizált, saválló, vízmentes, felújított, Ia kivitelben)
kapható
állami vállalatok, szövetkezetek, állami gazdaságok részére
FŐVÁROSI XXI. KÉZMŰIPARI VÁLLALAT
Budapest XXI., (Csepel) Katona József u. 22. sz. Telefon: 344—955

Vállalatok! Szövetkezetek! Állami gazdaságok!
Használt GUMICSIZMÁT
kilós árban
MEGVESZÜNK
FŐVÁROSI XXI. KÉZMŰIPARI VÁLLALAT
Budapest, XXI. (Csepel), Katona József utca 22. szám.
Telefon: 344—955.

BÚTOR

Veszek hálószoba-bútort, kombinálatot, párosszekrényt, pároságyat, hagyatékot. 33—60—27.

Bútort, hálót, rekamiét, hagyatékot veszek. Házhoz megyek. 157—872.

Veszek használt szoba-, konyhabútorokat, varrógépet, ruhaneműt. Hívásra azonnal felkeresem. 339—197.

Konyhabútort kisiparostól, fizetési kedvezménnyel, Szent István körút 23 (Nagy Ignác utcai oldalon), Nyugatinál.

Rekamiék, ülőbútorok olcsón, fizetési kedvezménnyel, jótállással kaphatók. Javításokat vállalok. IX., Kinizsi u. 19. Kárpitosmester.

Különleges ágyrekamiék, vitrines rekamiék, fotelok, székek, kisipari kivitelben, fizetési kedvezménnyel. — (Használt rekamié csere.) Javítást vállal. Krieger, Nagymező utca 34. (Udvarban.)

Több havi fizetési könnyítéssel kárpitozott garnitúrák készen és rendelésre, Kárpitosnál, VIII., József utca 33.

Konyhabútort, rekamiét kedvezménnyel asztalostól. Üllői út 5. (Kálvin térnél.)

Konyhabútor részletre — konyhabútorát átcserélem. Asztalos mester. VIII., Nap u. 2. József körút sarok.

Barokk, koloniál bútorok, nádszását, gyékényezését valódi anyagból vállalom. Özv. Chaman Mihályné, VI., Szondy utca 50. fszt. 15.

Koloniál asztal, könyvállvány, 2 műbútor karosszék, székek, kis pohárszék, lószőrmatrac eladók. 411—923.

3 ajtós szekrény, középen üveggel, sürgősen eladó. — Budapest (Budafok) XXII. József Attila u. 7.

Jóminőségű kombinált szekrény eladó, új. — Újpest, Tél u. 119.

Rekamiét, fotelt, széket, minőségi jótállással készít, javít. Molnár. Aradi utca 11. (Lenin körút sarok.) Címre ügyelni!

Kétszemélyes rekamié, fotel, szék, szelon készen és rendelésre, több havi fizetési könnyítéssel, Kárpitosnál. Népszínház utca 25. Telefon: 341—783.

Kisméretű, jó állapotban levő kombinált szekrény eladó. Telefon: 459—008.

Két darab egyszemélyes, keveset használt rekamié olcsón eladó, kárpitosnál. Vasváry Pál utca 4. (Majakovszkij utcánál.)

Kétszemélyes rekamié — esetleg fotelokkal, részletre is eladó. Kárpitosnál, Visegrádi utca négy.

Sötét dió hálószoba eladó. Rákospalota, Csákberény u. 11. volt Szondy.

Eladó egy kombinált szekrény. XIII., Váci út 32. IV. 2.

Kombinált szekrény, 280, eladó. Újpest, Mária u. 48. ajtó 1.

Elköltözés végett fehér és sötét kombinált szoba eladó. Háromtizenhárom — kettőszáz.

FOTO, OPTIKA

Braun Hobby örökvaku, eredeti bőrtáskával eladó. Telefon: 203—998, de. 8—9-ig.

INGATLAN

Balatonfüred fürdőtelepen beköltözhető 2 szoba összkomfortos villa 195 000 forintért, áthelyezés miatt, eladó. Leveleket »Sürgős 137044« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Azonnal beköltözhető családi ház eladó. Csepel, Kalamár József utca 256. 52 autóbusz végállomásánál.

Pestlőrincen 4 szobás, összkomfortos házam, beköltözhető, kedvező fizetéssel, 2 szobás pesti lakáscserével, eladó. »200 ezer« jeligére a Kispesti Hirdetőbe.

Kettő szoba, konyhás családi ház beköltözhetően eladó. Rákospalota, Felszabadulás út 106. 24-es buszmegállónál. Érdeklődni: Bp. XV. ker., Bocskai u. 6. ajtó 4. Árnai József.

Közművesített 200-as telek víkendházzal, Pestlőrincen a villamostól 2 percnyire eladó. Felvilágosítás: szombat délután, vasárnap egész nap. Sárvári, XIX., Babits u. 2.

GÉP, MŰSZER

Sikkötőgép, külföldi 10/80-as, állvánnyal, eladó. Telefon: 110—735, este 6—8 közt.

Körkötőgép 8—10 hengerrel eladó. Felvilágosítás: 351—680.

ÁLLAMI VÁLLALAT
könyvjóváírással
ÁTVESZ
1 tonnás
villamos-targoncákat
és
5—15 méteres
szállító-szalagokat
Kőbányai Műanyaggyár
Bp. X., Újhegyi út 3. sz.
Telefon: 148—457.
Ü1.: dr. Bellus kartárs.

RÁDIÓ, HANGSZER

Márkás zongora, pianínó eladó. Javítások Lenin körút huszonhat, Fenyőné.

Vennék jóhangú zongorát vagy pianínót, készpénzért. Megbeszélhető telefonon: 223—576.

Felújított rádiókészülékek olcsón, garanciával, eladók. Hajnal, Néphadsereg utca 20.

Zongorák, pianínók, tangóharmonikák, egyéb hangszerek vétele, eladása, javítása. Megbízható szaktanács, értékbecslés — Uhlik Béla igazságügyi hangszerszakértőnél, Rákóczi út negyvenöt. — 138—773.

Világosbarna, egyeneshúros Heitzmann zongora eladó. Telefon: 162—398.

Orion AT 501 M, 12 csatornás televízió, telefunken csövekkel, teljesen új állapotban eladó. Telefon: 350—470.

Páncélökés, kereszthúros rövid zongora, privátnak eladó. Tel.: 423—032.

Majestic—Aristokrat es-alto saxofon eladó. 359—972.

HÁZASSÁG

29 éves férfi, házasság céljából megismerkedne — hozzáálló dolgozó nővel — aki 3 éves kisfiának édesanyja lenne. Lakás van. »Karácsony 60193« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

TÖBB MINT KÉTEZER ruha közül választhat
ESKÜVŐRE
ünnepélyes alkalmakra ruhák, kosztümök, öltönyök, kellékek kölcsönzése,
BUDAPEST,
V., Kecskeméti utca 8.
Telefon: 386—347.
JELMEZKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT

Szeretne férjhez menni, 39 éves leány. Társbérlet van. »Jó feleség« jeligére a kiadóba.

23 éves fiatalember megismerkedne dolgozó nővel házasság céljából. Lakás van. »Férfi-hűség« jeligére az Újpesti Hirdetőbe.

»Harmonikás 41372« jeligére írjon, házasság céljából — magas, barna, 37 éves iparosnak az a szolid, gyermektelen dolgozó nő, 35-ig, akinek otthonából a boldogság hiányzik. Magyar Hirdetőbe, Bp. Felszabadulás tér 1.

MOTOR, JÁRMŰ

Fekete oldalkocsis Pannónia, újszerű állapotban, 20 000-ért sürgősen eladó. Kelenföldi, Csolnok, Rákóczi-telep (Komárom m.)

Wauxhall, Velox személygépkocsi sürgősen eladó. Cím: XXI. ker., Ligeti Károly u. 35. Gulyás.

Wartburg 1958-as, szinkron. váltós, eladó. Érdeklődés: hétfőn 12—18 óráig, 186—850-es telefonon, a 146-os melléken.

Különféle elfekvő személygépkocsi
(Mercedes, Hanomag, GMC és BMW.) és
tehergépkocsi
(Skoda, Csepel)
alkatrészek
ÁTADÓK
Megtekinthetők az ÉM. Budapesti 1. sz.
ÉPÜLETANYAG-FUVAROZÓ VÁLLALAT
XIII., Röppentyű utca 62. sz. alatti raktárában, Bencze Elemér szaktársnál. — Telefon: 205—570.

DKW Sonnderklasse, négyhengeres személygépkocsi, kifogástalan motorral eladó. Megtekinthető Kresz Géza u. 16—18. javítóműhely, hétfőtől.

Moszkvics 402-es, kitűnő állapotban, igényesnek eladó. Tel.: 111—735.

BMW 340, üzemképes, eladó. Bpest XX., Wesselényi u. 42.

Vállalatoknál, irodákban nélkülözhetetlen a D1 típusú
mágneses hangrögzítő készülék
Alkalmas levelek, jegyzőkönyvek, előadások stb. szövegének felvételére és leadására.
Ára: 2948,40 Ft

Kapható a
Műszer- és Irodagépértékesítő Vállalat szaküzletében, Bp., VII., Tanács körút 9
Telefon: 226—658

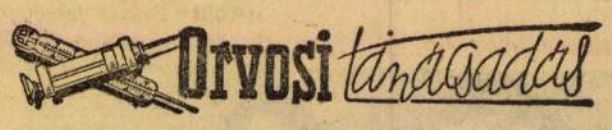

A gyomorfekélyről

S. D. (Heves): Kérdezi, hogy mi az aktív és mi az inaktív fekély? Meddig kell diétázni?

Válasz: Akkor aktív a fekélybetegség, ha panaszokat okoz, mint például gyomornyomás, éhségfájdalom. Inaktív fekélyről beszélünk, ha a tünetek már nem jelentkeznek, de a röntgen vagy gyomortükrözés még mutat elváltozásokat. Ha ezek a vizsgálatok is negatív eredményt adnak, azaz teljesen ép viszonyokat találunk — a folyamat gyógyult. Az étrendnek igazodnia kell a betegség különböző szakaszaihoz. Gyógyszereket sem szabad állandóan szednie. Az orvosi előírások betartásával bízhat a végleges gyógyulásban és a műtét elkerülésében.

Üzenetek

M. J.-né (Budapest): A kérdezett gyógyszer a sokgócú keményedést nem oldja meg. Biztos hatású szer sem hazánkban, sem külföldön nem ismeretes. Az SZTK által engedélyezett vitamin mennyiség teljesen elegendő, annál többet a szervezet felhasználni nem tud.

*

R. M. tanár (Budapest): A feketekávé fogyasztása valóban rendkívüli módon megnövekedett hazánkban. Azért kedvelik, mert serkentőleg hat az agyműködésre. Egészségi szempontból mindaddig nem emelhető kifogás ellene, amíg vissza nem élünk vele. Az esti órákban ne igyunk erős feketét, mert zavarja az elalvást és a nyugodt álmot.

*

B. E.-né (Budapest): A borjúhús egyáltalában nem nélkülözhetetlen operált gyomrú és gyomorhurutos emberek étrendjében. Pótlására nemcsak a szárnyas alkalmas. Megfelelően elkészített, puhára főtt, párolt, vagdalt sertés-, marhahús is minden ártalom nélkül fogyasztható. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy nemcsak a jó konyhai elkészítés, hanem az ételek kellő megrágása is döntően fontos a gyomor kímélése szempontjából.

*

S. R. (Budapest): A kérdezett üveg neve szaruhártya (kornea) lencse, ami az ún. kontakt üvegnek egy változata. Elsősorban rendes szemüveggel nem javítható szemtörési hibáknál van jelentősége, de alkalmazása olyanoknál is szóba jön, akiket a szemüveg használata hivatásuk teljesítésében zavar (színészek, sportolók). Hazánkban is készül, a II. sz. Szemklinikán (Mária u. 39). szerezhető be. Indokolt esetben az SZTK adja.

Dr. F. J.

MŰSOROK

SZÍNHÁZAK

November 29, vasárnap

Operaház: Figaró házassága (Ifjúsági előadás, 11), A Walkür (Fbérlet, 3. előadás. 7). **Erkel Színház:** Háry János (Ifjúsági előadás, de. 11), Faust (Bérletszünet, 7). **Nemzeti Színház:** A windsori vígnők (7). **Katona József Színház:** A tizenhetedik baba nyara (7). **Madách Színház:** Figaró házassága (fél 3), A medikus (fél 8). **Madách Kamara Színház:** Száz nap házasság (fél 3), Nem az én fejem (fél 8). **Néphadsereg Színháza:** Lysistraté (fél 3), Az öreg hölgy látogatása (7). **Odry Színpad:** »A Dunánál«, József Attila-délután (du. 3). **Petőfi Színház:** Mesébe illik (3), Vörös és fekete (7). **Jókai Színház:** A teremtés koronája (3), Örök szerelem (fél 8). **Fővárosi Operett Színház:** Három tavasz (negyed 3), Nyugtalan boldogság (7). **Blaha Lujza Színház:** Nebántsvirág (fél 3, 7). **József Attila Színház:** Kötéltánc (fél 3), Felnőnek a gyerekek (7). **Vidám Színpad:** Pest az Pest (fél 4, fél 8). **Kis Színpad:** Aki jól fekszik (3, 7). **Állami Bábszínház:** Jancsi és Juliska (de. 11), Hófehérke (du. 3), János vitéz (du. 5). **Potyautazás** (fél 8). **Bartók-terem:** Csinn-Bumm cirkusz (de. 11), Ilyen vagyok (du. fél 4, este fél 8). **Zeneakadémia:** A Rádió és Televízió tánczenekara (8). **Erkel Színház:** Furfangosok bajnoksága (döntő, 3). **Kamaraterem** (Semmelweis u.): Tarka lepke, kis mese (de. 11). **Zeneakadémia:** Magyar muzsika. A Fővárosi Zeneisk. Szervezet bérlete, 2. (de. 11). **Csepeli Munkásotthon:** Magyar Áll. Hangversenyzenekar, Csepeli bérlet, 1. (fél 8). **Budapest Varieté:** Humorban önkiszolgáljuk (fél 4, 7).

TELEVÍZIÓ
Vasárnap

10.00: Ifjúsági filmmatiné: **Vándorúton** az NDK-ban, útirajz-film. Tengerészrevü. Szovjet játékfilm. **14.25:** Magyarország—Olaszország válogatott labdarúgó-mérkőzés közvetítése Firenzéből. **19.00:** Új élet Pettenden. **20.05:** Edip Cuci-nak, az Albán Népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetének nyilatkozata. **20.15:** Albánia útjain. Filmösszeállítás. **20.50:** Elöl járunk a harcban!

1963 MÁR 6

1021

Képzőművésznők kiállítása

Ma délután fél öt órakor nyílik meg a képzőművésznők kiállítása a Hazafias Népfront nagytermében. Huszonnégy festőművésznő és két szobrásznő szerepel alkotásaival ezen a kiállításon. A tárlat március 20-ig megtekinthető.

R. Kiss Lenke: Olvasók

ESTI PÉCSI NAPLÓ
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

[illegible]

Sportvezetők, [illegible] ári
Mindent a sportért — [illegible] tal

A városi TST-t méltán nevezhetjük Pécs sportközpontjának, ebben a hivatalban futnak össze azok a szálak, amelyek 41 sportkör és sokezer sportoló működését és sportolási lehetőségét biztosítják. A sok csatornán ide befutó szálakat hárman tartják kezükben: *Csaba Andrásné* adminisztrátor, *Hermesz Béla* főelőadó és *Rózsahegyi Mátyás*, a TST elnöke. Hármójukról keveset tud a nagyközönség, mivel foglalkoznak, miből áll napi munkájuk.

Ügyfélfogadás reggeltől estig

Reggel nyolc órakor már zerény írógép kattogás fogadott bennünket, az elnök leveleket diktált és Csaba Andrásné keze alól gyors egymásutánban kerültek ki a teleírt oldalak. Közben sűrűn csengett a telefon, hol egyiküket, hol másikukat kérték a készülékhez, sport köri vezetők és sportolók, legkülönfélébb kérdésekre kértek felvilágosítást.

Még nem volt kilenc óra, amikor beállítottak az első ügyfelek. A korán kelők a *Városi Síszövetség* vezetői voltak, akik a szombat-vasárnapi országos bajnoksággal kapcsomód egy kissé a folyamat munka végzésére.

Délután újult erővel ind meg az ügyfélforgalom. Lel tetlen feladatra vállalkozik

aki megkísérelné leírni, hog hányan és milyen ügyben já tak a TST-n.

A hivatalos munkaidő f ötkor ér véget, de ekkor *jönne a szövetségek munkatársa* magától értetődik, hogy ne lehet befejezni a munkaidőt. teke-szövetség két munkatárs a *Pál, Kelemen* és *Bálint Kupa* versenyéről számolt be *Her zán Miklós*, a filmcsoport veze tője a következő hónapi mun katervet kívánta megbeszélni de ott voltak a labdarúgó

1021

KÉPES ÚJSÁG

IX. ÉVFOLYAM
9
1968. III. 2.
ÁRA: 3,50 Ft

R. KISS LENKE

(„Az anyaság szobrásza” című riportunk a 14—15. oldalon)

MTI—fotó, Kovács Sándor felvétele

9 KÉPES ÚJSÁG

A TARTALOMBÓL

MINDENKI JÓL JÁR (4—5. old.)

A vita eldőlt: bebizonyosodott, hogy a termelőszövetkezeti melléküzemágak hasznosak. Sok példa mutatja, hogy a népgazdaság is jól jár, meg a szövetkezetek is.

JÁTÉK ÉS VALÓSÁG (12—13. old.)

Mintha a város, Kaposvár közvéleményét sokat foglalkoztató ügy elevenedne meg a színpadon, Halasi Mária színművében. Van-e köze egymashoz a darabnak és a valóságnak?

HONGKONG (18—19. old.)

Milyen közelről »az angol korona legszebb gyöngye?« Ezt mutatjuk be képben és szövegben.

AMÍG A KISBABA MEGÉRKEZIK (26—27. old.)

Babát váró kismamáknak ajánljuk e heti divatösszeállításunkat, amelyben a nappali öltözéktől az alkalmi ruháig mutatunk be modelleket.

KÉPES ÚJSÁG
A Hazafias Népfront falusi hetilapja
Főszerkesztő: Eck Gyula
Szerkesztő: Bolgár István
Szerkesztőség:
Budapest VIII., Gyulai Pál utca 14.
Telefon: 137—660
Kiadja
a Hírlapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Kiadóhivatal:
Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál. (Budapest V., József nádor tér 1. sz.)
Előfizetési díj: 1 hónapra 14,—, negyedévre 42,—, félévre 84,—, egész évre 168,— Ft.
68.0542
A 100 éves Athenaeum Nyomda rotációs mélynyomása
Felelős vezető: Soproni Béla igazgató
Index: 25 439

HÍR • FOTÓ • LEVÉL • TÁVIRAT • SZEMLE •

KOMAROVA

Kedves vendégei voltak hazánknak a múlt héten: a hősi halált halt szovjet űrhajós, Vlagyimir Komarov özvegye és kislánya. Mindenütt, ahová ellátogattak, meleg szeretettel fogadták őket, felnőttek és iskolások egyaránt. Pápán ünnepélyes keretek között leplezték le Komarov mérnök-ezredes szoborportréját. Felvételünk ezen az ünnepségen készült Valentyina Komarováról

(MTI Fotó, Friedmann Endre felvétele)

RÖVIDZÁRLAT

Petrovits László fotóriporter sportfotó-felvételeiből kiállítást rendezett. E felvételének a címe: „Rövidzárlat", a kapus tehetetlenül áll, a labda a léc alá vágódott

GYALOG

Rövidesen elindul Alaszka Port Barrow nevű városából az a négy személyből álló expedíció, amely az Északi-sarkon át a Spitzbergákig terjedő 5000 kilométeres utat jórészt gyalog akarja megtenni. A mintegy 16 hónapig tartó út résztvevői a sarkvidéki állatvilágot kívánják tanulmányozni

MIKRO

Ez a neve a világ legkisebb rádióvevő készülékének, amelynek mindössze 2 dkg a súlya, és a Szovjetunióban gyártják. Franciaország máris nagyobb tételt rendelt a közép- és hosszúhullámon működő ultramini rádiókból

HASIS

Az Egészségügyi Világszervezet kutatói megállapították, hogy a hasis női rabjai többségükben torzszülötteket hoznak a világra

NAGYDÍJ

A stockholmi humor-akadémia múlt esztendei nagydíját a svéd meteorológiai intézetnek adományozta a meteorológiai jelentésekért, „mert ezek ideális fantáziáról és jó humorérzékről tanúskodnak, s ugyanakkor – semmi közük a valóságos időjáráshoz"

NYELVEK

Egy nemrég megjelent néprajzi atlasz szerint a világon ezerháromszáz féle nép él, de a nyelvek száma megközelíti a háromezret, mert sok országban több nyelvet is beszélnek. A nyelvjárások száma persze még ennél is sokkal nagyobb. Szudán lakossága például száztizenhét nyelvjárást ismer. Kongóban ötszáz, Indonéziában kétszázötven, Togóban pedig negyven nyelvjárás létezik

„KÁROSULT"

Egy nyugatnémet mozdonyvezető hat évvel ezelőtt megnyerte a lottófőnyereményt: több mint félmillió márkát. Azonnal otthagyta állását, luxuslakosztályt bérelt, ahol öt esztendőn át milliomos módjára élt. Egyszer aztán értesítette a bankja, hogy az utolsó fillérje is elfogyott. Mivel nagyon megszokta a jómódot és a semmittevést, nem állt újra munkába, hanem tolvajéletre adta magát. Nemrég tetten érték, és bíróság elé került. „Én egy károsult vagyok – jelentette ki a tárgyaláson. – Ha akkor nem nyerek, megmaradtam volna becsületes vasutasnak"

TENYÉSZTIK

Nos, már ilyen is van: egy francia–etiópiai vállalat krokodilokat tenyészt. Talán mondanunk sem kell, nem hobbyból, hanem a veszedelmes állatok értékes bőréért

ÓVATOSSÁG

A lengyelországi Szczecinben készült ez a felvétel az egyik óvoda úszni tanuló apróságairól. Valahányszor uszodába viszik őket, egy-egy mentőövet kapnak, mert – jobb félni, mint megijedni

„Zirc főterére készül ez a két és fél méter magas szobrom."

(MTI — fotó, Kovács Sándor felvételei)

„Édesanya, rajzolj nekem egy mozdonyt!"

AZ ANYASÁG SZOBRÁSZA

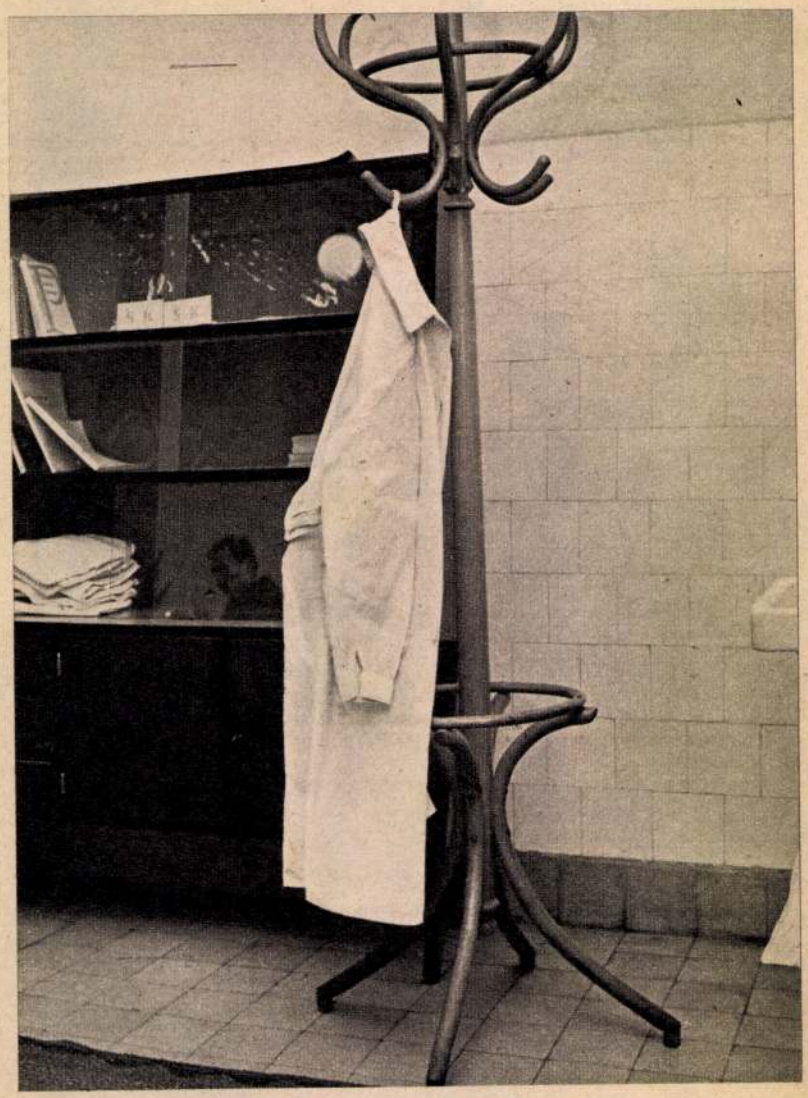

Egy fehér köpeny, orvosi köpeny gazdátlan maradt Kaposváron...

...s egy fehér köpeny esténként gazdára talál. A dráma orvosának alakítója: Simon György

A VALÓSÁG

A Kaposvári Megyei Kórház sebész főorvosát, dr. Szabó Bélát tizenkilenc esztendeje ismeri a város. A főorvos most ötvennyolc éves, két esztendő múlva eléri a nyugdíjkorhatárt. Az orvosokat emlékezetesen, külsőségekben is méltóan szokták búcsúztatni, ha nyugdíjba mennek. Dr. Szabó Bélát két évvel a nyugdíj előtt, fegyelmi úton bocsátották el munkahelyéről.

A városban is, de az egész megyében sokakat megdöbbentett a hír, hiszen a sebész főorvosnak tizennyolc esztendő alatt sok betege volt, sokan gyógyultak meg az általa vezetett osztályon, és nagyon sokan egyenesen az ő személyével kötötték össze gyógyulásukat. És mégis, az ügy jó ismerői határozottan állítják: ezt a fegyelmi vizsgálatot régen, tíz, vagy tizenöt esztendővel ezelőtt kellett volna lefolytatni, hiszen azok a súlyos tények, amelyeket a vizsgálat felderített, már régen jelen voltak a sebész főorvos és a vezetése alatt álló osztály munkájában. Mégis csak egy — dr. Szabó által operált — beteg halála, s a halál okának vizsgálata tudta áttörni azt a »védelmi kordont«, amit dr. Szabó vont önmaga köré esztendők során.

A halál oka még nem tisztázott, ennek felderítése orvosszakértők dolga, de ami közben napvilágra került — s amit a fegyelmi jegyzőkönyv rögzít — bizonyítja: a kaposvári sebész főorvos ügye régen megérett a rendezésre.

Orvosi körökben esztendők óta ismert tény volt, hogy a megyei kórház sebészetén a gyógyító munkában sokszor a legelemibb szabályokat sem tartották be. Nem fordítottak kellő gondot többek között a sterilitás szabályainak betartására, nem különítették el például az aseptikus betegeket a fertőzöttektől, noha ez a kötelező sterilitás legelemibb szabálya. Ilyenformán nem volt véletlen az sem, hogy a kaposvári sebészeten a halálozási arányszám pontosan kétszerese a megyei kórházak átlagának.

A sebész főorvosnak a gyógyító munka fogyatékosságából eredően már három esetben volt fegyelmije, mégis mindent »átvészelt«, s hogy a további gyanakvásoknak elejét vegye, megdöbbentő eszközökhöz is folyamodott. Osztályáról csupán az elmúlt esztendőben tizenkét olyan beteget bocsátottak haza, hozzátartozók kérésére, vagy anélkül, akiket gyógyíthatatlannak nyilvánítottak. De a szakértői vizsgálatok tanúsítják: a betegek között volt olyan is, aki elbocsátás után minden orvosi felügyelet nélkül még négy napig élt, s feltehető, hogy orvosi gondozással, gyógykezeléssel tudtak volna állapotán javítani.

Az osztályon ilyen módon igyekezték »szépíteni« az elhalálozási statisztikát. S mindezt az osztályvezető, dr. Szabó Béla jóváhagyásával, támogatásával. S ami még ehhez tartozik, azt szinte elhinni is nehéz.

A kórházból kiadott betegeket az osztály orvosai szállították haza saját gépkocsijukon, természetesen térítés — 300—500 forint — ellenében.

Régi fekélye volt már ez az ügy a kórháznak, a megye orvosi társadalmának. S talán nem is hatalmasodott volna el szinte a jóvátehetetlenség határáig, ha évekkel ezelőtt hasonló helyzetekben nem indítottak volna hol jó, hol rosszhiszemű mentőakciókat a sebész főorvos érdekében. Most súlyos árat kellett fizetnie a mulasztásért, a felelősségrevonás halogatásáért.

Dr. Szabó Bélát csak állásától fosztották meg, orvosi címe megmaradt, s talán az újrakezdés lehetősége is. De egy valamit végérvényesen elvesztett: a bizalmat.

A JÁTÉK

Valószínű, sokan találgatják majd a dráma megtekintése után Kaposváron: vajon mi volt előbb, a valóság, vagy a játék?

Hallgassuk meg ez ügyben a dráma íróját, Halasi Máriát.

— Drámám több mint egy éve készült. Ha elmondtam valakinek, miről írtam, rendszerint nekem szegezték a kérdést: csak nem a gyulai esetet írtad meg? Csak nem X-ről írtál? Z-ről? Stb... De az igazi meglepetés, talán megdöbbenés, Kaposváron ért, az olvasópróbák idején. Ekkor került nyilvánosságra a dr. Szabó-féle ügy. A látszat valóban az, mintha ezt írtam volna meg drámámban, de erről szó sincs. A néző, a kaposvári néző nem egy gusztustalan kulcsdrámát lát. Csupán az történt, ami minden drámaíróval megtörténhet, aki mai drámát ír: valahol, valamilyen síkon művem találkozott az élettel.

Valóban megdöbbentő hasonlóság. Dr. Szabó Béla ügyének leleplezését egy emberhalál indította el. Lehetséges, hogy ez a beteg nem áldozat volt, halálában az orvosnak nincs szerepe. S a dráma orvosa is, dr. Galla Gyula olyan ügyben kerül bajba, amelyikben ártatlan, ebben az egyben igaza van. Ezért futkározik ismerőseihez, protektoraihoz, minisztériumi lépcsőkön a sebész, mert az ügyben, amiben vádolják, ártatlan.

— Ezt szerettem volna drámámban elmondani, s ez a darab végső summája is: nem elég, ha egy adott ügyben igazunk van. Úgy kell élni, hogy egész életünk adjon felmentést mindenféle vád alól.

A dráma már mindennapos eseménye a városnak, a bemutatón igen nagy sikert aratott. A kaposvári színház együttesének, amely a dráma gondozását, színpadra vitelét vállalta, azonban nem mindennapos eseménye, élménye volt ez a munka. Erről beszélt a színház igazgatója, a darab rendezője, Lacina László is:

— Színházunknak már szinte hagyománya van a mai magyar darabok ápolásában. Mi rendeztük meg a mai magyar drámák dunántúli seregszemléjét, s nagy szeretettel kezdtünk hozzá Halasi Mária drámájának színpadra viteléhez is. De a próbák során láttuk, ez esetben nemcsak egy mai magyar drámával van dolgunk. Olyan drámával is, amelyhez szinte napi élményei kapcsolódnak színészeknek, nézőknek egyaránt, s ez még nagyobb felelősségérzetre, igényesebb művészi munkára sarkallt. Remélem, ezt tanúsítja előadásunk is.

Ibrányi Tóth Béla

Zirc legszebb parkjában áll majd az a két és fél méter magas szobor, amely ma még csak agyagból megformálva gyönyörködtet és gondolkodtat el R. Kiss Lenke szobrászművész veszprémi műtermében. Érett, fiatal nő álló alakja, arcán szende mosoly. Tökéletes, szép minden testrésze. Olyan, mint a szerelmes férfi képzeletében élő női szépség. Egészség, életöröm, gyöngédséggel együtt megjelenített erő, anyaság utáni sóvárgás sugárzik belőle.

Láttam R. Kiss Lenke tízegynéhány szobrát. Egy kivételével mind női alak, vagy gyermek. Fiatalasszonyok, lányok, tuskólábak és valószínűtlen vastagra formált karok nélkül is az erő, a szépség, az anyaság eszményképei. Ezt sugallja a Tatabányán felállított Olvasó lányok, a Fóti Gyermekvárost díszítő szobra, s a Róna utcai óvodában látható Karikázó kislánya. Balinkabányára sem bányászt tervezett, hanem egy olyan szobrot, amely az édesanyát mutatja, gyermekével. Ezt a szobrot a bányászok egymás között »anyánk«-nak mondják. Van ebben valami közvetlenség, kedvesség, szeretet. Éppúgy, mint a veszprémi Vörös Hadsereg téren álló Vízöntő lányban, akinek ércbe öntött, formás, szép alakját a fiatalok elkeresztelték Zsuzsinak. Többször rá is írták a vízmedence falára.

A szekszárdi Megyei Kórház parkjában áll egy szobra: tökéletes szépségű meztelen nő. Egyik szakorvos, a képzőművészet nagy barátja, ezt mondta róla: »A férfiálom«. A gyógyuló betegek ezt a szép szobrot az egészség, a női báj szobrának nevezik. Kisplasztikáiban a gyermekek jelennek meg. Szobraiban az anyák, a lányok. Én azt mondanám R. Kiss Lenkéről, hogy az anyaság szobrásza.

— Tökéletes — helyesel —, bár ezt eddig még senki sem mondta.

— Szeretném, ha kötetlenül beszélne élete nagy fordulóiról.

— Nagyszalontán születtem, Arany János párciumi városában. Még álmomban is látom olykor-olykor az ó csonka tornyot. Eszembe jut Arany János verse: »Csonka torony nyúlik a felhőbe, / Rajta pihen a nap, lemenőbe': / Rá-ráveti visszanéző fényét, / Mintha látnám ősapáim vérét.«

— Édesapám lakatos volt. A történelem vihara Rákospalotára sodort bennünket. Édesapám rózsákat, mindenfajta művészi szépségű, képzeletet megfogó alakokat tudott készíteni vasból. Úgy bánt vele, mint fia, a bátyám, Kiss István szobrászművész, vagy én az agyaggal. Édesanyámtól a szép magyar beszédet tanultam, mesélések, dalolások, legendamondások közben. Édesapámat korán leszázalékolták, öt évvel a nyugdíjazás előtt. Akkor már egy szabad rajziskolába jártam, készültem a Képzőművészeti Főiskola felvételijére. El kellett mennem bérelszámolónak, mert keresetemre rászorult a család. Évek múlva kezdhettem el álmom megvalósítását: felvételiztem a Képzőművészeti Főiskolán. A rákospalotai Mackó utcában, egy földszintes házban csináltam első szobraimat.

Sóhajt. Cigarettára gyújt. Dióbarna szeme megcsillan, amikor folytatja:

— Férjhez mentem. Két fiam van. Boldog asszony vagyok. Szeretem a derűt, a szépséget. Megrettenek, ha olyan szobrokat látok, amelyekben nem az emberi szépséget, bizakodást, hanem a torzságot mutatja be a művész.

Bejön a kisfia, Gyurka. Lekuporodik a nagymama mellszobra elé és kéri édesanyját, hogy segítsen neki mozdonyt rajzolni.

— Az nehéz lesz, Gyurikám. Mozdonyt nem tudok rajzolni, de talán mozdonyvezetőt... — S aztán elnézően mondja: — Ezek a mai fiatalok nem akarnak embert rajzolni, csak gépet, gépet, gépet. Ki tudja, mi lesz belőlük? Úgy értem, a fiaimból. Én ebben a korban mindig virágokat rajzoltam. Meg babákat. A végén szobrász lettem; gyermekeket formálok agyagba — és anyákat. Egy kicsit talán magamat; az is lehet, hogy teljesen magamat...

Bodnár István

„Édesanyám modellt ül"

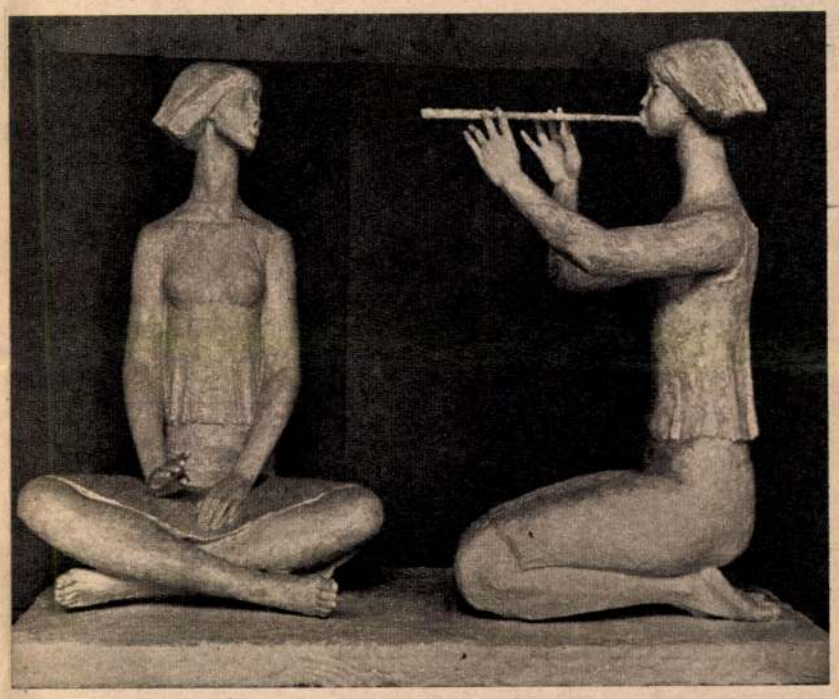

„Szeretem a derűt, a szépséget..."

„A szobron az öntésig vagy a kőbe faragásig mindig van valami alakítanivaló"

„A szekszárdi Megyei Kórház parkjában áll ez a szobrom"

A boston, a keringőből szelídült tánc

A híres francia négyes

TÁNC

»Ha A köznapi életben a szoba egyik sarkából át akarunk menni a másikba, a legegyenesebb utat választjuk, a legkisebb erőfeszítést mozgósítjuk — írta Rabinovszky Máriusz a Tánc című könyvében. — A táncos azonban, ha a színpad egyik sarkából a másikra igyekszik, jobbra-balra lépdel, forog, ugrik, merőben célszerűtlenül. Célszerűtlenül, a gyakorlati élet szempontjából. Ugorni akkor ugrunk, ha utunkat egy árok keresztezi,.. a táncost semmi legyőzendő fizikai akadály sem kényszeríti ugrásra. Ugrik merő belső kényszerből, a gyakorlati élettől igen távoli indulatok elragadtatására ... Valóban, ott kezdődik a tánc, ahol a reális élet mozgása véget ért ...«

Leegyszerűsítve a szemlélődést, a tánc valóban ugrálás, célszerűtlenül.

És mégis, mióta táncolunk már?

Alig múlt fél évszázada, hogy a francia Pireneusok egyik barlangjában gyermeklábtól eredő nyomokat, saroknyomokat találtak. A több ezer éves emléket cseppkőbevonat őrizte meg számunkra. S a tudósok olvastak ezekből a nyomokból. Feltevésük szerint az évezredekkel előbb élt emberek egy Ausztráliában még ma is ismeretes rituáléja zajlott le a barlangban, a kamaszok férfivá avatási ünnepe. A saroknyomok: az avatandó férfijelöltek tánclépéseinek nyomai.

Kezdetben a tánc a létért való küzdelem egy formája volt, a munka, az élelemszerzés része. Aztán új szerepet kapott. A szórakoztatás, gyönyörködtetés szerepét. Régi krónikákból tudjuk, hogy Dávid és Salamon izraeli királyok udvarában már zenét szerzettek, táncokat alkottak, Salamon pedig udvarába gyűjtötte a tehetséges énekes-táncos rabszolgákat, az udvar szórakoztatására. Így jutott el a tánc az őskor emberének barlangjától a színpadig. A színpadi tánccal már a görög tragédiákban, Szophoklész drámáiban is találkozunk.

De nemcsak a színészek, a »hivatásosak« táncoltak, táncolt a nép is. Táncolt a paraszt, a polgár, sőt némely országban táncolt maga a király is. Franciaországban egy időben — amint egy beavatott írta — a nagy bálokon dőlt el a magas politika. A minisztertanács csak a két menüett között kitervelt javaslatokat helyeselte.

De voltak ellenzői is a táncnak. Cicero, a nagy római politikus mondta: »Senki nem táncol, aki józan.« Egy másik bírálója a táncnak, még messzebbre ment: szerinte a tánc az ördög leghatásosabb eszköze, ugyanis ha férfi nővel találkozik, a csábítás három eszközét használhatja: csábíthat a szemével, csábíthat a szavakkal, de legveszedelmesebb, ha meg is érinti a lányt. A táncban pedig mindhárom egyszerre alkalmazható.

Mégis, minden tilalom ellenére a tánc nemcsak hogy fennmaradt, de koronként megújult, ismét kivirágzott, új színekkel, formákkal gazdagodva hódított. A tánc történetéből, ha nem is pontosan, de a nagy társadalmi változásokat is meg lehet ismerni. A hatalomra törő osztály nemcsak erkölcsét »hozta divatba«, hanem táncát is. Így tört be a magyar báltermekbe a reformkor idején a csárdás, s lett valóságos tüntetés, politikai tett a negyvennyolcat megelőző esztendőkben.

A társasági tánc története kilenc »divatváltozást« ismer, kilenc stílus, forma váltotta egymást az idők során.

Az első társasági tánc a lassú, sétálós, fejedelmi udvarok tánca volt. A második az olasz, vagy spanyol eredetű vidám, ugrálós. A harmadik a menüett-félék csoportjába tartozik, többnyire francia eredetű, a francia királyi udvarban vált divatossá. Ezt követte az angol népi eredetű, játékos, párcserélgetős friss tánc, majd a német valcer, a cseh polka, valamint lengyel és magyar táncok következtek. Ez már a XIX. század első felére esik. A hatodik hullám a kán-kánnal kezdődött, amelyikről meg kell jegyezni, hogy csak a varietékben, s az operettben honosodott meg, mint társasági tánc nem vált népszerűvé. A hetedik, a keringőből szelídült bosztonnal kezdődött, ezt a hullámot az amerikai stílus jellemzi. Ezt követte a tangó, míg végül, a legutóbbi időkben a jazz-táncok váltak uralkodóvá.

De a sor még mindig nem ért véget. Hiszen hiába olvassuk és ismerjük el, hogy a tánc »célszerűtlen mozgás«, mégis nem tudjuk kivonni magunkat e célszerűtlenség hatalma alól. S ez így is van jól. Csak minél több okunk legyen örömünket, jókedvünket hirdetni táncban is.

I. T. B.

R. Kiss Lenke ?
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1968 MÁR 7
TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

Az „ülő lány" Szekszárdra kerül

1021

A látogatás alkalmával éppen dolgozott.

Hatalmas, agyagból mintázott nő előtt állt. A szobor két és fél méter magas, a talapzattal együtt három méternél is nagyobb. R. Kiss Lenke Veszprémben, a városi tanács által épített alkotóházban dolgozik. Szobrait az egész országban ismeri. Felállították már az alkotásait Tatabányán, Budapesten és Szekszárdon.

Most második szekszárdi szobrának felállítását várja.

A tágas, világos műteremben alkotásairól beszélgetünk.

R. Kiss Lenke a lányok és az asszonyszobrok elhivatott alkotója. „A lányokat miért szeretem? Az tetszik bennük, hogy kamaszok, olyan könnyedek, pillangószerűek. Itt nincsenek ‚súlyos' igények a kompozíció iránt. A fiatalságot, a karcsúságot kell ábrázolnom. Ilyen lesz a Szekszárdra, az új lakótelepre kerülő ülő lány szobrom is".

És az asszonyok? A gyermekükkel játszó anyák, a bátorságot sugárzó asszony-alakok?

— A nőben a biztonságot, az erőt, a nyugalmat és az anyaságot képzelem el. Ezt próbálom formába önteni. Ezért tömörek az asszonyszobraim, mint például ez is, amelyik Zircre kerül a közeljövőben. Örökké visszatérő témám az anya. Mint az, a sarokban pihenő „Terhes asszony" — című szobrom is.

Az ülő lány című szobra, a második Szekszárdra kerülő alkotása (az első a kórház kertjében van), a szívéhez nőtt. Szeretne ott lenni a felállításánál...

— gáldonyi —

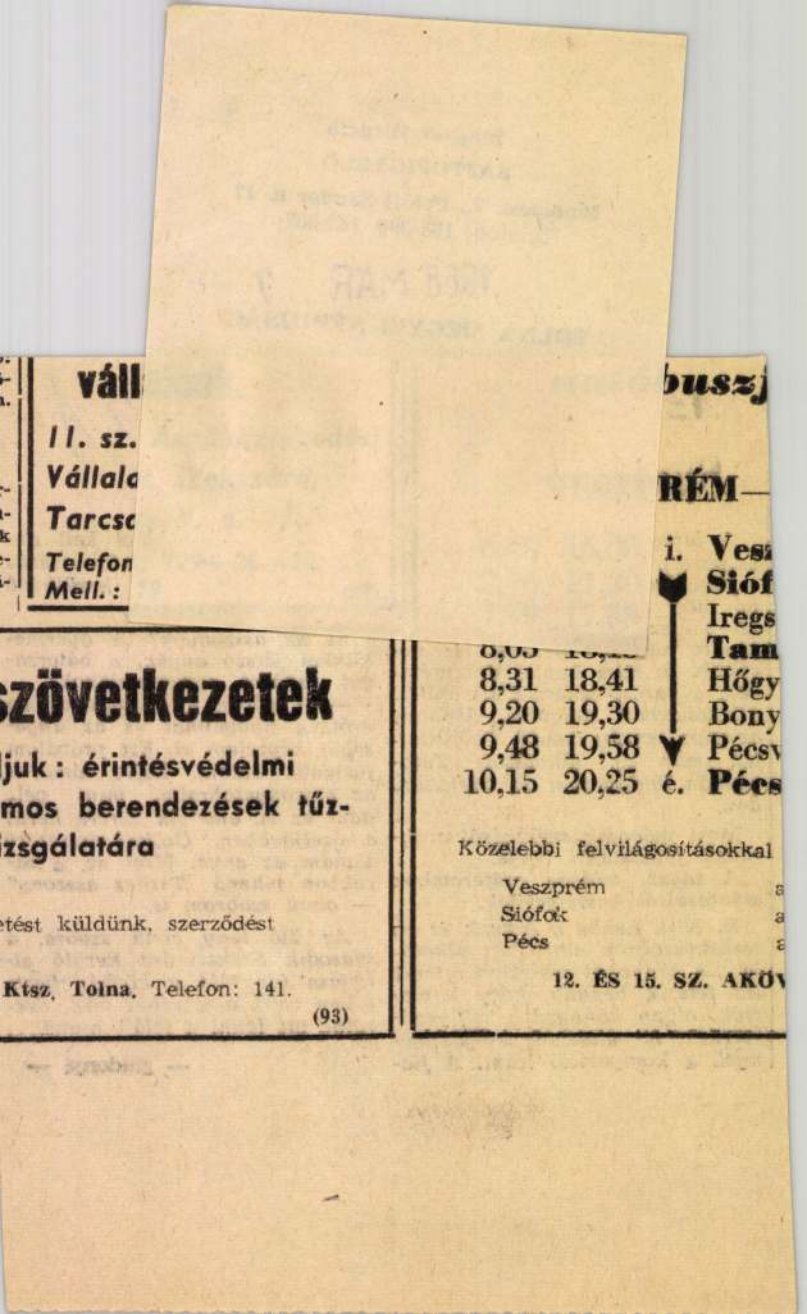

váll

II. sz.

Vállala

Tarcsa

Telefon

Mell.:

szövetkezetek

ljuk: érintésvédelmi

mos berendezések tűz-

izsgálatára

etést küldünk, szerződést

Ktsz. Tolna. Telefon: 141.

(93)

buszj

RÉM—

		i.	**Ves**
			Siófo
			Iregs
8,05	18,[illegible]		**Tam**
8,31	18,41		Hőgy
9,20	19,30		Bony
9,48	19,58		Pécsv
10,15	20,25	é.	**Pécs**

Közelebbi felvilágosításokkal

Veszprém a

Siófok a

Pécs a

12. ÉS 15. SZ. AKÖV

1021 R. Kiss Lenke

MÜTEREM LÁTOGATÁS

KORNISS PÉTER FELVÉTELEI

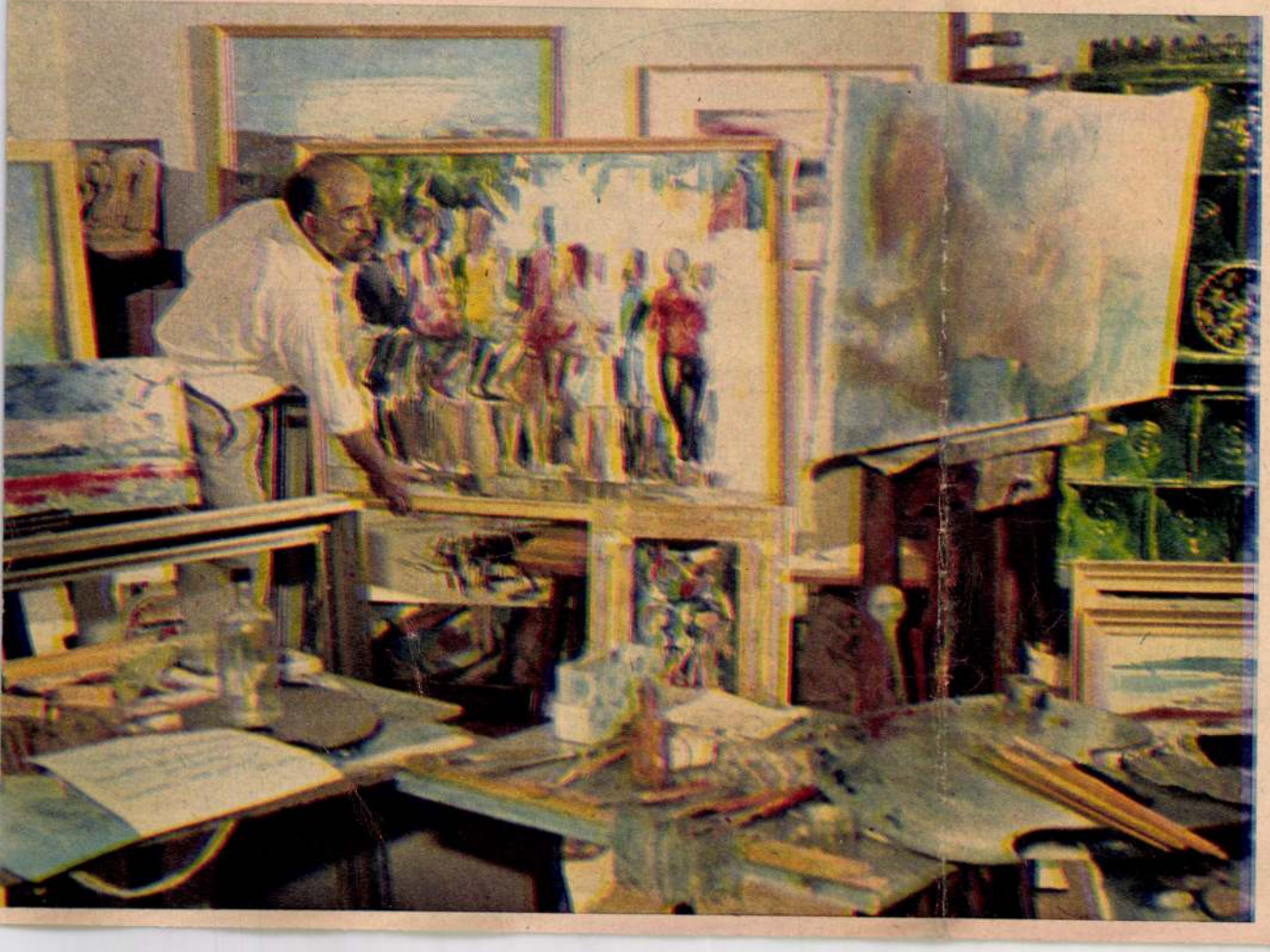

Szobrot avattak X-ben. Leleplezte Y. Az ünnepségen részt vettek A—Z-ig... Többnyire ez a vázlata egy új szobor leleplezéséről szóló tudósításnak. Mellékesen még az alkotó nevét is megemlítik, de ha netán valaki nem jegyezte volna meg akkor, ne reménykedjék abban, hogy később leolvashatja a szobor talapzatáról.

A tatabányai új gimnáziumnál sokan ismerik a félíveken ülő kislányok szobrát, vagy a fóti Gyermekvárosban a Korsós lányt, aki egyszerre két példányban is látható, mivel alakját visszatükrözi a víz. A Béke téri Karikás kisfiú vagy a Róna utcai hula-hoppozó kislány »szerzője« is anonim, és sorolhatnám tovább *R. Kiss* Lenke több, mint egy tucat alkotását, amelyeket naponta több százan, ezren látnak. A névtelenség egyébként nemcsak R. Kiss Lenkét érinti, hanem úgyszólván legtöbb szobrászművészünket. Sok kollégám után hadd jegyezzem meg én is, hogy értelmetlen és az alkotókra nézve sértő is ez a rájuk kényszerített »szemérmesség«. Ha a megrendelőknek és kivitelezőknek nem jut eszébe, lépjen fel hivatalosan a Képzőművészeti Alap a művészek és a közönség érdekében, mert tudni szeretnénk, melyik szobrot ki alkotta.

R. Kiss Lenke csak mosolyog ezen. Zárkózott egyéniség, egyéb érdekeiért sem emelne szót. Amit mondani akar, azt agyagban, kőben, fémben mondja el. A

férfi semmibe meredő, fénytelen szemébe nézett. Az üveges tekintet feleslegessé tett minden további vizsgálatot.

Hirtelen gyötrő szomjúságot érzett. Homloka, teste verejtékben fürdött. A vízcsaphoz vánszorgott és mohón szürcsölte tenyeréből a hideg vizet. Helga... Helga... Lüktetett az agya. Mi lesz vele, ha kiderül a gyilkosság? Mert ez gyilkosság. Vizes tenyerével megdörzsölte arcát, erős nyakát, mellét. Nehéz nap ez, veszélyesen felgyorsultak az események, képtelen lépést tartani velük. Hallotta az ajtó nyitását, hátrafordult. Magdaléna nővér állt ott, pufók arcán angyali mosollyal.

— Főorvos úr, hívja vissza az édesanyját. Sürgős.

— Várjon, nővér — mondta és megérintette a kövér nő karját. — Itt volt, amikor meghalt? — A hullára mutatott.

— Másfél órája fulladozni kezdett. Azonnal szaladtam a főorvos úrért. De a doktornő nem engedte, hogy felébresszem. Azt mondta, majd ő jön.

— Hol a kórlap?

— A doktornő ráírt mindent. Leadtam az osztályirodára. Intézkedtem, hogy szállítsák el a holttestet és fertőtlenítsék a szobát.

— Köszönöm, Magdaléna — bólintott Wolfgang.

Kiment a folyosóra, megfeledkezve a telefonüzenetről. Helgával akart beszélni. Mi történhetett vele? Két nap óta feltűnően megváltozott... Természetesen megvédi, de más kérdés, hogy megbocsátja-e bűnét? Helga orvos. Indulatait, politikai meggyőződését is alá kell rendelnie orvosi esküjének. Ha fegyverrel akar harcolni a nácik ellen, tegye. Az operálókést, fogjon géppisztolyt és menjen a partizánok közé... Tűrhetetlen, hogy a kórházat anarchista intézménnyé tegye.

Helgát már nem találta a szobájában. Köpenye a fogason lógott. Később a kapuügyeletes azt jelentette, hogy Gauss doktornő hazament. Wolfgang tűnődött, hogy mitévő legyen, aztán elkérte a szolgálati kocsit és közölte, hogy hazamegy.

De nem haza vitette magát, hanem az Unter den Linden egyik mellékutcájába, közel a Brandenburgi kapuhoz. Megvárta, míg a kocsi eltávozik, aztán kényelmes, lassú léptekkel a Zoo-pályaudvar felé sétált. Mielőtt letért volna balra, egy másik mellékutcába, ösztönösen körülnézett. Nem látott senkit. Egyemeletes és magasföldszintes, kertes házak sorakoztak egymás mellett. Főleg állami hivatalnokok laktak ezen a környéken. Elindult. Néhány percnyi sietés után megállt egy földszintes háznál. Még nem csengetett, előbb végignézett a sötét utcán. Kihalt volt, sehol sem látott embert.

Gauss nyitott ajtót és némi nyugtalansággal érdeklődött, hogy mi történt.

— Helgával kell beszélnem — mondta Wolfgang és körülnézett az ismerős szobában.

Gauss hálóköntösben volt, de még olvasgatott.

— Még nem jött haza — mondta, hellyel kínálva a fiatalembert. — Történt valami?

Wolfgang leült és cigarettára gyújtott. Gauss látta, hogy a gyufa lángja imbolyog a kezében.

— Beszélnem kell vele!

— Hát nincs a klinikán?

— Hazaindult. Persze, én kocsival jöttem.

Gauss felvette a pipát az asztalról.

— Nem hallottam motorzajt.

— A Brandenburgi kapunál kiszálltam.

Ha nincs köze Rankéhez — gondolta Gauss —, akkor miért ilyen óvatos? Megszívta a pipáját, a könyveket az asztalról letette maga mellé a szőnyegre.

— Iszol valamit?

— Nem bánom.

Wolfgangnak jólesett a konyak. Érezte, hogy felélénkül.

Gauss gyanakvó pillantást vetett a fiatalemberre.

— Helga tíz perccel ezelőtt telefonált, hogy ne várjam, nem jön haza.

— Csak most tetszik mondani, Helmuth bácsi? — csodálkozott Wolfgang.

— Csak most. És szeretném tudni, hogy mi történt. Sőt azt is szeretném tudni, hogy mi van köztetek.

Wolfgang töltött és gyorsan felhajtotta.

— Helga mit mondott?

Gauss hátradőlt, keresztbe tette a lábát.

— Először én kérdezek, Wolfgang. Aztán majd te. Nos?

— Szeretem Helgát. Feleségül akarom venni.

Gausst nem érte váratlanul a bejelentés.

— Helga menyasszony — mondta.

— Tudom. De nem szereti a vőlegényét. A hét elején megírta Kurtnak, hogy felbontja az eljegyzést.

— Erről nem tudtam — mondta Gauss, és furcsa szorongást érzett. — Megírta azt is, hogy miért?

Wolfgang felvonta sűrű, majdnem fekete szemöldökét.

— Remélem, nem írta meg. Úgy tudom, csak annyit írt, hogy nem szereti. Előfordul az ilyesmi, Helmuth bácsi...

— A te szüleid már tudják?

— Úgy állapodtunk meg, hogy egyelőre senkinek sem szólunk.

Gauss latolgatta, milyen veszélyeket rejt magában a fiatalok kapcsolata. Ha még senki sem tudja, akkor különös veszély nincs.

— Viszonyotok van?

— Miért fontosak a részletek, Helmuth bácsi? Szeretem Helgát, gyerekkora óta ismer, tudja, ki vagyok.

— Értem — mondta Gauss. — Hol van Helga?

— Nem tudom. Ha tudnám, nem itt keresném.

— Összevesztetek?

— Nem.

— Akkor mi történt? És Helga miért nem jött haza? — Nem kapott választ. A pipáját rágta. — Azt tudod, hogy anyád, amíg él, nem fog beleegyezni ebbe a házasságba.

— Tisztelem édesanyámat — mondta Wolfgang —, de nem hagyom, hogy beleszóljon a házasságomba.

— S ha választanod kell?

— Remélem, erre nem kerül sor. — Felállt, menni készült, de Gauss szinte visszaparancsolta a kanapéra.

— Mi történt, Wolfgang! Tudni akarom!

A fiatalember megsimogatta az állát. Mondja meg? Mi értelme lenne? Helmuth bácsi úgysem segíthet Helgán. Csak fölöslegesen nyugtalanítaná. Most meg kell találnia a lányt. Sejti is, hogy hol van. Felállt.

— Helmuth bácsi — mondta erőszakolt nyugalommal. — Történt egy és más, de ez csak engem érint. Többet nem mondhatok. Valamit azonban kérek. Nagyon fontos, hogy egyelőre senki se tudjon kettőnk kapcsolatáról. Helga biztonsága függ ettől. Tessék erre gondolni.

Gauss arra gondolt, hogy Wolfgang mégis kapcsolatban állott Hans Rankéval. A fiú nyilván erre célzott. Ha lebukik, Helgát is magával ránthatja. Ma szerda van — tűnődött — és Helga a hét elején írt levelet Kurtnak. Ha aznap feladta, a levél még itt van a cenzúrahivatalban. Vissza kell tartania a levelet. Azonnal beszél Hoffmann-nal...

Nehézkesen átment a dolgozószobájába és felhívta Hoffmann tanácsost.

— Ne haragudj Siegfried, hogy éjszaka zavarlak — mondta —, de a lányom most szólt, hogy valami őrültséget csinált. No, nem, nem ölt meg senkit, sokkal bonyolultabb. Szerelem... Vőlegénye, Kurt Singer őrnagy a hetvenkettedik páncélgránátos hadosztálynál szolgál. A második ezred parancsnoka. Felírtad? Kedves vagy... Szóval Helga valami butaságon megsértődött. Hétfőn küldött neki egy levelet. Azt írta benne, hogy felbontja az eljegyzést... Persze, hogy őrültség, a pokolba is... Pontosan ezt mondtam neki én is. Ilyen levelet nem szabad küldeni a frontra. Világos, Siegfried... Tökéletesen igazad van. Helga is belátta... Kérlek, tartsd vissza a levelet. Majd felugrom érte. Köszönöm. Igazán hálás vagyok... Ne haragudj, kérlek, de Kurt érdekében kellett cselekednem. Úgy van, talán egy ember életét mentjük meg. Helgát bízd rám... Köszönöm. Jó éjszakát, szervusz.

Visszatette helyére a hallgatót. Remélte, hogy beszélgetését Eckerék lehallgatták.

Folytatjuk

Rónay György:

STENDHAL SÍRJA

A sírok fölött autóbuszok rohannak.
Clichy dong, mint egy óriás rovar.
De ide már csak az őszi lombokon
átszűrve száll a zaj.

Villámlanak a szélvédők a hídon,
húnyó napban a fák hegye rőt,
s a búcsúzó fény még egyszer elönti
a temetőt.

Voici le tombeau — mutatja grandezzával
az őr a sír kövét.
Megborzong s összebújik az olasz pár,
szeretne élni még.

Ez hát a sír. Arrigo Milanese.
Certosai némaság.
Lassan egy-egy aranypénzt ejtenek
a fák.

Ez hát a sír. Egy repülő fehér
műfelhőket rajzol az égre.
Kínok s gőgök után egy kő és az utókor.
Megérte, Arrigo? — Megérte.

Scrisse, amò, visse. A Montmartre fölött
átfut egy-egy alkonyi fuvalom.
Írtam, szerettem, éltem: ennyi volt.
Köszönöm, hogy elmondhatom.

Keresztes Ágnes:

AZ ÖREGASSZONY

Talpán a bőr mint a kéreg,
lavórban áztatja nyögve,
lábujját mozgatva réved
szürkülő szappankörökbe.

Körmei tömpe lapátok,
ujjain évgyűrűsebhely:
megmarták árvacsalánok,
törette kapanyelekkel.

Bóklászik közeli sírnál,
idegen marka, a tétlen,
borsót bont, babot kapirgál,
botorkál rózsafüzéren.

Rokonnál sokallja helyét:
félreül az asztaluknál.
Tekintete barna veréb,
kövezetarcokon ugrál.

Labancz Gyula:

TÉL

A földeken

térded izületes ropogása
fasorok közt
farkasként kémlelő szemed
a hajad erdő zúgása
elárul megvilágít a tél

jéggé válsz

végtelen út leszel

Bakony szívében, a veszprémi viadukt alatti sziklás, fákkal rejtett völgyben él. A város modern alkotóházában. Rejtett völgy? Annyira igen, hogy fentről nem látszik, de erre vezetett az út az Állatkerthez, a Motelhez, a hangosbemondó nem feledkezik meg arról, hogy közölje azt is: »... És ott található az alkotóház, ahol a művészek alkotnak!«

A jó szándékú patriotizmusnak gyakran szenvedő alanyai a művészek. Ugyanis a nagy, üveghomlokzatú műtermekben sokszor csak elhúzott függöny mellett lehet dolgozni, mert a nyitott üvegfal odacsalja a turistákat. Van olyan, aki egyenesen a műterembe tart és felháborodik, hogy a művészasszony nem ér rá tárlatot vezetni.

Amikor ott jártunk, Kiss művésznő egy óriási filodendron mögé bújva idomítgatott három kis agyaglánykát a mintázófával. Van Zircen egy háromszögletű tér, ahova készül egy háromszögletű kút, ahol ezek a kislányok, vagy későbbi változataik kőalakja áll majd. Már ezeken a kis agyagbabákon is ott van a művésznő személyiségének minden lényeges vonása: a bensőséges harmóniaeszmény, amely egyébként minden szobrából sugárzik és megkapja a szívet, a tekintetet. Pátosz helyett hétköznapi örömöket ragad meg egy-egy önfeledten játszó kislány figurájában, egy suta kamasz felemás lényében, vagy egy kicsinyét pátyolgató anyában. Gyöngédség mellett humor is sugárzik műveiből, akárcsak szóban takarékos, derűs lényéből.

Másfélórás út után *Mikus* Gyula műtermébe kopogtatunk Keszthelyen. »Én *tudom* a Balatont« — szokta mondani, és aki ismeri képeit, meggyőződhet róla, hogy nemcsak látja, hanem valóban *tudja* is ezt a világot Szigligettől Keszthelyig. Ez a műterme csaknem harminc év óta. Dolgozhatna igazi műteremben is — ha volna igazi műterme —, hiszen hatvanéves korára mindent megtanult, amit mesterségében megtanulhatott ahhoz, hogy bármikor felidézze, átértékelje élményeit. Hányszor láttam munkába feledkezett, szakállas alakját az edericsi dombokon, télen, és ugyanott, mandulavirágzás idején. Egy balatoni hal, amely a legtöbb ember számára olyan, mint tizenkettőből egy tucat, neki legalább tizenkétféle szivárványszínű élmény. Emlékszem egy tusrajzára, még a Veszprém megyei művészek pesti tárlatán. Nem csendélet volt, csak egy hal. Egy egyedi harcsa. Egy tusköltemény. Mikus Gyula nem rendezi el modelljeit, hanem a körülötte levő világ esetlegességéből válogat és mégis, ami vásznaira kerül, a folyton változó világ egészét adja a rész kiragadásával is. Egy szürkésbarna, bánatos hangulatú képe, amelyen »színtelen« a víz, a nádas és a magányos csónak is, a harsogó nyár utáni vágyakozást idézi, s azt mondja, hogy a dolgok rendje a könyörtelen elmúlás, de ha már így van, viseljük el bölcsen, keressük meg abban is a szépet, hiszen az élet tartozéka az is. Bölcs lírája szívesebben időz el az életörömnél. Gondolom, városa büszke rá, ellátja megrendelésekkel. Amikor ez iránt érdeklődöm, szelíd tekintete pajkosan villan.

— Pár éve kaptam volna az első megrendelést, de nem lett belőle semmi. Ugyanis az utcai villanyóra számlapjának újrafestésére kértek meg... Ha jól emlékszem, 250 forintot fizettek volna.

Nem messze műtermétől, ván egy »maszek« vásározó festő, aki a megrendelők kívánsága szerint tizenöt témát variál, köztük őzet patakparton, hattyút a tavon, holdfényes estéket, félakt cigánylányokat. Állítólag 15 ezer forint a havi jövedelme.

Mikus Gyula egy évvel ezelőtt adott el utoljára képet. Nem tartozik a »menők« közé. Pedig jó művész.

Szemes Piroska

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 FEB 17
NAPLÓ (VESZPRÉM)

R. Lenke

Lenke

1021

4

Szobrok Veszprémből Szekszárdnak

Már felállították az egyik szobrot Szekszárdon, melyet R. Kiss Lenke, a Veszprémben népszerű Zsuzsa alkotója készített. Most újabb szobor kerül Tolna megyébe, egy új lakótelep központjába. R. Kiss Lenke alkotásának címe: Ülő lány. Még egy hír a veszprémi alkotóházban dolgozó művész tevékenységéről. Székesfehérváron, az Ybl Miklós Iskola előtt helyezik el a „Zenélő lányok" című kompozíciót, melynek magassága 2,40 méter lesz.

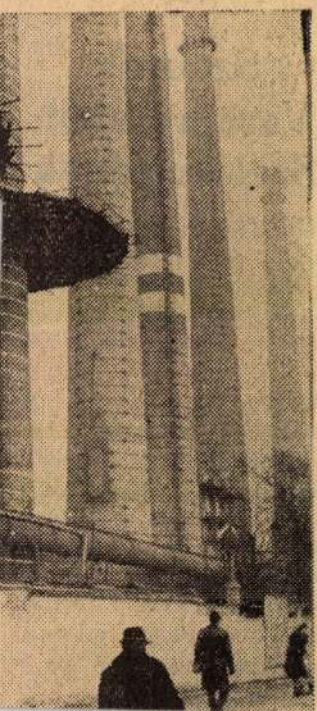

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 FEB 14

NAPLÓ (VESZPRÉM)

R. Kiss Lenke

1021

Zircre, a járási pártbizottság elé készül ez a szobor, melynek agyagmintája már a gipszöntést várja R. Kiss Lenke szobrászművésznő veszprémi műtermében. A szobor a fiatal, terebélyesedő életet szimbolizálja. R. Kiss Lenkétől már megszokott, erőt, nyugalmat sugárzó kompozíciót kap a járási székhely. A közeli napokban megkezdik a szobor gipszöntését, majd pedig a kivitelező vállalat műhelyébe kerül, hogy végleges formában kifaragják. **(Foto: Péterfay Endre)**

Szabadságharc rakétatámadása Bien

Külpolitikai helyzetkép

A hazánkban hivatalos látogatáson lévő holland külügyminiszter kedden magas szinten folytatta megbeszéléseit. Az a tény, hogy a vendéget a magyar miniszterelnök, valamint a parlament elnöke is fogadta, mutatja a tárgyalások kedvező légkörét és az őszinte szándékot arra, hogy szélesedjék az együttműködés Magyarország és Hollandia között.

Az az emlékirat, amit a szovjet kormány hétfőn Washingtonhoz intézett a Grönlandnál lezuhant B—52-es és az eltűnt négy hidrogénbomba ügyében, kifejezte az aggodalmat, hogy az ilyen esetek veszélyeztetik a békét és az emberek biztonságát, s ellentétben állnak a moszkvai atomcsend-egyezmény szellemével. Kedden a genfi leszerelési értekezlet szovjet delegációjának vezetője szintén foglalkozott a lezuhant hidrogénbombák ügyével. Abban az időszakban, amikor a genfi leszerelési értekezlet előtt az atomsorompó-egyezmény párhuzamos szovjet és amerikai tervezete fekszik, a grönlandi esemény csak arra alkalmas, hogy csökkentse az atomsorompó megteremtésébe vetett reményt.

A dél-vietnami hadszíntérről érkező legfrissebb jelentések egyre inkább sejttetni engedik azt a politikai hatást, amit a szabadságharcosok offenzívája elsősorban a bábkormányra gyakorol. A dél-vietnami rendőrség Saigonban és a többi nagyvárosban újabb terror-lépésekre kapott felhatalmazást, intézkedések mány az Ai ság, valamin ség ellen hoz személyszállí nami légtér nak működé tékben korl nemcsak azz hírügynökség adott közre nami offenzí a francia kor sült Államok zonyosra veh tézkedések w tették.

A Pueblo-ü zsoni fegyver Szöulban é Johnson szen koreai kormá volt, a szöuli lésekkel lép Washingtont tásra". Ellen minden bizon támogatni az nami erőfeszít ban ismét ügyet, mégped újságírók jele

UTCAI HARCOK HUÉBAN

Dél-vietnami hazafias erők kedden reggel rakétatámadást intéztek az Egyesült Államok egyik legnagyobb légitámaszpontja a Bien Hoa-i

párosította és azt állította, hogy Izrael mindeddig mérsékletet tanusított ezekkel az incidensekkel kapcsolatosan, „de a türelmüknek is van határa".

GROMIKO SZÓFIÁBAN

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1965 JUN 9.

1021

Nemrégiben állították fel R. Kiss Lenke szobrászművésznő „Anya gyermekével" elnevezésű szobrát a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt Balinkai bányaüzemének főépülete előtt.

A méltó helyére került szobrot megkedvelték, szeretik a balinkaiak legalább úgy, mint a veszp.émiek „Zsuzsit".

Fotó: Péterfay Endre

PLÓ

Korszerűség és f

ABBAN A VILÁGMÉRETŰ GAZDASÁGI VERSENYBEN, amely a két társadalmi rendszer között folyik — a szocialista országok sorában — hazánk is résztvesz. Magyarország azon „versenyzők" egyike, amelynek különösen érdeke, hogy mielőbb felzárkózzék az élen haladókhoz. Ennek — a többi között — az az oka, hogy a magyar népgazdaságban lényegesen nagyobb szerepe van a külkereskedelmnek, mint például a nagy országokban.

ennek színvonalát általában az adott terméket nagy tömegben szállító, viszonylag fejlett országok diktálják. Ezért arra kell törekedni, hogy lehetőleg olyan termékeket exportáljunk amelyeknek hazai összes munkaráfordítása nem haladja meg a nemzetközi piacon is szükségesnek ítélt munkát.

A világszínvonalat sokan csak műszaki-technikai szempontból ítélik meg. Világszínvonalú mondják: a legjobb műszaki paraméterekkel rendelkező gyártmány, a legélenjáróbb tudományos vívmányokat megtestesítő termék (elektronikus számítógépek, automatikák stb.) Ez igaz, de a dolognak csak az egyik oldala. A világszínvonal: nemcsak műszaki, hanem gazdasági kategória is. A műszakilag korszerű gyártmány is csak abban az esetben gyarapítja az ország nemzeti jövedelmét, ha az előállításra fordított összes munkaráfordítás valóban „kifizetődővé" teszi a termék előállítását, és a kül- vagy belföldi értékesítését. Általában igaz, hogy minél korszerűbb, minél jobb minőségű valamely

R. Kiss Lenke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

19[illegible]

MAGYAR IFJUSÁG

Szobrász-fiatalok

A VIII. magyar képzőművészeti kiállítás szoboranyaga is egészséges eredményekről tanúskodik. Örvendetes, hogy a fiatal szobrászok az elmúlt év folyamán számos emlékmű és közterületi szobor pályázatán vettek részt. Így a műcsarnoki nagy kiállításra sokan szobraik tervét, vagy éppen megbízásra készült nagyméretű plasztikájukat küldték be.

A szobrászat hívebb maradt hagyományaihoz, mint a festészet; néhány szép portréban vizsgázott emberábrázoló és megfigyelő készségéről. Ezek között *Konyorcsik János* nagyvonalúan summázott Odry-arcmása, *Somogyi Árpád* egészséges derűt sugárzó ifjúmunkása, *Marton László* meghatóan bensőséges „Apám" című portréja a legkiemelkedőbb.

Kárpáti Anna a vívódó, sebzett-lelkű Derkovitsot örökítette meg, a mozgalmas felületi játék alatt azonban az érzések is kifejezésre jutnak. *Kiss István* több nagy szoborral is szerepel, legszebb közöttük a Janus Pannonius portré és a „Proletár" című emlékműterv; az utóbbiban érvényesül méginkább a művész dinamizmusa, monumentális erejű formarendje, azonban az 1956 októberét szimbolizáló nőalakja csak a kezek mozgásával, az arc vonásaival igyekszik a döbbenetet kifejezni.

R. Kiss Lenke „Ülő anyá"-ja nagy tömbökben, szűkszavúan van megfogalmazva, míg olvasó leánykái éppen játékos, könnyed mintázó kedvét mutatják, eredeti szobrászati felfogással, lírai közvetlenségű ábrázolást ad. *Kalló Viktor* és *Simon Ferenc* a kaszáló parasztember jellegzetes mozdulatát lesték el, szépen tagolt, harmonikus ritmusú kisplasztikáikban. *Bolgár Judit* gyermek-aktja kecses mozgású, élettel teli alkotás. *Kamotsay István* és *Radó Károly* egy-egy nőalak hétköznapi hangulatát örökítették meg érzékletes eszközökkel.

Az érmék közül *Kiss Nagy András*, *Csontos László* és *Engels József* munkái a legjobbak, bár éppen a szobrászat e nemes műfajánál általában kezd uralkodóvá válni az anyag elfogult szeretete, s az olykor bizarr stilizálás.

D. Fehér Zsuzsa

Jancsikám tizen
zsike kilenc, La
csit, ha délbe j
is találod a gy
csak teheti, elén
anyás. Május el
jött a felvonulá

— És ki az apuka kedvence?

— Talán az Erzsike. A lány szelídebb, jobban lehet becézni, mint a fiút.

— De hát ott a kicsi, a Lacika! Igaz is, hogyan jött a kisbaba ennyi idő után?

Szunyogné egy pillanatra elhallgat, kis szünet után halkan folytatja:

— Egyikünknek sem sikerült az első házassága. Jancsika tulajdonképpen a férjem gyereke, Erzsikét én szültem. Azt akartuk, hogy legyen kettőnknek is...

Valahogyan meg kell törni a buta csendet.

— Akkor ti is elmondhatjátok, hogy az én lányom, és a te fiad veri a mi gyerekünket.

— Ezt soha. Nemcsak mert versenyt imádják a picit, de

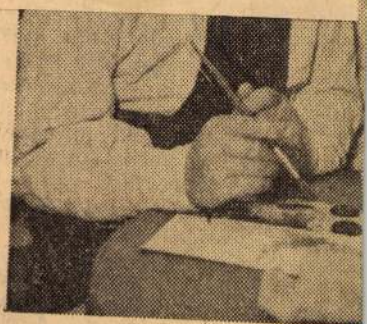

A gyár óvodásai is festett
készítenek an

an van

ehet! De ő kivette a törött fú-
ót, a menetfúrót is. És mikor
indezt elmondja, szinte ott
eng a hangjában a kétkedés:

VÖRÖS CSILLAG

Kis szobor, nagy szobor – és értékük...

Munkás—művész találkozó a Fémfeldolgozóban

Gotthardné — egy bájos, szőke veszprémi fiatalasszony — úgy határozott, hogy nem vesz szobrot. Nincs ebben semmi meglepő — hiszen a szobor nem tartozik az olcsóbb karácsonyi ajándékok közé. Még a kisebbféle sem...

Miután R. Kiss Lenke szobrászművésznő, a veszprémi Fémfeldolgozó munkásasszonyainak kérésére elmeséli, hogy készül el egy szobor — senki sem csodálkozik az árán. De, hogy egy olyan picinyke is annyira drága, sokezer forint legyen?

Mire elszalad az egy óra, a Nők Akadémiájának résztvevői sok mindennel gazdagabbak lesznek.

Egyre mélyebben gyűrűzve...

A beszélgetések — törvényszerűen — ismeretlenek között a téma felszínén kezdődnek. Ismeretlenek között — *s a művészasszonynak ismeretlenek a munkásnők, s maga a szerep is, amit most kapott.* Zavarban van — még sosem hallottam, hogy valaki egyfolytában annyiszor használjon feltételes módot beszédében. A szerénység árnyalatát húzza ez alá, meg azt: *„Én nem tudom „alakítani" a művésznőt".* Kimondatlan érzés ez, s megszűnik nyomasztó volta, amint kimondja, megidézi a beszélő és a hallgatók közé ülő lidércet. *„Én is olyan asszony vagyok, mint önök. Két gyermekem van, és a háztartásom. A munkám, az, tagadhatatlan, más. Nem is munka: kifejezésmód. Így tudnám nevezni. Mondani akarok valamit az emberekneк, s mert a művészetben, a műalkotásban hazudni nem lehet: önök megismerhetik világomat, életemet a szobraimból."*

A művész élete, világa... Ki mondaná, hogy könnyen megközelíthető terület? Olvasni sem minden ember tud, aki megtanulta a betűket, meg az összeolvasás mechanizmusát. — A művésznő szobraira nézve megfogalmazható azonnal egy alapvető jellemzőjük: *a derű.* A legközelebbi lépés, a bájos, önfeledten játszadozó gyermekek, az éneklő kislányok, az olvasó kislány kamaszosan-szép formáiban, vagy a művésznő fiának portréján keresztül: az alkotót visszakeresni. *Aki derűsen fogalmaz — beszédben vagy szoborformálásában — az derűs ember.*

Aki törekszik a derűre, az derűsnek szeretné látni maga körül a világot. Ez művészi hitvallás. Egy művészasszony ars poétikája.

Egyre mélyebbre gyűrűzik a beszélgetés. Megvan, megtalálták a hangot. Felreppennek a kérdések.

Tisztelni az anyagot

Egy nő hogyan lesz szobrász? — kérdezik igazi, hamisítatlan női kíváncsisággal. S a művésznő bevallja: nem tudja pontosan, mikor szökkent szárba ez a terve. Édesapja lakatos volt, aki tisztelete méltóan uralkodott a fémek felett. A két gyermek — hiszen bátyja is szobrász, Kiss István —ámulattal nézte, s íme: mindketten az anyaggal fejezik ki magukat. 1958-ban befejezte a főiskolát, s az első önálló alkotásra is megkapta a megbízást. Azóta egy budapesti óvodát díszít a bájos kétalakos gyermekszobor. S azóta 10 szobra áll fővárosi és kisvárosi közterekeп. Veszprémben a Zsuzsi... — nevét a város lakossága adta.

— *Hogyan készül el egy szobor? A TV-ben ugyan láttak már ilyet, de... a lényeg: miért éppen azt mintázza meg a művész, vagy miért éppen úgy?* — Hogy a kérdés érthető-e, látszik az aggodalom a kérdező arcán. Nem, senki nem nézi „laikusnak"; ez a téma még a műértőnek vagy műbírálónak is izgalmas, rejtett folyamat.

A technikai folyamatot magyarázza R. Kis Lenke, de a művészi oldal, a témaválasztás az, ami jobban izgatja a hallgatóságot.

— *Szobrot kértek tőlem, évekkel ezelőtt, a fóti gyermekvárosba. Hetekig kijártam. Először megnéztem a helyet* — a szép, rendezett tópartot, ahova szánták. *Majd a gyerekek miatt jártam.* Megismerkedtem velük, nagyon közelkerültünk egymáshoz. Mi kell ezeknek az állam szeretetén nevelt, de családra, „saját" szeretetre vágyó, okos, kedves gyerekeknek? Két fiam van. A legtöbb, amit adhatok nekik, *a meleg, harmonikus otthon.* Én megértettem vagy inkább: megéreztem, hogy harmónia, melegség kell ide. *Egy korsós lányalak áll a tóparton Fóton.* Büszke vagyok rá, hogy szeretik a gyerekek ezt a „kislányt"...

Veszprémi szobrokról szólnak a kérdések. Nincs „betyárbecsület", de van magyarázó, közelebbhozó szó. Valakinek nem tetszik a toronyház előtti alkotás, másnak a gyógyszertár központ előtti szobor.

...hát Sophia Loren?

— *Sophia Loren, az tetszik? Persze, azt tartják, a világ legszebb nője. De nem lehetne, nem lenne szabad olyan portrét készíteni róla, ami egy az egyben hasonlít. Abban nem lenne gondolat. Az másolás, nem alkotás.* — Mi a gondolat a kígyós nőalakban? A kígyó az élet ellensége, a méreg. De az a különös, hogy ami nagyban méreg, kicsi adagban esetleg gyógyít... De a méreg ellensége mindenhogy az életnek. Ebben a kompozícióban a lány maga az élet. Teltkeblű, erős lábú, duzzadó egészségű, derűs. Élet. Ha könyvet olvasnak, úgy-e átadják magukat a történetnek? S húsz lap után nemigen ítélkezünk. *Átadás kell a képzőművészetnek is.* A néző figyelmes odaadása, s az első pár perc — még csak az ötödik oldal: De a gondos szemlélő mindig megleli a művész gondolatát.

Lassan beszél R. Kiss Lenke, nagyon szép, csiszolt magyarsággal. Ha szenvedélyesen belemelegszik, meggyorsul a szava — de nem keresi a kifejezéseket, mindig nyelvére jön a megfelelő. Az egyszerű, a kifejező, közérthető szó. Így aztán a közelítés teljes. Néha egy-egy szó elég válasznak.

— *Min dolgozik most?*

— *Rossz a műtermem. Lebontották a kályhát. Én nem fagynék meg, de az anyag megdermed... A szekszárdi kórház elé készül majd egy kő-szobrom...*

Kis szobor, nagy szobor. Kő szobor, fém szobor.. Elszalad az óra a baráti beszélgetésben. Már senki nem tenné fel a kérdést: melyik drágább, a „kis szobor", vagy a „nagyszobor"?

— Meg, hogy melyik művészibb.

Mint ahogy ki számolná meg, Hemingwaynek melyik műve jobb, amelyikben — tegyük fel — 12 ezer szó van, vagy amelyikben 20 ezer?

P. Szőke Mária

NAPLÓ (VÉSZPRÉM)
1966 DEC 16
Telefon: 188-296, 188-

Zánkai jegyzetek

Házak a házában

1. Hatezertől kétmillióig

„ÉNNEKEM A KOMMUNISTÁK NE ÉPÍTSENEK HÁZAT" — „A JAPÁN NŐK A LEGSZEBBEK A VILÁGON" — „KILENC GYEREK VAN, PRÉSHÁZBAN LAKUNK, KÉRTÜNK LAKÁST, NEM ADTAK, AZT MONDTÁK, ÉPÍTSÜNK. ÉPÍTUNK" — „MINDEN ÁLLOMÁS DÉLRE NÉZ, EZ AZ EGY ÉSZAKRA" — „VAK VAGYOK, MÉGIS ÉN LÁTOK LEGTÖBBET A FALUBÓL"

Zánkáról jöttünk. Ilyen mondatok torlódnak egymásra jegyzetfüzetünkben. Három nappal ezelőtt mondott mondatok, és három meg harminc évvel ezelőttiek. Föl-szikrázó rakéta-mondatok, csak egy pillanatra világítják be a „terepet": a falu múltját, jövőjét. Ami a kettő között van, az a pillanat: az a jelen... Lebontandó rom-épületekre és rom-életekre villannak rá a rakéta-mondatok; meg magasodó, még meztelen, tetőnélküli téglafalakra. És új tiszta, befejezett lakásokra, kultúrházra. Mert az életeket a házak foglalják keretbe; az életek szálai Szinghájig és Pretoriáig nyúlhatnak, de a fundamentumok itt vannak. Régi házak új házak: ez a haza. Zánkán is.

★

Farkaskutya — kimustrált, nyugdíjas rendőrkutya — szagolgatja a fényképezőgépet. A „Feküdj"-re még valami földereng az emlékezetében, de már nem engedelmeskedik. Csak Szücs Mihálynak engedelmeskedik, ő meg nem parancsol neki ilyesmit; Szücs Mihályt vezeti végig a falun, a kaputól az ajtóig, föl a lépcsőn. Mert Szücs Mihályt vezetni kell, okos kutya-ösztönnel, diszkrét jelekkel, lehelettel és bársonyszőrű surranó érintéssel.

— *Nem, nem farkasvakság... A szivárványhártya szakadt szét valahogyan, huszonnégy idegpálya szakadt szét benne... Azért, álljon csak ide a világosság felé, így, most azért látom homályosan a körvonalait...*

Megilletődött, szomorkás csend, aztán, hogy föloldja, hamiskásan elmosolyodik a postás férje, maga is postás valaha:

— *Hanem azért így is én látok a legtöbbet a faluból...*

— ?

— *A takarék... Évtizede, mikor idejöttünk, hatezer forintjuk volt a zánkaiaknak a takarékban. Most két milliójuk van. Több betétkönyv van, mint ahány család... Na, de erről egy szót se! Itt nagyon komolyan kell venni a titkosságot. Egymás előtt is titkolják. Olyankor hozzák, nagy titokban a pénzt, amikor senki sincs a postán, olykor hajnalban is, hivatalos időn kívül... Nem baj, fő hogy hozzák, vagy még inkább: legyen miből hozni!*

Veszprém megye lakossága a legutóbbi öt évben 15 ezer fővel növekedett. Azzal együtt, hogy benne a falvaké, főleg a kisközségeké, ezer fővel csökkent. Zánka kisközség. Lélekszáma a népszámláláskor 659 fő volt. Ma 800...

Hogyan alakulnak ki a naprendszerek? Micsoda kaoszból születik meg a rend, milyen erőkből ellenerőkből, vonzásból és taszításból, micsoda roppant gomolygásból?!... A 800 lelkes kisközségnek Kocsis Ervin személyében függetlenített kultúrotthon igazgatója, s kitűnően szervezett kultúrotthona van. Körzeti kultúrotthona! Zánka tehát — minden kicsinysége ellenére — afféle kialakuló körzeti központ? Igen. Bár ebben az alakulásban sok a megmosolyogni való rendetlenség, mert hát... a naprendszerek kialakulásának objektív törvényei mégsem az íróasztaloknál (az egymásról mit sem tudó íróasztaloknál!) születnek. Zánka a szomszédos Monoszlóval alkot egy közigazgatási egységet, közös tanácsuk van. A termelőszövetkezet viszont Balatonszepezddel egyesült. A kultúrház hivatalos veskállal közös; a fogorvos Nagyvázsonnyal...

★

Csanádi Imre végigment a falun. Észrevette, hogy Schifferék rozoga bástyája mögött megvillant egy fejkendő. Kapóra jött egy ismerős, Csanádi Imre megállt vele beszélgetni, csak úgy mellékesen, de azért úgy, hogy a bástya túlsó oldalán is hallhassa a hallgatózó:

— *Úgy elfacsarodik a szívem, ha ránézek erre a bástyára. Csak elcsúfítja a falut. Jó lenne, ha lebontanák, de hát hiába kaptak felszólítást. Pedig igazán nagyon rendes emberek egyébként...*

„Legyen miből hozni..."

Így dolgozik a tanácselnök. Finom, okos, emberséges módszerekkel; ha kell, néha egy kis ravaszsággal. Az utóbbi években 8 házat bontottak le Zánkán. Még tízet sürgősen le kell bontani. Hogy épülhessen helyettük és mellettük és köröttük — mint

...hogy hal

A díszkút új = a dísztelen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)
R. Kiss Lenke
1021 FEB 1

„Veszprémnek minden adottsága megvan, hogy a megye képzőművészeti életének központjává fejlődjék!"

Képzőművészek tanácskozása

Tegnap délelőtt a Magyar Képzőművészek Szövetsége Északdunántúli Szervezetének veszprémi csoportja szervezeti ügyeket tárgyalt. *Dr. Kralovánszky Alán* rövid bevezetőjében hivatkozott az öt megyét átfogó szervezetben tapasztalható minőségi változásokra. Bejelentette, hogy *R. Kiss Lenkét* és *Ircsik Józsefet* a Magyar Képzőművészek szövetsége tagjául választotta.

A helyi csoport titkára, *Csizmadia Zoltán*, vitaindító előadásában többek között ezeket mondotta:

— *A területi szervezet biztosítja a vidéki képzőművészeti közélet korszerű szervezeti keretét, elválasztja a hivatásos művészeket a műkedvelőktől...*

Hangsúlyozta Csizmadia, hogy a *szervezet önállósága nőtt, aktivitása, tömegbefolyása a társadalmi szervekkel létesített jobb kapcsolata révén erősödött.* A szervezetnek önálló működési szabályzata van, képes arra, hogy tagjai számára kiállítási programot adjon. Szükséges volna, hogy a nagy, reprezentatív kiállításokat, a Balatoni Nyári Tárlatot is először Veszprémben rendezzék meg.

Hozzászólásában *Heitler László* is Csizmadia véleményét támogatta. A házigazda szerepét szerinte is Veszprémnek kellene vállalnia, ahogyan — hasonló esetekben — más megyeszékhelyek is vállalják.

Ircsik József a megyei képzőművészeti élet megtorpanásait nemcsak az alkotók produktumainak elégtelenségében, hanem a vezető szervek irányításának hiányosságaiban is látja. Véleménye szerint a megyei tanács művelődésügyi osztálya megszervezi ugyan a kiállításokat, de azért, hogy az egyes művészek alkati sajátossága érvényesüljön, hogy az itt élők és alkotók tevékenysége gyümölcsözőbbé váljék, keveset tesz. Az is hiba, hogy az egyes vásárlásokba, noha kötelessége volna, a tanács a helyi csoport megbízottját nem vonja be.

A továbbiakban Ircsik József a kiállítások propagandájának és a rendezések színvonalának gyengeségeit, szakszerűtlenségeit bírálta. *A megyeszékhelynek feltétlenül szüksége volna egy műtörténészre, hogy a tárlatoknak műértő rendezője legyen. A megyei lapnak pedig a negatívumok felsorolása helyett inkább az volna a feladata, hogy a figyelmet a kiállításokra irányítsa. Döntse el a közönség: neki mi tetszik, mi nem.*

Az itteni képzőművészeti élet legrégibb szemlélőjeként *dr. Vajkay Aurél* elmondotta, hogy „a képzőművészethez mindenki ért" alapon rengeteg baklövést követnek el a rendezők. Sok olyan alkotást tudna felsorolni, amelynek ott lett volna a helye a Balatoni Nyári Tárlaton, de — nem tudni, mi okból — a rendezők mellőzték.

A megyei tanács művelődési osztályát ért bírálatokra *Baráth József* válaszolt. — *A bizottság* — mondotta — *a jövőre vonatkozólag úgy döntött, hogy a keret egy részét a jubileumi kiállításra tartalékolják. Műtörténész felvételére státusz hiányában egyelőre nincs mód.*

Mendly Gyula, a megyei pártbizottság munkatársa a megyei képzőművészek szervezeti életéről szólva megállapította, hogy *a jelenlegi szervezeti forma jó, a változtatás egyelőre nem volna indokolt.* A képzőművészeti élet fellendítése végett szerinte minél előbb meg kellene valósítani a képzőművészek társadalmi támogatását. A vásárlások koncentrálásában főleg a tanácsnak lesz döntő szerepe. *Tovább kell fejleszteni az üzemi szerződések rendszerét, a szerződő felek közötti megállapodásokat, természetesen más feltételekkel, mint korábban.* A zsürizéseket tárgyilagosabbá és rangosabbá részvételükkel éppen a művészek tehetik.

Felhívta a figyelmet az olyan művészeti viták, tanácskozások meghonosítására, amelyek megteremtenék az egységes ideológiai alapot. A tartalmi problémákkal kapcsolatban ugyanis az a valóság, hogy *a művésznek feladata van a társadalommal szemben.* A társadalom megköveteli az eszmei-ideológiai állásfoglalást. Sokan — igen helytelenül — úgy értik ezt, hogy a párt meg akarja kötni az alkotók kezét. Az igazság ennek éppen az ellenkezője. *A párt azt akarja, hogy a művészet a szocializmus építésének irányában a legváltozatosabb eszközökkel fejezze ki, amire képes.* Nem az a baj, hogy a művész milyen témát választ. Az a baj, ha a választott témákkal nem tudja, vagy nem is akarja a dolgozó ember túlnyomó többségét kiszolgálni. *Képzőművészetünkben továbbra is törekednünk kell a közönség nevelésére.*

A hozzászólások elhangzása után dr. Kralovánszky Alán mondott összefoglalót. Ő is utalt arra, hogy ma már a művészek kézlefogásáról nem lehet beszélni. Figyelmeztetett arra, hogy a társadalmi igényeket akkor is igyekezni kell kielégíteni, ha azok nem állnak arányban a társadalmi lehetőségekkel.

A tanácskozáson határozati javaslatokat is elfogadtak a résztvevők. Ezek szerint *a nagy tárlatok megrendezésére a vezető, irányító szervek szakembert, műtörténészt kérnének fel, előre megállapított tiszteletdíjért.* A másik ilyen határozati javaslat, hogy a vásárlások, zsürizések lebonyolításakor a megbeszéléseken a helyi csoport megbízottjának és az általa kijelölhető egy csoport-tagnak részt kell vennie. A jelenlévők megszavazták, hogy Csizmadia Zoltán helyettese az ügyek intézésében Ircsik József legyen. A csoport tagjai megállapodtak abban is, hogy minden 2 hónapban, de legalább negyedévenként 4—5 képet küldenek be Csizmadia Zoltán titkárhoz, aki a zsüriztetéssel járó feladatokat ezekben az időszakokban megoldja.

(eserhát)

Tovább folynak a tüntetések a jugoszláv nagykövetség előtt is. A jugoszláv vetők elleni jelszavak mellett új szó jelent meg: *„Jugoszláv revizionisták, takarodjatok Kínából!"*

Január 27-én közölte az ...nhuji tartomány „forradalmi lázadóinak" sajtóorgánuma, hogy *„a forradalmi lázadó szervezetek" elfoglalták a ...rtományi pártbizottságot és ...éptanácsot, valamint Hefej ...rtományi központ városi ...ártbizottságát és néptanácsát.*

A tartomány és a város ...árt- és igazgatási vezetőit *„ellenforradalmi revizionistáknak" minősítették, leváltották és „átnevelő" munkára küldték.*

SUKARNO SORSA „MEG VAN PECSÉTELVE..."

Djakartában kedden közzétették Malik külügyminiszter újabb nyilatkozatát. Malik bejelentette: *a héten ismét felkeresi Sukarnót, hogy megtárgyalja vele az elnök politikai jövőjét.*

Miután jobboldali mohamedán körök bedobták a köztudatba, hogy Sukarnó esetleg feloszlatja a baloldaltól megfosztott legfőbb törvényhozó szervet, amely a tervek szerint márciusban ül össze, hogy döntsön Sukarnó jövőjéről, *Djakartában hisztérikus kampány bontakozott ki.* Ezzel kapcsolatban Malik — kedden nyilvánosságra hozott nyilatkozatában — kijelentette: *Sukarnó sorsa „meg van pecsételve", ha erre a lépésre szánja el magát.*

A Reuter iroda jelentése szerint *letartóztatták Sukarnó elnök két további politikai támogatóját* — Harionót, a Sukarnó által alapított nacionalista párt egyik vezetőjét, valamint Kartonát, a párt ifjúsági mozgalmának egyik vezéralakját.

A közel-keleti országok legértékesebb bányakincse a kőolaj. Még az első világháború előtt fedezték fel az első olajmezőket és azóta az olaj döntő tényezővé lépett elő az arab Kelet életében. Politikai mozgalmak és gazdasági reformok hátterében éppen úgy, mint a belső ellentétek mögött többnyire az olaj húzódik meg. Nem lehet csodálkozni ezen, hiszen arab földben található a kapitalista világ ismert olajkészletének 31 százaléka. Míg az Egyesült Államokban az elmúlt 100 év alatt több mint 1,5 millió olajkútat fúrnak, a Közel-Keleten a kőolajtermelés megindítása óta mindössze néhány ezret. Egy-egy kőolajkút évi hozama 200—250-szer, egyeseké ezerszer nagyobb, mint a Texasban vagy Kaliforniában lévő kutak hozama.

Az élen Kuvait halad 109 millió tonnával, utána Szaud-Arábia következik 105 millióval. A harmadik helyen áll Irán 94 millió, a negyedik helyen pedig Irak 64 millió tonnával. Jelentős mennyiségű olajat hoznak felszínre Bahrein és Katar brit védnökségek területén is. A Közel-Keleten termelt olaj 90 százalékát elszállítják. Túlnyomó részét a Perzsa(Arab)-öbölből, speciális olajkikötőkből szállítják Nyugat-Európába, illetve részben Japánba, sőt az Egyesült Államokba. Másik jelentős út a Földközi-tengeri kikötőkbe irányuló csővezetékek. Az egyik az iraki Kirkukból az Eufrátesz melletti Hadithába vezet és innen elágazik. Az egyik ág Szírián keresztül jut a Libanon-i Tripoliba, a másik a szíriai Baniyas-kikötőbe, a harmadik pedig Jordánián keresztül az izraeli Haifába. Ez utóbbi 1948 óta nem üzemel. A másik a Perzsa(Arab)-öböl Szaud-Arábia-i partján lévő Dhahran-ból indul ki, végig halad az ország észak-keleti részén, majd Jordánia és Szíria érintésével a libanoni Saida-nál éri el a Földközi-tengert.

A Szírián áthaladó olajvezeték tárgya napjainkban a közel-keleti arab államok, elsősorban Szíria és az Iraq Petroleum Company (IPC) között kitört olajháborúnak. Irak teljes olajtermelésének mintegy 66 százaléka hagyta el az országot Szírián, illetve a baniyasi és a tripoli kikötőkön keresztül. Az olajvezetéken az utóbbi időben már több mint évi 42 millió tonna olajat szállítottak el. Érthető ezek után, hogy akkor, amikor a szíriai kormány szakértői Szíriát súlyosan megkárosító hibára akadtak az IPC adminisztrációjában, annak felülvizsgálatát követelték. Kiderült, hogy hatalmas összegről, kb. 330 millió dollárról van szó.

Szíria lezárta az olajvezetéket, miután az IPC elzárkózott a megegyezés elől. Úgy néz ki, hogy az IPC kénytelen lesz Baghdad és Basra közötti vasúti szállítással megoldani az olaj továbbítását.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1967 SZEP 7.

1021

Új képzőművészeti alkotások Zircen és Keszthelyen

Kedden Budapesten a Képző- és Iparművészeti Lektorátus több, Veszprém megyébe kerülő képzőművészeti alkotás tervezetét vitatta meg, illetve hagyta jóvá. A lektorátus munkájában részt vettek megyénk kulturális életének vezetői, a megyei pártbizottság és a megyei tanács illetékesei is.

R. Kiss Lenke szobrászművész a zirci pártszékház mellé tervezett és fog készíteni egy kőszobrot. A nőalakos kompozíció egyrészt a pártnak és a szocialista eszméknek növekvő erejét és szépségét van hivatva áttételesen, művészi szimbólummal kifejezni; másrészt utalni fog a község és vidék sajátosságára: a Bakony természeti szépségére. Ugyancsak Zircre, a volt apátsági kertbe kerül *Pál Mihály* fiatal szobrászművész alkotása: szintén nőalak, s szintén kőszobor. A harmadik megvitatott kőszobor — *Veszprémi Imre* alkotása — Keszthelyre kerül.

Pintér Éva iparművésznő tervezett gobelinje a készülő új megyei könyvtár (a volt püspöki jószágkormányzóság, majd ifjúsági ház) előcsarnokát fogja díszíteni Veszprémben.

Tükrében

Kézilabda NB II.

P. Spartacus—Bp. Építők 14:7 (8:2). Pápa; 300 néző. V.: Kondor (Győr). **Spartacus:** Ambrus — Laki. Szántó (4). Szalai (3). Bedőcs (3). Haba (2). Drescher (1). Borbély (1). Fejes. Bereczky. Gyimóthy. Edző: Barcza Dániel. Különösen az első félidőben volt jobb a Spartacus és fölényesen győzött. A vendégek sokat szabálytalankodtak. erőszakos modorban küzdöttek. Szalai és Ambrus komoly sérülést szenvedett. Jó: Szántó. Szalai. Bedőcs. Rába. (M. J.)

M. Cipőgyár—Várpalota 6:4 (4:2) Bpest .100 néző. V.: Sturm (Nyíregyháza.) **Bányász:** Tápai — Csonka. Szabó I.. Szukács (1). Hiró (1). Kókai. Létai. Szabó A.. Szabó II. (2). Edző: Kenéz György. A sorsdöntő mérkőzésen a rutinosabb. helyzeteit jobban kihasználó csapat győzött. A Bányász gyenge teljesítményt nyújtott. 34 lövéséből csak 11 ment kapura. (S. J.)

Z. Kőolaj—Pápai Vasas 7:3 (5:2) Zalaegerszeg. 300 néző V.: Sze-

uk...

dos a hajrában nem követi el a könnyelmű kezezést. akkor nem is lett volna baj. Idegenben egy pont mindig nagyszerű eredmény. Nem így persze hazai pályán. mint 2:0-ás vezetés után a **V. Vasas tette.** Hosszú idő után végre fellélegeztek a Vasas szurkolói. Két szép akció gólt lőtt csapatuk. sajnos aztán a védők irívó és elemi hibája minden győzelmi reményt szertefoszla-

Képkiállítás Papkesziben

Május elseje óta két vendégkönyvben szaporodnak a nevek. Fűzfőgyártelepen R. Kiss Lenke szobrainak, Papkesziben Vágfalvi Ottó képeinek cserélődik a közönsége. Az érdeklődés a két művész bemutatkozásának színhelye között oda-vissza terjed. A hatás kölcsönösen jó.

1024

1

— *Papkesziben ilyen még nem volt!* — *mondja Barsi István, a Cholorkémia kultúrfelelőse.* — *A megnyitóra eljöttek a faluból is. Legalább hatvanan hallgatták Ujhelyi Gábor beszédét, aki elemezte, méltatta Vágfalvi Ottó munkásságát, s vállalkozott a tárlatvezetésre is.*

Akárcsak R. Kiss Lenke, Vágfalvi Ottó ugyanúgy régebbi és újabb művekkel jelentkezett. A veszprémi Képcsarnokban annak idején nagy tetszést kiváltó képek közül különösen a Fehér házfalak, a Két öreg fűz, a Balatoni öböl és az Olajfák szerzi a híveket Papkesziben is.

Lepsényi Istvánné mellett, Vas Imréné, Deák Andor, Szabó Imréné is elsősorban ezekre a kompozíciókra szavaz. A „szívesen látnám a lakásomban" vallomást Balogh Ferencné önleleplezően elmélyíti. Megmondja, hogy a modern festészettől látatlanul is mindmáig idegenkedett. De a mostani találkozás a Vágfalvi-képekkel föloldja benne a tartózkodást: „Ez a kiállítás jobb belátásra bírt..."

A papkeszi képkiállítás haszna nemcsak az, hogy eloszlatja az előítéleteket, hanem az is, hogy olyanok nézhetik és nézték meg, akik életükben először látnak képzőművészeti kiállítást. A látogatók sorában Csurgay Zsuzsika a legfiatalabb. Képeket nézni a papkeszi iskolásokkal a megnyitó óta már többször is visszajött.

2

Két fiatal nővel a „Sárga és fekete" című kép előtt találkozunk. Úgy látszik őket már más kiállítások is „jobb belátásra bírtak", mert nem némán szemlélődnek, a festői hangulatról, a színekről szavuk is van.

— *Nekem* — *mondja a fehér munkaköpenyes Domján Lászlóné* — *már nem ismeretlenek a Vágfalvi-képek. Láttam a festményeit Veszprémben is. Ha ott járok, ha időm is van, öt-tíz percre mindig benézek a Képcsarnokba. Nagyon szeretem a festészetet. Nem tudom, miért, de egy-egy kép előtt elálldogálnék órákig is.*

— *Itt most melyik az a kép?*

— *A sok között elsősorban a „Sárga és fekete". Merészen új és számomra mégsem idegen. Azt is mondhatnám, hogy teljesen értem. Ebben, de a többi itt látható alkotásban is a váratlan színek vonzanak. Derűsnek, optimistának érzem ezt a művészetet. Persze, a képek nem úgy derűsek, hogy problémátlanok volnának.*

— *Éppen ellenkezőleg* — *szól közbe Simon Árpádné* —, *énrám hangulatilag itt is az hat, hogy a táji élményt a festő néha pesszimizmusba hajlóan fejezi ki.*

Simonné véleménye ellene mond egy kicsit annak, amit a valóságban kiválaszt. Neki a lilatónusú remek kis akvarell, az „Alkany a szőlőhegyen" jelentene ajándékot. Vagy a naplementét tükröző „Balatoni öböl". Ezekre viszont senki sem mondhatná, hogy csak a borongósra hajlamos, élményekben a szomorút kedvelő művész festette volna őket.

A belső teremben, ahol a tokaji ihletésű képek sorakoznak, Szabóné — véleményének igazolására — a Hegyalja című képet mutatja: „Erre is csak azt mondhatom: ünnepélyes".

3

A papkeszi és a fűzfőgyártelepi kiállításon megoszlanak a vélemények. Sok közöttük a tapogatódzó, de a szakszerű is. A gyártelepi képzőművészeti szakkör tagjainak kapóra jött mindkét esemény: megmutathatják a tárlatlátogatásban járatlanoknak avatott vezetőkként, hogy mit tudnak. Egyik kalauzuk házikójáról is ismert. Ott van az a házikó a papkeszi utca legvégén. Tulajdonosa mesebelivé varázsolta. Kifestette minden porcikáját. Négy fala négy tájkép: felkelő nappal, odavalósi virágzó fákkal.

Cserhát József

...tővel

...niánál és alig tit-
... mutogatták meg
...szélő termékeit, a
...nyvédő szereket,
...en az Elnöki Ta-
...ben is kompetens

...kedves epizódjai
...i elvtárs a meglá-
...szocialista brigád-
...írta nevét és elis-
...nó szavait.
...bejegyzésnél tör-
...mben vagyunk —,
...s kabátujján ijedt
... gyár vezetői két
... fehér festékfoltot.
... Pedig mennyire
...zökkenőmentes le-

...rs derűsen vette
...eket, amikor szól-

... baleset ez — le-
...körülötte állók ér-
...ozzátette:
...mber festékes, ha
...agyüzemben, ahol
...ebben előfordul az
...innyebb segíteni is
... „ellenszert" is ha-
...
... másodperc alatt
...szott a fehér fes-
...st kérő szocialista
...a volt biborszínű
...s.

... tsz új telepítésű
... Losonczi elvtárs
...ődéssel tanulmá-
...ápolt töveket, s
...llt, váltott néhány
... asszonyokkal, fér-
...dat után rendsze-
... hangú beszélgetés
... Tanács elnöke és
...ti dolgozók között,
...általán nem túlzás
...rősüket látták vol-
...ek.
...portnál — nem kis
... is mondta Loson-

czi elvtárs: Tíz évvel ezelőtt, mikor a termelőszövetkezetek szervezése folyt, bizony nem mindenütt és nem mindig fogadták szívélyesen a parasztok a vezető embereket. Aztán, ahogy telt múlt az idő és a szövetkezetek megerősödtek, emelkedett a munkaegység értéke, a szövetkezetek vagyona, mind többfelé fogadták a látogatókat mosolygó arccal. Ma már, amikor, mint ebben a tsz-ben is, 80 forint készpénz esik egy munkanapra, és még ehhez megkapják a tagok minden hatodik napra munka nélkül is a 80 forintot, ma már mintha haza menne, úgy fogadják az embert. És — tette hozzá Losonczi elvtárs — ez kárpótlás a vezetőknek a tíz évvel előtti időkért is, mert szavak nélkül is azt éreztetik vele, hogy igaza volt annak idején.

★

(4) *Ugyancsak ebben a tsz-ben, a szőlőtelepítésnél történt a következő epizód: az egyik idős termelőszövetkezeti tag nem állta meg, hogy el ne dicsekedjen a szövetkezet által szervezett külföldi utakkal: „Talán azt még nem említették Losonczi elvtársnak, hogy voltunk mi Csehszlovákiában és Ausztriában is..."*

— Nocsak — fordította viccesre a szót a vendég — és ugyan mit hoztak magukkal?

— Húst...

Ez tényleg nem mindennapi vásár volt, hogy éppen ide a szövetkezetbe, külföldről. Húst.

De aztán kikerekedik a történet: a szövetkezeti tagok egyike Ausztriában nem tudott mit csinálni a visszautazás előtt 50 schillinggel. Sehogyan sem tudta elkölteni, s végül nagy igyekezetében vett rajta egy kiló sertéshúst. Csúfolták is vele hazáig, megemlítik neki ma is, ha ugratni akarják, hiszen Ausztriában a híglevű húsnak is nagy az ára: az az egyetlen kiló körülbelül száz forintjába került a kenesei turistának!

— Ahogy ezt a tsz-t én megismertem — célzott Losonczi elvtárs a szövetkezet kitűnő gazdasági fogásaira — ez az ember nem maguknál tanulta ki a kereskedő szakmát...

Eötvös Pál

kutaka... ...naszno-
sítják
sekhe...

Drá...

M...
a...
v...
e...
dás...
szá...
nye...
ko...
egyara...
megoldas lenn...
latok maguk gond...
nak az ipari vízről. Van m... erre jó példa: az AKÖV a kocsimosáshoz a Sédből ingyen veszi a vizet. (Ingyen, mert a minimális beruházás gyorsan megtérül). Érdemes önellátónak lenni, hiszen az eddigi 90 fillér köbméterenkénti ár helyett január elsejétől a vállalatok már 2 forint 10 fillért fizetnek az ivóvíz minőségért, július 1-től pedig felárral is megtoldják.

Befejezésül: az illetékesek azt ígérik, hogy az idei nyár „bővízűbb" lesz, mint a tavalyi, de a végleges megoldásig minden cseppért kár.

BIRKÁS JÓZSEF

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Napló (Veszprém)
1968 MÁJ 17

Veszprém megyei Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat 1968/69-es tanévre műszaki ipari tanulókat iskoláz be malomipari szakmára. Az iskola kétéves, melynek sikeres elvégzése után a tanulók malomipari szakmunkás bizonyítványt kapnak. Jelentkezzenek azon fiatal fiúk, akik érettségiztek, vagy ezévben érettségiznek. Beiskolázással kapcsolatos bővebb felvilágosítást a vállalat személyzeti vezetője ad. Úgyszintén a jelentkezési lapokat is tőle lehet beszerezni. Cím: Gabonafelvásárló Vállalat, Veszprém, Pápai u. 31.

(33)

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 183-307

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1963 FEB 25

R. Kiss Lenke

1021

ŐREGASSZONY

A „zenélő lányok" alkotójánál

A műterem tágas, világos, igazán ideális.

A veszprémi tanács építtette az alkotóházat, a város legszebb helyén. A falon — polcokon — minták, szobrok, kisplasztika. Szobrászművész dolgozik itt, az azóta már híressé vált „Zsuzsa" alkotója: R. Kiss Lenke.

Most egy hatalmas kompozíción dolgozik.

Az agyagminta elkészült. Következik a gipszminta levétele. Negatív-, pozitívkészítés, azután szállíthatják a súlyos gipszdarabokat a szobrászműhelybe, ahol faragómesterek, öntők elkészítik a végleges szobrot.

— Ez már nehéz, fizikai munka — mondja a művésznő, majd új alkotásairól beszél.

Először arról, hogy szinte az egész országban ismerik már munkáját, szobrait. Tatabányán és Szekszárdon, Budapesten az új lakótelepek legszebb tereit díszítik alkotásai. Leginkább a kamasz lányokat és az asszonyokat, anyákat gyermekkel szereti megmintázni. „Nosztalgia van bennem a lányok iránt. Két fiut szültem és mindig szerettem volna egy kislányt".

És az asszonyok?

— A szobrászat érzelmi alapokon álló mesterség. A nő nálam örökké visszatérő téma. (Körbe mutat a műtermében.) A nőben a biztonságérzést, az erőt, az erőt, a nyugalmat és természetesen az anyaságot akarom kifejezni a szobraimban A lányszobroknál, kompozícióknál már nincs ilyen „súlyos" tartalmi igény. Az tetszik a kamaszlányokban, hogy olyan könnyedek, pillangószerűek, karcsúak. Ezt mintáztam meg a „zenélő lányok" kétalakos szoborkompozíciómban is, amit Székesfehérváron, az Ybl Miklós iskola előtt állítanak fel. A kompozíció 2,40 méter magas lesz.

És hozzáteszi:

— Ez a Fehérvárra kerülő szoborkompozíció is életem egy darabja. Nagyon a szívemhez nőtt, szeretnék a felállításnál személyesen is részt venni.

— gáldonyi —

irálynője

l, Lucienne Boyer, Louis ett Greco után, tovább- ghiresség sorát, csupan ár 29-i hangversenyére fő- zik Ella Fitzgerald, a jazz rálynője.

ndult. A szakemberek ak- dtek: jó táncosnő lesz és a bizonyára nagy karrier rlemi Apolló Hallban első r nemcsak táncolt, hanem követően Chick Webb ze- ődött, mint énekesnő. Webb sem akart róla, hiszen volt se. Csak barátai únszolá- meg Ellát és — azonnal ick Webb 1939-ben bekö- után az addig már köz- erű énekesnő, mint „kar- te az elárvult zenekart, mi- adalt a másik után aratta. ngú, kitűnő művésznő áp- ven éves. A jazz „First tják. Repertoárjában mea- örökzöld melódiákat, musi- kat és a modern számok yat. Ezzel összefüggésben igy nyilatkozott:

Beatleseket és melódiái- en mindenekelőtt azokat, nek repertoáromba. Nem- erald beszél szeretettel a nem azok is őróla. Nem- Beatles, John Lennon a nterjujában úgy nyilatko-

Hírlap vasárnapi melléklete

ÖTEZER FORINTOS SÍRKŐ

Nézem az öreg, megtört Miska bácsit. Görbe botjára támaszkodik, kissé előrehajol, hogy hallja mit mondunk, kérdezünk — és sír. Már nem is teszi el zsebkendőjét kifényesedett nadrágja zsebébe, ott szorongatja markában, hiszen félpercenként emeli arcához, reszkető, vékonybőrű jobbját.

Előrehajol, néz rám riadtan, szemében szinte ott villan a válasz:

— Nem tudom... nem tudom...

S befedi arcát a nedves zsebkendővel. Feje, teste újra meg újra megrázkódik. Vinnyogva, fuldokolva ismétli:

— Nem tudom.

— Dehogy csaptam. Ennyibe kerül. Esztéka tag vagy te is, mint sokan mások.

— Hiszen a lányom mindig húsz-harminc forintot kért el az orvosságért.

Vagy egy másik eset. Nemrég kapta meg a földjáradékot, 171 forintot. A fiókba tette. Jött a lánya, húsz fo- [illegible] kölcsön. Miska

1967 NOV 12

1021

IX. őszi megyei tárlat

A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 50. ÉVFORDULÓJÁNAK MEGÜNNEPLÉSE JEGYÉBEN készültek fel ebben az évben megyénk képzőművészei az immár hagyományos, s ezúttal sorrendben kilencedik megyei őszi tárlatra. *Gazdag anyagú kiállítást* nyithattak meg az évforduló ünnepségeinek keretében a nagyközönség előtt.

Szobrászoké az idén a pálma, két első díjat is ők mondhatnak magukénak. *R. Kiss Lenke* eddigi munkásságáért és a jubileumi tárlaton kiállított alkotásaiért a megyei tanács vb és a Szakszervezetek Veszprém megyei Tanácsa által alapított megyei képzőművészeti díjat, az Egry-díjat kapta meg. Ez a döntés nyilván találkozik a nagyközönség véleményével, hiszen R. Kiss Lenke alkotásai közérthetőek, rendkívül közvetlenek, s ezért közkedveltek. Hatásukat nem egyszerű elemezni, de bizonyára azért kedveltek, közérthetőek, mert nem késztetik a nézőt valamelyik szobrászati formavilág ismérveinek felelevenítésére, nem megfejteni kell; a művész *érzésvilágának harmóniáját, életszeretetét, megteremtett belső rendjét tárja elénk*, jeleníti meg. A képzőművész, különösen pedig a szobrász, teremtő, alkotó munkájában legvégül az anyagot — az anyag formálásának mikéntje fejezi ki a művész álmait, elképzeléseit. R. Kiss Lenke művein nem lát a néző formai szokatlanságot, nem különös arányokkal fejezi ki gondolatait, érzéseit. Kiállított művei az *Anya gyermekével, Kőműveslány* — az emberi és főként kimondottan az asszonyi méltóságot dicséri. Figyelemreméltó alkotás *Lenin portréja*. Elgondolkodtató, mint minden jó portré, hiszen a portré nem egyszerűen fej — nemcsak az orr, fül, szem, száj, homlok jellegzetes elhelyezkedése, az arányok hordozója, hanem egyben a gondolatok, érzelmek hordozója is. *A portré sokat elmond, nemcsak az ábrázolt emberről, koráról is;* egyben arról a korról is természetszerűleg, amelyben a művész él és alkot, nem is szólva a másik, nem kevésbé fontos kapcsolatról, ami művész és tárgya között van. Mit emel ki R. Kiss Lenke Lenin portréja? Nem az észembert, nem a tömegek vezérét, nem a szerény embert, a kis emberek gondviselőjét, vagy éppen a gyermekszeretőt — hanem mindezt egybefogva az erkölcsi tartást, az emberi meghatározó értékek közül ezt az összefoglaló tulajdonságot. Külön méltatást érdemelne a *„Béke"* és a *„Háború"* ólom domborítás-pár, különösen eredeti gondolati összefogottsága figyelemreméltó: a „Béke" domború, a „Háború" ugyanannak elpusztított homorú változata.

AZ ŐSZI TÁRLAT ELSŐ DÍJÁT KISS NAGY ANDRÁS SZOBRÁSZMŰVÉSZ NYERTE, kisplasztikájával és bronz érmeivel. Különösen bronz érmei figyelemreméltóak. *A vitorlás* lendületes vonalai, a *Széttört idő* gondolatgazdagsága, a *Hazafelé* idillikus életképe, a *Kalapos nő* groteszk formálású portréja szép alkotások, a műfaj valódi gyöngyszemei.

Csizmadia Zoltán kapta a kiállítás második díját. Olaj és rézkarc sorozata — *a Pápai forradalmárok kivégzése* — szerkezeti egysége és formai szépségei teszik szuggesztívvé. Drámai hőfoka felér egy vallomással. Kifejező emberi mozdulatok és arcok — a hősiesség, bátorság, a halál előtti félelem, vagy éppen a gyilkosok vak elszántsága — társadalmi helyzet alakította jellemeket állít elénk. S milyen egyszerű eszközökkel! A kivégző osztag egyik katonája tétován félrefordul, egy suta mozdulat csupán, s benne egy ember vívódása a lelkiismerettel és a katonákra kötelező rendszabályok szorításával. Hangulatosak, bár egyáltalán nem idillikusak Veszprémről készült új tájképei. Majolikái — *Nő pávával, Braque-tanulmány* és különösen az *Ajtó című* — gondolatgazdagságával, színvariációival, az anyag adta lehetőségek művészi kihasználásával tűnnek ki.

A VÁSÁRHELYI-ISKOLA JELES KÉPVISELŐJÉNEK — Kurucz D. Istvánnak — három képét láthatjuk. Különösen az *Őszi szántás* — a nagy tábla földek közé szorult távoli, az elmúlás keserűségét, elesettségét árasztó kis tanyasi ház — megkapó. Szép ritmusú kép a *Mi utcánk Vásárhelyen* olajtemperája. Szép *Mikus Gyula* olaj-pasztellje — *Meghalt egy halász* — a kép élénk koloraturája és a téma komorsága közt feszülő ellentétben hordozza a drámaiságot. *Udvardy Erzsébet „Ősz"* triptichonja az ikonok áhitatát leheli, még az arányos sárga-barna-vörös színskálájával is. Mint a vallásos témájú remekműveken, hódolat és áhitat szólal meg ezen is — a csodás Badacsony vidék munkásembere iránti áhitat. Lírai vallomás ez, olyan művészé, aki hisz — az emberben. Részletezett és mégis zárt egységű alkotás *Vágfalvi Ottó „Kronológia"* olajtemperája; egy mai városkép, amelyen — mint fákon az évgyűrűk — láthatók, kitapinthatók a növekedés, a fejlődés, a megszépülés diadala. *Szelestey László Nádvágó*-ja szépen komponált kép; a jéggé dermedt, hidegkék Balaton és a rajta dolgozó emberek hús-vér meleg színei szinte a munka örömét sugallják. *Bognár Zoltán* szinte mitikus busómaszkjai az ősi rituális játék örömét is, félelmét is kifejezik. *Gulyás Jenő* érdekesen tagolt Balaton öbölje, *Kovácsné Nagy Emerencia* meghitt hangulatú akvarellje, az Őszi napfény figyelemreméltó alkotások. Jól érvényesülnek *A Tóth Sándor* élénk színeit harmónikus egységbe foglaló éles kontúrok, különösen jó hangulatú az Alkony. *Csiszár Elek* érdekes kompozíciójú, vallomásféle belső küzdelmet kivetítő Malomja. *Demény Miklós* markáns Terített asztal-ja vonja magára a néző tekintetét. Zárt, komor világot állít elénk *Heitler László* két falusi képe, jól jellemzettek *Ircsik József* portréi, különösen a Veteránok. Vele rokon, noha más műfajban *Reichstetter József* fametszete.

Elgondolkoztatóak az idei kiállítás montázsai — részint *Lakner László, Major János* és *Szentgyörgyi József* alkotásai. Egyik-másik zaklatott, túlfűtött; a műfaj törvényei szerint nem első látásra érthető. Ez természetes — az agynak valamiféle, a képrejtvényhez hasonló munkát adnak — magától értetődően az esztétika régióin belül. Mozgalmasságuk, expresszív hatásuk a mitológiai témákban is a mai ember gondolatvilágát fejezik ki.

ÖRÖMMEL LÁTTUK KÉT IPARMŰVÉSZNŐ REMEKBE SIKERÜLT FALISZŐNYEGEIT. *Szabóné Török Julia* fölényes anyagismeretről tanúskodó, kiforrott technikájú, antik hatású két faliszőnyege mellett egy modern szerkesztésű, Veszprém című alkotást mutatott be. *Székely Piroska* jó ritmusú, élénk faliszőnyege igen dekoratív hatású.

Vitatható, de az ember önkéntelenül is régebbi tárlatok anyagában kutat emlékeiben, mi maradt azokból; összehasonlítást keres. Mint ahogy ezeknél az éves tárlatoknál önkéntelenül összegez a néző: ez hát egy év művészi termése? Önként adódó kérdések ezek, tolakodóak s nem egyre nehéz is választ adni. Aki figyelemmel kíséri ezeket a tárlatokat, mindenképp jó érzéssel nyugtázhatja: *az idei nem maradt el az eddigiektől, sőt, jónéhány kép színvonalban magas mércével mérhető.* Mindezt olyan körülmények között, amikor néhányan — köztük Bartha László is — nem küldtek új alkotásaikból az idei őszi tárlatra.

P. Szőke Mária

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (VESZPRÉM)

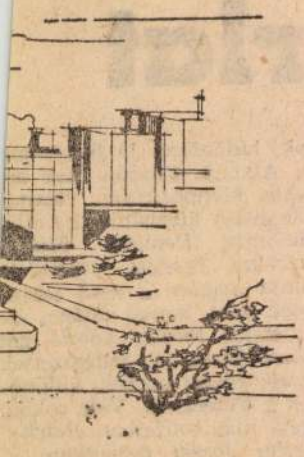

(1)

A vázlatrajz Budapest felől érkezve ábr központot. A sétáló utcává alakított Koss oldalán előtérben a pártház (P), a hátt szolgáltató kombinát (SZ), a jobb oldalon pedig a harmadik ötéves tervben megépülő 6 lakóépület látható. Az 1-es, 3-as és 4-es épület már épül, az 5-ös, 6-os és a 2-es jelű épületekre az elkövetkező években kerül sor. Az 1-es jelű toronyház mögötti pontházakat a negyedik ötéves tervben építik majd fel. (Baloldali kép)

(2)

A Kossuth Lajos utcában elhelyezett lapos szolgáltató kombinát az áruház és a kistemplom közötti területet foglalja el. E kombinát közepére kerül a 112 lakásos, 15 emeletes felhőkarcoló, amelynek tetején dringbárt helyeznek el. (Lent.)

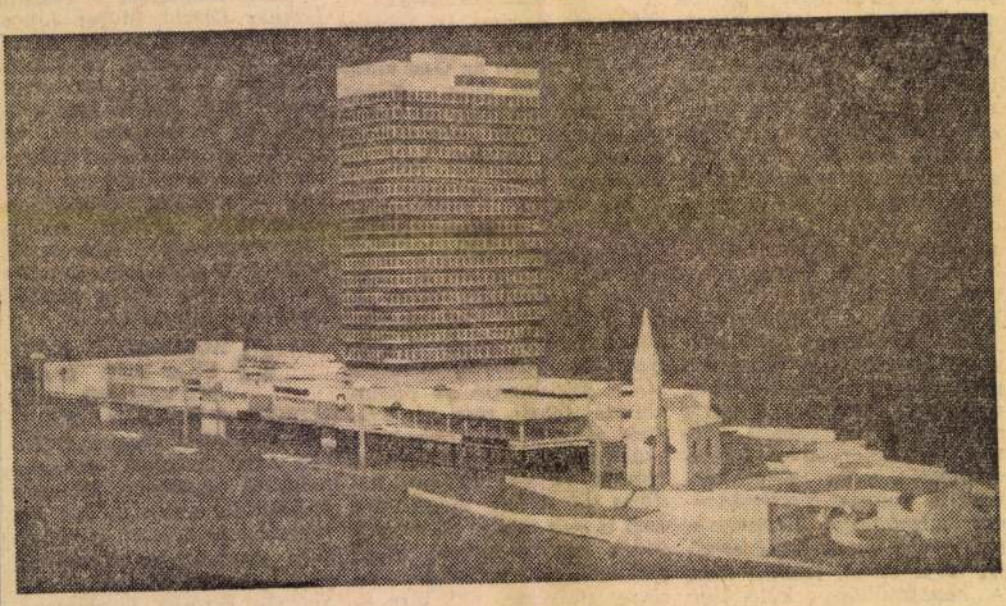

amelyet be is fednek. A Kossuth utcában elhelyezett szolgáltató kombinát és lakóház — amelyben 112 lakás lesz — terepének előkészítése ugyancsak a napokban kezdődik meg szanálásokkal, kártalanításokkal. A bontásokra és az építkezésre 1968-ban kerül sor. Nem szóltunk még a közel 100 millió forint értékű csatornázásról, amely ugyancsak ebben az ötéves tervben fejeződik be. Egy része a Felszabadulás úton, a Bajcsy-Zsilinszky úton és a Füredi úton már el is készült.

Veszélyben a sétáló utca

Felsorolni is nehéz valamennyi munkát, hát még megfelelően irányítani, kooperálni. Három tervező intézet dolgozik ugyanis Veszprém város rekonstrukciós munkáin, a VÁTERV, a LAKÓTERV és az UVATERV. Ez intézetek között azonban nem mindig megfelelő az összhang. A város rendezését irányító hatósági szervek pedig különféle okok miatt nem tudtak minden esetben hivatásuk magaslatán állni. A megyei koordináló bizottságra, mint a legmagasabb fórumra, Veszprémen kívül még négy város rendezésének, gondjainak megoldása várt. A városi tanács illetékes osztálya, az építés és közlekedési osztály pedig megfelelő munkaerő és hatáskör hiányával küszködött.

Talán ennek tudható be, hogy most ismét veszélybe

...kel"... nahát, ilyen ember. ...pp még nem volt szó ilyes-

...akik elmarad-

nak megvalósítását, s e központ funkcionális létezését.

A közelmúltban elkészült az UVATERV-nél az új 8-as út kiviteli terve. Ez kimondottan az átmenő szakasz kiépítésével foglalkozik, kitűnően megoldva feladatát, de nem veszi figyelembe a beépítési és városszerkezeti igényeket, tehát a leágazó gazdasági út szükségességét, miután erre a VÁTERV amúgy sem hívta fel a figyelmet. A nem megfelelő összhang a VÁTERV és a LAKÓTERV között, valamint a megyei koordináló bizottság úgy is mondhatnánk dekoncentráltsága vezetett oda, hogy a KPM amelyet csak elismerés illet a városrendezéshez nyújtott gazdag segítségéért, úgy tervezi megépíteni főközlekedési útvonalának új átmenő szakaszát, hogy az nincs teljes összhangban a városközpont beépítési tervével. Az ilyen és ehhez hasonló problémák elkerülésének egyik útja, hogy az ÉVM Lakóépület Tervező Vállalatot, amely valójában Veszprém város központjának rendezési és beépítési tervét készítette, egyértelműen felelős generáltervezővé nevezze ki a megyei, illetve a városi tanács. Tehát minden, a városközpont építésével kapcsolatos gond, probléma megoldásánál felelős tervezőként képviseltesse magát a LAKÓTERV. Ez lenne a biztosítéka annak, hogy minden a jóváhagyott, s a LAKÓTERV által készített rendezési, beépítési terv szerint készüljön.

városi tanács

...lan közlekedés biztosításával is foglalkozik. Ez szintén létfontosságú kérdés lesz a jövőben, hiszen a 8-as út építése következtében lezárják a Bajcsy-Zsilinszky utcát, a Füredi út elágazásától, ugyanakkor a Kossuth Lajos utca jelentős részét elfoglalja majd a 6-os jelű épület és a szolgáltató kombinát építése. Biztosítani kell tehát a gépkocsik közlekedéséhez és a gyalogos forgalomhoz a megfelelő elterelő utat. Arra is ügyelni kell, hogy a szűk Kossuth Lajos utcában minél kisebb kereskedelmi forgalmat bonyolítsanak le. Sajnos a kistemplom mellé telepítendő ideiglenes húsbolt nem egészen ezt a célt szolgálja. E gondok megoldása már az új városi koordináló bizottságra vár. Reméljük, megtalálják a mindannyiunk számára, néhány évig ugyan nem a legkényelmesebb de a legcélszerűbb megoldást.

Andrássy Antal

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 OKT 17

NÉPSZAVA

Kiss Lenke

1021

Húsz évvel ezelőtt, 1947 októberében, Tatabányából, Alsó-, Felsőgallából és Bánhidából alakult a mai Tatabánya, Komárom megye székhelye. Képünkön: Kiss Lenke szobrászművész alkotása: Az olvasó lánykák, a szakközépiskola előtt

(MTI Fotó — Fényes Tamás felvétele)

ÉSEK

Vasárnap szavanként 3 forint.

est. VII., Rákóczi út 54 és
lái.
stán kapható bianco-csekken.
—K—95.

nnemű építőipa-
dvezmény jutta-
mellett, felvétel-
eresünk bádogos,
lakatos, szoba-
kubikos és épí-
i férfi s egéd-
ásokat, magas
ti lehetőséggel.
vteljesítéstől füg-
negyedévenként
umot fizetünk.
iek részére mun-
állást adunk. —
autójavító Vál-
Budapest X.,
u. 8.

a Színház keres
öltöztetőket az es-
kra, napi 5 órás
altsággal. Jelent-
VII., Paulay
. 35, a színház
án.

ali felvételre ke-
: épületgépész-
kust. Előnyben
ilnek azok, akik
ázási gyakorlat-
endelkeznek. Je-
és: Bp. XIII.,
út 137—139. —
1. sz. Akku-
or és Száraz-
ára.

Felveszünk fémöntőket, öntödei, egyéb segédmunkásokat, szerszámmarást, motorszerelőt, kovácsot, villanyszerelőt és kőművest. (Qualitál Könnyűfémipari Feldolgozó Vállalat Bp. X. Jászberényi út 24—28 sz. Munkaügyi osztály

Csomagolónőket kétműszakos darabbéres munkára keresünk. Jelentkezés: Élelmiszer és Vegyicikkeket Csomagoló Vállalat, vegyi termelési osztálya, — XIV., Nagy Lajos király útja 110.

A Tiszafüredi Járási Tanács VB pályázatot hirdet az építési és közlekedési csoportjához csoportvezető főmérnöki állás betöltésére. A munkakör betöltéséhez építészmérnöki oklevél szükséges. A pályázat mellé önéletrajz csatolandó, eddigi munkahelyek megjelölésével. Fizetés a 116/1960 (12) MüM sz. együt-

HANGSZER

Stainway New York gyártmányú zongora, kitűnő állapotban igényesnek eladó. XIX. ker., Kispest, Vöröshadsereg útja 134. — Császár (Esti órákban.)

Uhlik Béla hangszerszakértőnél zongorák, pianinók, tangóharmónikák vételénél, eladásánál megbízható értékbecslés, szaktanács, javítás szakgaranciával. Rákóczi út negyvenöt. 138—773. — Vétel. Eladás.

Angol mechanikás zongora, modern pianinó eladó. Javítás, szakbecslés. Fenyőné, Lenin körút huszonhat.

Zongora, pianinó javítása, vétel, eladás, — szakbecslés garanciával Sasvári mester özvegyénél. Lenin krt. 21 426—819.

RUHÁZAT

Esküvői ruhák kölcsönzése, menyasszonyi, koszorúslányi ruhák, — keppek, szmokingok vidékre is. Budapest, V., Bástya utca 27. Kálvin térnél. — Telefon: 185—132.

Használt ruhákat, szőnyegeket, régiséget, — ágytollat, limlomot veszek. Tel.: 210—138.

INGATLAN

Egy szoba hallos, komfortos, belterületi öröklakás, beköltözhetően, készpénzért eladó. Érdeklődni este, 17—20 óráig. Telefon: 134—436.

Ócsán, a legforgalmasabb helyen, főúton, családi ház azonnal beköltözhetően eladó Szalházi Ferenc, Vasút u. 28.

Rózsadomb legszebb részén, Áldás utcában 1967. novemberi kezdéssel 3 szoba hallos lakás átadó. Telefon: 117—533.

Eladó XVIII., Babits u. 24/b. ház, részben beköltözhetően. — »Jó helyen« jeligére a kiadóba.

Eladó telek Csobánkán szép helyen. »Sürgős 1145« jeligére a kiadóba.

XI., és XII. ker.-ben, most induló 9 lakásos társasházakban kilépés miatt egy 2 és egy háromszobás lakás leköthető. Ft 30 000 kp-vel. »Tusnádi, Hegytető utca« jeligére a kiadóba.

II. kerületben 9 lakásos társasház építkezés indul. Leköthetők 2 és 3 szobás lakások. Készpénzszükséglet 54 000, illetve

Tisztviselőnő [illegible] céljából, 36—42 évig, komoly, jó megjelenésű férfi ismeretségét keresi. »Őszinteség — 1162« jeligére a kiadóba.

45 éves, önhibáján kívül elvált dolgozó asszony, korban hozzáillő jó férjet keres 1 gyermek nem akadály. Főbérleti lakásom van. »Szeretetre vágyom — 105930« jeligére a komlói hirdetőbe.

VEGYES

FOGSORJAVITAS MEGVARHATO,
József krt. 77.
(Üllői útnál.)
331—628.

Szobafestést vállal kisiparos, garanciával, fizetéskönnyítéssel. Közületeknek is. Telefon: 296—439.

CSILLÁRT
vesz, elad, javít
ELEKTROMOS
KTSZ
VI., Népköztársaság útja 13. 426—992.

Forgalmas helyen trafik vezetését vállalom, tőkével rendelkezem. — Tel.: 833—706.

GÉPI

bb. 18. emlékmü 20 tonna bazaltból

vid fm/ká/il la

1969. január 24.

1021

a tanácsköztársaság bukása után, a fehérterror áldozatául esett devecseri mártirok emlékét megörökitik a községben. az emlékmüvet - r. kiss lenke szobrászmüvésznek, a veszprémi müvésztelep lakójának tervei alapján - több mint 20 tonna bazaltból épitik fel. az avató ünnepségre ebben az évben kerül sor. /mti/

-.-

8.47/il
BP Zeli
9.y

R. Kiss Lenke

800 fokon izzik. az elmult évben csupán a lakásokban, lakóépületekben többszáz alkalommal gerjesztett tüzet az eldobott csikk, parázsló gyufa./mti/

-.-

bb. 13. nyolcszáz éves vasolvasztási technológia

vid fm/ká/il la

1969. január 24.

egy történész - régész - kohász munkaközösség tanulmányt irt a honfoglalás utáni időszak vasolvasztási technológiájáról.

/folyt.köv./

8.50/e

-.-

R. Kiss Lenke

bb 15. vegyész-lányokat ábrázoló szobor-kompozició füzfőn

vid-fm/mné-lm ká zs 1968. december 5.

1021

vegyész-lányokat ábrázoló szobor-kompozició megalkotására kérte fel a füzfői nitrokémiai ipartelepek vezetősége r.kiss lenke veszprémi müvészt. a kétalakos szobrot tavasszal, a nőnap alkalmával állitják fel a gyár pártbizottságának épülete előtt./mti/

-.-

8.2o/lm

vászonra kihímzett és selyemszálakból különlegesen rojtozott ,,surc,, a férfiak által használt ünnepi kötény. régi ,,ládafiákból,, kerültek elő azok a ,,ragyogók,, és ,,bokréták,, amelyek viselésétől még a századforduló idején rendelettel tiltották el a matyókat. az akkori summások keresetük nagy részét ezekre a ,,cifrákra,, költötték,, s a ,,mértéktelen költekezésnek,, igy akarták akkor elejét venni a helyi közigazgatás irányitói.

/folyt.köv./

8.15/lm

Egyéves nagytakarítás Veszprémben

1021

Rendezik a Vörös Hadsereg teret — 5000 tő rózsa

Mozgalom a huszonötödik évfordulóra

Valamennyi városban szokás tavasszal nagytakarítást rendezni. Ebben az évben azonban Veszprémben, az esedékes tavaszi nagytakarításon túl,

egyéves városszépítési mozgalom indul, hogy jövőre a város felszabadulásának huszonötödik évfordulójára alapjaiban megszépített megyeszékhely ünnepeljen.

A városszépítés érdekében nagyarányú társadalmi mozgalom indul meg ezekben a hónapokban, ami a városkép részbeni átformálásával is együttjár majd.

Több teret rendeznek ebben az évben a városban. Most készül a Veszprém megyei Tervező Vállalatnál a Vörös Hadsereg tér rendezési terve. A 60 ezer forintos költséggel készülő terv megvalósításához valószínűleg már a nyáron hozzákezdenek.

Leszedik az elavult karzatokat, egy szintbe hozzák az egész teret, és helyet teremtenek majd a vár előtti feljárónál szükséges nagy autóparkolónak is.

A tanácstagok fogadónapjain, tanácsüléseken sok panasz hangzott el a színház melletti kert és park elhanyagolt állapota miatt. Most ennek a végleges megoldása is szerepel a tervekben: a színházkertet és a könyvtár udvarát egyszerre rendezik majd.

Elkészült a parkba szánt szobor is, R. Kiss Lenke alkotása.

A színházkert rendezési munkái összefüggnek a városon átvezető főút átépítésével is. A postával és rendelőintézettel szemben lévő járdát beljebb helyezik, lábakra építik, alul, a kert felől pedig árkádosítják. Ugyanitt befejezik a szabadtéri mozi befedésének munkáit is. A nagy parkosítással pedig kellemes környezetet teremtenek az egész téren.

Ugyancsak sokan szóvá tették korábban a Kiss Lajos lakótelep parkjainak, játszótereinek állapotát. A városszépítési akcióban itt is rendet teremtenek. Hamarosan megszűnik ennek eddig legfőbb akadálya, véget érnek az idén az emelet ráépítések ezen a területen. Ha a gázvezetékek lefektetése is befejeződik.

minden parkot, parkosított területet felújítanak, rózsaligeteket hoznak létre.

A város polgárai évente 96 ezer óra társadalmi munkát szoktak felajánlani, s most a városi tanács változatlanul igényt tart a lakosság nagyarányú segítségére. Ezt a társadalmi munkát ebben az évben és a jövő év elején teljes egészében a városszépítési kampányban fogják felhasználni.

Más oldalról fokozottabban gondoskodnak majd a létrehozott értékek, parkok védelméről is. Intézkedtek, hogy a parkírozó gépkocsik ne gázolhassák le a gyepet, és

kemény bírságot fognak kiszabni a szabálysértőkre.

A parkok védelmét a lakosság segítségével szervezik meg, segítséget kérnek a rendőrségtől és több parkőrt alkalmaznak.

Nem feledkeznek meg a Dózsa-városról sem, itt is rendezni fognak több teret.

A város szebbé tétele érdekében a városi tanács gondoskodik, hogy elegendő növény és virág kerülhessen az utcákra, terekre.

Ezt biztosítja a félmillió forintért nemrég felépült, központi fűtéses melegház, és csemetekert.

A kertészetben a korábbi rossz tapasztalatokon okulva most saját maguk oltottak be ötezer rózsatövet, aminek egy részét kiültetik és folyamatosan gondoskodnak majd a város virágosításáról. A csemetekertben pedig 150 ezer forint értékű dísznövény áll a parkosítók rendelkezésére.

R. Kiss Lenke

A szír népi szervezetek felhívása

Szíriában, mint jelentettük, a népi szervezetek széles körben terjesztett felhívása állást foglalt a belviszály gyors rendezése mellett és a jelenlegi haladó rendszer megszilárdítására szólította fel mind a Baath Párt, mind a hadsereg vezetőit.

A felhívást aláíró népi szervezetek hangsúlyozzák: *azok, akik megpróbálnák fegyvereiket az ellenség helyett a népi erők, a demokratikus intézmények, a párt ellen fordítani, szembetalálnák magukat a népi ellenállással,* a népi erők készek egy katonai államcsiny megakadályozására. A népi erők a forradalom intézményeinek további építését akarják és szilárdan szembeszállnak mindazokkal, akik ezt gátolni próbálják.

A felhívás *külön is felszólítja a nemzetvédelmi minisztert, vonja vissza azokat az intézkedéseket, amelyek katonai beavatkozást jelentenek a pártvezetés ügyeibe.*

DELHI

Az Indiában tartózkodó Grecsko marsall, a szovjet honvédelmi miniszter pénteken látogatást tett Dines Szingh indiai külügyminiszternél. A Szovjetunió honvédelmi minisztere az esti órákban fogadást adott Szvarangh Szingh indiai hadügyminiszter tiszteletére.

BAGDAD

Az iraki forradalmi bíróság pénteken felmentette azt a két iraki és iráni állampolgárt, akit Izrael javára elkövetett gazdasági kémkedéssel vádoltak, s akik fejére az államügyész halálbüntetést kért.

RAWALPINDI

Szombat reggeltől kezdve sztrájkba léptek Nyugat-Pakisztánban a vasúti munkások és a légitársaság dolgozói, minek következtében teljesen megbénult a forgalom. A helyzet az utolsó 24 órában igen feszültté vált és a hatóságok nem titkolják aggodalmukat afölött hogy az ellenőrzés kicsúszik a kezükből.

LONDON

Mahmud Favzi, Naszszer elnök személyes tanácsadója nemzetközi ügyekben szombaton négynapos látogatásra Londonba érkezett ahol Wilson miniszterelnökkel Stewart külügyminiszterrel valamint Roberts külügyi államtitkárral tárgyal majd.

Kína egyes vi
pénteken is tart
jetellenes tünte
lések. A kínai
azt állítja, hogy
a vidéki városo
vakban péntek
260 millió emb
vagy vett rész
Ebbe a számba
ták a hadsereg

A fővárosban
péntek reggel
nek.

Podgornij fogadta Buteflikát

Nyikolaj *Podgornij*, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa Elnökségének elnöke szombaton a Kremlben fogadta *Buteflika* algériai külügyminisztert, aki a szovjet kormány meghívására hivatalos látogatáson tartózkodik Moszkvában.

A találkozó során Nyikolaj Podgornij és Buteflika megelégedéssel állapította meg, hogy *a szovjet-algériai együttműködés jól fejlődik*, mindkét nép érdekeit szolgálja, hozzájárul a világ békéjének megszilárdításához.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NAPLÓ
(VESZPRÉM)
1960 MÁR 9

nak az érveknek, amelyekre a „kemény vonal" híveinek éppen most szükségük lehet.

Más kommentárok különösen figyelemreméltónak tartják a kínai provokációk külpolitikai időzítését, hiszen erre a határincidensre egy másik provokációs cselekménnyel csaknem egyidőben került sor: az NSZK elnökének Nyugat-Berlinben lefolytatott megválasztásának előestéjén, s nem véletlen, hogy a szovjet határőrökre zúdított aknavető- és géppuskatüzet valóságos segélynyújtásként üdvözölték a Rajna-partján azokban a bonni körökben, amelyek az elnökválasztás Nyugat-Ber-

1969 MÁR 25
1021

„A világ, amelyben élünk, Lenint igazolja"

Szoboravatás a megyei pártbizottságon

Képünkön: Szabó Béla és Bajczi Gyula elhelyezik Lenin szobrán az emlékezés koszorúját

A Magyar Tanácsköztársaság 50. évfordulója alkalmából megyeszerte rendezett ünnepségek sorából bensőségességével és szerénységével emelkedik ki az, amelyet tegnap délután rendeztek a veszprémi pártszékház földszinti előcsarnokában. A Veszprém megyei, járási és városi pártbizottságok, KISZ bizottságok, valamint a munkásőrség parancsnokság apparátusainak jelenlétében került sor *R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművésznő V. I. Leninről alkotott bronz mellszobrának ünnepélyes leleplezésére.*

Jelen volt az ünnepségen két kedves vendég, *Horváth János és felesége is.* Horváth János elvtárs töltötte be 1945 decemberétől 1946 szeptemberéig a megyei pártbizottság titkári tisztét, felesége pedig megyénkben a kommunista nőmozgalom vezetője volt.

A szoboravatón *Szabó Béla,* a megyei pártbizottság osztályvezetője, az apparátus pártalapszervezeteinek csúcstitkára mondott beszédet. Méltatta V. I. Lenin munkásságát. *„Lenin* — mondotta egyebek között — *nemcsak egy nép, hanem az egész emberiség terhét viselte vállán... A világ, amelyben élünk, őt igazolja."* Rámutatott, hogy az orosz proletariátus győzelmes harca nyitotta meg az utat a mi népünk számára is a győztes Tanácsköztársaság felé. Hangsúlyozta, mit kell elsősorban napjaink kommunistáinak Lenintől elsajátítaniuk: a konkrét valóság konkrét elemzését, s az e szerinti cselekvést.

Egy emlékezés *(Horváth Orsolya,* a Kállai Gimnázium IV. oszt. tanulója előadásában: Lenin a szikratávírónál) és egy kórusmű *(a veszprémi 2. sz. ált. isk. kamarakórusa Pásztory Lászlóné vezényletével),* végül az Internacionálé hangjai emelték az ünnepség fényét.

R. Kiss Lenke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Sz... to...

Lemond... lai...

Újabb tűzharc a Szuezi ...

Néhány nap óta Genf ismét leszerelési tárgyalások színhelye. Az ENSZ leszerelési bizottságának tanácskozásain részt vevő szovjet delegáció vezetője, egyben a leszerelési bizottság társelnöke, Roscsin nagykövet az MTI tudósítójának adott nyilatkozatában körvonalazta a szovjet álláspontot. A tavalyi munka értékelése során kijelentette, hogy az atomsorompó-szerződés a második világháború óta eltelt időszak egyik legfontosabb nemzetközi okmánya. Roscsin rámutatott, hogy a szerződés gyakorlati megvalósítása még hátra van és a legfontosabb kérdés az, mikor léphet életbe a megállapodás. Számos ország — folytatta a nagykövet — amely közel áll ahhoz, hogy atomhatalommá váljék, még nem írta alá, illetve nem ratifikálta a szerződést, például az NSZK, Japán, Izrael és Brazília. Brandt nyugatnémet külügyminiszter — jegyezte meg a továbbiakban a szovjet küldöttség vezetője — a közelmúltban a szerződés aláírása mellett szállt síkra. Roscsin végül hangsúlyozta: nehéz lenne megmondani, mikor lép életbe az atomsorompó-szerződés, a Szovjetunió azonban mindent megtesz azért, hogy ez a rendkívüli jelentőségű okmány mielőbb nemzetközi törvénnyé váljék.

A Közel-Keleten ismét tűzharcra került sor. A kairói rádió által beolvasott közlemény szerint a Szuezi-csatorna térségében lezajlott négy és fél órás tüzérségi párbaj ezúttal igen hosszú frontszakaszon történt. Incidenst jelentettek a jordániai frontról is: a Tiberias-tótól délre izraeli egységek tüzet nyitottak jordániai állásokra. Jordániában egyébként fontos belpolitikai eseményt is bejelentettek: Talhuni kormányfő a minisztertanács háromórás ülése után benyújtotta kabinetje lemondását.

Bár a lemondás híre még rendkívül friss, bizonyos jelekből legalábbis következtetni lehet Talhuni visszavonulásának hátterére. Csaknem bizonyos, hogy a jordániai kormány élén bekövetkező személyi változás szorosan összefügg a közelkeleti helyzettel. Talhuni bizonyos források szerint nem volt azonos véleményen a királlyal az okokat illetően. Várható utódja, Rifai jelenlegi külügyminiszter viszont inkább a Husszein által támogatott koncepció, a politikai megoldás híve.

A király számára ez nemcsak kül-, hanem belpolitikai okokból is kulcskérdés. Mint emlékezetes, a közelmúltban az országban működő palesztin ellenállási szervezetek fegyveres incidenseket robbantottak ki és bizonyos köreik pedig magát a királyt is támadták. A trónnak égető szüksége van olyan kormányfőre, akiben ilyen szempontból is tökéletesen megbízhat— annál is inkább, mert az ammani palota egy időre gazda nélkül marad: Husszein április elején Washingtonba, majd Párizsba, Bonnba és Londonba utazik.

Kitüntették a damanszkiji hősöket

A Komszomol Központi Bizottsága fiatal szovjet katonákat tüntetett ki az Uszszuri-folyón levő Damanszkij-szigeten, a szovjet állam határának megvédésénél tanúsított hősiességért és állhatatosságért, katonai kötelességteljesítésért.

A Komszomol Központi Bizottságának Vörös Zászlaszédet a tüntetőkhöz Armando Cosutta, az OKP vezetőségének tagja.

Nagy NATO-ellenes tüntetések voltak még Riminiben és Civitavecchiában.

Tüntetés Londonban — zavargások Anguillán

Az Anguilla-ügy, vagyis a pöttömnyi Karib-tengeri

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 ÁPR
VILÁGOSSÁG

1021

R. Kiss Jenke

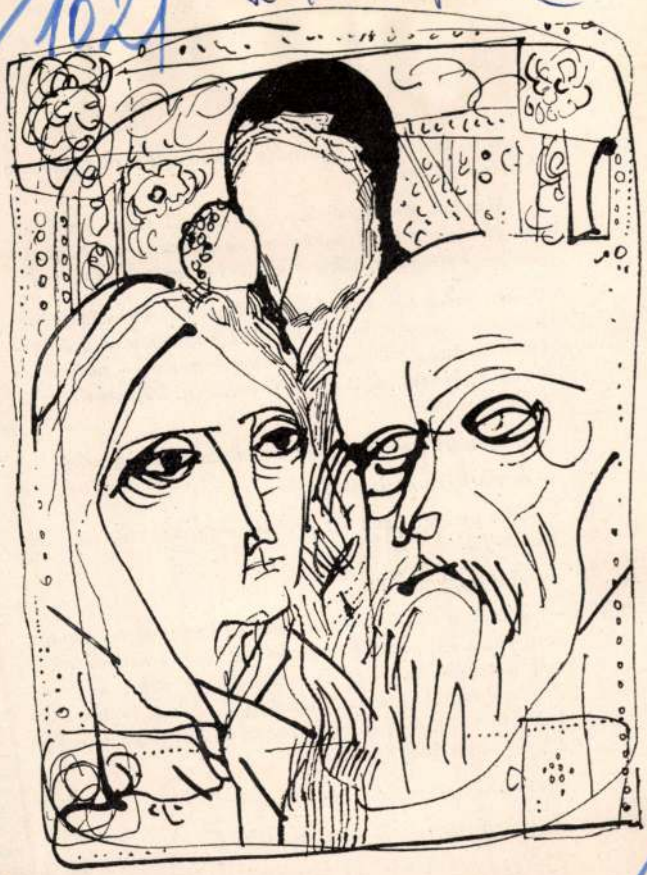

... Lajos rajza

Iste
bűn

— A
ten
tik! *hajtogatta, vékony ujjával az asztalt verdesve.*

Nekem nehéz volt Isten könyörtelenségében hinnem. Gyanítottam, hogy nagyapa mindezt szándékosan azért találja ki, hogy félelmet gerjesszen bennem — nem is az Úristen, henem saját maga irányában. Őszintén meg is kérdeztem tőle:

— Ezt azért mondod, hogy engedelmeskedjem neked?

Ő ugyanilyen őszintén felelt:

— Hót persze! Csak azt próbáld meg, hogy ne engedelmeskedjél!

— Hát nagyanyó?

— Ennek a vén bolondnak nem kell hinned — oktatott szigorúan. — Mindig is ostoba volt: még írni-olvasni se tud a tökéletlen. Meg is parancsolom neki, hogy ne merészeljen többé ezekről a fontos dolgokról beszélni veled. Most válaszolj a kérdésemre: az angyalok hányféle tisztséget viselnek?

Megmondtam, majd megkérdeztem:

— Hát a tisztviselők azok kicsodák?

— Hogy neked min jár az eszed! — mosolyodott el, és elfordította szemét, majd ajkát harapdál
magyará

1971 MÁJ

1021

Ünnepi katalógus

„SZERETETTEL AJÁNLOM A NITROKÉMIA IPARTELEPEK DOLGOZÓINAK ÉS A SZÍVES ÉRDEKLŐDŐKNEK."
(R. KISS LENKE)

R. Kiss Lenke Egry-díjas szobrászművész kétalakos szobor-kompozíciója valószínűleg a „Vegyészlányok" címet kapja, s még ebben az évben fölavatják Füzfőgyártelepen, a Nitrokémia pártszékháza mellett. A vállalat vezetősége, párt és szakszervezeti bizottsága a legmegfelelőbb időpontot, május elsejét választotta, hogy a művésszel a telep lakossága személyesen is megismerkedjék.

A májusi ünnepség kiemelkedő eseményének, az ottani művelődési házban megrendezett kiállításnak a krónikása följegyezheti, hogy R. Kiss Lenke nem a teljesen tájékozatlan, hanem *a művészeteket megismerni akaró dolgozókkal találkozott.* A telepen lakók érdeklődésére, tájékozottságára vall az is, hogy a SZOT-díjhoz, amelyet fivére, az ugyancsak neves szobrász — Kiss István — kapott, melegen gratuláltak a veszprémi művésznek.

Megelégedéssel lehet leírni, hogy a közönség a beavatottsághoz szükséges információkat jóelőre beszerezhette; egy-egy alkotásról már a megnyitás előtt magabiztosan, mint kedves ismerősről beszélt. Nem kevesen azt is tudták, milyen is lesz a Zircen felállítandó szobor... És hogy az ünnepi katalóguson látható „Lenin portré" az MSZMP Veszprém megyei Bizottsága tulajdona.

Ilyen (csakis ilyen) most nevelődő közönség erőt, szárnyakat adhat a művésznek, aki a szobrászat nyelvén az érzelmek megszólaltatására, a jellemek bemutatására hivatott. Erre a művészeteket megszerettető találkozásra R. Kiss Lenke vallomásnak a rajzaiból is hozott. A szándék világos: egy-egy szobor megszületésének történetét a gondolat első felvillanásától fogva papírosra vetítve is bemutatni. Ez a papiros egyszerű füzetlap, kockás is lehet, ha az alkotást parancsoló ihletett pillanatban éppen csak olyan van kéznél.

A művész ajándékozó kedvében van, közönségének ezen a tárlaton a legteljesebb bizalommal szolgáltatja ki műhelytitkait: *beavatja „a hogyan készül a szobor" történetébe* a teljes megformálásig.

Akinek az a dolga, hogy a tárlaton a közönség véleményére odafigyeljen, alig győzi jegyezni az emberek felfedezéseit. Ilyenek, hogy: az öt ülő nő közül a gondterhelt, ereje fogytán magába roskadt fejkendős asszony mennyire marasztal. Asszonyok, anyák és leánykák a rajzokon. Legtöbbjüknek szobormása is megszólít. Társtalan magányában (az egyetlen férfi) Don Quihote hívja magára a figyelmet: valami olyat mond, fenségeset és könyörtelen-igazat hogy a múló idő mindenkinek a szeme alá szövi, homlokára rajzolja a mulandóság jegyeit.

Éppen a szenvedések ellen, *az élet igenlése mellett szólalnak meg* R. Kiss legkiérleltebb művei. A Memento asszonyalakja a halálban vízszintessé merevedett, végtagjaival alábicsakló gyermekét szinte tanulságul nyújtja, hogy békében olyan lehetett volna, mint a többiek: a Lovacskázók, az Ivenülők, az Éneklők, a Lányok. Vagy mint az az ártatlan erotikát árasztó Harisnyahúzó, a világ szemével mit sem törődő Pisilő, a Kislány és kecske meg a többiek.

Ezeknek a jórészt aprócska szobroknak leheletük van, hangjuk: élet lüktet bennük, szobor-voltukban is melegek. R. Kiss Lenke mondanivalója ezekben a gyengecsontozatú gyerek-palánták, mellesedő-izmosodó kamaszhősök bemutatásában van. Ezeket féltik-óvják ölelő karjukba és keblük melegébe beleágyazva az anyák. Így félti majd a gyermekét, ha anya lesz, a téglákkal dolgozó Kőműves lány is. *A társadalom számára a szobrászat nyelvén R. Kiss Lenkének ez az asszony- és anyaköltészete mondja a maradandót.*

Füzfőgyártelepen *a közönség barátságot és szövetséget kötött a művésszel:* a művelődési otthonban látható rajzokat és szobrokat már az első napon az ünneplő családok egész sora megtekintette.

Cserhát József

A Minisztertanács ülése

Oklevelet kapott megyénk 4 termelőszövetkezete

A kormány Tájékoztatási Hivatala közli: A Minisztertanács csütörtökön ülést tartott. Meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette *Kiss Mátyásnak* a kormány elnökhelyettesének tájékoztatóját *Kiro Gligorov*, a Jugoszláv Szövetségi Végrehajtó Tanács alelnöke magyarországi tárgyalásairól és a külügyminiszter beszámolóját *Mahmud Riaddal*, az Egyesült Arab Köztársaság külügyminiszterével folytatott megbeszéléseiről.

Az egészségügyi miniszter előterjesztése alapján a kormány rendeletet adott ki az állami közegészségügyi-járványügyi felügyelet feladatairól, jogairól és hatásköréről, szervezetéről; továbbá felhatalmazta az egészségügyi minisztert, hogy újból szabályozza az egészségügyi tudományos tanács feladatait, szervezetét és — az igazságügyminiszterrel együtt — a tudományos tanács igazságügyi bizottságának működését.

A Minisztertanács a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter és a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa elnökének együttes előterjesztése alapján megtárgyalta az 1967. évi országos termelőszövetkezeti versenytapasztalatait és döntött a kimagasló eredményt elért szövetkezetek számára a Minisztertanács vándorzászlója és a „Kiváló termelőszövetkezeti gazdaság" cím odaítéléséről, további kiváló eredményt felmutató szövetkezeteknek pedig elismerő oklevelet adományozott.

Az Országos Bányaműszaki Felügyelőség vezetője jelentést tett a bányászati biztonsági baleseti helyzetről, valamint a bányahatóság 1967. évi tevékenységéről. A kormány a beszámolót megvitatta és felhívta az érdekelteket, tegyenek hathatós intézkedéseket a balesetek számának és súlyosságának további csökkentésére.

A külkereskedelmi miniszter javaslatot tett a Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitásának programjára. A Minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalt.

★

A Minisztertanács kiváló eredményei elismeréseként oklevelet adományozott a zalavári Új Idők, az alsópáhoki Petőfi, az urkúti Március 8. és a vaszari Kinizsi Termelőszövetkezeteknek.

A megyei tanács vb ülése

Tegnap délelőtt ülést tartott a megyei tanács végrehajtó bizottsága. Az ülés napirendjén a fűzfőgyártelepi Nitrokémia Ipartelepek igazgatójának az üzem munkaügyi, egészségügyi, szociális és kulturális ellátottságáról szóló előterjesztésének megvitatása szerepelt. A végrehajtó bizottság ülését a fűzfőgyártelepi pártbizottság épületének tanácstermében tartotta meg.

A csövek [illegible]zetnek

— Ajka elindult. El. Elsején. Minden rendben.

— Hogy adja a bánya?

— Jól, csak be kell szabályozni, nehogy törje a csöveket.

S az újságíró tanácstalan. Tolmácsot keres. A vezetők meg talán először a beszélgetés során, elégedettek. Aztán Szabó Béla főmérnök segít.

— Ajkán eddig az ivóvíz egyrészét az erőműtől voltunk kénytelenek vásárolni. Most meg a bányával kötöttünk szerződést, olcsóbban kapjuk, egy nyolcvanért köbméterét, nem kis pénz, hiszen évente 1 millió négyszázezer köbméterről van szó...

Így hát az ajkai vízprobléma is kilehet húzni.

1021

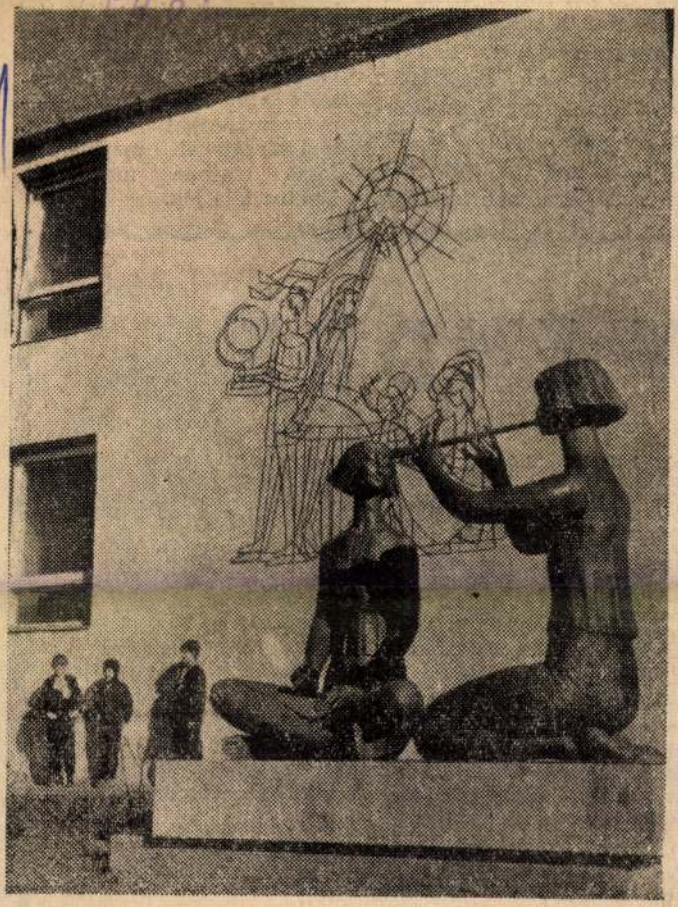

Az Ybl általános iskola előtti szoborpár R. Kiss Lenke, veszprémi szobrászművész alkotása.
(Foto: Kabáczy)

R. Kiss Lenke

hogy jó porhanyós tésztá legyen. Fél kiló túrót áttörve, 3 tojás sárgájával, 4 tojás keményre vert habjával, 2 deci tejföllel, 12 dkg cukorral és kevés vaníliával vegyítsük össze. A tészta kétharmad részét nyújtsuk ki,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

Y ENDRE

ink. halálá-
ggőleges 15.)
Terézé. 18.
ább. 20. Ke-
megszólítás.
e. 27. Lóbe-
Bolíviai vá-
németül. 35.
zza. 40 Vad-
óra! 44. Lé-
ökön van. 48.
—'). 51. Ad-
57. Sziget a
csúcs Portu-
Endre egyik
ok. 67. Szó-
zőművészeti
=ü). 72. Cu-
másik neve.

. 3. Norvég folyó. 4. Somogy megyei község. 5. Vissza: súlyrövidítés. 6. Belga város. 7. Jugoszláv helység a Morava közelében. 8. Véd. 9. Kifizetődő. 10. Villamos főzőlap. 11. Néma gát! 12. Még, angolul. 13. Iráni város. 14. Vissza: feljegyez. 15. A vízszintes 1. folytatása. 19. Téli sport. 21. Várbörtön. 24. Latin búcsúszó. 25. Rövidített rubel. 26. Törekszik. 29. Ilyen láda is van. 32. Kiáltás. 34. Fuvola. 36. Nógrád megyei község. 38. Férfi becenév. 39. Irodalmár. 40. Massza. 41. Egy, olaszul. 47. Dal. 49. Folyó Ausztráliában. 51. Ízlel. (—'). 52. Angyal-rang. 53. Ima, angolul. 56. Vissza: madár. 57. Vissza: him-őz (két szó). 58. Férfi becenév (névelővel). 60. Életmenete. 62. Vásárolj! 64. Vissza: névelő. 65. Á. O. 66. Szép táj. 68. Miatt, latinul. 71. Zenei fokozás, olaszul. 73. Folyó a Szovjetunióban. 75. Személyes névmás. 76. Hiteles aláírás.

A megfejtést a következő sorok adják: vízszintes 1., függőleges 15. V. I.

R. Kiss Lenke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

1969 JAN 25

A FEHÉRTERROR ÁLDOZATÁUL ESETT devecseri mártírok emlékét megörökítik a községben. Az emlékművet R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész terve szerint több mint húsz tonna bazaltkőből építik fel. Az avatóünnepségre még ebben az évben sor kerül.

R. Kiss Lenke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 JAN 25

— A fehérterror áldozatául esett dévecseri mártírok emlékét megörökítik a községben. Az emlékművet — R. Kiss Lenke szobrászművésznek, a veszprémi művésztelep lakójának tervei alapján — több mint 20 tonna bazaltból építik fel.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Kiss Lenke

1989 JUN 17

NAPLÓ
Veszprém

Két szobrot kap Zirc

(Tudósítónktól)

Rövidesen két művészi szépségű szobor kap helyet Zirc községben. *Kiss Lenke* veszprémi szobrászművésznő női alakot ábrázoló, kezében ágat tartó szobra a járási pártbizottság épülete előtt újonnan létesített parkban kap méltó helyet. A szobor a Bakony, az erdő, a park szeretetét, védelmét jelképezi. *Ifj. Pál Mihály* szobrászművész női alakot ábrázoló szobra pedig a volt apátsági épület előtti teret fogja majd díszíteni.

Mindkét szobor környékének rendezése, a talapzat elkészítése folyamatban van, s júliusban már két új alkotással lesz gazdagabb a község.

(B. J.)

Fuzion az
es rajtját
be a haz
szecsapás
mérkőzés
nő ellenf

Eredm
yer 6:1,
Péczely
dinánd
Barcza
nai 6:0,
6:1, 6:4
Szikszay—Mayer, Németh
6:3, 6:0. Baranyi, Varga—Ferdinánd, Péczely 6:4, 6:4. Benyik, Várhidi—Barcza, Rajnai 6:8, 6:3, 5:7!

Lehdarágó MNK-ban

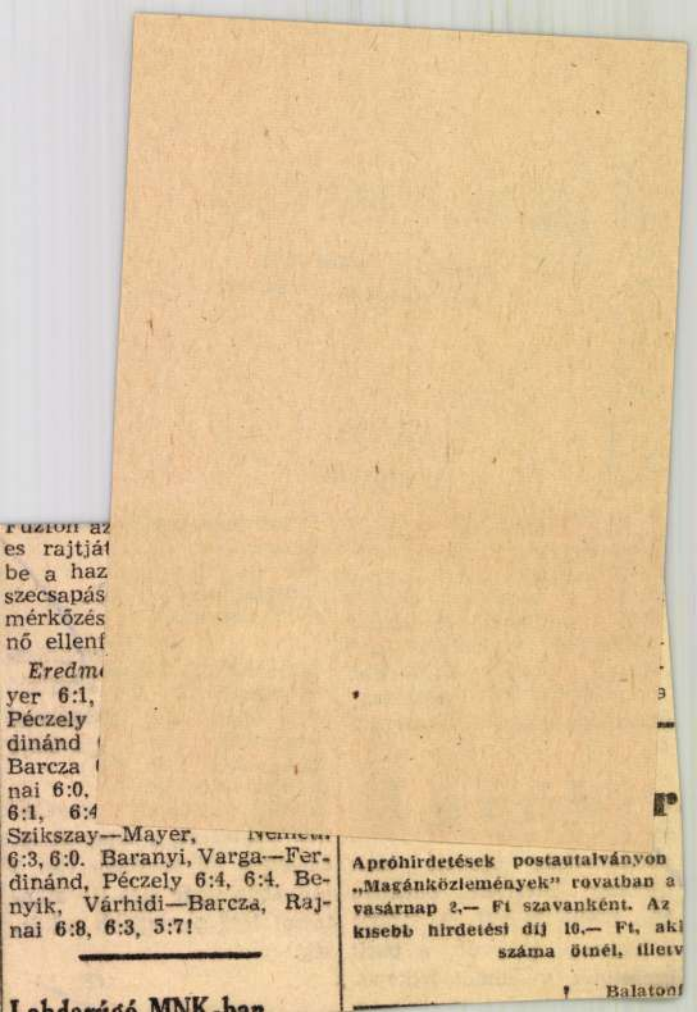

Apróhirdetések postautalványon „Magánközlemények" rovatban a vasárnap 2,— Ft szavanként. Az kisebb hirdetési díj 10,— Ft, aki száma ötnél, illetv

Balatonf

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1989 JUN 19.

NÉPÚJSÁG
Szekszárd

R. Kiss Lenke

1021

Új szobor a megyeszékhelyen

Tegnap délután új szobrot helyeztek el Szekszárdon, a Tarcsay Vilmos úti lakótelepen. Alkotója R. Kiss Lenke veszprémi művész; a szobor címe: Ülő nő. A fehér kőből faragott, embernagyságúnál nagyobb nőalak szépen illik környezetébe. Modern megfogalmazása teljes összhangban áll e terület korszerű lakóépületeivel.

a Dombóvári 1 sz.
Téglagyár
(Kapospula mellett)
meleg étkezés
biztosítva.

Felvétel esetén egyszeri

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1960 MÁJ 3

NÉPSZABADSÁG

R. Kiss Lenke

*

KÉT KIÁLLÍTÁS nyílt meg május 1-én vidéken: a Fűzfőgyártelepi művelődési házban R. Kiss Lenke keszthelyi szobrászművésznő, a szalaegerszegi Göcseji Múzeumban Szabó Sándor festőművész mutatja be új műveit.

1021

*

A RÁDIÓ ÉS A TELEVÍ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Napló (Veszprém)

R. Kiss Lenke

1968 ÁPR 3 01

★ R. KISS LENKE KIÁLLÍTÁSA. A Nitrokémia Ipartelepek rendezésében május 1-én délelőtt féltizenegy órakor nyitják meg R. Kiss Lenke Ery-díjas szobrászművész kiállítását. A fűzfőgyártelepi művelődési házban a közönség a művész 31 szobrát és rajzait tekintheti meg. Megnyitó beszédet mond Gyuricza László.

a
e
l-
ja
l.
l-
A
tól
II. félidőben a

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1966 DEC

R. Kiss Lenke

[illegible] Szalettkarának.

— A SZAKSZERVEZETEK VESZPRÉM MEGYEI TANÁCSA által adományozott ezévi nívódíjakat **Bartha László** festőművésznek (4000 forint), **R. Kiss Lenke** szobrászművésznek (3000 forint) és **Csizmadia Zoltán** festőművésznek (3000 forint) ítélték a Veszprémi VIII. Őszi Tárlat alkalmából.

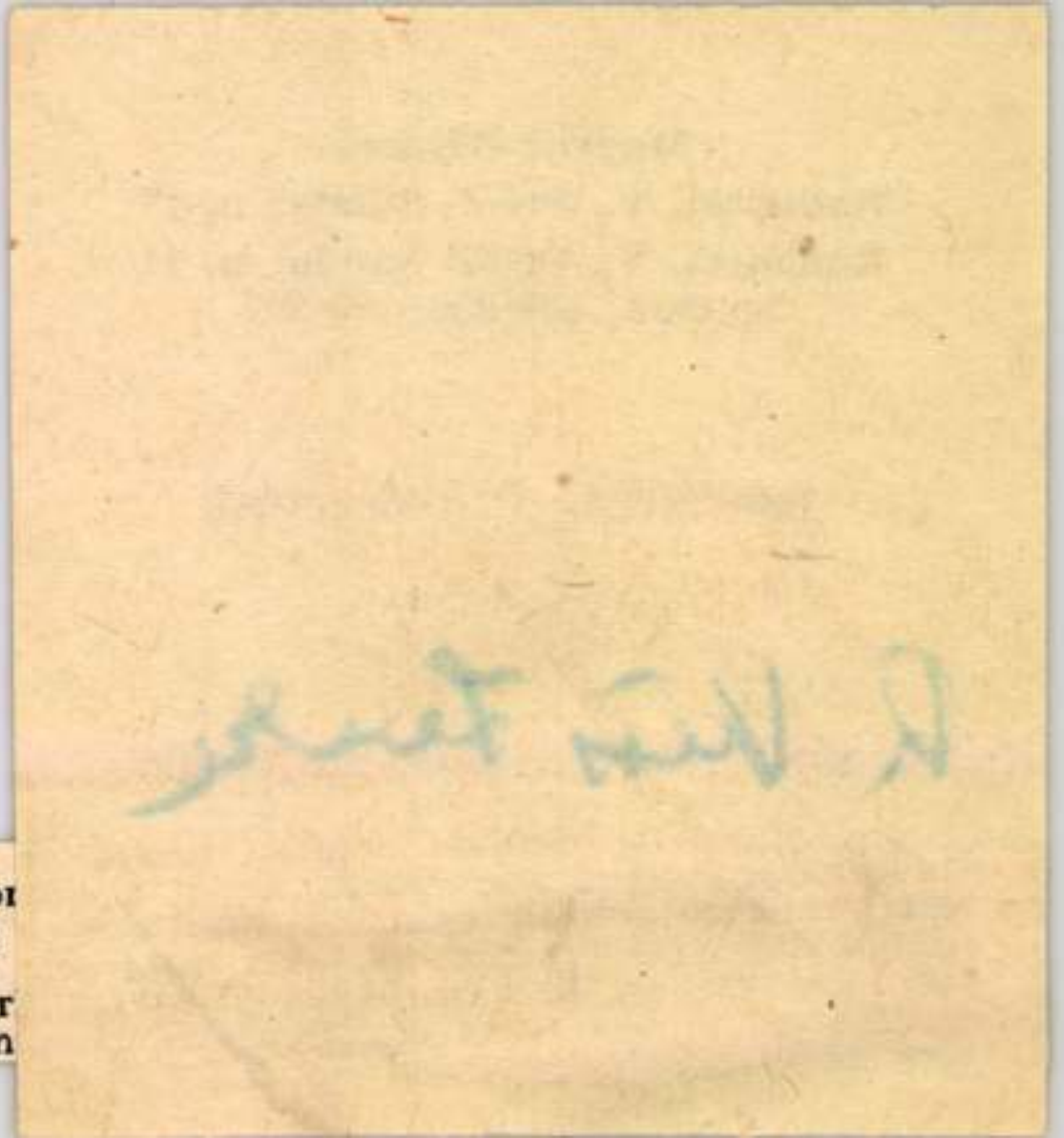

belőlem. Néhány olyan
is hasznos lehet. Elsősor
alakítására gondolok, az
sorban a léc-jutavászon
lásra. Az egész mozipar
leg hozzáértő, gondos m

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

R. Kiss Lenke

1966 OKT 4

— *UDVARDI ERZSÉBET festőművész grafikáiból és R. Kiss Lenke szobrászművész kisplasztikai alkotásaiból nyílik kiállítás szombaton a veszprémi képcsarnokban.*

R. Kiss Lenke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN. 9.

MAGYAR NEMZET

R. Kiss Lenke, a mosonmagyaróvári bölcsőde elé mintázott érdekes szoborkompozíciót. Témája a gyermek.

H Kiss Lenke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

f 2

1964 JAN 12.

NÉPSZAVA

1021

FŐTRA KERÜL R. Kiss Lenke Korsós lánya. A gyermekváros dísze lesz Nagy Sándor kétfigurás fiúszobra is. A Rózsadomb új ifjúsági szállodája Konyorcsik János kompozíciós művét várja.

vurstliban

luenkor, ha csak lehetség

R. Kiss Lenke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 AUG 13

— Újabb szobrokat kap a Fóti Gyermekváros. A napokban állították fel Nagy Sándor Játszadozó gyermek című alkotását, s rövidesen R. Kiss Lenke Korsós nő-je mellett két újabb szobrot is felállítanak.

vezető Kolott ellen.

G: Szále (8), Kulcsár (7), Fegy
(5), Borkovits (3), Karczagi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke

NAPLÓ

1963 NOV 26.

1021

— R. KISS LENKE szobrászművésznő és még egy festőművész kap majd alkotási lehetőséget a veszprémi Vadaspark tőszomszédságában, festői környezetben, épülő alkotóházban. A lakások mellett megfelelő műterem is létesül a művészeknek. Ez utóbbiaknak egyelőre a tetőszerkezeti megoldásain dolgoznak az illetékesek.

— COCTEAU A BÖL-
CSESSÉGRŐL

emetéket gulába rakta és köb-
erenként ötven gram Metil-
nidot vezetett be gumicsöve-
keresztül. A gáz elpusztította
ajzstetveket anélkül, hogy a
orító anyag minőségén ron-
volna.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUN - 6

Magyar Hirlap

R. Kiss Lenke szobrász-
művész

R. KISS LENKE szobrászművész gyűjteményes kiállítása nyílt meg szerdán Várpalotán. A vegyészmérnök művész tizévi munkásságának alkotásait mutatják be.

R. Kiss Lenke

R. Kiss Lenke: Mama

Népművelés. 1974. 5.

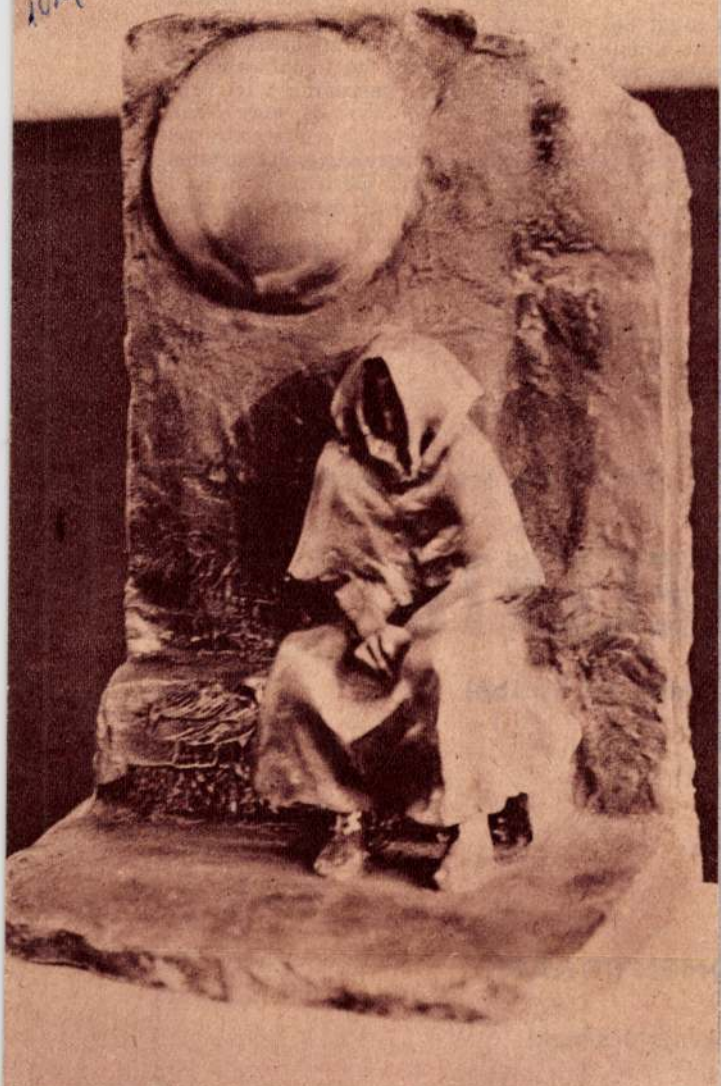

Tavaszi tárlat ajkán

esben ren-
megbízást
or pótolni
vonatkozó
ződés mel-
ni.
-a (2) be-
int a dol-
nban *csak*
síthető, ha
kaviszonya
vi 48 órát
kozik a ki-
kaviszonyt
kra a mű-
gszeres kí-
s 1/A. §-á-

munkaviszony, illetve a megbízás) létesítésének feltételeit, ettől tehát a nyugdíjasok szerződtetésénél sem szabad eltérni.

A munkáltatónak a nyugdíjas szerződtetése előtt az érdekelt írásbeli nyilatkozata alapján azt is meg kell állapítania, hogy a munkakörre vagy munkára vonatkozó foglalkozási keretből mennyi használható fel. Ez a felhasználható óraszám vagy összeg ugyanis befolyásolja a szerződés feltételeinek (a jogviszony időtartamának, a munkaidő mértékének, a fizethető bér, illetve díj összegének) megállapítását.

Ferencz Győző

kiadványokból legelőnyösebben a

RELLÁTÓ

alatti raktárából

t!

OMÉNYT KAP!

könyvtáraknak!

R. Kiss Lenke

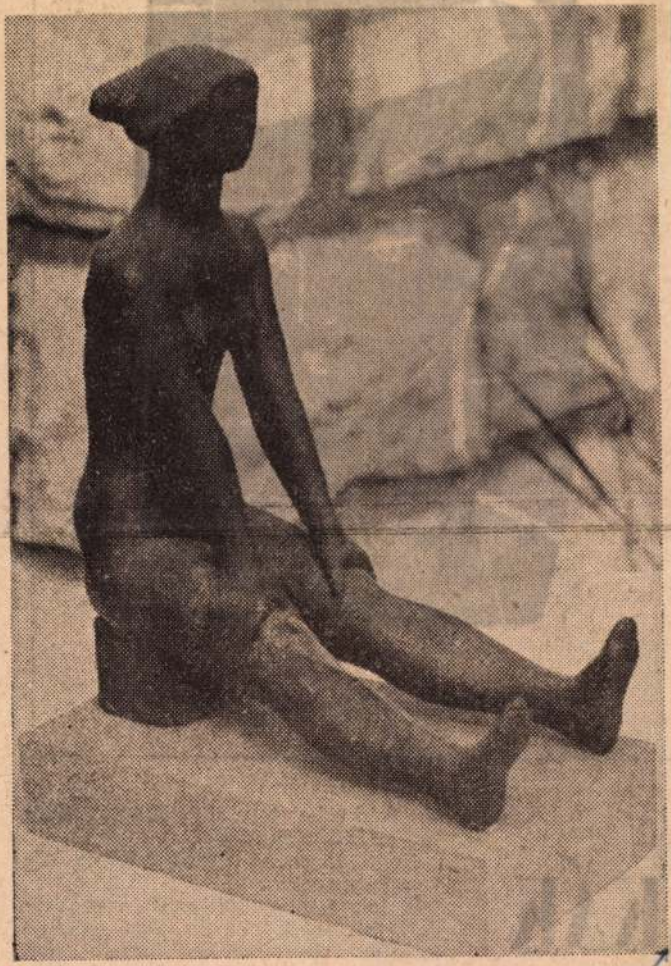

R. Kiss Lenke szobra

Nyíregyháza 1971 III. 6

P. Golubki: Ivanka. FAMETSZET

...KÁK

Gellérthegy bar-

oberfeldwebel torokütést kapott. Társai tanultak sorsából.

Hogy mi a túl biztos fellépés következménye!

A kapuban gyanútlanul vigyázkodott az ötödik német. Egy szeletke látszott a Dunából, azt figyelte. Három utász kincstári kötött ujjasban, puszta kézzel megfogta a pasast, tenyérrel fogták szájára a kiömlő fölösleges német szavakat.

Kiss Laurencia

1918

Ki tud vòla?

számv. főtanácsos
csoportvezető.

Kiss László Pál

festő

XIV. Cserebogár u. 4.

MKSz 1947

Kiss László Pál

a Szinyei-Társaság XIX. tavaszi szalonjának kiállitásán megkapta a Magyar Müvészti Tanács 1000 forintos díját

A Műgyűjtő (Magyar Müvészet) 1948. III. l.

Dr. Szentiványi Gyula urnak, Bp.

MEGHIVÓ

Az Országos Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat
és
a Magyar Előázsiai Társaság

együttes felolvasó ülésére

folyó évi március hó 20-án, szombaton d. u. 5 órakor a Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészeti Karának központi épületében (VIII., Múzeum-körut 6—8. I. em. IV. sz. tanterem.)

Sorrend:

1. *Dr. Dávid Antal:* A képirástól az ékirásig.
2. *Dr. Oroszlán Zoltán:* A monori lelet.
3. *Dr. Dobrovits Aladár:* Sakál a bárkában.
4. *Haeffner Emil:* A Szépművészeti Múzeum egyiptomi

Kiss L. Pál festó

a Képzőművészeti Főiskola növendék kiállítása.

Szabad Nép 1947. dec. 24.-40.

Testmény Kiss L. Pál: (tájkép)

A képzőművészeti Főiskola növendéke
Kiá Miklósa.

Szabad Nép 1947. dec. 24. – 40. –

Kiss László Pál

Kolozsvári Moldován Istvánné

Kovács Lajos

Kovács Tibor

Márton László

Márkus József

Máthé Gyula

Metykó Gyula

Mészáros Endre

Miskolczi László

Mohácsi Ferenc

Lásd

XIX. tavaszi tárlat

1947. máj.–jún.

Gyarapodás.

ül. Jobbkezével [illegible] képre támaszkodik,
et tart. Göndör haja és személdöke sö-
bajusza leberetvált. Csomóra kötött fe-
ja látszik, festő zubbonya szürke." A
iv barátomnak jóakaratból T. A. 1840."
at és fölül levő olvasható meg.

atz Gusztávtól 200 koronán (1/91).
n (41/92).
1892: V. 22-iki 16647 és 1892: VII.

7(18)

M.D.

R. Kiss Lenke
szobrász

A Veszprém megyei Tanács
Egy díjat nyerte el.

Vajka Aurél - Veszprém megyei tárlat
Művészet, 1968. október - 42 kep

M.D.K

R. Kiss-Lenke
szobász

Lenin portréja, tanya gyermekével
Kőrmüveslány, a Béke és a Szabadi
ennél művei képviselik a művészt
a tárlaton.

Vajka Aurél: Veszprém megyei tárlat
Művészet, 1968. október – 42 lap.

R. Kiss Lenke, [ ]

MDK

Nívódíjat kapott.

— : A X. őszi tárlat Veszprémben 14.

Népszabadság, B. 1968. nov. 7.

MDK

R.Kiss Lenke

Kiállitási hir

Népszabadság 1968 nov.7.

Kiss Lenke

Szolvát a zirci járási MSZMP. székhára előtt helyezik el.

Magyar Nemzet, 1967. X. 22. 12. o. Napló

M.D.K.

Kiss Lenke
nohán

Részt vett a tárlaton.

Nékám Lajosné: Műveszi Zsolnay keramiák hiállítása.
Művészet, 1968. ollóbez. - 40 lap.

MIK

K.Kiss Lenke

Kiállitási kritika

Jelenkor 1968 szept.

MDK

R.Kiss Lenke

Kiállitási kritika

Jelenkor 1968 szept.p.811.

MDK

R.Kiss Lenke

~~érem, plakett, hr.:~~

Asszony, repr.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,

Balatoni Muz. 1968.

MDK

R.Kiss Lenke

szobor:

Asszony, ólom

Bőség, "

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1966.

R. Kiss Lenke szobrász

Kun Béla; Beszélgetők; hájus 1, Vegyészlányok c. művelve /ewl, díjat kapott a veszprémi őszi tárlaton

Csekhát József: Tiredik őszi tárlat

Napló (Veszprém) 1968 XI. 7

R. Kiss Lenke

Kompozíció, gipsz, 25 cm

Parasztasszony, karsztí mármaj, 75 cm

Képzőművésznők nemzetközi kiállítása. 1960. Bp.

MDK

R. Kiss Lenke

Gyuri, terr.

Karikás fiu, gipsz

Északdunántuli képzőművészek 3. kiáll. Szfvár

Csók I. Képtár 1966.

R. Kiss Lenke (nál. 1926)

Parantasszony.
márvány, 75 cm. Szűcsi Tal.

Nemzetiszínű a Képzőművénetben. Az Kat. bev. Katolsi János. Bp. 1959

33.

R. Kiss Lenke, szobrász

MDK

Lenin szobor-portrét adományozott a Vegyész megyei pártbizottságnak. Művét felavatták a pártbizottság székházában.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1969. márc. 25. [Vidéki]

01 +

9

MDK

R. Kiss Lenke, nobrán

Deveczeren felszatták alkotását
a tanácsköztársasági emlékművet.

–: A Tanácsköztársaság jubileumi ünnepségei 5.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1969. márc. 19.

MDK

R.Kiss Lenke

Egry dijat kapott

Napló/Veszprém/ 1967 nov.7.

R. Kiss Lenke
nohán

M.D.K.

Reizt vett a tarlaton.

Pogány Ö. Gábor: Dolgozó emberek között
Művészet, 1968. május - 33 lap.

M.D.

R. Kiss Lenke
Nobrán

A kiállításon bemutatta a „Beszélgetők" c. nobrát, Kun Béla portréjat, a „Vegyészlányok" két alakos szobor csoportját.

Érinie Takács Margit: A Veszprém megyei képzőművészek. Művészet, 1969. junius – 46 kap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

R. Kiss Lenke

Anyaség c. szobra (emb.)
szerepel a IV. Balaton Nyári
Tárlaton a Keuthely.
Múzeumban

Heitler László: A IV. Balaton
Nyári Tárlaton

Jelenkor 1968 IX. n. 811 old.

R. Kiss Lenke

Szerepel az Ajka várossá
nyilvánítása 10. évfordulójára
kiírdetett pályázaton

(b. o.): Képek - születőben

Veszprémi Napló 1969 IV. 10.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

R. Kiss Lenke, szobrász

„Fiú karikával", felállítási helye:
Várospalota

„Bemelegítő", felállítási helye:
Balinkabánya

A Szentendrei Parkmuzeumben lévő gipszmásolatok felsorolása közben említik:

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 73. old.

M.D.4

R. Kiss Lenke
Szolnok

Részt vett a tárlaton

Pogány Ö. Gábor: A Szovjetunió Galéria
Művészet, 1968. július – 22 lap.

R-né Kiss Lenke. szobrász

M.D.K.

Veszprémben élő művész.
Pest megye területén a fóti Gyermekvárosban találjuk alkotását.
Körölve: Korsós lányka c. műve (1963).

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr.

59. old.
+37. "

R. Kiss Lenke, szobrász

A veszprémi művésznőnek kiállítása nyílt meg a Fűzfőgyártelepi művelődési házban.

– : Kulturális hírek

7

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 3.

MDK

R. KISS LENKE

Pete gipsz
Pörgök "

Fratal képzőművészek és pörművészek kiáll 1955.

R. Kiss Linke

Kút pigmal(?) terv szobor

Olvasók "

Demeter "

Balatoni Nyári Tárlat 1962

Tihanyi Múzeum

Katalógus

R. Kiss Lenke

Kútfigura tero (Veszprém) szobor
Olvasók "
Demeter "
Anya gyermekével "
Pörgők "

Balatoni Nyári Tárlat 1962

Tihanyi Múzeum katalógus

MDK

R.Kiss Lenke

Bőség, ólom

Gyerekek, br.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

MDK

R. Kiss Lenke, szobrász

Asszony c. szobra.

Repr

Tamás István: A IV. Balatoni Nyári Tárlat 7

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 9.

R. Kiss Leute

Fin Zarizával, Kutfigura,
130 cm., aluminium,

III. Zar. Bpest, Ovode, Kert,
Bécsi u.

Tájékoztató 64/65, képzőm. és Ipar-
műrészeti Lezkerátus 26 l.

R. Kiss Lenke MDK

Éneklők, gipsz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

R. Kiss Lenke

(1926). „Gyerekek", 1959, bronz, 140 cm
Szécsényi telepi nyomoda,
„Karikázó lány", 1960, bronz, 140 cm
" Róna utcai óvoda.

A felszabadult Budapest művészete

Budapest, 1960. 20 l.

Kiállítás-katalógus.

MDK

R.Kiss Lenke

Anya gyermekével, ólom

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

MDK

R.Kiss Lenke

?Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 jun.

MDK

R.Kiss Lenke

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém / 1968 juli.7.p.5.

R. Kiss Lenke

Anya gyermekeről szobor

Pörgők "

Balatoni Nyári Tárlat 1962

Tihanyi Múzeum

Katalógus

W. P. Zimmermann

Pannonholma 1597-s visszafoglalása

(Samuel Dilbaum könyvéből)

Magyarország vásárkepék

Magyar Nemzeti Múzeum

Kalológus: Rózsa György

R. Kiss Lenke szobrász M.D.K.

Müvei a Veszprémi Vegyipari Egyetemben rendezett kiállitáson

R. Kiss Lenke, Kiss István, és Csizmadia Zoltán kiállitása

Napló / Veszprém / 1965. márc. 9.

MDK.

R.Kiss Lenke

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

MDK.

R.Kiss Lenke

Szoborterveiről

Fejlrmegyei Hirlap 1966.nov.15.

R. Kiss Leake

„Korsós nő" 1 szobor, 340 cm., harcsi-
mentő., Pest megye, Fót, Germer-
varios, park.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparművészeti Lektorátus

17 l.

M.D.K.

Kiss Lenke

Az 1948/49 tanévben a Reákospaloták Munkás Képzőművészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hallgatója

szobrász

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 354.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FÜZETEI KIADVÁNYAI II.
Bp. 196 .

M.D.K.

KissLenke

az 1948/49 tanévben a Rákospalotai Munkás Képző-
művészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hallgat
ja. szobrász

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 354.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1969.

Kiss Lenke szobrász

„Olvasó lánykák" (szepró) ..
szobra Tatabányán, a szakközép-
iskola előtt áll

Nagmara 1967 X. 1 16 old.

R. Kiss Lenke

Anya gyermekével c. művét a mosonmagyaróvári új bölcsőde udvarán helyezik el.

Szabad Föld 1966. nov. 20.

R. Kiss Lenke, [ ] MDK

Herepel Veszprémben.

T. I.: Negyedmázad képzőművészeti alkotásai 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 1.

R. Kiss Lenke
szobrász

M.D.

„Éneklők" című kompozíciója
„szerepel a tarlaton.

Hintler László: III. Balatoni Tárlat, 1966.
Művészet, 1967 felszmár – 46 kep.

M.D.K

R. Kiss Lenke

szobrász

„Énekkő lányok" - cinni

„műve szerepel a tárlatom

Bodnár Éva: Balatoni Tárlat. 1966.

Művészet, 1967. február - 45 lap.

H.D.4.

B. Kiss Lenke

festő

Olvasó lányok

(repro)

Élet és Irodalom, 1960. máj 6–19 szám

R. Kiss Lenke
szobrász

M.D.K.

Szoborkompozíciója Tata-
bányára kerül.

Feladatok, eredmények. 42 lap
Művészet, 1960. augusztus.

R. Kiss Lenke
szobrász

Olvasók + repro

Maksay László: Boldog gyermekévek
Művészet, 1961. szeptember – 40 l.

M. D. K.

R. KISS Lenke szobrász

Karikázó kislány szobra a Róna utcai lakótelep bölcső-déjének udvarán

csaknem száz mincahálást helyezték el az idén a főváros lakóteleplein, közepületeiben

Magyar Nemzet 1961 (XVII.) jan. 1. 5. l.

R. Kiss Lenke
szobrász

M.D.K.

Olvasó-karzatot ábrázoló
kisplasztikája.

Aradi Nóra: Utólagos megjegyzések a VIII. Képzőművészeti Kiállításról.
Élet és Irodalom, 1960 jul. 1 — 27 száma. — 5 l.

R. Kiss Lenke Lobrás

Szöregben emlitek müre:

„Énekelő leányok"

Bodnár Éva:

A Balaton a képző-
mürészetben.

Selenkov 1966-8

MDK

R. Kiss Lenke

Gyerekek-gipsz

Öltöző, gipsz

M. Képzőművészek Graf. és kisplasztikai kiáll. 1960. jun. Csók Galéria.

MDK

R. Kiss Lenke

Kompozició, gipsz

Parasztasszony, karszti márv.

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Műcs.

R. Kiss Lenke

Szabra

Jelentor 1965 7. m. 640. l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

MDK

R.Kiss Lenke

Korsós lány

A diszkut és szoborpályázat eredm. Népszava, 1959. nov. 29.

MDK.

R. Kiss Lenke
zobrázt

kisplasztikái a kiállításon

(Havas) Boldog gyermekevék. Kiállítás a Műcsarnokban
Népszava 89 évf. 154 sz. 1961 jul 1. 8l

R. Kiss Lenke, szobrász MDK

Veszprémbe költözött. Több gyermekszobra díszíti már a „patinás várost.

— (szöveg — fénykép — 2

ESTI HIRLAP

Sz. 1965. júl. 27.

Cz. D. K.

R. KISS Lenke szobrász

„Két figurás kompozíció"

Ujvári Béla: A Tanácsköztársaság 40. évfordulóján rendezett VII. Képzőmű-vészeti Kiállításról

Magyar Építőművészet 1959. 7/8. sz. 272. l.

R. Kisshenke
szolnász

M.D.K.

„Horsós leány" c. műve.

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április - 40 l

R. Kiss Lenke
nobrász

M.D.K

„Ülö anyá"-jával és
„játszó bányka alakitások-
kal szerepel.

Tavasi Tarlat
Magyar Ifjúság, 1960. ápr. 30.

R. Kiss Lenke, szobrász 17 Dk

A Műcsarnak Boldog gyermekének c. tárlatának egyik kiállítója.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. l

Dp. 1961. júl. 5.

NÉPSZABADSÁG,

M.D.K.

R.Kiss Lenke

"Pörgők" c.müvét kiállitotta a Mücsarnokban

fotó felv.

Magyar Képzőművésznők Kiállitása a Mücsarnokban.

Népszava 1958. márc. 9. 4.old.58.szám.

MDK

R. Kiss Lenke "Pörgők" . Kiállitva a Nemzeti szalonban. /Ifjusági kiállitás/ /fényképezve/

Esti Hirlap 129 sz. 1957. jun. 5 1 old.

R.Kiss Lenke

MDK

Olvasó, gp.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Múz.
1963. jun.

MDK

R. Kiss Lenke

Anyaság, repr.

VIII. M. Képzőmüv Kiáll. Mücs. 1960. ápr.

R. Kiss Lenke

MDK

Anya, gipsz

Olvasók, "

VIII. M.Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

M.D.K

R. Kiss Lucke
nyelvész

Vesprémben az alkotóházban dolgozik a művésznő, tíz-tíz hiszt három-figurás kútfigurákat.

Szemes Piroska: Műterem látogatás,
Nők Lapja, 1968. jan. 13-14 lap.

MDK.

R.Kiss Lenke

Anya gyermekével c. szobráról

Kisalföld 1966 aug.23.

MDK.

R.Kiss Lenke

Anya gyermekével c. szobrától

Kisújfalu 1966 aug.23.

R. Kiss Lenke
szobrász

M.D.

A Béke téren a „Karikás fiú",
a Róna utcai hulla-hopperő
kislány szerzője R. Kiss Lenke.

Szemes Piroska: Műterem látogatás,
Nők Lapja, 1968. jan. 13-14 cap

R. Kiss Lenke
szobrász

M.DK.

A tatabányai uj gimnázium ának
udvarán van elhelyezve a felirchen
ülő kislány szobra. A fóti Gyermek-
városban a Korsós lány van elhelyezve.

Szemes Piroska: Műterem látogatás.
Nők Lapja, 1968 jan. 13 - 14 lap.

R. Kiss Lenke

Gyuri, terracotta, m: 23 cm.
Karikás fiu, gipsz, m: 35 cm.
(Reprod: Gyuri 130 old.)

Énakdunántúli Képzőművének harmadik kiállítása. Székesfehérvár: 1966. Kat. nek. Kvalovánszky Alán. Bev. Kovács Péter.

7 l.

R. Ri

R. Kiss Lenke szobrász

Éneklőlányok (mure /eml.)

szerepel a Balatoni Nyár

Tárlaton Keszthelyen

Jelenkor 1966 VIII. n. 741 old.

R. Kiss Lenke

„Anya gyermekkel" c kútnobra (1965)
a balinkai bárya pakkjában áll
/ ménkő, 220 cm / Emeltre.

Jelenkor 1966 VI. n 561 old.

Balonka

MDK.

R.Kiss Lenke

Kiállitásának hirdetése

Szocialista Müvészetért 1965 ápr. lap -

R. Kiss Lenke

szobrász

"Karikázé lány"

A veszprémi "Zsuzsi" /pontos neve:"Kutfigura"/

Konos István: Veszprém megyei ismerősök a
II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

MAPLO/Veszprém/ 1962. máj. 19.

R. Kiss Lenke

MEK

Szerepelt a kiállításon.

"Olvasó"

"Gyerekek"

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállítás Pápán.

NAPLO/Vesszprém/ 1962 jun. 11. 14.

R. Kiss Lenke [illegible]

Szerepelt a tárlaton

Csorhát József: Balatoni nyári tárlat.

NAPLO/Veszprém/ 1962. jul. 24.

R. Kiss Lenke, szobrász MDh

Karikázó kislányt ábrázoló szobra a Róna utcai lakótelep bölcsődéjének és óvodájának udvarára Került.

–: Csaknem száz műalkotást helyeztek el az idén a fővárosban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. dec. 31.

M Dk

R. Kiss Lenke, szobrász

Szerepel a Kiállításon.

– : Ma nyílt meg fiatal Képzőművészeink moszkvai Kiállítása 7.l.

Bp. 1961. nov. 7.

ESTI HIRLAP

MDK.

R.Kiss Lenke

Kiállitásának hirdetése

Napló/Veszprém/ 1965 márc.21. lap -

MDK.

R.Kiss Lenke

"Olvasó lányok" repr.

Társadalmi Szemle 1965 ápr.

MDK.

R.Kiss Lenke

Utalás a Társadalmi Szemle 1965 áprilisi számában közölt müveire.

Magyar Nemzet 1965. ápr.9. lap -

M.D.K

R. Kiss Lenke
Szobrász

Veszprémben van egy kút szobra
elhelyezve.

Lánczi Sándor: Veszprém új arca
Művészet, 1965. április - 28 lap

R. Kiss Lenke

Korsós lány c. szobra a Fóti gyermekvárosba kerül.

Horizont
Népszava, 1964. január 12. 92. évf. 9. szám 7. lap

R. Kiss Lenke szobrász M.É.K.

u

Szobrok a Bp. XIV. ker. Emma 18. sz. alatti 100 férőhelyes óvoda kertjében

repr.

Magyar Építőművészet 1962/1. 39.1.

MDK

R. Kiss Lenke

Olvasó gipsz 30 cm

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiállitása.
Ernst Múzeum 1963.Június.Kat. 35.1.

MDh

R. Kiss Lenke, szobrász

A Tvorcsesztvo c. folyóirat szobrászról közöl képet Tyimirov műtörténész cikkének illusztációjaként.

– : Ma hallottak 2.1.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. ápr. 24.

R. Kiss Lenke szobrász M.N.K.

Szobrok a fővárosi gyermekváros tópartjára

Uj szobrok a fővárosban és vidéken

Magyar Nemzet 1964. március 7. 4.l.

R. Kiss Lenke

Fonó (szobor, szepsó)

Négmava, 1964, ápr. 19, Foldal

R. Kiss Lenke MDK

"Olvasók"

szerepelt a kiállitáson.

!+Ö! -ó: Kisplasztikai kiállitás Sopronban.

Kisalföld. 1962. nov. 17.

R. Kiss Lenke
Nobrán

M.D.K

„Olvasó munkás" szelő nobra
„van a bijázati csarnokban
elhelyezve. + repro

Lovász Sándor: Uj párthoz Zuglóban
Művészet, 1964. dec. – 34 lap

R. Kiss Lenke

Szobrász

Széj Renő: Képzőművészet
Vanprémben

Jelenkor 1965 7 sz. 639. l.
640. l.
641. l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányuto

. . . . . .

M.D.K

R. Kiss Lucke

szobrász

A fővárosi tanács díszkút és szobor pályadíján harmadik díjat kapott.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 29.

A fővárosi tanács díszkút és . . . . . 4.e.

R. Kiss Lenke, szobrász MDh

A Csók-galériában a grafikai és kisplasztikai kiállításon szerepel Gyermekei c. szobrával.

P.I.: Jegyzetek kiállításokról

9.l

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 22. [Vidéki]

M. D. K.

R: KISS Lenke

szobor a Rónai utcai óvoda részére

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 135. sz. 3. l.

(G. L.) Új szobrok Budapesten

H.D.K.

R. Kiss Lenke
szobrász

Méltatás.

Dutka Mária: Képzőművészünk nemzetközi kiállítása
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28.

9 l.

H.T.M.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

R.Kiss Lenke szobrász M.D.K.

Korsós nő c. szobrát a Fóti gyermekvárosban állitják fel

Hirek

Pest megyei Hirlap 1964. augusztus 13. 5.1.

13. 5.1.

R. Kiss Lenke.

Képröművész.

Veszprém város műtermet és otthont adott a művésznek.

Említve.

Népművelés, 1965. 6. n. 37. old.

M.D.K.

R. Kiss Lenke
szobrász

Cloé, Kariháció, Olvasó lány és más kisplasztikát mutatott be a tárlaton. Valamint kisfiú és kislány portréit. „Cloé" (repro)

Kovács Gyula: Csizmadia Zoltán, R. Kiss Lenke és Kiss István kiállítása.

Dűvesét, 1965. szept. — 43 lap.

R. Kiss Lenke

szobrász

14.DK

A veszprémi Vegyipari Egyetem
anlájában tartott tárlatot.
A művészműnek „Zsuzsi" nevű
szobra a város közterén van el-
helyezve.

Korács Gyula: Csizmadia Zoltán, R. Kiss Lenke és Kiss István Mállatos
Művészet, 1965. szept. – 43 lap.

MDK.

R.Kiss Lenke

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém/ 1965 ápr.27.lap -

R. Kiss Lenke

Legujabb művét Budapesten állítják fel.

(N. N.): Neue Denkmäler und Statuen
Neueste Nachrichten, Budapest. 1974.
aug. 7.

R. Kiss Lenke

veszprémi szobrászművész alkotását Kisfaludy Sándor szobrát tegnap leleplezték Sümegen.

Magyar Ifirlap 1972/270 Sold.

R. Kiss Lenke

Sylliák	bronz márvány	25x33
Tükör	-u- -u-	36x23

6. Balatoni Nyári Tárlat

R. Kiss Lenke

Sybilla'k repr.

6. Balatoni Nyári Tárlat

R. Kiss Lenke

A szobrászok közül egyedül R. Kiss Lenkét kell megemlítnünk, nemcsak kisplasztikáinak megoldottsága, hanem egy nemiképp furcsálható jelenség miatt is. Ő ugyanis figurális szobrait kompozíciókunak nevezi, mig egyetlen – Borsos Miklós szellemében fogant – elvont formaadású művének ad konkrét címet: Születés. Részt vett a XIV. veszprém megyei őszi tárlatan.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/330 6old.

R. Kiss Lajos szobrász

A kaposvári Somogyi Képtárban rendezett I. Dunántúli Tárlaton szerepelnek művei.

Losonci Miklós: Gondolatok az első dunántúli tárlatról. Életünk, 1944. 1. 66. old.

R. Kiss Lenke

Csopakon, a 42. sz. vezető kiképző tábor parkjában ünnepélyesen leleplezték R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész alkotását Dr. Münnich Ferenc mellszobrát.

Csopakon leleplezték Dr. Münnich Ferenc szobrát.

Magyar Hirlap 1971/153 3 old.

R. Kiss Laura

Sybillák, br. márv. 25×33 cm
Tükör, — " —. 36×23 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

R. Kiss Lenke

Zircen a nagyközségi tanács képgaléri-
át alapított az egykori apátsági épület-
ben. A november 7 én átadásra kerülő
képtárban „az egykori apátsági épület
„Erzsébet termében" kap helyet R. Kiss Lenke
veszprémi szobrászművész több kisplasztiká-
ja is.

Galéria Zircen

Észak-Magyarország 1972/242 4 old.

R. Kiss Lenke

szobrászművésznő, műtermében.

(foto)

Országi-Világ 1967/38 17 old.

R. Kiss Lenke szobrászművész /Veszprém/
a Műcsarnokban rendezett Jubileumi
Képzőművészeti Kiállításon szerepel
műve: „Gea" c. mérzkő szobra. (em-
létve és repr.)

r. i.: Jubileumi tárlat.
Napló /Veszprém/, 1945. ápr. 26.

R. Kiss Lenke szobrászművész

„Köztulajdon... 1945–1975" címmel nyílt meg a Műcsarnokban az a kiállítás, melyen ma élő művészek jobbára fényképeken összegyűjtött alkotásai láthatók. Emléknüvet kapott a vegyészet Veszprémben felállított szobor-fantáziajával. (említve).

K. M.: Közös kincseink.
Chinoin, 1975. ápr. 16.

R. Kiss Lenke, [ ]

L.: Ek Sándor

Rózsa tj.: Egész évben ... 9,

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. okt. 26.

R. Kiss Lenke szobrászművész

Debrecenben a debreceni mártírok emlékművét avatják az évfordulón, a művész alkotását. (emlékmű)

Magyar Nemzet, 1969. márc. 14.

R. Kiss Lenke szobrászművész

a Tanácskörtársaság jubileumi ünnepségre tiszteletére Debrecenben avatták fel emlékművét.

Népszabadság, 1969. márc. 19.

R,Kiss Lenke

szobrászmüvész gyüjteményes kiállitása nyilt meg Várpalotán VI.5-én.A veszprémi müvész tizévi munkásságának alkotásait mutatta be.

Magyar Hirlap 1974/154 8.

R. Kiss Lenke

Bakony, Demeter, Harisnyát húzó kány, Párkák, Sybillák és az Ősz c. művei említve.

Népszava, 1974. júl. 5. 102 erf. 155 sz. 4p.

R. Kiss Lenke.

Beszélgetők, Táncolók és a Gea c. művei említve.

Népszava, 1974. júl. 5. 102 erf. 155 sz. 4p.

R. Kiss Lenke

Vásparoltán 1974. júl-ban gyűjteményes kiállítása volt.

Népszava, 1974. júl. 5. 102. cf. 155 sz. 4p.

R. Kiss Lenke

1967-ben Egry-díjjal Ziintették ki.

Népszava, 1974. júl. 5. 102 erf. 155 sz. 4 p.

R. Kiss Lenke

Faultetők, Olvasó Kányok és a Zenélők c. művei
említve.

Népszava, 1974. júl. 5. 102 erf. 155 sz. 4p.

R. Kiss Lenke (mobrási)

Nem vett részt a XVI. őri Bakonyi Táslaton.

Népszava, 1974. nov. 22. 102. erf. 273 m. 4 p.

R. Kiss Lenke, egy-díjas szobrászművész.

Harmadik alkalommal nyílt meg díjkán a tavaszi tárlat, melyen szerepel „Lenin" – „Fekete István" – „Kőműveslány" – „Rembrandt" – „Október" c. szobrai, domborművei. (említve) „Fekete István" (répr.)

R. I.: Tavaszi tárlat,

Napló (Veszprém), 1975. márc. 29.

R. Kiss Lenke szobrászművész

a Képzőművészeti Kivitelező és Iparvállalat kőbányai szoboröntődéjében a művész alkatását itt öntik, dombornű-kompozícióját. Vesuprém megye parasztságának ajándékát kőbányán, a Rottenbiller-kertben állítják fel. (említve)

Fényes Tamás: Szobor születik

Ország Világ, Budapest, 1945. febr. 26.

R. Kiss Lenke

Részvétel a kiállításon
(A katalógust lsd. Bányai Erzsébetnél)

XIII. Veszprém m-i Őszi Tárlat
1971. nov.

R. Kiss Lenke

A katalógust ld. Bognár Zoltánnál

Bognár Zoltán.... kiállítása
Tihanyi Múzeum, 1975.

Kiss Lenke

Munkái szerepelnek a Magyar Nemzeti Muzeumban, -"Budapest és az éremművészet" címmel-rendezett kiállitásán.
Vadas József: "Az érem hiányzó oldala" c. beszámolójában méltatja a művész munkásságát.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 24.
XVII. évf. 47. sz. 12. lap.

R. Kiss Lenke

„Harisnyalúzó" c. szobor
(repr.)

Napló, Veszprém, 1971. szept. 11.

R. Kiss Lenke szobrászművész

a veszprémi XIII. őszi tárlaton műveiért díjat kapott.

Napló, Veszprém, 1941. nov. 7.

R. Kiss Lenke

veszprémi szobrász terve szerint több mint 20 tonna bazaltkőből építik meg Devecserben a fehérterror áldozatainak emlékművét. Még ez évben avatják.

Krónika

Magyar Hírlap, 1969 január 25. 9. l.

R. Kiss Lenke

veszprémi szobrászművész Lenin-szobrot ajándékozott a megyei pártbizottságnak a Tanácsköztársaság, 50. évfordulójára. Hétfőn vatták a veszprémi pártszékházban.

(A nap hírei)

Magyar Hírlap, 1969. március 25. S.l.

R. Kiss Lenke

Mivódíjak kapott a XIII. veszprém megyei tárlatom

Szocialista Művészetést 1970 XII.

R.Kiss Lenke

szobrászmüvész kiállitása. Füzdőgyártelep, Müv.Ház. - Ism: Cserhát József, Napló /Veszprém/,1968.máj.3.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.
168.l.

R. Kiss Lenke, nobrán

Kiállít Salgótarjánban.

↓

-: Szabadtéri nobor kiállítás 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. aug. 6.

R. Kiss Lenke

Az 1973-as dunántúli táslaton kaposvárott, a Somogyi Képtárban részt vett művével.

Népszava, 1973. dec. 14. 101. erf. 292 m. 4p.

R. Kiss Lenke
nobran

R. Kiss Lenke alkotásat kőbá-
nyán a Rottenbiller kertben ábbt-
ják fel.

— Felszabadulási évforduló

Tükör, 1975. febr. 4 — 6 oldal.

R. Kiss Lenke

A 13-ik szegedi nyári tárlaton „Balaton" c. bronzszobra és „Mikroszkóp" c. éremsora szerepelnek.
(emlékez)

Napló (Veszprém), 1972. aug. 9.

R. Kiss Lenke szobrászművész (Veszprém).

Az egykori zirci apátsági épületben több kisplasztikája kap helyet.

Népszabadság, 1972. okt. 14.

R. Kiss Lenke

a Keszthelyen rendezett Nyári Tárlaton szerepeltek bronz-márvány dombormüvei.

Balogh Elemér: Jegyzetek a Balatoni Nyári Tárlatról.
Napló (Veszprém), 1972. júl. 29.

R. Kiss Lenke

Victnam '72 c. 'képzőművészeti kiállításon alkatásai szerepelni fognak, I. szentháromságtér 1. désztermében, okt. 30.-án lesz a megnyitó.

Meglúvó, 1972. okt. hó.

R. Kiss Lenke, szobrai

A zirci képgalériában helyezik el
több kisplasztikáját.

— : Képgalériája nyílik Zircen 7.

Népszabadság, Bp. 1972. okt. 14.

R. Kiss Lenke, grafikus

Veszprémi grafikusművész. Több kisplasztikáját a nov. 7-én megnyíló zirci képgalériában helyezik el.

—: Képgaléria nyílik Zircen 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. okt. 13.

R. Kiss Lenke

Gyerekek, bronz, 23 x 32

Dolgozó emberek körött kívül
Ernst múzeum, 1968. jan.

R. Kiss Lenke

Anya gyermekével, ólom 38 cm

Bőség, ólom, 45 cm

Dolgozó emberek között Kiállt

Ernst múzeum, 1968. jan.

R. Kiss Lenke

Gyerekek bronz 23 x 32

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

R. Kiss Lenke

Anya gyermekével ólom 38cm

Bőség -"- 45cm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

R. Kiss Lenke

Szilikátkerámia

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Kiss Lenke szobrász

Felszabadulásunk 30. évfordulójának tisztelettére művészeink emlékműveket alkottak. Tíz négyzetméteres bronz domborművének figurált Kőbányán helyezik el. (említve)

Magyar Hírlap, 1974. dec. 12.

R. Kiss Lenke szobrászművész

(a művész) „A Föld Istemője" c. szobor kőváltozatán dolgozik Füskerti István. /említve és repr./

Turi András: Kőbe, bronzba.
Magyarország, 1975. dec. 14.

R. Kiss Lenke szobrász

Kisfaludy Sándor mellszobrát

Sümegen állítják fel

Magyar Nemzet 1972 augusztus 27

12. old.

R. Kis Lenke

„Génium" (repr.

Napló (Versprém), 1942. ápr. 2.

R. Kiss Lenke

Szekszárdon, a kórház tbc. osztálya előtt ülő női akt, egy álló, a B-épület mögött van elhelyezve. (emlékül.)

Ordas Iván: Szekszárdi arcképek.

Népújság Tolna Megye, 1971. febr. 14.

M.D.K.

Kis Lency

Két ruhatervét bemutatja a lap "Kis ruhák tavaszra" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 2-8
VII. évf. lo. sz.

M.D.K.

Kiss Lency

Hat divatterve "Hét divatrajzoló 4o őszi-téli terve" cimmel rajzok.
Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. szept. 3-9
VI. évf. 36. sz.

R. Kiss Lenke

Egry-dijas szobrászmüvész kiállitása nyilt meg VII.8-án Veszprémben.

Magyar Hirlap 1974/187 9.

R. Kiss Lenke

veszprémi szobrászművész megformálta Kisfaludi Sándor költő születésének 200. évfordulójára a költő mellszobrát, amelyet bronzba öntve Kisfaludi Sándor szülőhelyén, Sümegen állítanak fel.

Magyar Hírlap 1972/237 13 old.

R. Kiss Lenke, szobrász

Veszprémi szobrászművész, Kisfaludy Sándor bronz-mellszobrát készítette el. Művét Sümegen állítják fel.

—:o Kisfaludy-szobor

7.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. aug. 26.

R. Kiss Lenke, nobrász

Várpalotán nyílt meg gyűjteménye kiállítása. (Jún. 5.)

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 6.

R. Kiss Lenke, szobrász

Kiállítása nyílt meg
Veszprémben júl. 8-án,

— : Hk

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 9.

R. Kiss Lenke

A szegedi Horváth Mihály u.-i képtárban van kiállítva: „Balaton" c. műve (szulítve)

Kompozíció '72

1972. aug. 9. TV. 17.55 |11| KGYné

R. Kiss Lenke szobrászművész

Budapest egyik új terén lévő szobrászművész
Budapest egyik új terén lévő szobrászművész

Budapest egyik új terén lévő szobrászművész

Budapest egyik új terén lévő szobrászművész

R. Kiss Lenke szobrászművész

Tegnap nyílt meg negyedízben a salgótarjáni szabadtéri szoborkiállítás, melyen műve szerepel.

Esti Hírlap, 1974. aug. 6.

Dr Kiss Lászlóné.

Művének kis kollekciójával vett részt

Részt vett a miskolci szabadiskola 1. évfolyamot végzett növendékeinek 1948-ban a Kossuth szálló-ban rendezett kiállitásán.

A képzőművészeti szabadiskola növendékeinek kiállitása.
Északmagyarország. 1948. jun. 22 4.11.

MDK.

Kiss László

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1965 juni.

MDK.

Kiss László

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 jan.lap 43.

MDK

Kiss László, 1917--

Isten hozta Mister Marschall

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Mücs. 1960.

Kiss László Pál

A Főiskola 60 növendékének kiállitásán 1947-ben
a Szabad Szervezet helyiségében az ő munkái is szerepel
tek. kisérleteiről tanuskodnak.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.

215.1

Kiss László Renée szobrászművész

Művei kiállításon szerepelnek
a Bolgár Kulturális Központban

Magyar Nemzet 1973 június 13
szoldi

Kiss L. Pál

MDK

Képzőművészeti Főiskola Ifjusági Köre 1945 karácsonyi kiállitása:

"Nézőtér"

"Kocsma"

"Artista"

"Kocsmában"

"Freskóterv"

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l.

232.l.

Kiss László Pál MDK

festő

A Képzőm.Főiskola karácsonyi kiállitása
Szabadság 1945. nov. 25.

MDK

Kiss László Pál

Festő a ligetben, v.

Képzőm. Főisk. Ifj.Körének karácsonyi kiáll.
1943.

Kiss László Pál M.D.K.

Budapesten született 1923-ban. Jelenleg Norvégiában él, ahol párizsi, belgiumi és hollandiai tanulmányutja után letelepedett. Festménye feleségét, Szinnyei Ildikót, aki szintén festőművész és kislányát ábrázolja.

Magyar album. Szerk. Incze Sándor. Elmhurst 1956, American Hungarian Studies Foundation. 49.p.

MDK

Kiss László Pál, festöm.

Festö a ligetben. Vizf.

Az OMK Képzöm. Föisk Ifj Körének karács. kiáll.
1943. Kat.

1. számu cédula M.D.K.

Kiss László Pál

Bernáth Aurél növendéke. IV. éves Főiskolai hallgató. Ostrom után egy évig művésztelepen élt Tápiószelén. A község földet és egy kastélyt adott, amelyet a fiatal művészek rendbehoztak, a földet megmüvelték és abból éltek. Ostrom után a MADISZ-ban rendezett kiállitást.
Fényképét bemutatja a lap.

Gál Zsuzsanna: "Fiatal képzőművészek" c.
Szinház, Bp. 1946. juni. 26. Juli 2.
II. évf. 24. sz. 18. lap

2.számu cédula

M.D.K.

Kiss László Pál

A tápiószelei müvésztelep feloszlatása után került Pestre. A festészetben legjobban a figurális dolgok érdeklik. Vidéki müvésztelepre szeretne kerülni, hogy ott jobban kifejleszthessék müvészi izlésüket mivel a Képzőmüvészeti Főiskolára -mint mondja- "nem tudnak kellőképen áldozni".

Szinház, Bp. 1946. juni. 26.- juli. 2.
II. évf. 24. sz. 18. lap

Kiss László
Müselyemminta
"

Ernst Múzeum I. Iparművészeti kiállítás. 1932.
12 l.

, sima, hátul körvéset:
PASZTO 1718.
eje. Átm. 14 cm. /Repedt./
, sima, hátul körvéset:
PASZTO ANO 1718.
eje. Átmérő: 14 cm.
ct, hatkaréjos, gyöngysoros talpán tré-
okban rozetták és Krisztus kinszenve-
kenyedő kupos szárán rozettás tárcsa
kartusból képzett vázaidomu nódus,
omb- és virágdisz /kuppája sérült/.
t részlete: .....DE PASZTO ....
eje. Magassága 22.5 cm, talpátm. 13.8

trébelt és vésett, hatkaréjos talpá-
veles, szalagos vert és vésett di-
csáján rozetták, három leveles kartus-
lussal, áttörtmüvü ezüst kosara virá-
ja kötélöves volutasor. Talpán beütött
mesterjegy. Talpátm. 13.5 cm.

vert és vésett, köralaku csipkézett-

Kiss László

Dekorációs anyagterv, textilterv

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.

13 1.

taként szerepel a akkor Vizslási
mányul V. Lászlótól. A XVI. század
szerepel az 1584.évi adóösszeirásban.
időkben települ be ujra, 1715-ben már
áztartását irták össze. 177o-ben Tar-
szthony Pál a földesura.
yutcás település, egy párhuzamos ut-

ria/
186o-as és 1911-es Canonica Visitatio
ot 168o körül a Gosztonyi-család épit-
ették. 1754-ben Horváth Katalin mint
, 1814-ben renoválták.
zépkori, késői klasszicista átépitésü,

háza. A falu felett magas dombon, lép-

Kiss László
Miteremben, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása. Nemzeti Szalon, 1940. november.

13 l.

M D K

Kiss László Pál, festő

O. I.: Tizenkét fiatal festő művésztelepe Tápiószelén. Kossuth Népe 1945. jul. 11.

61.

MDK

Kiss László Pál, festő
félelem nélküli bovagja vzepsetnek.

Szépsmův. 1944. 1. n. 27. l.: Rónay Kármér:
Képszőmův. Főisk. kiáll.

MDK

Kiss László Pál

Táj
Korsó
Festőnő
Interieur

O.M. Képzőműv. Főisk. Ifjusági Köre
Karácsonyi Kiáll. 1946.

Kiss László René
szobrászművész és Porscht Frigyes grafikusművész kiállítása pécsetten nyílik meg a Bolgár Kulturális Központ helyiségében.

Magyar Hírlap 1973/161 Sold.

Kiss László René
szobrászművész és Parschl Frigyes grafikusművész közös kiállítása nyílt meg tegnap Budapesten a Bolgár Kulturális Központban.

Magyar Hírlap 1973/164 Sald.

Kiss László René

A Bolgár Kulturában rendezett kiállitáson a müvész érmeit mutatják be. Vadas József: "Az, ami" c. -több kiállitásról szóló- ismertetésében mondja, hogy a müvész előnyére történt a változás. Megemliti "Jónás könyvé"-nek illusztrációit, melyeket egy felkészült alkotó munkájaként ismer el. Az arcképeket ábrázoló érmek közül az ujabbak a müvész fejlődéséről tanuskodnak, -mondja a kritika.

Élet és Irodalom Bp. 1973. aug. 18.
XVII. évf. 33. sz. 12. lap.

Kiss László

A Bolgár Kulturában kiállitott alkotásai között szerepelt a Jónás könyve grafikai sorozat, Kain megölte Ábelt, Kiáltás.

Magyar Hirlap 1973/2o3/6

Bojár: Kiállitásról kiállitásra

Kiss László

Boscht Frigyes grafikus és Kiss László szobrait állitották ki a Bolgár Kultura központjában.

Magyar Hirlap 1973/203/6

R. Kiss Lenke
egyike azon ritka szobrásznőknek,
aki imponáló számú, éspedig csaknem mind
szocialista tendenciájú, emlékművét nem felnagyított
kisplasztika gyanánt hozta létre. A valóságos nagyság a történelmi,
vagy irodalmi, de mindenesetre eszmei töltésű, ami keze alól kinő és te-
ret követel. Ez a követelés – szerencsére – gyakran értőkre talál és az ország
sok-sok városában (a Dunántúlon különösen) állnak köztéri szobrai. Jó érzékkel
bánik az anyaggal, s már a mintázás, vagy faragás során tudja, hogyan házasítja a
bronzot a kővel, s ez utóbbit nem csupán alapzatként, hanem a mű szerves része-
ként. Ilyen a különösen termékeny 1977-es esztendőből való két változatban is fel-
dolgozott Október 1917, valamint az olthatatlan gyászt kifejező Babij-Jar, a sziklа-
falon álló három, oszloppá dermedt bronz alak. De van olyan szobra is, ami kö-
vön kő, s ez nem csupán az anyaggal való játékos kísérlet – bár ez is hozzátartozik
az alkotó folyamathoz, – hanem a természet művét kapcsolja az ember által meg-
munkált formához. Fejlődése magától értetődő természetességgel követi az embe-
ri mozgást, a társadalmi fordulatokat, s most már azt sem mondhatjuk, hogy képze-
letének és ismeretének s ezzel mondandójának határa a csillagos ég. Lehatolt veszé-
lyeztetett Földünk mélyére, s felcsillantotta a reményt, hogy a megnyílt szétrepedt
glóbuszunk, mint az anya méhe, őrzi a fénylő kisdedet, az aranykort. S ennek az
arany golyónak a születését, kiszabadulását gigantikus lobbanásokkal újra
és újra felmutatja, mert a természet örök megújulását fogalmazza meg, s
a kutató elme gyermekét, az űrhajót. Mindez pedig az emberért való,
fennmaradásunk, létünk izgató kérdése. És ez a valós magja tulajdon-
képpen a művész egész eddigi életművének. A Képzőművészeti Fő-
iskolát 1957-ben végezte Mikus Sándor mesternél és ettől
kezdve fáradhatatlanul csiszolta művi készségét,
s egyre többször és sikerrel szerepelt cso-
portkiállításokon. Közben, feleség és anya
lett, s anya-léte átjárja művészetét. Amikor
1964-ben Veszprémbe költözött, inspiráló kö-
zegbe került, s mivel „a bizalom szél a vitorlába",
az egyetemi város, a mecénás megye, s a jeles ipari
centrumok egyre-másra rendezték kiállításait, adták a
megbízásokat és a díjakat. Természet-elvűségéhez nem
fér kétség, hiszen egész munkásságát átjárja a föld, a szél, a
víz, s nem utolsósorban az ember, a nagy betűvel írt Ember cso-
dálata, s mindezeknek művekbe való átköltése. Gea-tól az Orionig,
a dús és termékeny földanyától a csillagokig – áradó érdeklődése a
világ minden figyelemre méltó jelensége iránt, s mindennek nemes for-
mákban történő kifejezése: ez életprogramja. Plasztikája változatos, el-
vont és konkrét egyidejűleg, szikár Martinovics-a, vagy a nagyranőtt-gyer-
mek Johanná-ja égretörő vertikális. A Fúga, a Győzelem, a Balatoni szél lo-
bog-repdes – szétveti a teret. A Gombócok gömbölyű és zárt formáiban
alig rejtett erotika duzzad és nem kevés humor. Pannónia című kompozició-
ja a megcsendesült idő, munkában megöregedett emberpár: tiszteletadás az
embernek és a tájnak, ahol éltek és élnek, de akik mégis Pannónián túl s innen
is fellelhetők. Ez az általánosítás nem csorbítja a mű értékét, ellenkezőleg, kiter-
jeszti érvényét. A nagy emberek, a jobbító szándékúak és cselekvők iránti odaadá-
sa számos szép portrészobrában nyert kifejezést. Legutóbb is Ho-Si-Minh mellszob-
rát a Béke Világtanács ülése alkalmából nyújtották át a vietnami küldötteknek.
Éremművészetében túlnyomórészt a születés, a kezdet, a mag, a virág, a gyümölcs,
vagyis a keletkezés csodája foglalkoztatja. A valóság és képzelet ötvözete minden ér-
me, s ezekben az aktualitások iránti fogékonyságát emeljük ki, amellyel roppant
gyorsan és elevenül reagál mindennapi történelmünkre. Politikus művész, de
eszköze nem a direkt agitáció, hanem a művészet, a jó szobrászat nyel-
vén kifejezett szocialista világnézet. Művészete nagyvonalú, de
finoman részletező, asszonyian gyengéd, és férfiasan erő-
teljes sok, egyéb értéke mellett. Másfél évtizedes
veszprémi tartózkodása alatt a szűkebb pátria
értő társa volt az alkotó tevékenységben, a
feltételek megteremtésében. Így vált le-
hetségessé, hogy jelentékeny tehet-
sége kibontakozhassék, s olyan
gazdag évek dús termése lett
betakarítható, mint amit most
az 1967-ben és 1977-ben
Egry-díjjal kitüntetett R.
Kiss Lenke kiállításán
láthatunk
Oelmacher Anna

KISS Lenke

**

****

****

RESUMEE

Die Bildhauer in Frau Lenke R. Kiss wurde 1926 geboren. Sie beendete ihre Studien an der Hochschule für Bildende Kunst 1957, bei den Meister Sándor Mikus.
Ihre zahlreichen Gruppen- und Kollektivausstellungen zeigen eine unermüdliche, immer das Neues suchende und ausdrückende Künstlerin, die nebenbei Gattin und Mutter ist.
Sie ist der Haupstadt 1964 übersiedelt nach Transdanubien (Westungarn) in eine uralte und schöne Stadt Veszprém, wo man ihr ausgezeichnete Möglichkeiten für ihre Arbeit schafften. Das Komitat- und der Stadtleitung selbst haben 10 Statuen mit verschiedenen Bestimmungen unter Anderen wie Denkmäler, Brunnen usw aufgestellt.
Ihre Bildhauerei ist von Naturprinziep beinflusst, ist kräftig und ihre Inhalt is die sozialistische Weltumschaung.
Ihre fruchtbare Frauenfiguren, dürre Werkünders des Wortes und ihre Themenreiche Münzenkunst rufen für eine bessere Welt auf.
Die Künstlerin ist zweierlei mit József Egry Preis ausgezeichnet worden.

KIÁLLÍTOTT MŰVEK

1. *Földanya 80 cm 1980 bronz*
2. *Mama 65 cm 1980 bronz*
3. *Szélben 80 cm 1979 bronz-kő*
4. *Johanna 100 cm 1979 bronz*
5. *Babij-Jar 70 cm 1977 bronz-kő*
6. *Hírnök 50 cm 1977 bronz-kő*
7. *Fúga 40 cm 1978 bronz-kő*
8. *Genezis 65 cm 1980 bronz*
9. *Szintézis 64 cm 1980 bronz-kő*
10. *Metamorf 70 cm 1980 bronz-kő*
11. *Valaki 25 cm 1979 bronz-kő*
12. *Mutáció 43 cm 1976 bronz-kő*
13. *Balatoni szél 32 cm 1977 bronz-kő*
14. *Kalapos 38 cm 1977 bronz-kő*
15. *Zenélők 30 cm 1965 bronz-kő*
16. *Gyerekek 25 cm 1958 bronz-kő*
17. *Ősz 43 cm 1978 bronz*
18. *Pannónia 40 cm 1976 bronz-kő*
19. *Párkák 34 cm 1969 bronz-kő*
20. *Olvasók 35 cm 1962 bronz*
21. *Reggel 28 cm 1962 bronz*
22. *Akt 32 cm 1966 bronz-kő*
23. *Kismama 30 cm 1977 bronz*
24. *Gombóc I. 14 cm 1975 bronz-kő*
25. *Gombóc II. 14 cm 1975 bronz-kő*
26. *Gombóc III. 14 cm 1975 bronz-kő*
27. *Ikrek 25 cm 1980 bronz*
28. *Csitri 22 cm 1973 bronz*
29. *Menyecske 29 cm 1977 bronz*
30. *Martinovics 45 cm 1977 bronz-kő*
31. *Eső 26 cm 1977 bronz-kő*
32. *Anyaság 28 cm 1967 bronz-kő*
33. *Születés 25 cm 1978 bronz-kő*
34. *Születés 28 cm 1978 bronz-kő*
35. *Születés 25 cm 1978 bronz-kő*
36. *Születés 43 cm 1978 bronz-kő*
37. *Osztódás 25 cm 1979 bronz-kő*
38. *Pillangó 40 cm 1977 bronz-kő*
39. *Mag 23 cm 1980 bronz-kő*
40. *Október 1917 50 cm 1977 bronz-kő*

DOMBORMŰVEK

1. *Tükör 48x30 cm 1970 bronz-fa*
2. *Tavaszi szél 46x16 cm 1977 bronz-fa*
3. *Balaton 12x36 cm 1975 bronz-fa*
4. *Veszprém I. 35x14 cm 1975 bronz-fa*
5. *Veszprém II. 30x30 cm 1974 bronz-fa*
6. *Rembrandt 21x18 cm 1975 bronz-fa*
7. *Ámbitus 49x15 cm 1978 bronz-kő*
8. *Idő 35 cm 1973 bronz-kő*
9. *Budapest I. 45x25 cm 1980 bronz-fa*
10. *Budapest II. 35x12 cm 1980 bronz-fa*
11. *Rákóczi 40x35 cm 1975 bronz-fa*
12. *Széttört világ I–VI-ig 48x38 cm bronz-textil*

Die Bildhauerin Frau Lenke R.Kiss wurde 1926 geboren.
Sie beendete ihre Studien an der Hochschule für Bildende Kunst 1957, bei den Meister Sándor Mikus.
Ihre zahlreichen Gruppen- unkd Kollektivausstellungen zeigen eine unermüdliche, immer das Naues suchende und ausdrückende Künstlerin, die nebenbei Gattin und Mutter ist.
Sie ist der Hauptstadt in 1964 übersiedelt nach Transdanubien /Westungarn/ in eine uralte und schöne Stadt Veszprém, wo man ihr ausgezeichnete Möglichkeiten für ihre Arbeit schafften. Das Komitat- und der Stadtleitung selbst haben 10 Statuen mit verschiedenen Bestimmungen unter Anderen wie Denkmäler, Brunnen usw. aufgestellt .
Ihre Bildhauerei ist von Naturprinziep beinflusst, kraftig, und ihre Inhalt is die sozialistische Weltumschauung.

Ihre fruchtbare Frauenfiguren, dürre ~~Rechtsverkündigern~~ x und ihre Themenreiche Münzenkunst rufen für eine bessere Welt auf.

Die Künstlerin ist zweierlei mit József Egry Preis ausgezeichnet worden.

x Verkünders des Wortes

Die Bildhauerin Frau Lenke R.-Kiss wurde 1926 geboren.
Sie beendete ihre Studien an der Hochschule für Bildende Kunst 1957, bei den Meister Sándor Mikus.
Ihre zahlreichen Gruppen- unkd Kollektivausstellungen zeigen eine unermüdliche, immer das Neues suchende und ausdrückende Künstlerin, die nebenbei Gattin und Mutter ist.
Sie ist der Hauptstadt in 1964 übersiedelt nach Transdanubien /Westungarn/ in eine uralte und schöne Stadt Veszprém, wo man ihr ausgezeichnete Möglichkeiten für ihre Arbeit schafften.
Das Komitat- und der Stadtleitung selbst haben 10 Statuen mit verschiedenen Bestimmungen unter Anderen wie Denkmäler, Brunnen usw. aufgestellt.
Ihre Bildhauerei ist von Naturprinziep beinflusst, kraftig und ihre Inhalt is die sozialistische Weltomschauung.

Ihre fruchtbare Frauenfiguren, dürre ~~Rechtsverkündigern~~ und ihre Themenreiche Münzenkunst rufen für eine bessere Welt auf.

Die Künstlerin ist zweierlei mit József Egry Preis ausgezeichnet worden.

x Verteidigung des Vaters

1980. június 10.

Rábai Györgyné Kiss Lenke szobrászmüvész neve nem sokat forog a budapesti közszájon, de most nevét és müveinek javát ország-világ elé tárjuk. Szép szobrai között állva kettős feladatot szeretnék ellátni, éspedig kommendálni, vagyis szivből ajánlani Önöknek és kommentálni e müveket, vagyis szóra forditani s ez lényegileg mesterségem volna, mégis gyakran - s most is - ugy érzem: lehetetlen.

De megkisérlem bemutatni a müvésztx s müveit. R.Kiss Lenke müvészetének középpontja az ember, annak legjobb törekvése és lelki világa. A nagy Október lelkes katonáitól egy lustán üldögélő kismamáig, a Földanya dus formáitól az Ikrek, vagy a Csitri kis, cérna figurájáig, az Öregek, az Ösz, s mind-mind rólunk s nekünk szólnak anyanyelvükön, a plasztika nyelvén. Szép, zárt alakjai mellett, mint a Párkák, vagy a megrendito Babij Jár, ott lobognak-repdesnek feszitve a teret a Szél, a Pillangó, nem szólva a Metamorfózisról, ami már szinte maga az elem, a változó, felröppenő s a szobrászi forma-adás sok rétegének egyike. - Emberszeretet és ember-féltés müveinek töltése, aktiv szocialista gondolkodás, cselekvés jellemzi. Gondolom, mindenki tudja, ki volt Jeanne d'Arc, legendás Johanna, azt is gondolom, hogy száz és száz megjelenési formájával találkoztak irodalomban, zenében, stb. Mégis, az a Johanna - s itt a titok - ez a Johanna minden eddig volttól különbözik extatikus hitében s csak Honegger zenéjével rokon, hogy t.i.: a legfőbb a szeretet. Vagy Martinovics eget ostromló mozdulata,/mondhatnám szava/ a függetlenség és igazság követelése. Számos jelképben - a szétpattant gömbökben - a keletkezés, az eredet titkát kutatja, másrészt a fenyegetettség repeszti ezt a globuszt. De bennük foglaltatik az ujjá-születés reménye, az ürkutatók utja, leleménye más életformák között. Vagyis, végső soron a pusztulás fölé kerekedik az életben, a szépségben és igazságban

való bizodalom, ami müvészünknek erőt adott mindezek sokrétű, magas szinvonalu kifejezésére. Fáradhatatlan, termékeny müvész, minden uj előtt nyitott s majd a rebbenő pillanat /köznyelven ihletnek hivják/ megmozditja kezét az anyag felé, ami engedelmeskedik az alkotó szándéknak. Ez hozza létre a tartalom és forma egységét, amit szobrai hibátlanul reprezentálnak. Kitünő müvészasszony kitünő müveit ajánlom szives figyelmükbe s ezzel a kiállitást megnyitom.

Kedves Gyöngyi

Kis Lenke azzal az arra illő mélabúval, ami intenzív szerelemkilenc-ség-ben mindig megvan, elutazott, nem jelenségtelen hiányérzetet gyanítok bennem. A valóságos megszűnés, a történelmi végleges, minden-esetre szemléletünk megváltozása, ami bennünk él és tovább hat. És a történelem-szemlélet-igen gyakran utólag él és ömlik szét-ezek vándorló állapotok történelmi érzékkel bírók számára, akik a történelmet, ami bennünk él, ami körülöttünk van, benne nem emberi erőnek tudják és hiszik, hanem a természet működésének megfelelő, ahol emberi közreműködés-ről és hozzáértés-ről is szó van

újra és újra feltalálgossa, mert a természet végtelen megújulását fogalmassa meg bronz-lengjelen. Minden pedig az emberért való, fenn maradásunk, létünk kérdése irgatja. S ez a fogalmazta tal. képen az egész eddigi életmüvek.

A Képző-müv. i Főisk.t 1957.-ben végezte (mestere?) s attól kezdve fáradhatatlanul csiszolta müvi készségét s egyre tökhet érzékenyet szerepelt csoport kiáll.-ban. Kezdetben két pannelen is mü-tetett s anyag-bétét átjárta a müvet. Attól kezdve, hogy 1964-ben attelepült Veszprémbe, inspirálás közegbe került és a bizalom szél „vitorlában" alapján az egyetemi város, a mecénás megye és a jeles ipari centrumok egyre-másra kértek kiáll.-ait s adták a megbízásokat és a díjakat. Természetérzéséhez nem fér kétség, hiszen egész munkásságát átjárja a föld, a szél, a víz s nem utolsó sorban az ember, megbékével az Ember csodálata. Gleatál az Orionig, a dus és termékeny földanyától a csillagokig – az utóbbi Szojuzig – árvadó érdeklődése s a világ minden figyelemre méltó jelenségének nemes formákban való kifejezése: az a programja. Plasztikája változatos, szikrán Martinovics-a, vagy a magyarsott-gyermek Johanniája égzetőső vertikális. ~~Fúgája~~, A Fúgák, a Győzelem, a Balatoni szél lobog, szépdes-szétveti a terét. Gombócainak gömbölyű (és szárt) formáikban alig rejtett erotika duzzad. Pannonia c. hamp. a megcsendesült idő, munkában megöregedett emberpár a szelid hajsa-ív alatt ⊗ akik-szentségtörés ne essék-bárhol fellelhetők. Ez általánosítás csak emeli a mű értékét. A nagy emberek iránti csodálata nem egy kitűnő portré szakrában nyert kifejezést, így pl. Ho Szi-Minh ~~[illegible]~~ mellszakrát nemzeg, a Béke Világtanács alkalmából

⊗ kiszolgáltatás az emberek s a tájunk, ahol éltek, élnek, de

nyújtatnák át a^t viet nemi kiüldöttek nek.
Ezem művészete külön fejezetet igényel ne, mert ~~[illegible]~~ akkor a születés, a kezdet, a mag, a virág, a gyümölcs vagyis a lelet kezés csodája fogbeltoztatja. Valószágos és átvitt értelmű megjelenítés ennek egyike az az érem, amelyen tárati elegfeszó-kútak előtérében, a megnyitott föld egy csodás-fényes, csiszolt arany-szögöt dob föl. A föld aranya az elég, kerünk különös értéke, amelyést most már sinte (fordul a szerkéztől) a világ. Ezzel is csak az aktualitásak iránti fogáhanyságát emeljük ki, amelhyel rapport gyorsan és elevenül reagál mindennapi történelmünkre. Politikus művész s ezt kiteek mondani, míg akkor is, ha pillanatnyilag ez nem ~~[illegible]~~ látszik ennyinek. De politikája nem a direkt agitáció, hanem a művészet, a jó szabrásnak szigetszén kifejezett szoc erkégnézet. Munkássága az erőteljes tér-formálás, az anyag értő megmunkálásnak és a kifejezés változatos gazdagságának összessége. Mivas és szakaldalú, arranyian gyengéd és férfiasan erőteljes s mindez bizonyítja, hogy nem feltétlenül a főváros műv. i élete, sokasága és vesszenye szükséges a jó szabrásnak hoz. Szükebb pátriája értő tárra volt munkásságának s ez a conditio sine qua non, hogy a tehetség kibontakozzék s olyan gazdag, jó két értizadnyi munka termése legyen betekeríthető, mint R. Kiss Lenke kiáll. án látható. Pannonia kit Egry díjjal tüntette ki.

Kiss Lenke egyike azon sitlve szabásszőknek, aki nyíp-
szabó számin, és pedig vakuum mind szocialista
tendenciájú emlékművét nem felmagyitott kis-
plasztikra gyanánt hosta létre. A valóságos nagy-
ság, a történelmi, vagy irodalmi, de mindenesetre
eszmei töltésű, amikere ahól kisző és teret követel.
Ez a követelés – szerencsére – gyakran értőkre talál
és az ország sok-sok városában, – a Dimántulon kü-
lönösen – állnak köztéri szobrai. Jó érzékkel bánik
anyagával s már a mintázás, vagy faragás során
tudja, hogyan hárosítja a bronzot a kövek s ez utób-
bit nem ampán alapzatként, hanem a mű szerves
részeként. Ilyen a különösen termékeny 1977-es esz-
tendőtől való, két változatban is feldolgozott Okto-
ber 1917, valamint az oldhatatlan gyászt kifejező
Bakig-Jor, a sziklafal előtt álló három, oszlopra
dermedt bronz alak. De van olyan szobra is, ami
körösz kő, s ez nem ampán az anyaggal való já-
tékos kísérlet – bár ez is hozzá tartozik az alkotó
folyamathoz – hanem a természet művét kapcsol-
ja az emlez által megmunkált formához.
Fejlődése magától értődő természetességgel követi
az emberi mozgást, a társadalmi fordulatokat
s most már ezt sem mondhatjuk hogy képzele-
tének és ismeretének s így mondandójának határa
a csillagos ég. Lehatott versélyeztetett földünk
méljére és felcsillantatta a reményt, hogy meg-
nyílt, szétrepedt glabusunk, mint az anya méhe
őrzi a fénylő kisdedet, az anyagot. Sennek az
anyagalyának a születését, kisszabadulását
gigantikus lobbanásokkal újra és újra fel-

⊠ szocialista jövőnk

felmutatja, mert a természet örök megújúlását ~~[illegible]~~ fogalmazza meg s a kutató elmaszerezét, az ürhajót. Mindez pedig az emberért való: fenn maradásunk, létünk⊠ kérdése izgatja. S ez a valós magja tulajdonképen az egész eddigi életművének.

A képzőművészeti Főiskolát 1957-ben végezte --- MIKUS -- ~~[illegible]~~ megfelelő s ettől kezdve fáradhatatlanul vi-szolta művi készségét és egyre tökhet és sikerrel szerepelt csoport kiállításokon. Közben felesége ér anya lett és anya-léte átjárta művészetét. Amikor 1964-ben áttelepült Vesprémbe, inspiráló közegbe került s mivel „a bizalom szél a vitorlában", az egyetemi város, a mecenás megye s a jeles ipari centrumok egye-másra kérték kiállításait ~~is~~ adták a megbizásokat és a díjakat. Természetelvűségéhez nem fér kétség, hiszen egész munkásságát átjárja a föld, a szél, a víz s nem utolsó sorban az ember, a nagy betűvel írt Ember csodálata s mindezeknek művelhbe való átköltése. Gera-tól Tól az Oriansig, a dus és termékeny földanyától a villagokig - az utóbbi Szajuzig - áradó érdekbődése a világ minden figyelemre méltó jelensége iránt s ezeknek nemes formáikban történő kifejezése: ~~[illegible]~~ ez életprogramja. Plasztikájra változatos, elvont és konkrét egyidejűleg; szikár Martinovics-a, vagy a magyarmott-gyermek Johannája ígyetőső vertikális. A Fúgák, a Gyözelem, a Balatoni szél lobog, rysdes-szétveti a teret. A Gombócok gömbölyű és zárt formáikban alig rejtett erotika ~~[illegible]~~

düzcad s nem kevés humor. Pannonia ennek kompozíciója a megcsendesült idő, munkában megöregedett emberpár a szelid kapu-ív alatt, a növényzel futtatott fal előtt: tisztelettadás az embernek és a tájnak, ahol éltek s élnek s akik mégis, Pannonián túl és innen is fellelhetők. Ez az általánosítás nem csorbítja a mű értelmét, ellenkezőleg, kiterjeszti érvényét.
A megemberek a jobbítás szándékának és cselekvők iránti odaadása nem egy pontsé szabsában nyert kifejezést. Legutóbb is Ho-Shi-Minh mellszobrát a Béke Világtanács ülése alkalmából nyújtatták át a vietnami küldöttéknek.
Érem művészete külön fejezetet igényelve, mert abban a születés, a kezdet, a mag, a virág, a gyümölcs, vagyis a keletkezés csodája foglalkoztatja. A valóság és a képzelet ötvözete az az érem, amelyen tárolja alajfúró kútak előtérében a megnyitott föld egy csodás-fényes aranyrögöt dob fel. A föld aranya az alaj, korunk különös értéke, amelyért most már szinte a szakáról fordál ki a világ. Ezzel is csak az aktualitások iránti fogékonyságát emeljük ki, amellyel szoppant gyorsan és elevenül szagál mindennapi történelmünkre.
Politikus művész s ezt ki kell mondani még akkor is, ha ez pillanatnyilag nem hátszik érvnek. De politikája nem a direkt agitáció, hanem a művészet, a jó szabsászat nyelvén kifejezett szocialista világnézet. Munkássága az erőteljes térformálásnak, az anyag, értő meg munkálásának és a kifejezés gazdag változatainak összessége. Nagyvonalú, de finomon részletező, asszonyian gyengéd

és férfiasan erőteljes az a szabrászat, ami sok egyébb értéke mellett azt is bizonyítja, hogy nem feltétlenül a főváros művészeti élete, sokasága, versenye szükséges a sikeres, jó munkához. Másfél évtizedes nem prémi tartóchodása alatt a szülvekb pátria értő társa volt az alkotó tevékenységben, a feltételek megteremtésében. Így vált lehetségessé, hogy tehetsége kibontakossék s olyan gazdag évek termése lett betakaríthető, mint most R. Kiss Lenke kiállításán látható.

Parmonia (A megénekelt) 1967-ben és 1977-ben Egyig díjjal tüntette ki.

Oehmecker Anna

a Lőrincskál

R. Kiss Lenke szobrászművi. szül. 1926-ban. A legszi[illegible] műv. i Főiskolát 1957-ben ugyanúgy Mikus Sándor vezetésével Számos csoport és egyéni kiáll.-a fénodhatatlan [illegible] hevesi és körtöi munkásságával tanúskodik s mind emellett fiatalság és anya is. A Dunántúl egyik legszebb, ősi, egyetemi városába Veszprémbe 1964-ben kiáltóczott, ahol kitűnő feltételeket teremtettek alkotó munkájához. Szobrászata erőteljes, tartalmas, (természetelvű) s a szok. vihágnézet. Duzzadó formája asszonyai, szikár ige hirdetői, (bájos gyermekalakjai) s gondog témátikája érem műv. e a jobb vihágást kiáltanak. Tehát kitüntetése mellett meg kell említeni, hogy hétszeres Egyszeg díjas.

~~[illegible]~~

(66)

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ A vár és a megye 10 db. köztéri szobrát állítottá fel a szokhoszul, amelyek az ország egyébe tagjait dicsítés

R. Kiss Lenke szobrászmüvész szül. 1926-ban. Tanulmányait a Képzőmüv. i Főiskolán Mikus Sándor vezetésével 1957-ben végezte. Számos csoport és egyéni kiáll. a egy fáradhatatlanul az ujat kereső és közlő müvész munkásságáról tanuskodik, aki emellett feleség és anya. A fővárosból 1964-ben elköltözött a Dunántul egyik legszebb, ősi városába, Veszprémbe, ahol kitünő feltételeket teremtettek alkotómunkájához. A város és a megye maga tiz köztéri szobrát állitotta fel a ~~többi~~ soll közül, amelyek az ország egyéb tájait szépitik. Szobrászata természetelvü, erőteljes, és tartalma ~~eszmei töltése~~ a szocialista világnézet. Termékeny asszonyalakjai, szikár igehirdetői s gazdag tematikáju éremmüvészete a jobb világért kiáltanak. Az Egry József dij kétszeres kitüntetettje.

Die Bildhauerin Frau L. R. Kiss wurden 1926 geboren.
Sie beendete Ihre Studien an der Hochschule für Bildende Kunst 1957, bei den Meister Sándor Mikus.
Ihre zahlreichen Gruppen- und Kollektivausstellungen zeigen eine unermüdliche, ~~und~~ immer das Neues suchende u. ausdrückende Künstlerin, die nebenbei Gattin u. Mutter ist.
Sie ist der Hauptstadt im 1964 übersiedelt nach Transdanubien (West-Ungarn) in einer uralte und schöne Stadt Veszprém, wo man ihr ausgezeichnete Möglichkeiten für ihre Arbeit schafften.
~~Die Stadt~~ Das Komitat- und der Stadtleitung selbst haben 10 Statuen mit verschiedenen Bestimmungen wie Denkmäler, Brunnen usw. aufgestellt, (unter Anderen) die ~~die verschiedene Landschaft des Landes schmücken~~

Kiss Lujza

mutarajz iskola, rendkiv.
női bitagató II éves.

Értesítő 1903/4-17. l

Rökk Károly, festő, szül. 1891.

Bpesten. Autodidakta. Az orosz hadifogság-

ban készült képeit — aquarellek — 1922.

gyűjt. kiállítás keretében mutatta be a

Nemz. Szalonban.

SPORT

Sárosi jobbszélső, Toldi jobbösszekötő, Polgár center?

Új ferencvárosi csatársor játszik az Újpest ellen a Középeurópai Kupa második döntőmérkőzésén

— *Az Est tudósítójától* —

Vasárnap valószínüleg befejeződik a futballszezon Ujpesten a Középeurópai Kupa második döntőmérkőzésével, kivéve, ha a *Ferencváros* három góllal veri meg az *Ujpestet*, amely esetben egy harmadik döntőmérkőzés következik, a rossz nyelvek szerint a *hungáriaúti* pályán.

A Ferencváros nagy előkészületeket tesz vasárnapra. Még egyáltalában nem mondott le a csapat és a vezetőség a kupagyőzelemről. Hiszen — mint mondják, — ha Olaszország bajnokcsapatát sikerült a zöld-fehéreknek a reválsmérkőzésen 4:1 arányban legyőzni, akkor ez sikerülhet Magyarország bajnokcsapatával, az Ujpesttel szemben is.

Azt azonban a Ferencvárosban is tudják, hogy az Ujpest legyőzéséhez más játék, más játékosok, szóval új csapat kell. Még folynak a tanácskozások a változtatásokról. Szó van arról, hogy a csatársort így állítják össze:

Sárosi jobbszélső, *Toldi* jobbösszekötő, *Polgár* center, *Kiszely* balösszekötő, *Gyetvai* balszélső. Olyan kívánságok is felmerültek, hogy *Sárosi III.* helyére *Polgár* kerüljön.

Az Ujpest Középeurópai Kupacsapata változatlan:

Sziklai — Futó, Fekete — Szalai, Szücs, Balog — Ádám, Vincze, Zsengellér, Kállai. Kocsis összeállitású együttes játszik a Ferencváros ellen.

Az ujpesti vezetőség nagy előkészületeket tesz egyrészt a budapesti tízezrek, másrészt a második döntőre Budapestre érkező Középeurópai Kupabizottság fogadására. Az ujpesti pályát erre az alkalomra fellobogózzák, a Középeurópai Kupában résztvevő összes nemzetek zászlóit kitűzik az árbocokra és az ünnepélyes díjkiosztásnál el fogják játszani a magyar Himnuszt. A kupát *Pelikán* tanár, a Középeurópai Kupabizottság idei elnöke adja át a győztes csapatnak.

*

A második Középeurópai Kupadöntőre a mult héten sok ülőhelyet lefoglaltak. Ajánlatos ezért az ülőhelyeket Az Est sportjegyirodája útján (145—559 telefonszámon) biztositani.

Az olasz válogatott vízipólócsapat ma Győrött játszik

— *Az Est tudósítójától* —

Az olasz válogatott vízipólócsapat kedden az északnyugati kerület válogatott csapatával mérkőzött Komáromban és 5:0 (2:0) arányban győzött. Az olasz csapat a mérkőzés mindkét félidejében teljes fölényben volt, míg a magyar csapat meglehetősen gyengén játszott. Az olaszok góljait sorrendben *Foggioli, Raspini, Ognio* és *Ognio* dobta. Az ötödik gól az Északnyugatiak öngólja volt. A mérkőzést *Homonnai* Márton vezette.

Győr város sportközönsége ma délben ünnepélyesen fogadja a *Komáromból* Győrbe érkező olasz válogatott csapatot. Az állomáson dr. *Valló* István polgármesterhelyettes köszönti a vendégeket. A katonazenekar a Giovinezzát játssza. A megérkezés és fogadás után az olaszok megkoszorúzzák a temetőben az elesett olasz hősi halottak sírját. Délután városnézés szerepel a programon. Hat órakor úszóversenyt rendez az északi kerület, amelyen az olaszok is résztvesznek. *Félhétkor kerül sor a vízipólómérkőzésre.* Az olasz csapat megerősítve száll vízbe, amennyiben a Budapesten gyengélkedő *Bungarelli* is szerepel a válogatottban. A győri, illetve az északi kerület válogatottjában helyet kapott három budapesti »B« válogatott is. A mérkőzést *Homonnai* Márton vezeti. Este a város bankettet ad az olaszok tiszteletére.

Ma reggel megkezdődött a Honvédtiszti Sportlövő Egylet országos versenye Kassán

Kassa, július 26

A *Honvédtiszti Sportlövő Egylet* országos céllövő versenye ma reggel hét órakor megkezdődött a lőtéren, amelynek átalakítási munkálatait kedden befejezték. Ebből az alkalomból a versenyrendezőség vendégül látja a VIII. honvédhadtest munkatáborát és munkásait.

Mező Endre vezérkari ezredes, vitéz *Szombathelyi* Ferenc hadtestparancsnok üdvözletét és köszönetét tolmácsolta a munkát végző katonáknak és polgári munkásoknak, majd Kassa város helyettes polgármestere mondott üdvözlő beszédet. A versenyt ma a kisöbü puskaversennyel, céllövő pisztolyversennyel, olimpiai hatalakos pisztolyversennyel, pentatlon és pisztolyversennyel kezdték.

Holnap, *július 27-én* kisöbü puska-céllövő pisztoly, olimpiai hatalakos pisztolyverseny, agyaggalamblövés szerepel a programon. *Július 28-án*, pénteken hadipuska-kisöbü puska, céllövőverseny. *Július 29-én*, szombaton pedig hadipuska verseny lesz.

SPORT EGY MONDATBAN

A NEMZETI a jövő hó elsejével a következő játékosokat teszi szabadlistára: Angyal, Flóra, Tompa, Bihámi, Fenyvesi és Ruff.

—•—

LEMONDTÁK a német főiskolás atlétáknak a szombati magyar-német főiskolai atlétikai viadalt.

—•—

BRAUN JÓZSEF marad a Hungária trénere, mert a szerződését 1940 nyaráig megújították.

—•—

SZIGETI, DALLOS, CSIKÓS ÉS FEFENCZY összeállitású teniszcsapat csütörtökön repülőgépen utazik Triesztbe, ahol július 28 és 30-án rendezik az olasz-magyar teniszmérkőzést.

—•—

A MAGYAR VIZIPÓLÓ VÁLOGATOTT ma délután utazik el a hollandiai Doentinchembe, a Horthy Kupa vizipóló mérkőzések színhelyére.

—•—

NEWYORKI hírek szerint **Bob Pastor** lesz **Joe Louis** bokszvilágbajnok legközelebbi ellenfele.

K. K.-döntő jegyek

a Középeurópai Kupa második döntőmérkőzésére az

Ujpest–Ferencváros

közt vasárnap, július 30-án, az UTE újpesti — megyeri úti — stadionjában

AZEST-nél VII, Erzsébet-körút 18-20 elővételben olcsóbban kaphatók és előjegyezhetők (telefonon 145-559 számon)

A MAC RÉVFÜLÖPI VITORLÁSVERSENYÉN Fodor Lajos, Papszilágyi Egon, Schimert Ardt, Kovács Béla és dr. Kovács László győzött.

—•—

A NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG japán tagjainak sorában változás történt, mert gróf Szojejima visszalépett, viszont új tagokul Nagait és Takaisit, a a Nisi-Nisi-Sinbum főszerkesztőjét küldötték ki, akik a legközelebbi helsinki olimpiai bizottság ülésén már résztvesznek a tárgyalásokon.

Ma érkezik Budapestre az olasz válogatott kerékpáros csapat

— *Az Est tudósítójától* —

Az olasz válogatott bombacsapat, amelynek tagjai: *Astolfi*, az idei kerékpáros világbajnokság legkomolyabb jelöltje, *Bergomi, Guglielmetti* és *Nervi*, ma este érkezik a római gyorssal Budapestre. Az idei válogatott viadalok során ilyen erős ellenfele a magyar válogatottaknak még nem volt. A MKSz válogtó bizottsága a szerdai tréning után állítja össze a végleges magyar csapatot.

A multheti nehéz külföldi versenyeinek fáradalmait *Leuer* kipihente és a nemzetközi motorvezetéses versenyben maga mögé akarja utasitani *Szekerest*.

A péntek esti nagy sporteseményt egy belépőjeggyel ketten nézhetik végig.

Megállapították az olimpiász egységes szobaárait

Elsőosztályú szoba 15 pengő, másodosztályú 10 pengő, harmadosztályú 5 pengő 100.000 vendéget várnak Helsinkibe

Helsinki, július 26

Az olimpiai játékok hatalmas közönségének elszállásolása rója a legnagyobb feladatot az 1940. évi olimpiász szervezőbizottságára. Helsinkinek ma 310.000 lakosa van és a játékok idejére több mint 100.000 vendéget vár. A város befogadóképességét az olimpiászra tehát körülbelül egyharmadával növelni kell. A feladat megoldása ma azonban jóval könnyebbnek tünik, mint az az első pillanatban látszott. Minthogy Helsinki szállodáinak száma nem haladja meg a más, hasonló lélekszámú városokéit, azokban a közönségnek csak elenyésző része találhat szállást. *Megkönnyiti azonban az elszállásolási bizottság munkáját Helsinki lakosságának megértése és áldozatkészsége, mellyel az utolsó összeirás szerint a fővárosban és közvetlen környékén körülbelül 30.000 vendég részére nyujt lakásaiban fedelet.* Iskolákban, kaszárnyákban és egyéb bútorozott középületekben körülbelül 32.000 személy talál lakást, ezenkívül Helsinki kikötőiben a játékok idején 21 óceánjáró horgonyoz, ahol szintén elhelyezhető a közönség egy része. Átérezve a kérdés fontosságát, a *Finn Automobil Club*, a *Rotary Club*, a *Helsingforsi Golfclub* és a *Nilandy Yacht Club* elhatározták, hogy lakásuk egy részét a játékok tartamára a hasonló külföldi egyesületek Helsinkibe érkező tagjainak rendelkezésére bocsátják.

Az elszállásolási bizottság megállapitotta a bérbeadandó szobák egységes árát. A szobák minőségük szerint első-, másod- és harmadosztályú csoportokba oszlanak. Az elsőosztályú csoportokba tartoznak a luxus- és szállodai szobák, melyek ára egy személyre napi 150 finn márka (15 pengő), két személyre napi 225 (22.50 P) finn márka. A másodosztályú csoportot a magánlakások szobái alkotják, melyeknek napi ára 100 (10 pengő), illetve 150 finn márka, míg a harmadosztályú szobák napi ára 50 (5 pengő), illetve 75 finn márka. *(1 finn márka körülbelül 10 magyar fillér).* A szervezőbizottság mintegy százezer vendég részvételére számit. A mai helyzet szerint a lakásfelajánlások száma ötszörösen meghaladja az eddig beérkezett érdeklődések.

Dávid lesántult, elmaradt az ügetőnap szenzációja

A tegnapi ügetőnapnak érdeklődéssel várt sportszenzációja elmaradt. A derbynyerő *Dávid* távolmaradt a *Nemzetközi verseny* startjától. *Dávid* az előzetes starterlistán a résztvevők között szerepelt, a verseny előtti első melegítésnél azonban lesántult és istállója — állatorvosi vizsgálat után — lovát lejelentette az indulók közül.

A derbynyerő távollétében a versenynek *Kangor* reás favoritja lett. A *Kenedi-istálló* importált kancája meg is felelt a bizalomnak, mert végig vezetve könnyen nyert *Csalafinta* és az utolsó métereken felnyomuló *Bajnok S.* ellen. Az elért 1:28.9-es kilométerátlag nem a legjobb, azonban tekintetbe kell venni, hogy a délután folyamán szeles, esős idő volt, mely az eredményeket körülbelül 2—3 másodperccel lerontotta.

A *Kétévesek versenye* indulók hiányában elmaradt. Nem kár érte.

Szép végküzdelemnek lehettünk tanui a *Kettesfogatú úrkocsis versenyben*, melyben *Grund* Béla nagyobb rutinja az *Ali—Álmos* fogatnak szerezte meg a győzelmet. Az egész úton vezető *Brokát—Vélia* kettős az utolsó fordulóban és a célegyenesben ismételten felvágott, enélkül nyerő maradt volna.

Az 1:28-as alapú hendikep Bicskás zsákmánya lett. Hajtója *Tomann* tréner angol hidegvérrel vette tudomásul, hogy a nagy buzgalommal hajtot *Utóda* az első félkörben megelőzi és lovát csak a második körben vette komolyan elő. Igaz, hogy beállítása alapján egyetlen ellenfelétől sem kellett tartania. Ennek megfelelően a végén könnyen is nyert.

A közkedveltségnek örvendő *Alexander*-istálló ez alkalommal is próbálkozott *Carthagóval*. A rosszmájúak örömére ismét sikertelenül. *Carthagó* a második kör derekáig jól volt a versenyben, ott azonban beugrott és eltűnt a háttérben.

A *Zilahi-díjban* az *Imremajori* gazdaság két lovat indított. A *Feiser* tréningjében álló *Dancsit* és a *Zwillinger* gondozására bízott *Várt*át. A fogadók *Dancsit* tették meg favorittá, természetes ezek után, hogy a két ügető közül *Várta* futott jobban. A versenyben egész úton *Dancsi* vezetett, míg *Várta* kívülről nyomta az iramot. Az egyenesbe fordulóban *Dancsi* beugrott. *Zwillinger* József nagy sietve elfoglalta a belső pozíciót és már könnyű nyerőnek látszott, mikor *Margit S.* alig méterekkel a cél előtt elérte és fejhosszal megverte. Szemléltető esete a jólismert mondásnak, miszerint két szék között a földre lehet esni.

A nyolcadik futamban *Szekulesz* István *Csak azért*-je szerezte meg a győzelmet *Balbo* előtt. A favorit *Zarándok* egy pillanatra sem volt versenyben.

Nem kísérte szerencse a favorit játékosokat az utolsó futamban sem, melyben a verhetetlennek hitt *Marczi* hibát hibára követve el, a közönség nem csekély bosszankodására utolsónak végzett. A verseny végén a hazafelé indulók egy csoportja élénk tüntetést rendezett az elsőhelyi bejárat előtt *Marczi* hajtója, *Kovács* Ferenc ellen.

A nap kérdése

Mi történt Miss Magyarországgal?

A tegnapi ügetőnapnak ismét megvolt a maga kellemetlen gondolatokat ébresztő »eseménye«. A második futamban az általános közönségbizalommal starthoz álló *Miss Magyarország* 1:35-ös időben pont utolsó lett.

Miss Magyarország, mely legutóbb hátrányosabb felállításban 1:29.1-et ügetve Pique Dame előtt végzett, azt megelőző alkalommal 29-es időt ért el, tegnap ennél az időeredményénél kerek 6 mp-cel futott rosszabbul.

Miss Magyarország beugrott a startnál és elveszített körülbelül 20 métert. Trénerhajtójának, *Zwillinger* Józsefnek szemmelláthatóan sürgős volt a térvesztéséget behozni és oly gyors iramban hajtotta lovát társai után, hogy előrelátható volt egy újabb hiba. Meg is történt. *Miss Magyarország* ismét felvágott, ez alkalommal oly kiadósan, hogy reménytelenül a mezőny végére esett vissza.

Futam után Zwillinger Józsefet a versenyintézőség startszalagszakítás miatt 50 pengővel megbüntette. Egyéb következménye Miss Magyarország rossz szereplésének nem volt, eltekintve attól, hogy az olcsóbb helyek közönsége nem éppen a legdicsérőbb szavakkal illette *Zwillingert*.

Zwillinger hajtó fölött mostanában valami különös fátum lebeg. Ismételten is előre nem látott és véletlen balesetek zavarják meg a győzelemben. Hol a startszalagszakítás miatt ugrik a lova, hol valamely versenytársa akadályozza, valami mindig történik. Rendszerint olyankor, mikor kimagasló esélyű ügetőt hajt. A közönség értetlenül áll a meglepő események sorozata előtt. Mert az előfordul, hogy a favorit nem nyer. Elvégre, ha minden favorit mindig nyerne, akkor nem lehetne lóversenyen játszani.

De az a különös és kitartó sorozata a balsikernek, mely *Zwillinger* mester egyes lovainak szereplését az utóbbi időben kíséri, valóban meggondolásra kell hogy késztessen. Talán nem ártana, ha a versenyintézőség is utánajárna a dolognak. A közönség, mely megnyugodva vette tudomásul a legutóbbi három ítéletet, mindenesetre ugyanolyan jóleső érzéssel látná, ha a pillanatnyi szigorúság állandóan kísérné ügető hajtóink szereplését.

Ipari átképzéshez — mestervizsgákra nélkülözhetetlen a

MŰSZAKI KÖNYVTÁR

Jávor: Lóerőszámítás. 2.—
Kádár: A hegesztés kézikönyve. 4.—
Kiss: Egyenáramú motor működése. —.60
Kiss: Modern cipészet. 6.—
Klinger—Erdősi: A kádár. 8.—
Knapp: A kenőanyagok. —.80
Köhalmy: Súlyszámítás kézikönyve. —.40
Kump: Gőzturbinák. 2.—
László: A feltaláló útja. —.20
Lehotzky: Az aratógépkezelő. 3.60
Lusker: Vasipari szerszámok. A mérőeszközök szerkezete és gyakorlati használata. —.80
Meyer: Számítási táblázat vashoz —.80
Mihályi E.: Hogyan vezessünk autót? 1.—
Mihályi E.: Hydraulikus fékek. —.60
Mihályi E.: Csónakok és csónakmotorok. 2.—
Mihályi E.: Az autók elektromos felszerelése. Berendezése. Kezelése Javítása. 2.—
Mihályi E.: Nehéz motorkerékpár. 1.20
Mihályi E.: Autójavítás és autójavítóműhelyek berendezése, vezetése. Függelékül: Merényi: Az autógumi javítása. 2.40
Morvay: Vas- és fémipari kézikönyv. 1.20
Nagy: Traktorok. 2.40
Németh: Betonmunkák zsebkönyve. 2.40
Némethy: Kőművesmesterség. 8.—
Kaphatók AZ EST könyvkereskedésében, Budapest, VII., Erzsébet körút 18—20. — Vidékre, az összeg előzetes beküldésénél (lehet bélyegekben is), bérmentve szállítjuk.

Híres régi kassai ötvösök remekeinek kalandos sorsa

Kassa július 26
(Az Est tudósítójától)

Az a titokzatos betörés, amely kilenc régimívű aranykelyhétől fosztotta meg a kassai dóm kincsestárát, sokak figyelmét ráirányította azokra *a kitűnő ötvösművészekre*, akik valaha Kassán vezető szerepet játszottak a céhek mozgalmas életében.

Az ötvösség úgyszólván egyidejű Kassa keletkezésével

és amilyen arányban gyarapodott a polgárság, főként az egyház, ugyanolyan mértékben emelkedett a becsülete a nemes fémek feldolgozásának: *az ötvösművészetnek. Már az Árpádházi királyok alatt élt és dolgozott Kassán néhány »aurifaber«*, ahogyan a latinos világban az ötvös-céh tagjait nevezték. A céh *Nagy Lajos* idején a festőkkel együttesen alakult meg és az együttes elnevezés szerepel *a céhlevél 1600-ból származó átiratában is.*

Kassa város levéltára a XIV. század végén *14 kassai ötvösmesterről emlékezik meg név szerint.* Van köztük *3 Goldschlager* (aranyverő), és *2 Monetarius* (pénzverő), de már a XV. századból fönmaradt adatok 31 céhbeliről tudnak. Minden valószínűség szerint *ezek az ötvösök készítették a Dóm kincsestárának legrégibb nagybecsű darabjait.* Sajnos, ezekből *csak kevés maradt ránk*, mert az 1526. évi királyi rendelet következtében a Dómból nem kevesebb, mint

130 aranyozott és ezüst egyházi szent edényt vittek el a királyi biztosok, hogy pénzt verjenek belőlük a török elleni háború céljaira.

A mohácsi vésszel végződő háború *alaposan megritkította a Dóm kincseit*, de nemsokára, 1556-ban még sokkal nagyobb csapás érte Kassát és az egyházi kincseket. A feljegyzések szerint 1556 április 13-án este 9 órakor kigyulladt *Seyclich* Mátyás városi jegyző háza és az elharapódzó lángok

elhamvasztották a város legnagyobb részét.

Alig maradt *128 ház* épen. Maga a Dóm is a tűz martaléka lett. A legnagyobb baj az volt, hogy a bástyák is leégtek, pedig a török seregek előhadát alkotó tatárok egész Kassáig portyáztak.

Hogy a bástyákat minél előbb föl lehessen építeni, a városi tanács elhatározta, hogy

a Dóm kincseinek egyrészét eladja a gazdag Bártfa városnak,

sőt magánosok is vásároltak jópénzért a kincsekből.

A 15. században már megdönthetetlen hírnévnek örvendtek a kassai ötvösmesterek. Bizonyítja ezt az a régi feljegyzés is, hogy *Zsigmond* király és felesége: *Borbála* 1436-ban *a kassai ötvösöknél rendeltek meg a királyi asztalra szánt ezüst tálakat.* A német eredetű ötvösök között ekkor már *lengyelek* és *magyarok* is kezdtek feltűnedezni. Kassa levéltára örökíti meg, hogy 1464-ben polgárjogot nyert *Michael Aurifaber de Jászó*, aki 1473-tól kezdve városi szenátor lett, sőt 1494-ben polgártársai bizalmából elnyeri *a konzuli tisztséget.* Ugyanebben az időben nyert polgárjogot *Szegedi Ötvös Máté*, aki azonban a közéleti szereplés helyett *a műhely csendjét* választotta.

Az új világrészből beözönlő nemes fémek, a reformációs mozgalmak és a polgárság fokozódó vagyonossága és pompaszeretete a 16. században *megnövelte az ötvösök tekintélyét és befolyását.* Számuk százhúszra emelkedett és a város életében *megkülönböztetett szerepet* játszanak. Így történt, hogy *Kiss Lőrinc kassai születésű ötvösmestert 17 éven át konzulnak, 14 éven át pedig főbírónak választották.* Ez a Kis Lőrinc képviselte a várost a királyok előtt. Többízben megjelent a pozsonyi országgyűlésen is, hogy Kassa érdekeinek védelmezője legyen. Érdemei elismeréséül *a dóm oltára mellé temették el* a kassai ötvösök büszkeségét.

A kassai ötvösmunkának nagy híréhez méltóan volt

hitelesítő bélyege

is. A céhszabályzat második articulusa értelmében *a jónak talált munkát a céhmester*

a város címeréből vett liliommal

látta el. Ha a munka a próbát »föl nem érte, a gyarlónak talált művet a céhmester a többiek jelenlétében *összetörte.* A kész munkát eladni csak úgy lehetett, ha arra rá volt ütve a liliom. Minden negyedévben *sorra látogatták a műhelyeket, hogy a visszaéléseket meggátolják.* A régi feljegyzések mégis tudnak egy magáról megfeledkezett ötvösmesterről, aki vétett a céh becsülete ellen. *Spinczinger* Dánielnek hívták az istenadtát, aki, hogy hitványabb ezüstből »művelhessen«, *meghamisította a lilomot* és azzal fölbélyegezte a próbát föl nem érő anyagból készített ötvöstárgyait. Az ítélet példaadóan szigorú volt. *Arra ítélték, hogy*

szemeit szúrják ki és jobbkezét a bakó vágja le.

A levéltári adatok szerint a tanács *kegyelmes* volt és »tekintettel tisztes és becsületes emberek közbenjárására s könyörgéseire, továbbá a nyomorultnak Isten és minden szentek nevében tett esdekléseire, de különösen öt apró és neveletlen gyermekére«, *a büntetést 50 pengőforint pénzbírság megfizetésére* változtatta.

A 17. század ötvösei közül *Kecskeméti Ötvös Péter* emelkedik ki, aki a drágakövekről és az ötvösművészetről írt szakmunkáján kívül azzal is megörökítette a nevét, hogy *a reformátusok kassai templomában ma is őrzik egy »szőlőfő alakú« serlegét.* Egy tarkán aranyozott ezüstmedencét is készített a református eklézsia részére, de ezt később *Négyesi Szepessy* János vette meg s ma a miskolci református egyház tulajdona.

A kassai ötvösök *háromnegyedrésze kálvinista* volt. Mikor az ellenreformáció győzedelmeskedett, az ötvösök javarésze *elköltözött.* A hanyatlás korszaka nem kedvezett az ötvösművészetnek, amely azután kezdte elveszteni régi jelentőségét. A céh története azt mutatja, hogy *a 14. századtól kezdve egészen 1872-ig, a céhek eltörléséig, négyszáz ötvös dolgozott Kassán. A város legjobb polgárai voltak* és remekművű kelyheiket méltán őrizte kegyeletel a Dóm kincsestára. Hisszük, hogy az eltűntek is mihamarább visszakerülnek és Isten dicsősége mellett *hirdetni fogják az urbánus magyar kultúra elhivatottságát és nagyságát.*

sz. n

Kiállítás

R. KISS LENKE SZOBRAI
Csók István Galéria

Veszprémi szobrász mutatkozik be a Váci utcában. Szobrok, plakettek, szám szerint is szép mennyiségben, ugyanakkor a szobrász teljes életművét jellemzően.

Talán a *Földanyá*ban találhatjuk meg e szobrászi mű kulcsmondatát. Gea, a Földanya, a teremtő erő, a keletkezés, a születés szimbóluma. A kőszobor eredetije Ajka főterén fekszik a fűben, mintegy eggyé forrva az anyafölddel. R. Kiss Lenke sok alkotásában, változatos formában fogalmazta kőbe-bronzba a keletkezés, a teremtés gondolatát: a *Genezis* vagy a *Születés* című kisplasztikáiban, a *Kismama* és *Anyaság* című munkáiban, és érmeiben is, sajátos szépséggel és erővel.

A művész munkáinak egy része az emberi lét derüs pillanatait fejezi ki: a szél és az asszonyi formák játékos viadalát, a gyermeklányok fesztelen együttlétét. Szobrászata — amint egyik kritikusa írja — „nagyvonalú, de finoman részletező, asszonyian gyengéd és férfiasan erőteljes".

(Képünkön a Földanya kisplasztikai változata.)

Balogh Ödön

részletesen elemzi a táncházak mozgalmát, a dramatikus színjátszá (improvizatív szerepjátszás) és az olvasótáborok tevékenységét. Kiemel az önálló gondolkodásra való késztetés fontosságát, amikor a kereséskutatás szenvedélyének öröme találkozik a közművelődés céljával. Amikor a homogén tömegkultúra helyett sokszínű, egyéni adottságokra épülő, őszintén-oldott csoportok művelődéséről beszélhetünk. Azonban joggal hívja fel a figyelmet arra, hogy öncélúvá váljanak a kreatívaktivizáló formák. Mind a táncház, mind a dramatizálás, mind az olvasótábor egy adott nevelési cél szolgálatában eszköz: a minden oldalúan fejlett, nyitott, társadalmilag aktív és alkotó szocialista embertípus kialakítása érdekében." S mert a hetvenes évek sokoldalú, markáns tendenciákat hozott művelődési politikánkban, továbbra is azon kell munkálkodni, hogy a minőségi fejlődésre törekvő, a látszatered[illegible]

[illegible] *[illegible]rációjából.)*

Losonci Miklós

SZEMEREKI TERÉZ KERÁMIÁI

Győr, Képcsarnok Terem

A korongolt kerámia műfaja van vagy hatezer éves. Ennyi idő alatt — és szerte a világban — szinte már mindent kitaláltak. Talán azért halad az agyagmívesek egy része a szobrászat határai felé. Akik megmaradtak a jó öreg korong mellett, azoknak igen nehéz a dolguk...

Szemereki Teréz a hagyománymegújítók, és nem az új hagyományt teremtők útját választotta. Igazi leleménye a máz és díszítés újszerű módja; a forma és a funkció mintha kevésbé izgatná. Pedig az utóbbi tulajdonképpen fontosabb.

Viszont: a formát és a funkciót

MDK

Kiss Lőrinc ötvösmester

Kassai születésű ötvösmestert 17 éven át konzulnak, 14 éven át pedig főbirónak választották.Ő képviselte a várost a királyok előtt.A pozsonyi országgyülésen sokszor védelmezte Kassa érdekeit. A dóm oltára mellé temették el a kassai ötvösök büszkeségét.

sz.n.: Mires régi kassai ötvösök...

Az Est, 1939.jul.27. 12.1.

Kassa

Ötvös Kiss Lőrinc 1539-1586

Arch.Közl.1899. XXI. 153

Kassa

Kiss Lőrinc ötvös, pecsét 16.sz

Arch.Közl.1899. XXI. 15o

Kis Lörinc

ezermester kalyhá-
csempe ♀ Ketesden
(Kalotaszeg)
az 1850-60-as évekből
vegy

Malmagyarmuv I.

214. l.

♀ mustrái

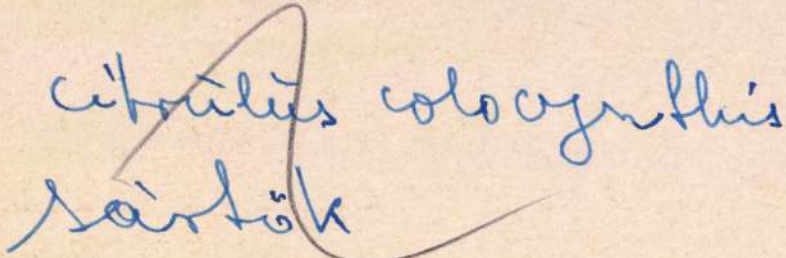

Kis Lőrinc Ferkő

Ketesdi ezermester:
Féktelen ügyességében ha-
mis pénzt próbált csinál-
ni, amiért legeinykorábban
becsukták: Acsmunkát
apjától tanulta, aztán
asztalosságot, esztergály ossagot,
lakatos mesterséget, gép-
kovácsságot, órás ? mesterséget.
Maga kieszelte körfűrészelő
masinától kezdve a hátultól-
tó puskától a muzsikáló óráig
csinál ő mindent. Butorát,
kályhaját maga készíti. Tel-
lemző példája az iparmuvészi
kesszégnek, sokoldalusagnak

? a végül kerekes

Malmagy népmuv. I.
35. l. 36. l.
képpel

citrus aurantium
savanyu narancs

Kiss Lauren[illegible]

1914/15 - 1917/18

Ferkèpzomfoiskèvk
101.l.

763

Kiss Lujza

1902/3 - 1903/4

Ferkèpzomfoiskèvk

101. l.

Kissné Kende Judit

Ernst-múzeum csoportkiállításain neve szerepelt.

EK. 932.T.10

KISS LÓRÁND

ÚJ MŰVÉSZET

1998/nov.

P - 9396

43.o.

865. FÜLEP LA

Kedves Vilmos bátyám,

az előadás cime: "Szent F
exotikus, de tant mieux. Csak
lek, vigyázzatok.

Szivből üdvöz

F. Fülep]

NAP…
1967 OKT 1
1021

…PLÓ — Vasárnap, 1967. október 1.

Nyomon követni az ihletet

Megrendelésre dolgozik. De nem megrendelés-e egy kiírt pályázat is például, hiszen kikötik, hogy két vagy három figura lehet, ezt meg ezt kell ábrázolni... Most meg annyit kértek: kútfigurát alkosson a zirci pártbizottság előtti kis térre.

— *Elmentem, megnéztem a helyszínt. Beszélgettem a zirciekkel, s az volt a kívánság, valami bakonyi jelleg legyen a szobron. Nahát ez lett* —mutatja R. Kiss Lenke szobrászművésznő veszprémi műtermében a kisplasztika méretű gipsz nő-alakot. A szobor persze nagyobb méretű lesz.

— Miért épp ilyen? — szalad ki a kérdés, pedig hát: szabad ilyet kérdezni? Az embereket mindig ez érdekli, miért épp így ábrázol a művész, vagy miért épp azt a kifejezést, képet írja le egy költő.

— *Pedig ezt nem is lehet megmondani* — szabadkozik a művésznő. — *Ha megrendelésre készül valami, az ember a hely után kell, hogy igazodjék.* De nehezen tudtam elképzelni, hogyan is lesz együtt egy hivatalos épület és kút! A kút kis térre, csendes zugba illik, olyasvalami zárt térre, mint a Zsuzsi a veszprémi Vöröshadsereg téren. Vagy nyolc tervem is volt, míg végül emellett döntöttem. *Karcsú asszonyalak, előtte egy ágasbogas facsemete, féltőn emeli kezét a nőalak a gyenge ágak fölé.*

Míg én a szobrocskát nézegetem, R. Kiss Lenke készülő új alkotásán simít egyet-egyet. Aztán váratlanul rákérdez:

— *Na, hogy tetszik a kútfigura?* — Egyenes választ vár és őszinte vagyok: nagyon tetszik. Elneveti magát: — *Azért, mert szigorúan kérdeztem, lehet „lehúzni"... A zsüriinek is tetszett és ami fontos: a zircieк is így nyilatkoztak.*

Valóban: a szobor kifejezi a párt növekvő erejét is, gondoskodását is — s emellett bakonyi motívuma is van.

Zircen fém-szobrot akartak, s végülis kőből lesz.

— *Értékesebb, komolyabb lesz így, süttői kőből vágjuk, szép színű és kemény kő az, olyan kemény, hogy ötszáz évig is eltart a szobor — ha csak össze nem törik akarattal* — s keserűen mosolyog. — *Most ez a „divat".*

— Előfordult már, hogy...?

— *Nem, az én szobraimat még sosem bántották. Nem vagyok babonás, de...* és lekopogja új szobra fa állványán. — *El ne szóljam, még mindig szívesen fogadták szobraimat.*

Az állványon, amin az imént „lekopogta" sikerét, egy plasztillinből gyúrt anya mutatja, tartja a világ elé szép kislányát. Egy letakart szobrot bontunk ki, nylontakarójából: *Lenin portré készül.* Már késznek látom — a jellegzetes, intellektuális homlok alatt keskenyre húzott szemek, bújkáló mosoly. A november 7-i, jubileumi tárlatra készül mindkét alkotás, a harmadik már kész — fiatal lány, nagy-nagy halom könyvre támaszkodva. Hamarosan itt van már a „beküldési határidő" s még fémbe kell önteni két kisméretű domborítást is, a „*Háború*" és a „*Béke*" című ikerdomborművet. Munkával teli napok ezek a művésznő számára, el is fáradt bele. — Marasztal, ne siessek, addig is pihen, míg beszélgetünk. Mellettünk kisebbik fia a villanyvonattal játszik, s megadóan rakja őket helyre a kérésre — édesanyja nem tud a földön cikázó kis kocsikra is ügyelni mintázás közben.

A Zircre készített szobrot hamarosan felállítják. Most a mintázás, az új formázása köti le figyelmét, de lelkileg már készül arra a másik eseményre is — a kész alkotás elhelyezésére. A mű akkor fejeződik be, s a művész akkor látja világosan a végeredményt. Izgalmas percek lesznek alig várja R. Kiss Lenke is.

Szórakozottan gyúrogatom a kis darab plasztillint — a Lenin portré vonása lett lágyabb hogy lesimította róla a művész keze a pár dekányi darabkát. — Már jókora utat megtettem a város felé a Fejes-völgyben húzódó háztól, mikor megsajnálom az élettelen anyagot. Egy szép alkotás része lehetett volna, az első megfogalmazás részese — az én kezemben pedig kiszikkadt, értelmet veszített a léte. Egy marék szemcsés, szürkés por maradt belőle...

Tegnap az ihletett alkotás részese volt.

P. Szőke Mária

„Kereskedelmibb" kereskedelem

Akaratlanul is feltűnik a járókelőknek Veszprémben, hogy mostanában mintha többet hallaná és lassan megtanulná egy, a kereskedelmi vállalatok homályából kibukkanó cég nevét: *Vegyesiparcikk Kiskereskedelmi Vállalat.* Többfelé transzparenseket helyeztek el a vállalat nevével, ezekben a napokban a szálloda és az egyetem előtt autóápolási szerekből tartanak bemutatót, használati tanácsadót, a füredi Anna-bál idején jólfésült (nem véletlenül használjuk ezt a szót!) hölgyek reklámozták a vállalat kozmetikai cikkeit, ingyenesen hazaszállítják veszprémi üzleteikből a vásárolt tartós fogyasztási cikkeket, máshol megrendelik a vevő helyett az AKÖV-től a szükséges gépkocsit, a tanév elején pedig nyereményhúzást rendeztek a papírboltjaikban kiadott pénztári blokkokkal. Folytathatnánk a sort, de felesleges, mert a vállalat nagyarányú reklám- és propaganda kampányát nem kell bizonyítani: *észrevehetően „mutatják magukat"* és mostanában vallami olyan szokatlan, kellemes érzése lehet a vásárlónak üzleteikben, hogy kedvében akarnak járni, meg akarják őt fogni maguknak.

A vállalat két évvel ezelőtt abba a szerencsés helyzetbe került, hogy mikor a Belkereskedelmi Minisztériumban kijelölték az új gazdaságirányítás egyes elemeinek kikísérletezésére alkalmas vállalatokat, ők ezek közé kerültek, és ha egyelőre a régi mechanizmus külvilági viszonyai között is, de *számos eshetőséget kaptak a rugalmasabb gazdálkodásra, a régi kötöttségek fellazítására, bátrabb, kereskedelmibb szellemű tevékenységre.*

A kísérleti időszak lassan lejár, hamarosan általános gyakorlattá válik elszigetelt próbálkozásuk, és most azért kerestük fel a vállalat néhány vezető emberét, hogy elmondják, milyen eredményeket, tapasztalatokat, esetleg kudarcokat hozott nekik az utóbbi másfél esztendő?

Miből telik hírverésre?

Kezdjük mindjárt az elején, a reklámnál. Sok örömteli van abban, ha egy kereskedelmi vállalat ad magára, és igyekszik nevet szerezni vásárlói körében, de az öles falfeliratok és a sok kedvezmény láttán nincs az a vásárló, akinek eszébe ne jutna, vajon nem ő fizeti-e meg ezeket a költségeket, előtte ez ideig ismeretlen, s ki tudja mivel leplezett csatornákon?

A vállalat *ebben az évben a korábbinál 35 százalékkal többet, mintegy 50—60 ezer forintot fordít reklám és propaganda célokra,* tehát improduktív, értéket nem termelő és nem növelő kiadásra, s

ják. Céljuk a nagyobb haszon, hiszen a közvetlen beszerzéssel a nagykereskedelem hasznát is ők könyvelik a bevétel rovatba, de eredménye a választék bővítése, a hiánycikkek szűkebb körre szorítása, eldugott készletek, [illegible] felkutatása

kenységüket, mint azóta, hogy *közvetlen ipari kapcsolataikkal átnyulkálnak a fejük felett.* Szinte megfejthetetlen hogyan, de minden ipari tárgyalásról azonnal értesülnek. A nagykereskedelem abból él, hogy közvetít az ipar és a kereskedelem között — s bár a közvetlen beszerzés csak néhány árucikk esetében lehet kifizetődő — *nem nézik jó szemmel a dolgot.* Sőt! Minthogy monopolhelyzetben vannak, megpróbálnak visszavágni, az általuk szállított árukat vagy befagyasztják, vagy „bosszúból" hatalmas mennyiséget szállítanak az üzletekbe egyszerre, „hadd kéküljön meg a sorból kilógó kiskereskedő". Ez azonban a dolognak csak az egyik oldala. Egyrészt azért, mert a kiskereskedelmi vállalatok *véd- és dacszövetséget kötnek* — máris van rá példa, öt dunántúli megye hozott létre ilyet — s így már nehezebben tudnak elbánni velük. Másrészt, mert a nagykereskedelem is rájött, *ha élni akar és jól akar élni, kedvében kell járnia azoknak, akik a kenyeret adják neki.* Ennek lett eredménye többek között az, hogy éppen a legkeresettebb cikkekből — például bútorból! — 15—25 százalékkal nagyobb tételek szállítására kapott ígéretet sarokbaszorított partnereitől a vegyesiparcikk kisker.

Új és olajozottabb keres-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke

ESTI HIRLAP

1965 JUL 27

102

R. Kiss Lenke szobrászművésznő a veszprémi tanács meghívására Veszprémbe költözött. Immár egy esztendeje a patinás város közterei t díszítik gyermekszobrai. Jelenleg újabb kompozíción dolgozik, a székesfehérvári Ybl lakótelepen állítják fel munkáját. Képünkön R. Kiss Lenke kisfia, Gyurika portréját mintázza.

(MTI foto — Kovács felv.)

GENF

Genfben ma kora délután nyílik a tizenhéthatalmi leszerelési értekezlet első ülése. Ezt megelőzően délelőtt *Foster*, az amerikai és *Carapkin*, a szovjet küldöttség vezetője találkozott.

Foster amerikai küldött *Lord Chalfonttal*, az angol küldöttség vezetőjével együtt *Párizsból*, a NATO állandó tanácsának üléséről érkezett a konferencia színhelyére.

Lord Chalfont megérkezésekor újságíróknak jelezte, hogy a leszerelési tárgyalásokon feltehetően

nem az eredeti angol tervet nyújtja majd be

(a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról), hanem a tervnek egy *módosított* változatát, ame-

tétes a nukleáris
elterjedésének meg
zásával.

Budap
az árvédelmi anyagok gyűjtése

Budapesten befejeződött az árvízvédelemhez felhasznált anyagok összegyűjtése. Elsősorban az értékes homokzsákok megmentésére irányult a gyűjtés. A védekezés idején mintegy 250 ezer zsákot használtak fel a fővárosban, a gátak megerősítésére, *ebből 220 ezret sikerült összegyűjteni.*

A következő hetekben Duna-telepen füvesítik az árvíz idején épített új gátat, és *az ezután már mint fővédmű védi ezt a városnegyedet.* A szivattyúegységek nagy részét is leszerelték már, néhányat azonban még készenlétben tartanak a nagy záporok idejére. A csatornák ugyanis nem tudják elnyelni a hirtelen lezúdult, nagy mennyiségű csapadékot és ilyenkor szükség van a szivattyúkra.

1965 NOV 7

1021

1965. november 4.

Őszi tárlat a Bakonyi Múzeumban

Tegnap délben a Veszprém megyei Tanács VB és az SZMT Elnöksége közös rendezésében nyitották meg a megyei képzőművészek hetedik őszi tárlatát. A kiállítást a párt, a tanács, a tömegszervezetek vezetői és az intézmények, üzemek dolgozói, a művészeti és kulturális élet közismert személyiségeinek jelenlétében *Szász András* elvtárs, az MSZMP Veszprém megyei Bizottsága Propaganda és Művelődési Osztályának vezetője nyitotta meg.

— *A november 7-e tiszteletére rendezett hetedik tárlatnak ünnepi ösztönzője éppen az, hogy egybeesik hazánk felszabadulásának huszadik évfordulójával.* A mi művészeink — hangsúlyozta Szász elvtárs — alkotásaikkal vállalják a válaszadást azokra a kérdésekre, amelyeket az utóbbi húsz év vetett fel.

Harminc művész az ember és a munka, az ember és a természet kapcsolatáról mondja el vallomását képekben és szobrokban. A megnyitó közönsége gratulált a kiállító művészeknek, akik közül négyet — *R. Kiss Lenkét, Csizmadia Zoltánt, Ircsik Józsefet és Szelestey Lászlót* — tüntettek ki pénzjutalommal a rendezők. A kiállítást naponta 10—18 óra között november 21-ig látogathatják az érdeklődők.

R. Kiss Lenke átveszi a jutalmat

meri. E korlátoltságot most nyilván meglepte, s Solohov értékelését illetően új irányba téríti a Nobel-díj. Aki azonban nem az „értékelésre", hanem magára az értékre ad, az nem lepődhetett meg. A tavalyi Sartre-botrány (a haladó francia egzisztencialista író, mint köztudomású, tavaly azért utasította vissza e díjat, mert többek között Solohovnak, Aragonnak s más kommunista íróknak még nem ítélték oda) joggal figyelmeztethette a nyugati világ irodalmi ítészeit: feladva előítéleteiket, el kell ismerniük a haladó, szocialista irodalom legkiválóbb reprezentánsait is, ha csak nem akarják eljátszani a nyugati olvasóközönség előtt is szavuk hitelét, kitüntetésük rangját. Végül is: Nem Solohovnak volt szüksége a Nobel-díjra, hanem a Nobel-díjnak — Solohovra.

KONCZ ISTVÁN

NAPLÓ
(VESZPRÉM)
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FÓRUM
irodalom
művészet
kultúra

CSERHÁT JÓZSEF:

DON

Parthoz csosszan egy megbillent ladik,
a halász a holnapról álmodik,
háta mögött a naplemente von
hidat a vízre: nem „csendes" a Don.
Zúg a folyam, sistereg, előbbre,
véres habot vicsorog a kőre,
szelíd volt, de most megmérgesedik:
hömpölygeti a holtak ezreit.
Partodon, te hatalmas, nagy folyam,
aki halász, nem élhet boldogan.
A megcsömörlött, lusta halakat
várja, de horga hínárba akadt.
Aki munkás, arcára a szégyen
gyászt szó, mert eddigi életében
mindig pofozták, csontja ropogott,
pusztították a lángok és fagyok,
küszöbére rút szemét meresztve
hüllőként járt szuszogni az este.
Amit úgy hívunk: pestis, döghalál,
azt az időt a mélybe rúgta már,
akkor, a Te mind a két partodon
virágzó-vonuló Forradalom.
A Don vizével vérszerint rokon
harmatcsepp ül most is a bokrokon...
A Duna, Tisza, meg a többiek
azóta üzenik mindenkinek,
nekem s neked, hogy a csigaházból

1027

Hét fakultásban hirdet programtervet a veszprémi Batsányi Szabadegyetem

Tandíj nincs

Neves előadók, jó témák

Jelentkezés: november 5-ig

Ismét megjelentek a plakátok a megyeszékhely hirdetőtábláin: az 1966—67-es népművelési évadban is megnyílik Veszprémben a Batsányi János Szabadegyetem.

A népművelésnek ez az évek óta népszerű formája — amire foglalkozásra és előképzettségre, korra való tekintet nélkül bárki beiratkozhat — afféle közvéleménykutatással kezdi: *programtervezetet* ad. Azt ugyanis, melyik téma lesz életképes, a közönség, a jelentkezők száma dönti el. *Kellő számú jelentkezés esetén indulnak a szakok.*

Mik ezek a szakok, röviden: mit ígér hallgatóinak a szabadegyetem? Először is: minden ágazatban országoshírű szakemberek előadásait, filmmel, diával, fotóval és művészek közreműködésével illusztrálva. Beszélgetésekkel, vitákkal élénkítve.

Irodalmi-művészeti tárgyú sorozatai közül az egyik legizgalmasabb: Irodalmi tradíció és modernség. (Fakultásvezető: *Harmath István.*) Néhány előadáscím, kiragadva: A két Németország prózája; Műfordításirodalmunk jelene ;A romániai, szlovákiai, jugoszláviai magyar nyelvű irodalom; Veszprém megye irodalmi múltja, jelene. Olyan neves előadókat hallhatunk, mint *Bodnár György, Czine Mihály, dr. Maller Antal. A magyar drámairás története* fakultást *Dobák Lajos* színművész vezeti, s az előadók *Pétervári István* színházigazgató, *Siklós Olga, Deme Gábor* és *Osztovics Levente* dramaturgok. Közreműködő művészek: *Fogarassy Mária, Majczen Mária, Bicskey Károly, Győry Franciska, Dobák Lajos, Tánczos Tibor, Végvári Tamás.*

Korunk embere — korunk művészete címmel művészeti fakultás indul *R. Kiss Lenke* szobrászművésznő vezetésével. Ezen a szakon építőművészet, mai magyar képzőművészet mellett filmművészeti, népzenei és esztétikai előadás is lesz, neves előadókkal, mint *dr. Major Máté* Kossuth-díjas akadémikus, *Hubay Miklós* író, *Szántó Judit* író, *Magyar Bálint* filmtörténész, *Vikár László* zenetörténész és *Németh Lajos* művészettörténész.

Nyolc előadást hirdetnek a *műszaki tagozatban*, a címek közül néhány: Fémek a régészetben; Alkímia; Fémek betegségei. Az előadók: *Straub Gyula* egyetemi tanár, *Éri István* múzeumigazgató; *dr. Dévay József* egyetemi tanár, *Székely Levente* főmérnök, *dr. Bácskay Gyula* tud. osztályvezető.

Biológiából két tagozat is indul, az egyik a *Vadászat, horgászat* (vezeti: *dr. Magyar Béla*), a másik tulajdonképpen egy tavalyi előadássorozat folytatása, ezt *Kasza László* állatkert igazgató vezeti. Mindkettőben különleges, filmekkel illusztrált előadásokat hallhatunk, s két külföldi előadó is lesz: *Gustav Cmarkó* állatkert igazgató Csehszlovákiából és egy lipcsei fotóművész: *Harald Lange.*

Tandíj egyetlen fakultáson sincs, beiratkozási díj: diákoknak 15 forint, felnőtteknek 30 (kivéve a drámatörténeti tagozatot, ahol egységesen 30 forint.)

Jelentkezni bármelyik fakultásra lehet november 5-ig, telefonon (11—253), személyesen vagy írásban (TIT szervezet, egyetem E épület). Arról, hogy melyik tagozat indul és milyen időpontban, lapunkban később hírt adunk.

(Sz.)

A alagút építők a Nílusnál
Új vonalak Moszkvában

A moszkvai földalatti villamosvasút időrendben a világon a huszonnegyedik volt. A vonalak hosszát, továbbá a gyorsaságot, az építészeti kivitelezést, az utasok kényelmét tekintve azonban hamarosan a negyedik, illetve az első helyre került.

A kezdeti nehézségek, a kellő tapasztalat, a gépek és a szakemberek hiánya ellenére az építkezés önkéntes komszomolistái három év alatt megépítették az első 13 megállós, 11 kilométeres vonalszakaszt. Az építkezés mai gyorsaságát természetesen nem lehet egy napon említeni a régivel: a korábbi

A leningrádi metro „Dacsnoje" állomása.

kaszt építenek. S rekonstrukcióra is sor kerül. Nagy-Moszkva forgalmának gyors és kényelmes lebonyolítására további 200—250 kilométeres földalatti vonal építésére lesz majd szükség.

A leningrádi földalatti villamosvasút, hosszát és forgalmát tekintve, második a Szovjetunióban. Érdekes néhány megállójának eredeti megoldása: peronokat nem építettek, s az utas a belső várócsarnokból automatikusan nyíló ajtókon a pontosan beálló szerelvénybe lép. Lényeges tényező, hogy az ilyen típusú állomások építése olcsóbb. Hat éve működik a kijevi és fél éve a tbiliszi metro. Hamarosan földalattit kap Baku is és megkezdik a harkovi földalatti építését.

A moszkvai metro emblémája — a nagy M-betű — a földalatti villamosvasutakon kívül számos más helyen is feltűnik: a szovjet alagútépítők keresett szakemberek külföldön. Részt vettek olyan bonyolult létesítmények építésében, mint az afganisztáni országúti alagútak, vagy az egyiptomi asszuáni gát alagút-komplexuma. Hat, egyenként 15 méter átmérőjű és 260 méter hosszú óriás-folyosó bocsátja a Nílus vizét az öntözendő földekre és az épülő erőmű turbinájába: a moszkvai metro-építők joggal büszkék lehetnek itt végzett munkájukra.

Vaszilij Polezsajev
a moszkvai Földalatti Vasútépítő Vállalat igazgatója

...ll-gyárban

...neteinek jegyében
...i kiállítás

...t szomorú menete

...a perui földrengés ...tainak száma

...úton, hogy sátrakat, takaró...kat és élelmiszereket vigyen a hajléktalanoknak.

A tragédia részletei még nem ismeretesek. Nem tudni pontosan, mi történt a hegyekben, ahonnan sebesült indiánok szomorú menete tart Casma városa felé.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VÉSZPRÉM)

1900 OKT 20

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
R. Kiss Lenke
NAPLÓ
(VESZPRÉM)
1965 OKT 31.

1021

Őszi tárlat Veszprémben

A Veszprém megyei Tanács és az SZMT november 7-e tiszteletére ez évben is megrendezi a képzőművészek hagyományos őszi tárlatát a Bakonyi Múzeumban. A tárlatot november 6-án, déli 12 órakor Szász András elvtárs, az MSZMP Veszprém megyei Bizottsága propaganda és művelődési osztályának vezetője nyitja meg.

Az ünnepi tárlaton neves művészeken kívül néhány tehetséges fiatal festő is bemutatkozik. A mostani kiállítás meglepetéssel is szolgál: a festmények és grafikák között a szobrászművész R. Kiss Lenke műveit is láthatja a megnyitó közönsége. Neves festőink közül Bartha László, Nagy Gyula, Udvardi Erzsébet, Vágfalvi Ottó, Csizmadia Zoltán, Bognár Zoltán, Gulyás Jenő és ifj. Ircsik József képeit állítják ki. A tárlaton, amely decemberig nyitva lesz, a rendező szervek kiosztják a pályadíjakat, illetve jutalmakat is.

Cserhát

... an — a K...unisták Magyarországi Pártja megalakulásának évfordulóján — rendezik meg.

Nyolc millió forinttal növelték éves tervüket

Sokat fejlődött az utóbbi időben a Veszprém megyei Vasipari és Szolgáltató Vállalat. A jelenlegi termelési érték kétszerese az 1960. évinek, a vállalati eredmény pedig ennél is magasabb. A jó szervező munka hatására, tervmódosítást kellett kérniük az első félévben: nyolc millió forinttal növelték meg éves tervüket.

A vállalat ellátja a megye összes háztartási-, ipari hűtő-, s a presszó-gépek garanciális javítását és karbantartását. Ezen kívül, az év végéig — várhatóan — háromezerkétszáz tonna öntvényt, 200 tonna sodronyfonatot, 85 ezer cse-

1965 MÁR 14.

1021

Kiállítás az egyetemen

Méreteiben ennyire impozáns, tartalmában ennyire kielégítő tárlatot eddig a megyeszékhelyen még nemigen láttunk. Három művésznek adott lehetőséget a Veszprémi Vegyipari Egyetem, hogy alkotásaikat tizenkét napon át (március 10-től 22-ig) bemutathassák. A tárlatokat kedvelő közönséget az egyetem aulájában R. Kiss Lenke, Kiss István szobrai és Csizmadia Zoltán festményei fogadják. Arra, hogy a kiállítás közönségsikere nem mindennapi lesz, az ünnepi megnyitó hangulatából is következtethetünk. A két, most már veszprémi lakosnak, itt otthonra talált művésznek: R. Kiss Lenkének, Csizmadia Zoltánnak és a meghívott Kiss István szobrászművésznek számosan fejezték ki legteljesebb elismerésüket.

1

Szemünkbe ötlik a *Vízöntő leány* kicsinyített, csupán 35 centiméteres gipszmása, ő a *Zsuzsi*. Testvére az *Olvasó leány*, társai az *Ivenülő leányok* is, a megragadóan bájos *Cloe*-vel együtt, aki csak varkocsban végződő hajviseletével, ruházatával különbözik mindazoktól az ifjú leányoktól, akiket R. Kiss Lenke elősimogatott, megalkotott az anyagból. Nők, gyermekek, anyák, asszonyok arca néz ránk. A köszemekből az emberek legbensejébe, szívébelelkébe hatolnak a tekintetek: a karon ülő, az anya térdén álló gyerekeké: a *Gyurié* és a *Mónié* is.

A legkisebb terrakotta portrénak is mozgását, életközelségét érezzük: *bőségesen árad belőlük az ellesett és megörökített pillanat*, amelyben R. Kiss Lenke tetten érte őket. Mennyi megrendíthetetlen nyugalom és optimizmus a *Terhes asszony*ból, az *Anyaság*-ból és az asszonyi-anyai bizakodást betetőző *Beszélgetők*ből! A jelzőkkel alig mérhető anyai büszkeség és szeretet remekművé formált szobra a nyolcvan centiméteres kőbe vésett — *Demeter*. Az anya óvó karjaiból és biztosan védelmező öléből a gyermek, a fiucska, aki maga a jövő tekint kíváncsian, gyanútlan ártatlansággal a holnapok elé. És az anya arcán a mosoly derüs holnapot sejtet. Nem tudjuk, meddig lesz ez a szobor, a Demeter R. Kiss Lenke műtermében, de azt igen, hogy valahol, talán nem is sokára egy közteret, anyák és kicsinyek által gyakran felkeresett közteret díszít majd.

Mondottuk, hogy modelljeit R. Kiss Lenke *az alkatukra, életükre legjellemzőbb pillanatokban éri tetten*. A mennyi báj, optimizmus, kedvesség mellé a mennyi mosoly és humor is társul. A legszembeszökőbb példázója ennek a humornak a Kofa című kis terrakotta. Minden ízében jellemző tökéletes életkép. Mást elmondandó életképei: *Karikázó, Fürdőző, Fiú, Akt*, stb. nem kevésbé magukkal ragadóak.

A kiállítás rendezői (közöttük *Rozványi Márta*) *R. Kiss Lenke művészetében már a veszprémi környezet megtermékenyítő, ihlető hatását is felfedezték*. Örülhetünk ennek a felfedezésnek.

2

Csizmadia Zoltán a másik művész, aki *nálunk otthonra talált*, s veszprémi műtermében dolgozik. Több képe is jelzi ezt. Például a *Veszprém I.* és a *Veszprém II.* című. A tárlaton olajképeit, több akvarelljét láthatjuk, mellettük három majolikát és az *Éneklők* című mozaikot.

Igazat kell adnunk a megnyitó beszédet mondó *Váci Mihálynak*, aki Csizmadia Zoltán festészetét *„költői erejű színkórusokkal" gazdag plebejus-indítású és ihletésű művészetnek nevezte*. Csizmadia igen sok képével (*Naplemente a Tiszán, Tanyaudvar, Tanya, Fácános, Halász a Tiszánál*, stb.) vall arról, hogy tartós ideig az „Alföld csendjében" élt, de hogy milyen jelenségek teszik néha mozgalmassá az alföldi tájat, a Tisza vidékét, a tanyák udvarait, arról Csizmadia a saját festői nyelvén igen őszintén és

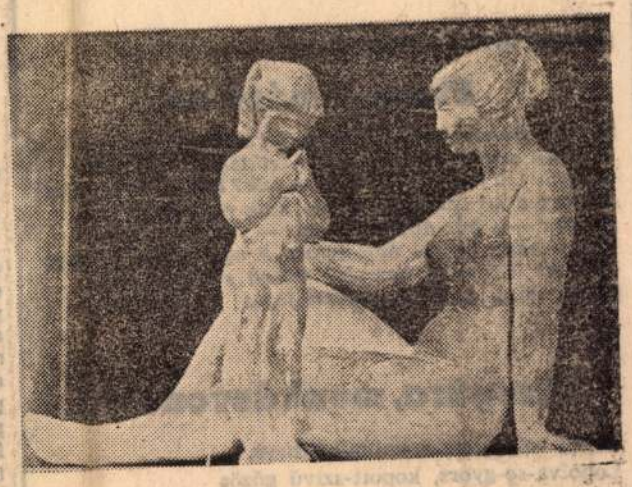

R. Kiss Lenke: Beszélgetők

szenvedélyesen tud beszélni. Gyorsan reagáló, vonalakkal, formákkal, színekkel feltétlenül bánni tudó művész. Igényes munkamódszeréről, szellemi és mesterségbeli készenlétéről tanúskodik a tárlaton bemutatott anyag zöme; rá is illik a jellemzés, hogy *valóban a tudatos művész, „a fegyelmezett lélek egyenruhájában áll előttünk."*

Kedves színe már-már uralkodóan a kék. Képei azonban nemcsak robbanó feszültségű színeivel, mint a *Szénagyűjtés, Árvíz, Ősz, Reggel, Fácános* hatnak, nemcsak igen őszinte líraiságukkal, hanem a művészi intuició, a reagálás hitelességével, a kiforrott, feltétlenül megbízható komponáltsággal.

Az olajképek közül, mint legértékesebbeket említenünk kell még a *Akolépítők, Tanya I. és Tanya II.* címűeket, a portrékat is, amelyek Csizmadia emberismeretét és emberábrázoló készségét dicsérik. A pasztellek között is elsősorban a portrék, a *Halász a Tiszánál*, a *Dénes-tanya*, a *Körtvélyesi Tisza* és az akvarellek sorából a *Boglyázó*, a *Sárga tanya*, a *Halászportré* tetszett. Érdekesen hat a három majolika és a már említett mozaik.

Ha a kiállítók R. Kiss Lenke művészetéről megállapíthatták, hogy az új környezet máris hatott rá, ugyanezt okkal és joggal mondhatják Csizmadia festészetéről a szakemberek, de még a kevésbé avatottak is. Csizmadia felszárnyalása erősröptűségben — éppen mert nem csatlakozik a valóságtól teljesen elforduló stílusirányzatokhoz — *biztosabbá és merészebbé válik*.

Csizmadia Zoltán: Gyerek galambbal

3

Kellemes meglepetéssel szolgált, hogy a tárlaton a budapesti Dózsa-emlékmű alkotóját, *Kiss Istvánt*, „*aki R. Kiss Lenkének testvére és szövetségese a művészetben*", ugyancsak megismerhettük. Az egyetem aulájában ő most a harmadik kiállító művész. Nem egy szobra az ország különböző köztereit és épületeit díszíti. Azokból láthattuk: a *Petőfit*, a *Janus Pannoniust*, a *Proletárt*, a *Bólyai Farkast*, az *Adyt* stb. A történelmi ihletésű

Kiss István: Felkelő kuruc

emlékszobrászat legértékesebb alkotásait Kiss István műveiben ismét felismerhettük. Külön élményt jelentenek a művész *útkereső kísérletei*: a vasból, rézből, alumíniumból, ólomból és krómacélból készített szobortervek és vázlatok, mint a *Mauthausen*, a *Kiáltó*, a *Pénz és Építés*, vagy az *Új Prometheusok*. Szorongásról, háborúellenességről, egy szocialista művész emberi hitvallásáról beszélnek ezek a szimbólumokban is érthető zseniális próbálkozások.

R. Kiss Lenke, Csizmadia Zoltán, Kiss István veszprémi bemutatkozása — mint a megnyitón hallottuk — valóban olyan pályaképet reprezentál, amelyben a hovatartozás világos, a *művészek célkitűzése harcosan-haladóan egyértelmű*.

Cserhát József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
NAPLÓ (VESZPRÉM)

KONCZ ISTVÁN VERSEI:

Pimasz március

Mondd, Bakonyom, mi köhög fel szélzúgatta tudódból?
Mit rejt szurdokaid meredek sziklás öle? Meddig
őrzöd a téli fagyot? Mire mész vele? Hóba kapaszkodsz?
Roskad a hó szürkén, lapuló száz régi rakásban!
Itt van — s bár didereg maga — fűtve kacag rád
íme pimasz, kihívó mosolyával e nyurga csikó-lány:
március. Erdeidet borzolni szalad s befon, átejt,
fittyet hány szigorú, januári-jeges haragodra.

Vizsgára, munkásvonaton

Lohol velünk ez a hajnali öttízes.
Loholva-se-gyors, kopott-szívű gőzös
tüszköl előttünk,
teljes erővel hányja a szikrát
s cibál kötelességszerű tempóval...
Szidjuk —
s aztán mert fékezett, lassabban is indult,
hogy egy Laci éppen csak felugorhassék az utolsó
lépcsőkre, le ne késsen —
dicsérjük a fűtőt, masinisztát.

Laci felugrott, már idebenn
ugratják: — Gyönge kakas, ki csak este
kukorékol,
s hajnalban elalszik!...
(Pár hete házas.)
Pára, meleg, cigaretta, maró füst.
Esőköpenyek, micisapkák.
Térdpilléreken aktatáska:
negyven-száz-ultimó.
Keverik, keverik a paklit.

(Háború... Hitler... Thälman... S front: antifasiszta.
Ölemben a könyv: nevek, évszámok.
— Az az adjunktus, mondják, nyírja a népet. —
Micsoda cidri: rázós lesz a kollokvium.)

Kopogós-szívhangú masinánk
fűt, fűt. Foglalt minden ülőhely.
„Micsoda nő, barátom!" — „A totó
tizenegyesre mit fizet?" —
„Hát én megmondtam a privát
véleményem annak a bürokratának!" —
„Ki tudja, mi az abszolút..." —
„Az a közgazdász gógyös: a mi emberünk!" —
„Drágább a féldeci rum?" —
„Kit érint, hogy a kormány
felemelte a telefon-tarifát?!" —
„Ez már a Nitró?" —
„Na, gyerünk."

Pét ammónia-parfümmel köszönt.
Kitódulnak forrón a februárba,
sarkuk alatt elolvad az éjszaka hullt hó.
Kiszálltak — mégis itt vannak velem.
Szikrát hány, füttyent masinánk,
s vaskerekek józan-szigorú, monoton ütemére
zizeg, él, lázad, lobog, izgat ölemben a könyv:
történelem.
Történelem.

Áthajlások

Szöszmötölsz; mondasz valamit,
ha nem is figyelek oda.
Addig duruzsolsz így, amíg
egészen felszív a szoba

szendergése. Valahova
szú-percegés közé szorít
a csend. Rezdülnek tétova
asszonyi mozdulataid.

Miért szeretlek? — Senki sem
szólhat bele így dolgaimba,
mint te. Mert mint a mélyvizen

a ferde fénynyaláb vagy mint a
hóvirág szövetén a tinta:
úgy ivódsz át sejtjeimen.

Két stróla

Sötétzöldnek csevegve, lustán
[illegible]ek.
[illegible]t aki a pusztán
[illegible]üzet.

[illegible]ez a minden.
[illegible]al'gatok.
[illegible]rincem,
[illegible]sok.

Sóly[illegible]

[illegible]rusi vallo

AMIKOR ÉDESANYAM ELŐSZÖR TANÍTOTTA mondani a neved, akkor szerettelek meg, s azóta szeretlek, Március!

Ébredő tudatom akkor értette meg először a tél és a tavasz közti különbséget. Akkor éreztem először a szelet, amely a hegyekből szűk udvarunkba tört és elkergette a bőrgyár csípős cser-szagát, akkor csapott meg először a párolgó föld jó illata, akkor éreztem először, hogy rugózik lábam alatt a szikkadó tala, akkor láttam először, hogy a kék égen viháncolva felhőkölykök kergetőznek.

Akkor csodálkoztam rád először, és mint a nagy szerelemmel lenni szokott, azóta is szeretlek — nagyon. S míg a hétköznapi szerelmeknél, az „örökké" sablonos és ritkán igaz, az én szerelmem irántad már megállta a próbát.

Hadd vallom hát komoly férfiszóval: szeretlek Március. Mert hű voltál hozzám mindig (egyszer, ha csalódtam benned), mert te vagy számomra a remény, a szerelem, a szabadság!

Mikor meglátogatsz évről évre, mennyi mindenki lépdel itt Veled.

Elsőnek jön az én fiatal, szép édesanyám, aki nevedre tanított. Akkor barna hajú, vidám tekintetű fiatal asszony volt. Kontyba tűzött hosszú haját leengedte és játszani hagyott vele és versenyt dalolt a nyitott ablakunkba tévedt sárga madárral.

Másodiknak édesapám, aki ökölbszorított kis kezem bütykein megtanította, hogyan kell kiszámolnom a rövid hónapokat: „áp-jun-sze-no" és biztosított róla, hogy az én Márciusom a legdalíásabb hónapok között van. Harmincegy napos!

Utánuk mindjárt Petőfi Sándor lépked, azonmód ahogy először láttam az elemi iskola falán, ahogy először mesélték nekem, mint vonult a márciusi ifjak élén a Nemzeti Múzeum lépcsőjére.

És, hogy nagydiák lettem, névadód, Mars isten is csatlakozott március-képzetemben Petőfi mellé. Pajzsával, lándzsáival teljes fegyverzetben igazodott a sorba.

KOMOLY VITÁBA IS KEVEREDTEM a gyerekekkel. Azt állítottam ugyanis, hogy igazuk volt a régi rómaiaknak, akik márciussal kezdték az évet, nem pedig, mint mi, a tél közepén. Csótai, az ügyvéd úr fia, pogánynak nevezett emiatt és azt mondta: véleményem kimerít valami kritériumot, amely törvénybe ütközik. Nagyon megijedtem.

Akkor jöttek a komor napok, a kegyetlen évek. Édesapám arcára ráncokat gyűrt a gond, édesanyám szemét könnyel fátyolozta a bánat. En tehetetlenül lapultam és titokban téged vártalak, Március! És te eljöttél évről évre és fölemelted édesapám fejét és letörölted a könnyet édesanyám arcáról és .. és nem kellett a szeneshez mennem kunyerálni fölírásra öt kiló fát. Futhattam a grundra kergetni a gömbölyű rongyot, mígnem laposra nyomorítva szétmállott, mint alkotnyatkor a sárgás-szürke márciusi felhő túl a Dunán, a Virágosnyereg ölében.

És közben valamikor csatlakozott márciusi képzetemhez egy mosolygós, paraszti arc. Valamelyik napilap évkönyvének illusztrációjában fogta az ekeszarvát és miközben a barázdába nyomta a vasat, féloldalt a nyájas olvasóra fordította tekintetét és mosolygott a kackiás bajusza alatt.

KÖZVETLEN MELLÉJE KERÜLT ELSŐ SZERELMEM, a széke hajú, kék szemű, alig tizennégy éves Magdika. Fehér térdzokniban érkezett az első randevúra. Sétálni mentünk. En keveset beszéltem, ő még anyjit se Alkonyat felé hazakísértem. Utána, a hat kedves mellé, akik úgy oltalmaztak téged nekem, mint római otthont a házi istenek, soká nem került senki.

És jött a háború. Cilinderes urak adták a fegyvert az őrült kezébe.

Az utolsó előtti évben a szombathelyi kórházba is Március küldte az édesanyámat. Még nem tudtam, hogy akkor láttam utoljára, de azóta úgy őrzöm megőszült haját, a bánattól megtört tekintetét a másik, a fiatal arca mellett... Édesanyám még sűrű hóesésen keresztül integetett vissza nekem és alig másfél hétre rá tört be a kórházba a fenevadak közül egy hórihorgas porosz és üvöltette, ahogy a torkán kifért: „Aus, aus, du simulant!"

Hogy csalódtam benned akkor, Március! Hogy kerülhet az én kedveseim mellé ez a sátánfajzat! Pedig ott volt, ott. Lépéssel előttük hatalmas csizmái-

Pozsgai Zoltán:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
B. Kiss Lenke
NAPLÓ
(VESZPRÉM)

1965 NOV 1.

1021

Séta a VII. őszi tárlaton

Seregszemle — ezzel a szóval jelöljük évről évre (az idén immár hetedszer) megyénk képzőművészeinek szokásos, november 7-i, őszi tárlatát. Az elnevezés találó, de van némi rossz, előítéleteket keltő mellékzöngéje is. Találó, mert hisz harminc kiállító — valóban, egész kis sereg. De a „mellékzöngének" is van alapja: vajon lehetséges-e, létezik-e ennyi kiváló, a művész címet megérdemlő művész — egyetlen megyében? Márpedig a művészetben (ellentétben a művelődéssel) nem a nagy szám, *nem a „sereg" a mérce...*

Az idei őszi tárlat *egészében véve szerencsés kiállítás.* Ha nem is teljesen, de nagyjából mentes a seregszemle-jelleg hátrányaitól (a túlzsúfoltságtól; az értékrend, a színvonalbeli különbségek túlságosan széles skálájától, stb.), viszont élvezi előnyeit. A legjobb művészek, a nemzeti kiállítások szereplői, díjak és külföldi elismerések birtokosai közül többen *igen szerényen képviseltetik most magukat (Bartha László* például mindössze egyetlen, Őszi vadászat című művével.) Viszont a „második vonalbeliek", a kevésbé kiválóak, vagy talán csak kevésbé ismertek és hírnevesek — köztük számosan olyanok, akik nem tagjai a Képzőművészeti Alapnak, illetve az észak-dunántúli munkacsoportnak, több szakkörvezető rajztanár, stb. — nem kényszerülnek pironkodni: *java munkáikat, termésük krémjét hozhatták csak el a jól válogatott kiállításra.* A legkiválóbbak nem panaszkodhatnak a „rossz társaságra", sőt érezniük lehet és kell felelősséggel: itt vannak a többiek a sarkukban. De ami ennél jobban érdekel bennünket, a látogatókat: *jól rendezett, választékos, együttesen kellemes és érdekes hatású kiállítás a VII. őszi tárlat,* megtekintése a képzőművészet kedvelői számára igazi belső gyönyörűséggel, élménnyel jár.

Táj, munka, ember — váltakozva vagy éppen egyszerre, együtt hatva ihleti a kiállító művészeket, vezeti ecsetjüket, tollukat. A tematikai változatosság, a kifejezés soknyelvűsége, az egyéni látásmód gazdagsága mögött azonban lehetetlen nem megérezni: *a máról, a jelenkorról, napjainkról vallanak valamennyien a művészet sajátos nyelvén.* A művészet sajátos nyelvén: vagyis, ha másról nem vagy másként nem, hát ennek atmoszférájáról, hangulatáról, de méginkább: világos, szilárd, belső emberi rendjéről. Ne a modell maiságát keressük (bár azt is megtalálhatjuk), hanem a műalkotásét; ne az ábrázolt valóságrészletet illesszük bele a korba (bár beleilleszthetjük), hanem művészi tükröződését figyeljük. *Szelestey László* koratavaszi festményein (Télutó, Március) például nem látunk embert, mozgást; a házak a táj is végtelenül egyszerű, puritán, szinte szegényes. *De „harapni friss a levegő", de csupa rejtett pezsgés, dinamizmus, csupa világos rend, biztonság, s nemcsak az ecset, — a lélek biztonsága is.* A tárlat legfigyelemkeltőbb tájképei közé tartoznak. Ugyanez az életérzés énekel — csak jóval kisebb hangerővel, két-három oktávval magasabb, törékeny üveghangokon — *Kovácsné Nagy Emerencia* egyik finom akvarelljében. Az ódon hangulatú pápai és veszprémi városrészletek — sőt *Vágfalvi Ottó* Fiesája is — nagyszerűen alkalmasak arra, hogy a szemlélet frissesége, maisága révén a jelenkor dokumentumai legyenek. *Szőllősi Máté* Balatonfüred-je, *Ujhelyi Gábor* Törzsasztal-a, *Heitler László* Utolsó vitorlások-ja — mindegy: harsogóbban avagy csendesebben, [illegible] vagy alacsonyabb kvalitással — *egyaránt a birtokba vett életöröm hirdetői.*

Föld és gép, táj és munka, természet és természetátalakítás szétválaszthatatlanul, birkózva fonódik egymásba *Gulyás Jenő* Markológép című olaján. (Zsinórüzeme viszont fakó hangulatú, kedvetlen.) Ezúttal nem fák, hegyvonulatok, utcarészletek vagy háztető-csipkék ábrázolásán éli ki a rá oly jellemző konturos, „rajzos" festőtechnikát *A. Tóth Sándor:* ha még távolról és kívülről is, de *itt már őt is az üzemek világa érdekli* inkább (Gyár, Szénosztályozó, Kémények).

Leginkább vonzanak bennünket sétánkon talán azok az „állomások", azok a művek, amelyek közvetlenül szólnak minden művészet végső tárgyáról és céljáról, az emberről. Közvetlenül, „premier plan"-ban — mert hisz áttételesen erről vall a legelhagyottabb táj is, ha valódi művész örökítette meg, az ember jelenlététől terhes. *Nagy Gyula* kiérlelt, erőteljes vásznai (Kohász, Olvasó nő), *Udvardi Erzsébet* páratlanul szép, lírai szimbólumai (Epilógus, Parázsvivő) mellett *főleg Csizmadia Zoltán alakjai szereznek örömet, izgalmas élményt a látogatónak.* Az érdekes, kissé Gauguin-es arcoknál, az izgalmas színkombinációknál is többet árul el a pontos, a látványnál mélyebbre ható emberismeretről e figurák jellegzetes — bájosan sutafélszeg vagy megállapodott, feszes vagy lazán elernyedt — mozdulata. (Evezősfaragó, Graviditás, Parasztlányka.) A szürke színváltozatain és árnyalatain át, *markáns és kissé célzatosan statikus portrékkal tud vallani emberi sorsokról* Ircsik József (Károly bácsi, Anyám, Tavaszi néni.)

A grafikák közül *Bognár Zoltán* Radnóti- és Aragon-illusztrációi, főképp pedig a különleges tehetségű *Krieg Ferenc* Kertek alatt-ja utalnak alkotóik modernebb törekvéseire, a realizmus tágabb partjai felé való tájékozódásukra. Hozzájuk csatlakozik a fiatal *Ézsiás István* is (Madarak).

A legkevésbé sem mellékes, nem „kiegészítő" szerepük van a kiállításon *R. Kiss Lenke* szobrainak, kisplasztikáinak. Ezredes hagyomány és modern életérzés találkozása a Mementó; Ősi ábrázolásmódé és mai eszményé az Anya. Karikázója csupa báj, üdeség. Téglahordó című figuráiban együtt tudja megmutatni a nehéz fizikai munka pátoszát és a női test és mozdulat nemesen könnyed munkaritmusát. Kittenberger-portréja valamint *Farkas Tibor* kedves, nagyobb méretű (kissé naturális) Ülő kislány-a egészítik ki a szobrok sorát a tárlaton.

R. Kiss Lenke: Karikázó.

Sétánkon nem tartottunk sorrendet (még kevésbé „rangsort"): lesznek látogatók, akiket itt nem említett művek fognak inkább vonzani. De ez is csak azt bizonyítja, amivel kezdtük: *a VII. őszi tárlat összességében, a maga egészében — tisztességes, megfelelő színvonalú „seregszemléje"* megyénk — külön-külön ugyan eltérő kvalitású — képzőművészeinek.

K. I.

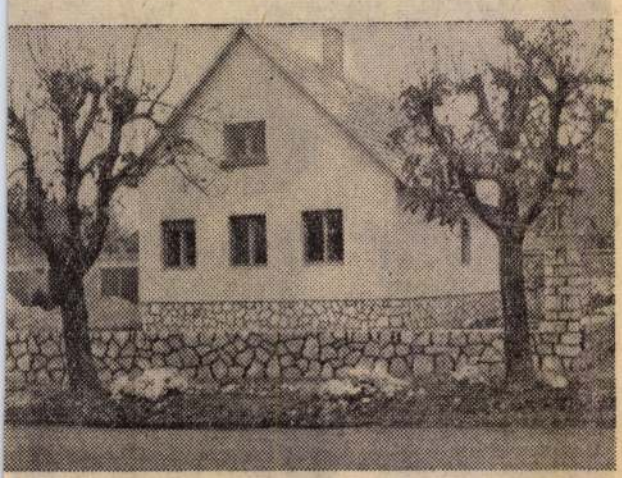

építik fel. A bányászlakások építése nagyban növeli a
neg is kezdték. A talajvizsgálatok befejezése után a
zat terveztetett a bánya. A ház építését 1966-ban meg-
ik.

Tapolcai változások

A felszabadulást követő években sokat fejlődött Tapolca. A fejlődés különösen 1957—58 óta okoz meglepetést azoknak, akik korábban is ismerték. Elhanyagolt terek, vénhedt tetejű és omló vakolatú házak fiatalodtak meg a legnagyobb forgalmat lebonyolító főútvonalon. Lassan feledésbe merülnek a hulladékkal, gyomnövényekkel tarkított helyek. Parkosított területen olyan létesítményekkel, mint a buszmegálló és a tó partján a járási könyvtár, a festői sétány és a nyári idényben nyitvatartott presszó, gazdagodtak a tapolcaiak.

A fejlődés nem állt még. A történetéről híres régi község, a hazai és külföldi turisták által annyira kedvelt járási székhely arculata évről évre változik. Képeinken a már befejezéshez közeledő és nemrégen megkezdett tapolcai építkezéseket mutatjuk be.

neós

szocialista címért küzdő brigád vezetőjének választották a társai. Vállalta.

És még többet is vállalna. De a párttitkárnő nem engedi. Ha még most, a súlyos epeműtét után sem tud magára gondolni, hát akkor *másoknak kell vigyázni rá.*

4

Kipirult arccal ér vissza a csomagolóba az igazgató elvtárstól.

A többiek sürgetik: Mi volt, mondj már valamit.

És csak hallgat. Jó idő eltelik, mire kiveszi köpenye zsebéből a kitüntetést: *a Könnyűipar Kiváló Dolgozója.*

Szabályozzák a Vizező patakot. A patak több éven át komoly károkat okozott a termelőszövetkezet földjein. A szabályozást a Székesfehérvári Vízügyi Igazgatóság dolgozói végzik.

Minden igényt kielégítő, korszerű Fegyveres Erők Klubját épít a Zalaegerszegi Építőipari Vállalat. A klubot 1966 májusában adják át rendeltetésének. Az építtetők joggal remélik, hogy ez a legújabb létesítmény jól szolgálja majd az eddig is barátinak mondható kapcsolatot a honvédség és a polgári lakosság között.

yolc és félmillió Fecske készítenek Egerben

Az Egri Dohánygyár igazgatójának válasza a Fecske cigaretta időnkénti hiányára

kérdését szerkesztőségünk géptávírón továbbította *dr. Vendrei Gézához,* az Egri Dohánygyár igazgatójához. A következő választ kaptuk:

— A Fecske eddig egyetlen cigarettánál sem tapasztalt nagy népszerűségre tett szert a hazai fogyasztók körében, de a külföldi vendégek is mindinkább ezt a márkát keresik. A Fecske cigaretta gyártásában és elosztásában tudomásunk szerint semmiféle fennakadás nincs. Csak *a hirtelen megnövekedett fogyasztási igény okozhat időnként zavarokat egyes területeken a kereskedelmi ellátásban.*

— Az Egri Dohánygyárban *naponta nyolc és fél millió cigarettát készítenek,* azonban a gyakorlat azt mutatja, hogy az igényeket ez sem elégíti ki. Az *üzem úgyszólván megszakítás nélkül dolgozik, napi 3 műszakban és még vasárnap is folyik a gyártás.* Hetenként mindössze 8 órai szünetet tartanak a dohányipari munkások, ekkor végzik el a szükséges karbantartást. A gyár gépi berendezései nagyobb mennyiségű Fecske gyártását egyelőre nem teszik lehetővé. Végül egy jó hír a dohányosoknak. *Új gépet kapott füstszűrős cigaretták gyártásához a Pécsi Dohánygyár is,* ahol rövidesen megkezdik e népszerű cigaretták gyártását.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kiss Lenke

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1981 MÁR-9

R. Kiss Lenke, Kiss István és Csizmadia Zoltán kiállítása

A Veszprémi Vegyipari Egyetem aulájában (B épület) március 10-én, délután fél 5 órakor az egyetem kultúrbizottsága R. Kiss Lenke, Kiss István szobrászművész és Csizmadia Zoltán festőművész alkotásaiból kiállítást rendez. Megnyitó beszédet mond: **Váci Mihály költő.**

1021

több helyen megértik, hogy nagy tétről van itt szó, s úgy foglalkoznak ezzel.

— A korszerű gyár nagyobb követelményeket támaszt az itt dolgozókkal szemben is. Ezt figyelembe vették a tervek készítésekor?

— Említettem, hogy a létszám a mostanival azonos

1021

A debreceni Medgyess[illegible] szalonban művészi lakberendezési tárgyak, festmények, s[illegible]ok között válogathatnak a vásárlók. Képünkön Kiss Lenke és Deák László szobrászművészek kisplasztikáit szemléli egy érdeklődő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdubiharmegyei Népujság
MÁR 1

HÁ

Kívánságc
ajtós szel
és 1 db haró
OTP-hitelakcióban is kapha
a bútorüzletekben.

Termelőszövetkezetek! Földművesszövetkezetek! Gépállomások! Állami vállalatok! Figyelem!

GABONATÁROLÁSRA,

GYUMÖLCSTÁROLÁSR

KOMBÁJNSZÉRŰNEK, GÉPSZÍNEKNEK ÉS RAKTÁ
RAKNAK ALKALMAS

12x24x3,8 m-es hullámpala fedésű és fedő lemez nélküli acélvázas szerkezetre rendelést még elfogadunk. Tájékoztatás, műszaki leírás kapható a debreceni Agroker Vállalatnál, Vágóhíd u. 7. sz.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

R. KISS LENKE

NAPLÓ

1970 OKT 21

1021

NAP

Egy készülő keszthelyi szoborról

Az illetékesek jóvoltából sikerült egy Keszthelyen felállítandó szobor fényképét megtekintenem. E szobor — egészen enyhén szólva — elhibázott, rossz alkotás. Görnyedő nőt ábrázol, akit mintha valami belső fájdalom kínozna. Nem tudom, mit akar kifejezni, de ha realista szempontból kíséreljük megbírálni, a realizmus szabályainak sem felel meg, többek közt a váll, a nyak kiképzése félresikerült.

A szobrot a keszthelyi ABC előtt szándékoznak felállítani, ott, ahol épp a városba érkezik a nyaralni, üdülni vágyó idegen. Nem épp kecsegtető fogadtatás ez a megkínzott nőalak. Ide valami könnyed, vidám alakot képzelhetünk el, a szép mediterrán táj, a gondtalan nyár, a tűző nap és a lágy, simogató Balaton hullámainak szimbólumaként. Olyan földről fel-felszökkenő alakra, amilyeneket például R. Kiss Lenke szobrászno műtermében láthatunk.

Elgondolkozom. Itt él közöttünk a szép nagy tó közelében Kiss Lenke, alkotásai valóban mondanivalójukkal, stílusukkal közel esnek a Balatonhoz és a Balaton embereihez: miért hiányoznak épp az ő szobrai a tó partjairól? Miért ráncigálnak elő távoli, a tavunktól idegen szemléletű alkotókat?

A Balaton mellékén már eddig is elég sok rossz szobrot állítottak fel, ne szaporítsuk számukat egy újabbal.

Dr. Vajkai Aurél

Országa
a tüze

Újabb eladóhelye
K

Évről évre, a téli tüzelési szezon kezdetén, egyre több szó esik az olajtüzelésről, az olajkályha és a tüzelőolaj beszerzéséről. Néhány év alatt ugyanis jelentős tábort hódított meg a tiszta és korszerű olajtüzelés. A tavalyi árrendezés, amely a háztartási tüzelőolaj árát 2,20 Ft-ról 1,50 Ft-ra csökkentette, az olajtüzelést a fűtési költségeket tekintve is versenyképessé tette a többi tüzelőanyaggal szemben. A régi fa- vagy széntüzelésű kályhákat sokan már korábban kicserélték olajkályhára, elsősorban a tisztaság és a kényelem miatt, bár ez a csere néhány száz forint többletköltséget jelentett. Ma már ez a kiadás szinte jelentéktelen. Az olajtüzelés 1 millió kcal-ra számítva csak 15 forinttal drágább a hagyományos tüzelőanyagoknál, ezzel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1967 AUG

— PARKMÚZEUM SZENTENDRÉN. 1964-ben született a gondolat, létesítsenek parkmúzeumot Szentendrén az ország jeles és fiatal képzőművészeinek alkotásaiból. Elsősorban a fiatalabb nemzedék szobrait állították fel: **Kucs** Béla, **Kiss Nagy** András, **Melocco** Miklós, **Kutas** László, **Rajki** László, **Segesdi** György, **Veszprémi** Imre, **Gáti** Gábor, **Árvai** Ferenc és **Benesik** István müveit. Természetesen megtisztelték a múzeumot alkotásaikkal olyan neves szobrászművészek is, mint **Pátzay** Pál, **Somogyi** József és mások. A kezdeti néhány szobor ma már 150-re bővült. közülük 35 portré. A parkmúzeumban pavilont állítottak föl, ahol a bemutatott szobrokból kisplasztikákat, fényképeket, képeslapokat árusítanak. A szabadtéri színpad előadásai eredményesen növelik a parkmúzeum látogatóinak számát. Már nemzetközi visszhangja is van a szentendrei parkmúzeumnak. Egy 18 tagú chicagoi művészettörténész csoport külön autóbuszon kereste fel a várost, meglátogatta a parkmúzeumot, és nyilatkozatukban követendő példának állították. (G. B.)

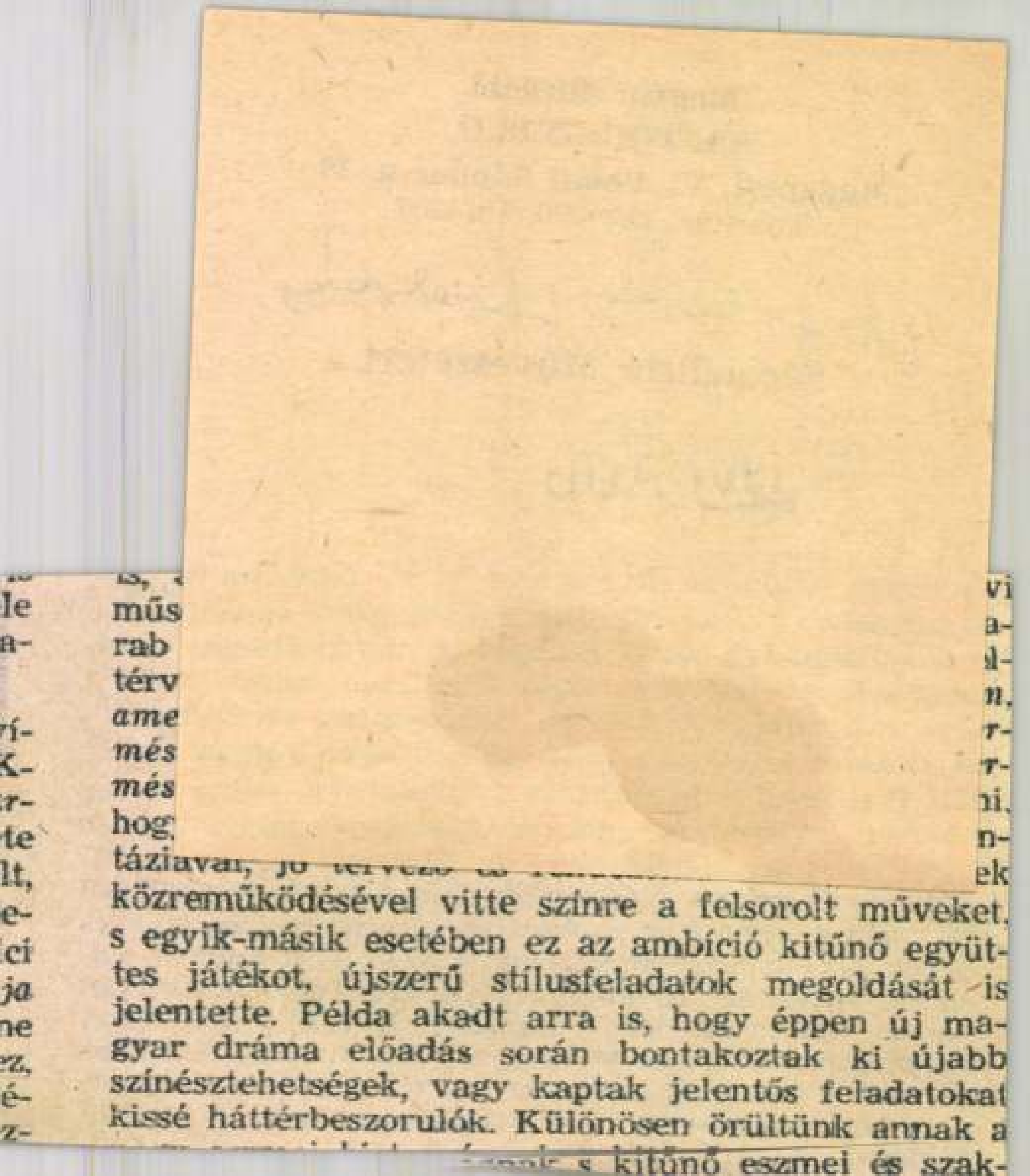

közreműködésével vitte színre a felsorolt müveket, s egyik-másik esetében ez az ambíció kitűnő együttes játékot, újszerű stílusfeladatok megoldását is jelentette. Példa akadt arra is, hogy éppen új magyar dráma előadás során bontakoztak ki újabb színésztehetségek, vagy kaptak jelentős feladatokat kissé háttérbeszorulók. Különösen örültünk annak a

szabad szombat

A NAPLÓ hétvégi melléklete

7029

R. Kiss Lenke szobrairól

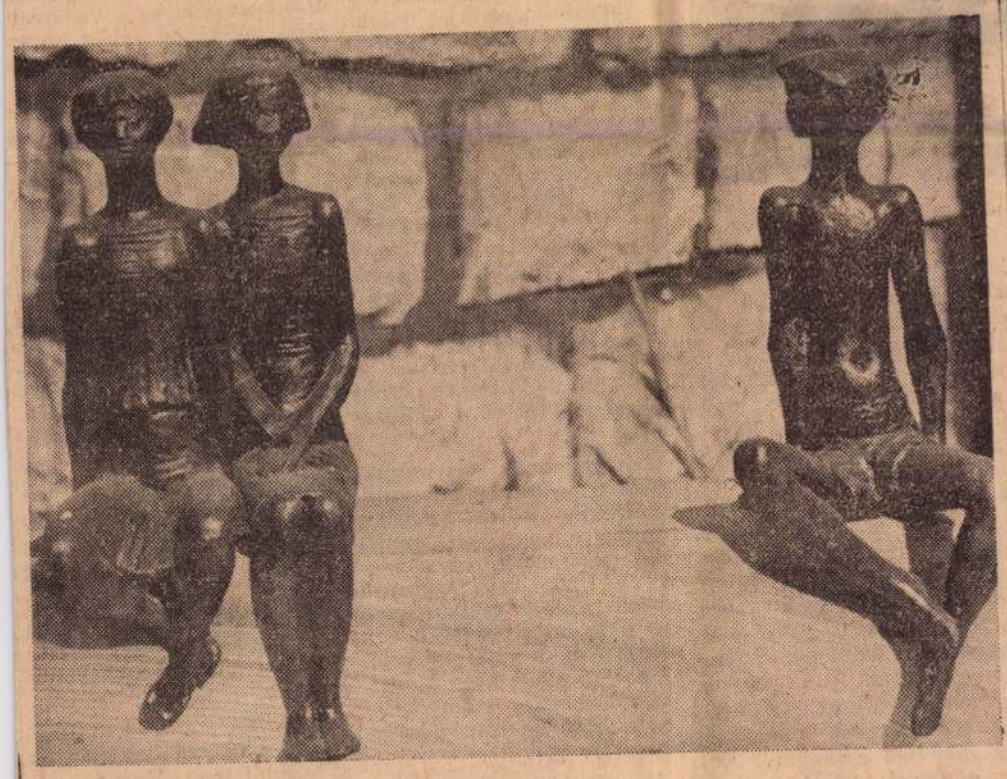

Veszprémben, a Vadaspark közelében levő műteremlakásában él és dolgozik R. Kiss Lenke szobrászművész, a Veszprém megyei és az országos jellegű tárlatok állandó résztvevője. R. Kiss Lenke a Veszprém megyei képzőművészeti életben való aktív részvételéért egy ízben már megkapta az Egry-díjat. Az alábbiakban az ő szobraiból mutatunk be néhányat.

Gyerekek (Legfelső képünk)
Anya (Fent)
Kislány portréja (Lent jobbra)
(Foto: Vida András)

kékfestő

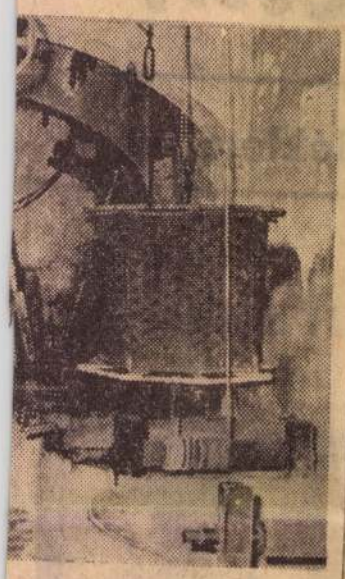

oba"

lakosságé. Kezük is kék volt, a vásáron nem is bíztak a parasztok a tiszta kezű mesterekben. Legények a „sasi"-nak nevezett szigetelőanyagba a mintafákat — míg csak a gőzgép üzembe nem lépett. Ekkor a korábban lóval hajtott mángorlót — simítót — is gőzerővel üzemeltették, nem csak a teljesítményt megsokszorozó Perretine-nyomót... A kényesebb munkák kézi mintázása továbbra is megmaradt. De már színezték is a kelméket. Szemügyre vehetjük itt a legszebb termékeket, a kézi és a fémből készült gépi mintákat. Az előbbiből csaknem 300, az utóbbiból közel 3 ezer maradt meg. Sok a drága brokátok, tapéták, hímzések motívumait utánozza. Olcsó vigasz a pórnépnek. Különösen a nők viseletében volt nagy szerepe a kékfestőnek. Még a kifakult gyári ruhadarabokat is újramintáztatták itt, sokszor.

Érdekesek a nemzetiségi különbségek is a viseletben: a magyarok a középkék, fehér, sárga, világoskék mintázatú; a svábok az egészen sötét, bronzvörös alapszínű és apró mintás anyagot, a vendek a zöld és sárga mintásat kedvelték. Volt választék: külföldre is szállított a cég. A tulajdonos fia vegyészmérnöki képesítést szerzett, de a háború derékba törte törekvéseit. 1945 után csak hozott anyagból dolgozott a mester, haláláig, 1950-ig.

A kékfestészet újjáélesztésén most — a veszprémi származású — Bódy Irén iparművész fáradozik. A pápai műhely csupán érdekesség a látogatóknak.

r. i.

NAPLÓ

BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZÁTOHGYELŐ

vezz
ame
nye
gaz
Eze
fürj, az
meg talán a

Káros vadnak az
vezzük, amelyek létezése
val nagyobb százalékban kár-
os, mint hasznos. Ezek fel-
tétel nélkül a héja, a karvaly,
a vadmacska és a nálunk
szerencsére csak elvétve meg-
jelenő farkas. Már kissé bi-
zonytalanabbul, de ha csak
kicsit is a minimális létszám
fölé kerülnek, mindenképpen
a kisragadozók. (Róka, me-
nyét, görény, nyest, nyuszt,
nyérc, vidra, hermelin, borz
és a néhány, a Balkán-félszi-
getről felkószáló sakál, me-
lyet a nagyságától függően
hol farkasnak, hol rókának
néznek.) A kisragadozók bi-
zonyos körülmények között
az egér irtásával hasznot is
hajthatnak. Ide szokták venni
még a medvét és a vaddisz-
nót is.

Haszonvadnak (egybeírva)
azokat a vadféléket nevezzük,
amelyekbol a vadászterület
gazdája haszonvételt remél
(hús eladása, bérlövésbe adá-
sa, vagy élve való befogása
révén). Ezek a *csülkösvadak*
(a vaddisznó kivételével), a
mezei nyúl és a szárnyasvad.
Láthatjuk tehát, hogy a meg-
különböztetés szempontjai
gazdaságiak és nem vadászia-
tiak.

Dúvadnak gyakorlatilag a
káros vadat nevezik, mert
dúl.

Védett vad minden
olyan vadonélő állat, mely-
nek egész fajtáját védi a tör-
vény, akár azért, mert feltét-
lenül hasznos (például a vér-
csék), akár azért, mert na-
gyon ritka (például a nyérc
vagy nálunk a medve — ha
egyáltalán bejön Magyaror-
szágra, de ez már húsz éve
nem fordult elő).

Vadkárnak nevezik a ha-
szonvad által a mező- vagy
erdőgazdaságnak okozott
kárt, melyért a vadászat ha-
szonélvezője (bérlő, tulajdo-
nos, stb.) *vadkártérítést* fi-
zet. (Ezért dúvad a szegény
vaddisznó.)

A vadászterület berendezé-
sei közé tartozik még a
vadetető, mely a csülkösvad
etetésére szolgál télen, a *só-
zó* (más néven *nyalató*),
ahonnan a vadak sószükség-
letüket fedezhetik, és a *dago-
nya* (más néven *fertő*) az a
természetes vagy mesterséges
pocsolya, ahol a szarvas és a

nódjainak
egy részét már érintettük.
Hajtóvadászat az a vadászati
mód, amikor a vadász az er-
re kijelölt emberek, a *hajtók*
által felzavart vadra vár a
vadászvonalon a *lőállásban*
mondják egyszerűen *állásnak*
vagy hosszan *vadászállásnak*
is. *Hajtásnak* részben a haj-
tóvadászatot, részben pedig
annak egy „felvonását" neve-
zik, a *hajtóvonal* elindulásá-
tól a vadászvonalra történő
kiérkezésig, sőt szokták így
hívni a meghajtandó területet
is. *Vonalhajtás* („jó" magyar-
sággal *stráfnak* is mondják)
az, amikor a hajtók és vadá-
szok egyvonalban mennek.
Ráhajtás az átlagos hajtóva-
dászat, *visszahajtás* vagy
kontrahajtás esetén a va-
dászvonal egyszerűen meg-
fordul és a hajtók ugyanarra
a vonalra hajtják is az eddig
a vadászok mögött lévő erdő-
részt. *Körvadászat* esetén a
vadászok és hajtók körbefog-
ják — természetesen nyílt te-
repen — a levadászandó te-
rületet. Egy „felvonás" egy
kör. Zsákol, zsákot csinál az
a közutálatnak örvendő va-
dász, aki a vonalból vagy a
körből hátramarad, hogy a
vad jobban jöjjön feléje.

A *bokrászat, keresővadá-
szat* (német áttekeréssel „*bu-
sirozás*") nem más, mint ap-
róvadra történő *cserkészet*. A
terelés pedig, kisméretű, pár
terelő és egy-három vadász
által lebonyolított *hajtás.*

Vadállománynak nevezzük
a meghatározott területen élő
állatok összességét, *igazva-
dásznak* pedig azt, aki a va-
dászatnak mind a jogi, mind
az erkölcsi szabályait betart-
ja.

Ha valaki netán részle-
tesebben érdeklődne a kér-
dés után, nem sok jóval biz-
tathatom. Négy szótárszerű,
részben elavult, részben ele-
ve gyenge színvonalú szak-
munka, a legújabb is 1923-
ban jelent meg és néhány
cikk Kittenberger Nimród-
jában és a Magyar Vadász-
ban, ez is rendszertelenül.

Nagy Domonkos Imre

ák az asztalterítőn

*hangjá
vágta
— A
Szat
lehajo
— K
ta Sza
— Ni*

*ébresz-
mondta,
lni kez-
on.
örzsölve
tszóród-
e halla-
neg Ba-
agudjál.
n vagy.
t.
tták a
mellé.
rca ba-
íz évet
hogy a
ok. Az
miatt.
haza.
, ami-
okra is
g kel-
gépen
Pedig
szán-
, hogy*

várjon. Délutánig be akartuk fejezni. Nem kívánom in...

Szabó közbevágott. — Átöltözzem vagy így menjek, pizsamában?

Bakó halványan elmosolyodott. — Szóval ember lett belőled!

Kint várakozott a homokfutó, a két ló csendben gubbasztott. Felkapaszkodtak. — Lásd, magam hajtom, a tiszteletedre — mondta Bakó. Elindultak. Hűvös szél járt az ingük ujjában.

— Két óra alatt bizonyosan végzel vele. Aztán folytathatod az álmot.

— Maga is: hol találna még egy ilyen jó bolondot!

— Nagyot segítesz rajtunk — sóhajtott Bakó.

Kiértek *a táblához. Néhány gép dolgozott, egyikük sötéten állt, szegletes formái élesen rajzolódtak a félhomályba.*

— Ez az — mutatott rá Bakó.

Két-három ember sündörgött körülöttük, valaki bekapcsolta a fényszórót. — Ide világítsanak — intett Szabó. Felnyitotta a motorház fedelét, belenézett. Egy darabig vizsgálódott, aztán dühösen azt mond-

*ta: — Valaki jól
kellene ütni*

*— Ugyan
Bakó.*

*Előlépett e
ember. — A
ta szomorúan
vele.*

*— Ez Horv
kó.*

Szabó *c
nyújtotta a k
felesége? —*

*— Csak vigyá
el ne rontsa!*

— Ferikém!

*— Jól van,
beleszagolok
gedem. Aztán
tól fogva csen
rülöttük álldo
elhúzódtak. B
dörgött.*

*— Lesz belő
— Lehet.*

*Talán másfé
akkor szólt Ho
fel, indítson. A
högött, s han*

R. Kiss Lenke

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

— **Dr. Münnich Ferenc mellszobrát,** R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész alkotását szerdán ünnepélyesen leplezték le Csopakon, a KISZ vezetőképző tábor parkjában.

1021

R. Kiss Lenke

1021 1971 AUG 17

Olvasók (R. Kiss Lenke szobra)
(Foto: Vida András)

ZELK ZOLTÁN:

DEMÉNY OTTÓ:

Gyerm

Akkor a sima v
megálltunk hár
kerek lapos kavicsokat
csörgettünk a kezünkben
féloldalvást a vízre dőltünk
s kaszáló éles mozdulattal
kihajítottuk a követ
az enyém elmerült hamar
Samé élére állt gurult
de már nem tudott szárnyrakapni
Kálmáné szépen megcsúszott
kilencszer pattant föl a fényre
s kilencszer gyűrűzött a tó
mielőtt végleg eltemette
Sam elfordult kedvetlenül
— ez a kő rossz volt túl lapos —
Kálmán azt mondta nem dob újra
csak ha egyikünk megelőzi
én meg őrizem arcukat
a sértettet
a diadalmast
s a vízen három kő nyomát

1021

R. KISS LENKE SZOBRAI

Tavasz

Zenélő lányok

Ho Si Minh

megkülönböztetett
rmikor nem lehet
mélység és magas-
követel. Testit: ne
mel forgassa a kö-
en helyet a szavak
nert a két, megkü-
t szerzői *a szavak*
ységével s az érzel-
el ajándékozzák meg
t egyike még vala-
ilyeneket ritkán lát-
llusztrációjaként, pe-
kell röstelkedni. Ez
Devecseri Gábor kö-
A Magyar Helikon
bum alakú kötet —
szamár keservei, át-
ága" krónikája len-
m után csupán rajz-
négykezesére gondol-
a szerelem, a vágyó-
és és féltékenység, s
ben sokatmondó mo-
ockáit Reich éppúgy
Devecseri s *kettejük*
ként olyan mű szü-
ecenzens asztalán, de
s megkülönböztetett

Sok mindent diktálhat a tisztelet, így nagy alkotók kevésbé rangos alkotásainak közzétételét is. Ha csupán ez indította volna arra a Szépirodalmi Könyvkiadót, hogy közzétegye *Déry Tibor verseit*, akkor sem cselekszik helytelenül. Ám nem erről van szó! Sokkal inkább arról, hogy a költő Déry ismeretlen az olvasók nagy többsége előtt. Amennyire érzékelhetik prózairói munkásságát annyira rejtve maradt költői tevékenysége, hiszen a Szembenézni verses játékon kívül harminc-negyven esztendeje jelentek meg utoljára költeményei. Most egy kötetbe gyűjtve veheti kézbe az olvasó a Ló, búza, ember, az Énekelnek és meghalnak s a többi Déry verses könyvet. Találni ujjgyakorlatokat a versek között? Lelni ilyeneket, ahogy fölfedezhetőek a huszas-harmincas évek alkotói áramlatainak hatásai is. Egy valami azonban vitathatatlan: *a versek gondolati mélysége, a versszorokat formáló elme csillapíthat talán éhséget a világ minden dolgának megismerése iránt.* A felhőállatok címet viselő gyűjtemény anyagát, mint Déry írja, „ötven év verseiből rostáltam ki", azaz nyomon követhetjük, miként változott, tágult az alkotó világ — és emberlátása, hogyan érlelődött a művész, aki prózai munkásságával végülis a műfaj legjelesebbjei között vívott ki magának helyet.

fekvő lovon és egyéb természetelle-

NAPLÓ
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31.
Telefon: 138-068, 337-148, 340-126

R. Kiss Louise

hangtalanul dolgozó csikós közben, föltápászkodott, s félig magának, félig nekem büszkélkedte oda szem elé a kész karikás ostort.

— Sokat farag ilyet? — kérdeztem tőle, azért egy picit visszatartva érdeklődésemet, hátha így jobban kicsalogatom belőle a szót.

R. Kiss Lenke díszkútját Veszprémben állítják fel. A háttérben Balatonszéplakra kerülő női torzó, Marton László alkotása.

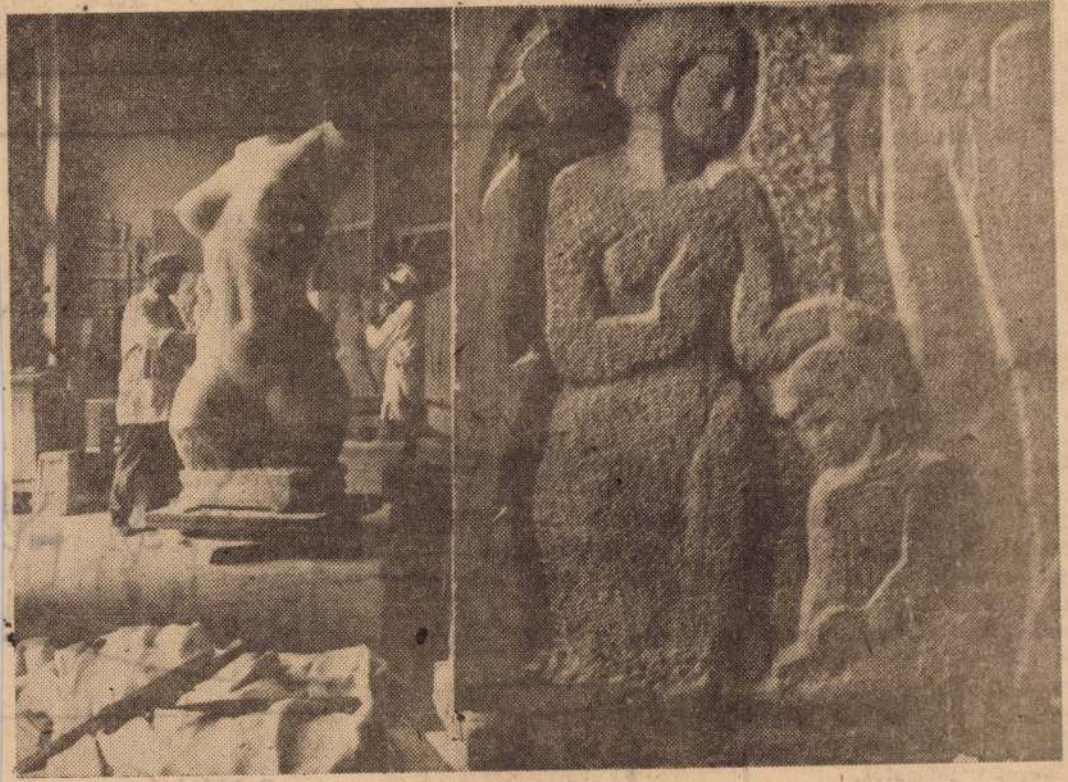

(MTI foto — KS)

R. Kiss Lenke

Népujság
1974 V. 30

több mint 1500 négyzetméter nyitott és fedett terület áll majd a kiállítók rendelkezésére. Az idei vásár alkalmával több ideiglenes pavilont építenek, hogy kielégíthessék a vállalatok igényeit, de már készülnek a tanulmánytervek az új, végleges kiállítási csarnokok építésére.

A megfelelő szervezeti feltételek megteremtése érdekében a városi tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás igazgatóságának létrehozására. Feladata lesz nemcsak az ipari seregszemle, hanem sok más szakkiállítás rendezése is. Ilyenek lesznek az országos őszibarack- és csemegeszőlő-bemutató, a nemzetközi borkiállítás, az országos likőripari bemutató, a tájjellegű vadászati es élővadbemutató, a nemzetközi virágkiállítás és a tájjellegű galambkiállítás valamint a nemzetközi részvételű országos kutyakiállítás és vadbemutató megrendezése. Ezeket mind az ünnepi hetek időszakában tekinthetik meg a Szegedre látogatók.

— Pátosz, hangerő kérdése kimond
fiaim, a munkásosztály gyermekei
— mondja egy évek óta a szakmunkások nevelésével foglalkozó tanár — szív is kell hozzá. És forma. Valami új, amivel át lehet törni a társadalmi közömbösség gátjait.

megnyugtatóak
a munkahelyi
lyüket.

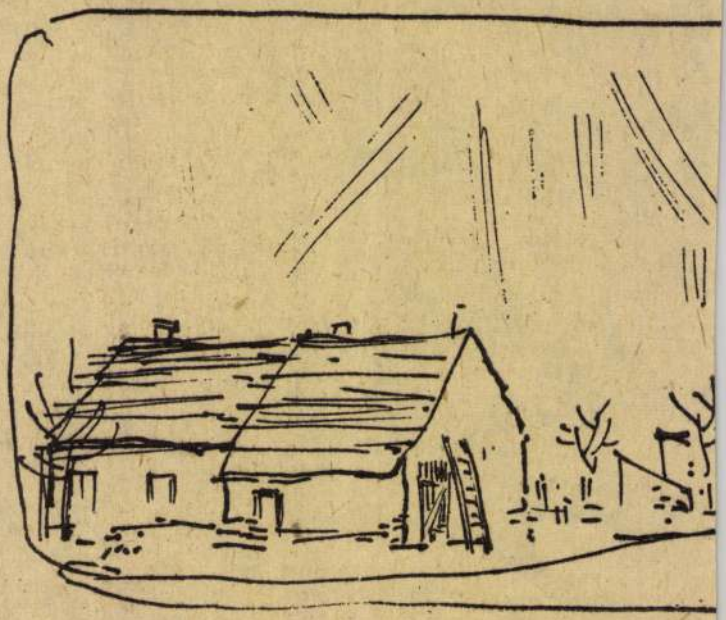

Dombóvár — várrom

1971 JUN 5

1021

Szabad szombat

A NAPLÓ hétvégi melléklete

R. Kiss Lenke

SZOBORGY

R. Kiss Lenke

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-148, 340-728

NAPLÓ
(Veszprém)

rekparútak szépségéről. Pedig valamikor régen csak kerékpároztunk. Jól felszerelt utazáshoz szükséges mindenféle holmival felszerelt egyszerű kerékpáromra kora reggel felültem, és estére az országhatárra érkeztem, másnap már Bécs műemlékeit néztem meg.

Az országokat, tájakat, falvakat, az embereket alaposan úgyszólván csak a kerékpáron lehet megismerni. Az ember nem rohan át falvakon, városokon, kellő tempóban szeli át a lakott helyeket s mindent figyelmesen megtekinthet. Ahol akarja, megáll és alaposan szemügyre veheti a dolgokat, odatámasztja kerékpárját a híres műemléki épülethez, abba bemegy, nyugodtan megszemléli. Még az üdvözlőlapot is megírhatja kedveseinek. Én láttam ilyen utak kapcsán a régi Hortobágyot délibábjával, átszeltem az egész egykori pusztaságot. Le

BÓ SÁNDOR:

KORANYÁR

uhogó zöld ragyogásba
lobogásba
puha zöld sír-füve zöld hegedű-zöld
ragyogásba
zöld varázsba
Mint egy ábrándos bakadal
(zöld varázsba)

olyan a rét
olyan a nagy-fölségű vidék
klorofil-föltámadása

A pillező nyárfalevél
a súlyos nedvű gyepfolyam
(a tóparton pitypang-tanfolyam)
zöld varázsba

A szél valamit ittfelejtett
és folyton-folyton visszatér
(zöld varázsba)

Ahol a szigor-fekete
árnyék a domb elé vetül
egy trabant árulkodik
s egy fölpacsirtázó kacaj

Fontos értekez

Már egy órája tart a fontos értekezlet. Vagyunk vagy húszan az asztal körül. Kö- rehajtanunk, hogy találkozzon a..." Az értekezlet folyik tovább éppen

rá a cigaret halmokra. Valaki nagyo rap egy szendv

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

R. Kiss Lenke

NÉPÚJSÁG
Eger

1971 JUN 3

1021

Leleplezték dr. Münnich Ferenc szobrát Csopakon

Csopakon a KISZ-vezető képző tábor parkjában szerdán ünnepélyesen leleplezték R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész alkotá-

sát, dr. Munnich Fe-
mellszobrát.

Az ünnepségen — ame-
lyen részt vettek Veszprém
megye párt-, állami- és tár-
sadalmi szerveinek vezető
— Pap János, az MSZMP
Veszprém megyei Bizottsá-
gának első titkára emléke-
zett meg a nagy forradal-
már, pártvezető és állam-
férfi munkásságáról.

R. Kiss Lenke

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG

Szekszárd

1971 JUN 3

1021

Csopakon, a KISZ-vezetőképző tábor parkjában szerdán ünnepélyesen leleplezték R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész alkotását, dr. Münnich Ferenc mellszobrát.

R. Kiss Lenke

Münnich-szobor Csopakon

1021

Csopakon, a KISZ-vezetőképző tábor parkjában szerdán ünnepélyesen leleplezték R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész alkotását, dr. Münnich Ferenc mellszobrát.

Az ünnepségen — amelyen részt vettek Veszprém megye párt-, állami- és társadalmi szerveinek vezetői — Pap János, az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának első titkára emlékezett meg a nagy forradalmár, pártvezető és államférfi munkásságáról. Pap Járos — a szobor leleplezése után — a megyei pártbizottság nevében vörös selyemzászlót adott át a dr. Münnich Ferenc nevét viselő KISZ-vezetőképző tábornak. (MTI)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1971. JUN 3

... ...
Csou En-laj,
köztársaság
elnöke között
lyes légköri
találkozón r
len volt
Maurer, az
hajtó bizotts
dó elnökség
niszterelnök,
az államtaná
küldöttség t
Kínai rés
Huang Jung
pi felszabad
zérkari főnö
Mao Cetung
más kínai p
zető.

A nap fo
cu találkozott *Norodom* | kön kerül sor.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ
(Veszprém)

1971 JUL 3

1021

LOVACSKÁZÓK

R. Kiss Lenke szobra

(Foto: Vida András)

R. Kiss Lenke

PÁRDI ANNA

BALATONON BAKONYBAN

A túloldalon Nemesvita egymás fölé emelkedő házai késztetik csodálkozásra a túristát. Innen a Keszthelvi-hegyen, ugyancsak hirtelen alászakadó lejtőn épült Vállus, a Balaton-felvidék egyik gyöngyszeme. Már a környéke is csupa kedvesség, báj. Az ember karja ölelésre tárulkozik, ha meglátja a Cseténvi rétet, ha megpihen a Csatto Hamuházi-retre.

A Láz-hegy, a Kő-orra, a Vadlán-lik megannyi mondát, történetet őriz. Különösen a vadászok nyelve, mondaköre gazdag a Keszthelvi-hegy lankás oldalára épült parányi községben. Nem véletlenül fogott hozzá a keszthelvi Balatoni Múzeum néprajzosa a lassan feledés homályába merülő szavak, kifejezések gyűjtéséhez.

kra építették. Az udvarok nem futnak alá a lejtőkön, sima menedéket nyújtanak a ház lakóinak. Mint valami óriás lépcső, úgy ereszkednek alá a porták a szeszélyesen kanyargó főutca mentén.

Úgy mondják, a Keszthelyi-hegység északi tövében búvik meg Vállus, a vadászok paradicsoma. Különösen a külföldi ínyencek keresik fel szívesen a vállusi vadászházat, hogy vadlesen figyeljék az erdőt benépesítő vadakat, becserkésszék a legszebb példányokat.

Vállus körül szelídgesztenyeerdő található, része annak a gesztenyésnek, amit Veszprém megye nyugati és a zalai hátság keleti szegélyén gondoznak.

Már csak a szemet nyugtatni, gyönyörködtetni is érdemes felkeresni Vállust és környékét.

Érdekes, tartalmas kirándulásról térhetünk haza...

— gáldonyi —

A lejtőre épült falu főutcája (Foto: Vida András)

Utazás a Phőnix gályán

Dr. Münnich Ferenc nevéhez méltón élni és dolgozni...

A nagy forradalmárról nevezték el a csopaki KISZ-vezetőképző tábort

R. Kiss Lenke szobra a névadóról — Avató ünnepség tegnap délelőtt

A megyei KISZ bizottság csopaki vezetőképző táborát *dr. Münnich Ferencről*, a munkásmozgalom kiemelkedő harcosáról nevezték el, és tegnap délelőtt a táborban ünnepélyesen felavatták *R. Kiss Lenke* veszprémi szobrászművésznőnek a névadóról alkotott mellszobrát.

Rostási Józsefnek, a megyei KISZ bizottság első titkárának, a megyei párt-vb tagjának megnyitó, köszöntő szavai után *Pap János*, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára mondott ünnepi beszédet. Jelen volt az ünnepélyen a megyei párt-vb számos tagja: így *dr. Radnóti István*, a megyei tanács elnöke, *dr. Debrőczi Tibor*, a Balatonfüredi Szívkórház igazgatója, *Kovács Gyula*, a megyei pártbizottság titkára, *Nagy Jenőné*, *Slamovics Zoltán*, rendőrezredes, megyei rendőrfőkapitány, *Szabó Kálmán*, az SZMT vezető titkára, *Szabó Lászlóné*, a veszprémi városi pártbizottság első titkára; továbbá *Herczeg Ferenc*, az MSZMP KB munkatársa és *Kollár Lászlóné*, a KISZ KB tagja. Résztvettek az ünnepélyen a járási, városi párt- és KISZ bizottságok titkárai, valamint a megye ipari és mezőgazdasági üzemeinek számos vezetője, a szakszervezetek és a tanácsok képviselői.

Pap János elvtárs avató beszédében kiemelte dr. Münich Ferenc munkásmozgalmi tevékenységét, ismertette a nagy forradalmár életútját különösképpen hangsúlyozta internacionalista elkötelezettségét, a szabdságmozgalmakban való részvételét. Mint mondotta:

— *Münnich elvtárs igaz forradalmár és interndcionalista volt.* Ismernünk kell harcos, gazdag életét, hogy a mai tisz... és, emlékezés méltó legyen ... ő nevéhez, munkájához. A szocialista, kommunista eszméket valló jogászdoktor fő szervezője a KMP-nek, és segíti 1919-ben a Vörös Őrség megalakulását. A Tanácsköztársaság leverése után a Szovjetunióba emigrált, és itt élt másfél évtizedig. 1936-ban már spanyol földön találjuk, s mint dandárparancsnok küzd a nemzetközi brigádok élén, a nép szabadságáért. A második világháborúban partizán osztagot szervez, majd a felszabadulásig a sztálingrádi hadsereg vezérkarának a tagja. A felszabadulás után

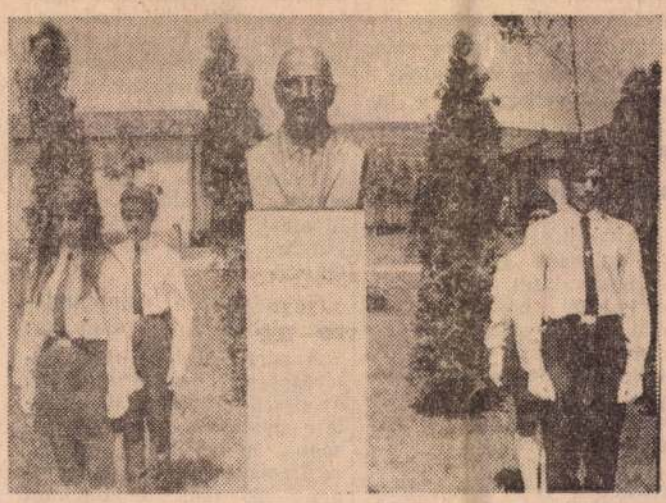

A névadó mellszobra

vesztesége volt a munkásmozgalomnak, hazánknak, amikor 1967-ben elragadta őt a halál.

Pap elvtárs ezután szólt a vezetőképző tábor munkájáról, az itt képzett KISZ- és úttörővezetők helytállásáról, ifjúságunk szerepéről, helyéről szocialista társadalmunkban. Majd így folytatta:

— *Tekintsék megyénk KISZ tagjai, fiataljai, ifjúsági vezetői munkájuk legnagyobb elismerésének, hogy a tábor dr. Münnich Ferenc nevét veheti fel. Amikor a szoborra tekintenek, az internacionalista forradalmár jusson eszükbe, aki mindig igaz ember és népünk hű fia maradt. Éljenek, tanuljanak, dolgozzanak az ő szellemében!*

Ezt követően Pap János leleplezte a tábor díszhelyén felállított szobrot, majd átadta a megyei pártbizottság vörös selyemzászlaját a megyei KISZ bizottságnak, melyet Rostási József első titkár vett át. Rostási József köszönetet mondott a kitüntetésért, és — többek között — kiemelte, hogy a zászló pártunk megbecsülését és bizalmát fejezi ki a KISZ iránt. Végül fogadalmat tett dr. Münnich Ferenc szobra előtt:

— *Valljuk és fogadjuk, hogy a nagy forradalmár szobra nemcsak ékessége lesz táborunknak, hanem az ő szellemében fogjuk munkánkat végezni, tanításai szerint oktatunk, képezünk ifjúsági szövetségünknek kommunista fiatalokat, vezetőket. Fogadjuk, hogy példájához, nevéhez méltón élünk és dolgozunk!*

Befejezésül a veszprémi *Kállai Éva Gimnázium* kórusa énekelte el a DIVSZ indulót, melynek hangjai közben a vörös zászlót felvonták a tábor árbocrúdjára. Veszprém város *Ifjú Gárda* egységének a zászló előtti tiszteletadásával ért véget az ünnepélyes avatás.

Pap János elvtárs ünnepi beszédét mondja, mellette kétoldalt dr. Radnóti István és Rostási József
(Foto: Péterfay Endre)

1971 JUN 23

NAPLÓ
(Veszprém)

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓHÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

elyzetét, a párt-, az állami s társadalmi szervek tevékenységét, az ifjúsági mozgalom fejlődését, koordinálják az együttműködést, valamint ellenőrzik a végrehajtást.

Megalakult az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanács, amely ifjúságpolitikai ügyekben a kormány tanácsadó, koordináló és ellenőrző szerve.

Jó határozatot hozott az ifjúság nevelésében és érdekvédelmében kifejtett tevékenységének fejlesztéséről a Hazafias Népfront és a Szakszervezetek Országos Tanácsa.

A párthatározat óta figyelemreméltóan javult az ifjúság képviseleti aránya a legfontosabb állami és társadalmi vezető szervekben. *A pártnak az ifjúságba vetett bizalmát fejezte ki a X. kongresszus határozata, amely 21 évről 18 évre szállította le a tagfelvételi korhatárt.*

képviselőt választottak meg. A helyi és a megyei tanácsokban a fiatalok részaránya eléri a 15 százalékot. A szakszervezetekben a most megválasztott tisztségviselőknek 26,2 százaléka harminc éven aluli.

A szemlélet tehát egészségesen változik. Ha azonban reálisan értékeljük ezt a közérdeklődést, s főként mindazt, ami már a gyakorlatban is megvalósult, azt kell megállapítanunk, hogy *csak a kezdetén tartunk Központi Bizottság határozata végrehajtásának.* Hosszabb távra szóló nagyszabású programunk megvalósításához még jobban kell mozgósítanunk társadalmunk lehetőségeit, meglevő és létrehozható erőforrásait. Arra van szükség, hogy a fiatalság ügye, áthassa egész közéletünket, a vállalatok, a termelőszövetkezetek, a tanácsok, a hivatalok tevékenységét.

Intézkedések az ifjúság támogatására

Az előadó többek között leszögezte:

— Tény, hogy sokszor ellentmondás van az ifjúság igényei és kielégítésük lehetséges mértéke között. Nem az a probléma, hogy másoknak az igényei, mint annak idején a szüleiké voltak, hanem az, hogy közülük sokan nem szembesítik ezeket a jelenlegi reális társadalmi lehetőségekkel. Jobban tudatosítani kell a fiatalok körében, hogy életkörülményeik további javulása nem elsősorban a központi döntésektől, hanem túlnyomórészt a vállalati kollektíva eredményeitől, az egyes fiatalok munkájától, szorgalmától, a szakképzettségétől függ. Ez meggyőzheti a fiatalokat arról, hogy problémáikat — legyen az bérezési vagy lakáskérdés — *csakis az általános társadalmi és gazdaságpolitikai kérdésekkel együtt lehet megoldani.*

— Ugyanakkor elismerve sajátos ifjúsági igényeket, államunk *a IV. ötéves terv keretében 500 millió forintot fordít diákszociális ellátásra, 23 ezerrel növeljük az általános és középiskolai kollégiumi helyek számát: széles körű társadalmi akcióval is elő kívánjuk segíteni a fizikai dolgozók gyermekeinek továbbtanulását, a kollégiumi hálózat bővítését. Új lakásrendelkezéseink külön is előirányozzák a fiatal házasok lakáshelyzetének javítását, és ezt úgyszólván minden illetékes szerv kiemelt feladatnak tekinti.*

— A pályakezdő fiatalok érdekében tett intézkedések közül csak kettőt említek. *Június elsejei hatállyal megszűnik a fiatal szakemberek úgynevezett gyakornoki fizetése.* Besorolásuk vállalati hatáskörbe kerül, figyelembe véve a tanulmányi eredményt, a beosztást és a végzett munkát. A fiatalok családalapításához teremt kedvezőbb anyagi feltételeket *a bevezetésre kerülő családalapítási segély.*

Az előadó ezután arról szólt, hogy a fiatalok szemléletét károsan befolyásolja és ellentmondásokat szül, ha megengedjük, hogy hamis társadalmi értékfogalmak épülhessenek be a köztudatba. Ez ellen fel kell lépnünk.

A továbbiakban a pályaválasztás problémáiról majd a társadalomnak az ifjúság nevelésével kapcsolatos felelősségéről szólt. Hangoztatta:

csi és anyagi megbecsülésükre, élet- és munkakörülményeik javítására hivatottak. Az anyagi elismeréssel szorosan összetartozik az erkölcsi megbecsülés. Ezzel a szocialista társadalom a nevelői hivatást, a nevelői pálya társadalmi szerepét kívánja értékelni.

Rámutatott a kommunisták felelősségére, s alához húzta:

A párt ifjúságpolitikai határozatának végrehajtására, az ifjúság kommunista nevelése nemcsak a pártbizottságok, a KISZ-t irányító pártszervek feladata, de minden párttag, valamennyi kommunista személyes ügye is.

A társadalmi felelősségben osztozniuk kell azoknak az intézményeknek, tömegszervezeteknek, amelyek közéleti funkciójuknál fogva sajátos, más által el nem végezhető feladatokat látnak el az ifjúság nevelésében. *Biztositaniuk kell az ifjúság bevonását a közéletbe, a társadalmi feladatok megoldásába, saját szervezetük munkájába és el kell látniuk az ifjúság érdekeinek képviseletét.*

Fontos szerep hárul a helyi tanácsokra, a Hazafias Népfrontra, valamint az MTS-re és az MHSZ-re a fiatalok állampolgári nevelésében, közéleti aktivitásának kibontakoztatásában, szabad idejének jobb megszervezésében és az ezekhez szükséges feltételek és szervezeti keretek biztosításában.

Minden KISZ tagnak legyen megbízatása

Pullai Árpád a továbbiakban a KISZ feladatairól beszélt. Kiemelte:

Nagyobb politikai jelentőséget kell tulajdonítanunk annak, hogy a KISZ-tagok ismerjék, teljesítsék és teljesíthessék a szervezeti szabályzatban foglalt kötelességeiket, hogy éljenek és élhessenek jogaikkal. Politikai kérdésnek kell tekintenünk, hogy *minden KISZ-tagnak legyen érdeklődésének és kép[illegible]*

A KISZ első lépésként azt szorgalmazhatná, hogy az iskolai KISZ szervezetek tegyék át munkájuk súlypontját a tanítási időn kívüli órákra, a hétvégekre. Emellett az üzemi, a művelődési házi és az iskolai lehetőségeket is felhasználva működjenek olyan klubok, ahol a lakóterület fiataljai — függetlenül attól, hogy diákok vagy munkásfiatalok — együttesen otthonra találhatnak.

Ezek megvalósítása feltételét képezi a rétegek szerint differenciált ifjúságpolitikai gyakorlat továbbfejlesztésének. Ez olyan kérdés, amely az ifjúsági mozgalom fennállása óta napirenden van. Nem véletlenül, hiszen vannak valóságos ifjúsági rétegek valóságos rétegproblémákkal és érdekkel.

Felelősségteljes munka vár tehát a KISZ decemberben összeülő VIII. kongresszusára. Alapvető feladata az lesz, hogy levonja következtetéseit pártunk Központi Bizottságának határozatából és kidolgozza az ifjúsági szövetség továbbfejlesztésének programját. Ezt segíteni és támogatni az egész párt, valamennyi állami és társadalmi intézmény fontos kötelessége.

1971 ÁPR 16

R. Kiss Lenke

/1021

Új szobrok készülnek

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat városligeti műtermében több új alkotáson dolgoznak a kőfaragók. A szobrok többsége vidéki létesítmények környezetét díszíti majd. Képünkön: R. Kiss Lenke díszkútjának egy részlete, melyet Veszprémben állítanak majd fel. Háttérben Marton László Balatonszéplakon felállításra kerülő női torzója.

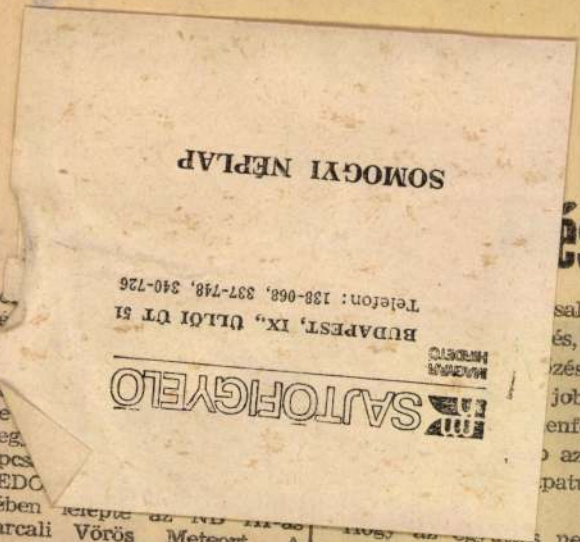

Úttörő-olimpia Nagyatádon, Kaposváron

Egész éves versenyprogramot biztosít a legifjabb sportolók számára ma már az úttörő-olimpia versenysorozata. Legutóbb is több kitűnően sikerült versenyről kaptunk hírt.

Tornászok a nagyatádi járásban

A csurgói gimnázium volt a színhelye a nagyatádi járási úttörő-tornaverseny döntőjének, amelyen öt iskola hatvan tornásza lépett küzdőtérre. Különösen a talaj- és a szergyakorlatok voltak tetszetősek. Külön dicséretet érdemelnek a segesdi fiúk és lá-

osztály: Merencsics Árpád (Nagyatád) 8,8 pont.

Leány szekrényugrás: Nagy Katalin (Csurgó) 9,2 pont.

Fiú szekrényugrás II. o.: Kosztelecz Ferenc (Csurgó) 9,4 pont. I. o.: Merencsics Árpád (Nagyatád) 9,2 pont.

Marcali Vörös Meteort. A

letlenül tanyázik az NB sereghajtói között, azt tükr a kupameccs. A Balato bogláron szerepelt csapatba alig egy-két játékos üti me az NB III mércéjét, a tarta lékok pedig a megyei szín vonalat sem érik el.

Babócsán és Taszáron várt eredmény született. A előbbi helyen a vendég Nagy atádi Kinizsi biztosan győzöt Taszáron a két testvércsapat a Szőnyi SE és a Somogy BSE összecsapásán a megye II. osztályú taszári együttes győzött.

Az MNK negyeddöntőjének zökkenőjéről a Siófoki Bányász gondoskodott. A megye labdarúgó szövetség kitűzte

Leleplezték dr. Münnich Ferenc szobrát Csopakon

Csopakon, a KISZ-vezetőképző tábor parkjában szerdán ünnepélyesen leleplezték R. Kiss Lenke veszprémi szobrászművész alkotását, dr. Münnich Ferenc mellszobrát.

Az ünnepségen — amelyen részt vettek Veszprém megye párt-, állami és társadalmi szerveinek vezetői — Pap János, az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának első titkára emlékezett meg a nagy forradalmár, pártvezető és államférfi munkásságáról. Pap János — a szobor leleplezése után — a megyei pártbizottság nevében vörös selyemzászlót adott át a dr. Münnich Ferenc nevét viselő KISZ-vezetőképző tábornak.

R. K. Lenke

Kommunis
az Állam
Csou En-l
köztársasá
elnöke kö
vélyes lé
tett találk
ről jelen
Maurer, a
hajtó biz
landó el
miniszterel
nescu, az
nöke és a
más tagja
megjelent
a kínai
hadsereg
Csiang Csi
felesége és
párt- és á

SZAKMAGYARORSZÁG

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 133-666, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

FAMUNKÁS
Budapest

KÁS 1021

2. Kiss Lenke

Emlékoszlop

Ünnepélyes külsőségek között avatták fel a város építőinek tiszteletére emelt emlékoszlopot Veszprémben, a Kiss Lajos lakótelepen. *Dr. Bodogán János*, a városi tanács elnöke mondott ünnepi beszédet.

Szólt az építőipari munkások helytállásáról, a megye és a város fejlődésében betöltött szerepükről. Többek között elmondotta, hogy a megyeszékhely elsősorban a felszabadulás után kezdett gyarapodni, gazdagodni. Az első ötéves tervben az egyetem, a kutatóintézetek, az egészségügyi és gyermekintézmények, iskolák épültek meg. A második ötéves tervben 1400, a III. ötéves tervben 2300 új lakás épült a városban, s lényegében befejeződött a Kiss Lajos lakótelep építése. Az építők emlékoszlopát azért is állították fel éppen itt. A X. pártkongresszus célkitűzései szerint a magasabb színvonalú építőmunka a megyeszékhelyen a IV. ötéves tervben 3600 állami és szövetkezeti és több mint 2 ezer egyéb lakás megépítését kell, hogy jelentse. Ennek nagy része a Felszabadulás úti lakótelepre koncentrálódik.

Ünnepi beszédét így fejezte be:

— Az építő, alkotó munka szeretete és megbecsülése nyilvánul meg a most leleplezésre kerülő emlékműben. Megbecsülése azoknak a kubikosoknak, kőművéseknek, ácsoknak, technikusoknak, mérnököknek, közműépítőknek, útépítőknek, tervezőknek, társadalmi munkásoknak, s mindazoknak, akik a város fejlesztésében, építésében tevékenykedtek és tevékenykednek.

Ezután ünnepélyesen leleplezték *R. Kiss Lenke* szobrászművésznő által készített emlékoszlopot.

Az ünnepélyes leleplezés után a városi tanács elnöke „Veszprémért" emlékplakettet nyújtott át *Nagy Ferenc, Miklós László, Sós Géza, Schnider József, Dukai Károly, Asszubrenner Ferenc, Csődör Imre, Kovács Jenő, Pap József, Hegyi László* építőipari munkásoknak és *R. Kiss Lenke* szobrászművésznőnek. Az építők nevében az emlékoszlop felállításáért *Hegyi Ede*, a Veszprém megyei Állami Építőipari Vállalat szakszervezeti bizottságának titkára mondott köszönetet.

A. A.

esztendeje

Kitűnő koreográfiákat készítettek együttesünk számára olyan neves néptáncművészek is, mint *Rábai Miklós, Erdélyi Tibor, Barkóczi Sándor*, stb.

A továbbiakban arról esik szó: a Vadrózsák ma már számottevő pedagógiai műhely, amely példát ad szakszervezetünk valamennyi táncegyüttese számára. Az együttes tagja, *Markó Gyula* vezeti például a Budapesti Lakásépítő Vállalat nemrég alakult, de már sok sikert aratott *Árvácska* együttesét, az utánpótlást pedig az általános iskolásokból verbuvált külön táncstúdió biztosítja, *Nyikos László* vezetésével.

S végül néhány szót az idei tervekről:

— Azt a művészi célkitűzést, amelyet az együttes eddig követett, szeretnénk továbbfejleszteni az új erőkkel — mondja *Falvay Károly*. — Arra törekszünk, hogy produkcióink mindinkább kifejezzék a mai munkásfiatalok gondolkodását, életérzését.

Sok sikert hozzá!

G. Szabó László

vors (Székely László felvétele)

á, nyara

rá. Azóta, sajnos, romlott a helyzet, korlátozottabbak a lehetőségek. Most a nagyvállalat összesen két üdülővel rendelkezik. Az egyik, gyönyörű környezetben, *Miskolctapolcán* található, a má-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ

Megnyílt a XII. őszi tárlat

Tizenkettedszer nyitották meg tegnap este Veszprémben, a Bakonyi Múzeumban megyénk képzőművészeinek hagyományos seregszemléjét, a Veszprém megyei Tanács VB, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa és a Magyar Képzőművészek Szövetsége Észak-dunántúli Szervezete által rendezett őszi tárlatot. Az ünnepélyes megnyitón *Szabó Kálmán*, az MSZMP megyei vb tagja, az SZMT vezető titkára megemlékezett arról, hogy hagyománnyá vált, megyénk képzőművészeti életének e jelentős eseményét a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának előestéjén nyitjuk meg. Ünnepi megnyitóját azzal fejezte be, hogy átadta a megyei tanács és az SZMT nívódíjait *Ircsik Józsefnek*, *Bognár Zoltánnak* és *R. Kiss Lenkének*. (A nívódíjasok egy-egy művét lapunk 9. oldalán mutatjuk be.)

A megnyitó ünnepség közönsége ezután megtekintette a XII. őszi tárlatot. Az első közönség soraiban ott láttuk társadalmi és politikai életünk több vezető személyiségét,

Igy jelen volt: *Pap János*, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, *Józsa János*, *Kovács Gyula*, *Tóth István*, a megyei pártbizottság titkárai, *dr. Bodogán János*, a megyei tanács vb elnöke és *Slamovics Zoltán* rendőralezredes, megyei rendőrfőkapitány, a megyei párt-vb tagjai; *Szász András*, a megyei pártbizottság osztályvezetője, *Berei Ferenc*, a városi pártbizottság titkára; *Nyisztor Imre*, a Hazafias Népfront megyei titkára, *Baski Sándor*, a megyei tanács vb elnökhelyettese, valamint több magasrangú szovjet vendég.

Allendét,
új kormá
pen: átad
dének a
talmat je
szes n
szalagot.

nepélyes beiktatáson. Első
vatalos nyilatkozata is
es volt a szokvány-pro-

Humphrey volt amerikai alel

R. Kiss Lenke

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁJ 18

NAPLÓ
Veszprém

1021

R. Kiss Lenke: Olvasók

inus wallichiana). Fiatal
ldány van a kínai szúrós-
nyőből is (Cunninghamia
nceolata). Feltűnően apró
bozú a kanadai hemlock-
nyő (Tsuga canadensis).
épen fejlődnek a japán-
prusok (Cryptomeria japo-
ca). Az Észak-Amerika
ugati részén honos dug-
szfenyőnek (Pseudotsuga
enziesii) zöld, kékes és
üstös alakja is van szép
zámmal. Soktűs fenyő az
szak-afrikai atlanti cédrus
Cedrus atlantica), közel-
eleti a libanoni cédrus
Cedrus libani).

A lombhullató fenyők kö-
zül szép példányok vannak
az európai vörösfenyőből
(Larix decidua) és van egy
szépen induló japán vörös-
fenyő (Larix kaempferi) is.

tó az országban. A nagy,
aranyságra virágú örökzöld
orbánfű törpecserjéből (Hy-
pericum calycinum) oly
mennyiség van itt, mint se-
hol másutt hazánkban. Nagy
állomány van a szúrós cso-
dabogyóból (Ruscus aculea-
tus), van példány a lónyelvű
csodabogyóból (Ruscus hy-
poglossum és rokonuk, a
perzsa csodabogyóból is (Da-
naä racemosa). Látható itt a
japán pierisz (Pieris japoni-
ca), a szintén Japánból való,
kövérkének nevezett Pachy-
sandra terminalis, az afga-
nisztáni bogyós puszpáng
(Sarcococca Hookeriana) és
még mások.

A lombhullató fák-cserjék
közül is hadd említsünk meg
néhány érdekesebbet. A li-
liomfákból (Magnolia) fajok

„Nem felejtettek el bennünket...“

Négy veterán látogatása Veszprémben

1021

Tegnap a városi pártbizottság, a városi tanács és a NEVIKI meghívására Veszprémbe látogatott *Németh István, Horváth János, Végh László* és *Harák Rezső*, akik a kommunista párt első vezetőiként tevékenykedtek közvetlenül a felszabadulás után megyénkben. Délelőtt a tudományos intézet vezetői számoltak be a NEVIKI eredményeiről, bemutatva működését, ebéd után pedig a városi tanács székházában *dr. Ditrói József* tanácselnök és *Komoróczki István*, a városi pártbizottság titkára ismertette a város és a megye fejlődését. Dr. Ditrói József átadta a vendégeknek a felszabadulás jubileuma alkalmából a városi tanács által alapított kitüntetést. Ezután városnézés következett, majd *R. Kiss Lenke* műtermének és a vadasparknak megtekintése után Balatonfüreden búcsúztak el Veszprém megyétől a vendégek.

Négy őszhajú ember, nem fiatalok már. Annak idején, negyedszázaddal ezelőtt mindegyik hagyott itt, ebben a városban, ebben a megyében valamit: egy-egy harcosalkotó emberi életdarabot, az újjáteremtés kitörölhetetlen nyomait. Hogyan viseli ezeket a nyomokat most ez a város? Hogyan sáfárkodott az utódok serege a neki hagyott, a megkezdett történelemmel? Bizony, nem is könnyű e tiszteletteljes számadás. Mindent megmutatni, mindent elmondani egy rövid nap alatt nem lehet. S ez a jó: annyit növekedett, akkorát hatalmasult ez a kezdet, hogy a puszta látvány is segíti a beszámolókat, Komoróczki Istvánt, dr Ditrói Józsefet, dr. Majdik Ferencet, a NEVIKI igazgatóját, s a többi mostani házigazdát.

Mosolyognak négyen a mondaton:

— *Már nem is tudjuk Önöknek elmondani, hány dolognak a fellegvára lett Veszprém negyedszázad alatt.*

Pillanatnyi csend a tanácselnök szobájában. Talán mindenki arra gondol: jó így beszámolni, új-Veszprém makettjével a falon, újteremtő bontások romjai szomszédságában, az egykori pusztulásromok szemtanuinak. Az egykori építkezőknek, romeltakarítóknak.

Akik — négyen — akkoriban itthagyták életük egy-egy küzdelmes darabját, most meghatottan elvisznek valamit: a város által alapított felszabadulási kitüntetést. S ami talán ennél is többet ér, a tudatot: egykori tetteik hatalmas gyümölcsöt termettek.

Aztán megintcsak itthagynak valamit, amit őrizni lehet. Néhány mondatot:

„Csak azt tettük, amit abban a helyzetben a párt megkövetelt tőlünk. De pontosan azt”.

„Most hőskorszaknak látják már az akkori időt. Pedik Önökre még nagyobb feladatok várnak: folytatni, ilyen hatalmas fejlődés mellett talán nehezebb...”

Érdemes megőrizni ezeket a mondatokat. S a bíztatást:

„Bízzanak magukban, mint akkor mi bíztunk — az utánunk jövőkben.”

S a szerénység demokratizmusát, amelyet Németh István, az első megyei párttitkár fogalmaz meg:

„A pártmunkában nincsenek hősök, csak pártmunkások vannak.”

Végh Lászlót megkérdezem a búcsúzánál:

— Ön szerkesztette a negyedszázaddal ezelőtti pártlapot. Ha most is szerkesztené, milyen riportot iratna velem a mai napról, s mit javasolna címnek?

Mosolyog, gondolkodik:

— *Azt mondanám, fejezze ki valahogy: itt vagyunk négyen azok közül, akik segítettek egy csecsemőt a világra hozni, s most boldogan nézik, hogy mi lett belőle? S nézhetik: érett, tudós, erős és szép fiatalemberré lett...*

— S a cím?

— *Talán: „Nem felejtettek el bennünket...”*

(—ay)

ban, ahol a megállapodást aláírták, a rádió szerint „fontos találkozóra került sor" a *Husszein* király vezette jordániai és az *Arafat* vezette palesztínai fél között.

A palesztínai felszabadítási szervezet Kairóból keltezett közleménye *szerdán délután ultimátumot intézett a jordániai hatóságokhoz.* A több szervezetet összefogó PFSZ azonnali intézkedéseket követelt, lövöldözés beszüntetésére, valamint az Arafat vezette PFSZ három jordániai főtiszt azonnali eltávolítását. A tisztek, akiket a ge-

Habbas csoportja — Beirut-

NAPLÓ
Veszprém
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 136-068, 337-748, 340-126

Közlemény a lengyel eszmecsei

A lengyel és a nyugatnémet kormány által elfogadott „tapogatózó eszmecsere" a Bonnban folytatott megbeszélésekkel lezárult. A *Winiewicz* lengyel külügyminiszterhelyettes és *Dvkwitz* külügyi államtitkár által vezetett küldöttségek háromnapos eszmecseréje után ki-

adott közlemény hangoztatja: *A két fél megegyezett abban hogy kidolgozzák egy megállapodás legfontosabb elemeit tartalmazó formulákat* A megbeszélések június második felében Varsóban folytatódnak — hangzik a közleményben.

Csehszlovák szakszervezetek a konszolidációért

Szerdán Prágában megkezdődött a csehszlovák szakszervezetek központi tanácsának kétnapos ülésszaka, amelyen megvitatják a szakszervezeti konszolidáció és az ideológiai nevelőmunka kérdéseit.

Az ülésen a központi tanács elnökségének az előterjesztésére a már korábban visszahívott 14 funkcionáriuson kívül *elfogadták a tanács további tíz tagjának és két póttagjának lemondását.* Súlyos politikai hibák miatt visszahívták az elnökség negy tagját és a plénum egy tagját. A visszahívott, illetve lemondott személyek helyére bevált szakszervezeti funkcionáriusokat választottak s ily módon a munkások és a dolgozó nők megnövekedett arányával együtt javult a központi szervek szociális összetétele is. Az ülésen a fő referátumot *Jan Piller*, a központi tanács elnöke tartotta.

Longo nyilatkozata a választásokról

Különböző olasz politikai pártok vezetői nyilatkoztak a vasárnap és hétfőn megtartott tartományi választások eredményeiről.

Luigi Longo, az OKP főtitkára rámutatott: a választások legfontosabb eredménye az, hogy *a párt megszilárdította pozícióit.* Nemcsak, hogy súlyos kudarcba fulladt a kommunistaellenes hangulat újjáélesztésére irányuló kísérlet, hanem a keresztény-demokrata párt jelentős mértékben visszaesett. A négy kormánypárt képtelennek bizonyult a demokratikus megújhodás biztosítására; soraik egysége még inkább meg-

ben és más városokban te
nyomorúságos körülmények

Az amerikaiak többségéna
ben a 70-es évek az infláci
anyagi helyzet miatti nyug
légkörében kezdődtek. A l
gazdasági mutatók és pro
arról tanúskodnak, hogy *az ellen harc áldozatai tovább nagy dolgozó tömegek.*

Az Egyesült Államokban
feltartóztathatatlanul növeks
bűnözés is.

Ezekről a jelenségekről s

R. Kiss Lenke

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ
Veszprém

1021

Új szobor Zircen

Erre a szoborra méltán büszkék a zirciek. R. Kiss Lenke, aki évekkel ezelőtt Veszprémben telepedett le, s több hírneves szobor, köztük a veszprémi Zsuzsi alkotója, legkedveltebb témái az anyák, a fiatalok, a gyerekek öröme, az élet szépségeinek megmintázása. Legújabb szobrainak egyikét a képen látható fiatal kőalakokat a növekvő cserjével Zircen, a járási pártbizottság előtti parkban állították fel.
(Foto: Péterfay Endre)

sportnap Inotán

ny Művek nyerte a kupát

Asztalitenisz férfi csapat-rseny. 1. Keszthelyi DÉ-ÁSZ, 2. Veszprém Bakony űvek, 3. Balatonfüred.

Női asztalitenisz. 1. Bakony űvek, 2. Ajkai VIDEOTON.

Kispályás labdarúgás. 1. ápai Elekthermax. 2. eszthely, 3. Ajkai VIDEO-ON.

Férfi kézilabda. 1. Pápai lekthermax. 2. Ajkai VIDE-TON. 3. Keszthelyi DÉ-ÁSZ.

Női kézilabda. 1. Bakony űvek. 2. Veszprémi VIDE-TON, 3. Keszthelyi DÉ-ÁSZ.

Férfi röplabda. 1. Ajkai VIDEOTON, 2. Bakony Művek, 3. Inota.

Teke csapatverseny. 1. Pápai Elekthermax 789 fa. 2. Inota 780 fa. 3. Bakony Művek 709 fa.

Az összesített pontverseny alapján a vándorserleget most már másodszor a Bakony Művek nyerte 146,5 ponttal. Második helyre: Ajkai VIDEOTON került 114 ponttal.

Az ünnepélyes eredményhirdetés után zenés klubdélutánon szórakoztak a sportolók. *(B., J.)*

a kézilabda NB I-ben

akony VTC, Bp. Vasas—Győri ., Bp. Spartacus—OGSC, Ózdi ohász—TFSE, Bp. Postás—Bé-késcsaba.

MEGYEI BAJNOKSÁG

NŐK

A III. forduló eredményei: Fa-árugyár—Ajkai VT 27:5 (14:3). Ld.: Tóth 7, Nánássy 5, Kala-nász 4, Varga 7, ill. Molnár 2. **Mezőgép—P. Vasas II. 13:5 (5:1).** Ld.: Fürge 5, Fellegvári 4, ill. Nagy 3. **P. Textiles—Haladás II. :8 (1:1).** Ld. Horváth 3, Olajos , ill. Mátyás 4. Molnár 2.

FÉRFIAK

P. Vasas—FAK 19:14 (8:7). Fűző. Ld.: Boksai 6, Szabó 4,

5	Vegyész	9	7	0	2	64 : 45 14
6	K. Hal. II.	12	6	1	5	73 : 85 13
7	Ajkai VT	11	5	0	6	61 :101 10
8.	P. Text.	13	1	3	9	65 :122 5
9.	P. Vasas II.	12	2	1	9	73 :134 5
10	Herend	10	2	0	8	50 : 86 4
11.	Bauxit	10	2	0	8	32 : 91 4

FÉRFIAK

1.	P. Vasas	13	12	0	1	344 :178 24
2	K. Hal.	13	12	0	1	277 :203 24
3.	S. Volán	14	10	0	4	283 :200 20
4.	FAK	14	9	1	4	260 :225 19
5.	B. Füred	14	7	2	5	273 :224 16
6.	Ezüst Nyíl	14	6	2	6	300 :256 14
7.	Alumín.	13	5	2	6	244 :251 12
8.	Mereszjev	12	5	1	6	265 :243 11
9.	Várp. II.	13	4	0	9	193 :244 8
10.	Zirc. V.	13	2	0	11	195 :319 4
						121 :249 1

1021

R. Kiss Lenke

Anya gyermekével **R. Kiss Lenke rajza**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ
Veszprém

1974 APR 4

Humin-kelát üzem épül Keszthelyen

Három évvel ezelőtt rendkívüli hatású takarmánykiegészítőt fedezett fel dr. Csucska Elek, a Veszprém—Zala megyei Állami Gazdaságok főállatorvosa és dr. Végh György tanszékvezető egyetemi docens, a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola rektorhelyettese.

után kiderítették, hogy a sej életképtelenségében dönt szerepe van bizonyos nyom elemeknek, mikro- és mak roelemeknek. Ezek az ösz szetevők befolyásolják a sej működését, és ezen keres tül a szervek és a szerve állapotát, egészséges funk ját.

bb 72. Lenin-szobrot avattak veszprémben

vid/fm/ny 1021 1970. április 10.

Lenin-szobrot avattak pénteken veszprémben, a kisipari szövetkezetek megyei szövetségének szákházában. a veszprém megyei kisipari szövetkezetek ötezer tagja r. kiss lenke veszprémi szobrász müvészt bizta meg a nagy proletárvezér szobrának megalakotásával. az avató ünnepségen, - amelyen patkós albert, a veszprém-megyei kiszöv elnöke mondott beszédet, - résztvett v.a. kanavalov, a budapesti szovjet nagykövetség első titkára és dr. bodogán jános, a veszprém megyei tanács vb. elnöke is. /mti/

-.-

16.48/ny -37-

M 1715

R. Kiss Lenke

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

R. Kiss Lenke

1970 ÁPR 1 1

NÉPSZAVA
Budapest

LENIN-ÜNNEPSÉGE

1021

Készülődés az április 12-i

Az ország egész területéről érkeznek a híradások a Lenin-centenárium programokban gazdag ünnepségeiről.

Veszprémben Lenin-szobrot avattak pénteken, amelyet a város művésze, *R. Kiss Lenke* készített a nagy forradalmáról. *Szolnokon* ünnepi tanácsülésen helyezték el a Lenin-portrét a munkásmozgalom kiemelkedő harcosainak szobrai sorába. *Békéscsabán*, a Munkácsy Múzeumban, valamint a budapesti *Láng Gépgyár-*

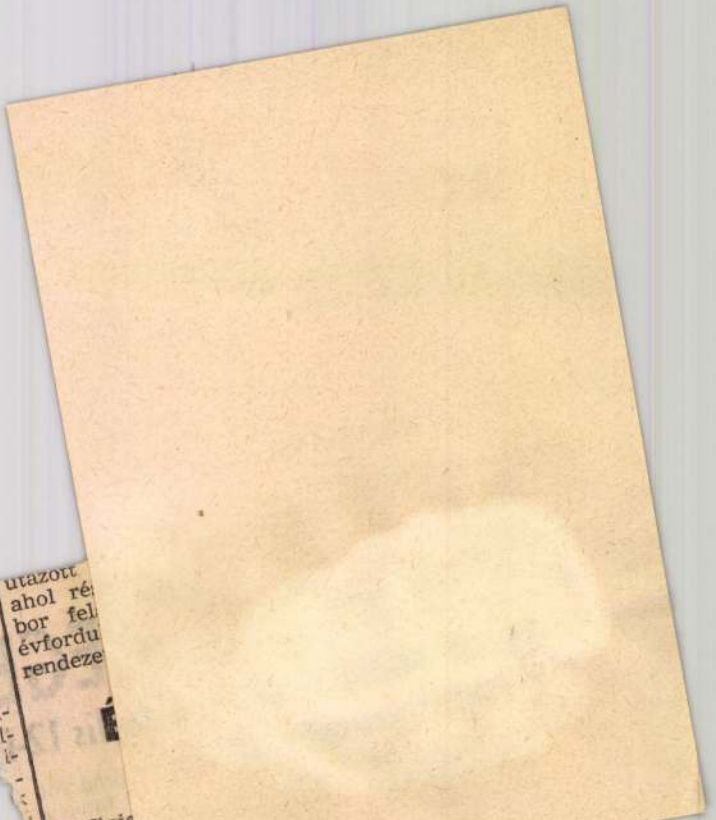

utazott
ahol ré
bor fel
évfordu
rendeze

Minis
volt pé
hézipar
Az ér
megtár
ták a Budapesti Vegyimű- irányítási rendszerről kap-
vek, illetve a Borsodi csolatos tapasztalatait.

1021

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST GLOBUS

Kiss Lenke

Freiheit
Halle

29. Sep 1977

Plastiken aus Ungarn ausgestellt

WBA

Halle (EB/H. Grünklee). **Anläßlich der Festwoche Ungarische Voksrepublik — Deutsche Demokratische Republik in Veszprem, an der bekanntlich etwa 350 Werktätige des Bezirkes Halle im ungarischen Partnerbezirk teilgenommen haben, kam es zu einer Vereinbarung der beiden Bezirksverbände der Bildenden Künstler. Danach wird ab 6. Oktober aus Anlaß des 60. Jahrestages der Großen Sozialistischen Oktoberrevolution im Kunstkabinett des Kreismuseums Merseburg eine Kleinplastik-Ausstellung mit Arbeiten der ungarischen Bildhauerin Kiss Lenke gezeigt.**

1021

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST GLOBUS

Lenke R. Kiss

Freiheit
Halle

18. Okt. 1977

W52A.

Lenke R. Kiss, Mütterchen, Bronze und Stein, 30 cm, 1976 (Bild links). Im Merseburger Kunstkabinett. Im Vordergrund die Bronzeplastik von Lenke R. Kiss „Lesende" aus dem Besitz des Bakony Museums Veszprem. Foto: K. Ulrich

35 Plastiken von Lenke Kiss aus Ungarn

Künstlerverbände Halle und Veszprem planen Vertrag

Im Kunstkabinett des Kreismuseums Merseburg werden noch bis zum 6. November Kleinplastiken der ungarischen Bildhauerin Lenke R. Kiss gezeigt. Allein 10 ihrer Platzstatuen stehen in Veszprem, wo die Künstlerin seit 20 Jahren arbeitet. Die Merseburger Ausstellung mit 35 Plastiken von Lenke R. Kiss ist das erste Ergebnis der sich anbahnenden freundschaftlichen Zusammenarbeit der Künstlerverbände der Partnerbezirke Halle und Veszprem.

Während der Freundschaftswoche Ungarn-DDR in Veszprem führte der Vorsitzende des Bezirksverbandes Halle der Bildenden Künstler der DDR, Dieter Rex, mehrere Gespräche mit dortigen Verbandsmitgliedern über die weitere Gestaltung dieser Beziehungen.

„Wir konnten in Veszprem ein großes Interesse an einer engeren Zusammenarbeit feststellen. Obwohl wir in den Verbänden die Vorschläge zur Zusammenarbeit noch beraten werden, kann ich schon sagen, daß wir einen Freundschaftsvertrag abschließen werden, in dem ein Informationsaustausch über die Verbandsarbeit und jeweilige künstlerische Aktivitäten, gegenseitige Besuche zu wichtigen Anlässen, die beiderseitige Teilnahme an Ausstellungen und Pleinairs in Halle und Veszprem wie auch Studienreisen und Arbeitsbesuche enthalten sein werden. Nach einem Informationsaustausch im November über die Verbandsberatungen werden wir uns zunächst einige Wochen darauf an einer Ausstellung von Kleingrafiken in Veszprem beteiligen."

K. Schu.

R. Kiss Lenke, Izobrász

L: Ferj Antal

-: O Kiállítások

8

Esti Hirlap, Bp. 1978 m. árc. 23.

R. Kiss Lenke yobrány

Kiállítása a veszprémi Dési Huber

Teremben 1978 III. 23 - IV. 6.

- Katalógus a Könyvtárban -

ly. 4797/78

R.Kiss Lenke

MDK

Pihenő, gipsz

~~Kiss~~ Fonó, gipsz

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964. máj.

lye :----------

R. Kiss Lenke

MDK

Faültetők, gipsz

Karikázó, gipsz

Olvasók, gipsz

Műcsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

R. Kiss Lenke MDK

Kompozició, gipsz

Parasztasszony, karszti márvány

Műcsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

M. Kiss Lenke MDK

Anyaság, repr.

Műcsarnok 1960. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

R. Kiss Lenke

Ho Si hinh szobra (eml.)
Parkák "
Demeter "
Szerepel a XI. Ötzi tárlatona
Bakonyi huszonnyban

Csaba lenke: hép néhány gondolat
Ötzi tárlatunkról

Napló 1969 XI. 16

NDK

R.Kiss Lenke

Faültetők, gipsz

Karikázó, "

Olvasók, "[illegible])

Boldog gyermekévek ... kiáll. Műcs. 1961.

MDK.

R.Kiss Lenke

Olvasó munkás

Müvészet 1964.dec.p.36. .

MDK.

R. Kiss Lenke

Olvasó munkás

Művészet 1964. dec. p. 36. .

R. Kiss Lenke, szobrász MDH

Kiállítás lesz kisplasztikáitól Veszprémben.

—: Hír 8

NÉPSZABADSÁG Bu. 1966. okt. 4.

MDA

R. Kiss Lenke

Gyerekek, br.

Karikázó lány, br.

Felszabadult ép művészete K.Szal. 1960

R. Kiss Lenke, szobrász MDK

Lenin-szobrát felavatták

Veszprémben a Kinöv-székházában.

— : Lenin-szobor

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 10.

R. Kiss Lenke

I. díjat kapott az alábbi tárlaton

N.N.: Képzőművészeti kiállítás
nyílt ajkán

Napló 1969 XII. 5

R. Kiss Lenke

Résztvesz a Műcsarnok tárlatán

Ha nyílik a Műcsarnokban az eszak-
skunántúli tárlat
Napló, Veszprém, 1970. már. 7.

R. Kiss Lenke

Emlitve

Ricky Gábor: Séta és meditáció a Múzsarnokban

Népszava, Bp. 1970. már. 20.

R. Kiss Lenke, szobrász

MDK

Veszprémi szobrászművész. 6' kérülette el a ~~[illegible]~~ Kisipari Szövetkezetek Megyei Szövetségének veszprémi székházában felavatott Lenin-szobrot.

-: Emlékkiállítások, szobrazatás 5

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 11.

R. Kiss Lenke

Szőke (Mária), P.: Veszprémben születtek...
(R. Kiss Lenke szobrászművésznőről.)
Napló (Veszprém) 1966. júl. 31.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /művtört.Ért. 1960.3.sz. 243-284.l./ 254. l.

R. Kiss Lenke

Ajka város 10 éves jubileumára kiírt pályázatom résztvesz.

Raffai István: Ajka felfedezése
Napló, Vasupám 1969. dec. 7.

R. Kiss Lenke szobrász

Veszprémben él
Ha Si lunk pódré (emb)
Lenin nobos "

szerepel az alábbi táslaton

N. N.: Őszi táslat Veszprémben

Zalai Hirlap 1969 XI. 7

R. Kiss Lenke

Kiállít a Műcsarnokban

(reffei) Észak Rumántúli tárlat a Műcsarnokban

Napló, Vesprém, 1970. mér 15.
5. l.

R. Kiss Lenke

veszprémi művészt, kétalakos, vegyészlányokat ábrázoló szobor elkészítésére kérte fel a füzfői Nitrokémiai Ipartelepek vezetősége. A nőnap alkalmából a gyári pártbizottság épülete előtt állítják majd fel.

Krónika

Magyar Hírlap, 1968 december 6. 9. l

R. Kiss Lenke

Szekely a Bakony. Muzeum jubileumi
táslatai

Raffai István: Negyedszárad
alkotásai.

Napló 1970 VI. 20.

R. Kiss Lenke

Szerepel a Bakonyi Múzeum táslatán

T. I.: Nagyedszázad Lépkőművészeti alkotásai

Népszabadság 1970 VII. 1

R. Kiss Lenke

Emlékbe

Balogh Elemér: XII. őszi határ
Naplás, 1970. nov. 14. 9. l.

R. Kiss Lenke

Szerepel az alábbi táslatban

(r. i): Fejér és Veszprém megyei képkönyvések
III. táslata Gnotán

Fejérmegyei Hírlap 1970 XII. 6

E. Kiss Lenke

"Ho Si Minh" repr.

Nívódíjasok műveiből
Napló, 1970. nov. 7.

R. Kiss Lenke

Nívódíjat kapott

Megjelent a XII. őszi határ
Napló, 1970. nov. 7.

R. Kiss Lenke

Műve szerepel a Veszprém megyei Tipszőművészek 11. őszi tárlatán a veszprémi Bakony Múzeumban

Nagyszalva 1969 november 23
9. old.

R. Kiss Lenke

Szerepel a Fejér és Veszprém megyei művészet III. Táslatóra Mnotán

N. N.: Két megye művészeti „Kérfogása"

Napló 1970 XII. 1

R. Kiss Endre, nokrási

- kisplasztikái a Ernst Múzeumban
- Dolgozó emberek között c. kiállításon.

Ujvári Béla; Szándék és tett
Magyar Hírlap, 1968. II. 9. 9. l.

Kiss Lenke, szobrász

MDK

Olvasó lányok c.

szobor: Repr.

[Az új Tatabányai Megyei Könyvtár előtt áll.]

— : (— Címkép —)

Címoldal.

A KÖNYVTÁROS, Bp. 1964. szeptember XIV/9.

Kiss Lenke MDK

Két gyerekszobra.

Résztvett a kiállitáson.
Bencsikné Sergő Erzsébet: Kisplasztikai és grafikai kiállitás a muzeumben.
Dunaujváros. 1962. szept. 18.

Kiss Lajos
szobrász

MDK

"Olvasók" c. művével vett
részt a III. Kar-ban az Ottó-
kárban rendezett kiállításon.
(repro)

X. Gy.: Pedagógusművészek országos grafikai kiállítása
Művészet, 1961 szeptember — 39 l.

mdk

Kiss Lenke

olvasó leányok (gobor)
reprodukció

1. Fiatal Képzőművészek az Sfjuságról

Népművelés, 1960, 10. sz Látsóbórító

Kiss Lenke
szobrász

MDK

Fiatal művész az Ernst muzeum kiállitásán bemutatja munkáit.

Esti Hirlap 14 sz. 1960 jan. 17. 2 old.

/Cs.M. cikke/

R. Kiss Lenke MDK

Anya, gipsz

Olvasók, gipsz

Mücsarnok 1960. VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

R. Kiss Lenke

Veszprém

Bőség	ólom	m: 42 cm
Gerekek	br.	" 27 "
Kun Béla	"	" 39 "
Párkák	"	" 27 " (repr.)

V. Énekdunántúli Képzőművészek Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll. kat. Bev.: Kovalovszky Márta.

R. Kiss Lenke, szobrász MD4

Korsós nő c. műve a fóti gyermek-
rákosban van.

— : Hír 6

ESTI HIRLAP, bp. 1964 aug. 12,

R. Kiss Lenke szobrász M.D.K.

a mosonmagyaróvári bölcsőde elé mintázott kompozíciót

Napló
Magyar Nemzet 1965. junius 9. 4.1.

R. Kiss Lenke MDK

Kompozició a XV. ker. Széchenyi uti lakótelep óvodájának lubickolójához, gipsz

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

R. Kiss Lenke

Táncoló leányka, gipsz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mics. 1962. 27.l.

MDK.

R.Kiss Lenke

Kiállitási hiradás

Napló/Veszprém/ 1966 okt.15.

R. Kiss Lenke, szobrász

MDG

A szentendrei park múzeumban lévő fiú karikával c. szobra „védő öltözetben." (fénykép)

—: Nylon köntösbe öltözte Hék

3

ESTI HIRLAP bp. 1965. dec. 15.

R. Kiss Lenke, szobrász

kisplasztikai műveiből kiállítás

nyílik okt. 8-án Veszprémben.

— : Hír

8

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. okt. 4.

MDK.

R.Kiss Lenke

Fővárosi vásárlások a művésznőtől

Esti Hirlap 1961.I.11.

R. Kiss Lenke MDK

Táncoló leányka, gipsz

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

R. Kiss Leute

„Anya permettel", szobor, medencével, 220 cm., haranti mészkő,

Fejér megye, Balinka, Bányaüzem, Irodaépület előtti park.

Tájékoztató 64/65. képző és Iparművészeti Lektorátus 381